

Commentarii ad Homeri Iliadem iii

3.1 ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΚΑΠΠΑ

Ὅτι τῆς κάππα ῥαψωδίας πραγματειώδης μὲν ἐπιγραφικὴ δῆλωσις αὕτη· Κάππα, Ῥήσου τὴν κεφαλὴν ἔλε Τυδέος υἱός, κοινὴ δὲ ἦδε· νυκτεγερσία καὶ Δολωνοφονία, καθ' ἣν δηλαδὴ ὁ Δόλων πεφόνευται. πολλοὶ δὲ τῶν παλαιῶν καὶ Δολώνειαν ταύτην ἐκάλεσαν, ὡσπερ καὶ Πατρόκλειαν ἐν τοῖς ἐφεξῆς, ἐν ἣ τὰ κατὰ Πάτροκλον γράφονται. Προπαροξύνονται δὲ καὶ ἄμφω αἱ τοιαῦται λέξεις, ὡσπερ καὶ Τηλεγόνοια κατὰ τὴν παλαιὰν ὀρθογραφίαν ἢ κατὰ Τηλέγονον πραγματεία, καὶ Ἡράκλεια ἢ κατὰ Ἡρακλέα, καὶ Ὀδύσεια ἢ κατὰ Ὀδυσσεάκα Ὀρέστεια, ἥς καὶ ὁ Κωμικὸς μέμνηται, ἢ κατὰ Ὀρέστην. Ὅτι δὲ τὸ κάππαστοιχεῖον κόππα κατὰ γλῶσσαν ἐλέγετο, δηλοῦσιν οἱ τὸν κοππατίαν ἵππον εἰπόντες οὕτω λέγεσθαι διὰ τὸ ἔχειν ἄκ ἐντετυπωμένον, ὡσπερ σαμφόραν, ᾧ ἄσ ἐγκέκοπται ἢ ἐγκέκαυται, ὅπερ οἱ Δωριεῖς ἔλεγον σάν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὴν μεθ' ἡμέραν δυσπραγίαν τῶν Ἀχαιῶν ἀναπληροῖ ἐν τῷ γράμματι τούτῳ διὰ 3.2 δόλου νυκτερινοῦ ὁ ποιητὴς, ἐν ᾧ καὶ δηλοῖ ὡς τῷ σπουδαίῳ οὐδὲ ἢ νύξ πάντη ἄπρακτος, οὐδὲ πεισθήσεται τῇ νυκτί, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν εἰς ἡμέραν σχεδιάσει τῷ πόνῳ, καὶ δοιοὺς ἐξαρεῖται μισθοῦς, οἷς τε ἡμέρας ἐπόνθησε καὶ οἷς νύκτωρ ἐνήργησεν. ἔτι δὲ διδάσκει πραγματικῶς, ὡς οὐ χρὴ παννύχιον εὔδειν βουλευφόρον ἄνδρα, ποιῶν ἀγρυπνοῦντα τὸν βασιλέα καὶ οὕτω πολλὰ καὶ καλὰ ποιοῦντα. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ τὴν ῥαψωδίαν ταύτην ὑφ' Ὀμήρου ἰδίᾳ τετάχθαι καὶ μὴ ἐγκαταλεγεῖναι τοῖς μέρεσι τῆς Ἰλιάδος, ὑπὸ δὲ Πεισιστράτου τετάχθαι εἰς τὴν ποίησιν. (ἡ. 1–4) Ὅτι ὁποῖόν τι ἐν τῇ β' ῥαψωδίᾳ εἶπεν Ὀμηρος ἐπὶ τοῦ Διός, ὁμοίως καὶ ἐνταῦθα ἐπὶ Ἀγαμέμνονος τίθησιν εἰπὼν «Ἄλλοι μὲν παρὰ νηυσὶν ἀριστῆες Παναχαιῶν εὔδον παννύχιοι, μαλακῶ δεδμημένοι ὑπνῶ· ἄλλ' οὐκ Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν, ὑπνος ἔχε γλυκερὸς πολλὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντα». Μαλακὸν δὲ καὶ νῦν ὑπνον ἔφη τὸν μαλάσσοντα ἦτοι μαλακοποιόν, ὡσπερ καὶ ἔγχος ἄλκιμον τὸ ἀλκιμοποιόν, καὶ κῶμα δὲ μαλακὸν ὁμοίως, δι' οὗ μαλθάσσεται τις, ὡς τὸ «μαλακὸν περὶ κῶμ' ἐκάλυψεν». ἐντεῦθεν δὲ λαβῶν εἴρηκεν ὁ εἰπὼν τάπητας ὑπνου μαλακωτέρους. Δῆλον δὲ ὡς οἱ ῥήτορες τὸ μαλακὸν καὶ ἐπὶ βλακείας τιθέασιν, καὶ ὅτι τὸν ἀλλαχοῦ νήδυμον μαλακὸν ἐνταῦθα εἶπε. Τὸ δὲ «φρεσὶν ὀρμαίνειν» πρὸς διαστολὴν λεχθὲν τοῦ ἄλλως ὀρμαίνειν, κίνησιν δηλοῖ βουλευτικὴν, ἣτις ὅταν παύσηται, ἴστασθαι λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ «ἔστησα παρ' ἐμαυτῷ βουλήν», καὶ τὸ «ῶμοσα καὶ ἔστησα», καὶ ὅσα τοιαῦτα. (ἡ. 5–10) Ὅτι τοὺς πυκνοὺς βασιλικοὺς στεναγμοὺς ἀστραπαῖς ὁ ποιητὴς εἰκάζει λέγων· «ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀστράπη πόσις Ἥρης ἠϋκόμοιο, τεύχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον ἢ ἐχάλαζαν ἢ νιφετόν, ὅτε πέρ τε χιῶν ἐπάλυνεν ἀρούρας, ἢ ἐποθὶ πτολέμοιο μέγα στόμα πευκεδανοῖο, ὡς πυκινὰ ἐν στήθεσιν ἀνεστενάχιζεν Ἀγαμέμνων νειόθεν ἐκ κραδῆς, τρομέοντο δὲ οἱ φρένες ἐντός». Καὶ σημείωσαι ὅτι κατὰ παλαιὰν παρατήρησιν αἱ συχναὶ πολλάκις ἀστραπαὶ ὄμβρον ἐσήμαινον πολὺν ἢ ἐχάλαζαν ἢ νιφετόν ἢ καὶ πόλεμον μέγαν, 3.3 καὶ ὅτι ἐνταῦθα μὲν ἐπαινεῖται τῆς ἐν λόγοις μεγαλοπρεπείας ὁ ποιητὴς, οἷα εἰκάσας τὸν μέγαν βασιλέα Διῖ ἀστράπτουσι, ὅς διὰ τὸ τοιοῦτον ἔργον καὶ ἀστραπαῖος ἐπωνομάζετο, ἐν δὲ Ὀδυσσεῖα θαυμάζεται ἄλλως, ὅτι τὸν πτωχικὸν Ὀδυσσεά κατασμικρύνει τῇ εἰκόνι, ἀνδρὶ ἀπεικάσας ὀπτῶντι γαστέρα κνίσσης γέμουσαν. Ὅλως γὰρ ὁ ποιητὴς ἄριστος εἰκονίζειν καὶ προσφυῶς τοῖς καιροῖς τὰ τε μεγαλεῖα ἐκτιθέναι τὰς τε σμικρότητας, καὶ πῶς κατὰ τὸν εἰπόντα τὸ «πρὸς τὰς τύχας γὰρ τὰς φρένας κεκτῆμεθα» ἔχει λέγειν καὶ Ὀμηρος, ὡς πρὸς τὰς ποιότητας τῶν ὑποκειμένων ἔχει καὶ αὐτὸς τὰς ἐν τῷ γράφειν μεθοδικὰς φρένας. Ὅρα δέ, ὅτι περιττότητα ὡς τὰ πολλὰ ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς παραβολαῖς τεχνώμενος τοιοῦτος καὶ

ένταυθά ἐστι. τό τε γάρ Ζεὺς περιέφρασεν, εἰπὼν «πόσις ἼΗρας», τουτέστιν ἀνήρ κατὰ τὸν μῦθον, οὗ ἡ ἀλληγορία ἔκδηλός ἐστι, καὶ τὸ τὴν γῆν δὲ χαλάζει, μάλιστα δὲ χιόνι λευκαίνεσθαι ἀπλῶς οὕτω καὶ εἰς οὐδὲν ἀναγκαῖον παρέρριψε πλουτίζων οὕτω τὸ ἄλλως ἀπέριττον τῆς παραβολῆς. [(η. 5) Τὸ δὲ ἀστράπτειν οὐ κατὰ τὴν στεροπὴν ἀναπτύσσεται, στεροπή μὲν γὰρ παρὰ τὸ στερεῖν ὀπωπῆς ἦτοι ὄψεως. μύομεν γὰρ πρὸς τὰ οὕτω λαμπρά. Καὶ ἔστι πρωτόθετον τῆς στεροπῆς ἡ στέροψ. καθάπερ γὰρ ἐκ τοῦ ὄψ ὀπός ἐνοπή, οὕτως ἐκ τοῦ στέροψ στέροπος στεροπή. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Τὸ δὲ ἀστράπτειν, ἐξ οὗ ἡ ἀστραπή, δοκεῖ γίνεσθαι παρὰ τὸ 3.4 ἀστέρας ἰάπτειν, ἡγουν ἀστεροειδεῖς θέας πέμπειν. Τὸ δὲ τῆς ἼΗρας ἡύκομον παραλαλοῖη ἂν τοὺς κομήτας, οἱ περὶ τὸν ἀέρα φαίνονται ποτε λόγῳ διοσημιῶν.] (η. 6) Τὸ δὲ «πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον» ἐκ παραλλήλου ταῦτά νοεῖ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ «δηθά τε καὶ δολιχόν», καὶ τὸ «ἐπιτέλλεαι ἠδὲ κελεύεις». (η. 7) Τὸ δὲ «χιῶν ἐπάλυνεν ἀρούρας» ἐρμηνευτικὸν ἐστὶ πολυωνυμίας, ὡς τοῦ νιφετοῦ καὶ χιόνος λεγομένου. Τὸ δὲ παλύνειν δηλοῖ μὲν τὸ λευκαίνειν, κυρίως δὲ ἐπὶ ἀλεύρου λέγεται, ὅθεν καὶ ἡ παιπάλη. Ὁ δὲ Κωμικὸς δοκεῖ καὶ ἀντὶ τοῦ καταπάσσειν νοεῖν τὴν λέξιν ἐν τῷ «καταπαττόμενος παιπάλη γενήσομαι». καὶ ἔστι, φασί, πάλη τὸ ἀποπαλλόμενον λεπτότατον τοῦ ἀλεύρου, ἐξ οὗ καὶ τὸ παλύνειν, καὶ ἡ παιπάλη κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν καὶ ἐπένθεσιν τοῦ ἰ. Εἰ δὲ λέγεται παλύνειν καὶ τὸ μολύνειν κατὰ Ἀπίωνα, λυσιτελεῖ τοῦτο εἰς τὸ «ξανθὸν κρᾶτα διεπάλυε» παρ' Εὐριπίδῃ, ἀντὶ τοῦ οὕτως ἐλέπτυνε, ὥστε καταπασθῆναι τὴν κεφαλὴν τῆς ἐκεῖσε γῆς καὶ μολῦναι αὐτήν. εἴη δ' ἂν ἡ ῥηθεῖσα πάλη καὶ τοῦ παλάσσειν, ὅ ἐστι μολύνειν, πρωτότυπος, ὡσπερ καὶ τοῦ παλύνειν. Ἐξαιρετὸν δὲ ἴδιον νιφετοῦ τὸ «ἐπάλυνεν ἀρούρας». οὐδὲν γὰρ οὕτω γῆν παλύνει ὡς ὁ νιφετός. (η. 8) Στόμα δὲ εἶπεν ἐπὶ πολέμου διὰ τὸ ἐκείνου βορόν. ἐντεῦθεν καὶ ξιφῶν στόματα λέγονται. καὶ στομοῦσθαι δὲ φαμεν σίδηρον. καὶ τὸ λέγειν δὲ «αἵματος κορέσαι ἼΗρα» τοῦ τοιοῦτου στόματος ἔχεται. καὶ Ὅμηρος μὲν οὕτω συντόμως εἰπὼν ἀπήλλακται, ψυχρῶς δὲ τις ῥητορεύων οὐκ ἂν ὀκνήσει καὶ ὀδόντας τῷ τοιοῦτῳ στόματι ἐνθεῖναι καὶ γνάθους περιθεῖναι, ὡς ἐντεῦθεν καὶ ὀδόντας καὶ γνάθους πολέμου εἰπεῖν, καὶ τοιαῦτά τινα στωμυλεύσασθαι. 3.5 Πευκεδανὸν δὲ κἀνταῦθα τὸ πικρὸν ὀξυτόνως πρὸς διαστολήν. πευκέδανον μὲν γὰρ προπαροξυτόνως βοτάνη τις οὐκ ἀγαθὴ γεύσασθαι, ἧς ὁ τόνος, ὡς τὸ ἐρυθρόδανον, ἐρευθέδανον. πευκεδανὸν δὲ κατὰ ὀξεῖαν τάσιν τὸ παρεμφερὲς πευκεδάνω. (η. 10) Τὸ δὲ «νειόθεν ἐκ κραδῆς» σαφηνιστικὸν μὲν ἐστὶ τοῦ ἐν στήθεσιν, ἐνδείκνυται δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς ἐν καρδίᾳ εἶναι τὸ ἡγεμονικόν, ἐκεῖθεν ἠρτημένον, ὅθεν καὶ τὸ λυπεῖσθαι καὶ τὸ χαίρειν ἔχει τὰς ἀρχάς. [Συγκέκοπται δὲ τὸ νειόθεν ἐκ πρωτοτύπου τοῦ νειατόθεν, εἰ μὴ ἄρα ἐκ τοῦ νεῖος δισυλλάβου ἀρρήτου πρωτοθέτου παρήκται, ἀφ' οὗ παράγωγον τὸ νεῖατος, ὡς τρίτος τρίτατος καὶ τὰ ὅμοια. ἐξ ἐκείνου δὲ τοῦ δισυλλάβου καὶ ἡ νεῖαιρα.] Τὸ δὲ «τρομέοντο» γίνεται ἐκ τοῦ τρέμω τρόμος τρομῶ. οὐχ' ὑπάγεται δὲ τῇ ἀναλογίᾳ τοῦ στρόφος στρωφῶ, τρόπος τρωπῶ, καὶ τῶν ὁμοίων. ἐκεῖνα μὲν γὰρ δευτέρας συζυγίας τῶν περισπωμένων ἐστί, τοῦτο δὲ πρώτης, καθὰ καὶ τὸ παλινδρομεῖν, γινόμενον ἐκ τοῦ δρόμος δρομῶ. Φρένες δὲ καὶ νῦν αἱ σωματικαί, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ δεδήλωται. (η. 9 ς.) Ἔτι σημειωτέον ὅτι οὐ τοσοῦτον πρὸς τοὺς βασιλικούς στεναγμούς εἴληπται ἡ παραβολὴ τῶν ἀστραπῶν-βροντᾶς γὰρ ἔδει παραλαβεῖν-, ἀλλὰ μάλιστα πρὸς μόνον τὸ τοῦ στενάζειν πυκνὸν γέγονεν ἡ παραβολή. διὸ καὶ ἡ ἀπόδοσις αὐτῆς οὕτως ἔχει· «ὡς πυκνὰ στοναχίζετο». εἰ μὴ ἄρα τυχὸν εἴποι τις ταῖς ἀστραπαῖς συνεπινοεῖσθαι κατὰ λόγον γοργότητος καὶ τὰς βροντᾶς. Τινὲς δὲ φασὶ τὴν παραβολὴν εἰληφθαι καὶ πρὸς τὸ διάπυρον καὶ μετὰ σκέμματος ὀξὺ τοῦ ἥρωος. τῶν δὲ βασιλικῶν στεναγμῶν δηλωτικὸν κατωτέρω καὶ τὸ «μέγα δ' ἔστενε κυδάλιμον κῆρ», ὅμοιον ὃν τῷ 3.6 «ἐν στήθεσιν ἀνεστονάχιζε», καὶ «νειόθεν ἐκ κραδῆς». Ἀστεῖως δὲ τοῖς Τρωϊκοῖς ὁμάδοις καὶ ταῖς ἐνοπαῖς οἱ

βασιλικοί αντίκεινται στόνοι. (η. 11–6) Ὅτι ὅτε μὲν ὁ βασιλεὺς «ἐς πεδίον τὸ Τρωϊκὸν ἀθρήσειε, θαύμαζεν πυρὰ πολλὰ, τὰ καίετο Ἰλιόθι πρό», καὶ ἔτι ταῦτα δὴ τὰ οὐχ' Ἑλληνικά, «αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπήν ὄμαδόν τ' ἀνθρώπων. αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆας τε ἴδοι καὶ λαὸν Ἀχαιῶν, πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προθελύμνους ἔλκετο χαίτας ὑπόθ' ἐόντι Διί», ὡς δυσανασχετῶν κατ' ἐκείνου καὶ ταῖς παραβολικαῖς νιφάσιν οἶον παραμετρῶν τὰς ἐκ τοῦ κατὰ αὐτὸν οὐρανοῦ, τῆς κεφαλῆς δηλαδή, τρίχας. εἰκὸς δὲ καὶ δακρῦειν αὐτὸν εἰς ἀντίμιμον τοῦ εἰρημένου τῆς παραβολῆς ὄμβρου. ὁ δ' αὐτὸς καὶ πρὸς ὁμοιότητα βροντῆς «μέγα», φησίν, «ἔστενε κυδάλιμον κῆρ». Ὅρα δὲ καὶ τὸ πολὺ τῆς λύπης, εἰ μὴ μόνον ἀγρυπνεῖ καὶ πυκνὰ στενάζει, ἀλλὰ καὶ τὰς τρίχας ἔλκεται, ἦτοι ἔλκει, καὶ τὴν θρασύτητα δὲ τῶν βαρβάρων, διακειμένων ὡς ἐπὶ πότῳ καὶ ὡσπερ πανηγυριζόντων ἢ παιανιζόντων τὰ νικητήρια. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ γαμηλίου ποτὲ διαθέσεως τὸ «πυρὰ πολλὰ, αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπή ὄμαδος τ' ἀνθρώπων», καὶ ὅτι Ἀχαιοὶ μὲν, ὡς προεγράφη, πῦρ κείαντο, Τρῶες δὲ πυρὰ πολλὰ. περὶ δὲ προθελύμνων τριχῶν ἐν τῇ πρὸ ταύτης ῥαψωδίᾳ γέγραπται. (η. 17–) Ὅτι πολλὰ σκεψαμένῳ τῷ βασιλεῖ νύκτωρ αὕτη κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνεται βουλή ἐπὶ πρῶτον ἐλθεῖν τὸν Νέστορα διὰ τὰ περιεστῶτα δυσχερῆ, καθάπερ εἰς ἰατῆρα νόσων, ὡς οἱ παλαιοὶ φασιν, «εἴ τινά οἱ σὺν μῆτιν ἀμύμονα τεκτῆναιτο, ἢ τις ἀλεξίκακος πᾶσι Δαναοῖς γένοιτο». Καὶ ποιεῖ οὕτως, ἐσσάμενος δέρμα λέοντος, θεῖς δὲ καὶ ἄμφ' ὤμοις ὄπλα, ὡς μετ' ὀλίγα λέγει ὁ ποιητής. (η. 25–7) Τὴν δ' αὐτὴν ὥραν ἀνέστη καὶ ὁ Μενέλαος. μᾶλλον μὲν οὖν καὶ πρὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος. «Οὐδὲ γὰρ αὐτῷ, φησίν, «ἐπὶ βλεφάροις ὕπνος ἐφίζανε, μὴ τι πάθοιεν Ἀργεῖοι». Ὅτι δὲ καὶ 3.7 πρὸ τοῦ βασιλέως ἐγρήγορεν ὁ ἀδελφός, δηλὸν ἐξ ὧν αὐτός, ἤγουν ὁ Μενέλαος, ἀπελθὼν ἀναστῆσαι τὸν βασιλέα ὀπλιζόμενον ἔτι εὖρεν ἐκείνον. διὸ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐρεῖ πρὸς τὸν Νέστορα, ὅτι ἐμοῦ πρότερος μάλα ἠγέρθη ὁ Μενέλαος. (η. 19) Ἐν δὲ τῷ «εἴ τινα» σύνδεσμος κεῖται ἀντὶ συνδέσμου. εἴληπται γὰρ τὸ ἔ-ι ἀντὶ τοῦ ὅπως ἢ τοιοῦτου τινὸς αἰτιολογικοῦ συνδέσμου, ἵνα λέγη, ὅτι ἐσκέψατο ἐπὶ τὸν Νέστορα ἐλθεῖν, ὡς ἂν σὺν αὐτῷ βουλευσῆται. ἐντεῦθεν δὲ οἱ μεθ' Ὀμηρον λαβόντες ἔχουσι τὸ εἴ πως, οἶον· σπεύδω εἴ πως γένηται τόδε τι. Τὸ δὲ «τεκταίνεσθαι βουλήν» ἀπὸ τῶν τεκτόνων μετήνεκται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τὸ βουλὰς ὑφαίνειν ἀπὸ τῶν ἰστουργῶν. (η.) Τὸ δὲ «ἀλεξίκακος», περὶ οὗ κάλλιον ἐτέρωθι κεῖται, διασαφητικὸν μὲν ἐστὶ τοῦ «μῆτιν ἀμύμονα», δηλοῖ δὲ τὴν ἀλέγουσαν τὰ κακά. Ἐντεῦθεν δὲ λαβόντες οἱ μεθ' Ὀμηρον ἀλεξίκακον εἶπον Δία καὶ Ἀπόλλωνα καὶ Ἥρακλῆν. (η. 21–4) Ὅτι διασκευήνυκτεγερσίας τὸ «ὀρθωθεὶς δ' ἔνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα, ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, ἀμφὶ δ' ἔπειτα δαφοινὸν ἐέσσατο δέρμα λέοντος αἴθωνος, μέγαλοιο, ποδηνεκές, εἴλετο δ' ἔγχος», ὁ βασιλεὺς δηλαδή. Ἐν οἷς τὸ ἔσασθαι ἀντὶ τοῦ ἐνάψασθαι εἶπεν ὁ ποιητής. οὐδεὶς γὰρ λέοντος δέρμα ἢ παρδαλῆν ἢ λυκῆν ἐνδύεται, ἀλλὰ ἐνάπτονται τὰ τοιαῦτα, ὃ ἐστὶν ἀπηώρηται. ἔστιν οὖν ἐνταῦθα τὸ ἔσασθαι ταῦτὸν τῷ ἐπικαθίσει νώτοις ἢ μεταφρένοις. φησὶ γοῦν μετ' ὀλίγα ἐπὶ Μενελάου, ὅτι παρδαλῆ μετάρφρονον εὐρὺ κάλυψε, καὶ ἐπὶ Διομήδους «ἀμφ' ὤμοισιν ἐέσσατο δέρμα λέοντος» ὅπερ ὁμοίον ἐστὶ τῷ «ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκος θέτο», καὶ «ἀμφ' ὤμοισι τιθήμενον ἔντεα καλά», οἶον ἀσπίδα ἢ ξίφος, οὐ μὴν καὶ θώρακα. τὸν γὰρ θώρακα οὐκ ἐνάπτονται, ἀλλ' ἐνδύονται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς τοῦ Πausανίου φέρεται, ὡς τὴν δωρὰν ἀσπάθητόν τινες εἶπον χλαῖναν, ὃ ἐστὶν ἀνύφαντον, καὶ ὅτι ἐκ 3.8 τῆς λεοντῆς ἢ κατὰ τὸν λέοντα παροιμία, τὸ «ξυρεῖν λέοντα», ἐπὶ τῶν ἀδυνάτοις ἐπιχειρούντων. καὶ τοῦτο μὲν διὰ τὴν γενναιότητα τοῦ λέοντος, ὃν οὐκ ἂν ξυρεῖν τολμήσῃ τις. Τὸ μὲντοι «πόκους ὄνου» ἄλλον τρόπον ἀδύνατον ἐστὶ, διὰ τὸ μὴ εἶναι πέκεσθαι ὄνον. ὁμοίον δὲ πως καὶ τὸ «ἀσκὸν δέρειν». οὐ γὰρ ἂν ἐξ ἀσκοῦ δέρμα ἕτερον ἀποσυρήσεται. (η. 24) Αἴθων δὲ λέων ἢ ὁ θερμὸς – τοιοῦτος γὰρ ἐστὶν, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που δηλωθήσεται–, ἢ ὁ πυρρὸς. Τινὲς δὲ οὕτω

καλεισθαι εἶπον αὐτὸν διὰ τὸ εἰς τοσοῦτον στερρὰ ὅστ᾽ ἔχειν, ὡς τῇ προσκρούσει σπινθῆρας ἀφιέναι. Ποδηνεκὲς δέ ἐστι μὲν τὸ τερμίοεν καὶ μέχρι ποδῶν ἐνεχθέν, ἐρμηνεία δέ ἐστι τοῦ μεγάλου. τοσοῦτον γὰρ ἦν μέγας ὁ λέων, ὥστε τὸ ἐκείνου δέρμα ποδηνεκὲς ἦν τῷ ἥρωϊ ἐκ τῶν ἄνω ἀρτώμενον. παραγωγή δὲ τῆς λέξεως κατὰ τὸ δουρηνεκὲς διηνεκὲς. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ὁ Διομήδης ἐν τοῖς ἐξῆς ὁμοίως τῷ βασιλεῖ λεοντῆν φορεῖ, καὶ ὅτι τινὲς τῶν παλαιῶν χειμέριον στοχάζονται εἶναι τὸν καιρόν, λέγοντες πρὸς ὄμβρου σκέπην εἶναι τὴν λεοντῆν. τὸ δ' αὐτὸ σημειοῦνται καὶ ἐκ τοῦ διπλῆν ἐκταδίην χλαῖναν τὸν Νέστορα φορεῖν. ἀντιλέγονται δὲ οἱ τοιοῦτοι γενναιότατα. (η. 25) Ὅτι σχῆμα συντομίας ἐνταῦθα τὸ «ὡς δ' αὐτως Μενέλαον ἔχε τρόμος», ἥτοι καθὰ ἐπλατύνθη ὁ περὶ τοῦ βασιλέως ἀνωτέρω λόγος. (η. 25–8) Εἶτα διασαφῶν τὸ λεχθὲν ἐπάγει «οὐδὲ γὰρ αὐτῶ», τῷ Μενελάῳ δηλαδή, «ὔπνος», ὡς καὶ προερέθη, «ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανε, μὴ τι πάθοιεν Ἀργεῖοι, οἱ αὐτοῦ εἵνεκα πουλὺν ἐφ' ὑγρὴν ἤλυθον ἐς Τροίην πόλεμον θρασὺν ὀρμαίνοντες», ἦγουν ὀρμῶντες τότε εἰς πόλεμον. νῦν γὰρ πολεμεῖν λέγεται, οὐ μὴν ὀρμαίνειν εἰς πόλεμον. (η. 26) Τὸ δὲ «ἐφίζανεν» ἢ σωματικῶς νοητέον, ὥσπερ που καὶ ἐπὶ δένδρου οἷα κύμινδισ καθεσθῆναι ὁ ὔπνος πλάττεται, ἢ ἀντὶ τοῦ ἐνεβράδυνεν, ὡς ὑπνοῦντος μὲν τοῦ ἥρωος, πλὴν οὐχ' ὕπνον, ὃν ἀλλαχοῦ μὲν εἶπε νήδυμον, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «οὐ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος ἰζάνει», ἐν δὲ τῇ ἀρχῇ τῆς ῥαψωδίας ταύτης γλυκύν. Περιττὴ δὲ πάντως ἐνταῦθα ἡ πρόθεσις. ἄρτιον γὰρ πάντως εἰπεῖν «βλεφάροις. ἐφίζανεν», καὶ αὖ πάλιν «ἐπὶ 3.9 βλεφάροις ἴζανεν», ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἐπ' ὄμμασιν ὕπνος ἰζάνει». Ὅρα δὲ ὅτι ἐπὶ μὲν τοῦ βασιλέως ἔφη, ὡς οὐχ' ὕπνος αὐτὸν ἔχε γλυκερός, ἀλλαχοῦ δὲ «οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἔπιπτεν». ἐνταῦθα δὲ «οὐδέ οἱ ὕπνος ἐπὶ βλεφάροισιν ἐφίζανεν», καθὰ καὶ μετ' ὀλίγα «οὐ μοι ἐπ' ὄμμασιν ὕπνος ἰζάνει». Τοῦτο δὲ ἀστείως εἴρηται, ὡς τῶν μὲν βαθέως ὑπνούντων βαρουμένων τὰ βλέφαρα, τῇ ἐπιπτώσει δῆθεν καὶ τῷ ἐπικαθίσματι τοῦ ὕπνου, τῶν δὲ ἀγρυπνούντων οὐκ ἐώντων ἐπικαθεσθῆναι τὸν ὕπνον καὶ συγκλεῖσαι τὰ βλέφαρα. Τὸ δὲ «μὴ τι πάθοιεν» ἔλλειπτικῶς ἔχει. λείπει γὰρ τὸ δεδοικότε ἢ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγη, ὅτι οὐδὲ αὐτῶ ἐπῆλθεν ὕπνου, πτοουμένῳ μὴ τι πάθοιεν οἱ Ἕλληνες. (η. 27) Καὶ τὸ «ἐφ' ὑγρὴν» δὲ ὁμοίως κατ' ἔλλειψιν εἴρηται, ἴσως δὲ καὶ κατὰ τι ἐξάαιρετον ἐπίθετον. ὡς γὰρ τὸ τραφερὴ καὶ τὸ ξηρὰ ἐπὶ γῆς, οὕτως ἐπὶ θαλάσσης τὸ ὑγρὴ. Τὸ δὲ «πουλύν» Ἰωνικόν ἐστιν. ὡς γὰρ θῆλυς ἔερση, οὕτω καὶ πουλὺς ὑγρά, τουτέστι πολλὴ θάλασσα. (η. 26) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ «βουλεύεσθαι μὴ τι πάθοιεν» βουλή καὶ αὐτό ἐστιν ἀμύμων καὶ ἀλεξίκακος, ὁποῖαν ἐζήτει καὶ ὁ ἀδελφὸς βασιλεύς. (η. 29–33) Ὅτι ἡ νύκτερος τοῦ Μενελάου σκευὴ τοιαύτη ἦν· «παρδαλέη μὲν πρῶτα μετάφρενον εὐρὺ κάλυψε ποικίλη, αὐτὰρ ἐπὶ στεφάνην κεφαλῆφιν ἀείρας θήκατο χαλκείην, δόρου δ' εἶλετο χειρὶ παχείῃ. βῆ δ' ἴμεν ἀναστήσων ὃν ἀδελφεόν, ὃς μέγα» καὶ ἐξῆς. (η. 29) Ἔστι δὲ καὶ νῦν παρδαλέη δορὰ παρδάλεως ἀπὸ ἀρσενικοῦ τοῦ παρδάλειος. ἐκ δὲ αὐτῆς κατὰ συναίρεσιν παρδαλή, ὡς λεοντέη λεοντῆ. γράφεται δὲ αὐτὴ μὲν ἀεὶ διὰ τοῦ -α κατὰ τὴν ἀρχὴν, τὸ δὲ ζῶον καὶ διὰ τοῦ -ο, πόρδαλις, παρὰ τὸ προάλλεσθαι, μεταθέσει τοῦ -ο καὶ πλεονασμῷ τοῦ -δ. Ποικίλη δὲ αὕτη διὰ τὰ ἐν αὐτῇ στίγματα ὅθεν καὶ εἰς παροιμίαν ἐπὶ πανούργων κεῖται τὸ στικτὸν τῆς παρδάλεως. Τὸ δὲ «μετάφρενον εὐρὺ» τὸ τοῦ ἥρωος ὡς ἐκ μέρους ἐμφαίνει ἐπιφανές, ἅμα δὲ καὶ τὸ τῆς παρδαλέης παραδηλοῖ μέγεθος, εἰ τοιοῦτον ἐκάλυψεν μετάφρενον. (η. 30) Ἡ δὲ στεφάνη εἶδος περικεφαλαίας, καθὰ καὶ ἡ κυνέη καὶ ἡ καταίτυξ καὶ ἡ ἀμφίφαλος καὶ ἡ τετράφαλος, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καὶ πρόβλημά τι ἔχειν τὴν ῥηθεῖσαν στεφάνην. ὡς δὲ καὶ πύργων στεφάναι λέγονται, δηλοῦται ἐν ἄλλοις. (η. 31) Τὸ δὲ «θήκατο» 3.10 ἀνάλογον μὲν, ἀσύννητες δὲ λόγῳ πεζῷ. (η. 32) Τὸ δὲ ἀναστήσαι νῦν μὲν ἐπὶ ὕπνου εἰρήθη, ἐν δὲ τοῖς μετὰ ταῦτα καὶ ἐπὶ νεκροῦ ἐγέρσεως ῥηθήσεται. (η. 31)

Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα μὲν εἰπὼν «δόρυ δ' εἴλετο χειρὶ παχείη», καιρίως εἶπε τὸ παχείη ἐπὶ στρατιώτου ἥρωος, ἐμφαίνων διὰ τῆς τοιαύτης καὶ πάχος δόρατος. ὅτε δὲ αὐτὸ ἐπὶ γυναικὸς εἶπη, κατὰ ἀκυρολεξίαν ἔρεϊ, ὡς ἐτέρωθι φανήσεται. Ἔστι δὲ πῶς ταῦτὸν τὸ «χειρὶ παχείη», καὶ χειρὶ μεγάλη καὶ ἀνδρεία. ὅθεν λαβόντες οἱ τῶν κατὰ φύσιν γνωματευταὶ μεγάλα τοῖς ἀνδρείοις εἶπον ἀκρωτήρια εἶναι ὡς ἐπὶ πολύ. Καὶ τῇ μὲν χειρὶ οὕτως ἢ ποιήσις ὠκείωσε τὸ παχύ, ποσὶ δὲ ἠρώων τὸ λιπαρὸν ἀπένειμεν, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται. ὦ πάντως ἐναντίον τὸ ἀύχμηρόν, ὦ ἴσον τὸ ἀλιπές, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀλιπαρές, κατὰ τὸ «ἀλιπαρῆ τρίχα». ὁ δὲ τοιοῦτος πούς καὶ νήλιπος, οὗ ἐντελές ὁ νηλίπους. Ἔνθα ζητητέον διὰ τί μὴ ὡσπερ Οἰδίπους Οἰδίπος, καὶ ἀελλόπους ἀελλόπος, ἐν φυλακῇ ὁμοία τόνου, οὕτω καὶ νηλίπους νηλίπος, ἀλλὰ προπαροξυτόνως νήλιπος. [Καὶ λυτέον, ὅτι δοκεῖ μὴ ὁ πούς ἐγκεῖσθαι τῇ τοιαύτῃ λέξει, ἀλλ' αὐτόχρομα τὸ λίπος, ἵνα ἢ ταῦτὸν ἀλιπῆς καὶ νήλιπος.] (η. 32 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «ὄς μέγα πάντων Ἀργείων ἦνασσε, θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμῳ» παραφράζει τὸ εὐρυκρείων. Τὸ δὲ «θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμῳ» οὐ μόνον τὸ τῶν ὑπηκόων εὐπειθές ἐμφαίνει, ἀλλὰ καὶ οἶον δεῖ εἶναι τὸν βασιλέα, καὶ ὅπως διακεῖσθαι χρὴ αὐτὸν πρὸς τὸ ὑπήκοον, ἵνα ὡς θεὸς ἔχοι τιμᾶσθαι. περὶ Ἀγαμέμνονος δὲ ταῦτα εἶπεν ὁ ποιητής. (η. 34) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα κεῖται μετὰ δοτικῆς ἢ ἄ-μ-φ-ι πρόθεσις ἐν τῷ «ἀμφ' ὠμοῖσι τιθήμενον ἔντεα καλά». (η. 35) Διασαφεῖται δὲ συνήθως ἐν τούτοις καὶ ὁλότης τῇ τοῦ μέρους ἐπιφορᾶ, ὡς ἐν τῷ «νηῖ παρὰ πρύμνη». τὸ γὰρ πρύμνη ἐρμηνευτικὸν ἐστὶ τοῦ νηῖ, ἵνα λέγη, ὅτι τὸ νηῖ οὐκ ἐπὶ ὁλότητος νοητέον ἄρτι, ἀλλ' ἐπὶ μέρους, τῆς πρύμνης δηλαδή, ἐν ἣ 3.11 τὰ ὄπλα ἐφορεῖτο τῷ βασιλεῖ. οἱ δὲ πλείους τῶν ἐρμηνέων ἀντίπτωσιν τὸ σχῆμά φασι, ἵνα λέγη νηὸς παρὰ πρύμνη. Ὅρα δὲ τὸ «τιθήμενον», ὡς τοῦ μέτρου ἐπιτάξαντος ἐφύλαξε τὸ ἠ τοῦ τίθημι ἐνεστώτος, καὶ οὐκ ἔτρεψεν αὐτὸ τῷ λόγῳ τῶν εἰς ἡ-ι. (η. 35) Ὅτι φιλόφρονος ἦθους τὸ «τῷ δ' ἀσπᾶσιος γένετ' ἐλθῶν». (η. 37) Ὅτι ὡς νεώτερος ἀδελφὸς ὁ Μενέλαος ἠθεῖον προσφωνεῖ τὸν παλαιότερον ἀδελφόν, εἰπὼν «τίφθ' οὕτως, ἠθεῖε, κορύσσει;» Καὶ ἔστιν ἡ λέξις συγγενική, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται πλατύτερον. δηλὸν δὲ ὡς οἱ μεθ' Ὀμηρον τὸν ἠθεῖον, ὡσπερ δὴ καὶ τὸν κατὰ συγγένειαν θεῖον, ἐπὶ ἐτέρου σημαιομένου ἔταξαν, τοὺς ἐνθέους οὕτω καλοῦντες. (η. 38) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα, καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δέ, ἐπίσκοπον λέγει τὸν στελλόμενον εἰς πολεμίους κατάσκοπον. Φησὶ γάρ· «Τρώεσσιν ἐπίσκοπον», καὶ «νήεσσιν ἐπίσκοπον», ὃν οἱ ὕστερον πευθῆνα ἐκάλεσαν, ἐξ Ὀμήρου λαβόντες τὴν ἀφορμὴν, ὡς αὐτίκα ῥηθήσεται. λέγεται δὲ καὶ σκοπὸς ὁ αὐτός. ἔρεϊ γὰρ «σκοπὸν Ἐκτορος», ὡς τῆς ἔ-π-ι προθέσεως πλεοναζούσης ἐν τῷ ἐπίσκοπος, καθὰ καὶ ἐν τῷ ἐπιβουκόλος καὶ τοῖς ὁμοίοις. Καὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ ἐνταῦθα μὲν σκοπιάζειν ἄνδρας δυσμενεῖς, μετ' ὀλίγα δὲ διασκοπιᾶσθαι καὶ πυθέσθαι, ἀφ' οὗ ὁ ῥηθεῖς πευθῆν παρωνόμασται. (η. 41) Ὅτι δὲ καὶ τολμηρὸς ὁ τοιοῦτος εἶναι ὀφείλει, δηλοῖ τὸ «μάλα κεν θρασκευάρδιος εἶη», ὡς κινδύνοις δηλαδὴ ἐπιτολμῶν. τοιοῦτος τοίνυν εἶη ἂν καὶ Ὀδυσσεύς, ὁ κατὰ τὸν ποιητὴν τλήμων, ὁ τῷ Διομήδει συσκοπιᾶσων ἐνταῦθα εἰς τὸν νύκτερον δόλον, οὐ μὴν κατὰ τινος δειλὸς ἂν κρίνοιτο, εἰ καὶ ποτε ἐν καιρῷ εὐλαβεῖται κίνδυνον. (η. 37 ς.) Σημειῶσαι 3.12 δὲ ὅτι τὸ παρέργως ὑπὸ τινος ἐν λόγῳ παραρριφέν ἔργον ἂν γένοιτό ποτε τῷ σπουδαίῳ. ἰδοὺ γὰρ ὁ Μενέλαος ἰδὼν νύκτωρ τὸν ἀδελφὸν ἔνοπλον, παραρρίπτει ἐπαπορῶν, μὴ ποτέ τινα ἐταίρων ὀτρύνῃ Τρώεσσιν ἐπίσκοπον, τὸ δὲ ὕστερον καὶ εἰς ἔργον προβαίνει, αὐτοῦ δὴ τοῦ σοφοῦ Νέστορος εἰς τοῦτο παρακαλέσαντος. Καὶ ἔστι κἀντεῦθεν δηλὸν, ὡς οὐκ ἀδύνατον τὸ αὐτὸ νόημα εἰς διαφόρους ἀνελθεῖν. Σκοπητέον δέ, εἰ τὸν Ὀμηρικὸν ἐπίσκοπον καὶ σκοπὸν ἔστι καὶ ὀπτῆρα εἰπεῖν. ὁ δὴ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ κεῖται. (η. 39) Ὅτι δυσχέρειαν δηλοῖ πράξεως τὸ «δεῖδω, μὴ οὐ τίς τοι ὑπόσχηται τὸδε ἔργον». καὶ ὅρα τὸ «ὑπόσχηται», σαφῶς ἐρμηνευθὲν καὶ κοινῶς, ὡς τοῦ στεῦεσθαι καὶ τοῦ ὑφίστασθαι ποιητικωτέρων ὄντων. Ἔστι δ' ἐνταῦθα ἔργον,

ὁ οὐκ ἂν ὑπόσχηταί τις, τὸ νύκτωρ σκοπιάσαι. (η. 40 ς.) Ἐπάγει γὰρ «ἄνδρας δυσμενέας σκοπιαζέμεν οἶος ἐπελθὼν νύκτα δι' ἀμβροσίην». Καὶ ὄρα τὸ οἶος, ἀληθῶς γὰρ ὀκνηλὸν ἐν τοιούτοις ἔργοις τὸ μονῆρες. διὸ ἐν τοῖς ἐξῆς Ἑλληνικοὶ μὲν δύο σκοποὶ σταλέντες εὐοδοῦνται, ὁ δὲ Τρωϊκὸς Δόλων εἰς ὧν οὐ παλιννοστεῖ. καὶ ἔστι στρατηγικὸν παράγγελμα καὶ τὸ μὴ ἓνα τινὰ ἐν τοῖς καιριωτάτοις σκοπιάζεσθαι. δῆλον δὲ ὡς πάνυ δεξιῶς ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς προέκθεσιν θεωρεῖ τῆς γενησομένης τῶν κατασκόπων ἀποστολῆς. (η. 43–5) Ὅτι ὁ θέλων τὴν ἀπό τινος συμβουλήν, ὅτε τις αὐτῷ εἰς ἐχθρὸν ἐκ φίλου μεταβληθεῖν, ἐρεῖ ἂν τὸ «χρεῶ βουλής ἐμὲ καὶ σὲ κερδαλέης», ὧ δεῖνα, «ἢ τίς κεν ἐρύσεται ἠδὲ σαώσει, ἐπεὶ ἡ τοῦ δεῖνος ἐτράπετο φρήν». Ἔστι δὲ τὸ μὲν «ἐμὲ καὶ σέ» ἢ ἀντίπτωσις ἀντὶ τοῦ ἐμοὶ καὶ σοί, ἢ ἔλλειπτικὸν κατὰ πρόθεσιν, ἵνα λέγη, ὅτι χρεῖα βουλής εἰς ἐμὲ καὶ σέ. (η. 44) Τὸ δὲ «ἢ τις ἐρύσεται» τὴν κερδαλέην ἐρμηνεύει βουλήν. κερδαλέα γὰρ ἡ σωστική, ὡς ἐρύουσα, ἡγουν φυλάσσουσα, καὶ διὰ τοῦτο ἐπικερδής, ὡσπερ αὖ πάλιν τὸ «σαώσει» ἐρμηνεῖα ἐστὶ τοῦ ἐρύσεται. ταῦτόν γὰρ εἰς νοῦν τὸ ἐρύειν καὶ τὸ σαώζειν. Ὅρα δὲ ὡς ἡ πρὸ βραχέων ἀμύμων μήτις ἢ ἀλεξίκακος ἐρμηνευθεῖσα, κερδαλέη βουλή ἐνταῦθα ἐρρέθη καὶ οἶα τε σαώζειν. καὶ εἰσι τὰ τοιαῦτα πάνθ' ὅμοια κατὰ τινὰ ἐπίχυσιν 3.13 λέξεων. (η. 45) Τὸ δὲ «Διὸς ἐτράπετο φρήν», οὕτω γὰρ ἡ Ὀμηρικὴ ἔχει λέξις, συντελεῖ τι εἰς τὸ «στρεπτοὶ καὶ θεοὶ αὐτοί». (η. 46) Ὅτι τὸ «ἀποδέξασθαι θυσίαν» οὕτω φράζει περιφραστικῶς ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα «Ἐκτορέοις ἄρα μᾶλλον ἐπὶ φρένα θῆκεν ἱεροῖς θεός», ὃ ἐστὶ ταῖς τοῦ δεῖνος προσέσχε θυσίαις. ἱερὰ γὰρ τὰ ἱερευόμενα λέγει. τοῦτο δὲ ὅτι καλλιερεῖν λέγεται, καὶ ἀλλαχοῦ γέγραπται. Ἐκτωρ δὲ ἐνταῦθα ὁ καλλιερῶν. ἐνθα ὄρα καὶ ὅτι οὐ μόνον ἄνδρες δωρητοί, ἀλλὰ καὶ οἱ τοῦ μύθου θεοί, οὐ μόνον ἐπὶ ἱεροῖς τιθέντες τὴν φρένα, ἀλλὰ καὶ τιμὴν ἐθέλοντες, κατὰ τὸ «οἱ σε θεὸν ὡς τιμήσουσιν». (η. 47–9) Ὅτι τοσοῦτον μέγας ὁ Ἐκτωρ δοκεῖ, ὡστε εἰπεῖν τὸν βασιλέα, ὡς «οὐ πῶ ἰδόμην οὐδ' ἔκλυον αὐδήσαντος ἄνδρα ἓνα τοσσάδ' ἐπ' ἡματι μέρμερα μητίσασθαι, ὅσα Ἐκτωρ ἔρρεξε Διὶ φίλος υἱᾶς Ἀχαιῶν». (η. 50) Εἰ δέ τις λέγει τὸν Ἐκτορα διὰ ταῦτα ὑπερτίθεσθαι καὶ αὐτοῦ τοῦ Ἀχιλλέως, ἴστω ὅτι λυεῖ τὸ ἄπορον ὁ βασιλεὺς, προσθεὶς τὸ αὐτῶς, ἦτοι οὕτως ἀπλῶς, «οὔτε θεᾶς», φησὶν, «υἱὸς φίλος οὔτε θεοῖο». Ἀχιλλεὺς μὲν γὰρ καὶ τοιαῦτα καὶ μείζω δράσας οὐκ ἂν ἐκπλήξοι τινὰ. ἐκ θεᾶς γάρ. ὁ Ἐκτωρ δὲ ἀπλῶς ἀνήρ. (η. 51 ς.) Εἶτα καὶ παραφράζων καὶ ἐρμηνεύων τὸ ῥηθέν, περὶ ὧν ὁ Ἐκτωρ ἠνδραγαθήσατο, φησὶ «ἔργα δ' ἔρεξ', ὅσα φημί μελησέμεν Ἀργείοις δηθά τε καὶ δολιχόν». (η. 52) Οἷς ἐπάγει κομματικῶς τὸ «τόσα γὰρ κακὰ μήσατ' Ἀχαιούς», ὃ πάνυ γοργῶς παραφρασθὲν ταῦτόν ἐστι τῷ «τοσσάδ' ἐπ' ἡματι μέρμερα μητίσασθαι» καὶ ἐξῆς, καὶ τῷ «ἔργα δ' ἔρεξε» καὶ ἐξῆς. καὶ ὄρα ὅτι ἀγωνιῶν ὑπὸ θαύματος ὁ βασιλεὺς ταῦτολογεῖ, καὶ οὐ μόνον ἐν ἐννοίαις, ἀλλὰ καὶ κατὰ λέξιν, ἐν τῷ «δηθά τε καὶ δολιχόν». Τὰ δὲ ῥηθέντα Ὀμηρικὰ ἔπη καὶ εἰς πάντα στρατιώτην καὶ στρατηγὸν ἀρμόσουσιν ἡρωϊκῶς ἀνδραγαθήσαντα (η. 47) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «οὐδ' ἔκλυον αὐδήσαντος» λείπει τὸ τινός, ἵνα ἢ τὸ τέλειον «οὐδ' ἔκλυόν τινος εἰπόντος», ὡσπερ καὶ ἐν τῷ ἔρρεξεν υἱᾶς Ἀχαιῶν, καὶ ἐν τῷ «κακὰ μήσατ' Ἀχαιούς» λείπει πρόθεσις ἢ εἰς. Οἰκεῖος δὲ καὶ ὁ τοιοῦτος σχηματισμὸς ἀγωνιῶντι ἀνδρὶ καὶ ἐπισπερχομένῳ φράζειν. (η. 48) Τὸ δὲ «ἐπ' ἡματι» πρὸς ἀκρίβειαν εἴρηται. Μητίσεται μὲν γὰρ τις τοσσάδε 3.14 μέρμερα, πλὴν ἐν πολλαῖς, καὶ οὐκ ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Λέγει δὲ μητίσασθαι τὸ πρᾶξι, τὸ τέλος φράσας ἐκ τῶν πρὸ τοῦ τέλους, διὸ καὶ ἐρμηνεύων ἔφη τὸ «ὄσσο' Ἐκτωρ ἔρρεξε», καὶ τὸ «ἔργα δ' ἔρεξεν». ὡσπερ καὶ τὸ «ὅσα φημί μελησέμεν Ἀργείοις» ἐρμηνευτικὸν ἐστὶ τοῦ μέρμερα μητίσασθαι. Μερμερίζειν γὰρ καὶ μέλεσθαι τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἰσί. (η. 49) Τὸ δὲ «Διὶ φίλος» ἔχει μὲν τι καὶ καταβλητικὸν τῆς τοῦ Ἐκτορος ἀριστείας, ὡς μὴ ἐξ ἑαυτοῦ ἀλλὰ θεόθεν κατορθοῦντος, πλεῖον δὲ ἄλλως ἔχει τὸ σεμνόν, ὡς θεοφιλοῦς ὄντος τοῦ ἥρωος καὶ διὰ τοῦτο ἀνύοντος ὅσα καὶ θεᾶς υἱὸς ἢ θεοῖο. (η.

49–51) Ὅρα δ' ἐν τούτοις ὅτι τε τὸ ἔρρεξε διχῶς προήγαγε, πρῶτα μὲν Ἀττικῶς ἐν δυσι ᾤ, ἔπειτα κοινῶς ἐν ἐνί, καὶ ὅτι φανερῶς ἀποφάσκει ὁ ποιητὴς μὴ θεογενῆ τὸν Ἔκτορα εἶναι, εἰ καὶ ἕτεροι ἄλλα λογοποιοῦσιν, ἐν οἷς καὶ ὁ Λυκόφρων Πτώου πατὴρ μυθευσάμενος ἐκγενέσθαι τὸν Ἔκτορα. Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὡς οὐκ ἔκρινε δεῖν ἄρτι προενεγκεῖν ὁ βασιλεὺς τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ὄνομα, αἰνίττεται δὲ μόνον ἐκείνον ἐν τῷ «οὔτε θεᾶς υἱός». (η. 53–5) Ὅτι ἀλείπτου λόγος τό· ἀλλ' ἴθι, νῦν τοὺς δεῖνα κάλεσσον, ἐγὼ δ' ἐπὶ τὸν δεῖνα εἶμι καὶ ὀτρυνέω ἀνστήμεναι. Ἐνταῦθα δὲ παιδεύει διὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος ὁ ποιητὴς αὐτοδιακόνους εἶναι καὶ τοὺς βασιλεῖς. τὸν μὲν γὰρ ἀδελφὸν πέμπει Αἴαντε καλέσαι καὶ Ἰδομενῆα, αὐτὸς δ' ἐπὶ Νέστορα δῖον ἰέναι φησίν, «αἴ κ' ἐθέλησιν ἔλθειν» καὶ ἐξῆς. βιάσασθαι γὰρ τὸν γέροντα οὐ βούλεται. (η. 56) Ὅτι τὸ τῶν φυλάκων στίφος τέλος ἱερὸν καλεῖ, ὃ ἐστὶ τάγμα θεῖον, ἐπειδὴ τοῖς ἄλλοις καθεδούσιν ἄδειαν αὐτοὶ παρέχουσιν ἐγρηγορότες. ὅπως γὰρ ἱερὸν εἶναι πᾶν δοκεῖ τὸ τῶν ἀνθρώπων φυλακτικόν. οὕτω καὶ πόλεων τεῖχη ἱερὰ λέγει. [Καὶ Σοφοκλῆς δὲ διὰ λόγον ὁμοίον τινα τὴν γῆν ἱερὰν ἔφη.] Οἱ μέντοι γλωσσογράφοι ἱερὸν τὸ μέγα φασί, ὡς καὶ ἱερός, φασίν, ἰχθύς ὁ μέγας. Τὸ δὲ τέλος ἐξαχῶς εὔρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Σημαίνει γὰρ τὸ στρατιωτικὸν σύνταγμα, 3.15 ὡς ἐνταῦθα, καὶ τὸ τῶν πραγμάτων πέρας, καὶ τὴν ταῖς πόλεσι φοιτῶσαν πρόσσοδον, καὶ τὸ ἀξίωμα, ὡς παρὰ Θουκυδίδη καὶ Ξενοφῶντι, καὶ παρ' Εὐριπίδῃ δὲ ἐν τῷ «τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι». δηλοῖ δὲ καὶ δαπάνημα, ὡς Εὐριπίδης «μάτην δ' εἰκοστὸν τόδ' ἐκβαίη τέλος», καὶ τὴν μυστικὴν καὶ οὕτω τελειοποιὸν ἑορτήν, ὅθεν καὶ ἡ τελετὴ λέγεται καὶ τελεῖσθαι τὸ μυεῖσθαι καὶ τελούμενοι οἱ τὰ μυστικὰ διδασκόμενοι. Σύστοιχον δὲ τῇ τοιαύτῃ σημασίᾳ καὶ τὸ δηλοῦν τὴν θυσίαν τέλος, οὗ χρήσις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «τέλη ἔγκαρπα», ὃ ἀλλαχοῦ διασαφῶν ἔφη «θύματα πάγκαρπα». (η. 57–9) Ὅτι τὸ «σημαίνειν φυλάκεσσιν», ἤγουν προῖστασθαι τῶν φυλάκων, τῷ Νεστορίδῃ Θρασυμήδῃ μᾶλλον ἐπιτέτραπτο, καὶ τῷ Κρητικῷ Μηριόνῃ, οἱ καὶ τῶν ἄλλων ἑκατοντάρχων προεῖχον, ὡς δηλοῖ τὸ «τοῖσι γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλιστα». Καὶ ὅρα ὅτι τε καὶ νῦν τὸ σημαίνειν δοτικῇ συντέτακται, καὶ ὡς ἀρχικὴ λέξις κἀνταῦθα τὸ ἐπιτρέπειν, ἀφ' ἧς καὶ ὁ ἐπίτροπος. Τὸ δὲ «μάλιστα» διὰ τοὺς λοιποὺς ἑκατοντάρχους εἴρηται, καὶ αὐτοῖς μὲν γὰρ ἐπιτέτραπτο σημαίνειν, μάλιστα δὲ τοῦτο ἦν τῷ Θρασυμήδῃ καὶ τῷ Μηριόνῃ. (η. 61–3) Ὅτι ὑπουργικὴ ἐρώτησις τὸ «πῶς γὰρ μοι μῦθῳ ἐπιτέλλεαι ἠδὲ κελεύεις; αὐθι μένω, δεδεγμένος εἰς ὅκεν ἔλθῃς, ἠὲ θέω μετὰ σε αὐτίς;» Καὶ ὅρα κἀνταῦθα τὸ μὲν αὐθι ἀντὶ τοῦ αὐτόθι ληφθέν, τὸ δὲ αὐτίς ἀντὶ τοῦ πάλιν, ὃ ἐστὶν ὀπισθεν, τὸ δὲ μένω καὶ θέω ἀντὶ μελλόντων τοῦ μενῶ καὶ τοῦ θεύσω, τουτέστι δραμοῦμαι. Δεδεγμένος δὲ ὁ ἀναμένων καὶ προσδεχόμενος. Ἔστι δὲ ποτε ἡ λέξις καὶ πολεμικὴ, ὡς ἐν τῷ «ἠὲ σὺ τόνδε δέδεξο», ἤγουν ἀντίστηθι νόμῳ μάχης. (η. 65) Μετὰ 3.16 δὲ ταῦτα κεῖται καὶ ἀπαρέμφατον ἀντὶ προστακτικοῦ τὸ «αὐθι μένειν» ἀντὶ τοῦ μένε. ὅπου καὶ δείκνυται ἀριδῆλως ὅτι τὰ ἀντὶ προστακτικῶν ἀπαρέμφατα λαμβανόμενα κατ' ἔλλειψιν προαιρετικοῦ ῥήματος οὕτω σχηματίζονται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. Προηγησαμένου γὰρ, ὡς ἐρρέθη, τοῦ ἐπιτέλλεσθαι ῥήματος καὶ τοῦ κελεύειν, ἐν τῷ «πῶς γὰρ μοι ἐπιτέλλεαι ἠδὲ κελεύεις; αὐθι μένω» καὶ ἐξῆς, ἐπάγει ὁ ἐρωτηθεὶς αὐθι μένειν, ὅπερ εἰ καὶ ἀντὶ τοῦ μένε κεῖται, ἀλλ' ἐντελῶς οὕτω νοεῖται· ἐπιτέλλομαι καὶ κελεύω σοι αὐθι μένειν. διαδείκνυσι δὲ μάλιστα σαφῶς τὴν τοιαύτην ἔλλειψιν ὁ Ἡσίοδος. (η. 65 ς.) Ὅτι ὅτε εἶπη ὁ βασιλεὺς τῷ Μενελάῳ «αὐθι μένειν, μὴ πως ἀβροτάξομεν ἀλλήλοισιν ἐρχομένω», ἤγουν ἐρχόμενοι, «πολλὰ γὰρ ἀνά στρατόν εἰσι κέλευθαι», δηλὸς ἐστὶν Ὅμηρος ἔμπειρος ὢν τῆς ἐν τοῖς τακτικοῖς ἀρχιτεκτονικῆς, ὡς οἱ παλαιοὶ φασιν. εἰς πολλὰς γὰρ ὁδοὺς τέμνει τὸ ναύσταθμον, ἵνα ταχέως ἀπὸ τῶν σκηνῶν ἀπαντῶσι πρὸς βοήθειαν τοῖς ἔξω. Ἔστι δὲ ἀβροτάζειν ἢ τὸ βροτοῦ ἀποτυγχάνειν ἐν ὁδῷ, ἢ τὸ ἐν ἀβρότῃ, τουτέστι νυκτὶ, ἀποπλανᾶσθαι. Ἐν δὲ παλαιῷ κατὰ στοιχεῖον Λεξικῷ

γράφει οὕτως· ἀβροτάξις· ἀμαρτία, διαμφοδήσις, καὶ ἀβροτάξομεν διαμφοδήσομεν, ἀμαρτήσομεν ἀλλήλων. καὶ ὄρα τὸ διαμφοδήσαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀντὶ τοῦ ὧδε καὶ ἐκεῖ τράπεσθαι καὶ ἀστοχήσαι τῆς ὀρθῆς ἀμφοδου. καὶ ἔοικε παρῆχθαι τὸ διαμφοδεῖν ὁμοίως τῷ διαφωνεῖν. Κέλευθοι δὲ φανερώς ἐνταῦθα αἱ περὶ γῆν ὁδοί. (η. 67) Ὅτι στρατηγικὸν παράγγελμα καὶ τὸ τὸν νυκτὸς περιῖοντα ἐν στρατῷ φθέγγεσθαι, ὅπουπερ ἂν ἔλθῃ, ὡς ἂν ἐπιγινωσκόμενος μὴ διδῶ ὑπονοεῖν ἔφοδον πολεμίων. Διό φησιν ὁ βασιλεὺς τῷ ἀδελφῷ «φθέγγεο δ' ἢ κεν ἴησθα καὶ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι». Καὶ ὁ Νέστωρ δὲ μετ' ὀλίγα οὕτως ἀνιστᾶ τὸν Ὀδυσσεά, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα δὲ ἐρεῖ κατὰ σχῆμα κάλλους παρισωτικὸν «φθέγγεο, μὴδ' ἀκέων ἐπ' ἔμ' ἔρχεο». Ἐνθα καὶ φασιν οἱ παλαιοί, ὅτι τοῦτο λέγει ὁ γέρων δεδιῶς μήποτε ὁ υἱὸς Θρασυμήδης ἐκλέλοιπε τὴν τῶν φυλάκων τάξιν, καὶ ὅτι οὕτω εἶχον πότε ἐν πολέμοις συνθήματα. εἰ γὰρ ἦσαν, διεδήλουν ἂν ἑαυτοὺς τοῖς 3.17 γνωρίμοις οἱ νύκτωρ βαδίζοντες. [Ἔστι δ' εἰπεῖν καὶ ὡς ὀκνεῖ τὴν ἡσυχῆ πορείαν τοῦ βασιλέως νύκτωρ ὁ σοφὸς γέρων, οὐ μόνον διὰ τραῦμα ἐπιβούλου τινός, ἀλλὰ καὶ ἵνα μὴ θόρυβος γένηται, ὅς ποτε μεγάλη βλάβη τὸν στρατόν, καθὰ καὶ οἱ νύκτεροι πτυρμοὶ τῶν ἵππων δηλοῦσιν οἱ πολλοὺς βλάψαντες. Ἡ δὲ ἱστορία λέγει καὶ ὅτι Σάμιοι πλεύσαντες εἰς Σύβαριν καὶ κατασχόντες τὴν Σιριτίν χώραν, ἤγουν τὴν περὶ πόλιν Σῆριν, περδίκων ἀναπτάντων καὶ ποιησαμένων ψόφον ἐκπλαγέντες ἔφυγον καὶ ἀπέπλευσαν.] (η. 67) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἐγρήγορθαι τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων προπαροξύνουσιν ὡς Αἰολικόν. ἄλλως γὰρ παροξύνεσθαι ὀφείλει ὡς παθητικὸς παρακείμενος. ὡς γὰρ κέκοπα μέσος παρακείμενος καὶ μετὰ τῆς αὐτῆς παραληγούσης κέκοφα ἐνεργητικὸς, ὁμοίως καὶ κέκλοπα κέκλοφα, οὕτως οὐ μόνον ἐγρήγορα μέσος παρακείμενος Ἀττικὸς, ἀλλ', ὡς εἶκός, καὶ ἐγρήγορκα, οὐ παθητικὸς ἐγρήγορμαι, ἐξ οὗ τὸ ἐγρηγόρθαι κοινῶς. Ἐτεροὶ δὲ ἐκ τοῦ ἐγρηγορῆσθαι παρακειμένου αὐτὸ συγκεκόφθαι φασίν. Ἀπίων δὲ καὶ Ἡρόδωρός φασιν, ὡς τὸ ἐγρήγορθαι οὐκ ἐχρῆν προπαροξύνεσθαι, εἴτε συνεκόπη, ὡς εἴρηται, εἴτε ἀπὸ τοῦ ἔργου γίνεται. μία δέ, φασίν, ἀφορμὴ αὕτη τοῦ δύνασθαι τονοῦσθαι οὕτω. Τὰ εἰς ἦ-α-ι, τῆ ἦ-ο-ρ συλλαβῆ παραληγόμενα, Αἰολικά εἰσι· τέτορθαι, μέμορθαι, ἔφθορθαι. ἐπεὶ οὖν καὶ τοῦ ἐγρήγορθαι ἢ παράληξις Αἰολικωτέρα ἐστί, πίπτει καὶ τόνος 3.18 ὁμοῖος τοῖς προκειμένοις. [Χρῆ δ' ἐνταῦθα ἐπισημῆνασθαι ὡς οὐ, καθὰ ἐκ τοῦ κλέπτω διπλοῦς λαλεῖται παρακείμενος ἐν παραληγούσῃ μιᾷ, οὕτω καὶ ἐπὶ τοῦ πέμπω γίνεται. ἀλλ' ἐκεῖ ὁ μὲν πέπομπα χρῆσιν ἔχει, ὁ δὲ καθαρὸς μέσος παρακείμενος σεσίγηται διὰ κακοφωνίαν. Ὡς γὰρ μισεῖται ὁ ἐκ τοῦ δεῖδω μέσος παρακείμενος δέδοιδα, δι' ὃν ἀποτελεῖ ψελλισμὸν ἐκ τῶν συχνῶν ἀφώνων, οὕτω καὶ ὁ ἐκ τοῦ πέμπω πέπομπα, δι' ὃν ποιεῖ βομβώδη κόμπον, οὐπερ ἀκούσας ὁ Κωμικὸς ἔπαιξεν ἂν, οἶμαι, καὶ εἰς αὐτὸν τὸ βομβαλοβομβάξ. Προσεπιθεωρητέον δὲ τούτοις καὶ ὅτι τὸ λέλογχα ἐν μιᾷ ταύτῃ φωνῇ καὶ τὸ οἰκεῖον σύμφωνον ἔχει καὶ τὸ τοῦ ἐνεργητικοῦ. τοῦ λέγω γὰρ ἐνεργητικὸς μὲν ὁ λέλεχα ἐν τῷ ἦ-χ, μέσος δὲ ὁ λέλογχα ἐν τῷ ἦ-γ, σημαίνει δὲ τὸ ἐξ ἐπιλογῆς ἔσχον εἰς λάχος. Πίνδαρος, «ἀκέρδεια λέλογχε θαμινὰ κακαγόρους». οἶδε δὲ τὴν λέξιν καὶ Θεόκριτος.] Τὸ δὲ ἄνωχθι ἐκ τοῦ ἄνωγῶ περισπωμένου γενέσθαι φασίν, οὗ παρατατικὸς τὸ ἠνώγεον. ἄνωγῶ γὰρ ἄνώγημι, ὅθεν ἄνώγηθι, καὶ ἐν συγκοπῇ ἄνωχθι, τραπέντος τοῦ ἦ-γ συνήθως εἰς ἦ-χ, ὡς καὶ ἐν τῷ βρέγμα βρεχμός, καὶ τοῖς ὁμοίοις. Ὅτι δὲ δοκεῖ καὶ μεταπεπλάσθαι ἐκ τοῦ ἄνωγε καθ' ἕτερον προστακτικὸν τελικόν, δεδήλωται καὶ αὐτό. (η. 68) Ὅτι, ὡπερ στρατηγῶ πρέπον, καθὰ προσεχῶς ἐρρέθη, τὸ κελεύειν ἐγρηγορέναι τοὺς ὑπ' αὐτὸν νύκτωρ, οὕτω καὶ τὸ πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζειν ἄνδρα ἕκαστον. δυσωπεῖ γάρ, κατὰ τοὺς παλαιούς εἰπεῖν, ὑπόμνησις προγονικῆς ἀρετῆς καὶ 3.19 πατέρων πράξεις ἐπαινούμεναι, καὶ θέλει τῇ ἐκείνων ἀναμνήσει ἕκαστος ἐξομοιοῦσθαι αὐτοῖς, οἴομενος τὸ μὴ ἐκείνους μιμεῖσθαι καθαιρετικὸν εὐγενείας. Πατρόθεν μὲν

οὖν τινὰ προσφωνεῖ τις, ὡς τὸ «Λαερτιάδη», ἐκ γενεῆς δέ, ἤγουν ἐκ προγόνων, ὡς τὸ «διογενής». τὸν γὰρ ἀρχηγὸν τοῦ γένους Δία ἢ λέξις ἐκφαίνει. (η. 69) Ἔτι σώφρονος στρατηγοῦ καὶ τὸ πάντας ἐπαινεῖν. διὸ μετὰ τὸ «πατρόθεν ἐκ γενεῆς ὀνομάζων» φησὶν ὁ βασιλεὺς «πάντας κυδαίνων». Ἔτι ἀγαθῆς στρατηγίας καὶ τὸ <μη> μεγαλοφρονεῖν, ὅθεν ἐπάγει «μηδὲ μεγαλίζεο θυμῶ», ἤγουν μὴ ἐπαίρου τῶ κατὰ σὲ μεγαλείῳ. (η. 70) Ἀγαθοῦ δὲ ὁμοίως ἄρχοντος καὶ τὸ αὐτοδιακονεῖν. οὐκοῦν ἐπιφέρει «ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ περ πονεώμεθα», ὅπερ δηλαδὴ ὁ μὴ ποιῶν μεγαλίζεται θυμῶ. δυσωπητικὸν γὰρ τῶν πολλῶν ἢ βασιλικὴ αὐτουργία. καὶ τοίνυν μυριαχοῦ παρὰ τῶ ποιητῆ αὐτουργοῦσιν οἱ βασιλεῖς. Σημειῶσαι δὲ ὅτι μετ' ὀλίγα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶ Νέστορι οὐ ποιεῖ κατὰ τὸ οἰκεῖον παράγγελμα, ἀλλὰ πατρόθεν μόνον προσφωνεῖ αὐτὸν Νηληϊάδην ὀνομάσας, οὐ μὴν καὶ ἐκ προγόνων. ἄλλως μέντοι προσεπιτίθησιν ἐκεῖ ἔπαινον τὸ «μέγα κῦδος Ἀχαιῶν». Νέστωρ δ' ἐν τοῖς ἐξῆς πάντα φράζει τὰ τοῦ βασιλέως ἐπὶ τῶ Ὀδυσσεῖ ἐντελῶς, πατρόθεν μὲν τὸ «Λαερτιάδη» προσεπιπῶν, ἐκ γενεῆς δὲ τὸ «διογενής», τὸ δὲ «πολυμήχανε» πρᾶξιν ἀπὸ ψυχῆς. (η. 68) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι δύναται καὶ ἄλλως τὸ πατρόθεν καὶ τὸ ἐκ γενεῆς ἐκ παραλλήλου δηλοῦν τὴν αὐτὴν ἔννοιαν, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ τούτου ὀνομάζειν τὸ ἐν τῶν ὀκτῶ τοῦ λόγου μερῶν εἴρηται ὄνομα, καὶ ὅτι ταῦτὸν ὀνομαίνειν καὶ ὀνομάζειν, [οὔτε ἔστι καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῶ «ὄνομα δ' ὀνομάζετο Ἐλενος»], καὶ ὅτι τὸ «ἄνδρα ἕκαστον» ταῦτόν ἐστι τῶ πάντας, ὡς ἐν τοῖς ῥηθεῖσι φαίνεται, καὶ ὅτι τὸ μὲν ἐκ γένους ἕκαστον ὀνομάζειν ὀνόμασι περιγράφεται, τουτέστι λέξεσι κυρίας ἢ ἐπιθέτοις. (η. 69) Τὸ δὲ «πάντας κυδαίνειν» καὶ τὴν ἐκ πράξεων δηλοῖ τιμὴν, ὅποια πολλὰ ἐν ταῖς ἱστορίαις εὐρίσκονται. τοιοῦτον δὲ τι καὶ ἐνταῦθα τὸ «μέγα κῦδος Ἀχαιῶν». Καὶ ἄλλως δὲ ἀστείως μετὰ τὸ «ἐκ γενεῆς ὀνομάζων» ἐπῆκται τὸ 3. «πάντας κυδαίνων». ἐπεὶ γὰρ ἔστιν ὀνομάζειν τινὰ καὶ ψεκτικῶς, παραινεῖ τὰ πρὸς ἔπαινον ἐπιλέγεσθαι, καὶ μὴ ταῖς ἐκ γένους καταντλεῖν δυσφημίαις τὸν προσφωνούμενον. [Ὅρα δὲ ὅτι ἐναντία λέξεις ἐκ τοῦ κῦδος γίνονται, ἤγουν τὸ κυδαίνειν ἐπὶ τιμῆς καὶ τὸ κυδάζειν παρὰ Σοφοκλεῖ ἐπὶ λοιδορίας ἐν ἀντιφράσει. ὦ λόγῳ καὶ τὸ ὑμνεῖν οὐ μόνον χρηστολογίαν δηλοῖ, ἀλλὰ που καὶ τὸ ἀνάπαλιν ἀντιφράζει, ὡς ἐτέρωθι σαφῶς δηλοῦται.] (η. 70 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ψυχῆς βαρυνομένης ἐπὶ κακοπαθείᾳ τὸ «ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ περ πονεώμεθα, ὧδέ που ἡμῖν θεὸς ἐπὶ γεινομένοισιν ἴει κακότητα βαρεῖαν». καὶ ὅτι τὸ «γεινομένοισι» τὰ καθ' εἰμαρμένην γενεθλιακὰ παραλαλεῖ. (η. 71) Καὶ ὅτι ἀποστολιμαία φράσις τὸ «ὡς εἰπὼν ἀπέπεμπε τὸν δεῖνα εὖ ἐπιτείλας». (η. 73–9) Ὅτι Νέστωρ μὲν ὁ γέρων κοιμᾶται «παρὰ τε κλισίῃ καὶ νηϊ μελαίνῃ εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ, παρὰ δ' ἔντεα ποικίλα κεῖτο, ἀσπίς καὶ δύο δοῦρε φαεινὴ τε τρυφάλεια, πᾶρ δὲ ζωστήρ κεῖτο παναίολος», ὧ δὲ ὁ γεραῖος «ζώνυτο, ὅτε εἰς πόλεμον φθισήνορα θωρήσοιτο λαὸν ἄγων», καὶ παρ' ἡλικίαν ἀνδριζόμενος, «ἐπεὶ οὐ μὲν ἐπέτρεπε», φησὶ, «γῆραϊ λυγρῶ», ἤγουν οὐκ ἐξεδίδου ἑαυτὸν τῶ γῆρα οὐδ' ἐνικᾶτο ὑπ' αὐτοῦ. τοιοῦτον γὰρ τὸ ἐπιτρέπειν, τὸ ἐξουσίαν δηλονότι διδόναι, ὡς τὸ «τοῖσι γὰρ ἐπετράπομεν φυλάσσειν», καὶ «σοὶ δ' ἐπέτρεπε πονέεσθαι», καὶ «ὧ λαοὶ ἐπιτετράφαται», ἀντὶ τοῦ ὑπὸ ἐξουσίαν εἰσὶ. (η. 75) Καὶ οὕτω μὲν ὁ γέρων Νέστωρ εὐνῇ ἐν μαλακῇ εὐρηται. καὶ Φοῖνιξ δὲ ὁμοίως μαλακῶς ἐκοιμήθη, ὅπου ἐστορέσθη ἐκείνῳ κώεα καὶ ῥῆγος, ὡς γέροντι πρέπον. Διομήδης δὲ γε ὁ σφριγῶν τῆς σκηνῆς ἐκτὸς εὐρεθήσεται σὺν τεύχεσιν εὐδων, ὑπεστρωμένος ῥινὸν βοός, σκληρότερον αὐτὸς εὐδων καὶ οὐ μαλακῶς κατὰ τὸν ὑποβεβλημένον κώεα καὶ ῥῆγος. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἄλλα ὁ ποιητὴς οἶδε στρωμνῆς εἶδη. Ὀδυσσεὶα μὲν γὰρ κατέκλινεν Εὐμαιος, ὑποβαλὼν ῥῶπας καὶ δέρμα αἰγὸς ἀγρίου, τῶ Διὶ δὲ ἢ γῆ ἐν τοῖς ἐξῆς νεοθηλέα πόαν ἀναδίδωσιν. Ὅρα δὲ ὡς τὸ παρακεῖσθαι δις ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κεῖται κατὰ σχῆμα ἐπιμονῆς διὰ τὸ καίριον. Ἐφη γὰρ «παρὰ δ' ἔντεα κεῖτο», καὶ «πᾶρ δὲ ζωστήρ κεῖτο». (η. 77 ς.) Καὶ ὅτι ἐξαιρετός ὁ

ζωστήρ τῷ 3.21 γέροντι, εἶγε ποικίλα μὲν ἔντεα ἔφη, τὸν δὲ ζωστήρα παναίολον, καὶ ὅτι ἐτυμολογικοῦ τρόπου τὸ «ζωστήρ ᾧ ζώνυτο», καὶ ὅτι οὐκ ἀσύνηθες τοῖς ὕστερον λέγειν καὶ κατὰ πῶσιν αἰτιατικὴν τὸ «ζωστήρ ὃν ζώνυται», ὅποια καὶ ἄλλα ἢ κοινὴ χρῆσις οἶδε πολλά. Ἔστι δὲ καὶ νῦν ζωστήρ ὁ ἔξω τὰ ὄπλα συνδέων, ὡς δηλοῖ τὸ «ᾧ ἐζώνυτο ὁ γεραῖός». ζῶμα μέντοι τὸ τῆς μήτρας, ὡς ἀλλαχοῦ γέγραπται, συναπτόμενον. Τὸ δὲ ζώνυτο οἱ μὲν δι' ἑνὸς γράφοντες ἢ φύσιν γραφῆς τηροῦσιν, οἱ δὲ δυνάζοντες τὸ ἀμετάβολον πάθος ποιοῦσι διπλασιασμοῦ. τὸ δ' αὐτὸ γίνεται καὶ ἐν τῷ ῥωνύω, χωνύω, καὶ τοῖς ὁμοίοις. (η. 79) Τὸ δὲ «λαὸν ἄγων» τὸν παρὰ τῆς τραγωδίας λαγέταν, ὃ ἐστὶ λαοῦ ἡγεμόνα, παρήγαγε. Τὸ δὲ μὴ ἐπιτρέπειν γῆραϊ λυγρῷ ἔπαινός ἐστι σπουδαίου γέροντος. λυγρὸν δὲ γῆρας εἶπεῖν ὅμοιον ὡς εἰ καὶ ὁμοῖον ἔφη, ὃ ἐστὶ χαλεπόν. ψογερὰ γὰρ λέξις πολλαχοῦ φαίνεται καὶ τὸ ὁμοῖον. Χαλεπότητες δὲ γῆρας ἑτεροῖαί τε φαίνονται, καὶ ὁποῖαν δὲ ἐκτίθεται Σοφοκλῆς φράσας οὕτω «ἀκρατές, ἀπροσόμιλον γῆρας, ἄφιλον, ἴνα», τουτέστιν ὅπου, «πρόπαντα κακὰ κακῶν ξυνοικεῖ». ὧν ἓν λέγει καὶ τὸ ὑπὸ τῶν οἰκείων ἀμελεῖσθαι τὸν γέροντα. Δριμέως δὲ ἀκρατές ἐκεῖνος γῆράς φησιν οὐ τὸ ἀκόλαστον, ἀλλὰ τὸ ποιοῦν πάρεσιν, ὡς μὴ ἔχειν τὸν γέροντα κρατεῖν ἑαυτοῦ. Εὐριπίδης δὲ ἀναρθρον ἂν εἴποι, λόγῳ καὶ αὐτὸς δριμύτητος κατὰ τὸ «ἀναρθρός εἰμι κάσθενῶ μέλη». (η. 80) Ὅτι ὁ Νέστωρ κείμενος μὲν ὡς ἐφ' ὕπνω, αἰσθόμενος δὲ ὡς ἔρχεται τις εἰς αὐτόν – ἦν δὲ ὁ βασιλεύς–, ὀρθωθείς ἐπ' ἀγκῶνος κεφαλὴν ἐπαείρας λαλεῖ πρὸς αὐτόν. Καὶ ὅρα οἷός ἐστι τὴν γραφικὴν ὁ ποιητής. εἴποις γὰρ ἂν ὄραν ἄνδρα καμάτῳ τὰ γυῖα λελυμένον καὶ κεῖσθαι θέλοντα καὶ ὀκνοῦντα μὲν τὴν ἐξ ὕπνου ἀνάστασιν, διὰ δὲ ἀνάγκην αἰρόμενον, καὶ τῷ μὲν λοιπῷ τοῦ σώματος κείμενον, τῷ δὲ ἀγκῶνι ὀρθούμενον καὶ τὴν κεφαλὴν αἴροντα, τυχὸν δὲ καὶ αὐτὴν ὑπανέχοντα καὶ ἐπαναπαύοντα τῆς χειρὶ. Ὡσπερ δὲ ἐνταῦθα ὁ γέρον κείμενος ὀρθοῦται τῷ ἀγκῶνι, οὐ μὴν ὄλω τῷ σώματι κατὰ τὸ «ὀρθωθείς δ' ἔνδυνε χιτῶνα», οὕτω τις ἀλλαχοῦ ἰστάμενος γνῦξ ὅμως ἔριπε, μέρει μὲν ὀλίγῳ πεσών, τοῖς πλείοσιν δὲ ἀνεστηκῶς ἐκεῖνος, ἀνάπαλιν τῷ ἐνταῦθα, κειμένῳ μὲν κατὰ τὸ πλεῖον, κατὰ δὲ τι ὀλίγον ὀρθωθέντι. Ὅρα δὲ καὶ ὡς ῥᾶον ἀφυπνίσθη ὁ γέρον, τάχα μὴδὲ κοιμώμενος, ὀλιγόϋπνος γὰρ ἢ γεροντικὴ 3.22 ἡλικία. οὕτω δὲ καὶ τὸν Ὀδυσσεᾶ ὁ Νέστωρ ἐξ ὕπνου ἀνήγειρε, φθεγξάμενος μόνον. Διομήδης μέντοι ποδὶ κινήθεις ἐγείρεται. νέος τε γὰρ ἐστὶ καὶ κέκμηκε δι' ἡμέρας. ὅμως μέντοι καὶ ἐκεῖνος ἀφυπνισθεὶς μάλα κραιπνῶς ἀνόρουσεν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ σωματικοῦ ἀγκῶνος οὐ μόνον ὀρεινοὶ ἀγκῶνες τροπικῶς λέγονται, ἀλλὰ καὶ ἰδίως τόποι τινές, ὡς κατὰ τι κύριον ὄνομα. Παροιμία γοῦν τις ἀγκῶνα γλυκὺν λέγει ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν Νεῖλον ἀγκῶνος. ἐκεῖνος δὲ γλυκὺς κατ' εὐφημισμὸν. μακρὸς γὰρ ἐστὶ καὶ ἐργώδης. μέμνηται δὲ αὐτοῦ Πλάτων ἐν Φαίδρῳ. ὥστε τὸ γλυκὺς ἀγκῶν παροιμιωδῶς μοχθηρίαν τόπου ὑποδηλοῖ. (η. 82–4) Ὅτι εἰπόντος τοῦ Νέστορος «τίς δ' οὗτος ἀνά στρατὸν ἔρχεται οἷος νύκτα δι' ὀρφναίην, ὅτε θ' εὐδουσι βροτοὶ ἄλλοι, ἢ τίνα οὐρήων διζήμενος ἢ τίνα ἐταίρων», φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι οὐρήας νῦν τοὺς φύλακας νοητέον. Ὡς γὰρ ἡνίοχος ἡνιοχεύς, υἱός υἱεύς, ὑδροχόος ὑδροχοεύς παρὰ τῷ Ἀράτῳ, πατροφόνος πατροφονεύς ἐν Ὀδυσσεΐα, οὕτως ἐνταῦθα οὔρος οὔρεύς, οὐρήας γὰρ ὧδε νοῆσαι τοὺς ἡμιόνους οὐ θέλουσι. καὶ ὁ λόγος αὐτοῖς εὖ ἔχει. ἄλλως γὰρ εἶπεῖν ἀδιανόητόν ἐστι. Καὶ ὅρα πάλιν τὴν Ὀμηρικὴν μέθοδον. ἐρωτᾷ μὲν γὰρ ὁ γέρον τὸ εἶκος γίνεσθαι, οὐκ εὐστοχεῖ δέ. ἄλλη γὰρ ἢ αἰτία τοῦ τὸν βασιλέα μόνον ἔρχεσθαι, διδάσκοντος κἀνταῦθα τοῦ ποιητοῦ δεῖν εἶναι τὸ αὐτὸ πρᾶγμα κατὰ διαφόρους αἰτίας γίνεσθαι. Τὸ δὲ «ὅτε εὐδουσιν οἱ ἄλλοι» δι' ἀσφάλειαν ἐννοίας εἴρηται, ὡς μὴ ἀπλῶς καινὸν ὄν νύκτωρ τινὰ μόνον ἔρχεσθαι, ἀλλ' ἐὰν πόρρω νυκτός, ἦτοι ἐν βαθείᾳ νυκτί, ὅτε πᾶσιν ὕπνου καιρός. Τὸ δὲ «ἢ τίνα οὐρήων ἢ τίνα ἐταίρων» σχῆμά ἐστιν ἐπαναφορᾶς, πολλαχοῦ φανέν. (η. 87) Ὅτι ἐν τῷ «ᾧ Νέστορ Νηληϊάδη,

μέγα κῦδος Ἀχαιῶν» πληροῖ αὐτὸς ὁ βασιλεὺς, ὃ παρήνεσε τῷ ἀδελφῷ, καὶ ἔστι κατὰ τὸν πρὸ μικροῦ ρηθέντα λόγον τὸ μὲν Νηληϊάδῃ πατρόθεν ὀνομάσαι, ὃ καὶ ταῦτὸν τῷ ἐκ προγόνων [ἔστιν,] εἶγε πατέρες ὀνόματι γενικῶ οἱ τοῦ γένους προκατάρξαντες. Τὸ δὲ «μέγα κῦδος Ἀχαιῶν» εἶδος τι τοῦ κυδαίνειν, ὡς καὶ προεδήλωται. (η. 88) Ὅτι ἐρωτήσαντος τοῦ Νέστορος «τίς δ' οὗτος ἔρχεται οἶος», ὡς προεῖρηται, μέλλον ὁ βασιλεὺς εἰπεῖν ὡς ἐγὼ εἶμι, ὃ δὲ περιφράζει οὕτως «εἴσεαι», τουτέστι γνώσεαι, «Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονα» τὸν τάδε παθόντα. 3.23 (η. 88–90) Λέγει δὲ ὁ βασιλεὺς ἐνταῦθα ὃ καὶ πᾶς ἂν ἐρεῖ δυστυχῶν, ὡς αὐτὸν περὶ πάντων, ἤγουν περιττότερον ἀπάντων, «θεὸς ἐνέηκε πόνοισι διαμπερές, εἰς ὃ κεν», ἤγουν ἕως, «αὐτμῆ», φησίν, «ἐν στήθεσσι μένει, καὶ μοι φίλα γούνατ' ὀρώρη», τουτέστι κατὰ περίφρασιν, ἕως ἂν ζῶ ὑγιῶς. ταῦτα δὲ ἐρμηνευτικά εἰσι τοῦ διαμπερές. Πρὸ τούτων δὲ ἄλλως εἶπεν, ὅτι ὧδέ που ἡμῖν θεὸς γεννωμένοις ἐφίει κακότητα βαρεῖαν. (η. 91–5) Λέγει δὲ καὶ ὅτι «πλάζομαι ὧδε, ἐπεὶ οὐ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος ἰζάνει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος καὶ κήδε' Ἀχαιῶν. αἰνῶς γὰρ Δαναῶν πέρι δεΐδια, οὐδέ μοι ἦτορ ἔμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι, κραδίη δέ μοι ἔξω στηθέων ἐκθρῶσκει», πατάσσουσα δηλαδὴ καὶ οἶον ἐκπηδήσαι βιαζομένη, «τρομέει δ' ὑπο φαίδιμα γυῖα». Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς οὕτως ἀγωνιᾷ, λέγων καὶ ἕτερα ἅπαντα, (η. 104–7) Νέστωρ δὲ παραμυθεῖται αὐτὸν εἰπὼν, ὡς «οὐ δὴ Ἐκτορι πάντα νοήματα Ζεὺς ἐκτελεεῖ, ὅσα που νῦν ἐέλπεται, ἀλλὰ μιν οἶω κήδεσι μοχθήσειν καὶ πλείοσιν, εἴ κεν Ἀχιλλεὺς ἐκ χόλου ἀργαλέοιο μεταστρέψει φίλον ἦτορ». Τοῦτο δὲ λέγει ὁ γέρον οἷα εἰδῶς, ὡς αἰ ἄκραι τῶν εὐτυχιῶν μεταβολὰς λαμβάνουσι. Καὶ ὅρα κἀνταῦθα προαναφώνησιν, δι' ἧς δηλοῖ ὁ ποιητὴς μὴ ἄλλως παύσεσθαι τὰ κακά, εἰ μὴ ὁ φίλος Ἀχιλλεὺς μεταβάλληται τοῦ χόλου. (η. 91) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς ρηθεῖσι τὸ μὲν πλάζομαι βαρέως εἴρηται ἀντὶ τοῦ ἔρχομαι, ὡς πρὸς τὸ «τίς οὗτος ἀνὰ στρατὸν ἔρχεται». ἄλλως γὰρ οὐ πλανᾶται ὁ βασιλεὺς εἰδῶς ὅποι ἔρχεται. οὕτω καὶ Ὀδυσσεὺς προῖων ἐρεῖ τῷ Νέστορι «τί ποτε ἀνὰ στρατὸν ἀλάσθε;» [Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ πλάζεσθαι πρωτότυπὸν ἐστὶ τὸ πλῶ, καθὰ τοῦ χάζω τὸ χῶ καὶ τοῦ βάζω τὸ βῶ. αὐτὸ δὲ τὸ πλῶ συγκέκοπται 3.24 ἀπὸ τοῦ πολῶ, τὸ ἀναστρέφομαι, ὃ δὴ τοῖς πλαζομένοις παρέπεται.] Τὸ δὲ ὧδε ἀντὶ τοῦ οὕτως καὶ νῦν, ὡς καὶ πανταχοῦ τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως. (η. 93) Τὸ δὲ «Δαναῶν πέρι δεΐδια» ἦν μὲν εἰπεῖν «Δαναοῖς περιδεΐδια», ἐφράσθη δὲ ἄλλως διὰ συγγένειαν τῆς γενικῆς καὶ τῆς δοτικῆς. (η. 94) Τὸ δὲ ἔμπεδον καταχρηστικῶς εἴρηται. κυρίως γάρ, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, τὴν ἐν τῷ πένδω θέσιν ἢ λέξις δηλοῖ. Τὸ δὲ «ἀλαλύκτημαι» παθητικὸς ἐστὶ παρακείμενος Ἀττικὸς ἀπὸ τοῦ ἀλύσσω, ἔχων ἐνεστώτα τὸ ἀλυκτῶ καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ τάσσω ἄτακτος, ἀτακτῶ. καὶ ἔστι λέξις ποιηταῖς φίλη, οὐ μὴν πεζολόγοις. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ἀπὸ τοῦ ἀλαλύκτημί ἐστὶ παθητικὸς ἐνεστώς. σημαίνει δὲ τὸ δυσχεραίνειν καὶ ἀδημονεῖν. Τοῦ δὲ ρηθέντος ἀλύσσω καὶ τὴν χρῆσιν καὶ τὴν σημασίαν περὶ που τὸ τέλος τῆς Ἰλιάδος ἔστιν εὐρεῖν. (η. 95) Τὸ δὲ ρηθὲν ἐκπήδημα τῆς καρδίας ὑπερβολὴν ἔχει ἐναγωνίου πατάγου ἢ καρδιωγμοῦ. Τὸ δὲ «στηθέων» πεπλήθυνται ἡρωϊκῶς, ὡς ἀλλαχοῦ τῷ Αἴαντι τὰ πρόσωπα. Ἐν δὲ τῷ «τρομέει φαίδιμα γυῖα» παρέλκον κεῖται τὸ «φαίδιμα» καὶ εἰς οὐδὲν ἀναγκαῖον ἢ μόνον πρὸς μετρικὴν πλήρωσιν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ «φαιδίμου» πρόκειται τι σεσηγημένον ὄνομα δισύλλαβον, ἐξ οὗ γίνεσθαι δοκεῖ καὶ αὐτὸ κατὰ παραγωγήν, καὶ ὁ Φαίδων τὸ κύριον, καὶ ὁ Φαιδρός, ἐξ οὗ κατὰ συγκοπὴν ὁ Φαιδρός, καὶ ὁ Φαῖδρος καὶ ἡ Φαῖδρα τὰ κύρια.] Κομματικῶς δ' ἐν τούτοις ὁ γέρον λαλεῖ ἐγκοπτόμενος ὑπὸ λύπης τὴν τάσιν τοῦ πνεύματος. 3.25 (η. 105) Ἐν δὲ τῷ «ὅσα πού νυν ἐέλπεται» συστέλλεται τὸ «νῦν» κατὰ τὸν Ἀπίωνα διὰ τὸ μέτρον, ὡς καὶ ἐν τῷ τοῦ Πατρόκλου Ἐπιταφίῳ, ἐπὶ τοῦ «δεῦρό νυν ἢ τρίποδος περιδώμεθον». Ὅθεν καὶ ἔστι νοῆσαι ὡς δίχα τόνου ὀφείλει κεῖσθαι ἢ λέξις, καὶ οὐδὲ ὡς χρονικὸν ἐπίρρημα λαμβάνεσθαι, ἀλλ' ἀντὶ παραπληρωματικοῦ συνδέσμου, ἀφ'

οὗ ἔοικε καὶ τὸ τοίνυν γενέσθαι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, ἀπὸ τοῦ ἄ-τ-ο-ι συντεθειμένον καὶ τοῦ ἄ-ν-υ-ν, ὅπερ ταυτόν ἐστι τῷ ἄ-ν-υ ἀντὶ τοῦ δή. Τοῦ δὲ τοιούτου νῦν χρήσις καὶ παρ' Εὐριπίδῃ ἐν τῷ «σῶσόν νυν αὐτὸν μηδ' ἔρα τοῦ πλησίον», καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «ἔρωτι μὲν νυν ὅστις ἀντανίσταται πύκτης ὅπως ἐς χεῖρας, οὐ καλῶς φρονεῖ». (η. 106) Τὸ δὲ «κῆδεσι καὶ πλείοσι» δύναται καὶ ἐκ περισσοῦ ἔχειν τὸν ἄ-κ-α-ι σύνδεσμον. πολλαχοῦ δὲ καὶ τοῦτο γίνεται, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «τὰ λαμπρὰ καὶ κατ' ὄμμα καὶ κατὰ φύσιν». ἐκεῖ γὰρ καὶ δίχα τοῦ πρώτου συνδέσμου εὐδοοῦται ὁ λόγος, νοῶν ὅτι τὰ τῆ θέα λαμπρὰ καὶ κατὰ φύσιν λαμπρὰ εἰσι. (η. 107) Τὸ δὲ «ἐκ χόλου μεταστρέψει ἦτορ» παρεγράφη ἐκ τοῦ «Διδὸς ἐτρέπετο φρήν» πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν ἐκ τοῦ φιλεῖν εἰς τὸ ἔμπαλιν ἢ τροπὴ τῆς φρενός, ἐνταῦθα δὲ ἐκ χόλου εἰς φιλίαν ἢ στροφὴ τῆς ψυχῆς. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὰ μὲν τῆς βασιλικῆς λύπης, ἐν οἷς καὶ τὸ τὴν καρδίαν τῶν στηθεῶν ἐκθρῶσκειν, εἰς πάντα μεθελκυσθήσεται ἀγωνιῶντα, τὰ δὲ περὶ Ἐκτορος παραμυθίαν ποιήσει ἐπὶ ἐχθροῦ ἀπειλαῖς, οἷον ὅτι οὐ τῷ δεῖνι πάντα νοήματα θεὸς ἐκτελέσει, ὅσα που ἐέλπεται, ἀλλὰ μιν οἷω κῆδεσι μοχθήσειν, εἴπερ τότε γένηται. (η. 96) Ὅτι τὸ «δραίνειν» ἀντὶ τοῦ πράττειν ἐκ τοῦ δρῶ καθ' ὁμοίότητα τοῦ ῥῶ ραίνω κεῖται ἐνταῦθα ἐν τῷ «ἀλλ' εἴ τι δραίνεις», ἦτοι δρᾶς ἢ δύνασαι δρᾶν. Καὶ σημείωσαι ὅτι ἐκ τούτου ἀδρανῆς ὁ μὴ δραίνειν δυνάμενος καὶ ἀδράνεια ἢ ἀσθένεια τοῦ δρᾶν. οἱ δὲ παλαιοὶ δραίνειν λέγουσι τὸ ἀγρυπνεῖν, ἦγουν ἀργὸν ὕπνου εἶναι καὶ βλέπειν. Δρῶ γὰρ τὸ βλέπω, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ εἴρηται. διὸ εἰπὼν ὁ ποιητής, «εἴ τι δραίνεις», ἐπάγει «ἐπεὶ οὐδέ σέ γε ὕπνος ἰκάνει». Πολλὰ 3.26 δὲ καὶ ἄλλαι παραγωγαὶ διὰ τοῦ ἄ-ι-ν-ω ἀπὸ ῥημάτων τῶν μὲν μιᾶ συλλαβῆ διοικουμένων, τῶν δὲ πλειονοσυλλαβούντων, οἷον χῶ, τὸ χωρῶ, χαίνω, βῶ βαίνω, μῶ, τὸ ὑπὲρ τὸ δέον προθυμοῦμαι, μαίνω, ἀλῶ ἀλαίνω, τὸ πλανῶ, ἐξ οὗ καὶ Ἄλαινος, ποταμὸς ἐπὶ πολλὴν γῆν ἀλώμενος, ὀργῶ ὀργαίνω, οἷον «οὐ γὰρ ὀργαίνειν καλόν», παρὰ Σοφοκλεῖ, παρ' ᾧ καὶ τὸ «καὶ γὰρ ἂν πέτρου φύσιν σύ γ' ὀργάνειας», λυσσῶ λυσσαίνω, οἷον «πατρὶ λυσσαίνων πάρει», οἰδῶ οἰδαίνω, κρούω κροαίνω, ἀπελεύσει τοῦ ἄ-υ. (η. 97–99) Ὅτι ὁ ἐπιμελόμενος φυλακῆς νυκτερινῆς ἐρεῖ ἂν τὸ «δεῦρ' ἐς τοὺς φύλακας καταβείομεν, ὄφρα ἴδωμεν, μὴ τοῖ μὲν καμάτῳ ἀδηκότες ἡδὲ καὶ ὕπνω κοιμήσονται, αὐτὰρ φυλακῆς ἐπὶ πάγχυ λάθωνται». Ἔστι δὲ τὸ μὲν «ἀδηκότες» ἀντὶ τοῦ κορεσθέντες, ἐπεὶ καὶ ἄδος ὁ κόρος κατὰ τοὺς παλαίους, ἢ καὶ ἄλλως ἀηδισθέντες. Ὅθεν δὲ ἡ τοιαύτη μετοχή, ἐκεῖθεν καὶ ἀδημονεῖν τὸ ἀλύειν καὶ ἀμηχανεῖν. Τὸ δὲ ὕπνω ἀντὶ τοῦ ἀγρυπνία. πλὴν οὐχ' ἀπλῶς οὕτως ὕπνον τὴν ἀγρυπνίαν νοητέον, ἀνόητον γὰρ τοῦτό γε, ἀλλὰ τὸν μὴ παρόντα ὕπνον εἰς ἀγρυπνίαν ληπτέον. διάκειται γὰρ τις ἀηδῶς ὕπνω, οὐ τῷ παρόντι, ἀλλὰ τῷ ἀπόντι. Οὕτω καὶ ναῦς ποτε λέγεται διὰ κυβερνήτην ὄλλυσθαι, ἀπόντα δηλαδὴ. (η. 99–101) Ὅτι Τρῶες μὲν ἀγρυπνοῦσι, μὴ καὶ νύκτωρ φύγωσιν οἱ Ἀχαιοί, αὐτοὶ δὲ ἄϋπνοι μένουσι «μή πως καὶ διὰ νύκτα μενοιθήσωσι μάχεσθαι» οἱ Τρῶες. οὕτω δεινὸν ἢ τοῦ μέλλοντος ἄγνοια. (η. 108) Ὅτι χρήσιμον ἐπὶ φιλικῇ συμπνοίᾳ ῥηθῆναι τὸ «σοὶ δὲ μάλα ἐφέψομαι ἐγώ, ποτὶ δ' αὖ καὶ ἐγείρομεν ἄλλους», ἦγουν πρὸς ἡμῖν ὀτρυνοῦμεν καὶ ἐτέρους. (η. 111) Ὅτι καὶ ἐν τῷ «ἀλλ' εἴ τις καὶ τούσδε μετοιχόμενος καλέσειεν», ἦγουν τὸν Αἴαντα καὶ τὸν Ἰδομενέα, ἢ παρακελευσματικόν ἐστι τὸ ἄ-ε-ι, οἷον «ἀλλ' ἄγε τις καὶ τούσδε καλεσάτω», ἢ ἔλλειψιν ἔπαθεν, ὡς εἴπερ ἔφη ἠθέλον εἴ τις καὶ τούτους ἐκάλεσεν. (η. 112 ς.) Ὅτι τὸν μὲν Λοκρὸν Αἴαντα ταχὺν πολλαχοῦ λέγει, τὸν δὲ Σαλαμίνιον ἀντίθεον, καὶ ὅτι αἱ νῆες τοῦ μεγάλου Αἴαντος καὶ τοῦ Ἰδομενέως ἐν ἄκρῳ ἦσαν καί, ὡς ὁ ποιητής λέγει, ἐκαστάτω τοῦ μέσου. Διὸ καὶ ὁ Σοφοκλῆς περὶ Αἴαντός φησι, ὅτι ἐσχάτην εἶχε τάξιν, ὡς ἀνδρείος, καθὰ καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς 3.27 ἐτέρωθεν. Ἰστέον δὲ ὅτι ἔοικεν ἐκ τοῦ ἐκάς, ὃ δηλοῖ τὸ πόρρω, γίνεσθαι ἕκαστον τὸ πορρωτάτον, ἀπ' αὐτοῦ δὲ τὸ ἐκαστάτω ἀντὶ τοῦ πορρωτάτω, ὅπερ ἐφερμηνεύων ὁ

ποιητής λέγει «οὐδὲ μάλα ἐγγύς». Καὶ μήποτε καὶ τὸ ἕκαστος τὸ ἀντωνυμικὸν τοιαύτην τινὰ ἔχει μέθοδον παραγωγῆς. Ἔστι γὰρ εἰπεῖν ὡς ἡ μὲν μονὰς αὐτὴ ἐφ' ἑαυτῆς μένουσα καὶ ὡς οἶον στρογγυλλομένη συνέστραπται, ἡ δὲ δυὰς τολμήσασα ἐκὰς αὐτῆς γέγονε τῷ μερισμῷ, διὸ καὶ τόλμα λέγεται παρὰ τοῖς σοφοῖς, καὶ διὰ τοῦτο ἐκ τοῦ τοιούτου ἐκὰς τοῦ δυαδικοῦ παρήκται τὸ ἑκάτερος ἐπὶ δύο τινῶν, τῆς δὲ τριάδος καὶ τῶν ἐφεξῆς ἀριθμῶν ἐπὶ πλέον ἐκὰς ἀποστάντων τὸ μὲν ἑκάτερος οὐκέτι χώραν ἐν τούτοις ἔχει, ἐπενοήθη δὲ ὀνομασθῆναι τὸ ἕκαστος ἀρξάμενον μὲν ἀπὸ τριῶν, συνδιήκον δὲ τῷ ἀπείρῳ τῶν ἀριθμῶν χύματι. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Σαφέστερον δὲ ἄλλως τὴν Ὀμηρικὴν περιεργάσασθαι λέξιν, πρωτότυπον μὲν ἐπίρρημα τὸ ἐκὰς, παράγωγον δὲ κατὰ σύγκρισιν, ὡς εἰκός, ἐκάστερος, ὑπερθετικὸν δὲ ἐκάστατος, ἐξ οὗ τὸ ἐκαστάτω ἐπίρρημα. (ἡ. 114 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «ἀλλὰ φίλον περ ἔοντα καὶ αἰδοῖον Μενέλαον νεικέσω οὐδ' ἐπικεύσω»–Νέστωρ δὲ τοῦτο φησιν, ἐπάγων καὶ ὅτι νῦν ὄφειλε κατὰ πάντας ἀριστήας πονέεσθαι λισσόμενος, ἐπεὶ χρειῶ ἰκάνεται οὐκέτ' ἀνεκτός–ἐκεῖνο βούλεται ὁ γέρον, ὅπερ καὶ ὁ βασιλεὺς παρήνευσε φθάσας τῷ ἀδελφῷ, τὸ πάντας δηλαδὴ κυδαίνειν, οὗ μέρος καὶ τὸ τοὺς ἀριστέας λίσσεσθαι καὶ τὸ αὐτὸν πονεῖν καὶ αὐτουργεῖν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι Ἑλένη μὲν δεινὸν που καὶ αἰδοῖον ἑαυτῇ τὸν Πρίαμον εἶπεν, ἔδει γὰρ αὐτὴν οἷα ξένην καὶ δεδιέναι τοὺς βασιλεῖς οἷα δεσπότης, Νέστωρ δὲ τὸν βασιλέα οὐ δεινὸν λέγει, ἀλλὰ φίλον, οὐ γὰρ δέδιεν οὐδένα. Ὁ γοῦν βασιλεὺς εἰπὼν πρὸ τούτου, ὡς ὀτρύνω ἀναστῆναι τὸν Νέστορα, ἐπήγαγεν «αἶ κε πίθηται», ἐκείνου τὸ πρακτέον ἀναρτῶν καὶ οὐκ ἐπιτάσσει. αἰδεῖται γὰρ τὴν τοῦ γέροντος ἀρετὴν. (ἡ. 118) Τὸ δὲ «χρειῶ ἰκάνεται οὐκ ἀνεκτός» προῖων οὕτω παραφράζει «τοῖον ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιοῦς», καὶ πάλιν «μάλα γὰρ μεγάλην χρειῶν βεβίηκεν Ἀχαιοῦς». Τὸ δὲ ἀνεκτός Ἰωνικῶς καὶ Ἀττικῶς 3.28 ἔχει ἀντὶ τοῦ ἀνεκτῆ καθ' ὁμοιότητα τοῦ [ἡ ἀργός καὶ τοῦ ἰατρός καὶ μάγος τέχνη, καὶ τοῦ] κλυτὸς Ἰπποδάμεια, καὶ τοῦ «ἀγγελθεισά μοι γενναῖος», καὶ τῶν ὁμοίων, οἷς οὐ μόνον ἀνάλογα τὸ κοινὸς κλαγγή, ἡ κοινή, καὶ μοῖρα διαιρετός καὶ γυνὴ σιγηλός καὶ μεμπτός καὶ πημονὴ λαθραῖος καὶ νόσος ἐπακτός, ἀλλὰ καὶ ἕτεροῖα, ὅποῖον τὸ τύχη σωτήρ καὶ δόκησις ἀγνώς. (ἡ. 114–8) Ἰστέον δὲ ὅτι τὰ τοῦ γέροντος πρὸς τὸν Μενέλαον καὶ ἑτέροις ἀξιολόγοις προσαρμόσει ποτὲ μέμψιν ἐπιδεχομένους εὐλογον, οἶον «ἀλλὰ φίλον περ ἔοντα καὶ αἰδοῖον τὸν δεῖνα νεικέσω, εἶπερ μοι νεμεσήσῃ, οὐδ' ἐπικεύσω». ἴσως δὲ καὶ τὰ ἐφεξῆς ἔστιν ὅτε προσρηθήσεται τὸ «ὡς εὔδει, σοὶ δ' οἶω ἐπέτρεψε πονέεσθαι, νῦν ὄφειλε πονέεσθαι» καὶ ἐξῆς. Ἐνθα ὅρα καὶ ὅτι τὸ κοινὸν μὲν νεικῶ νεικήσω ἐπὶ φιλονεικίας, ὁ ποιητὴς δὲ συνήθως αὐτῷ νεικέσω φησί, οὗ ἔμπαλιν καλῶ μὲν καλέσω κοινῶς, ποιητικῶς δὲ καλήσω. ἐρεῖ γοῦν μετ' ὀλίγα «καλήμεναι, οὐς σὺ μεταλλάξ». [Ἀλλὰ τοῦτο μὲν οὐ πάνυ προσφυῆς ἐνταῦθα, ὡς μετὰ μικρὸν φανεῖται. χρήσιμον δὲ μάλιστα τὸ Καλήσιος κύριον, ὃ ἐκ τοῦ καλῶ καλήσω ἐφάνη παραχθέν.] Ἐκ δὲ τοῦ νεικῶ νεικέσω καὶ ὁ παρ' Ἡσιόδῳ νεικεστήρ. (ἡ. 115) Τὸ δὲ «εἶ πέρ μοι νεμεσήσῃ» παιδεύει μὴ ἀπλῶς, ἀλλ' εὐλαβῶς καὶ μετὰ παραιτήσεως ἐπιβάλλειν ταῖς μέμψεσι, καὶ μάλιστα πρὸς τοὺς μείζονας. Ἄλλως δὲ εἰπεῖν ἐντελέστερον, σημειωτέον ὅτι ὁ συνετώτατος Νέστωρ μέλλων τοῦ Μενελάου καθαψάσθαι προσθήκαις ἔλεγε 3.29 τὸν λόγον ἐπιεικέσι, φίλον τε ἀποκαλέσας ἐκεῖνον καὶ αἰδοῖον, καὶ πρὸς τὸν βασιλέα δὲ εἰπὼν τὸ «εἶ καὶ μοι νεμεσήσῃ, οὐκ ἐπικρύψω». Ἐν τούτοις δὲ καὶ ἡ αἰτία τῆς μέμψεως λεαίνει τὸ τοῦ λόγου τραχύ. οὐ γὰρ δι' ἑαυτὸν ὁ γέρον, ἀλλὰ διὰ τὸν βασιλέα λαλεῖ, καὶ οὐδὲ τοῦτο ἄνευ λόγου. (ἡ. 117) Προστίθησι γὰρ καὶ αἰτίαν τὸ «νῦν ὄφειλε κατὰ πάντας ἀριστήας πονέεσθαι» καὶ ἐξῆς. Τὸ δὲ πονέεσθαι κατὰ σχῆμα ἐπιμονῆς δις ἐνταῦθα εἴρηται διὰ τὸ τῆς λέξεως καίριον. ἐσχημάτισται δὲ καὶ πρὸς κάλλος ἡ τοιαύτη δίττευσις ἐν τέλει στίχων κειμένη. κεῖται δὲ καὶ μετ' ὀλίγα ἡ λέξις ἐν τῷ «οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι». Ὅτι Νέστορος αἰτιασαμένου τὸν Μενέλαον ὡς ὑπνηλὸν καὶ

μη ἐθέλοντα πονεῖσθαι ὁ ἀδελφὸς βασιλεὺς οὔτε καθάπαξ ἐκείνου ὑπεραπολογεῖται, ἵνα μη ἀντιβαίνει τῷ καὶ φίλῳ καὶ λογιωτάτῳ Νέστορι, οὔτε αὖ ψέγει –φιλάδελφος γάρ ἐστίν ὡς εἰκός–, ἀλλὰ δεξιῶς τὸν λόγον κερνᾷ, καὶ τὸ δοκοῦν ἀμάρτημα τοῦ ἀδελφοῦ εἰς ἐγκώμιον πειθαρχίας ἀντιπεριῖσται, λέγων ὅτι ὁ δοκῶν ἐκείνου ὄκνος εὐλάβειά ἐστι δι' ἐμέ. (η. 1–5) Φησὶ γοῦν «ὦ γέρον, ἄλλοτε μὲν σε καὶ αἰτιάσθαι ἄνωγα, πολλάκι γὰρ μεθίει τε καὶ οὐκ ἐθέλει πονέεσθαι, οὔτ' ὄκνω εἴκων οὔτ' ἀφραδίησι νόοιο, ἀλλ' ἐμέ τ' εἰσορόων καὶ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὄρμην. νῦν δ' ἐμέο πρότερος ἐπέγρετο καὶ μοι ἐπέστη». καὶ ἐγὼ αὐτὸν ὡς νεώτερον «προῆκα καλήμεναι οὓς σὺ μεταλλάξ», ἤγουν τοὺς ἡμῶν πορρωτέρω σκηνοῦντας. Καὶ ἰστέον ὅτι τε ὁ τόπος οὗτος αἰτίαν διδάσκει, δι' ἣν μαλθακὸς πολεμιστὴς ἐν ἄλλοις λέγεται ὁ Μενέλαος–Ἔοικε γὰρ ὡς μεθίμων οὐ πάνυ ὀξυκίνητος εἶναι εἰς μάχην–, καὶ ὅτι τὰ Ὀμηρικὰ ταῦτα ῥηθήσεται ποτε εἰς ἀπολογία ἀποδοκῶντος ὄκνου. (η. 121) Τὸ δὲ «μεθίει» χρόνος ἐστὶν ἀντὶ χρόνου, ἤγουν παρατατικὸς ἀντὶ ἐνεστώτος τοῦ μεθίησιν, ἐξ οὗ καὶ μεθίμων ὁ ἀμελητής. (η. 122) Τὸ δὲ «ὄκνω εἴκων» ἀστείως εἴρηται, ὡς τοῦ ὀκνοῦντος δουλουμένου τρόπον τινὰ τῷ ὄκνω. ἔνθα καὶ ὄρα, ὡς γνωματεύει ὁ ποιητής, ὅτι τὸ μὴ ἐθέλειν πονεῖσθαι ἢ διὰ ὄκνον ἐγγίνεται ἢ διὰ ἀφροσύνην, ὃ δηλοῦται διὰ τοῦ «ἀφραδίησιν». (η. 124) Τὸ δὲ «ἐπέστη» ἀντὶ τοῦ ἐπάνω μου ἔστη. παρὰ δέ γε τοῖς μεθ' Ὀμηρον καὶ ἐπιμέλειαν ἢ λέξις δηλοῖ. οὕτω γὰρ τις ἔργοις ἐφεστάναι λέγεται. (η. 125) Τοῦ δὲ «καλήμεναι» ποιητικοῦ ῥήματος τὸ θέμα ἢ καλαίνω ἐστὶν ἢ κάλημι, ἵνα ὡς ἐκ τοῦ τιθῶ τίθημι τὸ τιθήμεναι, οὕτως εἴη καὶ ἐκ τοῦ καλῶ 3.30 κάλημι τὸ καλήμεναι. (η. 126) Ὅτι τὸ «ἴομεν» ἐν ἄλλοις ἐκτεῖνον τὴν ἄρχουσαν κατὰ τὸ τίομεν ἐνταῦθα συστέλλει αὐτὴν ἐν τῷ «ἀλλ' ἴομεν, κείνους δὲ κίχησόμεθα πρὸ πυλάων». (η. 127) Ὅτι τὸ ἵνα οὐ μόνον αἰτιολογικὸν δηλοῖ σύνδεσμον, ἔτι δὲ καὶ ἐνδοιαστικόν, ὡς ἐν τῷ «ἵνα μὴ ῥέξωμεν ὧδε», ἀντὶ τοῦ ἐὰν μὴ ῥέξωμεν οὕτως, ἀλλὰ καὶ ἐπίρρημα τόπου δηλωτικόν. τοῦτο δὲ διχῶς. οὐ γὰρ μόνον τὸ ὅπου κοινότερόν ἐστι ἀλλὰ καὶ ἀσυνηθέστερον τὸ ἐκεῖ. Φησὶ γοῦν ἐνταῦθα «ἵνα γὰρ σφιν ἐπέφραδον ἠγερέεσθαι», ἀντὶ τοῦ ἐκεῖ αὐτοῖς εἶπον συναχθῆναι. Ὅρα δὲ καὶ τὸ ἠγερέεσθαι ἀπὸ ἐνεστώτος τοῦ ἠγερῶ. αὐτὸς δέ γε ἀπὸ μέλλοντος παρήκται τοῦ ἠγερῶ ἀυξηθέντος, ὡς τὸ ἀπύω ἠπύω. πολλοὶ δὲ καὶ ἕτεροι ἐνεστώτες οἱ μὲν οὕτως, οἱ δὲ ἄλλως αὔξονται, ὡς καὶ τὸ εἰῶ, ἀντὶ τοῦ καταλιμπάνω, καὶ εἰρωτῶ καὶ ἠλάσκω καὶ ὠρῶ, τὸ φυλάσσω. (η. 129 ς.) Ὅτι πειθῶ συμβουλευτικὴν δηλοῖ τὸ «οὕτως οὐ τίς οἱ νεμεσήσεται οὐδ' ἀπιθήσει, ὅτε κέν τινα ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ». Νέστωρ δὲ τοῦτό φησι περὶ Μενελάου, μαθὼν, ὡς αὐτὸς ἐκεῖνος πονεῖται καλέσων τοὺς ἀρίστους, [οἱ οὐ νεμεσήσουσι μὲν τῷ Μενελάῳ, οἷα εὐλόγως πονουμένῳ εἰ καὶ παρὰ καιρόν, οὐκ ἀπειθήσουσι δὲ ὡς βασιλεῖ ὄντι.] Ὅτι δὲ τὸ ἀπιθεῖν αἰεὶ διὰ τοῦ ἵνα παρὰ τῷ ποιητῇ ἔχει τὴν παραλήγουσαν, πολλαχοῦ δηλὸν γίνεται. (η. 131–5) Ὅτι ὁ Νέστωρ νυκτὸς ἐγερθεῖς, ὡς ὁ βασιλεὺς ἠθέλησεν, «ἐνδυνε περὶ στήθεσσι χιτῶνα» καὶ ἐξῆς, «ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο», ὃ ἐστὶ περόναις, ἤγουν κομβίοις, συνέδησε, «φοινικόεσσαν, διπλῆν, ἐκταδίην», ἣτοι 3.31 ὡς εἰπεῖν ποδηνεκὴ καὶ αὐτήν, ὁποῖος καὶ ὁ παρ' Ἡσιόδῳ τερμίοις χιτῶν, «οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη», ὃ ἐστὶν ἐπὶ δασύτης τριχοειδῆς. Χειρίζεται δὲ καὶ δόρυ ὁ γέρον εἰς μηδὲν δέον, οἷα πάλαι ποτὲ πολεμικὸς καὶ μὴ ἔχων ἀπομαθεῖν τὸ ἐσθλὸς εἶναι. Φησὶ γὰρ «εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος» καὶ ἐξῆς. Καὶ ὄρα κἀνταῦθα ὡς μανδουσειδῆς ἢ χλαῖνα, καθὰ δηλοῖ τὸ ἐπερονήσατο, καὶ ὅτι ἀνέκαθεν τὰ φοινικᾶ τοῖς βασιλεῦσιν ἐπέπρεπον. (η. 134) Τὸ δὲ «ἐπενήνοθεν» ὅτι κεῖται ποτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἐπέθεε καὶ ἐπέτρεχε, καὶ ἐν τῇ β' τῆς Ἰλιάδος ἀκριβῶς εἴρηται. Ἐνθα σημειῶσαι ὡς ἀγεννεστέρα ἦν καὶ τῆς οὔλης ταύτης λάχνης ἢ ἐκεῖ ψεδνῆ τοῦ Θερσίτου λάχνη. Τὸ δὲ οὔλη βαρύνεται ἀπὸ τοῦ οὔλος λόγῳ τοιῶδε κατὰ Ἀπίωνα καὶ Ἡρόδωρον. Τὰ εἰς ἄλλο δισύλλαβα, μὴ ἔχοντα πρὸ τοῦ ἄλλο σύμφωνον, τῷ ὀ δὲ παραληγόμενα, ἢ μόνῳ ἢ ἐν διφθόγγῳ, βαρύνεται,

οἶον πόλος, στόλος, δοῦλος, κοῖλος. οὕτω καὶ οὔλος, ἐξ οὗ καὶ τὸ «οὔλη δ' ἐπενήνοθε λάχνη», καὶ οὐχ' ὡς ἡ κοινή συνήθεια οὐλὸς ἄνθρωπος καὶ οὐλή κόμη. τὸ μοχλὸς ἔχει πρὸ τοῦ ᾠ- ἄλλο σύμφωνον, τὸ θολὸς ἐπὶ σηπίας πρὸς ἀντιδιαστολήν τοῦ θόλου τοῦ ἐπὶ κτισμάτων ὀξύνεται. καὶ οὕτω μὲν οἱ ῥηθέντες σοφοί. Λάχνη δὲ ἔστιν οὐκ αὐτόχρομα θρίξ, ἀλλὰ τρίχωσης, παρὰ τὸ λαχαίνεσθαι, ὡς ἀλλαχοῦ ἐγράφη, ὁποῖα καὶ ἡ τοῦ Θεοσίτου ἦν. Λάχνην δὲ ἔχει καὶ ἀλώπηξ καὶ τὰ τοιαῦτα ζῶα. Ὅτι τὴν συνήθη ποικιλίαν καὶ ἐν ταῖς κατὰ τὴν ῥαψωδίαν ταύτην ἐγέρσει τῶν ἡρώων τηρεῖ Ὅμηρος, ἐκκλίνων κἀνταῦθα τὸ ὁμοειδές. Καὶ τοὺς μὲν δύο μεγάλους βασιλεῖς οἴκοθεν ὀτρυνομένους ποιεῖ, καὶ προεγεργθέντα οὐ τὸν εὐρυκρείοντα, ἀλλὰ τὸν μετ' αὐτόν, τὸν δὲ Νέστορα ἔοικεν ὁ τῶν τοῦ βασιλέως ποδῶν κτύπος ἐξεγείραι μὴδὲ ὑπνοῦντα ἴσως, ὡς καὶ προεῤῥέθη. τὸν δὲ Ὀδυσσεῖα ἔσω κλισίης ὑπνοῦντα ὁ Νέστωρ ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε φθεγξάμενος, ὁ δ' αὐτὸς καὶ τὸν Διομήδην, πλὴν οὐ φθεγξάμενος, λὰξ δὲ ποδὶ κινήσας, τοὺς δὲ ἄλλους ἕτεροι, ὡς δηλωθήσεται. ὁ δὲ βασιλεὺς μόνον ἐγείρας τὸν Νέστορα οὐκέτι πονεῖται, ἀλλὰ ἔπεται. Οὕτω δὲ καὶ τὰ φορήματα τῶν ῥηθέντων ἡρώων ἔχει ποικιλίαν γραφικὴν. ὁ μὲν γὰρ βασιλεὺς δαφοινὸν δέρμα λέοντος μεγάλου περίκειται, οὕτω δὲ καὶ Διομήδης, ἐκεῖνος μέντοι καὶ ἔγχος εἶλε. Μενέλαος δὲ παρδαλήν καλύπτει τὸ μετάφρενον καὶ στεφάνην ἔχει περὶ τὴν κεφαλὴν καὶ δόρυ ἐν τῇ χειρὶ. Νέστωρ δὲ ἔχει μὲν περὶ αὐτὸν κείμενα τὰ ὄπλα ἐν τῷ καθεύδειν, ἀνεγερθεὶς δὲ χλαῖναν περονᾶται τὴν ῥηθεῖσαν καὶ ἔγχος λαμβάνει. Ὀδυσσεὺς δὲ ποικίλον ἄμφ' ὥμοισι σάκος 3.32 ἔθετο. Αἶαντα δὲ καὶ Μέγητα οὐ λέγει πῶς ἐσκευάσθησαν, ἀλλ' ἀπλῶς οὕτω φησὶν, ὡς Διομήδης ἀναστήσας ἤγεν αὐτούς, μὴ θέλων ἐνδιατρίβειν οἷς οὐ πάνυ τι ἦν ἀναγκαῖον. Τὸ πᾶν γὰρ εἰπεῖν, τῶν μὲν βασιλέων δέεται ὁ ποιητὴς ἄρτι ἐφ' ᾧ δι' αὐτῶν ἀγείραι σύγκλητον, τοῦ δὲ Νέστορος, ἵνα τι βουλευσῆται ἀγαθόν, Ὀδυσσεὺς δὲ καὶ Διομήδους, ἵνα σκοποὶ γένωνται, ὡς ῥηθήσεται. διὸ τούτων καὶ μόνων πλείω λόγον θέμενος τῶν λοιπῶν οὐχ' οὕτως ἐπέστραπται. Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὅτι προσπαθῶς ἔχων τῷ βασιλεῖ καὶ τῷ Νέστορι ὁ ποιητὴς, οἷς μὲν αὐτοὶ ποιοῦσι, πλείω χαρίζεται λόγον ἐνταῦθα, τοῖς δὲ τοῦ Διομήδους ἐπιτρέχει ἐπὶ κεφαλαίου λέγων αὐτὰ καὶ μὴδὲν τι ἐπισημαινόμενος περὶ ὧν ἐκεῖνος ἀνίστησι, τὰ δὲ κατὰ τὸν Μενέλαον πάντη σιωπᾶ, ὡς δηλωθήσεται. Ἦρκεσε γὰρ σεμνῦναι αὐτὸν τῷ προεγεργθῆναι τοῦ ἀδελφοῦ κατὰ πολλὴν ἐγρήγορσιν. ὅθεν Αἶαντος καὶ Ἰδομενέως, οὓς ἀνέστησεν ὁ Μενέλαος, εἰς τοσοῦτον ὁ ποιητὴς μέμνηται, ὥστε ἀορίστως μνησθῆναι αὐτῶν ἐν τῷ «οἱ δὲ βασιλεῖς ἔποντο, ὅσοι κεκλήατο βουλήν», οἷς καὶ ὁ Αἶας καὶ ὁ Ἰδομενεὺς νοοῦνται συνεισαγόμενοι. (η. 139) Ὅτι περίφρασις τοῦ ἤκουσε τὸ περιῆλθε τὰς φρένας ἢ φωνή, ὡς δηλοῖ τὸ «τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθεν ἰωή», ἀντὶ τοῦ ταχὺ ἤκουσεν. Ἔστι δὲ ἰωή ἢ φωνή, τουτέστιν ὁ προφορικὸς λόγος ὁ τοῦ στόματος προῖων. δοκεῖ δὲ ἢ λέξις κεῖσθαι καὶ ἐπὶ ἀπλῶς ἤχου. ὅθεν ἐν Ὀδυσσεῖα ἰωγή, ἔνθα ἢ τοῦ ἀνέμου ἰωή ἄγνυται, ἢτοι κλάται. [Ὡς δὲ καὶ ἴαν οἱ παλαιοὶ φασὶ τὴν ἐνταῦθα ἰωήν, δηλοῦσιν οἱ τὸν Λοξίαν οὕτω καλεῖσθαι εἰπόντες παρὰ τὸ λοξὴν ἴαν, ὃ ἔστι φωνὴν πέμπειν.] (η. 141 ς.) Ὅτι ἀνάκρισις νυκτερινῆς ὁδοῦ στρατιωτικῆς τὸ «τίφθ' οὕτω κατὰ νῆας ἀνά στρατὸν οἷοι ἀλᾶσθε νύκτα δι' ἄμβροσίην, ὃ τι δὴ χρειῶ τόσον ἴκει», τουτέστι τί δήποτε τοσοῦτον χρεῖα κατεῖληφεν. (η. 145) Ὁ δὲ πάσων μέμψιν ἐφ' οἷς ἄκων μὲν, ἀναγκαίως δὲ ὀχλεῖ, προσφυῶς ἂν ἐρεῖ τὸ «μὴ νεμέσα, τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν». (η. 146 ς.) Ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς συνετοῦ καὶ ῥητορικοῦ ἀνδρὸς δήλωσις τὸ «ὄν ἐπέοικε βουλὰς βουλευεῖν» ποιεῖν τόδε ἢ τόδε, οἶον «ἢ φευγέμεν ἢ μάχεσθαι». βαρυνομένης δὲ ψυχῆς προθεῖναι τὸ φυγεῖν τοῦ μάχεσθαι, οἷα τῶν Ἀχαιῶν 3.33 πρὸς τῇ φυγῇ ὄντων. (η. 149) Ὅτι τοῦ Ὀδυσσεὺς σάκος, ὡς ἐῤῥέθη, ἄμφ' ὥμοισι θεμένου ἐν τῇ νυκτεγερσίᾳ, φασὶ δειλίας εἶναι δεῖγμα καὶ τοῦτο. διὰ τί γὰρ, φασί, σάκος ἄμφ' ὥμοισιν ἔθετο καὶ οὐ δόρυ εἶλε; λύουσι δὲ τοῦτο πάνυ ἀστείως οἱ σοφοί, λέγοντες

ὅτι Νέστορος εἰπόντος χρῆναι καὶ ἄλλον ἐγεῖραι, ὃς βουλευέσεται ἢ φεύγειν, ὡς εἴρηται, ἢ μάχεσθαι, καὶ οὕτω δειλανδρεῖν φαινομένου, Ὀδυσσεὺς σιωπωμένη ὑποκρίσει, ὃ ἔστιν ἀποκρίσει, χρᾶται συμβολικῶς πρὸς αὐτόν, μονονουχὶ λέγων, ὡς μενετέον καὶ μαχητέον, ἀλλ' οὐ φευκτέον. δόρυ μὲν γάρ τινες φέρουσι καὶ μὴ μαχόμενοι, ὡς καὶ ὁ τῆς Ὀδυσσεΐας δηλοῖ Τηλέμαχος καὶ ὁ ἐκεῖ Μέντης, ἀσπίς δὲ μενόντων ἔστι καὶ μαχομένων. Οὕτω ποτὲ καὶ Ἐφειῶν στασιαζόντων περὶ χρημάτων παρελθὼν εἰς τὴν ἐκκλησίαν Ἡράκλειτος καὶ ἐπιπάσας κύλικι ἄλφιτα ἐξέπια τὸν κυκεῶνα, σιωπῶσαν παραίνεσιν ἐκθεις καὶ διδάξας, ὡς δεῖ ζηλοῦν τὴν αὐτάρκειαν. καὶ οὕτω μὲν οἱ τοιοῦτοι σοφοί. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως τὸ ποιηθὲν ἴδιον τῆς Ὀμήρου ποικίλης τέχνης, τοὺς μὲν ἄλλους τῶν ἠρώων σκεπάσαντος ἐτέρως πολυειδῶς, ὡς δεδήλωται, τὸν δὲ Ὀδυσσεῖα τῇ ἀσπίδι, ὅσγε οὐδὲ τὸ ἀφυπνίζειν αὐτοὺς καθ' ἓνα τινὰ τρόπον ἀλλὰ κατὰ διαφόρους πεποίηκεν, ὡς καὶ τοῦτο εἴρηται. (ἠ. 150–6) Ὅτι καὶ ὁ Διομήδης ἐκτὸς ἦν κλισίης, αἴθριος δηλαδὴ κοιμώμενος ἐπὶ ῥινοῦ βοός. καὶ οἱ αὐτοῦ δὲ ἑταῖροι ἐν ὑπαίθρῳ ἐκοιμῶντο κύκλῳ αὐτοῦ–στρατιωτικὸν γὰρ τὸ αἴθριοκοιτεῖν–, ὑπὸ δὲ ταῖς κεφαλαῖς εἶχον ἀσπίδας, τοῖς αὐτοῖς δηλαδὴ ὅπλοις εἰς πόλεμόν τε ἀποχρώμενοι καὶ εἰς ἀνάπαυσιν. Τῷ Διομήδει μέντοι ὡς ἐξαίρετον ἦν τι τὸ ὑπὸ τῇ κεφαλῇ τάπητα ἔχειν, ἵνα κἂν γοῦν ἢ κεφαλὴ ἐν ἀπαλῷ μένῃ. Φράζει δ' ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς οὕτω· «τὸν δ' ἐκίχανον ἐκτὸς ἀπὸ κλισίης σὺν τεύχεσιν», οἷα μὴ χειμερίου ὄντος, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, τοῦ καιροῦ. «ἀμφὶ δ' ἑταῖροι εὐδον, ὑπὸ κρασὶ δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔγχεα δέ σφιν ὄρθ' ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο, τῆλε δὲ χαλκὸς λάμπεν ὥστε στεροπὴ Διός», τῷ σκιάζοντι τῆς νυκτὸς ἀντιπεριῖσταμένη, «αὐτὰρ ὃ γ' ἦρωσ εὐδ', ὑπὸ δ' ἔστρωτο ῥινὸν βοὸς ἀγραύλοιο, αὐτὰρ ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο φαεινός». Φοβερὸν δέ, φασί, ἐνταῦθα σχῆμα, εἰ οὕτως οἱ ἑταῖροι τρόπον τινὰ περιχαρακοῦσι τὸν ἡγεμόνα. δηλοῖ δὲ τοῦτο καὶ τὴν εἰς μάχην αὐτῶν ἐτοιμότητα. διὸ τοὺς Θρᾶκας μετ' ὀλίγα σκώπτων ἐκ τοῦ ἐναντίου τὰ ὅπλα φησὶν ἐπὶ χθονὶ αὐτοῖς κεῖσθαι εὐ κατὰ κόσμον, ὡς οἷον συμπεπτωκότα τοῖς ἀναπίπτουσιν. (ἠ. 153) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἐπὶ σαυρωτῆρων ὀρθὰ πεπηγέσθαι τὰ ὅπλα ἐξεκόπη χρόνοις πολλοῖς ὕστερον, ἔγχεος νύκτωρ 3.34 καταπεσόντος καὶ πτυρμὸν πολὺν στρατῷ τινι ἐμποιήσαντος. Σαυρωτῆρ δὲ ἔστι σιδήριον κοῖλον ἐξ ἄκρου ὀξύ, ὃ ἐντιθέμενον τὸ ὀπίσω ἄκρον τοῦ δόρατος ὀρθὸν αὐτὸ κατὰ σκόλοπα, ἤγουν σταυρόν, ἔσταναι ποιεῖ πηγνύμενον κατὰ γῆς. ὅθεν καὶ τὴν κλῆσιν ἔσχεν, ὡς οἷα σταυρωτῆρ δόρατος. Οἱ δὲ παλαιοὶ οὕτω συντομώτερον γράφουσι· σαυρωτῆρ τὸ ἐν τῷ ἐτέρῳ ἄκρῳ τοῦ δόρατος ἔσχατον ὀπίσθιον σιδήρειον κέντρον. Ὁ δὲ σαυρωτῆρ καλεῖται παρ' Ὀμήρῳ καὶ οὐρίαχος, ὡς εἴ τις εἴποι τὸ οὐραῖον καὶ ἄκρον τοῦ δόρατος. οὗ παραγωγὴ ὁμοία τῷ νηπίαχος. Ἡ καὶ ἄλλως, οὐρίαχος, ἐξ οὗ ὀρούει ἰαχὴ, ἔάν τις, ὡς εἰκόσ, ὑπ' αὐτοῦ βληθεῖη ποτέ. Παρὰ δὲ ἐτέροις καὶ κρόσφος καλεῖται ἢ γρόσφος διὰ τοῦ γ, εἰ καὶ ἢ πλείων χρῆσις ἐλεπόλεως εἶδος οἶδε τὸν γρόσφον. ἔτι δὲ καὶ στύραξ ὁ σαυρωτῆρ ὀνομάζεται, ἐφ' οὗ δηλαδὴ ἔστι τὸ δόρυ στήναι, οἰονεὶ στήραξ καὶ κατὰ τροπὴν στύραξ, ὥσπερ καὶ στῶ στήσω στήλος καὶ στύλος. χρῆσις τούτου καὶ παρὰ Θουκυδίδη, εἰπόντι ἀνοῖξαί τινα τὴν πύλην ἐν Πλαταιαῖς ἀκοντίου στύρακι. [Ὅτι δὲ τῷ εἰρημένῳ στύρακι ἀντίκειται κατὰ θάτερον μέρος τοῦ δόρατος ὁ καὶ παρ' Ὀμήρῳ πόρκης, περὶ οὗ ἐρρέθη ἐτέρωθι πλατύτερον, δηλοῖ καὶ ὁ γράψας οὕτω· πόρκης ἐπιδορατίδος δακτύλιος, ἀφ' οὗ καὶ τὰ στρογγύλα καὶ κρικώδη πορκώδη λέγεται. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον.] Τὸ δὲ «ἐπὶ σαυρωτῆρος» προσηγορικῶ λόγῳ ἀντὶ τοῦ ἐπὶ σαυρωτῆρων. 3.35 οὐ γὰρ εἷς ἅπασιν ἦν σαυρωτῆρ. ἢ προσλογιστέον τῇ ἐννοίᾳ ἔξωθεν τὸ ἕκαστον, ἵνα λέγη ὅτι τὰ ἔγχεα ὀρθὰ ἕκαστον ἐπὶ σαυρωτῆρος ἐλήλατο. Τὸ δὲ «ἐλήλατο» δηλοῖ μὲν τὸ ἐπεπήγει. καὶ ἔστιν ἢ λέξις σύστοιχος τῷ «τεῖχος ἤλασε». πυργηδὸν γὰρ οἷον καὶ τὸ ὀρθὸν ἔγχεος ἀνέστηκε. καὶ ἄλλως δὲ τὸ ἐλᾶν ἐνταῦθα τὴν εἰς ὕψος ἀνάτασιν δηλοῖ, ὡς καὶ ἐπὶ τῆς ἐλάτης τοῦ φυτοῦ. (ἠ. 154) Ἡ δὲ λαμπηδῶν

τῆς αἰχμῆς ἀρετὴν δηλοῖ ὄπλου. διὸ ἐπιμελητέα ἦν τοῖς ἥρωσι καὶ ἡ τῶν ὄπλων σμηξίς, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «θωρήκων τε νεοσμῆκτων». Τοῦτο δὲ συντελεῖ καὶ εἰς γνῶσιν τοῦ πυρός, ὅπερ ἐν τοῖς φθάσασιν ἐκ τῶν ὄπλων τοῦ Διομήδους ἀνήπτετο. εἰ γὰρ ὡς ἀστραπή τῆλε ὁ χαλκὸς τοῦ ἔγχους ἔλαμπε, τοιοῦτόν τι καὶ τὸ ἐκεῖ δαιόμενον πῦρ νοηθήσεται. (η. 155) Τὸ δὲ «στρῶμα τοῦ βοός» εὐνή οὐ μαλακὴ κατὰ τὰς ἡδη ῥηθείσας γεροντικάς, ἀλλὰ νέω ἥρωϊ στρατιώτη πρέπουσα. εἰ δὲ οἱ ἐν Ὀδυσσεΐα μνηστῆρες ἐπικάθηνται μόνον βοῶν ῥινοῖς, ἄλλως ἀπαλῶς εὐδοντες, τρυφῆς ἐκεῖνα παίγνια, ταῦτα δὲ σπουδαίας μάχης σκευαί. Ἀγραύλου δὲ βοός τὸ δέρμα ὅτι τε, ὡς εἰκός, ἀπὸ λείας πεπόρισται καὶ εἰς ἔνδειξιν τοῦ καὶ στερεῶς ἔχειν διὰ τὴν ἀπὸ γυμνασίας πυκνότητα. Ἐν τούτοις δὲ ὄρα καὶ ὅτι ἀμφιβολίας σχῆμά ἐστιν ἐν τῷ τὸν Διομήδην ἐκτὸς εἶναι κλισίης σὺν τεύχεσιν, ἄδηλον γὰρ εἴτε παράκειται αὐτῷ τὰ ὄπλα εἴτε ἐνδέδυται αὐτά, καὶ ὅτι εἰπὼν περὶ τῶν ἀμφὶ τὸν Διομήδην, ὡς ὑπὸ κρασὶν ἔχον ἀσπίδας, ἐπὶ Διομήδους φησὶν, ὅτι ὑπὸ κράτεσφι τάπης τετάνυστο. Καὶ ἐπλήθυνε, καθὰ πρὸ ὀλίγου ἡρωϊκὰ στήθη ἐν τῷ «κραδίη ἔξω στηθέων», καὶ ἀλλαχοῦ τῷ Αἴαντι τὰ πρόσωπα διὰ μεγέθους μεγαλοπρέπειαν, οὕτω καὶ τῷ Διομήδει τὴν κεφαλὴν. ὅθεν καὶ τετανύσθαι φησὶ τὸν τάπητα συμμετρούμενον τῷ πολλῷ τῆς κεφαλῆς. Ἐν τούτοις δὲ ὄρα καὶ τὴν ἰσοπρόθεσιν συνήθως τῷ ποιητῇ συνταχθεῖσαν δοτικαῖς. (η. 156) Φαεινὸς δὲ ὁ ῥηθεὶς τάπης, ἐπεὶ ἐχρῆν λαμπρὸν αὐτὸν εἶναι τῷ ἥρωϊ. ὅπερ οὐ τρυφὴν κατηγορεῖ, ἀλλὰ μεγαλοπρεπές τι καὶ αὐτὸ ὑποδηλοῖ. Σημειῶσαι δὲ ὅτι ὁ τάπης καὶ νῦν ἐπὶ προσκεφαλαίου ἐλήφθη. ὅλως γὰρ οἱ τάπητες δοκοῦσιν ὑποκεῖσθαι τοῖς ἀνακεκλιμένοις. Ὅθεν καὶ ἡ λέξις παρὰ τὸ πατεῖσθαι παρήκται. πάτης γὰρ τις ὁ τάπης ἐστὶ κατὰ μετάθεσιν, ὁποῖαν πάσχει καὶ ὁ ταπεινὸς ἐκ τοῦ πάτου παραγόμενος. (η. 157–9) Ὅτι τὸν Διομήδην, κοιμώμενον βαθὺν ὕπνον 3.36 διὰ τοὺς μεθ' ἡμέραν κόπους, παραστάς ὁ Νέστωρ ἀνήγειρε «λάξ ποδὶ κινήσας, ὠτρυνέ τε νεΐκεσέ τ' ἄντην», ὃ ἐστὶν ἐφιλονείκησεν ἀντικρὺ καί, ὅ φασι, κατὰ πρόσωπον «ἔγρεο, Τυδέος υἱέ, τί πάννυχον ὕπνον ἄωτεῖς», ὃ δὴ ῥαθύμῳ ἀνδρὶ ἐπιλεχθήσεται. (η. 162) «Ὁ δ' ἐξ ὕπνου μάλα κραιπνῶς ἀνώρουσεν», [οὐκ ἔχων εἰπεῖν παροιμιακῶς καὶ αὐτὸς τὸ «ὥστ' οὐχ' ὕπνω γ' εὐδοντά μ' ἐξεγείρεις», ὃ κεῖται παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ.] Καὶ ὄρα ὅτι λείπει κἀνταῦθα λέξις. τὸ γὰρ πληρέστατον οὕτως ἂν ἦν ὠτρυνεν εἰπὼν «ἔγρεο, Τυδέος υἱέ». (η. 158) Λάξ δὲ κινεῖ ὁ γέρων τὸν ἥρωα, ὀνειδίζων τρόπον τινὰ τὸ ἀφυλάκτως ὑπνοῦν, καὶ ὡς ἐντεῦθεν οὕτως ἂν ἀνωῖστί καὶ πολέμιος ἐπιστάς αὐτὸν ἔβλαψεν. Ἔστι δὲ τὸ λάξ, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα, ποιότητος ἐπίρρημα, καὶ δηλοῖ τὸ ληκτικῶς, ἡγουν τῷ λήγοντι μέρει τοῦ ποδός, ὃ ἐστὶ τοῖς δακτύλοις ἢ καὶ τῷ πέλματι. καὶ ἔστι τὸ ποδὶ ἐφερμηνευτικὸν τοῦ λάξ, τεθὲν πρὸς πλείω σαφήνειαν. Ὡς γὰρ ἐκ τοῦ λήγω λήξω λήξ καὶ λάξ, καθὰ καὶ προεδήλωται, οὕτω καὶ πούς ἀπὸ τοῦ παύσω. ταῦτόν δὲ λήξω καὶ παύσω εἰπεῖν. ἄλλως μέντοι ἤρκει πρὸς αὐτοτελεῆ ἔννοιαν καὶ μόνον τὸ λάξ, ὡς δηλοῖ τὸ «λάξ ἔνθορ' ἀφραδίησιν». Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «λάξ κινήσας» παρήγαγεν ἐν τῇ τραγωδίᾳ τὸ λαξπάτητον περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ προεῖρηται. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως λάξ κατὰ τοὺς παλαιούς ἀντὶ τοῦ τῷ ὑποκάτω μέρει τῶν τοῦ ποδός δακτύλων. καθ' ἑτέρους δὲ τὸ μόνω τῷ μεγάλω δακτύλω τοῦ ποδός. (η. 159) Τὸ δὲ «ἄωτεῖς» 3.37 τί τε δηλοῖ καὶ ὅπως ἐτυμολογεῖται, καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν ἀκριβέστερον εἴρηται. [Νῦν δὲ ῥητέον ἐπιτόμως, ὅτι τῷ ἄωτεῖν οὐκ ἔγκειται τὸ ὥς ὠτός κατὰ τινὰς διὰ τὸ τοὺς κοιμωμένους μὴ χρῆσθαι ὠτίοις εἰς ἀκοήν, ἀλλὰ τὸ ἄωτον, ὅπερ ἐστὶν ἄνθος, ἵνα ἢ ἄωτεῖν ὕπνον τὸ ἀπανθίζειν. τοῦτο δὲ διὰ τὸ καθ' ὕπνον ἡδὺ καὶ οἶον ἀνθηρόν, αὐτὸ δὲ διὰ τὸ δοκεῖν ἀνθεῖν καθ' ὑγίειαν τοὺς πάννυχον ὕπνον εὐδοντας. ὡς ὅ γε μὴ τοιοῦτος ὕπνος, ἀλλὰ περικεκομμένος καὶ ἔμφροντις, οὐκ ἂν ἄωτεῖσθαι κυρίως λέγοιτο.] Καὶ οὕτω μὲν ὁ γέρων Νέστωρ πρὸς τὸν Διομήδην. ἐκεῖνος δὲ ταχύ, καθὰ ἐρρέθη, ἀναπηδήσας, ὡς ἔπρεπε, φησὶν ἅπερ ἀρμόττει παντὶ φερεπόνω γέροντι (η.

164 ετ 167) «Σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ· σὺ μὲν πόνου οὐ ποτε λήγεις». ὅπερ παραφράζων κατωτέρω φησὶ «σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι, γεραιέ», ὃ ἐστὶν ἀνίκητος, ἀνένδοτος, καθ' οὗ οὐκ ἔστι τι μηχανήσασθαι. ταῦτα δὲ λέγει μὲν ὁ Διομήδης ἀληθῶς. τοιοῦτος γὰρ ὁ Νέστωρ. κατὰ δὲ τοὺς παλαιούς εἰώθασιν καὶ ἄλλως οἱ ἀμελείας κρινόμενοι πολυπονίαν τοῖς αἰτιωμένοις ἀντεγκαλεῖν, τῷ ἐκείνων ἐπαίνῳ τοὺς οἰκείους ἀπαλείφοντες ψόγους, ὡς μὴ αὐτῶν πονούντων ἦττον τοῦ δέοντος, ἀλλ' ἐκείνων περαιτέρω τοῦ δυνατοῦ καὶ ὑπὲρ φύσιν φιλοπονούντων. (η. 169) Σημείωσαι δὲ ὅτι ὁ γέρον συναινέσει καὶ αὐτὸς τοῖς τοῦ Διομήδους λόγοις, εἰπὼν «ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα φίλος κατὰ μοῖραν ἔειπες» καὶ ἐξῆς. Γίνεται δὲ τοῦτο οὐ μόνον διὰ τὴν ἀλήθειαν τῶν λαληθέντων, ἀλλὰ καὶ ὑπενδιδόντος τοῦ γέροντος διὰ τὸν οἰκεῖον ἔπαινον, ἐπειδὴ μαλακὸν οὐ μόνον ὁ ὕπνος κατὰ τὸν ποιητὴν, ἀλλ' ἤδη καὶ ὁ ἔπαινος. μαλακὸν γὰρ ποιεῖ καὶ αὐτὸς ὡς τὰ πολλὰ καὶ διαχαυνοῖ τὸν φιλέπαινον, χαίροντα φύσει τοῖς ὑπὲρ ἑαυτοῦ λόγοις. (η. 166) 3.38 Ὅρα δ' ἐνταῦθα ὅτι τε ἀμήχανος οὐχ' ὡς ἐν ἄλλοις ὁ ἀπορῶν καὶ μὴ ἔχων τί μηχανήσεται, ἀλλ', ὡς ἐρρέθη, ὁ ἀνίκητος, κατὰ πόλιν ἀπολιόρκητον μηχαναῖς ἐλεπόλεων, ὃ δὴ καὶ ἐπὶ Ἴφρας ποῦ λέγεται, ὅπου καὶ τὸ κακομήχανον ἢ λέξις δηλοῖ. (η. 164) Καὶ ὅτι τὸ «σχέτλιος» οὐχ' ὑβριστικὴ λέξις, ἀλλὰ καρτερίας, ὃ ἐστὶ φερεπονίας, σημαντικὴ, ἵνα δηλοῖ τὸν ἀνασχέσθαι καὶ τλῆναι δυνάμενον. διὸ καὶ εἰς ἐρμηνείαν ἐπῆκται τὸ «σὺ μὲν πόνου οὐποτε λήγεις», ὡς ὁμοιον ὄν φάναι σχέτλιον καὶ οὐποτε λήγοντα πόνου. Οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ ταῦτά φασιν· σχέτλιός ἐστι μὲν καὶ ὁ ἄξια ποιῶν ἀγανακτήσεως, ὅθεν καὶ τὸ σχετλιάζειν. Λέγεται δὲ οὕτω καὶ ὁ καρτερικός, ἡγουν σχετικός καὶ ὑπομενετικός καί, ὡς εἰπεῖν, οὐποτε πόνου λήγων, καὶ ὁ ἐπέκεινα δὲ τοῦ δέοντος εἷς τι ὀρμῶν καὶ πάνυ δραστήριος, ὃν ἔδει σχέσθαι καὶ τλῆναι. Ἦ καὶ ἄλλως, σχέτλιος ὁ ἐφεκτικός καὶ τλητικός καὶ μὴ εὐμετακίνητος καὶ εὐπειθής. διὸ καὶ Αἴας τὸν Ἀχιλλεῖα σχέτλιον εἰπὼν νηλῆ λέγει ἐκείνον. Ἦ δὲ νεωτέρα χρῆσις ἐκαινοτόμησε, σχέτλιον ἐρμηνεύσασα τὸν ἄδικον, ὅπερ ἐνταῦθα οὐκ ἂν προσαρμόττοι. οὐ γὰρ ἂν λόγον ἔχοι ἄδικα λέγειν τὸν Νέστορα. εἰπεῖν 3.39 γὰρ ἀκριβῶς, ἐλεημόνως προσέφη ὁ Διομήδης τὸν γέροντα σχέτλιον, παθαινόμενος, οὐ μὴν ὑβρίζων. καὶ τοῦτο δηλοῖ αὐτὸς ὁ Νέστωρ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «εἴ μ' ἐλεαίρεις». [Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν διαφόρῳ σημασίᾳ ταυτότης ἐτυμολογίας ἐστὶ τῷ σχετλίῳ καὶ τῇ ἐχέτλη. σχέτλιός τε γὰρ παρὰ τὸ σχέσθαι καὶ τλῆναι, ὡς εἴρηται, καὶ ἐχέτλη δέ, ἧς ἔχεται τλητικῶς τις διὰ τὸ κατ' αὐτὴν ἐπίπονον.] (η. 160) Ἐν τούτῳ δὲ τῷ τόπῳ κεῖται καὶ αἶψιν τὸ εἰδέναι, ἢ γενικῶς τὸ αἰσθάνεσθαι. καὶ θρωσμὸς ὁ ὑψηλὸς τόπος καὶ γήλοφος, ὁ οἶον ἀναθρώσκων καὶ μὴ κατὰ πεδιάδα κείμενος. Φησὶ γὰρ «οὐκ αἶψις, ὡς Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο κάθηνται ἄγχι νεῶν». (η. 161) Ὁ καὶ ἐρμηνεύων ἐπάγει «ὀλίγος δέ τε χῶρος ἐρύκει», ὡς ταῦτόν ὃν τοπικῶς τὸ ἄγχι καὶ τὸ ὀλίγον εἶναι τὸν μεταξὺ τόπον, ὡς εἴπερ ἐπὶ μεταίχμιου τοῦτο εἶπε, πλὴν ὅσον τὸ μὲν ἄγχι μία λέξις ἐστὶ, τὸ δὲ ἐφεξῆς αὐτοῦ περιπέφρασαι. ὅπερ πρὸ ὀλίγου καὶ ἄλλως ἔφρασεν, εἰπὼν «δυσμενεές ἄνδρες σχεδὸν εἶται». (η. 160) Σημείωσαι δὲ ὅτι ἔχει τι λεληθυίας ἀστειότητος τὸ «Τρῶες ἐπὶ θρωσμῷ πεδίοιο κάθηνται», ἵνα λέγη ὡς οἶον ἀντιθετικῶς, ὅτι ἐκάθηντο ἔνθα τὸ πεδίον ἀνέθρωσκε. Δύναται δὲ καὶ ἄλλως θρωσμὸς λέγεσθαι, ἐφ' οὗπερ οὐχ' ἀπλῶς βαίνει τις ὡς ἐπὶ πεδιάδος, ἀλλ' ἀναθρώσκων. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς εἰς ὄνομα οἰονεῖ κύριον τοῦ ῥηθέντος γεωλόφου κεῖται ὁ ῥηθεὶς Τρωϊκὸς θρωσμὸς. εἰ δὲ καὶ ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῇ ἀλλαχοῦ Καλλικολώνῃ, ζητῆσαι ἄξιον. Δῆλον δὲ ὡς οὐκ ἐξ αὐτοῦ δὴ τοῦ θρώσκω γίνεται ὁ θρωσμὸς. αὐτὸς μὲν γὰρ ὄνομά ἐστι ῥηματικὸν ἐκ τοῦ τέθρωσμαι 3.40 παθητικοῦ παρακειμένου, τὸ δὲ θρώσκω καὶ ὅλως τὰ διὰ τοῦ -σ-κ ἐκφερόμενα θέματα μέχρι μόνου παρατατικοῦ κλίνονται καὶ οὐ προβαίνουσιν ἐπέκεινα. Ἔστιν οὖν θόρω, τὸ πηδῶ, καὶ ἐν συγκοπῇ θρῶ κατὰ τρίτην συζυγίαν, οὗ μέλλων θρῶσω, καὶ ἡ λοιπὴ καθεξῆς κίνησις, ἐξ ἧς ὁ

θρωσμός. (η. 165–7) Κεῖται δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ «ἔπειτα» περιττὸν ἐν τῷ «οὗ νυ καὶ ἄλλοι ἕασι νεώτεροι υἴες Ἀχαιῶν, οἳ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν πάντη ἐποικόμενοι», ὅπερ λεχθῆναι οἰκεῖον ἐπὶ τῶν ὀφειλόντων ἀναγκαίως ἐγείρειν τινάς. φανερώς γὰρ ἐν τούτοις τὸ ἔπειτα περιττὴν ἔχει παραπλήρωσιν, ὡς καὶ τὸ ἔχειν ἐν τῷ «τό γε νῦν ἔχον», καὶ ἄλλα πολλά, περὶ ὧν καὶ προγέγραπται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι πάνυ δεξιῶς ὁ Νέστωρ τὸν μὲν Ἀγαμέμνονα ἐθάρσυνε τεταπεινωμένον καὶ καταπεπληγμένον ὑπὸ τῆς συμφορᾶς καὶ εὐελπιν ἔθετο, τὸν Διομήδην δὲ ἀμελοῦντα καὶ καθεύδοντα ἐκφοβεῖ. δεῖ γάρ, φασίν, τὸν ἔχοντα νοῦν τοὺς μὲν πεφοβημένους θαρσύνειν, τοὺς δὲ θαρροῦντας συστέλλειν τῷ φόβῳ, ἵνα μήτε τῷ δέει τις ἐκπλήττοιο μήτε τῷ θάρσει ἀπαράσκευος γίνοιτο. (η. 170 ς.) Ὅτι εὐπαιδι καὶ πολυλάῳ ἄρχοντι πρέπει λεχθῆναι τὸ τοῦ Νέστορος, ἦγουν τὸ «εἰσὶ μὲν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δὲ λαοὶ καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποικόμενος» ποιήσειεν ἂν τότε τι. (η. 172) Ἀναγκαίως δὲ χρείας δηλωτικὸν τὸ «ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρεῖω βεβίηκεν Ἀχαιοὺς». (η. 173) Ὅτι παροιμιῶδες τὸ «νῦν γὰρ δὴ πάντεσσιν ἐπὶ ξυροῦ ἴσταται ἀκμῆς», ἀντὶ τοῦ· νῦν ἐν κινδύνῳ ἐστὶ τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ οἶον ἐπ' αὐτῇ τῇ ὀξύτητι καὶ τομῇ τοῦ ξυροῦ. Σοφοκλῆς δὲ παραφράζων αὐτὸ εἶπε «ξυρεῖ γὰρ ἐν χρῶ». ἐλήφθη δὲ ἡ παροιμία ἐκ τραυμάτων, ἃ τομῆς ἤδη δέονται. ἐπεὶ δὲ ὁ ξυρὸς ὡς τὰ πολλὰ ὄργανόν ἐστιν ἢ σαρκῶν τομῆς ἢ τριχῶν, ἐνενοήσαντο μεταλαβόντες οἱ νεώτεροι ἐπὶ κινδύνων ἐξ αὐτοῦ παροιμίας ἐτέρας δύο, ποτὲ μὲν πῆματα λέγοντες τομῶντα τὰ τομῆς δεόμενα, ποτὲ δὲ τριχὸς φάσκοντες ἠρτῆσθαι τὰ πράγματα. Ἐξ οὗ παραποιήσας Θεόκριτος ἔφη τὸ «θριξ ἀνά μέσον». τὸ μέντοι «ξυρὸς εἰς ἀκόνην» ἐτέραν παρὰ τὰ ῥηθέντα ἔχει ἔννοιαν. (η. 174) Ὅτι δὲ κινδυνώδης ἔννοια τὸ ἐπὶ ξυροῦ ἴστασθαι ἀκμῆς, δηλοῖ Ὅμηρος ἐπαγαγὼν «ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος Ἀχαιοῖς 3.41 ἢ ἐ βιῶναι», ὁποῖα τινα καὶ τὰ ἐπικινδύνως ξυρώμενα. ὅτι δὲ ἦν τις ξυρὸς καὶ κεφαλὰς τέμνων, αἱ ἱστορίαι δηλοῦσιν. (η. 173 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «ἐπὶ ξυροῦ ἴσταται» λείπει ὄνομα, ἵνα λέγῃ ὅτι ἐπὶ ξυροῦ ἀκμῆς ἴσταται τὰ ἡμέτερα, ἦγουν τὰ τῶν Ἀχαιῶν, καὶ ὅτι κἀνταῦθα δηλοῦται ὁμοιότης ἀπαρεμφάτων καὶ ὀνομάτων ἐν τῷ «ἢ μάλα λυγρὸς ὄλεθρος ἢ ἐ βιῶναι». Καὶ γὰρ καὶ ὁ ὄλεθρος δύναται ἀπαρεμφάτως φρασθῆναι, οἶον ὅτι ἀνάγκη ὀλοθρευθῆναι, καὶ τὸ βιῶναι δὲ ἴσον δύναται ὀνόματι, ὡς ἵνα εἶπῃ ὅτι σήμερον ὄλεθρος ἢ βίος τοῖς Ἀχαιοῖς. (η. 175 ς.) Ὅτι οἶδεν ὁ ποιητὴς καὶ τὴν φύσιν τοῦ παρὰ φιλοσόφοις ἐνδόξου λήμματος. ἐνταῦθα γὰρ τοῦ Διομήδους δόξαντος οἰκτεῖρειν τὸν γέροντα τοῦ πρὸ τῶν νεωτέρων πόνου, λαβὼν τὸν ἐκείνου λόγον ὁ γέρον ὡς ἀληθῆ, ὀρμᾶται ἐκ τοῦ ἐκείνῳ δοκοῦντος ὡς ὁμολογουμένου λήμματος, καὶ στέλλει εἰς Αἴαντα καὶ Μέγητα εἰπὼν «ἄνστησον ἐκείνους, σὺ γὰρ ἐσσι νεώτερος, εἴ μ' ἔλεαίρεις», τουτέστιν ἐπειδὴ ἔλεεῖν με φῆς. Ἐνθα ὄρα καὶ τὴν ὀνομαστικὴν ἐπίχυσιν. τὸ γὰρ ἐγείρειν καὶ ἀνεγείρειν, ἃ πρὸ τούτου ἐρρέθη, ἀνιστᾶν ἐνταῦθά φησιν ἐν τῷ «Αἴαντα ἄνστησον», καὶ «τοὺς δὲ ἀνστήσας ἄγεν». τὸ δὲ «Αἴαντα ἄνστησον» πρὸ τούτων ἄλλως ἔφρασε «κάλεσον» εἰπὼν. Τὸ δὲ ἄγειν καὶ ἐνταῦθα ταῦτόν ἐστι τῷ προάγειν καὶ ὀδηγεῖν, ἐξ οὗ καὶ ὁ λοχαγὸς καὶ τὰ ὅμοια. (η. 179) Ὅρα δ' ἐν τούτοις καὶ τὸ μάλα κραιπνὸν τοῦ Διομήδους. Μενέλαος μὲν γὰρ ἤδη ἔσταλται καλέσων Αἴαντα καὶ Ἰδομενέα, φθάνει δὲ Διομήδης καλῶν τὸν ταχὺν Αἴαντα, ὡς τοῦ Μενελάου τυχὸν εἰς τὸν μέγαν ἐσταλμένου Αἴαντα. εἰ δὲ Μενέλαος ἐποίησε τὸ κελευσθέν, σιωπᾶται κατὰ σχῆμα σύνθητες τῷ ποιητῇ, ὃς καὶ αὐτὸ ἐσίγησε τὸ ἐπανελεῖν τὸν Μενέλαον. (η. 180) Ὅτι μιχθῆναι καὶ ἐνταῦθα τὸ ἀπλῶς ὁμοῦ γενέσθαι κατ' ἐντυχίαν, οἶον «οἳ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισιν ἔμιχθεν». (η. 181 ς.) Ὅτι τοὺς τῶν φυλάκων ἡγήτορας οἱ ἀμφὶ τὸν βασιλέα οὐχ' εὐδοντας εὐρον, «ἀλλὰ ἐγρηγορτὶ σὺν τεύχεσιν εἶατο», ἦγουν ἐκάθηντο, ἕκαστος. Ἀνακεκλίσθαι μὲν γὰρ οὐκ ἤθελον, μὴ καὶ κατενεχθῶσιν εἰς ὕπνον, τὸ δὲ ἴστασθαι κάματον αὐτοῖς ἔξω καιροῦ ἐνεποίει εἰς οὐδὲν δέον. ὅθεν

καθήμενοι ποιούσι τὸ μέσον ἀνακλίσεώς τε καὶ στάσεως. (η. 183–8). Παραβάλλει δὲ αὐτοὺς καὶ πρὸς κύνας φύλακας ποιμνίων, οἷς ὄξυηκόοις τε οὔσι καὶ νύκτωρ ἀκροασαμένοις θηρὸς καὶ προσδοκῶσι τὴν αὐτοῦ ἔφοδον ἔπεισιν ἀγρυπνεῖν, ὡς εἶναι κύνας μὲν ὡσπερ τοὺς Ἀχαιϊκοὺς φύλακας, ποιμνιον δὲ τοὺς ἐν νυκτὶ φυλασσομένους Ἀχαιοὺς, θῆρα δὲ τὸν Ἑκτορα, ὃν ἐξαίρων κρατερόφρονα καλεῖ. Ἔχει δὲ ἡ παραβολὴ οὕτως «ὡς 3.42 δὲ κύνες περὶ μῆλα δυσωρήσονται ἐν αὐλῇ, θηρὸς ἀκούσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλην ἔρχεται δι' ὄρεσφι, πολὺς δ' ὄρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ ἀνδρῶν ἠδὲ κυνῶν, ἀπὸ τέ σφισιν ὕπνος ὄλωλεν, ὡς τῶν νήδυμος ὕπνος ἀπὸ βλεφάροισιν ὀλώλει, νύκτα φυλασσομένοισι κακὴν». Καὶ ὄρα ὡς ἡ παραβολὴ αὕτη ὅλη ὄλω προσαρμόττει τῷ παραβαλλομένῳ πράγματι, ὡς ἀνωτέρω ἔκκεται, καὶ ὅτι οὐχ' ἀπλῶς οἱ φύλακες, ἀλλ' οἱ τούτων ἡγήτορες ἐγρηγορῶτες εὔρηται, οἷα πιθανῶς καὶ αὐτοὶ κληθησόμενοι συμμητιάσθαι, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς δηλοῦται, ὅπου καὶ φύλακές τινες συναγείρονται τοῖς κεκλημένοις νῦν εἰς βουλήν, οὓς πάντως καὶ ἐγρηγορέναί χρεῖ. οὐ γὰρ τὸν ἀπλῶς ἀλλὰ τὸν βουλευφόρον ἄνδρα εὐλαβεῖσθαι τὸν μακρὸν ὕπνον χρεῶν. Ὅρα δὲ καὶ τὸν σχηματισμὸν τοῦ «ἀλλ' ἐγρηγορτὶ ἐκάθηντο». ἦν μὲν γὰρ ἀκόλουθον φάναι, ὡς οὐχὶ εὐδοντας εὔρον ἀλλὰ καθημένους, ὁ δὲ ἄλλως ἔφρασεν, οὔτε σολοικίσας, καὶ σχηματίσας δὲ καινότερον. (η. 183) Μῆλα δὲ καὶ νῦν ὡς ἐκ μέρους τὰ ἀπλῶς θρέμματα λέγει. Τὸ δὲ δυσωρεῖν παρῆκται μὲν ὁμοίως τῷ ἀρκυωρεῖν, ὃ ἐν τοῖς Περί προνοίας κεῖται παρὰ τῷ Αἰλιανῷ, ἔχει δὲ ὁμοιότητα συνθέσεως καὶ πρὸς τὸ πολυωρεῖν. Δηλοῖ δὲ τὸ δυσφυλακτεῖν, ἢ γουν κακοπαθεῖν ἐν τῷ φυλάσσειν, ὡς ὁ ποιητὴς ἐρμηνεύει παραφράσας ἐν τῷ «νύκτα φυλασσομένοισι κακὴν». τὸ μὲν γὰρ ἄδ' ὑ' ἐπὶ κακοῦ, ὡρεῖν δὲ τὸ φυλάσσειν. ὥστε ταυτὸν δυσωρεῖν καὶ νύκτα κακὴν φυλάσσεσθαι ἢ γουν φυλάσσειν. Τῆς δὲ ῥηθείσης αὐλῆς παράγωγον ἢ ποιμενικὴ αὐλὶς καὶ ἔπαυλις καὶ τὸ αὐλίον. (η. 184) Τὸ δὲ «κατερόφρονος» εὐγενεῖς ὑπογράφει κύνας, οἷς ἔργον περιφρονεῖν μὲν τὰ φαῦλα θηρία, ἐπιστρέφεσθαι δὲ τῶν κρατερῶν. ὁποῖοι καὶ οἱ παρ' Ἰνδοῖς κύνες, οὓς ἄλλοι τε ἱστοροῦσι καὶ ὁ σοφὸς Θεμίστιος, γράψας, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, κύνα Ἰνδὸν λέοντι μὲν ἐπεξιέναι καὶ παρδάλει, λύκου δὲ ὑπερορᾶν καὶ ἀλώπεκα. (η. 185) Ὁ δὲ ὄρυμαγδὸς ἐνταῦθα κυριολεκτεῖται εἰς δῆλωσιν ὀνοματοποιηθὲν 3.43 τοῦ ἐν ὄρεσι θορύβου. καθ' ὕλην γὰρ ὑπόκειται τὰ τῆς παραβολῆς. ὃ καὶ ὁ ποιητὴς ἐρμηνεύων φησὶν «ἐν ὄρεσφι». διὸ καὶ πῶς παρηχητικῶς ἐσχημάτισται τὸ «ἐν ὄρεσφι πολὺς ὄρυμαγδός». (η. 186) Τὸ δὲ «ἀπόλωλεν ὕπνος» σώφρων ἐστὶν ὑπερβολή. δηλοῖ γάρ, ὡς οὐδ' εἶπερ ὑπνώσαι βουλευθεῖεν, δυνήσονται διὰ τὸ δυσεὔρετον τοῦ ἤδη ἀπολωλότος ὕπνου. Γέγηθε δὲ τῇ λέξει ταύτῃ ὁ ποιητὴς, διὸ καὶ δις αὐτῇ ἐχρήσατο, πρῶτον μὲν φράσας γοργότερον, εἶτα καὶ περιφράσας, ὡς γέγραπται ἀνωτέρω. (η. 188 ς.) Ὅτι προσοχὴν φυλάκων δηλοῖ τὸ «πεδίονδε γὰρ αἰεὶ τετράφατο, ὅτε τινῶν αἴοιεν ἰόντων». ὃ καὶ αἴτιον ἀγρυπνίας γίνεται. (η. 190) Ὅτι προμηθευτικὸν τὸ «τοὺς δ' ὁ γέρων γήθησεν ἰδὼν θάρσυνέ τε μύθῳ». (η. 192 ς.) Ὅτι ἀποδεξάμενος τοὺς φύλακας ὁ γέρων Νέστωρ τῆς ἐγρηγόρσεως θαρσύνει αὐτοὺς εἰπὼν «οὔτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε, μηδέ τινα ὕπνος αἰρεῖτω, μὴ χάρμα γενώμεθα δυσμενέεσσι». Καὶ ὄρα ὅπως τε βραχυλογεῖ ἐν καιρῷ ὁ ἐν ἄλλοις πλατὺς ῥήτωρ, καὶ ὡς τὸ πάντας κυδαίνειν καὶ μὴ μεγαλίζεσθαι πραγματικῶς δεδίδαχεν. Οὐ γὰρ πέπονας οὐδὲ φίλους ἐταίρους ἢ τι τοιοῦτον τοὺς φύλακας καλεῖ, ἀλλὰ φίλα τέκνα, ὃ καὶ Θρασυμήδην ἂν προσεῖπε, τὸν οἰκεῖον υἱὸν τὸν καὶ αὐτὸν συνεπιστατοῦντα τοῖς φύλαξι. Καὶ ὄρα τὸ «φίλα τέκνα φυλάσσετε» παρηχήσει ἐοικός, ἦν Ὅμηρος μὲν οὐκ ἐπετηδεύσατο, ἄλλοι δὲ πρὸ ἔργου ἔσχον, ἐν οἷς καὶ ὁ γράψας τὸ «Φυλέα φίλον θεοῖς», ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται πλατύτερον. τοιοῦτου δὲ πῶς τύπου σὺν ἄλλοις πολλοῖς δεδηλωμένοις καὶ τὸ «τί κοινὸν κυνὶ καὶ βαλανείῳ». Τὸ δὲ «μὴ χάρμα γενώμεθα» ἔμφασιν ἔχει

ἐτυμολογικὴν τῆς χάρμης, ὡς τῶν δυσμενῶν χάρμα πασχόντων, εἰ κρατοῦσι μάχης, ἢ χάρμη ἂν εἰκότως διὰ τοῦτο λέγοιτο. Ἔχει δέ τι καὶ ἑλλειπτικὸν ὁ τοιοῦτος λόγος. λείπει γὰρ τὸ ὑπνώσαντες, ἵνα ἦ τὸ πλήρες· μὴ καὶ ὑπνώσαντες ἐπίχαρτοι γενώμεθα τοῖς 3.44 ἔχθροις. (η. 194) Ὅτι ὑπὲρ γεροντικὴν προθυμίαν ὁ Νέστωρ ἑαυτὸν ἐρεθίζων πρῶτος τάφριοιο διέσσυτο, ἵνα τῇ τόλμῃ δηλαδὴ καὶ τοὺς φύλακας καὶ τοὺς ἅμα ἐπομένους θαρρύνῃ καὶ τοὺς μετὰ μικρὸν δὲ σταλισομένους εἰς κατασκόπευσιν. οὐ γὰρ ἦν ἀνδρῶδες τὸν ἄλλους εἰς κίνδυνον στέλλοντα ἐντὸς αὐτὸν τάφρου συστέλλεσθαι καὶ μὴ προῖεναι τολμᾶν. (η. 195 ς.) Ὅρα δὲ ὡς γέροντος πονουμένου ὀκνοῦσι μὴ οὕτω ποιεῖν ἀναγκαίως καὶ οἱ νεώτεροι. Νέστορος γὰρ διελθόντος, ὡς ἐρρέθη, τὴν τάφρον, καὶ οἱ λοιποὶ «ἅμ' ἔποντο Ἀργείων βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βουλήν», οὐ μὴν ἅπαντες, ὅτι μὴδὲ ἅπασιν τὸ πρᾶγμα ἔγνωσται. [Ἔστι δὲ τὸ μὲν «κεκλήατο» ὑποκρουστικὸν τοῦ τῆς συγκλήτου ὀνόματος, τὸ δὲ «βουλήν» ἑλλειπτικόν. λέγει γὰρ «ὅσοι κέκληντο εἰς βουλήν».] (η. 198-0) Ὅτι παραδηλῶν ὁ ποιητὴς πόσον τε ἐγγὺς νηῶν αὐτὸν ὁ Ἔκτωρ ἔθετο, καὶ εἰς ὅσον οἱ περὶ τὸν Νέστορα βουλευταὶ παρεξήλθον τῆς τάφρου, ἔτι δὲ καὶ ὡς κατὰ κράτος ὁ Ἔκτωρ ἐνίκησε, φησὶ «τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκτὴν ἐδριόωντο ἐν καθαρῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος πιπτόντων, ὅθεν αὐτὶς ἀπετράπετο ὄβριμος Ἔκτωρ ὀλλύς Ἀργείους, ὅτε δὴ περὶ νύξ ἐκάλυψε», τὴν γῆν δηλαδὴ καὶ τὰ περὶ γῆν. τοῦτο γὰρ νῦν τῇ Ὀμηρικῇ φράσει ἐλλέλειπται, περιφραζούσῃ τὸ νύξ ἐγένετο. Καὶ ὅρα εἶδος προαναφωνήσεως καινοτέρας, ἣν ἐνταῦθα σιωπηρῶς ὁ ποιητὴς ἐσχημάτισε, διδοὺς νοεῖν ὅτι ὁ οὕτω δαμασάμενος τοὺς Ἀχαιοὺς Ἔκτωρ, καὶ ὡσπερ ἐκεῖνοι τὴν Τροίαν πόρρωθεν, οὕτω μᾶλλον αὐτὸς ἐγγύθεν περικαθίσας τὸ τοῦ ναυστάθμου τεῖχος, οὐκ ἂν εἰς αὐριον τοῦ γενναίως πολιορκεῖν ἀπόσχοιτο. Ὅτι δὲ ὀρυκτὴ τάφρος κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ χειρόκμητος πρὸς διαστολὴν τῶν ἄλλως χαραδρουμένων τόπων, καὶ ὅτι τὸ «ὅθι νεκύων πιπτόντων διεφαίνετο χῶρος» ἐρμηνευτικὸν ἐστὶ τοῦ «ἐν καθαρῷ» καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 0) Τὸ δὲ «ἀπετράπετο» διαφορὰν ἔχει τινὰ πρὸς τὸ ἀπλῶς τρέπεσθαι. αὐτὸ μὲν γὰρ ἀκούσιόν ἐστιν ὡς τὰ πολλὰ ἐν πολέμῳ, Ἔκτωρ δὲ ἀβίαστος ἀπετράπετο οἷα καὶ νικῶν, εἰ μὴ ἄρα καὶ αὐτὸν ἢ νύξ ἄκοντα ἔτρεψε. Τὸ δὲ ἀποτραπέσθαι μετ' ὀλίγα καὶ 3.45 ἂψ ἀναχωρήσαι ὁ ποιητὴς ἐρεῖ. (η. 4-11) Ὅτι οὐ προστακτικῶς κατὰ τοὺς ἀτέχνους στρατηγούς, ἀλλ' ὑποθετικῶς ἐν εἴδει συμβουλῆς ὁ Νέστωρ καὶ ἀπροοιμιάσως, ἐξ αὐτοῦ τοῦ πράγματος ἀρξάμενος—οὐ γὰρ προοιμίου νῦν ἀλλ' ὄξυλαβείας ἔδει τῷ καιρῷ—λέγει «ὦ φίλοι, οὐκ ἂν δὴ τις ἀνὴρ πεπίθοιτο ἐῷ αὐτοῦ θυμῷ τολμήεντι μετὰ Τρῶας μεγαθύμους ἐλθεῖν, εἴ τινὰ που δηῖων ἔλοι ἐσχατόωντα, ἢ τινὰ που καὶ φῆμιν ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο», καὶ οὕτω μάθοι τί ποτε βουλευόνται οἱ πολέμιοι. (η. 214-6) Ἐφ' οἷς ὁ γέρον καὶ ἔπαθλον ἐκφωνεῖ, λέγων ἐν σχήμασιν ἀσυνδέτοις «ταῦτά κε πάντα πύθοιτο καὶ ἂψ εἰς ἡμέας ἔλθοι ἀσκηθῆς. μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἶη πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καὶ οἱ δόσις ἔσσειται ἐσθλή· ὅσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι, τῶν πάντων οἱ ἕκαστος οἶν δώσουσι μέλαιναν, θῆλυν, ὑπόρρηνον», ὃ ἐστὶν ἔγκυον ἢ καὶ ἤδη γεννήσασαν, ὕπαρνον, ῥῆνες γὰρ οἱ ἄρνες, ἣν καὶ σεμνύων λέγει «τῇ μὲν», ἤγουν ταύτη, «κτέρας οὐδὲν ὁμοῖον». Τῷ ὄντι γὰρ, φασί, θαυμάσιον ἀνδρὶ φιλοκάλῳ ἀγέλη μελάνων θρεμμάτων διὰ τὸ σπάνιον, καὶ τὸ χρῶμα δὲ τῆς ἀγέλης σύμβολον τῆς ἐν μελαίνῃ νυκτὶ κατορθώσεως, καὶ ἢ διὰ τὴν θηλυγονίαν δέ, φασίν, ἐπιμονὴ τοῦ γένους ἐπὶ μήκιστον ἐκτείνει τὸ κλέος τῆς πράξεως. (η. 217) Λέγει δὲ ὁ Νέστωρ καὶ ὅτι ὁ τοιοῦτος αἰεὶ ἐν δαίτησι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσται, ὃ καὶ αὐτὸ λόγου ἦν ἄξιον παρὰ τοῖς παλαιοῖς. διὸ καὶ ὁ βασιλεὺς που ἀναμιμνήσκει τινὰ εἰπὼν ὡς, εἰ καὶ οἱ λοιποὶ δαιτρὸν πίνουσιν, ἀλλὰ σοὶ πλέων τὸ δέπας ἔσθηκε πιεῖν ὡσπερ ἐμοί, καὶ τῷ Ἐκτορι δέ που φίλος τις εὔρηται εἰλαπιναστής. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ τοῦ Νέστορος. (η. 2-3) Ἐπὶ δὲ τούτοις πάντων ἀκὴν γενομένων σιωπῆ, ὁ Διομήδης εἰπὼν, ὅτι «Νέστορ, ἔμ' ὀτρύνει κραδίη

καὶ θυμὸς ἀγῆνων ἀνδρῶν δυσμενέων δῦναι στρατὸν ἐγγὺς ἐόντων», ἐπάγει «ἀλλ' εἴ τίς μοι ἀνὴρ ἔποιτο καὶ ἄλλος, μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται». (η. 225-7) Καὶ οὕτως ἀναδεξάμενος μὲν τὸν ἀγῶνα, ζητήσας δὲ καὶ τὸν συναγωνισόμενον, ἐπάγει αἰτίαν τῆς ζητήσεως γνωμικὴν ταύτην «σύν τε δὴ ἔρχομένω καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν ὅπως κέρδος ἔη· μῦθος δ' εἴ πέρ τε νοήσει, ἀλλὰ τέ οἱ βράσσων τε νόος, λεπτὴ δὲ τε μῆτις», τουτέστι σύνδυο ἐρχομένων, ἢ δύο συνεργομένων ἀνδρῶν, τάχα ἂν οὗτος πρὸ τούτου νοήσῃ τι δέον, μόνος δέ, ἤγουν εἷς, κἂν τυχόν τι νοήσῃ, ἀλλὰ καὶ ὁ νοῦς αὐτῶ βραχὺς καὶ ἡ μῆτις λεπτή. Καὶ ἔστι τὸ πρᾶγμα ὅμοιον σχοίνων πλοκῇ. κάκεῖ γὰρ ἄλλος ἄλλω ἐπισυμπλεκόμενος 3.46 ἄρρηκτός ἐστιν, ὁ εἷς δὲ οἷα λεπτότερος θᾶττον ῥήγνυται. λέγει δὲ καὶ ἡ παροιμία «εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνὴρ». διὸ καὶ ὁ Δόλων μόνος εἰς κατασκοπὴν μετ' ὀλίγα σταλεῖς κινδυνεύσει. καὶ ἡ συμβουλή δὲ κοινὴν βουλήν τινα δηλοῖ διὰ τῆς ὄσων προθέσεως. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. (η. 4) Ὅρα δὲ ὡς ὁ Νέστωρ εἰπὼν «οὐκ ἂν δὴ τις ἀνὴρ πεπίθοιτο ἐῷ αὐτοῦ θυμῷ» εἰς κοινὸν ἔρριψε τὸν λόγον, οὐκ ἐπιλεξάμενος ἕνα τινά. ἢ γὰρ ἂν καὶ ἐκεῖνον τὸν ἕνα ἐλύπησεν ὡς εἰς κίνδυνον παραβάλλον, καὶ τοὺς ἄλλους δὲ ὡς ἀτόλμους παρευδοκιμουμένους κατήσχυνε. διὸ αὐθαίρετον ἔριν ἐν τοῖς ἐφεξῆς τοῖς ἀριστευῖσιν ἐνέθετο. Καὶ ἄλλως δέ, οἶονεὶ λέγει, ὡς οὐκ ἔστι τις ἀνάγκη ποθὲν οὐδὲ πεισθήσεται ὁ τοιοῦτος ἐτέρω τινί, ἀλλ' ἑαυτῷ διὰ τὸ πάντῃ ἐκούσιον. ᾧ καὶ ὁ Διομήδης ἐπιστήσας φησὶν «ἐμὲ ὀτρύνει κραδίη» καὶ τὰ ἐξῆς. Τὸ δὲ «ἐῷ αὐτοῦ» ἴσόν ἐστι συνθέτῳ ἀντωνυμίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, διαλελυμένως ῥηθέν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ πεποιήται. (η. 2) Τοῦ δὲ «ἐῷ θυμῷ πεπίθοιτο» ἐρμηνευτικὸν τὸ «ἐμ' ὀτρύνει κραδίη», ἤγουν ἐγὼ πείθω ἑμαυτόν. (η. 5) Τὸ δὲ «τολμήεντι» δηλοῖ, ὡς οὐ μόνον ἀνδρίας, ἀλλὰ καὶ τόλμης μάλιστα τὸ ἔργον δέεται, δι' ἣν Ὀδυσσεὺς ὡς τὸν λόγον τοῦτον τολμήσας τλήμων λέγεται. Διὰ τοῦτο καὶ ὁ Μενέλαος φθάσας δεδιέναι εἶπε «μὴ ποτε οὐ τις ὑπόσχηται τοῦτο ἔργον», καὶ τὸν τολμήσοντα ἐξεθείασεν, εἰπὼν «μάλα ἂν θρασυκάρδιος εἴη». Καὶ Ἐκτωρ δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁμοίως λέγει μέγα δῶρον δώσειν ἀνδρί, ὃς ἂν τλαίῃ νηῶν ἐγγὺς ἐλθεῖν. (η. 5) Μεγαθύμους δὲ τοὺς Τρῶας οὐχ' ἀπλῶς ἐπωνόμασεν, ἀλλὰ στρατηγικῶς τὸν λόγον ἀσφαλιζόμενος, ἵνα ἐκφοβήσῃ τοὺς ὑπὲρ τὸ δέον ἀνδριζομένους, οἶονεὶ λέγων ὡς, ἐπεὶ οἱ Τρῶες μεγάθυμοι, χρὴ τὸν κατασκοπήσοντα ἑαυτῷ θαρρεῖν ὡς ἀξιωμαχῶ. διὸ καὶ ὁ βασιλεὺς, ὡς ῥηθήσεται, δέδοικε περὶ τῶ ἀδελφῶ, μὴ οὐ μεγάθυμος ὢν τολμήσῃ γενέσθαι κατάσκοπος. οὐ γὰρ τόλμης μόνης χρεῖα ἐν τοῖς τοιοῦτοις, ἀλλ', ὡς εἴρηται, καὶ ἀνδρίας, ἣν ἐνέφηνε τὸν μεγάθυμον, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν μεγαλόψυχον. (η. 6) Τὸ δὲ «εἴ τινά που ἔλοι» ἀντὶ τοῦ ὅπως τινὰ κατάσχη. καὶ ἔστιν ἐν πολλῇ χρήσει τὸ σχῆμα. εἰώθαμεν γάρ, ὡς καὶ προδεδήλωται, λέγειν· εἴ πως τόδε γένηται ἀντὶ τοῦ ὅπως. Σοφοκλῆς δὲ τὸ εἴ που εἰς τὸ ἔάν που μεταλαβὼν καθ' ὁμοίαν ἔννοιαν φράζει τὸ «φίλτροις ἔάν 3.47 πως τήνδ' ὑπερβαλούμεθα, μεμηχάνηται τοῦργον», ἤγουν ἐμηχανησάμεθα τόδε, ὅπως τόδε τι ἀνύσωμεν. Ὅρα δ' ἐνταῦθα καὶ ὡς τὸ «τινά που» δις εἶπεν ὁ ποιητὴς ἐν τῷ «εἴ τινά που δηῖων», καὶ ἐν τῷ «ἢ τινά που καὶ φῆμιν», οὐκ ἐντραπείς οὐδὲ νῦν τὴν καίριον ταυτολογίαν. Τὸ δὲ «ἐσχατόωντα» παραμυθία ἐστὶ τῆς κινδυνώδους ἐπιχειρήσεως, ὡς μὴ χρεῶν δῆθεν ὄν τὸν κατάσκοπον τοῦ βάθους γενέσθαι, ἀλλὰ τοῖς ἄκροις καὶ ἐξωτέρω τοῦ στρατοπέδου ἐπιβαλεῖν. Εἰ καὶ ὁ Διομήδης ἀγῆνορι θυμῷ δῦναι λέγει τὸν δυσμενῆ στρατὸν, ὅπερ ταῦτόν ἐστι τῷ «ἤθελεν Ὀδυσσεὺς καταδῦναι ὄμιλον Τρῶων», καὶ τῷ «κατέδου Τρῶων πόλιν εὐρυάγυιαν», μονονουχὶ λέγων ὁ Διομήδης, ὡς οὐ τοῖς ἐσχάτοις τοῦ στρατοῦ ἐγχειρήσω, ἀλλὰ τῶν βαθυτέρων γενήσομαι. (η. 7) Τὸ δὲ «φῆμιν» φανερώς διὰ τοῦ ἱ γράφεται ἀπὸ τοῦ φημίζω φημίσω, καθὰ τὸ αὐλιν ἐκ τοῦ αὐλίζω. τὸ μέντοι διὰ τοῦ ἠ γραφόμενον οὐ τὴν ἀπλῶς ἀνθρωπίνην δηλοῖ λαλίαν, ἀλλὰ τινὰ θειοτέραν δηλωτικὴν τοῦ μέλλοντος, ὅποια καὶ ἡ ὄττα καὶ ἡ κληδὼν καὶ ἡ ὁμφῆ, καθὰ δηλοῖ σαφῶς καὶ ἡ Ὀδύσεια, ἐν ἣ καὶ δήμοιο φῆμις τὸ ἐκ

τοῦ λαοῦ ὄνειδος. (η. 8–10) Διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐρμηνεύων τὴν ἐνταῦθα φῆμιν τὴν διὰ τοῦ ἱ γραφομένην τίς δὴ ποτὲ ἐστίν, ἐπάγει «ἄσσα τε μητιόωσι μετὰ σφίσι, ἢ μεμάασιν αὐθι μένειν παρὰ νηυσὶν ἀπόπροθεν, ἢ πόλινδε ἄψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιοὺς», μονονουχὶ λέγων, ὡς τοῦτο ἐστὶ νῦν φῆμις τὸ πυθέσθαι, ἃ βουλευόνται οἱ Τρῶες. (η. 211) Διὸ καὶ ἐπιφέρει «ταῦτά κε πάντα πύθοιτο» καὶ ἐξῆς, ὡς προέκκειται. [(η. 210) Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθείσι 3.48 καὶ ὅτι τὸ «ἄψ ἀναχωρήσουσιν» ἀσφαλῶς ἐσχημάτισται πρὸς ῥῆμα πληθυντικόν. Ἦν γὰρ οὕτω φράσαι· ἄρα μεμάασιν αὐθι μένειν ἢ ἄψ ἀναχωρήσαι.] (η. 211) Τὸ δὲ «πύθοιτο» ἀρχὴ καὶ αὐτὸ τοῦ πευθῆνα τὸν ἐπίσκοπον λέγεσθαι, καθὰ καὶ προέγραπται. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δέ φησιν ὁ Ἐκτωρ· τίς ἂν τλαίῃ νηῶν σχεδὸν ἔλθειν ἔκ τε πυθέσθαι, καὶ ὁ Δόλων ὡσαύτως. Τὸ δὲ «ἄψ ἔλθοι» πρὸς ἀκρίβειαν ἐννοίας κεῖται. οὐ γὰρ χάρις τῷ κατασκόπῳ, εἰ μόνον ἀπέλθῃ, ἀλλὰ καὶ εἰ ὀπίσω ἔλθῃ, τουτέστιν, εἰ ἐπανέλθῃ, ὅπερ ὁμοίον ἐστὶ τῷ ἀνωτέρῳ ῥηθέντι παρὰ τοῦ ποιητοῦ, τῷ ἄψ ἀναχωρήσαι. Ἀκριβέστερον δὲ εἰπεῖν, οὔτε ἐλθὼν ὁ κατάσκοπος δίχα τοῦ πυθέσθαι λήψεται γέρας οὔτε μὴ ἄψ ἐλθὼν. οὐ γὰρ ψιλῆς χρεια ἐγχειρήσεως, ἀλλὰ τελείας πράξεως. (η. 211 ς.) Τὸ δὲ «εἰς ἡμέας ἔλθοι ἀσκηθῆς» εἰς ἐντέλειαν τοῦ αὐτοῦ λόγου καὶ αὐτὸ συμβάλλεται. ὡς γὰρ οὐ χάρις τοῦ κατασκοπήσαι, εἰ μὴ καὶ ἐπανέλθῃ ὁ κατάσκοπος, οὕτως οὐκ εὐχαρι οὐδὲ τὸ ἐπανελθεῖν μὲν εἰς τοὺς ἀποστείλαντας, τυχὸν δὲ βληθέντα ἢ τρωθέντα, ὡς οὕτω μὴ πάνυ διαρθρωθῆναι τὴν κατασκόπησιν. Τὸ δὲ «ἀσκηθῆς» ἐστὶ μὲν λέξις οὐκ εὐχρηστος τῇ καταλογάδην γραφῇ, δηλοῖ δὲ τὸν ἀβλαβῆ. ἀπ' αὐτοῦ δὲ κατὰ ἐναλλαγὴν ἀφώνου ἀνακύπτει ὁ ἀσκητής. τὸ δὲ τῆς λέξεως ἔτυμον ζητητέον ἀλλαχοῦ. (η. 213) Τὸ δὲ «πάντας ἐπ' ἀνθρώπους» διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ ὑπουρανοῦ κλέους, δηλοῦν ὡς οὐ δήπου καὶ ἐν ταῖς ἀοικήτοις κλεισθήσεται, ἀλλ' ὅπου ἄνθρωποι. Ἐσθλὴν δὲ δόσιν λέγει τὴν τοῦ ῥηθέντος ἐπάθλου, διότι κἂν μικρὸν δοκῆ τὸ δῶρον τῷ εἰς τὸν νύκτερον δόλον ἀποθαρρήσαντι, ἀλλὰ τρόπον ἄλλον μέγα κατὰ τοὺς παλαιούς ὡς ἐκ μεγίστης προφάσεως, καὶ ὁ λαμβάνων δὲ μέγας, ὡς παρὰ τῶν ἰδίων ἐκόντων γέρας λαμβάνων, οὐκ αὐτὸς ἀπαιτήσας, ὅπερ ὁ Δόλων ποιεῖ, οὐ λαβὼν 3.49 ὑπόσχεσιν ἀλλ' ἀπαιτήσας αὐτός. (η. 214) Τὸ δὲ «ὄσσοι γὰρ νήεσσιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι» παρωδήσας ὁ ποιητὴς ἐν Ὀδυσσεΐα οὕτω γράφει ἐπὶ τῶν μνηστήρων «ὄσσοι γὰρ νήσοισιν ἐπικρατέουσιν ἄριστοι», αὐτὸς ἐν τοῖς ἑαυτοῦ διδάσκων καὶ ὅπως χρῆ παρωδεῖν. (η. 215) Τὸ δὲ «ἕκαστος δώσουσιν» Ἀττικῶς συντέτακται, ἐπεὶ τὸ ἕκαστος πολλοὺς τινὰς δηλοῖ κατὰ διαιρετικὴν ἐννοίαν. καὶ ἔστι ταῦτόν ἕκαστον καὶ πάντας εἰπεῖν. (η. 216) Οἱ δὲ ἄρνες οὐ μόνον ῥῆνες, ὡς ἐρρέθη, λέγονται, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον ἀρῆνες, ὅθεν οἱ ἄρνες ἐν συγκοπῇ. διὸ καὶ ἀρηνοβοσκὸς ὁ προβατοβοσκὸς κατὰ Πausανίαν, ἐκ μέρους δηλαδή. ἐν δὲ ἀνωνύμῳ ῥητορικῷ Λεξικῷ καὶ ἐρενοβοσκὸς ὁ αὐτὸς φέρεται διὰ τοῦ ἱε. Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡς περ διχῶς φέρεται στάχυς καὶ ἄσταχυς καὶ σταφίς καὶ ἀσταφίς, οὕτω καὶ ῥῆν καὶ ἀρῆν, πλὴν ὅσον τὸ ἄσταχυς καὶ τὸ ἀσταφίς Ἀττικὰ ὄντα ἐκ πλεονασμοῦ ἔχει τὸ ἱα, ἐν δὲ γε τῷ ἀρῆν δοκεῖ φυσικῶς κεῖσθαι τὸ ἱα παρὰ τὴν ἀράν, ὃ δηλοῖ τὴν εὐχήν. Τὸ δὲ «ταύτη οὐδὲν κτέρας ὁμοῖον», [ἀναλογικῶς, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, εἰ καὶ οἱ Ἀττικοὶ προπαροξυτόνως ὁμοῖον λέγουσιν,] ὑπερβολικῶς εἶπεν ὁ καλὸς ῥήτωρ Νέστωρ, οὐκ ἀληθῶς λέγων, ἀλλὰ πιθανῶς αὐξων τὸ μικρόν. οὐδὲ γὰρ ἡ τοιαύτη οἷς ὑπὲρ πάντων εἶη κτῆμα. Σκοπητέον δὲ καὶ μήποτε φιλόζωος ὢν ὁ Διομήδης ἐγειρεται πρὸς τὸ τοιοῦτον κτῆμα. ζῶοις γὰρ ἔοικε γεγηθέναι ἢ περ κειμηλίοις, ἵπποις τε γὰρ χαίρει, ὡς οἶδαμεν. καὶ νῦν καινοπρεπὲς ἀριστεῖον ἀκούσας τὴν ῥηθεῖσαν ὑπόρρητον μέλαιναν οἶν τὴν ἐξ ἐκάστου τῶν ἀρίστων, θαρρεῖ καὶ δι' αὐτὴν ἴσως τὸν μέγαν κίνδυνον. Ἡ μέντοι τύχη ἀνεπίστως καὶ ἕτερον μέγα ἐπιφιλοτιμησεται ζωϊκὸν φίλτατον γέρας, τοὺς καλοὺς ἵππους τοῦ Ῥήσου ἐν τοῖς ἐφεξῆς. (η. 214) Ἐνταῦθα δὲ καὶ ζήτημα πολιτικὸν ἐκκύπτει τοῖς σοφισταῖς 3.50 κατὰ ῥητόν, οἶμαι,

καὶ διάνοιαν, ἐκ τοῦ «ὄσσοι ἄριστοι». ζητήσεως γὰρ ἄξιον εἶτε τοὺς βασιλεῖς μόνους νοητέον ἀρίστους εἶτε σὺν αὐτοῖς καὶ τοὺς ἡγεμόνας καὶ μέδοντας, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς τοὺς ἀρίστους ὁ ποιητὴς ἐρμηνεύει εἰπών· «κικλήσκετο», [ἤγουν ἐκάλει, προσεκαλείτο,] «πάντας ἀρίστους, ὄσσοι Τρώων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες». καὶ ἔστιν ἡ ἀμφιβολία ἐξ ὁμωνυμίας. Σημείωσαι δὲ καὶ σχῆμα ἐν τούτοις τὸ κατὰ τὸ σιωπώμενον. καὶ γὰρ σιγᾶ τοῦ λοιποῦ τὴν τῆς ὑποσχέσεως δόσιν ὁ ποιητὴς εἰς τέλος ἂν πάντως ἐλθοῦσαν. οὐ γὰρ δήπουθεν ἐψεύσαντο οἱ Ἀχαιοὶ τὴν ὑπόσχεσιν. ὥστε συνακτέον καὶ ἐκ τούτου, ὡς τὰ μὴ ἀναγκαῖα παραλείπει λέγειν ὁ ποιητὴς. (η. 216) Τὸ δὲ «κτέρας» κατὰ πολυωνυμίαν ταυτόν ἐστι τῷ κτέαρ καὶ κτήμα. [(η. 217) Τοῦ δὲ «δαίτησιν» εὐθεία οὐ συνήθης ἡ δαίτη, ἐλομένου τοῦ ποιητοῦ σκληρότερον οὕτω φράσαι. ἄλλως γὰρ, εἴπερ ἤθελεν, εἶχε κοινότερον εἰπεῖν «ἐν δαίτεσσιν».] Ἡ δὲ εἰλαπίνη πόθεν παράγεται, δεδήλωται καλῶς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. Ἐν δὲ τῷ «παρέσται» λείπει τὸ ἡμῖν ἢ ἄλλο τι ὅμοιον σιγηθὲν διὰ λόγου ἀσφάλειαν. εἰκὸς γὰρ πολλὰς δαῖτας καὶ εἰλαπίνας προβαίνειν, αἷς οὐκ ἂν ὁ τοιοῦτος παρῆν. (η. 2) Τὸ δὲ «θυμὸς ἀγήνωρ» οὐκ ἔχει ψόγον. οὐ γὰρ ἂν εἰς οὐδὲν δέον ὁ Διομήδης ἑαυτοῦ καταλέγοι, ὁ καὶ τῷ Ὀδυσσεῖ μετ' ὀλίγα πρόφρονα καρδίαν καὶ θυμὸν ἀγήνορα μαρτυρόμενος. (η. 224) Τὸ δὲ «σύν τε δὴ ἔρχομένω» σολοικοφανῶς ἔχει καὶ εἴρηται ἀλλαχόθι περὶ αὐτοῦ. καὶ εἶχε μὲν ὁ ποιητὴς ἀπροσκόπτως εἰπεῖν· σύν τε δὴ ἔρχομένων, ὅδε πρὸ τούτου ἐνόησεν, εἴλετο δὲ καὶ νῦν τῷ ἐναγωνίῳ τῆς ἐννοίας ὡς οἷα σχεδιάζων συνεξαλλάξαι τὸ σχῆμα καινότερον. ἐπεὶ γὰρ οἱ σύνδυο ἐρχόμενοι οὐχ' ἐν τι δρῶσιν ἐξ ἀνάγκης καὶ τὸ αὐτό, ἀλλ' ὁ μὲν προνοεῖ, ὀξύτερον, ὡς εἰκός, διατεθείς, ὁ δὲ ὕστερον ἐπινοεῖ, ἤρξατο μὲν κἀνταῦθα ἀπὸ εὐθείας σχεδιαστικῶς, ὡς οἷα μέλλων ἐν τι ἔργον εἰπεῖν ἀμφοτέρων, γνούς δὲ ὡς οὐ δύναται, ἀφήσιν ἀναγκαίως καὶ νῦν τὸ ὀρθὸν τῆς συντάξεως καὶ πλαγιάζει καινοπρεπέστερον. Ἡ γὰρ οὐκ εἴποις ἂν σολοικίζειν ἐμφανῶς τὸν εἰπόντα· σύν τε δὴ ἔρχόμενοι οὗτος πρὸ τούτου νοεῖ, ὡς καὶ εἴ τις εἴπη· οἱ δύο Αἴαντες ὁ ἕτερος μείζων ἦν; ναὶ 3.51 πάντως, πλην ἀλλ' ὁ μὲν Σκύθης, ὁ τὸν τοῦ ἵππου χρεμετισμὸν ἀρίστης μουσικῆς ὑπερθέμενος, δίδωσι τῆς βαρβάρου γνώμης δίκας τοῖς παλαιοῖς, ὁ δὲ οὕτω συμβαρβαρίζειν ἐλόμενος τῷ ποιητῇ μᾶλλον ἢπερ εὐθυρρημονεῖν ἀφελῶς εἶη ἂν ῥητόρων ἄριστος. Τὸ δὲ «πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησεν» οὐδ' ἂν ἔχοι μίμησιν πρὸς τινος, τὰ τε ἄλλα καὶ τῆς καιριωτάτης γοργότητος ἔνεκεν, ἔτι δὲ καὶ τῆς εὐκαίρου στρυφνῆς δυσφραδείας διὰ τὸ τῶν συνερχομένων δύο προσώπων ἀόριστον. καὶ ἔστι τοιαύτη τις φράσις κεκλασμένη τῷ ῥυθμῷ καὶ ἐν τοῖς ἐφεξῆς που, ἐν τῷ «οὔτε ὃ τὸν δύναται ὑποφεύγειν οὔθ' ὃ διώκειν», περὶ οὗ ἐκέισε κατὰ καιρὸν ῥηθήσεται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «σύν τε δύο» τοῦ τέ συνδέσμου λείψαντος τὸ ἀπομείναν σύνδυο γράφουσιν οἱ Ἀττικοὶ καθ' ὁμοιότητα τοῦ σύντρεϊς. καὶ ὅτι τὸ γνωμικὸν τοῦτο εἰς παροιμίαν πεσὸν καὶ ὁ φασὶ καταμαξευθὲν, οὐδὲ προφέρεται πολλάκις ὅλον, ἀλλ' ἀρκοῦνται οἱ παλαιοὶ μόνον εἰπόντες τὸ «σύν τε δύο» καὶ πλέον οὐδέν, ὡς αὐτίκα τοῦ ἀκροατοῦ συνεπινοοῦντος καὶ τὸ λειπόμενον. Ὅποιόν τι καὶ ὁ Παραβάτης ποιεῖ ἐν τινι τῶν αὐτοῦ ἐπιστολῶν, ἀρξάμενος οὕτως «τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα», καὶ μηδὲν τι πλέον πρὸς τελείαν σύνταξιν προσθεῖς, ὡς πρὸς εἰδὸτα λαλῶν. ἦν δὲ τὸ πλήρες ἐκεῖ «τὸν ἐσθλὸν ἄνδρα χρὴ κλύειν τῶν ἐν τέλει». (η. 225) Τὸ δὲ «ὅπως κέρδος ἔη» ὁμοίον ἐστὶ τῷ ὅπως ἂν εἶη κερδαλέον. (η. 226) Τὸ δὲ «βράσσων» ἅπαξ μὲν ἐνταῦθα εἴρηται τῷ ποιητῇ, δηλοῖ δὲ κατὰ τοὺς Γλωσσογράφους τὸν βραδὺν ἢ τὸν 3.52 βραχύν, ἀπὸ τοῦ βραδύς βραδίων βράσσων, ἢ ἀπὸ τοῦ βραχύς βραχίων βράσσων, ὡς ἐλαχὺς ἐλαχίων ἐλάσσων, παχύς παχίων πάσσων. Κατὰ δὲ ἑτέρους βράσσων ὁ βρασσόμενος καὶ οὐχ' ἐστηκὼς ἐφ' ἐνὸς διὰ τὴν ἀγωνίαν, καὶ μετήνεκται ἢ λέξις ἀπὸ τῶν βρασσομένων ὑδάτων. Εἶτε δὲ βραχὺς εἶτε βραδὺς εἶτε βρασσόμενος ἐκεῖνος ὁ εἷς, τοιοῦτος τῷ ποιητῇ ὁ ῥηθεὶς περὶ ἐκείνου λόγος, συνεξομοιωθεὶς τῷ πράγματι, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις

πολλοῖς φαίνεται γίνεσθαι. Τὸ δὲ «λεπτὴ μῆτις», ἤγουν ἀσθενής, ἢ ἐκ μεταφορᾶς εἰληπταὶ σχοίνων ἀδρανῶν, ὡς πρὸ βραχέων εἴρηται, ἢ καὶ ἀπὸ λειποσάρκων καὶ οὕτως ἰσχνῶν σωμάτων, ἃ ὡς ἐπὶ πολὺ ἀσθενέστερα τῶν παχυτέρων εἰσίν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσι στρατηγικὴ ἀνάκρισις περὶ νικησάντων ἐχθρῶν τὸ «ἄσσα μητιόωσι μετὰ σφίσι» καὶ ἐξῆς, ὡς προγέγραπται, καὶ ὅτι τὸ μὲν «μέγα ἂν αὐτῶ ὑπουράνιον κλέος εἶη πάντας ἐπ' ἀνθρώπους» μεγίστην δόξαν δηλοῖ. (ἡ. 222 ς.) Ζήτησις δὲ ἀγαθοῦ συνοδοιπόρου τὸ «εἰ τίς μοι ἔποιτο καὶ ἄλλος, μᾶλλον θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον ἔσται». Ἔνθα ὄρα τὸ θαλπωρὴ καὶ θαρσαλεώτερον, συγγενῶς ἔχοντα ἐκ πολυωνυμίας, καθότι θαλπωρὴ μὲν ἐκ τοῦ θάλπω, θάρσος δὲ καὶ θαρσαλέος ἐκ τοῦ θέρω θέρω. ἀμφοῖν δὲ μία σημασία, τοῦ τε θάλπειν δηλαδὴ καὶ τοῦ θέρειν. (ἡ. 227–231) Ὅτι εὐαρεστηθεὶς ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα καιριωτάτῳ ῥήματι τῶ ἐθέλειν ἐξάκις αὐτῶ ἐχρήσατο κατ' ἐπιμονὴν συναπτῶς, πλὴν οὐ μονοειδῶς, ἀλλὰ κατὰ διαφόρους χρόνους καὶ ἀριθμούς, οἷον «οἱ δ' ἔθελον Διομήδει πολλοὶ ἔπεσθαι, ἠθέλητην Αἴαντε δύο, ἠθέλε Μηριόνης, μάλα δ' ἠθέλε Νέστορος υἱός, ἠθέλε δὲ Μενέλαος, ἠθέλε δ' ὁ τλήμων Ὀδυσσεὺς καταδῦναι ὄμιλον Τρώων». (ἡ. 232) Εἶτα ἐρμηνεύων, τί δηλοῖ τὸ ὁ τλήμων, φησὶ «αἰεὶ γάρ οἱ» καὶ οὐ νῦν μόνον, «ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἐτόλμα». διὸ μετ' ὀλίγα καὶ πολὺτλαν αὐτὸν καλεῖ, ὡς καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων. Δῆλον δ' ὅτι παρὰ τοῖς ὕστερον τλήμων καὶ ὁ ἔλεεινός λέγεται. ὅθεν καὶ τὸ «ἔλεξε πάντων τλημονέστατον λόγον». Τὸ δὲ «ἐτόλμα» καὶ δήλωσις ἐστὶ τοῦ τολμήεντα τὸν Ὀδυσσεῖα εἶναι, ὁποῖου χρεῖα εἰς τὴν τῶν προκειμένων κατασκόπευσιν. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ «ἐθέλω», καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐφάνη, οὐ μόνον παρὰ τῶ ποιητῆ τρισυλλάβως προφέρεται ἀεὶ, ἀλλὰ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις τὸ πλέον μετὰ τοῦ ᾤ, ὡς καὶ Αἴλιος Διονύσιος παρασημειοῦται. Ὅθεν, φησὶ, καὶ ἐθελοντῆς ὁ αὐθαιρέτως τι 3.53 ποιῶν. ἐκαλοῦντο δὲ καὶ ἐθελονταὶ διδάσκαλοι, δραμάτων δηλαδὴ, ὅτε τις μὴ λαβῶν χορὸν μὴδὲ χορηγητὴν ἔχων ἑαυτῶ τὰ πάντα παρῆχε. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ μάλα ἐθέλειν διὰ τιμὴν τοῦ πατρὸς Νέστορος κατὰ τι ἐξαίρετον τῶ Νεστορίδῃ ἐπιλέλεκται, καὶ ὅτι μάλιστα τὸν Ὀδυσσεῖα ἐσέμνυε, τλήμονα εἰπὼν καὶ ἐξῆς, ὡς τὰ τε ἄλλα καὶ τὰ τοιαῦτα τλητικόν τε καὶ ἐνεργέστατον. δι' οὗ καὶ ἐνέφηεν ὁ ποιητὴς ὡς αὐτὸν ἐπιλέξεται εἰς ὀπαδὸν τῶ Διομήδει. Ὅρα δὲ ὅτι τοῖς μὲν ἄλλοις τοῦ ἐθέλειν ῥήμασι τὸ ἔπεσθαι μόνον κατὰ κοινοῦ προσήρμοσεν, εἰς δὲ τὸ «ἠθέλεν Ὀδυσσεύς» μεῖζόν τι ἔφη, τὸ καταδῦναι Τρώων ὄμιλον. (ἡ. 234) Ὅτι τὸ «Διόμηδες, ἐμῶ κεχαρισμένε θυμῶ» ταῦτόν ἐστὶ τῶ φέρων χάριν, ὅπερ ἐν τῇ πρὸ ταύτης ῥαψωδίᾳ κεῖται. τῆς αὐτῆς δὲ σημασίας ἐστὶ καὶ τὸ ἦρα φέρων, ὡς προδεδήλωται. Ὅρα δὲ ὅτι Νέστωρ μὲν δημαγωγικῶς «ὦ φίλοι» εἶπεν, οὐκ ἂν δὴ τις ποιήσῃ τάδε, ὁ δὲ βασιλεὺς, ἰδιάσας ἐν τι πρόσωπον, ἀκολούθως φησὶ «Διόμηδες, ἐμῶ κεχαρισμένε θυμῶ», τουτέστι φίλε. Ἐκτὼρ μέντοι μεγαλιζόμενος διὰ τὸ βαρβαρικὸν τύραννον οὐδὲν τοιοῦτον ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ, ἀλλὰ ἀπλῶς ἐρωτήσῃ «τίς ἂν μοι ὑποσχόμενος τελέσειεν;» (ἡ. 235–9) Ὅτι εἰς ἐπιλογὴν βοηθοῦ κρείττονος ἐκ πολλῶν, καὶ μάλιστα εἶπερ εὐγενεῖς εἰσὶν οἱ ἐπικουρεῖν ἐθέλοντες, χρήσιμον τὸ «τὸν μὲν δὴ ἔταρόν γ' αἰρήσῃαι, ὄν κ' ἐθέλησθα φαινομένων τὸν ἄριστον, ἐπεὶ μεμάασί γε πολλοί. μὴδὲ σύ γ' αἰδόμενος σῆσι φρεσὶ τὸν μὲν ἀρείω καλλεῖπειν, σὺ δὲ χεῖρονα ὀπάσῃαι, αἰδοῖ εἴκων, ἐς γενεὴν ὀρόων μὴδ' εἰ βασιλεύτερός ἐστι». Ὁ βασιλεὺς δὲ ταῦτα τῶ Διομήδει λέγει δέει τῶ ἐπὶ τῶ ἀδελφῶ. (ἡ. 240) Φησὶ γάρ «ὡς ἔφατ'· ἔδδεισε δὲ περὶ ξανθῶ Μενελάω», οἷα, ὡς ἐρρέθη, ἐθέλοντι καὶ αὐτῶ, ὑπεκκλέπτων οἷον ἐκεῖνον τοῦ κινδύνου. Διδάσκει δ' ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς, ὅτι πολλακίς ἢ αἰδῶς τὸν μὴ βουλευόμενον ὀρθῶς ἐκκρούει τοῦ συμφέροντος, καὶ ὅτι δεῖ τὸν ἐθέλοντά τι γενναῖον ποιεῖν τοὺς πρὸς τὰ ἔργα χρήσιμους ἐπιλέγεσθαι, οὐ μὴν τοὺς πλουσίους ἢ εὐγενεῖς. (ἡ. 235) Ὅρα δὲ ὅτι τε διαφέρει τὸ ἐθέλειν τοῦ αἰρεῖσθαι, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ 3.54 «ἔταρον αἰρήσῃαι ὄν κ' ἐθέλησθα». τοῦτο μὲν γὰρ ἀντὶ τοῦ «ὄν ἂν βούλη καὶ

ἐπιθυμῆς», ἐκεῖνο δὲ ἀντὶ τοῦ προκρινεῖς. οὕτω δὲ καὶ ἕτερον τοῦ ἐλέσθαι, τὸ προκρῖναι καὶ ἐπιλέξασθαι. (η. 237 ς.) Καὶ ὅτι τὸ «σύ» ἐνταῦθα δις εἶπεν, ὧν τὸ δεύτερον κατὰ τὸ παρέλκον. ἤρκει γὰρ καὶ ἅπαξ ῥηθῆναι. σχεδιασμοῦ δὲ καὶ τοῦτο ἔμφασις. τὸν ὅμοιον τρόπον καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «ὥστ' εἶ τις δύο ἢ καὶ πλείους τις ἡμέρας λογίζεται, μάταιός ἐστι» περιττεύει τὸ δεύτερον ἀόριστον ὄνομα. Τὸ δὲ «ὀπάσσειαι» ἦν καὶ ἀπαρεμφάτως εἰπεῖν πρὸς ἀκολουθίαν τοῦ καλλείπειν. ἔστι δὲ νῦν ὀπάζεσθαι οὐ τὸ παρέχειν, ἀλλὰ τὸ προσλαμβάνεσθαι εἰς ὀπαδόν. Τὸ δὲ «αἰδοῖ εἴκων» παράφρασις ἢ περίφρασις ἐστὶ τοῦ αἰδόμενος. διὸ καὶ ὡς περ ἐκεῖ πρόκειται τὸ σύ ἐν τῷ «μὴ σύ γ' αἰδόμενος», οὕτω καὶ ἐνταῦθα «σύ δὲ αἰδοῖ εἴκων», κατὰ τι σχῆμα ἐπαναφορᾶς. (η. 240) Τὸ δὲ «ἔδδεισε περὶ Μενελάω» δημοκοπεῖται. δῆλον γὰρ ὡς τὰ τῷ δέει σύστοιχα ῥήματα τὴν ἡ-π-ε-ρ-ι πρόθεσιν δοτικῆ συντάσσουσιν, οἷον τὸ δειλιάν, τὸ δεδιέναι, τὸ δείδω, ἐφ' ὧν ἡ ἡ-π-ε-ρ-ι πρόθεσις ὡς ἰσοδυναμοῦσα τῇ ἡ-π-ι τὴν δοτικὴν ἔχει σύνταξιν. (η. 242-7) Ὅτι πολλῶν, ὡς ἐρρέθη, ἐθελόντων ἔπεσθαι τῷ Διομήδει, αὐτὸς πεισθεὶς οἷς ὁ εὐρυκρείων εἶπε, τὸν ἀρείω προκρίνει Ὀδυσσεά, εἰπὼν πάνυ πεπαιδευμένως «εἰ μὲν δὴ ἔταρόν γε κελεύετε ἔμ' αὐτὸν ἐλέσθαι», ὡς ὑμεῖς μὴ, καθὰ δηλαδὴ ὡς ἐπὶ πολὺ γίνεσθαι εἴωθε, ἐπιλεγόμενοι, «πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θεῖοιο λαθοίμην, οὐ πέρι μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δὲ ἐ Παλλὰς Ἀθήνη. τούτου γε ἐσπομένοιο καὶ ἐκ πυρὸς αἰθομένοιο ἄμφω νοστήσασιν, ἐπεὶ περίοιδε νοῆσαι». Ἄ δὲ δραστήριον καὶ φρόνιμον ἄνδρα χαρακτηρίζει, καὶ τὸ τοῦ Διομήδους δὲ ἦθος ὑπεμφαίνει κατὰ τοὺς παλαιοὺς φιλότιμον καὶ σὺν ἀσφαλείᾳ φιλοκίην 3.55 δυνον. Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσιν ὄρα καὶ τὸ σεμνὸν καὶ εὐπαίδευτον τοῦ ἥρωος. αὐταρκῶν γὰρ ἑαυτῷ τὰ εἰς ἀνδρίαν οὐχ' ὡς ἀνδρειότερον τῶν ἄλλων ἐπιλέγεσθαι τὸν Ὀδυσσεά φησίν, ἀλλ' ὡς φίλον Ἀθηνᾶ, ἡγουν ὡς φρονιμώτερον, ὃ καὶ οἱ ἄλλοι ἂν ὁμολογήσαιεν Ἑλληνες, καὶ οὐδὲ ὁ Νέστωρ ἀκούων δυσχερανεῖ. Διομήδης γὰρ οὐχ' ἀπλῶς φρόνησιν, ἀλλ' ἔμπρακτον φρόνησιν ἐπιλέγεται, ὁποῖα ἡ τοῦ Ὀδυσσεως ἐστίν. ὁ μὲντοι Νέστωρ ἄκρατος αὐτόχρομα σύνεσις ἦν ἀνδρίας ψιλῆ. ἀφθονήτως οὖν διὰ σοφίαν φησὶν αἰρεῖσθαι τὸν Ὀδυσσεά, ἧς ἅπαντες εἴκουσι τῷ Ὀδυσσεῖ. Ἔτι μὴν ὁ Διομήδης καὶ ὡς θεοφιλῆ πρὸ τῶν ἄλλων αἰρεῖται τὸν Ὀδυσσεά. τοῦτο γὰρ αἰνίττεται καὶ ἐν τῷ «Ὀδυσῆος θεῖοιο», καὶ ἐν τῷ «φιλεῖ δὲ ἐ Παλλὰς Ἀθήνη». Ὅτι δὲ τοιοῦτος ὁ Ὀδυσσεύς, ἀλλαχόθεν τε δῆλον, καὶ ἐκ τοῦ, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα λέγεται, ἀναφανδὰ ὑπὸ θεῶν φιλεῖσθαι αὐτόν. Καὶ σημείωσαι ἐν τούτοις ὅτι ἀληθὴς ὁ ἐν τοῖς κινδύνοις ἔπαινος τὰ πολλὰ ὡς παρωθούμενος πᾶσαν αἰδῶ, καὶ ὅτι αἰρετώτερον ἀνδρίας ἐν κινδύνοις ἢ φρόνησις, καὶ ὅτι ἐν πολλοῖς τὴν ἀνδρίαν τῇ φρονήσει ὁ ποιητὴς ἀναγκαίως συζεύγνυσι καὶ ξυνωρίδα ταύτην τοῖς Ἑλλησιν ἐξαρτύει σωτήριον, ὡς ὅτε τὴν Ἀθηνᾶν εἰς τὸ τοῦ Διομήδους ἀνήγαγεν ἄρμα, αὐτὴν τὴν φρόνησιν πεποικῶς τῇ ἀνδρίᾳ συμβαίνουσας, καὶ ὅτε τὸν Νέστορα ἠνιοχοῦντα τῷ αὐτῷ πεποίηκε τὸν ἐν ἥρωσι φρονιμώτατον. καὶ ἐν ταῖς Λιταῖς δὲ ὁ μὲν τῶν πρέσβων ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λοιπὸς ἐπὶ συνέσει λαμπρός. καὶ νῦν δὲ ὁ Διομήδης τὸν Ὀδυσσεά ὡς τοιοῦτον ἐπιλέγεται. Ὅλως γὰρ τὰ ἐν πολέμοις σεμνὰ δυσὶ ταύταις ἀρεταῖς, ἀνδρία καὶ φρονήσις, κατεργάζονται. (η. 243) Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐρώτησιν ἀπλῆν δοκοῦσαν ἔχειν τὸ ἄλυτον ἐν τῷ «πῶς ἂν [ἔπειτ' Ὀδυσῆος λαθοίμην]. ὡς γὰρ μὴ δυνατὸν ὄν λαθέσθαι ἠρώτηται. Σημείωσαι δέ, ὅτι συμβάλλεται τι ἐνταῦθα τὸ «θεῖοιο», οἷα μὴ ἐξὸν ὄν ὡς περ θεοῦ, οὕτως οὐδὲ θεοῦ ἀνδρὸς λαθέσθαι. καὶ τὸ «λαθοίμην» δὲ συντελεῖ τι ὁμοίως. οὐ γὰρ εἶπε, πῶς ἂν ἐλοίμην τινὰ πρὸ τοῦ Ὀδυσσεως, ἵνα μὴ καὶ φθόνον ὑποκινήσῃ κατὰ τοῦ ἥρωος, 3.56 ἀλλὰ μετριώτερον ἔφη· πῶς ἂν λαθοίμην τοῦ ἐτάρου. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι καὶ ἐν τῷ στίχῳ τούτῳ κεῖται ἀργὸν μὲν τὸ] ἔπειτα, δι' ἐνὸς δὲ ὁ τὸ Ὀδυσῆος. (η. 244) Τὸ δὲ «ἀγήνωρ» ἀριδήλως καὶ ἐνταῦθα ἔπαινον δηλοῖ. οὐ γὰρ ἂν, ὡς καὶ προεῖρηται, ψέγοι τὸν Ὀδυσσεά εἰπὼν

ἀγήνορα ὁ οὕτως αὐτὸν ἐξαίρων, ὥσπερ οὐδὲ ἑαυτὸν ἔψεγε πρὸ ὀλίγων εἰπὼν «ἐμὲ ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ», ὅπερ καὶ ὁ Δόλων ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ ἐπὶ ἀνδρία ἑαυτὸν συνιστῶν. (η. 246) Τὸ δὲ «τούτου γ' ἐπομένοιο» τῷ ἐξ ἀσυνδέτου ἀποστατικῷ σχήματι ἐνδιάθετον φαίνει τῷ Διομήδει τὸν λόγον κατὰ τι θαῦμα ἐκπληκτικόν. Πῦρ δὲ αἰθόμενον πρὸς διαστολήν εἶπεν. Εἰσὶ γὰρ πολλὰ πυρὰ μὴ αἰθόμενα, ὡς τὸ τῆς μάχης καυστηρὸν καὶ δάιον, ἐξ οὗ καὶ δαῖς λέγεται, καὶ τὸ τοῦ θράσους καὶ θάρρους, ἅπερ ἐκ τοῦ θέρω θέρωσιν παράγεται, καὶ τὸ παρὰ τοῖς ῥήτορσι καρδιακὸν πῦρ, ὃ ἐστὶ τὸ κατὰ διάθεσιν ζέον. Οἶονεὶ γοῦν λέγει, ὡς οὐ μόνον τὰ τοιαῦτα πυρὰ φευξόμεθα ἐπομένου τοῦ Ὀδυσσεύος, τὰ κατὰ μεταφορὰν δηλαδὴ οὕτω καλούμενα, ἀλλὰ καὶ ἐξ αὐτοῦ νοστήσομεν τοῦ αὐτόχρημα πυρός, εἴπερ εἰς αὐτό πως ἐμπεσοῦμεθα, τὸ καινότερον. εἰ γὰρ θεῖος ὡς ἐρρέθη, ὁ Ὀδυσσεύς, οὐδ' ἂν καταναλωθεῖ ῥᾶον πυρὶ. Ἐν τούτοις δὲ ὄρα καὶ τὰ πάρισα, τὸ «πάντεσσι πόνοισι» καὶ «ἐπομένοιο» καὶ «αἰθομένοιο», ἐπορχουμένου οἶον τοῦ ἥρωος τῆ φράσει διὰ τὸ ἐγκωμιαστικὸν εἶδος. (η. 247) Τὸ δὲ «περίοιδε νοῆσαι» λεληθότως εἰς ἴσον, εἰ μὴ καὶ μεῖζον τοῦ Νέστορος ἄγει τὸν Ὀδυσσεά. εἰ γὰρ περίοιδε νοῆσαι, ἤγουν περιττῶς οἶδε νοεῖν, οὐκ ἂν τις ῥαδίως τοῦ οὕτω περιττοῦ νοεῖν ἔχοι τὸ μεῖζον. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ὡς ἐπιστήμην ὑποβάλλει γνῶναι τὴν νόησιν. τὸ γὰρ οἶδε καὶ τὸ εἰδέναι καὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιστημονικὰ 3.57 λέξεις εἰσὶ. Κἀκεῖνο δὲ ἰστέον ὅτι τὰ εἰς τὸν Ὀδυσσεά ταῦτα παραφρασθέντα πλατῶν ἐξαρτύσουσιν ἔπαινον ἀνδρὸς ἠρωϊκοῦ. (η. 249 ς.) Ὅτι Χίλων ἢ κατὰ τινὰς Πιπτακὸς ὁ σοφὸς θρυλούμενος ἀπόφθεγμα ἔφη τὸ «μηδὲν ἄγαν», καὶ ἔστι καλῶς ἀοίδιμον. Πρὸ δὲ γε αὐτοῦ καὶ τοῦτο παρέδωκεν ὁ ποιητής, ἐν οἷς ὁ παρ' αὐτῷ λόγιος Ὀδυσσεύς ἔργοις μᾶλλον ἢ λόγοις τὴν ἀρετὴν ἐπιδείκνυσθαι θέλων πρὸς τὸν Διομήδην ἐπαινοῦντά φησι «Τυδεΐδη, μήτ' ἄρ με μάλ' αἶνεε, μήτε τι νεῖκει», μάλα δηλαδὴ. καὶ αἰτίαν τοῦ λόγου ἐπάγει τὸ «εἰδόσι γὰρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις». περιττὸς γὰρ ὁ ἐν ἐπηκῶ τῶν φίλων ἔπαινος, δεῖ δὲ πρὸς ἀγνοοῦντας ἐπαινεῖν. αὐτὸς οὖν Ὀδυσσεύς ἐν ἀγνοοῦσι περιαιτολογῶν φησι «εἰμὶ Ὀδυσσεύς Λαερτιάδης, ὃς πᾶσιν ἀνθρώποισι δόλοισι μέλω καὶ μευ κλέος οὐρανὸν εὐρὺν ἰκάνει». ἐθέλει δὲ καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσειᾷ Ποσειδῶν βωμὸν σχεῖν δι' Ὀδυσσεύς παρ' ἀνθρώποις, οἳ οὐκ ἴσασι θάλασσαν καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲ Ποσειδῶνα θαλάσσιον. Σημειοῦνται δὲ ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι ὁ σπουδαῖος θέλει μὲν εὐφημίαν, οὐκ ἀνέχεται δὲ αὐτῆς. Ὅτι δὲ φύσει χαίρουσιν οἱ πλείους τοῖς εἰς ἑαυτοὺς ἐπαίνοις, δηλοῖ καὶ ὁ μετὰ θάνατον στεφανοῦσθαι τὸν ἑαυτοῦ τάφον ἐθέλων τῆς διὰ μακροῦ χάριτος ἕνεκα, ἔτι δὲ καὶ ὁ μήτε χρυσὸν ἐν δόμοις αὐτῷ εἶναι θέλων μήτε Ὀρφέως κάλλιον ὑμνεῖν μέλος, εἰ μὴ ἐπίσημος εἴη τὴν τύχην. Ὡς δὲ καὶ ἡρέμα φιλονεικούμενός τις ἀνέξεται ποτε, καὶ ὁ Διομήδης μὲν ἐδήλωσέ που φθάσας, παρίστησι δὲ αὐτὸ καὶ ὁ εἰπὼν «ἔλεγχ' ἐλέγχου». Ἰστέον δὲ ὅτι τε χρήσιμον ἐν τῇ ῥηθείᾳ γνῶμη τοῦ ποιητοῦ εἰς μὲν τὸ «μή με μάλ' αἶνεε» τὸ «βᾶρος τι κἂν τῷδ' ἐστὶν αἰνεῖσθαι λίαν», εἰς δὲ τὸ «μήτε τι νεῖκει» τὸ «τὰ σκληρὰ γὰρ τοι, κἂν ὑπέρδικ' ἦ, δάκνει», καὶ ὅτι τὸ αἰνεῖν ὁμώνυμός ἐστι λέξις. Ἐν γοῦν τῷ Αἰλίου Διονυσίου Λεξικῷ γράφεται οὕτως· αἰνεῖν, τὸ ἀναδεύειν καὶ ἀνακινεῖν κριθᾶς ὕδατι φύροντα. Φερεκράτης «νῦν ἐπιχειῖσθαι τὰς κριθᾶς δεῖ, πίπτειν, φρύγειν, ἀναβράττειν, αἰνεῖν». Πausanias δὲ ἐν τῷ 3.58 κατ' αὐτὸν ῥητορικῶ Λεξικῷ οὐ διὰ διφθόγγου γράφων αἰνεῖν ἀλλὰ διὰ μόνου τοῦ ᾠα διχρόνου φησὶν· ἀνεῖν <ἐν> ἐκτάσει ἔχει τὸ ᾠα, δηλοῖ δὲ τὸ πτίσσειν, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Εἰρήνῃ δηλοῖ, καὶ Φερεκράτης δὲ φησι· «νῦν δ' ἐπιχειῖσθαι τὰς κριθᾶς δεῖ, πτίσσειν, φρύγειν, ἀποβράττειν, ἄνειν, ἀλλέξαι, μάξαι, τὸ τελευταῖον παραθεῖναι». Λέγει δὲ καὶ ὅτι διαφέρει τὸ πτίσσειν τοῦ ἄνειν. τὸ μὲν γὰρ πτίσσειν γίνεται, ἵνα τὸ πτισσόμενον ἀπολίποι τὸ πιτυρῶδες ἄχυρον, τὸ δὲ ἄνειν ἐπὶ ξηρῶν, ὥσπερ καρῶν, ἵνα τὸ ἀχυρῶδες αὐτῶν περικαῖν ἀφαιρεθεῖ. Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ πτίσσειν καὶ ἄνειν τῶν εἰρημένων ἢ πτισάνῃ σύγκειται, ἐν τῇ δ' ῥαψωδίᾳ

προγέγραπται. Ἐν ἄλλοις δὲ φέρεται καὶ ταῦτα· αἰνεῖν, τὸ ἀναβράττειν ἀληθευμένον σῖτον, καὶ πτισάνη παρὰ τὸ πτίσσειν καὶ αἰνεῖν. οἱ δὲ τὸ ἀναποιεῖν ταῖς χερσὶ τὸν σῖτον ὕδατι ράναντας. ἴσως δὲ ἀπὸ τοῦ, ὡς εἴρηται, πτίσσειν γίνεται καὶ πίσον τὸ ὄσπριον, ὃ καὶ πίσσος λέγεται. [Ὅτι δὲ φαμεν αἰνεῖν καὶ τὸ συγκατατίθεσθαι, ὃ δὴ καὶ συναινεῖν λέγεται, καὶ ἄλλως δὲ αἰνεῖν κατ' εὐφημισμοῦ σχῆμα τὸ ἔρρειν ἔαν, ὡς τὸ «νῆ' ὀλίγην αἰνεῖν», ἀντὶ τοῦ ἔρρειν ἔα τὴν μικρὰν νῆα, οἶδεν ἡ ὀρθὴ μάθησις.] (η. 251) Ὅτι τὴν ὥραν ὑποδεικνύς Ὅμηρος, καθ' ἣν οἱ Ἑλληνικοὶ σκοποὶ στέλλονται, φησὶν «ἀλλ' ἴομεν, μάλα γὰρ νύξ ἄνεται, ἐγγύθι δ' ἠώς». (η. 252 ς.) Εἶτα καὶ ἄλλως τὸ αὐτὸ φράζων φησὶν «ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκεν», εἶτα καὶ πλατύτερον ἐφερμηνεύων φησὶν «παρώχηκε δὲ πλέω νύξ τῶν δύο μοιρῶν, τριτάτη δ' ἔτι μοῖρα λείλειπται». Σημειῶσαι δὲ ὅτι ἐν τούτοις μίαν ἔννοιαν τετραχῶς μετεποίησεν Ὅμηρος. εἰπὼν γὰρ «μάλα νύξ ἄνεται», ἤγουν τελειοῦται, ἐπήγαγε διασαφητικῶς «ἐγγύθι δ' ἠώς», εἶτα ὁμοίως «ἄστρα δὲ δὴ προβέβηκε», καὶ πάλιν «παρώχηκε δέ», καὶ ἐξῆς. Οὕτω πολυτελής ἐν πολλοῖς τὴν φράσιν ἐστίν, ἐν καιρῷ μέντοι οὐκ αἰδεῖται καὶ ταυτολογῶν ἀπαραποητήτως. μετ' ὀλίγα τοίνυν τὸ «ὄπλοισ ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην» δις λέγει, δηλῶν ὅτι πῆ μὲν ποικιλτέον τοὺς λόγους, πῆ δὲ τὰ αὐτὰ λαλητέον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τριφύλακτον κατὰ τοὺς 3.59 παλαιούς ὁ ποιητὴς βούλεται εἶναι τὴν νύκτα, ὃ ἐστὶ τριῶν φυλακῶν, τριμερῆ ποιῶν αὐτήν, καθὰ καὶ τὴν ἡμέραν, ὅτε εἶπη «ἔσσεται ἠώς ἢ δεῖλη ἢ μέσον ἡμῆρ». Ὅρα δὲ καὶ ὅτι φιλοσοφεῖ κἀνταῦθα ὁ πολυμήχανος, ὁ ἐν Ὀδυσσεΐα Πλειάδας ὀρων καὶ Ἰάδας καὶ τὰ ἐξῆς ἄστρα, καὶ ἐκ τῶν ὑπὲρ γῆν νυκτερινῶν ζωδίων τὴν ὥραν καταμανθάνει, καὶ ἐκ βαλβίδων, ὃ φασιν, αὐτῶν τὴν σοφίαν ἐκφαίνει, δι' ἣν αὐτὸν ὁ Διομήδης ἐταρίζεται. Ἔτι δὲ φιλοσοφεῖ καί, ὡς κυκλοφορίαν οὐρανοῦ ὑποδηλῶν, ἐκ τοῦ τὰ μὲν ἀνίσχειν τῶν ἄστρον, τὰ δὲ καταδύεσθαι. Ὁ δὲ νοῦς τοῦ χωρίου ἀμφίβολός ἐστι κατὰ τριπλῆν ἔννοιαν. ἄδηλον γὰρ εἴτε τῶν δύο μοιρῶν τὴν πλέω μοῖραν παρώχηκεν ἢ νύξ, ὡς λείπεσθαι τι καὶ αὐτῶν τῶν δύο μοιρῶν καὶ τὸ ὅλον τριτημόριον, ἢ αἱ δύο ὅλαι μοῖραι παρώχοντο καὶ σὺν αὐταῖς μέρος τι καὶ τῆς τρίτης, ὡς μὴ ὅλην αὐτὴν περιλείπεσθαι, ἢ παρώχηκε τὰ πλέω, ἤγουν ἢ νύξ μόνων τῶν δύο μοιρῶν, τὸ δὲ ἔλαττον, τουτέστιν ἢ ὅλη τρίτη μερίς, λείλειπται. Τὸ δὲ «πλέω», εἰ μὲν δίχα τοῦ ἄν γραφεται, δηλοῖ ἄν, ὡς ἢ νύξ κατὰ πλέω μοῖραν τῶν δύο παρήλθεν, ἢ καθ' ὑπερβατόν, ὅτι ἄστρα τὰ πλέω τῶν ἀφ' ἐσπέρας ὑπὲρ γῆν ὄντων τὰ τῶν δύο μοιρῶν ὥχετο. εἰ δὲ μετὰ τοῦ ἄν γραφεται, λέγοι ἄν, ὅτι παρώχετο πλέων νύξ τῶν δύο μοιρῶν. Ἄριστος δὲ κατασκόποις ὁ τοιοῦτος καιρός, ὅτε εἰκὸς ἐκφροντίζειν τοὺς τῶν ἀπ' ἐναντίας φύλακας καὶ ἀνίσεσθαι. διὸ συγκροτῶν Ὅμηρος τὴν τοιαύτην βουλήν ποιεῖ καὶ τοὺς Τρῶας τηνικαῦτα βουλευσαμένους 3.60 ὁμοία, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται. (η. 251) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ «ἴομεν» ἐνεστῶτος ὀριστικοῦ δίκην συστέλλει τὴν παραλήγουσαν, καὶ ὅτι τοῦ νύξ ἄνεται, ὃ ἐστὶ τελειοῦται, διασαφητικόν ἐστὶ τὸ «ἐγγύθι δὲ ἠώς», ἤγουν ὀρθρος, καὶ ὅτι πρωτότυπον τοῦ ἀνύω τὸ ἄνω κείμενον καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα, καὶ ὅτι Ὅμηρος μὲν, ὡς ἐν ῥητορικῶ εὖρηται Λεξικῶ, τῶν δύο φησί, ἀκολούθως δηλαδὴ τῇ Ἀτθίδι καὶ τῇ κοινῇ, Ἰωνες δὲ γενικὴν μὲν δυῶν, δοτικὴν δὲ δυσίν, ἀφ' ἧς τὴν δύεσιν Αἰολεῖς ἐπεξέτειναν. Ἔτι Ὅμηρος τῶν Ἀττικῶν δύο λεγόντων ἐπὶ δυϊκῆς σχεσεως καὶ τὴν πλαγίαν δυοῖν ἀποδιδόντων, ἔστι δὲ ὅτε καὶ δυεῖν, ἀλλ' αὐτὸς οὐ μεταβάλλει τὰς πτώσεις, ἐπεὶ μηδὲ τῶ δύο δυϊκῶς χρῆται, ἤγουν κατὰ ἀναλογίαν δυϊκοῦ τελικοῦ, ἀλλὰ ποιητικῶς κατὰ ἐπέκτασιν μέτρου. οὐ γὰρ μόνον «Ἀτρεΐδα» φησὶ «μάλιστα δύο κοσμήτορε λαῶν», καὶ «υἶε δύο Μέροπος Περκωσίου», καὶ «ἐν δὲ δύο ποίησε πόλεις», καὶ «δύω χρυσοῖο τάλαντα», ἀλλὰ καὶ ἐπὶ γενικῆς χρῆται τῶ δύο «πέτρη τε ζύνεσις τε δύο ποταμῶν ἐριμύκων», καὶ ἐπὶ δοτικῆς «δινωτὴν φορέεσκε δύο κανόνεσσ' ἀραρυῖαν». Λέγει δὲ τὸ αὐτὸ Λεξικόν καί, ὅτι τὸ δυοῖν καὶ ἐπὶ δοτικῆς παρὰ Ἀττικοῖς, οἷον

«δυοῖν γυναικοῖν εἷς ἀνὴρ οὐ στέργεται». ἐν ἐτέρῳ δὲ τόπῳ φησὶ καί, ὅτι δύο καὶ ἐν τῷ ᾧ δύο, ἦγουν δύο διὰ τοῦ ᾧ μικροῦ καὶ δύο κατὰ ἕκτασιν, Ἀττικοὶ λέγουσιν ἑκατέρως, δυοῖν τε ἐπὶ γενικῆς καὶ δοτικῆς, τὸ δὲ δυεῖν σπάνιον παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἔστι δ' ὅμως παρὰ Θουκυδίδη. λέγουσι δὲ καὶ τῶν δύο καὶ τοῖς δύο. τὸ δὲ δυσὶ βάρβαρον, φησὶ, καὶ κατὰ χρῆσιν Ἀττικὴν καὶ κατὰ λόγον γραμματικόν. λέγει δὲ καί, ὅτι νεωτέρων τὸ γράφειν δυεῖν. οὐδὲν γὰρ δυϊκὸν εἰς ᾧ λήγειν φασὶν οἱ ἀναλογικοί. Ὅμηρος δέ, φησὶ, ἐπὶ 3.61 μὲν ὀρθῆς δύο λέγει, οὕτω «δύο δ' αἰὲν ἔχον πατρώϊα ἔργα», ἐπὶ δὲ γενικῆς «τῶν δύο μοιράων», ἐπὶ δὲ αἰτιατικῆς «τὰς δύο χαλκείας», ἐπὶ δὲ κλητικῆς κατὰ ἕκτασιν «δεῦτε δύο μοι ἔπεσθον». (η. 254 εἰς 272) Ὅτι ταῦτολογεῖ καὶ ἐνταῦθα, εἰπὼν ἐν δυσὶ τόποις, ὡς καὶ προεδηλώθη, τὸ «ὄπλοις ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην», ὃ ἐστὶν ὠπλίσθησαν. οὕτω δὲ δις ἐρεῖ καὶ τὸ «ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθετο». τοῦτο δὲ παραφράσας μετ' ὀλίγα παρεποίησεν ἐξ αὐτοῦ τὸ «Ὀδυσῆος πύκασε κάρη ἀμφιτεθεῖσα». Γέγονε δὲ καὶ νῦν ἡ ταῦτολογία ἢ πρὸς ἔνδειξιν σχεδιασμοῦ, ἢ διότι παραδέδοται, ὡς οὐκ ἐξ ἀνάγκης μεταποιεῖν χρὴ τὰ φρασθέντα καλῶς. Καὶ ὅρα τὸ «ἐδύτην», οὗ καθ' ὁμοιότητα νοητέον καὶ τὸ «δυσμενέων δύναι στρατόν», καὶ «καταδύναι Τρώων ὄμιλον», ἵνα ὡσπερ τὰ ὄπλα, οὕτω καὶ οἱ πολέμοιο κύκλῳ ἀμπέχῃσι τὸν ἀριστερά καὶ οἶον ἐνδύωσι. Ταῦτα δὲ συντελεῖ καὶ εἰς τὸ «λάϊνον ἔσσο χιτῶνα». ὡς γὰρ δύεται τις ὄμιλον Τρώων καὶ πόλιν Τρώων καὶ ὄπλα, οὕτω καὶ λίθους, ὧν ἐντὸς γίνεται. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ πολεμικῶν τευχέων καὶ νῦν τὰ ὄπλα κεῖται, δεινὰ λεχθέντα, ὡς δεινοῦ πολέμου ὄργανα ὄντα, πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων ὄπλων τῶν καθ' ἑτέρας τέχνας, [ὧν τὰ ὄπλα οὐχ' οὕτω δεινὰ. Ὅρα δὲ ὡς τὴν τῶν ὄπλων δεινότητα οἶον ἐγάνωσε γλυκύτητι κάλλους τοῦ ἐκ τῶν παρίσων, ἅπερ εἰσὶ τὸ «ὄπλοισι δεινοῖσι.»] (η. 271) Τὸ δὲ «πύκασε κάρη ἀμφιτεθεῖσα» διαστέλλει καὶ αὐτό. ἔστι γὰρ καὶ ἕτερα τις κυνῆ, οὐ πυκάζουσα πολέμου νόμῳ κάρη, ἀλλὰ πρὸς ἑτεροίαν διεσκευασμένη φυλακὴν, ὁποῖα τις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἐν τῷ «ἠλιοστερῆς κυνῆ πρόσωπα Θεσσαλὶς νιν ἀμπέχει», ὃ ἐστὶ σκέπει τὴν αὐτῆς κεφαλὴν κυνῆ σκιάζουσα τὸν ἥλιον, ὡς μὴ κατακαίειν τὸ πρόσωπον. εἴη δ' ἂν ἴσως αὕτη κατὰ τὸν παρ' Ἡσιόδῳ ἀσκητὸν πῖλον, πλὴν ὅσον ἐκεῖνος μὲν κοινότερον ἐπινενόηται, ἵνα ὄμβρος οὐατα μὴ καταδεύη, ταύτην δὲ ὡς ἐξαίρετον ἐσκεύαζον Θετταλοὶ κατὰ ἡλίου καίοντος [πυκάζουσαν, ὃ ἐστὶ σκέπουσιν. ἐπὶ τοιαύτης γὰρ σημασίας τὸ πυκάζειν κυριολεκτεῖται.] (η. 255–271) Ὅτι καὶ τὸν ὄπλισμὸν τῶν κατασκόπων παραδιδούς Ὅμηρος, ἵνα καὶ δι' αὐτοῦ ποικιλίαν χρησίμην ἐνυφάνῃ τῇ ποιήσει, ἄλλως τε καὶ διὰ παρενθέσεως δὲ ἱστοριῶν, φησὶ, ὅτι τῷ Διομήδει μὲν ὁ Θρασυμήδης ἔδωκε φάσγανον ἄμφηκες, τὸ δὲ ἐδὸν παρὰ νηΐ λέλειπτο, «καὶ σάκος, ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε ταυρείην, ἀφαλὸν τε καὶ ἄλοφον, ἢ τε καταῖτυξ 3.62 κέκληται, ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζήων. Μηριόνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδου βῖον ἠδὲ φαρέτρην καὶ ξίφος, ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε, ῥινοῦ ποιητήν», ἦγουν πεπονημένην ἐκ δέρματος, «πολέσι δ' ἔντοσθεν ἱμάσιν ἐνδέδετο στερεῶς, ἔκτοσθε δὲ λευκοὶ ὀδόντες ἀργιόδοντος ὑὸς θαμέες ἔχον ἔνθα καὶ ἔνθα, εὖ καὶ ἐπισταμένως, μέσση δ' ἐνὶ πῖλος ἀρήρει. τὴν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο ἐξέλετο Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιτορήσας, Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι». Ἀμφιδάμας δὲ τῷ Κρητικῷ Μόλῳ «δῶκε ξεινήιον εἶναι, αὐτὰρ ὄ», τουτέστιν ὁ Μόλος, «Μηριόνη δῶκεν ᾧ παιδί», τουτέστι τῷ ἰδίῳ υἱῷ, «φορήναι. δὴ τότε Ὀδυσῆος πύκασε κάρη ἀμφιτεθεῖσα», ἦγουν πυκινῶς καὶ στερεῶς ἐκάλυψε τὴν τοῦ ἥρωος κεφαλὴν. Καὶ ὅρα καινὴν τινα περιπέτειαν πράγματος, πυκάζει γὰρ νῦν προγονικὴ περικεφαλαία τὴν Ὀδυσσεῶς κεφαλὴν, ἐλθοῦσα διὰ πολλῶν. ἦν πάλαι μὲν ὁ κλέπτης πάππος Αὐτόλυκος ὑφείλετο, νῦν δὲ ὁ Μηριόνης εἶχε κτησάμενος ἐκ διαδοχῆς. Ὅρα δὲ καὶ ὡς, καθά που τὸ τοῦ βασιλέως γενεαλογικῶς ἐξέθετο σκῆπτρον, οὕτω κἀνταῦθα τὴν τοῦ Μηριόνου κυνέην, καὶ ὅτι,

ὡσπερ ἐκεῖ τῆ λέξει τοῦ ἔδωκεν ἐπλεόνασεν, οὕτω καὶ ἐνταῦθα διὰ τὸ καίριον, καὶ ὅτι ποικιλίαν ἱκανὴν καὶ ὁ παρῶν ἔχει τόπος, ὡς εἴρηται, τόπους τε ἐκτιθεῖς τὸν Ἑλεῶνα, τὴν Σκάνδειαν, τὰ Κύθηρα, καὶ ἠρωϊκῶν μεμνημένος προσώπων, καὶ περικεφαλαίας διαφόρους ἐκτιθεῖς, ὧν ἡ ἑτέρα ξενίζουσα, καὶ οὕτως ἀνεγείρας τὸ τῆς ἀφηγήσεως ὑπτιον, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἀφυπνίσας οἷον εἰς ἐναγώνιον. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. Τοῦ δὲ χωρίου τὰ κατὰ μέρος τοιαῦτα. (η. 256) Φάσγανον μὲν ἀναγκαίως ἦτοι ξίφος, ὡς Ὅμηρος ἐρμηνεύει, ἐκάτερος τῶν κατασκόπων λαμβάνει ἐκ φυλάκων, βιὸν δὲ μόνος Ὀδυσσεύς, ὡς προμηθῆς τοῦ μέλλοντος καὶ εἰδὼς αὐτὸν μάλιστα χρήσιμον ἐν τοῖς κατὰ νύκτα δόλοις. ὁ γὰρ Διομήδης ἴσως ἀπαξιῶι τὸ ἐκηβόλον ὄπλον οἷα σταδαῖος ὀπλίτης καὶ ἀγγέμαχος. εἰ δὲ δειλιῶν Ὀδυσσεύς τόξον χειρίζεται, καθὰ τινες ἐσημειώσαντο, ἐκείνοις ἂν εἴη τοῦτο γνωστόν. Ὅτι δὲ καὶ προκατασκευὴ τοῦτο τῆς ἐν Ὀδυσσεΐα τοῦ ἥρωος τοξείας, ὡς καὶ οἴστευειν εἰδότης εὐ μάλα, καθὰ καὶ αὐτὸς φησὶ περὶ ἑαυτοῦ, σεσημείωται καὶ αὐτὸ τοῖς παλαιοῖς. Ἀλλότρια δὲ περιδύονται ὄπλα πιθανῶς οἱ σκοποί, ὅτι μὴ ἤδεισαν εἰς κινδυνῶδες ἔργον σταλήσεσθαι οἷα κατάσκοποι, ἀλλ' ὡς εἰς βουλὴν ἐξήεσαν. (η. 257) Ἐν δὲ τῷ «καὶ σάκος» προσυπακουστέον, ὡς τὸ ἐὸν παρὰ νηΐ λείλειπτο. καθὰ γὰρ τὸ φάσγανον, 3.63 οὕτω καὶ τὸ σάκος ἐλείφθη ἐν ταῖς ναυσί. Τὸ δὲ «κυνέην ταυρείην» φράσιν ἔχει ἀφελείας ἀρχαϊκῆς. οὔτε γὰρ ἡ κυρίως κυνέη ταυρεῖη ἂν εἴη, οὔτε ἡ ταυρεῖη κυνέη, ὅτι μὴδὲ ταῦτόν ταῦρος καὶ κύων. ὑπάγεται γοῦν καὶ τὸ τοιοῦτον τῷ σχηματισμῷ τοῦ «νέκταρ ἐφνοχόει», καὶ «ἵπποι ἐβουκολοῦντο», καὶ τῶν ὁμοίων, περὶ ὧν ἐν ἄλλοις εἴρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι, καθάπερ ἡ μὲν περικεφαλαία γενικόν τι ὄνομα, εἰδικὸν δὲ ἡ κυνέη, διαστελλομένη τῆς ἀπὸ χαλκοῦ ὡς αὐτὴ ἀπὸ κυνείας οὔσα δορᾶς, οὕτω διὰ τὸ πολὺ καὶ ἀρχαῖον τῆς χρήσεως ὡς εἰς γένος μὲν ἡ κυνέη ἀπετάχθη, εἶδη δὲ αὐτῆς ἡ ἐνταῦθά τε ταυρεῖη καὶ ἡ ἀλλαχοῦ ἰκτιδέη κυνέη καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσεΐα αἰγείη κυνέη καὶ ἡ πρὸ βραχέων δηλωθεῖσα ἡλιοστερῆς. Ἡ δὲ τοιαύτη φράσις καὶ πολυμάθειαν ἔχει. δηλοῖ γάρ, ὡς καὶ ταύρου δορὰ καὶ ἰκτιδος καὶ αἰγὸς περικεφαλαίαν ἀπαρτίζει δύναται, καθὰ τὴν ἀρχὴν καὶ ἡ τοῦ κυνός. Τὸ δὲ «κεφαλήφιν ἔθηκεν» ἀφελῶς μὲν ἔχει, ὡς μὴ τοῦ Διομήδους αὐτὴν φορήσαντος, ἀλλ' ἑτέρου θεμένου αὐτῷ περὶ τὴν κεφαλὴν, εὐτυχεῖ, ὃ φασί, χειρὶ, ὃ δὲ καὶ ἐπὶ Ὀδυσσεῶς γίνεται. ἀρχὴ δὲ ἐστὶ τοῦ τὴν κυνέην περικεφαλαίαν λέγεσθαι. (η. 258) Ἄφαλον δὲ καὶ ἄλοφον ταυρεῖην ὁ Διομήδης φορεῖ, ὡς ἂν, φασί, ἔχοι λανθάνειν. οὐ μόνον γὰρ ἀλαμπῆς ἡ τοιαύτη, ἀλλὰ καὶ χθαμαλή, ὡς μὴ ἔχουσα λόφον ἦτοι τρίχωσιν. διὸ καὶ καταῖτυξ καλεῖται παρὰ τὸ κάτω τετύχθαι. Ἡ δὲ ἄφαλος, ἧς ἡ ἄρχουσα ἐκτείνεται, κατὰ τὸ ἀκάματος καὶ ἀθάνατος, εἴη ἂν, φασί, ἐξ ἀνάγκης καὶ ἄλοφος. Φάλος γάρ ἐστὶ μικρὸς ὀμφαλός, οὗ ἐκδεῖται ὁ λόφος. Οἱ δὲ περὶ Ἀπίωνα καὶ Ἡρόδωρον οὕτω φασί· φάλιοι, ὀμφαλοὶ ἀσπίσι μικραῖς παραπλήσιοι, καὶ κεῖνται κατὰ τὸ μέτωπον, ὑπερέχοντες τῶν ὀφρύων, ἀποσκιάζοντες τὴν τοῦ ἡλίου αὐγὴν, οἷα τῶν Παλλαδίων καὶ τῶν Κορυβάντων αἰ κόρυθες. δηλοῖ δὲ καὶ Ὅμηρος λέγων «τὸν δ' ἔβαλε κόρυθος φάλον, ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε». Τὸ δὲ «καταῖτυξ» συστέλλει τὴν λήγουσαν κατὰ τοὺς παλαιούς, καθὰ καὶ τὸ κῆρυξ. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι διάφορα περικεφαλαίων εἰσιν εἶδη, ὡς καὶ προεῖρηται, παρὰ τῷ ποιητῇ, οἷον ἡ τρυφάλεια, ἡ ἀμφίφαλος, ἡ τετράφαλος, ἡ πρὸ μικροῦ ῥηθεῖσα στεφάνη, ἡ νῦν λεχθεῖσα καταῖτυξ, ἔτι δὲ καὶ ἡ, ὡς ἂν εἴποι τις, ὀδοντωτῆ, ἣτις τὴν τοῦ Ὀδυσσεῶς ἐτύκασε κεφαλὴν, ναὶ μὴν καὶ ἡ τὸν Δόλωνα 3.64 σκεπάσασα κτιδέη κυνέη, καὶ ἡ κυρίως λεγομένη κυνέη, καὶ ἡ ταυρεῖη, καὶ ἡ αἰγείη, καὶ ἡ ἀπλῶς ῥινοῦ τινος ποιητῆ. Τινὲς δὲ καὶ τὴν ῥηθεῖσαν σκάνδειαν περικεφαλαίας εἶδος ἐνόησαν. τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον, ὡς ῥηθήσεται. (η. 259) Τὸ δὲ «ῥύεται κάρη» ἔπαινος μὲν ἐστὶ περικεφαλαίας, εἰληπται δὲ πρὸς ἀκρίβειαν ἐννοίας, ἵνα μὴ τις οἴοιτο τὴν ταυρεῖην ἀλυσιτελῆ διὰ τὸ ἐκ δέρματος πεποιῆσθαι. Τὸ δὲ «θαλερῶν αἰζηῶν» εἰς ἐνδειξιν πρόσκειται τοῦ νέοις

πρέπει τον πόλεμον, οἷς καὶ κλέος τὸ ἐν μάχῃ πεσεῖν, ὡς που ἐν τοῖς ὕστερον ὁ Ὀμηρικὸς ῥητορεύει Πρίαμος. ὅθεν καὶ ὀπλότερον ἢ ποιήσις τὸν νέον λέγει, ὡς ὀπλοῖς προσήκοντα. Τὸ δὲ «θαλερῶν» ἔοικε πρὸς διαστολὴν εἰρησθαι τῶν μηκέτι τοιούτων, ἀλλ' ἤδη φθινόντων, οἷος ὁ παρὰ Ἡσιόδῳ τεσσαρακονταετῆς αἰζήος. (η. 262) Τὸ δὲ «ρίνου ποιητὴν» ἐπίτηδες διὰ λόγου ποικιλίαν ἀσαφῶς ἔχει. ἡ μὲν γὰρ ταυρεῖη ὠρίσται οἴου δέρματος, αὕτη δὲ οὐ δηλοῦται ποίου ἐστίν, οἱ δὲ ἔντοσθεν αὐτῆς ἰμάντες οὐχ' οὕτω διὰ τὸ δυσδιάλυτον ἦσαν ἐκεῖ, ἀλλ' ἵνα μᾶλλον συνδέωσι τοὺς ἔκτοσθεν κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν ὀδόντας, τῶν ἄκρων ἐνιεμένων ἐντός, εἰς ὃ καὶ χρεῖα ἦν τοῦ, ὡς εἴρηται, εὖ καὶ ἐπισταμένως ἔχειν, ἔξω μὲν ἐρειδομένων ἐγγὺς ἀλλήλων τῶν ὀδόντων, ἐντός δὲ δεσμουμένων στερεῶς. (η. 263) Τὸ δὲ «λευκοὶ ὀδόντες ἀργιόδοντος ὕος» ἔχει ἀδολεσχίαν τινὰ σχεδιαστικὴν. ἤρκει γὰρ ἢ λευκοὺς ὀδόντας εἰπεῖν ὕος ἢ ὀδόντας ἀργιόδοντος ὕος. εἰ γὰρ λευκοὺς ὀδόντας ἐρρέθη ὁ ὕς ἔχειν, περιττῶς ἀργιόδους πάλιν ἐλέχθη, καὶ εἰ ἀργιόδους, παρέλκει τὸ λευκοὺς ἐπ' αὐτοῦ ὀδόντας εἰπεῖν. δοκεῖ δὲ ὅμως εἰρησθαι τὸ λευκοὶ ὀδόντες πρὸς ἐρμηνείαν τοῦ ἀργιόδοντος ὕος διὰ σαφήνειαν πλείονα. Δῆλον δὲ ὅτι καινὴ τις ἦν θεὰ ἢ τοιαύτη κυνὴ στεγανουμένη ὀδόντων πυκνότητι καὶ τῇ ἐκεῖθεν λευκότητι γεγανωμένον στίλβουσα καὶ τῷ ἀσυνήθει ἐκπλήττουσα. (η. 265) Ὁ δὲ περὶ μέσην αὐτὴν ἠρμοσμένος πῖλος ἐκώλυε τὰ τῶν ὀδόντων ἄκρα ἐντός προκύπτοντα λυπεῖν τὴν κεφαλὴν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πάση μὲν περικεφαλαίᾳ κατὰ τοὺς παλαιοὺς συμβέβηκε πῖλον ἔχειν ἐντός, οἱ δὲ νεώτεροι ὡς ἴδιόν τι ἀκούσαντες ἐνταῦθα τὸ τοῦ πῖλου ἔπεισαν τοὺς ζωγράφους πῖλον περιτιθέμεν τῷ Ὀδυσσεῖ. καὶ τοῦτο πρῶτος, φασίν, ἐποίησεν Ἀπολλόδωρος ὁ σκιαγράφος. Τὸ δὲ «εὖ καὶ ἐπισταμένως» τῆς αὐτῆς μὲν ἐννοίας εἰσί, φιλοσοφώτερον δὲ τοῦ ἐπισταμένως 3.65 ἐστὶ τὸ εὖ. δῆλον δὲ ὅτι τὸ εὖ τῶν τεχνιτῶν τὸ ἐπισταμένως ἐστίν, ἡγουν τὸ ἐπιστημόνως, ἐνεργεῖν. (η. 266) Περὶ δὲ Ἐλεῶνος καὶ Ἀμύντορος καὶ ἐν τῇ πρὸ ταύτης μὲν ῥαψωδίᾳ εἴρηται. νῦν δὲ ἀναμνηστέον ὡς ἐν βραχεῖ, ὅτι Ἐλεῶν μὲν τόπος Βοιωτίας, ὡς ἐν τῷ Καταλόγῳ γέγραπται, Ἀμύντωρ δὲ Ὀρμενίδης ὁμώνυμος τῷ πατρὶ τοῦ Φοίνικος. τινὲς δὲ τοῦτον αὐτὸν ἐκεῖνον εἶναι ἐνόμισαν. Δῆλον δ' ὅτι ὅθεν ὁ Ἀμύντωρ, ἡγουν ἐκ τοῦ ἀμύνειν, ἐκεῖθεν καὶ ὁ παρὰ τοῖς ὕστερον Ἀμύντας καὶ ὁ Ἀμυνίας τὰ κύρια, ἔτι δὲ καὶ ὁ ἀμυνίας θυμὸς παρὰ τῷ Κωμικῷ. (η. 267) Αὐτόλυκος δέ, υἱὸς Ἑρμοῦ καὶ Τηλαύγης θυγατρὸς Ἐωσφόρου, δῶρον ἔχων παρὰ τοῦ πατρὸς Ἑρμοῦ, οἷα ἐφόρου τῆς κλεπτικῆς, οὐ μόνον τὸ κλέπτειν ἀλλὰ καὶ τὸ ἀμείβειν τὰς τῶν κλεπτομένων ζῶων ιδέας. Ἀντιτορῆσαι δὲ τὸ μὴ ἀπλῶς ἀλλ' ἀντικρὺ καί, ὡς εἰπεῖν, διαμπὰξ τρυπῆσαι. καὶ ἔστι τὸ τορῆσαι πρωτότυπον τοῦ τρῆσαι, ἀφ' οὗ καὶ τὸ τρύειν, ὅθεν ἢ τρυτάνη καὶ τὸ τρύπανον. Ὡς δὲ κλέπτῃς ὁ Αὐτόλυκος, καὶ ὡς πανουργότερος αὐτοῦ ὁ Σίσυφος, καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν δεδήλωται. ἀφ' ὧν ἀμφοτέρων δοκεῖ συμβολὴν τινὰ σχεῖν πανουργίας ὁ Ὀδυσσεύς. Εἰ δὲ ὁ τοιοῦτος Αὐτόλυκος παρακινδυνεύσας εἰς κλοπὴν ῥίνου ποιητὴν ἐνοσφίσατο κυνὴν, συλλογιστέον ἀξίαν ἐκείνην λόγου εἶναι πολλοῦ. διὸ οὐκ εἶπεν ὡς ὑφεῖ 3.66 λετο, λέξις δὲ αὕτη κυριολεκτουμένη ἐπὶ κλεπτῶν, καθὰ καὶ τὸ ὑφαιρεῖσθαι, ἀλλ' ἐξείλετο αὐτὴν, ὃ ἐστὶν ὡς ἐξαίρετόν τι ἔλαβε. (η. 268) Τὸ δὲ Σκάνδειαν λείπεται προθέσεως, ἵνα ἦ κατὰ Σκάνδειαν. τινὰ δὲ τῶν νεωτέρων ἀντιγράφων καὶ οὐ πάνυ ἀκριβῶν Σκανδεῖα γράφουσιν ἀντὶ τοῦ ἐν τῇ Σκανδεῖα. Ἔστι δὲ ἡ Σκάνδεια ἐπίγειον Κυθήρων κατὰ τὸν τὰ Ἐθνικὰ γράψαντα, καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ἀθύρα, ὃν ὁ αὐτὸς ἐπίνειόν φησι περὶ τὸ Βυζάντιον. Τὰ δὲ Κύθηρα νῆσος, φασί, πρὸς τῇ Κρήτῃ, ἔχουσα πόλιν ὁμώνυμον, ἀπὸ τινος Κυθήρου κληθεῖσαν. ἥς παρώνυμος, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται, δοκεῖ εἶναι καὶ ἡ Κυθήρεια. Ἰστορεῖται δὲ καὶ Πορφυροῦσσα ἢ τοιαύτη νῆσός ποτε κληθῆναι διὰ τὸ κάλλος τῶν ἐν αὐτῇ πορφυρῶν. Καὶ ἔστι πιθανὸν τὸν Κυθήριον ἄνδρα τῷ ἐκ τῆς ἐγγὺς Κρήτης νήσου Μηριόνη δοῦναι ξένιον. Ὁ δὲ Μόλος τὸ κύριον ἐκ τοῦ μολεῖν

γίνεται, ὅθεν καὶ ὁ Μούλιος, καὶ δηλοῖ τὸν ὀρμητικόν. ἐπὶ μέντοι τοῦ κατὰ μάχην μώλου ἄλλος λόγος ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν. (η. 270) Τὸ δὲ «φορῆσαι» ὡς ἐκ τοῦ φοραίνω ἢ φόρημι γίνεται, προεῖρηται, ἄτριπτον δὲ ἐστὶ γραφῆ πεζῆ. συνηθέστερον δὲ αὐτοῦ τὸ φορεῖν καὶ ἔτι πλεον τὸ φέρειν, ἐξ οὗ φορὰ καὶ φόρος καὶ φορός, ἀφ' ὧν τὸ φορῶ, οὐκ ἐκτείνον οὐδ' αὐτὸ τὴν ἄρχουσαν, ὡσπερ οὐδὲ τὸ τρέμω τρόμος τρομῶ, ἐξ οὗ τὸ τρομέοντο, κατὰ τὸ τρέπω τρόπος τρωπῶ, στρέφω στρόφος στρωφῶ διὰ τὸ μηδὲ αὐτὸ συζυγίας δευτέρας εἶναι. Ἔτι τὸ μὲν φορῆσαι μονάζει καὶ οὐκ ἔχει συστοιχίαν τινά, τὸ δὲ φέρειν εἰς πλάτος κινεῖται μόνον κατὰ ἐνεστώτας καὶ παρατατικούς, βάθος δὲ οὐκ ἔχει οὐδέν, ὅτι μηδὲ μέλλοντα. Τὸ δὲ φορῶ τὸ καὶ ἐπὶ ἐνδύσεως καὶ βαστάγματος πολυκίνητον ἐστὶ. ἔχει γὰρ καὶ μέλλοντα, ἐξ οὗ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ «οἷα ὄπλα οὐδεὶς ὤμοισι φόρησε», καὶ παρακείμενον ἐνεργητικόν, καὶ σύνθετα 3.67 ῥήματα τὸ συμφορεῖν ἀντὶ τοῦ συνάγειν καὶ τὸ παραφορεῖν χάλικας ἀντὶ τοῦ παρακομίζειν καὶ τὸ διαφορεῖν τό τε παρὰ ἰατροῖς καὶ τὸ κωμικόν, [καὶ τὸ ἐπιφορεῖν χῶμα ἢ μάλιστα χοῦν, ἐξ οὗ τὰ ἱστορούμενα μεγάλα χῶματα, καὶ τὸ ἀνωφορεῖσθαι καὶ τὸ δυσφορεῖν ἀντὶ τοῦ δυσανασχετεῖν, καὶ τὸ ἀνάπαλιν αὐτοῦ εὐφορεῖν καὶ τὸ «εὐφόρησε χώρα» καὶ «πόλις εὐφόρησεν ἀγαθῶν ἀνδρῶν».] Ἔχει δὲ καὶ παράγωγον τὸ φορύω, ἀφ' οὗ φορυτός, τὸ πλήθος. Ἔτι δὲ ἔχει καὶ ὀνομαστικὰς παραγωγὰς, ἐκ τῶν τοιούτων γὰρ καὶ οἱ παρ' Ὀμήρῳ κηρессиφόρητοι, οὓς κῆρες φοροῦσιν, ἦτοι φέρουσι, καὶ ὁ παροιμιώδης περιφόρητος Ἀρτέμων, καὶ ὁ φορητός καὶ ὁ ἀφόρητος, καὶ οἱ παιζόμενοι ἀφόρητοι βλαῦται, οἱ δηλοῦσι καινοεργὰ τινὰ ὑποδήματα, καὶ ὁ κατ' αἰνίγμα μεταφορητὸς οἶκος, ὃς δηλοῖ τὸ πλοῖον, καὶ ἕτερα. (η. 273) Ὅτι ἐν τῷ «ἔβησαν ἰέναι, λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους», ἢ ταῦτολογία ἐστίν, ὡς ταῦτόν ὃν εἰπεῖν τὸ ἔβησαν ἀπελθεῖν καὶ τὸ ἀφήκαν αὐτόθι πάντας, ἢ μᾶλλον λέγει ὅτι ἀπῆλθον οἱ δύο μόνον, ἵνα ἢ περίφρασις ἐμφαντικὴ τοῦ «μόνοι» τὸ «κατέλιπον αὐτόθι πάντας». ταῦτα δ' ἐν τοῖς περὶ Δόλωνος παραφράσας συντόμως ὁ ποιητὴς φησι «βῆ δ' ἰέναι ἀπὸ στρατοῦ». (η. 274-7) Ὅτι τῷ Ὀδυσσεῖ καὶ τῷ Διομήδει νυκτὸς ἐπιούσι κατὰ Τρώων «δεξιὸν ἤκεν», ἤγουν ἔπεμψεν, «ἔρωδιὸν ἐγγὺς ὁδοῖο Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν, ἀλλὰ κλάγξαντος ἄκουσαν νύκτα δι' ὀρφναίην. χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθι» ὁ διὰ σοφίαν μάλιστα καὶ ἐπικριθεὶς καὶ νοήσας Ὀδυσσεύς, τουτέστι τῷ σημαντικῷ τοῦ μέλλοντος οἰωνῷ. ἀγαθὸν γὰρ σημεῖον τοῖς ἐνεδρεύουσιν ὁ ἔρωδιός, ὡς φησιν Ἑρμῶν. Ἰστέον δὲ ὅτι 3.68 τὸ ἀκουσθῆναι μὲν τὸν ὄρνιν μὴ ὀραθῆναι δέ, δηλοῖ ὡς καὶ οἱ ἥρωες οὗτοι ὄψει μὲν πολεμίων οὐχ' ὑποπεσοῦνται, ἔκπυστα δὲ δράσουσιν εἰς αὐτούς. Εἰ δὲ μὴ σοφὸς ἦν Ὀδυσσεύς, ἐκώλυσεν ἂν ὁ τοιοῦτος ὄρνις αὐτὸν ὑποπτῆξαντα μήποτε φωραθῶσι καὶ οὐ λάθωσι, καθάπερ οὐδὲ ὁ κλάγξας ἔρωδιός ἔλαθε. Νυκτὸς δὲ ἀγρεύει ὁ ἔρωδιός ἐν ὕδασι καὶ ἔλεσι καὶ ἀρπακτικὸς ἐστὶ. διὸ οὐ γλαῦκα ἢ Ἀθηναῖ ἐπιπέμπει τὴν αὐτῆ ἀνακειμένην, ἀλλ' ἔρωδιόν, οἰκεῖον ὄντα τοῖς περὶ Σκάμανδρον ἐλώδεσι τόποις. Ζώπυρος δὲ ἀντὶ τοῦ Παλλὰς πελλὸν γράφει, ὡς ἂν εἴη ὁ φανεὶς οἰωνὸς δηλωτικὸς ἀρπαγῆς. τρία γὰρ φησι γένη ἔρωδιῶν· πελλός, ὃς καὶ ἔστιν ἀρπαξ, πύγαργος, ὃς ἐν συνουσίαις αἰμορραγεῖ δι' ὀφθαλμῶν, καὶ τρίτος ὁ ἀφροδίσιος. Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὅτι κατὰ τὴν ἐν τοῖς χρησμοῖς ἀμφιβολίαν οὕτω λοξότητά τινὰ ἔχει καὶ ὁ παρῶν ὄρνις. ἦν γὰρ τὸν μὴ ἐπιστήμονα ὑποπτεῦσαι καί, ὅτι καθάπερ ὁ οἰωνὸς κλάγξας οὐ τεθέαται, οὕτω καὶ αὐτοὶ ἀκουσθήσονται μὲν γνωσθέντες τοῖς πολεμίοις, οὐχ' ὀραθήσονται δέ, ἀλλὰ φεύζονται ἀφανεῖς μηδὲν μέγα δράσαντες. (η. 277282) Διὸ καὶ ὁ Ὀδυσσεύς, ὑποδεδιῶς ἴσως διὰ τὸ ῥηθὲν ὑπόλοξον, ἀρᾶται πάλιν αὐτούς ἐπὶ νῆας εὐκλείας, ἤγουν εὐκλεῆας, ἀφικέσθαι, ῥέξαντας μέγα ἔργον, κοινοποιησάμενος αὐτὸς τὴν εὐχὴν διὰ τὸ φιλάλληλον. Ἐνθα καὶ ἐρμηνεύων, τί λέγει μέγα ἔργον, ἐπάγει «ὅ κεν Τρώεσσι μελήσει», δηλῶν ὡς μέγα ἔργον οἶδεν ἄρτι, δι' οὗ μερίμνας οἱ ἐχθροὶ ἔξουσι. Δεύτερος δὲ μετ' αὐτὸν εὔχεται Διομήδης ἀφελέστερον ὑπὲρ ἑαυτοῦ

μόνου, ὡς ῥηθήσεται, ὑπισχνεῖται δὲ καὶ θυσίαν. Ὁ μέντοι βάρβαρος Δόλων οὐκ εὔξεται, ὡς οὐδὲ ἐν τοῖς πρὸ τούτων ὁ Πάρις, διὸ καὶ δυσπραγήσει. (η. 281) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ κατὰ συναίρεσιν «εὐκλεΐας» ἀντὶ τοῦ εὐκλεεῖς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (η. 274) Τὸ δὲ δεξιόν, ὅτι πρὸς ἀγαθοῦ εἶναι τοῖς παλαιοῖς ἐδόκει, ὡςπερ τὸ ἀριστερὸν ἀνάπαλιν ἀπαίσιον ἐκρίνετο, καθωμιλημένον ἐστί. Τὸ δὲ «ἐγγὺς ὁδοῖο» μὴ παρεκταθῆναι σημαίνει τὸ δεξιὸν ἔργον τοῖς ἥρωσιν. Ἀθηνᾶ δὲ πέμπει τὸ ῥηθὲν δεξιὸν σημεῖον, τουτέστιν ἔμφρων γνῶσις. Εἰ μὴ γὰρ ἐμεσολάβει σοφία ἡρωϊκὴ, οὐκ ἂν ὁ τοιοῦτος ἐρωδιὸς ἐνοήθη ὄρνις εἶναι, ὅποιον ἄλλοι τέ φασι καὶ ὁ εἰπὼν «δέχου τὸν ἄνδρα καὶ τὸν ὄρνιν τοῦ θεοῦ», ἤγουν 3.69 τὸ μαντικὸν σύμβολον, [ἔτι δὲ σὺν ἄλλοις καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ «ὄρνιθι αἰσίω», τουτέστιν εὐτυχεῖ, ταῦτόν δὲ εἰπεῖν ἐναίσιμω, κατὰ τὸ «ἐναίσιμα σήματα φαίνων», ἤγουν αἰσίους οἰωνούς, εἴτ' οὖν ὄρνιθα. ἴσον γὰρ οἰωνὸν τοιοῦτον εἰπεῖν καὶ ὄρνιν καὶ σῆμα καὶ σύμβολον καὶ συμβόλαιον δὲ τετρασυλλάβως. ὡς δὲ καὶ οἱ σύμβολοι ἀρσενικῶ γένει οἱ ἐν συναντήμασι οἰωνοὶ τοιοῦτοί εἰσιν, εὔδηλόν ἐστι.] (η. 276) Τὸ δὲ «νύκτα δι' ὀρφναίην» δοκεῖ μὲν ἀδόλεσχον εἶναι, ὡς οἰονεὶ φάμενον νύκτα διὰ νυκτερινήν, ἔχει δὲ ἀληθῶς διαστολήν ἀκριβῆ. Νύξ μὲν γὰρ ἄλλως καὶ ἢ διὰ νεφῶν καὶ ὀμίχλης καὶ κόνεως ἐπιπρόσθησις τοῦ ἡλιακοῦ φωτός, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται διὰ χρήσεων, νύξ δὲ ὀρφναίη κυρίως ἢ μετὰ δύσιν ἡλίου, μεθ' ἣν ἢ ὀρφνη παρρησιάζεται. (η. 277) Τὸ δὲ «χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθι Ὀδυσσεύς» οἱ μὲν κατ' ἔκθλιψιν γράφουσι· χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσσεύς, πρὸς ἀπαρτισμὸν ἀπαθῆ δακτύλου. οἱ δὲ παλαιοὶ ἐντελῶς, ὡς προέκκειται, γράψαντες παράγουσιν αὐτό, καθά που καὶ προεγράφη, εἰς ἔνδειξιν συνιζήσεως δύο βραχειῶν συλλαβῶν τῆς ᾠ-ι καὶ τῆς ᾠ εἰς μίαν βραχεῖαν. ὁ δὲ σπάνιον μὲν, φασίν, εὔρηται δ' ὅμως, ὅποιον καὶ τὸ «ἀλλὰ τεδὸν οὐ ποτε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἐπειθον». (η. 278–80) Ὅτι φιλοσόφως ὁ Ὀδυσσεύς λέγει, ὡς ἢ Ἀθηνᾶ οἶα θεὰ αἰεὶ ἐν πᾶσι πόνοις παρίσταται αὐτῷ καὶ οὐ λανθάνει αὐτὴν κινύμενος, ὅ ἐστι κατὰ νοῦν κινούμενος καὶ διαλογιζόμενος. οὕτω γὰρ οἱ ἀκριβέστεροι τῶν παλαιῶν λέγουσι. Χρήσιμον δὲ ποτε καὶ πρὸς εὐεργέτην λεχθῆναι παρωδηθὲν τὸ «κλυθί μευ, ὅς τέ μοι αἰεὶ ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι οὐδέ σε λήθω κινύμενος· νῦν αὐτέ με μάλιστα φίλαι». Οὕτω δὲ καὶ μετ' ὀλίγα τὸ «νῦν μοι ἐθέλων ἢ ἐθέλουσα παρίστασο καί με φύλασσε». Ἰστέον δὲ ὅτι ἐξ ὧν Ὀδυσσεύς ἐνταῦθα λέγει λαβὼν καὶ ὁ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ Ὀδυσσεύς λέγει παραφραστικῶς περὶ Ἀθηνᾶς τὸ «αἰεὶ πάντα τά τ' οὖν πάρος τά τ' εἰσέπειτα σῆ κυβερνώμαι χειρὶ». (η. 280) Τὸ δὲ «κινύμενος» παράγωγόν ἐστι ἀπὸ τοῦ κινῶ κινύω κίνυμι, [οὔτησις 3.70 καὶ ἐν τῷ «κίνυντο φάλαγγες».] Ἐκ δὲ γε τοῦ κινύω παράγεται τὸ κινύσσω, ἀφ' οὔ κίνυγμα τὸ ἀέριον εἶδωλον [κατὰ τὸ αἰθύσσω αἶθυγμα, πτύσσω πτύγμα, νύσσω νύγμα, ἐξ οὔ καὶ ἢ νυγμή, ὡς πτύγμα πτυγμή καὶ ἀποβολῆ τοῦ ταῦ πυγμή, καὶ ζύσμα ζυσμή.] Τὸ δὲ «φίλαι» ἀντὶ τοῦ ἀγάπησον χρόνου μέσου ἀόριστου πρώτου κατὰ πολλὰ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ὡς ἀπὸ τοῦ φίλημι ῥήματος, ὅθεν μέσος πρώτος ἀόριστος ἄρρητος ἐφιλάμην, οὗ προστακτικὸν φίλαι. Πολλὰ μέντοι τῶν ἀντιγράφων ψιλογραφοῦσιν αὐτὸ ἀπὸ τοῦ φίλεε κατὰ ἔκθλιψιν τῆς ληγούσης εἰς τὸ ἐπαγόμενον Ὀμηρικῶς ᾠ, ἐν τῷ «νῦν αὐτε μάλιστά με φίλε' Ἀθήνη». Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ, ὡς ἐρρέθη, ἐφιλάμην καὶ τρίτον ἐστί πρόσωπον τὸ ἐφίλατο, ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 281) Τὸ δὲ «δὸς ἀφικέσθαι» κἀνταῦθα εὐχή ἐστὶν ἐντελής, ὡς εἶναι δῆλον, ὅτι ἐν τῷ «ὦ Ζεῦ, νικῆσαί με», καὶ ἐν τῷ «μὴ πρὶν ἡέλιον δῦναι», καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις λείπει τὸ δὸς προστακτικὸν πρὸς ἐντέλειαν νοήματος. (η. 284–91) Ὅτι καὶ ὁ Διομήδης θεοκλυτῶν εὐχεται τῇ Ἀθηνᾶ οὕτω «σπεῖό μοι», τουτέστιν ἐφέπου μοι, «ὡς ὅτε πατρὶ ἄμ' ἔσπεο Τυδέϊ δίω ἐς Θήβας, ὅτε πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ἦει. τοὺς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῶ λίπε χαλκοχίτωνας Ἀχαιοῦς, αὐτὰρ ὁ μειλίχιον μῦθον φέρε Καδμείοισι κεῖσε, ἀτὰρ ἄψ ἀπιὼν μάλα μέρμερα μῆσατο ἔργα σὺν σοὶ δῖα θεά, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέστης», τουτέστι προμηθῆς τὰ ὑπὲρ ἐκείνου

φραζομένη καὶ ἐθέλουσα, ὡς αὐτὸς ἐρμηνεύει ἐπαγαγὼν «ὡς νῦν μοι ἐθέλουσα παρίστασο». Καὶ ὄρα πάλιν ἐπεμβολὴν ἱστορίας παλαιᾶς, ἣν καὶ ἐν τῇ δ' ῥαψωδίᾳ ἐξέθετο, καὶ ὡς ταύτην καταμερίσας ἐκεῖ μὲν ἐπλάτυνεν, ἐνταῦθα δὲ ἀπεστένωσε τεχνικῶς, οἷα καὶ πολυρρημονεῖν καίρια εἰδῶς καὶ αὖ πάλιν βραχυλογεῖν· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἐν εἴκοσι καὶ τρισὶ στίχοις τὴν ἱστορίαν εἶπεν, ἐνταῦθα δὲ διὰ τὸ ἀπροσκορὲς ἐν μόνοις τέσσαρσιν, εἰθῶς ἀφανίζειν πολλαχοῦ 3.71 τὸν ἐν λόγοις κόρον τῷ πολυειδεῖ τῆς μεταχειρίσεως. [(ἡ. 286) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «πρὸ Ἀχαιῶν ἄγγελος ἦει», ἡ ἰσοπρόθεσις ἢ ἀντὶ τῆς ἰσοπρόθεσις νοεῖται, ἵνα λέγῃ ὅτι ὑπὲρ Ἀχαιῶν ἐπρέσβευεν, ἢ τοπικῶς, ἵνα δηλοῖ ὅτι προῦδευε τῶν Ἀχαιῶν, καὶ Ὀμηρικῶς εἶπεῖν, πρὸ ὁδοῦ ἐγίνετο, ἀφ' οὗ ὁ φροῦδος γίνεται.] (ἡ. 288) Μειλίχιον δὲ μῦθον λέγει τὸν εἰρηνικὸν καὶ τὰς λιτάς, ἃς ἤκουον, ὡς ἐκεῖ δηλοῦται, οἱ Θηβαῖοι, δοῦναι κλειτοὺς ἐπικούρους. (ἡ. 289) Μάλα δὲ μέρμερα ἔργα, ὅσα τε ἐντὸς Θηβῶν ἔδρασεν ὁ Τυδεὺς ἀεθλεύων καὶ νικῶν, καὶ ὅσα ἔξω εἰς τοὺς πεντήκοντα κούρους, ὡς ἐκεῖ γέγραπται. Καὶ ἔστιν ὁ τοιοῦτος λόγος τῷ Διομήδει ἀντιθετικὸς. λέγει γὰρ ὡς ἐλθὼν μὲν ὁ Τυδεὺς μείλιχα τοῖς Θηβαίοις ἐλάλει, ἀπιὼν δὲ δεινὰ ἐβουλεύσατο, οἷα καρδιώζας ἐφ' οἷς οὐδὲν ἤνυσε πρεσβεύσας εἰς αὐτούς. καὶ οὕτω μὲν ὁ ποιητὴς τὴν ῥηθεῖσαν ἱστορίαν ἐστενολέσχησεν. (ἡ. 292-4) Ὁ δὲ Διομήδης καὶ βουὴν ὑπισχνεῖται ῥέξειν, ἦνιν, εὐρυμέτωπον, ἀδμήτην, χρυσοθεῖσαν τὰ κέρατα, ὅποια τις καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἐξήγηται θύοντος Νέστορος. Ὅρα δὲ εἰ αὐτίκα νῦν ἡ εὐχή τῷ Διομήδει τελεῖται. εἰ γὰρ καὶ μὴ αὐτὴ Ἀθηνᾶ ἔπεταί οἱ, ἀλλ' ἔχει τὸν τῇ Ἀθηνᾶ φίλον, ὡς αὐτὸς ἔφη, Ὀδυσσεῖα ἐφεπόμενον. (ἡ. 290) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, ὡς περ ἐν τῷ «πρόφρασσα» ἡ ἰσοπρόθεσις ἀντὶ τῆς ἰσοπρόθεσις εἴληπται, οὕτω καὶ ἐν τῷ «πρὸ Ἀχαιῶν», ὡς εἴρηται. τοιοῦτον δὲ σὺν ἄλλοις καὶ τὸ «πρὸ παιδῶν καὶ γυναικῶν». (ἡ. 287) Τὸ δὲ «Ἀχαιοὺς» οὐ πάνυ ἀναγκαστικῶς ἐπῆκται, κεῖται γὰρ ἐν τῷ προηγουμένῳ ἔπει τὸ «πρὸ Ἀχαιῶν». διὸ ἀρκοῦν ἦν εἶπεῖν μόνον τὸ «τοὺς δ' ἐπ' Ἀσσιῶν λίπε». Χαλκοχίτωνες δὲ οἱ ἄλλαχοῦ χαλκεοθώρηκες. ἔγνωσται γὰρ ὡς χιτῶνι ἀναλογεῖ τῷ ἐξ ὑφάνσεως ὁ πολεμικὸς θώραξ. (ἡ. 288) Τὸ δὲ «Καδμείοισιν» ἑτερονύμως ἔχει πρὸς τὴν αὐτῶν πόλιν τὰς Θήβας, κατ' εὐθὺς δὲ ἂν αὐτοὺς ὠνόμασεν, εἰ Θηβαίους εἶπε. (ἡ. 292) Τὴν δὲ ἦνιν, ὃ δηλοῖ ἐνιαυσιαίαν, ἐν ἐκτάσει τῆς ληγοῦσης οἶδαςιν οἱ παλαιοί. (ἡ. 297 ς.) Ὅτι Διομήδης καὶ Ὀδυσσεὺς εὐξάμενοι πρῶτον, εἶτα ἔβησαν ἀπελθεῖν «ὥστε λέοντε δύω διὰ νύκτα μέλαιναν, ἂν φόνον, ἂν νέκυας, διὰ τ' ἔντεα καὶ μέλαν 3.72 αἷμα». Καὶ ὄρα συντομίαν τῆς τε παραβολῆς καὶ τοῦ λοιποῦ λόγου, τεχνασθεῖσαν πρὸς ὁμοιότητα τῆς τῶν ἡρώων ἐπείξεως καὶ ἐντρεχείας. Ὅρα δὲ καὶ τὸ κάλλος τῆς φράσεως, ἐπισκιρτῶντος οἷον τοῦ ποιητοῦ καὶ τῆ τῶν κατασκόπων εὐψυχία συνεξορμῶντος καὶ μιμουμένου τὸ ἐκείνων εὐθαρσὲς καὶ εὐκίνητον. Οἱ δὲ παλαιοὶ φασιν καί, ὅτι ἐπαινεῖται τοῦ Ξενοφῶντος τὰ τοιαῦτα «ἐπεὶ δ' ἔληξεν ἡ μάχη, παρῆν ἰδεῖν τὴν μὲν γῆν αἵματι πεφυρμένην, νεκροὺς δὲ κειμένους, δόρατα παρατεθραυσμένα, ἐγχειρίδια γυμνὰ κολεῶν, τὰ μὲν χαμαί, τὰ δὲ σώμασιν ἐμπεπηγότα». ταῦτα δὲ συλλαβῶν, φασίν, Ὅμηρος ἐνὶ στίχῳ ἀπήγγειλεν. οἱ δ' αὐτοὶ λέγουσι καὶ ὅτι νοητέον κατὰ τὸ σιωπώμενον, ὡς ἐσβέσθησαν τὰ πυρὰ τοῖς Τρωσὶ διὰ τὸ ἤδη, ὡς ἐρρέθη, ἐγγύθι τὸν ὄρθρον εἶναι. εἰ γὰρ ἀνήπτοντο τὰ πολλὰ ἐκεῖνα, ὡς προεδήλωται, καὶ κατέλαμπον τὰς νῆας, οὐκ ἂν ἐτόλμησαν οἱ κατάσκοποι, καὶ τολμήσαντες δὲ οὐκ ἂν ἔλαθον. Ὅτι τὴν αὐτὴν ὥραν, ἦν Ἀχαιοὶ κατασκόπους ἐπελέγοντο, ἐβουλεύσαντο καὶ οἱ Τρῶες ὅμοια, ὡς εἰκός, καὶ στέλλουσι τὸν Δόλωνα. ἐλθεῖν γὰρ εἰς διαφόρους ὁμοῦ τὸν αὐτὸν λογισμὸν οὐκ ἀδύνατον, ὡς καὶ ἐν τοῖς φθάσασιν δέδεικται. (ἡ. 299-312) Φησὶ γοῦν «οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρῶας ἀγήνορας εἶασεν Ἐκτωρ εὐδεῖν, ἀλλ' ἄμυδις κικλήσκετο», ἦγουν ἐκίκλησκε, «πάντας ἀρίστους». ποίους ἐκείνους; «ὄσσοι», φησίν, «ἔσαν Τρῶων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες. τοὺς ὅ γε συγκαλέσας πυκινὴν ἡρτύνετο βουλὴν», κατὰ τὴν τῶν Ἀχαιῶν. «τίς κέν μοι τόδε ἔργον ὑποσχόμενος τελέσειε

δώρω ἐπὶ μεγάλῳ; μισθὸς δὲ οἱ ἄρκιος ἔσται. δώσω γὰρ δίφρον τε», ὃς μέρος ὦν ὄλον ἄρμα δηλοῖ, «δύο τ' ἐριαύχενας ἵππους, οἳ κεν ἀριστεύωσιν», ἢ «ἄριστοι ἔωσι, θοῆς ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν, ὅς τις κεν τλαίῃ, οἳ τ' αὐτῶ κῦδος ἄροιτο, νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν ἕκ τε πυθέσθαι, ἢ ἐφυλάσσονται νῆες θοαὶ ὡς τὸ πάρος περ, ἢ ἤδη χεῖρεσσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμέντες φύξιν βουλεύουσι οὐδ' ἐθέλουσι νύκτα φυλασσέμεναι καμάτῳ ἀδηκότες αἰνῶ». (η. 313) Σιγώντων δὲ καὶ ἐνταῦθα πάντων, ὡς καὶ ἐν τοῖς φθάσασιν, προπηδᾷ ὁ Δόλων, ὡς δηλωθήσεται, καθὰ καὶ ἐκεῖ ὁ Διομήδης. Καὶ σημείωσαι ὅτι τὴν αὐτὴν ἔννοϊαν διττολογήσας ὁ ποιητὴς διαφόρως ἐπὶ Ἀχαιῶν ἔφρασε καὶ ἐπὶ Τρώων. Ἐκεῖ μὲν [γὰρ κατα 3.73 δημαγωγεῖ ὁ γέρων ῥήτωρ τοὺς συμβουλευτάς, «ὦ φίλοι» προσειπὼν, ἐνταῦθα δὲ ὁ Ἔκτωρ οὐδὲν τοὺς συγκεκλημένους προσφωνεῖ. Καὶ ἐκεῖνος μὲν εὐειδῶς ἐρωτᾷ καὶ σεμνῶς ἐν ἀποφάσει τε καὶ σεμνώματι τοῦ κατασκόπου, εἰπὼν «οὐκ ἂν δὴ τις ἀνὴρ ἑαυτὸν πείσοι θυμῷ τολμήεντι ἐλθεῖν», καὶ τὰ ἐξῆς. ἔνθα καὶ τὸ ἔργον τοῦ σκοπεύματος μέγα εἶναι ἐμφαίνει. Ἐκτωρ δὲ καὶ ἀπλοϊκῶς ἐρωτᾷ καὶ οὐδὲ τὸ ἔργον ἐξαίρει, εἰπὼν «τίς κέν μοι τόδε ἔργον ὑποσχόμενος τελέσειε;» καὶ ἐκεῖ μὲν] ἄλλως οἱ ἄριστοι συνεκλήθησαν, ἐνταῦθα δὲ ἄλλως, ὡς καὶ εὐθὺς ῥηθὲν φανήσεται. καὶ ὧδε μὲν πάντες οἱ ἄριστοι κικλήσκονται, ἐκεῖ δὲ ὀλίγοι. καὶ ἐνταῦθα μὲν ὁ Ἔκτωρ ἄλλως βασιλικώτερον δοκεῖ συγκαλεῖν τοὺς ἀρίστους, Ἀγαμέμνων δὲ δι' ἑαυτοῦ. κατέβαλε γὰρ, φασίν, ἢ δυστυχία τὸ τοῦ βασιλέως ἀξίωμα. καὶ Νέστωρ μὲν ἐκεῖ, ὃ αὐτὸς ἔχει καὶ οἱ ἄλλοι, ἐπαγγέλλεται τῷ Διομήδει καὶ μέτριον, τῷ δὲ Δόλωνι ὁ Ἔκτωρ μέγα καὶ ὃ οὐκ ἔχει. καὶ Νέστωρ μὲν τὸ ἀριστεῖον δόσιν ἐσθλὴν ὠνόμασεν ἐντίμως, Ἐκτωρ δὲ οὐ μόνον δῶρον, ἀλλὰ καὶ μισθόν, οὐ τιμίως ἐρμηνεύσας. καὶ ὁ μὲν ἐσχατόωντά τινα ἐλεῖν ἐθέλει προμηθευτικῶς, Ἐκτωρ δὲ νηῶν σχεδὸν ἐλθεῖν ὀτρύνει. Καὶ τὸ κεφάλαιον δὲ τῆς τιμῆς καὶ τῶν δώρων μετατέτακται. Νέστωρ μὲν γὰρ μετὰ τὸ μέγα ὑπουράνιον κλέος ἐκτίθεται τὴν ἐσθλὴν δόσιν τοῦ μέλανος ποιμνίου, Ἐκτωρ δὲ τὰ δῶρα προεκθεῖς, ἤγουν τὸ ἄρμα καὶ τοὺς ἀρίστους ἵππους, εἶτα ἐπάγει τὸ «οἳ τ' αὐτῶ κῦδος ἄροιτο». Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι πολλοὶ διαφοραὶ ἀμφοτέροις τοῖς λόγοις, ὡς ἔστι τῷ σκεπτομένῳ κατανοεῖν, ἐν αἷς καὶ ἡ τῶν δώρων ὑπόσχεσις. τοῦ Νέστορος μὲν γὰρ, εἰ καὶ μικροπρεπὴς ἐδόκει, ἀλλὰ καὶ ἀστεία ἦν, ὡς ἐδηλώθη, καὶ ἀσφαλὴς. διὸ καὶ δόσις ἐσθλὴ ἐλέχθη. τῷ Ἐκτορι δὲ μέγα μὲν τὸ δῶρον, οὔτε δὲ εὐλογον οὔτε ἀνεπισφαλές. ἀλλότρια γὰρ ὑπισχνεῖται, ὡς εἴρηται, καὶ ὦν οὐκ αὐτὸς κύριος. Σημειωτέον δὲ καὶ ὅτι τὰ τῶν Ἑλληνικῶν κατασκόπων πλατύνας ὁ ποιητὴς διὰ πολλῶν ἐπὶ τῶν Τρώων πάνυ συνέτεμε, μὴ θελήσας δασιλῆ ῥητορείαν τοῖς βαρβάρους ἐπιμαρτύρασθαι. καὶ ὅτι Νέστωρ μὲν ἐπέκεινα τῆς ἐσθλῆς δόσεως καὶ τοῦ ὑπουρανίου 3.74 κλέους καὶ τὰς εἰς αἰὲ δαΐτας καὶ εἰλαπίνας ὑπέσχετο, Ἐκτωρ δὲ οὐ, ὡς οἷα φειδόμενος, καὶ μεγαλοπρεπὴς μὲν ὦν ἐν τοῖς μὴ ἐπ' αὐτῶ, ἐν δὲ τοῖς οἰκειοῖς γλισχρότατος. Ὅρα δὲ καὶ ὡς δωρητοὶ καὶ παραρρητοὶ γενόμενοι οἱ κατάσκοποι οὕτως κατεπιχειροῦσι τῶν φοβερῶν. εἰ δὲ δύο μὲν ὄντες οἱ τῶν Ἀχαιῶν ἀνύσουσί τι μέγα, εἷς δὲ ὦν ὁ τῶν Τρώων πεσεῖται, ἀλλὰ τοῦτο τῆ τε Ἑλληνικῆ συνέσει ἐπιγραπτέον, καὶ τῆ τῆς παροιμίας δὲ ἀληθεία, καθ' ἣν εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνὴρ λέγεται. (η. 299) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «οὐδὲ μὲν οὐδὲ Τρώας εἶασεν Ἐκτωρ» ὁμοίον ἐστὶ κατὰ σχῆμα τῷ «οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱός», καὶ τοῖς ὁμοίοις, ὅσα ἐκ δύο ἄρχονται ἀποφάσεων. (η. 300) Τὸ δὲ «ἄμυδις» ὅτι Αἰολικόν ἐστὶ καὶ διὰ τοῦτο ψιλοῦται, κἂν δηλοῖ τὸ ὁμοῦ, καὶ ὡς καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἄλλου ἐσχημάτισται, ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Τὸ δὲ «κικλήσκετο» σύστοιχόν ἐστὶ τῷ συγκαλέσας. οὐκ ἐξ αὐτοῦ δέ, ἀλλὰ μάλιστα ἐκ τοῦ συγκαλεῖν παρήκται ἢ σύγκλητος. Ἐνεργητικῶς δὲ εἶπε τὸ συγκαλέσας, ὡς καὶ τὸ φύξιν βουλεύουσι, τῆς μεθ' Ὀμηρον συνηθείας παθητικῶς λεγούσης καὶ συγκαλέσασθαι καὶ βουλεύσασθαι. πολλὰ δὲ καὶ ἕτερα οὕτω δέδεικται διφορούμενα, ὦν ἐστὶ καὶ τὸ αὐδᾶν, λεγόμενόν

ποτε καὶ παθητικῶς οἷον «ποικίλως αὐδωμένον», καὶ τὸ οἰκτίζειν δὲ κείμενον παρὰ Σοφοκλεῖ παθητικῶς ἢ Ἄτθις φράζει, καὶ τὸ κηκίειν δὲ κατὰ πάθος πέφρασαι ἐν τῷ «αἰμάδα κηκιομένην», ὃ μετ' ὀλίγα «κηκίον αἶμα» ἐρρέθη. οὕτω καὶ ἐν θυμῷ βάλλεται τὸ βάλλεις, καὶ γράφου δὲ φρενῶν ἔσω καὶ γράφε, καὶ ἐναυλίζειν τὸ ἐναυλίζεσθαι, ὡς δηλοῦται ἐν τῷ «ὡς ἐναυλίζοντί τω», καὶ «ποθουμένη φρενί», τῆ κοινότερον ποθούση, καὶ «εὖ σκοποῦμενοις», τοῖς καὶ σκοποῦσι, καὶ «μέγα τι σθένος ἐκφέρεται νίκας», ἥτοι ἐκφέρει, καὶ «δέδοικα τάσδ' ὀρωμένη», ὡς καὶ ὀρώσα. (η. 302) Τὸ δὲ «πυκινήν ἠρτύνετο βουλήν» ἐξακουστέον πάντως καὶ ἐπὶ τῆς Ἑλληνικῆς, εἰ καὶ διὰ συντομίαν σεσίγηται ἐκεῖ. οὐ γὰρ δήπου αὕτη μὲν πυκινή ὁμοία οὔσα τῆ Ἑλληνικῇ, ἐκείνη δὲ οὐ πυκινή. (η. 303) Τὸ δὲ «ὑποσχόμενος τελέσειεν» ἀκριβῶς πέφρασαι, ὡς πολλῶν πολλακίς ὑπισχνουμένων μὲν, μὴ τελούντων δέ. καὶ ἔστι τοῦτο ἀσφαλέστερον τοῦ «δεῖδω μὴ οὐ τίς τοι ὑπόσχηται 3.75 τόδε ἔργον», ὅπερ εἶπε φθάσας ὁ Μενέλαος. Δῆλον δὲ καὶ ὅτι τὸ «τίς ἂν τελέσειε» γοργότερόν ἐστι τῶν τοῦ Νέστορος. ἐκεῖνος γὰρ περιφράζων τὸ τελέσειεν ἔφη «ταῦτά τε πάντα πύθοιτο, καὶ ἄψ ἐς ἡμέας ἔλθοι ἀσκηθής». οὕτω καὶ τὸ τῆς τιμῆς κεφάλαιον Νέστωρ μὲν πλατύτερον ἔφρασεν ἐν τῷ «μέγα κέν οἱ ὑπουράνιον κλέος εἶη πάντας ἐπ' ἀνθρώπους», κλέος εἰπὼν οὐ τὴν ἀπλῶς φήμην, ἀλλὰ τὴν κυδίστην. (η. 307) Ἐκτωρ δὲ ἐστενολέσχησεν, εἰπὼν «οἱ τ' αὐτῷ κῦδος ἄροιτο», ἥγουν ἐ αὐτὸν κυδανεῖ, ὃ ἐστι συνθέτως ἑαυτὸν. ἔνθα τὸ «ἄροιτο» ὑψωτικὴ λέξις οὔσα οὐρανίου τινὸς καὶ αὐτὴ κύδους ἐστὶν ἐνδεικτικὴ, ταῦτόν δ' εἰπεῖν, ὑπουρανίου κλέους, προσκυροῦντος μὲν οὐρανῷ, οὐχ' ὑπὲρ αὐτὸν δὲ ἡμέμενον. (η. 304 ς.) Τὸ δὲ «δώρω ἐπὶ μεγάλῳ» καὶ τὸ «δώσω γάρ» ἐτυμολογικὸν τρόπον φαίνει. ἐκ τοῦ δώσω γὰρ τὸ δῶρον παράγεται. Ὁ δὲ ἄρκιος μισθός, δι' οὐ μισθαρινῶν ὁ δόλων ἐστί, τοῦ μεγάλου δώρου ἐρμηνευτικὸν εἶναι δοκεῖ, ὡς καὶ προδεδήλωται. ἔχει δὲ τι μικροπρεπείας, εἰ μὴ βασιλικῶς καὶ ὑπὲρ τὸ ἄρκιον δοθήσεται τῷ οὕτω κινδυνεύουσιν, ἀλλὰ τῆ κατὰ τὸ ἄρκουον ἰσότητι ψεύδεται τὸ μεγαλοπρεπές. τοῦ δὲ «μισθός ἄρκιος» σεμνότερον τὸ μέγα δῶρον, αὐτὸ δὲ ἴσόν ἐστι τῷ «δόσις ἐσθλή», ὅπερ ὁ Νέστωρ ἔφη. Μισθός δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς μίσους ἀπόθεσις. φιλεῖται γὰρ ὁ μισθαποδότης ὡς φύσει δίκαιος. ἐθέλουσι δὲ οἱ μεθ' Ὅμηρον μισθὸν λέγειν τὸ δῶρον, ὥπερ στοιχεῖ ὁ στρατευόμενος, διὸ καὶ μισθοφορὰ παρ' αὐτοῖς ἢ ὑπὲρ τοιούτων δῶρων δημοσία συνεισφορά. κοινότερον μέντοι ὥσπερ μισθωτοὶ οἱ μὴ προῖκα δουλεύοντες, ἀλλὰ διὰ δῶρων λήψιν, οὕτω καὶ μισθός ὁ διδόμενος αὐτοῖς ἐπὶ ἐλευθερίας ἀπεμπολήσει. (η. 305) Τὸν δὲ δίφρον ὅτι ὁ αὐτὸς τῷ ἄρματι ἐστίν, ἐρμηνεύσει ἐφεξῆς ὁ δόλων ἐν τῷ «ἵππους τε καὶ ἄρματα, οἱ φορέουσι Πηλείωνα». Ἐριαύχενες δὲ ἵπποι κατὰ τι ἐξαιρετόν πρὸς διαστολήν ἡμιόνων καὶ ὄνων. οὗτοι γὰρ οὐ τοιοῦτοι. [Εἰ δὲ καὶ δουλιχόδειροι οἱ τοιοῦτοι, ἀλλ' αὐτὸ οὐχ' ἵπποις, κύκνοις δὲ καὶ τοιούτοις ὄρνισιν ἀποκεκλήρωται.] Ἐπὶ εὐγενῶν δὲ ὁμοίως ἵπων καὶ τὸ ὑψαυχενεῖν. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ἐριαύχενες οἱ μακροτράχηλοι ἢ ὑψαύχενες καὶ γαῦροι τὴν χαιτήν. (η. 307) Τὸ δὲ «ὅς τις ἂν 3.76 τλαίη» παράφρασις ἐστὶ τοῦ «πεπίθοιτο αὐτοῦ θυμῷ τολμήεντι», δι' ὀλίγου φρασθέν, ὥσπερ καὶ τὸ «οἱ αὐτῷ κῦδος ἄροιτο» παραπέφρασαι πάνυ στενῶς, ὅθεν προεῖρηται, ὥσπερ αὖ πάλιν τὸ «ἐπεὶ δαμάσαντο Ἀχαιοὺς» δι' ὀλίγου προφρασθέν ἄλλως ἐνταῦθα παραπέφρασαι ἐν τῷ «ἦδη χεῖρεσσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμέντες». Ἐνθα καὶ ὅρα τὴν ὕ-π-ο πρόθεσιν δοτικῆ συντεταγμένην συνήθως. οὕτω τὰ ἐνταῦθα ἐν πολλοῖς σύμφωνα μὲν τοῖς πρὸ βραχέων Ἑλληνικοῖς, ἄλλως δὲ κατὰ ποικιλίαν τεχνικὴν διάφορα. Τὸ δὲ «κῦδος ἄροιτο» φιλεῖ πολλαχοῦ λέγειν ὁ ποιητής, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται, τοῦ αἴρειν ὄγκον τινὰ δηλοῦντος καὶ ὑψωσιν, καθὰ καὶ ἀνωτέρω δεδηλωται. Ἐπεμβέβληται δὲ περιβλητικῶς τὸ «οἱ τ' αὐτῷ», ἥγουν ἑαυτῷ, «κῦδος ἄροιτο», καὶ διακόπτει τὸ ἐφεξῆς τῆς συντάξεως ὄν τοιοῦτον «ὅς τις ἂν τλαίη νηῶν σχεδὸν ἐλθεῖν», ὧν μέσον πεσὸν τὸ «ἑαυτῷ κῦδος ἄροιτο» περιβολὴν ἐποίησε τῆ

ἐπεμβλητικῆ διακοπῆ. (η. 312) Τὸ δὲ «νύκτα φυλασόμεναι» τὰς τῆς νυκτὸς ἐποίησε λέγεσθαι φυλακάς. Τὸ δὲ «ἀδηκότες» ἀντὶ τοῦ ἀηδισθέντες, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀηδῶ καὶ κατὰ συναίρεσιν ἀδῶ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀδημονεῖν, ὡς καὶ προγέγραπται. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις θεωρητέον ὅτι σκοπὸν θέμενος Ὁμηρὸς μελετῆσαι τὸ ἐξ ἀμφοῖν στρατοῖν κεφάλαιον τῶν κατασκόπων οὐ πολλοῖς νοήμασι φύσει διοικονομούμενον ἦνυσε τὸ σκοπηθέν, ὡς οὐκ ἂν ἦν βέλτιον. πλοῦτον μὲν οὖν οὐκ ἔχει λαλιάς διαφόρου ἐν ἀμφοῖν, τοῖς αὐτοῖς δὲ ἐνδιατρίψας ἐκατέρωθι ἐπλάτυνε μὲν γλαφυρότερον τὸν λόγον τοῦ Νέστορος, ἀπεστένωσε δὲ βραχὺ τι τὰ τοῦ Ἑκτορος, οἷα μὴ κατὰ τὸν γέροντα οἴου τε ὄντος λαλεῖν. διὸ οὕτω γράψαι κυρώσας οὐ τῷ ῥήτορι Ἀντήνορι περιέθετο τὰ κατὰ τὸν Τρωϊκὸν κατάσκοπον, ὃς δὴ Ἀντήνωρ δημογέρον καὶ αὐτὸς ὢν Τρωϊκὸς εἰκότως τέττιγι, κάλλιον εἶχεν, ὡς εἰκός, ῥητορεῦσαι ἥπερ ὁ Ἑκτωρ, ἀλλὰ νεωτέρω τούτῳ στρατηγῷ τὸ τοιοῦτον προσέπλασε σκέμμα, ἵνα ὡς περ κατὰ πρόσωπα, οὕτω καὶ κατὰ φράσιν τὴν δι' αὐτῶν διαφορὰν τινα σχοίῃ τὸ ῥηθέν κεφάλαιον ἐπ' ἀμφοῖν τοῖν μεροῖν. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα συνήθει χράται σχήματι διηγήματος ὁ ποιητῆς, ἀρχόμενος ἀπὸ ῥήματος ὑπαρκτικοῦ, ὡς καὶ ἐν τῷ «ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης ἀφνειὸς ἀμύμων». (η. 314–17) Φησὶ γὰρ «ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων, Εὐμήδεος 3.77 υἱὸς κήρυκος θείοιο, πολύχρυσος, πολύχαλκος, ὃς δὴ τοι εἶδος μὲν ἦν κακός, ἀλλὰ ποδώκης. αὐτὰρ ὅ», ἡγουν οὗτος, «μοῦνος ἦν μετὰ πέντε κασιγνήτησιν», ὃ ἔστιν, ὡς ἐπὶ ἄλλων λέγει, τηλύγετος ἐν πέντε ἀδελφαῖς. οὗ ἀνάπαλιν, ὡς ἐν ἀντιστροφῇ, ἀλλαχοῦ ποιεῖ τὸν Ἰδομενέα τηλύγετον ἐν μάχῃ εἰπὼν, ὃ ἔστι μόνον, ὡς εἶπερ ἀντέστρεφε τὸ μόνος καὶ τὸ τηλύγετος. καὶ ἔστιν ἀληθῶς τὸ τηλύγετος, εἶπερ πως καινότερον ἐτυμολογηθεῖη, ταῦτόν ποτε τῷ μεμονωμένος εἶτ' οὖν μόνος. εἰ γὰρ τηλύγετος ῥηθεῖη ὁ τῶν ἄλλων ἀπλῶς τῆλε γενόμενος, καὶ μεμονωμένος ἂν ὁ τοιοῦτος εἶη. ὃ καὶ Ἰδομενεὺς ἔπαθεν ἐν μάχῃ μονωθεὶς. ὅμως μέντοι οὐχ' ἀπλῶς αἰεὶ ταυτίζονται τὸ μόνος καὶ τὸ τηλύγετος, ἀλλ' εἴ που ἐπὶ μοναδικῆς γεννήσεως. ἀλλὰ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Τὸ δὲ ῥηθέν διήγημα ἐκτίθησιν ὁ ποιητῆς μάλιστα, ἵνα δείξῃ οἷος ὢν ὁ Δόλων οἷοις ἐπιχειρεῖ καὶ οἷων ἀριστείων ἐρᾶ, καὶ οὐ τοσοῦτον, ἵνα γνωρίσῃ αὐτόν, ὅτι μὴδὲ ἄσημος ἦν καὶ ἀφανής. τοῖς γὰρ ὑπὸ Ἑκτορος κληθεῖσιν ἀρίστοις εἰς βουλήν συγκατείλεκτο, καὶ οἶδε τοῦτον καὶ ὁ Διομήδης, ὃς καὶ ἐξ ὀνόματος καλέσει αὐτόν. Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἐνταῦθα τῆς ἐμπεριβόλου συντομίας ὁ ποιητῆς. Ἐν ὀλίγῳ γὰρ διὰ πιθανότητα τὸ κύριον ὄνομα τοῦ κατασκόπου ἐδήλωσε, τὸ γένος, τὴν τύχην, τὴν ἐκ πατρὸς τέχνην, τὴν μορφήν, τὴν ὠκύτητα. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι τὸ μὲν κήρυκος γενέσθαι υἱὸν τὸν Δόλωνα εὐπειθῆ τε αὐτόν τῷ Ἑκτορι τίθησι, καὶ εὐελπιν δέ, ὡς ἐὰν ἀλῶ, αἰδέσονται οἱ ἐχθροὶ αὐτόν οἷά τι θεῖον γένος. ἄσυλοι γὰρ οἱ κήρυκες. ὁ δὲ πλοῦτος ἐλπίδας αὐτῷ ὑποτείνει, ὡς εἰ μὴ αἰδοῦς τύχοι διὰ τὸ γένος, λύτρα δούς λελύσεται. διὸ καὶ ἀλοῦς λέγει «ζωγρεῖτε, αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι, ἔστι γὰρ ἔνδον χαλκός τε χρυσός τε πολὺκμητός τε σίδηρος», προβαλόμενος εἰς πειθὴ τὸ θέλειν τε πολλὰ δοῦναι καὶ τὸ δυνησέσθαι. Ἐνθα σημείωσαι ὅτι τῷ ἀνωτέρῳ μνημονευθέντι χρυσῷ καὶ χαλκῷ, ἐν τῷ «πολύχρυσος, πολύχαλκος», συνεπινοεῖται καὶ σίδηρος, ὡς ὁ Δόλων ἐν τοῖς κατ' αὐτόν διασαφεῖ. Τὸ μέντοι ποδώκη τὸν Δόλωνα εἶναι εἰς σωτηρίας αὐτῷ ἐχέγγυον ἐδόκει. θαρρεῖ γὰρ φυγεῖν φωραθεὶς. καὶ ὄρα οἷον ἄνδρα ὁ ποιητῆς τοῖς μὴ φίλοις αὐτῷ βαρβάρους πιθανῶς εἰς κατασκοπὴν ἐπελέξατο, οὐκ ἀρετῆ πεποιθότα στρατιωτικῆ, δι' ἧς γενναῖόν τι ἀνύσει, ἀλλ' ἑτέροις τισί, δι' ὧν δυστυχήσας οὐδὲ ἐπανακάμψαι τοῖς ἑαυτοῦ. 3.78 Ἔχει δέ τι ἀστεῖον καὶ τὸ «Δόλων Εὐμήδεος υἱός», ὡς δέον μὲν ὄν εὖ μῆδεσθαι, αὐτοῦ δὲ τῷ δόλῳ καὶ μόνῳ θαρρήσαντος. (η. 315) Ὅτι δέ, ὡς εἰκός, κῆρυξ ἦν κατὰ τὸν πατέρα καὶ ὁ Δόλων, ἢ παλαιὰ συνήθεια δηλοῖ. σύννηθες γὰρ τοῖς παλαιοῖς, ὡς ἱστορεῖ καὶ Ἡρόδοτος, τὰς πατρῶας τέχνας διαδέχεσθαι. αὐλητέω γάρ, φησίν, αὐλητῆς καὶ μαγεῖρου μάγειρος καὶ κῆρυξ κήρυκος. Ὅτι δὲ

θεῖος ἅπας κῆρυξ παρὰ τοῖς παλαιοῖς, πολλαχοῦ δηλοῦται, καὶ πρῶτον ἔνθα Διὸς ἔρρέθησαν οἱ κήρυκες ἄγγελοι. Πάντως δὲ εἰκὸς καὶ θεῖους καὶ ἱεροὺς εἶναι τοὺς μὴ μόνον Ἑρμαϊκῶς κηρύσσοντας κατὰ τὸ «Ἑρμοῦ τήνδε πομπεύω τέχνην βέβαιον», ὅπερ ὁ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ κῆρυξ Λίχας φησίν, ἀλλὰ καὶ δημηγορίαις καὶ εἰρηναίαις ἐξυπηρετούμενους πρεσβείαις καὶ πολέμων λύσεσι καὶ ὄλως μέσους γινομένους εἰς πᾶν καθῆκον, καὶ οὕτως ἱεροὺς Δίί τε τῷ καὶ τὰ τοιαῦτα ἐφορῶντι καὶ λογίῳ Ἑρμῇ, ἐξ οὗ δοκοῦσι κατάγεσθαι. (η. 316) Τὸ δὲ κακὸς δηλοῖ μὲν τὸν δύσμορφον, ἀντίκειται δὲ τῷ καλῷ ὡς αἰσχρὸς, καθὰ δηλοῖ καὶ τὸ «διὰ καλῶν γὰρ ὀμμάτων αἴσχιστα Τροίαν εἶλεν». Ὅρα δὲ καὶ μαρτυρίαν τοῦ οὐ πᾶσι πάντα τὸν θεὸν διδόναι οὔτε κακὰ οὔτε καλά. εἰ γοῦν καὶ εἶδος κακὸς ὁ Δόλων, ἀλλὰ ποδώκης. Ὅτι Ἐκτωρ μὲν ἀπλῶς καὶ ἀορίστως ἐπὶ ἄλλῳ τινί, καθὰ εἴρηται, μεγάλῳ δώρῳ, εἴτε καὶ ὡς αὐτὸς ἔφη μισθῷ, ἐθέλει στείλαι κατάσκοπον ταῖς ναυσίν, ὅπερ ἦν δίφρος καὶ δυὸ ἐριαύχενες ἵπποι, οἱ ἀριστεύουσιν ἐπὶ νηυσίν Ἀχαιῶν, ὁ δὲ Δόλων τὸ ἄρμα ζητεῖ καὶ τοὺς ἵππους τοῦ Ἀχιλλέως, ὑψώσας τὸ μέγα δῶρον, καὶ τοὺς ἀρίστους ἵππους αὐτὸς ὀρίσας ὡς οἶον ἐρμηνευτικῶς καὶ ὄντως μεγάλα ζητήσας, ὡς καὶ Ὅμηρος ἐν τοῖς ἐξῆς παρασημνιάμενος ἐπικρίνει, ὅπου Ὀδυσσεὺς ἐπιμειδῆσας ἐρεῖ «ἦ δὴ μεγάλων δώρων ἐπεμαίετο θυμὸς, ἵππων Αἰακίδαο», καὶ τὰ ἐξῆς. Ὁ Ἐκτωρ μέντοι ὑπισχνεῖται καί, ὡς ἐζητήθη, ἀνασχῶν τὸ σκῆπτρον ὀμνύει. (η. 319–327) Ἔχει δὲ τὰ τοῦ Ὀμήρου οὕτως «Ἐκτορ, ἔμ' ὀτρύνεικραδίη καὶ θυμὸς ἀγήνωρ», ὃ δὴ καὶ Διομήδης φθάσας εἶπε, «νηῶν ὠκυπόρων σχεδὸν ἐλθέμεν ἔκ τε πυθέσθαι. ἀλλ' ἄγε μοι τὸ σκῆπτρον ἀνάσχεο καί μοι ὄμοσον ἢ μὲν τοὺς», ἤγουν τούτους, «ἵππους τε καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῷ δωσέμεν, οἱ φορέουσιν ἀμύμονα Πηλεΐνα, σοὶ δ' ἐγὼ οὐχ' ἄλιος σκοπὸς ἔσσομαι οὐδ' ἀπὸ δόξης. τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερές, ὄφρ' ἂν ἴκωμαι νῆ' Ἀγαμεμνονέην, ὅθι που μέλλουσιν», ἤγουν εὐόικασιν, «ἄριστοι βουλὰς βουλευεῖν ἢ φευγέμεν ἢ μάχεσθαι». οὕτως ὁ Δόλων εἶπε. (η. 328–32) Καὶ ὁ Ἐκτωρ 3.79 ἐν χερσὶ σκῆπτρον λάβε καὶ οἱ ὄμοσεν· «ἴστω νῦν Ζεὺς αὐτὸς μὴ μὲν τοῖς ἵπποισιν ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος Τρώων, ἀλλὰ σέ φημι διαμπερές ἀγλαϊεῖσθαι. ὡς φάτο, καὶ ῥ' ἐπίορκον ἀπώμοσε, τὸν δ' ὀρόθυνε». Φασὶ δ' ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ μωρότερον εἶναι τοῦ αἰτήσαντος Δόλωνος τὸν ὀμόσαντα Ἐκτορα ὡς ἤδη καὶ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐλόντα καὶ τοῦ Ἀχιλλέως περιγενόμενον καὶ διαιροῦντα τὰ λάφυρα. Αἰτιῶνται δὲ καὶ ὡς τοῦ Νέστορος οὐ ριψοκινδύνως βουλευθέντος τὸν Ἑλληνικὸν κατάσκοπον ἐλεῖν τινὰ τῶν ἐν βάθει τοῦ Τρωϊκοῦ στρατοπέδου, ἀλλ', ὡς ἔρρέθη, ἐσχατόωντα καὶ μεμονωμένον τῶν ἄλλων, Ἐκτωρ νηῶν σχεδὸν ἐλθεῖν ἐθέλει καὶ πυθέσθαι, κινδύνῳ παραβάλλον τὸν κατασκοπήσοντα. οὗ τὸ αὐθαδὲς ὑπεραναβαίνων ὁ Δόλων οὐχ' ἀπλῶς εἰς τὰς νῆας ἐλθεῖν μεγαλαυχεῖ, ἀλλὰ καὶ εἰς αὐτὴν τὴν βασιλείον σκηνὴν, ὡς οὐχὶ κινδυνεύσων, φασίν, ἀλλ' ἐπικηρυκεύσων. Σημειοῦνται δὲ καὶ ὡς ὁ μὲν Διομήδης οὔτε ἡτήσατο δωρεὰν οὔτε ἡλαζονεύσατο ποιῆσαι τι μέγα, εὐχῆ δὲ χρησάμενος θεοῖς ἐπέτρεψεν ἑαυτόν, ὁ δὲ Δόλων αἰτεῖ μὲν ἀδύνατα, ὑπισχνεῖται δὲ πράξειν ὑπέρογκα. καὶ Διομήδης μὲν ἔλαβε συνεργὸν διὰ τε τὸ ἄλλως νεμεσητὸν καὶ τὸ τοῦ πράγματος ἐπικίνδυνον, διὸ καὶ εὐδοκιμεῖ. ὁ δὲ Δόλων τὸ πρᾶγμα μόνος θαρρεῖ. διὸ καὶ θαυμαστὸν, πῶς οὐ προσεῖπεν αὐτὸν ὁ ποιητὴς διὰ ταῦτα νήπιον. Ἔστι δέ, φασί, καὶ ἄπιστος ὁ Δόλων οἷα βάρβαρος. ὅθεν οὐ τρόποις ἀγαθοῖς τὰς πίστεις, ἀλλὰ τῷ διὰ σκῆπτρου ὄρκῳ ἐθέλει βεβαιοῦν, καὶ οὐ πιστεύει τὴν δόσιν ὄρκου δίχα. Διομήδης μέντοι οὐδὲ προφέρει τὴν δόσιν ὄλως ἐν μνήμῃ. Ἔτι παρασημαίνονται καὶ ὅτι ὡς ἐν πλούτῳ πολλῷ τεθραμμένος ὁ Δόλων ἄνανδρός ἐστι καὶ δειλὸς καὶ ριψοκίνδυνος καί, ὡς εἶπεῖν, θρασύδειλος, ὅς διὰ δειλίαν οὐ μόνον οὐκ ἀνύει τὰ προτεθέντα, ἀλλὰ καὶ προδότης γίνεται τῶν αὐτοῦ, ὡς ἐφεξῆς φανήσεται. ἐπιλέγουσι δὲ συχνὰ τοῖς τοιούτοις οἱ παλαιοί, ὅτι καὶ τοιοῦτος ὢν ὁ Δόλων τῶν Ἀχιλλέως ἵππων ἐρᾷ καὶ οἷος ὢν οἷα θέλει.

παρασημειοῦνται δὲ τὸν Δόλωνα καὶ ζηλωτὴν ἵπποτροφίας καὶ φίλιππον τὸ ἦθος, ὃς ἐνταῦθα τε τοῦτο δείκνυσι καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δέ, ὅπου περιττῶς ἐπαινεῖ πρὸς Διομήδην τοὺς τοῦ Ῥήσου ἵππους. τοῦτο δὲ ποιεῖν δοκεῖ μάλιστα διὰ τὸ τὸν Διομήδην εἰδέναι φίλιππον, ᾧ καὶ πορίζει τοὺς νεήλυδας ἵππους, φιλούμενον 3.80 λάφυρον, εἶπως ὁ Διομήδης περιποιήσοιτο αὐτὸν ὡς τοῦ φιλούμενου πρόξενον, εἰ καὶ ὁ Διομήδης ὡς ἀγεννῆ ἀντεραστὴν αὐτὸν ἀναιρεῖ. Φασὶ δὲ καὶ ὅτι Ἐκτορος εἰπόντος τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλληνικῶν ἵππων δοῦναι αὐτῷ, αὐτὸς ἐκ συλλογισμοῦ τοὺς τοῦ Ἀχιλλέως αἰτεῖ, ἄγων οὕτω πως ἑαυτὸν εἰς ἴσον τῷ Ἀχιλλεῖ. Ἔστι δὲ τοιοῦτός τις ὁ συλλογισμός· σὺ τοὺς ἀρίστους ἔφης δώσειν, ἄριστοι δὲ οἱ τοῦ Ἀχιλλέως. τοὺς τοῦ Ἀχιλλέως ἄρα δώσεις. λαβὼν γὰρ ὡς λῆμμα τὸν τοῦ Ἀχιλλέως λόγον τὸν λέγοντα, ὅτι τοὺς ἀρίστους δώσω, προστίθῃσιν αὐτὸς παρ' ἑαυτοῦ πρότασιν ὁμολογουμένην τὸ ἄριστοι δὲ οἱ τοῦ Ἀχιλλέως. καὶ οὕτω πλέκει ὁ βάρβαρος οὐκ εὐπλοκὸν ἀλλ' αὐτῷ δοκοῦντα συλλογισμόν. (η. 321) Τὸ δὲ «ἀνάσχεο» ἀλλαχοῦ μὲν ἀνοχήν ὑπομενετικήν δηλοῖ, ὡς τὸ «ἀνάσχεο κηδομένη περ», καὶ πρὸ ὀλίγων τὸ «ἀνά δὲ σχέο», ἐνταῦθα δὲ ἀντὶ τοῦ ἀνάτεινον εἴληπται. (η. 322) Ἄρματα δὲ ποικίλα χαλκῷ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως λέγει ὁ Δόλων, ὡς τοιαῦτα ἐκεῖνα ἐκ πυκνῆς πείρας εἰδώς. Καὶ ὅρα ὅτι ὡσπερ ὄπλων, οὕτω καὶ ἄρματος ἐπεμελοῦντο πρὸς κάλλος οἱ ἥρωες. καὶ τὸ μὲν τοῦ Ἀχιλλέως οὕτω σωφρόνως καλλύνεται, τὸ μέντοι τοῦ Ῥήσου ἐν τοῖς ἐξῆς ἀβρότερον ἔχει. χρυσῷ γὰρ καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηται, οὗ καὶ τὰ τεύχη χρύσεια, καθάπου καὶ τὰ τοῦ Γλαύκου. (η. 323) Τὸ δὲ «οἱ φορέουσιν» ἔχει τι καινοπρεπές. φορέουσιν μὲν γὰρ καὶ οἱ ἔλκοντες ἵπποι, φορέουσι δὲ καὶ ἄρματα τὰ ἐλκόμενα. Ὅμηρος δὲ πρὸς τὸ ἔμψυχον καὶ ἔλκον ἔκρινεν ἀποδοῦναι τὸ «οἱ φορέουσιν». αὐτὸ δὲ τὸ φορέουσι τὸ παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον φορεῖον παράγει. φορέει γὰρ καὶ ἐκεῖνο, ἦτοι ἀνέχει, τοὺς ἐν αὐτῷ, καθὰ καὶ τὸ ἄρμα τὸν ἀναβάτην. (η. 324) Ἐν δὲ τῷ «οὐχ' ἄλιος σκοπὸς ἔσσομαι» γράφουσιν οἱ περὶ Ἡρόδωρον, ὅτι εὕρομεν ἐν πολλοῖς εἰς τὸ ἄποστροφον. Τοῦτο δὲ παρεσημειώσαμεθα, ὡς ἂν φανείη ὅτι ἐν τῷ «οὐχ' ἄλις» καὶ «οὐχ' οὕτως» καὶ τοῖς ὁμοίοις, ἀμφιβόλως εἶχον οἱ παλαιοί, οἱ μὲν μετὰ ἀποστροφου καὶ δασείας ποιούμενοι τὴν γραφήν, οἱ δὲ τὸ μὲν πάθος, ἤγουν τὴν ἀπόστροφον, μὴ προσιέμενοι, μόνον δὲ πνευματίζοντες. Τὸ δὲ «οὐδ' ἀπὸ δόξης» ἀντὶ τοῦ οὐ 3.81 πόρρω τῆς περὶ ἐμοῦ ὑπολήψεως, κεῖται δὲ τοιοῦτόν τι καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα. Καὶ λέγει μὲν ὁ Δόλων αὐτὸ διὰ τὸ ποδώκες, ὁ δὲ φιλόκαλος θαυμάσεται τῆς δεξιότητος τὸν ποιητὴν οὕτω φράσαντα. τῷ ὄντι γὰρ εἰ οὕτως ἄφρων καὶ ἀγεννῆς ὁ Δόλων, οὐκ ἀπὸ δόξης τοιαύτης τῆς περὶ αὐτοῦ διαπράζεται. [Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡσπερ κλέος παρὰ τῷ ποιητῇ οὐ κοινότερον ἢ τιμῆ, ἀλλὰ ἡ φήμη παρὰ τὸ κλύω, ἴνα, φασίν, ἢ κλύος καὶ τροπῇ κλέος διὰ τὸ ἀκουστὸν εἶναι, οὕτω καὶ δόξα οὐ κατὰ τοὺς ὕστερον ἐπὶ τιμῆς, ἀλλὰ ἔννοια κατὰ ψυχὴν καὶ δόκησις καὶ οἴησις.] (η. 325) Τὸ δὲ «ἐς στρατὸν εἶμι» πάνυ στενωῶς φρασθὲν ὁμοίον ἐστὶ τῷ «ἀνδρῶν δυσμενέων δῦναι στρατὸν ἐγγὺς ἐόντων», ὃ φθάσας ἐπὶ Διομήδους περιφραστικῶς εἶπεν ὁ ποιητής. οὕτω δὲ καὶ τοῦ βουλεύειν ἢ φεῦγειν ἢ μάχεσθαι περίφρασις ἦν πρὸ ὀλίγων ἐν στίχοις τέτρασι τὸ «ἠὲ φυλάσσονται νῆες θοαί» καὶ τὰ ἐξῆς. (η. 328) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι διὰ τοῦ σκῆπτρου γίνεται καὶ νῦν ὄρκος, καθὰ καὶ ἐν τῇ ἁ' ῥαψωδίᾳ πεποιήται. καὶ ἔστι τοῦτο σεμνὸν καὶ Ὀμηρικῇ ποιήσει πρέπον. ὁ μέντοι εἰπὼν «ἴστω Ζεὺς ὄρκιον δέ μοι ξίφος», ἄλλως ἐποίησε δι' ἑτεροῖαν οὐκ ἀνεύλογον περιπέτειαν. (η. 325 ς.)

Τοῦ δὲ «διαμπερές» τοπικῶς ἐπιρρηθέντος ἐφερμηνευτικὸν τὸ «ὄφρ' ἂν ἴκωμαι νῆα» τὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος, ἔνθα οἱ βουλευταί. ὁ γὰρ ἐκεῖσε ἰκόμενος διαμπερές τοῦ Ἀχαιϊκοῦ στρατοῦ ἴκετο. (η. 331) Τὸ δὲ γε «διαμπερές ἀγλαΐεῖσθαι» χρονικῶς εἴληπται ἀντὶ τοῦ διόλου, ὃ ἐστὶ διὰ ζωῆς ὅλης. ἑτεροῖα δὲ ταῦτα πρὸς τὸ βάλλειν ἢ πλήττειν διαμπερές, καὶ πρὸς τὸ «κλήρω πεπάλαχθε διαμπερές». (η. 330) Ἐν δὲ τῷ «μὴ μὲν τοῖς ἵπποις ἀνὴρ ἐποχήσεται ἄλλος» λέγει μὲν κατὰ τινα βραχεῖαν ἔλλειψιν,

ὅτι ἴστω θεός, ὡς οὐ δὴ ἐποχήσεται αὐτοῖς ἀνὴρ ἕτερός τις τῶν Τρώων. οὕτω γὰρ ἂν εἶη ἀσόλοικον, σολοικοφανὲς ἄλλως ὄν. τὸ γὰρ κοινὸν οὕτω· ἴστω νῦν Ζεὺς μὴ δὴ αὐτοῖς ἄνδρα ἐποχήσεσθαι ἄλλον 3.82 Τρώων. Σημειωτέον δὲ αὐτὸ εἰς σαφήνειαν τοῦ κειμένου ἐν τῇ ᾧ τῶν ῥαψωδῶν «μὴ μὲν ἐγὼ Βρισηΐδι χεῖρας ἐπενεγκεῖν». δῆλον γὰρ ἐκ τούτου, ὅτι καὶ ἐκεῖ λείπει τι πρὸς ἐντελῆ τῆς ἐννοίας σαφήνειαν, οἷον ὅτι ἴστω γῆ καὶ ἥλιος, ὡς οὐ δὴ ἐγὼ ἠθέλησα ἢ ἐτόλμησα κούρη Βρισηΐδι χεῖρ' ἐπενεῖκαι. Τοῦτο δὲ τὸ τοῦ Ἑκτορος καὶ ἐσηματισμένως εἴρηται. ὁ μὲν γὰρ πρῶτος στίχος ἀγάλλει ἀκροατὴν φιλέλληνα ὡς ἀληθιζομένου τοῦ Ἑκτορος. ἀληθῶς γὰρ οὐκ ἄλλος τις αὐτοῖς μετὰ τὸν Ἀχιλλεὺς ἐποχήσεται οὔτε Τρώων οὔτε Ἑλλήνων. ὁ δὲ δεῦτερος στίχος ἠχρεῖωσε τὴν ἔμφασιν, ὁ λέγων τὸ «ἀλλὰ σέ φημι ἀγλαίεισθαι». ὅτι δὲ πολλὰ καὶ οὕτω σχηματίζονται πρὸς λεληθυῖαν ἔμφασιν, δηλοῖ καὶ Ἑρμογένης ἐν τῷ «καὶ τοῦ μοιχοῦ λαβόμενος ἐβῶν, ὦ πάτερ, σὺ δὲ ἦς». Μέχρι γὰρ ὡδε ὁ λέγων μοιχὸν τὸν πατέρα δηλοῖ φανερώς, ἢ δὲ προσθήκη τοῦ «οὐδαμοῦ» ἐν τῷ «σὺ δὲ ἦς οὐδαμοῦ» ἐσκίασε τὸ τῆς σαφηνείας φῶς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν, ἵνα μὴ ὁ υἱὸς παρανόμως εἰς πατέρα ὑβρίζῃ, τὸ δὲ Ὀμηρικόν, ἵνα μὴ κακοζήλως ὁ ποιητὴς παίξῃ ἐκκαλύπτων διὰ τοῦ ὁμνύοντος Ἑκτορος ὅπερ ἐκεῖνος οὔτε ἐγίνωσκεν οὔτε εἰπεῖν προέθετο. (η. 332) Τὸ δὲ «ἐπιόρκον ἀπώμοσε» γράφουσί τινες ἐπώμοσεν, ἀστείως ποιοῦντες. ἢ μὲν γὰρ ἀπώμοσις, τουτέστιν ἢ ἄρσις, τὸ οὐδεὶς ἐποχήσεται ἄλλος, ἀληθής. Ἀχιλλεὺς γὰρ μόνος. ὁ καὶ Ὀδυσσεὺς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ. ἢ δὲ θέσις, ἡγουν ἢ ἐπώμοσις, ψευδής, τὸ ἀλλὰ σὺ ὁ Δόλων. ὥστε ἀπώμοσεν μὲν ὁ Ἑκτωρ ἀληθῶς, ἐπώμοσε δὲ ψευδῶς. δῆλον δὲ καὶ ἐκ τῶν τῆς Ὀδυσσειᾶς, ὅτι ἐπομνῦναι μὲν τὸ καταφατικῶς ὁμνῦναι, οἷον· νῆ τὸ θεῖον ποιήσω τόδε, ἀπομνῦναι δὲ τὸ ἀποφατικῶς ὀρκωμοτεῖν, οἷον· μὰ τὸ θεῖον οὐ ποιήσω τόδε τι. ἐνταῦθα οὖν ὁ Ἑκτωρ ἄμφω ποιεῖ, ἀπομνύμενος μὲν διὰ τὴν ἄρσιν, ἐπομνὺς δὲ διὰ τὴν θέσιν. [Ἰστέον δὲ ὅτι, καθὰ ἐν τῷ Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας, καὶ ἐν τῷ «ἦκεις ἐφ' ἡμᾶς», καὶ ἐν τῷ «δαιμονίη, 3.83 τί μοι ἐπέχεις», ἢ ἔπ' ἰ πρόθεσις ἐναντιωματικῶς λαλεῖται ἀντὶ τῆς ᾗ-κ-α-τ-α, οὕτω καὶ ἐν τῷ ἐπιόρκος καὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ. ἐπιόρκεῖν γὰρ τὸ κατὰ ὄρκου γίνεσθαι τῷ ψεύδει καὶ μὴ κατ' ἀλήθειαν οἰκειοῦσθαι αὐτῷ.] (η. 334) Ὅτι ῥινόν, ἡγουν δέρμα, πολιοῦ, ὃ ἐστὶν λευκανθίζοντος, λύκου ἐνδύει ὁ ποιητὴς τὸν Δόλωνα, ἐπίτηδες καὶ αὐτὸ ὡς ἄφρονα, ἵνα καὶ δι' αὐτοῦ ὑπολεύκου ὄντος κατάφωρος ὁ ἀνόητος γένηται. τεφρῶδες γὰρ τὸ χρῶμα τοῦ λύκου καὶ οὐ βαθὺ προβεβλημένον τὸ μέλαν. ὅθεν καὶ τὸ τῆς νυκτὸς μέρος τὸ ἦδη προσκυροῦν τῇ ἡμέρᾳ ἀμφιλύκη λέγεται νύξ, ἣν ἢ ἀπεριμέριμος ἰδιωτεῖα λυκόφως λέγει. ἴσως δὲ καὶ ὠκείωται ἢ λυκὴ τῷ δολιευομένῳ. διὸ παρὰ Αἰλίῳ Διονυσίῳ κεῖται τὸ λυκοφιλίως ἀντὶ τοῦ ὑπόπτως, ὑπούλως, ὃς φέρει καὶ Μενάνδρου χρῆσιν ταύτην «λυκοφίλιοι μὲν εἰσὶν αἱ διαλλαγαί». Δῆλον δὲ ὡς ἢ ῥηθεῖσα ἀμφιλύκη καὶ ἐκ τοῦ λύγη γίνεται, ὃ σημαίνει κατὰ τοὺς παλαιούς τὴν σκιάν, προσλαβὸν δὲ τὸ ᾗ ποιεῖ τὴν ἡλύγην, ὃ δηλοῖ σκέπην, σκιάν. ἐξ οὗ ἐπηλυγασάμενος παρὰ Πλάτωνι ὁ προβαλόμενος καὶ ἐπισκιασάμενος. ὅτι δὲ καὶ νυκτερινοὶ κύνες λέγονται οἱ λύκοι, ἔστιν εὐρεῖν ἐν τοῖς παλαιοῖς. (η. 333 ς.) Ἔστι δὲ ἢ περὶ Δόλωνος Ὀμηρικὴ φράσις αὕτη· «αὐτίκα δ' ἄμφ' ὤμοισιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα, ἔσσατο δ' ἔκτοσθε ῥινόν πολιοῖο λύκοιο». Καὶ ὅρα ὅτι κἀνταῦθα ἔσσατο φησι δέρμα λύκου, ὡς καὶ πρὸ τούτων ἐπὶ τοῦ βασιλέως «ἔσσατο δέρμα λέοντος». δηλοῖ δὲ καὶ νῦν τὸ ἐπεκάθισεν ἑαυτῷ, περιέθετο. (η. 335) Διὸ καὶ ἐπὶ περικεφαλαίας αὐτὸ λέγει, ἐπαγαγὼν εὐθὺς τὸ «κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην κυνέην», ἔσσατο δηλαδή, ὃ ἐστὶ περιέθετο, καθὰ καὶ ἐπὶ Μενελάου εἶπεν, ὅτι στεφάνην ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἐθήκατο πρὸς ὁμοιότητα τοῦ «ἀμφ' ὤμοις ἐβάλετο τόξα». ταῦτόν γὰρ εἰπεῖν ἐβάλετο καὶ ἐθήκατο. ἴσως δὲ καινὸν οὐδὲν καὶ ἀντὶ τοῦ ἐνδύσασθαι νοῆσαι τὸ ἔσασθαι, εἶγε τὴν λέξιν τοῦ ἐνδύεσθαι καὶ ἐπὶ πανοπλίας 3.84 τίθησιν ὁ ποιητὴς, ὡς ἐδήλωσε τὸ «ὄπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτην». Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ δέρμα τοῦ λύκου λυκὴν ὁ ποιητὴς ἐρεῖ μετ' ὀλίγα πρὸς

ὁμοιότητα τοῦ παρδαλέην καὶ τῶν ὁμοίων, καὶ ὅτι τοὺς ἐν τῇ νυκτεγεργία ἥρωας καινοτρόπως ὁ ποιητὴς ὠπλισμένους ἰστορήσεν, ὡς καὶ προεδήλωται, τὸν Δόλωνα, τὸν Διομήδην, τὸν Ὀδυσσεά, τοὺς βασιλεῖς, τοὺς λοιπούς. καὶ ὅτι τοῦ ποιητοῦ εἰπόντος «κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην», ὡς ἐρρέθη, «κυνέην», φασὶν οἱ Ὑπομνηματισταί, ὅτι ἴκτις ἐστὶ ζῶον ὅμοιον κυνιδίῳ Μελιταίῳ, ὀρνιθοφάγον, τοῖς σμήνεσιν ἐπηρεάζον, ἔχον τὸ αἰδοῖον οἶον ὁστοῦν, καὶ ἰᾶται στραγγουριῶντας. τὸν δὲ Ὅμηρον ἀφελεῖν φασὶ τὸ ἰ, δέον εἰπεῖν ἰκτιδέην κυνέην. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐνταῦθα μὲν ἐν τῷ «ἐπὶ κτιδέην» ἀμφίβολόν ἐστιν εἴτε μετὰ συναλιφῆς τῆς προθέσεως ῥητέον ἰκτιδέην τετρασυλλάβως εἴτε τρισυλλάβως κτιδέην ἀσυναλείπτως. ὅτε δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ «τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην εἴλετο», τὴν ἀμφιβολίαν διέκρινεν ὁ ποιητὴς φανερώς γράψας κτιδέην ἐν τρισὶ συλλαβαῖς, ὡς ἔφασαν οἱ Ὑπομνηματισταί. Οἱ δὲ καὶ πανοῦργον τὴν ἴκτιν τὸ ζῶον ἰστοροῦσι καὶ μεῖζον μὲν γαλῆς καὶ δασύτερον, ἄλλως δὲ παραπλήσιον. οἱ δὲ ἀγρίαν λέγουσιν εἶναι γαλῆν. καὶ ἐτέρωθεν δὲ εἰκασμὸς τοῦ ζῶου συναγεται τοιοῦτος. Ταρτησία, φασί, γαλῆ ὁμοίον τι ἴκτιδι. Εἰ δὲ καὶ ταῦτόν ἴκτις αὕτη βαρυτόνως καὶ ἰκτίς ὀξυτόνως ἢ παρὰ τῷ Κωμικῷ μεμνημένῳ ἰχθυοφάγου ἰκτίδος, οὐκ ἀναγκαῖον ἄρτι ζητεῖν. Ἐλλιπῶς δὲ εἴρηται τὸ «κρατὶ δ' ἐπὶ κτιδέην κυνέην». ῥήματος γὰρ ἀπὸ κοινοῦ λείπεται ἢ προηγησαμένου ἀνωτέρω, οἶον ἐβάλετο ἢ ἔσσατο, ἢ ἐπαγομένου. Ἐπάγει γὰρ «ἔλε δ' ὄξυν ἄκοντα», ἵνα ἢ «κτιδέην ἔλεν». Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, ὅπερ ἐπὶ τοῦ «κυνέην ταυρείην» ἐγράφη, καὶ ἐνταῦθα ἔστιν εἰπεῖν. εἰ γὰρ κτιδέη, πῶς κυνέη; καὶ ἐὰν κυνέη, πῶς κτιδέη; ἔστι δὲ τοῦτο εὐλογώτερον ἐκείνου. ἐπεὶ γὰρ ἡ ἴκτις κυνιδίῳ κατὰ τινὰς ἔοικεν, ἐγγὺς ἂν εἴη καὶ ἡ ἰκτιδέη κυριολεκτεῖσθαι εἰς κυνέην. Δῆλον δὲ ὅτι πρὸς ὁμοιότητα τῆς παλαιφάτου κυνέης καὶ ἡ κτιδέη λέγεται. ἀμφότεραι γὰρ ἐκ τῶν καλυπτόντων δερμάτων καλοῦνται, ἡ μὲν τοῦ κυνείου, ἡ δὲ τοῦ ἰκτιδείου. (η. 336 ς.) Ὅτι σχῆμα 3.85 προαναφωνήσεως τὸ «οὐδ' ἄρ' ἔμελλεν» ὁ Δόλων «ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἄψ' Ἐκτορι μῦθον ἀποίσειν». ἀγωνιῶντι γὰρ ἀκροατῇ καὶ μάλιστα τῷ φιλέλληνι προλαλεῖ τὸ ἀποβησόμενον. οὕτω δὲ προαναφωνητικῶς καὶ τὸν Ἐκτορα ἐπίορκον ὁμόσαι εἶπεν, ἐφ' οἷς περὶ τῶν Ἀχιλλέως ἵππων ὤμοσε τῷ Δόλῳ. (η. 338) Ὅτι παραφράζων τὸ «λιπέτην δὲ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους», ὅπερ ἐπὶ τῶν Ἑλληνικῶν κατασκόπων ἐρρέθη, φησὶ περὶ τοῦ Δόλωνος «ἀλλ' ὅτε δὴ ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιπεν ὄμιλον». (η. 339) Ὅτι τοὺς μὲν Ἑλληνικοὺς ἐπισκόπους ἀπερχομένους διὰ παραβολῆς τε ἐσέμνυνεν, εἰκάσας λεόντοιν αὐτοὺς καὶ ἐπωρχήσατο διὰ τῆς φράσεως τῆς ἐκείνων πορεία εἰπὼν «ἂν φόνον, ἂν νέκυας» καὶ ἐξῆς. τὴν μέντοι τοῦ ἀγεννοῦς Δόλωνος πορείαν ἐπιτρέχων οὕτω φησὶ «ἔβη ἂν ὁδὸν μεμαῶς». (η. 339–43) Ὅτι πρῶτος Ὀδυσσεὺς προνοητικώτατα ἤσθετο τὸν Δόλωνα ἐρχόμενον, καὶ στοχαζόμενος, οἷα εἰκός, ἔφη «οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀπὸ στρατοῦ», τῶν Τρώων δηλαδή, «έρχεται ἀνὴρ, οὐκ οἶδ' ἢ νήεσιν ἐπίσκοπος ἡμετέρησιν ἢ τινὰ συλήσων νεκύων κατατεθνειώτων». (η. 344–7) Εἶτα καὶ συμβουλεύει «ἀλλ' ἐῷμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο τυτθόν, ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἔλοιμεν καρπαλίμως. εἰ δ' ἄμμε», ἤγουν ἡμᾶς, «παραφθαίησι πόδεσιν, ἀεὶ πρὸς νῆας» αὐτὸν συνέλαυνε. Καὶ ὅρα τὸ ἐνεργὲς τῆς τοῦ Ὀδυσσεῶς φρονήσεως, αὕτη τε γὰρ ἡ βουλή εὐπετῶς ἔσχεν αὐτῷ, καὶ ἡ αἰτία δὲ τῆς τοῦ Δόλωνος ὁδοῦ εὐστόχηται, ὑπενοήθη δὲ καὶ τὸ ποδῶκες τοῦ ἐπισκόπου, ὡς εἰκός ὃν τοιοῦτον εἶναι αὐτόν. (η. 347 ς.) Διὸ καὶ τῷ Διομήδει ἐπιτρέπει εἰπὼν «αἰεὶ ποτὶ νῆας» ἢ «προτὶ νῆας, ἀπὸ στρατόφιν», ἤγουν ἀπὸ τοῦ Τρωϊκοῦ στρατοῦ, «προτιειλεῖν» τὸν ἄνδρα, ἤγουν εἴλει καὶ στρέφε, «ἔγχει ἐπαΐσσω, μὴ πως προτὶ ἄστου ἀλύξη». Ἐνταῦθα δὲ τυχὸν μὲν κολακεύει Ὀδυσσεὺς ἐν δέοντι τὸν Διομήδην ὡς ἑαυτοῦ ποδωκέστερον, τυχὸν δὲ οὐδὲ θαρρεῖ πάνυ οὐδ' ἐνταῦθα τὸν ὠκὺν δρόμον, ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα ποιεῖ ἀεθλεύων, ἐνθα δεδοικέναι φησὶ οἷοισι πόδεσσι μὴ τις αὐτὸν παρέλθῃ. οὐκ οὐκ ἤσχυεν Ὀδυσσεὺς τῷ Διομήδει τὴν

ἐπιλογὴν, ἐξ αὐτῆς, ὃ φασι, πρώτης γραμμῆς ἀγαθὰ ποιήσας, ὃς καὶ νῦν πρῶτος ἦσθετο τοῦ πολεμίου ἐπιόντος, καθὰ καὶ ὁ Νέστωρ ἐν τοῖς ἐξῆς πρῶτος τοῦ τῶν ἵππων κτύπου ἀκούσει ἐπανιόντων τῶν κατασκόπων. καὶ οὐκ ἔστιν οὐδὲ τοῦτο κατὰ τοὺς τὸν Ὀδυσσεῖα 3.86 ψέγοντας σημεῖον δειλίας, ἀλλὰ προνοίας, ὅποια καὶ ἡ κατὰ τὸν Νέστορα. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ τὸν Ῥῆσον ὁρᾷ καὶ τοὺς ἐκείνου ἵππους. καὶ ἔστιν ἀληθῶς αὐτὸς ἐπίσκοπος, ἦγουν σκοπευτῆς ἀκριβῆς. ὅτι γὰρ ἡ ἑ-π-ι πρόθεσις καὶ ἀκρίβειάν τινα σημαίνει καὶ ἐπίτασιν ἐνεργείας, δηλοῖ καὶ τὸ ἐπιόψομαι, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται, ἔτι δὲ καὶ τὸ «ἐπιδραμέτην», κατωτέρω ρηθὲν ἀντὶ τοῦ μάλλον καὶ συντονώτερον ἔδραμον. Ἐν δὲ τοῖς εἰρημένοις ὄρα καὶ ὅτι ἐν συνήθει σχήματι ἀπορίας βιωτικῶ τε καὶ περιουσιάζοντι τὴν ποίησιν ἐκτίθεται ὁ ποιητῆς τὰς ὡς ἐπὶ πολὺ αἰτίας τῆς νυκτερινῆς ἔξω τοῦ στρατοπέδου πορείας τῶν στρατιωτῶν, μονονουχὶ λέγων ὡς ἡ διὰ κατασκόπησιν τοῦτο γίνεται τὴν πρὸ ἔργου ἄρτι τῷ Δόλῳνι ἢ διὰ λάφυρα. Οὕτω καὶ μετὰ ταῦτα ἐρωτῶν ὁ Διομήδης τὸν Δόλῳνά φησι «πῆ δὴ ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεαι οἶος» ἐν νυκτί; «ἢ τινα συλήσων νεκύων; ἢ σ' Ἐκτωρ προέηκε διασκοπιάσθαι ἕκαστα» καὶ ἐξῆς. Ἐνθα ὄρα καὶ ὡς περιέφρασε τὸν ἐπίσκοπον, οὐκ αὐτὸν ἀλλὰ ἔργον αὐτοῦ εἰπὼν τὸ διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα. τὸ δὲ συλήσων ἀντὶ τοῦ ἐκδύσων κατὰ τοὺς παλαιούς, ἦγουν σῦλα καὶ λάφυρα ληψόμενος. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ τοιοῦτου συλᾶν εἴληπται καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ κλέπτειν, ἐπειδὴ ὡσπερ ὁ ἐν μάχῃ συλῶν μετὰ δέους ὑφαιρεῖται τὰ σκῦλα, οὕτω πως καὶ ὁ κλέπτων. ἀμφοτέρω γάρ, καθὰ καὶ οἱ ληισταί, παραβάλλουσι κινδύνῳ τὰς σφῶν κεφαλᾶς.] Τοῦ δὲ «νεκύων κατατεθνειώτων» ὅτι θατέρα λέξις περιττῶς κεῖται, πολλαχοῦ φαίνεται, καὶ που κεῖται καὶ αἰτία τῆς τοιαύτης ἐν φράσει στοιβῆς. Ὁ δὲ παλαιὸς ἀστεῖος ἐκεῖνος, ὁ τοὺς χλωροὺς ἀνθρώπους νεκροὺς ὀνομάσας, εἴποι ἂν ἐντεῦθεν λαβεῖν τὴν ἀρχήν, ὡς τῶν τοιούτων παρ' αὐτῷ νεκρῶν οὐ τεθνεώτων. Ἱστορεῖ γάρ τινα ὁ Ἀθήναιος βαρὺν δοκοῦντα, ὅτι ἔσκωπε τόπον τινὰ ὡς νοσερόν, φάναι πρὸς τοὺς αἰτιωμένους ἐποίκουσ, ὡς καὶ πῶς ἂν πόλιν ἐρεῖ νοσώδη, ἔνθα καὶ οἱ νεκροὶ περιπατοῦσιν; [Εἶεν δ' ἂν πρέποντες ἐννοίᾳ τοιαύτη κατὰ τοὺς, ὡς εἴρηται, χλωροὺς καὶ οἱ παρ' ἄλλοις διὰ τὸ κατ' ὄψιν ὠχρὸν πύξινοι.] 3.87 (η. 344) Τὸ δὲ «παρεξελθεῖν πεδίοιο» Ὀμηρικώτερον ἐστὶ γραφόμενον «παρὲξ ἐλθεῖν» ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου, ὁμοίως τῷ «παρὲξ ὁδοῦ», ὃ μετ' ὀλίγα εἰρήσεται. (η. 346) Τὸ δὲ «παραφθαίη πόδεσσιν», ἀντὶ τοῦ προδράμη, νικήσει, παρέλθη. χωρὶς δὲ γε προθέσεως τὸ ἀπλῶς φθάσαι ἢ λέξις δηλοῖ, ὃ ἐστὶ προλαβεῖν. ἐρεῖ οὖν μετ' ὀλίγα «μή τις φθαίη» ἐπευξάμενος βαλεῖν. (η. 347 ς.) Ὅρα δὲ καὶ ὡς μιᾷ ποιητικῇ προθέσει φιλητῶς ἐνέμεινεν ἐν τῷ «προτὶ νῆας» ἢ «ποτὶ νῆας», καὶ «προτιελεῖν», καὶ «προτὶ ἄστυ ἀλύξη». (η. 349 ς.) Ὅτι Διομήδης καὶ Ὀδυσσεὺς τὸν Τρωϊκὸν κατάσκοπον γνόντες «παρὲξ ὁδοῦ ἐν νεκύεσσι κλινθήτην», ἵνα δηλαδὴ πεδοὶ κείμενοι λάθωσι τὸν Δόλῳνα συναναμειγμένοι τοῖς νεκροῖς. «ὃ δ' ἄρ ὦκα παρέδραμεν ἀφραδίησι». Καὶ ὄρα ὅτι νῦν οὐκ ἐπὶ φόγῳ εἶπε τὴν ἀφραδίαν ὡς ἐπὶ ἀφροσύνης καὶ κακονοίας, ἀλλ' ἀπλῶς οὕτως ἐπὶ ἀγνοίας καὶ ἀντὶ τοῦ ἀπρονοήτως. τὸ δὲ ὦκα τῆς μαρτυρηθείσης τῷ Δόλῳνι ἔνδειξις ἐστὶν ὠκύτητος. Περὶ δὲ τοῦ παρὲξ πολλαχοῦ γέγραπται, ὅτι τε βραχεῖαν δηλοῖ διάστασιν. σημαίνει γὰρ διὰ μὲν τῆς π-α-ρ-α ἐγγύτητα, διὰ δὲ τῆς ἑ-ξ ἀπόστασιν, καὶ ὅτι διαφορεῖται κατὰ τὴν σύνταξιν, ἐνταῦθα μὲν γενικῇ συνταχθέν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, μετ' ὀλίγα δὲ αἰτιατικῇ ἐν τῷ «παρὲκ νόον ἦγαγεν Ἐκτωρ». (η. 352 ς.) Ὅτι τὰς ἡμιόνους προφερεστέρας εἶναι τῶν βοῶν ἔλκειν κατὰ νεῖδον ἄροτρον γεωργικώτατα λέγει ὁ ποιητῆς. Φασὶ γὰρ οἱ ἔμπειροι, ὡς ἐν μὲν τῇ πρώτῃ τῆς γῆς ἐργασία βοῶν δεῖ σχολαιοτέρων ὄντων καὶ γενναιοτέρων, ὡς ἂν βαθεῖα γένηται ἢ τομῆ, ἐν δὲ τῇ νεῖῳ ἤδη προεσχισμένη χρήσιμον τὸ τῶν ὀρέων γένος μάλλον ὡς ὀξύτερον. τοιοῦτον γὰρ τὸ ὀρικὸν ζευγος, ὡσπερ αὐτὸ τῶν βοῶν ἰσχυρότερον. Προφέρει δὲ τὸν λόγον τοῦτον ὁ ποιητῆς, μετρῶν ὅσον διάστημα τῶν

Ἑλληνικῶν κατασκόπων ἦν πρὸς τὸν Δόλωνα, ὅτε διώκοντες ἤγγισαν αὐτῷ. Φησὶ γὰρ «ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέην ὅσον τ' ἐπὶ οὖρα πέλονται ἡμιόνων. αἶ γάρ τε», ἤγουν αὗται, «βοῶν προφερέστεραί εἰσιν ἑλκόμεναι νειοῖο βαθείης πηκτὸν ἄροτρον. τῷ μὲν», ἤγουν οὗτοι, «ἐπιδραμέτην», καὶ ἐξῆς. (η. 351) Εἰσὶ δὲ οὖρα ἢ προπαροξυτόνως ἐπίουρα τὰ ὀρμήματα ὡς ἀπὸ τοῦ ὀρούειν, ἢ τὰ μεταξὺ διαστήματα, ὡς ἀπὸ τοῦ οὔρος, ὁ περιορισμός, κατὰ γένους μεταπλασμόν, [ὁποίου τρόπου ἐστὶ καὶ 3.88 τὰ δάκτυλα καὶ τὰ ταρσά καὶ τὰ λύχνα καὶ τὰ πεσσά δέ, ὡς τὸ «καὶ πεσσά πεντάγραμμα καὶ κύβων βολαί».] Ἔστι δὲ ὁ μὲν πρὸς ἡμιόνους εἰκασμός τοῦ Δόλωνος, ὁ δὲ πρὸς βόας τῶν διωκόντων Ἑλληνικῶν ἡρώων, εὐγενέστερος ὢν οὗτος πάντως ἐκείνου. (η. 352) Προφερέστεραι δὲ αἶ ταχύτεραι καὶ ἔμπροσθεν φερόμεναι. (η. 353) Βαθεῖαν δὲ λέγει νειὸν τὴν ἢ ὀφείλουσαν ἢ δυναμένην εἰς βάθος σχίζεσθαι. Πρωτότυπον δὲ αὐτῆς τὸ νεᾶν, οὗ χρήσις παρ' Ἑσίοδω ἐν τῷ «θέρεις δὲ νεωμένη οὐ σ' ἀπατήσει». ἐξ οὗ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἀνανεώσασθαι λόγους τὸ ἀνακινήσαι, εἰπεῖν δὲ καιριώτερον, ἀναπολήσαι. Ἀρότρου δὲ πηκτοῦ μνεῖα καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν, ὅπερ ἐστὶν ἢ τὸ εὐπαγὲς καὶ στερεὸν ἢ ἄλλως τὸ καθ' Ἑσίοδον, ὃ ἀντιδιαστέλλεται πρὸς τὸ αὐτόγυον. ἐνθυμητέον δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ πηκτῶν κλιμάκων ἀντὶ τοῦ εὐπαγῶν, ὃ κεῖται πού παρ' Εὐριπίδῃ. δῆλον δ' ὡς ὁ πλεονασμός τοῦ ῥ ἐν τῇ ληγουσῇ τοῦ «ἄροτρον» διέστειλεν οὕτως αὐτὸ ἐκ τοῦ ἀρότου, ὃς οὐ μόνον τὸ τοῦ ἀροτριάων ἔργον δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν ἐνιαυτὸν παρὰ Σοφοκλεῖ, προπαροξυνόμενον ἀναλόγως τῷ ἄμηνος. (η. 354–6) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τέως μὲν, ὅσον ἐρρέθη, ὁ ποδώκης Δόλων διίσταται τῶν διωκόντων καὶ ποιεῖ τὴν τοῦ πράγματος περιπέτειαν ἐναγώνιον, ἐφεξῆς δὲ, ἐπεὶπερ «οἱ μὲν ἐπιδραμέτην», ὡς εἴρηται, «ὃ δ' ἄρ' ἔστι δοῦπον», φησὶν, «ἀκούσας–ἔλπετο γὰρ κατὰ θυμὸν ἀποστρέψοντας ἐταίρους ἰέναι πάλιν Ἐκτορος ὀτρύναντος», –ἄλλως μετρεῖ ὁ ποιητὴς τὸ μεταξὺ τῶν κατασκόπων διάστημα. (η. 357–9) Φησὶ γὰρ «ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄπεσαν», οἱ τε διώκοντες καὶ ὁ διωκόμενος, «δουρηνεκές ἢ καὶ ἔλασσον, γνῶ ῥ' ἄνδρας δηῖους» ὁ Δόλων, «λαιψηρὰ δὲ γούνατ' ἐνώμα φευγόμεναι· τοῖ δ' αἶψα διώκειν ὠρμήθησαν». (η. 360–4) Εἶτα ἐπιπλέκων παραβολὴν λέγει «ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δῶ κύνε εἰδότε», ἤγουν ἴδμονες, «θήρης ἢ κεμάδα ἢ ἐλαγῶν ἐπέιγετον ἐμμενὲς αἰεὶ χῶρον ἀν' ὑλήεντα, ὃ δὲ προθήσει μεμηκῶς», οὕτω τὸν Δόλωνα Διομήδης καὶ Ὀδυσσεὺς «λαοῦ ἀποτμήξαντε διώκετον ἐμμενὲς αἰεὶ». (η. 357) 3.89 Ἰστέον δὲ ὅτι «δουρηνεκές» λέγει τὸ εἰς ὅσον δόρυ φέρεται, ἵνα δηλοῖ βολὴν δορός, ἢ ὅσον μῆκος δουρός. διὸ μετ' ὀλίγα ἐπαΐσσων ὁ Διομήδης φησὶ «ἢ ἐμένε ἢ σε δουρὶ κιχήσομαι», ὅπερ καὶ αὐτὸ διχῶς νοεῖται, ἢ ὡς ἐπαφίεις τὸ δόρυ περιγενήσομαί σου ἢ αὐτοσχεδὸν τύψας ἔλω σε, ὡς εἰ καὶ τις ἰχθὺν τριαίνῃ πλήξας κιχήσεται. δοκεῖ δὲ καὶ ἄλλως ἀστείως αὐτὸ εἰρησθαι, ἵνα λέγη ὡς, ἐπεὶ οὐ δύναμαι κιχήσασθαί σε ποσὶ, κιχήσομαί σε δουρί. Πρὸς ὁμοιότητα δὲ τινα τοῦ διηνεκές καὶ ποδηνεκές συντέθειται τὸ δουρηνεκές, καὶ ἔτι τοῦ κεντρηνεκές. λέγεται γὰρ ἵππος κεντρηνεκής ὁ εὐπειθὴς κέντροις. κέντρα δὲ φαμεν, ἃ καὶ ἐγκεντρίδας οἱ παλαιοί, ἤγουν τὰ περὶ τὰς πτέρνας, οἷς, φασὶν, ἐλαύνονται ἵπποι. καὶ κλέπταις δὲ ἦσαν ἐγκεντρίδες τινές. Κόροιβος οὖν τοιαύτας ἔχων ἀνερριχᾶτο κλεπτικῶς διὰ τῶν τοίχων, ἐλέγετο δὲ καὶ ἰχθύκεντρον κατὰ Πausανίαν τρίαίνα, ἢ ἐπὶ μεγάλων ἰχθύων χρώνται. (η. 357) Τὸ δὲ «ἄπεσαν», ἤγουν ἀπῆσαν, διίσταντο, οὐ τοὺς διώκοντας μόνους δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ τὸν διωκόμενον. οὐ γὰρ αὐτοὶ μόνον ἀπῆσαν ἐκείνου, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ἐκείνων κατὰ τὸ «ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέην», ὁ Δόλων δηλαδὴ. Ἐνθα ὅρα καὶ ὅτι λείως δυνάμενος ὁ ποιητὴς φράσαι «ἀλλ' ὅτε δὴ ἀπέην», προέκρινε τραχυφωνῆσαι διὰ τῆς τοῦ ῥ-α ἐπενθέσεως, ὡς καὶ ἐν τῷ «ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἄπεσαν», καὶ ἐν τῷ «γνῶ ῥ' ἄνδρας δηῖους». Τὸ δὲ «δουρηνεκές ἢ καὶ ἔλασσον» τὸ φιλάληθες τῆς ἱστορίας δηλοῖ, ὡς ἔστιν ὅτε καὶ ἐνδοιαζούσης πιθανῶς. (η. 358 ς.) Ἐκ δὲ τοῦ «λαιψηρὰ γούνατα ἐνώμα» φεύγειν, παραπέφρασται τὸ ἀντίθετον τὸ «τοῖ δ' αἶψα

διώκειν ὠρμήθησαν», οὗ τὸ ἐπίρρημα τὸ αἴψα πρωτόθετόν ἐστι τοῦ λαιψηρά. Θρασύδειλος δέ, ὡς καὶ προερρέθη, ὁ Δόλων, ὃς μετὰ θάρσους τὸν ἄθλον ὑποδὺς εἶτα φεύγει κατὰ κράτος τοὺς πολεμίους ἰδών. οὕτως οὐδὲν οἶδε συντελεῖν ἀρετὴ σώματος, εἰ μὴ ψυχικῶ καλῶ συζευγνύοιτο. τί γὰρ ὦνησεν ἢ τῶν ποδῶν ὠκύτης μόνη τὸν Δόλωνα, ἥτις οὐδ' ἐν γυμνασίῳ δίχα εὐβουλίας ἔχει τὸ ἐνεργόν. ἔοικεν οὖν καὶ αὐτὸς ὁ Δόλων καταγινώσκειν ἑαυτοῦ τὸ μὴ δεῖν κατάσκοπον σταλῆναι, ὃς τῶν πολεμίων ἐπιδιωκόντων ἔστη δοῦπον ἀκούσας. «ἔλπετο γάρ», ὡς εἴρηται, «ἀποστρέφοντας ἐταίρους ἰέναι Ἐκτορος ὀτρύναντος». ἴσως δὲ οὐ μόνον ἔλπεται τοῦτο, ἀλλὰ καὶ εὐχεται. τυχόν δὲ καὶ τοῦ 3.90 Ἐκτορος ψεῦδος καταγινώσκει ὁ Δόλων, ὡς οἷα μεταμεληθέντος ἐπὶ τῇ ὑποσχέσει τοῦ μεγάλου δώρου, ὅπερ μεγάλα δῶρα πληθύνων ἐρεῖ Ὀδυσσεύς. λαιψηρά δὲ ἢ ἐπιρρηματικῶς, ἵνα λέγη ὡς λαιψηρῶς ἐνώμα τὰ γόνατα, ἢ ὀνοματικῶς τὰ λαιψηρὰ γούνατα. ποδώκης γὰρ ὁ Δόλων. (η. 360) Ἐν δὲ τῷ «δύω κύνε» πλεονάζει τὸ δύω, καθὰ καὶ ἐν τῷ «δύω κοσμήτορε Ἀχαιῶν». Τὸ δὲ «εἰδότε θήρης» σημείωσαι, ὡς τοῦ εἰδέναί καὶ γενικῆ συνταχθέντος καὶ ἐπὶ ἀλόγων ζώων τεθέντος λόγῳ γλυκύτητος. (η. 361) Κεμάς δὲ κατὰ τινα γλώσσαν τὸ τῆς ἐλάφου, φασί, γέννημα, ἧς ἢ ἐτυμολογία εἰρήσεται. Τοῦ δὲ λαγῶς ὅτι πρωτότυπον ὁ λαγός διὰ τοῦ ὀ μικροῦ ἔχων τὴν λήγουσαν ὀξυτόνως, οὗ πρὸς διαστολὴν Λάγος τὸ κύριον, πολλοῖς ἀρέσκει τῶν παλαιῶν. πλεονάζει δὲ πρὸ τῆς ληγούσης τὸ μέγα ὰω, καθὰ καὶ ἐν τῷ κολῶς. καὶ αὐτοῦ γὰρ προϋπόκειται δυσύλλαβον ὄνομα, ὅπερ ὁ κόλος βοῦς καὶ τὸ κόλον δόρυ δηλοῖ. Γίνεται δὲ παρὰ τὸ λάειν, ὃ ἐστι βλέπειν, ὁ λαγός. τὸ δὲ λέγειν ὅτι λαγῶς παρὰ τὸ ὰλ-α ἐπιτατικὸν γίνεται καὶ τὸ ὰς ὠτός, τὸ ὠτίον, ἐξ οὗ δῆθεν ὁ λαγῶς, δοκεῖ ἔχειν ἀντιλογίαν διὰ τὴν ὀξυτόνησιν. ἐχρῆν γὰρ ἢ περισπᾶσθαι τὴν τούτου λήγουσαν διὰ τὸ ὰς, ἢ ἀλλὰ βαρύνεσθαι διὰ τὴν σύνθεσιν κατὰ τὸ φῶς ἄφως καὶ λειψίφως, ἥδη δὲ καὶ λυκόφως. [Δοκεῖ δὲ Ἀττικοῖς φίλος εἶναι ὁ ἐν δυσι συλλαβαῖς λαγῶς, οὗ καὶ ἡ ἐνικὴ γενικὴ τοῦ λαγῶ, καθὰ δηλοῖ ὁ γράψας τὸ «λαγῶ βίον ζῆς ὁ πρὶν ἄτρομος λέων», καὶ πληθυντικὴ εὐθεῖα οἱ λαγῶ. ἐκ δὲ τοῦ τοιοῦτου λαγῶς καὶ κρέα λαγῶα παρὰ τῷ Κωμικῶ. μνηστέον δὲ νῦν 3.91 σοφοῦ εἰπόντος ἐπὶ βασιλεῖ περιελκομένῳ δώροισι ὑπὸ τινος λαγωφοθάμῳ τὸ «ἔλκει λαγῶς λέοντα χρυσίνῳ βρόχῳ».] καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Τὸ δὲ «ἐπέιγετον ἐμμενὲς αἰεῖ» διασαφεῖ ὁ ποιητὴς ἔν τε τῷ «αἴψα διώκειν ὠρμήθησαν», καὶ κατωτέρῳ ἐν τῷ «διώκετον ἐμμενὲς αἰεῖ», ἐν οἷς καὶ τὴν ταύτολογίαν ὄρα, καὶ ὡς οὐ μόνον ἐπέιγειν τὸ ἐπισπεύδειν καὶ ἐρεθίζειν, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ τὸ διώκειν πολεμικῶς. (η. 362) Ἐν δὲ τῷ «ὃ δὲ προθήρησι», τουτέστιν ὁ λαγῶς, ὄρα ὅτι προτετίμηται τῆς κεμάδος ὁ λαγῶς εἰς σύνταξιν κατὰ γένους τιμιότητα, ὡς πολλαχοῦ γίνεται. Τὸ δὲ μηκάσθαι, ἀφ' οὗ μέσος παρακείμενος ὁ μεμηκῶς, ὑποτρίζειν τινὲς ἠρμηνεύκασιν. καὶ ἔστι μίμημα φωνῆς οὐ μόνον αἰγῶν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, ἀλλὰ καὶ ἐλάφου συλληπτικῶς καὶ λαγωῦ, ἦν ἀφήσιν οἶον κλαυθμόν τινα, ὅταν διωκόμενος κατάληπτος γίνηται. καὶ ἴσως ἐκ τοῦ τοιοῦτου ῥήματος καὶ ἡ κεμάς ὠνόμασται οἶονεῖ κημάς κατὰ μετάθεσιν καὶ κατὰ συστολὴν κεμάς, ἦν ὁ τὰ μεθ' Ὀμηρον γράψας ἐν δυσι ὰμ γράφει διπλάσας τὸ ἀμετάβολον. εἰ δὲ ἀπεμφαίνει τοῦτο, ζητητέον τὸ ἀκριβὲς ἐτέρωθεν. (η. 364 ς.) Ἀποτμηῆξαι δὲ λαοῦ τὸ πόρρω ἀπαγαγεῖν, οὗ ἀνάπαλιν τὸ μιγῆναι, οἶον «ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλε μιγήσεσθαι φυλάκεσσι», ἠγουν ἐνωθῆναι. αἰ δὲ λέξεις αὗται καὶ πολεμικαὶ ποτέ εἰσιν, ὡς δηλοῖ τὸ «ἀποτμηῆξαι κεφαλὴν», καὶ τὸ «μιγῆναι ἔγκασι φωτός». (η. 365) Ὅρα δὲ τὸ «μιγήσεσθαι», οὗ ἐνεστῶς μιγῶ. [Εἰ μὴ ἄρα μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐμίγην δευτέρου παθητικοῦ ἀορίστου γίνεται πρὸς ὁμοιότητα τοῦ πρώτου, ἵνα ἦ ὡς ἐμίχθη μιχθήσεσθαι, οὕτως ἐμίγη μιγήσεσθαι.] (η. 365–77) Ὅτι φεύγοντος ἐπικρατῶς τοῦ Δόλωνος–ποδώκης γὰρ ἦν, ὡς προεῖρηται–καὶ μέλλοντος ἤδη μιγήσεσθαι, ὡς ἐρρέθη, τοῖς Ἑλληνικοῖς φύλαξιν, ὁ Διομήδης μένος καὶ νῦν θεόθεν λαβών, «ἵνα μὴ

τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων φθαίη ἐπευξάμενος βαλέειν, ὁ δὲ δεύτερος ἔλθη», προσέφη «δουρὶ ἐπαΐσων· ἠὲ μένε, ἠὲ σε δουρὶ κιχήσομαι», ὡς καὶ αὐτὸ προεδήλωται, «οὐδέ σέ φημι δηρὸν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπὺν ὄλεθρον». Ἔφη δὲ «καὶ ἔγχοσ ἀφήκε», κατὰ τὸ «ἄμ' ἔπος ἄμ' ἔργον». «ἐκὼν δ' ἡμάρτανε 3.92 φωτός. δεξιτερὸν δ' ὑπὲρ ὦμον ἐϋξόου δουρὸς ἀκωκὴ ἐν γαίῃ ἐπάγη, ὃ δ' ἄρ ἔστη» λαθόμενος τῆς θρασύτητος, τάρβησέν τε βαμβαίνων, «ἄραβος δὲ διὰ στόμα», ἦγουν κατὰ στόμα, «γίνετ' ὀδόντων χλωρὸς ὑπαὶ δείους· τῷ δ' ἀσθμαίνοντε κιχήτην, χειρῶν δ' ἀψάσθη». (η. 378–81) Ὁ δὲ ποιεῖ τὰ τοῦ ἀγεννοῦς καὶ δειλοῦ. «Δακρύσας γὰρ ἔπος ἠΰδα· ζωγρεῖτε, αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι. ἔστι γὰρ ἔνδον χαλκός τε» καὶ ἐξῆς, ὡς προγέγραπται. Τῶν δὲ εἰρημένων πολλὰ προσαρμοζοῦσι λογογραφικαῖς ὑποθέσεις. Τὸ γοῦν «ἴνα μὴ τις φθαίη» καὶ ἐξῆς, προμάχου τινὸς ποιήσοι ἂν ἔπαινον, ὡσπερ καὶ τὸ «ἠὲ μένε» καὶ ἐξῆς. Τὸ δὲ «οὐδέ σέ φημι δηρὸν» καὶ ἐξῆς, ταπεινὸν θροήσει ἄνδρα πρὸς τινος δυνατοῦ λαληθέν. Τὸ δὲ «ἐκὼν δ' ἡμάρτανε φωτός» εἰς ἐπιείκειαν ῥηθήσεται ποτε πολεμιστοῦ. καὶ τὰ ἐφεξῆς δὲ ὁμοίως χρήσιμα ἔσονται. Φασὶ δ' ἐνταῦθα οἱ παλαιοί, ὅτι ἐνεργείας μεστὸς ὁ Διομήδης ἐφ' οἷς ποιεῖ. ἐπαινοῦσι δὲ καὶ τὸν Ὀδυσσεά, ὅτι μὴ ἀφήκε βέλος ἐκ τόξου. τὸ μὲν γὰρ δόρυ ἐπὶ ἐκφοβήσει ἀφεθὲν ὑπὸ τοῦ Διομήδους οὐ λανθάνει διὰ τὸ μέγεθος, ὁ δὲ οἷστὸς μάτην ἂν ἀφείθη. ἐλάνθανε γάρ, εἰ μὴ τυχὸν ἐρροίζησεν. (η. 368) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἐπευξάμενος βαλέειν» ἐναλλαγὴν ἔχει μερῶν λόγου, ὅποια ἐστὶν ἐν τε ἄλλοις, καὶ ἐν τῷ «χασσάμενος πελεμίχθη». κἀνταῦθα γὰρ τὸ ὀρθὸν τοιοῦτον· μὴ τις φθαίη βαλὼν ἐπεύξασθαι ἦτοι καυχήσασθαι. Εἰπεῖν δὲ ἄλλως κάλλιον, ἐν τῷ «φθαίη ἐπευξάμενος βαλέειν» τρεῖς αὐτὰι λέξεις ἀπροσκόπως δύνανται καὶ εἰς ῥήματα καὶ εἰς μετοχὰς μεταληφθῆναι, οἷον «μὴ τις φθάσας ἐπεύξεται βαλεῖν», καὶ πάλιν «μὴ τις φθαίη ἐπεύξασθαι βαλὼν», καὶ «μὴ τις φθαίη ἐπευξάμενος βαλεῖν», ὃ δὲ ἔφη ὁ ποιητής. Τὸ δὲ «δεύτερος ἔλθη» ἐφερμηνευτικὸν ἐστὶ πῶς τοῦ φθαίη. δῆλον γὰρ ὡς, εἴ τε φθαίη, οὐκ ἂν δεύτερος ἔλθοι, καὶ ὅς δὲ ἔλθοι δεύτερος, πάντως οὐκ ἔφθη. (η. 374) Τὸ δὲ «ἐν γαίῃ ἐπάγη» πάνυ 3.93 θαυμασίως πέπλασται. εἰ γὰρ ἔπεσε περὶ γῆν τὸ δόρυ, ἔλαθεν ἂν τὸν δειλὸν καὶ οὐκ ἂν ὑποδεδιῶς ἐστάθη, παγὲν δὲ εἰς γῆν καὶ ἐφ' ὀποσονοῦν ὀρθούμενον κατὰ τι φυτὸν ἢ σκόλοπα ἐθεάθη καὶ ἔστησε τὸν ταχὺν φεύγειν θρασύδειλον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «ἔστη τάρβησέν τε» καὶ ἐξῆς, χαρακτήρ ἐστὶν ἀνθρώπου πάνυ δειλιάσαντος ἐν κινδύνῳ, καὶ ὅτι οὐχ' ἀπλῶς ἔστη ὁ ποδώκης Δόλων, ἀλλὰ τοῦ τάρβους αὐτὸν οἷον πεδήσαντος. (η. 374 ς.) Καὶ ὅτι τὰ συνεχισθέντα τῆ παραθέσει τὸ ταρβῆσαι καὶ τὸ βαμβαίνειν καὶ ὁ ἄραβος, τὰ ἐξ ὀνοματοποιίας, τραχεῖαι λέξεις καὶ σκληραί, πλεονάσασαι καιρίως ἐν τόπῳ φοβερῷ καὶ μὴ ἐπιδεχομένῳ κάλλους ῥητορικῆς ἰλαρότητα, ὧν τὸ μὲν ταρβεῖν ταυτόν ἐστι τῷ τεταράχθαι τὴν βοήν, οὗ ἀνάπαλιν τὸ εὐρυβόαν εἶναι τινα καὶ βοήν ἀγαθόν. Τὸ δὲ βαμβαίνειν, ὃ ἐστὶ συγκρούειν τοὺς ὀδόντας, ἀπὸ τοῦ κατὰ στόμα ψόφου κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐσχημάτισται. καὶ ἔστι, φασί, δυσερμηνευτον. συμβαίνει δὲ τοῖς ῥιγοῦσι καὶ τοῖς ὑποπτήσσοι καὶ θέλουσι μὲν λαλῆσαί τι, ἀπορουμένοις δὲ καὶ ὑποτρέμουσι καὶ οὕτω τοὺς ὀδόντας συρρήσσοισιν. ὅτι δὲ καὶ ὁ Δόλων ὑπέτρεμε, δηλοῖ μετ' ὀλίγα τὸ «ὑπὸ δ' ἔτρεμε γυῖα». Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν ῥητορικῷ τινὶ Λεξικῷ φέρεται βαμβαλίζειν τὸ τρέμειν ὑπὸ ψύχους, ἐν δὲ ἐτέρῳ, ὅτι βαμβαίνων μὲν βήματα βάλλων, κατὰ βῆμα πορευόμενος καὶ παπταίνων, βαμβαλίζων δὲ ῥιγῶν, ἀπολλύμενος. Ὁ δὲ ἄραβος καὶ αὐτὸς τῶν βαμβαίνοντων ἐστὶν ἀποτέλεσμα. (η. 376) Τὸ δὲ «χλωρὸς ὑπαὶ δείους» πρὸς διαστολὴν εἴρηται [οὐ μόνον τοῦ κατὰ ἦβην καὶ νεότητα χλωροῦ καὶ ἐνίκμου, οὐ μὴν αἵου καὶ γεροντικῶς ἀλίβαντος, ᾧ δὲ χλωρῷ σύστοιχον καὶ τὸ χλωρὸν γόνυ παρὰ Θεοκρίτῳ καὶ ὁ ἐν Ὀδυσσεΐα διερὸς πούς, ἀλλὰ καὶ] τῶν ἄλλως ἢ ὑπὸ νόσου χλωρῶν ἢ κατὰ τινα φυσικὴν κρᾶσιν, καθ' ἣν ἔσκωπται, ὡς πῶς προγέγραπται, τὸ «οἷη περ φύλλων γενεή, τοιήδε καὶ ἀνδρῶν» εἰς

χλωρότητα δηλαδή κεχρωσμένων κατά φύλλα. Δήλον δὲ ὡς ὁμοίον τί ἐστὶ χλωρὸν ὑπὸ δέους εἶπειν καὶ ὠχρόν, ὥστε καὶ ὅτε εἶπη Ὅμηρος δέος χλωρὸν, 3.94 τὸ ὠχροποιὸν λέγει. [Ἄλλως μέντοι πρὸς ἀκρίβειαν ἀκατάχρηστον ὁ ὠχρὸς οὐκ ἂν ὀρθῶς πάνυ λέγοιτο χλωρός, κατὰ τὸ ἐν χλωρότητι χρυσοῦ, ἀλλὰ μάλιστα ὁ πυξοειδῶς κεχρωσμένος, ἀφ' οὗ πύξινός τις ἔσκωπται ἄνθρωπος παρὰ τοῖς παλαιοῖς, καὶ ἄλλως δὲ φράσαι, ὁ κατὰ χρυσοῦν χρῶμα βεβαμμένος τὴν ὄψιν, ὃν καὶ τοῦ χρυσοῦ γένους ἄνθρωπον σκῶψοι ἂν τις εὐφυῶς. Χρήσιμα δὲ εἰς νοῦν τοιοῦτον καὶ ἡ καθωμιλημένη ὠχρα, καὶ τὸ ῥηθῆναι ὠχρόν εἶναι τὸν χρυσοῦν διὰ τὸ πολλοὺς ἔχειν τοὺς ἐπιβουλεύοντας.] Ἡ Ὀμηρικὴ δὲ Μοῦσα ὀρᾷ καὶ τὴν, ὡς εἰκός, ὑπὸ δέους χλωρότητα τοῦ Δόλωνα καὶ τὸ ἐξ ἐκείνου, ὡς εἰκός, δάκρυον. οἱ γὰρ κατάσκοποι διὰ τὴν νύκτα οὐχ' ὀρῶσιν αὐτά. Γίνεται δὲ χλωρὸς ἀπὸ τοῦ χλόη κατὰ κρᾶσιν τοῦ ὄ και ἠ, ὁποῖαν πάσχει καὶ ἡ σιωπὴ καὶ τὸ δῶμα καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ βωστρεῖν καὶ παρὰ Ἡροδότῳ τὸ βωθεῖν. Τὸ δὲ «ἀσθμαίνοντε» τὸ πολὺ τοῦ τάχους δηλοῖ τοῦ Δόλωνα, εἶγε καὶ μόλις αὐτὸν ἰσθῶσι τοῦ δρόμου οἱ ἥρωες καὶ ἀσθμαίνοντες δὲ καταλαμβάνουσι. Τὸ δὲ «κιχήτην» ἐκ τοῦ κιχησάτην συγκέκοπται. τινὲς δὲ διὰ διφθόγγου τὴν τῆς λέξεως ταύτης ἔγραψαν παραλήγουσαν κατὰ τὸ ποιείτην καὶ τὰ ὅμοια. (η. 377) Τὸ δὲ ἄψασθαι χειρῶν προμηθείας ἐστὶ στρατιωτικῆς, οὐ μόνον ἵνα μὴ φύγη ὁ Δόλων, ἀλλὰ καὶ ἵνα μὴ παραξιφίδα τυχὸν φορῶν ἐλκύσῃ κατ' αὐτῶν, ἴσως δὲ καὶ ἵνα εἰς δεξιῶσιν τοῦτο νοήσας θαρρήσῃ σωθῆναι καὶ οὕτως ἐξείπῃ τὴν ἐφ' οἷς ἂν ἐρωτηθεῖ ἀλήθειαν. Τὸ δὲ δακρῦσαι πάνυ μὲν καὶ αὐτὸ ἀγεννές, θρασυδείλου δὲ ἴδιον. (η. 378 ς.) Περὶ δὲ τοῦ ζωγρεῖν δεδήλωται ἀλλαχοῦ, ὥσπερ καὶ περὶ τοῦ πολύκμητος σίδηρος. (η. 378–81) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πλούτου δηλωτικὸν τὸ «ἔστιν ἔνδον χαλκός τε χρυσός τε» καὶ τὸ ἐξῆς, καὶ ὅτι τὸ ζωγρεῖν ὑφερμηνεύων ὁ ποιητὴς ἐπήγαγε τὸ «ὦν ὑμῖν χαρίσαιο ἂν ὁ πατήρ 3.95 πολλά, εἴ κεν ἐμέ», τὸν Δόλωνα δηλαδή, «ζῶν πεπύθοιτο», ἡγουν ζωγρηθέντα ὑφ' ὑμῶν. (η. 382 ς.) Ὅτι οὐκ ἀπόβλητόν ἐστὶ σπουδαίῳ ἀνδρὶ τὸ κατὰ καιρὸν σοφίσασθαι καὶ οὕτω πως ψεύσασθαι. Ὀδυσσεὺς οὖν ἐνταῦθα δοκεῖ ψεῦδεσθαι, εἰπὼν μὲν τῷ Δόλῳνι ὅτι «θάρσει, μηδέ σοι θάνατος καταθύμιος ἔστω», ὃ ἐστὶν ἐν ἐνθυμήσει καὶ κατὰ διάνοιαν, οὐκ ἀντιπράξας δὲ τῷ Διομήδει ἀναιροῦντι αὐτόν. Καὶ ὅρα τὴν τοῦ λόγου δεξιότητα μέσως εἰρημένου. οὐ γὰρ ὤμοσεν ἢ ἀπεφήνατο ὡς οὐ τεθνήξῃ, ἀλλὰ προστακτικῶς εἶπε· θάρσει, μηδὲ ἐνθυμοῦ θάνατον, ὅπερ οὐδεμίαν εἶχε πληροφορίαν ζωῆς. αὐτὸς μέντοι οὐκ ἀναιρεῖ αὐτόν, ἴσως μὲν διὰ τὴν ἀπλῶς ἐν ψιλῷ λόγῳ συνθήκην, τάχα δὲ καὶ διότι λόγου ὅλως τῷ Δόλῳνι ἐκοινώνησε, μάλιστα δὲ ὅτι τὰ μὲν εἰς χεῖρα τῷ Διομήδει ἀνατίθησι, τὰ δὲ εἰς λόγους ἑαυτῷ. Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἡ πολλὴ δειλία ἐξέκρουσε τὸν Δόλωνα τοῦ φρονεῖν. ὁ γὰρ εἰς μηδὲν δέον ἀπαιτήσας ὁμόσαι τὸν Ἐκτορα εὐκόλως ἐνταῦθα καὶ δίχα ὄρκου πείθεται τῷ ἐχθρῷ, λέγοντι «θάρσει» καὶ ἐξῆς. (η. 385–9) Ὅτι ἐρωτήσεις ἐνταῦθα παρὰ τοῦ Ὀδυσσεῶς πρὸς τὸν Δόλωνα γοργαὶ διὰ τὸ κατεπεῖγον τοῦ καιροῦ τοιαῦται «πῆ δ' οὕτως ἐπὶ νῆας ἀπὸ στρατοῦ ἔρχεαι οἷος νύκτα δι' ὀρφναίην», τὴν καὶ προρρηθεῖσαν, ἧς διασαφητικὸν τὸ «ὅτε θ' εὐδουσι βροτοὶ ἄλλοι. ἢ τίνα συλήσων», φησί, «νεκύων», ὡς καὶ προεγράφη, «ἢ σ' Ἐκτωρ προέηκε διασκοπιᾶσθαι ἕκαστα, ἢ σε αὐτὸν θυμὸς ἀνῆκεν», ὅπερ ἐστὶ περίφρασις τοῦ ἢ σὺ προεθυμήθης. (η. 405–9) Μετ' ὀλίγα δὲ ἔτι γοργότερον φράζων φησὶ κατ' ἐρώτησιν «ἀλλ' ἄγε μοι εἶπέ· ποῦ νῦν δεῦρο κιῶν λίπες Ἐκτορα ποιμένα λαῶν; ποῦ δὲ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα, ποῦ δὲ οἱ ἵπποι; πῶς δ' αἰ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαὶ τε καὶ εὐναί, ἄσσα τε μητιώσι μετὰ σφίσιν», ἀντὶ τοῦ τίνα βουλευόνται; (η. 409) Διὸ καὶ ψιλοῦται τὸ «ἄσσα» κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς τοῦ δασυνομένου μὴ τὸ τίνα δηλοῦντος, ἀλλὰ τὸ ἄτινα, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Δήλον δὲ ὅτι τὸ ῥηθὲν ἄσσα, Ἀττικῶς διὰ δύο ἄτ ἐκφέρουσι, καὶ ὅτι τὸ ἄσσα ἀντὶ τοῦ ἄτινα, ὃ καὶ αὐτὸ Ἀττικῶς ἄττα λέγεται, ἀναγκαίως δασύνεται ὡς ἀπὸ τοῦ ἄ ὑποτακτικοῦ ἄρθρου καὶ

τοῦ ᾠδῆ, ὃ δηλοῖ τὸ τινὰ γλώσση Μεγαρέων, καθά φασι οἱ παλαιοί. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐ πάνυ εὗρηται χαίρων ὁ ποιητὴς τῆ προφορᾷ τοῦ ᾠδῆ ἀντὶ τοῦ ᾠδῆ κατὰ τοὺς ὕστερον Ἀττικούς, οἱ Ὀμήρου σήμερον λέγοντος τήμερον αὐτοῖ φασι, ὡς καὶ τὴν κοινῶς σύρβην τύρβην λέγουσι, καὶ 3.96 τὸ σεῦτλον τεῦτλον. Αἴλιος δὲ Διονύσιος ἱστορεῖ τοὺς Κωμικοὺς μάλιστα ἐκκλίνειν πᾶν τὸ ἔχον σιγμὸν καὶ ἐξήχησιν καὶ ψόφον, ἃ τῆ τραγωδίᾳ μάλιστα ἂν ἀρμόττοι. διὸ καὶ διασύροντες τοὺς τραγικούς ὡς μὴ τοιοῦτους προσπαίξουσιν ἐν τῷ «ἔσωσας ἡμᾶς ἐκ τῶν σιγμάτων Εὐριπίδου». λέγει δὲ καὶ ὅτι Περικλέα φασι πρῶτον ἐκκλίνειν τὸν διὰ τοῦ ᾠδῆ σχηματισμὸν τοῦ στόματος ὡς ἀπρεπῆ καὶ πλατύν, γυμναζόμενον ἀεὶ πρὸς κάτοπτρον, καὶ ὅτι Θετταλοὶ καὶ Κιτιεῖς, οὐχ' οἱ κατὰ Φοινίκην, ἀλλ' οἱ περὶ Κύπρον, ὧν πόλις Κίτιον, κληθεῖσα οὕτω, φασίν, ἀπὸ Κιτίου γυναικὸς τινος, θάλατταν ἔλεγον καὶ πίτταν καὶ καρδιώττειν καὶ Ματταλίαν, καὶ τοιαῦτα ὅσα οὐδαμοῦ Ἀττικὰ νομίζονται, ἀλλὰ τῶν γειτόνων, φησί, Βοιωτῶν, τῷ μήτε Ὀμηρον μήτε τραγικούς μήτε Θουκυδίδην ἢ Πλάτωνα κεχρησθαι αὐτοῖς. Ἐν δὲ τῷ τέλει τοῦ λόγου φησὶν ὁ αὐτὸς οὕτω· καὶ Ὀμηρος δὲ ποιητὴς ὧν καὶ ῥαψωδῶν προσεῖχεν ἄλλως τῷ ὄγκῳ. διὸ καὶ ἀρχόμενος τῆς ποιήσεως οὐκ ἰωνίζει οὐδὲ θεῆ λέγει, ἵνα μὴ συστείλας τὰ χεῖλη στενὸν τὸν ὄγκον ποιοῖη. (ἡ. 406 ς.) Ὅρα δὲ ὡς ἐν τῇ δευτέρᾳ συστοιχίᾳ τῶν τοῦ Ὀδυσσεὺς ἐρωτήσεων, ἃς ἐχρῆν ἐρωτηθῆναι κατάσκοπον, εἴ τις ἐξακριβολογοῖτο δεόντως αὐτόν, περὶ Ἐκτορος πρῶτον ἐρωτᾷ ὁ ἥρωρ. Ἴσως γὰρ ὡσπερ ὁ Δόλων τῆς βασιλικῆς σκηνῆς, οὕτως αὐτοῖ τῆς τοῦ Ἐκτορος ἐφίενται. ἐρωτᾷ δὲ καὶ περὶ τῶν ἐκείνου ὄπλων, μέγα ἠγούμενος εἰ καὶ τοιοῦτόν τι ἀνύσουσι καὶ λαθόντες ὑφέλωνται, εἰ καὶ ἢ εὐπλαστος ἄκρα δειλία τοῦ Δόλωνος ἕτερόν τι μεῖζον ποιεῖ ἀνῦσαι αὐτούς. (ἡ. 424 ς.) Προῖων δὲ ὁ Ὀδυσσεὺς μίαν τινὰ ἐπὶ ταῖς ῥηθείσασιν ἐρώτησιν περὶ τῶν ἐπικούρων ἐρωτᾷ, τὴν ἀναγκαιοτάτην λαβῶν ἀφορμὴν ἐκ τῶν τοῦ Δόλωνος ἀποκρίσεων, μεθ' ἧν παύει τοὺς πλείονας λόγους. Ἰστέον γὰρ ὅτι τὰ μὲν ἀνδρεῖα, ὡς καὶ ἀνωτέρω ἐρρήθη, ὁ Διομήδης πράττει, ἔνθα δὲ λόγον δοῦναι χρὴ τῷ πολεμίῳ καὶ αὐθις ἀπαιτῆσαι ἀπ' αὐτοῦ, τῷ σοφῷ ἐκεῖνος παραχωρεῖ Ὀδυσσεῖ καὶ γίνεται τῷ μὲν Ὀδυσσεῖ χεῖρ οἷον ὁ Διομήδης δραστηκωτάτη, τῷ δὲ Διομήδει ὁ Ὀδυσσεὺς λόγος ἔμπρακτος. (ἡ. 385) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «πῆ δ' οὕτως» ὁ ᾠδῆ-ε σύνδεσμος ἀντὶ τοῦ ᾠδῆ-η συνήθως εἴληπται. (ἡ. 386) Τὸ δὲ «βροτοὶ ἄλλοι» πρὸς διαστολὴν εἴρηται ἢ τῶν νῦν ἐγρηγορότων τριῶν ἀνδρῶν ἢ καὶ ἀπλῶς τῶν ἐν τῇ μάχῃ ἀγρυπνούντων ἐπὶ φυλακῇ. (ἡ. 387-9) Ἐν δὲ τῷ «ἢ τινὰ συλήσων, ἢ Ἐκτωρ σε προέηκεν, ἢ σε θυμὸς ἀνήκεν», ἢ συνήθης τῷ ποιητῇ μέθοδος πλατύνει τῇ 3.97 τοῦ ἐρωτῶντος ἀπορητικῆ ἀγνοίᾳ τὴν ποίησιν, ὡς μυριαχοῦ γίνεται δεξιότατα. (ἡ. 388) Τὸ δὲ «διασκοπιᾶσθαι» συνήρηται ἐκ τοῦ σκοπιάσθαι. (ἡ. 408) Ἐν δὲ τῷ «φυλακαὶ τε καὶ εὐναί» φυλακάς μὲν λέγει τὰς τῶν ἐν ἐγρηγόρσει, εὐνάς δὲ τὰς τῶν ὑπνούντων. (ἡ. 407) Ἐν δὲ τῷ «ποῦ δέ οἱ ἔντεα κεῖται ἀρήϊα, ποῦ δέ οἱ ἵπποι» ἀπὸ κοινοῦ νοεῖται τὸ κεῖνται, ἵνα λέγη· ποῦ δὲ τῷ Ἐκτορι οἱ ἵπποι κεῖνται, ὃ ἐστὶ κέκλινται, ἠγουν περιέχονται, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται. Ἡ καὶ ἄλλως, λείπει ῥῆμα ὑπαρκτικόν, ἵνα ἦ· ποῦ δέ οἱ ἵπποι εἰσίν. Ἀρήϊα δὲ ἔντεα πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων ἐντέων εἴρηται, [ὅποια καὶ τὰ συμποτικά, κατὰ τὸ «οἱ δ' ἀπεκόσμεον ἔντεα δαιτός».] (ἡ. 391) Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ἐν τοῖς ῥηθείσιν κεῖται ψόγος βλαπτικῆς ὑποσχέσεως τὸ «πολλῆσί μ' ἄτησι παρέκ νόον ἤγαγεν» ὁ δεῖνα, ἠγουν παρεξήγαγέ με τοῦ λογισμοῦ βλαπτικαῖς ὑποσχέσεσι. (ἡ. 391-3) Τοιαῦται γὰρ αἱ τοῦ Ἐκτορος πρὸς Δόλωνα, ὃς δέον ἑαυτὸν αἰτιᾶσθαι ὡς μέγα δῶρον αἰτήσαντα, ὃ δ' ἀλλὰ τὸν Ἐκτορα ὡς αἴτιον ὑπομέμφεται διὰ τὴν τοῦ αἰτηθέντος δώρου ὑπόσχεσιν, λέγων ὡς «πολλῆσί μ' ἄτησι παρέκ νόον ἤγαγεν Ἐκτωρ, ὃς μοι Πηλείωνος ἀγαθοῦ μώνυχας ἵππους δώσειν κατένευσε» καὶ ἐξῆς. Ἐνθα ὅρα τὸ «κατένευσε», ἐξ οὗ συνηγορεῖται τὸ προρρηθὲν «ἐπίορκον ἐπώμοσεν», ὡς κάλλιον ὄν οὕτω γράφειν ἢ περ ἀπώμοσεν. ὅμοιον γάρ τι τὸ ἐπώμοσε καὶ τὸ

κατένευσε. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐδὲ οἱ πολέμοιοι αἰδοῦνται δι' ἐπαίνου ἄγειν τὰς τῶν ἐχθρῶν ἀρετάς. Ἐκτωρ τε οὖν πολλαχοῦ τὸν Ἀχιλλέα ἐπαινεῖ, καθὰ καὶ αὐτὸς ἐκείνον, καὶ ὁ Δόλων δὲ ἀμύμονα τὸν Ἀχιλλέα εἰπὼν πρὸ βραχέων ἐνταῦθα καὶ ἀγαυὸν λέγει αὐτόν. (η. 391) Περὶ δὲ τοῦ «παρέκ νόον ἤγαγεν», ὅτι ταυτόν ἐστι τῷ παρέξ νόου, ἤγουν ἐκτὸς λογισμοῦ, καὶ ὅτι τὸ παρέξ καὶ διὰ τοῦ ᾤ γράφεται καὶ διὰ τοῦ ᾤκ, καὶ πότε ταῦτα γίνεται, καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον ἐπίρρημα διφορεῖται κατὰ σύνταξιν, καὶ ἀλλαχοῦ σαφῶς δεδήλωται. (η. 394) Ὅτι θοὴν ὁ ποιητὴς νύκτα καὶ νῦν λέγει ἢ τὴν τῶν ζώων καταθετικὴν εἰς ἀνάπαυλαν, ἀπὸ τοῦ θέω θῶ, τὸ τίθημι, ἢ τὴν ταχεῖαν, ὡς ἀπὸ τοῦ θέω, τὸ τρέχω. ἀνεπαισθήτως γὰρ τοῖς ὑπνοῦσιν ἀπερχομένη δοκεῖ ταχύτερα τῆς ἡμέρας εἶναι. ἢ μάλιστα φιλο 3.98 σόφως, τὴν κωνοειδῆ καὶ εἰς θοὸν, ὅπερ ἐστὶν εἰς ὄξύ, λήγουσαν. ἐπεὶ γάρ, φασίν, ὁ φωτίζων ἥλιος μείζων ἐστὶ τῆς φωτιζομένης γῆς, κωνοειδῆς γίνεται ἢ αὐτόθεν σκιά, ὅ ἐστιν ἢ νύξ. Καθόλου γάρ, εἰ τὸ φωτίζον μείζον τοῦ φωτιζομένου, κωνοειδῆς ἀποτελεῖται σκιά, ὡς περ ἐὰν ἀνάπαλιν, καλαθοειδῆς, ἐὰν δὲ ἄμφω ἴσα, κυλινδροειδῆς. Ὁ δὲ γε Κράτης καὶ ἐν τῇ τοιαύτῃ φιλοσοφίᾳ τὸ θοὴ ἐπὶ ταχεῖας τίθησι, λέγων ὡς ἢ νύξ σκιά τῆς γῆς οὕσα ἰσοταχῶς κινεῖται τῷ ἡλίῳ, διώκουσα οἶον καὶ διωκομένη. διὸ θοὴν εἰπὼν ἄρτι νύκτα μετ' ὀλίγα νῆες θοαί φησιν, εἰς ἔνδειξιν τοῦ ταύτοσήμου τῶν λέξεων ἐπὶ τε νυκτὸς ἐπὶ τε νηῶν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ὁ φιλόμηρος Σοφοκλῆς τὸ θοὴ μεταλαβὼν «αἰόλα νύξ» λέγει οὐ μόνον κατὰ τὸ ἐν ἄστροις ποικίλον αὐτῆς, καθ' ὃ καὶ ποικιλείμων παρ' Αἰσχύλῳ λέγεται, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὰς ῥηθείσας Ὀμηρικὰς ἐννοίας. (η. 395) Ὅτι ἀγαθοῦ κατασκόπου ἐν μάχῃ ἔργον τὸ «ἀνδρῶν δυσμενέων σχεδὸν ἐλθέμεν, ἔκ τε πυθέσθαι» τάδε τινά. Ἔστι δὲ κἀνταῦθα τὸ σχεδὸν ἀντὶ τοῦ ἐγγύς, ἀκριβέστερον δὲ εἰπεῖν, ἐχομένως, ὃ καὶ σχέδην λέγεται. (η. 400-4) Ὅτι Δόλων μὲν, ὡς ἐρρέθη, ἄτας πολλὰς ὠνόμασε τὸ ὑπεσχημένον δῶρον ὑπὸ τοῦ Ἐκτορος, τοὺς Ἀχιλλέως ἵππους δηλαδὴ καὶ τὰ ἄρματα, Ὀδυσσεὺς δὲ κατὰ βαρύτητα ἤθους μειδήσας καὶ τὸ μὲν ἄρμα σιωπήσας, τοὺς δὲ ἵππους μεγάλα δῶρα καλέσας καὶ οὕτω τὸ δῶρον πληθυντικῶς μεγεθύνας, σκώπτει τὸν Δόλωνα εἰπὼν «ἢ ῥά νύ τι μεγάλων δῶρων ἐπεμαίετο θυμός», ἤγουν ζητητικῶς ἐπεθύμει, «ἵππων Αἰακίδαο δαΐφρονος, οἳ δ' ἀλεγεινοὶ ἀνδράσι γε θνητοῖσι δαμήμεναι ἢ δ' ὀχέεσθαι ἄλλω γ' ἢ Ἀχιλλῆϊ, ὃν ἀθανάτη τέκε μήτηρ». Καὶ ὅρα ὡς κἀνταῦθα εὐμεθόδως μνειάν συνήθως τοῦ Ἀχιλλέως ὁ ποιητὴς παρέρριψε, καὶ ταύτην σεμνὴν διὰ τὸ θεῖον γενεαλόγημα, καὶ ὅτι τὸ «ὃν ἀθανάτη τέκε μήτηρ» οὐχ' ἀπλῶς ἐρρέθη, ἀλλ' ἵνα διασταλθεῖ τῶν ἀπλῶς θνητῶν ἀνδρῶν ὁ Ἀχιλλεύς. 3.99 (η. 401) Τὸ δὲ ἐπιμαίεσθαι νῦν μὲν ἀντὶ τοῦ ἐφίεσθαι κεῖται καὶ γενικῆ συντάσσεται, οἳ δὲ μεθ' Ὀμηρον καὶ μετὰ αἰτιατικῆς αὐτὸ τάσσοσι, λαμβάνοντες ἀντὶ τοῦ ζητεῖν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «μαιόμενοι βιότοιο κακὴν καὶ ἀεικέα θήρην». (η. 403) Τὸ δὲ ὀχεῖσθαι ἄλλως μὲν κοινότερον ἐνέργειαν δηλοῖ λαμβανόμενον ἐπὶ τοῦ ἠνιοχεῖν ἢ ἐπιβαίνειν, ἐνταῦθα δὲ πάθος δηλοῖ ληφθὲν ἀντὶ τοῦ ἠνιοχηθῆναι. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι θρασέος καὶ ἀλκίμου ἵπου ἔπαινος τὸ εἶναι ἀλεγεινὸν ἀνδρὶ τῷ τυχόντι δαμασθῆναι καὶ ὀχεῖσθαι, ὡς που καὶ ὁ Βουκεφάλας Ἀλέξανδρον μόνον ἠθέλε φέρειν ἔποχον. (η. 404) Τὸ δὲ «ἄλλω ἢ Ἀχιλλῆϊ» ἀντίκειται τῇ τοῦ Ἐκτορος ἐπιπορκίᾳ τῇ λεγούσῃ, ὡς οὐκ ἐποχήσεται τοῖς τοῦ Ἀχιλλέως ἵπποις ἄλλος Τρώων ἀλλὰ ὁ Δόλων. Ἐν τούτοις δὲ ὅρα καὶ ὅτι μνημονικὸς ὁ Δόλων αὐτὰ ἐκεῖνα Ὀμηρικῶ ἔθει φράσας ταύτολογικῶς τῷ Ὀδυσσεῖ, ὅσα παρήγγελλται ὑπὸ τοῦ Ἐκτορος. οὕτω δὲ ταύτολογεῖ καὶ Ὀδυσσεὺς πρὸς Δόλωνα εἰπὼν αὐτολεξεῖ τὰ τοῦ Νέστορος περὶ κατασκόπου. [Ὅρα δὲ ἐν τῷ «ἄλλω γ' ἢ Ἀχιλλῆϊ» καὶ τὴν μετὰ συναλιφῆς ἐπένθεσιν τοῦ ᾤε συνδέσμου, ἐμφατικὴν οὖσαν, ὡς οἶδαςιν οἳ συνετοί, οὐ μὴν εἰκῆ καὶ δίχα λόγου γενομένην παραπληρωματικῶς.] (η. 405) Ὅτι εἰ καὶ πολλοῖς ἀπηγόρευται εὐρῆσθαι παρὰ τῷ ποιητῇ κοινότερον τὸ λέγειν ἀντὶ τοῦ λαλεῖν, ἀλλ' ἐνταῦθα, ὡς περ καὶ ἀλλαχοῦ, συνηγορεῖται τὸ καὶ οὕτως ἔχειν παρ'

αὐτῷ τὴν τοιαύτην λέξιν, ἐν τῷ «ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἶπε καὶ ἀτρεκέως καταλέξον», ὁ ἀλλαχοῦ ἀτρεκέως ἀγόρευσον λέγει, καὶ τῷ «ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω», τουτέστιν ἀπαγγελῶ. (η. 413) Καὶ ὄρα καὶ νῦν τὴν τοῦ Δόλωνος δειλίαν. Ὀδυσσεὺς μὲν γὰρ ἀπαιτεῖ ἀτρεκέως εἰπεῖν, ὁ δ' ὑπισχνεῖται οὐχ' ἀπλῶς 3.100 ἀλλὰ μάλ' ἀτρεκέως καταλέξει. (η. 414 ς.) Ὅτι τοῦ τῆς Ἰλίου οἰκιστοῦ Ἴλου κατὰ μέσον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρήθη, πεδίον τεθαμμένον ἀρχαίῳ ἔθει διὰ τό, ὡς εἰκός, ἐντεῦθεν εὐμνημόνευτον τοῦ ταφέντος παρὰ τῷ ἐκείνου σήματι βουλάς βουλευεῖ ὁ Ἔκτωρ σὺν τοῖς ἀμφ' αὐτόν, «ὅσοι», φησί, «βουλευφόροι εἰσίν». οὐς φθάσας ὁ ποιητὴς ἀρίστους εἶπε Τρώων ἡγήτορας ἠδὲ μέδοντας. ποιεῖ δὲ τοῦτο ὁ Ἔκτωρ ἢ τιμῶν τὸν τῆς Ἰλίου πολιστὴν πρόγονον ἢ καὶ ὡς διατειχίσματι τῷ σήματι χρώμενος. Ἴσως δὲ οὐκ ἀγαθὸς οἰωνὸς οὐδ' ἐνταῦθα τὸ πρὸς τάφῳ καθήμενον τὸν ἄρχοντα βουλεύειν τὰ τῆς μάχης. οὐ γὰρ αἴσια ἐκ τῶν μνημάτων οἰωνίζοντο οἱ παλαιοί. Καλεῖ δὲ καὶ θεῖον τὸν Ἴλον, ἐπεὶ καὶ τὸ αὐτοῦ πόλισμα ἱερὸν, καθότι καὶ ἅπαν τεῖχος καθ' Ὀμηρον. (η. 416) Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ ὁ φλοῖσβος οὐκ ἐπὶ θαλασσίῳ ἀλλὰ τοῦ ἀπλῶς λαϊκοῦ θορύβου. Φησὶ γὰρ «βουλάς βουλευεῖ θεῖον παρὰ σήματι Ἴλου νόσφιν ἀπὸ φλοῖσβοιο». (η. 417) Κεῖται δὲ καὶ τὸ ῥύεται καὶ τὸ φυλάσσει ὡς ἔχοντά τινα διαφορὰν. Φησὶ γὰρ «οὐ τις κεκριμένη ῥύεται στρατιῇ οὐδὲ φυλάσσει». τὸ δὲ ἐστὶν οὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ἀληθῶς μὲν ταῦτόν τὸ ῥύεται καὶ τὸ φυλάσσει, ὁ δὲ Δόλων δοκεῖ συγχέαι τὴν φράσιν δειλαινόμενος, (η. 415) ὃς καὶ παρηχεῖ ἐν τῷ «βουλάς βουλευεῖ», ἀκαίρως καλλωπίζων τὸν λόγον ὅτε οὐκ ἐχρήν. (η. 414) Συμβάλλεται δὲ τι ἐτυμολογικῶς τῇ τοιαύτῃ παρηχήσει καὶ τὸ «ὅσοι βουλευφόροι». (η. 415) Ὅρα δὲ κἀνταῦθα τὸ «βουλευεῖ» λεχθὲν ἐνεργητικῶς. Ὅτι ἐρωτηθεὶς ἤδη ὁ Δόλων ποῦ ὁ Ἔκτωρ, πῶς δὲ αἱ τῶν 3.101 Τρώων φυλακαὶ καὶ εὐναί, ἄσσα τε μητιώσι, περὶ τούτου μὲν οὐδὲν ἔφη, περικοπεὶς ὑπὸ ἐρωτήσεως δι' Ὀδυσσεῶς, περὶ δὲ Ἔκτορος εἰπὼν, ὡς μετὰ τῶν βουλευφόρων βουλευεῖ, καθὰ προσεχῶς δεδηλώται, καὶ περὶ τῶν φυλακῶν, ὡς οὐ τις αὐτὰς κεκριμένη ῥύεται στρατιά, εἶτα μέλλων διασαφῆσαι, τίνες μὲν φυλάττουσι, τίνες δὲ εὐνάζονται ὡς καὶ εἰς ὕπνον εὔδειν, ἀντὶ τοῦ εἰπεῖν, ὡς φυλάσσουσι τὸν στρατὸν μόνοι ὅσοι Τρώες ἰθαγενεῖς, ἤγουν ἐγχώριοι, λέγει ὡς οἶον κατ' αἴνιγμα περιφραστικῶς οὕτω (η. 418) «ὅσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάραι» καὶ ἐξῆς, ἀντὶ τοῦ ὅσοι οἰκήτορες Τροίας. Ἔστία γὰρ καὶ ἰστία καὶ ἐσχάρα πυρὸς τὰ αὐτὰ εἰσιν, ὥστε τὸ ἔχειν ἐσχάρας ταῦτόν ἂν εἴη τῷ ἔχειν ἐστίας, ἤγουν ὡς ἀπὸ μέρους, οἰκίας. ἔχοντες οὖν ἐσχάρας οἱ ἐφέστιοι, καθὰ καὶ Πορφυρίῳ δοκεῖ, τουτέστι πολῖται, ὡσπερ ἐκ τοῦ ἐναντίου ἀνέστιος ὁ ἄπολις καὶ φυγὰς. Τὸ δὲ ἐσχάρα κατὰ τοὺς παλαιούς ὡς ὁμώνυμον σημαίνει πολλά. λέγεται γὰρ οὕτω καὶ ὁ βωμός, ὡς παρ' Εὐριπίδῃ ἐν Ἡρακλεῖ, δηλοῖ δὲ, φασίν, ἢ λέξις καὶ ῥύπον καὶ καυθὲν ἔλκος καὶ τὴν κυρίως δὲ λεγομένην ἐσχάραν τὴν μὴ ἔχουσαν ὕψος ἀλλ' ἐπὶ γῆς οὔσαν ἢ κοίλην. ὅθεν καὶ τὰ ἐν σώματι κοῖλα ἔλκη ἐσχάραι ἰατρικῶς καλοῦνται. ἢ δὲ κωμωδία καὶ τὸ γυναικεῖον μόριον οὕτω καλεῖ. Γίνεται δὲ ἢ κατ' οἶκον Ὀμηρικὴ ἐσχάρα ἴσως παρὰ τὸ ἔχειν ἀράς, ὃ ἐστὶ τὰ δι' ὧν ἀρῶνται τῷ θεῖῳ οἱ τοῦ οἴκου. ἱερὸν γὰρ τι χρῆμα ἢ ἐσχάρα, ἤγουν ἢ ἐστία, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῦται. (η. 418–22) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «ὅσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάραι, οἷσιν ἀνάγκη, οἱ τε», ἤγουν οὗτοι, «ἐγρηγόρασι φυλασόμεναί τε κέλονται ἀλλήλοις· ἀτὰρ αὐτε πολὺκλητοὶ ἐπίκουροι εὔδουσι· Τρωσὶ γὰρ ἐπιτραπέουσι φυλάσσειν· οὐ γὰρ σφιν παῖδες σχεδὸν εἶαται οὐδὲ γυναικες», ὡς πρὸ αὐτῶν μάχεσθαι κατὰ τοὺς Τρώας, δύναται καὶ ἄλλως τὸ «Τρώων πυρὸς ἐσχάραι» ἐπὶ τῆς ἔξω φυλακῆς τῶν Τρώων νοηθῆναι, ἵνα λέγῃ ὁ Δόλων, ὅτι ὅσα μὲν πυρὰ Τρωϊκὰ νύκτωρ ἐφαίνοντο τοῖς Ἀχαιοῖς, ἐκεῖνα καὶ φυλακὰς ἔχουσι, τὰ δὲ τῶν ἐπικούρων ἀφύλακτά 3.102 εἰσιν. οὐ γὰρ τις, ὡς ἀνωτέρω ἐρρήθη, κέκριται στρατιά φυλάσσειν, ἀλλ' ὁ 3.102 οἶκοθεν πρόθυμος τοῦτο ποιεῖ. κέλονται γὰρ, φησίν, ἀλλήλοις οὕτως καὶ ἐκείνος καὶ ἄλλος συγκεχυμένως, οὐ μὴν κεκριμένοι ὠρισμένοι

τινές. Τοῦτο δὲ νοῦν ἐμβάλλει τῷ Ὀδυσσεῖ ἀπαγορευῆσαι μὲν ὀρμῆσαι κατὰ Τρώων μεγαθύμων τῶν ἐγρηγορότων, εἴ τινα που ἔλοι, τραπέσθαι δὲ κατὰ τῶν ἐπικούρων, καὶ μάλιστα εἴ πού τινες ἔσχατοι κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ Νέστορος. Καὶ ὅρα ὡς ἀστρατήγητον τοῖς Τρωσὶ τὸ ἐπικουρικόν. οὐ γὰρ αὐτοὶ φυλάσσουσιν ἑαυτοὺς, ἀλλ' ἑτέροις ἐπιτρέπουσι. κατασκευάζεται δὲ τὸ ἀστρατήγητον οὕτως· εἰ γὰρ ὁμοῦ πάντες οἱ ἐπικούροι φυλάσσουσι, δυοῖν ἔσται τὸ ἕτερον. ἢ γὰρ τυχὸν ἀπορραθυμήσουσι κοπιάσαντες, καὶ ἔσται τις οὕτω αὐτοῖς ἐκ τῶν πολεμίων ἐπιβουλή, ὃ καὶ γέγονεν, ἢ διαμείναντες ἄϋπνοι ἔωθεν ἔσονται ἀσθενεῖς. ἐχρῆν γοῦν αὐτοὺς κεκριμένην ἑαυτοῖς ἐπιστῆσαι φύλακα στρατιάν. Οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καί, ὅτι συμπαθεῖς οἱ Τρῶες καὶ ἐκ τῶν οἴκοι τὴν συμπάθειαν ἔχοντες ὑπερπονοῦσι καὶ τῶν ἀλλοτρίων ἐφ' ὅσον δυνατόν, οὐκ ἐξ ἐπιταγῆς μέντοι ἀλλὰ ἐκόντες. ἐντεῦθεν καὶ οἱ νομοθέται γυναικονόμους ἐν ταῖς πόλεσιν ὥρισαν, οὐ τοὺς ἀγάμους, ἀλλ' ἤδη γάμου πεπειραμένους, καὶ παιδονόμους δὲ ἔταξαν, οὐ τοὺς ἄπαιδας, ἀλλ' οἷς παῖδες ἐγένοντο, ἵνα οἷς αὐτοὶ ἔχουσι συμπαθοῦντες ἐπιμέλωνται καὶ τῶν ἐπιτετραμμένων αὐτοῖς, ὅθεν ἔστιν αἰτιάσασθαι τοὺς Τρῶας, οἱ τοὺς ἐπικούρους ἐπιτετραμμένους αὐτοῖς ἀφυλάκτους εἶασαν. (η. 418) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «οἷσιν ἀνάγκη» εἷς τε τὸ «χρηιοῖ ἀναγκαίη» συντελεῖ. καὶ ἀναγκαίους πολεμιστὰς τοὺς ἐφεστίους Τρῶας λέγει, ἄλλον μέντοι τρόπον παρὰ τοὺς ἐν Ὀδυσσεΐα, ἐν ἧ κείνται τινες γέροντες ἀναγκαῖοι πολεμισταί. (η. 419) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «κέλονται». Τρῶες μὲν γὰρ ἀναγκαίως ἀλλήλοις κέλονται, οὐ μὴν οὕτω καὶ οἱ ἐπικούροι, ἀλλ' ἐπιτρέπουσιν ἑαυτοὺς τοῖς Τρωσὶν εἰς φυλακὴν, κατὰ τὸ «σοὶ δὲ χρὴ ταῦτα μέλει νύκτας τε καὶ ἡμῆρας», ὃ δῆπου ὠνειδίσθη πρὸς ἐπικούρου ὁ Ἔκτωρ, διὰ τὸ μὴ ἔχειν δῆθεν τὸ ἀναγκάζον ἑαυτοὺς ἀγρυπνεῖν, ἄφρονες, οἷς οὐδὲν μέλει τοῦ ζῆν, ἀλλ' εὐδουσι ἀφύλακτοι καὶ ἀπεριμέριμοι, ἐπεὶ οὐ σφιν ἐγγὺς τὰ φίλιτατα, ὡς οἶα παρ' οὐδὲν τιθέμενοι ἑαυτοὺς. (η. 4) Τὸ δὲ πολυκλήτους εἶναι τοὺς ἐπικούρους καί, ὡς ἀλλαχοῦ ἔφη, ἄνδρας πολλέων ἐκ πολίων, δηλοῦται μὲν σαφῶς ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν, ἀφορμὴ δὲ νῦν γίνεται τῷ ποιητῇ ἐνταῦθα τοῦ εὐθὺς μνησθῆναι μετ' ὀλίγα ἐπικούρων τινῶν, Καρῶν δηλαδὴ καὶ Παιόνων καὶ Λελέγων καὶ Καυκῶνων καὶ Πελασγῶν, Λυκίων τε καὶ Μυσῶν καὶ Φρυγῶν 3.103 καὶ Μηόνων, περὶ ὧν καὶ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ γέγραπται καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ δέ, περὶ δὲ Καυκῶνων καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. (η. 422) Ὅρα δὲ καὶ περὶ ὧν χρὴ κινδυνεύειν ἀνθρώπους πολεμουμένους. οὐ γὰρ περὶ χρημάτων ἀλλὰ παίδων καὶ γυναικῶν, ὧν μὴ παρόντων τοῖς ἐπικούροις ἀκήδεστοι εὐδουσι αὐτοῖ, οὐκ οὐκ καὶ οἱ Τρῶες, οἷς παρακάθηνται σχεδὸν τὰ φιλούμενα. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «οὐ παῖδες οὐδὲ γυναῖκες» δόξοι ἂν τοὺς παῖδας οὐκ ἔξω λόγου προθεῖναι, ἀλλ' ὅτι τελικὸν αἴτιον αὐτοῖ τοῦ γάμου, καὶ δι' αὐτοὺς τῷ βίῳ τὸ τῶν γυναικῶν ἐπεισόδιον.] (η. 421) Τὸ δὲ «ἐπιτραπέουσιν» ἐκ τοῦ τραπῶ δευτέρου ἐνεργητικοῦ μέλλοντος ἀνήκται εἰς ἐνεστῶτα πρώτης συζυγίας τῶν περισπωμένων, ὁμοίως τῷ τραπέουσιν, ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐα δίχα προθέσεως ἐπὶ πατήσεως εἴρηται σταφυλῶν, ἐξ ὧν τὸ γλεῦκος. Φυσικὸς δὲ αὐτῶν ἐνεστῶς τὸ τρέπω. (η. 425) Ὅτι διειπεῖν κατὰ περιττότητα προθέσεως τὸ διασαφῆσαι εἰς μάθησιν. Φησὶ γὰρ «δίειπέ μοι, ὄφρα δαεῖω». (η. 424) Κεῖται δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ «μεμιγμένοι» ἀντὶ τοῦ συγκεχυμένως καὶ ἀναμιξ κείμενοι, ὃ ἀνάπαλιν ἔχει πρὸς τὸ κεκριμένοι. Φησὶ γὰρ Ὀδυσσεὺς «πῶς γὰρ νῦν Τρῶεσσι μεμιγμένοι εὐδουσι», οἱ ἐπικούροι δηλαδὴ, «ἢ ἀπάνευθεν;» πρὸς ὅπερ ὁ Δόλων ἀποκρινάμενος εἶτα συμβουλεύει κρεῖττον τι τῷ Ὀδυσσεῖ, ἐχθρὸς ὠφέλιμος αὐτῷ φανεῖς διὰ δειλίαν καὶ τὸ φιλοζῶνον. [Οὕτω δὲ καὶ πᾶς ὡς ἐπίπαν προδότης 3.104 πλείους χορηγεῖ μεθόδους ὧν βουλευόνται οἱ πολυπραγμονοῦντες αὐτόν. ποιεῖ δὲ τοῦτο ἐκεῖνος ἢ φόβου ὑπαγορευόντος, ὡς ἐνταῦθα γίνεται, ἢ μίσους ἢ κέρδους ἢ εὐνοίας ἢ ἐτέρου τοιοῦδέ τινος πάθους ψυχῆς.] (η. 428–31) Ὅτι ἐννέα τὰ προσεχῶς εἰρημένα ἔθνη ἐνταῦθα πρὸς ὄνομα ἐκθέμενος ὁ ποιητὴς τὰ μὲν τέσσαρα,

οὕτω δόξαν αὐτῷ, ψιλῶς ἐξέθετο, τὰ δὲ πέντε μετὰ σεμνῶν ἐπιθέτων· Παίονες ἀγκυλότοξοι, δῖοι Πελασγοί, Μυσοὶ ἀγέρωχοι, Φρύγες ἵπποδαμοὶ καὶ Μήονες ἵπποκορυσταί. (η. 430) Ἐν αὐτοῖς δὲ μέμνηται καὶ Θύμβρης, ἔνθα ἔλαχον ἄρτι σκηνοῦσθαι οἱ Λύκιοι, εἰπὼν «πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι», ἦν ὁ τὰ Ἐθνικὰ συγγράψας πόλιν Τρωάδος φησί, κτισθεῖσαν ὑπὸ Δαρδάνου ἐπὶ Θύμβρῳ τινὶ φίλῳ αὐτοῦ. εὐθειᾶ δὲ ταύτης ἢ Θύμβρα. Λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ποταμὸν αὐτόθι Θύμβριν, ἀφ' οὗ Ἀπόλλωνος Θυμβραίου ἱερὸν, ἐν ᾧ ἐτοξεύθη Ἀχιλλεύς. λέγεται δέ, φησί, καὶ διὰ τοῦ ᾤζ, Ζυμβραῖος, ἔτι δὲ καὶ Θύμβριος ἢ κατὰ Ἑλλάνικον Δύμβριος διὰ τοῦ ᾠδ. Ὅτι δὲ καὶ Ῥώμης ποταμὸς Θύμβρις, ὁ καὶ Τίβερις, λέγει καὶ ὁ Περιηγητής. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «πρὸς Θύμβρης», ὡσπερ καὶ ἀνωτέρω τὸ «πρὸς μὲν ἀλὸς Κᾶρες», ἔλλειπτικῶς ἐρρέθη, ἵνα λέγῃ ὅτι πρὸς τῷ μέρει τῆς ἀλὸς καὶ πρὸς τὸ μέρος τῆς Θύμβρης, ἢ ἐγγὺς ἀλὸς καὶ ἐγγὺς Θύμβρης. ἄλλως γὰρ οὐκ εὔθετον συντάξει αὐτὰ κατὰ τὸ «πρὸς σοῦ εἶμι» καὶ τὰ τοιαῦτα, εἰ μὴ ἄρα καὶ αὐτὸ εἴληπται ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς σοῦ εἶμι. [Δοκεῖ δὲ ἢ ῥηθεῖσα Θύμβρα μὴ ἔχειν Ἑλληνίδα ἐτυμολογίαν. εἰ δέ τις αὐτὴν εἰδείη ὅθεν γίνεται, εἴσεται ἴσως καὶ τὰ παρὰ τῷ Κωμικῷ θύμβρα πόθεν παρήκται, ἀφ' ὧν θυμβρεπίδειπνον ἐκεῖνος ἔφη τὸν εὐτελῶς ἐθέλοντα ζῆν καὶ ἀπέριπτον.] (η. 430) Τὸ δὲ «ἔλαχον» κληρωτὴν ἐμφαίνει τοῖς ἐπικούροις τὴν ῥηθεῖσαν κατάθεσιν διὰ τὸ πάντη ἀφιλόνηκον. Ἐπεμερίσθη δὲ τὸ ῥῆμα τοῦτο κατὰ τὸ ἀπὸ κοινοῦ σχῆμα πᾶσι τοῖς ῥηθεῖσιν 3.105 ἔθνεσιν. (η. 429) Ὅτι δὲ οἱ Λέλεγες ἀπὸ τοῦ λέγω, τὸ συνάγω, παρήχθησαν. συνειλεγμένοι γάρ, φασίν, ἦσαν ἀπὸ πολλῶν ἔθνων, καὶ ὅτι Καρικὸν ἦσαν ἔθνος, ὅθεν καὶ Λελέγων πόλις ἢ τῶν Καρῶν μητρόπολις ἐλέγετο, (η. 428) καὶ ὅτι ἀγκυλότοξοι οὐ μόνον οἱ χρώμενοι ἀγκύλοις τόξοις, ἤγουν στρεβλοῖς, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀγκύλην καὶ τόξον μεταχειριζόμενοι-ἀκοντίου δὲ εἶδος ἢ ἀγκύλη-, (η. 431) καὶ ὅτι Μήονες, οἱ καὶ Μαίονες καὶ Λυδοί, ἐπρώτεον κατὰ τὸ ἵππεύειν. ὅθεν καὶ παροιμία τὸ παρὰ Λύδιον ἄρμα ἐπὶ τῶν πολὺ ὀπίσω λειπομένων, καὶ ὅτι Μυσοὶ καὶ Θραῖκες οἱ μὲν Ἀσιανοί, οἱ δὲ περὶ Εὐρώπην, ταῦτα δὴ πλατύτερον δηλοῦνται ἀλλαχοῦ. (η. 432) Ὅτι μέμψις καὶ ἐπιδιόρθωσις ἐρωτήσεως τὸ «ἀλλὰ τὴ ἐμὲ ταῦτα διεξερέεσθε ἕκαστα;» Δόλωνος δὲ τοῦτο λόγος, μέλλοντος εἰπεῖν κατὰ τῶν ὁμοφύλων χαρτὰ τινα τῷ Ὀδυσσεῖ καὶ τῷ Διομήδει ὡς οὐκ ἂν αὐτοὶ ἤλπισαν. (η. 434-7) Ὅτι ἐπέρρεον ὡς ἐκάστοτε τῇ Τροίᾳ ἐπικούροι, ὡς ἀλλαχοῦ τε δηλοῦται καὶ ἐνταῦθα δέ. Θραῖκες οὖν ἄρτι νεωστὶ ἦλθον ἐπικουρήσοντες, οἱ καὶ ἔσχατοι ἄλλων ἔκειντο καὶ διὰ τοῦτο εὐεπιβούλευτοι ἦσαν, ὡς ὁ Δόλων καταμηνύει εἰπὼν «Θρήϊκες οἶδ' ἀπάνευθε νεήλυδες ἔσχατοι ἄλλων· ἐν δέ σφιν Ῥῆσος βασιλεύς, πάϊς Ἡϊονῆος. τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον ἠδὲ μεγίστους· λευκότεροι χιόνος, θεῖειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι». (η. 437) Ἐνθα φασίν οἱ παλαιοὶ ὅτι τῶν δύο τούτων ὑπερβολῶν τὴν μὲν ὑπερθετικῶς ἐξέθετο, λευκότεροι χιόνος εἰπὼν, τὴν δὲ καθ' ὁμοίωσιν προήγαγεν ἐν τῷ «ἀνέμοις ὁμοῖοι», τῷ μὲν ἀδυνάτῳ εἰκάσας, τοῦ δὲ δυνατοῦ μείζον ἀποφήνας τὸ συγκρινόμενον. χιόνος μὲν γὰρ ἐστὶ τι λευκότερον-Νέστωρ οὖν ἐν τοῖς ἐξῆς ἀκτίνεσιν εἰκέναι αὐτοὺς ἡλίου φησίν-, ἀνέμου δὲ θᾶσσον οὐδὲν τῶν ὑπ' οὐρανὸν σωμάτων, ὥστε ἀνέμοις μὲν καὶ ἡλίῳ εἰκάσει, χιόνος δὲ λευκότεροί εἰσι. Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι τῷ θαυμασίῳ τῆς ξυνωρίδος καὶ τὸ σχῆμα τῆς φράσεως συνεξήλλακται. εἰπεῖν γὰρ δυνάμενος ὁμοιοπτῶτως καλλίστους ἵππους καὶ μεγίστους λευκοτέρους χιόνος, θεῖειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοίους, καὶ τοῦ μέτρου ἐπιδεχομένου τὴν τοιαύτην σύνταξιν, ὅμως ὁ ποιητὴς κατὰ πᾶσιν εὐθειᾶν καινῶς ἐσχημάτισεν, ἐξομοιώσας τὸ ξενίζον τοῦ λόγου σχῆμα τῇ καινοπρεπείᾳ τοῦ πράγματος καὶ θαυμαστικῶς τῇ μεταβάσει τοῦ σχήματος ἰδίᾳ τὸν τοῦ ζεύγους ἐκφωνήσας ἔπαινον καὶ συμμεταμορφώσας τὸν λόγον τῷ πράγματι καὶ καλῶς εἰπὼν τὸ καλὸν καὶ σχήματι καινοπρεπεῖ ἐξαγγείλας καινότητα πράγματος, ὡς ἂν ὁ ἀκροατὴς ἐπιστραφεῖν τῷ λόγῳ, 3.106 καθάπερ ὁ Διομήδης τῷ πράγματι. Λεῖπει δὲ ἐν τῷ «λευκότεροι χιόνος»

τὸ εἰσίν, ὡς καὶ ἐν τῷ «φημί κατανεῦσαι Κρονίωνα ἀστράπτων ἐπιδέξια». καὶ ἐκεῖ γὰρ τὸ ἐντελὲς οὕτως· ἀστράπτων ἦν ὁ Κρονίων ἐπιδέξια. χρᾶται δὲ κατὰ τοιοῦτον λόγον καὶ ὁ Νέστωρ ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἐν τοῖς ἐξῆς ὁμοίῳ σχήματι, εἰπὼν «ὄπως τοὺς ἵππους ἐλάβητον, αἰνῶς ἀκτίνεσσιν ἑοικότες ἡελίοιο», εἰσὶ δηλαδὴ. ἄλλως δὲ γε ὠφείλεν ἑοικότας εἰπεῖν κατὰ πῶσιν καὶ αὐτὸς αἰτιατικῆν. ἀρετὴ δὲ ἵππων οὐ μόνον τὸ καλλίστους εἶναι, οὐδὲ μόνον τὸ μεγίστους, ἀλλ' ὁμοῦ ἐκάτερα. Ὅρα δὲ καί, ὅπως ὁ κινδυνεύων Δόλων ἐφ' ἵππων δωρεᾶ τοσοῦτον ἀπέσχε τοῦ λαβεῖν ἐκείνους, ὥστε καὶ τοὺς ἐν τῷ Τρωϊκῷ στρατοπέδῳ καλλίστους ἵππους προδίδωσιν. (η. 438–41) Ὁ δ' αὐτὸς καὶ ὡς περὶ χρυσοῦν ἐπτοημένος καὶ διὰ τοῦτο τὰ περὶ τὸν Ῥῆσον περιέργως ἐπιτετηρηκῶς ἐπαινεῖ μετὰ τοὺς ἵππους καὶ τὰ ὄπλα καὶ τὸ τοῦ Ῥῆσου ἄρμα, εἰπὼν «ἄρμα δὲ οἱ χρυσοῦ καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηται», τουτέστιν ἐπιστημόνως. τὸ γὰρ εὖ τῶν τεχνῶν τὸ ἐπίστασθαι ἐστὶ. «Τεύχεά τε», φησὶ, «χρῦσεια πελώρια, θαῦμα ἰδέσθαι, ἤλυθ', ἔχων· τὰ μὲν οὐ τι καταθνητοῖσιν ἔοικεν», ἤγουν πρέπει, «ἄνδρεςσι φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσι». ὁ δὲ περίφρασις ἐστὶ τοῦ τεύχεα θεῖα. Καὶ ὅρα τὰ συχνὰ πάρισα, τὸ καλλίστους καὶ μεγίστους, καὶ τὸ λευκότεροι καὶ ὁμοῖοι, καὶ τὸ τεύχεα χρῦσεια πελώρια, καὶ τὸ θνητοῖσιν ἄνδρεςσιν, ἀθανάτοισι θεοῖσι. μεστοῦται γὰρ ὁ καλὸς τόπος σχήμασι καλοῖς ἐπίτηδες. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν «καλλίστους ἵππους», καὶ ἐξῆς, ἔπαινος ἵππων, καὶ μάλιστα λευκῶν, ἄρματος δὲ τὸ χρυσοῦ καὶ ἀργύρῳ εὖ ἠσκησθαι, ὄπλων δὲ τὸ «τεύχεα χρῦσεια», καὶ ἐξῆς. (η. 434) Τὸ δὲ «οἶδ' ἀπάνευθε» πρὸς τὴν τοῦ Ὀδυσσεῶς ὁ Δόλων εἶπεν ἐρώτησιν, πυθομένου, εἶπερ μειμιγμένοι Τρώεσσιν εὐδουσιν ἢ ἀπάνευθεν οἱ ἐπίκουροι. Τοῦ δὲ γε «ἀπάνευθε» διασαφητικὸν τὸ «ἔσχατοι ἄλλων», οἷς καὶ χρὴ ἐγχειρῆσαι κατὰ τὴν βουλήν τοῦ Νέστορος. Τὸ δὲ «οἶδε» ἴσως μὲν καὶ δακτύλῳ ἀφελῶς δεικνὺς ὁ Δόλων φησίν, εἰ καὶ νύξ ἦν, μάλιστα δὲ ἀναφορικῶς. ἀναφέρει γὰρ πρὸς τὴν ἐν ἑαυτῷ εἶδησιν περὶ τῶν Θρακῶν. Τὸ δὲ «νεήλυδες» πάνυ χρήσιμον τοῖς κατασκόποις. εὐεπιχείρητοι γὰρ πάντως 3.107 οἱ τοιοῦτοι ἐπίκουροι, κατάκοποι τε ὄντες, ὡς εἰκός, καὶ οἷοι βαθὺ νύκτωρ ὑπνοῦν καὶ οὐδὲ εἰδότες τι τῶν κατὰ Τροίαν. (η. 435) Ἐρεθίζει δὲ τοὺς ἥρωας καὶ τὸ «Ῥῆσος βασιλεύς». φιλοτιμήσονται γὰρ ἀριστεῦσαι κατὰ τοιοῦτου ἀνδρός. ποιεῖ δὲ τοῦτο καὶ πιθανὰ τὰ ὑπὲρ τῶν ἵππων καὶ τοῦ ἄρματος καὶ τῶν τευχέων. βασιλεύς γὰρ ἔχει ἄν, ὡς εἰκός, τοιαῦτα. (η. 436) Τὸ δὲ «ἶδον» εἰς τὸ ἀληθῆ λέγειν λυσιτελεῖ τῷ Δόλωνι. οὐ γάρ, φησίν, ἤκουσα ἢ ἐπυθόμην, ἀλλ' αὐτὸς ἶδον. (η. 439) Τεύχεα δὲ κατὰ τοὺς πλείους μὲν ἐκ τοῦ τεύχου κατὰ κοινὴν ἐτυμότητα, καινότερον δὲ πῶς ὁ Ἰστρος παράγει. φησὶ γὰρ τὰ πολεμικὰ τεύχη οὕτω κληθῆναι ἀπὸ Τευχίου, Εὐβοϊκοῦ τόπου, ἐν ᾧ, φησὶ, κατεσκευάσθησαν ὑπὸ Κυκλώπων. Τίνες δὲ οἱ Κύκλωπες οὗτοι, καὶ ὅτι οὐχ' οἱ ἐν τῇ Ὀδυσσειᾷ ἱστορούμενοι, καὶ ὅτι καὶ χαλκὸς ἐν Εὐβοίᾳ ποτὲ ὠρύχθη πολὺς, ὅθεν καὶ τὸ ἐκεῖσε ὄρος ἢ Χαλκίς, οὐ τοῦ νῦν λόγου ἐστίν. (η. 435) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸν Ῥηθέντα Ῥῆσον Ὅμηρος μὲν Ἡϊονέως ἱστορεῖ, ὠδεδήλωται, οἱ νεώτεροι δὲ Στρυμόνος τοῦ κατὰ Θράκην φασὶ ποταμοῦ καὶ Εὐτέρπης Μούσης υἱόν. λέγουσι δὲ καὶ χρησμὸν ἀποκεῖσθαι αὐτῷ, εἰ τῆς ἐν Τροίᾳ βοτάνης φάγοιεν οἱ ἵπποι αὐτῷ καὶ τοῦ ἐκεῖσε πίοιεν ὕδατος, ἀπρόσμαχον αὐτὸν ἔσεσθαι. τὰ δ' οὐκ ἐγένετο. ἅμα γὰρ κατέλαβε, καὶ αὐτονυχὶ ἀνηρέθη ὑπὸ Διομήδους ὑπνώττων ἀφύλακτος. Πίνδαρον δὲ πού φασιν ἱστορεῖν, ὅτι μίαν ἡμέραν πολεμήσας μεγάλα κακὰ τοῖς Ἀχαιοῖς ἐνεδείξατο. (η. 439) Τὸ δὲ «πελώρια» συλλογιστικῶς εὐμεγέθη τὸν Ῥῆσον εἶναι ὑποδηλοῖ. Κάκεινο δὲ ἰστέον, ὡς ὁ μῦθος οὐ μόνον τὴν Ῥηθεῖσαν Μοῦσαν Εὐτέρπην μητέρα ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ ἑτέρας. Καλλιόπης μὲν γὰρ ἢ Κλειοῦς Ὀρφεύς, Λῖνος δὲ Τερψιχόρης, Θαλείας Παλαίφατος, Ἐρατοῦς Θάμυρις, Μελπομένης καὶ Ἀχελώου Σειρήνες, Πολυμνίας Τριπτόλεμος. (η. 442–5) Ὅτι ὁ μὲν Δόλων ζωγρηθῆναι θέλων μέθοδον τοῖς Ἑλληνικοῖς κατασκόποις ὑποτείνει διαγνώσεως, ἤγουν τοῦ πειραθῆναι ἢ κατ' αἶσαν ἐκεῖνος ἔπειεν ἐν αὐτοῖς ἢ καὶ

οὐκί, τὸ νηυσὶν αὐτὸν πελάσαι, ἢ ἀλλὰ δῆσαντας λιπεῖν αὐτόθι νηλεῖ δεσμῶ. (η. 446–53) Διομήδης μέντοι τὸν ἄνδρα ὑπόδρα ἰδὼν, ὡς ἡ Μοῦσα καθορᾶ, ἔφη «μὴ δὴ 3.108 μοι φύξιν γε Δόλων ἐμβάλλεο θυμῶ, ἐσθλά περ ἀγγελίας, ἐπεὶ ἴκεο χεῖρας ἐμεῖο», ἢ μᾶλλον χεῖρας ἐς ἀμάς, ἤγουν ἡμετέρας. «εἰ μὲν γὰρ κέ σε νῦν ἀπολύσομεν ἢ μεθῶμεν, ἢ τε καὶ ὕστερον εἴσθα θαὸς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἢ διοπτεύσων ἢ ἀντίβιον πολεμίζων. εἰ δέ κ' ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμείς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσης, οὐκέτ' ἔπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσειαι Ἀργείοισι». Καὶ ὄρα ὅπως προμηθῆς τοῦ μέλλοντος καὶ ἐν τοῖς σμικροτάτοις ὁ συνेतός, καὶ ὅτι ὁ προδότης, ὡς καὶ ὁ Δημοσθένης που θεωρεῖ, ὑπ' αὐτῶν ἐκείνων μεμίσηται, οἷς τοὺς οἰκείους προδέδωκε, καίτοι ἐσθλά τοῖς πολεμίοις ποιήσας. καὶ εἰκότως. ὁ γὰρ τοῖς ἑαυτοῦ τοιοῦτος τίς ἂν τοῖς ἄλλοτρίοις γένοιτο; Καὶ ὅτι ἐκ τούτων ὀρμώμενός τις διαλεκτικῶς ἂν ἐπαγωνίσοιτο, ὡς οὐ πᾶς ὁ ἐσθλά ποιῶν ἤδη καὶ ἀγαθός. ὁ γὰρ Δόλων οὐ τοιοῦτός ἐστιν ἐσθλά περ ἀγγελίας. καὶ ὅτι οὐ πᾶς ὁ ὠφελῶν τινα εὐλόγως ἂν φιλοῖτο. καὶ γὰρ ὁ Δόλων λυσιτελεῖ μὲν τοῖς ἐπισκόποις, οὐ φιλεῖται δέ. (η. 445) Ὅρα δὲ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τὸ «κατ' αἴσαν», οὐ μοῖραν δηλοῦν οὐδὲ τὸ κοινῶς λεγόμενον αἴσιον, ἐξ οὗ καὶ τὸ αἰσυμνᾶν καὶ ὁ αἰσυμνήτης, ἀλλὰ τὸ πρέπον καὶ ἀληθές ἢ τι τοιοῦτον. (η. 447) Καὶ ὅτι φύξις ἢ ἀπὸ τοῦ φεῦξις γίνεται ἀποβολῆ τοῦ ἔε δι' εὐφωνίαν, ὃ πολλαχοῦ γίνεται, καθὰ καὶ τὸ ἐρυθαίνειν μετ' ὀλίγα ἐρεῖ ἐκ τοῦ ἐρυθαίνειν, ἢ ἀπὸ τοῦ φύγω φύξω, οἷα τοῦ φύγω μετενεχθέντος εἰς ἐνεστῶτα. Τὸ δὲ «ἐμβάλλεο θυμῶ» ταῦτόν τῶ ἔνθου εἰς νοῦν. [Καὶ ἔοικε πρὸς τὸ «μὴ σοι θάνατος καταθύμιος ἔστω».] (η. 448) Τὸ 3.109 δὲ «ἐσθλά ἀγγελίας» ταῦτόν ἐστι τῶ καταλέξας, ὅπερ πρὸ ὀλίγων ὁ Δόλων εἶπε. (η. 449) Τὸ δὲ «ἀπολύσομεν» περιττὴν ἔχει τὴν πρόθεσιν καὶ αὐτό, καθὰ που καὶ τὸ ἀπομηνίσομεν. δηλοῖ δὲ τὸ λύτρα λαβόντες ἀφήσομεν, καὶ οὕτω διαφέρει τὸ λύσαι τοῦ ἀπλῶς ἀφεῖναι δωρεὰν ἢτοι μεθεῖναι καθ' Ὅμηρον. οὕτω δ' ἂν καὶ τὸν Δόλωνα μεθῆκεν Ὀδυσσεύς, εἶπερ ἐτίμησεν οἷα κήρυκος υἱόν. (η. 450) Τὸ δὲ «εἴσθα» οὐ μόνον διὰ τοῦ ἦ γράφεται συνήθως ἐν ἄλλοις ὡς ῥῆμα ὑπαρκτικόν, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ διὰ διφθόγγου ἐνταῦθα, καὶ δηλοῖ τὸ ἔρχη, ἤγουν ἀντ' αὐτοῦ κατὰ μετάληψιν χρόνου τὸ ἔλθης, ἀπὸ τοῦ εἶμι εἰς. χρήσις δὲ αὐτοῦ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα. (η. 451) Διοπτεύειν δὲ τὸ κατασκοπεῖν. ὅθεν καὶ τὸν τοῦτο ποιοῦντα διοπτῆρα στρατοῦ ἐρεῖ, ὃς καὶ ἀσυνθέτως ὀπτῆρ λέγεται. ἐκ τούτου δὲ καὶ Ζεὺς διόπτης, ὡς δηλοῖ τὸ «ὦ Ζεῦ διόπτα καὶ κατόπτα». Τὸ δὲ «ἀντίβιον πολεμίζων» πολέμιον μὲν εἶναι δηλοῖ καὶ τὸν κατάσκοπον, πλὴν οὐκ ἀντίβιον ἀλλ' ὑπούλως καὶ λαθρηδόν, εἰκὸς δὲ τὸν αὐτὸν καὶ πολεμιστὴν εἶναι. Ἐνταῦθα δὲ ὄρα τὸ «διοπτέυσων» καὶ «πολεμίζων», τὰ γοργὰ πάρισα, δι' ὧν καλλωπίζει εὐκαίρως ὁ Διομήδης, χαίρων ἐφ' οἷς ἀνδραγαθεῖ κατὰ τοῦ Δόλωνος. (η. 453) Τὸ δὲ «οὐκέτι σὺ πῆμά ποτ' ἔσσειαι» δύο ἐνεργειῶν τοῦ Δόλωνος ἔχεται διὰ τοῦ ποτέ ἐπιρρήματος. λέγει γὰρ ὁ ἥρωες ὅτι οὔτε διοπτέων πημανεῖς τοὺς Ἀργεῖους οὔτε πολεμῶν. (η. 454–6) Ὅτι ὁ μὲν Δόλων πτοηθεὶς τὸν Διομήδην «ἔμελλε γενεῖου χειρὶ παχεῖῃ ἀψάμενος λίσσεσθαι», ὃ ἐστὶ περιφραστικῶς ἰκετεῦσαι, «ὃ δ' αὐχένα μέσσον ἔλασσε φασγάνῳ αἶξας, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε», ταχὺ ἀνελῶν. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ αἶξας, ἵνα μὴ φθάσαντα γονυπετῆσαι ὡς ἰκέτην αἰδέσθεται. καὶ ἐχρῆν μὲν δεσμῶ νηλεῖ δῆσαι τὸν Δόλωνα, κατὰ ἐκείνον εἰπεῖν τὸν Δόλωνα, ὡς ἂν ἔχη δεῖξαι τοῖς Ἀργείοις τὸ θήραμα. δέδιδε δέ, μὴ ποτε κραυγᾶσας ἐκ τῆς πεδιάδος μηνύσει τοὺς πολεμίους τοῖς Τρωσίν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐ πάντα ἐκ τοῦ Δόλωνος πολυπραγμονοῦσι μαθεῖν, ἃ φθάσαντες ἐπετράπησαν, τυχὸν μὲν ἐκλαθόμενοι διὰ τὸ ἐναγώνιον, μᾶλλον δὲ ὡς ἤδη μαθόντες, ὃ ἤθελον. ἐβούλοντο μὲν γὰρ μαθεῖν, ἐὰν οἱ Τρῶες μενοῦσι παρὰ ναυσὶν ἢ ἐς Τροίαν ἀναχωρήσωσι. τοῦτο δὲ ἤδη γινώσκουσιν. ὁ γὰρ στεῖλας Ἐκτωρ τὸν διοπτεύσοντα, εἰ αἰ νῆες φυ 3.110 λάσσονται, πάντως οὐκ ἀναχωρεῖ, ἀλλὰ μένει. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐδὲν πρὸς ἀνδρίαν καθόλου ἢ τῶν ἀκρωτηρίων μεγαλειότης. τί γὰρ ὄφελος ἢ παχεῖα χεῖρ τῶ Δόλωνι; (η. 456) Τένοντες

δὲ καὶ ἐνταῦθα τὰ ὀπισθεν τοῦ τραχήλου παχέα νεῦρα. (η. 457) Ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸ «φθεγγομένου δ' ἄρα τοῦ γε», ἤγουν τοῦ Δόλωνος, «κάρη κονίησιν ἐμίχθη», ἤγουν εἰς γῆν ἔπεσεν ἡ κεφαλὴ ἐκείνου, ἀρξαμένου μὲν φωνὴν ἀφιέναι, μήπω δὲ διασαφήσαντος τὸ λεγόμενον, γράφεται μὲν «φθεγγομένη δ' ἄρα τοῦ γε κάρη». οὐχ' Ὀμηρικὴ δὲ ἡ φράσις. οὐ γὰρ ἔστι θηλυκῶς ἡ κάρη παρ' Ὀμήρω. Δηλοῖ δὲ ὅμως ἡ τοιαύτη γραφή, ὅτι τὸ πνεῦμα μέχρι τοῦ στόματος ἀνελθὼν καὶ πληρῶσαν αὐτὸ ἐξεχύθη, καίτοι τμηθείσης τῆς κεφαλῆς, ὥστε ἔτι κινουμένης τῆς γλώττης δοκεῖν τὴν κεφαλὴν κάτω κειμένην φθέγγεσθαι. οὕτω, φασί, καὶ σωλῆνα μεστὸν ὕδατος εἰ διατέμωι τις, ἡ μὲν ἐκ τῆς πηγῆς ἐπίρροια εἴργεται, ὃ δὲ ἐντός ἐστι τοῦ σωλῆνος ἐκχεῖται. (η. 460–4) Ὅτι τὴν ῥηθησομένην τοῦ Δόλωνος πανοπλίαν ἐλὼν Ὀδυσσεὺς εὔξατό τε καὶ ἀνέθηκεν αὐτὴν Ἀθηνᾶ, οὐ γλαυκῶπιδι, οὐδὲ ἀτρυτώνη, ἀλλὰ ληϊτίδι, ὡς συνεφαψαμένη τοῦ ληϊσσασθαι, εἰπὼν «χαῖρε θεὰ τοῖσδεσι» καὶ ἐξῆς. (η. 465 ς.) Εἶτα ἔθηκεν ἀνὰ μυρικήν αὐτά, ἐκεῖ που καθ' ὁδὸν πεφυκυῖαν. (η. 458–63) Φράζει δ' ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς οὕτω «τοῦδ' ἀπὸ μὲν κτιδέην κυνέην κεφαλήφιν ἔλοντο, καὶ λυκέην», τὰ προρρηθέντα, «καὶ τόξα παλίντονα καὶ δόρυ μακρόν· καὶ τὰ γ' Ἀθηναίη ληϊτίδι δῖος Ὀδυσσεὺς ὑπόσ' ἀνέσχεθε χειρὶ καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα», [ἵνα καὶ ὡς ἀρητῆρ τῷ Διομήδει χρήσιμος εἴη, οὐ διὰ δειλίαν ἀλλὰ διὰ προμήθειαν.] «Χαῖρε θεὰ τοῖσδεσι· σὲ γὰρ πρώτην ἐν Ὀλύμπῳ ἐπιβωσόμεθα». (η. 463–8) Εἶτα καὶ περὶ τῶν ἐφεξῆς εὐχόμενος λέγει «ἀλλὰ καὶ αὐτὶς πέμψον ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε καὶ εὐνάς», διὰ τὸν Ῥῆσον δηλαδή. οἷς ἐπιφέρει καὶ ὅτι «ἀπὸ ἔθεν», ἤγουν ἀφ' ἑαυτοῦ, τὰ τοιαῦτα ὄπλα «ὑπόσ' ἀείρας θῆκεν ἀνὰ μυρικήν· δέελον δ' 3.111 ἐπὶ σῆμα ἔθηκε, συμμάρψας δόνακας μυρικής τ' ἐριθηλέας ὄζους, μὴ λάθοι αὐτὶς ἰόντε», ἤγουν ἐπανιόντας, «θοὴν διὰ νύκτα μέλαιναν». (η. 467) Φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι τροπαίου σχῆμα ἐνταῦθα μιμεῖται ὁ ποιητὴς τῇ τῶν δονάκων καὶ ὄζων συνδέσει, ὅπερ οἱ ὕστερον τῇ χρήσει διήρθρωσαν, τρόπαια μετὰ τὰς νίκας ἰστῶντες, ὅπου τῶν πολεμίων περιγένοιτο, καὶ ταῦτα ἢ ἐξ ὄπλων σωρείας ἢ ἐκ λίθων, οἷς καὶ γράμματα ἐνεκόλαπτον, ἢ καὶ ἐξ οἴασου ἀναστηλώσεως, ὡς εἶναι τὸ ἰστᾶν τρόπαιον περιφραστικῶς ἴσον τῷ νικᾶν, ὡς ἐκ τοῦ τῆς μάχης ἀποτελέσματος, [καθ' ἣν ἐτρέποντο τινες, ἵνα ἢ ὡς κεφαλὴ κεφάλαιον, οὕτω τροπὴ τρόπαιον, ὅπερ ἀνίστατο Διὶ τροπαίῳ, οὗ εὐθεῖα ὁ τροπαῖος κατὰ τὸ ἀστραπὴ ἀστραπαῖος.] Μανδάκη δὲ ἔοικεν ὁ ῥηθεὶς δεσμὸς τῶν φυτῶν, ὃς δὴ μανδάκης κυρίως, ὡς φησι καὶ ὁ Χοιροβοσκὸς Γεώργιος, δεσμὸν χόρτου δηλοῖ κατὰ τινὰ γλώσσαν. καὶ φυλάσσεται ἡ τοιαύτη λέξις παρὰ τοῖς κατὰ Θράκην. Ὅρα δὲ τὰ πάρισα, τὸ κυνέην, κτιδέην, λυκέην, ἐν χωρίῳ ἐπιχυθέντα, ὃ καλλωπίζων διὰ τοὺς ἥρωας χαίρει ὁ ποιητὴς. (η. 459) Περὶ δὲ παλιντόνων τόξων, ὡς διαφορὰν τινὰ τόξου δηλοῖ τὸ παλίντονον, προεῖρηται. φαίνονται δὲ τοιαῦτα πολλὰ καὶ παρὰ τοῖς νῦν ἔθνεσι. (η. 460) Τὸ δὲ «ληϊτίδι» ἴσως μὲν ὁμοίον ἐστὶ τῇ ἀγγελείᾳ, εἴπερ ἐκείνη γίνεται παρὰ τὸ ἄγειν λείαν. [Ἡς μέρος καὶ τὰ λάφυρα εἴτ' οὖν σκυλα, ἐξ ὧν σκυλήτρια παρὰ Λυκόφρονι Ἀθηνᾶ.] Εἰ δὲ ἀγγελεία λέγεται Ἀθηνᾶ παρὰ τὸ ἄγειν λεῶν ἢ παρὰ τὸ ἄγη ἐλαύνειν, διαφέρει οὕτως ἡ ληϊτις καὶ ἡ ἀγγελεία. (η. 461) Τὸ δὲ «ὑπόσε ἀνέσχεθεν», ἤγουν ἀνέτεινε, παρακατιῶν ἄλλως φράζει ἐν τῷ «ὑπόσε ἀείρας», ὡς εἶναι ταῦτὸν ἀπλῶς τὸ ἀνασχέθειν καὶ τὸ ἀείρειν. Εἰ καὶ ἄλλως νῦν τὸ μὲν ἐπὶ τῇ Ἀθηνᾶ ὑπόσε ἀνασχέθειν χρή νοῆσαι ὑψηλοτέραν σχεῖν ἀνάτασιν χειρῶν, τὸ δὲ ὑπόσε ἀεῖραι ταπεινοτέραν, εἰς ὅσον ἦν καὶ τὸ τῆς μυρικής ὕψος. Ἔστι δὲ τὸ οὕτως ὑπόσε ἀνασχέειν σύμβολον τοῦ μὴ τι ἐπιγείω, ἀλλ' οὐρανίῳ ἀνατιθέναι τὰ ῥηθέντα ὄπλα. διὸ ἴσως καὶ ὡς μὴ ἔχων ἀναρτῆσαί που συνήθως αὐτὰ λόγῳ ἀναθήματος ἀνὰ μυρικήν ἔθηκεν, ὡς ἂν μὴ πελάζοιεν γῆ. (η. 466) Ἐνθα καὶ ὅρα τὸ «ἔθηκεν ἀνὰ μυρικήν», ἐξ οὗ κατὰ ἀναστροφὴν τῆς ἄν-α προθέσεως εἰληφθαι δοκεῖ τὸ ἀνατιθέναι παρὰ τοῖς ὕστερον καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀνάθημα. (η. 461) Τὸ δὲ «ἀνέσχεθε χειρὶ» οὐ πρὸς διαστολήν τινα

κεῖται, 3.112 ἄλλ' εἰς ἔνδειξιν τοῦ μεγάλα εἶναι τῷ Ὀδυσσεὶ ὡς ἀνδρείῳ τὰ τῆς χειρὸς ἀκρωτήρια, εἶγε μιᾶ χειρὶ τὰ τοσαῦτα δραζάμενος ἀνέσχεθεν. εἰ δὲ γράφεται «χερσίν», ἀργεῖ τὸ τοιοῦτον παρατήρημα. (η. 462) Τὸ δὲ «τοῖσδεσιν», εἰ μὲν ἀπὸ τοῦ τοῖσιν, ὃ ἐστὶ τούτοις γίνεται, καινῶς ἔχει τὴν μέσην λέξιν παρεισπεσοῦσαν, εἰ δὲ ἀπὸ τοῦ τοῖσδε, πάντη οὕτω καινόσχημόν ἐστὶ τὸ μὴ μόνον τὸ ἰ ἐπεκτατικῶς τεθῆναι, ἀλλὰ ὅλην τὴν ἰσῖ συλλαβὴν. αἴτιον δὲ ἡ δοτικὴ τῶν πληθυντικῶν ἀεὶ πρὸ τοῦ τελικοῦ αὐτῆς ἰ τὸ ἰσ φιλοῦσα ἔχειν ἡ δυνάμει ἡ ἐνεργεία. ἰστέον δὲ ὅτι τοῦ πλεονάζειν ἐνίοτε καὶ τὴν ἰσῖ συλλαβὴν δεῖγμα παράγουσι τινες οὐκ ἀκριβῆς καὶ τὸ λάβη λάβησι, λάχη λάχησι καὶ τὰ ὅμοια. ἡ δὲ ἐν τῇ τοιαύτῃ λέξει περισπωμένη οὐκ ἂν διὰ τὴν ἐφεξῆς δισυλλαβίαν εὐλόγως εἰς ὄξυν μεταπέσοι τόνον, ἵνα ἦ προπαροξύτονον κατὰ τὸ ἀνδραπόδεσιν. οὐ γὰρ κατὰ φύσιν ἐνταῦθα οὔτε τὸ ἰσῖ οὔτε τὸ ἰσῖ. διὸ νικᾷ ὁ τοῦ ἄρθρου τῆς δοτικῆς τῶν πληθυντικῶν περισπασμός. (η. 463) Τὸ δὲ ἐπιβώσεσθαι ὅτι ἐκ τοῦ βοήσεσθαι κέκραται, πολλαχοῦ δεδηλωται. (η. 466) Ἐν δὲ τῷ «θῆκεν ἀνά μυρίκην, δέελον δ' ἐπὶ σῆμα ἔθηκε» κύκλου σχῆμα φαντάζεται. εἰ δὲ ἦν «ἔθηκεν ἀνά μυρίκην» καθαρῶς ἂν ἦν κύκλος ῥητορικός, λήγοντος τοῦ στίχου ὅθεν ἤρξατο. Ἐνταῦθα δὲ ὄρα καὶ τὴν ἰσῖ ἰσῖ πρόθεσιν, τὴν ἰσῖ μὲν δηλοῦσαν σχέσιν, συντασσομένην δὲ μετὰ αἰτιατικῆς, οὐ μὴν μετὰ δοτικῆς, ὡς ἐν τῷ «ἄρματα δ' ἂν βωμοῖσιν ἔθηκε», καὶ ὅτι τὸ ἔθηκεν ἐν μὲν τῷ «ἀνά μυρίκην» τοπικῶς κεῖται, ἐν δὲ τῷ «σῆμα ἔθηκε», τὸ ἐποίησε δηλοῖ. Δέελον δὲ τὸ δηλον κατὰ διάλυσιν, ἐξ αὐτοῦ δέ, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῦται, τὸ εὐδείελον ἐπενθέσει 3.113 τοῦ ἰσῖ. [Τὸ δὲ ἐνταῦθα κεῖμενον σῆμα δηλοῖ ἐναργῶς, ὅτι καὶ ὁ τάφος σῆμα λέγεται οἷα σημαίνων καὶ αὐτός τι, τὸ κεῖσθαι δηλαδὴ ἐκεῖσε νεκρόν.] (η. 467) Δόνακες δὲ εἶδος καλάμου, λεπτοὶ καλαμίσκοι, οὓς οἱ μεθ' Ὁμηρον καλοῦσι δονάκια, παρὰ τὸ ῥᾶον δονεῖσθαι, [δι' οὓς καὶ ποταμός που ἐν τοῖς ἐξῆς δονακεύς. Δῆλον δὲ ὡς οἱ δόνακες καλάμων μὲν λεπτότεροί εἰσιν, ὀρόφων δὲ ἀδρότεροι, καὶ δοκοῦσιν ἐκ δονάκων μὲν σύριγγες γίνεσθαι, αὐλοὶ δὲ ἐκ καλάμων.] Συλλογιστέον δὲ ὡς ἐν ἔλει ὠδεῦον οἱ κατάσκοποι. ἐν γὰρ τοιούτοις τόποις οἱ δόνακες φύονται, καθὰ καὶ ἡ μυρίκη. ὑδροχαρῆς γὰρ καὶ αὐτή, φυλάσσουσα τὴν κλῆσιν καὶ νῦν, εἰ καὶ κατὰ τι βαρβαρικῶς παραφθείρεται. ἐδήλου δὲ πρὸ τούτου καὶ ὁ ἐρωδιὸς τὸ ἔρχεσθαι τοὺς κατασκόπους διὰ τόπων ἐλωδῶν. (η. 468) Ἐν δὲ τῷ «μὴ λάθοι ἰόντας» λείπει σύνδεσμος αἰτιολογικός, ἵνα λέγη κατὰ τὸ πλήρες ὄφρα μὴ λάθοι ἢ τι τοιοῦτον. καὶ ἔστι τὸ σχῆμα σύνητες καὶ τοῖς κοινότερον φράζουσι. Τὸ δὲ «νύκτα μέλαιναν» οὐκ ἄργῶς ἐρρέθη οὐδὲ πρὸς μόνην πιθανὴν αἰτιολογίαν τοῦ ἐπὶ μυρίκης ἀναγκαίως τεθῆναι τὴν τοῦ Δόλωνος πανοπλίαν, ἵνα μὴ λάθη, ἀλλὰ καὶ πρὸς παρασημείωσιν τοῦ χρῆναι τοιαύτας νύκτας ἐπιτηρεῖσθαι τοῖς ἐθέλουσι σκοπιᾶσθαι τὰ τῶν πολεμίων. (η. 470) Ὅτι τέλος καὶ ἐνταῦθα τὸ στρατιωτικὸν τάγμα ἐν τῷ «Θρηϊκῶν ἀνδρῶν τέλος ἶξον ἰόντες». καὶ ἔστιν ἡ λέξις ἀξιωματικὴ, ὡς δηλον καὶ ἐκ τοῦ «τοῖς ἐν τέλει βεβῶσι πείσομαι». ὅτι δὲ πολυώνυμον τὸ τέλος, λέγουσι σαφῶς οἱ παλαιοί. Δῆλον δὲ ὅτι τὸ «ἶξον», ἦγουν κατέλαβον, φυσικῶς 3.114 ἔχει τὴν ἐν τῇ ἀρχούσῃ περισπωμένην ὡς χρονικῶς ἐκταθέν. ἄλλως γὰρ ὠφείλε τὸ δίχρονον ὀξύνεσθαι ὡς θέσει μακρὸν διὰ τὸ κεῖσθαι πρὸ συμφώνου διπλοῦ. παρατατικοῦ δὲ χρόνου τὸ ἶξον, ὡς ἀπὸ μέλλοντος τοῦ ἶξω ἀναβιβασθέντος εἰς ἐνεστώτα. (η. 471-5) Ὅτι καλὰ καὶ τοῖς τοῦ Ῥήσου τὰ ὄπλα, ὡς καὶ τῷ αὐτῶν ἡγεμόνι, καὶ ὅτι στρατιωτικῶς παρέκειτο καὶ αὐτοῖς εὐδουσιν αὐτά, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων γέγραπται. Φησὶ γοῦν Ὁμηρος οὕτω περὶ τούτων «οἱ δ' εὐδον καμάτῳ ἀδηκότες, ἔντεα δὲ σφιν καλὰ παρ' αὐτοῖσιν», ἦγουν ἐγγὺς αὐτῶν, «χθονὶ κέκλιτο εὖ κατὰ κόσμον τριστοιχεῖ, παρὰ δὲ σφιν ἐκάστῳ δίζυγες ἵπποι. Ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὐδε, παρ' αὐτῷ δ' ὠκέες ἵπποι, ἐξ ἐπιδιφριάδος πυμάτης ἰμάσι δέδεντο». Καὶ ὄρα τὸ τοῦ Ῥήσου προμηθῆς. ἐν μέσῳ γὰρ ἔκειτο διὰ τὸ ἀσφαλὲς οἷα βασιλεύς, ὅθεν καὶ ἔργον ἦν ἀναιρεθῆναι αὐτόν, τριστοιχεῖ κύκλω

φυλαττόμενον. Διὸ νοοῦσιν οἱ παλαιοί, ὅτι τέσσαρας ἐξ ἐκάστου στίχου ἀνελών ὁ Διομήδης, ἤγουν ἄνδρας δώδεκα, καὶ γέφυραν οἶον πολέμου ποιήσας διέβη εἰς τὸν Ῥῆσον καὶ οὕτως αὐτὸν ἀνείλε τρισκαίδέκατον καὶ τῶν αὐτοῦ ἵππων ἐκυρίευσε. (η. 472 ς.) Τὸ δὲ «κατὰ κόσμον» ἐρμηνεῖα εἶναι δοκεῖ τοῦ εὖ, ὡσπερ καὶ τοῦ «παρὰ δέ σφιν» διασαφητικόν ἐστὶ τὸ «ἐκάστω». ταῦτὸν γὰρ ἐστὶ τὸ παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ παρὰ ἐκάστῳ. [Ῥομοια δ' ἀλλήλοισ κατὰ σχῆμα τὸ παρ' αὐτοῖς καὶ τὸ παρὰ δέ σφιν καὶ τὸ παρ' αὐτῷ, καὶ δηλοῦται ἐγγύτης ἐν τοῖς τρισὶ κατὰ τὸ παρ' ἀλλήλοισ κείσθαι.] (η. 473) Δίζυγες δὲ ἵπποι ἀντὶ τοῦ δύο ὑπὸ ἓνα ζυγόν, δι' ὧν ἀποτελεῖται ζυνωρίς. (η. 471–3) Τὸ δὲ «ἔντεα παρ' αὐτοῖς χθονὶ κέκλιται», καὶ «παρ' ἐκάστω δίζυγες ἵπποι», καὶ «παρ' αὐτῷ δ' ὠκέες ἵπποι», θέσιν ἀκολουθητικὴν ἔχει, ὁποῖαν τὸ «ποῦ οἱ ἔντεα κείται, ποῦ δέ οἱ ἵπποι», περὶ οὗ πρὸ ὀλίγων γέγραπται. Τὸ δὲ «ἵπποι» δις ἐν τέλει στίχων κείμενον κάλλος ποιεῖ παρισωτικόν. (η. 475) Ἐπιδιφριάς δὲ μέρος ἢ τοῦ δίφρου ἢ τῆς τοῦ ἄρματος ἄντυγος, περὶ ἣν περατοῦται ὁ δίφρος. Σημεῖωσαι δὲ ὡς καλὰ μὲν τοῖς Θραξὶ τᾶλλα, τὸ δὲ ἀφυλάκτως ὑπνοῦν ἐν τοιοῦτῳ καιρῷ οὐκ ἂν ἐπαινοῖτο. δεινὸν γὰρ σφάλλιν τοῦ ὀρθοῦ καὶ τὸ βραχὺ φαῦλον. (η. 476–8) Ὅτι καὶ τοὺς ἵππους τοῦ Ῥήσου λάμποντας, ὡς εἰκός, νύκτωρ τῇ ἡλιώδει λευκότητι προπάροιθεν ὁ Ὀδυσσεὺς ἰδὼν, οὐ διὰ δειλίαν πάντως, ἀλλὰ προμήθειαν, τῷ Διομήδει ἔδειξε, καὶ χαίρων ἀγάλλει τὸν λόγον 3.115 περικαλλεῖ σχήματι, ἀντιστροφῇ δηλαδὴ πολυπτῶτῳ τῇ κατὰ κόμμα, εἰπὼν «οὗτός τοι Διόμηδες ἀνήρ, οὔτοι δέ τοι ἵπποι, οὐς νῶϊ πίφασκεν», ἤγουν πρὸς ἡμᾶς ἔφασκε, «Δόλων, ὃν ἐπέφνομεν ἡμεῖς». Καὶ ὅρα κἀνταῦθα περιττὴν λέξιν τὸ ἡμεῖς, ἥρκει γὰρ καὶ μόνον τὸ ἐπέφνομεν. ἐποιήθη δὲ οὕτως, ἵνα τῷ οἶον διπλασιασμῷ τοῦ νοήματος κοινωνὸν ἑαυτὸν δεῖξῃ τῷ Διομήδει τοῦ καὶ τὸν Δόλωνα ἀνελεῖν. ὁ καὶ ἐκεῖνος ἐνέφηνε δεξιῶς ἐν τῷ «ἐπεὶ ἴκεο χειῖρας ἐς ἀμάς», ἤγουν τὰς τε ἐμὰς τὰς τε τοῦ Ὀδυσσεῶς, ὡς ἂν ἐκ τούτου κοινωνὸς εἴη καὶ τῶν ἐφεξῆς φόνων ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ τῆς λοιπῆς ἀριστείας, καὶ μὴ ὁ Διομήδης μεῖζόν τι φρονήσῃ ἐξιδιούμενος πράξεις τινάς. Ὅρα δὲ ὅτι κἀνταῦθα ἐλλιπῶς ἔφρασεν Ὀμηρος. μετὰ γὰρ τὸ «Διομήδει δεῖξε» λείπει μετοχὴ τὸ εἰπὼν ἢ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγῃ, ὡς ἔδειξε τῷ Διομήδει εἰπὼν «οὗτός τοι Διόμηδες ἀνήρ». (η. 479) Ὅτι τὸ ἀνδρίζου, ὃ Διόμηδες, ἢ ἐνέργει περιφράζων φησὶν «ἀλλ' ἄγε δὴ πρόφερε κρατερὸν μένος», ἤγουν φανέρου, διάδηλον ποίει. ὅθεν καὶ παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον λόγος προφορικός, ὁ εἰς φανερόν προαγόμενος καὶ μὴ κατὰ τὸν ἔνδον ἐνδιάθετον ἀφανῆς ὢν. (η. 479 ς.) Τὸ δὲ ἐφεξῆς, ἤγουν τὸ «οὐδέ τί σε χρὴ ἐστάμεναι μέλεον», ἐρεθισμὸς μὲν ἐστὶ καὶ αὐτὸ εἰς ἔργον, καταρριπτεῖ δὲ πως τὸ τοῦ Διομήδους ὑψηλόφρον, ὡς οἷα ὀκνοῦντος ἐπὶ τῷ Ῥήσῳ καὶ τοῖς αὐτοῦ, ὁ δὲ κατὰ τὴν τραγωδίαν φιλεῖ πάσχειν ἀνήρ πρᾶγμα πράσσων μέγα. Διὸ οὐ μόνον ἐπάγει τὸ «ἀλλὰ λυεῖ ἵππους», ἀλλὰ καὶ τὸ «ἢ σύ γε ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσι δέ μοι ἵπποι», μονονουχὶ λέγων, ὡς οὐκ ἀγεννῶς ἀπέχομαι τοῦ φονεύειν, ἀλλὰ πρῶτα μὲν φημι, ὅτι κἂν μὴ ἐξεφώνησα διὰ τὸ ἄκομπον, ὅμως ἐτοιμῶς ἔχω αὐτὸς ἐναίρειν ἄνδρας, εἰ σὺ θέλεις τοὺς ἵππους λυεῖν, εἴθ' ὅτι σοὶ αὐθις ἐκόντι παραχωρῶ τοῦ ἔργου τούτου διὰ τὸ ἐμὲ πρὸς ἄλλοις ἀναγκαίοις εἶναι. πάννυ γὰρ ἑαυτὸν ὁ ἥρωσ συνήγαγε καὶ πρὸς τοῖς πράγμασιν ὅλος γέγονεν, ὡς ἂν ἔργοις πιστώσῃται, ὅτι καλῶς ὑπὸ τοῦ Διομήδους ἐξελέγη. (η. 482–4) Ὅτι δὲ ὁ Διομήδης ἔοικεν ἐστάναι μέλεος οἷα, ὡς εἰκός, ὑποταραχθεῖς, δηλοῖ καὶ τὸ «ὡς φάτο, τῷ δ' ἔμπνευσε μένος Ἀθήνη», ἢ τοῦ Ὀδυσσεῶς δηλαδὴ παρακινήσασα σύνεσις, «κτεῖνε δ' ἐπιστροφάδην, τῶν δὲ στόνος ὠρνυτ' ἀεικῆς ἄορι θεινομένων, ἐρυθαίνετο δ' αἵματι 3.116 γαῖα». οὐ γὰρ ἄλλως ὁ Διομήδης ἐναίρειν ἄνδρας ἤρξατο, εἰ μὴ Ὀδυσσεὺς ὄνειδίσας ἠρέθισε προφέρειν κρατερὸν μένος, ὅπερ ἐστὶ φονεύειν τοὺς πρὸ ποδῶν. (η. 480) Ἰστέον δέ, [ὅτι τε μέλεος ὁ μάταιος λέγεται, καὶ ἐξ αὐτοῦ μέλεον τὸ μάταιον, παρὰ τὸ μέλεσθαι, ὃ ἐστὶ φροντίδα ἔχειν. Δῆλον γὰρ ὅτι ὁ διηνεκῶς ἔμφροντις καὶ διὰ τὸ οὕτω μέλεσθαι ἀεὶ

μέλλων ἀπρακτεῖ καί, κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, ματᾶ, ὃ ἐστὶ μάτην ζῆ. ἐπεὶ τὸ μέλλων ἴσον ἀπραξία ἐστίν, οὐπερ αἴτιον τὸ πάντοτε μέλεσθαι, ἀφ' οὗ ὁ μέλεος. (η. 481) Καὶ ὅτι] εὐρηται εἰς σκῶμμα παλαιὸν ἐπὶ φαύλων ἀνθρώπων ἰατροῦ τε καὶ ἵπποια[τροῦ ἐκφωνηθεῖς ὁ ῥηθεῖς Ὀμηρικὸς στίχος τὸ «ἢ σύ γε ἄνδρας ἔναιρε, μελήσουσι δέ μοι ἵπποι», ὡς τοῦ ἵπποια]τροῦ ἀναθέντος μὲν τῷ ἀδελφῷ τὸ τοὺς ἄνδρας Ἄϊδι προῖάπτειν, ἑαυτῷ δὲ ὑποκατασχόντος τὸ τοὺς ἵππους ὀλοθρεῦειν. (η. 483) Τὸ δὲ «ἐπιστροφάδην» ἀντὶ τοῦ ἐνεργῶς, εὐτόνως, σπουδαίως, ἐπεστραμμένως, ὧδε καὶ ὧδε, διὰ τὴν διάφορον θέσιν τῶν κτεινομένων. Ἄεικῆς δὲ στόνος ὁ ἐξ αἰκίας, ἄορι θεινομένων δηλαδή, ἢ ὁ μὴ πρέπων τοιούτοις ἀνδράσιν, οἳ οὐκ ἂν οὕτως ἔπαθον, εἰ ἐφυλάσσοντο. (η. 485–7) Ὅτι τὸν Διομήδην παραβολικῶς ἐκφαίνων ὁ ποιητής, ὅπως ἀνήρει τοὺς Θραῖκας φησὶν «ὡς δὲ λέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν αἶγεσσι ἢ οἴεσσι κακὰ φρονέων ἐνορούσει, ὡς μὲν Θρήϊκας ἄνδρας ἐπώχετο Τυδέος υἱός». Καὶ ὅρα ὡς ταῦτὸν ἐνταῦθα νοεῖ τὸ φονικῶς ἐνορούειν καὶ τὸ ἐποίχεσθαι. (η. 485) Μῆλα δὲ εἰ καὶ πάντα νοεῖται ἀλλαχοῦ τὰ θρέμματα, ὅμως ἐνταῦθα ἐπὶ αἰγῶν καὶ προβάτων τὴν λέξιν ὁ ποιητής ἐμερίκευσε. τοιαῦτα μὲν γὰρ πυκνὰ λέων βλάψοι ἄν, βόας δὲ οὐκ ἂν οὕτω. Ὅρα δὲ καὶ τὰ τέσσαρα πάρισα, τὸ μήλοισι, τὸ ἀσημάντοισι, τὸ αἶγεσσι, τὸ οἴεσσι, οἷς ἀγλαΐζει τὴν ἥρωϊκὴν παραβολὴν ὁ ποιητής. Ἀσημάντα δὲ λέγει τὰ ἀπροστάτευτα καὶ ἀποίμαντα, οἷς δηλαδή οὐκ ἦν ὁ σημαίνων, [ἦγουν σημειόν τι ποιῶν ἢ νοῶν σωτηριῶδες τῷ ποιμνίῳ. ἐξ οὗ δὴ σημαίνειν καὶ οἱ στρατηγοῦντες λαοῦ σημαντορες λέγον 3.117 ται, ἦδη δὲ καὶ οἱ ἄλλως ἄρχοντες, οἷς τέθειται σημειῖα τινα, καθ' ἃ καὶ σημαίνειν λέγονται, ταῦτὸν δ' εἰπεῖν ἄρχειν ἢ ἀρχεῦειν ἢ ἀνάσσειν.] (η. 486) Σημείωσαι δὲ καὶ τὸ «κακὰ φρονέων», ὡς τοῦ φρονεῖν ἀφελῶς καὶ οὕτω γλυκέως ἐπὶ ἀλόγου ζώου τεθέντος, ὅπερ μετ' ὀλίγα ἐπὶ Ὀδυσσεῶς ἐρεῖ ἐν τῷ «τὰ φρονέων κατὰ θυμόν». (η. 489–92) Ὅτι Διομήδους ἐνεργοῦντος περὶ τοὺς Θραῖκας, ὃν ἂν ἐκεῖνος «ἄορι πλήξειε παραστάς, τὸν δ' Ὀδυσσεὺς μετόπισθε λαβὼν ποδὸς ἐξερύσσασκε, τὰ φρονέων κατὰ θυμόν, ὅπως καλλίτριχες ἵπποι ρεῖα διέλθοιεν». (η. 492 ς.) Εἶτα διασαφῶν τὸ «ρεῖα διέλθοιεν» ἐπάγει «μηδὲ τρομοῖατο θυμῷ νεκροῖς ἀμβαίνοντες». Μεθ' ὃ δηλῶν τὸ τοῦ τρόμου τοῖς ἵπποις αἴτιόν φησὶν «ἀήθεσον γὰρ ἔτ' αὐτῶν», τουτέστιν ἀήθεις ἦσαν καταπατεῖν νεκρούς. Ποιητικὴ δὲ λέξις τὸ ἀηθέσσειν καὶ δυσέλκυστος εἰς λόγον πεζόν, καινὴ δὲ καὶ ἢ μετὰ γενικῆς αὐτοῦ σύνταξις. (η. 492) Ἰστέον δὲ [ὅτι τε τὸ «τρομοῖατο», καθὰ καὶ τὸ τρομέονται, ἀπορίαν ἔχει λελυμένην ἀλλαχοῦ, διὰ τί μὴ ἐκτείνουσι τὴν ἄρχουσαν, ἵνα ἦ ὡς στρέφω στρόφος στρωφῶ, νέμω νόμος νωμῶ, τρέπω τρόπος τρωπῶ, οὕτω καὶ τρέμω τρόμος τρωμῶ διὰ τοῦ ῶ μεγάλου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ῶ μικροῦ. καὶ ὅτι ὁμοίας ἀπορίας ἐστὶ καὶ τὸ δέμω δόμος δομῶ δομήσω, καὶ] ὅτι οὐ μόνον Ἰωνικῶς, ἀλλὰ καὶ Ἀττικῶς κατὰ τοὺς παλαιούς ἀναύξητόν ἐστὶ τὸ ἀήθεσον διὰ τὴν κακοφωνίαν τῆς ἀυξήσεως τοῦ ἠήθεσον. οὕτω δὲ καὶ ἀηδίζω ἀηδίζον ἔλεγον διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. Τὰ γὰρ [δύο] ῆ κακοφώνως ἔχουσιν, ὡς καὶ ἢ τῆς ῆ-ι διφθόγγου ἀλλεπαλληλία καὶ τὰ συχνὰ ἰῶτα, καθὰ δηλοῖ καὶ τὸ «Ἰριδι δῖη.» σεσηρέναι γὰρ τὰ χεῖλη ποιεῖ τὸ ἐν τοῖς τοιούτοις ἀλλεπάλληλον. (η. 493) Ὅρα δὲ καὶ τὸ ἀναβαίνειν δοτικῆ συνταχθὲν ἐν τῷ «νεκροῖς ἀμβαίνοντες», ὃ καὶ ἀλλαχοῦ ἢ κατὰ 3.118 μόνας ἄ-ν-α πρόθεσις ποιεῖ, ὡς προδεδήλωται, εἰ καὶ ἐν τῷ «ἀνά μυρικήν» ἄλλως ἔχει, ὡς πρὸ ὀλίγων εἴρηται. Προμηθῆς δὲ καὶ ἐνταῦθα τοῦ μέλλοντος ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ λίαν τῷ Διομήδῃ λυσιτελῆς καὶ οὐκ αἰσχύνων τὴν ἐκείνου ἐπιλογὴν. (η. 495) Ὅτι δώδεκα Θραῖκας τοὺς, ὡς ἐρρέθη, νεήλυδας ἀνελῶν ὁ Διομήδης τρισκαιδέκατον τὸν βασιλέα Ῥῆσον μεληιδέα θυμὸν ἀπηύρα, ὃ ἐστὶ περιφραστικῶς ἀνεῖλεν ἀσθμαίνοντα. (η. 496 ς.) «Κακὸν γάρ», φησὶν, «ὄναρ κεφαλήφιν ἐπέστη τὴν νύκτα Οἰνείδαο πάϊς», τουτέστιν ὁ τοῦ Τυδέως Διομήδης, «διὰ μῆτιν Ἀθήνης», ἦγουν κατὰ τὴν ἔμφρονα βουλήν τῶν ἐν Ἀχαιοῖς βουλευφόρων.

Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῆφιν ἐπέστη τὴν νύκτα» ἀστείως μὲν ὁ ποιητὴς καὶ γλυκέως ἔφρασεν, ἤδη δὲ καὶ ἀσφαλῶς, διὰ τὸ καὶ ὑπνοῦντα βαθὺ τὸν Ῥῆσον καὶ ἐν νυκτὶ δὲ τῷ κακῷ ἐντυχεῖν. ἄλλως μέντοι ἀναπτυσσόμενον τολμηρὸν καὶ οὐκ ἀσφαλές ἐστι τὸ νόημα. τὸ μὲν γὰρ ὄναρ ὁράται ὑπὸ τοῦ ὄνειροπολοῦντος, ἐνταῦθα δὲ ὁ οἶον ὄνειροπολούμενος Διομήδης οὐχ' ὁράται, ἀλλ' αὐτὸς τὸν Ῥῆσον ὁρᾷ. εἰ μὴ ἄρα ἡ Μοῦσα πάντα εἰδυῖα οἶδεν, ὅτι καὶ ἐν ὄνειρῳ ταῦτα τῷ Ῥῆσῳ ἐφαίνοντο. τοῦτο δὲ λύει μὲν ἀπορίαν, ἀφανίζει δὲ τὴν χάριν τοῦ νοήματος. Ἵνα οὖν εἴποι τις τὸ ἀκριβές, ἐπιφωνηματικὸν ἐστὶ τὸ τοιοῦτον, ἔχον μὲν καὶ ἀσφάλειαν διὰ τὸν ὕπνον καὶ τὸ τῆς ὥρας νύκτερον, ἔχον δὲ καὶ τόλμαν, ὡς εἴρηται, ὅσπερ ἐστὶ νόμος ἐπιφωνήματος ῥητορικοῦ. (ἡ. 495) Θυμὸν δὲ μελιηδέα εἰπεῖν καὶ φίλον ἦτορ ὁμοίως ἔχει. καὶ ὅρα ὡς οὐ μόνον οἶνος μελιηδῆς καὶ πυρὸς μελιηδῆς, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ θυμὸς, ἡγουν ψυχὴ. θυμὸς μέντοι ὁ κατὰ ὀργήν, εἰ καὶ γλυκίων μέλιτος καταλειβομένου τῷ θυμουμένῳ, ἀλλ' οὐκ ἂν ῥηθείη συνθέτως μελιηδῆς, ὅτι μηδ' ἀρμόττει κακῷ τούτῳ πικροποιῶ τοιοῦτον ἐπίθετον. τὸ δὲ «ἐπέστη τὴν νύκτα», ἡγουν νύκτωρ, κοινῶς τέτριπται εἰς ὁμιλίαν. Ἀττικοὶ δὲ νυκτός φασι. (ἡ. 498 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «τόφρα δ' ἄρ' ὁ τλήμων Ὀδυσσεὺς λυε μώνυχας ἵππους, σὺν δ' ἤειρεν ἱμάσι» τὸ τλήμων, περὶ οὗ καὶ προεῖρηται, οὐ μόνον ἐπαινῶν ὁ ποιητὴς λέγει, ἀλλὰ καὶ συμπαθῶν τῷ ἥρωϊ ὡς τλησιπόνῳ. κοινὸν δὲ πάντως καὶ τῷ Διομήδει τὸ τοιοῦτον καλόν. ἐξὸν γὰρ ἀμφοτέροις ἐλοῦσι τὸν Δόλωνα 3.119 ἐπανελθεῖν ἀκινδύνως, ἵνα τοῖς Ἀχαιοῖς ἐκεῖνος ἐξεῖπη ἄσσα οἱ Τρῶες μητιώωσιν, οἱ δὲ πάνυ μεγάλου ἐτέρου ἔργου ἐγένοντο. Δηλοῖ δὲ τὸ μεγαλεῖον τῆς ἐνταῦθα πράξεως καὶ ἡ ἐφεξῆς ποιητικὴ πλάσις. ποιεῖ γὰρ τὸν Νέστορα οὐκ ἐρωτῶντα τοὺς κατασκόπους τί ἔχουσι μαθόντες, ἀλλὰ ὅπως τοὺς ἵππους ἔλαβον καὶ τὰ ἐξῆς. (ἡ. 499) Τὸ δὲ «ἤειρεν» ἀντὶ τοῦ συνέπλεκεν εἴρηται. Αἰεῖρειν γὰρ νῦν τὸ ὁμοῦ εἴρειν καὶ συμπλέκειν, ἐξ οὗ καὶ τὸ τέτρωρον καὶ ἡ ξυνωρίς καὶ ὅαρ ἡ γυνή, ὡς ἐν ἄλλοις ἐρρέθη. Σημεῖωσαι οὖν ὅτι τῶν ἵππων τοῦ Ῥήσου συναερθέντων ὡς εἰς σχῆμα ξυνωρίδος προνοητικῶς διὰ τὸ μὴ ἂν ἴσως κατ' ἰδίαν εἰθίσθαι θέειν, ἄμφω ἐπέβησαν ὃ τε Διομήδης καὶ Ὀδυσσεὺς κελητίζοντες. καὶ δῆλον ἐκ τοῦ εἰκότος. εἰ γὰρ μόνος ὁ Διομήδης ἵππων ἐπεβήσατο κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν φράσιν, πῶς εἶχεν Ὀδυσσεὺς ὀδεύων πεζῆ εἰς νῆας τοῖς ἵπποις συνθέειν, οἱ ἐπέτοντο κατὰ τὸν ποιητὴν. εἰ μὴ ἄρα ποδήνεμος ἦν καὶ ἀρβυλόπτερος κατὰ τὸν ποιούμενον Περσέα, καὶ ποσὶν Ἀρπύλαις ἴσος κατὰ τὸν εἰπόντα. διὰ τί δὲ καὶ μετ' ὀλίγα χαμάζε θορῶν ὁ Διομήδης ἐν χερσὶ τῷ Ὀδυσσεῖ ἐτίθει τὰ ἔναρα φόρτον τῷ πεζῷ, δέον ὄν μᾶλλον ἀνελόμενον αὐτὰ τὸν πεζὸν Ὀδυσσεά καὶ τῷ ἱππότη Διομήδει χειρίσαντα, ὀδοιπόρον αὐτὸν εἶναι κοῦφον καὶ εὐσταλῆ. μάλιστα δὲ φαίνεται ὁ λόγος ἀληθῆς, ἐξ ὧν ὑστερόν φησιν ὁ ποιητὴς, ὡς οἱ μὲν κατέβησαν ἐπὶ χθόνα. (ἡ. 513) Οὐκοῦν καὶ ἀμφοτέροι τῶν ἵππων ἐπέβησαν, ὥστε ἐν τῷ «καρπαλίμως τῶν ἵππων ἐπεβήσατο» ὁ Διομήδης συνεπινοητέον καὶ τὸν Ὀδυσσεά κατὰ σχῆμα συλλήψεως. Ἔχει δὲ καὶ πάλιν ἀπορίαν. Εἰ γὰρ τῆς ξυνωρίδος ὁ μὲν ἕτερος ἵππος ἦν ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεῖ, ὁ δὲ λοιπὸς ἐπὶ τῷ Διομήδει, πῶς ἐν χερσὶν Ὀδυσσεῶς θεῖς τὰ ὄπλα εἶτα ἐπεβήσατο ἵππων καὶ οὐχὶ ἵππου; ἐρεῖ δέ τις ἴσως καὶ πρὸς τοῦτο ἢ ὡς ἡ δευτέρα φράσις τοῦ κελητισμοῦ τῆ πρώτῃ συνεξηκολούθησεν, ἢ ὅτι καὶ τυχὸν τέτρωρον ἦν τὸ τοῦ Ῥήσου, ὡς δύο μὲν ἵππους εἶναι τῷ Διομήδει, δύο δὲ τῷ Ὀδυσσεῖ. σφάλμα γὰρ ἀντιγράφων αἰτιάσασθαι οὐκ ἔστιν, ὅτι μηδὲ παρεσημῆναντο οἱ παλαιοὶ τοιοῦτόν τι. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ἐν 3.1 τοῖς ἐξῆς (ἡ. 499-501) Ἐνταῦθα δὲ λέγει ὁ ποιητὴς, ὅτι τοὺς ἵππους τοῦ Ῥήσου λύσας Ὀδυσσεὺς «ἐξήλαυνεν ὁμίλου τόξω ἐπιπλήσων, ἐπεὶ οὐ μάλιστα φαεινὴν ποικίλου ἐκ δίφρου νοήσατο χερσὶν ἐλέσθαι». Καὶ ὅρα ὅπως ὁ συνετώτατος ἐναγώνιος ὢν οὐκ ἔσχε πάντων τῶν δεόντων ἐφικέσθαι. τὴν γὰρ μάλιστα οὐκ ἐνόησεν ἐλέσθαι. μικρὸν δὲ πάντως τὸ μὴ νοηθέν. τῶν μέντοι καιριωτάτων οὐδὲν ἐνέλιπεν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ

ἐπιπλήσσειν καὶ κόπτειν λέγεται. (η. 513) Φησὶν οὖν Ὀδυσσεὺς μετ' ὀλίγα «κόψε δ' Ὀδυσσεὺς τόξω». Ἔτι δὲ καιμαστίζειν, ἀφ' οὗ καὶ ἡ μάστιξ. (η. 530) Ἐρεῖ γοῦν «μάστιξε δ' Ὀδυσσεύς». (η. 500) Καιριωτάτη δὲ νῦν λέξις τὸ ἐπιπλήσσειν, ὃ ἐστὶ πλήσσειν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ λόγοις ἐπιπλήσσειν εἴληπται. πάσχει δὲ καὶ ἑτεροίας συνθέσεις τὸ πλήττειν, ὁποῖα καὶ ἡ τοῦ ἐκπλήττειν καὶ ἡ τοῦ καταπλήττειν, ὅθεν ὁ καταπλήξ, καὶ τοῦ ἐμπλήττειν, ἀφ' οὗ ἐν Ὀδυσσειᾷ τὸ ἐμπλήγηδην ἐπίρρημα, καὶ ὁ ἀμφιπλήξ δὲ ἀπὸ ἄλλης γέγονεν ὁμοίας συνθέσεως, ὡς καὶ ὁ παρὰ τῷ Κωμικῷ παραπλήξ ἄνθρωπος, ἤγουν ὁ ἀπωδὸς καὶ παράμουσος, ἐκ μεταφορᾶς τῶν παρὰ τὸ δέον πλησομένων χορδῶν, καὶ αἱ παραπλήγες δὲ ἀκταὶ παρὰ τῷ ποιητῇ, ὃ ἐστὶν αἱ ἐκ πλαγίων πληττόμεναι κύμασι. Φαινή δὲ μάστιξ οὐ μόνον ἡ στιλπνή, ἀλλὰ κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ ἡ λεπτή, ὡς τοῦ φαεινοῦ καὶ τοῦτο σημαίνοντος, καθὰ καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν γέγραπται. (η. 501) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «νοήσατο» σχηματισθὲν παθητικῶς. (η. 502 ς.) Ὅτι Διομήδης μὲν μερμήριζε μένων, ἵνα τι κύντερον ἔρδοι, ῥοίζησε δ' ἄρα Ὀδυσσεὺς πιφαύσκων Διομήδει δῖω, ὃ ἐστὶ δηλῶν, καὶ τῷ ῥοίζω σημεῖον διδούς τοῦ ἀναχωρῆσαι, ὁ δὲ Ἀθηναῖος καὶ νῦν ἐγγύθι σταθείσης καὶ τὰ ἐξ Ὀδυσσεύς ἢ καὶ τὰ ἐν ἑαυτῷ ὑποθεμένης ὑπήκουσεν. (η. 509–11) Ἔστι δὲ ὁ τῆς Ἀθηναῖος λόγος οὗτος «νόστου δὴ μνήσαι νῆας ἐπὶ γλαφυράς, μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθης, μὴ πού τις καὶ Τρῶας ἐγείρησι θεὸς ἄλλος», ὃ δὴ καὶ γίνεται. Προαναφώνησις γάρ τις καὶ τοῦτο ἐστίν. (η. 515–7) Ἀπόλλων γὰρ μετ' ὀλίγα ὡς ἴδεν Ἀθηναίην μετὰ Τυδέος υἱὸν ἔπουσεν, ἤγουν μεθέπουσεν καὶ ἀμφέπουσεν τὸν Διομήδην, «τῆ κοτέων», ἤγουν αὐτῇ ἐγκοτέων, ποιεῖ τὰ ῥηθησόμενα. Ἐνθα καὶ ὅρα ὅτι ἄλλως μὲν 3.121 βλαπτομένους τοὺς Τρῶας Ἀπόλλων ὀρῶν ἠνείχετο, ἠνίκα δὲ ὑπὸ Ἀθηναῖος, τότε δὴ ζηλοτυπῶν ἐρεθίζεται εἰς ἄμυναν. καὶ πάσχουσιν τοῦτο οἱ ἀντιλαμβανόμενοι ὡς ἐπὶ πολὺ, τότε βοηθοῦντες μᾶλλον, ὅτε τις τῶν αὐτοῖς ἐχθρῶν ἀναφανῆ τοῖς βοηθουμένοις προσεπικείμενος. Πιθανῶς δὲ ὁ ποιητὴς ἐμνήσθη Ἀπόλλωνος, ἵνα τε μὴ ἀποστερήσῃ θεῖας ἐπικουρίας μηδὲ τὸ Τρωικὸν φύλον, καὶ ὅτι καὶ ἀκόλουθον ἦν, [ὡς] εἰκός, οὕτω γενέσθαι. Οὐδὲν δέ τι ἀνύει μέγα ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος ὀρμή, ὡς τοῦ ποιητοῦ φιλέλληγός τε ὄντος καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις τὸ πλεῖον τῆ φρονήσει Ἀθηναῖα προσνέμοντος. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. (η. 503–6) Ὁ δὲ ἐμερμήριζεν ὁ Διομήδης, τοιοῦτον ἦν «ἢ ὃ γε δίφρον ἐλών», τὸν τοῦ Ἕρμου, «ὄθι ποικίλα τεύχε' ἔκειτο, ῥυμοῦ ἐξερεύοι», ἐλκυστικῶς δηλαδή, «ἢ ἐκφέρει ὑπόσε ἀείρας, ἢ ἔτι τῶν πλεόνων Θρακῶν ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο», ὃ δὴ καὶ κύντερον ἦν. Τούτων δὲ οὐδέτερον τοῖς κατασκόποις συνέφερε διὰ τὸ ἤδη περατοῦσθαι τὴν νύκτα καὶ μὴ καιρὸν εἶναι πλείονος διατριβῆς, ἀλλὰ σπουδαίου νόστου. (η. 515) Ἰστέον γὰρ ὅτι πρὸς ἀλήθειαν ἢ τοῦ Ἀπόλλωνος ἐνταῦθα ἐμφάνεια παρουσίαν ἡλίου δηλοῖ, ὡς ἐν τῷ τέλει τοῦ γράμματος τούτου φαίνεται, ἀφυπνίζουσεν μὲν τὸν τοῦ Ἕρμου ἀνεψιὸν μετὰ κόρον ὕπνου, στρέφουσεν δὲ τοὺς κατασκόπους ἀναγκαίως ἐπὶ τὰς νῆας, Ὀδυσσεύς ἐπίφρονι βουλῇ, ἦν τῷ ῥοίζω ἐκεῖνος ἐσήμανε, προϊδόμενος ἀνατολὴν ἡλίου τῆ, ὡς εἰκός, ἐν τοῖς ἀστροῖς καὶ νῦν θεωρία. καὶ οὕτω μὲν τοῦτο. (η. 503) Περὶ δὲ τοῦ μερμηρίζειν ἀλλαχοῦ μὲν ἄλλα ἐγράφη, ἐνταῦθα δὲ μόνον τοῦτο ῥητέον, ὅτι ἐκ τούτου ἀπομερμηρίζουσι παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἀποδαρθεῖν, ὡς τοῦ κοιμωμένου μηδὲν μεριμνῶντος. εἰ δὲ τις τόλμαν ἔσχε θεῖναι τὸ ἀπομερμηρίζειν καὶ ἐπὶ τοῦ θανεῖν, ἀσφαλῶς ἂν ἐτόλμησεν. ἐπεὶ καὶ ἡ κοινὴ γλῶσσα ἐντεῦθεν ἴσως λαβοῦσα λέγει ἀπομεριμνᾶν τὸ θνήσκειν. (η. 502) Ἰστέον δὲ ὡς, ἐπεὶ τὸ ῥοίζησαι σύνθημα φανερώς ἦν τοῦ Ὀδυσσεύς πρὸς τὸν Διομήδην, οὐκ ἀσφαλῶς εἶπον οἱ λέγοντες μὴ εἶναι συνθήματα τοῖς ἥρωσι. [Οὐκ ἄδηλον δὲ ὅτε τε κυρίως ῥοίζος ὁ κατὰ τὸ ῥῶ ἦχος λέγεται, καθὰ καὶ σιγμὸς ὁ κατὰ 3.122 τὸ ῥσ, καὶ ζεῖν καὶ ζεῖν ὁ κατὰ τὸ ῥζ, καὶ βόμβος ὁ κατὰ τὸ ῥβ, ὁμοίως δὲ καὶ ἄλλα τινὰ καθ' ἕτερα στοιχεῖα. καὶ ὅτι ὁ ῥοίζος καὶ ῥοῖβδος λέγεται Αἰωλικώτερον, ὅτε τραχύτερος ὁ ἦχος, κατὰ τὸ

«πτερῶν γὰρ ροῖβδος οὐκ ἄσημος ἦν». ὅθεν καὶ τὸ ροιβδεῖν καὶ ἀναρροιβδεῖν.] Τὸ δὲ πιφαύσκειν δηλοῖ μὲν, ὅτι ὡς οἶον ἀντὶ λαλιάς ἦν τὸ ροίζημα, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ φάσκειν κατὰ ἀναδιπλασιασμὸν καὶ ἐπένθεσιν τοῦ ῥυ. (η. 503) Τὸ δὲ «κύντερον» κυρίως μὲν ἀναΐδειαν δηλοῖ, ὁποῖαν ἔχοι ἄν καὶ κύων, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται, νῦν δὲ δεινὸν καὶ θρασὺ ἔργον σημαίνει. (η. 504 ς.) Τὸ δὲ «δίφρον ἐλῶν ῥυμοῦ ἐξερύοι» ὁμοίον ἐστὶ τὴν φράσιν τῷ «τὸν δ' Ὀδυσσεὺς λαβὼν ποδὸς ἐξερύσασκε». Τὸ δὲ «ἐκφέροι» φανερώς ἐπὶ ἀψύχου καὶ ἐνταῦθα κεῖται, ἀφ' οὗ καὶ ἐκφορὰ ἢ ταφή. Ἦν δὲ δεξιότης πολλή, ἐὰν τὰ τεύχεα συνεξέφερον ὁ ἦρωες ὡς ἐν παρέργῳ καὶ συναπήγαγεν ὅλα τὰ τοῦ Ῥήσου σκυλεύσας. (η. 506) Ἐν δὲ τῷ «τῶν πλεόνων Θρηκῶν» ἢ περισσὸν τὸ ἄρθρον ἢ ἐμφαντικόν ἐστὶ τοῦ ἐθέλειν τὸν Διομήδη τὸς πλείονας τῶν Θρακῶν ἀνελεῖν, ὃ δὴ οὐκέτι κύντερον, ἀλλὰ καὶ κύντατον ἦν. (η. 508) Ἡ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς πρὸς τὸν Διομήδη ἐγγύθεν λαλιά, ἢ σύνεσις ἐστὶν ἢ τῷ Διομήδει ἐγγενομένη ἐκ τοῦ προσεχῶς τὸν Ὀδυσσεῖα ροιζῆσαι. τὴν γὰρ αἰτίαν ἐκεῖνος βαθύτερον διανοησάμενος ἐπαύσατο ὧν ἐποίει [ἀγχινοίας λόγῳ, οὗ δηλωτικὸν τὸ ἐγγύθεν, ὃ ταῦτόν ἐστὶ τῷ ἄγχι, ἐξ οὗ σύγκειται ἢ ἀγχινοία, σκέψις οὕσα τοῦ δέοντος ἐν ἀκαρεῖ χρόνῳ, ἡγουν ἐκ τοῦ ἐγγύς.] (η. 511) Τὸ δὲ «μή που καὶ Τρώας ἐγειρήσι θεός» καὶ εἰς παροιμίαν ἔπεσεν ἀντὶ τοῦ μήποτε τὸν ὑπὸ σοῦ βλαπτόμενον ἐπεγείρη σοι ὁ θεός. (η. 515) 3.123 Κεῖται δ' ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ ἀλαοσκοπιή, ἢ ματαία κατασκόπευσις, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα. Φησὶ γὰρ «οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχεν Ἀπόλλων», ὡς καὶ αὐτοῦ κατασκοποῦντος, οὐχ' ἀπλῶς, ἵνα μὴ τι πάθωσιν οἱ Τρῶες, ἀλλ' ἵνα μὴ ὑπὸ τινος τῶν κρειττόνων. Ἔστι δὲ ἀλαός ἐν τούτῳ οὐχ' ὁ μηδ' ὅλως βλέπων-πῶς γὰρ ἂν ὁ τοιοῦτος ἔχοι σκοπιάν; -, ἀλλὰ ὁ κακῶς λάων, ὃ ἐστὶ βλέπων, καὶ ἐτέρως δὲ εἰπεῖν, τὸ «οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχε» ταῦτόν ἐστὶ τῷ οὐκ ἐκοιμάτο ἐν τῷ φυλάσσειν. (η. 509) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν «νόστου δὴ μῆσαι, μὴ καὶ πεφοβημένος ἔλθης» ἀναστολή ἐστὶ θρασύτητος, τὸ δὲ «οὐδ' ἀλαοσκοπιὴν εἶχεν» ἀκριβῆ δηλοῖ φυλακίην. Τὸ δὲ νόημα τοῦτο προκλητικόν ἐστὶ τῶν ἐφεξῆς. εὐθύς γὰρ εὐτάκτως προάγων τὸν λόγον φησὶν ὁ ποιητής, ὡς ὁ Ἀπόλλων ἥλιος ἀφύπνισε τοὺς Θρακῆς καὶ τοὺς λοιπούς. (η. 519-25) Ὅτι Ῥήσου ἀνεψιός τις ἐσθλὸς ἐξ ὕπνου, ὡς εἰκός, ἀνορούσας, «ὡς ἴδε χῶρον ἐρήμον, ὅθι ἔστασαν ὠκέες ἵπποι, ἄνδρας τ' ἀσπαίροντας ἐν ἀργαλέησι φονῆσιν, ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα φίλον τ' ὀνόμησεν ἑταῖρον. Τρώων δὲ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὦρτο κυδοιμὸς θυνόντων ἄμυδις», ὃ δὴ πολλοῦ θορύβου ἐστὶ δηλωτικόν, χρήσιμον ὃν παραπλακῆναί ποτε καὶ εἰς λόγον πεζόν, «θηεῦντο δὲ μέρμερα ἔργα, ὅσα ἄνδρες ῥέξαντες ἔβησαν». Καὶ ἰστέον ὅτι μέχρι θάμβους ἰστώσιν οἱ Τρῶες τὰ καθ' ἑαυτοὺς μὴ ἐπιδραμόντες τοῖς ἀνδράσιν. οὕτω γὰρ τοὺς κατασκόπους ἐξαίρων ὠνόμασεν ὁ ποιητής ἐν τῷ «ὅσα ἄνδρες ῥέξαντες», ὡς αὐτῶν μὲν ἀνδρῖσαμένων, γυναικιζομένων δὲ πῶς τῶν ἐν μάχῃ τοιαύτη μαλακῶς ὑπνούντων. Ποιοῦσι δὲ οὕτως οἱ Τρῶες τάχα μὲν εὐθυβολώτερον, οἷα εἰδότες, ὡς οὐδὲν ἀνύσουσι διὰ πολλά, τυχόν δὲ καὶ διὰ βάρβαρον ἦθος, ὅπερ διαγράφει καὶ Εὐριπίδης, ἐν οἷς αἰτιᾶται τοὺς Τρῶας, ὡς μὴ τοῖς φίλοις προσφερομένους καθάπερ ἐχρῆν. ὀκνοῦσι γὰρ ἴσως ὑπερκινδυνεῦσαι τῶν νεηλῦδων, ὧν οὐδὲν αὐτοῖς ἀπώναντο. καὶ εἰ τοῦτο, ἄρα συντέθηκε κατὰ τὴν παροιμίαν ἢ ἐκ τῶν Τρώων χάρις τῷ Ῥήσῳ. (η. 5) Προπερισπᾶται δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ «ἐρήμος», καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἐτοῖμος. (η. 521) Φονᾶς δὲ λέγει περιεκτικῶς τοὺς τόπους ἔνθα οἱ φόνοι τῶν κειμένων. Γίνεται δὲ ἢ φονὴ ἐκ τοῦ φόνος, καθὰ ἐκ τοῦ χόλου ἢ χολῆ. (η. 522) Ὅτι δὲ τὸ ὀνομαίνειν δηλοῖ μὲν τὸ καλεῖν ἐξ 3.124 ὀνόματος, διαφέρει δὲ τοῦ ἐξονομάζειν, ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη σαφῶς. [(η. 524) Τοῦ δὲ «θηεῦντο», τουτέστιν ἐθαύμαζον, ποιητικοῦ ῥήματος, κοινὸν μὲν τὸ θηοῦντο, κατὰ τὸ ἐποιοῦντο, παράγωγον δὲ τὸ θηητόν. πρωτόθετον δὲ αὐτοῦ ἢ θεᾶ καὶ τὸ θεᾶσθαι, καθὰ καὶ τοῦ θάμβους, θάμβος γὰρ κυρίως, ὃ διὰ θεᾶς ἐμβιβάζεται εἰς

ψυχὴν. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν οὔτε θηεῖσθαι οὔτε θαμβεῖσθαι λέγοιτ' ἂν τις κυριολεκτικῶς, εἰ μὴ θεώμενος ἐκπλήττοιο.] Τὸ δὲ «μέρμερα» δηλοῖ μὲν πολλὴν ἔννοιαν ἐν μιᾷ λέξει, ἐκφέρεται δὲ διὰ τῶν δύο ᾧ, ὡς εὐθετούμενον εἰς δάκτυλον. τὸ μέντοι μερμηρίζειν αἰεὶ διὰ τοῦ ᾧ λέγεται χάριν σπονδείου. τὸ γὰρ μερμηρίζειν διὰ τὸ ἀμφίμακρον ἀσυντελέες ἐστὶ τοῖς ἠρωϊζουσιν. (η. 530 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «ἐπέτοντο οἱ ἵπποι νῆας ἐπὶ γλαφυράς, τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ» περιττὸν καὶ εἰς οὐδὲν χρειῶδες τὸ «τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ», ἤγουν ἐκεῖ γὰρ ἤθελον οἱ ἐλαύνοντες. Καὶ σημείωσαι τοῦτο, ἵνα εὖ εἰδῆς, ὡς οὐ μόνον λέξεις ἐκ περισσοῦ μυριαχοῦ πρὸς ἀπαρτισμὸν ἔπους τίθενται, ἀλλὰ καὶ λόγοι ὅλοι ἀφελέστερον. Ἔστι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, ὅτι πρὸς ἔνδειξιν ἢ τοιαύτη ἔννοια κείται τοῦ εὐπειθεῖς καὶ εὐηνίους τοὺς τοῦ Ἰήσου τούτους ἵππους εἶναι καὶ μὴ πλαζομένους ὅπη τύχη, ἀλλ' ἀπευθυνομένους ἔνθα φίλον τοῖς ἐλαύνουσι. Σημεῖωσαι δὲ ὡς παρ' Ὀμήρῳ μὲν ἐνταῦθα φίλα φρονεῖτον ἀλλήλοιν Διομήδης καὶ Ὀδυσσεύς, οἱ δὲ παλαιοὶ δόλον οὐκ ἀγαθὸν ἐν ἐτέρῳ καιρῷ προσπλάττουσιν Ὀδυσσεὶ κατὰ τοῦ συναεθλεύσαντος ἠρώως, φάμενοι ὅτι Διομήδης καὶ Ὀδυσσεὺς τὸ Παλλάδιον κλέψαντες νυκτὸς ἐκ Τροίας ἐπανήεσαν, ἐπόμενος δὲ Ὀδυσσεὺς ἐβουλήθη ἀποκτεῖναι τὸν Διομήδην, κλέψαι τὸν τούτου φόνον προθέμενος, καὶ δὴ καὶ ξίφος ἐγύμνωσεν, οὗ τὴν σκιάν ἐν τῇ σελήνῃ ὁ Διομήδης ἰδὼν ἐπιστραφεὶς καὶ βιασάμενος τὸν Ὀδυσσεῖα ἔδρησε καὶ προάγειν ἐποίησε παίων τῷ αὐτοῦ ξίφει. ὅθεν καὶ παροιμία διεδόθη τὸ «Διομήδειος ἀνάγκη», ἐπὶ τῶν βία ἐγχειρούντων ἔργοις, καὶ μάλιστα ὅτε τις ἀλοὺς ἐπίβουλος βίαν πάσχει ἐνεργεῖν τι τῶν μὴ θελητῶν. Καίτοι τινὲς τὴν τοιαύτην παροιμίαν ἀπὸ τοῦ Θρακῆος Διομήδους φασὶν ἐκπεσεῖν, ὃς ἠνάγκαζε τοὺς ξένους αἰσχροῖς οὔσαις ταῖς αὐτοῦ θυγατράσι μίγνυσθαι, ἃς καὶ ἵππους 3.125 ὁ παλαιὸς λόγος ἀλληγορεῖ, εἶτα καὶ ἀνήρει τοὺς μὴ ἐθέλοντας γαμβρούς ὁ αὐτὸς πενθερός, γαμβροκτόνος ὢν καὶ αὐτὸς κατὰ τὸν Οἰνόμαον. (η. 532–4) Ὅτι ὁ Νέστωρ ἀγωνίων ὑπὲρ τῶν κατασκόπων καὶ μονονουχῶν συναποδημῶν ἐκείνοις τῇ ψυχῇ ὡς οἷα πρῶτος γνώμην εἰσενεγκῶν ἐκπεμφθῆναι τοὺς τῶν Ἀργείων ἀρίστους εἰς κατασκοπὴν καὶ οὕτω προσεκτικώτερον διατιθέμενος προαισθάνεται αὐτῶν ἐπανερχομένων καὶ φησὶ «ὦ φίλοι, ψεύσομαι ἢ ἔτυμον ἔρέω· κέλεται δέ με θυμός», ὃ πᾶς ἐρεῖ ἂν ὁ μέλλων εἰπεῖν τι στοχαστικῶς. (η. 535) Εἶτα ἐπάγει «ἵππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κτύπος οὔατα βάλλει», ὅπερ χρήσιμον ῥηθῆναι εἰς ἐλπιζομένην μάχης διασκευὴν καὶ εἰς ἐπέλευσιν πολεμίων ἱππικῶν. (η. 536 ς.) Εἶτα καὶ εὐχεται τοὺς πεμφθέντας κατασκόπους ἤκειν, ἐλάσαντας ἐκ Τρώων ἵππους, ὧν ὁ κτύπος ἀκούεται. (η. 538 ς.) Ἐφ' οἷς καὶ τὸ ἀνάπαλιν εὐλαβούμενος οἷα πολλὰ τοιαῦτα μαθῶν «ἀλλ' αἰνῶς δεῖδοικα», φησὶ, «κατὰ φρένα, μὴ τι πάθωσιν Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδοῦ», καὶ εἰς κίνδυνον τοιούτων ἀνδρῶν ἀποβαίη τὰ τῆς συμβουλῆς. Καὶ σημείωσαι ὅπως ἐν τῷ «ψεύσομαι ἢ ἀληθῶς ἔρω» ἐνεχυράζει τὴν γνώμην τῶν ἀκροατῶν, ὡς ἂν, φασίν, ἐπιτυχῶν μὲν ἐπαινεθῆ, ἀποτυχῶν δὲ μὴ ἐλεγχθῆ, καὶ ὅτι οὐ πάντῃ καταφρονητέον τοῦ γήρωος, ὅπου καὶ συνέσει πλεονεκτεῖ καὶ αἰσθήσεων ὀξύτητι διὰ προσοχὴν. (η. 540) Ἐπὶ δὲ πᾶσι τούτοις φησὶν ὁ ποιητής, ὡς «οὐ πῶ πάν εἴρητο ἔπος, ὅτ' ἄρ ἤλυθον αὐτοί». ὅπερ χρήσιμον παρωδηθῆναι μὲν ὅτε τις εὐθὺς ἀληθεύσει ἐφ' οἷς εἶπε στοχασάμενος, ἀπαραποιήτως δὲ ῥηθῆναι ἐπὶ τῶν ἀναφανέντων ἅμα τῇ περὶ αὐτῶν μνήμῃ. Ζητητέον δὲ ὡς, ἐὰν οὐπῶ πάν εἴρητο ἔπος, τί δὴ ποτέ ἐστὶ τὸ ἐλλείπον τῇ τοῦ ἔπους ὀλότητι. καὶ ῥητέον, ὅτι ἔοικεν ὁ Νέστωρ καὶ ἄλλο τι πλέον, ὧν εἶπε, μέλλειν εἰπεῖν, οἷον μετὰ τὸ «ὀρυμαγδοῦ» εἰκὸς ἦν ἐπαχθῆναι τὸ φεύγοντες ἢ τὸ διωκόμενοι ἢ τοιοῦτόν τι. Μάλιστα δὲ νοητέον, ὡς ἢ μὲν Ὀμηρικῇ Μοῦσῃ ἐντελῶς εἶπε διὰ τὸν ἀκροατὴν τὸ πᾶν ἔπος, ὁ δὲ Νέστωρ οὐχ' οὕτως, ἀλλ' ἔτι αὐτοῦ λαλοῦντος τὸ ῥηθὲν νόημα ἤλυθον οἱ ἠρώες. (η. 538 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «αἰνῶς δεῖδοικα κατὰ φρένα, μὴ τι πάθωσιν Ἀργείων οἱ ἄριστοι» φόβον δηλοῖ τὸν ὑπὲρ

ἀνδρῶν ἀγαθῶν. (η. 541 ς.) Ὅτι ἐπανελθόντων τῶν ἡρώων οἱ Ἕλληνες «χαρέντες δεξιῇ τε ἠσπάζοντο ἔπεσσί τε μελιχίοισιν», ὅπερ ἐπὶ πάσης ἐπιθυμητῆς ἐπανόδου προσήκει λέγεσθαι. Καὶ ὄρα ὅτι καὶ νῦν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα, τὸ περιπλέκεσθαι καὶ οἶον εἰς ἑαυτὸν σπᾶσθαι ἀσπάζεσθαι λέγεται, καὶ δεικνύουσι τὸ ἔργον ἔτι καὶ νῦν σὺν ἄλλοις ἔθνεσι καὶ Ἰβηρες. 3.126 περὶ δὲ τῆς διὰ δεξιῶν χειρῶν ἄψευος καὶ τῆς οὕτω δεξιώσεως εἴρηται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν. Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὅτι, ὡςπερ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται τὸ «μύθῳ ποτιπτύσσεσθαι», οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ ἔπεσσι μελιχίοις ἀσπάζεσθαι. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «δεξιῇ τ' ἠσπάζοντο» συνίζησιν ἔπαθε λόγῳ προκεφάλου στίχου. εἰ δὲ γράφεται «δεξιῇ ἠσπάζοντο», ἀπαθῆς ἐστὶν ὡς δάκτυλος ὁ πρῶτος πὺς τοῦ ἔπους.] (η. 544–6) Ὅτι μεμνημένος ὁ Νέστωρ οἷα ὁ Διομήδης εἶπεν εἰς ἔπαινον τοῦ Ὀδυσσεύος καὶ ἅμα τιμῶν ἀφθονήτως τὸν καὶ γέροντα καὶ ἀριστέα καὶ ῥήτορα, οὐ τὸν Διομήδην ἀλλὰ τὸν Ὀδυσσεά ἐρωτᾷ μετὰ καὶ ἐπαίνου «εἰπέ ἄγε, ᾧ πολύαινε Ὀδυσσεῦ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, ὅπως τούσδ' ἵππους λάβητον καταδύντε ὄμιλον Τρώων, ἧ τις ὑμῖν πόρε θεὸς ἀντιβολήσας». (η. 547) Εἶτα εἰπὼν αὐτοὺς ἀκτῖσιν εἰκόναί ἡλίου, ὡς ἤδη προεῖρηται, κατασκευάζει, ὡς οὐ μάτην ἐκολάκευσε τοὺς ἥρωας ἐπὶ θεοφιλείᾳ, θεοσδότους εἶναι τοὺς ἵππους πλασάμενος. (η. 548–50) Καὶ ἅμα καὶ ἑαυτὸν ἀνεπαχθῶς ἐπαινεῖ, λέγων οὕτως «αἰεὶ μὲν Τρώεσσι ἐπιμίσομαι οὐδέ τί φημι μιμνάζειν παρὰ νηυσὶ γέρον περ ἐὼν πολεμιστῆς, ἀλλ' οὐ πω τοίους ἵππους ἴδον οὐδ' ἐνόησα», ἐξ ἀκοῆς δηλαδὴ μαθῶν. (η. 551 ς.) Ἐξ ὧν συναγαγὼν καὶ πάλιν φησὶν οἴεσθαι θεὸν τινα δοῦναι ἀντιάσαντα διὰ τὸ καὶ ἀμφοτέρους ἐκεῖθεν φιλεῖσθαι· Ἀμφοτέρω γάρ, φησί, σφῶϊ φιλεῖ θεός. (η. 554–8) Ὅτι δὲ οὐ κολακείαν ἀπλῶς ὁ γέρον εἶπεν ἐπὶ ἔργῳ ἀδυνάτῳ γενέσθαι, ὡς ἀδύνατον δῆθεν ὄν θεόθεν δοθῆναι ἵππους, δηλώσει Ὀδυσσεύς, ἐν οἷς ἐπαίνῳ ἀνταμειψάμενος τὸν Νέστορα καὶ εἰπὼν «ᾧ Νέστορ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν», ἐπιφέρει «ῥεῖα θεός γ' ἐθέλων καὶ ἀμείνονας ἠέ περ οἶδε ἵππους δωρήσοιτο, ἐπειὴ πολὺ φέρτεροί εἰσιν. ἵπποι δὲ οἶδε νεήλυδες», καὶ τὰ ἐξῆς. (η. 559–63) Ἐν οἷς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐποίησε, ποιεῖται ἀνακεφαλαίωσιν τῶν προρρηθέντων, ἦν καὶ σημεῖωσαι. Τὰ γὰρ κατὰ τὸν διοπτῆρα τοῦ στρατοῦ Δόλωνα καὶ τὸν Ῥῆσον καὶ τοὺς αὐτοῦ ἵππους ἐν μόνοις στίχοις ἐξ ἐκεφαλαιώσατο. καὶ ἐν τούτοις μὲν ταῦτα. Ὅτι δὲ ἡ ποίησις καὶ θεοσδότους οἶδεν ἵππους, ὡς ὁ 3.127 μῦθος συγκροτεῖ, πολλαχοῦ δεδήλωται. τοιοῦτοι γὰρ οἱ Τρώιοι ἵπποι καὶ οἱ τοῦ Ἀχιλλέως καὶ οἱ τοῦ Οἰνομάου καὶ ἄλλοι. (η. 547) Ἡ δὲ τῆς τῶν ἵππων λευκότητος παραβολὴ τῷ γέροντι σεμνοτέρα τῆς παρὰ τῷ Δόλῳ, [ᾧ συνέπεσε κατὰ νόημα, ὡς μυριαχοῦ εἴωθε γίνεσθαι], μάλιστα δὲ σαφεστέρα. ἐβούλετο μὲν γὰρ ἴσως καὶ ἐκεῖνος ἀκτῖσιν ἡλίου τὸ ἐκείνων λευκὸν εἰκάσαι, οὐ διεσάφησε δέ, ἀλλ' ἠρκέσθη λευκοτέρους χιόνος εἰπὼν. ἄλλως δὲ εἰπεῖν, Ὀμηρικῆς δεινότητος καὶ τὸ διαφόροις μὲν ὑπερβολαῖς γνωρίσαι τὸ πρᾶγμα, τὴν κρείττω δὲ ἀναθεῖναι τῷ λογίῳ Νέστορι. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁμώνυμον καὶ τὸ ἀκτῖς. Πausanίας γοῦν φησιν, ὅτι ἀκτῖς καὶ οἰκέτου ὄνομα καὶ ἀγγείου δέ, ἐφ' οὗ οἱ ὀβολοὶ ῥιπτοῦνται. Οὕτω δὲ καὶ αἴγλη οὐ μόνον ἢ λαμπηδῶν, ἀλλὰ καὶ ποπάνου εἶδος κατὰ Πausanίαν, καὶ θυσία τις πεμπομένη εἰς Δελφοὺς καὶ κυβευτικὸς βόλος. Ἐτερος δὲ τίς φησιν, ὅτι αἴγλη ὄνομα κυβευτικοῦ βόλου φαύλου. (η. 546) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὁ Νέστωρ, ὅπερ ἐκ τοῦ βασιλέως ἔλαβεν, ἀντιδίδωσι τῷ Ὀδυσσεῖ. Ἐξ ἐκείνου γὰρ ἀκούσας, «ᾧ Νέστορ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν», ἔφη αὐτὸς πρὸς Ὀδυσσεά τὸ αὐτό. (η. 555) Ὀδυσσεὺς δὲ αὐτῆς μετ' ὀλίγα ὁμοίως ἀντιφωνεῖ τῷ γέροντι, ὅπερ ἤκουσεν ἀπ' αὐτοῦ. εὐ δὲ καὶ ἀπαιτεῖ ὁ ῥήτωρ λόγον ἐκ τοῦ ῥήτορος, ὡς τῆς πράξεως ἀνηκούσης τῷ Διομήδει. (η. 545 ς.) Τὸ δὲ «καταδύντες ὄμιλον Τρώων, ἧ τις πόρε θεός» καινότερον ἐσχημάτισται. τὸ γὰρ κοινὸν τοιοῦτον ἂν ἦν· πῶς τοὺς ἵππους ἐλάβετε; καταδύντες εἰς βάθος τοῦ στρατοῦ, –ὡς ἐπὶ βάθους γὰρ τὸ καταδύνειν λέγεται– ἢ ἐκ θεοῦ λαβόντες; (η. 548–50) Τὸ δὲ «αἰεὶ μὲν Τρώεσσι ἐπιμίσομαι» καὶ ἐξῆς,

κατασκευαστικόν τέ ἐστι τοῦ μηδέποτε λήγειν πόνου τὸν γέροντα, ὃ φθάσας ὁ Διομήδης εἶπε πρὸς αὐτόν, καὶ τὸν λόγον δὲ αὐτοῦ βεβαιοῖ, ὡς ἐπ' ἀληθεία οὐ κολακικός ἐστιν. ἐπάγων γὰρ ὁ γέρων αἰτίαν τῆς αὐτοῦ ἀπορίας εὐλογόν φησιν ἐνδημεῖν μὲν αἰεὶ τῷ πολέμῳ, οὐπὼ δὲ τοιούτους ἵππους ἰδεῖν ἐκεῖ. οὐκ οὐκ ἄρα ἐκ Τρώων τούτους ἔσχετε, ἀλλ' ἐκ θεοῦ ἐλάβετε, ὡς δυναμένου καὶ τὰ τοιαῦτα δωρεῖσθαι. Τὸ δὲ «οὐδέ τί φημι μιμνάζειν» διασαφητικόν ἐστι τοῦ «αἰεὶ Τρώεσιν ἐπιμίσομαι». εἰ γὰρ μὴ ἐν νηυσὶ μιμνάζει, τοῖς πολεμίοις μίσγεται. Σημειῶσαι δ' 3.128 ἐνταῦθα, ὅτι ὁ φιλαλήθης γέρων ἐπιμίσοσθαι μὲν αἰεὶ τοῖς Τρωσὶν ἔφη καὶ οὐ μιμνάζειν εἰς ἄδειαν, οὐ μὴν καὶ ἀριστεύειν. ἐψεύσατο γὰρ ἂν οὕτω φάμενος. (η. 549) Τὸ δὲ «γέρων πολεμιστής» ἴσόν ἐστι τῷ ἐν Ὀδυσσεΐα ἀναγκαίῳ πολεμιστῇ. γέροντες γὰρ καὶ οἱ ἐκεῖ ῥηθέντες ἀναγκαῖοι πολεμισταί. (η. 551) Τὸ δὲ «θεὸν ἀντιάσαντα» ἴσόν ἐστι τῷ ἀντιβολήσαντα, ὅπερ ἀνωτέρω κεῖται. (η. 556) Τὸ δὲ «ἀμείνονας ἢ περ οἶδε» περίφρασις ἔχει. τὸ μὲν γὰρ ἀπλοῦν καὶ κοινὸν ἦν εἰπεῖν ἀμείνονας τούτων, τὸ δὲ ἀμείνονας ἢ περ οὗτοι περιπέφραστοι. (η. 557) Ἐν δὲ τῷ «ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσι» διπλῆ ἐκκύπτει ἔννοια. Ἡ γὰρ ὅτι δύνανται τῶν τοῦ Ῥήσου ἵππων καὶ ἕτεροι φέρτεροι εἶναι, εἰ καὶ αἰνῶς, ὃ ἐστι λίαν, ἀκτῖσιν εὐοκότες εἰσὶν ἡλίου, ἢ ἐπεὶ πολὺ φέρτεροι οἱ θεοί, ἵνα τὸ θεός ὡς προσηγορικὸν ἀναλυθεῖ εἰς πληθυσμὸν κατὰ τι σχῆμα καινόν. Ἐν δὲ τῇ ῥηθείᾳ ἀνακεφαλαιώσεται σημειῶσαι, ὡς ἀνέστρεψεν ἐμπεριβόλως τὴν διήγησιν ὁ λαλῶν αὐτὴν ῥήτωρ Ὀδυσσεὺς καὶ ἀπὸ τοῦ τέλους ἀρξάμενος, ἢ τοῖς τῶν ἵππων, ἀνατρέχει εἰς τὰ πρεσβύτερα, ἐπισυνάπτων τὸν Ῥῆσον καὶ τοὺς αὐτοῦ, εἶτα τὸν Δόλωνα καὶ τὸν στείλαντα Ἐκτορα. (η. 558–63) Φησὶ γὰρ, ὅτι ἵπποι οὗτοι νεήλυδες «Θρηϊκιοὶ, τὸν δὲ σφιν ἄνακτα ἀγαθὸς Διομήδης ἔκτανε, πὰρ δ' ἐτάρους δυωκαίδεκα πάντας ἀρίστους, τρισκαιδέκατον δὲ σκοπὸν εἴλομεν», ὃν διοπτῆρα στρατοῦ εἶναι Ἐκτωρ τε προέηκε καὶ ἄλλοι Τρῶες. (η. 560) Ἐνθα καὶ ὄρα τὸ «πάντας ἀρίστους», ἀμαρτύρως παραρριφέν εἰς ἀπαρτισμὸν τε στίχου καὶ εἰς σέμνωμα τῆς ἡρωϊκῆς πράξεως. Ὅρα δ' ἐνταῦθα καὶ ὅτι πρὸ βραχέων μὲν Ὀμηρὸς τὸν Δόλωνα προτάξας, εἶτα τοὺς δώδεκα Θρακῆας ἱστορήσας, τρισκαιδέκατον ἔταξε τὸν Ῥῆσον εἰπὼν «ὃν τρισκαιδέκατον μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα», ὡς εἶναι τὸν Δόλωνα ἐκεῖ τεσσαρεσκαιδέκατον. Ἐνταῦθα δὲ Ὀδυσσεὺς πρῶτον εἰπὼν περὶ Ῥήσου, εἶτα μνησθεὶς τῶν δώδεκα Θρακῶν, τρισκαιδέκατον τὸν Δόλωνα τίθησιν ἀφείς τὸν Ῥῆσον νοεῖσθαι τεσσαρεσκαιδέκατον. (η. 562) Τὸ δὲ «διοπτῆρα στρατοῦ» πρὸς σαφήνειαν ἐτέθη τοῦ σκοπὸν εἴλομεν. οὐ γὰρ ἀπλῶς ὁ σκοπὸς καὶ διοπτῆρ ἐστὶ στρατοῦ. πολλὰ γὰρ καὶ ἡ τοιαύτη λέξις δηλοῖ ὡς ὁμώνυμος. (η. 563) Τὸ δὲ «καὶ ἄλλοι Τρῶες», ἔστο 3.129 χασμένως φησὶν ὁ Ὀδυσσεὺς, ὡς εἰκὸς ὃν οὕτω γενέσθαι. ἀληθῶς μέντοι οὐ γέγονεν. Ἐκτωρ γὰρ τὸν σκοπὸν προέηκε πείσας δώροις καὶ εἰς ἄτην ἐμβαλὼν, ὡς ὁ Δόλων αἰτιᾶται, εἰ μὴ ἄρα καὶ οἱ ἄλλοι τότε ἀκὴν γενόμενοι σιωπῇ συγκαταθέσθαι δοκοῦσι τῇ τοῦ Ἐκτορος ἀποστολῇ. (η. 564 ς.) Ὅτι εἰς ταῦτ' Ὀμηρὸς ἄγει τὸ καρχαλᾶν καὶ τὸ χαίρειν ἐν τῷ «τάφροιο διήλασεν» Ὀδυσσεὺς «ἵππους καρχαλόων, ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί». ἔστι δ' ὅμως τὸ «καρχαλόων» ἐπιτατικώτερον τοῦ χαίρειν, ὅγε καὶ ἐκ τοῦ χαλᾶν τῇ ἐκλύσει παράγεται. Ὅρα δὲ ὡς χαροποιὸν ἢ νίκη, οὐ τῷ ἀνδραγαθήσαντι μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐταίροις, οἱ κοινοῦνται τὰ φιλικά. (η. 567–9) Ὅτι τοὺς ἵππους μὲν τοῦ Ῥήσου ὁ φίλιππος Διομήδης ἔσχεν. οὐ γὰρ ἔπρεπον τῷ Ἰθακησίῳ νησιώτῃ, οὐ ἢ πατρὶς αἰγίβωτος, οὐχ' ἰππῆλατος, ὡς καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Τηλέμαχος ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῖ, ὃ καὶ παραιτησάμενος ἐκεῖ διὰ τοῦτο φιλικὴν δόσιν ἵππων. (η. 570 ς.) Ὀδυσσεὺς δὲ τὰ τοῦ Δόλωνος ἔχει ὄπλα, οἷς ὁ Διομήδης αὐτὸν ἐδεξιώσατο χαμαῖζε θορών. Οὕτως οἶδασιν ἀλλήλοις εἶκειν οἱ ἄριστοι, οὐ μεγαλείῳ ὕλης, ἀλλὰ πρεσβείῳ φιλίας τὸ πλέον διδόντες. μήποτε δὲ οὐδὲν οὐδ' ὄλως ἐκέρδησεν Ὀδυσσεὺς, ὡς μηδὲ φιλοκτῆμων ἀλλὰ φιλότιμος. Διομήδης μὲν γὰρ ἦδη

ἔχει τοὺς νεήλυδας Θρηϊκίους ἵππους, Ὀδυσσεὺς δὲ τὰ τοῦ Δόλωνος λάφυρα ἀναθήσει τῇ Ἀθηνᾶ. Φησὶ γάρ, ὡς ἔθηκεν Ὀδυσσεὺς αὐτὰ ἐν τῇ νηϊ, ὄφρα ἱερὸν ἔτοιμασαῖατο Ἀθήνη, ἥτοι ἔτοιμάσαιντο αὐτὰ ὁ Διομήδης τε καὶ αὐτὸς ἰέρωμα τῇ Ἀθηνᾶ ἐν καιρῷ. εἰ δὲ τὸ ὑπεσχημένον μέλαν ποίμνιον ἄμφω ἐδάσαντο, οἶδεν οὐδεὶς. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐν τούτοις πυρὸν μελιηδέα ἔδειν τοὺς ἵππους φησί. (η. 567–9) Φράζει γὰρ ἵππων ἐπιμέλειαν οὕτω «ἵππους μὲν δὴ κατέδησαν ἐϋτμήτοισιν ἰμάσι φάτνη ἐφ' ἰππεΐη, ὅθι καί» ἄλλοι ἵπποι «ἔστασαν ὠκύποδες μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες», περὶ οὗ προῖστορηται. Ἡ δὲ ἰππεΐα φάτνη πρὸς διαστολὴν ἐρρέθη τῆς τῶν λοιπῶν ζώων. (η. 572–9) Ὅτι Ὀδυσσεὺς καὶ Διομήδης ἰδρῷ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσση ἐσβάντες, «κνήμας τε ἰδὲ λόφον ἀμφί τε μηρούς. αὐτὰρ ἐπεὶ σφιν κῦμα θαλάσσης ἰδρῷ πολλὸν νίψεν ἀπὸ χρωτὸς καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ, ἔς ῥ' ἄσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο. τῷ δέ», ἡγουν οὗτοι, «λοεσσαμένω καὶ ἀλειψαμένω λίπ' ἐλαίῳ δεῖπνω ἐφιζανέτην, ἀπὸ δὲ κρητῆρος Ἀθήνη πλείου ἀφυσσάμενοι λείβον μελιηδέα οἶνον». Καὶ ὅρα ὅτι τε καλῶς ἤδη ἐπέσχευεν [ὡς προνούστερος] ὁ Ὀδυσσεὺς τὸν Διομήδην τοῦ πλείω δρᾶν διὰ τὸ τελειοῦσθαι, ὡς προσεσημειώται, τὴν νύκτα. ταχὺ γοῦν μετὰ τὴν ἐπανάλευσιν τῶν κατασκόπων ἡμέρα γέγονεν, ὡς καὶ δειπνεῖν ἄρτι αὐτούς. καὶ ὅτι δις εἶπεν ἐνταῦθα τὸ «ἰδρῷ 3.130 πολλόν» ταυτολογῶν συνήθως, ἔνθα μὴ καιρὸς ἀβρύνειν τοὺς λόγους. (η. 572) Περὶ δὲ τοῦ ἀπονίζεσθαι, ὃ καὶ νίπτεσθαι λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ «νίψεν ἀπὸ χρωτὸς», φασὶν οἱ παλαιοί, ὡς οἱ Ταραντῖνοι τὰ εἰς ᾗ-ω λήγοντα ῥήματα βαρύντονα διὰ δύο σίγμα προφέρουσιν, οἷον σαλπίζω σαλπίσσω, λακτίζω λακτίσσω, φράζω φράσσω, ὅπερ ἡ Κόριννα φράττω λέγει Βοιωτικῶς. πάλιν δὲ τὰ παρ' ἡμῖν διὰ δύο σίγμα αὐτοὶ διὰ τοῦ ᾗ-ω προφέρουσι, τὸ πλάσσω πλάζω λέγοντες καὶ τὸ ἀνάσσω ἀνάζω. καὶ τὸ νίπτω οὖν παρ' Αἰολεῦσι νίσσω λεγόμενον, ὡς πέπτω πέσσω, οἱ Ταραντῖνοι μεταθέσει τῶν δύο σίγμα εἰς τὸ ᾗ-ω νίζω λέγουσι. (η. 573) Λόφος δὲ ἐνταῦθα ὁ ἄνω τένων, ἥτοι ὁ περὶ τράχηλον. ὅθεν καὶ τὸ καταλοφάδια ἐν Ὀδυσσεΐα, καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ «ὑπὸ ζυγῶ νῶτον εὐλόφως φέρειν», ὡς λόφου ἐν τοῖς ζώοις ὄντος τοῦ κατὰ τὸν τράχηλον μέρους, ὃ ἐπίκειται ὁ ζυγός. [(η. 574) Ἐν δὲ τῷ «κῦμα θαλάσσης νίψεν» ὅρα ὅτι τε οὐ μόνον χεῖρες νίπτουσι καὶ ἄνθρωποι ἀλλὰ καὶ ὕδατα, καὶ ὅτι ῥύπου μὲν ἀποθετικὸν τὸ ἐν θαλάσση νιφθῆναι, καὶ ἀναψυχῆς δὲ τινος αἴτιον. θεραπευτικώτερον δὲ εἰς σῶμα τὸ λουτρὸν κατασκευασθὲν ὑπὸ θεραπόντων κατὰ τὸ σιωπώμενον. Ἐνταῦθα δὲ σοφὸς τις γράφει, ὅτι κόπον μὲν θαλάττη λούοντες ἐθεράπευον, ἢ μάλιστα νεύροις πρόσφορος, ἀναχαλῶντες δὲ ταῖς ἐμβάσεσι τὰς τῶν μυῶν συντάσεις, εἶτα ἐπήλειπον λίπα, πρὸς τὸ μὴ ῥανθέντος ὕδατος κατεσκληρυμμένα γίνεσθαι τὰ σώματα. Οἱ γοῦν ἀπὸ τῆς σκοπῆς, φησὶν, ἐπανελθόντες ἰδρῷ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσση καὶ ἐξῆς, καὶ οὕτως ἀναψύξαντες ἐς ἄσαμίνθους βάντες λούσαντο καὶ ἀλειψαμένω δεῖπνω ἐφιζανέτην.] (η. 575) Τὸ δὲ «ἀνέψυχθεν 3.131 ἦτορ» τὴν ἀπὸ καμάτου καὶ ἰδρωτὸς ἀνάκλησιν τοῦ ζωτικῆς δηλοῖ, ὅπερ ἐν ἄλλοις θυμηγερέειν φησὶν. [Εἰ δὲ περιττῶς ἐνταῦθα κεῖσθαι δοκεῖ τὸ ἦτορ, ὡς ἀρκοῦν ὄν τὸ «ἀνέψυχθεν» αὐτὸ δὴ καὶ μόνον, ἀλλ' ἔστιν εἰπεῖν ὅτι πρὸς διαστολὴν αὐτὸ ἐγράφη ψύχους καὶ ψύξεως τῆς κατὰ σῶμα, ἵνα σαφῆς οὕτως ἡ ἔννοια ἐς τὸ παντελὲς εἶη καὶ ἀκατάγνωστος.] Ἰστέον δὲ ὅτι κυρίως ἀναψύχειν, ὡς καὶ ὑπελαλήθη, τὸ ἀνακτᾶσθαι ψυχὴν ἥδη κινδυνεύουσαν οἴχεσθαι, οὗ ἀνάπαλιν ἀποψύχειν τὸ ἀπὸ ψυχῆς γίνεσθαι λειποθυμούντα ἢ καὶ θνήσκοντα. τὸ δὲ γε ἐναποψύχειν ὡς οὐκ εὐφημόν ἐστιν, οἶδεν Ἡσίοδος. (η. 576) Τὸ δὲ «ἔς ῥ' ἄσαμίνθους» ἐπίτηδες καὶ αὐτὸ τραχυφωνεῖται διὰ τῆς ἐπενθέσεως τοῦ ᾗ-α. Ἦν γὰρ ἄλλως φυλάξαι τὸ μέτρον ἐν φωνῇ λεία εἰπόντα· εἰς ἄσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας, περὶ ὧν ἡ Ὀδύσεια δηλοῖ. ἔνθα δηλοῦται καὶ ὅτι μετὰ λουτρὸν ἐλαίῳ ἠλείφοντο οἱ παλαιοί, καὶ ὅτι τὸ λίπα ἀποκοπὴν ἔπαθεν ἐκ τοῦ λιπαροῦ. Τὸ δὲ

εὐξέστας ποιητικόν ἐστίν. ἦν δὲ ἀσφαλὲς καὶ εὐξέστους εἰπεῖν, ὡς καὶ τὰς εὐποιήτας εὐποιήτους, καὶ τὴν ἀσβέστην φλόγα ἄσβεστον. (η. 578) Τὸ δὲ ἐφρίζανειν διελύθη ἐν τῷ ἐπὶ βλεφάροις ἴζανεν. [Ἔχοι δ' ἂν ἐνταῦθα τις κωμικευόμενος μνησθῆναι τοῦ «κάθιζ' ἐπὶ κώπην», ἦγουν ἄψαι τῆς κώπης ὥστε κωπηλατεῖν. εἰ γὰρ ἐκεῖνο ἔσκωπται, ὡς δηλωτικὸν δῆθεν ὄν τοῦ ἐπικάθισον τῇ κώπῃ, πολλῶ πλεον τὸ δεῖπνω ἐφρίζανειν. ἔσται γὰρ ποτε δεῖπνω ἐφρίζανειν καὶ τὸ ἄνω τοῦ δεῖπνου καθίζεσθαι κατὰ γε ἀκολουθίαν φράσεως. Ἄλλως μέντοι σπουδαίως οὔτε τὸ ἐπὶ κώπην καθῆσθαι οὔτε τὸ ἐπὶ δεῖπνον ἰζάνειν ἔχει τι παικτικόν. δηλοῦσι γὰρ τὸ καθέσθητι διὰ κωπηλασίαν καὶ διὰ τὸ δεῖπνῆσαι. (η. 578 ς.) Τὸ δὲ ἀπὸ κρατῆρος πλείου λείβειν ἀπάρχεσθαι λειβῆς τῆς ἐκ τοῦ δεῖπνου δηλοῖ καὶ μὴ ἐν δευτέρῳ τοῦ δεῖπνεῖν αὐτὴν τίθεσθαι. Τοῦ δὲ «ἀφυσάμενοι», ὃ ἐστὶν ἀντλήσαντες, ἔστι καὶ ἐνεργητικὴ χρῆσις ἐν τῷ «ἦφυσε χαλκός», καὶ ἐν τῷ «πλοῦτον ἀφύξιν». Ἐκ δὲ τούτων δῆλον, ὅτι 3.132 διφορεῖται ὁ μέλλων τοῦ ἀφύσσειν. ἀφύξω τε γὰρ ὡς ἀρπάξω, καὶ ἀφύσω, ὡς 3.132 ἀρπάσω, ἐξ ὧν τὸ ἀφύξιν καὶ τὸ ἦφυσε καὶ τὸ ἀφυσάμενος. Μελιηδῆς δὲ οἶνος ὡς καὶ πυρὸς πρὸ ὀλίγων καὶ ἀλλαχοῦ θυμός, ὃ ἐστὶ ψυχὴ. 3.133 ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΛΑΜΒΔΑ Ὅτι ἐν τῇ λάμβδα ῥαψωδία ὁ βασιλεὺς ἀποκινδυνεύων ἀριστεύει, διὸ καὶ Ἀγαμέμνωνος ἀριστεία κατὰ πεζὴν φράσιν τὸ γράμμα τοῦτο ἐρμηνεύεται. ἡ δὲ ἔμμετρος αὐτοῦ ἐπιγραφὴ αὕτη· λάμβδα δ' ἐνὶ προμάχοισι μίγη βασιλεὺς Ἀγαμέμνων. Τὰ μέντοι πρὸ τούτου ὁ τοιοῦτος βασιλεὺς ἀσφαλέστερον μάλλον διὰ τὴν ἡγεμονίαν ἢ φιλοκινδυνώτερον ἡγωνίζετο, θαρρῶν ἔτι τοῖς πράγμασι καὶ διὰ τοῦτο μὴ προπετῶς ἐπὶ κινδύνους φερόμενος. Καὶ σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ ἐνταῦθα πραγμάτων ἀντιστροφὴν. Διομήδης τε γὰρ ὄνειδισθεὶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως ἠρίστευσε, καὶ ὁ βασιλεὺς αὖθις ὑπὸ Διομήδους ἔναγχος τὰ ὅμοια παθὼν ἀριστεύσει τὰ μέγιστα, καὶ οὕτως ἀνταπεδόθη τὸ ἴσον τοῖς ἥρωσιν. εἰς τοσοῦτον δὲ ὁ βασιλεὺς εὐδοκιμήσει, ὡς κινδυνεῦσαι τοὺς Τρῶας «ὑπὸ πτόλιν αἰπύ τε τεῖχος ἴξεσθαι», εἰ μὴ ὁ Ζεὺς ἐκώλυσε. τύχαις γὰρ, οὐ γνώμαις, ἐλείποντο τῶν Τρώων οἱ Ἕλληνες. τρίτην δὲ τοῦ πολέμου ἡμέραν ταύτην σημειοῦνται οἱ παλαιοί. (η. 1 ς.) Ὅτι περίφρασις ποιητικὴ τὸ «Ἡὼς δ' ἐκ λεχέων παρ' ἀγαυοῦ Τιθωνοῖο ὠρνυτο, ἵνα ἀθανάτοισι φόως φέρῃ ἠδὲ βροτοῖσιν». ἔστι δὲ ὁ νοῦς τῆς περιφράσεως, ὡς ἡμέρα ὑπὸ ἡλίου γέγονε. τὸν δὲ μῦθον τοῦτον καὶ ὁ Λυκόφρων ἐν καταρχῇ τῆς αὐτοῦ ποιήσεως ἐκτίθεται. Δῆλον δὲ ὅτι μίαν ὑπόνοιαν ἀλληγορικὴν ἔχουσιν ὁ Τιτὰν Ἀπόλλων καὶ ὁ Τιθωνός, ὃς καὶ αὐτὸς ἀλληγορεῖται εἰς ἥλιον. ἄμφω γὰρ ἐκ τοῦ τιταίνω, ἵνα καὶ ὁ Τιθωνός εἴη Τιτωνός διὰ τὸ πανταχοῦ τὸ αὐτοῦ φῶς ἐν ἡμέρᾳ τιταίνεσθαι. ἀῆρ γὰρ ὑπὸ ἡλίου πεφωτισμένος ἡ ἡμέρα ἐστί. Φασὶ δὲ Ἱερώνυμόν τινα ἱστορεῖν, ὅτι Τιθωνός ἀδελφὸς Πριάμου ἐς βαθὺ γῆρας ἐλάσας καὶ 3.134 ζῆν μηκέτι ἐθέλων ἠτήσατο παρὰ τῆς Ἡοῦς θάνατον, συνοικῶν αὐτῇ κατὰ ἔρωτα. ἡ δὲ ἀδυνατοῦσα-ἡδὴ γὰρ ἐνεγράφη τοῖς ἀθανάτοισι ὁ Τιθωνός- εἰς τέττιγα μετέβαλεν αὐτόν, ὡς ἂν ἦδοιτο τῆς αὐτοῦ φωνῆς ἐς τὸ διηνεκὲς ἀκούουσα. Ἔτεροι δὲ φασὶ τὴν Ἡὼ ἐρασθεῖσαν τοῦ Τιθωνοῦ ἀρπάσαι αὐτόν καὶ ἐντείλασθαι ζητῆσαι, ὅπερ ἂν βούλοιο ἀγαθόν, τὸν δὲ προελέσθαι ἀθανασίαν καὶ λαβεῖν μὴ προσεπιζητήσαντα καὶ τὸ αἰεὶ νέον. ἐπεὶ δὲ γηράσοι, τότε δὴ μαθεῖν, ὡς ἀτελῆ ἐζήτησεν, εἶχε γὰρ ἀθάνατον κακὸν τὴν τοῦ γήρωος κάκωσιν. ὅθεν αἰτῆσαι τὴν εἰς ἄλογα μετάστασιν καὶ πολλὰ λιτανεύσαντα τυχεῖν τοῦ μεταπεσεῖν εἰς τέττιγα. Διὸ καὶ ψυχρὸς ὁ τέττιξ, ὡς ἐκ Τιθωνοῦ τοῦ πεμπέλου, καὶ πολύφωνος διὰ τὰς πολλὰς λιτὰς τοῦ Τιθωνοῦ, περὶ οὗ, ὡσπερ δὴ καὶ τοῦ κατ' αὐτόν ἔρωτος, εἴρηται καὶ ἀλλαχοῦ. Ἡ δὲ παροιμία ἐπὶ δυστυχῶν γερόντων τίθησι τὸ τοῦ Τιθωνοῦ ὄνομα, ὡς δηλοῖ ὁ εἰπὼν γέροντα «ἄνδρα Τιθωνὸν σπαράττων καὶ ταράττων καὶ κυκῶν». Ἔστι δὲ τὸ μὲν ἠὼς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται, διαλέκτου Ἰώνων, τὸ δὲ ἔως Ἀττικῶν, Δωριέων δὲ τὸ ἄως, Αἰολέων δὲ τὸ αὔως. Ἡοῦς δὲ λέχος τῆς κατὰ ἀλληγορίαν αἰεὶ ὑπὸ γῆν τοῦ ἡλίου διατριβαί, καθ' ἃς μηκέτι λάμπουσα δοκεῖ ὡς ἐν

ὑπνῷ ἀναπαύεσθαι κατὰ λέχος, ἐξ οὗ αὖθις ἐγειρομένη φέρει φῶς. καὶ ἄλλως δὲ λέχος Ἡοῦς λέγεται τὸ κατὰ νύκτα, οὐ κατ' αὐτήν, ἀλλ' ἐπεὶ ἄνθρωποι τηνικαῦτα ὡς ἐπὶ πολὺ λέγονται, ἦτοι κοιμῶνται. οὕτω δὲ καὶ ἐκ λεχέων ἐγείρεται διὰ τὸ αὐτοὺς μετὰ νύκτα τοῦτο ποιεῖν. διὸ καὶ ἠλέκτωρ ὁ ἥλιος, ὡς μὴ ἔων ἐν λέκτρῳ κείσθαι, καὶ ὄρθρος δὲ καὶ ἦρ ἡ τῆς ἡμέρας ἀρχὴ διὰ τὸ ὀρθοῦν καὶ αἶρειν εἰς ἔργον. Τὸ δὲ «ὠρνυτο» ἐτυμολογία τοῦ τῆς Ἡοῦς ὄρθρου ἐστί, καθ' ὃν εἰς ἔργον ὀρνύμεθα, ἦτοι ὀρθοῦμεθα. ταῦτόν γὰρ ὀρθοῦσθαι καὶ ὄρυσθαι. καὶ ἄλλως δὲ τὸ ῥῆμα οἰκείον τῇ καθ' ἡλιον ἡμέρᾳ διὰ τὸ τὸν ἥλιον ἐκ ταπεινότερων ὑψοῦσθαι αἰρόμενον, διὸ καὶ αὐξέσθαι μέχρι μεσημβρίας ἡ ἡμέρα λέγεται. Ἀθανάτους δὲ κἀνταῦθα τὰ ὑπὲρ γῆν στοιχεῖα φησιν, οἷς φῶς ἐκ τοῦ ἡλίου φέρεται, καθὰ καὶ τοῖς ζώοις, ὧν ἐνταῦθα οἱ βροτοὶ ὡς ἐκ μέρους εἰσὶ δηλωτικοί. Τὸ δὲ «φῶς φέρη» συντίθησι μὲν τὴν παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον φωσφόρον, 3.135 δηλοῖ δὲ σωματικώτερον ὡς ἐν τινι ζωγραφίᾳ λαμπαδηφορεῖν ὑπουργικῶς τὴν μυθικὴν Ἡῶ τοῖς θεοῖς καὶ ἐξανιστᾶν τοῦ ὑπνου αὐτοῦς, ἔποχον οὖσαν κατὰ τὸν μῦθον ἢ ξυνωρίδι ἵππων καθ' Ὀμηρον Λάμπου καὶ Φαέθοντος ἢ τῷ Πηγάσῳ κατὰ τοὺς νεωτέρους. Δήλον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ φῶς γίνεται κατὰ πλεονασμὸν τὸ φῶς, ἐξ οὗ καὶ τὸ Ξενοφῶν, Κτησιφῶν καὶ τὰ ὅμοια. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον τὸν Τιθωνὸν ἀλλὰ καὶ ἄλλους ἢ Τροία ἤνεγκε καλοῦς, τουτέστι διαφέροντας ἐπὶ κάλλει, Γαννυμήδην, Ἀγχίσην, Βουκολίωνα. Θεοειδῆς δὲ καὶ Ἀλέξανδρος, ἔτι δὲ καὶ Δηΐφοβος παρὰ τῷ ποιητῇ, καὶ Πριάμῳ δὲ ὄψις ἀγαθὴ, καὶ ταῦτα γέροντι ὄντι, καὶ Ἔκτορος δὲ «ἐθηήσαντο φυὴν καὶ εἶδος» οἱ Ἕλληνες, καὶ ταῦθ' ὅτε νεκρὸς ἔκειτο. Καὶ μήποτε διὰ τοῦτο καὶ κάλλους ἔρασταί οἱ ἐν τῇ Τροίᾳ διὸ τὴν καλὴν Ἑλένην ἀρπάσαντες τὴν οἰκουμένην ἐκύκησαν. (η. 3 ς.) Ὅτι ποιητικώτερον σωματοποιῶν Ὀμηρος τὴν ἔριν φησὶ «Ζεὺς δ' Ἐριδα προΐαλλε θεὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀργαλέην, πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσαν», ἡγουν σημεῖον τι ἐγκεχειρισμένην εἰδωλοπεποιημένον, οἷον βέλος ἢ ξίφος ὡς ἐν σχήματι ὀπλιτικῷ, ἢ ἄλλο τι τερατώδες. οὐ γὰρ ἀπλῶς ἔρις ἦν αὕτη, ἀλλ' ἔρις ἐπὶ πολέμῳ. Ἔτεροι δὲ πολέμοιο τέρας περιφραστικῶς τὸν πόλεμον ἐνόησαν, ἵνα λέγῃ, ὅτι ἔχουσα σὺν ἑαυτῇ τὸν πόλεμον. Εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλως πολέμου τέρατα αἱ μεγάλαί πρὸς πόλεμον συσκευαί, αἱ τῶν στρατηγῶν ἐμβοήσεις καὶ τὰ λοιπά. διὸ καὶ ἐπὶ τῇ τοῦ Ὀδυσσέως ἢ Ἐρις ἔστη μεγακήτει νῆϊ καὶ ἐβόησεν, ὡς ῥηθήσεται. Ὅρα δὲ τὸ «ἀργαλέην» πρὸς διαστολὴν τεθὲν τῆς ῥάονος ἔριδος, ὡσπερ καὶ τὸ πολέμοιο τέρας ἔχουσαν διασταλτικῶς ἐρρέθη πρὸς ἐτέρας ἔριδας, ἀργαλέας μὲν, οὐ πολεμικὰς δέ. Ἀσφαλῶς δὲ οὐκ ἔφη κακὴν τὴν τοιαύτην Ἐριν ὁ ποιητής. οὐ γὰρ ἦν τοιαύτη, ἀλλ' ἀργαλέη, ὡς αὐτὸς φησιν, ἦτοι ἐργώδης, ἢ ἀλεγεινὴ διὰ τὰ ἐκ μάχης δεινά. Ἰστέον δὲ ὅτι μυθικῶς μὲν σωματοειδῆς ἐνταῦθα πολεμικὴ δαίμων ἢ Ἐρις, ὡς εἴρηται, 3.136 πρὸς δὲ ἀλήθειαν Ἐρις νοεῖται νῦν ὁ Ἑλληνικὸς ἐρεθισμὸς πρὸς μάχην. οἱ γὰρ νύκτωρ δειλοὶ καὶ φεύγειν ἔτοιμοι καὶ τὴν ἔριν ἀπορρίψαντες νῦν ἀναλαμβάνουσι ταύτην καὶ ὄλοι τοῦ πολέμου γίνονται, ἀλλήλοισι κατὰ ζῆλον οὐ φαῦλον ἐρίζοντες. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι πᾶσα ἔρις ἀφορώσα εἰς μέγα κακὸν λεχθεῖν ἂν καὶ αὕτη «ἀργαλέη πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν ἔχουσα». (η. 5 ς.) Ὅτι ἡ τοῦ Ὀδυσσέως ναῦς, ἦν καὶ μεγακήτεα λέγει, τουτέστι μεγάλην κατὰ τι κῆτος, ἐν μεσσάτῳ ἔσκεν, ἡγουν ἐν μεσαιτάτῳ ἦν τοῦ ναυστάθμου, καθὰ καὶ προεδηλώθη. τοῦτο δὲ ὠκονόμητο διὰ τὸ πολυχρηστον τοῦ ἥρωος, καὶ ἵνα μέσος ὧν ῥαδίως ἔχη τοῖς ἐκατέρωθεν ἐπαρκεῖν ἐν τε συμβουλαῖς καὶ ἐτέροις ἔργοις. οὕτω καὶ ἡ καρδία μέσην λαχοῦσα θέσιν ζωογονεῖ ὁμαλῶς τῷ ἰσορρόπῳ τῆς διαστάσεως. (η. 7-9) Αἱ μέντοι τῶν ἀνδρειοτάτων Αἴαντός τε καὶ Ἀχιλλέως κλισίαι ἐν ἐσχάτῳ ἴσταντο. Φησὶ γὰρ «οἱ ἔσχατα», ἡγουν εἰς τὰ ἄκρα, «νῆας εἴσας εἴρυσαν, ἠνορέη πίσυνοι καὶ κάρτεϊ χειρῶν». Ὡν ἦν χρεια μάλιστα τοῖς ἐν τῷ ἄκρῳ, ἵνα μήτε αὐτοὶ ταῖς τῶν ἐχθρῶν ἐφόδοις βλάπτωνται καὶ τὸ μέσον δὲ συντηρῶσι δεδιότων τῶν ἐχθρῶν τὴν κύκλωσιν. διὸ καὶ τοὺς ἐν τοῖς στρατεύμασι

προμαχοῦντάς τε καὶ οὐραγοῦντας ἀνδρείους εἶναι χρεών. Τὴν τοιαύτην δὲ Ὀμηρικὴν τῶν νηῶν στάσιν δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ «σκηναῖς ναυτικαῖς Αἴαντος, ἔνθα τάξιν ἐσχάτην ἔχει». (η. 5) Ἰστέον δὲ [ὅτι τε τὸ «μεγακῆτης» ἐκ τοῦ κῆτος κατὰ τὸ μέγεθος εὐμεγέθης καὶ ἦθος εὐήθης ἐσχημάτισται, οὐ μὴν κατὰ τὸ γένος εὐγενῆς, βέλος ὀξυβελῆς, ὧν ἕτεροία ἢ τοῦ ὀξέος τόνου αἰτία. (η. 6) Καὶ ὅτι τὸ «ἐν μεσσάτῳ» ἔλλειπτικῶς ἐρρέθη. λείπει γὰρ τὸ τόπων. πρωτότυπον δὲ αὐτοῦ τὸ μέσος. Ὡς γὰρ τρίτος τρίτατος καὶ τὰ ὅμοια, οὕτω καὶ μέσος μέσσατος. Ναῦς δὲ μεγακῆτης ἀσφαλῶς ἐρρέθη οὐ διὰ μόνον μέγεθος ἀλλ' ὅτι καὶ περὶ θάλασσαν πονεῖται. (η. 9) Τοῦ δὲ «ἠνορέη» τοιοῦτόν ἐστι τὸ κατὰ παραγωγὴν σκευώρημα· ἠνωρ ἠνορος ἄρρητον ὄνομα, ἐξ οὗ Ἀντήνωρ καὶ ῥηξήνωρ καὶ ἀγήνωρ. Ἐκεῖθεν κτητικὸν ἠνόρειος, καὶ ἀπελεύσει τοῦ ἠνόρεος, καὶ θηλυκὸν ἠνορέη ἰσχύς, ἢ τοῦ ἀνέρος, καὶ κατὰ ἔλλειψιν ὁμοίαν τῷ λυκέη, παρδαλέη καὶ τοῖς τοιοῦτοις, ἠνορέη ἀπλῶς ἢ ἀνδρία. (η. 10–2) 3.137 Ὅτι στᾶσα ἐπὶ τῆς ῥηθείσης τοῦ Ὀδυσσέως νηὸς ἢ Ἔρις γεγωνέμεν, ἤγουνώστε ἐξάκουστον βοᾶν, ἐκεῖθεν ἀμφοτέρωσε, ἤγουν κατὰ τὸν ποιητὴν ἐπ' Αἴαντος κλισίας ἢ δ' ἐπ' Ἀχιλλῆος, οἱ ἔσχατα ἐνεώλκησαν τὸν κατ' αὐτοὺς στόλον, [κῆϋσεν», ἤγουν] ἐφώνησε «μέγα τε δεινόν τε ὄρθια, Ἀχαιοῖσι δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἐκάστῳ κραδίη ἄλληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι». Δηλοῖ δὲ ἢ τοιαύτη τῆς Ἐριδος βοή τὰ τῶν στρατηγῶν κατ' ἔριν ἀγαθὴν ἐγκελεύματα, ὅπως ὧν εἰς πόλεμον οἱ Ἀχαιοὶ θήγονται ὡς οἶον παρακονώμενοι. (η. 15) Ὁ καὶ ὡς ἀπὸ μέρους ἐφερμηνεύων ἐπάγει «Ἀτρείδης δ' ἐβόησε» καὶ τὰ ἐξῆς. (η. 11) Τὸ δὲ «ὄρθια» εἴρηται μὲν Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ὄρθιον, ὅποια καὶ ἄλλα τοιαῦτα προγέγραπται, ἐρμηνεύεται δὲ ὑπὸ τοῦ «μέγα τε δεινόν τε». τοιοῦτος γὰρ ὁ παρὰ τοῖς μουσικοῖς ὄρθιος νόμος, ἤγουν τρόπος ἐκεῖνος ὡδῆς εἰς πόλεμον ἐρεθιστικός. Τιμόθεος οὖν ὄρθιον ἄσας τοσοῦτου τὸν Ἀλέξανδρον Ἄρεος ἔπλησεν, ὡς εἰς τὰ ὄπλα εὐθύς ἐκείνον ἀναπηδήσαι. (η. 13 ς.) Σαφέστερον δὲ Ὀμηρος ὑποδηλῶν, οἷόν τι ὁ ὄρθιος νόμος, ἐπιφέρει «τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γένετ' ἢ ἐνέσθαι φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν». Τοῦτο δὲ καὶ ἀλλαχοῦ οἱ αὐτοὶ ἔπαθον λόγοις ὀτρυνθέντες δεινοῦ ῥήτορος. Γλυκαίνει δὲ πῶς τὴν μάχην τοῖς Ἀχαιοῖς ὁ κατὰ Τρώων θυμός. γέμουσι γὰρ τούτου, ὃν ἐν ἄλλοις γλυκύτερον μέλιτος καταλείβεσθαι Ὀμηρος λέγει ἐν τοῖς τοῦ θυμουμένου στήθεσιν. Ἄναρθρος δέ, ἦτοι ἀγράμματος, ἢ ῥηθεῖσα βοή τῆς κατὰ μῦθον Ἐριδος, καθάπερ εἰ καὶ σάλπιγγος ἦν. ἴσως δὲ καὶ ἀπλατῆ βοὴν ἐφώνησε, καθὰ καὶ ὁ βασιλεύς, περὶ οὗ φησὶν «Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν ἰδὲ ζώνυσθαι ἄνωγεν». οὐδὲν γὰρ οὐδ' αὐτὸς ἐλάλησε διεξοδικόν, ὅτι μηδὲ ἐχρῆν παρὰ καιρόν. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὴν τοῦ βασιλέως ἐν τῇ ῥαψῳδίᾳ ταύτῃ ἀριστείαν πάνυ σεμνύνων Ὀμηρος ἀντὶ κήρυκος μὲν αὐτὴν τὴν Ἐριν προάγει βοῶσαν καὶ ὀτρύνουσαν εἰς μάχην τοὺς Ἀχαιοὺς, ἀντὶ δὲ σάλπιγγος ἢ τινος ἄλλου τοιοῦτου ὀργάνου βροντώσας ποιεῖ τὴν Ἥραν καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, καὶ βοὴν δὲ ἄσβεστον γενέσθαι λέγει καὶ κυδοιμὸν ἐγερθῆναι κακὸν καὶ δρόσους αἵματοέσσας ὑπόθεν κατενεχθῆναι καὶ πανοπλίαν δὲ τῷ βασιλεῖ περιτίθησιν ἕξαλλον, καὶ ὅπως εἶπεῖν, μυρίαν 3.138 ποιητικῶς τερατείαν τεχνᾶται, ἐμφῆναι θέλων ὡς μέγας ἔσται, καθὰ καὶ φανεῖται, ὁ σήμερον πόλεμος. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα οἷον ὁ λόγος, ὃς τοὺς Ἕλληνας ἐρεθίσας θανεῖν ἐτοίμους ἐποίησε, καὶ ὅτι προθυμίας ἄκρας τῆς εἰς μάχην δηλωτικὸν τὸ μέγα θάρσος, ὡς ἐρρέθη, ἔχειν καὶ γλυκὺν κρίνειν τὸν πόλεμον. (η. 11) Τὸ δὲ «Ἀχαιοῖσιν ἐκάστῳ» σύνθητες Ὀμήρω σχῆμα, ταῦτόν ὃν τῷ Ἀχαιῶν ἐκάστῳ. (η. 15) Ὅτι ὡς ἀπὸ κύρυθος κορύσσω καὶ ἵπποκορυσταί καὶ ἀπὸ θώρακος τὸ θωρήσω, καὶ ἀπὸ ἀσπίδος οἱ ἀσπισταί, καὶ ἀπὸ αἰχμῆς τὸ αἰχμάζειν καὶ οἱ αἰχμηταί, καὶ ἀπὸ κνημίδος εὐκνήμιδες, ὡς ἐκ μέρους ἐν τοῖς τοιοῦτοις δηλουμένης τῆς ὅλης ὀπλίσεως, οὕτω καὶ ἀπὸ ζώματος τοῦ συναπτομένου ἢ συρραπτομένου τῷ στατῷ θώρακι ἢ τῇ μίτρᾳ, ὡς προδεδήλωται, ζώνυσθαί φησιν Ὀμηρος νῦν τὸ ὀπλιζέσθαι, εἰπὼν «Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν ἰδὲ

ζώνυσθαι ἄνωγεν Ἀργείους», ἐαυτὸν δηλαδὴ προθεῖς παράδειγμα. (η. 16) Ἐπάγει γὰρ «ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν», ἤγουν λαμπρόν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. (η. 16-8) Εἶτα διασαφῶν ἐνδιασκεύως τὸ «ἐδύσατο χαλκόν» φησὶ «κνημίδας μὲν πρῶτον» καὶ ἐξῆς, ὡς ἐν ἄλλοις ποιεῖ. Ἐνθα καὶ ἀργύρεα ἐπισφύρια οὐ ποδῶν μέρος, ἀλλὰ μέρη κνημίδων τὰ περὶ τὰ σφυρά. ἄλλως γὰρ ἐπὶ ἀνδρὸς ἤρωος εἰπεῖν ἐπισφύρια ἀργυρᾶ οὐ σεμνὸν ἐστὶ, πρέπει δὲ μᾶλλον τοῦτο εἰς ἀργυρόπεζαν Θέτιν καὶ εἴ τις ἕτερα τοιαύτη. οὕτω δὲ καὶ ἐλίκωπες Ἀχαιοὶ οὐ διὰ τὸ ἐλικόν, ἦτοι μέλαν τὸ ἐν ὀφθαλμοῖς-κόραις γὰρ φασὶ γυναιξίν αὐτὸ πρέπον ἐπίθετον-, ἀλλὰ διὰ τι ἄλλο, γραφὲν ἐτέρωθι. [(η. 16) Ἴστέον δὲ ὡς εἰ καὶ νώροπα κοινότερον χαλκόν λέγουσιν οἱ παλαιοὶ τὸν λαμπρότατον διὰ τὸ στερεῖν τοῦ ὄραν τὴν ὄψιν τῆ ἐξ αὐτοῦ ὡς οἶον ἀστραπαῖα στυλπνότητι, ἀλλ' ἢ σκωπτικὴ παράχρησις δύναται καὶ ἄνθρωπον ἐμφῆσαι τὸν παρ' ἄλλοις ἰλλόν, εἴτ' οὖν παραβλῶπα καὶ στραβόν, διὰ τὸ ἐστερηθῆσαι τοῦ κατὰ ὄρασιν ὀπτικοῦ, ἵνα ἦ νῶροψ μὲν χαλκὸς ὁ ἀποστερῶν τοῦ ὄραν, νῶροψ δὲ ἄλλως ἀνήρ ὁ ἐστερημένος τοῦ ὄραν. Ἡ δὲ τὰ τοιαῦτα νομοθετήσασα βλασφημία, ἧς καὶ ἐν τῇ δ' ῥαψωδίᾳ μνήμη κεῖται, καὶ τὸν ἐπαινετῶς ἀρρενωπὸν 3.139 ἀρρενώπα ἔφη παρονομήσασα ψογερώς καὶ οὕτω σκώψασα τὸν ἀνδρόγυνον καί, ὡς εἰπεῖν, ἀρρενοπίπην πρὸς ὁμοιότητα τοῦ παρθενοπίπης καὶ πυρροπίπης. οὕτω δὲ καὶ Αἰσχύλου μάχλον, φασίν, ἄμπελον εἰπόντος τὴν ῥεομένην, ἢ Κωμωδία μάχλον εἶπε τὸν ὑπὸ καταφερείας δίουρον. καὶ Πανὸς δὲ λεγομένου τοῦ κατὰ κλῆσιν δαιμονίαν, ἕτεροι ἀπ' ἐκείνου Πᾶνά φασὶ τὸν καταφερῆ καὶ συνουσιαστικόν, ὅθεν παρὰ Καλλιμάχῳ τὸ «πᾶν τρύπανον αἰπολικόν».] (η.) Ὅτι ὁ Κινύρας κοινῶς ἢ Δωρικῶς ἢ καθ' Ὅμηρον Ἴωνικῶς ὁ Κινύρης Θεϊαντοξῆν κατὰ τινὰς παῖς, βασιλεὺς Κύπρου ζάπλουτος, ὃς παριόντας τοὺς Ἀχαιοὺς ἐξένισεν, ὑποσχόμενος καὶ ἐν Ἰλίῳ πέμψειν τὰ ἀναγκαῖα. φασὶ δὲ αὐτὸν ἀμελήσαντα ἐπικατάρατον γενέσθαι ὑπὸ Ἀγαμέμνονος καὶ αὐτὸν μὲν ἀπολωλέναι ὠδικῶς ἀμιλλώμενον τῷ Ἀπόλλωνι ὡς οἷα μουσικῆς τεχνίτην. διὸ καὶ Κινύρης ἐκλήθη παρωνύμως τῇ κινύρα. τὰς δὲ θυγατέρας αὐτοῦ πεντήκοντα οὔσας ἀλέσθαι εἰς θάλασσαν καὶ εἰς ἀλκυόνας μεταπεσεῖν. Ἄλλοι δὲ φασὶν αὐτὸν ἐν Πάφῳ ὁμόσαντα Μενελάῳ πέμψειν πεντήκοντα ναῦς, μίαν μόνην ἀποστεῖλαι, τὰς δὲ λοιπὰς ἐκ γῆς πλάσαντα πέμψαι καὶ γηῖνους ἄνδρας ἐν αὐταῖς, καὶ οὕτω σοφίσασθαι τὸν ὄρκον, ὀστρακίνῳ στόλῳ δεξιωσάμενον. [Παραπηκτέον δὲ τῇ εἰρημένη Κυπριακῇ ξενίᾳ τῶν Ἀχαιῶν καὶ τὴν Δηλιακὴν, ἣν καὶ ὁ Λυκόφρων ἱστορεῖ, πάνυ λαμπροτέραν οὔσαν τῆς ἐν Κύπρῳ. αὕτη μὲν γὰρ εἰς ἅπαξ γέγονεν, ὁ δὲ ἐν τῇ Δήλῳ ξενίσας τὸ Πανελλήνιον οὐκ ἠρκέσθη δαψιλευσάμενος οἴκοι τὰ εἰς τὸν Ξένιον ἐπὶ μετρίῳ καιρῷ, ἀλλ' ἤθελε παρακατασχεῖν τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ εἰς δέκα περιπλομένους ἐνιαυτοὺς καὶ διδόναι ὡς οἶον ἕκ τινος θαλάσσης ἀντλεῖν τὸν ἐκείνου πολύρρουν πλοῦτον ἡσυχῇ μένοντας. Κατὰ δὲ τινὰς καὶ ἐς αὐτὴν Τροίαν τὸ τοιοῦτον ἐκείνοις ζωογόνον 3.140 ῥεῦμα μετωχέτευσε, δούς αὐτοῖς τὰς θυγατέρας τὴν Οἰνώ, τὴν Σπερμῶ καὶ τὴν Ἐλαΐδα, ὧν ἦσαν τρόφιμοι τὸ πᾶν στράτευμα, χορηγεῖν δυναμένων τεραστίως τὰ τρέφοντα, ὡς <ὁ> μῦθος φησιν.] (η. 21) Ἴστέον δὲ ὅτι οὐ φαίνεται εἰδῶς Ὅμηρος ξενίαν Κινύρου, ἀλλὰ σέβας μόνον τὸ ἐξ ἀκοῆς. «Πεύθετο γάρ», φησὶ, «Κύπρονδε μέγα κλέος» καὶ ἐξῆς. οἷα δὲ ἡ Κύπρος εἰς πλοῦτον καὶ λοιπὴν εὐδαιμονίαν, αἱ ἱστορίαι δηλοῦσιν. ὅτι δὲ καὶ Ἄμασις πρῶτος ἀνθρώπων Κύπρον κατεστρέψατο εἰς φόρου ἀπαγωγὴν, Ἡρόδοτος ἱστορεῖ, ἐξ οὗ ἔστι νοῆσαι καὶ ὅτι ὁ Κινύρης Ἴωνικῆς διαλέκτου ἐστίν, ἐπεὶ καὶ ὁ κυματίας ποταμὸς κυματίης παρ' ἐκείνῳ εἴρηται. καὶ ταῦτα μὲν τοιαῦτα. (η. -3) Ὅμηρος δὲ φησιν, ὅτι ὁ Κινύρης θώρακα ἔδωκε τῷ βασιλεῖ «ξενιήιον εἶναι. πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, οὐνεκ' Ἀχαιοὶ εἰς Τροίην νήεσσιν ἀναπλευσεσθαι ἔμελλον, τοῦνεκά οἱ τόν», ἤγουν τοῦτον, «δῶκε χαριζόμενος βασιλῆϊ», καὶ δώροις οὕτως οἰκειούμενος τὴν Ἑλληνικὴν φιλίαν καὶ οὐ δήπου διδούς εἰς ποινὴν ἀστρατείας, ὡς ὁ τῷ Ἀγαμέμνονι

ὑποτελῶν Σικυώνιος Ἐχέπωλος τὴν ὑμνουμένην Αἴθην τὴν τοῦ Ἀγαμέμνονος ἵππον ἐξ ἀνάγκης αὐτῶ ὡς οἰκείῳ βασιλεῖ δέδωκεν, ἵνα μὴ στρατεύσῃται. (η. 24) Εἶτα ἐκφράζων ὁ ποιητὴς τὸν τοιοῦτον θώρακα, ὁποῖος ἂν καὶ ἦν, εἴτε ἀλυσειδωτὸς εἴτε ἐκ φολίδων, τοῦτο γὰρ οὐ παρασημαίνεται, λέγει ὅτι τούτου δέκα οἴμοι, τουτέστιν οἶον ζῶναι, ὀδοί, ῥάβδοι ὀρθαί, «ἔσαν μέλανος κυάνιοιο, δώδεκα δὲ χρυσοῖο καὶ εἴκοσι κασσιτέροιο· κυανέοιο δὲ δράκοντες ὀρωρέχατο ποτὶ δειρὴν τρεῖς ἐκάτερθεν», ἡγουν οἱ ὅλοι ἔξ, «ἴρισιν ἐοικότες», τῶ κυρτώματι δηλαδή, «ἄς τε Κρονίων ἐν νέφεϊ στήριξε τέρας μερόπων ἀνθρώπων». Ἔνθα φασὶν οἱ παλαιοί, ὡς διδάσκει ὁ ποιητὴς μηδὲ τὰ τυχόντα κατὰ τὸ αὐτόματον γίνεσθαι, εἶγε καὶ τοῦτο τὸ περὶ τὸν ἀέρα πάθος, ἢ ἴρις, οὐχ' οὕτως εἰκῆ συμπίπτει, ἀλλὰ σημαίνει τι τῶν μελλόντων, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δεδηλωται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Ξενοφάνους περὶ τῆς ἴριδος ἐν ἠρωϊκοῖς ἔπεσιν οὕτω φράζοντος «ἦν τ' ἴριν καλέουσι, νέφος καὶ τοῦτο πέφυκε πορφύρεον καὶ φοινίκεον καὶ χλωρὸν ἰδέσθαι», οἱ ἀκριβέστεροι ὀρμώμενοι ἐκ τοῦ «ἐν νέφεϊ ἐστήριξε» φασὶν οὐ νέφος εἶναι τὴν ἴριν, ἀλλὰ πάθος περὶ νέφος. πάντως 3.141 γὰρ ἄλλο ἐστὶ τὸ στηριζόμενον καὶ ἄλλο τὸ ἐν ᾧ στηρίζεται. Ἔστι γὰρ κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ ἴρις πάθος περὶ τὸν ἀέρα, ἐξ ἡλιακῶν ἀκτίνων τὴν αἰτίαν ἔχουσα, ὑγρῶ νέφει ἐμφαινομένη. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. (η.) Ἐν δὲ τῶ «δῶκε ξένιον» καιριωτάτη λέξις τὸ «δῶκε». διὸ καὶ νῦν ἐπιμένει δις αὐτὴν εἰπών. [Τὸ δὲ «δῶκε ξενίον εἶναι» ἢ ἔλλειψιν ἔχει τοῦ ὥστε, ἵνα λέγῃ ὅτι ἔδωκεν ὥστε ξένιον εἶναι, ἢ περιττότητα τοῦ εἶναι, ἢς χρῆσις οὐ μόνον τὸ ἐκὼν εἶναι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἀλλὰ καὶ τὸ «χρηστὴν ἡμῖν τὸ τήμερον εἶναι τὴν γαλήνην ἐστόρεσε».] (η. 21) Τὸ δὲ μέγα κλέος τοῦ Ἑλληνικοῦ στόλου ὑποδηλοῦται διὰ τοῦ φθάσαι τοὺς Κυπρίους δῶρα πέμψαι οὐ μετὰ τὸ εἰς Τροίαν πλεῦσαι, ἀλλ' ὅτε ἀναπλεύσεσθαι ἔμελλον. (η. 22) Καὶ ὅρα τὸ «ἀναπλεύσεσθαι». ἀνάπλους γάρ, ὡς καὶ προεδηλώθη, ὁ ἀπὸ Ἑλλάδος ἐπὶ τὸν Ἑλλήσποντον πλοῦς, καὶ ἀναβάσει ἐοικῶς διὰ τὸν ἐκεῖθεν κατάρρουν. [Τὸ δὲ «μέγα κλέος» ὅτι τὸν παρὰ τοῖς ὕστερον Μεγακλῆν συντίθησι, καθὰ καὶ τὸ εὐρὺ κλέος τὸν Εὐρυκλέα, δηλόν ἐστι.] Τὸ δὲ γε «νήεσιν ἀναπλεύσεσθαι» ἢ ἐκ περιττοῦ ἔχει τὸ νήεσιν ἢ βούλεται μεγάλας ἐνταῦθα νῆας νοεῖσθαι, δι' ὧν ἦν πλεῦσαι τοσοῦτον πέλαγος, ὡς ἐντεῦθεν τὰς σχεδίας καὶ τὰς ἀλιάδας μὴ ἀπλῶς νῆας, ἀλλὰ μετὰ τινος προσθήκης λέγεσθαι, οἶον μικρὰς νῆας ἢ τοιοῦτόν τι, ὡσπερ ἄλλαι μακρὰι λέγονται ἢ φορητοὶ ἢ ἄλλως ὁπωσοῦν. (η. 23) Τὸ δὲ «χαριζόμενος» γενικόν ἐστι τοῦ δωρεῖσθαι. –πᾶν γὰρ δῶρον χάρις ἐστί–καὶ ὡς ὑπὸ γένος αὐτὴν ἀνάγεται. (η. 24) Αἰ δὲ ῥηθεῖσαι ῥάβδοι ἢ ζῶναι μία παρὰ μίαν ἐοίκασιν κεῖσθαι, πλεοναζουσῶν τῶν ἐκ κασσιτέρου τῶ μεταξὺ κεῖσθαι, καὶ οὕτω τῇ παραβολῇ 3.142 τῶν χρωμάτων πολλὺς ὁ κόσμος ἐγένετο ξενίζων τὸν θεατὴν. (η. 24–6) Τῶν δὲ δώδεκα τοῦ χρυσοῦ ῥάβδων αἰ μὲν δέκα συνεπεμερίζοντο ταῖς κυανέαις, ὡς εἰκός, αἰ δὲ δύο περὶ τὰ προστέρνια παρενεβέβληντο, ὡς ἂν εἴη πλείων ἢ στιλπνότης τοῦ χρυσοῦ πρόσθεν. Τὰς δὲ κασσιτερίνας οἴμους σίδηρον νοητέον ἀλειφόμενον κασσιτέρῳ εἰς ἀργύρου σχῆμα, ὡς καὶ τὰς κυανέας ἔγκουσι ἐχούσας ἢ χεῖμυσι μέλαιναν τὴν διὰ κυάνου. Ἴσως δὲ καὶ αἰ χρυσαῖ σίδηρος ἦσαν χρυσῶ συγκαλυπτόμενοι. (η. 24) Τὸ δὲ «οἴμος» βαρύνεται κανόνι τοιῶδε. Τὰ εἰς ὄ-ς δισύλλαβα μονογενῆ ἀπὸ τῆς ὄ-ο-ι ἀρχόμενα φιλεῖ βαρύνεσθαι, ὅτε πρὸ τῆς ὄ-ς σύμφωνον ἢ σύμφωνα ὑπάρχει, οἶον οἴκος, οἴτος, οἴμος, οἴκος, οἴστρος. Τὸ Οἴος–δήμος δὲ ἐστὶν Ἀττικῆς–ὀξυτόνως οὐκ ἔχει σύμφωνα πρὸ τοῦ ὄ-ς. Ὁ δὲ ῥηθεῖς Οἴος ἔοικε καὶ Οἴη λέγεσθαι. Διὸ καὶ ὁ ἐκ τοῦ τοιοῦτου δήμου Οἴηθεν ἐλέγετο καθ' ὁμοιότητα τοῦ Ἀθήνηθεν καὶ Θήβηθεν. εἰ δὲ ἴσως ἄλλος δήμος ἐστὶν ὁ Οἴος καὶ ἄλλος ἢ Οἴη, ζητητέον ἐτέρωθεν. (η. 26) Κύανος δὲ εἰδὸς τι χρώματος μέλανος, ἐξ οὗ τὸ κυάνειον, καὶ ὑφαιρέσει τοῦ διχρόνου κυάνεον, καὶ ἐν συναιρέσει κυανοῦν, τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ 3.143 ἀναγκαίως κατὰ τοὺς Φυσικούς, ὀπηνίκα ἐστὶ πάντη ἀνέφελος. Τὸ δὲ «ὀρωρέχατο»

Ἴωνικόν, ἔστι μὲν ὅμοιον τῷ ἐπεπλέχατο καὶ τοῖς ὁμοίοις, δηλοῖ δὲ τὸ ἐτέταντο. Καὶ ἔστι σχῆμα δεινὸν καί, ὡς εἰπεῖν, τεράστιον, καταχάσκοντες δειρῆς κυάνεοι δράκοντες. ὡς γὰρ ἐπὶ ἀρπαγῇ ἔχασκον συντεινόμενοι. εἰκάσι δὲ καὶ ἐπικυρτοῦσθαι τοὺς αὐχένας οἱ τοιοῦτοι δράκοντες κατὰ τινὰ κυκλικὴν καμπήν. (η. 27) Διὸ καὶ ἴριδι ἕκαστος αὐτῶν εἴκει τοῦτό γε. οὐ γὰρ δήπου κατὰ τὸ χρῶμα. κυάνεοι γὰρ αὐτοί, ἢ δὲ ἴρις οὐ τοιαύτη, ὡς εἴρηται. Ἦς νῦν ἡ ἄρχουσα συνέσταλται, πρὸς διαστολήν ἴσως τῆς μυθικῆς ἀγγέλου Ἰρίδος, ἐκείνης γὰρ τὸ κατάρχον ἱ ἐκτείνεται. [Τοῦτο δὲ διὰ τὸ δίσημον γίνεται τῶν διχρόνων. διὸ ἐν τῷ «ἴρισιν εἰκότες» ἢ μὲν ἄρχουσα συνέσταλται, ἢ δὲ μετ' αὐτὴν δευτέρα ἐκτείνεται μεταθέσει χρόνου, ὅποια τις γίνεται καὶ ἐν τῷ Κρονίων Κρονίου. τινὲς μὲντοι τὴν παραλήγουσαν τοῦ «ἴρισι» θέσει μακρὰν ποιούσι, διπλάζοντες ἐνταῦθα τὸ σίγμα.] (η. 28) Τὸ δὲ «τέρας μερόπων ἀνθρώπων» οὐ συνήθως πέφρασαι. Διὸς μὲν γὰρ τέρας αἱ ἴριδες ὀρθῶς ἂν ῥηθεῖεν, ἀνθρώπων δὲ οὐκ ἄν. μάλιστα δὲ ἀντιπτωτικῶς τέρας ἀνθρώποις εἰσίν. [(η. 26) Ἐν τούτοις δὲ προσθετέον εἰπεῖν καί, ὡς ἡ ἰ-π-ο-τ-ι πρόθεσις ποτὲ μὲν φωνήεντος ἐπαγομένου ἐκθλίβει ἀναλόγως τὸ ἱ, ὡς δήλον ἐκ τοῦ ποταίνιον, τοῦ ἀλλαχοῦ ῥηθέντος, καὶ ἐκ τοῦ πότῳ, τὸ πρόσωπον, ποτὲ δὲ καὶ συμφώνου ἐπιφερομένου τὸ αὐτὸ πάσχει, ὡς δηλοῦται ἐν τῷ «πὸτ τῷ Διός», ὃ ἐστι πρὸς τοῦ Διός.] Καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ θώραξ τῷ βασιλεῖ, ἄλλως μὲν ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδία σεμνότερον διασκευασθέντι, ἐνταῦθα δὲ καινότερον ὠπλισμένῳ. (η. 29–31) Τὸ δὲ ξίφος αὐτὸ μὲν ἥλοις χρυσέοις παμφαίνει. Τὸ δὲ κουλεὸν ἦν «ἀργύρεον, χρυσέοισιν 3.144 ἀορτήρεσσιν ἀρηρός», ὃ ἐστι χρυσοῦς ἔχον ἀορτήρας, ἤγουν ἀναφορεῖς, καὶ ὡς ἄν τις εἴπη δημοτευόμενος, βαστάγια ἢ κρεμαστήρας, ἀπὸ τοῦ ἀείρω. ἐξ οὗ καὶ πήρας ἀορτήρ. (η. 32) Τὴν δὲ ἀσπίδα τοῦ βασιλέως ἀμφιβρότην λέγει, πολυδαίδαλον, θοῦριν, καλήν. Ἐνθα σημείωσαι ὅτι τε, ὡσπερ ἀλλαχοῦ θοῦρις ἀλκή ἢ θοῦρόν τινα ποιούσα, ὃ ἐστὶν ὀρμητιάν, οὕτω καὶ ἀσπίς θοῦρις, καθὰ καὶ «θοὸς ζυγὸς εἰρεσίας» παρὰ Σοφοκλεῖ ὁ μὴ αὐτὸς ὦν ταχύς, ἀλλ' αἴτιος τοῦ ἐπιταχύνεσθαι νῆα κωπηλάταις. (η. 33) Καὶ ὅτι τὸ «καλήν» ἐφερμηνευτικόν ἐστὶ τοῦ πολυδαίδαλον. τὸ γὰρ πολυδαίδαλον εἶη ἂν καὶ καλόν. Τὰ δ' ἐφεξῆς διεξοδικώτερον δηλοῦσι κατὰ διασκευὴν, πῶς καὶ πολυδαίδαλος ἦν καὶ καλὴ ἢ ἀσπίς. (η. 33–5) Φησὶ γὰρ «ἦν πέρι μὲν», ἤγουν περὶ ἦν δή, «κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν, ἐν δὲ οἱ ὀμφαλοί», ὃ ἐστὶ βούλλαι, «ἦσαν ἐξήκοσι κασιτέροιο λευκοί, ἐν δὲ μέσσοισιν ἔην μέλανος κυάνιο», ὀμφαλὸς δηλαδή. Ταῦτα δὲ μίμημα τοῦ κόσμου εἶναί φασι οἱ περὶ τὸν Κράτητα. Διὸ πολυδαίδαλός τε εἴρηται διὰ τὴν τῶν κοσμικῶν εἰδῶν ποικιλίαν καὶ τὴν τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, καὶ ἀμφιβρότη δέ, ἐπεὶ τοὺς βροτοὺς περιεῖληφεν. οἱ δὲ κύκλοι δηλοῦσι τοὺς τε παραλλήλους, τὸν ἀρκτικόν, τὸν θερινὸν τροπικόν, τὸν ἰσημερινόν, τὸν χειμερινόν τροπικόν καὶ τὸν ἀνταρκτικόν, καὶ τοὺς ἀνακεκραμένους κολούρους, καὶ τοὺς δύο λοξοὺς, τὸν γαλαξίαν καὶ τὸν ζωδιακόν, ναὶ μὴν καὶ τὸν ὀρίζοντα, οὓς καὶ χαλκοῦς λέγει, ὡς καὶ τὸν οὐρανὸν χάλκεον. οἱ ὀμφαλοὶ δέ, φασί, τοὺς ἀστέρας αἰνίττονται. καὶ τοιαῦτα μὲν οἱ Ἀλληγορηταί, λέγοντες καὶ ὅτι καλῶς οὐρανοῦ φέρει μίμημα ἢ τοῦ βασιλέως ἀσπίς, ὃν φθάσας Ὅμηρος ὄμματα καὶ κεφαλὴν ἴκελον ἔφη τῷ Ὀλυμπίῳ Δίῳ. (η. 36 ς.) Ὁ δὲ γε ποιητὴς 3.145 τὰ ἑαυτοῦ ποιῶν λέγει περὶ τῆς ἀσπίδος καὶ ταῦτα «τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργῶ βλοσυρῶπις ἐστεφάνωτο», ἤγουν κύκλῳ ἦν, «δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δεῖμος τε Φόβος τε». Δηλοῖ δὲ διὰ τούτων συμβολικῶς τὸ κατὰ θεῶν γοργὸν καὶ δέους ποιητικόν καὶ φοβερὸν τοῦ ἥρωος, ὡς ἐν ἀλληγορίας λόγῳ, καθὰ καὶ ἐπὶ τῆς αἰγίδος τῆς Ἀθηνᾶς ἐποίησεν. Ἦ καὶ ἄλλως κατὰ τοὺς παλαιούς, τὸ γοργότητος καὶ φόβου πεπληρωσθαι τὴν ἀσπίδα. Μυθικῶς γὰρ δαιμόνιά τινα ἢ Γοργῶ καὶ ὁ Δεῖμος καὶ ὁ Φόβος, ἅπερ ὁ ποιητὴς περὶ τὴν ῥηθεῖσαν ἀσπίδα χορεύειν φησίν. Ἦρης οὖν αὐτόχρομα ὁ βασιλεύς, εἶγε καὶ αὐτὸν ὁ Δεῖμος καὶ ὁ Φόβος, οἱ τοῦ Ἄρεος ὀπαδοί,

ἀμφέποντες περιτρέχουσι καί πως ὑπασπισταὶ αὐτοῦ γίνονται. Εἷ τι δὲ καὶ ἕτερον περὶ Γοργοῦς καὶ Δεῖμου καὶ Φόβου φασὶν οἱ παλαιοί, καὶ ἀλλαχοῦ μὲν σποράδην δηλοῦνται, οὐκ ἂν δὲ εἶη παρέλκον καὶ νῦν εἰπεῖν, ὅτι δαιμόνιον τι πλάττεται ἢ Γοργῶ καταπληκτικὸν καὶ ἐκ μόνης ὄψεως, περὶ ἧς δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσσεια. διὸ καὶ βλοσυρῶπιν αὐτὴν λέγει ὁ ποιητὴς καὶ δεινὰ δερκομένην. οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον καὶ Γοργόνα λέγουσι αὐτὴν, οὐ κατὰ τὴν Σαπφῶ, ἀλλὰ κατὰ τὴν τρυγόνα κλίνοντες, καὶ ἀπολιθοῦσθαι ὑπ' αὐτῆς τοὺς αὐτὴν ἰδόντας φασί. [Τοῦτο δὲ ἢ διὰ κάλλος ἀμύθητον ἐκπληῆττον τοὺς θεωμένους καὶ καθιστῶν ὡσεὶ καὶ ἀνδριάντας ἀκινήτους ἢ καὶ διὰ φόβον. λέγονται γὰρ αἱ Γοργόνες καὶ φοβεραὶ εἶναι οὕτως, ὡς δοκεῖν καὶ ἀπολιθοῦν μικροῦ δεῖν ὑπὸ δέους τοὺς ἐκείναις ἐμβλέποντας. Τὸ δὲ ἢ Γοργῶ καὶ ἢ Γοργῶν ἔχει ὁμοιούμενα τὸ ἢ ἀηδῶν καὶ ἢ ἀηδῶ, ὅθεν γενικὴ μὲν τὸ ἀηδοῦς, κλητικὴ δὲ τὸ ὦ ἀηδοῖ, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἢ χελιδῶν καὶ ἢ χελιδῶ, ἧς κλητικὴ τὸ ὦ χελιδοῖ. μήποτε δὲ καὶ Ὀμηρος οἶδε τὴν τῆς Γοργόνας κλίσιν ἐν τῷ Γοργονεΐη κεφαλῇ, καὶ ἐν συγκοπῇ Γοργεΐη. ἀπὸ γὰρ τοι τοῦ ἢ Γοργῶ Γοργῶα ὥφειλεν εἶναι, καθάπερ ἐκ τοῦ ἢ Λητῶ γίνεται Λητῶα, κατὰ 3.146 τὸ «κάκ τοῦδε μηνίσασα Λητῶα κόρη». Γνωστὸν δὲ τοῖς εἰδόσιν, ὅτι κατὰ τὸ Γοργῶν καὶ Γοργῶ, ἀηδῶν καὶ ἀηδῶ, χελιδῶν καὶ χελιδῶ, οὕτω καὶ εἰκῶν καὶ εἰκῶ, ἔξ οὗ εἰκοῦς τὰς εἰκόνας ἔφη ὁ Κωμικὸς πρὸς ἀναλογίαν τοῦ ἢ Σαπφῶ τὰς Σαπφουῦς.] (η. 35) Ὅρα δὲ ὅτι τε οὐ μάτην τὸ «λευκοί» προσέθηκεν ἐν τῷ «ὄμφαλοὶ κασσιτέρου», ἀλλ' ἵνα δηλώσῃ τὸ ἄκρατον αὐτοῦ καὶ κυάνω ἀμιγῆς. [καὶ ὅτι τὸν κασσίτερον καὶ κασσίτηρον διὰ τοῦ ἠ οἱ μεθ' Ὀμηρόν φασι, καὶ ὅτι ἐν τῇ προκειμένη τῶν βασιλικῶν ὄπλων διασκευῇ καὶ εἴκοσι τρισυλλάβως ἔφη ὁ ποιητὴς καὶ τετρασυλλάβως ἐεἴκοσι.] (η. 33–6) Καὶ ὅτι ἐπιμένει ὑπαρκτικοῖς ῥήμασι, τῷ ἦσαν καὶ ἔην καὶ ἦν. (η. 36) Καὶ ὅτι τὸ βλοσυρόν φανερώς δι' ἐνὸς ἠσ γράφεται, περὶ οὗ ἀλλαχοῦ ἀκριβέστερον εἴρηται, [ἀφ' οὗ ἢ βλοσυρῶπις γίνεται συντεθεῖσά τε κατὰ τὴν γλαυκῶπιν καὶ τὸ αὐτὸ δηλοῦσα νόημα κατὰ τοὺς ἀλληγοροῦντας]. Καὶ τοιαύτη μὲν καὶ ἢ βασιλικὴ ἀσπίς. (η. 38–40) «Τῆς δ' ἔξ ἀργύρεος», φησί, «τελαμῶν ἦν», ὃ ἔστιν ἰμάς, ἀναφορεύς, «αὐτὰρ ἐπ' αὐτῷ κυάνεος ἐλέλικτο δράκων», προσφυῶς καὶ αὐτός. οὐ γὰρ ἦν δράκοντα χρυσοῦν πλάσασθαι ἢ ἀργυροῦν. Δοκεῖ δὲ οὐ τετανὸς διηνεκῶς εἶναι, ἀλλὰ ἐλικτὸς κατὰ σχῆμα ἔρψεως, ὡς δηλοῖ τὸ «ἐλέλικτο». «Κεφαλαὶ δέ οἱ», φησὶν, «ἦσαν τρεῖς ἀμφιστεφές», ἦγουν κατὰ κύκλον καμπτόμεναι, ἢ ἀμφιστεφές, ὃ ἔστιν ἀλλήλαις συμπεπλεγμένα, «ἐνός», φησὶν, «αὐχένος ἐκπεφυῖαι», [ὃ δὲ ἀνάπαλιν ἔχοι ἂν πρὸς τὸ ἐμπεφυῖαι, ὡς ἢ Ὀδύσσεια δηλοῖ.] Καὶ οἱ μὲν παλαιοὶ μίμημα τοῦ κόσμου καὶ ταῦτα εἶναι φασιν αἰνιττομένου τοῦ ποιητοῦ. Ὀμηρος δὲ καὶ ἄλλως τοῦ μικροῦ τούτου ἐπαινετέος πάνυ ἐστίν. οὐδὲ γὰρ ἦν ἄλλω τινὶ σχήματι καταποικίλαι τὸν τελαμῶνα εἰς στενὸν συνηγμένον καὶ εἰς μῆκος συρόμενον, εἰ μὴ τῷ τοῦ δράκοντος 3.147 τος, ὃς δολιχὸς ἔλκεται καὶ στενός. (η. 41 ς.) Οὕτω δὲ καὶ τὴν βασιλικὴν ὄλην ἀσπίδα σὺν καὶ τῷ κατ' αὐτὴν τελαμῶνι περιεργασάμενος ὁ ποιητὴς, εἶτα περιτίθησιν αὐτῷ καὶ κυνέην ἀμφίφαλον «τετραφάληρον ἵππουριν. δεινὸν δέ», φησί, «λόφος καθύπερθεν ἔνευε». (η. 43–5) Δίδωσι δὲ καὶ δύο ἄλκιμα δοῦρα, «ὀξέα», ὧν ὁ χαλκὸς τῆλε ἀπ' αὐτόφιν οὐρανὸν εἶσω ἔλαμπεν. (η. 45 ς.) Ἐφ' οἷς οὐ μόνον ἀνδρεῖον, ἀλλὰ καὶ θεοφιλῆ τὸν βασιλέα παραδεικνύς ἐπάγει· «ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη, τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρῦσοιο Μυκῆνης». Ἐνταῦθα δὲ τις εἰπὼν τὸ «τῆλε δὲ χαλκὸς ἀπ' αὐτῶν οὐρανὸν εἶσω ἔλαμπεν» ὅμοιον εἶναι πως τῷ πρὸ ὀλίγου ῥηθέντι τῷ «τῆλε δὲ χαλκὸς ἔλαμπεν ὥστε στεροπὴ Διός», ἦτοι ἀέρος, θαρρήσοι ἂν φάναι καὶ ὅτι τολμήσας ἤδη ὁ ποιητὴς ἀστραπῇ παρεικάσαι τὴν τοῦ ὄπλου αὐγὴν καὶ ῥᾶον παραδεχθεὶς τερατεύεται προσφυῶς ἐνταῦθα καὶ τινα οἶον ταύτην ἐν μάχῃ βροντήν, εἰπὼν «ἐπὶ δ' ἐγδούπησαν» καὶ ἐξῆς, ὡς προέκκειται, ὡς τοῦ τῆς βροντῆς δούπου τῇ ἀστραπῇ συντρέχοντος. Ἐνθα καὶ ὄρα ὅπως τὸ τῆς βασιλικῆς ὄπλισεως χωρίον οὐ

μόνον καλὸν τῇ ἐκφράσει, ἀλλὰ καὶ φοβερὸν καὶ σεμνὸν δέ, οἷς οὐδὲν ἀφελῶς φράζει, ἀλλὰ τὰ πλείω τερατωδέστερον, καὶ οὐ κοινῶς, ἀλλὰ ποιητικώτερον. Δοκεῖ δὲ ὁ μὲν τῆς Ἥρας δοῦπος βοὴν μεγάλην ἀερίαν σημαίνειν, ὅποια τις καὶ ἡ τῆς Ἑριδος κατὰ τὸ «βοῆ δ' οὐρανὸν ἴκε». διὸ μετ' ὀλίγα καὶ ὁ ἀῆρ Ζεὺς κυδοιμὸν ὤρσε κακόν. ὁ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τὸν ἐκ φρονήσεως στρατηγικῆς καὶ ἐγκελεύσεως γινόμενον ἐπίτηδες ἐπὶ ἐρεθισμῶ πολὺν ἤχον, οἷα εἰκός, καὶ τὴν, ὡς ὁ ποιητὴς ἐρεῖ, ἄσβεστον βοήν. (η. 41) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «τετραφάληρον» διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ ἀμφίφαλον. ἡ γὰρ ἀμφοτέρωθεν ἔχουσα φάλους, ἤγουν ἐκ δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν, καὶ αὐθις ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν, κατὰ μὲν τὰς δύο συζυγίας τὴν ἔμπροσθεν ὀπισθεν καὶ τὴν δεξιοαριστεράν, λεχθεῖν ἂν ἀμφίφαλος, κατὰ δὲ τὴν καθέκαστον τετράδα εἴη ἂν τετραφάληρος. ἡ δὲ τοιαύτη καὶ λοφωτὴ ἐστὶν, εἴγε κατὰ τινὰς οἱ φάλιοι πρὸς λόφου ἐχρησίμευον ἔκδυσιν, ὡς ἐν τῇ πρὸ ταύτης ραψωδία εἴρηται. (η. 42) Διὸ καὶ ἐπήγαγεν «ἵππουριν». εἶτα πλέον σαφηνίζων φησὶ 3.148 «δεινὸν δὲ λόφος ἔνευεν». ὅτι δὲ δεινὸν ὁ τοιοῦτος νεύει λόφος, προδεδήλωται ἐν τοῖς περὶ Ἀστύνακτος. (η. 43) Ἄλκιμα δὲ δοῦρα, ὅ ἐστιν ἀλκιμοποιά, τὰ πολεμικά, πρὸς διαστολὴν ἐτέρων ξύλων τῶν ἀπλῶς, ὡς τὸ «ἐκατὸν δέ τε δούρατ' ἀμάξης», ὅ ἐστὶ ξύλα. Εἶτα σαφέστερον φράζων φησὶ «κεκορυθμένα χαλκῶ», τουτέστιν ἄνω περὶ τὴν ὠσανεὶ κεφαλὴν τὴν ἀπ' ἐναντίας τῶ κάτω σιδηρέῳ οὐριάχῳ, φοροῦντα σίδηρον, ὡς οἷα καὶ τινὰ κόρυθα. (η. 44) Ὅξέα δὲ τὰ τοιαῦτά φησι πρὸς διαστολὴν τῶν ἐσφαιρωμένων δοράτων, ἐκεῖνα γὰρ οὐ προφαίνει τὴν ὀξύτητα. Ἐνταῦθα δὲ σημείωσαι καὶ ὅτι ἐνδοξότερον ἐπὶ βασιλέως νῦν εἶπεν ὁ ποιητὴς ἥπερ ἐπὶ τοῦ Διομήδους ἀλλαχοῦ. ἐκεῖ μὲν γὰρ εἶπεν ὅτι ἔλαμψεν ὁ χαλκὸς ὡς ἀστραπὴ πατρὸς Διός, ἦτοι ἀέρος, περὶ τὰ κατώτερα δηλαδὴ, ἐνταῦθα δέ, ὅτι τῆλε χαλκὸς οὐρανὸν εἴσω ἔλαμπεν, ὡς καὶ ἄνω τῆς τοιαύτης λαμπηδόνης ἀνατρεχούσης ἕως καὶ εἰς οὐρανόν. (η. 45) Τὸ δὲ «ἐγδούπησαν» μεσολαβοῦν ἔσχε τὸ ἄγ δια τρυφύτητα φωνῆς. πάντως γὰρ οὐκ ἐστὶ φυσικόν. οὔτε γὰρ ὁ γδοῦπος ἐν ἀπλότητι εὔρηται οὔτε γδοῦπῳ ῥῆμα. συνθέτως μέντοι ἐρίγδοπος λέγεται. οὐχ' οὕτω δὲ τραχύφωνον τὸ γδοῦπῳ ὡς τὸ βροντᾶν, ἔχει δὲ ὅμως τραχύτητος ιδιότητα καὶ ὁ γδοῦπος, καθὰ καὶ ὁ κτύπος καὶ ὅσα τοιαῦτα. (η. 46) Περὶ δὲ Μυκῆνης, καὶ πῶς πολύχρυσος λέγεται, καὶ ὡς ἠφάνισται τῶ μακρῶ χρόνῳ ἐς τοσοῦτον, ὡς μηδὲ ἴχνος αὐτῆς φαίνεσθαι, προδεδήλωται ἰκανῶς. Σημείωσαι δὲ ὅτι οὐκ ἂν οὕτω πολὺν ἀνάλωσε λόγον ὁ ποιητὴς εἰς τὴν βασιλικὴν ὄπλισιν, εἰ μὴ μεγάλα τινὰ ἔμελλεν ἱστορήσειν περὶ αὐτοῦ. ἐπεὶ μηδὲ ἐχρῆν αἰσχυνοῖν ἀρετὴν ὄπλων ἔργων φαυλότητι. καὶ ἔστι κἀνταῦθα μάλιστα οἰκεῖον εἰπεῖν, ὡς ἐσθλὰ ἐσθλὸς ἔδυνε. καὶ ἔοικε μὲν καὶ ἄλλοτε τὰ τοιαῦτα τεύχεα πεφορηκέναι ὁ βασιλεύς, Ὀμήρῳ δὲ νῦν ἤρεσεν οὕτως αὐτὸν λαμπρῶς ὀπλίσαι, ὀπηνίκα ἔμελλεν ἀνδραγαθίαις ἐλλάμψεσθαι. Πολλαχοῦ δὲ εἴωθεν ὁ ποιητὴς κατὰ τινὰ διαλείμματα φιλοτιμεῖσθαι γραφῆς καινότητος, ἐξεγείρων μεθόδοις τοιαύταις τὸ οἶον ὑπνηλὸν καὶ ὑπτιον τῆς ἀφηγήσεως, ὅσγε καὶ νῦν ἐν τοῖς κατὰ τὸν Κινύραν καὶ τοῖς ἐξῆς θαυμασίαν 3.149 οἷαν δαιταλουργίαν ῥητορείας ἐσκεύασεν, ἱστορήσας εὐμεθόδως παλαιόν τι, οὐ μὴν ἐκ τοῦ δεκάτου ἔτους, ἐκφράσας καινότερον ὡς οὐδαμοῦ ἐν τοῖς πρὸ τούτων, τερατευσάμενος, ἀλληγορίας ἐμφήνας, καλλιρρημονήσας, εἴτ' οὖν εἰς κάλλος φράσας, καὶ ὅλως εἰπεῖν, ἀλλοιώσας τὸν ἀκροατὴν ἐξ ὧν πολεμικῶς τὰ πρὸ τούτων ἤκουσεν. (η. 47–50) Ὅτι οὐ πάντες ἔφιπποι τῆς τάφρου ἐξήλασαν ἐπὶ πόλεμον. οἱ γοῦν περὶ τὸν βασιλέα πεζοὶ ἐξήλθον, ἐπιτάξαντες πρότερον τὰ περὶ εὐκοσμίας ἵππων. Φησὶ γοῦν «ἠνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἐῷ ἐπέτελλεν ἕκαστος ἵππους εὔ κατὰ κόσμον ἐρυκέμεν ἐπὶ τάφρῳ, αὐτοὶ δὲ πρυλέες σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες ῥώνοντο», ἤγουν ἐρρωμένως ἐκινούντο «ἄσβεστος δὲ βοὴ γένετο ἠῶθι πρό». (η. 47) Ἔστι δὲ ἐπιτέλλειν τὸ μετὰ ἐτέρας προθέσεως λεγόμενον ἐντέλλεσθαι, ὅ ἐστιν εἰς τι τέλος ἔργου προκαλεῖσθαι, λέγεται δὲ ποτε παθητικῶς καὶ αὐτὸ ἐπιτέλλεσθαι. ἀπὸ δ'

αὐτοῦ σπανίως μὲν ἐπιτολή ἢ ἐντολή, ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ ἐπιστολή πλεονασμῶ τοῦ ῥ, ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ ἐπιτέλλειν ἐπιστέλλειν εὐρίσκεται. (η. 48) Τοῦ δὲ «ἐρυκέμεν» πρωτόθετον τὸ ἐρύειν, ὃ ἐστὶν ἐλκύειν. ὡς γὰρ ἐπὶ πολὺ ἐρύονται ἵπποι καὶ τὰ τοιαῦτα ἐν τῷ κωλύεσθαι. [Σαφέστερον δὲ εἰπεῖν, τὰ ὀπωσοῦν ἐρυόμενα, ἤγουν ἐλκόμενα, ζῶα ἐπέχονται τοῦ θέειν ἄνετα. ἴσως δὲ καὶ παρὰ τὸ ἐρύω, τὸ φυλάσσω, γίνεται τὸ ἐρύκω, οὗ παράγωγον τὸ ἐρυκάκω καὶ ἐρυκακέω, ὧν χρήσις πολλαχοῦ.] (η. 49) Περὶ δὲ πρυλέων, ὃ ἐστὶ πεζῶν, προέγραπται. Τὸ δὲ «θωρηθέντες» διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ «σὺν τεύχεσι» καὶ ὡς οἶον ταῦτολογεῖ. (η. 50) Ἐν δὲ τῷ «βοή ἄσβεστος», εἰ μὲν ἐπὶ κραυγῆς νοήσει τις τὴν βοήν, οὐκ ἀγαθή ἐστὶν ἢ τροπή, ἐὰν δὲ μάχη νοηθεῖ ἢ βοή, ἔχεται λόγου. καυστειρὸς γὰρ καὶ πυρόεις ὁ πόλεμος, ὅθεν καὶ δηΐς, ἢ μάχη, παρὰ τὸ δαΐω, τὸ καΐω. διὸ καλῶς ὁ ἐπὶ πολὺ ἐκκαίόμενος 3.150 πόλεμος ἄσβεστος ἂν βοή λέγοιτο. Τοῦ δὲ «ἠῶθι πρό», ἤγουν ἐκ πρώϊας, ὁ σχηματισμὸς κατὰ τὸ «Ἰλιόθι πρό», καὶ «οὐρανόθι πρό». (η. 52–5) Ὅτι κυδοιμόν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, ὄρσας κακὸν ὁ Ζεὺς καθῆκεν ὑψόθεν ἔέρσας, ὃ ἐστὶ δρόσους, «αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος», δι' ὧν ἐδήλου πολὺν ὄλεθρον καὶ χύσιν αἵματος ἔσεσθαι Τρώων τε καὶ Ἑλλήνων. Φησὶ γοῦν «οὔνεκ' ἔμελλε πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς Ἄϊδι προΐαψειν», ὅπερ παρῶδηται ἀπὸ τοῦ «πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς Ἄϊδι προΐαψε». (η. 55) Καὶ ὄρα τὸ κεφαλὰς, χρήσιμον ὃν εἰς τὸ «Τεῦκρε φίλη κεφαλὴ», καὶ «τοίην γὰρ κεφαλὴν ποθέω», ὡς ἀδιάφορον ὃν ψυχὴν εἰπεῖν ἢ κεφαλὴν. τοῦτο δὲ διὰ τὸ δοκεῖν ἐν κεφαλῇ ἰδρῦσθαι τὸ τῆς ψυχῆς θειότατον. Ἰστέον δὲ ὡς τοιαῦτα ἐρεῖ Ὅμηρος καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅπου τὸν Σαρπηδόνα ὁ Πάτροκλος ἀναίρει, ἔνθα τὸ ἔέρσας αἵματι μυδαλέας ψιάδας αἱματοέσας ἐρεῖ. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ οὐ μόνον τέρας εἶναι τοῦτο, ἀλλὰ καὶ ἄλλως εἰκότως καὶ κατὰ φύσιν γενέσθαι. ἐπεὶ γὰρ ἔπληθον αἵματος οἱ περὶ Τροίαν τόποι, ἀναγκαίως καὶ αἱ δρόσοι αἱματώδεις εἰσὶν ὡς ἐκ τῶν ἐκεῖ οὔσαι ἀναθυμιάσεων. καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. Λέγεται δὲ ὑπ' ἄλλων καὶ τι καινότερον. περὶ γὰρ τὰ Ἀρμένια ὄρη καὶ χιόνες, φασίν, ἐρυθραὶ καταρρήγνυνται διὰ τὸ ἐκ μιλτώδους γῆς ἀναθυμιάσεις τοιαύτας ἀναφερομένας ὅμοιον ἀποτελεῖν τὸν πίπτοντα νιφετόν. καὶ τοιόνδε μὲν καὶ τοῦτο. Θεωρήσεται δὲ οὐ πρὸ πολλοῦ καὶ τῆς Μακεδόνων γῆς περὶ τὸν εἶτε Ἄξιον εἶτε Βαρδάριον καταρραγεῖσα ὑφαιμος ἀδρὰ χάλαζα, [σημαίνουσα, ὡς ἔοικε, δεινά. ὧν ἢ πείρα μετ' οὐ πολὺ κατήραξεν ἐπ' ἀπωλεία τῆς γείτονος πόλεως.] Ὡς δὲ καὶ ποταμοὶ ποτε ἔρρευσαν αἵμασιν, ἰστόρηται καὶ αὐτό. [Οὕτω δὲ καὶ ὅτι οὐ μόνον εἰς αἶμα χρώζονται ὕδατα πολλάκις, ὡς καὶ τὸ ὕδωρ τῆς ἐν Βαβυλῶνι, φασί, λίμνης ἐρυθρὸν ἐπὶ τινὰς ἡμέρας γίνεται, ἀλλὰ καὶ εἰς ἑτεροίας χροῖας. αὐχμῶν γοῦν, φασί, γενομένων ποτὲ περὶ τὸν Νεῖλον ἐρρῦν τὸ ὕδωρ ἰῶδες καὶ ἦν φαῦλον καὶ αὐτὸ τέρας. πολλοὶ γὰρ τῶν Αἰγυπτίων ἀπώλοντο. Καὶ τὸ τοῦ Βορυσθένους δέ, φασί, κατὰ τινὰς χρόνους ἰοβαφὲς ὁράται. Εἰ δὲ τισὶν ὕδασι καὶ πράσιον ὤπται συμβεβηκὸς χρῶμα, ἀλλ' αὐτὸ οὐ σημεῖον, πάθος δὲ ἀπὸ γῆς φυμάτων τοιουτοχρῶν.] (η. 53) Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ κατὰ κοινὴν ἐτυμολογίαν ἔρση, ἢ δρόσος, γίνεται ἀπὸ τοῦ ἄρδω, ἄρσω, ὡς τὰ περὶ γῆν 3.151 ποτίζουσα, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐν τῇ ἔρα σεύεσθαι, ψιλοῖτο ἂν καὶ αὐτὴ καὶ ἢ ἀπ' αὐτῆς 3.151 κατὰ πλεονασμὸν γινομένη ἔέρση. πρὸς ὅπερ ἀντιφωνεῖ τὸ «λωτόν θ' ἐρσήεντα», καὶ τὸ «χωρὶς δ' αὐθ' ἔρσαι», ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται. ἀπὸ τούτων γὰρ δασύνεσθαι ἢ ἔρση δείκνυται. διὸ ἔστιν εἰπεῖν ὡς ἀπὸ τοῦ ῥέζω, τὸ πράττω, γίνεται κατὰ μετάθεσιν ἔρζω, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔρση καὶ ἔέρση, ἢ ἀνυστική καὶ δραστική, ἵνα οὕτω δασύνονται διὰ τὴν θεματικὴν δασεΐαν. (η. 54) Μυδαλέαι δὲ αἱ δίγυροι ὡς ἀπὸ τοῦ ὕδατος, ὅθεν καὶ τὸ μυδᾶν. (η. 56–60) Ὅτι καὶ τῶν Τρωϊκῶν ἡγεμόνων τοὺς μὲν δίχα ἐπιθέτων προάγει, τοὺς δὲ μετὰ ἐπιθέτων, τὸν μὲν Ἐκτορα μέγαν ὀνομάζων, ἀμύμονα δὲ τὸν Πολυδάμαντα, δῖον δὲ τὸν Ἀγήνορα, τὸν δὲ Ἀκάμαντα ἠΐθειον, ἐπιείκελον ἀθανάτοισι, περὶ δὲ Αἰνείου περιφραστικῶς λέγων, ὅτι Τρωσὶ θεὸς ὡς τίετο δήμω, ἤγουν τῷ δήμω τῶν

Τρώων, οὐ μὴν τοῖς βασιλεῦσιν. οἱ μὲν γὰρ τοῦ δήμου ὡς καὶ ἀγαθὸν καὶ εὐγενῆ καὶ ἀνδρεῖον ἐτίμων αὐτόν, τῷ δὲ βασιλικῷ γένει ζηλοτυπία τις ὑπῆν πρὸς αὐτόν, οἷα μετὰ τοὺς Πριαμίδας βασιλεύσειν ἐλπίζόμενον, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φανήσεται. Ὅρα δὲ περὶ τοῦ ῥηθέντος Ἀκάμαντος, ὅτι καθ' Ὁμηρον ἴθεος ὦν ἔτι, ὅμως μετὰ τῶν ἀριστεῶν ἦν. Τοῦ δὲ τόπου τούτου ἡ ἔννοια ἐλλιπῶς ἔχει ῥήματος, εἰπὼν γὰρ «Τρῶες δ' αὖθ' ἐτέρωθεν ἐπὶ θρωσμῶ πεδίοιο, Ἐκτορά τ' ἀμφὶ μέγαν» καὶ ἐξῆς, τέσσαρας ὅλους στίχους ἀφήκεν ἔκτοσθεν νοῆσαι τὸ «ἦσαν», οἷον· Τρῶες δὲ ἦσαν ἐν τῷ δεῖνι τόπῳ ἀμφὶ τοὺς δεῖνα. ἴσως δὲ καὶ ἐκ τῶν ἀνωτέρω γραφέντων ἡ τὸ ἐκοσμήθησαν εἴληπται κατὰ κοινουῦ ἐκ τοῦ «ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες» ἢ τὸ ἐθορύβησαν ἐκ τοῦ «ἐν δὲ κυδοιμὸν ὤρσε κακὸν Κρονίδης». (η. 61) Ὅτι Ἐκτωρ ἐν πρώτοις ἔφερεν ἀσπίδα πάντοσε ἴσην, ἤγουν προεμάχετο ἐν σταδαία μάχῃ. παρακατιῶν δὲ παραφράζει τὸ ἐν πρώτοις φέρειν ἀσπίδα, εἰπὼν τὸν Ἐκτορα μετὰ πρώτοισι φαίνεσθαι. ἔνθα πρώτους λέγει, οὓς ἀλλαχοῦ προμάχους ἔφη. (η. 62–6) Ὅτι τὸν Ἐκτορα ἐπ' ἄλλοτε ἄλλῳ μέρει ὀξέως ἐπιφαινόμενον καὶ ὅτε μὲν προμαχοῦντα καὶ οὕτω προφαινόμενον, ὅτε δὲ ἄλλως ἀποκρυπτόμενον καὶ οὕτω μὴ ὁμοῦ πᾶσι φαινόμενον πανταχοῦ, ἔτι δὲ καὶ τῷ ὀπλισμῷ ἐλλαμπόμενον, ἀστραπῆ τε 3.152 εἰκάζει καὶ ἀστέρι, ὃς ποτὲ μὲν φαίνεται, ποτὲ δ' ὑπονέφελος γίνεται. Φησὶ γὰρ «οἷος δ' ἐκ νεφέων ἀναφαίνεται οὐλιος ἀστήρ παμφαίνων, τοτὲ δ' αὖτις ἔδου νέφεα σκιδόντα, ὡς Ἐκτωρ ὅτε μὲν τε μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν, ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι κελεύων· πᾶς δ' ἄρα χαλκῷ λάμπεν ὡς τε στεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο». ὃ καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ Διομήδους αἰχμῆς φθάσας εἶπεν ὁ ποιητής. Ἐνθα ὅρα ὡς τὸν μὲν Ἑλληνικὸν βασιλέα εἰς πλάτος διεξοδικῶς ἐξέφρασεν ὁ ποιητής, ὅπως ὠπλίζετο, ἐπὶ δὲ Ἐκτορος ἠρκέσθη παραβολῇ βραχυτάτῃ τῇ κατὰ τὴν ἀστραπὴν δηλῶσαι τὸ λαμπρὸν τῆς ὀπλίσεως, ἅμα καὶ διδάσκων μὴ χρῆναι ἀεὶ γραφικῶς ἐμπλατύνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐπιτροχάδην ὅτε δέοι λαλεῖν. Ὅρα δὲ καιρίαν λέξιν ἐπὶ ἀστέρων τὸ φαίνεσθαι, διὸ καὶ ἐπιμόνως εἴρηται «ἀναφαίνεται» καὶ «παμφαίνων» καὶ «φάνεσκεν». (η. 62) Οὐλιος δὲ ἀστήρ κατὰ τινος, ὡς πού καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὁ τοῦ κυνός, ὡς φθοροποιὸς διὰ τὰ ὑπὸ κύνα ὀλέθρια καύματα. Οἱ δὲ κομήτην τοῦτον ἀστέρα νοοῦσιν, ὃς φθορὰν ὑποσημαίνει φανείς, οἱ δὲ τὸ οὐλιον αὐλιον γράφουσιν, ὃ ἐστὶν ἔσπερον, ὃς δηλαδὴ εἰς αὐλὴν ἄγει τὰ ζῶα, τουτέστιν ἀλίζεσθαι ποιεῖ. Διαφορὰν δὲ ἀστέρος καὶ ἄστρου, τὴν καὶ ἀλλαχοῦ δηλουμένην, Ἐρρένιος Φίλων φησὶν ἐν τῷ Περὶ διαφορῶν σημαιομένων λέγων, ὡς ἀστήρ μὲν ἕκαστος τῶν ἐν τῷ ζῳδίῳ, καθ' ὃ φαμεν τὴν ἄρκτον ἐξ ἀστέρων τόσων συγκεῖσθαι, ἄστρον δὲ τὸ ὅλον ζῳδίων τὸ ἐκ πολλῶν ἀστέρων συνεστῶς. (η. 63) Τὸ δὲ «ἔδου νέφεα» ἐντελῶς ῥηθὲν δηλοῖ, ὅτι τὸ «ἔδου» ἀπλῶς οὕτω λεγόμενον ἐλλιπῶς ἔχει, οἷον «ἔδου ὁ ἥλιος». λείπει γὰρ ἐνταῦθα τόπος, ἵνα τὸ πλήρες εἴη· ἔδου ὁ ἥλιος τὴν γῆν ἢ κατὰ γῆς ἢ ὑπὸ γῆν. (η. 64) Τὸ δὲ ὅτε ἀντὶ τοῦ ποτὲ οἱ ἀρχαῖοι παροξυτόνως φασίν, ὡς καὶ ἐν τῇ ῥ-ῶ φανεῖται ῥαψωδία. [(η. 65) Τὸ δὲ «ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι» φανερώς παριστᾷ, ὡς καὶ ἐν τῷ «μετὰ πρώτοισι φάνεσκεν» ἢ ῥ-ε-τ-α πρόθεσις τῇ ῥ-ε-ν ἰσοδυναμεῖ.] Τὸ δὲ «κελεύων» ἀσφαλῶς κεῖται, ἵνα λέγῃ, ὅτι οὐ διὰ δειλίαν πύματος ὁ Ἐκτωρ ἐφαίνετο, ἀλλ' ὀτρύνων στρατηγικῶς τοὺς ὀπισθεν οἷα οὐραγός. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ κελεύειν οὐ μόνον ἐπιτακτικὸν ἔστιν εἰπεῖν, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον ὀτρυντικὸν ἢ ἐπισπευστικὸν ἢ ἐρεθιστικόν. διὸ καὶ οἱ Μηχανικοὶ κελεύειν λέγονται, ὅτε τὰ οἰκεῖα τεχνῶνται, ὁμοίως δὲ καὶ οἱ 3.153 ναυτικοί, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν τῷ «κατακέλευε δῆ».] Τὸ δὲ «πᾶς χαλκῷ ἔλαμπεν» ἀντὶ τοῦ ὅλος. πολλαχοῦ δὲ οὕτω φράζει ὁ ποιητής, εἰ καὶ κυρίως τὸ πᾶς ἐπὶ πλήθους λαμβάνεται καὶ οὐκ ἐπὶ μιᾶς συνεχοῦς ὀλότητος. Ὅρα δὲ καὶ ὡς πάνυ καιρίον τὸ τῆς παραβολῆς. καθὰ γὰρ ἀστήρ ἐκ νεφέων παμφαίνων αὐτὸς ἔδου νέφεα, οὕτω καὶ ὁ Ἐκτωρ ποτὲ μὲν ὡς οἷα νέφει τινὶ ἐκρύπτετο τῇ τοῦ στρατοῦ πυκνότητι δυόμενος εἰς βάθος καὶ ὀτρύνων αὐτοῦς, ἢ καὶ οὐραγῶν καὶ διὰ

τοῦτο τοῖς Ἀχαιοῖς μὴ φαινόμενος πρὸς καιρόν, ποτὲ δὲ ἀνεφαίνετο, ὅτε δηλαδὴ πρόμαχος ἦν, [οὐ λαμπόμενος ἔξωθὲν ποθεν, ἀλλ' αὐτὸς λάμπων χαλκῶ καθάπερ εἰ καὶ ἥλιος φωτί.] (η. 66) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὴν ἐκ τοῦ ἀστέρος παραβολὴν βραχὺ τι πλατύνας τὴν τῆς στεροπῆς ἐπέτεμεν, ἵνα μὴ ῥητορεύσῃ μονοειδῶς, καὶ ὅτι τὸ «Διὸς αἰγίοχοιο» οὐ μάτην δοκεῖ ῥηθῆναι, ἀλλ' εἰς δεῖξιν τοῦ ἐν καιρῷ μάλιστα στεροπῆς αἰγίοχον τὸν Δία εἶναι. (η. 67–71) Ὅτι οὐκ αἰεὶ μὲν, πολλάκις δὲ ὅμως καιροῦ οἱ πάλοι θερισταὶ ἀπὸ περάτων ἀρχόμενοι ληΐου, ὅτε ἴσως μέγα τε εἶη ἐκεῖνο καὶ εὐκαρπον καί, ὡς ὁ ποιητὴς λέγει, μάκαρος ἀνδρὸς καὶ διὰ τοῦτο εὐτυχοῦς, ἐτελεύτων εἰς τὰ μέσα, ἔριν ἀγαθὴν ταύτην ἰστώντες καὶ ἀμιλλώμενοι τάχιον συντελέσαι τὸ ἔργον. Τοιοῦτοις θερισταῖς παραβάλλει νῦν τοὺς ἐξ ἀντιπροσώπου μαχομένους ὁ ποιητὴς λέγων «οἱ δ' ὡς τ' ἀμητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν ὄγμον ἐλαύνουσιν ἀνδρὸς μάκαρος κατ' ἄρουραν πυρῶν ἢ κριθῶν, τὰ δὲ δράγματα ταρφέα πίπτει, ὡς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες δῆουν, οὐδ' ἕτεροι μνώνοντ' ὀλοοῖο φόβοιο», ἀλλὰ δηλαδὴ κατὰ τοὺς ῥηθέντας θεριστὰς ἐχώρουν ἀλλήλοισι ἀντιμέτωποι. Καὶ ἔστιν καὶ ἡ παραβολὴ αὕτη ἀρμόττουσα ὅλη ὅλω τῷ πράγματι, ἐναντίοι γὰρ ἀλλήλοισι καὶ οἱ θερισταὶ καὶ οἱ μαχηταί, καὶ ὡς περ ἐκεῖ συχνὰ πίπτει δράγματα, οὕτως ἐνταῦθα συχοὶ νεκροί. (η. 72) Ὅτι δὲ ἡ λεχθεῖσα παραβολὴ ἐνέργειαν ἴσην παραδηλοῖ ἀμφοῖν τοῖν στρατοῖν, μεταλαβὼν ὁ ποιητὴς εὐθὺς ἐπιφέρει «ἴσας δ' ὑσμίνῃ κεφαλὰς ἔχον», ὃ ἔστιν ἰσοψύχως ἐμάχοντο, καί, ὡς κεῖται ἀλλαχοῦ, «ἓνα θυμὸν εἶχον». ἤδη γὰρ πρὸ βραχέων ὅμοιον εἶναι ἐρρέθη κεφαλὴν εἰπεῖν καὶ ψυχὴν. Ἐπεὶ δὲ ἡ ῥηθεῖσα παραβολὴ οὐδὲν ἐλάλει ἄγριον καὶ πολέμω οἰκεῖον, ἐπάγει ἐτέραν εὐθὺς ταύτην «οἱ δὲ λύκοι ὡς θύνον», τουτέστιν οὐχ' ἀπλῶς οὕτως ἐναντίοι ἀλλήλοισι ἦσαν κατὰ τοὺς ἀμητῆρας, ἀλλ' ὡς οἱ λύκοι πρὸς τὰ ζῶα, καθ' ὧν ἐναντίοι ὀρμῶσιν. 3.154 Ἐπίτομος δὲ αὕτη παραβολή, ἐπενεχθεῖσα τῇ τῶν ἀμητῆρων, διεξοδικωτέρᾳ οὕσῃ, καθὰ καὶ πρὸ ὀλίγων τῆ τοῦ ἀστέρος τὴν τῆς στεροπῆς ἐπήνεγκε, μεστῶσας ἐπίτηδες καὶ τὸν παρόντα τόπον παραβολαῖς διὰ συνήθη ἐνάργειαν. (η. 68) Ὅγμος δὲ ὁ προαροτριαθεὶς τόπος καὶ ἀνοιγεὶς ἐλκυσμῶ ἀρότρου, ὡς ἀπὸ τοῦ οἴγω οἴγμος καὶ ὄγμος κατὰ τοὺς παλαιούς, ἢ ἐκ τοῦ ἔλκω ὄλγμος, καὶ ἀποβολῆ τοῦ ἄλ ὄγμος, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ ἄγω ἄγμος καὶ ὄγμος ἢ ἐπίστιχος ἀγωγή. Σημαίνει γὰρ, φασίν, ἐπίστιχον καὶ ἀυλακώδη φυτεῖαν. Βαρύνεται δὲ κανόνι τοιοῦτω. τὰ εἰς ὄσ λήγοντα δισύλλαβα μονογενῆ, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ὄσ καὶ ἔχοντα δύο σύμφωνα, βαρύνεται ὄσκος, ὄμβρος, ὄσσοι, ὄρθρος, ὄρφνος, ὄλβος, ὄλμος. οὕτω γοῦν καὶ ὄγμος. Καὶ ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ βαδίσσεως θεριζόντων ἐνταῦθα τὸ ἐλαύνειν τέθειται, γινόμενον ἀπὸ τοῦ ἐλάω πλεονασμῶ τοῦ ὄσ καὶ ἐπενθέσει τοῦ ὄν. Πεποίηται δὲ ἡ λέξις αὕτη κατὰ Ἡρακλείδην διαλέκτοις τρισί, Βοιωτῶν μὲν γὰρ τὸ ἐλάω, καθὰ καὶ τὸ πεινάω καὶ διψάω καὶ τὰ ὅμοια, Αἰολέων δὲ ἡ προσέλευσις τοῦ ὄσ, ὡς καὶ ἐν τῷ ψαύω, χραύω, αὐώ, Δωρίος δὲ ὁ πλεονασμὸς τοῦ ὄν, καθὰ καὶ ἐν τῷ δύνω καὶ θύνω. (η. 72) Τὸ δὲ ἴσας ὑσμίνῃ κεφαλὰς ἔχειν μετηνέχθη μὲν τροπικῶς ἀπὸ ἀνθρώπων ἐχόντων ἰσότητα μεγέθους. ἔστι δὲ ἀλληγορία ῥητορικὴ καὶ δηλοῖ, ὡς οὐδεὶς τῷ τέως ὑπερεῖχε μαχόμενος, ἀλλ' ἰσοκέφαλος οἶον μέχρι τινὸς ἢ μάχῃ ἦν διὰ τὸ ἀνυπέροχον καὶ ἰσοπαλές. ἀμφοτέρων γὰρ, ὡς ἐρεῖ, τὰ βέλεα ἤπτετο, πίπτε δὲ λαός. εἰπεῖν δὲ καὶ ἄλλως, λέγει ὁ ποιητὴς, ὅτι κατὰ μὲν τὰ σώματα ὑπερεῖχον ἄλλοι ἄλλων, τῇ δὲ ὑσμίνῃ ἴσας εἶχον κεφαλὰς, ἦγουν, ὡς ἐρρέθη, ψυχὰς. καὶ νῦν μὲν οὕτως, ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς ἄλλως αὐτὸ φράσει δίχα τροπῆς καὶ σαφέστερον εἰπὼν «κατὰ ἴσα μάχην 3.155 ἐτάνυσε Κρονίων». Καὶ νῦν μὲν ἰσορροποῦσιν οἱ πρὸ μικροῦ τὸ ἔλαττον φερόμενοι, μικρὸν δὲ ὅσον περιέσσονται τῶν Τρώων ἀναμαχησάμενοι καὶ τὴν ἦτταν ἀναπαλαίσαντες καὶ ἀρετῇ τὸ μεῖζον ἀπενεγκάμενοι, εἰ καὶ τὰ ἐκ τύχης ἀντισταεῖ, καὶ οὕτω διὰ μέσης τῆς νῦν ἰσότητος μεταβάντες ἐπὶ τὸ μεῖζον ἐκ τοῦ πρώην ἐλάττονος. ἔχει δὲ τὸ ἀσφαλές ἢ τροπὴ ἐκ τοῦ «ὑσμίνῃ», οὐ γὰρ κατὰ μέγεθος

ἴσας εἶχον κεφαλὰς, ἀλλὰ κατὰ ὑσμίνην. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι καθ' ὁμοιότητα τῆς τῶν λύκων ἐνταῦθα γοργοτάτης παραβολῆς καὶ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ «ῶρτο λέων ὡς Ἄτρείδης», καὶ «μεμαῶς ὡς τε λῖς», ἀναλόγως τῆ τοῦ καιροῦ ἐντρεχεῖα συντέμνων καὶ τὰς παραβολὰς καὶ τῆ τῶν ἔργων περισπερχεῖα συντρέχων τῷ λόγῳ τεχνικῶς. (η. 68) Τὸ δὲ «ἀνδρὸς μάκαρος» εἰς ἦθος παιδεύει, ὡς τοῖς τοιούτοις καὶ τῆς γῆς λίαν εὐφορούσης καὶ οὕτω θεριζομένης ὑπὸ πολλῶν ἀμητήρων καινότερον. (η. 69) Πυρῶν δὲ καὶ κριθῶν ἡ παραβολὴ ἐμνήσθη οὐ μόνον διὰ τὸ τῶν σπερμάτων τούτων εὐχρηστον καὶ πολυχρηστον, ἀλλὰ καὶ ὅτι τοιούτοις ἐνευθηνοῦνται οἱ μάκαρες, οἱ καὶ ὄλβιοι, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις δηλοῦται, λέγονται, ὡς ἐν ὄλαϊς, ὃ ἐστὶ κριθαῖς, τοῦ βίου ὄντος αὐτοῖς. Ἐξ ὧν ὀλῶν ὡς μέρους καὶ τᾶλλα νοοῦνται γεώργια. Δράγματα δέ, ὧν ἡ χεὶρ δράττεται ἐν τῷ θερίζεσθαι. εἰ δ' αὐτὸ μὲν διὰ τοῦ γ, ἡ δὲ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ῥήματος γινομένη δραχμὴ διὰ τοῦ χ γράφεται, ὁμοίωμα τούτοις πρὸς τὸ βρέγμα καὶ τὸν βρεχμόν καὶ τᾶλλα ὅσα τοιαῦτα. [Τὸ δὲ «ταρφέα» καιριώτατα ἐνταῦθα κεῖται. πυκνά τε γὰρ καὶ συχνὰ τὰ πίπτοντα δράγματα, καὶ οἷα δὲ τρέφειν. 3.156 ἐξ οὗ καὶ τὸ τάρφος, ἡ γουν δάσος, γίνεται καὶ τὸ ταρφύ, ὅπερ ἐστὶ δασύ. (η. 70) Τὸ δὲ «ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες» ἢ καθ' ὑπερβατὸν ἀντὶ τοῦ ἐπεμπεδήσαντες ἀλλήλοισι, ἢ καὶ ἐτέρως ἀντὶ τοῦ κατ' ἀλλήλων ὀρμήσαντες, κατὰ μετάληψίν τε προθέσεως καὶ ἀντίπτωσιν. ἔνθα καὶ σημειωτέον τὴν ἑ-π-ι πρόθεσιν ληφθεῖσαν ἐπὶ ἐναντιώσεως, καὶ ἔστι χρήσιμον καὶ τοῦτο εἰς τὸ «δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις», ἀντὶ τοῦ κατ' ἐμοῦ ἔχεις, καθ' οἷον λόγον καὶ ἐχθρῷ ἐπιχαίρει τις. (η. 71) Τὸ δὲ «οὐδ' ἔτεροι μῶνοντο φόβου» ἐγγύς ἐστι τοῦ ἐρμηνεύειν τί ἐστὶ τὸ ἴσας ὑσμίνη κεφαλὰς ἔχειν. εἰ γὰρ μηδέτεροι φεύγουσιν, ἐπίσης ἄρα δοκοῦσι μάχεσθαι καὶ οὐ κατὰ ἑτεραλκῆ τινα νίκη. διὸ κατὰ ἄρσιν καὶ θέσιν σχηματίσας ὁμοίας ἐννοίας φησὶν οὐδ' ἔτεροι ἔφευγον, ὡς οἷον ὑποκύψαντες, ἀλλ' ὄρθιοι τὰς κεφαλὰς ἐν ἰσότητι μάχης ἦσαν. [Ἀναγκαίως δὲ τὸ «οὐδ' ἔτεροι» ἐνταῦθα δέχεται ἀπόστροφον. Οὐ γὰρ λογίζεται ὡς ἔν, ἀλλὰ τέμνεται ἰδίᾳ ὁ σύνδεσμος. Φησὶ γὰρ ὅτι οὐδὲ ἐμμένητο φυγῆς θάτεροι διὰ τὸ ἑτεραλκὲς τῶν ἐτέρων.] (η. 73-7) Ὅτι κατὰ σχῆμα προεκθέσεως ἀναφωνῶν ὁ ποιητής, ὡς ἐν τοῖς παροῦσιν οὐ παρενθήσει μυθικὰ ἐπεισόδια, καὶ ἅμα αἰνιττόμενος ὡς ἡ ῥηθεῖσα ἐκ τῶν ἀμητήρων παραβολὴ καὶ ἡ τῶν κεφαλῶν ἰσότης ἐξ Ἑριδος ὠρμηται μάλα πολλῆς οὔσης ἄρτι κατὰ τὴν μάχην, φησὶν «Ἐρις δ' ἄρ ἔχαιρε πολύστονος εἰσορόωσα. οἷη γὰρ θεῶν παρετύγχανε μαρναμένοισιν. οἱ δ' ἄλλοι οὐ σφιν ἄρεσαν», ἡ γουν παρήσαν, «θεοί, ἀλλὰ ἔκηλοι ἐν [σφοῖσιν], ἡ γουν ἰδίους,] «μεγάροις ἐκάθηοντο, ἔνθα ἐκάστω δῶματα καλὰ τέτυκτο κατὰ πτύχας Οὐλύμπιοιο». Ταῦτα δὲ παραφρασθέντα ἢ παρωδηθέντα δύνανται προσαρμόττειν ἐνδόξοις προσώποις, ἃ ἐν καιρῷ ἔριδος ἔξω κινδύνου κάθηοντο ἡσυχάζοντα. Καὶ ὅρα καὶ νῦν ὅτι τὴν ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ ταύτῃ Ἑριν οὐκ εἰς ποιότητα λαμβάνει ὁ ποιητής, ἀλλὰ σωματοειδῆ τινα πλάττει. οὐ μόνον γοῦν ἴσταται, ὡς ἐρρέθη, ἐν νηϊ καὶ μέγα καὶ δεινὸν βοᾷ, ἀλλὰ καὶ χαίρει τοῖς μαχομένοις, οἷα μὴ μόνον πολύστονος, ἀλλ' ἤδη καὶ φιλόστονος. [Φαύλης δὲ τὰ τοιαῦτα ἔριδος ἐπίθετα. ἡ γὰρ τοι ἀγαθὴ ἔρις ἀρετὴ οὔσα οὐκ ἂν τοιαύτη λέγοιτο, εἰ καὶ κάματοι ἐπακολουθοῦσιν αὐτῇ, οὐς γλυκεῖς κρίνουσιν οἱ κατ' ἀρετὴν ἐρίζοντες.] Τὸ δὲ «ἔνθα ἐκάστω δῶματα» καὶ ἐξῆς, ἐρμηνευτικόν ἐστὶ τοῦ «ἐν μεγάροις», 3.157 ἵνα δηλώσῃ Ὀλύμπια ταῦτα εἶναι καὶ μὴ ἀπλῶς μέγα. οἷα δὲ ταῦτα καὶ ὅτι Ἠφαιστότευκτα, ἐν ἄλλοις δηλοῦται. (η. 78-81) Ὅτι πάντες, οἱ τοῖς Ἀχαιοῖς δηλαδὴ συμμαχοῦντες θεοί,] «ἠτιόωντο Δία, οὐνεκ' ἄρα Τρώεσσιν ἐβούλετο κύδος ὀρέξαι. τῶν μὲν ἄρ οὐκ ἀλέγιζε πατῆρ, ὃ δὲ νόσφι λιασθεῖς», ὃ ἐστὶ χωρισθεῖς, «τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο κύδει γαίω». τοῦτο δὲ περὶ παντὸς ἂν λέγοιτο δυνατοῦ, ὃς τὰ δοκοῦντά οἱ ποιῶν ὀλίγα τῶν λοιπῶν ἐπιστρέφεται. Καὶ ὅρα τὸ «ἐβούλετο κύδος ὀρέξαι Τρωσί» χρησιμεῖον καὶ αὐτὸ εἰς τὸ «Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή». Τὸ δὲ πατῆρ ἐν ἀπλότῃ ρηθέν, ὡς καὶ πρὸ βραχέων ἐν

τῷ «πατρός Διός», ἔλλιπῶς ἔχει, τὸ δὲ πλήρες ἐν τῷ «πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε». (η. 82 ς.) Ὅτι γοργοτάτη καιρία διασκευὴ μάχης τὸ «εἰσορόων χαλκοῦ τε στεροπὴν ὀλλύντας τ' ὀλλυμένους τε». (η. 84) Ὅτι καὶ νῦν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, εἷς τι αὐξήσεως εἶδος τίθησιν ὁ ποιητὴς καὶ τὴν ἐξ ἀνατολῆς καὶ ἠοῦς, ὃ ἐστὶ πρωΐας, ἀνάβασιν τοῦ ἡλίου, ὡς δηλοῖ τὸ «ὄφρα μὲν ἠὼς ἦν καὶ ἀέξετο ἱερὸν ἦμαρ», ὡς ἔκτοτε φθίνοντος τοῦ ἡματος. διὸ καὶ ἡλίου φθίνασμα τὴν δύσιν ἔφη τις ποιητὴς. καὶ ἀναλογεῖν δὲ φθινάδι ὥρα τὰ πρὸς δύσιν λέγεται ὡσπερ χειμερινῇ τὰ τῆς νυκτός, ἔαρινῇ δὲ τὰ ἔῳα. ὅθεν καὶ ἦρ ὁ ὄρθρος ὁμοφώνως τῇ ὥρᾳ. Ἱερὸν δὲ ἦμαρ κατὰ μὲν Πορφύριον τὸ μέχρι μεσημβρίας διὰ τὰς καὶ ἐτέρωθι δηλωθείσας τηνικαῦτα θυσίας. δύναται δὲ καὶ ἡ ὅλη νοηθῆναι ἡμέρα, καθὰ καὶ Ἡσίοδος τὰς νύκτας λέγει μακάρων εἶναι. εἰ γὰρ ἱερὸν κνέφας φησὶ που Ὅμηρος, πολλῶ πλέον τοιοῦτον τὸ ἦμαρ διὰ πολλὰ αἷτια. Ὅρα δὲ ὡς οὐ μετρεῖ ὥραις τὴν ἡμέραν, ἀλλὰ τῇ τοῦ ἡλίου ἄλλως ἀπλούστερον κινήσει, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐν τῷ «ἠὼς ἦ δέϊλη ἦ μέσον ἦμαρ», ἐξ οὗ ἡ μεσημβρία παρὰ τοῖς ὕστερον σύγκειται. ὠρῶν γάρ, φασί, μέτρησις οὕπω ἠκρίβωτο, ὡς καὶ αὐτίκα φανεῖται, (η. 86–90) ἐν οἷς ὁ ποιητὴς ἀπὸ δρυτόμου ἐνταῦθα σημειούμενος τὴν μεσημβρινὴν ὥραν, καθ' ἣν μάλιστα κορέννυται κόπου ὁ δενδροτομῶν, φράζει οὕτως «ἦμος δὲ δρυτόμος περ ἀνήρ ὠπλίσατο δεῖπνον οὔρεος ἐν βήσσησιν, ἐπεὶ τ' ἐκορέσσατο 3.158 χεῖρας, τάμνων δένδρεα μακρά, ἄδος τέ μιν ἴκετο θυμόν, σίτου τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἴμερος αἰρεῖ, τῆμος Δαναοί», καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ τοιαύτη μὲν ἡ τοῦ ποιητοῦ φράσις. (η. 86) Τὸ δὲ δρυτόμος ἐκ μέρους τοῦ δρυός, ὃς τίμιος ἐδόκει τοῖς παλαιοῖς διὰ τὰς πρεσβυτάτας καὶ παλαιφάτους βαλανηφόρους δρύας, τὸν ἀπλῶς ξυλοκόπον καὶ ὑλοτόμον δηλοῖ, ὡσπερ καὶ δρυμά καὶ δρυμῶν οὐ μόνον ὁ δρύας ἔχων τόπος, ἀλλὰ καὶ λοιπὰ δένδρα. καὶ δρυοκολάπτης, ὁ πᾶν ξύλον κολάπτων ἐπὶ ἀνευρέσει οὗ ζητεῖ. ὁ δ' αὐτὸς τρόπος καὶ ἐπὶ [τοῦ προειρημένου] δρυφάκτου καὶ ἐπὶ δρυκάρπων, ἅπερ εἰσὶ ξύλων καρποὶ καὶ τῶν ὁμοίων. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς δρυτόμον εἰπὼν ἐπάγει «τάμνων δένδρεα», οὐ μὴν δρυς μόνους, ὡς εἶναι ταῦτόν τὸ τάμνειν δένδρεα καὶ τὸ δρυτομεῖν καὶ τὸ δενδροτόμον καὶ δρυτόμον. [Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡσπερ δρυς ἅπαν δένδρον, ἤδη δὲ καὶ πεύκη, ὡς καὶ Εὐριπίδης δηλοῖ ἐν τῷ «τὴν ἐν Ἰδῇ πεύκην», οὕτω καὶ δόρυ οὐ μόνον ἰδίως λόγῳ μέρους τὸ πολεμικὸν ξύλον, ἀλλὰ καὶ ἅπαν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «δούρατα μακρὰ ταμών», καὶ «ὅς τ' εἶσι διὰ δουρὸς ὑπ' ἀνέρος», καὶ «οὐ γάρ πω τοῖον ἀνήλυθεν ἐκ δόρυ γαίης».] Τὸ δὲ «ὠπλίσατο» ἀντὶ τοῦ ἐσκεύασεν. ὄπλα γὰρ οὐ τὰ πολεμικὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰ παντὸς ἔργου καὶ ἀπάσης τέχνης ὄργανα. Ὅρα δὲ καὶ μέχρι πότε βούλεται ὁ ποιητὴς διῆκειν τὸ δεῖπνον. ἔωθεν γὰρ ἄχρι καὶ μέσης ἡμέρας, ὅτε καὶ ὁ δρυτόμος μάλιστα κάμνει τάμνων δένδρεα οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ καὶ μακρὰ. Ὅτι δὲ τὸ δεῖπνον ἀορισταίνει, δῆλον. ὠδε μὲν γὰρ τὸ περὶ μεσημβρίαν δηλοῖ, ἀλλαχοῦ δὲ πολλαχοῦ τὸ πρωΐθεν, ἐν δὲ τῷ τέλει τῆς Κ ραψωδίας τὸ ἅμα τῇ ἔῳ, ἔνθα δειπνήσαι εἰπὼν τοὺς κατασκόπους, ἐπάγει «Ἡὼς δ' ἐκ λεχέων» καὶ τὰ ἐξῆς. Ἴσως δὲ δεῖπνον ἄρτι τὸ περὶ μεσημβρίαν, διότι τηνικαῦτα δεῖ, τουτέστιν ἐλλείπει, τοῦ πονεῖν ὁ ἐργάτης, κορεννύμενος τὰς χεῖρας κατὰ τὸν ποιητὴν καὶ ἄδος πάσχων. οὐπερ ἀνάπαλιν δεῖπνον τὸ ἐωθινόν, ἐπεὶ τότε, ὡς καὶ ἄλλοθι δηλοῦται, δεῖ, ὃ ἐστὶ 3.159 χρεῖα ἐστί, πόνου τοῖς ἐργατικοῖς. (η. 87) Τὸ «χεῖρας» ἔλλειψιν προθέσεως ἔχει, ἵνα ἦ, ὅτι ἐκορέσατο κατὰ χεῖρας, πρὸς διαστολὴν τοῦ κατὰ ψυχὴν ἢ προθυμίαν. κατ' αὐτὰ γὰρ ἴσως οὐκ ἐκορέσατο. ἔχει δὲ καὶ τὸ «κορέσσατο» ἔλλειψιν τινα, ἵνα λέγη, ὡς ἐκορέσατο κόπου ἢ πόνου, ἢ μᾶλλον τοῦ δενδροτομεῖν. οὐκ οὐκ ἐπὶ μόνων βρωμάτων τὸ κορέσασθαι. κόρος γὰρ κοπή τίς ἐστίν, ὡς ἡ ἐτυμολογία δηλοῖ, διὸ ἐγκόπτει ἐπὶ βρώσεως μὲν τὸ φαγεῖν, ἐπὶ δὲ ἐργατῶν τὸν ἐν ἔργοις κάματον. Ὑπεστι δ' ἐνταῦθα καί τι ἀστεῖον τοιοῦτον. κορεσάμενος γὰρ χεῖρας ὁ δρυτόμος ὀπλίζεται καὶ ἄλλως γαστέρα κορέσασθαι. οὐκ ἐξετύπωσε δὲ τὸ τοιοῦτον ὁ ποιητὴς νόημα, ἵνα μὴ ἀφῆ λαλεῖν σεμνῶς,

ἀστεϊσάμενος οὐ κατὰ καιρόν. (η. 88) Τὸ δὲ «ἄδος», ὃ ἔστι κόρος, ἡρμηνεύεται ἤδη διὰ τοῦ κορέσσατο, ζητητέον δ' αὐτοῦ τὸ γένος. Σημειῶσαι δὲ ὅτι τε ψιλοῦται ἢ τῆς λέξεως ταύτης ἄρχουσα, καὶ ὅτι ἐν ἐνὶ δέλτα γράφεται καὶ ὅτι συστέλλεται τὸ κατάρχον ᾠα, εἰ καὶ ἐν τῷ «καμάτῳ ἀδηκότες», ἦτοι κορεσθέντες, ἐκτείνεται τὸ ἐν ἀρχῇ τῆς μετοχῆς δίχρονον. ὥστε τὸ ἄδην, ὃ ἔστι δαψιλῶς, οἷα συστοιχοῦν τούτοις καλῶς ἂν δι' ἐνὸς δέλτα ἐκφέροιο, ἐπεὶ τοι καὶ τὸ ἀδηκότες οὕτω γράφεται. [Καὶ τὸ ἀδημονεῖν δέ, οὗ πρωτότυπον ἀδήμων ἀδήμονος, ὃ ἐκ λύπης ὡς οἷα καὶ τινος κόρου, ὃς ἄδος λέγεται, ἀναπεπτωκῶς.] (η. 89) Τὸ δὲ «περὶ φρένας», ἦγουν περισσῶς τὰς φρένας, «ἴμερος αἰρεῖ» πρὸς ὁμοιότητά τινα εἴρηται τοῦ κορέσσατο χεῖρας. ὁ γὰρ δρυτόμος καμάτου μὲν κατὰ χεῖρας κορέννυται, βρώσεως δὲ κατὰ φρένας ἰμείρεται. Εἰς δὲ τὸ μετὰ κάματον ἐφίεσθαι τροφῆς τὸν δρυτόμον παραπηγνύουσιν οἱ παλαιοὶ καὶ τὴν κατὰ Σωκράτην ἱστορίαν, ὃς πολλά ποτε περιπατήσας ἐσπέρας πρὸς τὸν πυθόμενον «τί τηνικάδε, ὦ Σώκρατες;» ἔφη ὄψον ζητεῖν. καὶ ὁ μὲν 3.160 ἀκούσας ὤετο τὸν φιλόσοφον προσόψημά τι ἐθέλειν, ὁ δὲ ἐδήλου, ὡς κοπιῶ, ἴνα ἡδέως φάγοιμι. ἔστι γὰρ ὄντως ὁ γυμναστικὸς πόνος βρώσεως ὄψον, καὶ οὐδὲν οὕτως ἡδὺ ὄψον ὡς τὸ μετὰ πόνον φαγεῖν. τοῦτο οὖν καὶ Ὅμηρος ἐνδεικνύμενός φησι τὸν δρυτόμον γλυκὺ σῖτον προσφέρεισθαι μετὰ κάματον, διδάσκων μετὰ πόνους ἐμφορεῖσθαι σιτίων πρὸς τὸ εὐόρεκτον. (η. 90) Ὅτι ἔπαινος Ἑλλήνων τὸ «σφῆ ἀρετῇ ῥήξαντο φάλαγγας», εἰ καὶ ἄλλως δηλαδὴ ἢ τύχη ἐκώλυε. λέγει δὲ ῥήξασθαι τὸ διακόψαι συνασπισμὸν ἀντιμάχων, ὅπερ ὁ κατορθῶν δι' ἀνδρίας ῥηξήνωρ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἦν. Ἔστι δὲ τὸ «σφῆ ἀρετῇ» ὅμοιον πρὸς τὸ ὑπὲρ αἴσαν καὶ ὑπὲρ μόρον, ἦγουν ὑπὲρ τὸ πεπρωμένον. Ζεὺς μὲν γὰρ Τρώεσι βούλετο νίκην, Ἑλληνες δὲ νικῶσιν ἄρτι τῇ κατὰ αὐτοὺς ἀνδρία. Ἐνταῦθα δὲ δηλοῖ ὁ ποιητὴς καί, ὡς σωτήριον ἐν τοῖς δεινοῖς τὸ φιλάλληλον. φησὶ γάρ, ὅτι «Δαναοὶ ῥήξαντο φάλαγγας, κεκλόμενοι ἐτάροισι κατὰ στίχας». καὶ τοῦτο ἔστιν, ὃ ἐν ἄλλοις λέγει «συμφερτῇ δ' ἀρετῇ πέλει ἀνδρῶν». (η. 91 ς.) Ἱστορεῖ δὲ καὶ ὅτι πρῶτος ὁ βασιλεὺς ἔλεν ἄνδρα τὸν δεῖνα. οὐδὲ γὰρ ἐχρήν τὸν οὕτω σεμνῶς φρασθέντα μὴ μέγα τι ποιῆσαι. (η. 94) Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ τὸ σπουδαίως πεζεῦσαι καταπηδησαι ἵππου. φησὶ γὰρ «ἐξ ἵππων κατεπάλμενος ἀντίος ἔστη». Αἰολικῶς δὲ ψιλοῦται τὸ κατεπάλμενος. (η. 95) Λέγει δὲ καὶ μετώπιον ἢ τὸ μέτωπον καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἐνώπιον ἢ τὸ μεσόφρυον, ὡς καὶ μεταμάζιον τὸ μεταξὺ τῶν μαζῶν, καὶ μεταίχιμιον τὸ μεταξὺ δύο στρατῶν. φησὶ γὰρ «μετώπιον ὀξεί δουρὶ ἔνυξε». Καθὰ δὲ τὸ ἵχνος ἵχνιον οὐκ ἔστι παρ' Ὅμηρῳ ὑποκοριστικόν, οὕτως οὐδὲ τὸ μετώπιον. Σημειοῦνται γὰρ οἱ παλαιοί, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα εἴρηται, μὴ εἶναι παρ' Ὅμηρῳ ὑποκορισμὸν διὰ τὸ μεγαλοπρεπὲς τῆς κατ' αὐτὸν ποιήσεως, εἰ μὴ ἄρα, φασίν, ἐν τῷ «μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν», ὅπερ ἐκ τῆς ὑποκοριστικῆς χθαμαλότητος ἐγγήγερται διὰ τε τοῦ μάλα καὶ διὰ τοῦ μέγα. (η. 96) Μέννηται δ' ἐνταῦθα καὶ στεφάνης ὁ ποιητὴς, ὡς που καὶ πρὸ τούτων, εἰπὼν «δορὶ νύξεν, οὐδὲ στεφάνη οἱ δόρου σχέθε χαλκοβάρεια». Ἔνθα ὄρα ὡς ἢ τῆς συνθέσεως φύσις ἴσχυσε προπαροξῦναι καὶ τὸ βαρεῖα, καθὰ καὶ τὸ δασεῖα, μετὰ σύνθεσιν. ἔφη γὰρ που κυνέην ἵπποδάσειαν. ταῦτα δ' ἴσως διὰ τὸ καὶ τὰ ἀρσενικὰ αὐτῶν 3.161 προπαροξυνθῆναι ὁμοίως τῷ τραχύς ἄτραχυς, ὀξύς κάτοξυς, θῆλυς ἄθηλυς. ὡς γὰρ αὐτά, οὕτω καὶ χαλκόβαρυς, ὡς εἰκός, καὶ ἵπποδάσους. ὅθεν χαλκοβάρεια καὶ ἵπποδάσεια ὁμοίως τῷ ἡμίσεια, θήλεια. (η. 96–8) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι γενναίαν πληγὴν δηλοῖ δόρατος τὸ «ἔνυξεν οὐδὲ στεφάνη δόρου σχέθεν, ἀλλὰ δι' αὐτῆς ἦλθε καὶ ὀστέου, ἐγκέφαλος δὲ ἔνδον ἅπας πεπάλακτο, δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα». (η. 99 ς.) Ὅτι σκώπτων τινὰς ὁ ποιητὴς συμβολικῶς ἅμα καὶ ἀστεῖως ἐπὶ σκιατραφίᾳ φησίν, ὅτι τοὺς μὲν ἀνελών ὁ βασιλεὺς «λίπεν αὐθι στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περιδύσε χιτῶνας». τοιούτων γὰρ ἀνδρῶν ἴδιον ἢ πολλὴ οὕτω λευκότης θαλαμειομένων καὶ γυναικιζομένων ὡς τὰ πολλά. Περιδύειν δὲ τὸ

όλον ἐκδύειν δηλοῖ, πάντως δὲ ὕπτιοι κεῖνται οἱ οὕτω στήθεσι παμφαίνοντες. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι, ὡσπερ ταπεινὸν τὸ παμφαίνειν στήθεσιν, οὕτω λαμπρὸν τὸ παμφαίνειν ὅπλοις. διὸ καὶ Ἐκτωρ χαλκῷ λάμπει ὡς ἀστραπή, καὶ τῷ στρατῷ δὲ ἀστραπή χαλκοῦ ἀπεπάλλετο, καθὰ εἶπε πρὸ βραχέων ὁ ποιητής. (η. 104 ς.) Ὅτι φανερώς καὶ ἐνταῦθα δίδωσιν ὁ ποιητής διαφορὰν ἠνιόχου καὶ παραιβάτου ἐν τῷ «ὁ μὲν ἠνιόχευεν, ὁ δὲ παρέβασκεν», ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἐπὶ τοῦ στρατιωτικοῦ ἄρματος παραιβάτης, ὃ ἐῶκει παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον ὁ ἐν τοῖς γάμοις λεγόμενος πάροχος. Φησὶ γὰρ Πausanίας, ὅτι ἐν γάμοις τρεῖς ἐπὶ ἀμάξης ἐκάθηντο, μέση ἢ νύμφη, ἐκάτερθε δὲ ὁ νυμφίος καὶ ὁ πάροχος, φίλος οὗτος ἢ συγγενής ὁ μάλιστα τιμώμενος καὶ ἀγαπώμενος. Ἐνθα σημεῖωσαι ἐπὶ οἴου σημαινομένου ὁ πάροχος ἔκειτο. οὐ γὰρ ἐπὶ τοῦ νῦν συνήθους, ὃς ἐκ τοῦ παρέχειν γίνεται, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ, ὡς εἴρηται, παροχομένου καὶ ὡσανεὶ παραιβάτου. Ἰστέον δὲ ὅτι νῦν μὲν ὁ βασιλεὺς τῶν Ἀχαιῶν ξυνωρίδας τινὰς ἵππων ζημιοῖ τῇ πτώσει τῶν ἐπ' αὐτοῖς ὄχουμένων, προῖων δὲ πολλοὺς ἵππους κενὰ ὄχρα κροταλίζειν ἀφήσιν, ἐμπίπτων αὐτοῖς ὡς πῦρ ὕλη δασεῖα κατὰ τὸν ποιητήν. Εἰσὶ δὲ οὓς νῦν ἀναιρεῖ κατὰ συζυγίας· Βιήνωρ καὶ τις Ὀϊλεὺς 3.162 Τρωϊκός, ὁμώνυμος τῷ πατρὶ τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος, ἔτι δὲ Ἴσος καὶ Ἄντιφος, υἱοὶ Πριάμου, καὶ Πείσανδρος καὶ Ἰππόλοχος, υἱοὶ Ἄντιμάχου. (η. 101) Ἐνοῖς ὅρα ὅτι ὁ Ἴσος μὲν ἄπαξ ἐρρέθη ἐν τῷ «βῆ ρ' Ἴσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίζων», ὁ δὲ Ἄντιφος τρίς. καὶ ἔοικε σιωπᾶν τὸν Ἴσον ὁ ποιητής διὰ τὴν ἐξ ὁμωνυμίας ἀσάφειαν. οὐτε γὰρ ὄγκον ἢ λέξις ἔχει καὶ πάνυ δὲ ἂν ἐπλάνα τὸν ἀκροατὴν, εἰπὼν· Ἴσος ἠνιόχευε, καὶ Ἴσον ἔβαλε δουρί. διὸ καὶ ἐπιτηδευσάμενος ἄπαξ αὐτὸν εἰπεῖν τοῦ λοιποῦ σιωπᾶ, γνωρίζων αὐτὸν ἐκ τοῦ συζυγοῦντος Ἄντιφου. (η. 102–4) Φησὶ γὰρ «ὕϊε δὴ Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον· ὁ μὲν νόθος ἠνιόχευεν, Ἄντιφος αὖ παρέβασκε». (η. 108 ς.) Καὶ πάλιν «τὸν μὲν ὁ βασιλεὺς ἔβαλε δουρί, Ἄντιφον αὖ παρὰ οὓς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων», ἤγουν ἐξέριψε τοῦ ἄρματος, ὁ μετ' ὀλίγα «ἀφ' ἵππων ὡσε» φησίν. (η. 101) Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ ὅτι τὸ «αὐτὰρ ὁ βῆ ρ' Ἴσόν τε καὶ Ἄντιφον ἐξεναρίζων» σχεδικῆς τερθρείας καὶ τοῦ κατὰ αὐτὴν λαβυρίνθου κεῖται λεληθότως ἀφορμὴ τοῖς ὕστερον, ὅποια καὶ ἄλλα παρὰ τῷ ποιητῇ, τεθέντα μὲν ἀπραγματεύτως κατὰ συνθήκην συνήθη, παρελκυσθέντα δὲ τοῖς γραμματικοῖς εἰς μίμησιν. προβέβληται μὲν γὰρ ἐνταῦθα ἐν τῷ «βῆ ρ' Ἴσον» Ῥήσου δῆθεν τινος ἀπήχησις, ὁποῖος ὁ προϊστορηθεὶς Θραξ ἦρω. ὁ δὲ ὀρθὸς νοῦς ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου διαλελυμένως νοεῖ τὸ «βῆ ρ' Ἴσον» ἤγουν ἔβη δὴ τὸν Ἴσον ἐξεναρίζων. οὐ ζηλωτέα οὖν ἢ τοιαύτη φράσις ἐν λόγῳ πεζῷ. τὸ μέντοι μέτρον ἐνευκαιρεῖ καὶ τοιούτοις, ποτὲ μὲν κατ' ἀνάγκην τινά, ποτὲ δὲ χάριν ὄγκου, ὡς καὶ ἐνταῦθα. δυνάμενος γὰρ ὁ ποιητής εἰπεῖν «αὐτὰρ ὁ βῆ Ἴσον ἐξεναρίζων», ἐπενέβαλε τὸν ῥ-α σύνδεσμον συναλειπτικῶς πρὸς θεραπείαν τε χασμωδίας οὐκ εὐγενοῦς καὶ ἵνα τῷ ῥοίζῳ τοῦ ἀμεταβόλου ὀγκώσῃ τὴν φράσιν διὰ σεμνότητα. (η. 102 ς.) Ἐτι ἰστέον καὶ ὅτι καὶ ἐν τῷ «ὕϊε δὴ Πριάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω εἰν ἐνὶ δίφρῳ ἐόντας» παρέλκει τὸ δὴ συνήθως. καὶ χωρὶς γὰρ αὐτοῦ νοεῖται τὸ δὴ ἐκ τοῦ ὕϊε καὶ τοῦ νόθον καὶ γνήσιον, ἄπερ ἀντίκεινται καὶ πρὸς διαστολὴν ἀλλήλων λέγονται. Τὸ δὲ «ἄμφω εἰν ἐνὶ δίφρῳ» ἔχει τι ἀντιθετικὸν κατὰ τὸ δύο περὶ ἓνα. Ἐν δὲ τῷ «ὁ μὲν νόθος ἠνιόχευε» τὸ σχῆμα καὶ ἀσυνδέτως ἔχει καὶ ἐξήλλακται διὰ ποικιλίαν. ἦν δ' ἂν τὸ κοινὸν καὶ ὀρθὸν 3.163 οὕτω· δὴ ἐν ἐνὶ δίφρῳ ἐόντας, τὸν μὲν ἠνιοχεύοντα, τὸν δὲ παραβάσκοντα. Τὸ δὲ ἠνιοχεύειν ἐκ τοῦ ἠνιοχέειν γίνεται πλεονασμῷ τοῦ ἠνιοχέειν, ὡς καὶ τὸ ζητέω ζητεύω παρ' Ἡσιόδῳ καὶ ὅσα τοιαῦτα. ἐκ δὲ τοῦ ἠνιοχεύειν καὶ ἡ ἠνιοχία καὶ ὁ ἠνιοχεὺς γίνεται. (η. 104–6) Ὅτι καὶ νῦν Ὀμηρος Ἀχιλλέωςτε μνήμην συνήθως παρεντιθεὶς καὶ ἱστορίαν παλαιότεραν τῆς τοῦ Ἀχιλλέως μνήμης παρεμβάλλων, δι' ἧς τὸν τε Ἀχιλλέα σεμνύνει καὶ τὴν ποίησιν καταποικίλλει, λέγει δύο τινὰς Πριαμίδας ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πεσεῖν ἐν ἐνὶ ὄντας, ὡς

προσεχῶς εἴρηται, δίφρω, «οὐς ποτ' Ἀχιλλεύς Ἴδης», φησίν, «ἐν κνημοῖσι δίδη μόσχοισι λύγοισι ποιμαίνοντ' ἐπ' ὄϊεσσι λαβῶν καὶ ἔλυσεν ἀποίνων». Καὶ τοῦτο μὲν οὕτω πλατύτερον ἐρρέθη. μετ' ὀλίγα δὲ πάνυ γοργῶς φράζει οὕτως «ὄτ' ἔξ Ἴδης ἦγαγε πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς». Ἐνθα σημείωσαι ὡς οὕτω θερμῶς ἐξέχεται τοῦ Ἀχιλλέως ἡ Ὀμηρικὴ Μοῦσα, ὡς μὴ ἐθέλειν ἐν τῇ κατ' ἐκείνον μνήμη ῥαδίως ἀποσχέσθαι αὐτοῦ. ἐν τούτοις γοῦν ὁ ποιητὴς εἰπὼν ἀνδραγάθημά τι Ἀχίλλειον, εἶτα τοῦ βασιλέως μνησθεὶς, πάλιν εὐθύς μετὰ πέντε στίχους μέμνηται τῆς αὐτῆς τοῦ Ἀχιλλέως ἀνδραγαθίας ἐπὶ βραχὺ καὶ αὐθις ἐπισυνάπτει τὸ βασιλικὸν ἀρίστευμα, εἰκάζων καὶ διὰ παραβολῆς τὰ κατὰ τοὺς ῥηθέντας Πριαμίδας. (η. 113–121) Φησὶ γὰρ «ὡς δὲ λέων ἐλάφοιο ταχείης νήπια τέκνα ῥηϊδίως συνέαξε λαβῶν κρατεροῖσιν ὄδοῦσιν, ἐλθὼν εἰς εὐνήν, ἀπαλὸν τέ σφ' ἦτορ ἀπηῦρα. ἢ δ' εἴ πέρ τε τύχησι μάλα σχεδόν, οὐ δύναται σφιν χραισμεῖν· αὐτὴν γὰρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἰκάνει· καρπαλίμως δ' ἦϊξε διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην, σπεύδουσ', ἰδρώουσα, κραταιοῦ θηρὸς ὑφ' ὀρμῆς, ὡς ἄρα τοῖς οὐ τις δύνατο χραισμηῖσαι ὄλεθρον Τρώων, ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ ὑπ' Ἀργείοισι φέβοντο», καθὰ καὶ μήτηρ ἔλαφος παροῦσα μὲν τῷ φόνῳ τῶν νεογνῶν, μὴ ἔχουσα δὲ ἀμύνειν, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον φεύγουσα. Καὶ οὕτω μὲν ἐμβραδύνει τοῖς ὑπὸ τῷ βασιλεῖ πίπτουσιν ὁ ποιητὴς, [οἴα] λόγου πλείονος ἀξίους, ἀποσεμνύνων καὶ οὕτως αὐτόν. ὁ δὲ καὶ ἐφεξῆς ποιήσει εὐθύς ἐπὶ τῶν τοῦ Ἀντιμάχου παίδων, καίτοι δυνάμενος ἐν ὀλιγίστῳ δηλῶσαι ὡς ἀνηρέθησαν, καθὰ καὶ ἐπὶ ἐτέρων μυρίων ποιεῖ. (η. 105) Κνημοὶ δὲ Ἴδης οἱ μετὰ τοὺς πρόποδας ἐκ μεταφορᾶς τῶν ζωϊκῶν μετὰ πόδας κνημῶν, ὡς καὶ προοδηλωται. εἰ δὲ τινες δασεῖς τόπους ἐρμηνεύουσι τοὺς κνημούς, καλῶς φασὶ καὶ αὐτοί, ὡς τῶν ταπεινοτέρων τόπων ἐν τοῖς ὄρεσι δασυτέρων ὄντων διὰ τὸ ἐκεῖ συλλεῖβεσθαι τὰ ὕδατα. Τὸ δὲ «δίδη» δηλοῖ μὲν τὸ ἐδέσμευε, ἔστι 3.164 δὲ ὁμοίον τῷ ἴσθη. ὡς γὰρ αὐτὸ ἀπὸ τοῦ ἴσθω ἴσθημι, οὕτω τὸ δίδη ἀπὸ τοῦ διδῶ δίδημι, ὅπερ οὕτω φράζεται πρὸς διαστολὴν τοῦ διδῶ δίδωμι, ὃ δηλοῖ τὸ δωροῦμαι. [Ἰστέον γὰρ ὅτι, ὡς περ ἐκ τοῦ δῶ δῶσω, ἐξ οὗ τὸ δῶρον, γίνεται τὸ δίδωμι, οὕτως ἐκ τοῦ δῶ, οὗ μέλλων δήσω καὶ δέσω, παρήκται τὸ δίδημι.] Μόσχους δὲ λύγους τοὺς ἀπαλοὺς δηλοῖ καὶ τρυφερούς. Καὶ φασὶν οἱ περὶ Ἀπίωνα καὶ Ἡρόδωρον ἀπὸ τῶν ἔτι ἀπαλῶν βοῶν, ὃ ἔστι μόσχων, μετηνέχθαι τὴν λέξιν ἐπὶ τὰ τρυφερὰ καὶ λυγῶδη φυτά. δηλὸν δὲ ὅτι ἐκ τούτου καὶ τὸ μοσχεύειν, ἢ γεωργικὴ λέξις, ἐστίν. Οἱ δ' αὐτοὶ καὶ λύγον φασὶν οὐχ' ἀπλῶς τὸν τοῦ τυχόντος δένδρου ἀπαλὸν κλάδον, ἀλλὰ φυτὸν ἱμαντῶδες καὶ ἀπαλόν, ὃ καὶ οἶσον καλοῦσιν, ἐξ οὗ καὶ οἰσόκαρπον, τὸ κατὰ τινος ἀγνόκοκκον, ἐπεὶ ὁ λύγος καὶ ἄγνος καλεῖται οἶονοι ἄγνος. ὁ γὰρ αὐτοῦ καρπός, φασὶν, ἐσθιόμενος ἀφανιστικὸς ἐστὶ τῆς γονῆς, διὸ καὶ οἱ ἱερεῖς κόμας τοῦ φυτοῦ τούτου ὑπετίθεντο τῇ στρωμνῇ ὡς φυσικὴν τινα δύναμιν εἰς τὸ ἀγνεύειν ἐχούσας. Ἐκ δὲ τοῦ τοιοῦτου λύγου καὶ τὸ λυγίζειν [καὶ οἱ κωμωδοῦμενοι ἐν φαύλαις ὀρχήσεσι λυγισμοί.] Λέγεται δὲ λυγέα ἰδιωτικῶς, ἧς οἱ ἀπαλοὶ ἀκρέμονες καὶ μᾶλλον αἱ παραφυάδες καὶ εἰς πλέγμα συστρέφονται καὶ εἰς δεσμοὺς κατὰ τινος σχοίνους τε καὶ ἱμάντας. Ὅρα δὲ ὅπως ἀγεννῶς τοὺς Πριαμίδας ὁ ἀστεῖος Ἀχιλλεύς ἐδέσμησεν. οὐ γὰρ ἱμᾶσιν ἀλλὰ λύγοις, ὑφ' ὧν καὶ βόες συνδούμενοι 3.165 ἔλκονται ἰλλάσιν, ὡς πού φησιν ὁ ποιητὴς, [ἦγουν συνεστραμμένοι δεσμοῖς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἴλλω ῥήματος, ἐξ οὗ καὶ ἰλλὸς ὁ στραβός, ἢ ἀπὸ τοῦ εἰλῶ, ἀφ' οὗ καὶ ἴλη ἢ τάξις καὶ τὰ παρ' αὐτὴν.] (η. 106) Ποιμαίνουσι δὲ κἀνταῦθα παῖδες εὐγενεῖς, ἐπεὶ κατὰ τὴν ἱστορίαν ἔθος τοῖς παλαιοῖς κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν βουκολεῖν ἢ ἵπποφορβεῖν ἢ ποιμνίοις ἐπιστατεῖν καρτερίας καὶ ἀσκήσεως χάριν, τὴν ἀνθρωπικὴν ποιμαντικὴν ἀσκουμένοις ἐν τῇ τῶν ἀλόγων ἐπιμελείᾳ, δι' ἣν καὶ ποιμένες λαῶν ἐλέγοντο. Κυριολεκτεῖται δ' ἐνταῦθα τὸ ποιμαίνειν ἐπὶ προβάτων, ἐπεὶ καὶ ποιμὴν κυρίως ὁ τῶν ὄϊων ἐπιμελητής, παρὰ τὸ ὄϊς καὶ τὸ μῶ, τὸ ζητῶ, ὡς οἶον ὀϊμὴν τις ὦν ἦγουν ὄϊς ζητῶν, καὶ ἐν συναιρέσει

οἰμήν, καὶ πλεονασμῶ ποιμήν, καθ' ὁμοίότητα τοῦ ἤγανον πήγανον, ὃ ἐν τῷ μεγάλῳ Ἑτυμολογικῷ κεῖται. [Ἔτι δὲ καὶ τοῦ μήλα ἤλα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ σεσημειώται, ἴσως δὲ καὶ τοῦ γίννος ἴννος, ὧν τὸ μὲν παρὰ Ἀριστοτέλει κεῖται καὶ τισιν ἄλλοις, τὸ δὲ ἐν τῷ κατὰ στοιχείον μεγάλῳ βιβλίῳ τοῦ Σουΐδα, δηλοῦντα ζῳΐδια, οἷον ὄνους ἢ τινα τοιαῦτα εὐτελέστατα.] Καὶ τὰ «ἄποινα» δὲ ἐνταῦθα καὶ τὸ «ἔλυσε» πάνυ κυρίως εἴρηται, δι' ὧν δηλοῦνται λύτρα ἐκ φόνου. τὸ δὲ ἔλυσε ἀποίνων ἔλλειπτικῶς μὲν εἴρηται ἀντὶ τοῦ ἀπέλυσε διὰ δώρων καθ' ὁμοίότητα τοῦ ὠνήσατο χρυσοῦ καὶ ἐδούλευσε μισθοῦ καὶ ἐπώλησε πολλοῦ. χρηματίζεσθαι δὲ τοὺς Ἀχαιοὺς δηλοῖ ἐξ ὧν ἐληΐζοντο καὶ τὴν περιουσίαν συνιστᾶ, ἣν ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἐκ Τροίας περιεῖναι εἶπεν αὐτῷ Ἀχιλλεύς. Ἐν δὲ τῷ χωρίῳ τούτῳ κεῖνται καὶ καλλοποιά τινα τὸ «ἐπὶ ὄϊεσσι λαβῶν», 3.166 καὶ «ὑπὲρ μαζοῖο βάλε», καὶ «ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων». παρηχοῦσι γὰρ πως αἱ τοιαῦται λέξεις, καὶ γίνεται οὕτω κοινῶς κάλλος φράσεως, ἰδίως δὲ ἐν τῷ «λαβῶν καὶ βάλε». ἀναγραμματισθὲν γὰρ τὸ λαβεῖν ποιεῖ τὸ βαλεῖν. (η. 109) Αὐτὸ δὲ τὸ «ἔκβαλεν ἵππων» ἐμφαίνει βάθος τι τὸν δίφρον ἔχειν, οὗ ἐξεβλήθη ὁ Ἄντιφος, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐν ἄλλοις φαίνεται. (η. 114) Τὸ δὲ «συνέαξεν», ὃ ἐστὶ συνέκλασε, συνέτριψε, δηλοῖ ὅπως οἶδεν ὁ λέων δάκνειν κραταιῶς κρατεροῖς ὁδοῦσι. (η. 115) Τὸ δὲ «ἐλθὼν εἰς εὐνήν» τὸ πάντη ἀβοήθητον τῶν, ὡς ἐρρέθη, κειμένων δηλοῖ. ὡς γὰρ νεβροὶ ἐν εὐνῇ κείμενοι ῥάονές εἰσιν εἰς ἐπιβουλήν, οὕτω καὶ οὔτοι. Ἐν δὲ τῷ «ἀπαλὸν ἦτορ» φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι Ἀντίπατρος ὁ ἰατρὸς συλλογίζεται τὴν ψυχὴν τῷ σώματι συνδιατίθεσθαι, ὡς καὶ συναύξεσθαι αὐτῷ καὶ συμμειοῦσθαι, ἀπαλοῦ μὲν ὄντος τοιαύτην οὔσαν, τελειῷ δὲ ὄντι συντελειουμένην καὶ συμφθίνουσαν φθίνοντι. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ μεταφορᾶς τῆς κατὰ τὸ ἀπτὸν σῶμα, ἐξ οὗ παρήκται καὶ ὁ ἀπαλός, οὐ μόνον ἦτορ ἀπαλόν, ἀλλὰ καὶ ἀπαλαὶ φρένες. ὡς δὲ αὐτά, οὕτω καὶ τὸ μαλακόν πολύτροπὸν ἐστίν. οὐ γὰρ μόνον τὸ κοινὸν καὶ σύνηθες ἀλλὰ καὶ ἐτέρως μαλακόν τε κῶμα καὶ πῦρ δὲ μαλακόν τὸ μὴ ἐξαρθὲν εἰς ἀξιόλογον φλόγα ὡς ταχὺ σκληρύνειν τὰ πελάζοντα, καὶ ἄηρ δὲ μαλακός κατὰ τὸν εἰπόντα τὸ «περὶ Αἴγυπτον ὅπου μαλακώτερος ὁ ἄηρ», καὶ λόγοι δὲ μαλακοί, οἱ προσηνεῖς, ὧν ἀνάπαλιν οἱ σκληροί, ὧν πρὸς ὁμοίότητα καὶ σκληρὰ τροπή παρὰ τοῖς ῥήτορσιν ἢ καὶ ἀτηρά, καὶ λέξεις σκληραὶ αἱ τραχεῖαι καὶ ἀντικείμεναι ταῖς λεγομέναις λείαις. λέγεται δὲ τινα καὶ ὕδατα σκληρά, οἷον τὰ ἄγωνα, ὃ δὲ ἀπαλός οἶνος καθωμίληται.] (η. 117) Τὸ δὲ «αὐτὴν μιν» οὐ σύνθετον ἀντωνυμίαν δηλοῖ ὡς τὸ «αὐτόν μιν πληγῆσι δαμάσας», ἀντὶ τοῦ ἑαυτόν. ἐκ παραλλήλου δὲ συνήθως κεῖνται κατὰ τινα στοιβὴν αἱ δύο ἀντωνυμίαι πρὸς ἔμφασιν τοῦ μηκέτι τέκνων φροντίζειν ἀλλὰ μόνης ἑαυτῆς. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, τὸ «αὐτὴν μιν» ταυτόν ἐστὶ τῷ «αὐτὴν ἐκείνην» κατὰ τινα τρόπον ἐξοχῆς. (η. 118) Τὸ 3.167 δὲ «διὰ δρυμὰ πυκνὰ καὶ ὕλην» περιφραστικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ κατὰ τὸ δάσος. Ἐνθα ὅρα ὅτι τε τὸ δρυμὰ μεταπλασμὸν ἔπαθε γένους, ὡς καὶ τὸ κέλευθον καὶ τὸ ζυγόν καὶ τὸ ναύσταθμον καὶ τὸ κουλέον, καὶ ὅτι ταυτόν δρυμόν καὶ ὕλην εἰπεῖν, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων εἴρηται, [καὶ ὅτι ὡς τὸ δρυμόν καὶ ὁ δρυμός καὶ τὰ ἄλλα, οὕτω διγενές καὶ τὸ μόρον, καὶ ἀρσενικὸν μὲν αὐτοῦ ἐν τῷ «πρῶτον μὲν ὄψει λευκὸν ἀνθοῦντα στάχυν, ἔπειτα φοινίξαντα στρογγύλον μόρον», ὃ δηλοῖ συκαμίνου καρπὸν. τοῦ δὲ οὐδετέρου χρῆσις ἐν τῷ «τὰ δὲ συκάμινα, ἃ καὶ μόρα λέγεται», καὶ «τὸ μόρον τὸ βατῶδες ξηρανθείσης τῆς σφαίρας τῆς συκαμινώδους», καὶ ἐξῆς. καὶ σημείωσαι, ὅτι καὶ τὰ τῆς βάτου μόρα λέγεται δι' ὁμοίότητα.] (η. 119) Τὸ δὲ «σπεύδουσα, ἰδρώουσα» τῷ ἀσυνδέτῳ καὶ γοργῷ τοῦ σχήματος τὸ περισπερχές τῆς φευγούσης ἐλάφου δηλοῖ. ὅμοιον σχῆμα καὶ ἐξῆς ἐν τῷ «βῆ δὲ Ἴρις εἰς Ἴλιον, εὔρεν υἷον Πριάμοιο». [Ζητητέον δὲ ἢ διὰ τι τὸ ἰδρώουσα μὴ γράφεται κατὰ τὸ ἠβώουσα ἢ τὸ ἀνάπαλιν.] Κραταιὸν δὲ θῆρα τὸν λέοντα ὡς οἶα βασιλέα φησί. (η. 1) Τὸ δὲ «χραισμησαι ὄλεθρον» ἐντελῶς εἴρηται, ὥστε ἀνωτέρω ἐν τῷ «οὐ δύναται χραισμεῖν» λείπει τὸ ὄλεθρον. (η. 121) Τὸ δὲ «ὑπ' Ἀργείοισιν» ἀντιπτωτικῶς εἴρηται

ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τῶν Ἀργείων. (η. 123–5) Ὅτι Ἀντήνωρ μὲν, καθὰ προΐστόρηται, φίλος ἦν Ἑλλήσιν ὡς πρόξενος, Ἀντίμαχος δὲ διὰ δωροληψίαν ἔχθιστος, ὃς δὴ «μάλιστα χρυσόν», φησὶν, «Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένος ἀγλαὰ δῶρα, οὐκ εἶα Ἑλένην δόμεναι ξανθῷ Μενελάῳ». καὶ τοῦτο μὲν φορητότερον αὐτὸς λέγει ὁ ποιητής, ὁ δὲ βασιλεὺς φησι προΐων, ὅτι ὁ Ἀντίμαχος «ποτε ἐν Τρώων ἀγορῇ Μενέλαον ἄνωγεν ἀγγελίην ἐλθόντα σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσσῆϊ αὐθι κατακτεῖναι, μηδὲ ἐξέμεν ἄψ ἐς Ἀχαιοὺς». τοῦ τοιοῦτου τοίνυν Ἀντιμάχου τοὺς υἱοὺς ὁ βασιλεὺς ἔλαβε σήμερον ἐν ἐνὶ καὶ αὐτοὺς δίφρῳ ἐόντας, καθὰ καὶ τοὺς προσεχῶς εἰρημένους Πριαμίδας. (η. 126–32) «Ὅμοῦ δ' ἔχον», φησὶν, ἦγουν ἦλαυνον, «ὠκέας ἵππους. ἐκ γὰρ σφεας χειρῶν φύγον ἠνία σιγαλόεντα. τῷ δέ», ἦγουν οἱ ἵπποι, «κυκηθήτην· ὁ δ' ἐναντίον ὄρτο λέων ὡς, Ἀτρείδης· 3.168 τῷ δ' αὐτ' ἐκ δίφρου γουναζέσθην· ζώγρει Ἀτρέος υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα, πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται χαλκός τε» καὶ ἐξῆς, ὡς καὶ ὁ Δόλων φθάσας ἔφραζε. Καὶ αὐτοὶ μὲν οὕτως ἀγεννῶς κλαίοντες ἔλεγον μειλιχίοις ἐπέεσσιν, ὅπερ οὐδεὶς Ἑλλήνων ποιήσας εὔρηται–τοιοῦτοι γὰρ ὡς τὰ πολλὰ οἱ πλουτοτραφεῖς–, «ἀμείλικτον δ' ὄπ' ἄκουσαν». (η. 138–42) Ἡ δὲ ἦν τοιαύτη· «εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος υἱέες ἐστόν, ὅς ποτε» ἐν Τρωσὶν ἄνωγε τὰ πρὸ βραχέων ῥηθέντα, «νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην», ἦγουν τὴν μετὰ αἰκίας ποινήν, ἣν ἐκεῖνον ἔδει παθεῖν. (η. 143–7) Καὶ αὐτίκα «τὸν μὲν ἀφ' ἵππων ὡσεὶ χαμάζε δουρὶ βαλὼν πρὸς στῆθος», ὅπερ πρὸ ὀλίγου «ἐξέβαλεν ἵππων» ἔφη, τὸν δὲ ἕτερον «χαμαὶ ἐξενάριξε χεῖρας ἀπὸ ξίφει τμηξας ἀπὸ τ' αὐχένα κόψας, ὄλμον δ' ὡς ἔσσευε κυλίνδεσθαι δι' ὀμίλου», ἦγουν ἀφήκε κυλίεσθαι ἐν μέσῳ οἶα ὄλμον, ὃς λίθος ἐστὶ στρογγύλος κυλινδροειδῆς ἢ σκεῦος κοῖλον ἐκ λίθου ἢ καὶ ξύλου, ἐν ᾧ πτίσσονται κοπτόμενα ὄσπρια ἢ ἕτερα τινά. ᾧ εὐφυῶς εἰκάζει ὁ ποιητής τὸ ἀπὸ τραχήλου μέχρις αἰδοίων κύτος τοῦ σώματος δίχα τῶν χειρῶν, ὃ καὶ θώρακά τινες καλοῦσιν, ἕτεροι δὲ κορμὸν ἰδιωτικῶς. Καὶ ὅρα καὶ ἐν τούτοις, ὅπως ἱστορίαν δεξιῶς παρέπλεξε τὴν περὶ ἀγγελίας Μενελάου καὶ Ὀδυσσέως, οὐ τοῦ δεκάτου ἔτους, ἀλλὰ τῆς τοῦ πολέμου ἀρχῆς οὖσαν. καὶ ὡς οὐ μάτην ὁ βασιλεὺς ἔφη τοὺς παῖδας τὴν τοῦ πατρὸς τίσαι λώβην. τὸν μὲν γὰρ ἕνα οὐκ ἔχει ποινηλατῆσαι ὡς ἄμα βληθέντα καὶ θανόντα, τὸν δὲ λοιπὸν οἰκείως τῷ τοῦ πατρὸς ἀδικήματι κολάζει, κεφαλὴν τε ἀποτεμών, ὡς αὐτὴν τὴν τοῦ πατρὸς Ἀντιμάχου τὴν φθεγξαμένην ἐν τῇ Τρωϊκῇ ἀγορᾷ γνώμην κατὰ τῶν πρέσβων οὐκ ἀγαθὴν, καὶ χεῖρας αἷς τὸν χρυσὸν ἔλαβεν ἐκεῖνος. Ἡ συντομώτερον εἰπεῖν κατὰ τοὺς παλαιούς, οἰκεία ἢ κόλασις κατὰ τοῦ λαλήσαντος ἄδικα ἢ τοῦ υἱοῦ κεφαλὴ, κατὰ τοῦ λαβόντος χρυσὸν αἱ χεῖρες. Οὕτω καὶ Ποδῆς εἰλαπιναστής, Ἐκτορος παράσιτος, ποιεῖται που τιτρωσκόμενος οἰκείως ὑπὸ Μενελάου κατὰ γαστέρα, ὡς καὶ Πάνδαρος, φασί, διὰ τὸ ἐπιωρκηκέναι, κατὰ γλώσσης. Λέγουσι δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι Νεμέσεως ἔργον τὸ τοὺς παῖδας τοῦ ἀδικήσαντος περιπεσεῖν τῷ τοῦ ἀδικηθέντος ἀδελφῷ, ὃς διὰ φιλαδελφίαν οἰκτρῶς κολάζει τοὺς ἐπιβούλους τοῦ ἀδελφοῦ. οἱ δ' αὐτοὶ καὶ τὴν δίκην θαυμάζοντες, ὡς τὸν πατέρα 3.169 τῶν κληρονόμων παίδων ἐστέρησε, δι' οὓς ἐκεῖνος οὐκ ἐν δίκῃ συνήγαγε τὸν χρυσόν, φασὶ καί, ὡς ἀνόητοι οἱ παῖδες, ὑπομιμνήσκοντες τὸν βασιλέα χρυσοῦ, ὃν ὁ πατήρ κατὰ Μενελάου ἔλαβε. (η. 138) Σημειοῦνται δὲ καί, ὅτι δαΐφρονα ὁ βασιλεὺς, ὡς καὶ πρὸ αὐτοῦ ὁ ποιητής, καλεῖ τὸν Ἀντίμαχον, εἰρωνευόμενος ἐν βαρύτητι καὶ καταφερόμενος αὐτοῦ, εἶγε δαΐφρων ὢν, ἦτοι συνετός, φαύλην γνώμην εἰσήνεγκεν, ἢ καὶ ἄλλως δαΐφρων ὢν, τουτέστιν ἀνδρεῖος, ἐδόκει γενναῖόν τι ποιεῖν κτείνων τὸν ἐπὶ εἰρήνῃ ἐλθόντα. τὸ δὲ «μάλιστα» κατὰ τὸ εἰκὸς κεῖται, ὡς καὶ ἄλλων μὲν ἐν Τροίᾳ δῶρά τε λαβόντων Ἀλεξάνδρου καὶ κωλυόντων, μάλιστα δὲ τοῦ Ἀντιμάχου. (η. 124) Τὸ δὲ «δῶρα δεδεγμένος» συντεθὲν τὴν δωροδοκίαν ποιεῖ. ταῦτόν δὲ πάντως ἐνταῦθα χρυσὸν εἰπεῖν καὶ δῶρα, πρὸς ἐρμηνείαν γὰρ ἐπῆκται τὸ δῶρα. Τὸ δὲ «ἀγλαὰ δῶρα» καὶ ἔπαινον χρυσοῦ ἔχει καὶ πλῆθος δὲ αὐτοῦ ἐμφαίνει

τῷ πτωτικῷ πληθυσμῷ. (η. 128) Τὸ δὲ «ἐκ χειρῶν φύγον» ἀστείως τὸ πολὺ τοῦ φόβου δηλοῖ, δι' ὃν ἀκρατεῖς ἡνίων ἦσαν οἱ ἐπὶ τοῦ δίφρου. τοῦτο δὲ καὶ συλληπτικοῦ σχήματός ἐστιν. οὐ γὰρ οἱ δύο εἶχον τὰ ἡνία, οὐδ' ἀμφοτέρους ἐκ χειρῶν αὐτὰ ἔφυγον, ἀλλὰ τῷ ἐνὶ συνεκδοχικῶς, εἴτ' οὖν κατὰ σύλληψιν, συνεπινοεῖται καὶ ὁ ἕτερος. Ὅρα δὲ καὶ ὡς νῦν μὲν διὰ φόβον ἐκ χειρῶν φεύγει τὰ ἡνία, ἐτέρωθι δὲ ἄλλως ἔπος φεύγει ἐκ στόματος. γλυκὺ δ' ὁμοίως ἐν ἀμφοῖν τὸ φεύγειν ὡς ἐπὶ τινων ἐμψύχων λεχθέν. (η. 130) Τὸ δὲ «γυναζέσθην» οὐ κυριολεκτεῖται οὐδ' ἐνταῦθα. οὐ γὰρ δήπουθεν γούνων ἤπτοντο οἱ ἐκ δίφρου λαλοῦντες, εἰ μὴ ἄρα τῇ κατὰ νοῦν μόνη προθυμία. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπιστήσας διασαφεῖ τὴν λέξιν, ἐπαγαγὼν «ζώγρει» καὶ ἐξῆς, μονονουχί ἐρμηνεύων ὡς γυναζέσθην, ὃ ἐστὶ γουναστικῶς καὶ ἰκετευτικῶς ἔλεγον «ζώγρει, Ἄτρεος υἱέ». εἰ μὴ ἄρα εἶπη τις λείπειν ἐνταῦθα μετοχὴν τινα, οἶον φάμενοι ἢ εἰπόντες «ζώγρει». Σημεῖωσαι δ' ἐνταῦθα καὶ ὅτι στίχου ὀλοσπονδείου κειμένου τοῦ «Ἄτρείδης, τῷ δ' αὐτ' ἐκ δίφρου γυναζέσθην», τὰ τοιαῦτα ἔπη εὐτελεῖ φασιν εἶναι οἱ παλαιοὶ τῇ τῆς στιχοποιίας κατασκευῇ διὰ τὸ ὀλιγοσύλλαβον. δωδεκασύλλαβοι γὰρ ἐξ ἀνάγκης εἰσὶ, τοὺς γε μὴν ὀλοδακτύλους ἢ πολυδακτύ 3.170 λους μεγαλοπρεπεστέρους κρίνουσι. δῆλον δ' ὅτι σπάνιοι παρὰ τῷ ποιητῇ οἱ ὀλοσπόνδειοι, ὁποῖος καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα ἐκεῖνος «τῷ δ' ἐν Μεσσήνῃ ξυμβλήτην ἀλλήλοιν». [(η. 129) Τὸ δὲ «κυκηθήτην», ὃ ἐστὶν ἐταράχθησαν, μετήνεκται. κυρίως γὰρ κυκᾶν ἐπὶ ὑγρῶν, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς που φανεῖται, καὶ οὐχ' ἦκιστα ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν.] Τὸ δὲ «ῶρτο λέων ὡς» συντέμνει τὴν παραβολικὴν ὁμοιότητα νῦν ἀναλόγως τῇ σπουδῇ τοῦ ἥρωος, διὰ τὸ ἤδη φθάσαι πρὸ βραχέων πλατῦναι τὴν ἐκ τοῦ λέοντος παραβολήν. (η. 131) Τὸ δὲ ἄξιον ὅτι καὶ ἀντάξιον Ὅμηρος λέγει, προδεδηλωται, οἱ δὲ ὕστερον Ἀττικοὶ ἄξιον καὶ τὸ εὖωνον εἶπον, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικός. σημαίνει δέ ποτε ἢ λέξις καὶ τιμότητα, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τῶν ἐν ἀξίαις, ὃ ἐστὶ τῶν ἐν ἀξιώμασι. τοιοῦτον δέ τι καὶ <τὸ> τῆς παροιμίας τὸ ἐξ ἀξίου ξύλου καὶ ἀπάγξασθαι. Γίνεται δὲ τὸ ἄξιον ἐκ τοῦ ἄγω ἄξω, οἶονεὶ τὸ ἐπαγωγὸν ὡς ἡδύ. ὡς δὲ καὶ ὄνομα ποταμοῦ ὁ Ἄξιος, οὐκ ἄδηλόν ἐστι. (η. 132) Τὸ δὲ «πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κεῖται» γράφεται καὶ «πολλὰ δ' ἐν ἀφνειοῦ πατρὸς κειμήλια κεῖται», ῥηθὲν κατ' ἔλλειψιν Ἀττικῶς ἀντὶ τοῦ ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς. ἐτυμολογικοῦ δὲ τρόπου καὶ νῦν τὸ κειμήλια κεῖται. (η. 137) Τὸ δὲ ἀντιθετικῶς ῥηθὲν «ἀμείλικτον» διὰ μέτρον ἐγράφη, ἄλλως γὰρ ἦν ἀμείλιχον εἰπεῖν πρὸς ἀκολουθίαν τοῦ «μειλιχίοις». (η. 140) Ἀγγελίαν δὲ τὴν ἐξ ἀποστολῆς πρεσβείαν λέγει, ὡς καὶ ἐν τῇ ε' ῥαψωδίᾳ. ἢ δ' αὐτὴ καὶ ἐξεσία παρὰ τῷ ποιητῇ ἀλλαχοῦ, ἀπὸ τοῦ ἐξίημι ῥήματος, ὃ ἐστὶν ἐκπέμπω, ἐπεὶ ἐκπέπονται οἱ στελλόμενοι πρέσβεις. ὅθεν ἐξεῖναι τὸ ἐκπέμψαι, ὅπερ ἐξέμεν ἐνταῦθα λέγει ὁ ποιητὴς κατὰ παραγωγὴν συνήθη τοιαύτην. Ἴημι, οὗ δεῦτερος ἀόριστος ἦν, ἢ μετοχὴ αὐτοῦ εἰς ἔντος, ἀπαρέμφατον εἶναι μετὰ δασείας, ὡς κεῖται καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐν Βατράχοις, 3.171 ἐξ οὗ τὸ ἀφεῖναι καὶ μεθεῖναι. τοῦτο τὸ εἶναι κατὰ ἐπένθεσιν Δωρικὴν τῆς ᾤ-ε συλλαβῆς γίνεται εἶμεναι, καὶ Ἰωνικῇ ἀπελεύσει τοῦ ᾤ-ι ἔμεναι, καὶ μετὰ προθέσεως ἐξέμεναι, καὶ κατὰ ἀποκοπὴν Αἰολικὴν ἐξέμεν. (η. 140) Τὸ δὲ «σὺν ἀντιθέῳ Ὀδυσῆϊ» ἀμφιβολίαν παρεισάγει. ἄδηλον γὰρ εἴτε λέγει, ὡς ὁ Μενέλαος εἰς ἀγγελίην ἦλθε σὺν Ὀδυσσεῖ, εἴτε ὅτι Ἀντίμαχος συνεβούλευε κτεῖναι τὸν Μενέλαον σὺν τῷ Ὀδυσσεῖ. (η. 141) Τοῦ δὲ «αὐθι», τουτέστιν αὐτόθι, «κατακτεῖναι» διασαφητικὸν τὸ «μηδὲ ἐξέμεν ἄψ», αὐτοῦ δὲ πάλιν τὸ «ἐς Ἀχαιοῦς». ὁ γὰρ αὐτόθι ἐν Τροίᾳ φονευθεὶς οὐκ ἐξεπέμφθη ἄψ, ὃ ἐστὶν ἔμπαλιν, εἰς Ἀχαιοῦς. (η. 138 ετ 142) Τὸ δὲ «εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχου υἱοὶ ἐστε», καὶ «νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς τίσετε λώβην», σχεδιαστικῶς ταυτόλογεῖ τοῖς αὐτοῖς συνδέσμοις. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν σκεψάμενος ῥήτωρ ἔλοιτ' ἂν οὕτω γράψαι, δυνατὸν ὃν εἰπεῖν «ἦ τ' ἂν δὴ τοῦ πατρὸς τίσετε λώβην» ἢ τοιοῦτόν τι. (η. 143) Τὸ δὲ «ἄφ' ἵππων ὥσε χαμάζε» ἀντὶ τοῦ ἀπὸ

τοῦ ἄρματος, οὗ μέρος οἶον οἱ ἵπποι. ἐκεῖθεν γὰρ πάντως ὕπτιος εἰς γῆν ἔπεσεν ὁ δουρὶ βληθεὶς τὸ στήθος. Τὸ δὲ «ἀπόρουσε» καὶ «ἐξενάριξε» καὶ «χεῖρας ἀποτμήξας» καὶ «αὐχένα ἀποκόψας» περικαλλῶς παρισώθη ἀβρυνομένου τοῦ ποιητοῦ, ἐφ' οἷς τὸ κακὸν γένος ἔπαθεν. (η. 147) Ὁ δὲ ἀνωτέρω ἐρμηνευθεὶς ὄλμος, οὗ πολλαχοῦ χρήσις, γίνεται παρὰ τὸ ὄλλειν καὶ μειοῦν τὰ ἐν αὐτῷ πτισσόμενα. περὶ τοῦ τοιοῦτου ὄλμου λόγος ἦν, ὡς οἱ κοιμώμενοι ἐν αὐτῷ μαντικοὶ ἐγίνοντο. Πausανίας οὖν φησιν παροιμιακῶς ἐν ὄλμῳ ἐκοιμήσω, ἤγουν μαντικὸς ἐγένου. διὰ τί δὲ 3.172 βαρύνεται, ἐν τοῖς περὶ τοῦ ὄγμου δηλοῦται. Τὸ δὲ «ἔσσευεν» ἀλλοπαθῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ κινηθῆναι ἐποίησε, καὶ ὡς εἶπεῖν, παρώρμησε. Τὸ δὲ «κυλίνδεσθαι» τοῦ κυλίνδω ἐξώρμηται βαρυτόνου θέματος. τὸ γὰρ κυλινδεῖσθαι τῶν μεθ' Ὀμηρόν ἐστιν, ὡσπερ καὶ τὸ καλινδεῖσθαι, οἷς ὅμοιον τὸ ἀλινδεῖσθαι, [ἀφ' οὗ ἡ ἀλινδήθρα, ὅπερ ἐστὶ κονίστρα. Προϋπάρχει δὲ ἀμφοῖν τὸ ἀλίζειν, ὣν χρήσις παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐν τῷ «ἀλινδήθρας ἐπῶν», ἤγουν κονίστρας, παλαιστρας, καὶ ἐν τῷ «τὸν ἵππον ἐξάλισας», ἤγουν κυλισθῆναι ποιήσας.] (η. 128) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι φόβον μὲν ἠνιόχου δηλοῖ τὸ «ἐκ χειρῶν φύγον ἠνία» καὶ ἐξῆς. (η. 136) Ἄνδρὶ δὲ δυσωποῦντι μὲν ἰλαρῶς, ἀκούσαντι δὲ δεινά, ἐπιλεχθήσεται τὸ «ὡς ὁ μὲν κλαίων προσηύδα μελιχίοις» καὶ ἐξῆς. (η. 138 ετ 142) Παῖδες δὲ ἀντὶ ἐχθροῦ πατρὸς τιμωρούμενοι ἀκούσειαν ἂν εὐφυῶς τὸ «εἰ μὲν δὴ Ἄντιμάχου υἱοὶ ἐστε, νῦν μὲν δὴ τοῦ πατρὸς ἀεικέα τίσετε λώβην». (η. 148 ς.) Ὅτι ἀνδρίας παραστατικὸν τὸ «τοὺς μὲν ἔασ', ὁ δ' ὅθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες ἐνόρουσε.» (η. 150–3) Πολέμου δὲ δεινότητα φράζει τὸ «πεζοὶ μὲν πεζοὺς ὄλεκον φεύγοντας ἀνάγκη, ἵππεῖς δ' ἵππῆας, ὑπὸ δὲ σφισιν ὤρτο κονίη ἐκ πεδίου, τήν», ἤγουν ἦντινα, «ῶρσαν ἐρίγδουποι πόδες ἵππων χαλκῷ δηϊώωντες», ἦτοι δαίοντες, μερίζοντες, κόπτοντες, ἐπειδὴ καὶ ἡ κονία καὶ ἡ κόνις ἐκ τοῦ καίνω καὶ κατὰ συγκοπὴν κνῶ, τὸ κόπτω, γίνεσθαι λέγεται, ἀφ' οὗ καὶ κνήστις ἡ διακοπτικὴ μάχαιρα. (η. 150) Τὸ δὲ «φεύγοντας ἀνάγκη» διὰ τοὺς μὴ οὕτω φεύγοντας εἴρηται. τοιοῦτοι δὲ σὺν ἄλλοις καὶ οἱ προσποιήτοι τὴν φυγὴν, καὶ οἱ μὴ προτροπάδην αὐτὴν ποιούμενοι, καὶ οἱ κατὰ ἀπάτην δὲ φεύγοντες. (η. 151) Τὸ δὲ «ῶρτο κονίη» συντίθησι παρὰ τοῖς ὕστερον τὸν κονιορτόν. (η. 152) Τὸ δὲ «ῶσαν» κυριολεκτεῖται νῦν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «λαῶν ἄνω ὠθεσκεν». Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ ἐρίγδουποι καὶ ἐπὶ ποδῶν ἵππων λέγεται. [Εἰ δὲ τὸ σεμνὸν τοῦ ἐρίγδουπου Διὸς εἰς πόδας ἵππων κατήνεκται, ὑπερλαλείτω ἑαυτῆς ἢ ποιήσις.] (η. 153) Χαλκὸν δὲ νῦν λέγει τὰ σεληναῖα τὰ ὑπὸ τοῖς ποσὶ τῶν ἵππων, οἷς διακόπτονται εἰς πλεον τὰ πατούμενα. (η. 153 ς.) Ὅτι περὶ τοῦ βασιλέως εἰπὼν ἐπαινετικῶς, ὡς 3.173 αἰὲν ἀποκτείνων ἔπετο Ἀργείοισι κελεύων, προῖών φησιν ἐντελέστερον, ὅτι ἔφεπεν αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον, ὅπερ συγκέκοπται ἐκ τοῦ ὀπισθότατον. αὐτὸ δὲ τὸ «ἔπετο Ἀργείοισι κελεύων» μετ' ὀλίγα οὕτω φράζει «ἔπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων», ἤγουν σπυδαῖον, σπυδαῖον, καὶ «ὁ δὲ κεκληγῶς ἔπετο αἰεῖ». (η. 155–8) Εἶτα παραδεικνύς καὶ διὰ παραβολῆς τὸ τοῦ ἥρωος ἐνεργὸν φησιν «ὡς δ' ὅτε πῦρ αἰδηλὸν ἐν ἀξύλῳ ἐμπέση ὕλη, πάντῃ τ' εἰλυφόων ἄνεμος φέρει, οἱ δὲ τε θάμνοι πρόρριζοι πίπτουσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὀρμῆ, ὡς ἄρ' ὑπ' Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι πίπτε κάρηνα Τρώων φευγόντων». (η. 159–62) Ἐφ' οἷς διασκευάζων καὶ τά, ὡς εἰκός, ἐντεῦθεν συμβαίνοντά φησι «πολλοὶ δ' ἐριαύχενες ἵπποι κείν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνά πτολέμοιο γεφύρας, ἠνιόχους ποθέοντες ἀμύμονας. οἱ δ' ἐπὶ γαίῃ κείατο», ἤγουν ἔκειντο, «γύπεσσι πολὺ φίλτεροι ἢ ἀλόχοισιν» ὅπερ ἐλλιπῶς ῥηθὲν ἔχει τι καὶ ἀστεϊότητος, λέγοντος τοῦ ποιητοῦ ὡς πολὺ φίλτεροι νῦν ἦσαν τοῖς οἰωνοῖς ἢ ταῖς ἀλόχοις, ὀπηνίκα ἔζων. Καὶ ἔστι κατὰ τοὺς παλαιούς ἀρχαιοπρεπῆς ἢ φράσις αὕτη καὶ ἀστεία μετὰ σεμνότητος, παραμιγνύντος κἀνταῦθα τοῦ ποιητοῦ τοῖς πικροῖς ἀστεϊότητα νοήματος, ᾧ συνεπιπέκει καὶ σχῆμα κάλλους τὸ κατὰ ἐπαναφορὰν κομματικὴν, ἐπορχούμενος οἶον τῷ ῥυθμῷ καὶ συγκροαίνων τῷ Ἑκτορι σφωζομένῳ

καὶ συνεξαλλόμενος ἐκείνῳ τὴν μάχην ἐκκλίνοντι. (η. 163 ς.) Φησὶ γὰρ «Ἐκτορα δ' ἐκ βελέων ὑπαγε Ζεὺς ἔκ τε κονίης ἔκ τ' ἀνδροκτασίης ἔκ θ' αἵματος ἔκ τε κυδοιμοῦ». καὶ ὄρα τὸ «ὑπαγεν» ἀντὶ τοῦ ὑπεξήγεν. Ἰστέον δέ, ὡς, εἰ καὶ λίαν καὶ ἐνταῦθα καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ὁ ποιητὴς τὸν βασιλέα σεμνύνει, ὅμως οὐδὲ τοῦ πιθανοῦ ἀπέχεται, ἀλλ' εἰπὼν, ὅτι «ὄθι πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες, τῇ ῥ' ἐνόρουσεν», ἤγουν ἐνταῦθα δὴ ὥρμησεν, ἐπήγαγεν «ἅμα δ' ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί», καὶ πάλιν «αἰὲν ἀποκτείνων ἔπετο Ἀργείοισι κελεύων», καὶ «σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων», δι' ὧν δηλοῖ, ὡς ἐποίει μὲν μεγάλα ὁ βασιλεύς, οὐκ ἄνευ μέντοι τῶν ὑπ' αὐτόν, ὧν τοῖς ἐθνικοῖς ἐγκροαίνων Ἀχαιοὺς τε καὶ Ἀργεῖους καὶ Δαναοὺς ἐνταῦθα ὠνόμασε. καὶ οὕτω μὲν τοῦτο. (η. 155) Ἀἴδηλον δὲ καὶ νῦν πῦρ, τὸ οἶονεῖ ἄστατον καί, ὡς εἰπεῖν, ἀΐζηλον καὶ μὴ 3.174 ἴζον καὶ μένον ἐπὶ ἐνὸς τόπου, ὅτε δηλαδὴ ἄνεμος εἰλυφῶν φέρει, τραπέντος τοῦ ᾗ εἰς ᾗδ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ γίνεται, καθὰ προσημάνθη. ἔνθα παραπηκτέον καὶ τὸ κατὰ μὲν ὦρον τὸν γραμματικὸν ζήτρειον προπαροξυτόνως, κατὰ δὲ ἐτέρους ζητρεῖον προπερισπωμένως, ὃ δηλοῖ, φασί, δούλων δεσμοτήριον, ἤγουν μύλωνα, ἐκεῖ γὰρ ἐδεσμοῦντο οἱ δοῦλοι. αὐτὸ γὰρ κατὰ τινος παρὰ τὸ δεῖν, ὃ ἐστι δεσμεύειν, καὶ τὸ τρεῖν, ἤγουν φοβεῖσθαι, συντεθὲν εἰς δήτρειον, ζήτρειον γέγονε, μεταπεσόντος τοῦ ᾗδ εἰς ᾗζ. Οὕτω δέ, φασί, καὶ ζεῖρα ἐξ ὁμοίας τροπῆς ἐγένετο, συγκειμένη καὶ αὐτὴ παρὰ τὸ δεῖν, ἥτοι δεσμεῖν, καὶ τὸ εἶρειν. σημαίνει δέ, φασί, ζώνην καὶ χιτῶνα καὶ χλαμύδα, ἣν μέχρι καὶ ἐς ἄρτι παραφθείροντες οἱ Λυκριακοὶ ἡμίζαρον λέγουσιν. Ἄξυλος δὲ ὕλη ἢ δασεῖα καὶ πολύξυλος κατὰ ἐπίτασιν, ἢ κατὰ Πορφύριον, ἀφ' ἧς οὐδεὶς ἐξυλεύσατο, ἦν ξύλοχον λέγει ἐν ἄλλοις διὰ τὴν ἐν αὐτῇ πυκνὴν τῶν ξύλων συνέχειαν. εἴη δ' ἂν πάντως καὶ ἡ ἀξύλευτος πολύξυλος, εἰσαγούσης τῆς στερήσεως ἐπίτασιν καί, ὡς εἰπεῖν, πλουτιζούσης τῇ ἐνδείᾳ. Τὸ δὲ «ἐμπέση» τόν[, ὡς εἰκός,] κατὰ τύχην ἐμπρησμὸν τῆς ὀρεινῆς ὕλης δηλοῖ. (η. 156) «Εἰλυφῶν» δὲ κατὰ παραγωγὴν ὁ εἰλῶν καὶ στρέφων πανταχοῦ, ἢ καὶ κατὰ σύνθεσιν ὁ ἐνταῦθα καὶ ἐκεῖ εἰλῶν τὸ φαῖνον πῦρ, ἢ καὶ ἄλλως, ὁ εἰλῶν καὶ φαίνειν ποιῶν, τοῦτο δὲ καὶ εἰλυφάζειν λέγεται. Τὸ δὲ «ἄνεμος φέρει» γράφεται καὶ ἄνεμος στρέφει. καὶ ἔστιν ἡ γραφὴ αὕτη προσφυστέρα τῷ εἰλυφῶν. Θάμνος δὲ ἀρσενικῶς μὲν ἐνταῦθα εἴρηται, εἶδος δὲ ἐστὶ χαμαιζήλου 3.175 φυτοῦ καὶ πολυκλάδου, παρὰ τὸ θαμὰ ἐτυμολογούμενος. οὐ γὰρ μονοστέλεχος κατὰ τὸ δένδρον ἄνεισιν, ἀλλὰ πυκνὸς ὁ θάμνος καὶ πολυστέλεχος εὐθύς ἐστὶν ἐκ ῥιζῶν. θάμνοι δὲ ῥᾶον οὕτω πυρὶ πίπτουσιν. οὐ γὰρ δήπου μεγάλα δένδρα. ἡ δὲ πτώσις διὰ τὸν ἄνεμον καὶ διὰ τὸ πολὺ πῦρ ἐξικμάζον τὴν συνεκτικὴν τῶν λεπτῶν θάμνων ὑγρότητα. [Ἴσως δὲ οὐ κυριολεκτεῖται τὸ πίπτειν ἐνταῦθα, οὐ γὰρ θάμνους, ἀλλὰ δένδρα ὁ ἄνεμος βλάπτει ῥίπτων αὐτῆσι ῥίζησιν, ἀλλ' ἔστι πίπτειν ἐν τούτοις τὸ ταπεινοῦσθαι πυρὶ καὶ ἀπόλλυσθαι μεταφορικῶς. διὸ οὐδὲ τὸ πρόρριζοι ταῦτόν ἂν εἴη τῷ σύρριζοι, ἀλλ' ὥσπερ τὸ πρὸ θυρῶν ἐστὶν ἀντὶ τοῦ ἐγγὺς ἔξω θυρῶν, οὕτω καὶ τὸ πρὸ ῥιζῶν, ἐξ οὗ συνετέθη τὸ πρόρριζον.] (η. 157) Τὸ δὲ «ἐπειγόμενοι» ὡς ἐπὶ ἐμπύχων μὲν τῶν θάμνων εἴρηται, πιπτόντων ἐν τῷ ὠθεῖσθαι καὶ οἶον ἐπείγεσθαι. ἀμφιβολίαν δὲ ἔχει, εἴτε παθητικῶς ἐρμηνευθήσεται, εἴτε κατ' ἐνέργειαν. Τοῦ δὲ ἐπείγω ἢ διὰ διφθόγγου γραφὴ, δυσχερῆ αἰτιολογίαν ἔχουσα, παραδίδοται ὑπὸ τῶν τεχνικῶν οὕτω γράφεσθαι διὰ τὸ δοκεῖν ἐξ αὐτοῦ γίνεσθαι τὸ οἶγω, ὃ ἐστὶν ἀνοίγω. διὸ καὶ ὡς ἀναφαινομένου ἐνταῦθα τοῦ ᾗδ σὺν τῷ ᾗι φαίνεται τὸ ἐπείγω προέχειν τὸ ᾗε μετὰ τοῦ ᾗι, ἵνα ἢ ἐπείγειν καὶ ἔπειξις τὸ οἶγειν οἶόν τινα ὄγμον, ὁδόν, εἰς ἔργον. (η. 158) Ὅρα δὲ καί, ὡς μετὰ δοτικῆς ἢ ᾗδ πᾗδ κἀνταῦθα κεῖται πρόθεσις ἐν τῷ «ὑπ' Ἀτρείδῃ», ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «ἔκπεσον ἵππων Ἀτρείδew ὑπὸ χερσίν». Ἐν δὲ τῷ «ἔπιπτε κάρηνα Τρώων» ἢ ἄνδρας ὑπερέχοντας νοητέον, οὐς κεφαλὰς τῶν ἀρχομένων καλεῖν εἰώθαμεν, ἢ περιφραστικῶς τοὺς Τρώας, κατὰ τὸ «Τεῦκρε, φίλη κεφαλή». (η. 159) Τὸ «ἐριαύχενες» δὲ ὅτι ἔπαινός ἐστιν ἵππων, καὶ οἶαί τινες αἰ τοῦ

πολέμου γέφυραι, καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε ταυτόν ἐριαύχενα εἰπεῖν καὶ δουλιχόδειρον, εἰ 3.176 καὶ τὸ μὲν ἵπποις, τὸ δὲ κύκνοις δεδόσθαι δοκεῖ, καὶ ὅτι τῷ ἐριαύχενι ὁ βυσσαύχην ἀντίκειται. ἄλλως μέντοι τροπικώτερον ὁ βυσσαύχην ψόγον δηλοῖ. σημαίνει γὰρ τὸν ἐπιβουλευτικόν, ὡς φασιν οἱ παλαιοί. καὶ ἴσως φυσιογνωμονικῶς ἐρρέθη ὡς ἀπὸ ζῶων, ὅσα λοχῶντα ἢ ἄλλως θυμούμενα σιμοῦσι τοὺς αὐχένας ἐν τῷ μέλλειν ἐμπηδᾶν.] (η. 160) Κενὰ δὲ ὄχρα ὡς ἐπὶ τινος ἀγγείου περιοχῆς εἴρηται, μὴ ἐχούσης τι ἔνδον στεγόμενον. Τὸ δὲ «κροταλίζειν» ὠνοματοπεποιήται, καθὰ καὶ τὸ κροτεῖν, οὗ παράγωγον τὸ κροταλίζειν. Ἔστι γὰρ κροτῶ, ἀφ' οὗ κροτίζω, ὡς νεμεσῶ νεμεσίζω, καὶ πλεονασμῶ κροταλίζω, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἐγγυαλίζω. ἐκ δὲ τοῦ κροταλίζειν καὶ κρόταλον, οὗ χρήσις καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ. σκευὴ δὲ τινα τὰ κρόταλα, ἐξ ὀστράκου τυχόν ἢ ξύλου ἢ χαλκοῦ, ἃ ἐν χερσὶ κροτούμενα θορυβεῖ. ἀπ' αὐτῶν δὲ καὶ ὁ στωμύλος καὶ παρὰ τὸ δέον ἐν λαλιαῖς ὄχληρὸς εἰς κρόταλον παροιμιάζεται. (η. 161) Τὸ δὲ «ἠνιόχους ποθέοντες» ὡς ἐπὶ λογικῶν καὶ ἐμφρόνων τῶν ἵππων εἴρηται. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «γύπεσι πολὺ φίλτεροι», περὶ οὗ ἔστιν εἰπεῖν καί, ὅτι καθ' Ὅμηρον οἱ ἄρτι πεφονευμένοι πολὺ μᾶλλον φιλοῦνται ὑπὸ γυπῶν ἢ περὶ ὑπὸ τῶν ποτε ἀλόχων. αἱ μὲν γὰρ οὐκ ἂν θέλοιεν ἰδεῖν τούτους νεκρούς, οἱ δὲ χαίρουσι κειμένους βλέποντες. (η. 166) Ὅτι σῆμα, ὡς καὶ προεδήλωται, Ἰλου (47) παλαιοῦ Δαρδανίδαο κατὰ μέσον τὸ πεδίον ἦν, ὅπου τὴν προσεχῆ νύκτα βουλάς ἐβούλευεν Ἐκτωρ, ὡς ὁ Δόλων κατεμήνυσεν. (η. 166–8) Ἐνταῦθα παρ' ἐρινεόν, Ἀγαμέμνωνος διώκοντος, φεύγουσι Τρῶες, ἰέμενοι, τουτέστιν ἐφιέμενοι, πόλεως. Καὶ ὄρα πόλεμον τε ἀδηλίαν καὶ ὡς ἀμφιρρεπῆς ὁ κατ' αὐτὴν Ἄρης ἐστὶ καὶ ἀλλοπρόσαλλος καὶ τὸν «κτανέοντα κατέκτα». –ὁ γὰρ αὐτὸς τόπος πρὸ ὀλίγου μὲν εἶχε τοὺς Τρῶας περὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων σκεπτομένους φυγῆς, νῦν δὲ τοῖς Τρῶσιν ὑφήπλωται φεύγουσι–, καὶ ὡς οὐκ ἀγαθὸς ἦν οἰωνός, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, τὸ παρὰ νεκροῦ βουλευέσθαι μνήματι. Ὅτι δέ, καθάπερ ἐν Ὀδυσσεΐα ὁ ἀσφοδελός, οὕτω κἀνταῦθα ὁ ἐρινεὸς περιεκτικῶ 3.177 τύπου ἐστίν–οὐ γὰρ ἔν τι φυτὸν ἢ λέξις ἐνταῦθα δηλοῖ, ἀλλὰ τόπον ἐρινεώδη–, καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ ἀναβατὸν ἦν τὸ Τρωϊκὸν τεῖχος, προεδήλωται. (η. 168 ς.) Ὅτι δραστηριότητα φράζει στρατιωτικὴν τὸ «ὁ δὲ κεκληγῶς ἔπετο αἰεὶ, λύθρῳ δὲ παλάσσετο χεῖρας ἀάπτους». (η. 171 ς.) Σύγχυσιν δὲ στρατιᾶς δηλοῖ τὸ «ἐνθ' ἄρα δὴ ἴσταντο καὶ ἀλλήλους ἀνέμιμον. οἱ δ' ἔτι κἀμ μέσον πεδίον φοβέοντο». (η. 179–81) Ἀριστέως δὲ φραστικὸν τὸ «ἔφεπεν αἰὲν ἀποκτείνων τὸν ὀπίστατον, οἱ δὲ φέβοντο· πολλοὶ δὲ πρηνεῖς τε καὶ ὑπτιοὶ ἔκπεσον ἵππων» ὑπὸ χερσὶ τοῦ δεῖνος, «περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦε». Περὶ Ἀγαμέμνωνος δὲ ταῦτα. (η. 172–8) Ὅν καὶ διὰ παραβολῆς ὁ ποιητὴς σεμνύνων φησὶν, ὅτι φοβέοντο ὑπ' αὐτῷ οἱ Τρῶες «βόες ὡς, ἅς τε λέων ἐφόβησε μολῶν ἐν νυκτὸς ἀμολγῶ, πάσας· τῇ δὲ τ' ἰῆ», ἡγουν μᾶ δέ, «ἀναφαίνεται αἰπὺς ὄλεθρος· τῆς δ' ἐξ αὐχένα ἔαξε λαβῶν κρατεροῖσιν ὁδοῦσι πρῶτον, ἔπειτα δὲ θ' αἶμα καὶ ἔγκατα πάντα λαφύσσει, ὡς Ἀτρεΐδης ἔφεπε κτείνων», ὡς ἀνωτέρω ἐλέχθη, «οἱ δὲ φέβοντο», ὃ ἐστὶν ἔφευγον. ὁ φοβέοντο ἔφη ἀνωτέρω, φιλοτιμησάμενος φράσιν διάφορον, ἧς χάριν καὶ τὸ κατὰ μέσον πεδίον ἐν τοῖς ἀνωτέρω μὲν ἔφη «μέσσον κἀπ πεδίον παρ' ἐρινεόν», ὑποκαταβάς δὲ «κἀμ μέσον πεδίον φοβέοντο». (η. 172 ς.) Ὅρα δὲ ὅτι θηλυκῶς κἀνταῦθα εἶπε τὰς βόας ὡς καὶ τὰς οἴς καὶ τὰς ἵππους. ἀπλῶς δὲ πᾶσαν ἀγέλην ἐκθηλύνουσιν Ἴωνες τῇ προφορᾷ. (η. 168) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «κεκληγῶς» ἀναρθρον δηλοῖ φωνήν, ἐξ ἀετοῦ πρεπόντως τῷ βασιλεῖ ἐνταῦθα ληφθὲν ἢ τοιοῦδέ τις. καὶ οὐκ ἔστι κατὰ τὸ κελεύειν, ἐκεῖνο γὰρ παρακέλευσιν ἐδήλου τὴν δι' ἀνθρωπίνης φωνῆς. (η. 169) Τὸ δὲ «λύθρον» μiasμόν δηλοῖ τὸν ἐξ αἵματος, καὶ γίνεται ἀπὸ τοῦ λύω, ἀφ' οὗ καὶ λῦμα, τὸ κάθαγμα, καὶ ἄλλως δὲ φράσαι, λύθρον ἐστὶν ἀκαθαρσία αἵματος μετὰ κόνεως, δεομένη λύματος, ἡγουν καθάρσεως. γράφεται δὲ διὰ τοῦ ᾄθ πρὸς διαστολὴν τοῦ λύτρου, ὃ ἐπὶ αἰχμαλώτων

τίθεται. Περί δὲ τοῦ «παλάσσετο», εἴτ' οὖν ἐμολύνετο, ἐξ οὗ καὶ ὁ πηλός, καὶ τίνες ἄαπτοι χεῖρες, προδεδήλωται. (η. 173) Ἄμολγός δὲ νυκτός, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, καθ' ὃν οὐδεὶς μολεῖ ἢ μογεῖ, ἢ ὅτε ἀμέλγονται ζῶα ἐκ νομῆς ἐλθόντα ἢ εἰς νομὴν ἀπιόντα, ἢ καὶ τὸ ἀκμαῖον καὶ μέσον τῆς νυκτός, ὡς βούλονται νοεῖν 3.178 καὶ οἱ τὴν παρ' Ἡσιόδῳ ἀμολγαίην μάζαν ἐρμηνεύοντες. Ἰστέον δὲ ὅτι τε εἰ νοηθεῖ ἀμολγός κατὰ στέρησιν τοῦ μολεῖν, ἀντιθετικὸς οὕτω τρόπος ἐνταῦθα ἐμφαίνεται, ἵνα λέγη ὅτι μολῶν ὁ λέων, ὅτε οὐδεὶς μολεῖ, καὶ ὅτι Πausanίας φησὶν, ὡς ἀμολγοὶ ἐλέγοντο καὶ οἱ ἀμέλγοντες τὰ κοινὰ ῥήτορες καὶ διαφοροῦντες τὰ δημόσια. οἱ δ' αὐτοί, φασί, καὶ μοργοὶ ἢ ἀμοργοὶ ἐκ τοῦ ἀμέργειν ἤγουν καρπολογεῖν, οἷον «ὁ μὲν τις ἀμπέλους τρυγῶν ἄν, ὁ δ' ἀμέργων ἐλάας». (η. 178) Τὸ δὲ πάσας μὲν φέβεσθαι, μίαν δὲ ὄλλυσθαι, ἄριστα δηλοῖ τὴν ἐν πολλοῖς ἀριστείαν τοῦ ἐνός, ὅς τρέπει μὲν πολλούς, ἕκαστον δὲ δεδιότα περὶ ἑαυτῶ. καὶ ἔστι τοῦτο ἀληθῶς αἴτιον καθόλου τῆς προτροπάδην φυγῆς. (η. 175) Τὸ δὲ «αὐχένα ἔαξεν» ιδιότης καὶ νῦν λέοντος, ὅς βοὸς δραξάμενος καταγνύει πρῶτον τὸν αὐχένα δέει τῶν κεράτων, εἶτα λαφύσσει. ὅπερ ὀνοματοποιίας τρόπῳ τὸ ραγδαίως καταπίνειν δηλοῖ, γενόμενον ἐκ τοῦ λάπτω λάψω λέλαφα, ὅθεν καὶ λάφυρον, ὥσπερ ἐκ τοῦ λέλαπα μέσου παρακειμένου, ἢ τοῦ ἔλαπον δευτέρου ἀορίστου, γίνεται λαπάρα καὶ λάπαθον καὶ λαπάζειν, ὃ διὰ τοῦ ᾠα ὡς ἐπὶ πλεον λέγεται ἀλαπάζειν. οὕτω δὲ ἴσως καὶ ἀπὸ τοῦ λέλαμμα ἢ Λάμια. (η. 178) Ὁ δὲ αἰεὶ κτεινόμενος ὀπίστατος εἰς στίχας κορυφοῦται, οἷς καθ' Ἡσιόδον εἰπεῖν σμικρὸν ἐπὶ σμικρῶ κατατίθεται τὸ πίπτον. διὸ μετ' ὀλίγα στίχας ἀνδρῶν ἐναίρειν ὁ βασιλεὺς λέγεται, ὅπου καὶ ὁ ποιητὴς Μούσας ἐπικαλεῖται εἰπεῖν ὅπερ αὐτὸς ἐθέλει. Γίνεται δὲ ὀπίστατος ἢ, ὡς προερέθη, ἐκ τοῦ ὀπισθότατος κατὰ συγκοπὴν, ἢ μᾶλλον ἐκ τοῦ ὀπίσω, ὀπίστερος, καὶ τὸ ὑπερθετικὸν ὀπίστατος. (η. 179) Ἐν δὲ τῷ «πρηνεῖς τε καὶ ὕπτιοι» πρηνεῖς μὲν κεῖνται πάντως οἱ φεύγοντες, ὕπτιοι δὲ οἱ ἀντιστάντες τῷ βασιλεῖ. οὕτω γὰρ τις καὶ πρὸ βραχέων βληθεὶς τὸ στήθος ὕπτιος ἔπεσε. (η. 180) Τὸ δὲ «περὶ πρὸ γὰρ ἔγχει θῦεν» ἀντὶ τοῦ περισσῶς προώρμα τῶν ἄλλων δόρατι προμαχόμενος. (η. 183) Ὅτι ἀλλαχοῦ μὲν πολυτίδακα τὴν Ἰδὴν λέγει διὰ 3.179 τὸ πολυῦδρον τοῦ ὄρους, ὡς ἐκεῖ ἐρρέθη, ἐνταῦθα δὲ καθ' ὅμοιον λόγον πιδήεσαν, οἶονεὶ πιδακόεσαν, κατὰ συγκοπὴν καὶ τροπὴν τοῦ ᾠα εἰς ᾠη. Φησὶ γὰρ «Ἰδης ἐν κορυφῆσι καθέζετο πιδηέσης, οὐρανόθεν καταβάς», ὁ Ζεὺς δηλαδή. ὅς καὶ εἰς τὸν ἀνωτάτω αἰθέρα ὑπονοεῖται, καὶ εἰς τὸν πρὸς τοῖς ὄρεσιν, ἤδη δὲ καὶ εἰς τὸν περιπέζιον, καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν ὑπὸ γῆν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. (η. 184) Ὅτι ἀστραπὴν οἶά τι βέλος ἔχειν ὁ Ζεὺς ἐν χερσὶ λέγεται, ὡς καὶ εἰς ἄερος φύσιν ἀλληγορούμενος. διὸ οὕτως ἢ μετάληψις καὶ τὸν κεραυνὸν αὐτῷ δίδωσι καὶ τὰς αἰγίδας, καὶ τερπικέραυνον αὐτὸν καλεῖ καὶ αἰγίοχον. Μυθικῶς μέντοι καθάπερ ἢ Ἴρις πολέμοιο τέρας μετὰ χερσὶν εἶχε πρὸ τούτων, οὕτω καὶ ὁ Ζεὺς νῦν ἔχει στεροπὴν μετὰ χερσὶ καθὰ καὶ τι βέλος. ὧ λόγῳ καὶ ἐγγεικέραυνον αὐτὸν ἢ λυρικὴ Μοῦσα καλεῖ, [ὡς οἶα καὶ δόρατι χρώμενον αὐτῷ, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ φράσας ὅτι ἐναγκοινεῖται ὁ Ζεὺς κεραυνόν, ὡς ἐν σχήματι αἰχμητοῦ πολεμῆσιόντος.] (η. 185) Ὅτι ἄγγελος κἀνταῦθα Διός, ἤγουν ἄερος, ἢ Ἴρις, καὶ χρυσόπτερος δέ, ὡς μὴ μόνον λαμπρά, ἀλλὰ καὶ ὠκεῖα. ὧν λαμπρότητος μὲν ἐμφαντικὸν ὁ χρυσός, ὠκύτητος δὲ τὸ πτερόν. διὸ καὶ ταχεῖαν αὐτὴν ἢ ποιήσις καλεῖ καὶ ποδήνεμον. (η. 185 ς.) Ἔστι δὲ ὁ περὶ αὐτῆς καὶ νῦν Ὀμηρικὸς λόγος οὗτος «Ἴριν δ' ὠτρυνε χρυσόπτερον ἀγγελεύσαν, βάσκ' ἴθι Ἴρι ταχεῖα» καὶ ἐξῆς. Ὅτι τῇ λεγομένη προπαρασκευῇ καὶ προεκθέσει καὶ ὑποσχέσει καὶ προαναφωνήσει χρῆται καὶ ἐνταῦθα ἐκφανέστατα ὁ ποιητὴς, προεκτιθέμενος ἐν ὀλιγίστῳ καὶ προαναφωνῶν εἰς ψυχαγωγίαν φιλοπευθοῦς ἀκροατοῦ τὰ ἐν τοῖς ἐξῆς ῥηθησόμενα. (η. 187–94) Πλάττει οὖν τὸν Διὰ λέγοντα τῷ Ἐκτορι διὰ τῆς Ἰριδος οὕτω «ὄφρ' ἂν μὲνθῦνη ἐν προμάχοις», ἤγουν προμάχηται ὁ βασιλεὺς, «ἐναίρων στίχας ἀνδρῶν, τόφρα» ὁ

Ἐκτωρ ἀναχωρεῖτω, «τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω μάρνασθαι». Ἐπειδὴν δὲ «ἡ δουρὶ τυπεῖς ἢ βλήμενος ἰὼ εἰς ἵππους ἄλεται» ὁ βασιλεύς, τότε δοθήσεται κράτος τῷ Ἐκτορι «κτείνειν, εἰς ὃ κε νῆας ἀφίκηται, δύη τ' ἠέλιος καὶ ἐπὶ κνέφας ἱερὸν ἔλθη», ἡγουν ἐπέλθη νύξ. (η. 191) Καὶ ὄρα καὶ νῦν ἀρίδηλον διαφορὰν τοῦ τυπῆναι καὶ τοῦ βληθῆναι, σεσημειωμένην καὶ ἀλλαχοῦ. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Ἐκτωρ ἄρτι διὰ τὸ ἐπὶ τῷ βασιλεῖ δέος ἀργὸς ἐστὼς ἔν τε ἄρμασι καὶ ἵπποισι κολλητοῖς, ὡς οἷα τεθαμβημένος, μήτ' αὐτὸς 3.180 πολεμῶν μήτε τοῖς φεύγουσιν ἐγκελευόμενός τι, ὁψὲ δὲ ποτε Διὸς ἀγγελίαν λαβών, ὃ ἐστὶν εἰς νοῦν ἐλθῶν-Ζεὺς γὰρ μυριαχοῦ καὶ ὁ νοῦς-, κρίνει δέον εἶναι ὑποεῖκειν τῆς μάχης καὶ φυλάξασθαι τὸν κίνδυνον, συννοούμενος, ὡς εἰκός, οὐκ ἐπὶ μακρὸν ἀνθέξειν τὸν βασιλέα μαχόμενον, τῷ δ' ἄλλω λαῷ ἐγκελεύεται μάχεσθαι. καὶ ταῦτ' ἦν, ἃ διὰ τῆς Ἰριδος ὁ Ζεὺς ἐμήνυσεν Ἐκτορι. (η. 192) Τὸ δὲ ἄλεται ἀπὸ αὐθυποτάκτου μέσου ἀορίστου ἀνήχθη ὡς εἰς ἐνεστῶτα, διὸ καὶ τῷ Ἐ παραλήγεται, εἰ καὶ δι' ἑνὸς ἄλ γράφεται. ἄλλως δὲ γε ἄληται λέγεται κοινῶς τε καὶ Ἀττικῶς. (η. 194) Πῶς δὲ ἱερὸν τὸ κνέφας πρὸ ὀλίγων εἴρηται. τινὲς δὲ φασι κνέφας ἱερὸν τὸ βαθὺ καὶ μέγα σκότος, ἐπεὶ καὶ ἐπὶ μεγάλου πολλάκις τὸ ἱερὸν τίθεται, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 189) Ὅρα δὲ ὡς ἐπὶ Ἐκτορος μὲν τὸ φεύγειν ἀναχωρεῖν Ὅμηρος εἶπε σεμνῶς φράσας, ἐπὶ δὲ τοῦ βασιλέως ἔτι σεμνότερον εἰς ἵππους ἄλεσθαι. πεζὸς γὰρ μαχόμενος, εἶτα βληθεὶς, ἀναχωρήσει ἀναβάς εἰς ἄρμα, οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ συντόνως. ἄλλεται γάρ. (η. 196 ς.) Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ σχῆμα γοργὸν ἀσύνδետον τὸ «βῆ δὲ ὠκέα Ἴρις εἰς Ἴλιον, εὖρεν υἱὸν Πριάμοιο Ἐκτορα», ἵνα ἡ ὠκεῖα πέτεσθαι καὶ ὠκέως φράζοιτο. (η. 198) Ἐν δὲ τῷ «ἄρμασι κολλητοῖς» λείπει τὸ εὖ, ὡς καὶ ἐν τῷ τάφρος ὀρυκτὴ κατὰ τινος, καὶ ἐν τῷ δῶμα ποιητόν, ὃ ἐντελῶς ῥηθὲν εὖ ποιητόν ἴσόν ἐστι τῷ εὖπηκτον μέγαρον. (η. 1) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ Δωρικὴ ἀντωνυμία τὸ τεῖν ἀντὶ τοῦ σοί, ὁποῖον παρ' ἄλλοις καὶ τὸ ἐμίν ἀντὶ τοῦ ἐμοί, ἀσυντελεῖ ταῦτα λόγῳ πεζῷ. (η. 211-6) Ὅτι ἀντιπαρατάξεως ἐκφραστικὸν τὸ «ἐξ ὀχέων», εἶποι δ' ἄν τις καὶ ἐξ ἵππων, «σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμαῖζε' πάλλων δ' ὀξέα δοῦρα κατὰ στρατὸν ὦχετο πάντη ὀτρύνων μαχέσασθαι, ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνὴν. οἱ δ' ἐλελίχθησαν καὶ ἐναντίοι ἔσταν», οἱ δ' ἀντίμαχοι «ἐτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας. ἀρτύνθη δὲ μάχη, στὰν δ' ἀντίοι», ὃ ἀνωτέρω ἐναντίοι ἔσταν ἔφη. Καὶ ὄρα ὡς ἰσχύων ὁ ποιητὴς παρισώσεις ποιῆσαι ἀπὸ τοῦ ὀτρύνειν καὶ καρτύνειν καὶ ἀρτύνειν, ὃ πλεονασμῷ τοῦ ἄν ἀπὸ τοῦ ἀρτύνειν γίνεται, οὐκ ἠθέλησε διὰ τοῦ τοιούτου σχήματος προσπαίξειν ἐναγωνίῳ δυσχερεῖα πράγματος. (η. 216) Ἀρτύνεσθαι 3.181 δὲ μάχην λέγει τὸ τοὺς στρατιώτας, ὡς ἔφη, στήναι καὶ οὕτως ἄρτιον καὶ ἀραρότα γίνεσθαι τὸν στρατόν. τὸ γὰρ φεύγειν οὐ μάχην ἀρτύνει, ἀλλὰ φυγὴν ἔχει καὶ δίωξιν. (η. 213) Τὸ δὲ «ἔγειρεν» ὡς ἐπὶ τινος ὑπνοῦντος ἢ κειμένου φησὶν ἢ μάλιστα καθημένου, ὁποῖός που καὶ ὁ Ἄρης πλάττεται. (η. 218-) Ὅτι ἀκμαιοτέρων ποιῶν τὴν προσοχὴν τῷ ἀκροατῇ ὁ ποιητὴς καὶ ἅμα θαυμάζων τὸν βασιλέα τῆς ἀριστείας, ὃς ἀρτυνθείσης νῦν, ὡς ἐρρέθη, τῆς μάχης πρῶτος ὤρουσεν, ἔθελε δὲ πολὺ προμάχεσθαι ἀπάντων, ὃ δὴ ἀριστεῶς ἔπαινός ἐστιν, ἐρωτᾷ ὡς ἐρῶν καινότερόν τι οὐ μίαν Μοῦσαν ὡς ἐν ἀρχῇ τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ τὰς ὅλας, καὶ φησιν· «ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι, ὃς τις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνωνος ἀντίον ἦλθεν ἢ αὐτῶν Τρώων ἢ ἐπικούρων. [Ἐνθα τὸ «αὐτῶν» ἐξοχὴν τινα δηλοῖ, ἐπειδὴ καὶ τὸ πᾶν τοῦ πολέμου τοῖς Τρωσὶν ἔγκειται. (η. 221-30) Εἶτα ἐν σχήματι ἀποστατικῷ ἐπάγει ὡς οἷα ἐμπνευσθεὶς ὑπὸ Μουσῶν ἢ καὶ ὡς ὑποφητεύων αὐταῖς. «Ἰφιδάμας Ἀνηνοριδῆς, ἠὺς τε μέγας τε», ἀντίος δηλαδὴ τοῦ βασιλέως ἦλθεν, «ὃς τράφη ἐν Θρήκῃ ἐριβώλακι μητέρι μῆλων. Κισσῆς τόν γ' ἔθρεψε δόμοις ἔνι τυτθὸν ἐόντα, μητροπάτωρ, ὃς τίκτε Θεανῶ καλλιπάρηον. αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἤβης ἐρικυδέος ἵκετο μέτρον, αὐτοῦ μιν κατέρυκε, δίδου δ' ὄ γε», ἡγουν οὗτος, «θυγατέρα ἦν», ἀδελφὴν δηλαδὴ Θεανοῦς, τῆς τοῦ Ἰφιδάμαντος μητρός. «γῆμας δ' ἐκ θαλάμοιο μετὰ κλέος ἵκετ' Ἀχαιῶν». ὃ δὴ κλέος

καὶ τοῖς περὶ Κινύραν ἐν Κύπρῳ ἤκουστο. ἤλθε δὲ σὺν δυοκαίδεκα, φησί, «ναυσίν, αἱ οἱ ἔποντο». τὰς μὲν περί που τὴν Λαμψακηνῶν ἀφῆκε χώραν-αὐτόθι γὰρ ἡ Περκώπη, πόλις οὕσα Τρωάδος-, αὐτὸς δὲ πεζὸς ὦν εἰς Ἴλιον εἰληλούθει. Καὶ νῦν μὲν ἄχρι τούτων ὁ Ὅμηρος τὴν ἱστορίαν ἰστᾶ, μετ' ὀλίγα δὲ καὶ ἔδνα λέγει διὰ πιθανότητα ἱστορικήν, ὦν τὰ μὲν δέδωκεν ὁ Ἰφιδάμας τῇ γυναικί, Τροίηθεν δηλαδὴ ἔχων αὐτὰ ἐκ τῶν πατρῶων, τὰ δ' ὑπέστη, τουτέστιν ὑπέσχετο. Καὶ ὅρα ὅπως ἱστορίαις κἀνταῦθα Ὅμηρος πυκάζει τὴν ποίησιν ποικίλαις, ἐκκλίνων τὸ ὁμοειδὲς διὰ τὸ προσκορῆς, ἐν αἷς καὶ τοπογραφεῖ καὶ γενεαλογεῖ καὶ πολλὰ ἔτερα κατορθοῖ, μερίζων διαφόροις τόποις αὐτάς. (η. 222 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «τράφη ἐν Θρήκῃ» τοπικῶς μὲν σαφὲς ὄν, ἀορι 3.182 σταῖνον δὲ κατὰ τὸ θρεψάμενον πρόσωπον, διασαφεῖ ὁ ποιητὴς ἐπαγαγὼν «Κισσῆς τόν γ' ἔθρεψεν». ἐπεὶ δὲ καὶ τὸ ἔθρεψεν ἀσαφῶς ἔχει-τρέφει γὰρ καὶ ὁ ἀπλῶς ἐμβρωματίζων κατὰ ξενίαν ἢ καὶ ἄλλως ἐκ παρόδου τινά-, ἐρμηνεύει τὴν λέξιν διὰ τοῦ «τυτθὸν ἐόντα», ἵνα λέγη ὅτι ἐκ μικροῦ ἀνεθρέψατο. Ἐστάλη γὰρ, ὡς εἰκός, ὁ Ἰφιδάμας ἐκ Τροίας εἰς Θράκην ἔτι νεώτατος ὦν, καθὰ καὶ Πολύδωρος εἰς Πολυμήστορα, ἵνα ἐν εἰρηνικοῖς χωρίοις ἐκτρέφεται. Τὸ δὲ «μητέρι μῆλων» ὅμοιον ὡσεὶ καὶ πολύμηλον ἔφη τὴν Θράκην, καθὰ που καὶ τὸν Ὀρχομενόν, τοιαύτη γὰρ ἦν καὶ αὐτή. Εἰ δὲ τις, ὡς που καὶ ἀλλαχοῦ ἐτέθη, καὶ χώρα, ἐν ἣ πολλὴ ὀπώρα τὰ μῆλα φέρεται, μητέρα μῆλων ἐρεῖ, ὅποια καὶ ἡ τῶν Παφλαγόνων, ἀστείως ἂν προσενεχθεῖ τῷ ἀκροατῇ ἐκ τοῦ Ὀμηρικοῦ κήπου δρεψάμενος. ὁ δὲ μητέρα γῆν τινα εἰπὼν καλῶς ἂν καὶ μαστὸν αὐτῇ δώσει, ὡς ἐν τῷ «οὔθαρ ἀρούρης». (η. 223) Τὸ δὲ «Κισσῆς» πάθος ἔχει συναιρέσεως. ἀπὸ γὰρ τοῦ Κισσέας συνείληπται, φασίν, ὁμοίως τῷ Ἑρμέας Ἑρμῆς, Ποδέας Ποδῆς. Εἴτε δὲ ὁ τοιοῦτος Κισσέας ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ Κισσεῖ, οὗ Εὐριπίδης μέμνηται, εἴτε καὶ ἕτερος, ὅθεν καθ' ἕτερον σχηματισμὸν ἢ τοιούτου Κισσέως Κισσηῖς θυγάτηρ Κισσῆς λέγοιτ' ἂν κατὰ συναίρεσιν ἐν προ-σ>γεγραμμένῳ τῷ ἰ, ὁμοίως τῷ Νηρηῖς Νηρῆς καὶ τοῖς ὁμοίοις, οὐ καιρὸς ἄρτι πολυπραγμονεῖν. Μητροπάτωρ δὲ ὁ πρὸς μητρὸς πάππος. διὸ ἐρμηνεύων φησὶ «ὃς τίκτε Θεανῶ». εἰ γὰρ Ἰφιδάμας υἱὸς ἦν Ἀντήνορος καὶ Θεανοῦς, τίκει δὲ Κισσέας τὴν Θεανῶ, μητροπάτωρ πάντως ἐστὶν οὕτως, ὡς ἐρρέθη, τῷ Ἰφιδάμαντι. ὁ δὲ μήτρως ἄλλως λέγεται καθ' ὁμοιότητα τοῦ πάτρως. Θεανοῦς δὲ τῆς ἐνταῦθα κειμένης ἐμνήσθη που καὶ πρὸ τούτων ὁ ποιητὴς. (η. 225) Ἐν δὲ τῷ «ἥβης μέτρον» τὸν καιρίον γάμον δηλοῖ, ὅτε δηλαδὴ φίλτατος ἂν εἴη τῇ νύμφῃ ὁ γαμέτης καὶ ἡδὺς ἐν τοῖς στρώμασιν, οὐπὲρ κατὰ τὸν Ὅμηρον χαριεστάτη ἢ ἥβη καὶ ἡδεῖα, ὡς τὸ τῆς λέξεως δηλοῖ ἔτυμον. ἀπὸ τοῦ ἥδω γὰρ ἢ ἥβη κατὰ τοὺς παλαιούς. Μέτρον δὲ τὴν ἡλικίαν λέγει, καθ' ἣν χρονικῶς μετρεῖται τὰ ἡλικιούμενα ζῶα. δῆλον δὲ καὶ ὅτι τὸ «ἥβης ἐρικυδέος ἴκετο μέτρον» περίφρασις ἐστὶ τοῦ ἥβησεν. Ἐνταῦθα δὲ σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι ὅμοιος ὁ γάμος τοῦ τε Διομήδους καὶ τοῦ νεήλυδος τούτου Ἰφιδάμαντος, ἀμφοτέρω γὰρ μητρὸς ἔγημαν ἀδελφάς. Ὅρα δὲ καὶ 3.183 ἐν τῷ «ἐπεὶ ῥ' ἥβης» τὴν τοῦ ῥ-α συνδέσμου παρένθεσιν, οὐκ ἀναγκαίαν οὖσαν, ὅτι μὴ μόνον διὰ θεραπείαν σεσηρότος χασμῆματος. (η. 227) Τὸ δὲ «ἐκ θαλάμοιο» δηλοῖ μὲν τὴν εἰς Τροίαν ἐξ ὑπογύου μετὰ γάμον αὐτίκα ἔλευσιν, ἄγει δὲ πως τὸν Ἰφιδάμαντα εἰς ὁμοίον τι τῷ ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἱστορουμένῳ Πρωτεσιλάῳ. [Ὅτι δὲ θάλαμος καὶ ὁ κοιτῶν λέγεται, καθωμίληται.] (η. 228) Αἱ δὲ ἰβ' νῆες καὶ δύναμιν καὶ πλοῦτον τῷ Κισσέᾳ μαρτύρονται καὶ παραλίαν εἶναι τὴν ὑπ' αὐτὸν χώραν δηλοῦσι. Τὸ δὲ «αἱ οἱ ἔποντο» δεσπότην τῶν ἰβ' νηῶν εἶναι δηλοῖ τὸν νέηλυν, ἵνα λέγη, ὅτι σὺν ἰβ' νηυσὶν οἰκείαις. [(η. 229) Ἡ δὲ Περκώπη αὕτη ἔτερα ἐστὶ παρὰ τὴν διὰ τοῦ τ, ὡς ἀλλαχοῦ κεῖται, γραφομένην Περκώτην, περὶ ἧς ἰστόρηται ὅτι, καθὰ Κῦρος ὁ μέγας Πυθάρχω τῷ Κυζικηνῶ φίλῳ ὄντι πόλεις ἑπτὰ ἐχαρίσατο, ὦν μία καὶ ἡ Ὀμηρικὴ Πήδασος, οὕτω καὶ τῷ Θεμιστοκλεῖ Πέρσης βασιλεὺς τὴν εἰρημένην Περκώτην καὶ τὴν Παλαίσκηψιν δέδωκε στρωμνῆς χάριν καὶ ἱματισμοῦ, κελεύσας ἐκείνῳ στολῆν

φορεῖν βαρβαρικήν. Δοκεῖ δὲ ἡ δεδηλωμένη Παλαίσκηφις διαστολήν ἔχειν πρὸς νεωτέραν Σκῆψιν, ἧς ὁ πολίτης Σκῆψιος.] (η. 230) Τὸ δὲ «εἰληλούθει» καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ «εἰλήλουθα», ὅσαις κατὰ τὸν Ἀλεξανδρέα Ἡρακλείδην διαλέκτοις πεποιήται, προεδήλωται σαφῶς. Ἐν τούτοις δὲ σημείωσαι, ὡς οὐδὲν ὠνησεν οὔτε νῦν τὸν Ἰφιδάμαντα οὔτε μετ' ὀλίγα τὸν ἀδελφὸν Κόωνα, εἴπερ Ἀντήνορος παῖδες εἰσι, τοῦ, ὡς δεδήλωται, προξένου τῶν Ἀχαιῶν καὶ διὰ τοῦτο φίλου. πολέμιοι γὰρ ἐπεξιόντες τῷ βασιλεῖ τῶν ἴσων μετέχουσι, καὶ τοῦ φιλεῖν ἐπίπροσθεν τὸ πολεμεῖν θέμενοι ἀντιπολεμοῦνται, ὃ καὶ Γλαῦκος, εἰ τῷ Διομήδει ἀντισταίη, πάθοι ἄν. καὶ ρίπτειν ἐθέλοντες πίπτουσι, καὶ οὐδὲ ὁ ἀνελὼν αὐτοὺς παρανομεῖ. οὐ γὰρ μιαιρός, φασὶν, ὁ ἐν πολέμῳ φόνος. Σημείωσαι δὲ ὡς τὸ κατὰ τὴν γενεαλογίαν τοῦ Ἰφιδάμαντος χωρίον ἀσάφειάν τινα ἔχει, οὐ μόνον διὰ τὸ συντόμως φρασθῆναι, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν τῶν πραγμάτων περιβολῆς νόμῳ μετάταξιν. Τὸ δὲ γε κατὰ φύσιν ἔχει οὕτως. Ἀντήνορος τοῦ Τρωϊκοῦ γυνὴ ἡ Θεανὼ ἐκ Θρήκης. ταύτης πατὴρ ὁ Κισσῆς, οἰκῶν ἐν Θράκῃ, πρὸς ὃν σταλείς ὁ ἔγγονος Ἀντηνορίδης Ἰφιδάμας ὡς μητροπάτορα καὶ τραφεὶς ἐκεῖ, ἔγημε θυγατέρα ἐκείνου. (η. 233–7) Ὅτι διὰ πιθανότητα πλάττων ὁ ποιητὴς τὸν βασιλέα καὶ ἀποτυγχάνοντά ποτέ φησιν «Ἀτρείδης μὲν ἡμαρτε, παραὶ δὲ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος. Ἰφιδάμας δέ», ὁ προσεχῶς ἱστορηθεὶς, «κατὰ ζώνην θώρηκος ἔνερθε νύξεν, ἐπὶ δ' αὐτὸς ἔρεισε βαρεῖη χειρὶ πιθήσας, οὐδ' ἔτορε ζωστήρα παναίολον, ἀλλὰ πολὺ πρὶν ἀργύρῳ ἀντομένη μόλιβος ὡς ἐτράπετ' αἰχμῆ». (η. 238–40) Ἐφ' οἷς τὸ βασιλικὸν 3.184 ἄτρεστόν τε καὶ γενναῖον ὑποδεικνύς φησι «καὶ τό γε χειρὶ λαβῶν» ὁ βασιλεύς, «ἔλκ' ἐπὶ οἷ», ἤγουν εἶλκεν ἐφ' ἑαυτῷ, «μεμαῶς ὡς τε λῖς, ἐκ δ' ἄρα χειρὸς σπάσατο» καὶ ἐξῆς. Καὶ ὄρα ὅπως ἡρέμα προβιβάζει τὸν λόγον ὁ ποιητὴς εἰς τὸ τὸν βασιλέα τῆς μάχης ἀπαγαγεῖν. Ἰφιδάμας μὲν γάρ, εἰ καὶ μὴ κρατερῶς, ἔτρωσε δ' ὅμως, ὁ δὲ ἀδελφὸς Κὼν εὐθύς μετ' αὐτὸν ἔνυξε δουρὶ ἐνεργέστατα. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι οὐ μικρὸν εἰς δυστυχίαν μάχης ὅπλων ἀμέλεια. ἰδοὺ γὰρ δόρυ οὐκ εὖ ἐστομωμένον οὐδὲν ὠνησε τὸν ἔχοντα, ζώνη μέντοι βασιλική, ἀργύρῳ οὐ μόνον κοσμουμένη, ἀλλὰ καὶ στερεομένη, ὠφέλησε τὸν βασιλέα. (η. 233) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «παρετράπετο ἔγχος» ἐφερμηνευτικὸν ἐστὶ τοῦ «ἄμαρτε». (η. 237) Τὸ μέντοι «ἐτράπετο αἰχμῆ» οὐ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἐκάμφθη κεῖται. τέτραπται δὲ μεταφορικῶς τὸ «παρετράπετο ἔγχος» ἐκ τῶν ἐν ὁδῷ παρατρεπομένων τῆς κατ' εὐθείαν ἀτραπιτοῦ. (η. 235) Τὸ δὲ «ἔρεισε βαρεῖη χειρὶ πιθήσας» ἀντὶ τοῦ ὠθήσε τὸ ἔγχος θαρρήσας τῇ ῥωμαλεότητι. καὶ ἔστι τὸ ἔρεισεν ἐπίτασις τοῦ ἔνυξεν, ὃ ἰσοδυναμεῖ τῷ οὔτησεν, ἔτρωσε. (η. 236) Τὸ δὲ «ἔτορε» δευτέρως ἐστὶν ἀόριστος, συγκοπεὶς ἀπὸ τοῦ ἐτόρησε, κατὰ τὸ ἐχραΐσμησεν ἔχραϊσμεν, ἐδούπησεν ἔδουπεν, ἐκτύπησεν ἔκτυπεν. [Ἰννοματοπεποιήται δὲ τὸ «ἔτορεν» ὡσπερ καὶ τὸ θέμα αὐτοῦ, ἐξ οὗ κατὰ συγκοπήν τὸ τρῷ τρήσω. ἀπὸ δὲ τοῦ τορεῖν καὶ φώνημα τορόν, καὶ τορύνη σκεῦος μαγειρικόν, καὶ τόρος ὁ καὶ τόννος, ὅθεν καὶ ῥῆμα τορεύω, καὶ 3.185 ἕτερον τορνῶ, ὡς τὸ «τορνῶσαντο δὲ σῆμα». ἴσως δὲ καὶ ἡ Τορώνη κύριον, ἢ 3.185 πόλις Θρακικὴ ὁμώνυμος, περιαδομένη καὶ νῦν.] (η. 236) Ζωστήρ δὲ κατὰ πολυωνυμίας λόγον ὁ αὐτὸς τῇ ἀνωτέρω ῥηθείσῃ ζώνῃ, ἦν καὶ θωρακοζώνη φασὶ τινες, λέγοντες ὅτι ἔνυξεν εἰς τὰ κάτω τῆς θωρακοζώνης. Παναίολος δὲ ζωστήρ ὁ ῥηθείς τῇ κατὰ τὸν περὶ αὐτὸν ἄργυρον ποικιλία. (η. 237) Τὸ δὲ «μόλιβος ὡς» τῇ παραβολικῇ συντομίᾳ τὸ ἀχρεῖον δηλοῖ τῆς βαφῆς τοῦ σιδήρου, ἥτοι τῆς ἐπιδορατίδος, ἢ μολίβου δίκην ἐτράπη, ὡς ἐρρέθη, ἐν τῷ ἀπαμβλυθῆναι. Τὸ δὲ «ἀργύρῳ ἀντομένη» γλυκέως εἴρηται ὡς ἐπὶ ἐμψύχου τινός. Ὅτι δὲ τοῦ ἀντομένη βαρύτερον θέμα τὸ ἄντω, καὶ ὅτι ὁ μόλιβος καὶ διὰ τοῦ ᾧ ἔστιν οὗ γράφεται, πολλαχοῦ δηλοῦται, [καθὰ καὶ ἡ τροπὴ τοῦ ᾧ εἰς ᾧ ἐν τῷ μόλυβδος καὶ μολύβδαινα, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀλυβδήσασα, ὃ κεῖται παρὰ τῷ Λυκόφρονι.] (η. 239) Τὸ δὲ «ἔλκεν ἐπὶ οἷ» ἀντιπτωτικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ εἶλκεν ἐφ' ἑαυτόν. Εἰς δὲ τὸ «ἔλκεν ὥστε λῖς» φασὶν οἱ παλαιοὶ ὡς οἱ λέοντες

ύφαρπάζουσι τῶν κυνηγετῶν τὰ δόρατα καὶ λανθάνουσιν ἐπισπώμενοι τὸν σφαγέα. καὶ τοῦτο δηλοῦν φαίνεται καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ εἰπεῖν πάνυ γοργῶς, ὅτι καθὰ λέων ἔλκει δόρυ, οὕτω καὶ τῷ Ἰφιδάμαντι ἐπίσπαστρον οἶον εἰς ὄλεθρον τὸ οἰκεῖον δόρυ γέγονεν. ἀφραίνει ἄρα ὁ ῥηθεὶς πρωθήβης, μὴ ἀφιεῖς τὸ δόρυ, ἀλλ' ἐφελκόμενος δι' αὐτοῦ εἰς θάνατον. Τὸ δὲ λῖς κατὰ μὲν Ἀρίσταρχον, 3.186 ὡς φασιν οἱ περὶ Ἀπίωνα καὶ Ἡρόδωρον, ὀξύνεται, συνεξομοιούμενον τῷ χαρακτῆρι τοῦ κίς κίος, ἔτι δὲ καὶ τῷ τίς καὶ θίς καὶ ρίς, εἰ καὶ διαφόρως ταῦτα κλίνεται πρὸς τὸ λῖς. ὁ Αἰσχυρίων δέ, φασί, περισπᾶ διὰ τὸ καὶ τὴν αἰτιατικὴν περισπᾶσθαι. ὡς γὰρ μῦς μῦν, δρῦς δρῦν, οὕτω καὶ λῖς λῖν. εἰ δὲ μηδὲν τῶν εἰς ἰς περισπᾶται, ἀλλ' ὁ Αἰσχυρίων τοῦτο ἐποίει, ἐκφεύγων θηλυκὸν ἐπίθετον ὀξύτονον τὸ «λῖς πέτρη», ἐν Ὀδυσσεΐα ῥηθέν. καὶ οὕτω μὲν ἐκεῖνος τὸ λῖς, ὁ λέων, περιέσπα πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐπιθετικοῦ, ἀλλ' ἢ παράδοσις, φασί, τῷ Ἀριστάρχῳ πείθεται. (ἡ. 241–5) Ὅτι ἐν τῷ «ὡς ὁ μὲν αὐθι πεσῶν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον οἰκτρὸς ἄπο μνηστῆς ἀλόχου, ἀστοῖσιν ἀρήγων, κουριδίης, ἧς οὔτι χάριν ἴδε, πολλὰ δ' ἔδωκε. πρῶθ' ἑκατὸν βοῦς δῶκεν, ἔπειτα δὲ χίλι' ὑπέστη», αἴγας ὁμοῦ καὶ οἷς, «τά οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο» χάλκεον μὲν ὕπνον ἢ τὸν ἐκ σιδήρου φησὶ ἢ τὸν στερρὸν διὰ τὸ ἀνέγερτον, ὡς που καὶ χάλκεον ἔφη δεσμὸν καὶ οὐρανόν, ἢ καὶ τὸν οὐ μαλακόν, ὁποῖον καὶ τὸ ἀλλαχοῦ μαλακὸν κῶμα, ἀλλὰ σκληρόν. (ἡ. 242) Τὸ δὲ «οἰκτρὸς», ὃ ἐστὶν οἴκτου ἄξιος, δηλοῖ ὡς οἰκτίζεται τὸν Ἰφιδάμαντα καὶ ὁ ποιητὴς, οὕτω νέον καὶ ἀπὸ θαλάμου ἐξ ὑπογούου, ὡς ἐρρέθη, μετὰ κλέος Ἀχαιῶν ἐλθόντα διὰ τὸ φύσει φιλοπόλεμον. τοιοῦτοι γὰρ οἱ νέοι, ὡς καὶ Πίνδαρος δηλοῖ λέγων «γλυκὺς ἀπείρω πόλεμος. πεπειραμένων δὲ τις ταρβεῖ προσιόντα». Φαίνεται δ' ἐν τοῖς πρὸ τούτου ὁ ποιητὴς καὶ τὸν Πρωτεσίλαον ὁμοίως οἰκτιζόμενος. Ἀστοῖς δὲ ἀρήγων, τοῖς ἑαυτοῦ δηλαδή, τοῖς Τρωσίν. αὐτοὶ γὰρ ἀστοὶ τῷ Ἰφιδάμαντι, εἰ καὶ ἀσαφῶς ἔχειν δοκεῖ διὰ τὸ τῆς μετρικῆς συνθήκης ὑπερβατόν. (ἡ. 243) Τὸ γὰρ «κουριδίης» οὐ συντάσσεται τοῖς ἀστοῖς, ἀλλ' ὑπερβατῶς μετὰ τὸ «ἄπο μνηστῆς ἀλόχου» ὕστερον ἐπίτηδες κεῖται, ἵνα εὐθὺς ἐπισυνάψῃ συνεχῶς τὴν περὶ τῆς ἀλόχου ἱστορίαν. Τὸ δὲ «ἧς οὔτι χάριν ἴδε» συλλαμβάνεται μὲν τι καὶ πρὸς τὸ ἐν τοῖς ἐξῆς που ῥηθησόμενον χαριέστατον τῆς ἡβης, βοηθεῖ δὲ καὶ εἰς τὴν τραγικὴν τῶν ἐν εὐνῇ φιλτάτων ἀσπασμάτων χάριν. Μάλιστα δὲ χάρις ἐνταυθα ἐστὶ ἐκ τεκνοποιίας καὶ μακρᾶς συμβίωσης καλόν, ὣν στερηθεὶς ὁ Ἰφιδάμας, ὡς πρὸ ὥρας θανών, ἡμιτελῆ τὸν δόμον καὶ αὐτὸς ἔλιπεν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἧς χάριν», τοῦτο δὴ τὸ Ὀμηρικόν, ἐνάγει νοεῖν, ὅτι τὸ χάριν ἀντὶ τοῦ ἔνεκεν ὄνομα ὄν ἐπιρρηματικὸν ἐντεῦθεν ποθεν εἴληπται. ὁ γὰρ εἰπών, ὅτι σοῦ χάριν τάδε ποιῶ ἢ ὑπομένω, δηλοῖ πάντως τὸ διὰ σὴν χάριν, ἵνα σοι 3.187 χαρίσωμαι. διαφέρει δὲ τὸ τοιοῦτον αἰτιολογικὸν τοῦ ἔνεκεν, ὅτι αὐτὸ μὲν ἐπὶ μόνων χαρίτων τίθεται τῶν ὑπὲρ τινων, τὸ δὲ ἔνεκεν ἀπλῶς αἰτιολογεῖ πλατύτερον, οἶον ἔνεκά σου ὀπλίζομαι, ἦγουν κατὰ σοῦ, ὡς πολεμήσω σοι, οὐ μὴν χάριν σοῦ.] Τὸ δὲ «ἔδωκε» δις ῥηθέν ἐν τέλει ἐννοιῶν κατὰ σχῆμα κάλλους ἀνάγει καὶ τὰ ἔδνα εἰς τὸ δῶρον καθάπερ εἰς τι γένος. (ἡ. 244) Τὸ δὲ «ἑκατὸν βοῦς ἔδωκεν» ἐξηγητικόν πῶς ἐστὶ τοῦ γυνῆ ἀλφεσίβοια, αἱ γὰρ τοιαῦτα ἔδνα λαμβάνουσαι εἶεν ἂν ἀλφεσίβοιαι. [Ὅτι δὲ οὐ ταῦτὸν τὸ ἑκατὸν βοῦς καὶ τὸ ἑκατόμβιον, πολλαχοῦ φαίνεται. οὕτω δὲ οὐδὲ ἡ ἑκατόμβη ταυτίζεται τούτοις.] Ἐν δὲ τῷ τόπῳ τούτῳ δηλοῦται καί, ὡς ἐν οὐ πολυτιμήτοις τισὶ παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἦν ἢ τῶν ἔδνων μεγαλοπρέπεια. ἐν θρέμμασι γὰρ ὡς τὰ πολλά. [Θρέμματα δ' ἔφαμεν ἄρτι τὰ τετράποδα, οὐ μὴν ἑτεροῖά τινα, ὁποῖον καὶ αἱ περιστραί, ἃς ὁ Λιβάνιος θρέμμα φησὶ δεινὸν καταδουλώσασθαι νέους.] (ἡ. 244 ς.) Τὸ δὲ «χίλια ὑπέστη», ἦγουν ὑπέσχετο, «αἴγας ὁμοῦ καὶ οἷς» καινοπρεπῶς μὲν ἐσχημάτισται, λόγου δὲ ὅμως ἔχεται. τὸ γὰρ χίλια, ὥσπερ καὶ τὸ πολλά, οὐδετέρως λεχθὲν ὡς πρὸς γενικόν τι νοεῖται τὸ ζῶα ἢ θρέμματα ἢ κτήματα. διὸ καὶ ἔλλειπτικῶς εἰρησθαι δοκεῖ, ὡς ἐν τῷ χίλια λείποντος τοῦ ζῶα ἢ τοιούτου

τινός, καθὰ καὶ ἐν τῷ «πολλὰ δ' ἔδωκε», καὶ ἐν τῷ «τά οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο». ἔστι δὲ καὶ Ἀττικὸν τὸ κατὰ γένους ὑπαλλαγὴν εἰπεῖν χίλια αἶγας ὁμοῦ καὶ οἷς, ἃ ἐποιμαίνοντο. Ἐν δὲ τῷ ἐποιμαίνοντο οὐ μόνον τὸ κυριολεκτούμενον αἱ οἷς, ἀλλὰ καὶ βόες καὶ αἶγες συνεισάγονται καταχρηστικῶς, [ἤδη δὲ καὶ συνεκδοχικῶς, ἦγουν κατὰ σύλληψιν, ὡς τῇ ποιμάνσει συλλαμβανομένου καὶ τοῦ βουκολεῖν καὶ αἰπολεῖν.] Ὅρα δ' ἐν τούτοις καὶ τὸν Τρωϊκὸν ἐν ζώοις περιουσιασμόν, εἶπερ ὁ Ἰφιδάμας τοσαῦτα εἶχεν, ὧν μέρος τὰ ῥηθέντα πολλὰ ἔδνα. εἰ δὲ καὶ νῆες Θρακικαὶ τοῖς Τρωσὶν ἐπικουρίαν ἔστελλον, σημειῶσαι ὡς οὐκ ἠσυχολοῦντο θαλασσοκρατεῖν οἱ Ἀχαιοί, ἐνὸς καὶ μόνου γινόμενοι τοῦ περὶ τὴν Τροίαν πονεῖσθαι διὰ τὸ ἀπὸ χρημοῦ δέκατον 3.188 ἔτος τῆς ἀλώσεως. (η. 247) Ὅτι λαφυραγωγῶ ἀριστέως τὸ «βῆ δὲ φέρων ἄν ὅμιλον Ἀχαιῶν τεύχεα καλά». (η. 248) Ὅτι καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐφάνη, ὡσπερ τὸ κορυφαῖος, οὕτω καὶ τὸ δῖος καὶ τὸ ἀριδείκετος διὰ τὴν φύσιν τῆς αὐτῶν σημασίας γενικῆ συντάσσονται ὡς οἷα ὑπερθετικά. Φησὶ γοῦν «Κόων ἀριδείκετος ἀνδρῶν», ὡσπερ καὶ «δῖα γυναικῶν», τέτριπται δὲ καὶ τὸ «κορυφαῖος τῶνδ' ἐτινων». ἢ γὰρ ἐπίτασις τοῦ ἄ-ρ-ι μορίου, καὶ ἡ παρωνυμία τῆς ἐξεχούσης κορυφῆς καὶ τοῦ εὐρυμέδοντος Διός, δύναμιν ὑπερθετικὴν τοῖς ῥηθεῖσιν ὀνόμασιν ἐπορίσαντο. Σεμνύνει δὲ Ὅμηρος τὸν Κόωνα εἰπὼν ἀριδείκετον ἐπὶ αὐξήσει τοῦ κατὰ τὸν βασιλέα ἔργου, ὃς τὸν οὕτω μέγαν ἔρριψεν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν ἀριδείκετος καὶ κορυφαῖος καὶ δῖος εὐλογον ἔχουσι τὴν ὑπερθετικὴν μετὰ γενικῆς σύνταξιν, ἐν δὲ τῷ «νικᾷ γὰρ ἡ ἀρετὴ με τῆς ἔχθρας πολὺ» καινῶς τὸ πολὺ ἀντὶ τοῦ πλεον ληφθὲν γενικῆ συντέτακται. τὸ δὲ γε «μεταβολὴ πάντων γλυκύ» ἀλλοῖόν τι παρὰ ταῦτά ἐστιν.] (η. 248-56) Ὅτι κινδυνεύει ὁ πρεσβυγενὴς Ἀντηνορίδης Κόων διὰ τὸν ἀδελφὸν Ἰφιδάμαντα. ὡς γὰρ ἐνόησε τὸν ἀδελφὸν πεσόντα, «κρατερόν ῥά ἐ», ἦγουν αὐτόν, «πένθος ὀφθαλμοὺς ἐκάλυψεν», ὃ ἐστὶ περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ ἐλυπήθη, «στῆ δ' εὐράξ σὺν δουρὶ λαθῶν Ἀγαμέμνονα δῖον», καὶ κλέψας οὕτω τὴν νίκην, «νύξε δέ μιν κατὰ χεῖρα μέσην ἀγκῶνος ἔνερθε», κατὰ δὲ τινὰς ὑπερθεθῆν, «ἀντικρὺ δὲ διέσχε φαεινοῦ δουρὸς ἀκωκῆ. ῥίγησε δ' ἄρ' ἔπειτα» ὁ βασιλεὺς, «ἀλλ' οὐδ' ὡς ἀπέληγε μάχης ἠδὲ πτολέμοιο, ἀλλ' ἐπόρουσε Κόωνι ἔχων 3.189 ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος». (η. 257-61) Καὶ ὁ μὲν Κόων «Ἰφιδάμαντα κασίγνητον καὶ ὄπατρον ἔλκε ποδός», ἐπιβώμενος πάντας ἀρίστους. ἤδη γὰρ αὐτὸν ὑποτρέχει δειλία καὶ οὐ θαρρεῖ μόνος ἔλκειν. ὁ δὲ βασιλεὺς ῥίψας καὶ αὐτὸν ἐπ' Ἰφιδάμαντι «κάρη ἀπέκοψε παραστάς», ἦγουν ἔτεμε τὴν αὐτοῦ κεφαλὴν θείς ἄνω τοῦ Ἰφιδάμαντος, καὶ ὡσπερ ἐπιξήνω μακελλικῶς τῷ ὑποκειμένῳ νεκρῷ χρησάμενος. καὶ οὕτω κακὸν ἐπὶ κακῷ κεῖται, τὸ παροιμιῶδες, καὶ ἔχει ἀστεῖσμόν τε καὶ βαρύτητα ἠρωϊκὴν ἢ πρᾶξις αὐτῆ. (η. 262 ζ.) Εἶτα συμπληρῶν Ὅμηρος τὸ νόημά φησιν· ὡς οἱ μὲν Ἀντηνορίδαι ὑπὸ τῷ βασιλεῖ «πότμον ἀναπλήσαντες ἔδυν δόμον Ἄϊδος εἶσω», ὁ δὲ ἐποίει τὰ ῥηθησόμενα. Ἔστι δὲ τὸ «πότμον ἀναπλήσαντες» ἀντὶ τοῦ ἐντελῶς θανόντες καὶ μὴ κατὰ ἡμιθανεῖς διατεθέντες, ἢ καὶ ἄλλως ἀντὶ τοῦ τὴν τύχην πληρῶσαντες. εὐποτμίαις γὰρ καὶ δυσποτμίαις οἱ τεθνεῶτες οὐχ' ὑπόκεινται, οὕτω καὶ μοῖραν ἀναπλήσαι βίотου τὸ πληρῶσαι τὴν ζωὴν. τὰ δὲ τοιαῦτα περίφρασις ἐστὶ τοῦ θανεῖν. Ὅρα δὲ ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ ὡς ἀτυχίαν μὲν ἐνταῦθα, οὐ μὴν ἀνανδρίαν ἔστι τοῦ βασιλέως αἰτιάσασθαι, ὃς ἀριστεύων ἐκ πλαγίου τιτρώσκειται λεληθότως, οὐ μὴν προτροπάδην φεύγων κατὰ νώτων, ἀλλ' οὐδὲ κατὰ στέρνου, ὧν οὐδέτερον ἠρωϊκῆς ἦν ἀνδρίας. Σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοί, ὡς τὴν ἀριστερὰν ἐβλήθη χεῖρα ὁ βασιλεὺς, ἀπὸ τοῦ ἐν τῷ ἐπιταφίῳ ἀγῶνι ἐθέλειν ἀθλῆσαι ἄκοντι. οὐ γὰρ ἂν ἀκοντίσειν ἠθέλησεν ἐναγώνια, εἰ τὴν δεξιὰν ἐτέτρωτο, πλὴν εἰ μὴ που ἦν ἀμφιδέξιος. (η. 251) Τὸ δὲ «εὐράξ» δηλοῖ μὲν τὸ ἐκ πλαγίου, γίνεται δέ, φασίν, ἀπὸ τοῦ πλευράξ. Ὁξύνεται δὲ κανόνι τοιούτω. τὰ εἰς ἄ-ξ ἐπιρρήματα ὀξύνεται πλὴν τοῦ ἄπαξ. Ἡ καὶ ἄλλως καθολικώτερον· τὰ εἰς ἄ-ξ λήγοντα ἐπιρρήματα ὀξύνονται· ἀπρίξ, ὑποδράξ, διαμπάξ,

πύξ, γνύξ, πλὴν τοῦ ἅπαξ 3.190 καὶ πέριξ. τὸ παρέξ διαφορεῖται, καὶ παρ' Ὀμήρῳ μὲν ὀξύνεται, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον βαρύνεται. Ἰστέον δὲ ὅτι καθ' Ἡρακλείδην διαλέκτου Ἰωνικῆς καὶ Αἰολικῆς ἐστὶ τὸ εὐράξ. Ἡ γὰρ τῶν Ἰώνων καὶ Αἰολέων, φησί, διάλεκτος τὰ πρῶτα σύμφωνα αἶρειν εἴθωθεν, ἄν τε ἔν ἦ, ἄν τε καὶ δύο τύχη, ἔν μὲν ὡς ἐπὶ τοῦ λαιψηρός αἰψηρός, πήγανον ἦγανον, δεινόν αἰνόν, δύο δὲ ὡς ἐπὶ τοῦ πλάνη. ἀπελθόντων γὰρ τῶν ἐξ ἀρχῆς δύο συμφώνων γίνεται ἄνη καὶ κατὰ ἀντίθεσιν τοῦ ᾠν εἰς τὸ ᾠλ ἄλλη. οὕτω δὲ καὶ ἐκ τοῦ πλανᾶ[σθαι, φησί, τὸ ἀλάσθαι, καὶ ἐκ τοῦ φθειρω δὲ ἀπελθόντων τῶν ἐν ἀρχῇ κειμένων δασέων τὸ ἔρρω φησί γίνεσθαι] καθ' ὁμοιότητα τοῦ κείρω κέρρω Αἰολικοῦ. ὁμοίως οὖν καὶ ἐκ τοῦ πλευράξ ἀφήρηται τὰ κατάρχοντα δύο σύμφωνα, καὶ λέλειπται τὸ εὐράξ, ὃ κεῖται καὶ παρὰ Λυκόφρονι. [Τοῖς δὲ τὸ κατ' ἀρχὴν ἐν σύμφωνον ἀποβάλλουσι συντακτέον καὶ τὸ σὺς ὕς, σμικρός μικρός, καὶ τᾶλλα ὅσα ἐτέρωθι κεῖται, ἐν οἷς καὶ τὸ σιαγών ὑαγών τὸ καινότατον, καὶ τὸ σμάραγδος μάραγδος, οἷον «μάραγδον εἶναι ταῦτ' ἔδει καὶ σάρδια». ὅτι δὲ τὴν εἰρημένην ὑαγόνα κατὰ ἀναλογίαν φασὶν εἶναι ἀπὸ τοῦ ὕς ὑός, εἴσεται ὁ τῶ εἰπόντι περιτυχόν.] (η. 253) Τὸ δὲ «διέσχε» καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ διέσχισε, διήλθε, διήλασε. τοιοῦτον καὶ τὸ «διασχὼν τὴν νεφέλην», καὶ κεῖται ἡ λέξις παρὰ πολλοῖς. Ὁ δὲ Κωμικὸς δίχα προθέσεως φησιν «οὐκ ἔσχον τὴν γαστέρα», ἦγουν ὀπτωμένην οὐκ ἔσχασα, καὶ ἔστι τοῦτο πρωτότυπον τοῦ σχάζω. Ἔχει δὲ πολλὴν διαφορὰν τὸ ἔσχον καὶ τὸ διέσχον. τὸ μὲν γὰρ ἀπλῶς δηλοῖ σχίσμα, τὸ δὲ διασχεῖν πλέον τι σημαίνει. τὸ διαμπερὲς γάρ. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς φησιν «ἀντικρὺ δὲ διέσχε». Φαεινὸν 3.191 δὲ δόρυ τὸ δι' ἐπιμέλειαν ἠκονημένον καὶ ἐσμηγμένον καὶ διὰ τοῦτο λαμπρόν. (η. 254) Τὸ δὲ «ρίγησεν» ὡς διαφέρει τοῦ ἐρρίγωσεν, ἀλλαχοῦ εἴρηται. (η. 255) Ὅρα δ' ἐνταῦθα τὸ γενναῖον τοῦ βασιλέως, εἰ καὶ ριγῆσας μετὰ πληγὴν ὅμως οὐκ ἀπέληγε μάχης. ριγῆσαι μὲν γὰρ ἐπὶ πληγῇ ἀνθρώπινον, ἀνδρεῖον δὲ τὸ ὑποστῆναι καὶ οὕτω μάχην. Τὸ δὲ «μάχης ἠδὲ πτολέμοιο», εἴτε διαφορὰν τινα ὑποδηλοῖ τοῦ μάχεσθαι καὶ πολεμεῖν, εἴτε ταυτίζονται, προδεδήλωται. Ὁ δὲ πτόλεμος Κυπρίων καὶ Ἀττικῶν λέξις καθ' Ἡρακλείδην ἐστὶ, καθὰ καὶ ἡ πτόλις, ὧν ἴδιον παρεντιθέναί ρήμασι καὶ ὀνόμασι τὸ ᾠτ. ἔνθεν, φησί, καὶ ἡ ἄνακτος καὶ νυκτὸς γενικὴ ἔχει τὸ ᾠτ. τῶν αὐτῶν δὲ καὶ τὸ ἀνύω ἀνύτω, καὶ ἀρύω ἀρύτω, ἐξ οὗ καὶ ἡ παρὰ τῶ Κωμικῶ ἀρύταινα. (η. 256) Ἀνεμοτρεφὲς δὲ ἔγχος τὸ τραφέν καὶ ἐγγυμνασθὲν τὰς ἴνας ἀνέμῳ καὶ διὰ τοῦτο στερρόν καὶ οὐκ εὐθραυστον, ἀλλὰ εὐτονον, ὅποια τὰ ἐν εὐηνέμοις χωρίοις τρεφόμενα φυτά. διὸ καὶ ἡ τοῦ Ἀχιλλέως μελία κατὰ τὸν ποιητὴν Πηλίου ἐκ κορυφῆς τέτμηται, ὅπου μάλιστα ἦν ἀνέμοις εὐγύμναστος. Ἔτεροι δὲ ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος νοοῦσι τὸ οἷον ἀνεμοτρεπὲς καὶ ἀντιτασσόμενον ἀνέμοις διὰ στεριφότητα, καὶ οὐ τοιοῦτον οἷον ἂν ἐξαπίνης ἄνεμος βόθρου τ' ἐκστρέψη καὶ τανύση ἐπὶ γῆν, ὃ περὶ ἔρρους νεοθηλοῦς λέγει που ὁ ποιητὴς. Ἄλλοι δὲ ἀνεμοτρεφὲς φασὶ τὸ κοῦφον καὶ εὐκίνητον. [Καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ ἀνεμοτρεφὲς ἔγχος. κῦμα δὲ που ἀνεμοτρεφὲς, ὅπερ ἀνέμῳ αὐξεται τρεφόμενον, ἦγουν πηγνύμενον καὶ συνιστάμενον, ὡς κορυφοῦσθαι καὶ μὴ δίκην ἐπιπέδου ὡς ἐν νηνεμία ἠπλώσθαι.] (η. 257) Ἐν δὲ τῶ «κασίγνητον καὶ ὄπατρον» γενικὴ μὲν λέξις ὁ κασίγνητος, εἰδικὴ δὲ ὁ ὄπατρος, λεχθεῖσα πρὸς διαστολὴν τῶν μὴ τοιούτων. δύναται δὲ καὶ ἐκ περισσοῦ κεῖσθαι ὁ ᾠκᾠτὶ σύνδεσμος. Ἔστι δὲ ὄπατρος ὁ ὀμόπατρος, ἀντιδιαιρούμενος τῶ ὀμομητρίῳ. Εἰ δὲ ὠφειλεν οὕτω δασύνεσθαι ἢ ἄρχουσα ἐκ τοῦ ὀμοῦ, ἀλλὰ ψιλοῦται ἄλλως, διότι τὸ ᾠο πρὸ τοῦ ᾠπ οὕτω πάσχει, εἰ μὴ κατὰ ἀναφορικὴν ἔννοιαν εἶη, σεσημειωμένου τοῦ ὀπλή καὶ ὄπλον καὶ τῶν παρ' αὐτά. ἀναφορικὰ δὲ εἰσι τὸ ὀποῖος, ὀπόσος, ὀπηλίκος καὶ 3.192 τὰ τοιαῦτα. παραδείγματα δὲ τοῦ κανόνος, ὀπιπεύω, ὀπή, ὀπώρα, ὀπάων, παρὰ τὸ ἔπω τὸ δασυνόμενον. οὕτως Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος, τὸ δὲ λέγειν ὡς ἡ συγκοπὴ ἐψίλωσεν αὐτὸ οὐ πάνυ ἀσφαλές, οὐ γὰρ πάντα δι' αὐτὴν ψιλοῦνται, ἀλλ' ἔστιν ἂ μένουσι

δασυνόμενα, ὡς καὶ τὸ ἐστήκαμεν ἕσταμεν. (η. 264 ς.) Ὅτι ἀνδρικοῦ στρατιώτου ἔργον τὸ «αὐτὰρ ὄ», ἤγουν οὗτος, «τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν ἔγχεϊ τ' ἄορί τε μεγάλοισί τε χερμαδίοισι». Καὶ ὄρα τὸ «μεγάλοισι», δι' οὗ ὑψοῦται τὸ ταπεινὸν τῆς τῶν χερμαδίων ὑποκορίσεως, ὃ καὶ ἡ Ὀδύσεια ποιεῖ ἐν τῷ «μάλα γὰρ μέγα θηρίον ἦεν». Ὡς δὲ τὸ ἐπιπωλεῖσθαι καὶ ἡ ἐπιπώλησις καὶ ὅλως τὸ πωλεῖται, ὡς τὸ «πωλεῖται τις δεῦρο γέρων ἄλιος», μεγεθύνεται παρὰ τῷ ποιητῇ, δῆλόν ἐστιν. (η. 264–6) Ὅτι ὄφρα μὲν τῷ βασιλεῖ «αἶμα ἔτι θερμὸν ἀνήνοθεν», ἦτοι ἀνεφέρετο, «ἐξ ὠτειλῆς», ἦν ὑπὸ Κόωνος ἔπαθεν, «ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν», ἦτοι μετήρχετο τοὺς πολεμίους «ἔγχεϊ τε» καὶ ἐξῆς, ὡς προσεχῶς ἐρρέθη. Ἐνθα ὄρα τὸ μένος καὶ τὸ θάρσος τοῦ ἥρωος. (η. 267 ς.) «Αὐτὰρ ἐπεῖ», φησί, «τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἶμα, ὄξειαι δ' ὀδύνας δῦνον μένος Ἀτρείδαο», διὰ τὸ ἤδη φλεγμαίνειν τὸ τραῦμα καὶ οὕτω νύττεσθαι αὐτὸν ὑπὸ ἐγκοπτικῆς ἀλγηδόνας, ὡς οἶα ὑπὸ κέντρου ὀξέος τινός. καὶ ἔστι καιριωτάτη λέξις ἐνταῦθα τὸ ὄξειαι καὶ δυσμετάληπτος, ἤγουν δυσερμήνευτος, καὶ μόνοις τοῖς πεπειραμένοις τοιοῦτου νύγματος δῆλον τὸ ταύτης καίριον γίνεται. (η. 269–72) Εἶτα διδάσκει παραβολικῶς, ποία ὀξύτητι ἔοικεν ἡ τοιαύτη ὀδύνη, ὅτι δηλαδὴ τῇ ἐν ταῖς ὠδίσι τῶν τικτουσῶν, ἦν καὶ βέλος ὀξύ καλεῖ καὶ δριμύ, ἔτι δὲ πῶς καὶ πικρὸν ἐν τῷ πικρὰς ὠδίνας εἰπεῖν. Φησὶ γὰρ «ὡς δ' ὅτ' ἂν ὠδίνουσαν ἔχη βέλος ὀξύ γυναικα δριμύ, τό τε», ἤγουν ὅπερ, «προῖεῖσι μογοστόκοι Εἰλείθυιαι Ἥρης θυγατέρες πικρὰς ὠδίνας ἔχουσαι, ὡς ὄξειαι ὀδύνας δῦνον μένος Ἀτρείδαο». Καὶ ὄρα ὅτι τε ἀποδεξάμενος τὸ «ὀδύνας δῦνον» δις αὐτῷ ἐχρήσατο, περὶ οὗ ἐφεξῆς ῥηθήσεται, καὶ ὅτι κύκλου σχῆμα τι ὁ τόπος ἔχει. ὁ γὰρ πρὸ τῆς παραβολῆς στίχος καὶ ἡ παραβολικὴ ἀπόδοσις παρὰ μίαν λέξιν ταυτίζονται κατὰ πάντα, οἶα τοῦ ποιητοῦ ἐπίτηδες τὴν πικρὰν ἐνταῦθα ἔννοϊαν γλυκάναντος σχήμασι καλοῖς. αἴτιον δ' ὅτι οὔτε τὸ δριμύ οὔτε τὸ πικρὸν οἰκεῖον ταῖς ὠδίσι, ὡς τὸ ὀξύ φασιν οἱ παλαιοί. διὸ ἐκ τοῦ ὄξειαι ἀρξάμενος Ὅμηρος εἰς αὐτὸ 3.193 πάλιν κατέληξε διὰ τὸ τῆς λέξεως καίριον. (η. 266) Τὸ δὲ «ἀνήνοθεν» ἀγωγὴν μὲν ἔχει, ὁποῖαν ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ τὸ ἐνήνοθεν. ἐκ τοῦ ἔθω γὰρ ἡ ὠθω γίνεται, ταῦτόν δὲ ἐστὶ τῷ ἀνηκόντιζεν, ὅπερ ἀλλαχοῦ κεῖται. (η. 267) Ἐλκος δὲ φιλοσόφως λέγει οὐ τὸ ἤδη ἔμπυον, ἀλλὰ τὴν τῆς συνεχείας λύσιν, διὰ τὸ παρεϊκῦσθαι τῆς κατὰ φύσιν θέσεως. διότι δὲ τὰ παρελκυσθέντα οὐ πελάζει, διὰ τοῦτο ἐτόλμησέ τις καὶ ἄπελος τὸ ἔλκος εἰπεῖν διὰ στέρησιν τοῦ πελάζειν. Τέρσεσθαι δὲ τὸ ξηραίνεσθαι καὶ τέρσω τὸ ξηραίνω, ἐξ οὗ τὸ τερσαίνειν καὶ ὁ τῶν τυροποιούντων ταρσός, καλαθίσκος δηλαδὴ, ἐν ᾧ τυρὸς τέρσεται, καὶ ὁ τοῦ ποδός, [κατὰ δὲ τινὰς καὶ ἡ τῶν Κιλίκων Ταρσός. Ὅτι δὲ ὁ τῆς τυροποιίας ταρσός καὶ ταρρὸς λέγεται κατὰ τὸ πυρσός πυρρὸς καὶ τὰ ὅμοια, δηλοῖ ὁ Κωμικὸς ἐν τῷ «ἀπὸ ταρροῦ τοὺς θεοὺς ὑπερφρονεῖς».] Τὸ δὲ «παύσατο δ' αἶμα» ἐρμηνεῖα ἐστὶ τοῦ ἐτέρσετο. Οὕτω καὶ Ταρσός ἢ πόλις ἐκλήθη, ὡς καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιηγητοῦ δηλοῦται, παυσαμένης τῆς τῶν ὑδάτων ἐπιρροίας ἐπ' αὐτήν. Εἰ δὲ καί, ἄλλως εἰπεῖν, πρωθύστερον κἀνταῦθα σχῆμα ἐστὶ, καὶ προηγεῖται μὲν φύσει τὸ «παύσατο αἶμα», ἔπεται δὲ τὸ «ἐτέρσετο ἔλκος», οὐκ ἂν εἴη τὸ «παύσατο αἶμα» ἐφερμηνευτικὸν τοῦ «ἔλκος ἐτέρσετο». (η. 268) Τὸ δὲ «ὀδύνας δῦνον» οὐ μόνον παρήχησίς ἐστι σώφρων, ἀλλὰ καὶ ἐτυμολογία τῆς ὀδύνης, οὕτω λεγομένης διὰ τὸ εἰς βάθος δύνειν. Ὅρα δὲ ὡς τὸ μὲν δύνειν ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν, τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ ἡ ὀδύνη βραχεῖα παραλήγεται. Καιρία δὲ λέξις ἐπὶ τῶν τοιούτων ἡ ὀδύνη, διὸ ἐπιμένει καὶ αὐτῇ, ὡς ἐρρέθη, ὁ ποιητής. (η. 269) Τὸ δὲ «ὠδίνουσαν» παρακείμενον ταῖς ὀδύναις παρήχησιν 3.194 ἐμφαίνει παρερριμμένην ἀπλῶς οὕτω καὶ εἰκῆ καὶ ἀπραγματεύτως εἰς ὁμοιότητα μόνης ἐξηχήσεως, οὐ μὴν καὶ γραφῆς, ὁποῖαι καὶ ἄλλαι καινόφωνοι προεγράφησαν. ἴσως δὲ καὶ ἐτυμολογικῶς παράκεινται ταῖς ὀδύναις αἱ ὠδίνες. δοκεῖ γὰρ ἐκ τῆς ὀδύνης γίνεσθαι ἡ ὠδὶν κατὰ ἕκτασιν τῆς ἀρχούσης καὶ τροπὴν τοῦ ὠ εἰς ὠ. Ἔστι δὲ κυρίως ὠδίνειν τὸ ἐπὶ τόκῳ ἀλγεῖν. εἰ δὲ

ποτε καὶ τὸ γεννᾶν οὕτω λέγεται, ἀπὸ τοῦ παρακολουθοῦντος λέγεται, ἦγουν ἐκ τῶν ὠδίνων, αἱ ταῖς τικτούσαις ἔπονται. ἡ δὲ τοῦ Σοφοκλέους Τέκμησσα ἐν τῷ «ὥστε μ' ὠδίνειν τί φής» τὸ ὑπερβολικῶς λυπεῖσθαι ὠδίνειν εἰποῦσα ἔχει συγγνώμην ὡς γυναικικῶς ἐκ πείρας φράσασα. Τὸ δὲ «βέλος ἔχη» κάτοχον ὀδύνας βούλεται εἶναι τὴν ὠδίνουσαν, καὶ οὐκ ἔστι φράσαι κάλλιον. ἐντεῦθεν καὶ θυμῷ κάτοχος λέγεται τις καὶ λύπη καὶ Ἄρει καὶ τοῖς ὁμοίοις. Δῆλον δ' ὅτι σωματικώτερον ἢ ποιήσις ὄργανόν τι ταῖς Εἰλειθυίαις δίδωσι τηλεβόλον, ἐξ οὗ βέλος ὄξυ ταῖς τικτούσαις προίεται ὡς ἐκ τόξου ὀιστός, ἵνα ὥσπερ ἡ Ἔρις εἶχέ τι τέρας πολέμου ἐν χερσὶ καὶ ὁ Ζεὺς δὲ ἀστραπὴν, οὕτω καὶ τὰς ὠδῖνας αἱ Εἰλειθυίαι, ἅς καὶ προίεισι βέλους δίκην κατὰ τῶν τικτουσῶν. (ἡ. 270) Ἔστι δὲ τὸ «προίεισιν» ὅμοιον τῷ τιθέασιν τιθεῖσιν. ὡς γὰρ ἐκεῖνο τῇ πληθυντικῇ δοτικῇ ὁμοφωνεῖ τῆς οἰκείας μετοχῆς, οὕτω καὶ τοῦτο. Τὸ δὲ «μογοστόκοι Εἰλειθυίαι» παροξύνεται ὁμοίως τῷ πρωτοτόκοι γυναῖκες ὡς ἐνέργειαν δηλοῦν τὴν κατὰ τῶν τικτουσῶν. τὰ γὰρ τοιαῦτα τῶν συνθέτων, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, ἐνέργειαν ὑπισχνούμενα, παροξύνονται, εἰ μὴ κανὼν ἄλλος κωλύει, χωρὶς τοῦ ἰππόδαμοι. αὐτὸ γὰρ ἄντικρυς τῷ κανόνι μάχεται. ἐνεργητικὸν γὰρ ὄν καὶ κανόνα μὴ ἔχον κωλύοντα προπαροξύνεται. Πλεονασμὸν δὲ τοῦ -σ ἢ μογοστόκος ἔχει, ὡς ἂν οὕτως εὐχρηστηθεῖη πρὸς μέτρον. οὕτω καὶ ἐν τῷ θέσφατον καὶ θεσπέσιον καὶ θεόσδοτον καὶ τοῖς ὁμοίοις τὸ -σ δι' ὁμοίαν αἰτίαν ἐπλεόνασε. (ἡ. 271) Θυγατέρες δὲ Ἦρας γαμηλίου μυθικῶς αἱ μογοστό 3.195 κοὶ Εἰλειθυίαι ὡς ἐπιστατοῦσαι τόκοις καὶ ἐν τῷ ποιεῖν τὰ ἔμβρυα εἰς φῶς ἐλεύθειν μόγους ταῖς τικτούσαις ἐκ τῶν ὀδυνῶν ἐπάγουσαι, ὡς εἰ καὶ βέλη ἔπεμπον. καὶ ἴσως τοιοῦτῳ λόγῳ τοξική καὶ ἡ Ἄρτεμις ὡς τοῖς τόκοις οὕτως ἐπιστατοῦσα καὶ αὐτή. διὸ καὶ λοχεία ἐπονομάζεται. Λέγονται δὲ Εἰλειθυίαι παρὰ τὸ ἐλεύθειν, ὡς εἴρηται. διὸ καὶ γράφεται ἢ μὲν ἄρχουσα διὰ διφθόγγου, ὡς ἐπεντεθέντος τοῦ -ι εἰς τὴν τοῦ ἐλεύθω καταρχήν. ἢ δὲ μετὰ τὴν ἄρχουσαν ἔχει τοιοῦτον δίφθογγον καὶ αὐτὴν ἐκ τοῦ ἐλεύθω μεταθέσει τοῦ διχρόνου -υ συνήθως εἰς τὸ -ι δίχρονον. ἢ δὲ παραλήγουσα τὸ διὰ τοῦ -υ καὶ -ι δίφθογγον ἔχει, διότι τὰ εἰς -α θηλυκὰ ἐθέλουσιν ὡς τὰ πολλὰ τῷ -ι παραλήγεσθαι ἢ μόνῳ ἢ μετὰ καὶ ἄλλου φωνήεντος κατὰ λόγον διφθόγγου, μόνῳ μὲν, ὡς κοιλία καρδία καὶ ἄλλα μυρία, μετὰ δὲ ἄλλου φωνήεντος, ἢ τοῦ -α, ὡς μαῖα γαῖα, ἢ τοῦ -ε, οἷον εὐσέβεια Ἀδράστεια, ἢ τοῦ μικροῦ -ο, οἷον εὐροία σύρροια, ἢ μετὰ τοῦ -ω μεγάλου, ὁποῖον ἢ ῶα τοῦ ἐνδύματος, ἢ μετὰ τοῦ -υ, ὡς ἐν τῷ μυῖα καὶ Ἄρπυια, οἷς συντρέχει καὶ τὸ Εἰλειθυία, ὡς μὴ δυνατὸν ὄν μετὰ τοῦ -ο ἐνταῦθα συγκροτηθῆναι τὴν δίφθογγον. οὐ γὰρ προϋπόκειται τῆς Εἰλειθυίας ὄνομα, ᾧ ἔγκειται -ο μικρόν, ἵνα ἐκεῖθεν ἢ -ο-ι δίφθογγος γεννηθῇ, ὥσπερ ἡ 3.196 σύρροια ἔχει τὸ ῥόος προϋποκείμενον καὶ τὸ νόος ἢ ἔννοια καὶ τὸν βόα ἢ Εὐβοία καὶ τὸν χροά ἢ εὐχροία. ἐξ ἀνάγκης οὖν τὸ Εἰλειθυία συνεξηκολούθησε τῷ κυνάμια, Ὠρείθυια, Ἄρπυια. [Διασταλτέον δὲ τοῦ εἰρημένου κανόνος τὸ μῶα καὶ τὸ πᾶα, ὧν σημασία τὸ μοῦσα, πᾶσα. ταῦτα γὰρ, καὶ εἴ τι δὲ ἕτερον κατ' αὐτά, οὐ παραλήγονται τῷ ἰῶτα τῆς παλαιότητος Δωρίδος ὄντα.] Καὶ οὕτω μὲν ὁ γέρων μῦθος καὶ ἡ πρεσβυτάτη γραμματικὴ μαιοῦνται τὴν Εἰλειθυίαν. ἡ δὲ φιλοσοφία ἐκδεξαμένη τελεσφορεῖ πρὸς ἀλήθειαν, λέγουσα θυγατέρας Ἦρας τὰς Εἰλειθυίας, ἐπειδὴ τῆνικαῦτα τὸ βρέφος εἰς φῶς ἐλεύθει, ὅταν τὰ ἐκ τῆς Ἦρας αὐτὸ προκαλέσῃται. τότε γὰρ τὸ ἔμβρυον ἐκκύπτει πρὸς γέννησιν ἱκανῶς ἔνδον θαλαμειθέν, ὅταν καὶ ὀλκῆς ἀέρος καὶ τῆς ἔξω ζωῆς ἐξ ἀνάγκης προσδέχεται. εἶεν ἂν οὖν Εἰλειθυίαι, ὡς μὲν ἐν ἀνθ' ἐνὸς φράσαι, ἐλεύσεις, σαφέστερον δὲ εἰπεῖν, αἱ εἰς φῶς ἐλεύσεις καὶ προαγωγαὶ τῶν κυοφορουμένων. οὐ μόνον δὲ πληθυντικῶς Εἰλειθυίαι παρ' Ὀμήρῳ, ἀλλὰ καὶ ἐνικῶς, ὡς τὸ «ὄθι σπέος Εἰλειθυίας». Σημεῖωσαι δὲ καί, ὅτι διαφερόντων φύσει τοῦ πικροῦ καὶ τοῦ ὀξέος ὁμῶς ἀμφοτέρων ἔμφασιν αἱ ὠδῖνες ἔχειν λέγονται. [Ἰστέον δὲ καὶ ὡς οἱ μεθ' Ὀμηρον ῥήτορες τὸ δριμύ μετεσκέυασαν εἰς ἡδύ τι, ἐννοίας δριμείας

λέγοντες, ἐν αἷς γλυκύτης ἐπιτείνεται, καὶ λέξεις δὲ δριμείας ὁμοίως.] (η. 274–9) Ὅτι ἀναχωρεῖ τῆς μάχης ὁ βασιλεὺς ἐλαύνων νηυσὶν ἐπὶ γλαφυραῖς, οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ διαπρύσιον ἐγκελευσάμενος τοῖς ἀρίστοις νηυσὶν ἀμύνειν φύλοπιν ἀργαλέην. ἐπεὶ φησὶν, οὐκ ἐμὲ θεὸς εἶασε πανημέριον πολεμίζειν. Καὶ ὄρα κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς οὐ τὸ τραυματισθῆναι τὸν βασιλέα λυπεῖ, ἀλλ' ὅτι πανημέριος κεκώλυται μάχεσθαι. ἀναφωνεῖ δὲ τοῖς ἀρίστοις τὸ τῆς ὑποχωρήσεως αἴτιον, ἵνα μὴ κακόν τι, φασί, μέγα περὶ αὐτοῦ ὑπονοήσαντες τὴν τάξιν λύσωσι. (η. 274) Καὶ ὄρα τὸ ἐπὶ νηυσὶν ἐλαύνειν συνήθως τῷ Ὀμήρῳ ῥηθέν, ἀντὶ τοῦ ἐπὶ νῆας, ὡς καὶ προϊῶν φησὶν «ἵμασεν ἵππους ἐπὶ νῆας γλαφυ 3.197 ράς». ἡ δὲ ῥηθεῖσα ἔννοια καὶ μετ' ὀλίγα ἐπὶ Διομήδους ἀπαρallάκτως αὐταῖς λέξεσιν ἐν δυσι καὶ ἐκεῖ στίχοις κεῖται. (η. 277) Τὸ δὲ «νηυσὶν ἀμύνετε φύλοπιν» ἐντελῶς καὶ νῦν πέφρασαι, ἄλλως δέ γε ἤρκει καθ' ἑαυτὸ ἐλλιπῶς καὶ μόνον τὸ ἀμύνετε οἷα σύνηθες γεγονός. (η. 274) Κεῖται δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ «ἦχθετο κῆρ» πρὸς διαστολὴν σωματικοῦ ἄχθους. (η. 280–3) Ἐν τούτοις δὲ καὶ τοὺς τοῦ βασιλέως ἵππους σεμνολογῶν Ὀμηρος ἐπὶ ταχυτῆτι καὶ δρόμῳ ἐναγωνίῳ φησὶν «ἠνίοχος δ' ἵμασσε καλλίτριχας ἵππους· τῷ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην· ἄφρεον δὲ στήθεα, ραίνοντο δὲ νέρθε κονίη, τειρόμενον βασιλῆα μάχης ἀπάνευθε φέροντες». (η. 282) Καὶ ὄρα τὸ «ἄφρεον» ὡς ἀπὸ θέματος τοῦ ἀφρέω, ἐξ οὗ τὸ ἀφρίζω, καθὰ καὶ ἐκ τοῦ ὀπλέω τὸ ὀπλίζω. (η. 281) Τὸ δὲ «πετέσθην» ἐπὶ ἀπλῶς ἵππων λεγόμενον διὰ τὸ πάνυ πολὺ τοῦ τάχους, οὗ χάριν καὶ ἠλίῳ ἵππος ἀνάκειται καθ' Ἡρόδοτον, τὸν τοῦ περωτοῦ Πηγάσου μῦθον συγκροτεῖ παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον. [Συντελεῖ δὲ καὶ εἰς τὴν τοῦ ἵππου ἐτυμολογίαν. ἵππος γὰρ λέγεται παρὰ τὸ ἵπτασθαι ποσί. διὸ καὶ ἐν δυσι ἵπτι γράφεται, οὐ μὴν ἐν ἐνὶ κατὰ τὸ ἵπος, ἡ παγίς τῶν μυῶν.] (η. 282) Σημεῖωσαι δὲ καὶ τὸ «ραίνοντο» οὐκ ἐπὶ ὑγροῦ ἀλλὰ κόνεως ῥηθέν. [(η. 275) Τίς δὲ ἡ διαπρύσιος βοή καὶ πόθεν γίνεται, δεδήλωται ἀλλαχοῦ.] (η. 284–90) Ὅτι Ἐκτωρ, ὡς ἐνόησε τὸν βασιλέα νόσφι κιόντα, ἐνεκελεύσατο τοῖς περὶ αὐτὸν συνήθως ἀνδρείους τε εἶναι καὶ μνησθῆναι ἀλκῆς, ἧς ἐξελάθοντο, σεμνολογήσας καὶ τὸν βασιλέα ἐν τῷ εἰπεῖν, ὡς οἴχεται ἀνήρ ὦριστος, ἐμοὶ δὲ μέγα εὖχος ἔδωκε θεός, οὐχ' ὅτι αὐτὸς τὸν βασιλέα ἔβλαψέ τι, ἀλλ' ὅτι αὐτὸς ἀνδραγαθήσει τοῦ τηλικούδε βασιλέως ἀπελθόντος. Πιστὸς δὲ ὁ διὰ τὸν βασιλέα λόγος τοῦ πολεμίου προσειπόντος ἐκεῖνον ὑπερθετικῶς μετὰ καὶ ἄρθρου τὸν ἄριστον ἄνδρα. Εἶτα ἐπάγων ὁ Ἐκτωρ ἀξίωσιν ὀτρυντικὴν εἰς ἔριν φησὶν «ἀλλ' ἰθὺς ἐλαύνετε μώνυχας ἵππους Δαναῶν, ἵνα ὑπέρτερον εὖχος ἄρησθε», νικήσαντες δηλαδῆ. (η. 291) Καὶ οὕτως εἰπὼν «ὠτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου». Ἐνεργὸς γὰρ παρὰ τῷ ποιητῇ καὶ δραστήριος καὶ τῷ ὄντι ἀνυστικὸς πᾶς λόγος στρατηγικὸς διδάσκοντι τοῖς ἄρχουσιν ὑπακούειν. (η. 284) Τὸ δὲ «νόσφι κιόντα» εὐφήμως ῥηθέν ἐπὶ ἀναχωρήσεως ταυτόν ἐστι τῷ οἰχόμενον, διὸ ἐπήγαγε τὸ «οἴχεται ἀνήρ ὦριστος». ἡ δὲ λέξις αὕτη καὶ ἐν ἄλλοις κεῖται. 3.198 Τὸ δὲ «νόσφι» μάχης ἀνευθεν ἀνωτέρω ἔφη. Τὸ δὲ εὖχος ὡς καίριον δις εἴρηται, ταυτόν ὄν τῷ κῦδος. διὸ ἐνταῦθα μὲν «εὖχος ἄρησθε» φησὶν «ὑπέρτερον», ἀλλαχοῦ δὲ «ἠράμεθα μέγα κῦδος». (η. 289 ς.) Ἐν δὲ τῷ «ἵππους Δαναῶν» τὸ μέτρον ταράσσει τὴν σαφήνειαν. τὸ γὰρ ὀρθόν· ἀλλὰ τοὺς ἵππους ἡμῶν ἐλαύνετε ἰθὺς Δαναῶν, ἀντὶ τοῦ ἐπ' εὐθείας καὶ ἀντικρὺ, ὅπερ ἀλλαχοῦ καὶ δίχα τοῦ ἵσθι λέγεται. (η. 292–8) Ὅτι «ὡς ὅτε πού τις θηρητῆρ κύνας ἀργιόδοντας σεύη ἐπ' ἀγροτέρῳ συτὶ καπρίῳ ἢ ἐλέοντι, ὡς ἐπ' Ἀχαιοῖσι σεῦε Τρῶας μεγαθύμους Ἐκτωρ Πριαμίδης βροτολοιγῷ ἴσος Ἄρηϊ. αὐτὸς δ' ἐν πρώτοισι μέγα φρονέων ἐβεβήκει», ὅ ἐστι περιφραστικῶς προεμάχετο, «ἐν δ' ἔπεσ' ὑσμίνῃ ὑπεραεῖ ἴσος ἀέλλη, ἢ τε καθαλλομένη ἰοειδέα πόντον ὀρίνει». Καὶ ὄρα, ὡς οὐκ ἄλλως ὁ Ἐκτωρ ἠρίστευσεν, εἰ μὴ ὁ Ἀγαμέμνων ὦχετο. καὶ ὅτι οὐκ ἐπὶ ἀνδρία τοὺς Τρῶας, ἀλλὰ θρασύτητι ἐξάφει. οὐ γὰρ αὐτοὶ λέοντες ἢ ἀγρότεροι σύες, ἀλλὰ ταῦτα μὲν οἱ φεύγοντες Ἀχαιοί, οἱ Τρῶες δέ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς μετ' ὀλίγα ἐτέρα δηλώσει παραβολὴ «κύνες ἀναιδεῖς». (η. 293)

Ἀργιόδοντες δὲ οἱ ὀξύδοντες, οἷς ἄργοι ὀδόντες, ὃ ἔστι ταχεῖς, θοοί, καὶ μεταληπτικῶς ὀξεῖς. (η. 293) Σεύειν δὲ τὸ παρακινεῖν καὶ παρορμαῖν, ἤδη δὲ καὶ ὀρίνειν. καιρία δὲ αὕτη λέξις ὡς ἐν ποιήσει, διὸ καὶ δις ἐνταῦθα κεῖται. Τὸ δὲ «ἐπ' ἀγροτέρῳ συῖ» ἀσφαλὲς ἦν καὶ κατὰ αἰτιατικὴν εἶπειν ἀγρότερον σὺν, ὃ ἔστιν ἄγριον, ὄν, ὡς καὶ προεδηλώθη, συνθέτως οἱ νεώτεροι σύαγρόν φασιν ὡς ὄναγρον. ὡσπερ δὲ Αἰτωλὸς Αἰτώλιος ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ σημαινομένου καὶ ἄμφω, οὕτω καὶ κάπρος κάπριος, ὁ πρὸς θήλειαν σὺν διαστελλόμενος. (η. 294) Τὸ δὲ «ἐπ' Ἀχαιοῖσι σεῦε Τρῶας», ἀντὶ τοῦ ἐφώρμησε τοῖς Ἑλλησι καὶ κατ' αὐτῶν ἐκίνησε. πολλαχοῦ γὰρ ἡ ἑπὶ πρόθεσις ἰσοδυναμεῖ τῆ ἑπὶ ἀφ' α. (η. 296) Πρώτους δὲ κἀνταῦθα τοὺς πρωταγωνιστὰς καὶ προμάχους λέγει. Τὸ δὲ «μέγα φρονέων» μετ' ὀλίγα καὶ ἐπὶ κάπρων ἐρεῖ κατὰ ἰδέαν γλυκύτητος. (η. 297 ς.) Ἡ δὲ κατὰ τὴν ἄελλαν παραβολὴ [πάνυ σεμνοτέρα οὕσα ἢ κατὰ τοὺς Τρῶας] τὸ τοῦ Ἑκτορος ὀξυκίνητον εἰς μάχην παραδηλοῖ [καὶ τὴν ἄνωθεν ἐκ Διὸς ὑπὲρ αὐτοῦ ῥοπήν, δι' ἣν, ὡς ἐκεῖθεν καταλλόμενος, οὐ φο 3.199 ρητὸς ἐνσκήπτει τοῖς Ἀχαιοῖς.] Τὸ δὲ ἐνέπεσεν ἀντὶ τοῦ ἐνέβαλε, συνέμιξε, καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ ὁμοίως καθ' ὑπερβατὸν κείσεται τι τοιοῦτον. τὸ μέντοι μετ' ὀλίγα «ἐν νήεσσι πέσον Ἀχαιοί» οὐ τοιοῦτόν ἐστιν, ἀλλ' ἀντὶ τοῦ ἀπέθανον λέγεται. Ἡ ἄελλαν δὲ ὑπεραέα οὐ μόνον τὴν ἄγαν πνεύσαν λέγει, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπερθεῖν, ὃ ἔστιν ὑπόθεῖν, ὁποῖός τις καὶ ὁ βορρᾶς ἐξ ὑψηλοῦ καταπνέων καὶ αὐτός. Ἡ καὶ ἄλλως εἶπειν, ὑπεραῆς, ἢ ἄνωθεν ὡς ἐν καθέτῳ καταλλομένη, ὃ ἔστι καταφερομένη τῆς γῆς, σφοδρὰ οὕσα καὶ ἀπαραφύλακτος, ὁποῖοί τινες καὶ οἱ στρόβιλοι. διὸ καὶ τὸ ἐνέπεσε θαυμασίως εἴρηται καὶ τὸ καταλλομένη. [Τὸ δὲ ἴσος οὐδ' ἐνταῦθα ποσότητα δηλοῖ, ἀλλὰ πολλὴν ὁμοιότητα, εἴληπται γὰρ φανερώς ἀντὶ τοῦ ὁμοῖος.] Πόντος δὲ ἰοειδῆς οὐ μόνον ὁ μέλας καὶ ἄνθος ἴου εἶδος ἔχων, ἀλλὰ καὶ ὁ πλατὺς καὶ ἀνεπιπρόσθητος τῆ ὄψει, δι' οὗ ἔστιν ἰέναι ἀκωλύτως τὸ βλέπειν, ὡς ἐν τινὶ παραβολῆς νοήματι δηλοῖ ὁ ποιητής. Ἐκ δὲ γε τοῦ ῥηθέντος ἄνθους τοῦ χαμαῖου καὶ νεφέλη κατὰ τινὰ ποιητὴν ἕτερον ἰοειδῆς, ἦτοι μέλαινα. (η. 299 ς.) Ὅτι ἐπὶ μὲν Ἀγαμέμνονος ἀριστεύοντος Μούσας ῥητῶς ἐκάλεσεν εἰς ἀφήγησιν τῶν πιπτόντων, καθὰ προεγράπται, ὡς ἐπὶ μεγάλῳ τινὶ ἔργῳ. ἐνταῦθα δ' ἐπὶ Ἑκτορος ἑαυτὸν ἐρωτᾶν δοκῶν ὁ μουσοτραφῆς ποιητής φησιν «ἐνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν Ἑκτωρ, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκε», τουτέστιν, ὅτε κατὰ τὸ εἰμαρμένον εὐτυχῶς ἔσχε. Τοῦτο δὲ λέγει καταβάλλον τὸ τοῦ Ἑκτορος τρόπαιον καὶ τρόπον τινὰ οὐ φύσει λέγων αὐτὸν ἀριστεύειν, ἀλλὰ νόθοις ἐκ τοῦ μοιριδίου ἀγλαΐζεσθαι ἀριστεύμασιν. (η. 301–3) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἀκριβῶς φιλέλλην ὢν ὁ ποιητής τοὺς μὲν ὑφ' Ἑκτορος ἀναιρουμένους Ἀχαιοὺς ἐπιτρέχει ὡσεὶ καὶ τυχόντας ἀνθρώπους καὶ οὐ πολυλογεῖ ἐπ' αὐτοῖς, ἀλλὰ μόνον ἐξονομάζει αὐτούς, ὡς ἂν τῆ βραχυλογία τὸ τῶν Ἑλλήνων ὄνειδος ἐπικρύπτοιο, ἐπὶ δὲ γε τοῦ Ἑλληνικοῦ βασιλέως πολὺν λόγον κατέτεινεν, ἄλλα τέ τινὰ ποιῶν καὶ γενεαλογῶν δὲ τοὺς ὑπ' ἐκείνῳ πίπτοντας, οἷον τοὺς Πριαμίδας, τοὺς Ἀντηνορίδας, τοὺς Ἀντιμαχίδας. (η. 303) Ἐν οἷς ὄρα καὶ ὅτι ἀναιρεῖ μὲν καὶ ὁ Ἑκτωρ ἡγεμόνας ἐνταῦθα πλὴν οὐ σύνδυο κατ' ἐκεῖνον, ἵνα κἀν τούτῳ ποικιλίαν τινὰ ἔχη ἢ ποιήσῃς. οὐ γὰρ καθ' ἓνα ὁ βασιλεὺς, ἀλλὰ τοὺς πλείους κατὰ ξυνωρίδας ἀνεῖλε, καὶ αὐτοὺς ἀδελφούς. εἰ δὲ καὶ ἡγεμόνων ἐννέα πεσόντων ὑπὸ τῷ 3.0 Ἑκτορι ἓνα μόνον ὁ ποιητής μετ' ἐπιθέτου προήγαγεν εἰπὼν «μενεχάρμην Ἰππόνοον», εἴη ἂν οὐδὲ τοῦτο δηλωτικὸν τοῦ περιφανεῖς τοὺς πεσόντας εἶναι. Ὡν ἔστι καὶ Δόλοψ, ὁμωνυμῶν τῷ παρ' Ἑλλησιν ἐθνικῶ, καὶ Ὁφέλιος τετρασυλλάβως πρὸς διαστολὴν ἴσως τοῦ Ὁφέλιος, ὃ τοπικόν ἐστιν, ὡς καὶ παρὰ Λυκόφρονι, καὶ Αἴσυμνος, ἐξ οὗ συγκρότησις τίς ἐστι τῷ αἰσυμνήτης. ὁ δὲ Ἀγέλαος τῷ ἐν Ὀδυσσεΐα μνηστῆρι ὁμωνυμεῖ, ὁ δὲ Ὡρος τῷ παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον Ἀπόλλωνι, ὁ δὲ Ἀσαῖος οὐκ ἂν ἔχοι τὴν αὐτὴν παραγωγὴν Ἀσίῳ τῷ Τρωϊκῶ. ἢ ἄσις μὲν γὰρ ἴσως παράγει τὸν Ἄσιον ἢ ὁ Ἄσιος

λειμών, ἡ ἄση δὲ τὸν Ἀσαῖον. (ἡ. 299) Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ «τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον» ἀπειρίαν τινὰ ὑποδηλοῖ, ὡς μήτε ἀρχῆς μήτε πέρατος ὑπεμφαινομένων τῶ τῶν πιπτόντων ἀριθμῶ, καὶ ὡς ταύτῳ ἐστὶ κατ' ἀλληγορίαν τὸ τὸν ποιητὴν τῆς Μούσης πυθέσθαι καὶ τὸ ἑαυτὸν ἐρωτῆσαι, εἴπερ Μοῦσα ἢ παρὰ τῶ ποιητῆ γνῶσις ὑπονοεῖται, καὶ ὅτι πλείων ἢ τοῦ Ἑκτορος ἀριστεία κατὰ τε τῶν ἡγεμόνων καὶ τοῦ ὀμίλου, εἰ καὶ Ὅμηρος τῇ μεθόδῳ σεμνότερον τὸν βασιλέα ποιεῖ. δῆλον γὰρ ὡς ἡγεμόνας μὲν ὁ Ἑκτωρ οὐκ ἐλάττους τῶν ὑπὸ τῶ βασιλεῖ πεσόντων ἀναιρεῖ, πληθὺν δὲ πλείονα. Εἰ δὲ χρὴ καὶ ἄλλως ἀκριβέστερον ἐπιβαλεῖν, εἰς μὲν τὴν τῶν ἀρίστων ἀναιρέσιν μᾶλλον τὸν βασιλέα σεμνύνει ὁ ποιητὴς ἢ περὶ τὸν Ἑκτορα. τοὺς μὲν γὰρ τοῦ βασιλέως διερρητόρευσε καὶ πλατικῶς ἔφρασε, τοὺς δὲ ὑφ' Ἑκτορι πεσόντας ἡγεμόνας γοργότατα ἔφρασε πρὸς μόνον ὄνομα, ἐπὶ δὲ γε τῆς πληθύος μᾶλλον ἐσέμνυνε τὸν Ἑκτορα, εἴπερ ἐπὶ μὲν τοῦ βασιλέως εἶπεν ἀπλῶς ὅτι ἐπεπωλεῖτο στίχας ἀνδρῶν ἔγχει καὶ ξίφει καὶ χερμαδίους μὴ προσθεῖς καί, εἰ ἐφόνευσέ τις, (ἡ. 305) ἐπὶ δὲ τοῦ Ἑκτορος ἔφη, ὅτι πληθὺν εἶλεν, ἤγουν ἀνεῖλεν, «ὡς ὅτε νέφεα Ζέφυρος στυφελίζει» καὶ ἐξῆς, ὡς μετ' ὀλίγα κεῖται. σεμνῶ οὖν ἄμφω τῶ ἀνδρε καὶ οὐκ ἔστι ῥαδίως δοῦναι θατέρῳ τὴν κατὰ θατέρου ἐνταῦθα ὑπεροχήν. (ἡ. 299) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξεν Ἑκτωρ» σεμνότερόν ἐστὶ κατ' ἔννοιαν τοῦ «τίς δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνωνος ἀντίον ἦλθεν». (ἡ. 305-9) Ὅτι ἡγεμόνας μὲν Δαναῶν ἠριθμημένους τινὰς εἶλεν, ὃ ἐστὶν ἀνεῖλεν, ὁ Ἑκτωρ, ἐννέα γάρ, ὡς προσεχῶς δεδήλωται, «αὐτὰρ ἔπειτα πληθύν, ὡς ὅποτε νέφεα Ζέφυρος στυφελίζει, ἀργεστᾶο Νότοιο βαθεῖη λαίλαπι τύπτων, πολλὸν δὲ τρόφι κῦμα κυλίνδεται, ὑψόσε δ' ἄχνη σκίδνεται ἐξ ἀνέμοιο 3.1 πολυπλάγκτοιο ἰωῆς. ὡς ἄρα πυκνὰ καρῆατα ὑφ' Ἑκτορι δάμνατο λαῶν». Καὶ ὅρα ὅπως τε τὸ δεινὸν τῆς παραβολικῆς ἐννοίας τραχειαῖς διόλου ὁ ποιητὴς ἔφρασε λέξεσι, καὶ ὅτι, καθάπερ εἰ ἐκ θαλάσσης ἦν ἡ παραβολή, κύμασιν ἂν ἐμέτρει τὸ τῆς πληθύος πυκνόν, οὕτως ἄνωθεν λαβὼν παραβολήν, ἐκεῖθεν καὶ τὸ πλῆθος ἐμέτρησε, παραβαλὼν αὐτὸ νεφῶν πυκνότητι. (ἡ. 305) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «στυφελίζει» ποιητικὴ μὲν λέξις ἐστίν, ἐκ τῶν κάτω δὲ ἄνω μετῆκται. δηλοῖ δὲ τὸ στρυφνῶς ἢ ἐστυμμένως, ὃ ἐστὶ στυφέως, ἐλίσσειν. (ἡ. 306) Τὸ δὲ «ἀργέσταο», εἰ μὲν ἐστὶ κύριον ἀνέμου, προπαροξύνεται, ὡς τὸ Ἀτρεΐδαο, Αἰήταο, ἀπὸ εὐθείας τῆς, ὁ Ἀργέστης, εἰ δὲ ἐπίθετον Νότου ἐστὶ, προπερισπᾶται ὡς ἀπὸ τοῦ ἀργεστής, καὶ δηλοῖ τὸν ταχὺν ἢ τὸν λευκὸν Νότον, ὃν καὶ συνθέτως οἱ σοφοὶ Λευκόνοτόν φασι. Παρασημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοί, ὡς οὐ δύναται παρ' Ὀμήρῳ τὸ ἀργέστης ἀνέμου κύριον εἶναι, οὐ μόνον διὰ τὸ κακοσύντακτον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ τέσσαρας ἀνέμους εἶδέναι μόνους τὸν Ὅμηρον, Νότον, Εὐρον, Βορέαν καὶ Ζέφυρον. Ὁ δὲ Γεωγράφος φανερώς ἀνεμον καὶ τὸν Ἀργέστην οἶδεν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη. φησὶ γοῦν ὅτι ἐναντίος ὁ Ἀργέστης τῶ Εὐρῶ ἀπὸ χειμερινῶν ὄντι ἀνατολῶν. ἀλλαχοῦ δὲ ἀπ' ἐναντίας τοῖς ἐνταῦθα λεχθεῖσιν εἰς ταύτῳ ἄγει Ζεφύρῳ τὸν Ἀργέστην, λέγων δυσαιῆ Ζέφυρον λέγεσθαι τὸν ὑφ' ἡμῶν καλούμενον Ἀργέστην. ὑφ' οὗ τὰ συναγόμενα νέφη, ἀσθενῆ ὄντα, ὁ Ζέφυρος εἴωθε διασκιδνάσαι. Ὅρα δὲ ὡς περ ἐπὶ νεφῶν τὸ στυφελίζειν, οὕτω τὸ τύπτειν ἐπὶ λαίλαπος ἐλέχθη ἐμπιπτούσης ὕδατι βιαίως, ἦν βαθεῖαν φησιν ἢ ὡς βυσσόθεν ταρασσούσαν τὸ τυπτόμενον, ἢ μᾶλλον οἷα πολὺν ἀέρα ταραττούσαν καὶ εἰς βάθος ἰκνουμένην αὐτοῦ. (ἡ. 307) Πολλὸν δὲ κῦμα τὸ μέγα, οὐ γὰρ ἐπὶ ἀριθμοῦ νῦν κεῖται ἢ λέξις ἀλλ' ἐπὶ μεγέθους, ὅποιον καὶ τὸ «πολλὸς γάρ τις ἔκειτο», ἀντὶ τοῦ μέγας. Τὸ δὲ «τρόφι» ἀντὶ τοῦ τρόφιμον, ἦτοι στάσιμον, πεπηγός, ὡς καὶ τοῦ τρέφειν, καθὰ καὶ προεδη 3.2 λῶθη, ἐπὶ τοιαύτης τιθεμένου σημασίας, ἐπειδὴ συνέχει τὸ σῶμα καὶ συμπήγνυσιν ἢ τροφή. Ἀποκοπὴν δὲ ἔχει τὸ τρόφι ἐκ τοῦ τρόφιμον ὡς ἀπὸ τοῦ κρίμνου τὸ κρῖ. Ἄλλως γὰρ οὐδὲν ὄνομα οὐδέτερον Ἑλληνικὸν εἰς ἰῶτα λήγει δίχα τοῦ μέλι καὶ τοῦ τί. [Πρόσκειται τὸ Ἑλληνικὸν διὰ τὸ

πέπερι καὶ τὸ σίνηπι καὶ τὸ σέσελι καὶ τὸ κόμμι καὶ τὸ κοῖφι. ταῦτα γὰρ οὐχ' Ἑλληνικά, ξενικά δέ, ὡς φασιν οἱ παλαιοί.] Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οἱ μεθ' Ὀμηρον ῥήτορες ἄλλως τρώφιμον καὶ τρόφιν τὸν ὑπὸ τινος ἐκτραφέντα φασίν, ὃν καὶ θρεπτόν τινες ὀνομάζουσι. τοιοῦτον τὸ λόγου εἶπειν τινα ἢ Μουσῶν τρώφιμον καὶ «ἱερὸν τρόφιν Ἐννοσιγαίου» καὶ τὰ τοιαῦτα. [Εἰσὶ δὲ αὐτὰ ἐλευθέρων, δοῦλοι μέντοι τραφέντες ἐν οἰκίαις δεσποτῶν οὐ τρώφιμοι καλοῦνται, ἀλλὰ δεσπόσουνοι ἢ δεσπόσιοι, ὡς ὑπὸ τῶν παλαιῶν παραδέδοται.] Τὸ δὲ «κυλίνδεται» σὺνηθες ἐπὶ κυμάτων λέγεσθαι, ἅπερ ὁ τῷ Ζεφύρῳ οἰκεῖος Βορράς κινεῖ. ἐκεῖνος γὰρ ταῦτα κυλίνει, ὡσπερ ὁ Νότος ὠθεῖ, καθὰ δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσεια. Πρωτότυπον δὲ κυλίνδρου τὸ κυλίνδειν ἐστίν. Ἀεὶ δέ, ὡς καὶ προεφάνη, τὸ κυλίνδω παρ' Ὀμήρῳ βαρύνεται, καθὰ καὶ τὰ τούτου σύστοιχα. τῶν τινες δὲ μεθ' Ὀμηρον κυλινδῶ περισπωμένως λέγοντες ἀκόλουθον καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ ποιοῦνται κίνησιν. Ἄχνη δὲ καὶ νῦν τὸ λεπτότατον τοῦ κύματος, ἥγουν ὁ ἀφρός, ἐκ τοῦ ἄσπερ στερητικοῦ καὶ τοῦ ἔχειν, ἢ μὴ συνεχῆς ἀλλὰ σκορπιζομένη, ὡς δηλοῖ τὸ «ὑπόσε δ' ἄχνη σκίδνεται». [Ἀναλογοῦσι δὲ πρὸς τὸ ἄχνη ἢ πάχνη, ἢ λάχνη, σὺν ἄλλοις δὲ καὶ ἡ μυσάχνη, ταῦτὸν δ' εἶπειν, ἢ μυσάρα, ὡς ἀπὸ τοῦ μυσάττω, οὗ παρακείμενος μεμύσαχα, ὅθεν μυσάχνη πλεονασμῶ συνήθει τοῦ ἄνυ.] (ἡ. 308) Πολύπλαγκτος δὲ ἄνεμος ὁ μὴ αἰεὶ μένων ἐν ταύτῳ. διὸ καὶ τοὺς κατὰ νοῦν 3.3 ἀστάτους ἀνεμιαίους φαμέν. Ἐκ δὲ τῆς ἐνταῦθα ἰωῆς, ὅ ἐστι πνοῆς, ἣ καὶ αὐτῇ δύναται συμβιβάζεσθαι τὸ πολύπλαγκτος, γίνεται ἢ ἐν Ὀδυσσεΐα ἰωγή. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ ῥηθείσῃ παραβολῇ δεξιῶς ὁ ποιητὴς νέφεσιν εἴκασε τοὺς Ἀχαιοὺς, οἱ τῷ βασιλεῖ μὲν οἶά τι Νότῳ θετέον ἢ ἑτέρῳ τινὶ ἀνέμῳ συνάγονται πυκνούμενοι, ὡς ἂν εἴη ἐκεῖνος καὶ νεφεληγερέτης τρόπον τινὰ καὶ ὁμοιος καὶ κατὰ τοῦτο Διί, Ζεφύρῳ δὲ ὡσπερ τῷ ὑπόθεν δυναμουμένῳ καὶ ἐκ τῆς ὑψηλῆς Τροίας ἰόντι Ἐκτορι σκεδάννυνται. Διὸ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς πῆμα τοῖς Ἑλλήσι κυλίνδεσθαι λέγεται ὁ Ἐκτωρ, ὃν πρὸ βραχέων ἀέλλη εἴκασεν ὑπεραεὶ ὑπόθεν καταλλομένη κατὰ τινα, ὡς προερρήθη, Βορράν. ἐξ ὑψηλοῦ γὰρ πνέει καὶ αὐτός, καθὰ καὶ ὁ Ζέφυρος ὁ καί, διὰ τὸ ἀντιπνέειν τῷ Νότῳ, σκεδάζων ἅπερ ἐκεῖνος νέφη συνήγαγε. (ἡ. 309) Τὸ δὲ «πυκνὰ καρήατα δάμνατο ἀνδρῶν» περίφρασις ἐστὶ τοῦ «πολλοὶ ἐφονεύοντο». Τοῦ δὲ καρήατα εὐθεῖα τὸ κάρηαρ. (ἡ. 310–2) Ὅτι ἐπὶ κινδύνου καλῶς ἔχει ῥηθῆναι τὸ «ἔνθα κε λοιγὸς ἔην καὶ ἀμήχανα ἔργα γένοντο, εἰ μὴ» ὁ δεῖνα τότε πεποίηκεν, οἷον εἰ μὴ Τυδείδην Ὀδυσσεὺς ἠρέθισεν εἰπὼν τὰ ῥηθησόμενα. Ὅτι πρὸ ὀλίγων μὲν ἐνέπεσεν ὁ Ἐκτωρ τῇ ὑσμίνῃ ἀέλλης δίκην, ἐνταῦθα δὲ φησὶν Ὀμηρος, ὡς μικροῦ ἂν ἐν νήεσι πέσον φεύγοντες Ἀχαιοί, εἰ μὴ τῷ Διομήδῃ ἐνεκελεύσατο ἀνδρῖσασθαι ὁ Ὀδυσσεὺς. Καὶ σημείωσαι, ὡς καὶ προεδηλώθη, δύο ταῦτα σημανόμενα τοῦ ἐμπεσεῖν, τὸ μὲν δραστικόν, ὡς ἐπὶ Ἐκτορος, τὸ δὲ κατὰ πάθος φόβου, ὡς νῦν ἐπὶ τῶν φευγόντων Ἀχαιῶν. (ἡ. 313) Ὅτι Ὀδυσσεὺς τῷ Διομήδῃ κέκλετο ἀμῦναι φεύγουσι τοῖς Ἀχαιοῖς, εἰπὼν «Τυδείδη, τί παθόντε λελάσμεθα θούριδος ἀλκῆς», εἰς ὃ δηλαδὴ καὶ ἔστιν ἀκοῦσαί ποθεν ἡμᾶς τὸ «μνήσασθε θούριδος ἀλκῆς», (ἡ. 314 ς.) «ἀλλά γε δεῦρο πέπον, παρ' ἔμ' ἴστασο. δὴ γὰρ ἔλεγχος ἔσσεται, εἴ κεν ἔλη νῆας κορυθαιόλος Ἐκτωρ». καὶ δείκνυται καὶ νῦν συμφερτὴν εἶναι τὴν τῶν ἀνδρῶν ἀρετὴν. Καὶ ὅρα ὅτι τε πρὸ καιροῦ μὲν ἀλογίστως ὀρμώντα τὸν Διομήδην καὶ τοῖς ἐκ Διὸς κεραυνοῖς ἀντιβαίνοντα ὁ σοφὸς Νέστωρ ἀνέκοπτεν, ἐνταῦθα δὲ ὀκνοῦντα τὴν μάχην ὁ συνετὸς Ὀδυσσεὺς παρορμᾷ, καὶ ὅτι ἀνταπεδόθη τὸ ἴσον. ὡς γὰρ πρὸ τούτου τῷ Διομήδῃ ἐδέησε τοῦ Ὀδυσσεῶς, οὕτω νῦν Ὀδυσσεὺς ἐρεθίσας εἰς μάχην ἐκεῖνον προσεταιρίζεται. συζεύγνυται δὲ κἀνταῦθα ἀνδρία καὶ φρόνησις. Κομανὸς δέ, φασί, λέγει καθ' ὑπεροχὴν ἐπαινεῖσθαι τὸν Ὀδυσσεῖα ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ 3.4 ποιητοῦ, εἶγε ὡς ἦττονι τῷ Διομήδῃ ἐπιτάσσει. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν «τί παθόντε λελάσμεθα» καὶ ἐξῆς, ἐρεθισμὸς ἐστὶν εἰς ἔργον σπουδαῖον. (ἡ. 317 ς.) Τὸ δὲ «ἦτοι ἐγὼ μενέω καὶ τλήσομαι, ἀλλὰ μίνυνθα ἡμῶν

ἔσσεται ἦδος», ὅπερ ὁ Διομήδης πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα φησί, ρηθήσεταιί ποτε ἐπὶ τῶν ἐτοιμῶν μὲν βοηθεῖν, οὐ θαρρούντων δέ τι ἀνῦσαι, καὶ μάλιστα εἰ τὸ θεῖον κωλύει. οὗ δηλωτικὸν τὸ «ἐπεὶ θεὸς Τρωσὶ δὴ βούλεται δοῦναι κράτος». τὸ δὲ σχῆμα προαναφώνησις τῶν μελλόντων ἐστί. Διδάσκει δὲ ὁ λόγος, ὡς χρή τινα πράττειν τὰ παρ' ἑαυτοῦ, εἰ καὶ τὰ τῆς τύχης ἀπ' ἐναντίας χωρεῖ. (η. 313) Ὅρα δὲ καὶ ὡς ὁ συνετὸς Ὀδυσσεὺς οὐκ ἀπαρακαλύπτως ὠνειδίσει τὸν ἑταῖρον, ἀλλὰ κατὰ κοινότητα. οὐ γὰρ εἶπε «Τυδεΐδη, τί δὴ παθὼν ἐπιλέλησαι ἀλκῆς», ἀλλὰ τί παθόντες λελάσμεθα, ὃ δὴ λειότερον τῆς ιδιαιτέρας ἐστὶν ἐπιτιμήσεως. καὶ ἄλλως δὲ καλῶς ἔχει τὸ «τί παθόντε λελάσμεθα», καθότι ἄμφω τοῦτο ἔπασχον. (η. 317) Καὶ ὅτι μὲν ἀνεχώρει ὁ Διομήδης, αὐτὸς ἐκεῖνος βεβαιοῖ ἐν τῷ «ἦτοι ἐγὼ μενέω καὶ τλήσομαι», οἷα νῦν γε μὴ μένων, ἀλλὰ ἀναποδίζων. ὅτι δὲ καὶ ἀμφοτέρω ἀνεχώρουν τῆς μάχης, δηλοῖ μετ' ὀλίγα τὸ «ὦλεκον Τρῶας πάλιν ὀρμένω», τουτέστιν ὀπίσω ὀρμήσαντες καὶ ἀντινώτων τὰ στέρνα δεῖξαντες. χάρις δ' ἐνταῦθα πλείων τῷ Ὀδυσσεῖ, ἑαυτὸν τε καὶ τὸν Διομήδην προκαλεσαμένω ἀναμαχήσασθαι. (η. 314) Ἐλεγχος δὲ ἐπὶ αἰσχύνης νῦν τέθειται, καθὰ καὶ ἡ ἐλεγχεῖα ἐν τῷ «ἐλεγχεῖν καταχεύει». καὶ τὸ ἐλέγχειν δὲ ἀντὶ τοῦ αἰσχύνειν ἐν τῷ «μὴ σύ γε μῦθον ἐλέγξης». (η. 317) Τὸ δὲ «τλήσομαι» παρετυμολογεῖ πως τὸν τλήμονα, ἵνα λέγῃ ὁ Διομήδης, ὅτι ἔσομαι σοι ὁμοῖος τῷ τλήμονι Ὀδυσσεῖ. [Τὸ δὲ «μενέω καὶ τλήσομαι» ἢ ἐκ παραλλήλου ταῦτο νοοῦσιν, ἢ διαφορὰν τινα ἔχουσιν. ἔστι γὰρ μεῖναι μὲν τινα, μὴ τλήναι δέ. πολλοὶ γὰρ μένουσι μὲν πρὸ κακοῦ τινος, ἐπελθὼν δὲ τλήναι οὐ δύνανται, μάλιστα δὲ τοιοῦτοι, ὅσοι κατὰ τὸν Πάτροκλον θελχθέντες ἴστανται πάσχοντες, τάλανες μὲν ἀληθῶς ἐκεῖνοι, τλήμονες δὲ οὐ.] (η. 318 ς.) Δύσελπις δὲ ὁ Διομήδης ἐστίν, οὐχ' ὅτι τὸν Ἐκτορα δέδιεν, ἀλλ' ὅτι ὁ Ζεὺς, ὃ ἐστὶν ἡ μοῖρα, Τρωσὶ βούλεται δοῦναι κράτος. Ἐνθα ὅρα καὶ τὸ «Ζεὺς Τρωσὶ δὴ βούλεται δοῦναι κράτος ἢ ἐπερ ἡμῖν». συντελεῖ γὰρ τι καὶ αὐτὸ εἰς τὸ «Διὸς δ' ἔτελείετο βουλή. (η. 322) Ὅτι πίπτει ἐνταῦθα ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεῖ Μολίων τις ὁμώνυμος τῷ παλαιῷ Ἑλληνικῷ ἥρωϊ, καὶ Ἰππόδαμος δὲ τις καὶ Ὑπεῖρο 3.5 χος, ἢ φερωνύμως πρὸς ἀλήθειαν ὄντες τοιοῦτοι, ἢ καὶ ἐξ ἐπιθέτων εἰς κύρια ἐλκόμενοι κατὰ πλάσμα, ὅποια, ὡς εἰκός, καὶ ἕτερα εἰσι πολλὰ παρὰ τῷ ποιητῇ ἀνιστόρητα ὀνόματα τῆς κοινότητος. (η. 323) Ὅτι περιφράζων τὸ ἀνεῖλόν φησιν «ἐπεὶ πολέμου ἀπέπαυσαν». (η. 324–6) Ὅτι ὡς πρὸ βραχέων κυσὶ τοὺς Τρῶας, κάπρω δὲ τοὺς Ἑλληνας εἴκασεν, οὕτω πως καὶ νῦν ποιεῖ. Φησὶ γὰρ περὶ Διομήδους καὶ Ὀδυσσεῖος «τῷ δ' ἂν ὄμιλον ἰόντε κυδοίμεον, ὡς ὅτε κάπρω ἐν κυσὶ θηρευτῆσι μέγα φρονέοντε πέσητον», ἡγουν ἐμπέσωσιν, ὡς προέγραπται, «ὡς ὦλεκον Τρῶας πάλιν ὀρμένω», τουτέστιν, ὡς καὶ αὐτὸ ἐρρέθη, ἐκ τοῦ φεύγειν στραφέντες, ὃ δὴ καὶ σὺς ἐν τῷ φεύγειν διωκόμενος ποιεῖ. Ἀνάπαλιν δὲ ἡ παραβολὴ αὕτη πέφρασαι τῇ πρὸ ὀλίγων ρηθείσῃ. ἐκεῖ μὲν γὰρ οἱ Τρῶες ὡς κύνας ἐπὶ συὶ καπρίῳ, ἐνταῦθα δὲ οἱ ἥρωες ὡς κάπροι ἐν κυσὶ. Καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, διαφορὰ τῆς παραβολῆς ταύτης πρὸς ἐκείνην, ὡς ἐκεῖ μὲν θηρητῆρ κύνας ἐποτρύνει τῷ ζῶν, ἐνταῦθα δὲ κάπροι διωκόμενοι κυσὶν ἐπίπτουσι, καὶ ἐκεῖ μὲν κάπρος καὶ λέων, ἐνταῦθα δὲ δύο μόνοι κάπροι. ἔχει δὲ τι καὶ σαφέστερον τῶν ἐκεῖ τὸ θηρευτὰς κύνας εἰπεῖν. τοιοῦτοι γὰρ κάπρους διώκουσιν, ὅπερ ἐκεῖ ἀξυφανῶς διὰ τοῦ θηρητῆρος ἐσήμαινεν, ὡς τοῦ τοιοῦτου τοιοῦτους κύνας ἄγοντος. (η. 324) Ἐκεῖ δὲ σαφέστερον τὸ «συὶ ἀγροτέρω καπρίῳ» ἢ περ ἐνταῦθα τὸ ἀπλῶς κάπρους εἰπεῖν. Ὅρα δὲ καὶ ὡς κάπριον ἐκεῖ τρισυλλάβως εἰπὼν δυσυλλάβως ἐνταῦθα τὴν λέξιν προήγαγε, καὶ ὅτι τὸ κυδοίμεον ὡς ἀπὸ θέματος τοῦ κυδοιμῶ. ποιητικὴ λέξις αὕτη οὐ πάνυ ἐλκυστέρα εἰς λόγον πεζόν. (η. 325) Καὶ ὅτι τὸ μέγα φρονεῖν, ὡς καὶ προεσημειώθη, ἐπὶ ἀλόγων ἄρτι ζῶν ἔθετο κατὰ ἰδέαν γλυκύτητος, εἰ μὴ τις αὐτὸ ἴσως πρὸς τὸν Ὀδυσσεῖα καὶ τὸν Διομήδην συμβιβάσει ἐν ὑπερβατῷ σχήματι. (η. 327) Ὅτι Ὀδυσσεῖος καὶ Διομήδους ὑπομεινάντων τὴν μάχην, ἥτις αὐτοῖς ἄρτι ἐγκέκλιται μόνοις, «Ἀχαιοὶ ἀσπασίως

φεύγοντες ἀνέπνεον Ἐκτορα δῖον». Τὸ δὲ ἀσπασίως προσφυῶς ἔχει καὶ πρὸς τὸ ἀνέπνεον καὶ πρὸς τὸ φεύγοντες τὸν Ἐκτορα. τὸ δὲ ἀνέπνεον ἐπιλιπούσης πνοῆς ἀνάληψιν δηλοῖ, ὡς καὶ ἡ ἀναψυχὴ ψυχῆς ἀνάκτησιν ἐκ λειποθυμίας. οὕτω καὶ Ἐκτωρ μετ' ὀλίγα ἐκφυγὼν καιρίαν πληγὴν ἄμπνυτο, τοιοῦτον καὶ τὸ «Τρῶες ἀνέπνευσαν κακότητος». (η. 328) Ὅτι ἄνδρας δήμου τοὺς τῆς κοινότητος λέγει πρὸς διαστολὴν τῶν ἡγεμόνων. οἱ δὲ τοιοῦτοι καὶ ὀμίλου ἄνδρες καὶ πληθῆς λέγοντο ἂν κατὰ τὸ «μίκτο δ' ὀμίλω», καὶ «ἐξέλασεν ἐς πληθύν», καὶ «πληθὺν ταρβήσας», ἃ μετ' ὀλίγα κεῖνται παρὰ τῷ ποιητῇ. Δῆλον δ' ὡς καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις εἰσὶ τινες ἀγαθοί. (η. 328 ς.) Διὸ καὶ Ὅμηρος ἐνταῦθά φησιν «ἀνέρε 3.6 δήμου ἀρίστω υἷε δύω Μέροπος Περκωσίου». [Ἰστέον δὲ ὅτι τοῦτο διχῶς ἔστιν ἀναγνώσιμον. ἢ γὰρ ἀνέρε δήμου μετὰ ὑποστιγμῆς, κατὰ τὸ «ὄν δ' ἂν δήμου τ' ἄνδρα ἴδοι», ἢ ἀνέρε κατὰ μόνας, εἶτα δήμου ἀρίστω, ἡγουν ἀρίστους οὐκ ἐν βουλευταῖς ἀλλ' ἐν δημόταις. Ὅτι δὲ δῆμος καὶ ὁ δημότης καινότερον λέγεται, φανεῖται ἐν τῷ «οὐ μὲν ἔοικε δῆμον ἐόντα παρεξ ἀγορεύειν».] (η. 329–32) Ὅτι ὁ ῥηθεὶς Περκώσιος Μέροψ «περὶ πάντων ἦδεε μαντοσύνας», ἡγουν μαντικώτατος ἦν, «οὐδὲ ἐοὺς παῖδας ἔασκε στείχειν ἐς πόλεμον φθισήνορα. τὼ δὲ οἱ οὐ τι πειθέσθην· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο». (η. 333 ς.) Οὐς καὶ ἐσκύλευσε Διομήδης, «θυμοῦ», φησί, «καὶ ψυχῆς κεκαδών», ὃ ἐστὶ περιφραστικῶς ἀνελόν. Διδάσκει δέ, φασίν, ὁ ποιητὴς διὰ τούτων μήτε πατράσι δεῖν εἶναι ἀπειθεῖν μήτε μαντικῆς καταφρονεῖν θανάτῳ κολάσας τοὺς ἀπειθοῦντας. (η. 329) Ὅρα δέ, ὡς που καὶ προερρέθη, τὸ Μέροψ ὡς ἐξ ἐπιθέτου κοινοῦ κυριολογεῖται. ὅθεν ληφθείσης ἀρχῆς τοῖς μεθ' Ὅμηρον καὶ Ὀλυμπιονίκης τις κατὰ κυριωνυμίαν ἐκλήθη Ἄνθρωπος. οὕτω καὶ Παίων τις μετ' ὀλίγα εὔρηται τὸ ἐθνικὸν ἰδιωσάμενος ὄνομα. Τὸ δὲ «περὶ πάντων» ἀντὶ τοῦ ὑπὲρ πάντας, περιττότερον πάντων μάντεων. εἰπεῖν γὰρ ὡς περὶ πάντων πραγμάτων ὁ Μέροψ ἐμαντεύετο, οὐκ ἂν εἶη οὔτε Ὀμηρικὸν οὔτε σπουδαῖον. (η. 332) Τὸ δὲ «κῆρες θανάτου» ἢ πρὸς ἐντέλειαν φράσεως εἴρηται–ἄλλως γὰρ ἢ κῆρ ἐλλιπῶς ἔχει μονάζουσα–ἢ καὶ πρὸς διαστολὴν. εἰσὶ γὰρ καὶ κῆρες νόσου καὶ ἐτέρων κακῶν. (η. 334) Ἐν δὲ τῷ «θυμοῦ καὶ ψυχῆς κεκαδών», ὃ ἐστὶ στερήσας, μᾶλλον δὲ ὑποχωρήσαι ποιήσας, ἐκ παραλλήλου ταῦτο δηλοῖ ὁ θυμὸς καὶ ἡ ψυχὴ. Τὸ δὲ «κεκαδών» ἀχρεῖον μὲν ἐστὶ λόγῳ πεζῷ, χρόνου δὲ ἐστὶν ἀορίστου δευτέρου ἐκ τοῦ χάζω ἔχαδον χαδών, καὶ Ἴωνικῶς κεκαδών, ὡς τὸ λελαχών καὶ λελαβών καὶ τὰ ὅμοια. (η. 336) Ὅτι τὸ «ἴσας δ' ὑσμίνη κεφαλὰς εἶχον» παραφράζων ἅμα καὶ διασαφῶν γοργῶς ὁ ποιητὴς ἐνταῦθά φησιν «ἐνθα σφιν κατὰ ἴσα μάχην ἐτάνυσε θεός», καθὰ καὶ προεῖρηται. Καὶ ὅρα ὅτι, ὡσπερ ἐκεῖ μετὰ τὴν ἰσότητα, ἣτις ἦν τὸ μηδετέρους μεμνησθαι 3.7 φόβου, ὡς ὁ ποιητὴς ἡρμήνευσεν, ἢ τῶν Τρῶων ἦττα γέγονεν, οὕτως ἐνταῦθα τῆς μάχης εἰς ἴσα τανυσθείσης εἶτα μετ' ὀλίγα φευξοῦνται Ἀχαιοί. (η. 337) Σημεῖωσαι δὲ ὅτι τὸ κατὰ ἴσα τανυσθῆναι τὴν μάχην ἐφερμηνεύων εὐθύς ὁ ποιητὴς ἐπάγει «τοὶ δ' ἀλλήλους ἐναρίζον». οἱ γὰρ ἀλλήλους ἐναρίζοντες αὐτοὶ καὶ μάχην κατὰ ἴσα τετανυσμένην ἔχουσι, καὶ τὰς κεφαλὰς οἱ τοιοῦτοι ἐξισοῦνται κατὰ λόγον φιλόσοφον, εἴτε ἄνισοι πρὸς ἀλλήλους ἔφθασαν εἶναι εἴτε καὶ ἴσοι. τῇ γὰρ ἐκατέρωθεν ἀφαιρέσει τῶν ἴσων κεφαλῶν φυλάττεται ἐν ὁμοιότητι ἢ πρώην ἀναλογία τῶν στρατευμάτων. καὶ ἔστι πως καὶ τοῦτο ὁμοίως [ἡγουν ὅμοιος] πόλεμος, τὸ ἀλλήλους ἐναρίζειν καὶ μὴ ἑτεραλκῶς ἔχειν. Αὐτὸ γὰρ ἄνισον καὶ οὐχ' ὅμοιον οἶα νίκης ἔργον. Τὸ δὲ «ἐτάνυσεν» ὡς ἐκ μεταφορᾶς εἴρηται σχοινίου, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὅπου πεῖραρ πολέμου ἐπαλλάσσειται κατὰ τινὰ σχοίνου πέρατα. (η. 341 ς.) Ὅτι ἐπὶ πεζῷ προμάχῳ πεσόντι ἐρεῖ τις τὸ «πεζὸς θῦνε διὰ προμάχων εἰως», ἡγουν ἔως, «φίλον ὤλεσε θυμόν». Ὅμηρος δὲ γε ψεκτικῶς αὐτὸ λέγει περὶ τοῦ Παιονίδου Ἀγαστρόφου, ὃς δέον ὄν φυγεῖν οὐκ εἶχεν ἵππους. (η. 339–42) «Οὐ γὰρ οἱ ἵπποι ἐγγύς», φησίν, «ἔσαν προφυγεῖν, ἀάσατο δὲ μέγα θυμῷ. τοὺς μὲν γὰρ θεράπων ἀπάνευθεν ἔχεν, αὐτὰρ ὁ

πεζὸς θῦνε» καὶ ἐξῆς, ὡς ἐξετέθη. (η. 338) Ἰστέον δὲ ὡς ἐν μὲν τῷ «ἀγάννιφον Ὀλυμπον» φυλάττεται τὸ ἀμετάβολον τοῦ ἄγαν ἐπιρρήματος, ἥδη δὲ πῶς καὶ ἐν τῷ «ἀγάρροον Ἑλλήσποντον», ὃ δὲ γε Ἀγαστροφος τὸ κύριον, ὡς εὐφωνεῖσθαι θέλων, ἀπέβαλεν αὐτό, γινόμενος καὶ αὐτὸς ἐκ τοῦ ἄγαν ὡς οἶονεῖ ἄγαν εὔστροφος. Εἰ μὴ ἄρα ἐκ τοῦ ἀγάω γίνεται ἢ ἐκ τοῦ ἀγαίω, τὸ ἐκπλήττω, ἀποβολῇ τοῦ ἰῶτα. [Τοιοῦτον δὲ τι νοητέον καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀγαμέμνων καὶ Ἀγαμήδης καὶ τῶν ὁμοίων.] Ὅρα δ' ἐν τοῖς περὶ τοῦδε τοῦ Ἀγαστρόφου πλοκὴν γραφῆς. μνησθεὶς γὰρ ὁ ποιητὴς αὐτοῦ νῦν ὡς οὐτηθέντος, εἶτα εἰπὼν τι περὶ Ἐκτορος, καὶ μετὰ στίχους πολλοὺς φάμενος, ὡς τὸν Ἀγαστροφον ὁ Διομήδης ἐξενάρησε σκυλευτικῶς καὶ εὐθύς ἐπισυνάψας τέσσαρα ἔπη περὶ τοῦ Πάριδος, ἐπάνεισιν αὐτῆς εἰς τὸ σκύλευμα τοῦ Ἀγαστρόφου, ὃ ἐνεργῶν ὁ Διομήδης βάλλεται ὑπὸ Πάριδος. (η. 343–8) Ὅτι ἐπεὶ Ἐκτωρ ὄξυ νόησεν, ὥρτο δὲ κεκληγῶς ἐπομένων καὶ Τρώων, «ιδὼν ῥίγησε βοὴν ἀγαθὸς Διομήδης, αἶψα δ' Ὀδυσσεῖα προσεφώνεεν ἔγγυς ἐόντα· νῶϊν δὴ τότε πῆμα 3.8 κυλίνδεται ὄβριμος Ἐκτωρ. ἀλλ' ἄγε δὴ στέομεν καὶ ἀλεξώμεσθα μένοντες». ὃ δὴ πᾶς ἂν εἴποι ἐταιριζόμενος τινα κατὰ κοινοῦ ἐχθροῦ. Καὶ ὅρα καὶ νῦν ἀνταπόδοσιν ἀσφαλείας. Ὀδυσσεῖα γὰρ φθάσαντα ὀτρῦναι αὐτῆς ὁ Διομήδης ἀντρεθεῖζει πρὸς μάχην. (η. 345) Τὸ δὲ «βοὴν ἀγαθὸς» δεξιῶς παράκειται τῷ «ἐρρίγησεν», ἵνα μὴ δι' ἀνανδρίαν ὁ ἀγαθὸς μάχεσθαι Διομήδης ῥιγῆσαι φαίνοιτο, ἀλλ', ὡς ἐρρέθη, διὰ τὴν πρὸ ὀλίγου ῥηθεῖσαν βουλήν τοῦ Διός. Ἰστέον δὲ ὅτι σαφήνεια ἐν τοῖς ἐξῆς τοῦ ῥιγῆσαι φαίνεται τὸ «ῥίγιον αἶ κεν ἀλώω», ῥηθὲν παρὰ Διομήδους, καὶ ὅτι τὸ «ιδὼν ῥίγησε» γράφοντες τινες «ιδὼν ἐνόησε» φασίν, ὡς οὐ διὰ δειλίαν πρῶτος εἶδεν ὁ ἥρωας ἐπελθόντα τὸν Ἐκτορα, διὰ προσοχὴν δὲ καιριωτάτην, ὡς οὐδὲ Ὀδυσσεὺς δειλὸς ἐστὶ, τὸν Δόλωνα καὶ τὸν Ῥῆσον προσκεψάμενος. (η. 347) Περὶ δὲ τοῦ κυλίνδεται εἰ καὶ προερρέθη, ὅμως οὐ περιττὸν εἰπεῖν καὶ νῦν, ὡς ἀστείως ἔχει ἄρτι ῥηθὲν ὡς ἐπὶ κύματος, ὃ κυλίνει Βορρᾶς ὑψόθεν καταπνέων. καὶ γὰρ καὶ Ἐκτωρ ἐξ ὑψηλοτέρων ἔρχεται, ὡς καὶ προδιείληπται, εἶπερ ἠνεμόεσσα ἡ Τροία ἐστί, καὶ ἄλλως δέ, ὑψόθεν ὡς οὐρανόθεν ἐκ Διὸς ἐπιών. οὕτω πάντοθεν ἀσφαλὲς τὸ νόημα. Σημεῖωσαι οὖν, ὅτι ἀέλλη τὸν Ἐκτορα φθάσας εἰκάσαι ὑπεραεῖ καὶ ἐρμηνεύσας τὴν ἄελλαν ταύτην ἐν τῷ εἰκάσαι Ζεφύρω, ὑφ' οὗ κῦμα κυλίνδεται, λαβὼν ἐντεῦθεν ἀρχὴν μετέλαβε τὸ κῦμα κυλίνδεται εἰς τὸ πῆμα κυλίνδεται, μονονουχὶ λέγων, ὅτι τὸ παραβολικῶς κυλιόμενον κῦμα τὸ τοῖς Ἀχαιοῖς ἐπικυλιόμενον πῆμα δηλοῖ. [(η. 348) Τὸ δὲ «στέομεν» πρωτότυπος ἐνεστῶς ποιητικῶς κατὰ τὸ ποιέομεν καὶ τὰ ὅμοια. ἐξ οὗ ἐπενθέσει τοῦ ὕ στεύω, παθητικὸν στεύομαι στεύεται, καὶ συγκοπῇ στεῦται, ὅπερ ἐστὶν ὑφίσταται, ἤγουν ὑπισχνεῖται, ὡς πολλαχοῦ ἐφάνη.] (η. 349–53) Ὅτι συστήσας εἰς θάρρος ἑαυτὸν ὁ Διομήδης καὶ ἀφείδ' ἔγχος ἔβαλε τὸν Ἐκτορα καταστοχαζόμενος «κεφαλήφιν, ἄκρην κάκ κόρυθα· πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκῶφι χαλκός, οὐδ' ἴκετο χροά καλόν. ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια τρίπτυχος αὐλῶπις, τὴν οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων». (η. 354–6) Καὶ ὁ Ἐκτωρ πολὺ ἀνεχώρησεν. Ὡκα γάρφησί, «ἀπέλεθρον ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὀμίλω», καὶ σκοτωθεὶς–τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ ὀφθαλμοῦς κελαινὴ νύξ ἐκάλυψεν–«ἔστη γνυξ ἐριπὼν καὶ ἐρείσατο χειρὶ παχείῃ γαίης», ἤγουν ἐπὶ γῆς. (η. 359 ς.) Μετὰ δὲ μικρὸν ἐν ὄσῳ Διομήδης ὤχετο λήψεσθαι τὸ ἀφεθὲν δόρυ, «τόφρα Ἐκτωρ ἄμπνυτο, καὶ ἄψ ἐς δίφρον ὀρούσας ἐξέλασεν ἐς πληθύν» καὶ ἀπῆλθε, παρὰ βραχὺ πελάσας θανάτῳ. 3.9 Καὶ λαλεῖ μὲν ὁ Διομήδης τὰ εἰρησόμενα. Ἐκτωρ δ' οὐκ ἐπιστρέφεται, ἀγαπῶν εἰ καὶ σέσωσται. (η. 350) Ἰστέον δ' ὅτι τὸ ἔβαλεν ἐρμηνεύων ὁ ποιητὴς, ὡς μὴ δηλοῦν ἀπλῶς βέλους ἄφεισιν ἀλλὰ καὶ ἐπιτυχίαν φησὶν «οὐδ' ἀφάμαρτε», στοχασάμενος γὰρ τῆς κεφαλῆς ἔτυχεν. Οὕτω καὶ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ «βάλεν, οὐδ' ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρός». οὕτω καὶ τὸ «πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκῶφι χαλκός» διασαφῶν ἐπήγαγε τὸ «οὐδ' ἴκετο χροά καλόν», ὁμοίως καὶ τὸ «μίκτο δ' ὀμίλω» ἐρμηνεύει ἐν τῷ «ἐξέλασεν ἐς πληθύν». Τὸ δὲ καταστοχαζόμενος

τιτυσκόμενος λέγει, ὡς οὐκ ἂν φωνήσοι Καλλιόπη πεζική. Οὗ θέμα, ὡς καὶ προδιείληπται, ἀμετάβατον εἰς μέλλοντα τύκω, καὶ πλεονασμῶ τύσκω, καὶ ἀναδιπλασιασμῶ τιτύσκω. Τὸ δὲ «κεφαλήφιν» ὁμωνυμίαν ἔφηνε. βάλλεται γάρ τις κεφαλήφιν οὐ μόνον, ὅταν αὐτὴν ἐκείνην βληθῆ, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὸ περὶ αὐτὴν, ὡς ἐνταῦθα ἢ κυνέη. (η. 351) Τὸ δὲ «ἄκρην κατὰ κόρυθα» πρὸς πιθανότητα εἴρηται. εἰ γὰρ περὶ τὸ κύτος ἐνέσκηψε, διέσχεν ἂν τὸ δόρυ, ὡς ἀντερειδούσης ἔσωθεν τῆς τοῦ Ἑκτορος κεφαλῆς. Τὸ δὲ «πλάγχθη χαλκός» ἀντὶ τοῦ ἐξεκρούσθαι καὶ διεξέπεσε τοῦ σκοποῦ. γλυκέως δὲ εἴρηται τὸ «πλάγχθη» ὡς ἐπὶ τινος ἐμψύχου. (η. 353) Τρίπτυχος δὲ ἢ τρεῖς πτύχας ἦτοι θέσεις ἔχουσα καὶ ὡς εἰπεῖν τριθέλυμος διὰ στερρότητα πρὸς ἀσφάλειαν. ἔστι δὲ ἢ ταύτης παραγωγή ὁμοία πῶς πρὸς τὸ δίπτυχα, οἷον «δίπτυχα ποιήσαντες». Αὐλώπις δὲ ἢ ὡς εἰς αὐλὸν ἀνήκουσα, ὅ ἐστιν εἰς στενὸν καὶ μακρὸν ἀπολήγουσα. κεῖται γὰρ ποτε καὶ ἐπὶ τοιοῦτου ὁ αὐλός, ὡς ἐν τῷ «αὐλὸς ἀνὰ ῥίνας παχὺς ἦλθε». [Πάνυ δὲ κατακέχρηται, εἰ καὶ τροπικῶς, ὁ αὐλὸς ἐνταῦθα, καθὰ καὶ ἐν τῷ αὐλάξ. καὶ αὐτὴ γὰρ διὰ τὸ στενοεπίμηκες ἐκ τοῦ αὐλοῦ παρωνόμασται. καὶ μὴν αὐτὴ ἔχει τι καὶ κοιλότητος ἐκ τῆς τοῦ ἀρότρου τομῆς καὶ πῶς ἐγγίζει τῷ αὐλῷ διὰ τοῦτο μᾶλλον ἢπερ ἢ αὐλώπις τρυφάλεια, εἰ μὴ ἄρα καὶ αὐτῇ βοηθεῖ εἰς τροπὴν ἢ κατ' αὐτὴν κοιλότης. ὁ μέντοι ῥηθεὶς «παχὺς αὐλὸς ἀνὰ ῥίνας» σκληρότερον τέτραπται.] Τὸ δὲ «τὴν οἰ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων» θεόθεν εἶναι καὶ τὰ καλὰ ὄπλα δηλοῖ. Καὶ παρῶδηται τὸ «τρυφάλεια» καὶ ἐξῆς ἐκ τοῦ κατὰ τὸν Κάλχαντα στίχου, ὃς θεόσδοτον ἐκείνῳ τὴν μαντικὴν εἶναι δηλοῖ. Ὅρα δ' ἐνταῦθα ὡς τῆς κυνέης 3.210 ἀποσιωπηθείσης ἀνεπλήρωσε τὸ αὐτῆς Ὅμηρος ὄνομα τρισὶν ἐπιθέτοις εἰπὼν «τρυφάλεια τρίπτυχος αὐλώπις». (η. 354) Πέλεθρον δὲ ἦτοι πλέθρον μέτρον γῆς ποδῶν ρκ'. ὅθεν ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ἀπέλεθρον τὸ μὴ ὑποπίπτον πελέθρω κατὰ στέρησιν, ἢ τὸ πολυπέλεθρον κατ' ἐπίτασιν. Τὸ δὲ «ἀνέδραμε» ταῦτὸν ἐνταῦθα τῷ ἀνεπόδισεν, ἀνεχώρησε, καὶ οὐ κοινῶς ἀντὶ τοῦ ἀνέβη κατὰ τὸ «ὃ δ' ἀνέδραμεν ἔρνεϊ ἴσος». Τὸ δὲ «μίκτο δ' ὀμίλω» ἀστείως ἔχει. Διομήδης μὲν γὰρ ἐνὶ τῷ Ὀδυσσεῖ ἔμικτο καὶ οὕτω τὸν Ἑκτορα ἔβλαψεν εἰς κίνδυνον, Ἑκτωρ δὲ οὐκ ἔχει σωθῆναι, εἰ μὴ τῷ ὀμίλω μίχθεις ἐξελάσει εἰς πληθὺν ἀναδραμών. καὶ ἄλλως δὲ μυκτηρίζει, ἐὰν ὁ ἄριστος καὶ ὄλων Τρώων ἐξέχων οὕτως ἀγεννῶς ὀμίλω ἐμίγη. (η. 355) Τὸ δὲ «στῆ δὲ γνῦξ ἐριπῶν», ὡς μέσον ἐστὶ πτώσεως καὶ στάσεως καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Τὸ δὲ «χειρὶ παχείῃ» ἐνταῦθα μάλιστά ἐστι καίριον. ἐχρῆν γὰρ τοιαύτη χειρὶ τὸν πίπτοντα ἦρωα ἐπερείσασθαι, καθὰ καὶ τι βάρος κίονι στερρῷ. (η. 356) Νῦξ δὲ καὶ νῦν συνήθως Ὀμήρῳ ἢ μὴ κατὰ πᾶσαν γῆν, ἀλλ' ἢ καλύπτουσα τοῦδὲ τινος ὄψιν σκότῳσις. λέγεται δὲ ποτε οὕτω καὶ ἢ ἐκ νεφῶν περὶ ἥλιον ζόφῳσις. [Ὅλωσ δὲ εἰπεῖν, νῦξ παρὰ τῷ ποιητῇ οὐ μόνον ἢ σωματικὴ δαίμων τοῦ μύθου, ἀλλὰ καὶ ἢ κοινῶς οὕτω λεγομένη, ἔτι δὲ καὶ ἢ σκοτεινὴ ἐκ νεφῶν κατάστασις ἐν ἀέρι, ναὶ μὴν καὶ ὁ τῶν ὀμμάτων σκοτισμός, ὡς καὶ ἐν τῷ περὶ Κιμμερίων λόγῳ κεῖται.] (η. 361–6) Ὅτι Διομήδης φεύγοντος, ὡς ἐρρέθη, τοῦ Ἑκτορος δουρὶ ἐπαΐσσων προσέφη «ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον· ἢ τέ τοι ἄγχι ἦλθε κακόν· νῦν αὐτὲ σ' ἐρύσατο θεός, ᾧ μέλλεις εὐχεσθαι, ἰὼν ἐς δοῦπον ἀκόντων. ἢ θὴν σ' ἐξανύω γε καὶ ὕστερον ἀντιβολήσας, εἴ που καὶ ἔμοιγε θεὸς ἐπιτάρροθός ἐστι». Ταῦτα δὲ εἶποι ἂν ἅπας ἠττώμενος μὲν, ἀναπαλαῖσαι δὲ ὅμως ἐλπίζων καὶ καταβαλεῖν τὸν ἀντίπαλον. Καὶ ὅρα ὅπως καιρίως ὁ Διομήδης ἀνθυβρίζει τὸν ἦν ὅτε ὑβρίσαντα. Ἑκτωρ μὲν γὰρ ποτε κακὴν γλήνην προσεῖπεν αὐτόν, ὁ δὲ ἄρτι φεύγοντα ἐκείνον ἰδὼν κύνα ὠνόμασεν, οὐ λυσητήρα καὶ δραστήριον, ὁποῖος ἐν ἄλλοις φαίνεται, ἀλλ' ἐξ ἐκείνων δηλαδὴ, οἱ πτώσσουσιν ὑπὸ λέοντι. (η. 363) Τὸ δὲ «ἐρύσατο» οὐκ αὔξησιν ἔχει ὡς ἀπὸ τοῦ ῥύω, ἀλλὰ φυσικῶς ἐρρέθη ἐκ τοῦ ἐρύω, τὸ φυλάσσω. (η. 364) Τὸ δὲ «μέλλεις εὐχεσθαι» στοχαστικῶς εἴρηται, 3.211 οὐ γὰρ εἶπεν ᾧ εὐχῆ, ἀλλ' ᾧ μέλλεις, ἦγουν ἔοικας, εὐχεσθαι. ἄλλος γὰρ ἄλλω θεῶν αἰειγενετῶν καὶ ῥέζει καὶ εὐχεται. δύναται

δὲ εἶναι καὶ ἀντὶ τοῦ ὀφείλεις, ὡς καὶ ἐτέρωθι. Δοῦπος δὲ ἀκόντων ἐκ μέρους ἢ ἀπλῶς μάχη, μέρους δὲ τοῦ ἐν ὅπλοις πάντως κρείττονος, ἐπαινετέοι γὰρ μάλιστα οἱ αἰχμηταί, ταῦτόν δ' εἶπεῖν ἀκοντισταί. ἔστι δὲ δοῦπος ἀκόντων ὁ πόλεμος πρὸς διαστολὴν ἄλλων δούπων. (η. 365) Τὸ δὲ «ἐξανύω» ἀντὶ μέλλοντος τοῦ τελειώσω, δηλοῖ γὰρ τὸ εἰς τελευτὴν ἀγάγω. (η. 366) Τὸ δὲ «ἐπιτάρροθος» ὅτι πλεονασμὸν ἔχει τῆς τ-α-ρ συλλαβῆς-ἐπίρροθος γὰρ ὁ σπουδαῖος ἐπίκουρος καὶ μετὰ ρόθου βοηθῶν-καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 367) Ὅτι τὸ «ἐπιείσομαι» ἀντὶ τοῦ ἐπιπορεύσομαι, ἐπελεύσομαι, ἀπὸ ἐνεστώτος ἐστὶ τοῦ εἶω, καθὰ καὶ πρὸ βραχέων τὸ «ὄθι καταεῖσατο γῆς», ἤγουν ὅπου γῆς τὸ τοῦ Διομήδους δόρυ κατήλθεν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου εἶω, οὗ καὶ χρῆσις προσεσημείωταί που, καὶ τὸ ἦειν ἀντὶ τοῦ ἦλθον, μέσος ὑπερσυντέλικος ἀπὸ τοῦ ἦϊα μέσου παρακειμένου. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «νῦν αὐτοὺς ἄλλους ἐπιείσομαι, ὃν ἂν κιχεῖω», -Λέγει δὲ αὐτὸ Διομήδης-σχήματι συνήθει ἐμερίκευσεν Ὅμηρος τὸ καθόλου, καὶ ἔστιν ὁμοίον τῷ «ἀνθρώπους τίνυσθον, ὃς τις ἐπίορκον ὁμόσει». τὸ μέντοι κοινὸν οὕτω «τῶν ἄλλων, ὃν ἂν κιχεῖω, καὶ «ἀνθρώπων, ὃς ἐπίορκον ὁμόσει». πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα παρὰ τῷ ποιητῇ. (η. 369-72) Ὅτι «Ἀλέξανδρος Ἑλένης πόσις ἠὺκόμοιο» ἐπὶ τῷ Διομήδει σκυλεύοντι τὸν προειρημένον Ἀγαστροφον «τόξα τιταίνετο, στήλη κεκλιμένος», ὃ ἐστὶ περιεχόμενος καὶ κρυπτόμενος «ἀνδροκμήτω ἐπὶ τύμβῳ Ἴλου Δαρδανίδαο παλαιοῦ δημογέροντος». Καὶ ὅρα ὅτι καὶ νῦν Ὅμηρος μνήμην τῆς ἠρωΐδος Ἑλένης παραρριπτεῖ. Σημειοῦνται γὰρ οἱ παλαιοί, ὡς πολλάκις τῷ τοῦ Ἀλεξάνδρου ὀνόματι εἰς οὐδὲν κατεπεῖγον καὶ τὴν Ἑλένην προστίθησιν, ἀναμιμνήσκων τῆς αὐτοῦ ἀσελγείας τοὺς ἀκροατάς, ἢ καὶ θέλων συχνὰ μεμνήσθαι αὐτῆς τὸν ἀκροατὴν, ὡς καὶ τοῦ Ἀχιλλέως. οὐ γὰρ ἔχει Ὅμηρος μὴ φιλεῖν καὶ αὐτήν, οὐχ' οὕτω τοῦ γένους 3.212 οὐδὲ τοῦ κάλλους οὐδὲ τῶν λοιπῶν, ἃ τὴν Στησιχόρειον παλινωδία πεποίηκε, ἀλλὰ καὶ ὅτι μετὰ μελόν ἐκεῖνη σωφρόνως πάσχει, ἐφ' οἷς οὐκ εὖ πεποίηκε, καὶ ὅτι ἀφορμὴ ἐπιδείξεως αὐτῆ μεγάλης τῷ ποιητῇ γέγονε συγκροτήσασα τηλικαύτην πραγματείαν αὐτῷ. Ὅρα δὲ καὶ ὡς ὑπεξαγαγὼν ὁ ποιητὴς τὸν βασιλέα διὰ τοῦ Κόωνος ἀπάγει νῦν καὶ τὸν Διομήδην διὰ τοῦ Πάριδος, εἶτα τὸν Ὀδυσσεά διὰ τοῦ Σώκου, καὶ ἄλλως τοὺς λοιπούς. καὶ οὕτω τῶν ἀρίστων ἀπόντων, ῥάων ἢ νίκη τῷ Ἐκτορι γίνεται πελάσαντι κατὰ τὴν βουλήν τοῦ Διὸς ταῖς ναυσί. (η. 370) Τόξα δὲ πληθυντικῶς καὶ νῦν τὸ κατωτέρω ἐνικῶς τόξον, ὡς περ ἀλλαχοῦ τὸ ἄρμα ἄρματα. [Τὸ δὲ «τιταίνω» πρωτότυπὸν ἐστὶ τοῦ Τιτάν Τιτᾶνος, τοῦ τε κατὰ μῦθον λαμβανομένου καὶ τοῦ κατὰ σκῶμμα, ὅπερ ἐνέφηνε καὶ ὁ κατὰ τοὺς παλαιούς εἶπεῖν ἄστυτος γέρον ἢ Ἀστύαναξ, ὃς δηλαδὴ οὐκ εἶχε στύεσθαι τριέμβολον, καθὰ παίζει ὁ Κωμικός. εἰ γὰρ ἐκεῖνος οὐκ εἶχε τανύσαι, ὁ ἄρα τανύσαι δυνάμενος κατὰ τὸν νοῦν ἐκείνου εἶη ἂν Τιτάν.] (η. 371) Τὸ δὲ στήλη περιέχεσθαι κρύβδην τὸν Πάριν ἄοπλον ἐλλοχῶντα ἔχει τι κατὰ τοὺς παλαιούς ἀστεῖον σκῶμμα, εἰ νεκρὸν ἀντὶ ἀσπίδος προβέβληται, καὶ ὡς οἶά τις τὰ εἰς μάχην ἄψυχος παρὰ νεκροῦ στήλη ἐστὼς ποιεῖ, ἄπερ ποιεῖ. Ὅτι δὲ πρὸ τούτου καὶ ὁ Ἐκτωρ ὑπὸ τῇ αὐτῇ ἦν προγονικῇ στήλῃ, προϊστόρηται. Ἀνδροκμητος δὲ στήλη ἢ ἐπὶ ἀνδρὶ οὐ ζῶντι, ἀλλὰ καμόντι, ὃ ἐστὶ θανόντι. εἶπεῖν γὰρ περὶ ἦν ἄνδρες ἔκαμον, ἀβαθές ἐστὶ καὶ ἀπερινόητον. ἔχει δὲ ἀμφιβολίαν εἶτε στήλη ἀνδροκμήτω συντακτέον εἶτε ἀνδροκμήτω ἐπὶ τύμβῳ. Στήλη δὲ κυρίως ἢ ἐκ λίθου ὡς ἀπὸ τοῦ στῶ στήσω 3.213 καὶ τοῦ λᾶς ὁ λίθος, ὁ ἐκ λίθου δηλαδὴ ἀνεστηκῶς ἀνδριάς. [Ἐκ δὲ τῆς τοιαύτης στήλης οὐ μόνον στηλίτης ἄρρητον ὄνομα, ἐξ οὗ στηλιτεύειν σκωπτικῶς τὸ στήλαις ἐγγράφειν τὰ κατὰ τινων, ἀλλὰ καὶ ὁ στύλος τροπῇ ὁποῖα γίνεται καὶ ἐν τῷ ἄλμυ ἄλμυρός, καὶ τηρῷ τυρός.] Τὸ δὲ «κεκλιμένος», ἀντὶ τοῦ περιεχόμενος, ὡς καὶ ἐν τῷ «λίμνη κεκλιμένος Κηφισίδι», ἢ ἀντὶ τοῦ κρυπτόμενος. διὸ βαλὼν τὸν Διομήδην ἐκ λόχου ἀνεπήδησεν ἐκφῆνας ἑαυτόν. (η. 372) Δημογέρων δὲ Ἴλος οὐχ' ἀπλῶς γέρον τοῦ δήμου, ἤγουν ὁ τυχὼν γέρον, κατὰ τὸ «δήμον

έόντα», ἤγουν δημότην καὶ ἓνα τῶν πολλῶν καὶ «δήμου ἀρίστους», ἤγουν ὁμίλου, ἀλλὰ κατὰ τοὺς ἀλλαχοῦ ἐπὶ τοῦ Τρωϊκοῦ ὄντας τείχους. Ἐλέγοντο γὰρ οὕτω καὶ οἱ βασιλεῖς ὡς παρὰ τοῦ δήμου γέρας ἔχοντες, ἤγουν παρὰ τῷ δήμῳ γεραροί. καὶ ἔστιν ἢ λέξις αὕτη οὐ ταπεινή, ἀλλὰ σεμνή καὶ βασιλική, ὡς δηλοῦσι καὶ οἱ ἐν τῇ γάμμα ῥαψωδία δημογέροντες. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι Διομήδης καὶ Ὀδυσσεὺς ἕως καὶ παρ' Ἴλου σῆμα τοὺς Τρῶας ἐτρέψαντο, ἔνθα καὶ Ἀγαμέμνων πρὸ ὀλίγου αὐτοὺς ἀνέστειλε. Τὸ δ' ἐντεῦθεν δυστυχοῦσιν Ἀχαιοὶ Διομήδους βληθέντος, ὡς καὶ ἐκεῖ τοῦ βασιλέως τρωθέντος. (ἠ. 373–5) Φράζει δὲ ὁ ποιητὴς τὸ τοῦ Διομήδους δυστύχημα οὕτω «ἦτοι ὃ μὲν», ἤγουν ὁ Διομήδης, «θώρηκα Ἀγαστρόφου ἰφθίμοιο αἴνυτο», τουτέστιν ἀφηρεῖτο, «ἀπὸ στήθεσφι παναίολον ἀσπίδα τ' ὤμων καὶ κόρυθα βριαρὴν». Ἀλέξανδρος δὲ προθέμενος ἀριστεύοντα τὸν Διομήδην βαλεῖν «τόξου πῆχυν ἀνεῖλκε καὶ βάλεν, οὐδ' ἄρα μιν ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρὸς, ταρσὸν δεξιτεροῖο ποδός· διὰ δ' ἀμπερὲς ἴος ἐν γαίῃ κατέπηκτο· ὃ δὲ μάλα ἠδὺ γέλασας ἐκ λόχου ἀμπήδησε καὶ εὐχόμενος ἔπος ἠῦδα· βέβληαι οὐδ' ἄλιον βέλος ἔκφυγεν· ὡς ὄφελόν τοι νείατον ἐς κενεῶνα βαλὼν ἐκ θυμὸν ὀλέσσαι», ἢ μᾶλλον ἐλέσθαι. «οὕτω κεν καὶ Τρῶες ἀνέπνευσαν κακότητος, οἳ τέ σε πεφρίκασι λέονθ' ὡς μηκάδες αἶγες». Καὶ ὅρα ὅπως ἀνόητος ὁ Πάρις κατὰ τοὺς παλαιοὺς οὕτως εἰκὴ ἐκκαλύπτων τοῖς πολεμίοις τὰ τῶν πολιτῶν ἐλαττώματα, ὅτι δηλαδὴ τὸν Διομήδην ὑπερλίαν πεφρίκασι, καὶ ὡς ἀσχημονεῖ ἐφ' οἷς οὐδὲν τι μέγα πράξας μεγάλα φρονεῖ, ὃς ἀλλαχοῦ τε φευγόντων Ἀχαιῶν οἵστεύσας ἵππον βάλλει μόνον, καὶ αὐτὸν τοῦ πρεσβυτάτου Νέστορος, καὶ νῦν δὲ λοχήσας καὶ 3.214 βαλὼν ἓνα τινὰ οὐ μόνον οὐκ ἀναιρεῖ, ἀλλ' οὐδ' ἐν καιρίῳ βάλλει. Δῆλον δ' ὅτι ὡς τὰ πολλὰ τῷ σκυλευμῷ ἀπεχθάνεται ὁ ποιητὴς. οὐ μόνον γὰρ νῦν ὁ Διομήδης δι' αὐτὸν τιτρώσεται, ἀλλὰ καὶ μετ' ὀλίγα ὁ Εὐρύπυλος, πρὸ δ' αὐτῶν ὁ βασιλεὺς φέρων ἀν' ὄμιλον τὰ τοῦ Ἰφιδάμαντος ὅπλα τιτρώσεται ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Κόωνος. καὶ Ἐλεφήνωρ δὲ πρὸ τούτων ἐν τῇ τῆς μάχης καταρχῇ σκυλεύων πίπτει. ὅθεν καὶ ὁ σοφὸς Νέστωρ συμβουλήν εἰσήγαγε μήτινα ἐνάρων ἐπιβάλλεσθαι, ἵνα ὕστερον ἡσυχοὶ συλᾶν ἔχωσιν αὐτά. (ἠ. 373 ς.) Ὅρα δὲ Ὀμηρικὸν θέλημα καὶ ἐν τῷ «θώρηκα παναίολον» καὶ «κόρυθα βριαρὴν». αὐτὰ γὰρ σὺν ἐπιθέτοις ἐκθεῖς τὴν ἀσπίδα ψιλῶς ἔφρασε. (ἠ. 375) Τόξου δὲ πῆχυν ἢ περιφραστικῶς τὸ τόξον ὅλον, ὅπερ χεῖρ οἷον τῷ τοξότη ἔστιν, ἢ τὸ ἄνω καὶ τὸ κάτω τῆς τοῦ τόξου λαβῆς, ἤγουν κέρατα ἐξ ὧν τὸ τόξον συμβέβληται, ἀφ' ὧν πάλιν τὸ ὅλον τόξον δηλοῦται. Εἴρηται δὲ καὶ τοῦτο μεταφορικῶς κατὰ τινὰ ὁμοιότητα τῶν ἀνθρωπίνων πῆχεων. ὡς γὰρ ὁ ἡμέτερος πῆχυν εἰς τὸ πλατὺ τῆς χειρὸς τελευτᾷ, οὕτως ἐκάτερα τοῦ τόξου τὰ μέρη τὸ θέναρ τῆς κρατούσης χειρὸς καὶ τοὺς δακτύλους ἔχουσιν ἀντερείδοντας ὅτε καιρὸς μεταχειρίσεως, [ὡς εἶναι πῆχυν οἰονεῖ τῆς χειρὸς τοῦ τοξότου τὸ ἄνω κυρτὸν τοῦ τόξου καὶ τὸ κάτω. καὶ ἄλλως δέ, εἶγε δάκτυλοι τόξου τολμηθῶσι λεχθῆναι τὰ περὶ ἐκατέραν κορώνην, εἶεν ἂν πῆχεις τὰ μετὰ τοὺς δακτύλους τούτους.] Τὸ δὲ ἀνεῖλκεν ἢ περιττὴν ἔχει τὴν πρόθεσιν. οὐ γὰρ πάνυ δηλοῖ τὸν ἄνω ἔλκυσμόν, ὡς ὅτε τις ἰμονιᾶ ὕδωρ ἀνέλκει ἢ ἰχθὺν ἀγκύστρω, ἢ καὶ ἡρεμαίαν τινα δηλοῖ ἄνω ἔλκυσιν ὡς οἷα μὴ κατακύψαντος τοῦ Πάριδος ἐν τῷ ἔλκυσμῷ. μάλιστα δὲ ἀνέλκει ὡς ἄνωθεν ἐκ τοῦ τύμβου διοἰστεύσας κατὰ Διομήδους ταπεινοτέρου ὄντος, διὸ καὶ ὁ τοῦ ποδὸς ταρσὸς ἐκείνου βέβληται. Καὶ ἄλλως δέ, ὃς μὲν λόχον ἐσίζεται ἀνδρῶν, ἔλκει τόξον, ὃς δὲ λόχου ἀναπηδήσει κατὰ τὸν Πάριν, ἀνέλκειν αὐτὸ λέγοιτ' ἄν. (ἠ. 376) Τὸ δὲ «καὶ βάλεν οὐδ' ἄρα μιν ἄλιον βέλος ἔκφυγεν» ἀποδεξάμενος τῆς φράσεως ὁ ποιητὴς ἢ καὶ ὡς ἐν σχεδιασμῷ διττολογῶν, παρακατιῶν πάλιν ὁμοίως ἔφρασεν ἐν τῷ «βέβληαι οὐδ' ἄλιον» καὶ ἐφεξῆς, ὡς ἀνωτέρω κεῖται, οὐκ ἀπαξιώσας πλάσαι τὸν Πάριν λαλοῦντα, ὡς καὶ αὐτὸς δὴ Ὅμηρος ἔφρασεν, ἀλλὰ δεῖξας κἀνταῦθα, ὡς δυνατόν ἐστι τὴν αὐτὴν καὶ ἔννοιαν καὶ φράσιν εἰς διαφόρους ἔρχεσθαι. (ἠ. 377) Ταρσὸς δὲ ποδὸς τὸ κάτω πλατὺ, ἀπὸ τοῦ τέρσω, 3.215 τὸ ξηραίνω.

τοιοῦτον γὰρ τὸ μέρος ὁστῶδες ὄν. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ πτέρυγος ὀρνέων ἢ λέξις αὕτη
 κεῖται καὶ ἐπὶ μέρους τριήρων, σημαίνει δέ ποτε καὶ πόλιν καὶ τάλαρον δὲ τυρῶ
 χρήσιμον, ἐν ἄλλοις εἴρηται. ὣν πάντων πρὸς διαστολὴν πέφρασται ταρσὸς ποδός.
 Δεξιτερός δὲ πλάττεται πούς πρὸς ἱστορικὴν πιθανότητα. Γίνεται δὲ τὸ δεξιτερόν ἀπὸ
 τοῦ δεξιά πλεονασμῶ τοῦ τ, ἵνα ἐξομοιωθῇ πρὸς τὸ ἀντίθετον ἀριστερόν. ὡς γὰρ ἐκ
 τοῦ ἀρίστου ἀριστερόν, οὕτως ἐκ τοῦ δεξιοῦ δεξιτερόν. (η. 378) Τὸ δὲ «ἐν γαίῃ
 κατέπηκτο» ἐρμηνεῖα ἐστὶ τοῦ διαμπερές, τὸ γὰρ ἄνω μὲν ἐνσκήψαν, καταπηχθέν δὲ
 εἰς γῆν, διαμπερές βέβληκε. Τὸ δὲ «μάλα ἠδὺ γελάσας» ὡς ἐν λόγῳ σκώμματος
 κεῖται. οὐ γὰρ μειδιᾷ ἠρωϊκῶς καί, ὡς εἶπεῖν, κατὰ τὸν Αἴαντα βλοσυροῖς προσώποις,
 ἢ καὶ ὡς Ὀδυσσεὺς πρὸ μικροῦ ἐπὶ Δόλωνος, ἀλλὰ ἐκλύτως γελᾷ. Καὶ ὅρα τὴν
 αὖξῃσιν. οὐ γὰρ μειδήσας ἔφη, ἀλλὰ γελάσας, καὶ οὐχ' ἀπλῶς γελάσας, ἀλλὰ καὶ ἠδὺ
 γελάσας, καὶ οὐ μόνον, ἀλλὰ καὶ μάλα ἠδὺ, καγχαλόων ὁ ἄφρων ἐφ' οἷς, ὡς ἐρρέθη,
 οὐδὲν μέγα ἦνυσε. τί γὰρ μέγα, εἶπερ ἐκ λόχου ἕνα τοῦτον βαλὼν οὐ μόνον οὐκ
 ἀνείλεν, ἀλλ' οὐδὲ ἐν καιρίῳ ἔβλαψεν; (η. 379) Ἐν δὲ τῷ «ἐκ λόχου ἀμπεδήσας»
 ἐρμηνεύεται τὸ «στήλη κεκλιμένος», ὅπερ ἦν περιεχόμενος ὡς οἶον ἐτέρα στήλη
 ἔμψυχος τῇ παλαιᾷ συνιστάμενος. ἴσως δὲ καὶ αὐτὸ τοῦτο κεκλιμένος ἐν αὐτῇ κατὰ
 νόμον λόχου, ὡς δηλοῖ τὸ ἀνεπήδησε διὰ τῆς ἄν α προθέσεως. ὁ γὰρ ἀναπηδῶν ἐξ
 ὑφίζησεως ἀναπηδᾶν ἔοικε. [Δοκεῖ δὲ τὸ «ἐκ λόχου ἀμπεδήσας» καὶ ὡς οἶον
 ἐτυμολογικόν τι τοῦ λόχου εἶναι. ὁ γὰρ ἀναπηδήσας δηλονότι ἐλέγετό πως, ἦγουν
 ἔκειτο ἢ ἐκάθητο, ὡς παρήχθαι τὸν λόχον ἐκ τοῦ τοιοῦτου ῥήματος, ἵνα ἢ λοχᾶν τὸ
 ὑποκαθῆσθαι ἐνεδρευτικῶς.] (η. 380) Τὸ δὲ «βέβληται οὐδ' ἄλιον βέλος ἔκφυγεν»
 ἐλλιπῶς ἔχει τοῦ χειρός, οἷα τοῦ Πάριδος ἐπιτρέχοντος οἷς λέγει. ἀνωτέρω δ'
 ἐντελῶς ἔχει τὸ «οὐδ' ἄρα μιν ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρός». Τὸ δὲ «ὡς ὄφελόν τοι»
 καὶ ἐξῆς, ὁμολογία ἐστὶ τοῦ Πάριδος, ὡς προθεμένου μὲν ἀνελεῖν τὸν ἦρωα, οὐκ
 εὐστοχήσαντος δέ, ὡς πού καὶ ἄλλοτε φευγόντων Ἑλλήνων ἵππον ἐρρέθη ἀντὶ
 ἀνδρὸς βαλεῖν οὐκ ἐπιτυχῶς. (η. 381) Τὸ δὲ «ἐξελέσθαι θυμόν» ἢ ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς
 ἐκβαλεῖν καὶ ἀφελεῖν, ἢ καὶ ἀντὶ τοῦ τὸ ἐξαίρετον ἐν ἀνθρώποις λαβεῖν. Εἰ δὲ
 γράφεται «ἐκ θυμόν ὀλέσσαι» συγκροτεῖ τὴν γραφὴν Εὐριπίδης ἐν τῷ «Ἐκτορός τ'
 ἀπόλλυται ψυχῆ». (η. 382) Τὸ δὲ «καὶ Τρώες» ἢ περιττὸν ἔχει τὸν σύνδεσμον ἢ
 κοινοποιεῖται καὶ αὐτὸ τὴν κακότητα. Τὸ δὲ «ἀνέπνευσαν» πολλὴν ἀγωνίαν τῶν
 3.216 Τρώων δηλοῖ κακῶς διακειμένων, ὡς μηδὲ δύνασθαι ἀναπνεῦσαι, καθὰ πρὸ
 μικροῦ Ἕλληνες φεύγοντες ἀνέπνεον. (η. 383) Καὶ ἡ ῥηθεῖσα δὲ παραβολὴ τὸ
 «φρίσσουσιν ὡς λέοντα αἶγες» πάνυ πολλὴν ἐρμηνεύει ἀγωνίαν Τρωϊκὴν. Ἔστι δὲ
 καὶ νῦν τὸ ἀνέπνευσαν ἀντὶ τοῦ ἀνεζωώθησαν, πνοὴν ἄλλοτε σχόντες, καθὰ καὶ
 προγέγραπται. [Τὸ δὲ «κακότητος» ἀσφαλείας χάριν κεῖται, ἵνα λέγη ὅτι εἰς καθαρὰν
 ἀναπνοὴν κατέστησαν οἱ κακῶς ἔχοντες. ἄλλως γὰρ καὶ οἱ εὐτυχῶς ζῶντες ἐξ
 ἅπαντος ἀναπνεύουσι.] Τὸ δὲ «λέοντα ὡς μηκάδες αἶγες» γοργῶς ἐφράσθη, ὡς ὁ
 καιρὸς ἐπεμέτρει. Τὸ δὲ «μηκάδες» μίμημα ὄν φωνῆς ἀρμόζει οὐ μόνον ἐπὶ αἰγῶν,
 ἀλλὰ καὶ ἐπὶ κεμάδος, ὡς προερρέθη, καὶ λαγωῦ. (η. 384–95) Ὅτι καὶ βληθεῖς ὁ
 Διομήδης ὑπὸ Πάριδος καὶ ἀκούσας, ἃ ἤκουσεν, ὅμως γενναῖα φρονεῖ καὶ τὸ ἐκεῖνου
 καταβάλλει φρόνημα λαλήσας ἑαυτοῦ ἄξια. εἰ δὲ ὕστερον ὑποχωρεῖ τῆς μάχης,
 καινὸν οὐδέν, ἤχθητο γὰρ κῆρ ἐπειγούσης ὀδύνης. Φησὶ γοῦν ὁ ποιητὴς «τὸν δ' οὐ
 ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης· τοξότα λωβητῆρ, κέρρα ἀγλαῆ παρθενοπίπα·
 εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι περὶρηθείης, οὐκ ἄν τοι χραίσμησι βιὸς καὶ ταρφέες ἰοί.
 νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς εὐχέαι αὐτῶς. οὐκ ἀλέγω, ὡς εἴ με γυνὴ βάλοι ἢ
 πάϊς ἄφρων. κωφὸν γὰρ βέλος ἀνάκλιδος οὐτιδανοῖο. ἢ τ' ἄλλως ὑπ' ἐμεῖο
 καὶ εἴ κ' ὀλίγον περ ἐπαύρη, ὅξυ βέλος πέλεται καὶ ἀκήριον αἶψα τίθησι. τοῦ δὲ
 γυναικὸς μὲν ἀμφίδρυφοί εἰσι παρειαὶ παῖδες δ' ὀρφανικοί. ὃ δὲ αἵματι γαῖαν
 ἐρεῦθων πύθεται, οἰωνοὶ δὲ περὶ πλέες ἠὲ γυναῖκες». ὁ παράφρασις διασαφητικὴ

ἔστι τοῦ ἐν ἄλλοις ῥηθέντος, ὡς οἱ ἐν πολέμῳ κείμενοι οἰωνοῖς ἦσαν φίλτεροι ἢ ἐγυναιξί. Καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ κατὰ τὸν Διομήδην χωρίον, ἐν ᾧ μεγαλόφρων ὁ ἥρωσ φαίνεται καὶ ἀληθῶς κρατερός, ὃς οὔτε πληγὴν τὸ περὶ αὐτὸν τραῦμα καλεῖ, καὶ ἐν ἀκμῇ δὲ τοῦ πάσχειν ὧν πειραθῆναι σὺν τεύχεσιν ἐθέλει τοῦ πολεμίου, καὶ τρόπον τινὰ προκαλεῖται τὸν βαλόντα εἰς τὸν κατὰ συστάδην πόλεμον, ὡς οἷα λογισμὸν καὶ αὐτὸς ἔχων ὅποιον ὁ ῥηθησόμενος Ἀγαμέμνων παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ. Τῶν δὲ τοῦ ῥηθέντος χωρίου νοημάτων τὸ «εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον πειραθείης, οὐκ ἂν τοι χραίσμη βίος» ῥηθείη ἂν παρὰ τινος πρὸς τὸν πόρρωθεν λοιδοροῦντα ἢ ἄλλως κακουργοῦντα. Ὁ δὲ ὑβριζόμενος πρὸς τινος ἢ βλαπτόμενος, μὴ ἐπιστρεφόμενος δέ, εἴποι ἂν τὸ «οὐκ ἀλέγω ὡς 3.217 εἴ με γυνὴ βάλη ἢ πάϊς ἄφρων· κωφὸν γὰρ βέλος» καὶ ἐξῆς, ὃ δὴ καὶ ὡς γνωμικὸν ἔστι. Τὸ δὲ «ἀμφίδρυφοι παρειαί» καὶ ἐξῆς, οἰκεῖον ἐπὶ ἀνδρὸς ἀριστεῶς ἐν μάχῃ πεσόντος, ᾧ γυνὴ τε ἦσαν καὶ παῖδες. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. (η. 385) Τὸ δὲ «τοξότα λωβητήρ» οὐχ' ἀπλῶς ὕβρις ἔστί. τοξότης γὰρ καὶ Ἀπόλλων καὶ Ἄρτεμις καὶ τῶν ἡρώων οἱ κράτιστοι, Ἡρακλῆς, Ἴδας, Εὐρυτος, καὶ κατὰ Τροίαν Φιλοκτήτης, Τεῦκρος, Μηριόνης. ἀλλ' ὑφ' ἐν νοητέον «τοξότα λωβητήρ», ἵνα λέγη ᾧ φαῦλε τοξότα, [ταῦτὸν δὲ εἶπειν, ᾧ ἀχρειῶν τὴν τοξικὴν, καὶ κατὰ τὸν λόγιον Κωμικὸν φάναι, «λωβητὰ τέχνης», τῆς εἰρημένης δηλαδὴ.] Τοιαῦτα δὲ καὶ ἕτερα παρὰ τῷ ποιητῇ προεφάνη ἐν παραθέσει λέξεων ἔχοντα τὴν ὑφέν. Τινὲς δὲ ἰδίᾳ λέγοντες τὸ «τοξότα» φασὶν οὐκ ἐν γενναίοις τίθεσθαι τοὺς παλαιοὺς τὸν τοξότην. διὸ καὶ ἤδεσαν μὲν τοξεύειν οἱ ἄριστοι, προετιμῶντο δὲ τὴν σταδαίαν μάχην. ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς διὰ πάσης τῆς Ἰλιάδος τόξον ἅπαξ χειρίζεται κατὰ τὴν νυκτεγερσίαν. Τὸ δὲ «κέρα ἀγλαέ» οἱ μὲν ἀντὶ τοῦ τόξου ἀγλαίζόμενε, ἵνα λέγη κέρατα τοὺς προρρηθέντας πῆχεις τοῦ τόξου, οἵπερ εἰσὶν, ὡς ἐδηλώθη, συμβεβλημένα κέρατα. Οἱ δὲ φασὶ τὸ «κέρα ἀγλαέ», ἀντὶ τοῦ κάλλιστε τὴν τρίχα, καὶ τοῦτο οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλ' ἐπὶ ἀπάτῃ παρθένων. ἄλλως γὰρ καθ' αὐτὸ οὐδὲ τὸ κομᾶν κακόν, ὡς οὐδὲ τὸ τοξεύειν, εἶγε καὶ οἱ Ἕλληνες κερηκομόωντες γράφονται καὶ ὁ Ἀπόλλων ἀκερσεκόμης καὶ τὸ τῶν γυναικῶν δὲ ἠῦκομον εἰς ἐπαίνου λόγον ἔστιν αὐταῖς. Διὸ καθάπερ τὸ «τοξότα λωβητήρ», οὕτω καὶ τοῦτο ὑφ' ἐν ἀναγινώσκουσι «κέρα ἀγλαέ παρθενοπίπα», ἦγουν κομῶν ἐπὶ τῷ παρθένου ὑπάγεσθαι. ὅτι δὲ καλὴ κόμη τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ ἐπαφρόδιτος προμεμαρτύρηται. Οἱ δὲ ταῦτα οὕτω λέγοντές φασὶ καί, ὡς κέρας ἔστιν ἡ ἐμπλοκὴ τῶν τριχῶν, καθὰ παρ' Ἀθηναίοις ὁ κρωβύλος, ὃς τῶν εὐγενῶν καὶ ἰθαγενῶν ἦν δεῖγμα. Ἡρωδιανὸς δὲ λέγει, ὅτι κέρας ἐπὶ τριχὸς μάλιστα ἐπὶ βοῶν καὶ ἄλλων θηρίων λέγεται. καὶ ἕτεροι δὲ σπανίως φασὶν ἐπὶ τριχὸς ἀνθρώπου τὸ κέρας λέγεσθαι, κυρίως δὲ κόμην καὶ τρίχα καὶ πλοχμὸν καὶ ἔθειραν. Οἱ δὲ περὶ Ἡρόδωρον καὶ Ἀπίωνα καὶ τοιαῦτά φασιν· ἐμπλοκῆς τι γένος εἰς κέρατος τύπον ἀνεπλέκοντο οἱ παλαιοί, καὶ διὰ τοῦτο οὕτως ἐκάλουν αὐτό. καὶ ἄλλα δὲ ἦσαν τριχῶν κοσμήματα. ὁ γοῦν Σώφρων φησὶ πού, «κορώνας ἀναδούμενοι», καὶ Ἀθηναῖοι τέττιγας 3.218 ἀνεπλέκοντο, καὶ παρ' Ὀμήρῳ πλοχμοὶ τινες χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ ἐσφήκωντο. Ἀριστοτέλης δέ, φασὶ, κέρα ἀγλαὸν εἶπεν ἀντὶ τοῦ αἰδοῖω σεμνυνόμενον, ἐπὶ τοιοῦτου σημαυνομένου τὴν λέξιν ἐκεῖνος νοήσας. Καὶ ἔοικεν ὁ σκορπιώδης τὴν γλῶσσαν Ἀρχίλοχος ἀπαλὸν κέρας τὸ αἰδοῖον εἰπὼν ἐντεῦθεν τὴν λέξιν πορίσασθαι. Παρθενοπίπης δὲ ὁ τὰς παρθένους ὀπιπτεύων, ὃ ἔστιν ἐπιτηρῶν οἷα γυναιμανῆς, ὡς προσέκωπται, ὡς καὶ γυναικοπίπης ὁ τὰς γυναῖκας. πρὸς ὃ παίζων ὁ Κωμικὸς πυρροπίπην σκώπτει τινὰ ὡς ὀπιπτεύοντα τοὺς πυρρούς. Τινὲς δὲ φασὶν καὶ ὅτι παρθενοπίπην τὸν Πάριν εἰπὼν πικρῶς κατηγόρησεν, εἶπερ μὴ μόνον γυναιμανῆς ἔστιν, ἀλλὰ καὶ μέχρι τῶν κατακλείστων παρθένων τῇ ἀπάτῃ φθάνει. Ἔτεροι δὲ παρθενοπίπᾳ γράφουσι, ὃ ἔστι παρθένοις ἐοικῶς τὴν ὄψιν. ἐπαφρόδιτος γὰρ ὁ Πάρις, ὡς εἴρηται, καί, ὡς ὁ ποιητὴς φησι, θεοειδής. (η. 386) Τὸ δὲ «εἰ μὲν δὴ ἀντίβιον σὺν τεύχεσι πειρηθείης» καὶ ἐξῆς, παραφράζων ὁ φιλόμηρος Σοφοκλῆς ἐν

τοῖς τοῦ Ἀγαμέμνονος πρὸς τὸν Τεῦκρόν φησι τὸ «μέγ' ἄν τι κομπάσειας ἀσπίδ' εἰ λάβης». ὃς καὶ τὸν τοξότην ἐξευτελίζων Ὀμηρικῶ ζήλω, ἦν δὲ ὁ τοξότης ὁ Τεῦκρος, φησὶν «ὁ τοξότης ἔοικεν οὐ σμικρὰ φρονεῖν», οὐ λωβητῆρα τοξότην προσειπών, ἀλλ' ἄρκοῦν εἰς ὕβριν λογισάμενος τὸ μόνον τοξότην ἐκεῖνον προσειπεῖν. (η. 387) Τὸ δὲ «ταρφέες ἰοί» οὐ μόνον σκωπτικῶς πλῆθος δηλοῖ, ὡς οἷα θάμνων τινῶν τούτων ταρφέων προσπεφυκῶτων τῷ Πάριδι, ἀλλὰ καὶ τὴν εἰς τὸ τοξεύειν ἐμφαίνει γοργότητα, ὡς πυκνοτοξότου ὄντος τοῦ Πάριδος. Ἐπεὶ δὲ τοῦ ταρφέος ἡ ἔτυμολογία ἐκ τοῦ τρέφειν ἐστίν, εἴποι ἄν τις ἀστείως ἐνταῦθα, ὡς τῶν ταρφέων οἷστων ἢ μὲν ἐκφώνησις θρεπτική, τὸ δὲ ἔργον φθοροποιόν, ὁποῖόν τι καὶ ἐπὶ τοῦ βιοῦ φασι οἱ παλαιοί, ὡς τῇ μὲν προφορᾷ τὸ βιοῦν δηλοῦντος, ἀποτέλεσμα δὲ 3.219 ἔχοντος τὸ θανατοῦν. δῆλον δὲ ὅτι πολλοὶ ἐκ τοῦ βιοῦ παράγουσι τὸν βίον, ὡς τῶν ἀρχαίων ἐκ τοῦ τοξεύειν ζώντων. (η. 388) Ἐν δὲ τῷ «ἐπιγράψας» οὐ πληγὴν τὸ τραῦμα εἰπών, ἀλλ' ἐπιγραφὴν, ψεύδεται καιρίως ὁ ἀριστεύς. γέγονε μὲν γὰρ ἢ κατ' αὐτοῦ βολὴ διαμπερὲς τὸν τοῦ ποδὸς διασχοῦσα ταρσόν καὶ τὸ βέλος ἐν γαίῃ κατέπηκτο. αὐτὸς δ' ἐπιγραφῆναι λέγει τὸν ταρσόν, ὃ ἐστὶ ξέσιν παθεῖν ἐπιπολῆς, ὅθεν καὶ οὐκ ἀλέγειν φησὶ τῆς βολῆς, ἐπικρύπτων τῷ ἐχθρῷ τὸ οἰκεῖον δυστύχημα καὶ λανθάνειν καθάπαξ βουλόμενος. διὸ καὶ τοῦ Ὀδυσσέως ἔμπροσθεν στάντος, ὡς ῥηθήσεται, ἐξέλκει τὸ βέλος. καὶ Διομήδης μὲν οὕτως οὐκ ἀληθεύει, Ἀλέξανδρος μέντοι, ὡς καὶ προεῖρηται, ἀνοήτως ἀληθεύει, τὰ τῶν οἰκείων ἐκκαλύπτων κακά. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ καὶ προδηλωθὲν γράφειν, ὃ ἐστὶ ξέειν, ἐξ οὗ καὶ τὸ γράβδην ἐπίρρημα, ἔστι μὲν ὀνοματοποιΐα, παράγεται δέ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ἀπὸ τραχυφώνου ῥήματος τοῦ γρῶ, τὸ ἐσθίω, ἐξ οὗ καὶ ἡ παρὰ τῷ Λυκόφρονι γρώνη πέτρα καὶ ἡ γραῦς καὶ ἡ τοῖς ζώοις φίλη γράστις. λειότερον δὲ αὐτοῦ τὸ γλάφειν, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδυσσειαν εἴρηται σαφῶς. [Ἐκ δὲ τοῦ γράφειν καὶ ἄλλα μὲν παράγονται, ὡς καὶ προπέφανται, σὺν ἐκείνοις δὲ καὶ ὁ κατάγραπτος, ἡγουν, ὡς ἡ κοινὴ ὁμιλία λαλεῖ, γραμμιστός, ὃ καὶ αὐτὸ ἐκ τοῦ γράφειν γίνεται καθὰ καὶ ὁ γραπτός καὶ ἡ ἐν Ὀδυσσειᾷ Ὀμηρικῇ γραπτύς. Χρῆσις δὲ τοῦ κατάγραπτος παρὰ Ἀθηναίων τῷ ἀτταγᾶς, μείζων πέρδικος, ὄλος κατάγραπτος τὰ περὶ τὸν νῶτον, κεραμεοῦς τὴν χροίαν, ὑποπυρρίζων, κονιστικός, πολύτεκνος, σπερμολόγος. ὅτι δὲ ἐκ τοῦ εἰρημένου γράφειν καὶ ἡ γραμμὴ γίνεται καὶ ὁ ἐξ αὐτῆς διαγραμμισμός, δῆλόν ἐστιν. οὕτω δὲ καὶ ἡ εὐγραμμία, οἷον «ψιλαὶ Περσικαὶ ἀκριβῆ τὴν εὐγραμμίαν τῶν ἐνυφασμένων ἔχουσαι ζῶων.» Τὸ δὲ «εὐχέαι αὐτως» πρὸς διαστολὴν κεῖται ἀυχημάτων ἐτέρων, ἃ μὴ μάτην γίνεται. (η. 389) Τὸ δὲ «οὐκ ἀλέγω» ἀσυνδέτως ῥηθὲν κατὰ θυμὸν ἐνταῦθα καὶ ἀγωνίαν οὕτω προήνεκται. ἐκ γυναικὸς δὲ καὶ παιδὸς φαυλίζει ὁ Διομήδης τὴν βολὴν, καθὰ που καὶ ὁ 3.2 Νέστωρ τὴν τοῦ Ὀδυσσέως συμβουλήν, ὡς προγέγραπται. (η. 390) «Κωφὸν δὲ βέλος», ὡς εἴπερ ἔμψυχον ἦν, καθὰ ἔθος Ὀμήρῳ ποιεῖν, τὸ μὴ ἔχον αἴσθησιν, ἢ καὶ ἄλλως, οὐ οὐκ ἄν τις αἴσθησιν λάβῃ ἀπτικήν. γέγονε γὰρ κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἢ μεταφορὰ ἐκ τῶν κατὰ τὴν ἀκοὴν εἰς τὴν ἀφήν. καὶ ἄλλως δέ, εἰ καλῶς ἵπποι λέγονται πληγῆς αἶειν, τουτέστιν αἰσθάνεσθαι, ὀρθῶς λέγοιτ' ἄν ἐξ ἐναντίου βέλος κωφὸν τὸ ἀνεπαισθήτως ἐπελθὸν καὶ δίχα ροίζου, ὡς μηδὲ ἀκουσθῆναι μηδὲ ἀέρα κινήσαι πολύν. τούτω δὲ τῷ λόγῳ καὶ κῦμά που λέγει κωφόν. [Ἐνθα σημειοῦνται οἱ παλαιοί, ὅτι κωφὸν οὐδέποτε Ὀμηρος ἐπὶ ἐμψύχου τίθησι.] Τὸ δὲ «οὐτιδανοῖο» εἰς ψόγον ἀνανδρίας ὁ ἀνδρεῖος Διομήδης φησὶν, ὡς τοῦ ἀνάλκιδος ἤδη καὶ οὐτιδανοῦ ὄντος. καὶ ἄλλως δέ, ὁ μὲν ἀναλκίς εἶη ἄν τις, ὁ δὲ οὐτιδανὸς οὗτις ἐστίν, ὡς μηδὲν τι ὦν. Πλεονάζειν δὲ δοκεῖ ἢ ᾠ-δ-α συλλαβὴ ἐν τῷ οὐτιδανός. εἰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ οὗτις οὐτιδος παρωνόμασται, εἰδείη ἄν Ὀμηρος ὁ τὸν ἐν Ὀδυσσειᾷ Οὔτιν παρονομάσας. (η. 391) Τὸ δὲ «εἴ κ' ὀλίγον», ἀντὶ τοῦ ἐὰν ὀλίγον, διασαφεῖ [καὶ αὐτὸ] τὴν τοῦ ἐὰν συνδέσμου σύνθεσιν φανερώς, ὃς ἀπὸ τοῦ ᾠ-ε-ι γέγονε καὶ τοῦ ᾠ-α-ν, τοῦ ἰσοδυναμοῦντος τῷ

κ̄ε̄ν, ε̄ῑᾱν, καὶ ἀπελεύσει τοῦ ἰῶτα ἐάν. ὁ αὐτὸς δὲ καὶ ὁ αἶκε σύνδεσμος τῶ εἶκεν, ὥστε ταῦτὸν τὸ ἐάν καὶ εἶκεν καὶ αἶκεν. Τὸ δὲ «ἐπαύρη» δηλοῖ μὲν τὸ ἐπαπολαύσει, ψαύσει, γεύσεται. πλὴν εἰ μὲν ἐπὶ βέλους ἢ λέξις κεῖται ὡς οἶα τοῦ κατὰ τὸν Πάριν βέλους ἀψύχου ὄντος, γλυκέως εἴρηται ὡς ἐπὶ ἐμψύχου, καθάπερ Ὀμήρῳ σύνηθες, ὅτε καὶ τὸ ἄλλως ἐκτείνεται ὡς ἐπίρρημα. εἰ δὲ ἐπὶ ἀνθρώπου ἢ λέξις ληφθῆ, ἔχει μὲν τι καὶ τόλμης ὁ νοῦς κατὰ τὸ ἀπολαύειν κακοῦ ὁμοίως τῶ «ἐπαύρωνται βασιλῆος». συστέλλεται δὲ καὶ τὸ ἄλλος ὡς ἀντωνυμία, ἵνα 3.221 λέγη ὅτι καὶ μὴν ἄλλως, εἰ καὶ ὀλίγον ἐπαύρη, ὅξυ τὸ βέλος ἐστί, οὐ μὴν δηλαδὴ ἀμβλύ, καθὰ τὸ τοῦ Ἀλεξάνδρου. οὕτω γὰρ ὁ Διομήδης αὐτὸ λογιζέται. Καὶ ἄλλως δὲ βέλος ὅξυ τὸ καίριον καὶ βλαπτικόν, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων βέλος ὅξυ τὸ τῶν ὠδίνων ἐρρέθη. (η. 392) Διὸ εἰπὼν «βέλος ὅξυ πέτεται», ἐπάγει πρὸς ἐρμηνείαν τὸ «καὶ ἀκήριον αἶψα τίθησιν», ἡγουν ὀξέως θανατοῖ. ὁ ἀκήριος γὰρ ἴσος εἶναι τῶ νεκρῶ δέδεικται, καὶ τὴν αὐτὴν ἐτυμολογίαν ἔχει, στέρησις γὰρ ἐν ἀμφοτέροις ψυχῆς. Ἐν δὲ ῥητορικῶ Λεξικῶ φέρεται, ὡς ὁ ἀκήριος οὐ μόνον ἄψυχος, ἀλλὰ καὶ ἄνοσος, ὑγιής, ἀθάνατος, μὴ ὑποκείμενος δηλονότι κηρί, ὁποῖος καὶ ὁ ἀκήρατος, ὁ ἐστερημένος δηλαδὴ κηρὸς καὶ ἄτης. ὁμώνυμος οὖν λέξις τὸ ἀκήριος, τὸ μέντοι ἀκηράσιον ποτὸν ἄλλης ἐρμηνείας ἐστί. (η. 393) Τὸ δὲ «ἀμφίδρυφοι» πάθους ὑπερβολή, ὅτε οὐ μία παρεῖα δρῦπτεται, ἀλλ' ἀμφοτέραι. ἀπὸ δρυῶν δὲ τὸ δρῦπτω, ὃ ἐστί ζύλων, ἃ λέπονται τοῦ φλοιοῦ. (η. 395) Τὸ δὲ «πλέες» Ἰωνικὴ συγκοπὴ τοῦ ὠ καὶ τοῦ νῦ ἐκ τοῦ πλέονες. τὸ μέντοι κοινὸν τὸ πλείους τὸ νῦ μόνον ἐξέθλιψεν, εἶτα συνείλε τὸ λειφθέν, ὡς καὶ τὸ μείζους καὶ κρείττους καὶ τὰ λοιπά. Τὸ δὲ «περὶ πλέες» λείπεται ἀντωνυμίας, δηλοῦν τὸ περὶ αὐτὸν πλέονες οἰωνοί. (η. 396–400) Ὅτι Ὀδυσσεὺς ἄλλο μὲν τι συντελέσαι οὐ φαίνεται τῶ προκληθέντι Διομήδει, ὅτε δ' ὑπ' Ἀλεξάνδρου ἐβλήθη, «ἐγγύθεν ἐλθὼν ἔστη πρόσθεν. ὃ δ' ὄπισθε καθεζόμενος βέλος ὅξυ», ἢ ὠκύ, «ἐκ ποδὸς εἶλκεν, ὀδύνη δὲ διὰ χροδὸς ἦλθ' ἀλεγεινή». Καὶ οὕτως ἐς δίφρον ἀνορούσας ἐπὶ νηυσὶν ἤλαυνεν, ἡγουν ἐπὶ νῆας, οὐκ ἄλλως ἀπελθὼν, εἰ μὴ κατεπονθήθη τῇ ὀδύνη, ὡς δηλοῖ ἐπαχθέν τὸ «ἦχθετο γὰρ κῆρ», ὀδυνώμενος μὲν, οὐ ταρβήσας δέ, ὡς προεῖρηται. ἔχει δὲ τινα γλυκύτητα, 3.222 εἰ καὶ ἀμυδράν, τὸ «εἶλκε» καὶ τὸ «ἦλθεν» ἀλλήλοις παρακείμενα. (η. 401 ς.) Ὅτι Διομήδους οἰχομένου οἰώθη Ὀδυσσεὺς, ὅπερ ἐρμηνεύων ὁ ποιητὴς ἐπάγει «οὐδέ τις αὐτῶ Ἀργείων παρέμιμνε», διὸ μεμόνωται. Εἶτα αἰτίαν ἐπάγων φησὶν «ἐπεὶ φόβος ἔλλαβε πάντας», ἡγουν φυγῆ. Ἐν τούτοις δὲ διασαφεῖται καὶ τὸ «οἰώθη δὲ μάχη», τὸ προγραφέν, ὃ ἐστὶν αὐτὴ μόνη γέγονεν οὐδενὸς ἄλλου τῶν κατ' αὐτὴν δαιμόνων παρόντος, ὡσπερ καὶ Ὀδυσσεὺς οὐ πάντων μονοῦται, τῶν γὰρ Τρώων πάντως οὐκ ἐμονοῦτο, ἐπεὶ μηδὲ ἔφευγον, ἀλλὰ μάλιστα ἡγγιζον αὐτῶ. μόνων οὖν μονοῦται τῶν φίλων Ἑλλήνων, ὡς τῶν ἄλλων Δαναῶν, καθὰ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ, φοβηθέντων. (η. 403–6) Ἐφ' οἷς ἐπάγει κατὰ σχῆμα λόγου, οἶον καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται, ὅπου Ὀδυσσεὺς κινδύνῳ θαλασσίῳ ἐναπείληπτο, ὅτι «ὀχθήσας δ' ἄρα εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν· ὦμοι, ἐγὼ τί πάθω; μέγα μὲν κακὸν αἶ κε φέβωμαι πληθὺν ταρβήσας, τὸ δὲ ῥίγιον, αἶ κεν ἄλῳ μόνος», καὶ τὰ ἐξῆς. (η. 407–10) Εἶτα ἐπιρρωνύων ἑαυτὸν καὶ πείσας μένειν, ἐπάγει γνωμικῶς «ἀλλὰ τῆ μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; οἶδα γὰρ ὅτι κακοὶ μὲν ἀποίχονται πολέμοιο, ὃς δὲ κ' ἀριστεύησι μάχῃ ἐνι, τὸν δὲ μάλα χρεῶ ἐστάμεναι κρατερῶς, ἢ τ' ἔβλητ' ἢ τ' ἔβαλ' ἄλλον». Ὅ δὴ κόμμα διὰ τε τὰς ἐκθλίψεις καὶ διὰ τὴν ἐπένηθσιν τοῦ τ̄ε̄ συνδέσμου πολλὴν δυσφράδειαν ἔχει, ἐπιτετηδευμένην μέντοι διὰ τραχυφωνίαν ποιητικὴν. ἄλλως γὰρ εἶχεν εἰπεῖν «ἢ ἔβλητ' ἢ ἔβαλ' ἄλλον». (η. 411–3) Τοῖς δὲ ῥηθεῖσιν ἐπάγει ὁ ποιητὴς καὶ ὅτι ἕως Ὀδυσσεὺς ταῦθ' ὠρμαινε κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν, «τόφρα δέ», ἡγουν ἐν τοσοῦτῳ δὴ, ἐπῆλθον οἱ Τρῶες, «ἔλσαν δ' ἐν μέσσοισι μετὰ σφισι πῆμα τιθέντες», τουτέστιν ἤλασαν ἢ εἶλησαν, ὃ ἐστί συνέκλεισαν μέσον τὸν ἥρωα, ὡς μηδέ, εἰ θέλει, ὑποχωρεῖν ἐξεῖναι αὐτῶ. Διδάσκει δέ, φασίν, ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς, ὡς

οὐ μανιωδῶς ὀρηγτέον ἐπὶ τὰ δεινά, ἀλλὰ σκεψαμένους πρότερον καὶ κρίναντας δέον εἶναι τὸ μείναι. Καὶ ὄρα καὶ νῦν πραγματικῶς τλήμονα τὸν Ὀδυσσεά, ὃς πάντων φευγόντων μένει, καὶ ὅτι τὸ μὲν φυγεῖν μέγα κακὸν ἔφη, ῥίγιον δὲ τὸ ἀλῶναι μονωθέντα, μείζον τοῦτο ἐκείνου θέμενος ὡς καὶ ἐπικινδυνότερον. (η. 405) Ἐναλογία δὲ τοῦ «ἀλώω» κατὰ τὸ ἰδρώω 3.223 καὶ ὅσα τοιαῦτα. (η. 406) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ τὸ «Κρονίων» μετὰ ἐκτάσεως τῆς παραληγούσης. φησὶ γὰρ «τοὺς δ' ἄλλους Δαναοὺς ἐφόβησε Κρονίων». (η. 407) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «διελέξατο» μήποτε ἀντὶ τοῦ εἶπε κεῖται, εἰ καὶ τινες ἀπειποῦν τὴν τοῦ λέγειν χρῆσιν εἶναι παρὰ τῷ ποιητῇ. τὸ γὰρ «διελέξατο θυμός» οὐκ ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν, ὡς οὐκ ἔστιν ἴσον τῷ «εἶπε πρὸς ὃν μεγαλήτορα θυμόν», ἥγουν διελογίσαστο. (η. 404) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ᾧμοι ἐγώ» καὶ ἐξῆς, μεταποιηθὲν οἶον «μέγα μὲν κακόν, αἶ κε τότε γένηται, ῥίγιον δέ, ἐὰν τόδε», εἶποι ἂν ὁ ἐν κινδύνῳ διχογνωμονῶν. εἰ δὲ στήσει τὴν διχόνοιαν εἰς ἓν, ἐρεῖ ἂν προσφυῶς τό· ἀλλὰ τί μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός; ποιητέον τόδε τι. (η. 407) Ἔστι δὲ τὸ «φίλος θυμός» ὅμοιον τῷ φίλον ἤτορ καὶ φίλη χεῖρ καὶ φίλα γυῖα καὶ φίλα γούνατα. (η. 408) Τὸ δὲ «οἶδα» Αἰολικῶς πεποιοῦσθαι ὁ Ἡρακλείδης φησὶ, ὡς καὶ τὸ δέδοικα, λέλοιπα, πέποιθα. τὰ γὰρ κοινὰ τῇ διὰ τοῦ ἔ και ἱ διφθόγγῳ παραλήγεσθαι βούλεται. Ὁ δὲ σύνδεσμος ἐν τῷ «οἶδα γὰρ ὅτι κακοί» καὶ ἐξῆς, δοκεῖ μὲν παρέλκειν, συμβιβάζεται δὲ ὁμῶς δι' ἐλλείψεως, εἰπὼν γὰρ Ὀδυσσεὺς «ἀλλὰ τί μοι ταῦτα» καὶ ἐξῆς, καὶ κατὰ νοῦν σιωπηρῶς οἶον ἐνθυμηθεὶς ὡς ἀνάγκη μένειν, ἐξεφώνησε γνωμικῶς τὸ «οἶδα γάρ» καὶ τὰ ἐξῆς. Κακοὺς δὲ τοὺς δειλοὺς καὶ νῦν ἔφη παρὰ τὸ χάζεσθαι, ὅπερ ἐναντίον ἐστὶ τῷ ἐστάναι κρατερῶς. (η. 409) Αὐτὸ γὰρ ἔργον ἐστὶν ἀριστεῶς, οὗ περίφρασις τὸ «ὃς ἀριστεύει ἐν μάχῃ». (η. 410) Τὸ δὲ «ἔβλητο ἢ ἔβαλεν ἄλλον» σημειῶσαι ὡς οὐ τὴν πόρρωθεν εἰδικῶς μόνην δηλοῦσι βολὴν κατὰ κυριολεξίαν, ἀλλὰ γενικῶς πᾶσαν αἰτίαν τραύματος. ὁ γὰρ κρατερῶς ἐστὼς ἐν μάχῃ οὐ μόνον βάλλει οὐδὲ μόνον τύπτει, ἀλλ' ἀπλῶς ἔλκος ἐμποιεῖ τοῖς ἐχθροῖς, ὅπως ἂν δύναται. (η. 413) Τὸ δὲ «μετὰ σφισι πῆμα τιθέντες» [ἀμφίβολον ἔχει ἔννοιαν. δηλοῖ γὰρ ἢ ὅτι ἔλσαν ἔν σφισι τὸν Ὀδυσσεά πῆμα τιθέντες αὐτῷ, ἢ ὅτι ἔλσαν αὐτὸν πῆμα τιθέντες] σφίσιν αὐτοῖς. Καὶ ἔστι σεμνὸς ὁ λόγος οὗτος καὶ ὑψηλός, ὡς κρεῖττον ὃν τοῖς Τρωσὶν ἀφεῖναι αὐτὸν ἀκύκλωτον εἰς διέκδυσιν ἢ περ κύκλῳ περιλαβεῖν καὶ κακὸν ἑαυτοῖς ἐπίσπαστον 3.224 φυλάξει ἄφυκτον. πολλοὺς γὰρ ἀνείλε τῶν κυκλωσάντων. (η. 414–) Ὅτι κἀνταῦθα ὁ τὴν γλῶτταν πολύστροφος ποιητὴς ἀπὸ κυνῶν καὶ κάπρου παραβολὴν φράζων φησὶ «ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κύνες θαλεροὶ τ' αἰζηοὶ σεύωνται, ὃ δὲ τ' εἶσι βαθείης ἐκ ξυλόχοιο θήγων λευκὸν ὀδόντα μετὰ γναμπτήσι γένυσιν, ἀμφὶ τ' αἴσσονται, ὑπαὶ δέ τε κόμπος ὀδόντων γίνεται, οἱ δὲ μένουσιν ἄφαρ δεινὸν περ ἐόντα, ὡς ῥα τότε ἀμφ' Ὀδυσῆα Διὶ φίλον ἐσσεύοντο Τρῶες». Καὶ προσαρμόττει καὶ ἡ παραβολὴ αὕτη ὅλη τῷ πράγματι, καὶ μάλιστα κατὰ τὸ «ἀμφαῖσσονται», ὃ ταῦτόν ἐστι τῷ κύκλῳ ὀρμῶσιν, οὗ πρὸς ὁμοιότητα εἶπε καὶ τὸ «ἀμφ' Ὀδυσῆα ἐσσεύοντο». [(η. 414) Παράγωγον δὲ τοῦ κάπρος τὸ κάπριος, ὡς καὶ τοῦ Αἰτωλός καὶ μελίχος τὸ Αἰτώλιος καὶ μελίχιος. Ὡς δὲ καπρᾶν ἐκ τοῦ κάπρου λέγεται τὸ ἀσελγαίνειν, ὅθεν καὶ γυνὴ καπρῶσα ἢ ἀσελγής, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. διὸ καὶ τῇ Ἀφροδίτῃ ὅς ἐθύετο καὶ μάλιστα παρ' Ἀργείοις, παρ' οἷς καὶ ἑορτὴ Ἀφροδίτης τὰ Ὑστήρια. Ἱστορεῖται δεκαὶ εἶδος ἰχθύος εὐδοκιμοῦντος ἐν Ἀργεὶ κάπρος εἶναι, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἐξ Ἀττικῆς γλαυκίσκον, ἐξ Ἀργους κάπρον». ὅτι δὲ τὸ καπρᾶν καὶ καπρῶζειν λέγεται, δηλοῦται ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν.] Τὸ δὲ «θαλεροί» τὸ γενναῖόν τε τοῦ καπρίου ἐμφαίνει, ὡς τοιούτων δεομένου ἀντιμάχων, καὶ διδάσκει ὡς νεωτέροις ὠκείωται τὰ τοιαῦτα μᾶλλον ἢ περ γέρουσι. (η. 415) Τὸ δὲ «ξυλόχοιο» φανερώς θηλυκὸν ἐνταῦθα, ὡς δηλοῖ τὸ βαθείης. (η. 416) Λευκὸν δὲ ὀδόντα φησὶν οὐ πρὸς διαστολὴν, ἀλλ' ὅτι ὀδόντος ἀπαθοῦς ἴδιον ἢ λευκότης, [παρ' ἣν καὶ ἀργιόδους λέγεται σῦς, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, οὗ τῶν

ὀδόντων λευκή προλάμπει χροά, οὐ μὴν καὶ ἑτεροία τις, ὃ δὴ πάσχειν ἢ μαργαρίτις οἶδε λίθος, περὶ ἧς φέρεται, ὅτι τε καὶ ἀρσενικῶς προφέρεται καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ μαίρειν γίνεται, καθὰ καὶ ὁ παρὰ Μενάνδρῳ δίχα τοῦ ὄσ μάραγδος, καὶ ὅτι ἢ μὲν ἔστι χρυσοειδῆς σφόδρα, ὥστε μὴ ῥάδιον εἶναι διαγνῶναι αὐτήν, εἰ παρατεθῆ χρυσίῳ, ἢ δὲ ἀργυροειδῆς, ἢ δὲ τελείως λευκή, ὁμοία ἰχθύων ὀφθαλμοῖς. γίνεται δέ, φασίν, ἐν σαρκὶ ὀστρέου, καθὰ ἐν ὑείοις κρέασιν αἰ χάλαζαι. ἀφ' ὧν ῥήμα τὸ χαλαζᾶν, ἃς δὴ χαλάζας ὀρόβους οἱ ἰδιῶται φασί. διαφέρει δέ, φασίν, εἰς διαύγειαν καὶ καθαρότητα καὶ μέγεθος ὁ ἐκ τῆς ἐμβυθίου πίννης 3.225 μάργαρος. ὡς δὲ καὶ ἑτεροῖον ὄστρακον χαλαζᾶ κατὰ τὸν Κωμικὸν εἰπεῖν χαλάζαις τοιαύταις, καὶ ὅτι βέρβερι παρὰ Ἰνδοῖς ἐκεῖνο καλεῖται ἀλλαχοῦ δηλοῦται σαφῶς. καὶ τοῦτο μὲν οὕτω.] Τὸ δὲ «γναμπτήσι γένυσι» ἐτυμολογία ἔστι τοῦ γαμφηλαί, ἵνα ἐμφήνη, ὡς αἰ γένυς καὶ γαμφηλαί εἰσι, καὶ ἔστι καὶ τοῦτο γοργότητος μέθοδος. [Ἐκ τοῦ γνάμπτω δὲ ἢ γναμπτή, ὃ ἔστιν ἢ καμπτή. Ὁ δὴ γνάμπτω πλεονασμὸν ἔσχε τοῦ μῦ πρὸς διαστολήν τοῦ γνάπτω, ὡς βάπτω, τοῦ καὶ κνάπτω λεγομένου, ὧν ἐκ τοῦ γνάπτω μὲν τὸ γναφεύειν κοινότερον καὶ ὁ γναφεύς, ἐκ δὲ τοῦ κνάπτειν τὸ κναφεύειν καὶ ὁ κναφεύς τῶν ὑφαινομένων ἢ πλεκομένων, ἤδη δὲ καὶ ὁ ὁμώνυμος αὐτῷ ἰχθύς. Ἱστορεῖται γὰρ ἰχθύς κναφεύς, οὗ τὸ ἐκ τῆς ἐψησεως ὑγρὸν φασί πάντα σπῖλον καθαίρει.] (η. 417) Τὸ δὲ κτύπον, ὃν ὁ κάπρος ἀποτελεῖ θήγων ὀδόντα, πάνυ ἐπιτυχῶς ὀνοματοποιήσας κόμπον εἶπεν. ἐντεῦθεν δὲ κατὰ μεταφορὰν καὶ ἐπὶ φλυαρίας ἀλαζονικῆς ὁ κόμπος καὶ τὸ κομπάζειν καὶ τὸ κομπεῖν λέγεται. Ἐπαινεῖται δ' ἐνταῦθα πρὸς τῶν παλαιῶν καὶ ἢ φράσις τοῦ θήγων λευκὸν ὀδόντα ἐν γένυσι καὶ ἐξῆς. φασί γὰρ ὡς οὐκ ἐπὶ τὸ δακεῖν ὄρμα, ἵνα διὰ τοῦτο ἀναστέλλῃ τὰς γένυς ἀλλὰ παρατρίβει αὐτάς, μόνῃ τῇ ἐμβολῇ ἀμυνόμενος. τινὲς δὲ καὶ τὸ «ἀμφὶ τ' αἴσσονται» οὐκ ἐπὶ τῶν κυνῶν καὶ τῶν αἰζηῶν ἐνόησαν, ἀλλ' ἐπὶ τῶν γενύων, ἴσως δὲ τοῦτο οὐ πάνυ ὀρθῶς. σκοπητέον δέ, εἴπερ οἱ τὰ τοῦ Ὀμηρικοῦ καπρίου ποιοῦντες ὀδοντομάχαι σύες ἐλέγοντο παρὰ τοῖς παλαιοῖς. Τῶν δὲ ὀδόντων κοινὴ μὲν εὐθεῖα ὁ ὀδός, εὐρηται δὲ καὶ ὁ ὀδῶν. ἐξ οὗ καὶ προόδων κατὰ Πausανίαν ὁ τοὺς ὀδόντας ἐξωτέρω ἔχων τοῦ δέοντος, καὶ ὁ χαυλιόδων, καὶ ὁ ἀμφόδων, καὶ ὁ χαλκόδων, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἰακὸν δὲ 3.226 φασίν ὁ ὀδῶν, ὅθεν καὶ ὀδόντισμα διάλεκτος ἀλυτικῆ ἢ κροῦμά τι. (η. 418) Τὸ δὲ «ἄφαρ» ὅτι τε ἀπὸ τοῦ ἄπτω γίνεται, ἤγουν ἐκ τοῦ ἐκεῖθεν ἤφα παρακειμένου, καὶ ὅτι ὡς Αἰολικὸν φιλοῦται, καὶ ὅτι τέσσαρα σημαινόμενα δηλοῖ, ἔστιν εὐρεῖν παρὰ τοῖς παλαιοῖς. (η. 419) Τὸ δὲ «Διῖ φίλον» ἀναφωνεῖ δεξιῶς, ὡς οὐ πεσεῖται ἄρτι Ὀδυσσεὺς διὰ τὸν φίλον Δία. (η. 424) Ὅτι πρότμησιν οἱ μὲν αὐτόν φασί τὸν ὀμφαλόν, ὡς οἱ περὶ Παρμενίσκον, διὰ τὸ πρῶτον τέμνεσθαι γεννωμένου τοῦ βρέφους, ἢ ἐπεὶ κατ' αὐτόν εἰς δύο τέμνεται μέσος ὁ ἄνθρωπος. Ἔτεροι δέ, ὡς καὶ οἱ περὶ Ἀρίσταρχον, πρότμησιν φασί τὸν ἀπὸ τῆς ἠβης τόπον ἄχρι τοῦ ὀμφαλοῦ, ὃν καὶ ἦτρον καλοῦμεν. Ὁ δὲ Θραξ Διονύσιος τὴν ὀσφὺν οὕτω καλεῖ, ὃν φασίν οἱ παλαιοὶ ἐκπίπτειν τοῦ ὀρθοῦ, διότι οὐδαμοῦ ὀσφὺν ὁ ποιητὴς τιτρώσκει, ἐπειδὴ θεοῖς ἰέρωται ὡς ζωογονίας αἰτία καὶ σπέρματος. (η. 423-5) Ἔστι δὲ ἡ λέξις τῶν ἄπαξ εἰρημένων τῷ ποιητῇ, εἰπόντι ὡς ἔνυξέ τινα Χερσιδάμαντα Ὀδυσσεὺς «δουρὶ κατὰ πρότμησιν, ὃ δ' ἐν κονίησι πεσὼν ἔλε γαῖαν ἀγοστῶ», τουτέστιν ἀγκῶνι κατὰ τινὰς, μάλιστα δὲ καθ' ἑτέρους τῷ πλατεῖ τῆς χειρός, ἤγουν τῇ δρακί. κρεῖττον γάρ, φασί, τὴν δράκα οὕτω νοεῖν, ἔνθα περιάγονται τὰ ὀστᾶ τῶν δακτύλων ἢ ἄγνυνται κατὰ τὰς σκυταλίδας καμπτομένων. ἀγκῶνι γὰρ οὐδεὶς δράττεται. [(η. 423) Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Χερσιδάμας, καθὰ καὶ ὁ Πολυδάμας καὶ ὁ Ἀδάμας καὶ ὁ Ἀκάμας καὶ ὁ Ἀθάμας, κανόνι βαρύνεται τοιοῦτω. Τὰ εἰς ἄ-ς λήγοντα ἐκτεταμένον ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ὅτε ἔχει τὸ ἄ παραλήγον, βαρύνεται. παρὰ τὸν ὀρθὸν οὖν, φασίν, λόγον περισπῶσιν οἱ Ἀττικοὶ τὸ ἄτταγαῖς, ὃς ἄτταγὴν κοινότερον λέγεται, κλινόμενος ἄτταγῆνος. διὸ καὶ τὸ παλαιὸν ἄτταγαὶ μὲν Ἀττικῶς, ἄτταγῆνες δὲ κοινῶς.] (η. 426-37) Ὅτι καὶ Ὀδυσσεὺς ἀδελφοῖς

στρατιώταις ἐπιχειρήσας ἐν μάχῃ ὅμως οὐ κατὰ τὸν βασιλέα κατορθοῖ, ἀλλὰ βλάπτεται βληθεὶς. οὕτως μὲν γὰρ δουρὶ Χάροπα Σῶκου εὐηγενέος αὐτοκασίγνητον. «τῷ 3.227 δ' ἐπαλεξήσων ἦλθε Σῶκος ἰσόθεος φῶς, στῆ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰών», καὶ εἰπὼν «ὦ Ὀδυσσεῦ πολὺαῖνε, δόλων ἄτε ἠδὲ πόνοιο, σήμερον ἢ δοιοῖσιν ἐπεύξεται Ἴππασίδησι τοιῶδε ἄνδρε κατακτείνας καὶ τεύχε' ἀπούρας» καὶ ἐξῆς, «οὔτησε κατ' ἀσπίδα», καὶ τὸ ἔγχος διὰ τῆς ἀσπίδος ἔλθον καὶ διὰ τοῦ θώρακος ἐρεισθέν, ἃ καὶ ἀλλαχοῦ κεῖνται, «πάντα ἀπὸ πλευρῶν χρῶα ἔργαθεν», ἦγουν ἀπειρξεν, ἀπήγαγεν, ἀπεκόλλησε τῶν πλευρῶν τὴν ἐπιπολὴν, οἷα μὴ προκύψαν εἰς βάθος. (η. 437 ς.) Διὸ καὶ ἐπάγει, ὡς οὐκ εἶασεν ἡ Ἀθηνᾶ μιχθήμεναι ἔγκασι φωτός. ἴσως γὰρ κατὰ Ἀθηνᾶν, ὃ ἔστι σύνεσιν, σχηματίζας ἑαυτὸν ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ παρεκκλίνας οἷα καὶ δόλων ἄτος, ὃ ἔστιν ἀκόρεστος, κατὰ τὸν τοῦ Σῶκου λόγον, οὐκ εἶασεν ἐμβαθῦναι ταῖς πλευραῖς τὸ ἔγχος. (η. 439–45) Γνω δ' Ὀδυσσεύς, ὃ, ἦγουν ὅτι, «οὔ οἱ βέλος κατὰ καίριον ἦλθεν, ἅψ δ' ἀναχωρήσας Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν· ἃ δειλ' ἦ», ἦγουν ὦ δειλὲ ὄντως, «μάλα δὴ σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος. ἦτοι μὲν ῥ' ἐμέ», ἦγουν ἐμὲ μὲν δὴ, «ἔπαυσας ἐπὶ Τρώεσσι», ἦγουν κατὰ Τρώων, «μάχεσθαι. σοὶ δ' ἐγὼν ἐνθάδε φημὶ φόνον καὶ κῆρα μέλαιναν ἤματι τῷδ' ἔσεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δουρὶ δαμέντα εὐχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπόλω». (η. 446–55) Καὶ γέγονεν οὕτω. καὶ ὁ μὲν Σῶκος φύγαδε αὐτὶς ὑποστρέψας ἐβεβήκει, Ὀδυσσεὺς δὲ «μεταστρεφθέντι μεταφρένω ἐν δόρυ πῆξεν ὦμων μεσσηγύς, διὰ δὲ στήθεσφιν ἔλασσε», καὶ ἐπευξάμενός φησιν «ὦ Σῶκε, Ἰππάσου υἱὲ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο, φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον οὐδ' ὑπάλυξας. ἃ δειλέ», ὡς καὶ ἀνωτέρω κεῖται, «οὐ μὲν σοὶ γε πατήρ καὶ πότνια μήτηρ ὅσσε καθαιρήσουσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ ὠμησταὶ ἐρύουσι περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες. αὐτὰρ ἐπεὶ κε θάνω, κτεριοῦσι με δίοι Ἀχαιοί». Καὶ ὅρα τὸ ἐπαγωγὸν τῆς ἐντίμου ταφῆς, οὗ χάριν οἱ πλείους θαρροῦσι τὸν θάνατον, καὶ ὅτι οὐδ' ἐν τοῖς δεινοῖς οἱ ἄνδρες, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, ἀπέχονται τοῦ βαρέως ἀστεΐζεσθαι. Ὀδυσσεὺς οὖν πολλὰ νῦν ἀστεΐά φησι. (η. 445) Τὸ γοῦν «εὐχος ἐμοὶ δώσειν, ψυχὴν δέ» τῷ Ἄϊδι, ἀστεΐως εἴρηται ὡς ἐπὶ δωρεᾶς ἐπιτελευτίου. (η. 451) Ὁμοίως καὶ τὸ «φθῆ σε τέλος θανάτοιο κιχήμενον». λέγει γάρ, ὡς εἰ καὶ ὠκὺς ἦσθα φυγεῖν, ἀλλ' ὁ θάνατος κατέλαβέ σε. διὸ καὶ σαφηνίζων ἐπάγει «οὐδ' ὑπάλυξας». (η. 454) Οὕτω δὲ καὶ τὸ «περὶ πτερὰ πυκνὰ βαλόντες» περιμάχητον αὐτὸν ἔσεσθαι δηλοῖ τοῖς κρεωφάγοις οἰωνοῖς, ὡς ἐπ' αὐτῷ κατακοπτομένους πτερὰ πυκνὰ ρίπτειν κατὰ ἔριν, ἃ, 3.228 καθὰ καὶ τις χυτὴ γῆ, ἀφοσιώσονται τῷ Σῶκῳ κειμένῳ ταφὴν. Τοῦτο δὲ καὶ ἄλλως σχηματίζει γραφικῶς, οἰωνοὺς πονουμένους περὶ σαρκοφαγίαν, οἱ περιβάλλουσι τὸ σπαραττόμενον ἀπλοῦντες τὰ πτερὰ οὐχ' οὕτω πρὸς τὸ καλύψαι, ὅσον πρὸς ἀντέρεισιν, ἵνα μὴ καταπίπτοιεν. Ὑπογράφει δ' ἐν τούτοις καὶ θρασύδειλον ὁ ποιητὴς τὸν Σῶκον, ὃς ἔβη μὲν γενναῖόν τι δράσων καὶ δὴ καὶ πεποίηκεν, ἀπειλῆ δὲ μόνη τραυματίου ἄνδρος εἰς φυγὴν ὤρμησε. καὶ ἐντρέχειαν δὲ τοῦ Ὀδυσσεῶς δηλοῖ, ὃς ἀκμὴν ἐμπεπηγότες ταῖς πλευραῖς τοῦ δόρατος ἔρριψε τὸν πολέμιον, καὶ ἀταραξίαν δὲ πολλὴν τοῦ ἥρωος παραδίδωσιν, ὃς καὶ τὸ ἔγχος μετ' ὀλίγα ἔξω χροὸς εἴλκε καὶ ἀσπίδος, καὶ πληγεὶς διέγνω ὡς τὸ βέλος οὐ κατὰ καίριον ἦλθεν, ὅπερ ἀλλαχοῦ οὕτως ἔφρασεν «οὐκ ἐν καιρίῳ ὄξυ πάγη βέλος». Ἀχιλλεὺς μέντοι ἐν τοῖς ἐξῆς μηδὲν δεινὸν παθὼν ὅμως τὸ ἠφαιστότευκτον σάκος ἀφ' ἑαυτοῦ ἔσχετο, ταρβήσας ἐπὶ ἔγχει ἀφεθέντι κατ' αὐτοῦ. Ὅτι δὲ φιλάδελφος ὁ Σῶκος, καθὰ καὶ πρὸ μικροῦ ὁ Κῶων, καὶ ὅτι ἀλαζών, ὡς δηλοῖ τὸ «ἐπεύξεται τοιῶδε ἄνδρε κατακτείνας», δηλὸν ἤδη ἐστί. (η. 431) Κεῖται δ' ἐνταῦθα καὶ φήμη ἀγαθὴ, ὁποῖαν ζητήσας ὁ Ὀδυσσεὺς θεόθεν ἐν τῷ τῆς μνησθηροκτονίας καιρῷ ἔλαβεν ὑπὸ γραδὸς δουλίδος ῥηθεῖσαν, ὡς ἐκεῖ δηλοῦται. Κάνταῦθα γὰρ τὸ «σήμερον δοιοῖς ἐπεύξεται ἀδελφοῖς» εὐτυχῶς τῷ Ὀδυσσεὶ ὁ Σῶκος προὔβαλετο τοῦ λόγου. αὐχῆσει γὰρ Ὀδυσσεὺς ἀμφοτέρους ἀνελῶν. καὶ τοιαῦτα μὲν ταῦτα. (η. 427) Τὸ δὲ

«εὐηγενέος», ἀντὶ τοῦ εὐγενοῦς, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ᾗ, καθὰ σὺν ἄλλοις καὶ τὸ ἐπήβολος καὶ ἐπηετανός καὶ ὑπερήφανος. Ὁ δὲ Σῶκος ὁμωνυμεῖται τῷ Ἑρμῆ. ἀναπτύσσεται δὲ ἡ λέξις αὕτη ἀπὸ τοῦ σῶζειν, ἢ καὶ ἄλλως ἀπὸ τοῦ σωκῶ, ὃ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ ἀντὶ τοῦ ἰσχύω κεῖται, ἢ παρὰ τὸ σάειν οἶκον, ὃ ἐστὶ σῶζειν, ὅπερ οὐκ ἀποδέχονται οἱ παλαιοί, ὡς μηδὲ προσγράφοντες τὸ ἰῶτα ἐν τῷ Σῶκος. (η. 430) Τὸ δὲ «πολύαινε» ἢ ἐπὶ ἐπαίνῳ εἴρηται–πιστὸς δὲ ὁ ἐκ τῶν πολεμίων 3.229 ἔπαινος, εἰ μὴ που πρὸς εἰρωνεῖαν λαλεῖται, –ἢ ἀντὶ τοῦ στωμύλε, μυθολόγε. Αἶνος γὰρ ἔστιν οὗ καὶ ὁ μυθώδης λόγος, ὡς καὶ παρ' Ἡσιόδῳ «αἶνον βασιλευσιν ἐρέω», ἦτοι μυθώδη παραίνεσιν. Περὶ οὗ δὴ αἶνου καὶ τοιαυτὰ φασιν οἱ παλαιοί. Αἶνος καὶ παροιμία διαφέρουσι, καθὸ ὁ μὲν αἶνος λόγος ἐστὶ μυθικὸς ἐκφερόμενος ἀπὸ ἀλόγων ζῶων ἢ φυτῶν πρὸς ἀνθρώπων παραίνεσιν, ὡς φησι Λούκιλλος ὁ Ταρραῖος ἐν πρώτῳ Περὶ παροιμιῶν· ἀπὸ μὲν ἀλόγων, ὡς παρὰ Ἀρχιλόχῳ «αἶνός τις ἀνθρώπων ὡς ἄρ' ἀλώπηξ καὶ ἀετὸς ξυνωνίην ἔθεντο», καὶ Ἡσιόδῳ «νῦν δ' αἶνον βασιλευσ' ἐρέω. ὦδ' ἴρηξ προσέειπεν ἀηδόνα», ἀπὸ δὲ φυτῶν, ὡς παρὰ Καλλιμάχῳ «ἄκουε δὴ τὸν αἶνον, ἐν κοτε Πύλῳ δάφνην» καὶ τὰ ἐξῆς. καὶ ἔστιν ὁ αἶνος ἐξηπλωμένη παροιμία. καὶ οὕτω μὲν καὶ τοῦτο κατεστρωμένον οὕτω ῥητῶς ἐν τοῖς Ἑρεννίου Φίλωνος. Ἄτος δὲ ὁ ἀκόρεστος ἀπὸ δύο ἄλφα τοῦ ᾗ στερητικοῦ καὶ τοῦ ᾗσαι, τὸ κορέσαι, κέκραται, λέξις οὐ χρηστὴ μὲν πεζογραφοῦσιν, ἀξιωθεῖσα δὲ νῦν λόγου διὰ τὸ ἐν τῇ παρεκβολῇ κεῖσθαι. Τὸ δὲ «δόλων ἄτε ἠδὲ πόνοιο» σχῆμα μὲν ἔχει ὅμοιον τῷ μόθου ἢ μάχης ἢ πολέμου ἀκόρεστος, δεδίχασται δὲ κατὰ νοῦν καὶ αὐτό. ἢ γὰρ ἐπαινεῖ τὸν Ὀδυσσεά, ὅς που ὁμολογεῖ δόλοισι μέλεσθαι, ἢ ψέγει κατὰ τὸ «καὶ σὺ κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε». οὕτω δὲ καὶ τὸ «πόνοιο» διχῆ νοεῖται. δηλοῖ γὰρ ἢ τὸν ἐνεργέστατον, [ὡς ἔχειν ἀκοῦσαί ποθεν καὶ αὐτὸν τὸ «σὺ μὲν πόνου οὔποτε λήγεις»], ἢ τὸν ἄλλως πονηρὸν καὶ περιπόννηρον. (η. 431) Τὸ δὲ «σήμερον ἐπεύξεαι» προῖων παραφράζει «ἤματι τῷδε εὐχος δώσεις». (η. 432) Τὸ δὲ «τοιῷδε ἄνδρε» ἀρετὴν μεγάλην ὑπολαλεῖ. καὶ ἔστι σύνηθες Ὀμήρῳ καὶ οὕτως ἀορίστως ἐπαινεῖν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «τοιόνδε τοσόνδε τε λαόν». Τὸ δὲ «τεύχε' ἀπούρας», ὃ ἐστὶν ἀφελόμενος, περίφρασις ἐστὶ τοῦ σκυλεύσας. (η. 438) Τὸ δὲ «ἔγκασι» καινῶς καὶ αὐτὸ μεταπέπλασται ἀπὸ τοῦ ἐγκάτοις, ὡς ἀλλαχοῦ 3.230 τὸ προσώπασιν ἀντὶ τοῦ προσώποις. (η. 441) Ἐν δὲ τῷ «ἄ δειλέ», ὃ ἐστὶν «ὦ δειλαίε», κλητικὸν ἐπίρρημά ἐστὶ τὸ ἄ ἢ μᾶλλον προσφωνητικόν. διαφέρει δὲ τῆς διὰ τοῦ ᾗ προσφωνήσεως, ὅτι τοῦτο μὲν ψυχῆς ἀπαθοῦς, τὸ δὲ ἄ πάθος ταραχῶδες δηλοῖ ψυχικόν, ὡς ἔστιν εὐρεῖν πολλαχοῦ, οἷον ἢ σχετλιασμὸν ἢ ὄνειδος ἢ ἀγανάκτησιν, ὡς ἐνταῦθα, ἢ ἔλεον, ὡς κατωτέρω ἐν τῷ «ἄ δειλέ, οὐ μὲν σοί γε πατήρ» καὶ ἐξῆς. διὰ γὰρ τὸ καίριον δεδίσσεται νῦν ἢ τοιαύτη πρόσρησις. Ἰστέον δὲ ὅτι εὔρηται παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ᾗ καὶ μετὰ δασέος τόνου καὶ ὀξείας προφερόμενον. καὶ κεῖται ἐν Ἐπιλογῇ λέξεων ἀρχαία, ὅτι ἄ ἄ δασυνθέν γέλωτα δηλοῖ. οὕτω καὶ βᾶ ἐπίρρημα παρὰ Ἑρμίπῳ, ὅπερ εἰώθαμεν ἀντεμβῶντες λέγειν, ὡς καὶ τοῦτο φασιν οἱ παλαιοί. Καὶ ταῦτα μὲν πρὸς τι, τουτέστιν ἀπὸ τινος φωνοῦντος πρὸς τινα ἕτερον. Εἰσὶ δὲ καὶ τινες μιμητικαὶ φωναὶ αὐταὶ κατὰ αὐτοὺς τοὺς φωνοῦντας, ὡς τὸ ἀρῦ ἐπίφθεγμα, φασί, κωπηλατῶν, καὶ τὸ ὦ ὄψ φθέγμα τῶν ἀφιέντων τινὰς ἄμα τρέχειν, καὶ τὸ ὦ ὄπ ναυτικόν, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα, ἐν οἷς καὶ τὸ μᾶ παρὰ Θεοκρίτῳ, καὶ τὸ ψὸ ποιμενικόν, καὶ τὸ βή, περὶ οὗ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, καὶ τὸ χύρρε συβοτικόν, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν δεδήλωται, [καὶ τὸ φίττα δηλωτικόν, φασί, τάχους, οἷον «φίττα μαλιάδες», «φίττα ροιαί». –Νυμφῶν δέ, φασί, ταῦτα ἐπωνυμία–, ἔτι δὲ καὶ τὸ σίττα, οἷον «σίττ' ἀμνίδες».] (η. 443) Τὸ δὲ 3.231 «σοὶ δ' ἐγὼ φημι φόνον» καὶ ἐξῆς, οὐ διστακτικῶς ἀλλ' ἀξιωματικῶς εἴρηται κατ' ἀπόφανσιν, ὃ καὶ ἐν ἄλλοις γίνεται. (η. 445) Τὸ δὲ «κλυτοπῶλω», καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ἢ ἀντὶ τοῦ εὐίπῳ διὰ τὸ πανταχοῦ φθάνειν τὸν θάνατον, ἢ οὗ κλυτὴ ἢ ἐπιπώλησις, ἢ γουν ἐπέλευσις, διὰ τὸ ἐξάκουστον τῶν θρηνοῦντων ἐπιθανάτια. (η.

446) Τὸ δὲ «φύγαδε» καθ' ὁμοιότητά ἐστι τοῦ οἴκαδε, καὶ μεταπέπλασται ἐκ τῆς φυγῆς, ἵνα ἢ φυγὴν φύγα, ὡς ἰωκὴν ἰῶκα. Τὸ δὲ «ὑποστρέψαι» ὅτι ταυτόν ἐστι τῷ μεταστρεφθῆναι, τὸ Ὀμηρικὸν ὕφος δηλοῖ, ὡσπερ καὶ ὅτι μετάφρενον ἐστι τὸ μεσσηγὺς ὤμων, ὃ τις πλήξας διὰ στήθεσφι τὸ βέλος ἤλασε. (η. 450) Τὸ δὲ «ὦ Σῶκε, Ἰππάσου υἱέ» καὶ ἐξῆς, ὡς προέκκειται, ἔπαινός ἐστι τοῦ κειμένου, ῥηθεὶς οὐκ ἐξ ὀρθοῦ παρὰ τοῦ ἀνδρείου ῥήτορος Ὀδυσσέως, ἀλλὰ κατὰ τινὰ σαρκασμόν. (η. 453) Τὸ δὲ «ὄσσε», περὶ οὗ ἱκανῶς ἐν ἄλλοις δηλοῦται, οὐχ' ὠρίσται κατὰ τὸ γένος, ὡς καὶ αὐτὸ προεῖρηται. φέρεται γὰρ ἐν ῥητορικῷ Λεξικῷ, ὅτι ὄσσοις ὁ ὀφθαλμὸς ἀρσενικῶς ἐν τῇ τραγωδίᾳ, παρ' Ὀμήρῳ δὲ οὐδετέρως. Τὸ δὲ «καθαιρήσουσιν» ἀντὶ τοῦ καθελοῦσι τὰ βλέφαρα καὶ οὕτω μῦσαι ποιήσουσι τοὺς ὀφθαλμοὺς καλύψαντες. Ὅλον δὲ τὸ «οὐ σοὶ πατήρ καὶ μήτηρ θανόντι ὄσσε καθαιρήσουσι, ἀλλ' οἰωνοὶ ὠμησταὶ ἐρύουσι» καὶ παραφράζει ἅμα καὶ σαφηνίζει τὸ «οἰωνοῖς φίλτεροι ἢ ἐ γυναιξί», καὶ τὸ «οἰωνοὶ περὶ πλέες ἢ ἐ γυναικες», πλὴν ὅσον ἀντὶ γυναικῶν γονεῖς ἐνταῦθα κεῖνται. (η. 454) Τὸ δὲ «ὠμησταί» ὁ μὲν Τυραννίων ἐβάρυνεν ὡς σύνθετον ἐκ τοῦ ὠμὰ ἐσθίειν, Ἀρίσταρχος δὲ ὀξύνει κανόνι τοιοῦτω. Τὰ εἰς ὀ-σ-τ-η-ς τῷ -η παραληγόμενα, ἔχοντα πρὸ τοῦ -τ τὸ σίγμα, ὑπὲρ δύο συλλαβάς, ὀξύνονται, ἐρπηστής, ὀρχηστής, [ὠμηστής.] Ὅτι δὲ ὠμηστής ἐκ τοῦ ὠμὰ ἐσθίειν γίνεται, τραπέντος Ἰωνικῶς τοῦ δασέος -θ εἰς ψιλὸν τὸ -τ, Ὀμηρος μετ' ὀλίγα δηλοῖ θῶας εἰπὼν ὠμοφάγους, ὃ ταυτόν ἐστι τῷ ὠμηστάς. [Τὸ δὲ «πετέρα» ἢ συστολὴν ἔπαθεν ἐκ τοῦ πτῶ, πτήσω, καθὰ καὶ τὸ ἰδιωτικῶς λεγόμενον 3.232 πτενόν, ἢ παρήκται κατὰ τὸ ἐν Ὀδυσσεΐα ξερόν, ἵνα ἢ ὡσπερ ξέω ξερόν, οὕτω καὶ πέτω πετερόν καὶ ἐν συγκοπῇ πτερόν. Ἐξ οὗ δὴ πέτω καὶ ποτήρια ἐκπέταλα λέγεται τὰ καὶ πλατέα καί, ὡς εἰκός, κοῦφα δι' ἐλαφρότητα, ἔτι δὲ καὶ πέτηλα τὰ φύλλα. ἐξ ὧν εἴπερ γίνεται τὰ πτίλα, ἔχοι ἂν πολλὴν ἀπορίαν ἢ διὰ τοῦ ἰῶτα γραφῆ τοῦ πτίλου.] (η. 457) Τὸ δὲ «ἔξω χροδὸς εἴλκεν» ἀργίαν δηλοῖ τῇ χρονικῇ παρατάσει. οὐ γὰρ εἰκός εὐχερῶς οὕτως ἐξελκυσθῆναι τὸ βέλος ἐληλαμένον διὰ χροδὸς καὶ ἀσπίδος. ἄλλως μέντοι ἠδύνατο «εἴλκεν» εἰπεῖν. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι ἐκ τῶν ῥηθέντων τὸ μὲν «ἄ δειλέ, ἢ μάλα δὴ σε κιχάνεται αἰπὺς ὄλεθρος» στρατιώτου θυμικοῦ ἐστὶν ἀπειλή. Ἀριστέως δὲ λόγος πρὸς ἀντίπαλον τὸ «εὐχὸς ἐμοὶ δώσεις, ψυχὴν δ' Ἀἴδι κλυτοπόλῳ». (η. 452) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «δειλός», ὁ δεδιὼς τὰς ἴλας, ὁ καὶ φύξηλις, ἐξ οὗ καὶ ἡ δειλία καὶ τὸ δειλαίνεσθαι, παρὰ τοῖς μετ' Ὀμηρον μάλιστα ἐπλεόνασεν. ἀφ' οὗ σύνθετα πρὸς ἄλλοις καὶ ὁ θρασυδείλος καὶ ὁ χερσαῖος κροκόδειλος, ὃς κρόκον δεδιὼς δι' αὐτοῦ ἀποσοβεῖται τῶν σίμβλων, ὡς φασιν οἱ εἰδότες, ἔτι δὲ καὶ ὁ ἔνυδρος κροκόδειλος, τὰς κρόκας δειλιῶν αὐτός, ὃ ἐστὶ τὰς αἰγιαλίτιδας ἄμμους, αἶ λέγονται καὶ κροκάλοι. χαίρει γὰρ τῇ καθ' ὕδωρ διαίτη μάλιστα. εἰ δὲ καὶ ὁ κροκύδειλος προπαροξυτόνως ἢ κροκυδειλὸς ὀξυτόνως, μικρὸν αὐτός, φασί, ζωῦφιον παρ' Ἰππώνακτι, τοιαύτην τινὰ ἐτυμολογίαν ἔχει, εἰδείεν ἂν οἱ παλαιοί. (η. 458-60) Ὅτι τοῦ ἔγχους ἐλκυσθέντος τῷ Ὀδυσσεῖ ἐκ τῶν αὐτοῦ πλευρῶν αἷμα ἠκοντίσθη, ὃ καὶ ἐθάρρυνε κατ' αὐτοῦ τοὺς Τρῶας. Φησὶ γὰρ «αἷμα δὲ οἱ σπασθέντος ἀνέσσυτο, κῆδε δὲ θυμόν. Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ ἴδον αἷμ' Ὀδυσῆος, κεκλόμενοι καθ' ὄμιλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν». Καλῶς οὖν, φασί, Λυκοῦργος ἐνομοθέτησε Λακεδαιμονίοις ἐσθῆτα φοινικῆν ἐν πολέμῳ φορεῖν, ὡς ἂν εἰ τρωθεῖη τις, λανθάνη διὰ τὸ τῆς τοιαύτης χλαμύδος ὁμόχρουν πρὸς αἵματος ἐρυθρότητα. (η. 458) Ἐν δὲ τῷ «σπασθέντος» λείπει πρόθεσις, ὡς δηλοῖ πρὸ ὀλίγων ῥηθὲν τὸ «ἐκ δ' ἄρα χειρὸς σπάσατο», ἥγουν ἐξέσπασε. 3.233 Τὸ δὲ «κῆδεν» ἐνεργητικῶς ῥηθὲν ἀντὶ τοῦ ἔβλαπτε καὶ ἐλύπει κεῖται, ἀφ' οὗ καὶ κῆδος ἢ βλάβη. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν ἄλλοις τὴν ἐκ τραύματος ἀνάδοσιν τοῦ αἵματος ἄλλως φράζει, οἷον «αἷμα δ' ἀνεκήκιε», καὶ «αἷμα δ' ἀνηκόντιζε», καὶ «αἷμα θερμὸν ἀνήνοθεν ἐξ ὠτειλῆς». (η. 462-4) Ὅτι τῶν Τρῶων, ὡς ἐρρέθη, ἐπελθόντων, ὀπίσω ἀνεχάζετο Ὀδυσσεύς. «τρὶς μὲν ἔπειτ' ἤϋσεν», ὃ ἐστὶν

ἐβόησεν, «ὄσον κεφαλή χάδε φωτός». –εὐρυβόας γὰρ καὶ αὐτὸς καὶ ὅπα μεγάλην ἐκ στήθεος πέμπων, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται. –»Τρις δ' ἄϊεν ἰάχοντος ἀρηΐφιλος Μενέλαος», καὶ τάχῃ τὸν μέγαν Αἴαντα προσεφώνει ἐγγὺς ἐόντα. Οὐ γὰρ ἦν αὐτὸς ἀξιόμαχος μόνος ἀντιστῆναι τοσοῦτοις, ὁ καὶ ἄλλως μαλθακὸς πολεμιστῆς. (η. 465–71) Ἡ δὲ προσφώνησις, μεθ' ἣν ἡ ἀξιώσις πατρόθεν ἐκ γενεῆς, ὡς ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ βασιλέως παρήγγελται. Φησὶ γὰρ «Αἴαν διογενές, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν, ἀμφὶ μ' Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος ἵκετο φωνῆ τῷ ἰκέλῃ, ὡς εἴ περ αὐτὸν βιώατο μῦνον ἐόντα Τρῶες ἀποτμήξαντες ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ. ἀλλ' ἴομεν καθ' ὄμιλον, ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον. δεῖδω μὴ τι πάθῃσιν ἐνὶ Τρώεσσιν», ἢ μετὰ Τρώεσσι, «μονωθεὶς, ἐσθλὸς ἐὼν, μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γένηται». Καὶ οὕτω μὲν ὁ Μενέλαος. (η. 472–86) Αἴας δὲ μηδὲν ἀμειψάμενος διὰ τὸ τοῦ καιροῦ κατεπεῖγον, οἷα μηδὲ λαλεῖν μακρὰ εἰδώς, ὡς ἡ πρεσβεῖα ἔδειξε, πείθεται εἰς ἔργον. Καὶ Μενέλαος μὲν ἤρχεν, «ὁ δ' ἄμ' ἔσπετο ἰσόθεος φῶς. εὐρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα Διὶ φίλον. ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν Τρῶες ἔπονθ' ὡς εἴ τε δαφουνοὶ θῶες ὄρεσφιν ἀμφ' ἔλαφον κεραὸν βεβλημένον, ὃν τ' ἔβαλ' ἀνήρ ἰῶ ἀπὸ νευρῆς. τὸν μὲν τ' ἤλυξε πόδεσσι φεύγων, ὄφρ' αἶμα λιαρὸν καὶ γούνατ' ὀρώρη. αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε δαμάσσειται ὠκὺς δῖστος, ὠμοφάγοι μιν θῶες ἐν οὖρεσι δαρδάπτουσιν ἐν νέμει σκιερῷ, ἐπὶ τε λῖν ἦγαγε δαίμων σίντην, θῶες μὲν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὁ δάπτει. ὡς ῥα τότε ἀμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτην Τρῶες ἔπον πολλοὶ τε καὶ ἄλκιμοι, ὁ δὲ αἴσσω ἠμύνετο ἔγχει νηλεὲς ἦμαρ. Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε φέρων σάκος ἠΰτε πύργον, στή δὲ παρέξ. Τρῶες δὲ διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος». (η. 487 ς.) Καὶ Ὀδυσσεύς μὲν «Μενέλαος ἀρήϊος ἔξαγ' ὀμίλου χειρὸς ἔχων, εἴως θεράπων σχεδὸν ἦλασεν ἵππους. Αἴας δὲ Τρώεσσιν ἐπάλμενος» ἐποιοί, ἃ ἐφεξῆς λέγει ὁ ποιητής. Καὶ ὅρα ὅτι σῶστρα Ὀδυσσεὺς ὀφείλει τῷ Αἴαντι κινδύνου περιωσαμένῳ αὐτόν, ὡς καὶ ὁ Διομήδης ἐν τοῖς πρὸ τούτων ὀφειλέτης ἦν χαρίτων τῷ Νέστορι. Ὅρα δὲ καὶ τὴν παραβολὴν μὴ μόνον οὐ δι' ὅλου ἡρμοσμένην τῷ πράγματι, οὗ χάριν παρελήφθη, ἀλλὰ καὶ πάντῃ ἐναντιομένην ἐν μέρει, 3.234 τουτέστι κατὰ τὸ ἀκροτελεύτιον αὐτῆς τὸ «αὐτὰρ ὁ δάπτει». Τὰ μὲν γὰρ λοιπὰ καλῶς ἔχει. ἔλαφος μὲν γὰρ οἶον ὁ βληθεὶς Ὀδυσσεύς, θῶες δὲ περὶ αὐτὸν οἱ Τρῶες, λέων δὲ ὁ Αἴας, οὗ ἐλθόντος οἱ θῶες φεύγουσι καὶ σώζεται Ὀδυσσεύς, οὐ μὴν ὑπὸ τοῦ λέοντος δάπτεται. (η. 481) Οὐκοῦν διὰ τὸ τῆς ἱστορίας ἐντελὲς ἐνταῦθα πρὸς ἀναπλήρωσιν συνήθη παραβολικῆς ἐννοίας κεῖται περιττῶς τὸ «αὐτὰρ ὁ δάπτει»; Ἐπεὶ οὐ πᾶσα παραβολὴ ὅλη διόλου κολλᾶται τῷ πράγματι, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ τίνα ἔχει ἀνόμοια, ὧν ἀμελητέον ἐπιλεγόμενους μόνον τὰ ὅμοια. ὡς καὶ ἐνταῦθα τὸ μὲν «αὐτὰρ ὁ δάπτει» οὐ προσλογιστέον τῷ πράγματι, μόνον δὲ συμβιβαστέον τὸ ὡς θῶας ἀπελαύνει λέων ἐπιφανεῖς, οὕτω τοὺς Τρῶας Αἴας. Δῆλον δὲ ὡς οὐ διὰ δειλίαν ἐλάφῳ εἰκάζεται Ὀδυσσεύς, ὡς πού Ἀλέξανδρος, ἀλλὰ διὰ πάθους ὁμοιότητα, καθ' ἣν πρὸ βραχέων ὁ αὐτὸς καὶ κάπρῳ εἰκάσθη, ὃν κυκλοῦσι κύνες τε καὶ θαλεροὶ αἰζηοί, ὅτε οὐπω τρωθεὶς κατεπονείτο τῇ ρύσει τοῦ αἵματος. Ἔχει δὲ καὶ ἐθάδα πολυμάθειαν ἢ ῥηθεῖσα παραβολὴ ἐξ ἱστορίας ζωϊκῆς βληθέντος τε ζώου ἰδιότητα ἱστοροῦσα, τὸ μετὰ τὴν βολὴν εἰς δάσος, εἴ που καὶ παρατύχοι, φεύγειν καὶ τὸ τοὺς θῶας δαφουνοὺς τε εἶναι καὶ ἐχθροὺς λέοντι οὓς λυκοειδῆ ζῶα εἶναι φασι οἱ παλαιοί. διὸ καὶ τὴν τῶν λυκοπανθήρων κλησὶν ἐντεῦθεν ἴσως εὐρον οἱ πολλοί. καὶ Ἀριστοτέλης μὲν θῶας πολεμίους εἶναι λέοντι ὕστερον ἱστόρησε, πρὸ δὲ ἐκείνου Ὅμηρος οἶδεν αὐτό. Πάνυ δὲ καὶ φίλος ἀγαθὸς καὶ προσεκτικὸς ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ὁ Μενέλαος, εἴπερ τρις ἰάχοντος Ὀδυσσεύς καὶ ἤκουσε καὶ οὕτως ἐνδιαθέτως ἐπεστράφη. οὐκ ἐστέρηται δὲ οὐδὲ τοῦ μένος καὶ θάρσος ἔχειν, διὸ καὶ ἀρηΐφιλον αὐτὸν ἔφη ὁ ποιητής καὶ ἀρηΐιον. Ἀφθόνητος δὲ καὶ ὁ Αἴας, εἴπερ ἐπαίνους τοῦ Ὀδυσσεύς ἐκ Μενελάου ἀκούσας οὔτε ἀντιφωνεῖ καὶ ἄμα ἔπεται βοηθήσων. (η. 461) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἐξοπίσω ἀναχάζεσθαι» φθάσας ὁ ποιητής ἀναχωρεῖν εἶπε, καὶ ὅτι

ἐκ περισσοῦ κεῖται τὸ ὀπίσω. ἤρκει γὰρ ἀντ' αὐτοῦ ἡ ᾠδὴ πρόθεσις, κειμένου δὲ τοῦ ἐξοπίσω περιττεύει ἡ ᾠδὴ. εἰπεῖν δὲ καὶ ἄλλως, περιτταὶ καὶ αἱ δύο προθέσεις εἰσί. Τοῦ δὲ «αὔειν», ὃ 3.235 ἐστὶ φωνεῖν, ἢ διάλυσις, ἤγουν τὸ αὔειν, ἐξ οὗ ἢ αὐτῆ, γεννητικόν ἐστὶ τοῦ ἤυσεν, ὃ εὐθύς ἐπήγαγεν ἐν τῷ «τρὶς ἤυσε». (ἡ. 462) Τὸ δὲ «κεφαλή χάδεν», ἀντὶ τοῦ ἐχώρησε, χρόνου ἀορίστου δευτέρου ῥῆμα ἐκ τοῦ χῶ, χάζω, τὸ χωρῶ, καθὰ παράγεται καὶ τὸ χάζω, τὸ ὑποχωρῶ. Κεφαλή δὲ φωτὸς περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ ἀνήρ, ἵνα λέγη, ὅσον ἐχώρει ἀνήρ εὐρυφωνότερος ὢν γυναικός, δύναται δὲ καὶ ἄλλως ἐπ' αὐτῆς δὴ κεφαλῆς εὐδοθηθῆναι ἢ ἔννοια, ὡς καὶ τῆς περὶ στόμα εὐρύτητος καὶ ἐτέρας ποιᾶς διαθέσεως συλλαμβανομένης εἰς τὸ μεγαλόφωνον. [(ἡ. 463) Τὸ δὲ «ἄϊεν», οὗ θέμα τὸ ἄϊω, τουτέστιν ἀκούω, ὀνόματος Πυθαγορικοῦ ἐστὶ παραγωγόν, ὡσπερ καὶ τὸ ἀκούειν. ὡς γὰρ ἐξ αὐτοῦ ὁμακόϊον τὸ ἄθροισμα τῶν ἀκροωμένων, οὕτω καὶ ὁμάϊον τὸ αὐτὸ παρὰ τὸ ὁμοῦ ἄϊειν, ὅπερ ἐστὶν ἀκούειν.] (ἡ. 465) Τὸ δὲ «Αἴαν διογενές» καὶ ἐξῆς, Ὅμηρος τῷ Μενελέῳ εἰπεῖν ἀναθεὶς τὸν κρεῖττω ἔπαινον ἑαυτῷ ἐταμιεύσατο ἐν τῷ «ἔσπετο ἰσόθεος φῶς», ὃ φθάσας καὶ περὶ Σώκου εἶπε. (ἡ. 466) Ταλασίφρονα δὲ Ὀδυσσεᾶ εἰπεῖν, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα, ταῦτόν ἐστὶ τῷ τλήμονα. ἴσως δὲ καὶ κατὰ διπλόην ἐπαίνου τλήμονα καὶ φρόνιμον ἢ λέξις ἄνδρα δηλοῖ καθ' ὁμοιότητα τοῦ δαΐφρων, ὅτε δαΐον σημαίνει καὶ φρόνιμον. κατεπύκνωσε δὲ αὐτὸν ἐπιτηδες ὡς ἀριστεῖα ἐνταῦθα ἐπαίνοισι ὁ ποιητής, ταλασίφρονά τε καλέσας καὶ ἐσθλὸν καὶ μάλα ποθεινὸν Ἀχαιοῖς καὶ δαΐφρονα καὶ ποικιλομήτην. 3.236 [(ἡ. 467) Τὸ δὲ «τῷ ἰκέλη», εἰ μὲν ἀρσενικοῦ γένους ἐστί, λέγοι ἄν, ὅτι τούτῳ, ἤγουν τοιοῦτῳ, Ὀδυσσεῖ ὁμοία ἦν ἢ φωνή, ὡς εἶπερ μόνος ὢν ἔπαθε βίαν. εἰ δὲ οὐδετέρως προῆκται, νοεῖ ὡς τοιοῦτῳ πράγματι ἔοικεν ἢ φωνή, καθάπερ ἂν εἴ τινες τὸν Ὀδυσσεᾶ βιάζοιντο.] Τὸ δὲ «βιώατο» δευτέρας συζυγίας εἶναι ῥῆμα φαίνεται, τὸ κοινὸν γὰρ βιῶντο, ὡς βοῶντο. ἐμφαίνει δὲ ἀλλόκοτόν τινα φωνῆς τρόπον ἐκβοῆσαι τὸν Ὀδυσσεᾶ, δι' ἧς ἢ βία ἐξεφάνη. Ἐνθα καὶ ὄρα πραγματικῶς, ὡς δεῖ τοὺς στρατηγούς, ἤδη δὲ καὶ πάντας τοὺς ἐν τῇ μάχῃ, βοῆν ἀγαθοῦς εἶναι αὐτῶν τε χάριν καὶ ἐτέρων. διὸ καὶ ἔσπευδον οἱ παλαιοὶ μεγάλα φωνεῖν, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ περὶ Περσῶν ἱστορήσας, ὅτι τε ἀπαιτοῦσι λόγον ἐκάστου μαθήματος καὶ ὡς μεγαλοφωνίαν ἀσκοῦσι. (ἡ. 468) Τὸ δὲ «μόνον ἐόντα» ἴσον ἐστὶ τῷ μονωθέντα, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἐν Τρώεσσι μονωθεῖς». εἰς ταῦτα δὲ συντελεῖ καὶ τὸ «Τρώες ἀποτμήξαντες». δῆλον γάρ, ὡς ἀποκοπεῖς τῶν ἑαυτοῦ μεμόνωται. Τὸ δὲ «κρατερῆ ὑσμίνῃ» παρατετηρημένως ἐρρέθη, ὡς τοῦ Ὀδυσσεῶς μὴ ἂν ἄλλως ἐκ δειλανδρίας φωνήσαντος, εἰ μὴ κρατερὰ ἦν ἢ μάχη. (ἡ. 469) Τὸ δὲ «ἀλλ' ἴομεν καθ' ὅμιλον» καὶ ἐξῆς, φίλος ἂν εἶποι ἐρεθίζων ἑαυτὸν ἀμῦναι καταπονουμένῳ ἐταίρῳ. Ἔστι δὲ «καθ' ὅμιλον» τὸ μέσον τοῦ τῶν μαχομένων ὄχλου. (ἡ. 473) Τὸ δὲ Ὀδυσῆα Διὶ φίλον ἀστείως κεῖται ἀντὶ τοῦ τῷ μοιριδίῳ φίλον καὶ μὴ δυστυχή κατὰ τὸν ἔλαφον, ὃ ἐπὶ λῖν ἤγαγε δαίμων, ὃ ἐστὶν οὐκ ἀγαθὴ τις τύχη. λίαν γὰρ εὐτυχῶς τῷ Ὀδυσσεῖ ὁ Μενελάος τε φωνοῦντος ἀκούει καὶ ὁ Αἴας ἐγγὺς ὢν καλεῖται καὶ τὴν μάχην θαρρεῖ. (ἡ. 474) Τὸ δὲ «Τρώες» καὶ «θῶες» ὁμοιοκαταληκτοῦνται κατὰ καιρίαν παρίσωσιν. Τὸ δὲ «ἀμφὶ αὐτὸν ἔποντο» ἢ ἀντὶ τοῦ ἀμφηκολούθουν, ἢ ἀντὶ τοῦ ἀμφεῖπον, ὃ ταῦτόν ἐστὶ τῷ «ἀμφεπένοντο». διόπερ ὑποκαταβάς ἔφη «ἀμφ' Ὀδυσῆα Τρώες ἔπον», ἤγουν ἀμφεῖπον ἐκεῖνον. (ἡ. 475) Τὸ δὲ «ὄν ἔβαλεν ἀνήρ ἰῶ» καὶ ἐξῆς, οὐ πρὸς σαφήνειαν ἐπῆκται τοῦ βεβλημένον—αὐτὸ γὰρ πάνυ σαφές—, ἀλλ' ἵνα καὶ τὸ βέλος δηλωθῇ, ὡς εἰκός, ἤγουν ὁ ἰός, καὶ ὡς κυνηγετικῶς τὸ ζῶον βέβληται καὶ οὐ πρὸς ἄμυνάν τινα οἷα βλαπτικόν. ἴσως δὲ καὶ πρὸς διαστολήν κεῖται διασαφητικῶς, ἐπεὶπερ ἐνίοτε γενικῶς λέγεται 3.237 πολλαχοῦ τὸ βάλλειν ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ πλήττειν. (ἡ. 476) Τὸ δὲ «ἀπὸ νευρῆς» περισσὸν καὶ αὐτό, καθὰ καὶ πρὸ ὀλίγου τὸ ἐξοπίσω, ἤρκει γὰρ καὶ αὐτοῦ δίχα εἰπεῖν, «ὄν ἔβαλεν ἀνήρ ἰῶ». σχεδιασμοῦ δὲ καὶ ταῦτα ἴδια. (ἡ. 477) Ἐν δὲ τῷ «ὄφρ' αἶμα» λείπει τὸ «ἐστίν» ἢ «ἔνεστιν». Αἶμα δὲ

λιαρόν, ὃ πρὸ ὀλίγου θερμὸν εἶπεν ἐν τῷ «ὄφρα αἶμα ἔτι θερμόν». [Ἰστέον δὲ ὅτι πολλῶν ὄντων κατὰ τὸ χλιαρόν λιαρόν, πήγανον ἤγανον, ὡς ἀλλαχοῦ κεῖται, τακτέον σὺν αὐτοῖς καὶ τὸ σμίλαξ, καὶ δίχα δὲ τοῦ ᾠσμίλαξ, οἷον «ἔστεφανοῦτο μίλακι καὶ ἀμπέλῳ καὶ κισσῷ», ἔτι δὲ καὶ τὸ σμύραινα καὶ μύραινα δὲ ὡς ἐπὶ πολύ, καὶ τὸ καπάνη, ἀπάνη, ὃ ἔστιν ἀπήνη. Θετταλοὶ γάρ, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου φέρεται, τὰς ἀπήνας καπάνας ἔλεγον. ὅθεν καὶ καπανικὰ παρ' αὐτοῖς τὰ ἀμαξιαῖα, ὡς δηλοῖ, φησὶν, Ἀριστοφάνης ἐν τῷ «Λυδῶν δεῖπνα καὶ Θετταλῶν, ὧν τὰ Θετταλικά πολὺ καπανικώτερα». τοῦτο δὲ ἐρρέθη ὡς τῶν Θετταλῶν μεγάλα κρέα τεμνόντων. ὅθεν ἔφη τις καὶ χειροβαρὲς σαρκὸς ὑείας Θετταλότμητον κρέας. Ὅτι δὲ πολυφάγοι οἱ Θετταλοὶ, διαβεβόηται, ἀφ' ὧν καὶ Θετταλικὴ ἔνθεσις ἢ μεγάλη τροφή.] Τὸ δὲ «ὀρώρη» οὐχ' ὑπερσυντέλικος, ἀλλὰ παρακείμενος κάνταῦθα ὑποτακτικὸς ἐκ τοῦ ὄρωρα. (η. 479) Τὸ δὲ «ὠμοφάγοι» ὡς ταῦτόν ἐστι τῷ ὠμησταί, πρὸ βραχέων εἴρηται. Τὸ δὲ «δαρδάπτειν» παράγωγόν ἐστι τοῦ ἐξ ἀπλοῦ τοῦ δάπτειν, ὃ κατωτέρω αὐτοῦ κεῖται. παρήκται δὲ καθ' ὁμοιότητα τοῦ μαίρω μαρμαίρω καὶ τῶν ὁμοίων. (η. 480) Νέμος δὲ σκιερὸν πρὸς διαστολὴν λειμῶνος, αὐτὸς γὰρ ἡλίῳ ἔκκεται ὡς ἐπὶ πολύ. τόπος δὲ ἐστὶ δασὺς τὸ νέμος, ἐπιτήδειος εἰς νομήν. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τῆς πρωτοτυπίας τοῦ σκιεροῦ, ὅπερ ἐστὶν ἢ σκιά, γίνεται καὶ ἡ σκιάς, ἧς ὑποκοριστικὸν τὸ σκιάδιον. Γράφει γοῦν τις, ὅτι ἀγάλματι Διονύσου πομπεύοντι περιέκειτο καὶ σκιάς ἐκ κισσοῦ 3.238 καὶ ἀμπέλου.] Τὸ δὲ «λῖν» οἱ μὲν περὶ Ἀρίσταρχον ὀξύνουσι ὡς καὶ τὴν ὀρθήν, ἤδη γὰρ δεδήλωται ὅτι τὸ λῖς ὠξύνετο παρ' αὐτοῖς. Ἄτεροι δὲ περισπῶσι, κανονίζοντες, ὡς πᾶσα αἰτιατικὴ μονοσύλλαβος εἰς ᾠν ὑλήγουσα περισπᾶται· μνᾶν, μῦν, δρῦν, κλεῖν, καίτοι τῆς εὐθείας τούτου ὀξυνομένης, ὀξύνεται γὰρ ἢ κλείς. Τινὲς δὲ ἐτόλμησαν ἐνταῦθα τὸ λῖν δυσλλάβως εἰπεῖν, [λέγοντες, ὅτι τὸ πλήρες λῖνά ἐστὶ Δωρικῶς, ὡς τὸν θῖνα, ὥστε κατ' αὐτοὺς δικατάληκτόν ἐστιν ὁ λῖν καὶ ὁ λῖς.] Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ λάω, τὸ βλέπω, γίνεται, ὥσπερ ὁ λέων, οὕτω καὶ ὁ λῖς κατὰ τὸν γραμματικὸν ὦρον ὡς ὀξυδερκῆς, καὶ ὅτι, ὡς φησι Μανέθων ἐν τοῖς πρὸς Ἡρόδοτον, οὐ καθεύδει ὁ λέων, ὅπερ ἀπίθανον—οὐ γὰρ ἂν αἰετὶ ἐγρηγόροι—ἀλλὰ κατὰ δορκάδα τὴν ἐκ τοῦ δέρκω παρηγμένην καὶ κατὰ λαγῶν τὸν ἐκ τοῦ λάω, ἀνεωγότας καθεύδων ἔχει τοὺς ὀφθαλμούς, οἱ παλαιοὶ φασιν. Εἰ δὲ προαναφαινομένου τοῦ ἄλφα ἐν τῷ λάειν, ὅθεν καὶ ἀλαός, ὁ τυφλός, τὸ λῖς καινότερον διὰ τοῦ ᾠ γράφεται, ὑπερλαλείτωσαν οἱ, ὡς ἐρρέθη, τὸν λῖν ἐτυμολογήσαντες. (η. 481) Τὸ δὲ «σίντην» ἤρρεσεν Ὀμήρῳ οἰκειῶσαι τῷ λέοντι διὰ τὸ αὐτοῦ βίαιον, ὧ λόγῳ καὶ τινες ἄνδρες ἐλέγοντο καθ' Ὀμηρον Σίντιες, ἄλλως ἐκεῖνοι κλινόμενοι, ὁμοία δὲ τις ἔννοια καὶ ληστήν τὸν Σῖνιν παρήγαγε. Τὸ δὲ «διέτρεσαν» δις ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κείμενον τὴν μετὰ δέους φυγὴν δηλοῖ. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐμφαντικώτερον δειλίας τὸ διέτρεσαν ἤπερ τὸ ἔτρεσαν. ἢ γὰρ ᾠδῖα πρόθεσις καὶ σκεδασμὸν δηλοῖ τῶν τρεσάντων. Φύσις γὰρ αὕτη τῆς προθέσεως ταύτης πολλαχοῦ, διχασμὸν ὑποδηλούσης καὶ σκεδασμὸν καὶ διαίρεσιν, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ «διασχὼν τὴν νεφέλην» καὶ ἐκ τοῦ διαφωνεῖν, ὅπερ ἐστὶν ἐναντιοῦσθαι κατὰ φωνὴν καί, ὡς εἰπεῖν, ἀντιλογεῖν 3.239 ἢ ἀμφιλογεῖν. ὁμοιον δὲ τι καὶ τὸ διεῖπασθαι καὶ τὸ «δῖειπέ μοι ὄφρα δαείω», ἤγουν εἰς πλάτος λάλησον, ὡς διαιρεῖσθαι τὸ ἔπος εἰς πολλὰ μέρη λόγου. οὕτω καὶ τὸ διακρίνειν μερισμὸν δηλοῖ σαφέστερον ἤπερ τὸ κρίνειν, καὶ τὸ διανέμειν μᾶλλον τοῦ νέμειν. Τοῦ δὲ δάπτειν δοκεῖ προὔπειναι ἄρρητον θέμα τὸ δῶ, ἴνα ἦ ὡς βῶ βάπτω, ῥῶ ράπτω, οὕτω καὶ δῶ δάπτω. ἐκ δὲ τοῦ τοιοῦτου δῶ καὶ τὸ δαίω, ἤγουν μερίζω, ἐξ αὐτῶν δὲ καὶ τὸ δακεῖν καὶ ὄσα τοιαῦτα.] (η. 485) Τὸ δὲ τοῦ Αἴαντος σάκος ὡς μέγα ἦν, καθωμίληται, καὶ ὅτι εὐρύ. ὅθεν καὶ προϊῶν φησιν «εὐρὺ γὰρ ἀμφ' ὠμοῖσιν ἔχει σάκος». ἐξ οὗ καὶ Εὐρυσάκης αὐτῷ παῖς ὠνόμασται. τὸ δὲ καὶ πύργον αὐτὸ εἰπεῖν ὑπερβολῆς τρόπος ἐστὶν ἐμφαίνων συλλογιστικῶς καὶ τὸ τοῦ ἥρωος μέγεθος, ὃς διὰ τοῦτο καὶ ἔρκος

λέγεται που Ἀχαιῶν. (η. 486) Ὅρα δὲ καὶ τὸ παρέξ, ἀπολύτως τε ῥηθὲν δίχα τινὸς συντάξεως, καὶ μετὰ τοῦ ᾠϊ καὶ ταῦτα συμφώνου ἐπιφερομένου, οὐ μὴν διὰ τοῦ ᾠϊ ὡς ἐν τῷ «παρέκ νόον ἤγαγε». σημαίνει δὲ καὶ ἐνταῦθα ἡ λέξις τὸ ὀλίγον τι ἐκτός, ἄλλως δὲ ὅμως ἐγγύς, ὡς δηλοῖ τὸ «Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε» καὶ ἐξῆς. (η. 488) Χειρὸς δὲ τὸν Ὀδυσσεά ἔχει Μενέλαος, καθά που καὶ αὐτὸν βληθέντα ὁ βασιλεὺς ἀδελφός. Καὶ ὅρα καὶ νῦν ὅπως εὐμεθόδως τοὺς ἀριστεῖς ἀπάγει τῆς μάχης ὁ ποιητὴς πιθανολογῶν τὴν Ἑλληνικὴν ἦτταν. πρῶτα μὲν γὰρ τὸν πρῶτιστον Ἀγαμέμνονα, εἶτα τὸν Διομήδην, ἄρτι δὲ τὸν Ὀδυσσεά, ἐφεξῆς δὲ καὶ ἑτέρους, καθὰ δηλωθήσεται, ὡς μὴ ἄλλως δυνατὸν ὄν καταπονηθῆναι τοὺς Ἀχαιοὺς, εἰ μὴ προέπαθον οἱ ἀριστεῖς. (η. 489 ς.) Ὅτι ἐν τῷ Αἴας «εἶλε Δόρυκλον, Πριαμίδην νόθον υἱόν» δοκεῖ ἀδολεσχία τις εἶναι τὸ υἱόν. ἔγκειται γὰρ ὁ υἱὸς δυνάμει ἐν τῷ Πριαμίδης καὶ συννοεῖται. φασὶ γὰρ οἱ παλαιοί, ὅτι τοῖς μὲν κτητικοῖς προστίθεται καθ' ἐρμηνείαν τὸ ὑπὸ κτήσιν ἐρχόμενον, οἷον Αἰάντειος τὸ κτητικόν, ᾧ δεῖ προσθεῖναι τὸ οἶκος ἢ υἱὸς ἢ τι τοιοῦτον, ἐν δὲ πατρωνυμικοῖς [οὐχ' οὕτως, ἀλλ'] ἐμπεριέχεται τὸ γέννημα τῆ τοῦ πατρὸς φωνῆ, ὡστε ὁ λέγων Πριαμίδην Πριάμου φησὶν υἱόν. διόπερ ὁ ἐπαγαγὼν καὶ εἰπὼν Πριαμίδην νόθον υἱόν, δις τρόπον τινὰ λέγει τὸ αὐτὸ καὶ 3.240 ἀδολεσχεῖ, ὡς οἷα εἰπὼν Πριάμου υἱὸν υἱόν. Τοιοῦτόν τι δεδήλωται εἶναι καὶ τὸ «Ἀτρείδα δὲ μάλιστα δῦω κοσμήτορε λαῶν», ὅμοιον δὲ τι ἔστι νοῆσαι καὶ ἐν τῷ «μεγαλήτορα θυμόν», καὶ ἄλλα δὲ τοιαῦτα παρατετήρηται. Οἱ δὲ γε παλαιοὶ ἐν τῷ «Πριαμίδην νόθον υἱόν» τελείαν στίζοντες εἰς τὸ «Πριαμίδην» τὸ «νόθον υἱόν» ἐπανάληψιν τινα εἶναι φασὶ πρὸς σαφήνειαν, ὡς ἂν δηλωθῆ, ὅτι οὐ γνήσιος ἦν Πριαμίδης. (η. 490 ς.) Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ σχῆμα κάλλους ἐπαναστρεπτικὸν διὰ ποιητικῆς λέξεως ἐν τῷ «Πάνδοκον οὔτα, οὔτα δὲ Λύσανδρον», κοσμοῦντος κομματικῶς Ὀμήρου τὴν ἀριστείαν τοῦ μεγάλου Αἴαντος. ὡς δὲ τὸ «οὔτα» συστέλλει τὴν λήγουσαν, ἀποκοπὴν παθὸν ἐκ τοῦ οὔτασε, πολλαχοῦ δηλοῦται. Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ Πυλάρτης κύριον, ὅπερ ἐν ἄλλοις Ἄιδου ἐστὶν ἐπίθετον. (η. 492-7) Ὅτι ὡς πρὸ τούτων τὸν Διομήδην, οὕτω καὶ νῦν τὸν Αἴαντα πλήθοντι ποταμῶ εἰκάζει ποιοῦντι δεινά. Καὶ συγκλείει τὴν παραβολὴν εἰς τὸ οὕτω κλονεῖν τότε τὸν Αἴαντα ὅσοις ἐνέπιπτε, δηλῶν ὅτι νῦν ἀναγκαίως εἰς μάχην ἑαυτὸν ὁ Αἴας ἀνάπτει, τὸν ἄλλον καιρὸν οὐκ εὐκίνητος ἢ ὀξυκίνητος ὢν. διὸ καὶ προστέθειται τὸ «τότε». ἔστι γὰρ ἢ προσθήκη πρὸς τὰ πρὸ τούτου, ὅτε ὁμαλῶς καὶ οἷον νωθρότερον ὁ Αἴας ἐμάχετο. Ἔχει δὲ ἡ παραβολὴ οὕτω «ὡς δ' ὅτε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι χειμάρρους κατ' ὄρεσφιν, ὀπαζόμενος Διὸς ὄμβρω, πολλὰς δὲ δρυὸς ἀζαλέας, πολλὰς δὲ τε πεύκας ἐσφέρεται, πολλὸν δὲ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἄλα βάλλει, ὡς ἔφεπε κλονέων πεδίον», ἦτοι κατὰ τὴν πεδιάδα, «τότε φαίδιμος Αἴας, δαΐζων ἵππους τε καὶ ἀνέρας». Ὁ προσφυὲς ἐπὶ ἀριστεύματι πεζομάχου τινός. (η. 492 ς.) Ὅρα δὲ ὅτι ἐπὶ χειμάρρου ἔθετο τὸ πλήθων ποταμός. ὁ μὲν γὰρ ἀένναος οὐ δέεται τοῦ πλήθειν, ὁ δὲ χεῖμαρρος, κενὸς ὢν ἐν ἀνομβρία, πλήθει, τούτεστι πλήρης γίνεται, ὅτε Διός, ὃ ἐστὶν ἀέρος, ὄμβρον καταρρίψαντος εἰς τὰς πεδιάδας ἀναχεθῆ ἔξ ὀρέων ῥέων. Ἔστι δὲ γενικὸν μὲν τι ὁ ποταμός, εἰδικὸν δὲ ὁ χεῖμαρρος, ὃς γίνεται μὲν ἐκ τοῦ χεῖμαρροος. ἐξ οὗ κατὰ συγκοπὴν καὶ ἀνάδοσιν τόνου ὁ χεῖμαρρος, ἐρμηνεύει δὲ τὸ πλήθων ποταμός. τοιοῦτος γὰρ, ὡς ἐρρέθη, ὁ χεῖμαρρος. Δῆλον δ' ὅτι καὶ πλοίου περὶ τὸ ἔδαφος πάσσαλος χεῖμαρρος λέγεται, ὁ ἰδιωτικώτερον καλούμενος ἰβδης, ὃς ἐξαιρούμενος ὅτε ὀρμίζεται, οὐκ ἔῃ ἐκεῖνο πύθεσθαι Διὸς ὄμβρω κατὰ Ἡσίοδον. Αἴλιος δὲ 3.241 Διονύσιος συντόμως οὕτω φησί· χεῖμαρρους τρήμα νεὼς ἢ θηλυκῶς τρήμη ὡς πλήμη, ὅθεν ἡ ἀντλία ἐκρεῖ. Τὸ δὲ «ὀπαζόμενος» ἀντὶ τοῦ ἐπειγόμενος, ὃ ἐστὶ κατόπιν ἐλαυνόμενος τῷ ἐξ ἀέρος ὄμβρω. (η. 494) Δρυὸς δὲ ἀζαλέας ἢ ἀπλῶς εἶπε τὰς ἐκ τοῦ παρατυχόντος ἐκσπασθείσας καὶ χρόνῳ ἀφαιρανθείσας καὶ οὕτω εὐρεθείσας ἐλαφρὰς χεῖμαρρω παρασύρεσθαι, ἢ τὰς ἐκ προνοίας ἀνθρωπίνης, ὡς εἰκός, ὃ δὴ

πολλαχοῦ γίνεσθαι οἶδαμεν, παραβληθείσας μετὰ ὑγρὰν ὑλοτομίαν ἐγγὺς χειμάρρου, ἵνα ὅτε ξηρανθῶσι, κατασύρη αὐτὰς ὄπη χρεῶν. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο χρηστομάθεια βιωτική ἐν παραβολῇ. Ἰστέον δὲ ὡς ἤρκει μὲν εἰπεῖν δρυὸς ἀζαλέας εἰς δῆλωσιν ξύλου παντός, ὡς καὶ προεδήλωται, ὁ δὲ ποιητὴς καὶ πεύκας προσθέμενος ὁμῶς καὶ οὕτω πᾶν ξύλον ὡς ἐκ μέρους ἐδήλωσε, καὶ μάλισθ' ὅτι τοιούτων ξύλων μέλησις τοῖς προνοουμένοις ὕδατι πιστεύειν αὐτὰ ὥστε κατασυρῆναι. (η. 495) Τὸ δὲ «ἐσφέρεται» πλήθοντος χειμάρρου ἔργον, ὃς ὑπερχυθεὶς καὶ ἀρπάσας εἰσφέρει πολλὴν ὕλην. Τὸ δὲ «ἀφυσγετόν» Τυραννίων μὲν βαρύνει ὡς τὸ ἀτρύγετος, Ἀρίσταρχος δὲ ὀξύνει ὡς τὸ Ἰαπετός. δηλοῖ δὲ ἡ λέξις τὸν ἰλυώδη συρφετόν, ὠνοματοπεποιημένον ὡς ἀπὸ τοῦ ἀφύσσω, ὃ καὶ αὐτὸ ὀνοματοποιίας τρόπος ἐστὶ. Τὸ δὲ «εἰς ἄλλα βάλλει» βούλεται οὐ μόνον ἐκβολὴν κατὰ τὴν μακρὰν χρῆσιν, ἀλλὰ καὶ εἰσβολὴν ποταμοῦ λέγεσθαι τὸν τόπον, ἔνθα τὸ ποτάμιον ὕδωρ εἰς θάλασσαν ἐρεύγεται, ὃς δὴ τόπος διὰ τοῦτο καὶ στόμα ποταμοῦ καὶ στόμιον λέγεται. [Ῥοθότατα δὲ πέφρασαι ὡς πεύκας μὲν φέρεται, ἤγουν φέρει, ἀφυσγετόν δὲ βάλλει εἰς ἄλλα ὁ ποταμός. πεῦκαι μὲν γὰρ φορτίου δίκην ἐπ' αὐτοῦ ὄχουονται, ἀφυσγετὸς δὲ οὐχ' οὕτω φέρεται, ἀλλὰ δι' ὄλου αὐτοῦ ἀναμιξ ἤκων ῥιπτεῖται εἰς θάλασσαν.] (η. 496) Τὸ δὲ «φαίδιμος Αἴας» δύναται μὲν καὶ μετὰ τοῦ τότε νοηθῆναι, ἵνα λέγη ὅτι ὁ τότε φαίδιμος Αἴας, δύναται δὲ καὶ αὐτὸ καθ' αὐτὸ εἶναι, ἵνα νοηθῆι ὅτι ἔφεπε τότε κλονέων ὁ αἰεὶ περιφανῆς Αἴας. Τὸ δὲ «ἔφεπεν» ἔστι μὲν νοῆσαι καὶ ἀντὶ τοῦ ἐδίωκεν ἀπλῶς ἀκολουθῶν, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγου ἀμφ' Ὀδυσῆα 3.242 ἔπον Τρῶες, κάλλιον δὲ ἐπὶ βλάβης νοῆσαι τὴν λέξιν. φέρεται οὖν ἐν παλαιῷ κατὰ στοιχεῖον Λεξικῶ, ὅτι ἔπειν Ἰωνές φασὶ τὸ κακοῦν καὶ περιελαύνειν, ὡς τὸ «Τρῶες ἔπον πολλοί τε καὶ ἄλκιμοι». (η. 497 ς.) Ὅτι καθὰ ὁ Ἄρης ἀλλαχοῦ ἐπ' ἀριστερὰ μάχης ἐνήργει, οὕτω κἀνταῦθα ὁ Ἐκτωρ «μάχης ἐπ' ἀριστερὰ μάρνατο πάσης». (η. 499) Εἶτα ἐρμηνεύων τὰ τῆς μάχης νῦν ἀριστερὰ φησὶν «ὄχθας πὰρ ποταμοῖο Σκαμάνδρου», δηλῶν, ὡς μάχης ἀριστερὰ τοὺς περὶ Σκάμανδρον τόπους ἔφη, ὃ καὶ ἐσχατιὰν πολέμου δυσηχεὸς ἐρεῖ. (η. 499 ς.) Τούτοις δὲ ἐπιπλέκει εὐθὺς καὶ ἃ ἐγένετο ἐκεῖ ὀμιλοῦντος Ἐκτορος τοῖς ἀριστεῦσι, διασκευὴν ἐν ὀλίγῳ φράζων μεγάλου πολέμου ταύτην «ἔνθα μάλιστα ἀνδρῶν πίπτε κάρηνα, βοῆ δ' ἄσβεστος ὀρώρει», ὃ καὶ πρὸ τούτων ἐγράφη. (η. 502 ς.) Εἶτα ἐπάγει στρατηγικὸν ἔπαινον τὸ αὐτὸς «μὲν μετὰ τοῖσιν ὀμίλει μέμμερα ῥέζων ἔγχεῖ τε ἵπποσύνη τε», ἤγουν τῇ τοῦ ἵππευεῖν ἀρετῇ, «νέων δ' ἀλάπαζε φάλαγγας». Ἔστι δὲ καὶ νῦν ὀμιλεῖν κυριολεκτικῶς τὸ ὀμοῦ ταῖς στρατιωτικαῖς ἴλαις γίνεσθαι, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «ὀμιλέομεν Δαναοῖσιν». οὗ περιφρασις τὸ «δῦναι ὀμιλον». (η. 504-7) Ὅτι ἐξαίρων ὁ ποιητὴς καὶ τὸν ἱατρὸν Μαχάονα ὡς φερωνύμως ἀριστερά φησὶν «οὐδ' ἂν πω χάζοντο κελεύθου δῖοι Ἀχαιοί, εἰ μὴ Ἀλέξανδρος, Ἐλένης πόσις ἠῦκόμοιο, παῦσεν ἀριστεύοντα Μαχάονα ποιμένα λαῶν, ἰῶ τριγλώχινι βαλὼν κατὰ δεξιὸν ὤμον», ἔνθα βληθεὶς οὐκέτι ἀριστεύειν εἶχε. (η. 504) Καὶ ὅρα τὸ «κελεύθου», δηλοῦν οὕτε τὴν διὰ θαλάσσης, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀπλῶς ὀδόν, τὴν κατὰ πόλεμον δέ. Τὸ δὲ «οὐδ' ἂν πω χάζοντο» καθ' ὑπερβατὸν ἀντὶ τοῦ «οὐπὼ δὲ ἂν χάζοντο». Καὶ σημειῶσαι ἐν τῷ «οὐδ' ἂν πω» τὸ π̄ω, δίχα τόνου τεθὲν ἐγκλιτικῶς. ὅθεν συνακτέον ὡς οὐκ ἂν ἀλόγως τὸ πῶποτε προπαροξύνουτ' ἂν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις παρεσημάνθη. (η. 506) Ὁ δὲ Μαχάων ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν. διὸ καὶ συστέλλει ἐν ταῖς πλαγίαις τὸ ὄ. Καθόλου γάρ, φασί, τὰ εἰς ὄω̄ν βαρύτενα ὑπὲρ δύο συλλαβὰς διχρόνῳ παραληγόμενα, εἰ μὲν βραχὺ τὸ δίχρονον ἔχουσι, φυλάττουσι τὸ ὄω̄ καὶ ἐπὶ γενικῆς, οἷον Ἀμφιτρύωνος, Δευκαλίωνος, εἰ δὲ μακρῷ διχρόνῳ παραλήγονται, συστολὴν πάσχει τὸ ὄω̄ τῆς εὐθείας ἐν τῇ γενικῇ, οἷον Ἰξίονος, Μαχάονος, Ἰάσονος. (η. 508 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πάνυ τὸν Μαχάονα ἐφίλουν οἱ Ἀχαιοί, ὡς ἐνταῦθα δηλοῖ ὁ ποιητὴς. διὸ καὶ, καθὰ πρὸ βραχέων Ὀδυσσεὺς περὶ τῷ Αἴαντι, οὕτω νῦν περὶ τῷ ἱατρῷ δέισαντες «μένεα πνέοντες

Ἀχαιοί, μή πως πολέμοιο μετακλιθέντος», ἤτοι ρέψαντος καὶ τροπὴν δεξαμένου, 3.243 ἔλοιεν αὐτόν, οἱ Τρῶες δηλαδή, οὐς ἐπισπεύδων τῇ φράσει ἐσίγησεν ὁ ποιητής, ἔσπευσαν καταγαγεῖν ἐς τὰς νῆας. ἐφιλεῖτο δὲ ὡς μὴ μόνον τοὺς πολεμίους ἀναιρῶν, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὑπ' ἐκείνων βλαπτομένους ἀνακομιζόμενος ἰατρικῶς. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τὸ «περίδδισαν μένεα πνέοντες Ἀχαιοί» ἐσημάτισται μὲν ἀντιθετικῶς, δηλοῖ δέ, ὡς μένος πνέοντες ὅμως ἔδδισαν περὶ τῷ ἥρωϊ. Ὅτι εὐμεθόδως ἐνταῦθα κατὰ συμβουλήν Ἰδομενέως ἀπέρχονται τῆς μάχης Νέστωρ τε ὁ πρὸ βραχέων εἰς αὐτὴν ἐλθὼν καὶ Μαχάων, οὗτος μὲν βληθείς, ὡς ἐρρέθη, καὶ μηκέτι πολεμεῖν ἔχων, ἐκεῖνος δὲ ἀπάγων αὐτόν ἐς νῆας, ἵνα καὶ οὕτως ἐνδεὴς εἴη ἀριστέων ἢ κατὰ τοὺς Ἀχαιοὺς μάχη. (η. 512 ς.) Κεῖται δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ παραβαίνειν, οὔτε ἐπὶ ὀπλίτου, καθὰ σύνηθες, οὔτε ἐπὶ ἠνιόχου, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπὶ τοῦ ἀναβῆναι εἰς τινος ἄρμα καὶ παρ' ἐκείνῳ εἶναι. οὕτω γὰρ ὁ Μαχάων ἄρτι βεβλημένος παραβαίνει ἐν τῷ τοῦ Νέστορος ἄρματι, ὡς δηλοῖ τὸ «ἄγρει, σὼν ὀχέων ἐπιβήσεο, πὰρ δὲ Μαχάων βαινέτω», καὶ «πὰρ δὲ Μαχάων βαῖνεν». εὐθὺς δὲ ἐν τῷ «ἐς νῆας δὲ τάχιστα ἔχε μώνυχας ἵππους» ἔχειν τὸ ἐλαύνειν ἐστί. καὶ σημειῶσαι ὅτι κατὰ τὸ «ἔπεχε σκοπῶ τόξον», οὕτω νοεῖται καὶ τὸ «ἐς νῆας ἔχε ἵππους». (η. 514 ς.) Ὅτι τὸ «ἰητρὸς γὰρ ἀνήρ πολλῶν ἀντάξιος ἄλλων ἰοὺς τ' ἐκτάμνειν ἐπὶ τ' ἥπια φάρμακα πάσσειν» οἱ πλείους μὲν γνωμικῶς νοοῦσι, τινὲς δὲ μερικῶς αὐτὸ εἰρήσθαι φασὶ καὶ οὐ καθόλου κατὰ τὴν τῆς γνώμης φύσιν, λέγοντες· ἰητρὸς γὰρ ἐστὶν ὁ προσεχῶς ῥηθείς Μαχάων, ἀνήρ πολλῶν ἀντάξιος διὰ τὰ καὶ τά. [Ἴσως δὲ οὕτω τὸν Μαχάονα σεμνολογεῖ ὁ ποιητής, ἐπειδὴ τοῖς μὴ σοφοῖς ἢ τῶν ἰατρῶν, φασί, βαθύτης καὶ λεπτολογία φορτικὴ ἐδόκει καὶ ἐγγὺς τοῦ μὴ φρονεῖν. ἀξύνετα γὰρ λαλοῦσι τοῖς μὴ φρονοῦσιν. οὕτω δὲ ὁμοίας ἀλίσκονται ἀβελτηρίας παρὰ τοιοῦτοις ἀνδράσι καὶ οἱ γραμματικοί, ὡς δηλοῖ Ἀθήναιος ἐν τῷ «εἰ μὴ ἰατροὶ ἦσαν, οὐδὲν ἂν ἦν τῶν γραμματικῶν μωρότερον».] Ὅρα δὲ ὅτι περὶ τραύματα εἶχεν ὁ καλὸς οὗτος Ἑλληνικὸς ἰατρός, διαίτης δὲ οὐ μέμνηται ὁ ποιητής. φασὶ γὰρ τὸ χειρουργικὸν καὶ φαρμακευτικὸν οὕτω εὐρῆσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, τοῦ δὲ διαιτητικοῦ Ἱπποκράτην μὲν κατάρξαι, Ἡρόδικον δὲ συντελέσαι καὶ Πραξαγόραν καὶ Χρύσιππον. τινὲς δὲ τὸν Μαχάονα μὲν χειρουργεῖν ἐθέλουσι, Ποδαλεῖριον δέ, στρατιώτην ὄντα καὶ αὐτόν, ὡς ἀλλαχοῦ δηλώσει ὁ ποιητής, ἀσκεῖν τὰ περὶ δίαιταν. τεκμήριον δὲ ὁ βασιλεὺς εἰς θεραπείαν τοῦ Μενελάου βληθέντος καλέσας τὸν Μαχάονα, οὐ μὴν τὸν Ποδαλεῖριον. μαρτυρεῖ δὲ καὶ τὰ ἱστορούμενα ἔπη τὰ ἐπὶ τῇ Τρωϊκῇ πορθήσει, ἐν οἷς φέρεται περὶ Ποδαλεῖριου καὶ Μαχάονος, ὡς ἄμφω μὲν Ποσειδῶνος ἦσαν, «ἕτερον δ' ἐτέρου κυδίον' ἔθηκεν», ὁ Ποσειδῶν δηλαδή, «τῷ μὲν κουφοτέρας χεῖρας πόρεν ἔκ τε βέλεμνα σαρκὸς ἐλείν τμηξάι τε καὶ ἔλκεα πάντ' ἀκέσασθαι, τῷ δ' ἄρ' ἀκριβέα πάντ' ἐνὶ στήθεσσι εἔθηκεν ἄσκοπά τε γνῶναι καὶ ἀναλθέ' οἴσασθαι, ὅς ῥα καὶ Αἴαντος πρῶτος μάθε χωομένοιο ὄμματ' ἀστράπτοντα βαρυνόμενόν τε νόημα». φασὶ δὲ τὸν ποιητὴν καὶ διὰ τὸ ἀπρεπὲς σιγῆσαι τὴν κατὰ δίαιταν θεραπείαν. τί γὰρ, φασίν, ἔδει παραβαλεῖν πυρέττοντά τινα ἥρωα ἢ προποτιζόμενον ἢ κενούμενον τὴν γαστέρα. κωμικώτερα γὰρ ταῦτα. γελοῖος οὖν, φασί, καὶ Διονύσιος, ᾧ πεποιήται νοσῶν Ἡρακλῆς καὶ Σιληνὸς κλύζειν αὐτὸν πειρώμενος. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸν ἰητῆρα οἱ μεθ' Ὀμηρον ἰητρὸν τε λέγουσι καὶ ἰατρὸν, καὶ ὅτι οὐ μόνον κατὰ γένος ἀρρενικὸν ἰατρός, ἀλλὰ καὶ θηλυκῶς. φησὶ γοῦν Αἴλιος Διονύσιος ἰατρὸν γυναῖκα, Ἄλεξις δὲ ἰατρίαν. ἢ δὲ ἰατρίνη οὐχ' Ἑλληνικόν, φησί. παρὰ δὲ τοῖς Τεχνικοῖς κεῖται καί, ὅτι ὁ μὲν Ὀρος οὐχ' Ἑλληνικὴν λέξις τὴν ἰατρίνην εἶναι φησιν, Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Κοττυαεὺς, πρὸς ἀκριβείαν λαλῶν, μὴ Ἀττικὴν εἶναι αὐτὴν λέγει. (η. 515) Τὸ δὲ «ἰοὺς ἐκτάμνειν» κινδυνώδεις βολὰς δηλοῖ, οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης πάντες ἰοὶ ἐκτέμνονται, ἀλλ' οἱ πλείους ἐξέλκονται σώοι. εἰ μὴ ἄρα διὰ τοῦ ἰοῦ τὸ ἐξ αὐτοῦ τραῦμα δηλοῦται. καὶ ὅμως οὐδὲ πᾶν τραῦμα ἐκτάμνεται. Τὸ δὲ «ἥπια», εἰ καὶ ἀπό

τοῦ ἥδω γίνεται κατά τινος, ἀλλὰ ψιλοῦται, ὡς καὶ ἡ συναλιφὴ δηλοῖ τὸ «ἐπὶ τ' ἦπια φάρμακα», καὶ ἴσως μὲν ὡς Αἰολικόν, ἴσως δὲ καὶ καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἠπεροπευτῆς, ἠπεδανός, ἠπύτα κῆρυξ καὶ τῶν ὁμοίων. εἰ δὲ 3.245 τις φιλονεικοῖ γράφων, «ἐπὶ θ' ἦπια», ἵνα δασύνη τὸ ἦπιος, ἴστω πρὸς τὴν τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων ἀκρίβειαν ἀπομαχόμενος, αἰδεῖσθω δὲ καὶ τὸ «ὀδύναι κατηπιόντων βαρεῖαι». Ὅρα δὲ καὶ τὸ φάρμακα πάσσειν. δηλοῖ γὰρ οὐκ ἀλείμματα, πάσματα δὲ ἀπὸ ῥιζῶν ἢ ὄλως φυτῶν τρίψεως, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φανήσεται. Ὅτι δὲ καὶ πατρώα τέχνη τῷ Μαχάονι τὸ ἰατρεύειν, καὶ ὅτι εὐγενῆς ὁ ἀνὴρ, ἢ καὶ κατὰ μῦθον θεῖον γένος ὡς Ἀσκληπιάδης, δηλοῖ μετ' ὀλίγα ὁ ποιητῆς, εἰπὼν αὐτὸν «Ἀσκληπιοῦ υἱόν, ἀμύμονος ἰητῆρος». [Καινὸν δ' οὐδὲν θεογενῆ, ὡς ἂν Σοφοκλῆς εἴποι, νομισθῆναι τὸν Μαχάονα καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν πατέρα τὸν Ἀσκληπιόν. τὸ γὰρ τῆς ἰατρικῆς χρήσιμον τοιοῦτους νοεῖσθαι ὑπέβαλε τοὺς ἰητῆρας. Μενεκράτης οὖν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὁ Συρακούσιος, Ζεὺς ἠθέλεν ἐπιλέγεσθαι, ὡς οἷα μόνος αἴτιος τοῦ ζῆν διὰ τὸ εὖ ἰατρεύειν. ὃς καὶ Φιλίππῳ ἐπιστείλας προέγραψε «Μενεκράτης Ζεὺς Φιλίππῳ χαίρειν», καὶ ἀλαζονευσάμενος σὺν ἄλλοις ῥήμασι καὶ ὅτι Ζεὺς ἐγὼ ἀνθρώποις βίον παρέχων, ἐσκώφη εὐφύως, ἐπιστείλαντος Φιλίππου καὶ προσφωνήσαντος ὡς μελαγχολῶντα τὸ «Φίλιππος Μενεκράτει ὑγιαίνειν», ἤγουν φρονεῖν. Ἐπαιξε δὲ κατ' αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ ἐν δειπνῷ τὸ περιαδόμενον, οὐ παραθεῖς ἐδώδιμα, καθὰ τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ θυμιῶν διὰ τῶν παίδων καὶ σπένδων ὅσα καὶ τινι θεῷ. Καὶ θεραπεύων δέ, φασίν, ἱεράς νόσους ἠνάγκαζε τοὺς ὑγιαζομένους κατατίθεσθαι, ὡς ὑπακούσονται αὐτῷ οἷα δοῦλοι περισωθέντες. καὶ τοίνυν ἠκολούθουν, ὁ μὲν τις Ἡρακλέους σκευὴν ἔχων καὶ καλούμενος Ἡρακλῆς, ἄλλος δὲ χλαμύδα εἶχε καὶ κηρύκειον καὶ πτερὰ ὡς Ἑρμῆς, καὶ τις θεραπευθεὶς Ἀπόλλων ἦν. ἐν δὲ τοῖς καὶ Ἀσκληπιοῦ τις ἀναλαβὼν στολὴν συμπεριεφθείρετο, φασίν. αὐτὸς δ' ὁ Ζεὺς, πορφύραν ἡμφιεσμένος καὶ στέφανον χρυσοῦν φορῶν καὶ σκῆπτρον κρατῶν, περιῆει μετὰ τοῦ θεοῦ χοροῦ. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα.] (η. 518) Ὡς δὲ ὁ μῦθος θεοῖς ἐντάττει τὸν Ἀσκληπιόν, καὶ ὡς Ἥπιος τὰ πρῶτα καλούμενος Ἀσκληπιὸς μετεκλήθη, καὶ διὰ τί τοῦτο, καὶ ὡς καινότερον ὀξύνεται ὁ Ἀσκληπιὸς ἐν τῇ συνθέσει, ὁ πρὸ ταύτης ἐν τῷ Ἥπιος ὀξυτονούμενος, ἀλλαχοῦ δεδήλωται. Περὶ δὲ τοῦ «ἀμύμονος» φασίν οἱ παλαιοί, ὡς τὸ τοιοῦτον ἐπίθετον θνητοῖς ὁ ποιητῆς ἐπιλέγει. διὸ καὶ τὸν παρήγορον Πήδασον, τὸν τοῦ Ἀχιλλέως ἵππον, ὡς θνητὸν ἀμύμονα λέγει, διαστέλλων αὐτὸν τῶν ζυγίων, οὓς ὁ μῦθος 3.246 ἀθανάτους ληρεῖ. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ «Ἀσκληπιοῦ υἱός» καὶ ἐξῆς, ἐξὸν ὃν προσκολληθῆναι τοῖς ἄνω, ὅμως μεμέρισται κατωτέρω, ἴσως μὲν κατὰ σχεδιασμόν, μάλιστα δὲ κατ' ἔθος Ὀμήρου, εἰωθότος διαφόροις τόποις μερίζειν τὰς ἱστορικὰς ἀκολουθίας. [(η. 519 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «μάστιξε δ' ἐλάαν, τῷ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην νῆας ἐπὶ γλαφυράς. τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ» τὸ μὲν πετέσθην ὑπερβολῆς τρόπῳ τάχος ἵππων δηλοῖ, ὧν καὶ τοῦνομα παρὰ τὸ ἵπτασθαι ποσί, τὸ δὲ «οὐκ ἄκοντε» ἄρετῆ ἐστὶν ἵππων. οὐ γὰρ ἀτεχνῶς κεντρηνεκέες εἰσίν, ἀλλ' εἰ καὶ μαστίζονται, ὅμως ἄλλως ἀκέντητον δέμας ἔχειν δοκοῦσι κατὰ γε τὸ εὐψύχως θέειν. Τὸ δὲ «τῇ γάρ», ἤγουν ἐνταῦθα, «φίλον ἔπλετο θυμῷ» εὐπειθεῖς ἐμφαίνει τοὺς ἵππους εἶναι, ὡς εὐστοχοῦντας τοῦ ποθομένου τῷ ἠνιοχοῦντι, καὶ ἅμα καὶ τεχνίτην εἶναι ἠνιοχείας ὑποσημαίνει τὸν γέροντα, ὡς ἀπευθύνοντα τὸ ἄρμα ὅποι φίλον αὐτῷ. Καὶ ὅρα ὡς τὸ ῥηθὲν κόμμα δεξιῶς ὁ ποιητῆς παρέθετο, νοῦν τε ἔχον ἀγαθὸν καὶ ἀναπληροῦν ἔπους ὀλότητα. Δῆλον δ' ὅτι τὸ «μάστιξε δ' ἐλάαν» παρῶδησε Διογένης, παρυσάμενος μὲν προκειμένας ἐλάας, ἤγουν καρποὺς ἐλαίας, ἀψάμενος δὲ ὄψου πολυτελοῦς.] (η. 521 ς.) Ὅτι δηλῶν Ὀμηρος, ὡς καὶ ἐπὶ ἠνιόχου λέγεται τὸ παραβεβηκέναι, φησὶ «Κεβριόνης Ἑκτορι παρβεβαῶς». καὶ φαίνεται οὐκ ἀλλόκοτόν τι εἶναι παραβάτην καὶ τοῦτον κληθῆναι, ἴσως μὲν διότι καὶ αὐτὸς καθ' ἑαυτὸν ὁ Κεβριόνης παραβάτης ἦν ἐν ἄρματι ἄλλω στρατιωτικῶς, εἰ καὶ νῦν διὰ τὸν Ἑκτορα

ήνιοχευε, μάλιστα δὲ διότι ὁ ἐν πολέμῳ ἀγαθὸς ήνίοχος οὐδὲν ἂν ἐλάττων εἶη παραιβάτου. ὡσπερ οὖν καὶ ὁ παραιβάτης κρείττων ἂν εἶη, ἐὰν καὶ ήνιοχεῖν εἰδείη. διὰ τοῦτο γάρ, ὡς ἀλλαχοῦ εἴρηται, καὶ ἐπαλλάσσουσιν ἀλλήλοις τὰ ὀνόματα ὡς ἐνδεχόμενα συνυπάρχειν. καὶ νῦν μὲν ὁ ήνίοχος παραβεβηκέναι λέγεται, ἐν δὲ ἄλλοις ὁ Ἔκτωρ ἐν παραιβάταις ἄριστος ὢν ὅμως, ὡς καὶ ἵπποδαμος, θρασὺς ήνίοχος λέγεται. (η. 524) Ὅτι ἐσχατιὰν φανερώς ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς τὸ ἀπλῶς ἔσχατον μέρος λέγει ἐν τῷ «ὀμιλέομεν Δαναοῖς ἐσχατιῇ πολέμοιο». οὐκ οὖν ἐπὶ ἀγροτικῆς μόνης ἐσχατιᾶς κυριολεκτεῖται κατὰ τοὺς ὕστερον, καὶ μάλιστα τῆς ἀπωκισμένης, ὡς ἐκεῖνοις δοκεῖ. (η. 584-7) «Τὼ δέ», φησὶν, ἤγουν οὗτοι, «ὀμαρτήτην. ὃ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι ἴετο ἀκοντίσαι, ὃ δ' ἀπὸ νευρῆφιν οἴστῳ. Πριαμίδης μὲν ἔπειτα κατὰ στῆθος βάλεν ἰῶ θώρηκος γύαλον», τὸ καὶ προγραφέν, «ἀπὸ δ' ἔπατο πικρὸς οἴστός». (η. 588-92) Πρὸς δὲ παραβολὴν ποιῶν φησὶν «ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ πλατέος πτυόφιν μεγάλην κατ' ἄλῳν θρώσκωσι κύαμοι μελανόχροες ἢ ἐρέβινθοι πνοιῇ ὑπὸ λιγυρῇ καὶ λικμητῆρος ἐρωῇ, ὡς ἀπὸ θώρηκος Μενελάου πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς ἐκάς ἔπατο πικρὸς οἴστός». καὶ οὕτω μὲν ὡἴστευσεν Ἐλενος. (η. 593-7) Μενέλαος δὲ τὴν τοξοφόρον ἔβαλε χεῖρα. «ἐν δ' ἄρα τόξῳ ἀντικρὺ διὰ χεῖρὸς ἐλήλατο χάλκεον ἔγχος. ἅψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων χεῖρα παρακρεμάσας. τὸ δ' ἐφέλκετο μείλινον ἔγχος», ὡς οἶα τι ἐφόλκιον. οὕτω γὰρ εἰπεῖν δίδωσιν ἢ τοῦ «ἐφέλκετο» λέξις. Καὶ ὅρα ὡς γραφικῶς οἶον φράζει τὸ πρᾶγμα ὁ ποιητὴς ὡς οἶα ἐωρακῶς αὐτός. Σημείωσαι δὲ καὶ τὸ ἀφελὲς καὶ γλυκὺ τοῦ «παρακρεμάσας» καὶ τοῦ «ἐφέλκετο». ταῦτα δὲ καὶ ἐνάργειαν ἔχουσι δηλοῦντα τὸ καίριον τῆς βολῆς, ὑφ' ἧς ὡς ἄψυχόν τι παρακρέμαται ἢ χεῖρ ἐφελκομένη τὸ ἔγχος. Ὅρα δὲ τὴν ποιητικὴν ἐπίνοιαν καὶ εὐρεσιλογίαν καὶ ἐν τῷ πρὸ τούτων μὲν ἐπὶ Σαρπηδόνοσ τῷ μηρῷ τὸ δόρυ παρασύρεσθαι, ὃ καὶ βαρύνει ἐκεῖνον, Ἐλένου δ' ἐνταῦθα τὴν χεῖρα τὸ δόρυ ἐφέλκεσθαι. [(η. 582) Ἰστέον δὲ ὅτι ἄναξ καὶ ἄνακτες οὐ μόνον ἐπὶ βασιλείας ὡς καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ «Ἐλένω ἥρωϊ ἄνακτι», ἀλλὰ ἐδήλου μὲν ἢ λέξις καὶ ἄλλα τινά, ὡς ἐτέρωθι γέγραπται. Καὶ τι δέ, φασί, τάγμα ἐνδοξον ἐν Κύπρῳ ἄνακτες ἐκαλοῦντο, πρὸς οὓς ἀνεφέρετο, φασίν, ἐκάστης ἡμέρας πρὸς τῶν ὠτακουστῶντων, ὃ 3.516 τι ἂν ἀκούσωσιν. ἐπὶ διορθώσει δὲ τοῦτο ἦν τῶν κατὰ τὴν νῆσον. οἱ δὲ τοιοῦτοι ὠτακουσταὶ εἶεν ἂν καὶ πευθῆνες ὡς ἀπὸ τοῦ πεύθω, οὗ παράγωγον ἢ πύστις, οἶον «στείλας ἐπὶ τῆς Αἰολίδος κατὰ πύστιν ἅμα καὶ οἰκισμὸν τῆς χώρας». ἀνάλογον δὲ πάντως τῷ πεύθω πύστις καὶ τὸ κεύθω κύστις, ἢ κεύθουσα ἔσω ὑγρὸν φυσικόν.] (η. 584) Τὸ δὲ «ὀμαρτήτην» οἱ μὲν ἐπίρρημα νοοῦσιν ἀντὶ τοῦ ὁμοῦ, ἕτεροι δὲ ῥῆμα κρειττόνως φασὶν ἀντὶ τοῦ ἠκολούθησαν κατὰ τὴν βολήν. οἱ δὲ φασὶ τριπλῆν ἐνταῦθα εἶναι γραφήν· ἄμαρτήτην καὶ ὀμαρτήτην καὶ διὰ τοῦ ταῦ ὀμαρτήτην, ἐν πᾶσι δὲ δηλοῦσθαι τὸ ὁμοῦ. εἰ δὲ καὶ ἔστι ῥῆμα τὸ ὀμαρτήτην παραληγόμενον τῷ ἦτα, ἐκ τοῦ ὀμαρτησάτην συγκέκοπται. Τὸ δὲ «τῷ δ' ἄρ, ὃ μὲν ἔγχεϊ ὀξυόεντι ἴετο ἀκοντίσαι, ὃ δὲ τοξεῦσαι» σχῆμα προεπιζεύξεως ἐστὶ κατὰ τοὺς παλαιούς. φθάνει γὰρ ἐπιζεύξαι τοὺς ποιοῦντας, εἶτα διαιρεῖ αὐτοὺς καθ' ἕνα, καὶ τοῦτο μὲν ἐν δυϊκῷ ἀριθμῷ. μετ' ὀλίγα δὲ πληθυντικῶς προεπιζευγνύει ἐν τῷ· οἱ δέ, Ἄτρείδης μὲν ἄμαρτε, Πείσανδρος δὲ οὐτασε. μυρία δὲ τοιαῦτα παρά τε τῷ ποιητῇ καὶ παρ' ἄλλοις. Τὸ δὲ ὀξυόεν ἔγχος ὀξὺ δόρυ ἀνωτέρω ἔφη. (η. 585) Ἐν δὲ τῷ «ἀπὸ νευρῆφιν οἴστῳ» προσυπακουστέον τὸ ἔβαλεν, ὃ κατωτέρω κεῖται. οὐ γὰρ δήπου ὡς ὁ Μενέλαος δόρατι, οὕτως ἀκοντίζει τις καὶ διὰ νευρᾶς, καὶ ἔστι τὸ σχῆμα σύλληψις. [Τὸ δὲ «ἀπὸ νευρῆφιν» εἰ καὶ νοεῖται κοινότερον ἀντὶ τοῦ ἀπὸ νευρᾶς, ἀλλ' οὐκ ἂν ἔχοι καὶ ἀπὸ γενικῆς γενέσθαι τοῦ νευρῆς ἀποβολῇ τοῦ -σ. εἶη δὲ ἂν μάλιστα ὡς ἐπίρρημα ἔχον περιττὴν συνήθως τὴν -ἄ-π-ο πρόθεσιν, ἵνα ἦ, ὡς βίη βίηφι, οὕτω 3.517 καὶ νευρῇ νευρῆφι, καὶ μετὰ προθέσεως «ἀπὸ νευρῆφι».] (η. 586) Ἐν δὲ τῷ «Πριαμίδην μὲν ἔπειτα κατὰ στῆθος βάλεν» ἀργὸν οὕτω κεῖται τὸ ἔπειτα ἀντὶ τοῦ δὴ

κατὰ τοὺς παλαιούς, οὐ μὴν ὑστεροχρονίαν δηλοῖ. (η. 584) Ἀμαρτήδην γὰρ ἢ ὀμαρτήδην, ὃ ἔστιν ἅμα καὶ ὁμοῦ ἀφῆκαν, Ἔλενος οἷστον καὶ δόρυ Μενέλαος, καθά που καὶ Σαρπηδῶν καὶ Γλαῦκος δόρατα. ἔνθα δὲ τὸ ἅμα, ἐκεῖ χώραν οὐκ ἔχει τὸ μετέπειτα. Ἐν δ' ἄρα τῷ «Φοῖνιξ μὲν πρῶτον, αὐτὰρ ἔπειτα Αἴας» ἀριδήλως τὸ ἔπειτα τὸ μετὰ ταῦτα δηλοῖ. ἐν πολλοῖς δὲ καὶ ἄλλοις τῶν Ὀμηρικῶν τὸ ἔπειτα οὕτω δισημαντον εὐρήται. Ἐν δὲ τῷ «ἀπὸ δ' ἔπτατο» καὶ ἐξῆς, κύκλος ἐσηματίζεται παρ' ὀλίγον. εἰπὼν γὰρ «ἀπὸ δ' ἔπτατο πικρὸς οἷστός», εἶτα ἐπεμβαλὼν τὴν εἰρημένην παραβολὴν ἐπάγει μετὰ τέσσαρας στίχους «ἐκὰς ἔπτατο πικρὸς οἷστός». τοιοῦτον δὲ τι καὶ πρὸ ὀλίγου ἐσημειώθη σχηματισθὲν ἐν τῷ περὶ φλεβός. καλὸν δὲ δις ῥηθὲν τὸ «ἔπτατο» ἐπὶ πτερόεντος οἷστοῦ. (η. 588–90) Ἡ δὲ ῥηθεῖσα παραβολὴ πάνυ ἀστεία. Τὸν γὰρ οὐκ εὐστόχως βληθέντα οἷστον οὐδὲ λίαν τοῦ σκοποῦ τυχόντα οὐδὲ βέλος κρίνει ἐκ χειρὸς καὶ τόξου ἀφεθέν, ἀλλὰ κυάμῳ ἢ ἐρεβίνθῳ εἰκάζει, οὐ πεμφθέντι κατὰ τινος, ἀλλὰ πτύου ἀποτιναχθέντι καὶ ἀέρα μόνον τύψαντι, πτύου δέ, οὐ δι' οὗ γῆν ἀναρρίπτουσιν, ἀλλὰ λικμητικοῦ ἀναβάλλοντος τὰ ἠλοημένα, τοῦ καὶ εἰς τύπον ἐσηματισμένου χειρὸς δακτύλων. διὸ τῇ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ θώρακος ἀποπλανήσει τοῦ οἷστοῦ, ἥτις κατὰ τὴν ἐκ τῆς χειρὸς τοῦ Ἑλένου ἀπρακτον συνδιανοεῖται βολήν, δόξοι ἂν ὁ ποιητὴς μυκτηρίζειν ὡς οἶον ἀπὸ ξυλίνης καὶ ὁμωνύμως λεγομένης χειρὸς εἰκὴ ἀφειμένου τοῦ βέλους, εἶτα εἰς ἀέρα μάτην ἀντιπαλθέντος, ὃ καὶ κυάμῳ εἴκασεν ἢ ἐρεβίνθῳ διὰ τὸ τῶν σπερμάτων τούτων ἀδρότερον. οὐ γὰρ ἔδει βέλος ἠρωϊκὸν σίτῳ ἢ τινι τοιούτῳ σπορίμῳ βραχυτάτῳ παρεικάσαι. (η. 592) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐνταῦθα μὲν ἐπὶ βέλους ψαύσαντος μὲν, ἀπρακτῆσαντος δέ, τὸ πέτεσθαι εἶπεν, ἐν δὲ τῷ «καθ' ὅμιλον ἐπιπτέσθαι μενεαίνων» ἐπὶ βέλους ἀφεθέντος καὶ μήπω βαλόντος. δῆλον δὲ ὡς ἄλλο τὸ 3.518 ἐπιπτέσθαι, καὶ ἄλλο τὸ ἀποπτέσθαι. Θαυμάζουσι δ' ἐν τούτοις οἱ παλαιοὶ τὸν ποιητὴν καὶ ὡς πρᾶγμα ταπεινὸν τὸ κατὰ κυάμους καὶ ἐρεβίνθους καὶ ἔννοϊαν εὐτελεῖ ἐπιθέτοις τε ὑψώσας ἐσέμνυνεν, ἐπικαλύπτων τὸ ταπεινόν, καὶ λέξεσι μεμεγεθυμέναις ἐπῆρε καὶ ταῖς ἐν τῷ τέλει παρισώσεσιν ἐξωράϊσε, τῷ «πνοιῇ» καὶ «λιγυρῇ» καὶ «έρῳῃ». (η. 588) Τὸ δὲ «πτύοφιν» ληφθὲν καθ' ἐρμηνείαν ἀντὶ πτύου κατὰ πῶσιν γενικὴν, σύνταξιν καινὴν οὕτω παρείλκυσε τὸ «ἀπὸ πλατέος πτύοφιν». Ὅτι δὲ τὸ πτύον καὶ πτέον ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ ὕστερον, Αἴλιος Διονύσιός φησιν, ἕτερος δὲ τις λέγει· πτέον οἱ ἄλλοι, πτύον δὲ Σοφοκλῆς, ἀκολουθῶν δηλαδὴ τῷ ποιητῇ. Μεγάλην δὲ ἀλῶν λέγει ἢ τήν, ὡς εἰκός, τοιαύτην οὔσαν ἢ τὴν πολυχώρητον καὶ διὰ τὸ κυκλικὸν σχῆμα μεγάλην. Ψιλοῦται δὲ ἡ ἀλῶ, ὡς καὶ ἡ Ὀμηρικὴ δηλοῖ συναλιφῆ ἐν τῷ «κατ' ἀλῶν», παρὰ τὸ ἀλοῖω ἢ ἀλοῶ ἐκταθέντος τοῦ ὀ- εἰς μέγα ὠ. ἢ μέντοι ἄλλως ὡς ἀπὸ τοῦ ἄλις ἢ ἀλίζω δασύνεται. (η. 589) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι Ὀμήρου εἰπόντος κύαμοι μελανόχροες γράφουσιν οἱ παλαιοί, ὅτι τοὺς κυάμους ὡς μέλανάς οὐκ ἐσθίουσιν οἱ ἱερεῖς, οἷς καὶ λόγον φασὶν εἶναι ἱερὸν τοιοῦτον «ἰσόν τοι κυάμους τε φαγεῖν κεφαλὰς τε τοκῶν», διὰ τὸ «ψυχῆς αἰζῶν βάσιν ἔμμεναι ἠδὲ ἀνάβαθμον ἐξ Αἴδαο, ὅταν ἀγὰς εἰσανίωσιν». Οἱ δὲ φασιν, ὅτι ἐπὶ Κρόνου ἄρτος ἐξ αὐτῶν ἐγένετο τοῖς ἀνθρώποις, ὕστερον δὲ μὴ γεύεσθαι αὐτῶν ἐπετράπη, ἵνα μὴδ' ὄλως μνήμη τοῦ Κρόνου φυλάττοιο. Ὡς δὲ οἱ κύαμοι καὶ πύαμοι ἐλέγοντο διὰ τοῦ π-ι, ὅθεν καὶ πυανειψίων μὴν ἀπὸ τῶν τοιούτων πυάμων, δεδήλωται ἀλλαχοῦ. Ἰστέον δὲ ὡς, εἶπερ διὰ τὸ περὶ κύαμον βραχὺ μέλαν ἐπιθετικῶς οἱ κύαμοι καλοῦνται μέλανεσ, ἐστὶ καὶ τοῦτο παράδειγμα σαφὲς τοῦ ἀπὸ μέρους καλεῖσθαι τὸ πᾶν. [Παρὰ τὸ κύειν δὲ αἷμα σύγκεινται οἱ κύαμοι, ὧν ἡ κλήσις ἔτι σῶζεται πολλαχοῦ τῶν Ἑῶν, οἱ κυάμια φασιν αὐτοὺς ὑποκορίζοντες. Ὅτι δὲ καὶ ἄγριοι κύαμοι γλυκύτεροι μὲν τῶν ἡμέρων, βραχεῖς 3.519 δέ, ἢ πεῖρα μέχρι καὶ νῦν δείκνυσιν ἐνιαχοῦ. Δῆλον δ' ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ ὅτι συνθέτως θερμοκύαμοι λέγονται, οἱ καὶ ἀσυνθέτως θερμοὶ λεγόμενοι, ὧν ἴδιον μὴ ἐμφύειν ζῶα διὰ πικρότητα καὶ δριμύτητα. κατὰ γὰρ Θεόφραστον θέρμος καὶ ὄροβος

καὶ ἐρέβινθος μόνα τῶν χεδροπῶν οὐ ζωοῦται διὰ τὴν ῥηθεῖσαν αἰτίαν. Ὅτι δὲ καὶ Αἰγύπτιος ἐλέγετό τις κύαμος, οὗ ῥίζα παρὰ Νικάνδρῳ ἐν Θηριακοῖς τὰ ὑπ' Ἀλεξανδρέων καλούμενα κολοκάσια, ὧν παρώνυμος Ἀθηνᾶ Κολοκάσια ἐν Σικυῶνι, καὶ ὅτι τὸ φυτόν, οὗ ἡ ῥηθεῖσα ῥίζα καὶ ὁ κύαμος, κιβώριον ἐκαλεῖτο, ἱστορεῖ Ἀθήναιος. Εἰ δὲ καὶ ἔτνος ὁ κύαμος λέγεται, ἀλλὰ τοῦτο μὲν ὡς οἶον κατ' ἐξοχὴν διὰ τὸ τοῦ ὄσπριου ἀπολαυστικόν. ἐκ τοῦ ἔω γάρ, τὸ πληρῶ καὶ ἀπολαύω, τὸ ἔτνος, ἄλλως δὲ τὸ ἔτνος ἐπὶ ἐψητῶν ὄσπριων λέγεται γενικώτερον, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ «ἔτνος κυάμινον». πρὸς διαστολὴν γὰρ αὐτὸ εἴρηται. Ἔφιππος δὲ τραγήμασιν ἐντάττων κυάμους καὶ ἐρεβίνθους συναριθμεῖ καὶ χόνδρον, πυρόν, μέλι, σησαμίδας καὶ κανναβίδας. Ἐρεβίνθων δὲ μνεῖα καὶ παρὰ Ξενοφάνει ὡς χρηστῶν ὄντων ἐν συμποσίῳ. φησὶ γὰρ «πίνοντα γλυκὺν οἶνον ὑποτρῶγοντ' ἐρεβίνθους». Μέμνηται δ' αὐτῶν καὶ ὁ ἀριθμήσας οὕτω· ὦχρος, λάθυρος, φηγός, βολβός, τέττιξ, ἐρέβινθος, ἀχράς. Δῆλον δ' ὅτι ὦχρος μὲν καὶ λάθυρος ὄσπρια ὡς καὶ ἐρέβινθος, φηγός δὲ βάλανοι φήγινος οἶα τρώγεσθαι, βολβός δὲ κρόμυόν τι ἄγριον, οὗ χρήσις καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ, πολὺς δὲ αὐτὸς καὶ ἐν Ἀττικῇ, τέττιξ δὲ βρώσιμόν τι καὶ αὐτό, ὃ καὶ σημείωσαι. ἀχράς δὲ ἀπίους σημαίνει ἀγρίου κυρίως. Ἔτι ἐρεβίνθων μνεῖα καὶ παρὰ τῇ Σαπφοῖ ἐν τῷ «χρῦσειοι ἐρεβίνθοι ἐπ' αἰόνων ἐφύοντο». λέγει 3.5 δέ, φασί, χρυσεύς ἐκείνη ἐρεβίνθους τοὺς κατὰ πύξον ὠχρούς, οὓς δηλοῖ καὶ ὁ εἰπὼν, ὡς κρείττους οἱ λευκοὶ τῶν μελάνων καὶ οἱ πυξοειδεῖς. ἐλέγοντο δὲ τινες ἐρεβίνθοι καὶ κρεῖτοι, ἴσως ὡς μεγάλοι, ὁμωνύμως τῷ μυθευομένῳ Κρεῖω. Ποσειδῶν δέ, φασίν, εὔρεν ἐρεβίνθους. Ἐνθα δὲ ὁ Κωμικὸς λέγει τὸ «ἐρεβίνθου δραττόμην», παίζει πρὸς ἀνδρὸς μόριον, οὗ τὸ ἑτερογενὲς κριθὴν ἔφη τις. ὅτι δὲ οὐ μόνον φηγοῦ βάλανοι, ἀλλὰ προσφυέστατα καὶ φοινίκων, τέτριπται εἰς εἶδησιν. Ἐλέγετο δέ, φασί, καὶ Διὸς βάλανος τὸ Ποντικὸν κάρυον, ὃ καὶ Ἑρακλεωτικὸν ἐκαλεῖτο. καὶ Εὐβοϊκὰ δέ, φασί, κάρυα κάστανα καὶ Σαρδιανὰ βάλανοι ἐκαλοῦντο. καὶ τοιάδε μὲν καὶ ταῦτα.] (η. 592) Τὸ δὲ «πολλὸν ἀποπλαγχθεὶς ἐκάς ἔπτατο» καὶ τὴν βολὴν βιαίαν εἶναι δηλοῖ καὶ τὸν θώρακα τοῦ βασιλέως πάνυ στερρόν. ὅτι δὲ τὸ ἀποπλαγχθῆναι πολλαχοῦ καὶ ἐπὶ ὄπλων κεῖται, δεδήλωται καὶ ἐν τῷ «πλάγχθη δ' ἀπὸ χαλκόφι χαλκός». (η. 594) Τὴν δὲ τοξοφόρον χεῖρα περιφράζων φησὶν «ἢ ῥ' ἔχε τόξον». τοῦτο δὲ ἀμφιβόλως ἔχει. ἢ γὰρ κατ' εὐθεῖαν νοητέον· ἦτις χεῖρ εἶχε τὸ τόξον. ἢ ἐπιρρηματικῶς ὡς ἐκ δοτικῆς· ἔνθα εἶχε τὸ τόξον ὁ Ἑλενος. σφοδρὸν δὲ τὸ τῆς βολῆς, εἰ τὴν χεῖρα διασχὼν τὸ ἔγχος ἠλάθη καὶ διὰ τοῦ κρατουμένου τόξου. (η. 596) Τὸ δὲ «ἄψ δ' ἐτάρων» καὶ ἐξῆς ὁ στίχος ὅλος ἐν πολλοῖς τόποις κεῖται, καθὰ καὶ ἕτεροι, οἷα μὴ ὀκνοῦντος τοῦ ποιητοῦ τὸ ἔλλογον ταυτολόγημα. (η. 598–600) Ὅτι τὴν τοῦ Ἑλένου χεῖρα βληθεῖσαν ἐθεράπευσεν ὁ ἀδελφὸς Ἀγίνωρ οὕτω· ἔγχος μὲν ἐκ χειρὸς ἔρυσεν «αὐτὴν δὲ ξυνέδησεν εὐστρόφω οἶδός ἀώτῳ σφενδόνη, ἣν ἄρα οἱ θεράπων ἔχε ποιμένι λαῶν». λέγει δ' ἐνταῦθα ὁ Σχολιαστής, ὅτι ἐρίοις πάλαι τὰ κῶλα τῆς σφενδόνης συνέπλεκον καὶ οὐ νεύροις ὡς ὕστερον, ἵνα τοῦ ἐρίου ὑπενδιδόντος διατείνοντο αὐτὰ ἐν τῇ ἀπορρίψει. (η. 599) Σημείωσαι δὲ ὅτι, ὡς ἐν περιφράσει ἄωτον οἶδός εἰπὼν ἀπλῶς τὸ ἔριον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, προσέθετο τὸ εὐστροφον, ἵνα μὴ ἄωτον οἶδός ἄρτι νοήσωμεν τὸ ἀκατέργαστον ἔριον. ὡς ἂν δὲ αὐτὸ πάλιν μὴ τὸ ἀπλῶς ἐξ ἐρίου νῆμα νοηθεῖν, ἐπήγαγε τὸ εἶδος τὴν σφενδόνην, ἣτις καὶ αὐτὴ εὐστροφον οἶδός ἄωτον οὔσα, ὡς δεδήλωται, ἔχει εἰς διαφορὰν εἰδικὴν τὸ πετροβολεῖν, ἵνα ἢ σφενδόνη εὐστροφον οἶδός ἄωτον πετροβόλον. [Ἐτυμολογία δὲ 3.521 αὐτῆς τὸ σπεύδειν, ἀφ' οὗ καὶ τὸ σφεδανόν, ἐπισπεύδει γὰρ οἶον αὐτὴ καὶ κατεπεῖγει τὴν τῶν λίθων ἄφεισιν.] Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς ἐξῆς που εἰπὼν «τόξοις καὶ εὐστρόφω οἶδός ἀώτῳ» οὐ προστίθησιν ἐκεῖ καὶ τὸ σφενδόνη, ὡς ἤδη ἐρμηνευθέν. Ὅτι δὲ ἀπὸ τοῦ ἄω [τὸ φιλητόν καὶ πολὺχρηστον τῷ Πινδάρῳ] ἄωτον γίνεται προσλήψει συλλαβῆς, ὡς εἶδω εἶδωλον, δηλοῦται καὶ αὐτὸ ἐν ἄλλοις. (η. 600) Ὅρα

δὲ ὡς πολλάκις ὀργάνων παράχρησις διὰ τινος ἀνάγκας γίνεται, εἶγε καὶ ἡ ῥηθεῖσα σφενδόνη ἐνταῦθα εἰς ἔλκους σύνδεσμον ἐχρησίμευσε. θεράπωντος δὲ ὄπλον αὐτῆ, οὐ μὴν ἦρωος, οὐδὲ γὰρ ἐχρῆν. δῆλον δ' ὅτι καὶ σφενδονήτας εἶχεν ὁ Τρωϊκὸς πόλεμος. Θαυμαστός δὲ ὁ ποιητῆς τῆς τε πολυπειρίας τῆς τε χρηστομαθείας, πολλὰ παρενείρων τῆ ποιήσει ἐπέκεινα τῶν προκειμένων ἄξια. [Εἰ δὲ ἡ τοῦ Ἑλένου χεὶρ τῆ σφενδόνη περιδεθεῖσα τεθεράπεται, εἶτε καὶ προσεδεήθη ἑτέρας ἰατρείας ὕστερον, τί χρὴ ζητεῖν.] (η. 602) Ὅτι κεῖται παρατατικὸς ἐνταῦθα τοῦ εἴω ῥήματος. φησὶ γὰρ «Πείσανδρος δ' ἰθὺς Μενελάου ἦϊεν», ὃ ἐστὶν ἐπορεύετο. (η. 604) Ἐπῆκται δὲ μετ' αὐτὸ καὶ τὸ «ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες», ἦγουν κατ' ἀλλήλων. (η. 602 ς.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα κεῖται ἀποστροφῆς σχῆμα ἐν τῷ «τὸν δ' ἄγε μοῖρα κραταίῃ θανάτιο τέλοσδε, σοὶ Μενέλαε δαμῆναι». προσφωνήσει δὲ ἡ Ὀμηρικὴ Μοῦσα καὶ τὸν Πάτροκλον ἐν τοῖς ἐξῆς πολλάκις οἷα ἐπιστρεφομένη τοιούτων προσώπων ὡς ἀξίων λόγου. (η. 605) Ὅτι ἀστοχίαν βολῆς φράζει τὸ «Ἄτρείδης μὲν ἄμαρτε, παραὶ δὲ οἱ ἐτράπετ' ἔγχος», ἦγουν οὐ κατ' εὐθὺ ἦλθεν, ἀλλ' εἰς πλάγιον ἐστράφη. καὶ ἔστι τοῦτο ἐφερημνευτικὸν τοῦ «ἦμαρτε». (η. 606–9) Ὅτι καὶ ἑτέρου δόρατος καυλὸς ἐνταῦθα κλᾶται. «Πείσανδρος γὰρ σάκος Μενελάου οὔτασεν, οὐδὲ διαπρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσσαι. ἔσχετο γὰρ σάκος εὐρύ, κατεκλάσθη δ' ἐνὶ καυλῷ ἔγχος». (η. 608) Καυλὸς δὲ καὶ νῦν τὸ ἄκρον ξύλον, ὃ ἐνίεται τῆ αἰχμῆ. (η. 609) Ὁ δὲ τοῦτο δυστυχήσας «φρεσὶν ἦσι», φησὶ, «χάρη καὶ ἔλπετο νίκη». μυκτηρίζων δὲ τοῦτο λέγει ὁ ποιητῆς, ὥστε οἰκεῖον ῥηθῆναι αὐτὸ ἐπὶ τῶν ἐκπεσόντων νίκης ἐλπιζομένης. (η. 610–3) Ὅτι Πείσανδρος ὁ Τρωϊκὸς τοῦ ἔγχους αὐτῷ κλασθέντος, ὡς προσεχῶς εἴρηται, ἐπεὶ Ἄτρείδης ἐρυσάμενος ξίφος ἄλτο ἐπ' αὐτῷ, «ὕπ' ἀσπίδος εἴλετο καλὴν ἀξίνην εὐχαλκὸν ἐλαίνῳ ἀμφὶ πελέκκῳ, μακρῷ, ἐϋξέστῳ, ἅμα δ' ἀλλήλων ἐφίκοντο», αὐτὸς δηλαδὴ καὶ ὁ Μενέλαος. (η. 614–9) Καὶ «ὃ μὲν κόρυθος φάλον ἦλασεν ἵπποδασειῆς, ἄκρον ὑπὸ λόφον αὐτόν», Μενέλαος «δὲ προσιόντα μέτωπον ἦλασε», δηλαδὴ ξίφει, «ρίνος ὑπὲρ πυμάτης, λάκε ὄστέα, τῷ δὲ οἱ ὄσσε πᾶρ ποσσὶν αἱματόεντε χαμαὶ πέσον ἐν κονίησιν, ἰδνώθη δὲ πεσών· ὃ δὲ λάξ ἐν στήθεσι βαίνων» ἐσκύλευσέ τε καὶ εἶπε τὰ ῥηθησόμενα. (η. 612) Ὅρα δὲ ὅτι ἀξίνην φέρει ὁ Πείσανδρος καινότερον ὀπλιζόμενος, ὥσπερ καὶ ἕτερός τις 3.522 σφενδόνη ἐχρήσατο, καὶ ἄλλος μεγάλῳ ξίφει. Βαρβαρικὸν δὲ τὸ ἀξίναις μάχεσθαι καὶ πελέκεσσι, διὸ Τρῶές που ὀξέσι πελέκεσσι καὶ ἀξίνησι μάχοντο. καλὴ δὲ ἡ ῥηθεῖσα ἀξίνη διὰ τό, ὡς εἰκός, κατακεκροτῆσθαι εἰς κάλλος. Τὸ δὲ ἐλαῖνον ἢ ἀπὸ τοῦ ἐλαία γέγονεν ἀποθέσει τοῦ ἰ τῆς διφθόγγου, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐλάα Ἀττικοῦ, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ παρὰ τῷ Κωμικῷ χρῆσις καὶ ὁ κατὰ Διογένην ἀστεῖσμός τοῦ «μάστιξε δ' ἐλάαν», ἦγουν ἀπερράπισεν ἀπωσάμενος τὴν ἐλαίαν. [Κρεῖττον δὲ τὸ πρῶτον. ἐλάα γάρ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ παρεσημάνθη, οὐ τὸ δένδρον ἀλλ' ὁ καρπὸς αὐτοῦ.] Τεχνικῶς δὲ πέλεκκον ἐλαῖνον τῆ ἀξίνη χορηγεῖ ὁ ποιητῆς, ὡς που καὶ τῷ σκεπάρνῳ, οἷα καὶ τῶν τοιούτων εὐ εἰδῶς αὐτὸς καὶ ἡμῖν ἐκ παρέργου πολυπειρίας χάριν εἶδησιν διδούς. οὐ γὰρ δήπου μάτην οὐδὲ τὰ τοιαῦτα παρασημαίνεται. Πέλεκκον δὲ οὐδετέρως ὁ στειλειός, τουτέστιν ἡ λαβὴ τοῦ πελέκεως ἦτοι τῆς ἀξίνης, διπλασιασθέντος τοῦ ἰκ ὡς καὶ ἐν τῷ ἡμιπέλεκκα. ἐκεῖνά γε μὴν οὐ στειλειοὺς δηλοῖ, ἀλλὰ μικροὺς τινος πελέκεας. Καινότερον δὲ καὶ ἐνταῦθα ἡ ἰαμφοῖ πρόθεσις δοτικῆς σύγκειται ἐν τῷ «ἀμφὶ πελέκκῳ», ὃ μακρὸν μὲν λέγεται ὡς μὴ σκεπάρνου ὄν ἀλλὰ ἀξίνης, ἐϋξέστον δὲ διὰ τὸ καλὴν τὴν ἀξίνην εἶναι ὡς εὖ ἠσκημένην. (η. 613) Τὸ δὲ «ἀλλήλων ἐφίκοντο» ἀντὶ τοῦ καθίκοντο καὶ ἴσαντο, οἷα τῆς ἑππῖ προθέσεως ἀντὶ τῆς ἰκατῆ ἐπὶ ἐναντιώσει κειμένης καὶ ἐνταῦθα. εἰ δὲ γράφεται ἀφίκοντο, λείπει ἡ ἰκατῆ πρόθεσις, καὶ δηλοῖ ὡς ὁμοῦ κατ' ἀλλήλων ὥρμησαν. καὶ ἔστιν ὁμοίον τῷ «ἐπαΐσσοντα νεῶν», ἦγουν ὀρμώμενον κατὰ τῶν νεῶν, ὅπερ ἐν τοῖς ἐξῆς κεῖται. (η. 614 ς.) Ἐν δὲ τῷ «κόρυθος φάλον ἄκρον ὑπὸ λόφον αὐτόν» δηλοῖ φανερώς

ὕποκεισθαι καὶ ἐγγυτάτω εἶναι τῷ λόφῳ τοὺς φάλους. οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ «μέτωπον ῥίνος ὑπὲρ πυμάτης» περατοῦσθαι δηλοῖ τὸ μέτωπον πρὸς τῇ ἀρχῇ τῆς ῥίνος. Ἀπὸ δὲ τοῦ λόφου καὶ λοφεῖον, οὐ μόνον παρὰ τῷ Κωμικῷ, ἀλλὰ καὶ παρ' ἑτέροις, οἳ καὶ φασιν ὅτι λοφεῖον θήκη λόφου περικεφαλαίας. (η. 616) Ἀπὸ δὲ τῆς ῥίνος παρὰ Παισανία ἔνρινον, [ἴσως δὲ] καὶ ἔρρινον, διὰ 3.523 δύο ῥ, ἄρωμα ῶ τὰς ῥίνας, φησίν, ἐνεχρίοντο. [Ἰστέον δὲ ὡς οἱ τὴν ῥίνα μύτιν καλέσαντες οὐ φαύλως οὕτως ὠνόμασαν. Ἔστι γὰρ καὶ τῆς λέξεως ταύτης χρήσις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἐπὶ θαλασσίων μέντοι. Ἀριστοτέλης γοῦν φησι τὴν σηπίαν ἔχειν τὸ μὲν ὄστρακον ἐν τῷ νώτῳ, ἐν δὲ τῇ μύτιδι τὸν θολόν. αὕτη δέ, φησίν, κεῖται παρὰ τὸ στόμα αὐτὸ κύστεως τόπον ἐπέχουσα. ἴσως δὲ ἡ αὕτη μύτις καὶ μυκτῆρ ὑπ' αὐτοῦ λέγεται ἐν τῷ «αἰ σηπία καὶ αἰ τευθίδες νέουσιν ἅμα καὶ συνεπόμεναι τὰ στόματα καὶ τὰς πλεκτάνας ἐφαρμόττουσι καταντικρὺ ἀλλήλαις. ἐφαρμόττουσι δὲ καὶ τὸν μυκτῆρα εἰς τὸν μυκτῆρα». εἰ δέ, καθὰ ὁ μυκτῆρ καὶ ἡ μύξα ἐκ τοῦ μύζειν λέγεται, οὕτω μεταφορικῶς καὶ ἡ μύτις, ἥδη δὲ καὶ ὁ μυξίνος-κεφάλου δέ, φασί, μικροῦ εἴδος οὔτος-, εὐρητέον εἶ πού ἐστιν ἄλλοθι. χρήσις δὲ μυξίνου καὶ ἐν τῷ λευκίσκων πλείονα εἶδη, κέφαλοι, κεστρεῖς, μυξίνοι, χελλῶνες οἳ καὶ βάκχοι. εἰκὸς δὲ τοὺς μυξίνους, εἶπερ λέγονται γενικῶς λευκίσκοι ὡς οἶα λευκοί, παρὰ τὴν γλαγόεσσαν γίνεσθαι μύξαν, ἢ κεῖται παρὰ τῷ Ὀππιανῷ.] Λακεῖν δὲ οὐχ' ἀπλῶς τὸ φωνεῖν ἢ λαλεῖν, ὡς οἱ Τραγικοὶ διθυραμβικώτερον χρῶνται καὶ ὁ Κωμικὸς παίζει ἐν τῷ «ὁ Φοῖβος ἔλακεν ἐκ τῶν στεμμάτων», ἀλλὰ ποιόν τινα ἦχον ἀψύχων σωμάτων ἢ λέξις δηλοῖ. ὅθεν καὶ ἡ ἐν ἱματίοις ἢ σαρκίοις λακίς ὠνοματοπεποιήται. καὶ νῦν μὲν ἐπὶ ὀστέων τὴν λέξιν ὁ ποιητὴς ἔθηκε, προῖων δὲ που ἐπὶ ξίφους αὐτὸ θήσει ἐν τῷ «λάκε περι χροῖ χαλκὸς ἀτειρής». (η. 617) Ἐν δὲ τῷ «ὄσσε αἱματόεντα» ἢ αἱματόεντε, γράφεται γὰρ ἀμφοτέρως, εἰ μὲν αἱματόεντα ἐρεῖ τις, ἀριδῆλως οὐδετέρου γένους εἶναι παριστᾶ τὸ ὄσσε, εἰ δὲ διὰ τοῦ ἔ αἱματόεντε, ἀμφίβολον αὐθις μένει τὸ γένος. Ὅρα δ' ἐνταῦθα τὸ βίαιον τῆς πληγῆς, εἰ παρὰ γῆν πίπτουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ δι' αὐτὴν τῆς οἰκείας ἔδρας ἐξωσθέντες. (η. 618) Τὸ δὲ «ιδνώθη πεσών» ταυτόν ἐστι τῷ «ιδνώθεις ἔπεσεν», ὡς καὶ τὸ «κάμε τεύχων» ὁμοίον ἐστι τῷ «καμὼν ἔτευξε», [καὶ τὸ «χασσάμενος πελεμίχθη» ὁμοίωται τῷ «πελεμιχθεὶς ἐχάσσατο».] Ἰδνωθῆναι δὲ καὶ νῦν τὸ συγκαμφθῆναι καὶ συγκαθεσθῆναι. καὶ γίνεται ἡ λέξις ἐκ τοῦ ἔζω, καθὰ καὶ 3.524 ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, ἀφ' οὗ τὸ ἔδω, οἶα φιλιουμένων τοῦ ἔζω καὶ ἔδω. πλεονασμῷ δὲ τοῦ νῦ παρακολουθεῖ αὐτίκα καὶ τροπὴ τοῦ ἔ εἰς ἔι, καὶ γίνεται ἔδω ἔδω, ὡς πέλω πιλῶ, σκεδῶ σκιδνῶ καὶ ἄλλα μυρία. Ἰδνῶ γοῦν τὸ συστέλλομαι καὶ οἶον συνιζάνω. οὕτω καὶ ὁ Θεοσίτης ἰδνοῦται, ὄφρις δὲ ἄλλως ἰδνώθη πρὸ ὀλίγων, ὡς ἐκεῖ ἐδηλώθη. (η. 618 ς.) Ὅτι Μενέλαος λάξ ἐν στήθεσι βαίνων καὶ σκυλεύσας τὸν εἰρημένον Πείσανδρον λαλεῖ τι πρὸς τὸν ἤδη νεκρὸν ὡς ἐν ἠθοποιίᾳ κατὰ ἦθος ἀφελές. ἔνθα καὶ τὸ ἐν δημηγορίᾳ λιγὺ τοῦ Μενελάου δηλοῦται, καὶ ὡς ἐπιτροχάδην ἔχει ἀγορεύειν, τουτέστιν ἐπιτρέχων τὰ πολλὰ καὶ λέγων τὰ καίρια. ἔστι δὲ καὶ καταφορά, ἐν οἷς λέγει, πολλὴ διὰ τὸ ὑπερπαθεῖν ἐφ' οἷς πάνυ πολλὰ ἠδίκηται. (η. 6 ς.) Λέγει δ' ἐπὶ τῷ νεκρῷ τοιαῦτα «λείψετε θην», ἤγουν καταλείψετε δὴ, «οὕτω γε νέας Δαναῶν ταχυπῶλων Τρῶες ὑπερφίαλοι, δεινῆς ἀκόρητοι αὐτῆς». (η. 622-9) Ἐπεὶ δὲ τοῦτο οὐ πάνυ ἦν ψογερὸν, [οὐ γὰρ πάνυ μωμητὸν τὸ ἐν καιρῷ δέοντι ἀκόρητὸν τινα εἶναι μάχης,] ἐπάγει «ἄλλης μὲν λώβης τε καὶ αἵσχεος οὐκ ἐπίδευεις, ἦν ἐμὲ λωβήσασθε κακαὶ κύνες, οὐδέ τι θυμῷ Ζηνὸς ἐριβρεμέτω χαλεπὴν ἐδδείσατε μῆνιν, ξεινίου, ὃς τέ ποτ' ὑμῖν διαφθέρσει πόλιν αἰπὴν. οἷ μιν κουριδίην ἄλοχον καὶ κτήματα πολλὰ μᾶψ οἴχεσθε ἀνάγοντες, ἐπεὶ φιλέεσθε παρ' αὐτῇ νῦν αὐτ' ἐν νηυσὶ μενεαίνετε ποντοπόροισι πῦρ ὄλοδὸν βαλέειν, κτεῖναι δ' ἥρωας Ἀχαιοῦς». (η. 630-2) Ἐφ' οἷς ἀποκαθιστῶν τὸ νόημα, τὸ «λείψετε οὕτω νῆας», καὶ παραφράσας αὐτὸ ἐν τῷ εἰπεῖν «ἀλλά ποθὶ σχήσεσθε καὶ ἐσσύμενοί περ Ἄρηος» ἐπάγει μετὰ πάθους,

ἠθικῶς καὶ ἐμψύχως ἀποτείνων ἐν σχήματι ἀποστροφῆς τὸν λόγον ὡς πρὸς παρόντα τὸν Δία, καὶ ὡς εἰκός, δυσανασχετῶν κατὰ τινα λόγον νεμέσεως «Ζεῦ πάτερ, ἧ τέ σε φασὶ περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων ἀνδρῶν ἠδὲ θεῶν, σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται». (ἠ. 633–9) Καὶ οὕτω σεμνῶς ὡς ἐν θεολογίᾳ φράσας ἐπιφέρει τὸ δυσχερές καὶ φησιν «οἶον δὴ ἄνδρεςσι χαρίζεται, ὕβριστῆσι Τρωσίν, ὧν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον, οὐδὲ δύνανται φυλόπιδος κορέσασθαι καὶ ὁμοίου πολέμοιο. πάντων μὲν κόρος ἐστὶ καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος μολπῆς τε γλυκερῆς καὶ ἀμύμονος ὄρχηθμοῖο. τῶν πέρ τις καὶ μάλλον ἐέλδεται ἐξ ἔρον εἶναι ἢ πολέμου», τουτέστιν, ὧν μάλλον τις ἐπιθυμεῖ κορεσθῆναι. πόλεμος γὰρ οὐδεὶς ἐπιθυμητός. Εἶτα κατακλείων τὸ νόημα ταύτολογικῶς εἰς τὸ ἐξ ἀρχῆς φησὶ «Τρῶες δὲ μάχης ἀκόρητοι ἔασιν», ὃ φθάσας εἶπε «Τρῶες ὑπερφίαλοι δεινῆς ἀκόρητοι αὐτῆς». Καὶ ὅρα ὅτι τετράκις ἔφρασε τὸν αὐτὸν νοῦν, ἄνω μὲν ἐν στίχῳ ἐνί, ἐν ᾧ δεινῆς ἀκορήτους αὐτῆς ἔφη τοὺς Τρῶας, κατωτέρω δὲ μετὰ στίχους δώδεκα, ἐν δυσὶ παρά τι ὀλίγον, ὅπου καὶ τὸ μένος 3.525 αὐτοῖς αἰὲν ἀτάσθαλον ἔφη, μὴ δυναμένοις κορέσασθαι πολέμου, καὶ συναπτῶς εὐθύς ἐν στίχοις ὑπὲρ τοὺς τρεῖς «πάντων κόρος ἐστὶ καὶ ὕπνου καὶ φιλότητος» καὶ ἐξῆς, καὶ ἐν τῷ τέλει κομματικῶς «Τρῶες μάχης ἀκόρητοι ἔασιν». καὶ ἔστι δριμεῖα ἢ τοῦ τρίτου ἐπιχειρήματος ἐπίτασις, εἶπερ τῶν μὲν ἠδέων κόρος ἐστίν, οἱ δὲ Τρῶες τῆς δεινῆς μάχης οὐ κορέννυνται, ἧς οὐδὲ τὴν ἀρχὴν αἰρήσεται τις γεύσασθαι. Ὅρα δὲ ὅτι βαρυνόμενος ὁ Μενέλαος ὅμως οὐδὲν αὐτὸς κατὰ ἄλλους ἐσάρκασε πρὸς ἀστεϊσμόν, ἀλλ' ἠρκέσθη βαρέως εἰπὼν «λείψετε οὕτω νέας Δαναῶν» καὶ «ἀλλά ποθὶ σχήσεσθε Ἄρηος», ἔτι δὲ καὶ κατενεχθεὶς ὕβριστικῶς. (ἠ. 622) Τὸ δὲ «οὐκ ἐπιδευεῖς» θαυμασίως ἔχει. ἐπεὶ γὰρ ταῦτόν τὸ οὐκ ἐπιδευεῖς τῷ ἀνευδεεῖς, ἦγουν πλήρεις καὶ κεκορεσμένοι, φησὶ κατὰ τι ἀντιθετικὸν σχῆμα, ὅτι οἱ Τρῶες μάχης τέ εἰσιν ἀκόρητοι καὶ λοιπῆς δὲ κακίας κεκορεσμένοι καὶ ἀπροσδεεῖς. ἔστι δὲ περίφρασις τοῦ λωβηταῖ καὶ αἰσχροῖ τὸ «λώβης τε καὶ αἰσχεος οὐκ ἐπιδευεῖς». (ἠ. 623) Τὸ δὲ «ἦν ἐμὲ λωβήσασθε», ἦγουν καθ' ἣν ἐβλάψατέ με, πίστις ἐστὶ τοῦ εἰς πλάτος ῥηθέντος λόγου ἐκ μερικου τοῦ κατ' αὐτὸν πάθους. πάντως γὰρ οὐκ ἐπιδευεῖς λώβης οἱ καὶ τοῦτον λωβησάμενοι. δῆλον δ' ὡς Ἀττικὸν τὸ «λώβης ἦν λωβήσασθε». Τὸ δὲ «κακαὶ κύνες» Ἰωνικῶς μὲν ἔχει τῆς κατὰ γένος θηλυκὸν φράσεως, ἴσως δὲ καὶ ὡς διὰ τὸ Τρωϊκὸν ἐκτεθηλυμμένον οὕτως ἐσχημάτισται. δηλοῖ δὲ ἢ τοὺς κατωφερεῖς καὶ λάγνους, ὁποῖος ὁ Πάρις, ἢ τοὺς ἀναιδεῖς, ὁποῖος ὁ Ἔκτωρ, ἢ καὶ ἄλλως, τοὺς ἀνάνδρους, εἶγε κακοὶ οἱ δειλοί. κάκη γὰρ οὐ μόνον ἢ κακία κατὰ τοὺς περὶ Πλάτωνα, ἀλλὰ καὶ ἡ δειλία, ἐξ οὗ κακὸς ὁ 3.526 δειλός, καὶ κακίζεσθαι τὸ δειλιάν, ὡς τὸ «ἐπεὶ οὐ ἐ κακίζόμενόν γε κατέκτα». ἐξ αὐτοῦ δὲ τὸ κακκᾶν συνήθως ἐπὶ παιδίων, ἐπεὶ καὶ τοῖς δειλιῶσιν ἔπεται τοιοῦτόν τι πάσχειν, ὃ καὶ ἐξιδίειν σεμνῶς ἢ Κωμωδία φησίν, [ἀρχὴν λαβοῦσα ἐξ Ὀμηρικοῦ χωρίου τοῦ «ἴδιον ὡς ἐνόησα», ἦγουν ἴδρωσα ἐξ ἀγωνίας. καὶ] ἄλλως δέ, κακαὶ κύνες οἱ Τρῶες ὡς βλάπτοντες τοὺς Ἀχαιοὺς, ἐφ' οἷς αὐτοὶ οὐκ ὠφελήθησαν. ἐξ οὗ λόγου καὶ παροιμία τὸ «ἠ κύων ἐπὶ φάτνης», ἐπὶ τῶν μῆτε χρωμένων μῆτε ἄλλοις διδόντων. (ἠ. 624) Τὸ δὲ «ἐριβρεμέτεω» τραχὺ ὄν ἐπίθετον καὶ ὑπόδεινον, οἰκείως παράκειται τῇ χαλεπῇ τοῦ Διὸς μήνιδι. Ἐν δὲ τῷ «Ζηνὸς μῆνιν ξεινίου» ἀσεβείας ἀλίσκεσθαι καὶ αἰσχροκερδείας τοὺς Τρῶας δηλοῖ καὶ ἐπιτείνει τὴν αὐτῶν ἀδικίαν. οἱ φιληθέντες, ὃ ἐστὶ φιλοφρονηθέντες, παρὰ τῆς Ἑλένης Δία τε τὸν ξένιον, εἶποι δ' ἄν τις καὶ ὡς Δία τὸν φίλιον, εἶτα ἠδίκησαν, τὴν τε ξεινοδόκον ἀρπάσαντες καὶ κτήματα, ἦγουν χρήματα, πολλά. φασὶ γὰρ ὡς μετὰ πολυτελοῦς σκευῆς, ὡς ἐπὶ θυσίαν ἤκουσα, ἠρπάγη. [Ἰστέον δ' ἐν τούτοις ὅτι τε τὸ «μῆνιν Ζηνός», ἦγουν Διός, «ξεινίου» ἐλέγχει τὸν νοήσαντα παρ' Εὐριπίδῃ τὸ «πέφευγας τὸν ἐμὸν ἰκέσιον Δία» τρόπῳ ἀναστροφῆς ἀντὶ τοῦ διαπέφυγας, ὡς οὐκ ὀρθῶς ἐπέβαλεν. ὁ μὲν γὰρ ἔφη ἀπολύτως χρῆναι εἰπεῖν τὸν ἐμὸν ἰκέσιον, ἦγουν τὸν ἰκετευτικὸν μου λόγον, ὡς ἰδιωτικὸν ὄν εἰπεῖν

Δία ίκέσιον. ἐνταῦθα δὲ φαίνεται ὡς, εἴπερ ἄψογόν ἐστι τὸ εἰπεῖν οὐκ ἔδεισατε Δία ξένιον, οὕτως οὐδ' ἐκεῖ τὸ φάναι πέφευγας Δία ίκέσιον. καλὸν μὲν γὰρ καὶ τό' οὐκ ἔδεισας τὸν ξένιον ἢ τὸν φίλιον ἢ τὸν ίκέσιον ἔλλειπτικῶς, ὀρθὸν δὲ οὐδὲν ἦττον καὶ τὸ συνάψαι Δία ξένιον, Δία φίλιον, Δία ίκέσιον. Ἐκεῖνος δὲ ὁ παλαιὸς συνεκρότησε καὶ τὴν ἐν τῷ πέφευγας Δία ἀναστροφήν διὰ τοῦ καρδία. οἰονεῖ γάρ, φησί, κᾶρ δία, ἤγουν διὰ τὸ κῆρ. οὕτω δέ, φησί, καὶ σκιάδιον τὸ σκιάν δία, ἤγουν διὰ σκιάν. Καὶ μὴν καὶ τοῦτο ἀντιλέγεται ὡς καὶ διὰ διφθόγγου ὄν παρὰ τὸ τῆ σκιά διδόναι ἄδειαν, καὶ οὐδὲ ἡ ᾗ-ι-α ἀναστρέφεται, ὡς μὴ συμπέση τῆ αἰτιατικῆ τοῦ Διός.] (η. 625) Τὸ 3.527 δὲ «ὅς ποτε ὕμμι διαφθέρσει πόλιν» προβολὴ ἐστὶν ἀγαθῆς ἐλπίδος, ἣν ὁ ἀδικηθεὶς Μενέλαος προΐσχεται. ἅμα δὲ καὶ ὑπολαλεῖται δεξιῶς ἢ τῆς Τροίας ἄλωσις τῷ φιλέλληνι ἀκροατῆ. Ἡ δὲ τοῦ «ὕμμι» ἐνταῦθα ψίλωσις καὶ ὄξυτόνησις καὶ ἡ ἐν αὐτῷ διπλότης τοῦ ᾗ-μ-υ καὶ ἡ ἐκκοπή τοῦ ᾗ-ν Αἰολέων εἰσίν. Ἐν δὲ τῷ «πόλιν αἰπήν», [ἤγουν ὑψηλὴν τὴν διὰ τοῦτο καὶ ἠνεμέσσαν, ὡς πολλαχοῦ δεδήλωται.] σημειῶσαι ὅτι προϋπόκειται ἀρσενικὸν ὁ αἰπός, ὅθεν οὐδέτερον τὸ αἰπόν, ἐξ οὗ τὸ αἰπὰ ῥέεθρα. (η. 626) Εἰς δὲ τὸ «κουριδίην ἄλοχον» φασὶν οἱ παλαιοί, ὡς οὐκ ἄρα οἶδεν ὁ ποιητὴς κατὰ τοὺς νεωτέρους τὴν τῆς Ἑλένης ὑπὸ Θησέως ἀρπαγὴν οὐδὲ τὸ ἐκ Θησέως καὶ αὐτῆς γενέσθαι τὴν Ἰφιγένειαν, ἣγε κουριδίη τῷ Μενελάῳ ἐστὶ γυνή. (η. 627) Τὸ δὲ «μὰψ οἴχεσθε ἀνάγοντες» πρὸς διαστολὴν εἴρηται τῶν Ἑλληνικῶν πράξεων. οἰχήσονται μὲν γὰρ καὶ Ἀχαιοὶ ποτε ἄγοντες ἐκ Τροίας κτήματα καὶ γυναῖκας, οὐ μὰψ δέ, ἀλλ' ἀμυνόμενοι ἐφ' οἷς ἔπαθον. ἔτι δὲ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, ἀρπάζουσι μὲν ἄρτι καὶ Ἀχαιοί, ἀλλ' ἀμυντικῶς, Ἀλέξανδρος δὲ ἐπιξενωθεὶς μὰψ ἤρπασεν. Ἀνάγοντες δὲ ἡ ἀπλῶς ἐκ λιμένος ἀναπλέοντες, ἢ καὶ ὅτι ἀνάπλους ὄντως ἐστὶν ὁ ἐκ Πελοποννήσου πλοῦς εἰς τὴν Τροίαν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐρρέθη, διὰ τὸν τοῦ Ἑλλησπόντου κατάρρουν. (η. 628 ς.) Τὸ δὲ «νῦν αὖτ' ἐν νηυσὶ μενεαίνετε πῦρ βαλεῖν» ἡ αἰτία ἐστὶ, δι' ἣν οὕτω τῶν Τρώων ὁ ἐνηὴς Μενέλαος καταφέρεται, δηλοῦσα καὶ ὡς πάντη ἀδίκως θρασύνονται, εἰ μετὰ τὴν ἀρπαγὴν καὶ τὴν εἰς ξένιον Δία παραιβασίαν εἶτα καὶ οὕτω θαρροῦσι κατὰ τῶν ζητούντων τὰ οἰκεῖα. ὁ καὶ δυσχερὲς εἶναι δηλῶν φησι «κτεῖναι δ' ἤρωας Ἀχαιούς» μεγαλοφρόνως εἰπὼν τοῦτο, ὡς μὴ εὐχερὲς ὄν τοὺς ἤρωας οὕτω ῥᾶον πεσεῖν ὑπὸ Τρωσί. (η. 630) Διὸ ἐπάγει «ἀλλὰ ποθὶ σχήσεσθε Ἄρηος», ὃ καὶ αὐτὸ ἀγαθῆς ἐλπίδος ἐστὶ προβολή. Ἐνταῦθα δὲ καὶ πῦρ ὀλοὸν πρὸς ἀντιδιαστολὴν εἴρηται τοῦ ἐν γάμοις καὶ θυσίαις καὶ πυρσοῖς καὶ δόρποις. αὐτὰ μὲν γὰρ σωτήρια, τὸ δ' ἐκ τῶν Τρώων ὀλέθριον. Ἦρωας δὲ Ἀχαιούς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, τοὺς ὅλους Ἑλληνας λέγει, ἀποσεμνύνων αὐτοὺς διὰ τὸ ὑπὲρ ἀγαθοῦ μάχεσθαι. (η. 631) Ἐν δὲ τῷ «Ζεῦ πάτερ» καὶ ἐξῆς, φρονιμώτατον καὶ αἴτιον πάντων τὸ θεῖον δοξάζει. Τὸ δὲ «φασὶ περὶ φρένας» καὶ ἐξῆς, μίγμα ἐστὶν ἐννοίας σεμνῆς καὶ τραχείας. σεμνολογεῖ μὲν γὰρ τὰ περὶ θεοῦ, αἰτιάται δὲ αὐτὸν ὡς 3.528 ὑβρισταῖς, εἰ καὶ μὴ πᾶσιν, ἀλλὰ γε τοῖς Τρωσὶ χαριζόμενον. Εἰ δὲ ἐνδοιαστικὸν ὄν τὸ φασὶν ἐνδοιαστικῶς προάγει τὴν σεμνὴν ἔννοιαν, ἔστιν εἰπεῖν ὡς οὐ μόνον πολιτικώτερον ὁ λόγος οὕτως ἐσχημάτισται, ἀλλὰ καὶ βαρυνομένην ψυχὴν ὑποδηλοῖ. δυνατὸν δὲ καὶ ἄλλως τὸ φασὶ μὴ ἐνδοιασμὸν ἔχειν, ἀλλὰ κοινὴν δόξαν δηλοῦν τοῦ τοιοῦτον εἶναι τὸ θεῖον. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «περὶ φρένας ἔμμεναι ἄλλων», καὶ «σέο δ' ἐκ τάδε πάντα πέλονται» οἰκεῖα εἰσι λεχθῆναι καὶ πρὸς συνετὸν καὶ πολυδύναμον ἄρχοντα. Τὸ δὲ «περὶ φρένας» εἶχεν εἰπεῖν καὶ περὶ φρεσίν, κατὰ τὸ «οἱ περὶ μὲν βουλῆ Δαναῶν ἐστε». (η. 633 ς.) Ὑβριστὰς δὲ τοὺς Τρώας καλεῖ, ὡς καὶ λάγνους, καθὰ ἐδήλωσεν ἢ τῆς Ἑλένης ἀρπαγῆ, καὶ λώβης δὲ καὶ αἴσχεος οὐκ ἐπίδευεις, καὶ ὡς μένος αἰὲν ἀτάσθαλον ἔχοντας. ἔνθα καὶ ὄρα τὸ αἰέν, ψεκτὸν ὄν ὁμοίως τῷ «αἰεὶ γάρ τοι ἔρις φίλη». Δοκεῖ δὲ καὶ ὀρίζεσθαι τοὺς ὑβριστὰς ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς, ἵνα εἶεν ὑβρισταί, ὧν μένος αἰὲν ἀτάσθαλον. (η. 634 ς.) Τὸ δὲ «οὐδὲ δύνανται φυλόπιδος κορέσασθαι» ἐπίτασις ἐστὶ

τοῦ «ἀκόρητοι αὐτῆς». οὐ γὰρ ἀπλῶς ἀκόρητοι, ἀλλὰ μηδὲ δυνάμενοι κορέσασθαι, εἰ καὶ θέλουσιν. ὥσπερ γὰρ ὁ ἀγαθὸς ἑτεροῖος εἶναι ῥᾶον οὐκ ἔχει, «ἐπεὶ μάθην ἔμμεναι ἐσθλός», οὕτω καὶ ὁ αἰεὶ ἀτάσθαλος οὐ δύναται μὴ τοιοῦτος εἶναι. εἴποι δ' ἂν τις καὶ ὡς ἐπὶ ἀψύχων τινῶν εἰρησθαι τὸν λόγον, ὅμοιον ὡς καὶ εἴ τις εἴποι μὴ δύνασθαι τὴν θάλασσαν κορέσασθαι γλυκέος ὕδατος ἢ τὸ πῦρ ὕλης, ἢν δαπανᾷ, ἢ τὸν πολεμικὸν σίδηρον αἵματος. Ὅρα δὲ καὶ τὸ «φυλόπιδος» οὐκ ἀπολύτως ῥηθέν, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης φυλόπιδος πολέμοιο. νοητέον οὖν ἐντεῦθεν, ὡς τοιοῦτόν τι καὶ ἡ βοή καὶ ἡ αὐτή. οὐδὲ γὰρ αὐτὰ τὴν μάχην αὐτόθεν δηλοῖ ἀνελλιπῶς, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης, ἵνα εἶεν «βοή μάχης» καὶ «αὐτὴ πολέμου». Σημείωσαι δὲ ὅτι κορέσασθαι μὲν λέγει ὁ ποιητής, τὸ δὲ ἐξ αὐτοῦ σύνθετον οὐ λέγει ἀκόρεστος, ἀλλὰ ἀκόρητος, ἐκ τοῦ κορῶ κορήσω. καὶ μὴν οὐδὲ τὸ ἀκόρεστος εἰς οὐδὲν τῷ μέτρῳ λυμάνεται, φιλεῖ δὲ ὅμως Ὅμηρος [μὴ] οὕτω φράσαι. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Ἀττικοὶ ἀκόρητόν φασι τὸ ἀκαλλώπιστον καὶ ἀφιλοκάλητον, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ Κωμικὸς ἐν τῷ «βίον ἀκόρητον εἰκὴ κείμενον». [Τοῦ δὲ τοιοῦτου ἀκορήτου θέμα τὸ κορῶ, ἐξ οὗ ἐκκορεῖν Ἑλλάδα ἢ Κωμωδία λέγει τὸ ἐκκενοῦν καὶ καθαίρειν, ὡς εἰ καὶ ἐσαροῦτο κατὰ τὰς φιλοκαλουμένας 3.529 οἰκίας.] (ἡ. 636) Τὸ δὲ «πάντων μὲν κόρος» καὶ ἐξῆς, πεπόρισται τῷ (132) ποιητῇ ἐκ τοῦ «οὐδὲ δύνανται φυλόπιδος κορέσασθαι». (ἡ. 637) Ἀμύμονα δὲ ὄρχηθμόν λέγει διαστελλῶν τῆς φαύλης ὄρχησεως. ἐκείνης γὰρ οὐδὲ προσάψασθαι τις ὅλως ἔλοιτο σωφρονῶν, ἢν καὶ Πρίαμος διαβάλλει ὄνειδίζων τοὺς παῖδας ὡς ψεύστας τε καὶ ὄρχηστάς. [Εἰκὸς δὲ καὶ ἐν τῷ καθόλου ἀμύμονα λεχθῆναι τὸν ὄρχηθμόν. εἰ γὰρ καὶ μὴ γλυκερός ἐστι κατὰ τὴν μολπὴν, ἀλλ' οὖν ἄψογος τοῖς ὄρχουμένοις, οἷα αἰρετὸς ὢν, εἰ καὶ κόπον ἔχει.] Φασὶ δὲ τῆς ἐπαινετῆς ὄρχησεως εὐρετάς οἱ μὲν τὴν Ἀθηνᾶν, οἱ δὲ τοὺς Διοσκύρους, τῆς δὲ κωμικωτέρας καὶ σατυρικῆς τὸν Πᾶνα ἢ τὸν Διόνυσον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπαινετῆς ὄρχησεως εἶδη οὐ μόνον τὰ ἐν τοῖς περὶ Κουρήτων ἱστορηθέντα, ἀλλὰ καὶ τὸ τραγικόν, ὃ περισπούδαστον ἦν τοῖς Τραγωδοῖς, ὡς παροιμιακῶς δηλοῖ καὶ τὸ «σχῆμα καὶ τριώβολον». Φρύνιχον γάρ, φασί, τὸν τραγωδιοποιὸν οὕτω σπουδάσαι περὶ τραγικὴν ὄρχησιν, ὥστε τῷ καινὸν σχῆμα εὐρόντι διδόναι τριώβολον. καὶ οὕτω μὲν τινες τὴν παροιμίαν συνεβίβασαν ταύτην. Οἴδαμεν δὲ ἐκ τῶν Ἰαμβλίχου καὶ ὅτι ἀπὸ Πυθαγόρου εἴληπται αὕτη, ὃς μαθητῇ δεξιῷ μὲν, ὀκνηρῷ δὲ εἰς μάθησιν, καθ' ἕκαστον μαθηματικὸν σχῆμα τριώβολον ἐδίδου, ἐξωνούμενος οὕτω τὴν τοῦ παιδευομένου μάθησιν. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε ἀναλόγως τῷ εἰρημένῳ τριωβόλῳ κεῖται παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ τετρώβολον, στρατιωτικὸς τις μισθός. Ὡς δὲ ταῦτόν ποτε ἦν ὀβελός καὶ ὀβολός, δηλοῖ καὶ ὁ ὀβελίας ἄρτος, ὃν εὔρε, φασί, Διόνυσος, λεγόμενον οὕτως, ἐπεὶ ὀβολοῦ ἐπιπράσκετο, κατὰ δὲ ἄλλους, ὡς ἐν ὀβελίσκοις ὀπτῶμενος.] (ἡ. 638) Τὸ δὲ εἶναι ἐν τῷ «ἐξ ἔρον εἶναι» κανονίζεται μὲν ἀπὸ τοῦ ἔω καὶ ἔημι, τὸ πληρῶ, ἐξ οὗ καὶ τὸ «ἐξ ἔρον ἔντο», καὶ δασύνεται ὡς καὶ τὸ ἔντο, σημαίνει δὲ τὸ κορεσθῆναι καὶ ἐκπλήσαι τὸν τοῦ κόρου ἔρωτα. ἔστι δὲ καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ μετὰ πνεύματος δασέος τὸ εἶναι, δηλοῖ δὲ ἐκεῖ τὸ ἀφεῖναι καὶ πέμψαι. Τὸ δὲ «ὦν τις καὶ μᾶλλον ἐέλδεται ἔρον ἐκπλήσαι» τεχνικὴν ἔχει θεωρίαν, ὡς τοῦ ποιητοῦ ἐρμηνεύοντος, ὅτι ἐκ τοῦ μᾶλλον ἐστι νῦν ἡ ἐπιχείρησις. εἰ γὰρ τῶν ἐφετῶν ἐστι κόρος, πολλῶ πλεον τοὺς Τρῶας ἐχρῆν πολέμου ταχὺ κορέννυσθαι, οὐπὲρ οὐδεὶς ἐφίεται. καὶ ἄλλως δέ, ὁ λόγος ἐνδείκνυται εἶναι τινα ἐφετά, ὧν 3.530 οὐκ ἂν εὔξαιτό τις κόρον σχεῖν, ὁποῖόν τι καὶ ἡ σπουδαία γνῶσις τοῖς ἀγαθοῖς. Τὸ δὲ «ἐέλδεται» καὶ ἡ τούτου ὄλη ῥηματικὴ κίνησις πάσχει ἔστιν οὗ ἀφαίρεσιν τοῦ ἀρκτικοῦ -ε, ὡς πολλαχοῦ ἔστιν εὐρεῖν. (ἡ. 640 ζ.) Ὅτι συλησῶν ἔντεα κἀνταῦθα τὸ σκυλεῦσαι. Φησὶ γὰρ «ἔντε' ἀπὸ χροὸς αἱματόεντα συλήσας». Πόθεν δὲ τὸ σκυλεῦσαι, δηλοῦται παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὅπου ἀδέψητον βοέην φησὶν ἢ ποιήσις. ἔνθα, ὡς ἐν ὀλιγίστῳ εἰπεῖν, σκύλον τὸ δέρμα λέγεται, ἀφ' οὗ ἴσως καὶ σκυλεύειν, κυρίως τὸ ἐν

πολέμῳ βύρσας, ὃ ἐστὶ βοείας ἀσπίδας, λαμβάνειν, ἐξ οὗ ὡς ἀπὸ μέρους καὶ ἐπὶ πάσης πολεμικῆς σκευῆς τὸ σκυλεύειν ἐλέχθη. [Οὐπὲρ ἢ ἀναλογία κατὰ τὸ ξύλον ξυλεύω, ἀφ' οὗ καὶ ἡ ξυλεία, ὡς δηλοῖ ὁ γράψας τὸ «πεντήκοντα πλοίων πεντηρικῶν ξυλεία».] Δοκεῖ δὲ Αἰολικὸν εἶναι τὸ σκυλον, ὡς φαίνεται ἀπὸ ῥητορικοῦ Λεξικοῦ, ἐν ᾧ κεῖται καὶ ὅτι ἀποσκολύπτειν τὸ ἀφαιρεῖν τὸ δέρμα, ὅθεν καὶ τὸ σκυλεύειν μεταφορικῶς. Τὰ δὲ αἱματόεντα ἔντεα βροτόεντα λέγει ἀλλαχοῦ διὰ τὸν ἐκ τοῦ αἵματος βρότον. (η. 643) Ὅτι εὐμενῆς μὲν τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον κύριον, περιάδεται δὲ ἐκεῖνος, φυλάσσει τὸν τόνον τοῦ ἐπιθέτου καινότερον, ὡς δοκεῖ τοῖς παλαιοῖς, ὁ δὲ παρ' Ὀμήρῳ Πυλαιμένης, οὗ ἡ παραγωγὴ ὁμοία, [ὡς ἐρρέθη,] τῷ μεσαιπόλιος, βαρύνεται πρὸς διαστολὴν ἐπιθέτου, ἵνα μὴ τις ἴσως νοήσῃ τὸν ἐν Πύλαις μένοντα. (η. 644 ς.) Τούτου υἱὸς Ἀρπαλίων, ὅς, φησί, «πατρὶ φίλῳ ἔσπετο πολεμίζων ἐς Τροίην, οὐδ' αὐτίς ἀφίκετο πατρίδα γαῖαν». ὁ δὲ ποτε λεχθείη ἂν περὶ ὁμοίου παιδὸς μὴ νοστήσαντος. (η. 646 ς.) Ὅτι ἀγεννῆ τρῶσιν δηλοῖ τὸ «μέσον σάκος οὐτάσε δουρὶ ἐγγύθεν, οὐδὲ διαπρὸ δυνήσατο χαλκὸν ἐλάσαι». Ἀρπαλίων δέ, ὁ ῥηθεὶς προσεχῶς, οὕτως οὐτάσεν. Ἔστι δὲ διαπρὸ χαλκὸν ἐλάσαι τὸ διασχεῖν τὰ φορούμενα ὅπλα ὡς καὶ εἰς βάθος πληῆσαι. (η. 648 ς.) Δειλοῦ δὲ ἀνδρὸς ὑπογραφή τὸ «ἐχάζετο πάντοσε παπταίνων, μὴ τις χρῶα χαλκῷ ἐπαύρη». Ἐνθα ὅρα ὅτι τὸ σιδήρῳ πληῆσαι συμβολικῶς 3.531 καὶ ἀστείως ὁ ποιητὴς χρῶα χαλκῷ ἐπαυρεῖν ἔφη, τουτέστιν ἀπολαῦσαι καὶ γεύσασθαι χρῶος διὰ χαλκοῦ, ὡς εἴπερ ἔμψυχος ὢν ὁ χαλκὸς ἀπήλαυε. τούτου δὲ θεραπεία ὅτι καὶ ζίφους στόμα λέγομεν, διόπερ ὁ δάκνων μὲν ὁδοῦσιν ἀπολαύει καὶ στόματι, ὁ δὲ τιτρώσκων τινὰ σιδήρῳ ἐπαυρίσκειται τοῦ βαλλομένου χρῶος. (η. 651 ς.) Ὅτι δηλῶν ὁ ποιητὴς ἀντικεισθαι γλουτῷ κύστιν[, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ εἴρηται,] φησὶν «ἔβαλε γλουτὸν κατὰ δεξιόν· οἷστος δὲ ἀντικρὺ κατὰ κύστιν ὑπ' ὀστέον ἐξεπέρησεν». (η. 653–5) Ὁ αὐτὸς δὲ Ἀρπαλίων τοῦτο φεύγων ἔπαθεν, ὅς αὐτίκα ἐζόμενος κατ' αὐθι φίλων ἐν χερσὶν ἐταίρων θυμὸν ἀποπνεῖων, ὡς τε σκώληξ ἐπὶ γαίῃ κεῖτο ταθεῖς. Καὶ ὅρα τὸ ταπεινὸν τῆς παραβολῆς. δηλοῖ γὰρ οὐδὲν εὐγενὲς τοῦ πεσόντος. οὐ γὰρ σφαδάζει, οὐ βέβρυχεν, οὐ διαπεταννύει χεῖρας, οὐ παντὶ μετώπῳ γῆν τύπτει, οὐ γαῖαν εἴλεν ἀγοστῷ, ἀλλὰ παρεθεὶς σκώληκος δίκην ταθεῖς κεῖται, οὗ κἄν τις θίγῃ, ἀκινήτίζει, οὐ μὴν ὡς ὅτε δρῦς ἢ ἀχερωῖς ἢ πίτυς βλωθρὴ τανυσθεῖς. Φαίνεται δὲ καὶ σφηκῶδης ὁ Ἀρπαλίων οὗτος εἶναι καὶ ἀλιπῆς καὶ τετανός, τοῦτο γὰρ ὑποβάλλει νοεῖν ἢ τοῦ σκώληκος παραβολή. (η. 655) Οὐπὲρ ἄλλως διαστέλλων τὸν κείμενόν φησιν «ἐκ δ' αἶμα μέλαν ῥέε, δεῦε δὲ γαῖαν», ὡς τοῦ σκώληκος ἀναίμονος ὄντος. Δῆλον δὲ ὡς ταπεινότερα ἢ τοιαύτη παραβολὴ πάνυ καὶ τῆς ἀλλαχοῦ κατὰ τὴν μήκωνα. οὐ γὰρ οὕτως ἀγεννῆς ὁ πρὸς ἐκείνην παραβληθεὶς ὡς ὁ εἰκασθεὶς πρὸς σκώληκα. [Ἐν τούτοις δὲ σημείωσαι, ὅτι Ὀμήρου κατὰ τὴν εἰρημένην ἔννοιαν πεπονηκός παραβολὴν ἀπὸ σκώληκος Ἀναξίλας ἄλλως μεταχειρισάμενος τὰ κατὰ τὸν σκώληκα ἔσκωψεν ἐντεῦθεν ἐκείνους, εἰπὼν ὅτι οἱ κόλακες τῶν ἐχόντων οὐσίας εἰσὶ σκώληκες. «εἰς οὖν ἄκακον ἀνθρώπου τρόπον εἰσδύς ἕκαστος ἐσθίει καθήμενος, ἕως ἂν ὡσπερ πυρὸν ἀποδείξῃ κενόν. ἔπειθ' ὁ μὲν λέμμ' ἐστίν, ὁ δ' ἑτεροδακνεῖ». καὶ οὕτω μὲν αὐτός. Εὐφυὲς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ κόλλης παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ σκῶμμα κατὰ κολάκων. Φησὶ γὰρ ὡς ἡ κολακεία ἔχει τὴν ἐπωνυμίαν ἀπὸ τοῦ προσκολλᾶσθαι ταῖς ὁμιλίαις. πάντα γὰρ ὑποδύεται ὡς δὴ τις ὑποστατικὸς νωταγωγῶν τῷ τῆς ψυχῆς ἦθει καὶ οὐ βαρυνόμενος. Ἐνθα ὅρα τὸ ὑποστατικὸς, χρήσιμον ὂν εἰς τὸ Ὀμηρικὸν «στεῦται», ἦγουν ὑπισχνεῖται, ὑπίσχηται, ὑφίσταται, δίκην δηλαδή τινος κίονος ὑπανίσχοντος τὸ ἐπικείμενον. Ὅρα δὲ καὶ τὸ προσκολλᾶσθαι, ἀφ' οὗ δοκεῖ παρῆχθαι ὁ κόλαξ, καὶ οὕτω μὲν καθεστάσθω καὶ ταῦτα.] (η. 656–8) Λέγει δ' ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς [περὶ Ἀρπαλίωνος] καὶ ὅτι «τὸν μὲν Παφλαγόνες μεγάλη 3.532 τορες ἀμφεπένοντο», ὁ καὶ εἰς ἑτέρους παρωδοῖτο ἂν ποτε ἀγαθοὺς συμμάχους, [καὶ εἰς τινὰς δὲ ἀλλοίους,

καθὰ δηλωθήσεται κατωτέρω,] καὶ ὡς οἱ τοιοῦτοι ἑταῖροι αὐτὸν ἐς δίφρον ἀνέσαντες, ἤγουν ἀνακαθίσαντες καὶ ἀναθέντες, ἀπήγον εἰς Τροίαν ἀχνύμενοι. Οὐδένα δέ, φασί, τῶν ἀποθανόντων οὕτως ἐξάγει ὁ ποιητής. διὸ καὶ ἀθετοῦσί τινες τὸν στίχον, οὐκ εὖ ποιοῦντες. ἀφαιροῦνται γάρ, φασί, τοῦ ποιητοῦ τὸ κάλλιστον τῆς ποιήσεως, ἤγουν τὴν καινοτροπίαν τῆς πλάσεως καὶ τὸ ἀκμαῖον καὶ ποικίλον καὶ ἀνομοειδές. (η. 655) Τὸ μέντοι «δεῦε δὲ γαῖαν» παρέλκει, οὐκ ἀναγκαίως κείμενον διὰ μόνην ἀναπλήρωσιν στίχου καὶ συνήθη λόγου διασκευήν. (η. 658 ς.) Ὅτι Ὀμήρου εἰπόντος, ὡς Πυλαιμένης ἀμφεπένετο καὶ αὐτὸς τὸν υἱὸν Ἄρπαλίωνα πεσόντα «δάκρυα λείβων, ποινή δ' οὐ τις παιδὸς ἐγένετο τεθνεῖωτος», τινὲς Πυλαιμένα νοήσαντες τὸν ἐν τῇ ε' ῥαψωδίᾳ πεφονευμένον ἀρχὸν Παφλαγόνων εἶπον ἐνταῦθα χρῆναι νοεῖν τὴν ψυχὴν τοῦ πατρὸς Πυλαιμένου τῷ υἱῷ ἔπεσθαι, οἷα μήπω ταφέντος καὶ διὰ τοῦτο ὑπὲρ γῆν ἔτι ὄντος κατὰ τὴν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ Ἑλληνικὴν δόξαν, ἦν παραδηλοῖ καὶ ὁ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ Πολύδωρος. διὸ οὐδὲ ποινή παιδὸς ἐξ αὐτοῦ ἐγένετο ἐπαμύναντος, οἷα μηδὲ ζῶντος. Ζηνόδοτος δὲ οὐ Πυλαιμένην, ἀλλὰ Κυλαιμένην γράφει τινά, τῇ λυθείσῃ λύσει μὴ ἀρεσκόμενος. Ἄλλοι δὲ ὁμωνυμίαν κἀνταῦθα αἰτιῶνται, ὡς ἑτέρου τούτου Πυλαιμένου ὄντος παρ' ἐκεῖνον τὸν ἀναιρεθέντα, παρασημειούμενοι καὶ ἄλλας πολλὰς ὁμωνυμίας παρὰ τῷ ποιητῇ, οἷον Σχεδίους δύο, Εὐρυμέδοντας δύο, Ἀδράστους τρεῖς, Ὀφελέστας δύο, καὶ ἕτερα τοιαῦτα. Ἰστέον δὲ ὡς εἶχεν ὁ ποιητής λῦσαι τὸ ἀμφίβολον ἐν τῷ «υἱὸς Πυλαιμένεος βασιλῆος Ἄρπαλίων», εἰ προσέθηκε καὶ τίνων ἦν βασιλεύς, εἴτε Παφλαγόνων εἴτε καὶ ἑτέρων. τότε γὰρ ἦν ἂν δῆλον, εἴτε περὶ τοῦ Παφλαγονικοῦ Πυλαιμένου φησὶν εἴτε περὶ ἑτέρου τινός. (η. 656) Τὸ δὲ περὶ Παφλαγόνων ἔπος [τὸ «τὸν μὲν Παφλαγόνες μεγαλήτορες ἀμφεπένοντο», οὗ μνεῖα κεῖται καὶ ἀνωτέρω,] εἶποι τις ἂν ἀστείως καὶ ὅτε θόρυβός 3.533 τινι γένηται ὑπὸ στωμύλων ἀνδρῶν, οἱ λόγοις παφλάζουσι, [λαβὼν ἀφορμὴν ἐκεῖνος ἐκ τοῦ Κωμικοῦ, ὃς τὸν Ἀττικὸν Κλέωνα ὡς κεκράκτην καὶ στωμύλον Παφλαγόνᾳ ἔσκωψεν.] (η. 660–2) Ἔοικε δὲ καὶ ἐρωτικὸς ὁ Ἄρπαλίων εἶναι, διὸ καὶ ὁ Πάρις εὖ περὶ τὸν αὐτὸν εἶχε. «ξεῖνος γάρ οἱ ἔην», φησί, «πολέσιν μετὰ Παφλαγόνεσσιν». ὅθεν καὶ ἐπαμύνει αὐτῷ. «μάλα γάρ», φησί, «θυμὸν ἀποκταμένοιο χολώθη». (η. 663–70) Ὅτι ἦν τις «Εὐχίνωρ Πολυτίδου μάντιος υἱός, ἀφνειός τ' ἀγαθός τε, Κορινθόθι οἰκία ναίων, ὃς ῥ' εὖ εἰδὼς κῆρ' ὀλοῆν ἐπὶ νηὸς ἔβαινε. πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων ἀγαθὸς Πολυτίδος νούσω ὑπ' ἀργαλέῃ φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν, ἢ μετ' Ἀχαιῶν νηυσὶν ὑπὸ Τρώεσσι δαμῆναι. τῷ ῥ' ἅμα τ' ἀργαλέην θωὴν ἀλέεινεν Ἀχαιῶν νοῦσόν τε στυγερὴν, ἵνα μὴ πάθῃ ἄλγεα θυμῷ». Καὶ ὅρα εἰς νόσου ψόγον, ὡς ὁ Εὐχίνωρ προτιμᾶται πολέμῳ πεσεῖν ἢ περὶ νόσου τακῆναι καὶ δεινὰ ἐκείθεν παθεῖν, ἄλλως τε καὶ ἵνα μὴ θωὴν κατάθηται ζημιωθεὶς ἐπὶ ἀστρατία, ἀλλὰ δηλαδὴ μείνῃ ἀθῶος, ὃ γλισχρότητά τινα ὑποφαίνει καὶ κιμβικεῖαν ἤθους. ἐπαινετεοὶ δ' ὅμως αὐτὸς μὲν, ἐπεὶ τὸν θάνατον εἰδὼς ἦλθεν, ὁ δὲ πατήρ, ὅτι οὐκ ἐκώλυσε. (η. 669) Σημείωσαι δὲ ὅτι ἀρχαιότατον ἦν ζημιουῖσθαι τοὺς ἀστρατεύτους, καὶ οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ ἀργαλέην θωὴν, καὶ ὅτι οὐχ' ὅμοιος τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ Εὐχίνωρ, εἶγε καὶ αὐτὸς εἰδὼς, ὡς θανεῖται, ἦλθεν εἰς Τροίαν, ἐκείνῳ μὲν γὰρ μὴ ἐλθόντι ζῆν ἦν ἐπὶ μακρόν, Εὐχίνωρι δὲ τὰ τοῦ θανάτου ἄφουκτα κἂν οἴκοι ἔμεινεν. Ἐπιτυχῶς δὲ τὴν μὲν θωὴν ἀργαλέην εἶπεν ὡς ἀπλῶς ἐργώδη διὰ ζημίαν καὶ ἀτιμίαν, τὴν δὲ νόσον στυγεράν διὰ τὸ θανάσιμον. παρὰ τὴν ἐν Ἄιδου γὰρ Στύγα γίνεται τὸ στυγερόν. (η. 663) Ὅρα δὲ ὅτι τε καὶ εἰς τὸ παρὸν διήγημα συνήθως εἰσέβαλεν ὁ ποιητής ἀπὸ ῥήματος ἀρξάμενος ὑπαρκτικοῦ «ἦν δέ τις Εὐχίνωρ», καὶ ὅτι τεχνικῶς ἀνέστρεψε καὶ τουτὶ τὸ διήγημα, προθεὶς μὲν τὸ ὕστερον τὸ «ὃς εὖ εἰδὼς κῆρα ἐπὶ νηὸς ἔβαινε», τὰ δὲ πρῶτα ὕστερα θεῖς, τὸ «πολλάκι γάρ οἱ ἔειπε γέρων» καὶ τὰ ἐξῆς. Ὅτι δὲ τὸ Πολυτίδος τὸν σοφὸν ἐπὶ μαντεία δηλοῖ, γέγραπται οὐ πρὸ πολλοῦ. διφορεῖται δὲ ἢ τούτου παραλήγουσα διὰ ἰῶτα μὲν μακροῦ γραφομένη παρὰ τὸ ἰδεῖν,

διὰ διφθόγγου δὲ παρὰ τὸ εἶδος, ὃ δηλοῖ μαντικὴν ἐπιστήμην, ὡς προεδήλωται. [(η. 664) Τὸ δὲ «ἀφνειός τ' ἀγαθός τε» δίδωσιν ἐφιστᾶν οὐκ ἀεὶ τῷ πλούτῳ ἐφέπεσθαι ἀρετὴν, καθ' ἣν ἀγαθός τις λέγεται. Εἰ δέ ποτε τῷ πλούτῳ καθὰ κῦδος, οὕτω καὶ ἀρετὴ ὀπηδεῖ, τὸ Ἡσιόδειον, ἐπαινετὸς ἂν εἴη ἀνὴρ ἐκεῖνος ὁ ταῦτ' ἔχων, ὁποῖος καὶ ὁ Εὐχὴνῳρ ἐνταῦθα παραδίδοται ὁ ἐκ Κορίνθου. 3.534 ἢς ἄλλα μὲν μυρία σεμνὰ περιᾶδεται, ὧν ἓνια καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν ἔκκειται ἐν βραχεῖ, ὁ δὲ κατ' αὐτὴν οἶνος οὐ πάνυ τι εὐλογεῖται, οἷα σκληρός, φασί. παράγεται οὖν Ἄλεξις γράφων οὕτω «οἶνος ξενικὸς παρῆν. ὁ γὰρ Κορίνθιος βασιανισμὸς ἐστὶ». Ταύτης τῆς πόλεως περιώνυμος καὶ ὁ Ἀκροκόρινθος, ὃς ἤλεγξέ ποτε φιλόσοφον ὄφρῶν βρενθυομένην ἀτελεσφόρητα. Ἱστορεῖται γὰρ ὁ τοῦ Σωφρονίσκου φιλόσοφος ὁ καὶ δοξάσας καὶ διαμιλληθεὶς πρὸς Ζήνωννα, ὅτι ὁ σοφὸς πάντως ἂν εἴη καὶ στρατηγὸς ἀγαθός, πιστευθῆναι μὲν ὑπ' Ἀντιγόνοιο τὸν Ἀκροκόρινθον, καταστρατηγηθῆναι δὲ ὑπὸ τοῦ Σικυωνίου Ἀράτου.] (η. 663) Γενεαλογία δὲ τοῦ Εὐχὴνῳρος αὕτη. Μελάμποδος υἱὸς ὁ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ Μάντιος, οὗ Κλεῖτος, οὗ Κοίρανος, οὗ Πολύϊδος, οὗ Εὐχὴνῳρ καὶ Κλεῖτος, οἱ Θήβας ἐλόντες σὺν τοῖς Ἐπιγόνοις εἶτα εἰς Τροίαν ἔρχονται, καὶ θνήσκει μὲν Εὐχὴνῳρ ὑπ' Ἀλεξάνδρου. (η. 665) Σημεῖωσαι δὲ τὸ «εὖ εἰδὼς κῆρα». οὐ γὰρ ὡσπερ τόξων εὖ εἰδὼς καὶ πολέμων εὖ εἰδὼς κατὰ γενικὴν σύνταξιν, οὕτω καὶ νῦν. ἐκεῖνο μὲν γὰρ καὶ πάντα τὰ κατ' ἐκεῖνο ἐπιστήμην δηλοῦσι καὶ ἔχουσι τὸ εἰδὼς κείμενον ἀντὶ τοῦ ἐπιστήμην ἔχων καὶ ὧν ἐπιστήμων, ἐνταῦθα δὲ ἡ σημασία οὐ τοιαύτη. οὐ γὰρ περὶ τέχνης καὶ ἐπιστήμης ὁ λόγος, ἀλλ' εἴδησις μόνη δηλοῦται ψιλῆ. Δῆλον δὲ ὅτι, ὡσπερ φῶ φωνή, ζῶ ζωή, ῥῶ ῥώη καὶ ἐρωή κατὰ πρόσληψιν συλλαβῆς, οὕτω καὶ θῶ θωή, ἡ κατατιθεμένη ζημία, ἣν ὁ μὴ πάσχων ἀθῶος λέγεται, ὃ τινες μὲν προπαροξύνουσι τῶν παλαιῶν, ἵνα ἦ ὡσπερ φωνή ἄφωτος, οὕτω καὶ θωή ἄθωτος. ἕτεροι δὲ προπερισπῶσιν, ὡς καὶ 3.535 ἡ συνήθεια κρατεῖ, κατὰ συνεκδρομὴν τοῦ Ἀθῶου Διός, ὃς ἐστὶν ὁ ἐν τῷ Ἄθῳ ὄρει τιμώμενος. οὗ ὁ τόνος ἀνάλογος. ὡς γὰρ Μίνως Μινῶος, ἦρωος ἠρῶος, οὕτως Ἄθως Ἀθῶος. (η. 670) Τὸ δὲ «ἵνα μὴ πάθῃ ἄλγεα» μεγαλοψυχίαν τῷ Εὐχὴνῳρι καὶ φιλοτιμίαν μαρτύρεται, εἴπερ τοῦ μὴ παθεῖν ἄλγεα [διὰ νόσου καὶ θωῆς] προέθετο τὴν εὐγενῆ τῆς ζωῆς ἀπόθεσιν. (η. 671) Ὅτι γνάθος καὶ γναθμός καὶ σιαγών καὶ γαμφηλή ταῦτά τινα κατὰ πολυωνυμίαν εἰσί. χρήσις δὲ γναθμοῦ καὶ ἐνταῦθα ἐν τῷ «ἔβαλεν ὑπὸ γναθμοῖο καὶ οὔατος», ἡγουν κατωτέρω τούτων, «ῶκα δὲ θυμὸς» καὶ ἐξῆς. (η. 671 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ῶκα δὲ θυμὸς ὦχετ' ἀπὸ μελέων» καὶ ἐξῆς τὸ «στυγερός δ' ἄρα μιν σκότος εἶλεν» ὀξύτητα θανάτου δηλοῖ, ὁποῖα τις γίνεται καὶ τοῖς ὑπὸ γναθμὸν καὶ οὔς βληθεῖσιν. Ὅρα δὲ ὡς καὶ νῦν ἀρσενικῶς ὁ σκότος ἐγράφη. οὕτω γὰρ οἶδεν Ὅμηρος, εἰ καὶ παρὰ τοῖς ὕστερον διφορεῖται, ὁμοίως τῷ ὄνειδος καὶ τὸ ὄνειδος. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι κατὰ Πausανίαν καὶ τὰς χρήσεις σκότη ἐκάλουν οἱ ζωγράφοι, ὅθεν ἀπεσκοτωμένα, φησί, τὰ ἐζωγραφημένα καὶ κεχρωσμένα ἐλέγετο. (η. 678) Ὅτι στρατηγοῦ ἔπαινος, ἔτι δὲ καὶ βοηθοῦ ἀγαθοῦ ἐν τε λόγοις ὀτρυντικοῖς καὶ ἔργοις τό· ὠτρυνε στρατὸν ἢ λαόν, «πρὸς δὲ σθένει αὐτὸς ἄμυνε». Περὶ Ποσειδῶνος δὲ ὁ λόγος, ὃς καὶ ὠτρυνε καὶ ἐνήργει, καθὰ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἡ ἀνθρωπίνως φαινομένη Ἀθηναῖα εὔχετο καὶ αὐτὴ πάντα τελεύτα. (η. 679–81) Ὅτι Ἐκτωρ εἶχε, τουτέστιν ἐπέιχε, καὶ ἐπέμενε ἐνστατικῶς ὅπου «τὰ πρῶτα πύλας καὶ τεῖχος ἐσάλτο», ἡγουν εἰσεπήδησε, «ῥηξάμενος Δαναῶν πυκινὰς στίχας ἀπιστάων», οἷα δηλονότι ῥηξήνωρ, ἐνθα πρὸς τῷ τείχει Αἴαντός τε νέες καὶ Πρωτεσιλάου. Ἐπίτηδες δὲ τοιοῦτον τόπον ὁ ποιητὴς ἐπελέξατο, ὡς ἂν διὰ μὲν τὰς νῆας τοῦ Πρωτεσιλάου ἀκόσμως ἐχούσας, ὡς ἐστερημένας τοῦ ἀρχηγοῦ, ἀνδραγαθήσῃ ὁ Ἐκτωρ–ἔφθη γὰρ ἡδὴ πάλαι θανεῖν ὁ Πρω 3.536 τεσίλαος–, διὰ δὲ τὸν γειτνιώντα Αἴαντα μηδὲν ἀνύσῃ μέγα ὁ αὐτὸς Ἐκτωρ. (η. 682 ς.) Λέγει δὲ καὶ ὡς αὐτόθι τεῖχος ἐδέδμητο χθαμαλώτατον, ὡς καὶ τοῦ ἄλλου μὲν χθαμαλοῦ ἴσως ὄντος, τοῦ δὲ ἐκεῖ ὡς μάλιστα. τοῦτο δὲ ἴσως γέγονε

διὰ τὸ τοὺς ἐγγύς αὐτόθι Αἴαντας ἀνδρείους εἶναι καὶ ἀντὶ ἀσφαλείας τείχους ἀρκεῖν. (η. 683 ς.) Λέγει δὲ καὶ ὡς ἐκεῖ μάλιστα ζαχρηεῖς ἐγίνοντο, τουτέστι χριώδεις ἢ μᾶλλον ἄγαν βαρεῖς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, αὐτοὶ τε καὶ ἵπποι, διὰ τὴν τῆς τοῦ τείχους χθαμαλότητα καὶ διὰ τὸ ἀντιφιλοτιμεῖσθαι, ὡς εἰκός, πρὸς τοὺς Αἴαντας. Ἐν δὲ τῷ «αὐτοὶ τε καὶ ἵπποι» δύναται τὸ αὐτοὶ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ μάλιστα τοῖς Τρωσὶ συμβιβάζεσθαι, εἰ καὶ μὴ κεῖται φανερώς Τρώων μνεῖα ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν. (η. 685–7) Ὅτι μνησθεῖς ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς διαφόρων ἐθνῶν, οἱ τὸν Ἔκτορα τοῦ τείχους ἀπειργον καὶ «σπουδῆ», φησὶν, «ἐπαΐσσοντα νεῶν ἔχον», καὶ εἰπὼν «ἐνθα δέ», ἤγουν ἐνταῦθα δὴ, «Βοιωτοὶ καὶ Ἰάονες ἐλκεχίτωνες Λοκροὶ καὶ Φθῖοι καὶ φαιδιμόεντες Ἥπειοί», καὶ μέλλων ἰδίᾳ περὶ ἐκάστου αὐτῶν εἰπεῖν, ἵνα κατάλογον βραχὺν καὶ ἐνταῦθα ποικίλον ποιήσῃται, καὶ τινὰς ἱστορίας παρεμβαλεῖ, καὶ οὕτω τὴν διηγηματικὴν ὑπτιότητα ἐκφύγη τῇ τοιαύτῃ ὑπαλλαγῇ, συνέχεε τὴν προεκθετικὴν τάξιν καὶ οὐκ ἐχρήσατο εὐτάκτως αὐτῇ, ὅπερ ἂν ποιήσῃ τις ὀπηνίκα στοχάζεται σαφηνείας, ἀλλὰ πρῶτους μὲν ἔθετο τοὺς ἐν τῇ ἐκθέσει δευτέρους Ἰάονας, εἶτα διέβη εἰς τοὺς τελευταίους Ἐπειούς, ἀπὸ δὲ αὐτῶν εἰς τοὺς τετάρτους Φθίους ἀνέδραμεν, ὧν ἤρχον οὖς λέγει, εἶτα ἐμνήσθη ἐπ' ὀνόματος μόνου τῶν Βοιωτῶν ἐν τῷ εἰπεῖν, ὡς Φθῖοι μετὰ Βοιωτῶν ἐμάχοντο, τελευταῖον δὲ λαλεῖ περὶ Λοκρῶν. Καὶ σημειῶσαι τὴν μετάταξιν, καὶ ὡς οὐκ ἀεὶ τῇ τῶν προεκθέσεων τάξει ἐξ ἀνάγκης ἐμμένομεν. τοῦτο δὲ ἢ διὰ μέτρου γίνεται ἀνάγκην ἢ δι' ἄλλο τι χριώδες. [Ὅρα δὲ ὡς καὶ τῶν ἐνταῦθα ὀλίγων ἐθνῶν προὔθηκε τοὺς Βοιωτοὺς, ὁποῖω λόγῳ καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν, περὶ ὧν, εἰ καὶ προεγράφη, ὅμως οὐ περιττὸν δηλῶσαι καὶ νῦν, ὅτι ἀνδρεῖοι μὲν τὸ ἔθνος καὶ εὐγενεῖς, εἶχον δὲ τινὰ καὶ σκωπτόμενα. Καὶ ἢ μὲν Βοιωτία ὕς, ἢ παρὰ Πινδάρῳ, σιγάσθω νῦν. Ὡς δὲ καὶ ἐπολυφάγουν, καθὰ καὶ οἱ Θετταλοὶ, λεγέτω Εὐβουλος, παρ' ᾧ φησὶ τις Βοιωτός, ὅτι «πονεῖν ἄμμες καὶ φαγεῖν ἀνδρικοί», καὶ ἄλλος «κτίζω Βοιωτῶν πόλιν, ἀνδρῶν ἀρίστων ἐσθίειν 3.537 δι' ἡμέρας», καὶ πάλιν «Θήβαζ' ἦλθον, οὗ τὴν νύχθ' ὅλην τὴν θ' ἡμέραν δειπνοῦσιν». Ἐρατοσθένης δὲ λέγει Πέμπελον ἄνδρα οὕτω καλούμενον, ἐρωτηθέντα τί αὐτῷ δοκοῦσιν εἶναι Βοιωτοί, εἰπεῖν «τί γὰρ ἄλλο ἢ τοιαῦτα ἐλάλουν, οἷα ἂν καὶ τὰ ἀγγεῖα φωνὴν λαβόντα, πόσον ἕκαστος χωρεῖ». Καὶ Πολύβιος δὲ ἱστορεῖ, ὅτι μετὰ τὰ Λευκτρικά, ἤγουν μετὰ τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, ἐν οἷς μεγάλην ἔλαβον δόξαν, ἀνέπεσον ταῖς ψυχαῖς καὶ ἐμέριζον συσσιτίοις τὸ πλεόν τῆς οὐσίας καὶ πολλοῖς τῶν Βοιωτῶν ὑπῆρχε δειλινὰ τοῦ μηνὸς πλείω τῶν εἰς τὸν μῆνα διατεταγμένων ἡμερῶν. Ὅτι δὲ καὶ κατέπεσον ὕστερον ἢς εἶχον ἀνδρίας, δηλοῖ ὁ γράψας, ὅτι Βοιωτῶν τινες τῶν Ἀρναίαν κατοικησάντων παρέδωκαν ἑαυτοὺς Θετταλοῖς καθ' ὁμολογίαν, ἐφ' ᾧ οὔτε ἐξάξουσιν αὐτοὺς ἐκ τῆς χώρας οὔτε ἀποκτηνοῦσιν, αὐτοὶ δέ, ἤγουν οἱ Βοιωτοί, τὴν χώραν αὐτοῖς ἐργαζόμενοι τὰς συντάξεις ἀποδώσουσι. καὶ ἐκλήθησαν τότε μὲν μενέσται, ὕστερον δὲ πενέσται, καὶ πολλοὶ τῶν κυρίων αὐτῶν εἰσιν εὐπορώτεροι.

Ὅτι δὲ δουρικὰ ὀνόματα σὺν ἄλλοις οἱ μενέσται ἢ πενέσται, οἱ λάτρεις, οἱ ἄζοι, οἱ ἐρκῖται, οἱ μνῶται, οἱ σίνδρωνες, οἱ Εἴλωτες, οἱ ἀφέται, οἱ νεοδαμῶδεις, οἱ κλαρῶται, οἱ οἰκέται, δηλοῦται ἀλλαχοῦ σαφέστερον.] Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ ἐνθα τρις ἐν τοῖς τόποις τούτοις κεῖται, ἤγουν δις μὲν ἐν καταρχῇ στίχων, ἅπαξ δὲ περὶ που τέλος, (η. 685) καὶ ὅτι τὸ Ἰάονες συστέλλει τὴν παραλήγουσαν διὰ τὴν τῆς προπαραληγοῦσης ἕκτασιν ὁμοίως τῷ Ἰάσονος καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ ὅτι ἐνταῦθα οἱ μὲν τοὺς Ἰάονας ἄλλους εἶναί φασι παρὰ τοὺς Ἴωνας, καὶ εἰσιν αὐτοὶ ἐν Πελοποννήσῳ. καὶ δῆλον, φασίν, ἐξ ἐπιγράμματος, ὃ περὶ στήλην τινὰ γέγραπται εἰς τόπου διορισμόν, ἐπὶ θάτερα μὲν ἔχον οὕτω «τάδ' οὐ Πελοπόννησος ἀλλ' Ἰάονες», ἐτέρωθεν δὲ «τάδ' ἐστὶ Πελοπόννησος, οὐκ Ἰάονες». (η. 689) Ἄτεροι δὲ Ἰάονας τοὺς Ἀθηναίους νοοῦσιν, ἐξ αὐτοῦ Ὀμήρου ἐντεῦθεν λαβόντες ἀφορμάς, εἰπόντος «οἱ μὲν

Ἄθηναίων προλελεγμένοι», οὐς δηλαδή ἀνωτέρω Ἰάονας ἔλκεχίτωνας εἶπεν, Ἄθηναίων οὐ μνησθεῖς ἐν τῇ ἐκθέσει πρὸς ὄνομα. μέχρι γάρ, φασί, τῆς Περικλέους στρατηγίας ποδήρεις εἶχον χιτῶνας, φοροῦντες καὶ τέττιγας. Λέγει δ' ἐνταῦθα καὶ ὁ Γεωγράφος ἔλκεχίτωνας παρὰ τὸ ἐφέλκεσθαι τοὺς πέπλους, ὡς ζήλου τινός, φησίν, ὄντος τοῖς Ἑλλησι θηλυστολεῖν, ὅθεν καὶ Κουρήτες, οἷα στελλόμενοι ὡς αἱ κόραι. Ἔτεροι μέντοι ἔλκεχίτωνας εἶπον τοὺς ἔλκος ποιοῦντας ἐν τοῖς τῶν πολεμίων χιτῶσιν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἔλκω περισπωμένου ῥήματος. Ἡ 3.538 δὲ διάλυσις τοῦ Ἰάονες Βοιωτῶν, φασίν, ἐστίν. (η. 686) Ὅτι δὲ Φθιῶται μὲν οἱ ὑπ' Ἀχιλλεῖ, Φθῖοι δὲ οἱ ὑπὸ Πρωτεσίλαῳ καὶ Φιλοκτῆτη, καὶ περὶ Βοιωτῶν δὲ καὶ Λοκρῶν καὶ Ἐπειῶν προῖστόρηται. Ὡς δὲ καθάπερ ὁ δῖος καὶ ὁ Χῖος, οὕτω καὶ ὁ Φθῖος ἐκτείνει τὸ παραλήγον δίχρονον διὰ κρᾶσιν, δηλοῖ τὸ «Λοκροὶ καὶ Φθῖοι» καὶ ἐξῆς. ἐνθα ἡ τῶν Φθίων παραλήγουσα μετὰ τοῦ ἄκῶ συνδέσμου σπονδεῖον ἀποτελεῖ. Τὸ δὲ «φαιδιμόεντες» ἢ παράγωγόν ἐστίν ἐκ τοῦ φαίδιμος ἢ σύνθετον κατὰ τινος ἐκ τοῦ φαίδιμα ἔχειν ἔντεα, ὃ ἐστὶ λαμπρὰν πανοπλίαν. (η. 687) Τὸ δὲ «σπουδῆ» οἰκειῶς ἔχει καὶ πρὸς τὸ «ἐπαΐσσοντα», ἵνα λέγῃ τὸν Ἐκτορα κατὰ σπουδὴν ὀρμᾶν, καὶ πρὸς τὸ «ἔχον», ἵνα νοῆ ὅτι σπουδῆ ἐκώλυον οἱ ἀριστεῖς τὸν Ἐκτορα. Καὶ τὸ «νεῶν» δὲ διχῆ βραίνει πρὸς τε τὸ «ἐπαΐσσοντα» καὶ πρὸς τὸ «ἔχον». νοεῖται γὰρ καί, ὡς ὁ Ἐκτωρ σπουδῆ ἐπαΐσσει κατὰ νηῶν, καὶ ὡς οἱ Ἀχαιοὶ ἐκ τῶν νηῶν ἐπεῖχον τὸν Ἐκτορα. οὐκ ἀσπουδεῖ μέντοι οὐδὲ ταῦτα πάντα γίνονται. τούτου γὰρ δηλωτικὸν τὸ «σπουδῆ» καὶ τὰ ἐξῆς. (η. 687 ς.) Ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸν Ἐκτορα κατὰ σύντομον παραβολὴν φλογὶ εἰκάζει διὰ τὸ μὴ δύνασθαι τοὺς τοσοῦτους περιγενέσθαι αὐτοῦ. Φησὶ γὰρ «οὐδὲ δύναντο ὧσαι ἀπὸ σφείων φλογὶ ἵκελον Ἐκτορα δῖον». [(η. 689) Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ὅτι καὶ Ἴωνες ἐκαλοῦντο, καὶ Ἰάονες δέ, ὡς προεγράφη, καὶ Ἀττικοὶ καὶ Ἀκταῖοι δέ, ἐπεὶ καὶ ἡ χώρα Ἀκτὴ καὶ Ἀκταία, δηλόν ἐστι. Ψέγονται δὲ ὡς ἅπασι χαλεποί, καθὰ αἱ ἱστορίαι δηλοῦσιν. Ἴδιον γάρ, φασίν, οἷον αὐτοῖς φθονεῖν, προπηλακίζεῖν, ἐξοστρακίζεῖν, θανατοῦν, καὶ μάλιστα τοὺς ἀρίστους, καὶ μαρτυροῦσι τῷ λόγῳ Ἀριστείδης, Σωκράτης, Ἀλκιβιάδης, καὶ ἕτερος μυρίος ὀρμαθός. Ἐπαινος δὲ τῆς τῶν Ἀθηναίων χώρας ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου τοιοῦτος «ὄψει χειμῶνος μέσου σικύους, βότρυς, ὀπώραν, στεφάνους ἴων, κονιορτὸν ἐκτυφλοῦντα, ὥστ' οὐκέτ' οὐδεὶς οἶδε πηνίκ' ἐστὶ τοῦ ἑναιουτοῦ». εἰτά τινος εἰπόντος, ὅτι «μέγιστον ἀγαθὸν εἶπερ ἔστι δι' ἑναιουτοῦ ὅτου τις ἐπιθυμεῖ λαβεῖν», ἀντιτίθησιν 3.539 τις, ὡς «κακὸν μὲν οὖν μέγιστον, εἰ μὴ γὰρ ἦν, οὐκ ἂν ἐπεθύμουν οὐδ' ἂν ἔδαπανῶντο». Ὅτι δὲ περιαδόμενοι ἦσαν ἐν τοῖς Ἀθήνησιν ἀγαθοῖς καὶ ἰσχύδες αἱ ἐκεῖθεν, ἄλλοθὲν τε δηλοῦται, καὶ ἐκ τοῦ «εἰσέβαινον ἰσχύδες, τὸ παράσημον τῶν Ἀττικῶν».] Τὸ δὲ «προλελεγμένοι» ἀντὶ τοῦ ἐπιλέγδην προτεταγμένοι ὡς πρωτοστάται, εἰ καὶ ἐν τῇ προεκθέσει δεῦτεροι κεῖνται. τούτο δὲ διὰ τὸ ὑπὸ βασιλεῖ τῷ Μενεσθεῖ τετάχθαι, ὃς ἄριστος τάξαι μάχην ἐν τῇ Βοιωτίᾳ μεμαρτύρηται. (η. 691 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κεῖνται ὀνόματα δύο τριβράχεια στρατηγῶν, οἱ δὲ εἰσι Στιχίος Ἀθηναῖος καὶ Δρακίος Ἐπειός (η. 693), καὶ ὅτι ἐν τῷ «πρὸ Φθίων μενεπτόλεμος Ποδάρκης», ὃ καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς εἰρημένοις κεῖται, οὐ πάνυ μὲν δῆλον, ποῖον κύριον καὶ ποῖον ἐπίθετον. ἀστεία δὲ ἡ τῶν ὀνομάτων παράθεσις διὰ τὸ ἐσχηματίζεσθαι πῶς ἀντιθετικῶς. ἐμφαίνει γὰρ ὡς ἄλλως μὲν ποδώκης ἦν ὁ ῥηθεῖς τῶν Φθίων ἡγεμῶν, ἐν μέντοι τῇ μάχῃ μόνιμος καὶ στάσιμος, [υἱὸς ὢν Ἰφίκλου τοῦ Φυλακίδαο, οὗ μνεῖα τῷ ποιητῇ καὶ ἐν ἄλλοις.] Ἰστορεῖ δ' ἐνταῦθα καὶ Μέδοντα πρὸ Φθίων τετάχθαι, νόθον Ὀϊλείδην, τέσσαρσιν ἔπεσιν ἐμπεριγράψας αὐτόν, ἃ καὶ ἐν τῇ ἐξῆς ἀπαραποιήτως κεῖνται ῥαψωδία, ὡς ἐκεῖ φανεῖται. [Ἔγνωσται γὰρ ὡς οὐ φεῖδεται ὁ ποιητὴς οὐδὲ αἰδεῖται καιρίως ταῦτολογῶν. (η. 693–7) Κεφάλαιον δὲ τῶν τεσσάρων στίχων, ὅτι Λοκρὸς ὢν ὁ ῥηθεῖς Μέδων, νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος θεῖοιο, ὥκει ἐν Φυλάκῃ φυγῶν τὴν πατρίδα διὰ φόνον ἀνδρός, ὃς ἦν γνωτός, ἦγουν ἀδελφός, μητριῆς

Ἐριώπιδος, ἣν εἶχεν Ὀϊλεύς. Ἐνθαῶρα τὸ Ἐριώπις κύριον ταῦτοσήμαντον ὄν τῷ βοῶπις, οὐκ ἀπεικὸς δὲ οὐδὲ τοῦ Εὐρώπη κυρίου ὀνόματος.] (η. 701–8) Ὅτι ὁ Λοκρὸς Αἴας «οὐκέτι πάμπαν», τουτέστιν οὐδ' ὅλως, «ἵστατο ἀπ' Αἴαντος Τελαμωνίου οὐδ' ἠβαιόν, ἀλλ' ὡς τ' ἐν νειῶ βόε οἴνοπε πηκτὸν ἄροτρον ἴσον θυμὸν ἔχοντε τιταίνετον, ἀμφὶ δ' ἄρα σφι πρυμνοῖσιν κεράεσσι πολὺς ἀνακηκίει ἰδρῶς, τῷ μὲν τε ζυγὸν οἶον ἐϋξοον ἀμφὶς ἔέργει, ἰεμένω κατὰ ὦλκα, τέμνει δέ τε τέλσον ἀρούρης, ὡς τῷ παρβεβαῶτε μάλ' ἔστασαν ἀλλήλοις». Καὶ ὅρα τὸ συμφερτὸν τῆς ἀρετῆς ὡς ἐν ἄλλοις, οὕτω καὶ ἐν τῇ κατὰ τοὺς Αἴαντας ὁμαιχμία, καὶ ὡς μετὰ μεγάλων κατὰ Σοφοκλεῖν καὶ βαιοὶ ἄριστ' ἂν ὀρθοῖντο. Αἰτία δὲ τῆς τοιαύτης τῶν Αἰάντων, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, συμπνοίας οὐ μόνον ἢ κατὰ τὴν ὁμωνυμίαν συνοχή, ἀλλὰ καὶ μάλιστα τὸ ψιλὸς εἶναι τοὺς Λοκροὺς καὶ δεῖσθαι τοῦ τῶν Σαλαμινίων προβλήματος. (η. 713–8) «Οὐ γὰρ σφιν σταδίη», φησὶν, «ὕσμινη μίμνε φίλον κῆρ. οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας χαλκήρεας ἵπποδασειάς, οὐδ' ἔχον ἀσπίδας εὐκύκλους καὶ μείλινα δοῦρα, ἀλλ' ἄρα τόξοισι καὶ ἐϋστρόφω οἶος 3.540 ἄώτῳ Ἴλιον εἰς ἅμ' ἔποντο πεποιθότες. οἷσιν ἔπειτα ταρφέα βάλλοντες Τρώων ρήγγυντο φάλαγγας», προβαλλόμενοι τοὺς ὀπίστας Σαλαμινίους. (η. 719–22) «Οἷ μὲν γὰρ πρόσθε σὺν ἔντεσι», φησὶ, «δαιδαλέοισι μάρναντο Τρωσὶν τε καὶ Ἐκτορι. οἱ δ' ὅπιθε βάλλοντες ἐλάνθανον, οὐδέ τι χάρμης Τρῶες μιμνήσκοντο, συνεκλόνεον γὰρ ὀϊστοί», οὓς ἀφίεσαν οἱ Λοκροί. τούτοις δὲ συνεπινοητέον κατὰ σχῆμα συλλήψεως, ὡς καὶ λίθοι συνεκλόνουν τοὺς Τρῶας οἱ ἐκ τῶν σφενδονητῶν. ἐϋστροφον γὰρ οἶος ἄωτον ἢ σφενδόνη, ὡς καὶ προδεδήλωται. (η. 709–12) Λέγει δ' ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς καί, ὅτι τῷ μεγάλῳ μὲν Αἴαντι «πολλοί τε καὶ ἐσθλοὶ λαοὶ ἔπονθ' ἔταροι, οἱ οἱ σάκος ἐξεδέχοντο, ὅπποτε μιν κάματός τε καὶ ἰδρῶς γούναθ' ἴκηται», τῷ δὲ μικρῷ οὐχ' ἔποντο Λοκροί. προλεγεγμένοι μὲν γὰρ κἀνταῦθα πρωτοστατοῦσιν οἱ Σαλαμίνιοι, ὀπισθεν δ' αὐτῶν ἦσαν οἱ Λοκροί. Ὅρα δὲ τὴν ῥηθεῖσαν παραβολὴν κατὰ πολλὰ τῷ παραβαλλομένῳ ἀρμόττουσαν, κατὰ τὸ «ἴσον θυμὸν ἔχειν», κατὰ τὸ σπουδαίως ἐνεργεῖν, ὡς καὶ ἰδροῦν, καὶ κατὰ τὸ βραχὺ εἶναι τὸ εἶργον αὐτοῦς ἀπ' ἀλλήλων. γοργότερον δὲ εἰπεῖν, πρὸς τρία ἢ παραβολή, πρὸς ὁμοψυχίαν τῶν δύο ἡρώων, πρὸς τὸ σύμπονον καὶ τὴν σύστασιν, εἰς ἣν καὶ συγκλείει τὴν παραβολήν. (η. 702) Τῶν δὲ τῆς παραβολῆς τὸ μὲν «ἵστατ' ἀπ' Αἴαντος» ἀντὶ τοῦ ἀφίστατο τοῦ Αἴαντος. (η. 703) Νειὸς δὲ ἢ ἄρτι νεαζομένη γῆ, κατὰ δὲ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, ἀνανεουμένη. ἄλλως γὰρ, εἰ προενεώθη, οὐκ ἂν οὕτως ἰδροῖεν οἱ βόες. Οἴνοπες δὲ βόες οἱ οἰνώδεις ἰδεῖν καὶ διὰ τοῦτο μέλανες, καθότι καὶ πόντον οἴνοπά φαμεν τὸν μέλανα. Πηκτὸν δὲ καὶ νῦν λέγει ἄροτρον ὡς τὸ αὐτόγυον, οἷα εἰκός, οὐκ εἰδώς, ἢ καὶ ὡς τὸ εὐποριστότερον λέγων, ἴσως δὲ καὶ τὸ πρωτοπαγῆς ἢ μᾶλλον εὐπαγῆς. (η. 704) Τὸ δὲ «ἴσον θυμὸν ἔχοντες», εἰ καὶ ἐπὶ βοῶν ἐρρέθη, ὅμως οὐκ ἀπέοικε τοῦ ἕνα θυμὸν ἔχοντες, ὃ φθάσας εἶπεν ἐπὶ ἀνδρῶν. ὡς ἐκ μεταφορᾶς δὲ σταθμοῦ ἔφη τὸ «ἴσον θυμὸν». ἄλλως μέντοι ὅμοιον ἐχρῆν θυμὸν κατὰ κυριολεξίαν εἰπεῖν. Τὸ δὲ «τιταίνετον» κεῖται μὲν ἀντὶ τοῦ ἔλκουσι, δηλοῖ δὲ συντονίαν ἔλκυσμοῦ. (η. 705) Ἐν δὲ τῷ «πρυμνοῖς κεράεσιν ἀνακηκίει ἰδρῶς» ἢ τοὺς πολλαχοῦ γῆς κεραελκέας δηλοῖ ταύρους, οἷς διὰ τὸν περὶ κεφαλὴν κάματον ἰδροῦσι τὰ ἐκεῖ, ἢ καὶ ἄλλως παραδηλοῖ, φασὶν, ὅτι συμπαθεῖ τοῖς ποσὶ τὰ κέρατα τῇ διατάσει τῶν νευρῶν. 3.541 διὸ μετὰ κάματον ἤλειπον αὐτὰ κηρῷ ἢ ἐλαίῳ ἢ πίσσῃ. Πρυμνά δὲ κέρατα αἰ ρίζαι τῶν κεράτων, οὐ δήπου γὰρ τὰ ἄνω ἰδροῖ. Τὸ δὲ ἀνακηκίειν, ὃ ἀλλαχοῦ ἐπὶ αἵματος ἔφη, δηλοῦν ἀπλῶς τὸ ἀναδίδοσθαι καὶ ἔξω περὶ τὸν χροῦν ἐπιπολάζειν, παρὰ τὸ κίειν γίνεται, ἵνα ἢ ἀνακίειν, καὶ διπλασιασμῷ ἀνακακίειν, καὶ τροπῇ ἀνακηκίειν. ἐκ τούτου δὲ καὶ ἡ κηκὶς παρὰ Σοφοκλεῖ, ὁμωνυμοῦσα κηκίδι τῇ κατὰ τὸν Γεώργιον εἰς τὸ τεχνικὸν συντελούσῃ μέλαν, ἦν κηκίδιον ἢ κοινολεξία καλεῖ. (η. 706) Τὸ δὲ ζυγὸν οὐδετέρως κἀνταῦθα εἴρηται κατὰ γένους μεταπλασμόν. Ἰστέον δὲ ὡς πολλαχῶς ὁ ζυγός, διὸ

καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ διάφορα. ζυγὸς γὰρ ἵππων, ὅθεν καὶ ἵππος ζύγιος, ζυγὸς βοῶν καὶ τοιοῦτων τινῶν, ἀφ' οὗ τροπικῶς οἱ ὁμόζυγοι [καὶ τὸ διαζύγιον] καὶ τὸ ζυγομαχεῖν, ὃ ἔστιν ἀντερίζειν. ζυγὸς ἐπὶ σταθμοῦ, καθ' ὃν [ζυγοστατοῦντες] λέγονται ἀδικεῖν τινες ἐν ζυγοῖς. ζυγὸς ἐπὶ νηός, ἐξ οὗ ζύγιοι ἐρέται. ἔστι καὶ σανδαλίου ζυγὸς κατὰ Πausανίαν τὸ συνέχον τοὺς δακτύλους, καὶ κιβωτοῦ δέ, ὡς δηλοῖ τὸ ζύγαστρον, ἢ ξυλίνη σορός, παρὰ τὸ ἐζυγῶσθαι οἶον κοίλῳ ζυγάστρω, ἐξ οὗ παρέφθαρται τὸ κοινολεκτούμενον σίγιστρον. καὶ θύρας δὲ ζυγὸς ὁ μοχλός, ὅθεν τὸ ἐπιζυγῶσαι θύρας. Πausανίας δὲ οὕτω φησί· ζυγῶσω ἀντὶ τοῦ καθέξω, δαμάσω. Τὸ δὲ «ζυγὸν οἶον», ἤγουν μόνον, ἐπισημασία ἔστι τῆς, ὡς εἴρηται, βραχυτάτης τῶν ἠρώων διαστάσεως, ἧς χάριν ἢ παραβολή. (ἠ. 707) Τὸ δὲ «ὦλκα» ἐκ τοῦ ἄλοκα γίνεται κατὰ μετάθεσιν, εἶτα καὶ κρᾶσιν τοῦ ᾠα 3.542 καὶ ᾠο εἰς ᾠω μέγα. εὐθεία δὲ αὐτοῦ ἀπαθῆς ἢ ἄλοξ ἀπὸ τοῦ ἀλέγειν, ὃ ἔστι φροντίζειν, γινομένη. φροντὶς γὰρ γῆς καὶ μάλιστα τοῖς γεωπέλαις. Δῆλον δ' ὡς ἡ ἄλοξ μεταθετικῶς κραθεῖσα εἰς τὸ ὦλξ περισπᾶται ἀναγκαίως διὰ τὴν τῆς ὀξείας καὶ βαρείας εἰς περίκλασμα σύνοδον. χρῆσις δὲ αὐτῆς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα. Τέλσον δὲ ἀρούρης, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, ἢ ἀπλῶς τὸ τέλος ἢ τὸ κατ' ἐπιφάνειαν πέρας. Γίνεται δὲ κατὰ μετάθεσιν ἐκ τοῦ τέλος προσλήψει εὐθύς καὶ τοῦ νῦ. οὐ γὰρ ἦν τέλος εἰπεῖν, ἐπεὶ μηδὲν ὄνομα οὐδέτερον εἰς ᾠο λήγει. τὸ γὰρ ἄλλο καὶ ἐκεῖνο καὶ τὰ τοιαῦτα οὐκ ὀνόματά εἰσιν ἀλλ' ἀντωνυμία. (ἠ. 708) Παραβαίνειν δὲ μάλ' ἀλλήλοις τὸ ἐγγὺς βαίνειν, ταῦτόν δ' εἰπεῖν, ἄγχιστα ἐστάναι, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἐφ' ἄρματος παραιβάτης γίνεται. (ἠ. 709 ς.) Τὸ δὲ «πολλοὶ τε καὶ ἐσθλοὶ λαοὶ ἔποντο», ἔταροι δὲ ἦσαν οἱ τοιοῦτοι, πάνυ βαρὺ δηλοῖ τὸ Αἰάντειον εἶναι σάκος, εἶγε τοσοῦτοι καὶ τοιοῦτοι αὐτῷ ἦσαν ἐκδεχόμενοι τὸ σάκος ἄλλοτε ἄλλος μετὰ κάματον, ὃς ἦπτετο αὐτοῦ ὡς μὴ πάνυ φερεπονοῦντος εἰς τοσοῦτον βάρος, εἰ καὶ βουγάιος ἦν, εἰπεῖν καθ' Ἑκτορα. Τὸ δὲ «οὐ» ἐπίρρημα τετράκις λεχθὲν ἐν τῷ «οὐδ' ἄρ Οἰληιάδη Λοκροὶ ἔποντο», καὶ «οὐ γὰρ σφιν σταδίη» καὶ ἐξῆς, καὶ «οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας», καὶ «οὐ γὰρ ἔχον ἀσπίδας» εὐειδῆ φράσιν ἀποτελεῖ, τετραχῆ κείμενον συναπτῶς ἐν στίχων καταρχαῖς. (ἠ. 714 ς.) Τὸ δὲ γε «οὐ γὰρ ἔχον κόρυθας» «οὐδ' ἔχον ἀσπίδας» καὶ ἀλλοῖον ἔχει κάλλος, φρασθὲν ἐπαναφορικῶς κατὰ τὴν τοῦ «ἔχον» ἀναδιπλασίασιν. (ἠ. 713) Ἐν δὲ τῷ «σταδίη ὑσμίνη» τελεία μὲν ἢ φράσις τῷ ποιητῆ. ἀλλαχοῦ γὰρ σταδίην μόνην εἶπεν ἔλλειπτικῶς. Δοκεῖ δὲ τὸ «ὑσμίνη» 3.543 ἐκ τοῦ μίμνιν παρετυμολογεῖν, ὡς τοῖς παλαιοῖς ἀρέσκει. ἀπὸ γὰρ τοῦ ὑπομένειν φασὶ τὴν ὑσμίνην γίνεσθαι, ὑπομίμνην τινὰ οὔσαν. ὡς δὲ καὶ παρὰ τὸ ὕω παράγεται, ἤγουν παρὰ τὸ ἐξ αἱμάτων ὕσμα, δηλον. πάντως δὲ ὁ ἐν ὑσμίνῃ μίμνων μενεδήϊός ἐστι καὶ μενέχαρμος καὶ μενεπτόλεμος. (ἠ. 717) Τὸ δὲ «Ἴλιον εἰς ἅμα ἔποντο», ὃ ἔστιν εἰς Ἴλιον, ταῦτόν κατὰ σχῆμα ἀναστροφῆς πρὸς τὸ «σέο δ' ἐκ τάδε πάντα», ἤγουν ἐκ σοῦ. (ἠ. 721) Τὸ δὲ «οἱ δ' ὄπιθεν» ἐκβολὴν καὶ νῦν ἔχει τοῦ ᾠσ. τὸ γὰρ φυσικὸν ὄπισθεν ἦν. (ἠ. 725–8) Ὅτι Πολυδάμας μέλλων Ἑκτορι συμβουλεύσασθαι τι καὶ δεδιὼς μὴ πάλιν ἐκεῖνος ἐκτραχυνθῆ θρασὺς ὢν, ὡς κἀνταῦθα παρασημαίνεται ὁ ποιητῆς εἰπὼν, ὡς Πολυδάμας θρασὺν Ἑκτορα εἶπε παραστάς, μεθοδεύει τὸν λόγον οὕτω δεξιότατα «Ἑκτορ, ἀμήχανός ἐσσι παραρρητοῖσι πιθέσθαι». διὰ τί; «οὔνεκά τοι», ἤγουν σοί, «περιδῶκε θεὸς πολεμήϊα ἔργα, τοὔνεκα καὶ βουλή ἐθέλεις περιέμμεναι ἄλλων», ἢ περιίδμεναι. τοῦτο δὲ πρέπει πρὸς πάντα ἀνδρεῖον μὲν, οὐ κατορθοῦντα δὲ τὰ εἰς φρόνησιν. Τινὲς μὲντοι ἐλεγκτικώτερον ἐν ἐρωτήσῃ τοῦτο ἀναγινώσκουσιν, οἶον· ἄρά γε, διότι πάνυ ἀνδρεῖος εἶ, νομίζεις ἐπακολουθεῖν καὶ τὸ πάνυ φρονεῖν; Καὶ ὅρα ὅτι ἀνόητον μὲν αὐτὸν οὐ λέγει, τὴν ἀνδρίαν δὲ εἰς φόγον αὐτῷ περιτρέπει, ὡς αἰτίαν εἶναι λέγων αὐτὴν τοῦ μὴ πείθεσθαι τοῖς ὀρθὰ λέγουσι. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐκολάκευσε Πολυδάμας ἐν τούτοις τὸν Ἑκτορα, θεοφιλή καὶ ἀνδρεῖον αὐτὸν ὑποθέμενος, ἐν οἷς εἶπεν, ὅτι θεὸς αὐτῷ περισσῶς ἔδωκεν ἀνδρεῖω εἶναι. Καὶ οὕτω ῥητορικῶς τραχύτητά τε συνεκέρασε καὶ γλυκύτητα, τραχύτητα μὲν,

οἷς ὠνείδισε, γλυκύτητα δὲ τῷ εἰς ἐκεῖνον ἐπαίνῳ. ἦν γὰρ ὁ λόγος, οὐχ' ὡς πάνυ ἀνδρεῖον, οὕτω καὶ πάνυ ἀγαθὸν βουλευτὴν αὐτὸν εἶναι. (η. 729–34) Εἶτα ἐπάγει γνωμικῶς «ἄλλ' οὐ πῶς ἅμα πάντα δυνήσεται αὐτὸς ἐλέσθαι. ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆϊα ἔργα, ἄλλω δ' ἐν στήθεσσι τιθεῖ», ἢ τίθει. «νόον ἐσθλόν. τοῦ δὲ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκονται ἄνθρωποι, καὶ τε πολεῖς ἐσάωσεν», ἦτοι πολλοὺς ἀνθρώπους ἢ καὶ ἄλλως πόλεις ἐσάωσεν–ἀμφοτέρως γὰρ γράφεται–«μάλιστα δὲ κ' αὐτὸς ἀνέγνω». Καὶ σημειῶσαι ὡς ἀνωτέρω ἐπαινέσας 3.544 ἀπλῶς ἐπὶ ἀνδρία τὸν Ἔκτορα ὧδε προκρίνει τῆς ἀνδρίας τὴν φρόνησιν. διὸ ἐκείνην μηδ' ὅλως ἐπαινέσας τὴν φρόνησιν πάνυ ἐσέμνυεν ὠφελιμωτάτην ἀποδείξας αὐτήν. (η. 735) Εἶτα τὴν τοῦ Ἔκτορος εἰσέτι θρασύτητα ὑφορώμενος οὐκ ἐπικρίνει ἀποφαντικῶς, ὅτι ἀγαθὰ ἐρεῖ, ἀλλ' ἐνδοιάζων φησὶν «αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὡς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστον», ἢ ἄριστα. (η. 736–44) Ἐφ' οἷς ἀπὸ τοῦ ᾗ α ᾗ ρ συνδέσμου συνήθως ἀρχόμενος ὡς ἰσοδυναμοῦντος τῷ ἐπειδή, καὶ τὴν αἰτίαν ἐμπεριβόλως προτάξας τῆς ἐπαχθησομένης συμβουλευτικῆς ἀξιώσεως, καὶ εἰπὼν «πάντη γὰρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηκε, Τρῶες δὲ μεγάθυμοι ἐπεὶ κατὰ τεῖχος ἔβησαν, οἱ μὲν ἀφεστᾶσι σὺν τεύχεσιν, οἱ δὲ μάχονται παυρότεροι πλεόνεσσι κεδασθέντες κατὰ νῆας», ἐπάγει ἀξιώσιν ταύτην «ἄλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους· ἔνθεν δ' ἂν μάλα πᾶσαν ἐπιφρασσάμεθα βουλήν ἢ κεν ἐνὶ νήεσσι πολυκλήϊσι πέσοιμεν, αἶ κ' ἐθέλοι θεὸς δόμεναι κράτος, ἢ κεν ἔπειτα παρ νηῶν ἔλθοιμεν ἀπήμονες». (η. 744–7) Ἐφ' οἷς παρρησιασάμενος τὸ κινδυνῶδες τῆς μάχης ἐμφῆναι–ἤδη γὰρ καὶ τῷ Ἔκτορι ἐπῆλθε γινώσκειν τοῦτο–φησὶν «ἦ γὰρ ἔγωγε δεῖδω μὴ τὸ χθιζὸν ἀποστήσωνται Ἀχαιοὶ χρεῖος, ἐπεὶ παρὰ νηυσὶν ἀνὴρ ἄτος πολέμοιο μίμνει, ὃν οὐκέτι πάγχυ μάχης σχήσεσθαι οἶω». Καὶ ὁ Ἔκτωρ ἐπὶ τούτοις, εἰ καὶ φθάσας ἐθρασύνθη κατὰ τοῦ Πολυδάμαντος, ἀλλὰ νῦν ἀναγκάως αὐτῷ πείθεται. (η. 748) Φησὶ γὰρ ὁ ποιητὴς «ὡς φάτο Πουλυδάμας, ἅδε δ' Ἔκτορι μῦθος ἀπήμων». Καὶ διδάσκει ἐντεῦθεν, ὡς δεῖ τοὺς ἐχέφρονες ἑαυτοὺς ἐνδιδόναι τοῖς καιροῖς. οὕτω καὶ Ἀγαμέμνων ἐν τῇ πρὸ τούτων Ἐπιπλήσει μεμψάμενος καὶ ἐπιπλήξας Ὀδυσσεῖ καὶ Διομήδει ὕστερον ὄνειδιζόντων ἠνέσχετο αὐτῶν. (η. 730) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «ἄλλω μὲν γὰρ ἔδωκε θεὸς πολεμῆϊα ἔργα» προσγράφει κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὁ Μαλλώτης Ζηνόδοτος καὶ τοῦτον τὸν στίχον «ἄλλω δ' ὀρχηστύν, ἐτέρω κίθαριν καὶ ἀοιδήν». Δῆλον δ' ὡς ἀχρεῖοι τὸ ἔπος τοῦτο τὴν Ὀμηρικὴν ἔννοιαν, ἧς ὁ σκοπὸς εἶς καὶ μόνος ἀνδρίαν συγκρίναι φρονήσει, μᾶλλον δὲ τὸν ἀνδρεῖον Ἔκτορα τῷ σοφῷ Πολυδάμαντι. διὸ καὶ ὁ λόγος τρόπον τινὰ οὕτω προάγεται· ἄλλω μὲν δέδοται πολέμου ἔργα, οἷον σοὶ τῷ Ἔκτορι, ἄλλω δὲ νοῦς ἐσθλός, ὡς νῦν ἐμοὶ 3.545 τῷ Πολυδάμαντι. ἐκ περισσοῦ γοῦν ὁ ῥηθεὶς στίχος παρεντέθειται ὡς ἂν μερικαῖς ἐννοίαις ἐπιχειρηματικώτερον πυκνωθῆ ὁ τόπος οἷα ἐλλιπής. [Δῆλον δ' ὅτι οὐκ ἐνταῦθα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἀλλαχοῦ τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως παρενθέσεις εὔρηται στίχων, ὡς οἱ παλαιοὶ σημειοῦνται. ἐν ἄλλοις δὲ ἀνάπαλιν ἐξωθοῦνται ἀθετούμενοι, ὡς καὶ αὐτὸ παραδέδοται, οὗ ἔνεκα ὁ γραφικὸς ὀβελὸς ἐξεύρηται. Ταῦτα δὲ οὐκ ἐπὶ μόνου γίνεται Ὀμήρου, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἐτέρων. παρὰ Σοφοκλεῖ γοῦν, ἵνα τὸ Ζηνοδότειον ὑποδειχθῆ, προστίθεται στίχος ἐν τῷ «τὰς γὰρ ἠδονὰς ὅταν προδῶσιν ἀνδρὸς οὐ τίθημι' ἐγώ. πλούτει τε γὰρ κατ' οἶκον, εἰ βούλει, μέγα» καὶ τὰ ἐξῆς. ἐν τούτοις γὰρ μετὰ τὸ «οὐ τίθημι' ἐγώ» ἔχουσι τὰ ἀκριβῆ ἀντίγραφα τὸ «ζῆν τοῦτον, ἀλλ' ἔμψυχον ἠγοῦμαι νεκρόν», ἵνα λέγη ὁ Τραγικὸς ὅτι, ὅταν πρόδοτος γένηται τινὶ ἢ ἠδονή, οὐ τίθημι ἐγὼ ζῆν ἔτι τὸν ἄνδρα τοῦτον, ἀλλὰ ψεύδεσθαι τὴν ζωὴν, οὐ σκιάν ἀΐσσοντα οὐδὲ «ἄερος κίνυγμα» ἢ τοιοῦτόν τι, ἀλλ', εἰ καὶ σκληρὸν εἰπεῖν, νεκροζῶντα. ὁ δὲ ἀστειώτερον τοῦ ἠμίζων καὶ τῶν ἄλλων ὅσα τοιαῦτα. ἔστι δὲ ἡ ῥηθεῖσα προσθήκη ἀναγκαιοτέρα πάνυ τῆς τοῦ Ζηνοδότου ὡς βελτιοῦσα διάνοιαν.] Ἐτι ἰστέον καὶ ὡς οὐ μόνον οἰκεῖον ἔθος ποιεῖ Ὀμηρος μνησθεὶς πάλιν Ἀχιλλέως, καθὰ μετ' ὀλίγα καὶ τῆς Ἑλένης–φιλεῖ γὰρ

μεμνήσθαι καὶ αὐτῆς, εἰ καὶ μὴ καθάπερ τοῦ Ἀχιλλέως-, ἀλλὰ 3.546 καὶ προαναφωνεῖ, ὡς μετ' οὐ πολὺ τὸν Ἀχιλλεῖα εἰς μάχην ἐξεγερεῖ, οὗ μνήμην εἰωθὼς Ὅμηρος παρενσπεῖρειν τῇ Ἰλιάδι κατὰ τινα ποσὰ διαστήματα ἐντεῦθεν καὶ ἐπὶ τὰ ἐξῆς φιλοτιμήσεται μάλιστα συχνότερον μεμνήσθαι αὐτοῦ. Ἔτι σημειῶσαι καὶ ὅτι πλάττει ὁ ποιητὴς τὸν Πολυδάμαντα συμβουλεύσαντα κληθῆναι πάντας τοὺς τῶν Τρώων ἀρίστους, ἵνα συναχθέντων εἰς μάχην ταχὺ οὕτω γένηται τὸ μέγα ἔργον, ἢ ἑτεραλκῆς νίκη κατὰ τῶν Ἀχαιῶν, μεθ' ἣν ἀναστήσεται τοῦ μηνίειν ὁ Ἀχιλλεύς. (η. 725) Πολυδάμας δὲ φερωνύμως ἢ κατ' ἐνέργειαν ὁ πολλοὺς δαμάζων ἐν τῷ νικᾶν. [Ὁποίου δὴ λόγου καὶ ὁ πρὸ τούτων Χερσιδάμας καὶ ὁ Ἰφιδάμας, ἥδη δὲ πως καὶ ὁ Ἀμφιδάμας, ἐν ᾧ ἀμφιδεξιότητος ἔμφασις, οὐχ' ἤκιστα δὲ σὺν ἄλλοις καὶ ὁ Ἀστυδάμας, οὗ παροιμία ἐξώρμηται τὸ σαυτὸν ἐπαινεῖς ὡσπερ Ἀστυδάμας, ἔτι δὲ καὶ ὁ Λαοδάμας.] ἢ ὁ πολλὰ δαμασθεῖς, ὅ ἐστι πολλοῖς πράγμασιν ἐντριβῆς, οὗ καθ' ἑτεροίαν ἔννοιαν ὁ Ἀδάμας, καὶ οὐ μόνον ὁ καὶ μετ' ὀλίγα Ὅμηρικός, τὸ κύριον, ἀλλὰ καὶ ὁ παρὰ τοῖς ὕστερον ὁμώνυμος αὐτῷ λίθος, ἑτεροιοῦμενοι αὐτοὶ τοῦ ἀδμῆς βουῆς καὶ τῶν τοιούτων, ὑφ' ὧν ἀλλοία τις ἔννοια δηλοῦται. (η. 726) Τὸ δὲ «ἀμήχανος» τί δηλοῖ, ἀλλαχοῦ ἐρρέθη. Τὸ δὲ «παραρρητοῖσιν» ἢ κατὰ γένος ἀρσενικὸν νοητέον, ἵνα λέγη ὡς οὐ θέλεις πείθεσθαι. τοῖς παραινουῖσιν, ἢ κατὰ οὐδέτερον ἀντὶ τοῦ οὐ πείθη παραμυθήμασι, παραιφάσεσιν, ὃ καὶ κάλλιον. ἀλλαχοῦ γὰρ παραρρητοὺς οὐ τοὺς παραινούντας εἶπεν ἀλλὰ τοὺς παραινουμένους. (η. 727) Τὸ δὲ «πολεμῆια ἔργα» πλεονασμὸν ἀναντίρρητον ἔχει τοῦ ἦ, καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν ὡς διάλυσιν ἐνταῦθα διφθόγγου γέγονε, καθὰ ἐν τῷ ἀρήϊα καὶ τοῖς τοιούτοις. ὥστε καὶ ἐν τῷ «ξυνήϊα κείμενα πολλὰ» δυνατὸν τοιοῦτον εἶναι πλεονασμὸν, καὶ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἐκ τοῦ ξυνὸν ξύνειον διαλέλυται. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ξεινήϊον, ὅ ἐστι ξένιον. (η. 729) Τὸ δὲ μὴ δύνασθαι αὐτὸν τινα πάντα ἐλέσθαι παρεφράσθη μὲν ἐκ τοῦ «ἐκὼν δ' οὐκ ἂν τις ἔλοιτο», ἔμπαλιν ἔχον πρὸς τὸ «εἰ δὲ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δὲ κεν αὐτὸς ἔλωμαι». εἴη δὲ ἂν ἴσον τῷ μὴ εἶναι πάντα τοῖς βροτοῖς αὐτάγρετα, ὅπερ ἀλλαχοῦ λέγει ὁ 3.547 ποιητὴς. (η. 731) Ὅρχηστὺν δὲ λέγοι ἂν τὴν ἐπαινουμένην, [ὅποια καὶ ἡ τῶν Περσῶν, περὶ ὧν ἱστορεῖται ὅτι Πέρσαι ὡσπερ ἵππεύειν, οὕτω καὶ ὄρχεῖσθαι ἐμάνθανον, νομίζοντες ἐντεῦθεν ἐμμελῆ τινὰ λαμβάνειν γυμνασίαν τῆς τοῦ σώματος ῥώμης. Λέγονται δὲ καὶ παρὰ βασιλεῖ Ἀντιόχῳ τῷ ἐπικληθέντι Μεγάλῳ ἐν τῷ δεῖπνῳ πρὸς ὄπλα ὄρχεῖσθαι οὐ μόνον οἱ βασιλέως φίλοι, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς. καὶ Πολυσπέρχων δέ, φασίν, οὐδενὸς Μακεδόνων δεύτερος οὔτε τὴν στρατηγίαν οὔτε τὴν ἀξίωσιν ὠρχεῖτο, καίτοι πρεσβύτερος ὢν. Ἦν δὲ πολεμικὴ ὄρχησις καὶ ἡ πυρρίχη, ἣν ἔνοπλοι παῖδες ὠρχοῦντο, κληθεῖσα ἀπὸ Πυρρίχου, ἀνδρὸς Λάκωνος, καὶ παραμείνασα μέχρι πολλοῦ ἐν Λακεδαιμόνι, καλουμένη καὶ χειρονομία. Ὅτι δὲ καὶ ἀγεννεῖς ὄρχησις ἦσαν, ὅποια καὶ ἡ τῶν κωμικῶν, ἀλλαχοῦ δηλοῦται.] Κίθαριν δὲ τὴν κιθαρωδικὴν ἐπιστήμην, ὡς που καὶ τόξον τὴν τοῦ τοξεύειν τέχνην. διὸ καὶ ἐπῆκται διὰ σαφήνειαν τὸ «καὶ αἰοιδῆν». τοῦτο δὲ καὶ ἄλλως ἀκριβῶς ἐπῆκται διὰ τὸ μὴ πάντα τὸν ἔχοντα κίθαριν ἔχειν καὶ αἰοιδῆν. (η. 732) Τὸ δὲ «τιθεῖ», ὅ ἐστι τίθησι, «νόον» ἀρχὴ ἐστὶ τοῦ λέγειν συνθέτως νουθετεῖν. εἰ δὲ καὶ βαρυτόνως τίθει γράφεται, σημαίνει μὲν τὸ αὐτό, εἴληπται δὲ χρόνος ἀντὶ χρόνου, ἀντὶ ἐνεστώτος δηλαδὴ παρατατικός. [Τὸ δὲ «ἐν στήθεσσι τίθεσθαι νόον» ἐμφαντικὸν ἐστὶ τοῦ ἐν καρδίᾳ εἶναι τὸ λογιστικόν.] Καλλοποιὸν δὲ σχῆμα τὸ «ἄλλω» τρεῖς κείμενον ἐν ἀρχῇ στίχων ἐπαναφορικῶς, ὧν ἐν μέσῳ κεῖται καὶ τὸ «ἐτέρω» οὐκ Ἀττικῶς, ἀλλ' ὡς ἀπλῶς ἰσοδυναμοῦν τῷ ἄλλω. (η. 732 ς.) Τὸ δὲ «νόον ἐσθλόν» πρὸς διαστολὴν τοῦ μὴ τοιούτου νόου εἴρηται. Τὸ δὲ «τοῦ δέ τε πολλοὶ ἐπαυρίσκονται» παρόμοιον ἐστὶ τῷ «πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος». παράγωγον δὲ τοῦ ἐπαυρεῖν τὸ ἐπαυρίσκω κατὰ τὸ ῥυῖσκω καὶ ὅσα τοιαῦτα. (η. 734) 3.548 Τὸ δὲ «ἀνέγνω» Ἴωνες μὲν καὶ ἐπὶ πειθοῦς τιθέασιν, ὡς δηλοῖ καὶ Ἡρόδοτος 3.548 ἐν τῷ

«ἀναγινώσκεις βασιλέα στρατεύεσθαι», ἦτοι ἀναπείθεις, Ὅμηρος δὲ νῦν ἀντὶ τοῦ ἔγνω, ἦσθετο, ἐπαυρίσκων δηλαδὴ τοῦ καλοῦ. Καὶ ἐτέρως δέ, τὸ ἀνέγνω ἀντὶ τοῦ γνῶσιν ἔσχε καὶ σοφίαν καὶ νόησιν, ἵνα εἴη ῥηθὲν ἀστείως πρὸς σύγκρισιν ἀνδρίας, ὡς αὐτῆς μὲν τὸ σεμνὸν ἐχούσης ἄλλως ἐν τῷ σῶζειν ἐτέρους–πρακτικὴ γὰρ ἐστὶν ἀρετὴ–, τῆς δὲ νοήσεως, κἂν μὴ τινὰς ἔχη σῶζειν, ὅμως καὶ οὕτως αὐτάρκως ἐχούσης διὰ τὸ αὐτῆς γνωστικόν. δοκεῖ δὲ καὶ μυκτῆρά τινα ἔχειν οὕτως ἢ ἔννοια, μονονουχὶ λέγοντος τοῦ Πολυδάμαντος ὡς, κἂν μὴ πεισθεῖη ὁ Ἔκτωρ ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν Τρώων, ἀλλ' αὐτὸς οὐδὲν ἤττον σοφός ἐστι βουλευτῆς καὶ γνωστικός, νοῦν ἔχων ἐσθλόν, οὗ ἔστερησθαι νῦν ὁ Ἔκτωρ δοκεῖ. Ἔτι καὶ ἄλλως, τὸ «μάλιστα αὐτὸς ἀνέγνω» οὐ μόνον ἀντὶ τοῦ μάλιστα ἔγνω αὐτὸς τὴν σωτηρίαν ὡς ἑαυτὸν πρὸ τῶν ἄλλων σῶζων, ἀλλὰ καὶ ἀντὶ τοῦ τῆς πρώτης ἐστὶ τάξεως τῶν ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ὡς αὐτὸς μόνος ἄνωθεν γνοὺς τὸ ποιητέον καὶ τοῖς ἄλλοις εὖ εἰπὼν, εἴπερ ἐκεῖνος «πανάριστος, ὃς αὐτῷ πάντα νοήσει». (η. 736) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι στέφανον μὲν ἐνταῦθα ἔφη ὁ ποιητὴς ὡς ἐπὶ κύκλου, ἀγωνιστικὸν δὲ οὐκ οἶδε στέφανον ἢ συμποτικόν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Τὸ δὲ «στέφανος δέδηεν» ἦν ἂν κακόζηλον, εἰ μὴ τὸ πολέμου προσέκειτο. στέφανος μὲν γὰρ ἀπλῶς οὐκ ἐκκαίεται, ὁ δὲ τῆς καυστηριᾶς δηΐδος εἰκότως ἂν οὕτω πάσχειν λέγοιτο. (η. 740) Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ γάρ, ὡς εἴρηται, ἀρξάμενος ἐν τῷ «πάντη γὰρ στέφανος πολέμοιο» ἀποδίδωσι τὴν ἔννοιαν ἐν τῷ «ἀλλ' ἀναχασσάμενος κάλει ἐνθάδε πάντας ἀρίστους», οἴονεῖ εἰπὼν ὡς, ἐπειδὴ πάντη σε ἢ μάχη κυκλοῖ, ἀλλ' ἀναποδίσας ποίησον τόδε τι. καὶ ἔχει διχῶς ἐνταῦθα τὸ καινὸν ἢ φράσις, ὅτι τε ἤρξατο ἀπὸ τοῦ ᾱ-γ-α-ρ κατὰ σχῆμα περιβολῆς, καὶ ὅτι ἢ ἀπόδοσις ἔχει τὸν ᾱ-λ-λ-α σύνδεσμον περιπτόν. σύνηθες δὲ Ὅμηρῳ οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα ποιεῖν. 3.549 (η. 737) Τὸ δὲ «Τρῶες μεγάθυμοι», ἐπιστατικῶς εἴρηται διὰ τὸ τοιούτους εἶναι πάντας, οἱ παυρότεροι πλεόνεσσι γενναίως μάχονται. (η. 738) Τὸ δὲ «σὺν τεύχεσι» ῥᾶον εἶναι δηλοῖ ἀναμαχήσασθαι τοὺς Τρῶας ἐνόπλους ἐστῶτας καὶ ἐτοίμους πολεμεῖν. (η. 740 ς.) Τὸ δὲ «κάλει ἐνθάδε πάντας» ἕως τοῦ «ἐπιφρασσαίμεθα βουλήν» χρήσιμον εἰς ἀγυρμὸν συγκλήτου. (η. 742 ς.) Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ «ἐν νήεσσι πέσωμεν, εἰ θέλει θεὸς δοῦναι κράτος» ἀριδῆλως ἐνταῦθα κεῖται ἀντὶ τοῦ ἐμπέσωμεν, ὃ ἐστὶ βιαίως ἐπεισπέσωμεν, ἐπελευσόμεθα. Μήποτε δὲ καὶ εἰς φήμην τοῦτο ἀπαίσιον παρέρριπται, ὡς ἐν χρησιμοῦ λοξότητι καθ' Ὀμηρικὴν δεξιότητα, ὡς τοῦ Πολυδάμαντος μὲν ἐπ' ἀγαθῷ εἰπόντος, τῆς δὲ τύχης ἄλλως ἀποβησομένης, ὡς πολλῶν Τρώων ἐκεῖ πεσομένων μετ' ὀλίγα ὑπ' Ἀχαιῶν. Οὕτω καὶ στρατηγός τις διὰ γεφύρας εἰς πολεμίαν γῆν ἐμβαλὼν καὶ ἐπιτάξας καταλῦσαι γέφυραν, ἵνα μὴ τις ἀποστραφῆ, ἐλάλησε μὲν εἰς καλόν, ἵνα μὴ τινες τῶν περὶ αὐτὸν δειλανδρήσαντες ἀναχωρήσωσι, τὸ δ' ἄλλως ἀπέβη. πάντων γὰρ ἠττηθέντων οὐδεὶς ἐπανεστράφη. Καὶ ἔχει πάνυ πολλὴν ῥοπήν εἰς τοιαύτην ἔννοιαν ὁ σχηματισμὸς τῆς ῥηθείσης φράσεως καὶ κατὰ τὸ «αἶ κ' ἐθέλησι θεὸς δόμεναι κράτος» καὶ ἐξῆς. ἔνθα φανερώς καὶ ἕτερα κειμένη κρυπτὴ διπλὴ ἀμφίβολον ποιεῖ, τίσι θεὸς δώσει κράτος, εἴτε Τρωσὶν εἴτε Ἀχαιοῖς, ὥσπερ ὕστερον καὶ παρὰ Κροίσῳ ἦν ἄδηλον τὸ καταλῦσαι μεγάλην ἀρχήν, εἴτε τὴν Περσικὴν εἴτε τὴν τῶν Λυδῶν. (η. 745) Τὸ δὲ «ἀποστήσονται τὸ χθιζὸν χρέος» τινὲς μὲν γράφουσιν ἀποτίσονται. οὐκ ἀρέσκονται δὲ οἱ σοφοί, ἀλλὰ θέλουσιν εἶναι ἀποστήσονται ἀντὶ τοῦ ἀποσταθμίσωσιν, ἦγουν σταθμῷ ἀποδώσουσιν ἢ λήψονται, καὶ ὅπερ ἡμεῖς χθὲς νικῶντες ἐλάβομεν, αὐτοὶ σήμερον εἰσπράζονται. Γίνεται δὲ ἢ λέξις παρὰ τὸ ἰσῶν, τὸ ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ λεγόμενον, ἐξ οὗ καὶ στατήρ τὸ νόμισμα, καὶ μεταστήσαι τὸ ἐν ἀλλαγῇ μετασταθμῆσαι. Ἰστέον δὲ ὡς ῥητορικὴ ἀλληγορία τὸ ῥηθὲν ἐστίν. λέγει μὲν γὰρ ὡς περὶ σταθμιζομένου χρέους, αἰνίττεται δὲ ἀντισηκῶσιν πράξεως. (η. 746) Τὸ δὲ πρωτότυπον χρέος, ἐξ οὗ τὸ χρεῖος, ὅτι καὶ ἐκτείνεται καὶ συστέλλεται, δηλοῖ ὁ οὕτω γράψας ἐν ῥητορικῷ Λεξικῷ 3.550 χρέος Ἀττικοὶ καὶ Ἴωνες, ὡς Πλάτων καὶ

Δημοσθένης, διὰ τοῦ ᾧ δηλαδὴ μεγάλου. λέγουσι δέ, φησί, καὶ χρέος, ἐν συστολῇ δηλονότι. καὶ τοῦτο μὲν, φησί, διαφέρουσαν ἔχει γενικὴν, τοῦ χρέους γάρ, τὸ δὲ χρέως τὴν αὐτήν. τὰ σύνθετα δὲ μᾶλλον διὰ τοῦ ᾧ· ὑπέρχρεως, ἀξιόχρεως. Ἐν δὲ τῷ «ἀνήρ ἄτος», ὃ ἐστὶν ἀκόρεστος, «πολέμοιο» ὅρα, ὡς ὠκνησεν ὁ Πολυδάμας εἰπεῖν τὸ τοῦ Ἀχιλλεύος ὄνομα πρὸς τε θεραπείαν Ἑκτορος καὶ ὅτι μισεῖ καὶ αὐτὸς τὸν ἥρωα ὡς δεινὸν πολέμιον, [ἵνα κατὰ τὸ «εἶθε ἀπ' οὐατος ἐμοὶ γένοιτο», ἦγουν μὴ ἀκουσθεῖν τόδε τι, οὕτω δοκοίη διανοεῖσθαι ὁ Πολυδάμας τὸ ἀπὸ στόματος ἐμοὶ ὁ Ἀχιλλεὺς γένοιτο, ἦγουν εἶθε μηδὲ λαλοῖτο.] (η. 748) Τοῦ δὲ «ἄδεν», ἦγουν ἦρεσε, συστέλλεται μὲν ἡ παραλήγουσα, τὸ δὲ αὐτῆς πνεῦμα οὐ πάνυ δηλον. δύναται γὰρ καὶ δασύνεσθαι ἀπὸ τοῦ ἦδω, ἵνα δηλοῖ τὸ ἠδὺς ἔδοξε, καὶ ψιλοῦσθαι δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ ἄδειν, ὃ ἐστὶν ἀρέσκειν. ἀμφοτέρως δὲ τὸ τοιοῦτον ῥῆμα δευτέρως ἐστὶν ἐνεργητικὸς ἀόριστος. (η. 751–3) Ὅτι βοηθοῦ σπουδαίου λόγος πρὸς συστράτηγον τὰ τοῦ Ἑκτορος πρὸς τὸν Πολυδάμαντα, ἦγουν τὸ «σὺ μὲν αὐτοῦ ἐρύκακε πάντας ἀρίστους, αὐτὰρ ἐγὼ κείσε εἶμι καὶ ἀντιόω πολέμοιο, αἶψα δ' ἐλεύσομαι αὐτίς, ἐπὴν εὖ τοῖς ἐπιτείλω», ἦγουν ἐπιτάξω, ἐντείλωμαι, ὃ δὴ καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται. [Ὡς δὲ καὶ παθητικῶς τὸ τοιοῦτον ῥῆμα λέγεται, δηλον καὶ ἐκ τοῦ «ἐπετείλατο Παλλὰς Ἀθήνη».] (η. 754 ς.) Ὅτι εἰπὼν ὁ ποιητής, ὡς ὁ Ἑκτωρ «ὠρμήθη ὄρει νιφόνετι ἐοικώς, κεκληγώς», ἐπάγει «διὰ δὲ Τρώων πέτετο καὶ ἐπικούρων», δύο μίξας παραβολὰς οὕτω γοργῶς. Καὶ ὅρα ὡς ἐκ βαρυτάτου σώματος καὶ ἀκινήτου, τοῦ ὄρους δηλαδὴ, εἰς πτηνὸν μετεωρίζει τὸν Ἑκτορα διὰ τοῦ «πέτετο», ἐκεῖνο μὲν διὰ τὸ μέγεθος τοῦ ἥρωος καὶ τὸ ὑπερφαίνεσθαι τῶν λοιπῶν, τοῦτο δὲ διὰ τὸ ταχὺν εἰς μάχην εἶναι καὶ κοῦφον ὀπλίτην. ὅτε δὲ γε ὄρει τὸν Ἑκτορα εἰκάσας οὐκ ἐπήγαγε τὸ πέτεσθαι, οὐ πάνυ σεμνὸς ἦν ὁ λόγος, ἀλλὰ νωθρεῖαν τινὰ ὑπέφαινε τοῦ ἀνδρός, καθὰ καὶ Ἑκτωρ ἐν τοῖς ἐξῆς βουγαῖον τὸν Αἴαντα εἰπὼν ἀργίαν ὄνειδίζει καὶ βραδυκινήσιαν τῷ ἥρωϊ. Ὅρα δὲ καὶ ἄλλως τὴν τέχνην τοῦ ῥήτορος. οὐ γὰρ ἀμέσως ἐκ τοῦ ὄρους καταβάς ἢ μεταβάς πτεροῖ τὸν Ἑκτορα, ἀλλὰ διὰ μέσου τοῦ «κεκληγώς», ὁ ἐπὶ ὀρνέων κυριολεκτεῖται, ἀφ' οὗ λαβὼν ἀφορμὴν ἐπήγαγε τὸ «πέτετο». (η. 756) Ὅτι εἰ καὶ οἶδασιν αἱ ἱστορίαι 3.551 Ἀγαπήνορά τινα ἥρωα, ἀλλ' ἐνταῦθα ἐπιθετὸν ἐστὶ Πολυδάμαντος. Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ τὸ ἀνώλεθρος διὰ τοῦ ᾧ μικροῦ κοινότερον, οὐ μὴν Ἀττικῶς. (η. 761) Φησί γὰρ «τοὺς δ' εὗρεν οὐ πάμπαν ἀπήμονας οὐδ' ἀνολέθρους». (η. 763) Λέγει δὲ ὁ ποιητής καὶ τὸ «ἔκειντο ψυχὰς ὀλέσαντες», ὡς οἶά τι κτῆμα, ὃ ἐστὶ θανόντες. ἀφ' οὗ λαβὼν Εὐριπίδης ἔφη τὸ «Ἑκτορός τ' ἀπόλλυται ψυχῆ». (η. 764) Ἐμφαίνει δὲ καὶ διαφορὰν συνήθη τοῦ βάλλειν καὶ οὐτάζειν εἰπὼν «ἐν τείχει ἔσαν βεβλημένοι οὐτάμενοί τε». (η. 765) Φησί δὲ καὶ τὴν μάχην δακρυόεσαν μυθικώτερον κατὰ σῶμα, ὡς τοιαύτην καὶ πλαττομένην τῷ μύθῳ καὶ ζωγραφουμένην οἶα μὴ ἰλαράν, ἄλλως μέντοι ὡς δακρυοποιόν. (η. 766) Μέμνηται δὲ καὶ τῆς Ἑλένης, εἰπὼν «δῖον Ἀλέξανδρον, Ἑλένης πόσιν ἠὲ κόμοιο». ἐνθα λέγουσι μὲν οἱ παλαιοὶ καὶ ἄλλα, προστιθέασιν δὲ καὶ ὡς ὁμοίον τί φησιν ὁ ποιητής, ὡς εἴπερ εἶπεν ὅτι ἠθέλεν ἀνὴρ εἶναι αὐτῆς. Σημειοῦνται δὲ καὶ ὡς οὐδέποτε τὸν Μενέλαον πόσιν αὐτῆς ὁ Ὅμηρος ἐκάλεσε. (η. 767) Λέγει δὲ καὶ στρατηγικὸν ἔπαινον Ἀλεξάνδρου τὸ «θαρσύνοντα ἐτάρους καὶ ἐποτρύνοντα μάχεσθαι». (η. 769) Ὅτι καὶ νῦν ὁ Ἑκτωρ τὸν Πάριν μεμφόμενος προσέφη αἰσχροῖς ἐπέεσσιν, εἰπὼν ὡς ἐν τῇ γ' ῥάψωδι «Δύσπαρι, εἶδος ἄριστε γυναιμανὲς ἠπεροπευτά». (η. 770–3) Εἶτα ἐρωτήσας, ποῦ Δηΐφοβος καὶ Ἐλενος καὶ Ἀσιάδης Ἀδάμας καὶ Ἄσιος, Ὑρτάκιός, ποῦ δὲ Ὀθρυονεύς, ἐπάγει ἃ καὶ ἀλλαχοῦ κεῖνται «νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης Ἴλιος αἰπεινή, νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος» ἦτοι τέλειος, ἀνελλιπής. Καὶ ὅρα οἶα λαλεῖ ὁ θυμός. πρῶτα μὲν γὰρ οὐκ ἤδη κἂν οἱ πέντε κεῖνται, ὤλετο ἡ Τροία, εἶτα καὶ μεμπτέος ὁ Ἑκτωρ ἐστίν, ὃς ἀναγκάσας διαβῆναι τὸ τεῖχος γέγονεν αὐτοῖς ἀπωλείας αἴτιος, εἰ καὶ νῦν ἐτέρῳ τὴν αἰτίαν προσάπτει, ὃ

δυσκολαινόντων ἴδιον. καὶ μὴν εὔρε τὸν Πάριν θαρσύνοντα ἐτάρους, ὡς ἐρρέθη, καὶ εἰς μάχην ὀτρύνοντα. (η. 775) Διὸ καὶ ἐξελέγχει αὐτὸν ἐκεῖνος λέγων «ἐπεὶ σοὶ θυμὸς ἀναίτιον αἰτιάσθαι» καὶ τὰ ἐξῆς. ἔνθα σημειῶσαι ὅτι οὐδὲ τὸ τοῦ Ἀχιλλέως ἦθος ἀνόμοιον πρὸς Ἑκτορα, εἶγε καὶ αὐτὸς τάχα κεν ἀναίτιον αἰτιόωτο, ὡς προέγνωσται. (η. 768) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ προσέφη οὐδὲ ἐνταῦθα ἔχει παρακείμενον ὄνομα, καὶ μὴν πρὸ βραχέων ἔφη συνήθως «καὶ μιν φωνήσας ἔπεα προσηύδα», καὶ ἔτι πρὸ αὐτοῦ ἐν τῷ «θρασὺν Ἑκτορα 3.552 εἶπε παραστάς». ἔνθα οὐ συνήθως τῆ φράσει τῆ ὕστερον συντέτακται τὸ Ἑκτορα, οὔτε πρὸς τὸ εἶπεν οὔτε πρὸς τὸ παραστάς. οἱ γὰρ μεθ' Ὀμηρον ἐν τούτοις δοτικὴν οἶδασι σύνταξιν. (η. 769) Καὶ ὅτι τὸ «εἶδος ἄριστε» δεῖ κἀνταῦθα συνάπτειν πρὸς τὸ «γυναιμανὲς ἠεροπευτά» καὶ ὑφὲν ἀναγινώσκειν, ἵνα λέγη· ὦ καλὲ ἐπὶ μοιχείᾳ καὶ ἀπάτη γυναικῶν. οὐ γὰρ αὐτὸ τὸ κάλλος ψεκτὸν καθ' αὐτό. ἐρεῖ γοῦν Ἀχιλλεὺς «οὐχ' ὀράας οἶος κἀγὼ καλὸς τε μέγας τε». (η. 771) Τὸ δὲ Ὑρτακος πρὸ δύο συλλαβῶν ἔχει τὸν τόνον κανονικῶς. Τὰ γὰρ εἰς ᾗ κ ὀ τρισύλλαβα τὴν πρώτην συλλαβὴν ἔχοντα λήγουσαν εἰς ἀμετάβολον προπαροξύνονται· Λάμψακος, Ὑρτακος, Ῥύνδακος, οἶον «Ῥύνδακον ἀμφίβαθύσχοινον». οὕτω ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου. Καὶ σκοπητέον, εἰ καλῶς ποιοῦσιν οἱ παρὰ Λυκόφρονι τὸ Ῥύνδακος ὀξύνοντες, [οὔ ποταμοῦ ὄντος φυλάττεται μέχρι καὶ νῦν τὸ ὄνομα.] (η. 772) Ἐν δὲ τῷ «κατ' ἄκρης» λείπειν τινὲς φασὶ τὸ πόλεως, ἵνα λέγη «κατ' ἄκρης πόλεως», ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ κῦμα τὸν Ὀδυσσεῖα ἤλασε κατ' ἄκρης, δηλαδὴ κεφαλῆς. Ἔτεροι δὲ ἀκούσαντες πού Ὀμήρου εἰπόντος κρήθεν ἀντὶ τοῦ κάρηθεν καὶ ἐκ κεφαλῆς, νοοῦσι καὶ ἐνταῦθα μονοσυλλάβως τὸ κρής, οἶονεὶ κατὰ κάρης, ὡς ἐκεῖθεν συγκοπέν, ἤγουν κατὰ κεφαλῆς. κεφαλή δὲ πόλεως ἢ ἀκρόπολις. τοῦτο δὲ οἱ ὕστερον κατάκρας φασίν, οἶον· ἑάλω κατάκρας. (η. 773) Ἐν δὲ τῷ «Ἴλιος αἰπεινή», καὶ «αἰπὺς ὄλεθρος» ἔστι τι παρηχητικόν. τοιοῦτον γὰρ τὸ αἰπεινὴ καὶ τὸ αἰπὺς. ἔχει δὲ τι καὶ ἀστεῖον ἢ ἔννοια αἰνιττομένου οἶον Ἑκτορος, ὡς φερωνύμως ἢ ἠνεμόεσσα Τροία ἔχει τὸ αἰπὺ διὰ τὸν μέλλοντα αἰπὺν ὄλεθρον. Δῆλον δὲ ὅτι τὸ «νῦν ὤλετο πᾶσα κατ' ἄκρης πόλις, νῦν τοι σῶς αἰπὺς ὄλεθρος» εἰς κινδυνώδη πολιορκίαν παρωδηθήσεται. (η. 770) Τὸ δὲ «ποῦ τοι Δηΐφοβος, ποῦ δέ τοι Ὀθρυονεύς», καὶ τὸ «νῦν ὤλετο Ἴλιος, νῦν σῶς ὄλεθρος» κάλλους εἰσὶ κατ' ἐπαναφορὰν σχήματα, ἐπίτηδες τοῦ ποιητοῦ τὸ σκυθρωπὸν τοῦ χωρίου παραμυθησαμένου σχήμασιν ἰλαροῖς. (η. 773) Τὸ δὲ «σῶς» εὐρηται, φασί, καὶ θηλυκῶς, Ἀριστοφάνης «οὕτω παρ' ἡμῖν ἢ πόλις μάλιστα σῶς ἂν εἴη». Λέγουσι δὲ καὶ σᾶ τὰ σῶα οἱ παλαιοί, παρ' οἷς καὶ σᾶ ἢ σῶα. Εὐριπίδης ἐν Ὑψιπύλῃ «εὐφῆμα καὶ σᾶ καὶ κατεσφραγισμένα», Ἀριστοφάνης «ἢ μάζα γὰρ σᾶ καὶ τὰ κρέα χ' ὦ κάραβος». Αἴλιος δὲ Διονύσιος εἰπὼν τινα καὶ αὐτὸς τοιαῦτα λέγει, ὅτι καὶ σῶοι σοῖ, καὶ σῶ δέ, φησί, μονοσυλλάβως οἱ σῶοι καὶ παρὰ Θουκυδίδη. 3.553 (η. 775–7) Ὅτι σπουδαῖος ἀνὴρ πρὸς τὸν ἐφ' οἷς οὐ δεῖ φιλομεμφῆ τυγχάνοντα οἰκείως ἂν εἴποι τὸ τοῦ Πάριδος πρὸς τὸν Ἑκτορα «ἐπεὶ τοι θυμὸς ἀναίτιον αἰτιάσθαι, ἄλλοτε δὴ ποτε μᾶλλον ἐρωῆσαι πολέμοιο», ἢ τυχὸν ἔργοιο, «μέλλω, ἐπεὶ οὐδ' ἐμὲ πάμπαν ἀνάγκιδα γείνατο μήτηρ», νῦν δὲ δηλαδὴ οὐ. ὃ ἐλλέλειπται διὰ τὴν σπουδὴν τοῦ λέγοντος. (η. 778 ς.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ ὀμιλεῖν πολεμικὴ λέξις. Φησὶ γὰρ «ἐξ οὗ παρὰ νηυσὶ μάχην ἤγειρας, ἐκ τοῦδε ὀμιλέομεν Δαναοῖς», ἤγουν ὁμοσε κατὰ πολεμικὰς ἴλας αὐτοῖς γινόμεθα. [Τὸ δὲ «μάχην ἤγειρας» ἢ ἐκ τοῦ ἐγείρω ἐστίν, ἵνα δηλοῖ ὅτι ὡς οἶον εὐδούσαν αὐτὴν ἐξανέστησας ὀτρύνας τοὺς Τρῶας, ἢ ἀντὶ τοῦ διεσπαρμένην συνῆξας ὡς ἐκ τοῦ ἀγείρω κατὰ τὸ «ξυνάγομεν Ἄρηα».] (η. 781 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «Δηΐφοβός τε βίη τε Ἑλένου οἴχεσθον μακρῆσι τετυμμένω ἐγχείησιν ἀμφοτέρω κατὰ χεῖρα» δοκεῖ οὐ καλῶς εἰρησθαι τὸ τετυμμένω. Δηΐφобου μὲν γὰρ δουρὶ βραχίονα ὁ Μηριόνης ἔτυψεν, Ἑλένου δὲ τὴν χεῖρα ὁ Μενέλαος ἔβαλε. λύεται δὲ τὸ ἄπορον τῷ τῆς συλλήψεως, ἥτοι συνεκδοχῆς, σχήματι. συμπεριέλαβε γὰρ τῷ

τετυμμένω Δηϊφόβω καὶ τὸν βεβλημένον Ἐλενον. καὶ ἐν τῇ ξ' δὲ ῥαψωδία βεβληῖσθαι λέγεται Τυδείδης Ὀδυσσεύς τε καὶ Ἀγαμέμνων, καίτοιγε μόνος Διομήδης ἐκ προέσεως ἐκεῖ βέβληται. καὶ ἔστι καὶ αὐτὸ συνεκδοχή, τουτέστιν ὁμοία σύλληψις, συλλαμβανομένων τῶ βεβλημένω Διομήδει καὶ τῶν λοιπῶν. Ἡ μᾶλλον ἐκεῖ ἀντὶ γένους τοῦ πεπλήχθαι εἴληπται τὸ εἶδος, ἢ βολή. οὐ γὰρ ἂν δύο τετυμμένοι ἐνὶ βεβλημένῳ συνεκδέχοντο, ἵνα λέγοντο καὶ αὐτοὶ βεβλημένοι, ἀλλὰ μᾶλλον ὁ εἷς τοῖς δυσὶν ἂν συλλαμβάνοιτο, ὡς λέγεσθαι δι' αὐτοὺς καὶ αὐτὸς τετυμμένος ἢ οὐτάμενος. αἱ γὰρ συλλήψεις, ὡς καὶ τοῦτο οἱ παλαιοὶ φασιν, ἢ πρὸς ἴσα ἢ πρὸς πλεονάζοντα γίνονται, οὐ μὴν πλείω ἐλάττονι συλλαμβάνεται. (η. 782) Τὸ δὲ «οἴχεσθον» σαφῶς καὶ ἐνταῦθα διαστέλλεται τοῦ λεγομένου ἐπὶ θανάτῳ. Φησὶ γὰρ ὡς οἱ μὲν ἄλλοι κατέκταθεν, Δηϊφοβὸς δὲ καὶ Ἐλενος οἴχονται ζῶντες. (η. 783) Διὸ ἐπάγει «φόνον δ' ἤμυνε Κρονίων». ἐκτείνει δὲ καὶ ἐνταῦθα ὁ Κρονίων τὴν παραλήγουσαν. (η. 784–7) Ὅτι φησὶ Πάρις πρὸς Ἐκτορα, ὃ καὶ πᾶς ἂν ἐρεῖ ἐθέλων τῶ κρείττονι ἔπεσθαι «νῦν δ' ἄρχ' ὄπη σε κραδίη θυμός τε κελεύει, ἡμεῖς δὲ μεμαῶτες ἄμ' ἐσφόμεθα, οὐδὲ τί φημι ἀλκῆς δευήσεσθαι, ὅση δύνάμις γε πάρεστι. πὰρ δύνάμιν δ' οὐκ ἔστι καὶ ἐσσύμενον πολεμίζειν». ὃ δὴ γνωμικῶς ἐρρέθη ὡς ἐξ ἀρχῆς τοῦ «μηδὲν ἄγαν». Ἔστι δὲ τὸ «οὐδὲ τί φημι ἀλκῆς δευήσεσθαι» ὅμοιον ὡς εἰ καὶ εἶπεν ὅτι καὶ ἀλκὴν ἐνδείξόμεθα. [(η. 789) Ὅτι ἐν τῶ «βᾶν δ' ἴμεν ἔνθα μάλιστα μάχη καὶ φύλοπις ἦεν» μάχην μὲν λέγει τὸν αὐτόχρημα πόλεμον, φύλοπιν 3.554 δὲ τὴν αὐτῶ παρεπομένην τῶν φύλων ὄπα, ἡγουν βοήν. ἴσως δὲ καὶ ἐκ παραλλήλου 3.554 λου αἱ δύο αὗται λέξεις τὸ αὐτὸ νοοῦσιν, ὡς καὶ ἐν τῇ ἐξῆς ῥαψωδία ὁ πόλεμος καὶ ἡ αὐτή, ἔνθα κεῖται τὸ «πολέμοιο συνεστῶτος καὶ αὐτῆς».] (η. 791) Ὅτι τὰ διὰ τοῦ ἄ-ι-ο-ς ἔχοντα τὴν ἄρχουσαν εἰς ἀμετάβολον λήγουσαν περισπᾶσθαι θέλει, οἷον Ἑρμαῖος λόφος. –τὸ γὰρ Ἑρμαιοῦ προπαροξυτόνως ὄρος τέ ἐστι καὶ εὐτυχῆς εὕρημα–, χερσαῖος, ὄρφναῖος, οὕτω οὖν καὶ ἐνταῦθα Ὀρθαῖος τὸ κύριον. φησὶ γὰρ «Φάλκην Ὀρθαῖόν τε». Ὅρα δὲ ὅτι ὁ μὲν εἰρημένος κανὼν προπερισπᾶ τὸν Ἑρμαῖον λόφον, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται. εἰσὶ δὲ τινες, οἳ προπαροξυτόνως αὐτὸν προέφερον. (η. 791–4) Ὅτι σεμνὸν τοῖς Ἀχαιοῖς καὶ τὸ αὐτοὺς μὲν μὴ χρᾶσθαι διαδοχῇ τινὶ βοηθείας ἐξ Ἑλλάδος, τοῖς δὲ Τρωσὶ γίνεσθαι διαδοχὰς ἐπικούρων, οἷς καὶ ἐξ Ἀσκανίης ἐριβώλακος ἦλθον ἀμοιβοὶ ἠοῖ τῇ προτέρῃ Φάλκης, Ὀρθαῖος, Ἀσκάνιος καὶ ἕτεροι. (η. 793) Εἰσὶ δὲ νῦν ἀμοιβοὶ πολέμου διάδοχοι τοῖς προτέροις ἴσοι, ἢ τὸ ἀμοιβοὶ ἀντὶ τοῦ πεζοῖ, ἀμοιβαίᾳ ποδῶν ἐξαλλάξει ἀνύοντες τὴν ὁδόν, ἢ ἀμειβόμενοι Πρίαμον ὑπὲρ ὧν αὐτὸς ἐπεκούρησε τοῖς Φρυξί ποτε, ὡς ἐν τῇ γ' ῥαψωδία εἴρηται. καὶ εἰκόσιν ἐντεῦθεν οἱ Ἀττικοὶ λαβόντες λέγειν χάριν ἀμοιβόν τὴν ἀντίχαριν. Περὶ δὲ Ἀσκανίας, ἧς παρώνυμος ὁ ἐλθὼν χθιζὸς ἐπίκουρος Ἀσκάνιος ἕτερος ὧν παρὰ τὸν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ, ἥδη προέγραπται τὸ ἀρκοῦν. (η. 794) Τὸ δὲ «ἠοῖ τῇ προτέρῃ», [ὅπερ ἐστὶ χθές,] νῦν μὲν ἐντελῶς εἴρηται, οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον προτεραίαν φασὶν Ἰωνικῶς καὶ ἐλλειπτικῶς. (η. 795–9) Ὅτι ἐπαινεῖται καὶ 3.555 ἐνταῦθα παραβολὴ ἐν τοῖς μάλιστα, ἐν ἧ ἄργαλέων ἀνέμων ἀτάλαντοι ἀέλλη λέγονται οἱ Τρῶες εἰς πόλεμον ἰέναι, «ἢ ῥά θ' ὑπὸ βροντῆς πατρὸς Διός», ἡγουν σὺν ἀερίᾳ βροντῇ, «εἷσι πέδονδε, θεσπεσίῳ δ' ὀμάδῳ ἀλὶ μίσγεται. ἐν δέ τε πολλὰ κύματα παφλάζοντα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης κυρτὰ φαληριόωντα, πρὸ μὲν τ' ἄλλ' αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα», τουτέστιν ἔμπροσθεν μὲν ἄλλα, ἐπὶ δ' αὐτοῖς ἄλλα, ὅπερ ἐξήγησὶς ἐστὶ τοῦ πολλὰ κύματα. (η. 800 ς.) Πρὸς ὅπερ ἀποδιδούς τὴν παραβολὴν κατὰ ὅμοια ἰσοτέλευτα φησὶν «ὡς Τρῶες πρὸ μὲν ἄλλοι ἀρηρότες, αὐτὰρ ἐπ' ἄλλοι, χαλκῶ μαρμαίροντες ἄμ' ἡγεμόνεσσιν ἔποντο». τοῦτο δὲ λειότερόν ἐστι τοῦ «πρὸ μὲν τ' ἄλλ' αὐτὰρ ἐπ' ἄλλα». ἐκεῖνο γὰρ ἐπίτηδες τραχυφωνεῖται ὁμοίως τῇ ὅλῃ παραβολῇ. Περὶ ἧς φασὶν οἱ παλαιοὶ, ὅτι τε φύσιν κυμάτων ἐνδείκνυται, ἃ ὑπὸ ἀνέμοις ἐγείρονται, καὶ τῇ τῶν λέξεων τραχύτητι τὸν ἦχον μιμεῖται. κοσμεῖ δὲ, φασίν, αὐτὴν καὶ τὰ ὁμοιοκατάληκτα, τὸ πολλά, τὸ

κύματα, τὸ παφλάζοντα, τὸ κυρτά, τὸ φαληριόωντα. ἔχει δὲ καὶ χάριν ἰδίαν τὰ ὀνόματα, τὸ παφλάζοντα πρὸς τὸν ἦχον, τὸ κυρτά πρὸς τὸ πολὺ τοῦ ὄγκου, τὸ φαληριόωντα πρὸς τὸ χρῶμα, οἶονεὶ τὰ λευκανθίζοντα τῷ ἀφρῶ καθὰ χαλκῶ μαρμαίρουσιν Ἑλληνες. Φάλιον γὰρ τὸ λευκόν, ἐξ οὗ καὶ οἱ φάλιοι καὶ τὰ φάλαρα, καὶ ἡ παρὰ Λυκόφρονι φαληριῶσα σπίλος, τουτέστι λευκὴ νῆσος. Δηλοῖ δέ, φασίν, ἡ παραβολὴ τὴν πολλὴν καὶ σφοδρὰν καὶ συνεχῆ καὶ μετὰ ἤχου τῶν πολεμίων ἐπέλευσιν. Ὅτι δὲ ἡ βροντὴ καὶ τὸ μίσγεσθαι καὶ τὸ παφλάζειν καὶ ὁ φλοῖσβος ὠνοματοπεποιήνται οἰκείως τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασι, δῆλόν ἐστι. (η. 800) Τὸ δὲ «ἀρηρότες» δοκεῖ ῥηθῆναι πρὸς τὸ «μίσγεται», ἵνα καθάπερ ἀνέμων ἄελλα θαλάσση μίσγεται, οὕτω πῶς ἔχοιεν ἐπ' Ἀχαιοῖς καὶ οἱ Τρῶες κατὰ τὸ ἀρηρέναι. (η. 802) Ὅτι φθάσας μὲν πλατεῖαν ἐποίησεν Ὅμηρος παραβολὴν ἐξ εἰκασίας τῆς κατὰ τὸν Ἄρην, ἐνταῦθα δὲ συγκατεπέειπον τὴν φράσιν τοῖς ἐκ πυκνῶν κυμάτων εἰκασμένοις πράγμασι λέγει οὕτω συντόμως «Ἐκτωρ δ' ἠγεῖτο βροτολοιγῶ ἴσος Ἄρηϊ», ὡς οἶά τι πρωτόκυμα. (η. 803–8) Ὅτι ἡ τοῦ Ἐκτορος πάντοσεῖση ἀσπίς ῥινοῖσιν ἦν πυκινὴ, «πολλὸς δ' ἐπελήλατο χαλκός, ἀμφὶ δὲ οἱ κροτάφοισι φαεινὴ σείετο πῆληξ», ὅθεν ἴσως καὶ κορυθαιόλος καὶ κορυθάϊξ λέγεται, «πάντη δ' ἀμφὶ φάλαγγας ἐπειρᾶτο προποδίζων, εἴ πῶς οἱ εἴξειαν ὑπασπίδια προβιβῶντι». Καὶ αὐτὸς μὲν οὕτω δέκετο, «ἀλλ' οὐ σύγχει», ἦγουν οὐ συνέχεε, 3.556 «θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν Ἀχαιῶν», ἀλλὰ δηλονότι κοσμίως καὶ εὐκρινῶς, ὃ ἐστὶν εὐτάκτως, εἶχον, εὐ διακρίνοντες ἑαυτοὺς κατὰ τὸ «Ἀχιλλεὺς στήσεν εὐκρίνας», ὅπερ ἐναντίον ἐστὶ τῷ συγγέειν, καθὰ καὶ τῇ συγχύσει ἢ ἀπλῶς εὐκρίνεια. (η. 807) Τὸ δὲ «ὑπασπίδια προβιβῶντι» ἐκ τῶν τοῦ Δηϊφόβου παρεποιήθη. ἐκεῖ μὲν γὰρ ἔφη οὕτω «κοῦφα προβιβὰς καὶ ὑπασπίδια προποδίζων», ἐνταῦθα δὲ ἐναλλάξας φησὶν «ἐπειρᾶτο προποδίζων», εἶτα ἐπάγει «ὑπασπίδια προβιβῶν». δι' ὧν οὐ πάνυ σφοδρὰ δηλοῦται κινήσεις Ἐκτορος, ὅποια τις εὐθὺς δηλοῦται κατωτέρω ἐν τῷ «μακρὰ βιβιάσθων», ὃ φησὶν ἐπὶ Αἴαντος. (η. 804) Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ ἔξω ἐπεληλαμένος, ὡς ἐρρέθη, χαλκὸς ἐξήλατον ὑποβάλλει νοεῖν καὶ τὴν τοῦ Ἐκτορος ἀσπίδα, ὅποια καὶ ἡ τοῦ Σαρπηδόνοιο προῖστορήται. (η. 809–12) Ὅτι τὸν Ἐκτορα Αἴας πρῶτος προκαλέσσατο, «μακρὰ», ὡς ἐρρέθη, «βιβιάσθων», λέγων «δαιμόνιε, σχεδὸν ἔλθέ. τί ἡ δειδίσεσαι», ὃ ἐστὶν ἐκφοβεῖς, «αὐτῶς Ἀργεῖους; οὐ τί τοι μάχης ἀδαήμονές εἰμεν», ἦγουν ἐσμέν, «ἀλλὰ Διὸς μᾶστιγι κακῆ δάμημεν Ἀχαιοί». ὅπερ εἶποιεν ἂν τινες πρὸς ἐχθρὸν ἀπειλούμενον, ὃν οὐ πτοοῦνται. (η. 815–) Εἶτα εἰπὼν, ὡς «ἡ θὴν πού τοι θυμός», ἦγουν ὄντως δήπου σοὶ ἡ ψυχὴ, «ἐέλπεται ἐξαλαπάξειν νῆας, ἄφαρ δὲ τε χεῖρες ἀμύνειν εἰσὶ καὶ ἡμῖν», ὃ καὶ παροιμιῶδες ἐστὶν ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς θαρρούντων ἀμύνειν, ἐπάγει στοχαστικῶς καὶ ὡς ἐν σχήματι προαναφωνήσεως, ὅτι τε πολὺ φθαίη εὐ ναιομένη πόλις ὑμῆ, τουτέστιν ἡ ὑμετέρα, «χερσὶν ὑφ' ἡμετέρησιν ἀλοῦσά τε περθομένη τε», καὶ ὅτι «σοὶ δ' αὐτῷ φημὶ σχεδὸν ἔμμεναι, ὅπποτε φεύγων ἀρήση θεῶ θάσσονας ἱρήκων ἔμμεναι καλλίτριχας ἵππους, οἷ σε πόλινδε οἴσουσιν κονίοντες πεδίοιο». Παρέλαβε δὲ ἱέρακας εἰς τὸν λόγον διὰ τὴν τοῦ ὄρνέου ταχυπέτειαν. Ὅρα δὲ τὸ τοῦ Αἴαντος σῶφρον. προκαλεῖται μὲν γὰρ αὐτὸς τὸν Ἐκτορα, οὐ λέγει δὲ περὶ ἑαυτοῦ ὡς οὐκ ἔστι μάχης ἀδαήμων, ἀλλὰ τοῖς Ἀχαιοῖς κοινοποιεῖται τὸν ἔπαινον. (η. 810) Ἐν δὲ τοῖς ἐκτεθειμένοις τὸ μὲν σχεδόν, ὃ ἐστὶν ἐγγύς, ἐξ οὗ καὶ τὸ σχέδην ἐπίρρημα καὶ ἡ σχεδία ναῦς καὶ ὁ σχέδιος λόγος καὶ τὸ κοινῶς καλούμενον σχεδάριον, ὃ 3.557 σχεδίων λόγων ἐστὶν ἐδάφιον, δις κεῖται διὰ τὸ καίριον. Τὸ δὲ δειδίσεσθαι οἱ μεθ' Ὅμηρον καὶ παθητικῶς λέγουσιν, ἵνα, ὡς περὶ ὁ αἰκίζόμενος καὶ ὁ αἰτιώμενος καὶ ὁ μεμφόμενος, οὕτω καὶ ὁ δεδισσόμενος διχῶς νοεῖται, δηλῶν ποτὲ μὲν τὸν ἐκφοβοῦντα, ποτὲ δὲ τὸν φοβούμενον. (η. 812) Διὸς δὲ μᾶστιγα τὴν θεομηνίαν φησὶν. ὅθεν ἴσως καὶ Σοφοκλῆς λαβὼν τὸν παρ' αὐτῷ μαστιγοφόρον Αἴαντα ἐπέγραψε. (η. 814) Τὸ δὲ «ἄφαρ» ὅτι ἐκ τοῦ ἄπτω ἄψω ἦφα γίνεται, καὶ ὅτι Αἰολικῶς ψιλοῦται, δηλοῦται καὶ ἐτέρωθι. (η. 815) Τὸ δὲ «πολὺ

φθαίη ἀλοῦσα» ἔχει τι ἀφελείας κατὰ νοῦν. ἀπλοϊκῶς γὰρ οὕτως ἐρρέθη καὶ οὐ πρὸς ἄκραν ἀκρίβειαν. οὐ γὰρ μετὰ Τροίας ἄλωσιν φθάσασαν γενέσθαι εἶτα καὶ αἱ νῆες ἀλαπαθήσονται, ἵνα οὕτω ὀρθῶς εἶπη ὁ Αἴας, ὅτι πολὺ πρότερον ἀλούσης τῆς Τροίας μετὰ τοῦτο καὶ αἱ νῆες κακῶς οἰγήσονται, ἀλλ' ἢ μὲν Τροία πεσεῖται, αὐταὶ δὲ περιέσονται. (η. 813) Ὅρα δ' ἔνταῦθα καὶ τὸ ἀλαπάζειν ἐπὶ νηῶν λεχθέν, ὥστε οὐκ ἐπὶ μόνων πόλεων ἢ λέξις κεῖται. [Κατωτέρω δ' εὐθύς ἐπὶ Τροίας τίθεται ἀντ' αὐτοῦ τὰ σύστοιχα τούτω, ἡγουν τὸ ἀλῶναι καὶ τὸ πορθηθῆναι. ἔφη γὰρ «ἀλοῦσά τε περθομένη τε».] (η. 815) Τοῦ δὲ «ὕμή», ὅπερ εἰς ῥητορείαν οὐκ εὐχρηστον, εὐρηται καὶ αἰτιατική, ἔτι δὲ καὶ οὐδέτερον ἐν τῷ «ὕμα κτήματ' ἔδοντες». (η. 816) Τὸ δὲ «ἀλοῦσά τε περθομένη τε» ταύτων κατὰ παραλληλίαν δηλοῦν, ὡς καὶ τὸ «πόλεμον καὶ δηϊοτήτα», καὶ «πόλεμόν τε μάχην τε» ἐγκαθίζει τῇ τῆς ἐννοίας παραμονῇ τὸν περὶ τῆς πατρίδος φόβον εἰς τὴν τοῦ Ἑκτορος ψυχὴν. ἴσως δὲ καὶ χεῖρον τοῦ ἀπλῶς ἀλῶναι τὸ πέρθεσθαι, εἴπερ ἐκ τοῦ πρήθω, τὸ καίω, γίνεται κατὰ τροπὴν καὶ μετάθεσιν. [(η. 817) Ἐν δὲ τῷ «σχεδὸν ἔμμεναι» διπλασθὲν Αἰολικώτερον τὸ ἄμ δια χρεῖαν μέτρου ἐν τῷ «θάσσονας ἱρήκων ἔμμεναι» ἀδιαπλασίαστον μένει διὰ τὸ ἐκ μέτρου ἀκατανάγκαστον. (η. 819) Ἐνθα τὸ «ἱρήκων» ψιλοῦται Ἰωνικῶς, καθὰ καὶ τὸ ἱρεύς.] (η. 8) Τὸ δὲ «κονίοντες πεδίοιο» θερινὸν εἶναι δηλοῖ τὸν τῆς ἄρτι μάχης καιρὸν, καθὰ μυριαχοῦ φαίνεται. Ἔστι δὲ κονίειν πεδίου τὸ διὰ τῆς πεδιάδος κόνιν ἐγείρειν ἐν τῷ σπουδαίως θέειν. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου νοήματος 3.558 καὶ τὸ ἐγκονεῖν γίνεται καὶ τὸ διακονεῖν. (η. 821-3) Ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ ποιητὴς ὡς οἶον ἐκ τῶν ἱεράκων ἐνθύμησιν λαβὼν ἐπάγει νόημα ὀρνιθιακὸν εἰπὼν «ὡς ἄρα οἱ εἰπόντι», τουτέστι τῷ Αἴαντι, «ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς Ἀχαιῶν θάρσυνος οἰωνῶ». Καὶ ὅρα καὶ τὸ ὄρνις καὶ τὸ οἰωνός οὐχ' ἀπλῶς ῥηθέντα, ἀλλ' ὡς τοῦ μέλλοντος σημαντικά. Αἴσιον δὲ κἀνταῦθα σημεῖον τὸ δεξιόν. (η. 821) Τοῦ δὲ «ἔπτατο» ἐστὶ καὶ δεῦτερος ἀόριστος ἐπτόμην, ὡς τὸ «περιχαρῆς δ' ἀνεπτόμην». ἐξ οὗ καὶ τὸ πτέσθαι παρὰ Σοφοκλεῖ καὶ αὐτό, καὶ τὸ «ἐπιπτέσθαι μενεαίνων». (η. 822) Τὸ δὲ «ἴαχε λαός» πάντας τούτους ἐπιστήμονας εἶναι δηλοῖ τῆς τοιαύτης οἰωνοσκοπητικῆς. ἦν ἀπλούστερον ὁ ποιητὴς ἔφρασε καὶ γοργῶς ἐν τῷ «δεξιὸς ὄρνις», καὶ οὐχ' ὡς ἀλλαχοῦ εἰς πλάτος. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (η. 823-31) Ἐκτωρ δὲ διὰ τὸ εὐτυχεῖν οὔτε τοῦ οἰωνοῦ τούτου ἐπιστραφεῖς, ὡς οὐδὲ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, ἐκλαθόμενος δὲ καὶ ὢν ἐν τῇ μονομαχίᾳ ἔλεγεν ἐν τῷ «Αἴαν, ἐπεὶ τοι δῶκε θεὸς μέγεθός τε βίην τε καὶ πινυτήν» καὶ τὰ ἐξῆς, περιπετῆς τῇ ἑαυτοῦ μαρτυρίᾳ ἐκείνη γίνεται, καὶ ὡς ἄγροικον ἀλαζόνα σκώπτων τὸν ἥρωά φησι «Αἴαν, ἀμαρτοεπὲς βουγάϊε, οἶον ἔειπες», καὶ εὐχεται, ὡς εἶθε τάδε τινὰ μεγάλα καὶ ὑπὲρ ἄνθρωπον αὐτῷ εἶη ῥηθησόμενα ἀγαθὰ, «ὡς νῦν ἡμέρη ἦδε κακὸν φέρει Ἀργείοισι πᾶσι μάλα, ἐν δὲ σὺ τοῖσι πεφήσσαι, αἶ κε ταλάσεις μείναι ἐμὸν δόρυ μακρόν, ὃ τοι χροῖα λειριόεντα δάψει». (η. 832 ς.) Ἐφ' οἷς ὄνειδίζων τῷ Αἴαντι ἀντὶ τοῦ προμεμαρτυρημένου ἠρωϊκοῦ μεγέθους τὴν ἄγαν πολυσαρκίαν [καὶ πύοτητα, οἷς οἱ βουγάϊοι περιβρίθονται,] λέγει, ὅτι πεσὼν ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν «Τρώων κορέεις κύνας ἢ δ' οἰωνούς», ἡγουν τὰ ἀπλῶς σαρκοφάγα ὄρνεα, «δημῶ καὶ σάρκεσσι», ὅπερ ἐπὶ πλήθους νεκρῶν ἢ Ὀμηρικῆ ἔφη Μοῦσα ἐν τῷ «ἐλώρια τεῦχε κύνεσσι καὶ οἰωνοῖς». Ἐνταῦθα δὲ τις ἔχει θαυμάσαι τὴν νέμεσιν, εἴπερ λύμην σώματος ὁ Ἐκτωρ ἀπειλῶν τῷ Αἴαντι ὡς μὴ ταφησομένῳ αὐτὸς αἰκισθήσεται τὸ σῶμα ὑπ' Ἀχιλλέως θανών. (η. 825-8) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι θυμομαχῶν ὁ Ἐκτωρ, ἐφ' οἷς ἐγγύς τε εἶναι τὸν τοῦ θανάτου καιρὸν αὐτοῦ ἤκουσεν ἐξ Αἴαντος καὶ ἐπὶ εὐχῇ δὲ ὠνειδίσται ἀλλοκότω-τοιοῦτον γὰρ τὸ εὐξασθαι ἂν θάσσονας ἱρήκων γενέσθαι αὐτῷ τοὺς ἵππους-, ἐπάγει αὐτὸς εὐχὴν τε ἐτέραν σεμνοτέραν 3.559 καὶ καιρὸν ἕτερον πάνυ ἐγγύτερον, τὸν τῆς σήμερον ἡμέρας, καθ' ἣν οἱ Ἀχαιοὶ ὀλοῦνται, εἰπὼν «αἶ γὰρ ἐγὼν οὕτω γε Διὸς πάϊς εἶην ἤματα πάντα, τέκοι δέ με πότνια Ἥρη», [οὐ μὴν θνητὴ Διὶ μιγεῖσα,] «τιοίμην δ'

ὡς τίεται Ἀθηναίη καὶ Ἀπόλλων, ὡς νῦν ἡμέρη ἦδε κακὸν φέρει τοῖς Ἑλλησιν». Οὐ μάτην δὲ οὕτως εὐχεται ὁ Ἐκτωρ, ἀλλὰ συννοούμενος μεγαλοφρόνως τὸ ἐν αὐτῷ τῆς εὐτυχίας θειότατον. διὸ καὶ ὁ Ἀγαμέμνων ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει, ὡς ὁ Ζεὺς τοὺς Τρῶας ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσι κυδαίνει. ἔστι δὲ ὁμῶς οὐ μακρὰν ἀλαζονείας καὶ φιλοτιμίας τῆς ὑπὲρ τὸ δέον ἢ ῥηθεῖσα εὐχή τοῦ Ἐκτορος. Σημείωσαι δὲ ὡς, εἴπερ οὕτως Ἐκτωρ ἐπιρρεπὴς ἦν παρενεχθῆναι εἰς τὸ εὐχεσθαι ἀλλόκοτα, καλῶς ἄρα καὶ ὁ Αἴας εὖ εἰδώς, ὡς εἰκός, εὐχὴν τοιαύτην ἐκείνῳ προσέπλασεν ἐν τῷ «ἀρήση Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι θάσσονας ἱρήκων εἶναί σοι τοὺς ἵππους», ὅτε φεύγεις, ὃ καὶ ἔδακε μάλιστα τὸν Ἐκτορα. καὶ τοιάδε μὲν ταῦτα. (η. 824) Τῶν δὲ τοῦ ῥηθέντος χωρίου λέξεων «ἀμαρτοεπής» μὲν ὁ ψεύστης καὶ τῶν βελτίστων λόγων ἀφαμαρτάνων, ἴσως δὲ καὶ ἀγλευκῆς τὴν φράσιν. ἢ καὶ ἄλλως, καθ' ὁμοιότητά τινα, ὡς εἰκός, τοῦ ἀφαμαρτοεπής, περὶ οὗ προέγγραπται, [ὃ παραφράζει Ἀθήναιος, ἔνθα τοὺς ἡδονικοὺς φιλοσόφους ἀμαρτολόγους φησίν, ὧν κορυφαῖος ὁ Ἐπίκουρος.] Βουγάϊος δὲ ἢ ὁ δυσκίνητος καὶ μὴ ποδώκης, ἀλλ' οἷον βοῦς τις πονῶν περὶ γῆν, ἢ ὁ ἐπὶ βοῖ, ἦτοι ἀσπίδι, γαίῳν, Αἴαντος γὰρ παράσημον ἢ ἀσπίς, ἢ βοῦς ἐργάτης, ἢ αὐτόχρομα βοῦς καὶ γῆ, γῆ μὲν διὰ τὸ βαρὺ τοῦ σώματος καὶ δυσκίνητον, βοῦς δὲ διὰ τὸ ἔμψυχον μὲν, πολὺ δὲ τοῦ μεγέθους. Ὅτι δὲ καθάπερ ὁ ἵππος, οὕτω δὴ καὶ ὁ βοῦς πολὺ μέγεθος παρεμφαίνει ἐν ταῖς συνθέσεσι, δηλοῖ καὶ ἡ ἰβ' ο' ὑ ἐπίτασις ἦν ἐκ τοῦ ζώου τούτου εἰληφθαι λέγουσιν. [Ἐξ ἧς ἐπιτάσεως καὶ ἡ βούβρωστις καὶ ἡ βούπεινα καὶ ὁ βούλιμος καὶ ὁ βουθοίνας καὶ ὁ βούπαις, οὐπερ ἀκολουθία τοιαύτη. Βρέφος, ὡς ὁ γραμματικὸς Ἀριστοφάνης φησί, τὸ ἄρτι γεγόνος παιδίον, ὃν τηθῆ τρέφει· παιδάριον τὸ περιπατοῦν καὶ ἤδη λέξεως ἀντιποιοῦμενον· παιδίσκος ὁ τῆς ἐχομένης ἡλικίας· παῖς ὁ δι' ἐγκυκλίῳν ἤδη μαθημάτων δυνάμενος ἰέναι· ὁ δὲ μετ' αὐτὸν πάλλαξ καὶ βούπαις καὶ ἀντίπαις καὶ μελλέφη 3.560 βος.] Οἱ δὲ φασιν, ὡς Δουλιχιῶται καὶ Σάμιοι τοὺς γαλακτοφαγοῦντας καὶ μηδὲν ἰσχύοντας βουγαῖους καλοῦσιν. ἄλλοι δὲ βουκάϊε γράφουσιν, ὃ ἐστὶν ἄγροικε, παραφέροντες καὶ χρῆσιν βοῦκον καὶ βουκαῖον τὸν ἄγροικον λέγουσαν παρά τε Νικάνδρῳ ἐν τῷ «βουκαῖος ὄροϊτύπος» καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ δέ. Ἰστέον δὲ ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα ὁ Ἴρος βουγάϊος ὑπὸ τῶν μνηστήρων προσερρέθη σκωπτικῶς, καὶ ὅτι Ἀριστάρχου γράφοντος, φασί, βουγάϊε, Ζηνόδοτος βουγιῆε γράφει, καὶ ὅτι ὁ διὰ βάρους προσρηθεὶς βουγάϊος ῥηθείη ἂν καὶ βουβάρας, ὃ ἐστὶ μέγας καὶ ἀναίσθητος, ὡς παρὰ Ἡρωδιανῶ ἐν τῇ μεγάλῃ Προσῳδία κεῖται, καθὰ καὶ βουκόρυζα ἢ μεγάλη κόρυζα. [Καὶ εἴη ἂν ὁ ῥηθεὶς βουβάρας προσήκων διὰ τὸ κατ' αὐτὸν βάρους προσρηθῆναι καὶ γῆς ἐτώσιον ἄχθος. Ἐπιτυχῆς δὲ μάλιστα ἐν τοῖς ἐρμηνεῦσιν ὁ μεταλαβὼν τὸν βουγάϊον εἰς βόσκημα ἀναίσθητον.] Ὅτι δὲ καὶ εἰς ἀναίσθησίας σκῶμμα λαμβάνεται ὁ βοῦς, δηλοῖ καὶ ὁ παρὰ Μενάνδρῳ βοῖδης, ὃ ἐστὶ πρᾶος, εὐήθης, καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἀμνοκῶν, ὃ ἐστὶ νοῶν ὡς ἀμνός κατὰ τὸν Κωμικόν. παροιμιάζεται δὲ ὁ βοῦς καί, ὡς περ ἐπὶ βουγλώσσω ἐν τῷ «βοῦν ἐπὶ γλώσσης φέρεις», οὕτω κατὰ Πausανίαν καὶ ἐπὶ ἀχρηστίας ἐν τῷ «βοῦς ἐν αὐλείῳ κάθη». καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῆς καταρχούσης λέξεως ἐν τῷ βουγάϊος, εἴτε παρὰ τὴν ἰβ' ο' ὑ ἐπίτασιν γίνεται, εἴτε παρὰ τὸν βοῦν. εἰς δὲ τὸ ἐφεξῆς, [ἡγοῦν τὸ γαῖος,] χρήσιμον καὶ τὸ τοῦ Αἰλίου Διονυσίου, εἰπόντος ὅτι γεώλοφον οἱ παλαιοὶ καλοῦσι τὸν παχὺν καὶ ἀναίσθητον ἄνθρωπον, [οἷα τῆς γῆς χρήσιμου φαινομένης εἰς τὸ τοιαῦτα σκῶπτεσθαι τοὺς μεγαλοσωμάτους, εἰ καὶ πολὺ τὸ ἐνεργὸν ἄλλως ἔχουσιν. Ἐνθυμητέον δ' ἐνταῦθα ὡς, εἴπερ ὁ τοσαύτης ἀρετῆς ἐπήβολος Αἴας 3.561 ὁ συμμετρίας λόγῳ εὖ ἔχων μεγέθους καὶ διὰ τοῦτο μείζων καὶ μέγας ὢν τε καὶ καλούμενος, καὶ τὸ φυσικὸν καὶ ἐνεργέστατον βάρους ἐπηχθισμένος κατὰ ἀναλογίαν μελῶν καὶ μερῶν, βουγάϊος ἔσκωπται, τί ἂν ὁ σκωπτόλης ἐρεῖ κατὰ τοῦ Βυζαντίου ῥήτορος, ὃς καταγελωμένος που ἐπὶ πλούτῳ σαρκῶν ἔφη καὶ γυναῖκα πολλῶ παχυτέραν ἔχειν, ἧς ἡρεμούσης μὲν στέγεσθαι ἄμφω ἐν μιᾷ κλίνῃ,

στασιαζούσης δὲ μηδὲ τὸν ὅλον αὐτοῖς οἶκον εἶναι εἰς χωρίου περιοχὴν. Τί δὲ οὐκ ἂν σκωφθεῖν ὁ διὰ παχύτητα μήτε ἔξυπνος γινόμενος ἐν τῷ κοιμᾶσθαι, εἰ μὴ βελόναις κεντοῖτο εἰς βάθος, μήτε ἐν τῷ ἀνθρώποις ἦκειν εἰς θεῶν ἐθέλων ὅλος βλέπεσθαι, ἀλλὰ παραπετάσασιν ὑποκλέπτων τὸ βλέπεσθαι; Τίς δ' ἂν εἴη τὰ γε εἰς τὸ σκώπτεσθαι ὁμοίως; Μάγης, ὁ Κυρήνης βασιλεύς, ὃς δι' ἀργίαν σώματος καὶ πλήθος τροφῆς κατάσαρκος, φασί, γενόμενος, ὑπὸ τοῦ πάχους ἀπεπνίγη. Ὅτι δὲ τὰ ἐκ γῆς παρώνυμα οὐκ αἰεὶ σεμνά εἰσι, δηλοῦσι καὶ οἱ τοῦ μύθου Γηγενεῖς καὶ Γίγαντες οὐδὲν ἦττον ἢ ὁ βουγαῖος καὶ ὁ δεδηλωμένος γεώλοφος. συντελεῖ δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ «ὁ δ' ἕτερος, τί ἂν τύχοιμ' ὀνομάσας; βῶλος, ἄροτρον, γηγενης ἀνθρωπος». Ἀλέξιδος δέ, φασί, τοῦ κωμικοῦ ὁ λόγος. Τὸ δὲ «ποῖον ἔειπες» ἀπλοϊκῶς μὲν ἔχειν φαίνεται, καθάπτεται δέ, ὣν ὁ Αἴας εἶπε μηδὲν εἰδὼς δῆθεν μέλλον. διὸ καὶ σαρκάζων λέγει μονονουχί, ὡς εἰ καὶ ἡ ἐμὴ πόλις πρὸ τῶν Ἀχαιϊκῶν νηῶν ἀλῶναι μέλλει, ἀλλ' ἐγὼ ἔνορκός φημι, ὡς οὐκ εἰς μακρὰν ἀλλὰ σήμερον κακὸν τοῖς Ἀργείοις ἔσται. καὶ οὕτω λόγον ἔχει ἐπαγόμενος αἰτιολογικῶς ὁ ᾱ̄ᾱρ σύνδεσμος.] (η. 825) Τὸ δὲ «Διὸς πάϊς εἶην» ἀφορμὴν τινα εὐλογον ἔχει τὸ διογενῆ βασιλικῶς εἶναι τὸν Ἑκτορα, εἰ καὶ μὴ πραγματικῶς, ὡς καὶ ἐξ Ἡρας τεχθῆναι. (η. 826) Τὸ δὲ «ἤματα πάντα» περίφρασις ἔστι τοῦ αἰεὶ, δι' οὗ εὐχεται ὁ Ἑκτωρ τὸ ἀθάνατον. (η. 828) Τὸ δὲ «ἡμέρη ἦδε» τοῦ νῦν ἔστι διασαφητικόν. οὐ γὰρ κατὰ πλατὺ νῦν, ἀλλ', ὡς εἴρηται, σήμερον ἔσται τοῖς Ἀργείοις κακόν. ἄλλως γὰρ οἶδεν ὁ Ἑκτωρ, 3.562 ὡς «ἔσσειται ἡμᾶρ, ὅτ' ἂν ποτε ὀλώλῃ Ἴλιος». ὀλεῖται δέ, ὡς μηκέτι οὕτω προλάμπειν μηδὲ προφαίνεσθαι. οὐ πρὸς ὁμοιότητα πέφρασται ἀλλαχοῦ τὸ «ἠέλιος οὐρανοῦ ἐξαπόλωλε». (η. 829) Τὸ δὲ «πᾶσι» καὶ τὸ «μάλα» πανωλεθρίαν δεινὴν δηλοῖ, [μάλιστα μὲν οὖν κοινὸν ἀληθῶς ἅπασιν κακόν. μόνῳ γὰρ τῷ Αἴαντι θάνατον ἀπειλεῖται ὁ Ἑκτωρ, τοῖς δ' ἄλλοις ἅπασιν κακόν τι ἀπροσδιορίστως τοῖον ἢ τοῖον. διὸ καὶ ἔλλογος εἶναι δόξοι ἂν ἢ τοῦ Ἑκτορος εὐχή, ὡς οἶον εἰπόντος οὕτω· εἶθε ἦν γενέσθαι μοι τὸ πάντη ἀδύνατον, ἦγουν τὸ Διὸς εἶναι παῖδα, ὡς ὁμολογουμένως ἔσται τοῖς Ἀργείοις κακόν σήμερον. εἰ δ' ὁ μῦθος ἐνταῦθα εἴπη, ὅτι Ἑκάβης μητρὸς καὶ Πτόου πατρὸς, ἦγουν Ἀπόλλωνος, υἱὸς ὢν κατὰ τοὺς ὕστερον ποιητὰς ὁ Ἑκτωρ, ὅμως ἐθέλει τὸ μεῖζον, ἦγουν τὸ ἐκ Διὸς καὶ Ἡρας εἶναι, ληρείτω ἐκεῖνος τὸ δοκοῦν αὐτῷ.] Τὸ δὲ «πεφήσει», ὃ χρόνου μὲν ἔστι μετ' ὀλίγον μέλλοντος, δηλοῖ δὲ τὸ φονευθῆσθαι, ἀπὸ τοῦ φῶ φήσω γίνεται, ἀφ' οὗ καὶ τὸ φάζειν. ὅθεν καὶ τὸ πεφασμένος καὶ τὸ σφάζειν. φῶ δὲ λέγεται καὶ τὸ φαίνω, ἐξ οὗ καὶ τὸ φῶς. σημαίνει δὲ καὶ τὸ καίω, ἐξ οὗ φαῦζειν τὸ φρύγειν Ἀττικῶς κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ φῶδες αἰ ἀπὸ φλογὸς φλύκταιναι, ὢν καὶ ὁ Κωμικὸς μέμνηται, καὶ φωγνύναι τὸ φρύγειν, ὅθεν ἰσχάδες πεφωγμένοι. τὸ μέντοι ῥηθὲν φαῦζειν ἀπὸ τοῦ φρύγειν τινὲς παράγουσι. Τοῦ δὲ «ταλάσσης», ὃ ἔστι τλήση, θέμα ταλάω, ἐξ οὗ ἐν συγκοπῇ τὸ τλῶ τλήσω. Τοῦ δέ γε ταλάω ταλάσω ἐξώρμηται τοῦ μὲν ὁ Ταλαὸς τὸ κύριον, 3.563 τοῦ δὲ ὁ τάλας, ὅθεν κατὰ ἀναγραμματισμὸν ὁ Ἄτλας. ἐκ τοῦ ταλάσω δὲ γίνεται καὶ ταλασίφρων, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἐρρέθη, καὶ ταλασιουργεῖν ἐπὶ γυναικῶν τὸ ἐμμένειν ἔργοις καὶ ταλασία, ἴσως δὲ καὶ ἡ παρὰ τῷ Τραγικῷ τάλις, τουτέστι μελλόγαμος παρθένος, μελλονύμφη, ὡς καὶ αὐτὴ ταλασίαν ἀσκοῦσα. (η. 830) Δόρυ δὲ μακρὸν πρὸς διαστολὴν τῶν μὴ τοιούτων, ὁποῖόν τι καὶ ἡ αἰγανέα. Λειριόεις δὲ χροῦς ἐνταῦθα σκωπτικῶς εἴρηται ὁ ἐσκιατραφημένος καὶ ἀνθηρὸς διὰ τὸ ἐκ βάρους ἀγύμναστον τοῦ ἥρωος. Λεῖριον γὰρ ἄνθος, ὅθεν καὶ φωνὴ λειριόεσσα, καὶ Ποδαλεῖριος, οὐ μόνον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, ὁ ἀνθηρόπους διὰ τὸ εὐτυχές, ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνθοῦντα περιοδεύων. ἰατρὸς γὰρ ἦν ῥιζοτόμος τὰ πολλά, ὡς εἰκός. (η. 831) Τὸ δὲ «δάψει», ἐξ οὗ καὶ δαπταὶ παρὰ Λυκόφρονι αἰ μυῖαι καὶ τὸ δαρδάπτειν, ὡς ἐπὶ ἐμπύχου τοῦ δόρατος καὶ αὐτὸ εἴρηται. Τὸ δὲ «κορέεις» μέλλοντι ἰσοδυναμεῖ τῷ κορέσεις. (η. 834) Ὅτι τὸ ἡχεῖν καὶ ἰάχειν λέγεται κατὰ ὀνοματοποιίαν, ἀφ' οὗ καὶ Ἰακχος οὐ μόνον ὁ ἐπὶ Διονύσῳ ἦχος, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς

ἐκεῖνος, ὁ καὶ Βάκχος ἐκ τοῦ βάζειν λεγόμενος. (η. 833–7) Διὸ φάμενος ὁ ποιητὴς «τοὶ δ' ἄμ' ἔποντο ἠχῆ θεσπεσίη, ἐπὶ δ' ἴαχε λαὸς ὄπισθεν», εἶτα ἄρχεται ἀπὸ τοῦ ἰάχειν καὶ λήγει εἰς τὴν ἠχὴν, εἰπὼν «Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐπίαχον οὐδ' ἐλάθοντο ἀλκῆς», ἤγουν ἤχησαν οὐχ' ὡς δειλοί, ἀλλ' ἐπὶ ἀλκῆ, «ἠχὴ δ' ἀμφοτέρων ἴκετο αἰθέρα 3.564 καὶ Διὸς αὐγὰς», ὅ ἐστιν ἠλίου κατὰ τοὺς παλαιούς, δηλώσας οὕτω τὸ τῆς βοῆς μέγεθος. Εἶτα εὐθὺς ἀνακάμπτει πάλιν εἰς τὴν ἰαχὴν ἐν τῷ «Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ». καὶ δοκεῖ καιριώτατον ἢ ἰαχὴ ἐπὶ πολέμου, ἐπὶ μέντοι θαλάσσης τὸ ἠχεῖν, ὅθεν καὶ θάλασσα ἠχήεσσα. Τὸ δὲ ἰαχὴ καὶ βοή μετ' ὀλίγα λέγεται ἐν τῷ «μείζων δὴ παρὰ νησὶ βοή». (η. 835 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ «οὐδ' ἐλάθοντο ἀλκῆς» εὐψυχίας εἶναι σημεῖον δηλοῖ τὴν ἐν πολέμῳ ἰαχὴν, ὅθεν καὶ «βοὴν ἀγαθοί» οἱ τοιοῦτοι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, καὶ ὅτι διασαφητικὸν τοῦ «οὐκ ἐλάθοντο ἀλκῆς» τὸ «ἀλλ' ἔμενον Τρώων ἐπιόντας ἀρίστους». ἔνθα σημειῶσαι τὸ «οὐκ ἐλάθοντο, ἀλλ' ἔμενον», ὧν τὸ μὲν τὴν λήθην παράγει, τὸ δὲ τὴν μνήμην, τὰ ἐναντία. ἐκ τοῦ μένειν γὰρ ἢ μνήμη διὰ τὸ κατ' αὐτὴν μόνιμον τοῦ νοητοῦ. (η. 837) Τὸ δὲ «ἠχὴ ἴκετο αἰθέρα» προῖων ἄλλως φράσει «αὐτὴ δ' οὐρανὸν ἴκει». 3.565 ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΕΙ Ὅτι τοῦ γράμματος τούτου ἠρωτίζουσα μὲν ἐπιγραφὴ αὕτη· Ἣ Κρονίδην λεχέεσσι καὶ ὕπνω ἦπαφεν Ἥρη, πεζὴ δὲ ἦδε· Διὸς ἀπάτη. ἐν ταύτῃ γὰρ τῇ ῥαψωδίᾳ πάσχει πρὸς Ἥρας ἀπάτην ὁ Ζεὺς. (η. 1) Ὅτι ἐν τῷ «Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπης» τὸ οὐκ ἔλαθε τὴν ἐκ προαιρέσεως ἀμέλειαν ἀποφάσκει, λέγοντος Ὀμήρου, ὡς οὐκ ἀμελῶς τῶν εἰς μάχην εἶχεν ὁ Νέστωρ, εἰ καὶ ἔπινεν. οὕτω καὶ ἐν τῷ «ἢ λάθετο ἢ οὐκ ἐνόησεν» ἐπὶ Οἰνέως, τοιοῦτος ἦν ὁ νοῦς, ὡς ἢ ἐκὼν ἠμέλησεν ἢ οὐδ' εἰς νοῦν ὄλως ἔβαλεν. Ἀποσεμνύνει δ' ἐνταῦθα τὸν Νέστορα ὁ ποιητὴς, ὡς καὶ ἐν καιρῷ ἀνέσεως πάνυ προσεκτικὸν ὄντα. κὰν γὰρ ὡς τὰ πολλὰ πρὸς ἄλλοις ἢ ψυχὴ τοῦ πίνοντος γίνηται, ὁ Νέστωρ ὅμως καὶ πίνων οὐκ ἀπέχεται τῶν σπουδαίων, ἀλλὰ παραφυλάττει τὰ τοῦ πολέμου. (η. 2 ς.) Διὸ καὶ ὡς πάλαι πολέμων εὖ εἰδὼς τῇ ποιότητι τῆς βοῆς, μείζονος γινομένης, τὸ ἑτερορρεπὲς τοῦ πολέμου τεκμαίρεται. «Φράζεο» γάρ, φησὶν, «δῖε Μαχᾶον, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα· μείζων δὴ παρὰ νηυσὶ βοὴ θαλερῶν αἰζηῶν». οὕτω που καὶ Μενέλαος τῇ βοῇ τὸν Ὀδυσσεῖα ἔγνω βιαζόμενον. Πίνει δὲ ὁ Νέστωρ ἐκεῖνον τὸν κυκεῶνα, ὃν Ἐκαμήδη ἐσκεύασεν. οὐκ εἰς μέθην δὲ τοῦτο ποιεῖ, οὐ γὰρ εἶχε μεθύσκειν ὁ κυκεῶν, εἰ καὶ οἴνου μετεῖχε. Σημειοῦνται δὲ οἱ παλαιοὶ διὰ τῆς ἐνταῦθα τοῦ Νέστορος προσοχῆς, ὡς οὐδὲν τοῖς σοφοῖς τὰ ἡδέα πρὸς τὴν τῶν σπουδαίων ἐπίσκεψιν προσίσταται. (η. 1) Δῆλον δὲ ὅτι τὸ «οὐκ ἔλαθεν» ἐκτείνει τὴν λήγουσαν λόγῳ κοινῆς συλλαβῆς. καταπεραιοῖ γὰρ εἰς μέρος λόγου κατὰ τοὺς Τεχνικούς, καὶ τὴν ἐξῆς ἔχει 3.566 ἀρχομένην ἀπὸ φωνήεντος. (η. 3) Ἰστέον δὲ ὅτι προκαταστατικὸν ἐστὶ συμβουλῆς τὸ «φράζεο ὅπως ἔσται τάδε ἔργα». (η. 1) Τὸ δὲ «πίνοντα» ἐκτείνει τὴν ἄρχουσαν, ὡς καὶ τὸ «ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε καθήμενος», καὶ «οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ πίνοντα», οὕτω καὶ τὸ «πίομεν' ἐκ βοτάνης». (η. 5–8) Ὅτι τὸ «ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν πῖνε καθήμενος αἶθοπα οἶνον, εἰς ὃ κε» τότε γένηται, «αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν» ποιήσω τότε, εἴποι ἄν τις θερμὸς εἰς ἔργον πρὸς τινα ἐν τῷ ἀσθενεῖν τημελούμενον. Νέστωρ δὲ φησὶν αὐτὸ πρὸς Μαχάονα, ἐθέλων ἐκεῖνον οὕτω ποιεῖν, ἕως «θερμὰ λουτρὰ εὐπλόκαμος Ἐκαμήδη θερμήνη καὶ λούσει ἄπο», ἤγουν ἀπολούσει, «βρότον αἱματόεντα». ἐκεῖνος δὲ ἄλλο τι ποιεῖ εἰπὼν «αὐτὰρ ἐγὼν ἐλθὼν τάχα εἴσομαι ἐς περιωπὴν». (η. 9–11) Ἦς γενόμενος διασκοπεῖται τὰ τῆς μάχης, ἐλὼν σάκος τὸ τοῦ υἱοῦ Θρασυμήδους χαλκῷ παμφαῖνον, ὃ δὲ εἶχε τὴν καλὴν τοῦ πατρὸς ἀσπίδα τὴν χρυσοῦν, ἐκείνῳ μᾶλλον ἐπιπρέπουσαν. καὶ πῶς ἐστὶ καὶ τοῦτο χρύσεια χαλκείων ἀλλάξασθαι. Νοητέον δὲ κατὰ τὸ σιωπώμενον ὅτι, ἐπεὶ κοινὰ τὰ τῶν φίλων, ὁ πατήρ καὶ τοῦτο ἐπέταξεν, ἵνα εἰ μὴ τῷ σώματι τῇ γοῦν ἀσπίδι δοκοίη ὁ γέρον τῷ πολέμῳ ἐπιφαίνεσθαι. (η. 12) Ὅς ἐνταῦθα καὶ ἄλκιμον ἔγχος εἶλετο, διδάσκων ὡς αἰεὶ ἐν μάχῃ καιρῷ ἐπιμελητέον ὀπίσειωσεν διὰ τὸ τῆς

τύχης ἄδηλον. (η. 6) Ὅρα δὲ ὡς καὶ ἐνταῦθα γυνὴ λουτροῖς ὑπηρετεῖ ἀνδρῶν, ὃ καὶ ἡ Ὀδύσεια δηλοῖ, καὶ ὅτι μετὰ βρῶσιν γίνεται λουτρὰ τῷ Μαχάονι. θερμὰ δὲ λουτρὰ εἶπε τὰ μήπω ἐνεργεῖα τοιαῦτα, ἀλλὰ μετὰ θέρμανσιν τὴν ἐν τῷ πυρὶ. (η. 8) Τὸ δὲ «ἐλθὼν ταχὺ ἐς περιωπὴν εἶσομαι», ὃ ἐστὶ γινώσσομαι, ἔλλειψιν ἔχει τοῦ· τίς ἢ βοή ἢ ἑτέρου τινὸς τοιοῦτου. Περιωπὴ δὲ ἐστίν, ἀφ' ἧς τῶν πέριξ οἱ ὤπερ αἰσθάνονται. (η. 9 ετ 11) Ὅρα δ' ἐνταῦθα παρίσωσιν ἅμα καὶ πολυωνυμίαν συνήθη, καὶ ὑποπαρήχησιν δὲ τινα ποιητικὴν, ἐν τῷ «σάκος εἶλετο υἱὸς ἐῆος, ὃ δ' ἔχ' ἀσπίδα πατρὸς ἐοῖο». Τὸ μὲν γὰρ υἱὸς καὶ τὸ ἐῆος παρισσοῦσι, τὸ δὲ ἐῆος καὶ τὸ ἐοῖο, εἰ καὶ μὴ εὐχρη 3.567 στοῦνται λόγῳ πεζῷ, ἀλλὰ ποιητικώτερον καὶ πολυωνυμοῦνται καὶ παρηχοῦσι. [Τὸ δὲ ῥηθὲν τοῦ Νεστορίδου Θρασυμήδους σάκος τετυγμένον ὁ ποιητὴς ἔφη κατὰ συνήθη φράσιν, ἴσον ὃν κατ' ἔλλειψιν τοῦ εὖ ὀνόματι συνθέτω τῷ εὐτυκτον.] (η. 13–5) Ὅτι εἰπὼν Ὅμηρος ἀσαφῶς ἐν σχήματι συμπλοκῆς, ὡς «εἴσιδεν ἔργον ἀεικές» ὁ Νέστωρ «τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὀπισθεν», εἶτα διευκρινῶν τίνες μὲν οἱ τὸ ὀρίνεσθαι πάσχοντες, τίνες δὲ οἱ τὸ κλονεῖν ποιοῦντες, ἐπάγει εὐθύς ὁμοίωπτων αἰτιατικὴν δηλωτικὴν τῶν ποιοῦντων τὸ «Τρῶας ὑπερθύμους». εἶτα καὶ πρὸς πλείω σαφήνειαν τῶν κλονουμένων ἐπιφέρει «ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν», ὡς εἶναι λοιπὸν Ἀχαιοὺς μὲν ὀρινομένους, ὧν καὶ τὸ τεῖχος ἐρείπεται, ποιοῦντας δὲ κλόνον τοὺς Τρῶας, οὓς καὶ ὑπερθύμους διὰ τοῦτο εἶπεν, ὡσπερ καὶ τὸ τοὺς Ἀχαιοὺς δυστυχεῖν φθάσας ἐνέφηεν ὡς φιλέλλην ἐν τῷ «ἔργον ἀεικές». Σημεῖωσαι δὲ ὡς, εἰ καὶ εἶχεν ἐντελῶς καὶ σαφέστερον ἀποδοῦναι κατὰ συζυγίαν ὁμοίωπτων, οἶον «Τρῶας ὑπερθύμους ἰδὲ ἰφθίμους Ἀργείους», ἀλλὰ προέκρινεν ἄλλως φράσαι καίνότερον, ἵνα λέγῃ ὅτι Τρῶες μὲν ἐκλόνουν, ὠρίνοντο δὲ δηλαδὴ ἐκεῖνοι ὧν τὸ τεῖχος ἐρέριπτο, τουτέστιν ἔρριπτο, ἢ μᾶλλον κεχάλαστο, ἀπὸ τοῦ ἐρείπω. διὸ καὶ μετ' ὀλίγα «κατερήριπε τεῖχος» φησίν, ὅπερ ἐστὶ τοῦ ἐρείπω μέσος παρακείμενος, συστέλλων καὶ αὐτὸς Ἀττικῶς τὴν τρίτην συλλαβὴν, ὁμοίως τῷ ἐρήριπτο καὶ τῷ ἀλήλιφε καὶ ἐρηρότηκε καὶ τοῖς ὁμοίοις. Ἔτι σημεῖωσαι καὶ ὅτι ἴσκει μὲν πρὸς λόγου σαφήνειαν τὸ «κλονέοντας ὀπισθεν Τρῶας». οὕτω γὰρ ἐν τῇ Ω ῥαψωδίᾳ εἰπὼν περὶ Τρῶων καὶ Ἀχαιῶν, «τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὀπισθεν Ἀργείους» οὐδὲν πλέον ἐπάγει, ἀφείκας ὀρινομένους τοὺς 3.568 Τρῶας νοεῖσθαι ὡς τῶν Ἀργείων κλονούντων αὐτούς. ἐποίησε δὲ ὅμως ἐνταῦθα τὸν λόγον σαφέστατον ἢ προσθήκη τοῦ «ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν». Ἔτι ἴστέον καὶ ὅτι ἐνταῦθα μὲν οὐχ' ὁμοιοπτῶτως τοῖς Τρωσὶν ἠρμήνευσε τοὺς Ἀχαιοὺς, ἀλλὰ περιέφρασε ἢ παρέφρασε τὸ κατ' αὐτούς, ἀντὶ τοῦ «Ἀχαιοὺς ὀρινομένους» εἰπὼν «ἐρέριπτο δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν», ἐτέρωθι δὲ οὐκ ἐξ ἀνάγκης οὕτω γίνεται, ἀλλ' ὡς ἡ φραστικὴ μέθοδος δίδωσι. [Καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, τὸ «ἐρέριπτο τεῖχος» αἰτία ἐστὶ, δι' ἣν λυποῦνται οἱ ὀρινόμενοι. λέγει οὖν ὅτι ὠρίνοντο οἱς τὸ τεῖχος ἐρέριπτο, ἦγουν οἱ Ἀχαιοί. ἐκ δὲ τοῦ «ὀρινομένους καὶ κλονούντας» νοεῖν ἔστιν ὡς ταυτόν ἐστιν ὀρίνεσθαι καὶ κλονεῖσθαι.] (η. 16–22) Ὅτι τὸν γέροντα Νέστορα διχθάδια βουλευόμενον, ἢ μεθ' ὄμιλον ἴοι Δαναῶν ἢ μετ' Ἀτρεΐδην ποιμένα λαῶν, καὶ ἐν συννοίᾳ ὄντα καὶ τῇ σκέψει ἐμμένοντα καὶ ἐπέχοντα, πρὸς κῦμα εἰκάζει, ὃ πρὸ ἐμβολῆς ἀνέμου ἀργὸν ἔσθηκε, φράζων οὕτως «ὡς δ' ὅτε πορφύρη πέλαγος μέγα κύματι κωφῷ ὀσόμενον λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα αὐτῶς οὐδ' ἄρα τε προκυλίνδεται οὐδετέρωσε, πρὶν τινα κεκριμένον καταβήμεναι ἐκ Διὸς οὐρον», ἦγουν ἐξ ἀέρος, «ὡς ὁ γέρον ὠρμαινε, δαΐζόμενος κατὰ θυμὸν διχθάδια». Καὶ ὅρα τὸ «διχθάδια», πρὸς ὃ μάλιστα ἢ παραβολή. καὶ τὸ κῦμα γὰρ οὐδετέρωσε προκυλίνδεσθαι εἶπε, τουτέστιν οὔτε ὦδε οὔτε ἐκεῖ. δύο γὰρ τινῶν ἀπόφασις τὸ οὐδέτερος καὶ τὸ οὐδετέρωσε. (η. 16) Πορφύρειν δὲ τὸ μελαίνεσθαι, ὅθεν καὶ κῦμα πυρφύρεον καὶ πορφύρεος θάνατος. ὅτι δὲ τὸ πορφύρειν καὶ καλχαίνειν λέγεται, ἀλλαχόθι φαίνεται. Τὸ δὲ «μέγα πέλαγος» τὸ πολύνουν ἐμφαίνει τοῦ ἥρωος. Κῦμα δὲ κωφὸν τὸ μήπω ὑπαφρον καὶ παφλάζον,

ὡς καὶ ἦχον ποιεῖν ἀκουστόν, καθά που καὶ κωφὸν βέλος τὸ ἄρροιζον. κωφὰ δὲ τὰ τοιαῦτα ὡς μὴ ἐνεργοῦντα εἰς ἀκοήν, τὴν καὶ κωφεύειν ἂν δοκοῦσαν διὰ τὸ μὴ ἔχειν τῶν τοιούτων αἰσθάνεσθαι. [Ὡστε κἀνταῦθα τὸ κωφὸν μετήνεκται εἴτ' οὖν μετατέθειται ἀπὸ τοῦ μὴ ἀκούοντος ἀλλὰ κωφεύοντος εἰς τὸ ἡρεμοῦν καὶ μὴ κτυποῦν καὶ διὰ τοῦτο μὴδὲ ἀκούομενον, ἵνα ἦ κωφὸν κῦμα ὡσπερ καὶ βέλος, ἐφ' ᾧ κωφεύοι ἂν τις οἷα μὴ ἀκούων. Δῆλον δ' ὅτι Ὀμηρος μὲν κωφὸν οὐχ' εὗρηται λέγων ἄνθρωπον, οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον οἶδασι καὶ ἐπὶ ἀνθρώπου τὴν 3.569 λέξιν, ὡσπερ σὺν ἄλλοις μυρίοις καὶ ὁ εἰπὼν, ὡς «καὶ κωφοῦ ξυνήμι καὶ οὐ λαλέοντος ἀκούω». Τὸ μέντοι εἰπεῖν τραγικῶς ὅτι πρὸς τὸ κάλλος ἐκκεκώφηνται ξίφη, τροπῆς ἐστὶν οἷον Ὀμηρικῆς. ὡς γὰρ βέλος κωφόν, οὕτω καὶ ξίφος. Ἐρρητόρευσε δὲ ἄλλως αὐτὸ κυρίως ὁ καλὸς Ἀθήναιος, ἐκκεκωφημένα πρὸς τὸ περιβόητον κάλλος τῆς Ἑλένης εἰπὼν τὰ ἐξ Ἰθάκης εὐγενῆ μειράκια ἐς Μενελάου ἐλθόντα. ὧν καὶ θαυμάζει τὴν ὡς πρέπον τότε ἡσυχίαν]. Ἔστι δὲ καθ' Ὀμηρον κῦμα κωφὸν τὸ πορφῦρον αὐτως καὶ πρὸ ἀνέμων ἐγειρόμενον καὶ οὐδετέρωσε προκυλινδόμενον. (ἡ. 17) Ὁσοόμενον δὲ ἢ τὸ προορῶν, ὡς εἴπερ αἰσθητικὸν ἦν, [ἵνα κατ' ἀντίθεσιν ἢ τροπὴν σκληρὰν μὲν, ἀστεῖαν δέ, τὸ αὐτὸ κῦμα κωφεύοι μὲν, προβλέποι δέ, τὸ μὲν διὰ τὸ ἄκτυπον, τὸ δὲ διὰ τὴν τῶν ἀνέμων δήλωσιν,] ἢ τὸ προμαντευόμενον. σημεῖον γὰρ ὄντως ἀνέμου τὸ τοιοῦτον, δηλοῦν ὡς τὸ ἐν τῷ περιέχοντι ἄνω θερμὸν κινεῖ τὸν ἀέρα ἤδη καὶ λυεῖ τὴν παρακειμένην ὑγρὰν ὕλην, ὅθεν ἄνεμος ἔσται, ὃς ἐξ ἰκμάδος καὶ τοιαύτης ὕλης τὴν σύστασιν ἔχει. ὅθεν καὶ ἴκμενος οὖρος καὶ Ζεὺς, φασίν, ἴκμενος. Δῆλον δὲ ὅτι μαντική ποτε λέξις τὸ ὄσσεσθαι ἀπὸ τῆς ὄσσης, ἦν αἰεὶ ἐπὶ μαντείας τίθησι. τοιαύτη δὲ λέξις ἔστιν ὅτε καὶ ἡ ὄψ, ὡς Διονύσιος Αἴλιος παρασημειοῦται, λέγων ὅσα τὴν κληδόνα, καὶ ὀπεύεσθαι τὸ κληδονίζεσθαι. Ἀριστοφάνης Λυσιστράτη «ὀπεύομενος κάθηται». [Οἱ δὲ λιγέες ἄνεμοι λέγονται ἂν καὶ λιγύφωνοι πρὸς ὁμοιότητα τῶν λιγυφθόγγων κηρύκων, ἔτι δὲ καὶ λιγυροί. Τὰ δὲ τῶν ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα τὰς ἀνεμώκεις νεφέλας καὶ τὰς 3.570 ἀελλόποδας καὶ ὅσα τοιαῦτα παρήγαγον.] (ἡ. 19) Ὁ δὲ [ἐκ Διός, ἡγουν ἀέρος] κεκριμένος οὖρος ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῆ εὐκρινεῖ αὔρα, ἧς χρήσις καὶ παρὰ Ἡσιόδῳ [ἐν τῷ «εὐκρινέες αὔραι», αἷς ἐναντία εἰσὶν αἱ συγκεχυμένα καὶ ἄτακτοι, ἐπεὶ καὶ ἐναντίον τὸ εὐκρίνειν καὶ τὸ συγγέειν, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων εἴρηται.] Τὸ δὲ «καταβῆναι οὖρον» γλυκέως ἐρρέθη ὡς ἐπὶ τινος [ἐμψύχου] μεταβατικῆς σώματος, κοινότερον μέντοι καταπνεῦσαι λέγοιτ' ἂν. Ὅτι κἀνταῦθα φιλοβασιλεὺς ὁ Νέστωρ. βουλευσάμενος γὰρ ἢ μεθ' ὄμιλον Ἀχαιῶν ἔλθοι, ὡς ἐρρέθη, ἢ μετ' Ἀτρείδην Ἀγαμέμνονα, κρίνει κέρδιον ἐπ' αὐτὸν ἐλθεῖν. ἐπεὶ δὲ οὐκ ἦν εὐπλαστον περιῖναι τὸν γέροντα καὶ ζητεῖν ποῦ ὁ βασιλεὺς, ποιεῖ ἐκεῖνον συναντῶντα τούτῳ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὡς οὐδὲ αὐτὸν ἡσυχάζειν ἐν ταῖς σκηναῖς ἐθέλοντα. (ἡ. 24–6) Ὅτι λακεῖν ἐνταῦθα ἐπὶ χαλκοῦ λέγει κατὰ ὀνοματοποιίαν. Φησὶ γὰρ «οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάριζον μαρνάμενοι, λάκε δὲ σφι περὶ χροῖ χαλκὸς ἀτειρῆς νυσομένων ξίφεσσι τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι». σταδαία γὰρ ἡ μάχη, καὶ τὸ ἔργον ἀγχέμαχον. Ἰστέον δὲ ὡς ἀλλαχοῦ μὲν ὄστέα ἔλακε πάσχοντα, ἐνταῦθα δὲ αὐτὸς ἔλακεν, [ὡς καὶ προεῖρηται,] ὁ ποιῶν χαλκός. (ἡ. 26) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «νυσομένων». ἦν μὲν γὰρ εἰπεῖν νυσομένοις, ἠθέλησε δὲ πλαγιάσαι καινότερον κατὰ γενικῆς διὰ τὸ πανταχοῦ ἀσόλοικον τοῦ πλαγιασμοῦ. τίνα δὲ τὰ ἀμφίγυα ἔγχη, προεῖρηται. (ἡ. 27 εἰς 39) Ὅτι παθητικῶς ἔστι συμβαλέσθαι εἰπεῖν ἀντὶ τοῦ συναντῆσαι. φησὶ γὰρ «Νέστορι δὲ ξύμβληντο βασιλῆες, ὅσοι βεβλήατο χαλκῶ», καὶ «ὁ δὲ ξύμβλητο γεραιός». Παρὰ δὲ γε τοῖς ὕστερον ξυμβαλέσθαι ἐστὶ τὸ νοῆσαι, οἷον «συνεβάλετο τὸν χρησμόν», ἡγουν ἔγνω τί βούλεται ὁ χρησμός. Λέγουσι δὲ συμβαλέσθαι καὶ τὸ λυσιτελεῖν. ὅθεν ἀξύμβολος ὁ εἰς μὴδὲν χρήσιμος. ἔτι δὲ ξυμβαλέσθαι ἦν καὶ 3.571 τὸ συνεισαγαγεῖν τι πρὸς δαπάνην, ὅθεν καὶ δεῖπνον ἀξύμβολον τὸ δωρεὰν καὶ εἰς ὃ οὐ ξυμβέβληταί τι πρὸς τοῦ κληθέντος. Τὸ δὲ «ξύμβληντο» καὶ τὸ «βεβλήατο» ἔχουσι τι παρηχητικόν.

(η. 29–31) Ἰστέον δὲ ὅτι παραδεικνύς ἐνταῦθα Ὅμηρος πόθεν που ὁ Νέστωρ καὶ οἱ
 ξυμβλήμενοι, ὡς ἐρρέθη, αὐτῶ βασιλεῖς ἔρχονται, ὁ Διομήδης, ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ
 Ἀγαμέμνων, ὅτι δηλαδὴ ἀπὸ τῶν πρὸς τῆ θαλάσση νηῶν ἐπὶ τὰς πορρωτέρω, περὶ ἅς
 τὸ τεῖχος, φησὶ «πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθε μάχης εἰρύατο», τουτέστιν εἰλκυσμέναι
 ἦσαν, «νῆες θῖν' ἐφ' ἀλὸς πολιῆς», ἐν αἷς δηλαδὴ καθ' ἡσυχίαν ἦσαν οἱ βασιλεῖς
 οὗτοι. (η. 31–6) Εἶτα ἐρμηνεύων πῶς ἦσαν αἱ πρὸς τῆ θαλάσση αὐταὶ νῆες πολὺ
 πόρρω τῆς μάχης, φησὶν «τὰς γάρ», ἡγουν ταύτας, ὅσαι πρῶται ἡγγισαν τῆ γῆ ἐν τῷ
 ἐξ ἀρχῆς κατάπλω, «πρώτας πεδίονδε εἴρυσαν», οἱ Ἀχαιοὶ δηλαδὴ, οὐς διὰ τὸ πάντη
 φανερόν ἐσίγησεν ὁ ποιητής, «αὐτὰρ τεῖχος ἐπὶ πρύμνησιν ἔδειμαν. οὐδὲ γὰρ οὐδ'
 εὐρύς περ ἑὼν ἐδυνήσατο πάσας αἰγιαλὸς νῆας χαδέειν», ὃ ἔστι χωρῆσαι καθ' ἓνα
 στίχον, «στείνοντο δὲ λαοί. τῷ ῥα», ἡγουν διό, «προκρόσσας ἔρυσαν, καὶ πλήσαν
 [ἀπάσης], ἡγουν] ὄλης, «ἠϊόνος στόμα μακρόν, ὅσον ξυνεέργαθον», ἡγουν ὅσον
 περιεῖχον καὶ συνέκλειον ἔντος «ἄκραι», ἦτοι τὰ ῥηθέντα ἀλλαχοῦ ἀκρωτήρια, ἢ τὰ
 τοῦ ναυστάθμου κέρατα. Καὶ ἦσαν λοιπὸν αἱ μὲν τῶν νηῶν νενεωλκημέναι μακρὰν
 τῆς μάχης θῖνα ἐφ' ἀλὸς πολιῆς, ἔνθα καὶ αἱ τοῦ βασιλέως, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «νῆες δέ
 τοι ἄγχι θαλάσσης», ἄλλαι δὲ ἴσταντο πορρωτέρω τῆς θινὸς ἐλκυσθεῖσαι εἰς τὸ
 πεδίον καὶ οὐσαι πρὸς τῷ τείχει, ἅς καὶ πρώτας φησὶν, ὡς τὴν ἀρχὴν τε τῶν ἄλλων
 προκαθορισθεῖσας καὶ ὡς πρώτας οὐσας τοῖς ἀπὸ τοῦ τείχους ἰοῦσιν ἐπὶ τὴν
 θαλάσσαν, οἷς πάντως ἔσχαταί εἰσιν αἱ πρὸς τῆ θαλάσση. Ἐτέρως μέντοι πρῶται μὲν
 εἰσιν αἱ ἄγχι τῆς θαλάσσης, ἔσχαται δὲ αἱ τοῦ τείχους ἐγγύς, μεταξύ δὲ τῶν δύο
 τούτων στίχων αἱ σκηναί, τὰ ἵπποστάσια, οἱ βωμοί, αἱ ἀγοραί, καὶ εἴ τι τοιοῦτον. Ὅτι
 δὲ καὶ τὰς παραθαλασσίους ὁ ποιητής πρώτας ἔχει, δηλοῖ μετ' ὀλίγα, εἰπὼν «νῆας,
 ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης», πρὸς διαστολὴν πάντως τῶν ἄλλων, αἱ ἄγχι
 τοῦ τείχους πρῶταί εἰσιν, ὡς εἶναι τὸ ἐλάχιστον δύο στίχους νηῶν, ἓνα τὸν πρῶτον
 πρὸς τῆ θαλάσση, καὶ ἕτερον τὸν πρῶτον πρὸς τῷ τείχει. Ὁ μέντοι Κράτης οὐκ ἐν
 διστίχῳ φησὶν εἶναι τὰς ναῦς. ὅπως δὲ τοῦτο κατασκευάζει, περιττὸν ἐκθέσθαι. (η.
 35) Προκρόσσας δὲ Ὅμηρος λέγει τὰς οὕτως ὠρμισμένας νῆας, ὡς κλιμακηδὸν οἶον
 ἴσταμένας διὰ τὸ ὑψηλὸν τοῦ τόπου. κρόσσαι γάρ, ὡς ἐρρέθη, τειχομάχοι
 κλίμακες. Οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ οὕτω φασὶν· προκρόσσας τὰς ἐτέρας πρὸ ἐτέρων, ὥστε
 θεατροειδὲς φαίνεσθαι τὸ νεώλκιον. Ἔτι δὲ καὶ οὕτω· προκρόσσας, ἄλλας ἐπ'
 ἄλλαις, ἀντιπρώρους. Ἡ δὲ λέξις αὕτη καὶ παρὰ Ἡροδότῳ κεῖται, ὃς καὶ
 ἐφερμηνεύων αὐτὴν φησὶν «προκρόσσας ὠρμουν τὰς ναῦς, αἱ μὲν γὰρ πρὸς τὴν γῆν
 ὠρμεον, αἱ δ' ἐπ' ἐκείναις ἐπ' ἀγκυρέων» καὶ ἐξῆς, καὶ πάλιν «αἱ πρῶται τῶν νηῶν
 ὠρμεον πρὸς γῆν, ἄλλαι δ' ἐπ' ἐκείναις ἐπ' ἀγκυρῶν. ἄτε γὰρ τοῦ αἰγιαλοῦ ὄντος οὐ
 μεγάλου πρόκροσσαι ὠρμοῦντο ἐς πόντον καὶ ἐπὶ ὀκτῶ νέας». Καὶ οὕτω μὲν
 Ἡρόδοτος τὰς παρ' αὐτῷ φράζει προκρόσσας, αἱ μέντοι τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ ξηρᾶς
 εἶχον τὸ πρόκροσσον καὶ ὑψηλότερον ἴσταντο αἱ πρὸς τῷ τείχει. καὶ ἦν ἴσως καὶ
 τοῦτο ἀποσιμῶσθαι, ὃ ἔστιν ἀπὸ σιμοῦ καὶ κοίλου τόπου ἀνήχθαι ὑψοῦ. Κεῖται δὲ τὸ
 ἀποσιμῶσθαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, παρ' οἷς οὐ μόνον ἀπεσίμωσε· τὸ ὑψωσε καὶ πρὸς
 τὸ λαμπρότατον ἡγάγε, κατὰ Πausανίαν, ἀλλὰ καὶ ἀποσιμῶσαι τὸ μετεωρίσαι ναῦς
 παρὰ Θουκυδίδῃ. (η. 30) Τὸ δὲ «πολλὸν γάρ ῥ' ἀπάνευθεν» ὀκνοῦμεν πάλιν εἰπεῖν,
 ὡς ἐπίτηδες ἔχει τὸν ῥ-α σύνδεσμον διὰ τραχυφωνίαν φίλην τοῖς ποιηταῖς. Ἀπὸ δὲ
 τοῦ ἐρύειν, ἀφ' οὗ τὸ εἰρύατο καὶ τὸ εἴρυσαν καὶ τὸ ἔρυσαν, δοκεῖ παρῆχθαι καὶ ὁ
 παρὰ τῷ Pausanία ἐρυσμός, λάχανον, φησὶν, θερμαντικόν, οὗ τὸ σπέρμα τρίβουσαι
 πίνουσιν αἱ κύουσαι γυναῖκες. (η. 33) Τὸ δὲ «οὐδὲ γὰρ οὐδ' εὐρύς περ ἑὼν» εὐειδὲς
 καὶ αὐτὸ σχῆμα διὰ τὸ διπλοῦν τῆς ἀποφάσεως. Σύνηθες δὲ Ὀμήρῳ οὕτως ἀπὸ δύο
 ἀρνήσεων ἄρχεσθαι, οἶον καὶ τὸ «οὐδὲ γὰρ οὐδὲ Δρύαντος υἱός», καὶ τὸ «οὐδὲ γὰρ
 οὐδέ κεν αὐτὸς ἔκφυγε», καὶ ἕτερα. (η. 34) Τοῦ δὲ «χαδέειν» ἐνεστὼς χάζω, οὗ
 δεῦτερος ἀόριστος ἔχαδον, οὗ τρίτον πρόσωπον τὸ «οὐκ ἔχαδε στήθος χόλον». ὅθεν

μέλλων δεύτερος 3.573 χαδῶ, ἐξ οὗ χαδεῖν καὶ χαδέειν τὸ χωρῆσαι κατὰ ποιητᾶς. Τὸ δὲ «στείνοντο» δίδωσι νοεῖν, ὡς δυνατὸν στεῖνος εἶπεῖν καὶ τὸ ἀπλῶς στενοχώρημα, καθὰ ἐρρέθη στεῖνος καὶ τὸ μέσον τῆς τάφρου καὶ τοῦ τείχους. (η. 35) Τὸ δὲ «ἔπλησαν στόμα ἡϊόνος» πάνυ ἀστείως εἴρηται κατὰ μεταφορὰν ζωϊκοῦ στόματος, ὃ τοῖς ἐντιθεμένοις βύεται. [Δῆλον δ' ὅτι ᾧ λόγῳ στόματα λέγεται ποταμῶν, ἔνθα ἐκεῖνοι εἰς θάλασσαν ἐρεύγονται, οὕτω καὶ στόμα θαλάσσης, ἔνθα ἐκεῖνη ἀποπτύει συνήθως ἄχνην. καὶ πῶς ἀλλήλας αἱ λέξεις αὗται συγκροτοῦσι πρὸς ἀσφάλειαν. στόματος γὰρ τὸ ἐξερεύγεσθαι καὶ τὸ ἀποπτύειν. Ὅτι δὲ τὸ στόμα μακρὸν ἔχει τι κάλλους κατὰ τὸ «ἦλθε θέων», καὶ τὸ «βοῆ ἦν» καὶ τὰ τοιαῦτα, οὐδ' αὐτὸ τοῖς περὶ λόγους ἄδηλον.] (η. 36) Τὸ δὲ «ξυνεέργαθον», καὶ ὅλως εἶπεῖν, τὸ ξυνεεργάθειν ἀνάπαλιν ἔχει πρὸς τὸ ἀποεργάθειν, ὅπερ ἐν τῇ λ' ῥαψωδίᾳ κεῖται. (η. 28) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ βεβληῆσθαι τοὺς ῥηθέντας βασιλεῖς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ προπαρесеσημειώθη, οὐ κατὰ κυριολεξίαν ἐρρέθη, ἀλλ' ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ παθεῖν ἔλκος. κατὰ γὰρ τὸ κύριον τῆς λέξεως Διομήδης μὲν βέβληται οἷστῶ ὑπὸ Πάριδος, Ὀδυσσεὺς δὲ οὐτασται ὑπὸ Σώκου, τὸν δὲ βασιλέα ἔνυξε κατὰ χεῖρα ὁ Κόων. κατεχρήσατο οὖν τῇ λέξει τοῦ βεβληῆσθαι, ἢ καὶ γενικῶς αὐτὸ εἶπεν, ὡς τοῦ βάλλεσθαι κατὰ ἔννοιαν γενικὴν ἐπὶ παντὸς ἔλκους δυναμένου λέγεσθαι. οὕτω γὰρ καὶ μετ' ὀλίγα ὁ Νέστωρ ἐρεῖ «οὐ γὰρ πῶς βεβλημένον ἔστι μάχεσθαι», ἤγουν ἔλκος ἔχοντα. Τινῶν δὲ γε εἰπόντων σχῆμα καὶ τοῦτο εἶναι συλλήψεως, ὡς τῶ βεβλημένῳ Διομήδει συλλαμβανομένων τῶν οὐτασμένων δύο βασιλέων, οὐκ ἀρέσκονται οἱ ἀκριβέστεροι ὡς ἐν τῇ ν' ῥαψωδίᾳ εἴρηται. διὸ μᾶλλον κάλλιον ὁ Διομήδης μετ' ὀλίγα φησὶν «ἴομεν εἰς πόλεμον οὐτάμενοί περ», συμπεριλαμβάνων ἕνα ἑαυτὸν τοῖς δυσὶν οὐταμένοις. (η. 37) Ὅτι τὸ «βασιλεῖς ὀψείοντες αὐτῆς καὶ πολέμοιο» ἀντὶ 3.574 τοῦ ὀπτικῶς ἔχοντες. Φασὶ γὰρ οἱ παλαιοί, ὡς τὰ τοιαῦτα ῥήματα ἔφεσιν τινα δηλοῦσι καὶ τὸ ἐπιθυμητικῶς τινὸς ἔχειν. ὅθεν καὶ βρωσεῖω τὸ βρωτικῶς, φασίν, ἔχω, καὶ κακκεῖοντες οἱ κοιμητικῶς ἔχοντες. Σημειοῦνται δὲ καί, ὡς οἱ τοιοῦτοι ἐνεστῶτες οὐ προχωροῦσιν εἰς μέλλοντας. Πτολεμαῖος δὲ ὁ ἐπίκλην ἐπίθετος, οὐκ ἀποδεχόμενος τὸ ὀψείοντες, ἔγραφεν «οὐ ψαύοντες πολέμοιο», καὶ ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς ἔχειν λόγον καὶ τὴν τοιαύτην γραφήν. [Τὸ δὲ «αὐτῆς» καὶ τὸ «πολέμοιο», συνήθως παραλληλισθέντα, τὴν αὐτὴν σημασίαν ἔχουσιν. ἄλλως γὰρ οὐκ ἔστιν αὐτήν, ἤγουν βοήν, ὅπερ ἐστὶ φωνήν, ὄψεσθαι-ἀκουσθὴ γὰρ ἢ φωνή-οὐδὲ μὴν κατὰ τὴν Πτολεμαίου γραφήν ψαῦσαι τοιαύτης αὐτῆς ἔστιν.] (η. 38.) Ὅτι κατ' ἀνάγκην οἱ ῥηθέντες τρεῖς βασιλεῖς «ἔγχει ἐρειδόμενοι ἔκιον ἀθρόοι· ἄχνητο δὲ σφι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι», διὰ τό, ὡς ἐρρέθη, βεβληῆσθαι. Τὸ δὲ «ἀθρόοι» δασύνει Ἀρίσταρχος, καὶ εἴρηται περὶ τούτου ἐν τῇ τῆς Ὀδυσσεΐας ἀρχῇ. Σημείωσαι δὲ ὡς διὰ τὸ ἀθρόοι ἔφη τὸ ἔγχει ἐνικῶς, ἀθρόα, ὡς εἶπεῖν, συνεκφωνήσας καὶ τὰ τῶν τριῶν ἔγχεα τῶ ἐνί. ἄλλως δὲ γε νοητέον, ὅτι ἐρειδόμενοι ἕκαστος τῶ οἰκείῳ ἔγχει. Ὅτι κατὰ τὸ Ἡσιόδειον τὸ «τὰ δὲ λείψεται ἄλγεα λυγρά», ἤγουν τὰ δὲ ἄλγεα ἐναπολειφθήσονται, οὕτω κἀνταῦθα καθ' ὑπέρβασιν τὸ «ὃ δὲ ξύμβλητο γεραιός», ὅπερ ἐστίν· ὁ δὲ γεραιὸς συνήντησε τοῖς βασιλεῦσι, δηλαδὴ ὁ Νέστωρ. (η. 40) Ὅτι οὕτω σχέτλιος ὁ Νέστωρ, ὡς πῶς ἐγράφη, καὶ ἀμήχανος καὶ γήραϊ λυγρῶ οὐκ ἐπιτρέπων καὶ πόνου οὔποτε λήγων, ὥστε οἱ βασιλεῖς ἰδόντες αὐτὸν ἐπ' αὐτοὺς ἤκοντα ἐθαύμασαν, εἰ καὶ αὐτὸς τὸν πόλεμον ἔλιπε, «πτῆξε δὲ θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι Ἀχαιῶν», τουτέστιν ἐθρόησεν, ἐξεφόβησεν, ἢ ὡς ὁ Σιδῶ 3.575 νιος καὶ ὁ Ζηνόδοτος γράφει «πῆξε», τουτέστι πεπηγέναι οἶον τῶ δέει ἐποίησε. (η. 44-7) Διὸ καθὰ ὁ Πολυδάμας πρὸ μικροῦ δεδιέναι εἶπε, μὴ σήμερον τὸ χθιζὸν Ἑλληνες ἀποστήσωνται χρέος, οὕτω κἀνταῦθα ὁ βασιλεὺς «δεῖδω», φησί, «μὴ δὴ μοι τελέση ἔπος ὄβριμος Ἐκτωρ, ὡς ποτ' ἐπηπείλησ' ἐνὶ Τρώεσσι· ἀγορεύων μὴ πρὶν πὰρ νηῶν προτὶ Ἴλιον ἀπονέεσθαι, πρὶν πυρὶ νῆας ἐνιπρῆσαι, κτεῖναι δὲ καὶ αὐτούς», τοὺς ἐν ταῖς ναυσὶ δηλαδὴ, συννοουμένους πάντως αὐταῖς, εἰ καὶ ὁ

βασιλεὺς ἀγωνιῶν, ὡς εἰκός, καὶ συγκεχυμένος οὐκ ἐντελῶς ἔφρασε. [Δύναται δὲ τὸ «αὐτούς» εἶναι καὶ ἀντὶ τοῦ ἡμᾶς, οὗ χρῆσις μυριαχοῦ, ὡς καὶ ἐν τῷ «ἀλλὰ καὶ αὐτοὶ περ πονεώμεθα.»] Σημείωσαι δὲ ὅτι τε τὸ πτῆξε κατὰ ἀλλοπάθειαν ἔφη ἀντὶ τοῦ εἰς πτοίαν ἐκίνησεν, οὐ μὴν κοινότερον αὐτοπαθῶς ἀντὶ τοῦ ἐπτοήθη, καὶ ὅτι τὸ ποτὲ καὶ ἐνταῦθα οὐκ εἰς μακρὸν ἀναφέρει χρόνον, ἀλλὰ τὸ χθὲς δηλοῖ, ὅτε μνημοσύνην πυρὸς γενέσθαι ὁ Ἔκτωρ ἐνεκελεύετο, εἰ πελάσει ταῖς ναυσί. τοιοῦτον καὶ τὸ ὑπὸ Διομήδους λεχθέν «οὐς ποτε ἀπ' Αἰνείαν εἰλόμην», ἦγουν πρὸ ὀλίγου. καὶ ὅτι τὸ «ὡς ποτε» δύναται καὶ διὰ τοῦ ὁ μικροῦ γραφῆναι ὡς ἄρθρον ὑποτακτικόν. Ὅρα δὲ κἀνταῦθα, ὡς οὐκ ἐλάνθανον τοὺς πολεμίους τὰ ἀλλήλων. ἰδοὺ γὰρ Ἀγαμέμνων οἶδεν, ἃ ὁ Ἔκτωρ χθὲς εἶπε. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ βασιλικοῦ λόγου προαναφώνησις. προλαλεῖ γὰρ Ὅμηρος ἃ πράξει ὁ Ἔκτωρ. (η. 42 ς.) Ὅτι ἀνὴρ ἔντιμος παράκαιρον ἀπόμαχος γεγωνὺς ἀκούσσι ἂν ποθεν τὸ «ὦ δεῖνα, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν, τίπτε λιπὼν πόλεμον φθισήνορα δεῦρ' ἀφικάνεις». παρωδηθήσεται δὲ ποτε καὶ ἐπὶ τοῦ ἕκ τινος ἀγῶνος ἀκαίρως ὑποχωρήσαντος. (η. 48) Ὅτι ἀλήθειαν προηγορευμένου λόγου δηλοῖ τὸ «κεῖνός θ' ὡς ἀγόρευε· τὰ δὴ», ἦγουν ταῦτα δέ, «νῦν πάντα τελεῖται». Ἰστέον δὲ ὅτι οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὸ «κεῖνος» Ἰωνικὴν ἀφαίρεσιν ἔπαθε τοῦ κατάρχοντος ἔ. οὐ γὰρ ἀναμφιλέκτως πρωτότυπον τὸ ἐκεῖνος, ἵνα ἐξ αὐτοῦ γένηται τὸ κεῖνος καὶ τὰ τῆς αὐτοῦ συστοιχίας, ὅποιον καὶ τὸ κεῖθι καὶ τὸ κεῖσε, ἀλλ' ἢ ἀναλογία δυσπλαβεῖν αὐτὸ οἶδε κατὰ τὸ αὐτός, οὗτος, ἐγώ. αἱ γὰρ πρωτότυποι ἀντωνυμίαι οὐ φιλοῦσιν ὑπερβαίνειν δυσπλαβίαν ἀπαθείς οὔσαι. τὸ γὰρ οὐτοσί οὐκ ἀπαθές, τὸ δὲ σφωίτερος οὐ πρωτότυπον. Ἄλλω μέντοι λόγῳ ἀναλογώτερον τὸ ἐκεῖνος ἐκ φωνήεντος ἀρχόμενον κατὰ τὰς πρωτοτύπους μονοπροσώπους ἀντωνυμίας, ἃς ἐκτίθενται οἱ παλαιοί. 3.576 (η. 49–51) Ὅτι συχνότερον ὁ ποιητὴς ἀναγκαίως ἐκ τοῦ νῦν μεμνημένος Ἀχιλλέως–μικρὸν γὰρ ὅσον εἰς μάχην ἐξαγάγη αὐτόν–ποιεῖ τὸν βασιλέα σχετιάζοντα καὶ λέγοντα «ὦ πόποι, ἦ ῥα καὶ ἄλλοι ἐϋκνήμιδες Ἀχαιοὶ ἐν θυμῷ βάλλονται ἐμοὶ χόλον, ὥσπερ Ἀχιλλεύς, οὐδ' ἐθέλουσι μάχεσθαι ἐπὶ πρῦμνησι νέεσσι». (η. 50) Καὶ ὅρα τὸ «βάλλονται» ἀντὶ τοῦ βάλλουσι, τιθέασι. (η. 51) Τὸ δὲ «ἐπὶ πρῦμνησι» τεχνικῶς πέφρασαι. αἱ γὰρ τοιαῦται νῆες πρὸς τῇ γῆ τὰς πρῦμνας ἔχουσιν, αἱ δὲ γε πρῶραι τοῦ ὕδατός εἰσιν ἐν τῷ ὄρμῳ. (η. 53) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐτοῖμα, τὰ πρόχειρα, προπερισπωμένως λέγει, εἰπὼν διὰ τοῦ Νέστορος «ἦ δὴ ταῦτά γ' ἐτοῖμα τετεύχεται». τὸ δὲ «οὐκ ἂν ἄλλως γένοιτο» οὕτω διὰ τοῦ αὐτοῦ φράζει «οὐδέ κεν ἄλλως Ζεὺς αὐτὸς παρατεκτῆναιτο», ἦγουν παραποιήσσει. δηλοῖ δὲ διὰ τούτου φιλοσόφως μὴ ἂν εἶναι δυνατόν τὸ γεγονὸς μὴ γεγονέναι. Τέτραπται δὲ τὸ «παρατεκτῆναιτο» ἐκ τῶν τεκτονικῶς τεχνωμένων παραποιεῖν τὰ κατ' αὐτούς ἔργα. (η. 55–60) Οὕτω δὲ εἰπὼν καὶ ἐπαγαγὼν γοργὴν ἀφήγησιν ταύτην «τεῖχος μὲν γὰρ δὴ κατερήριπεν», ὡς πρὸ ὀλίγων ἐρρέθη, «ὦ ἐπέπιθμεν», ἦγουν ἐπεποιθήμεν, ἐπιστεύομεν, «ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἶλαρ», ἦγουν ἔρυμα καὶ ἀσφάλειαν, «ἔσεσθαι, οἱ δ' ἐπὶ νηυσὶ μάχονται», ἐπιφέρει τινὰ ἐφεξῆς, ἃ τὸν πανταχοῦ κίνδυνον δηλοῦσιν, εἰπὼν «οὐδ' ἂν ἔτι γνοίης, μάλα περ σκοπιάζων, ὅποτέρωθεν Ἀχαιοὶ ὀρινόμενοι κλονέονται· ὡς ἐπιμῖξ κτείνονται», διὰ τὸ ὁμόσε τὴν μάχην ἐλθεῖν, «αὐτὴ δ' οὐρανὸν ἴκει». (η. 55) Ὅρα δὲ ὅτι τὸ «ὦ ἐπέπιθμεν», εἰ μὴ διὰ δάκτυλον ἔσχε δοτικὴν, εἶχε γράφεσθαι καὶ διὰ τοῦ ὁ μικροῦ διὰ τὸ ἔσεσθαι, ἵνα ἔλεγεν, ὡς ἐθαρροῦμεν ἔσεσθαι αὐτὸ εἶλαρ. νῦν δὲ ἐκτέταται διὰ τὸ ἐπέπιθμεν, ὧ δηλαδὴ ἐπεποιθίσαν. (η. 56) Τὸ δὲ «ἄρρηκτον» καιριωτάτη λέξις ἐπὶ στερεοῦ τείχους. (η. 58) Σκοπιάζειν δὲ τὸ εἰς περιωπὴν, ὡς προερρέθη, ἐλθεῖν κάκεῖθεν τι κατασκοπεῖν. (η. 59) Τὸ δὲ «ὀρινόμενοι κλονέονται» γοργῶς ἐπὶ Ἀχαιῶν ἔμιξε τὸ πρὸ βραχέων ῥηθὲν «τοὺς μὲν ὀρινομένους, 3.577 τοὺς δὲ κλονέοντας ὀπισθεν». (η. 60) Πάνυ δὲ γοργὸν οἶα καὶ ἐπιφωνηματικὸν τὸ «ὡς ἐπιμῖξ κτείνονται». λέγεται δὲ τὸ ἐπιμῖξ καὶ μίγδα ποιητικώτερον, ἔτι δὲ καὶ ἀναμίξ. ὀξύνεται δέ, διότι τὰ εἰς ἱ-ξ

ἐπιρρήματα ὀξύνονται, οἶον κουρίζ, ἀντὶ τοῦ ἐκ κουράς, ἤτοι ἀπὸ τριχῶν, ἀπρίξ, ἐπιμίξ, σεσημείωται τὸ πέριξ. (η. 61–3) Ὅτι ἀπογνοὺς ὁ Νέστωρ τῆς διὰ χειρῶν βοήθειάς τῶν βασιλέων φησίν, ὡς καὶ ἅπας εἴποι ἂν εἰς τὸ τῆς ἀνάγκης ἐφευρετικὸν ἀπιδῶν «ἡμεῖς δὲ φραζώμεθ' ὅπως ἔσται τάδε ἔργα, εἴ τι νόος ῥέξει. πόλεμον δὲ οὐκ ἄμμε κελεύω δύμεναι, οὐ γάρ πως βεβλημένον ἔστι μάχεσθαι», ἤγουν ἔλκος ἔχοντα, εἴτε πόρρωθεν εἴτε ἐγγύς. γενικὴ γὰρ ἡ λέξις, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων δεδηλωται. Καὶ ὅρα ὅτι παιδεύει ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τοῖς δεινοτάτοις ἔστιν ἀνασφῆλαι διὰ φρονήσεως. (η. 67) Ὅτι ἐν πολλαῖς Ὀμηρικαῖς λέξεσιν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐτηρήθη, λείπει τὸ εὖ. καὶ ὅτε γοῦν εἴπη· τάφος ὀρυκτὴ καὶ πύλας ποιητὰς καὶ ἄρματα κολλητὰ καὶ ἄροτρον καὶ μέγαρον πηκτόν καὶ τι ἔργον τυκτόν, ἐν τοῖς τοιούτοις κατὰ τοὺς παλαιούς τὸ εὖ ἐξακούεται. διὸ καὶ νῦν ἐν τῷ «τεῖχος δ' οὐκ ἔχραισμε τετυγμένον», [ὡς καὶ πρὸ τούτων ἐν τῷ «σάκος τετυγμένον», περὶ οὗ προεῖρηται,] προσυπακουστέον τὸ εὖ, ἵνα ἢ εὖ τετυγμένον καὶ ὡς εἶπεν εὐτυκτον. ὅπερ ἢ ἀπὸ τοῦ τεύχῳ γίνεται ἀπελεύσει τοῦ ἔ, ἵνα ἢ τὸ ἀπαθὲς εὐτευκτον, ἢ ἀπὸ τοῦ τύκω, ἐξ οὗ καὶ τὸ «τετύκοντό τε δαῖτα» καὶ ἢ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ εἰσέτι δὲ νῦν τυκάνη, ἢ, φασίν, ἀλοῶσιν, ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ τύκου, ἐργαλείου οἰκοδομικοῦ, ὃ καὶ τυκίον λέγεται, ἀφ' οὗ καὶ τυκίζειν ῥῆμα παρὰ τῷ Κωμικῷ. καὶ τοιοῦτος μὲν ὁ ῥηθεὶς τύκος. Ὁ μέντοι παρὰ τῷ Πausanία διὰ τοῦ ἔχ τύχος, ὡς ἐκεῖνός φησι, λιθοξοικόν ἔστι σιδήριον, ἀφ' οὗ ἀποτυχίσαι λίθον τὸ ἀποπελεκῆσαι. (η. 67 ς.) Ὅτι ἐπὶ τῇ τάφρῳ καὶ τῷ τείχει κατὰ τὸν λόγον τοῦ βασιλέως «πόλλ' ἔπαθον Δαναοί», ὅτε δηλαδὴ ἐποίουν αὐτά, «ἔλποντο δὲ θυμῷ ἄρρηκτον νηῶν τε καὶ αὐτῶν εἴλαρ ἔσεσθαι», ὃ δὴ καὶ πρὸ βραχέων ὑπὸ Νέστορος εἴρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἢ ἐπὶ πόλλ' ἔπαθον» ὁμοίως πέφρασαι τῷ «ῶ ἐπὶ πόλλ' ἐμόγησα». 3.578 [Ἐνθα ὅρα τὸ ἔπαθον πλατύτερον ὄν τοῦ μογῆσαι. τὸ μὲν γὰρ μογεῖν ἐπίπονον, τὸ δὲ παθεῖν καὶ ἐπὶ ἡδέων καὶ ἐπὶ μέσων λέγεται.] Ὅτι τὸ «ἢδεα» καὶ ἐνταῦθα κεῖται διαλελυμένον ἐκ τοῦ ἢδεν Ἰωνικῶς, οὗ μνήμη καὶ ἐν τῇ ἄ' ῥαψωδίᾳ ἦν. (η. 71–3) Φησὶ γὰρ ὁ βασιλεὺς «ἢδεα γὰρ ὅτε πρόφρων Δαναοῖσιν ἄμυεν», ὁ Ζεὺς δηλαδὴ, «οἶδα δὲ νῦν ὅτι Τρῶας μὲν ὁμῶς μακάρεσσι θεοῖσιν», ἤγουν οἶα καὶ θεούς, «κυδάνει, ἡμέτερον δὲ μένος καὶ χεῖρας ἔδησεν», ἃ δὴ παρωδηθήσεται ποτε καὶ εἰς ἑτέραν τινὰ δυσπραγίαν. (η. 73) Ὅρα δὲ τὸ «ἔδησε», δι' οὗ βίαν τε τοῦ Διὸς δηλοῖ καὶ παντελεῆ ἀπραξίαν τῶν Ἀχαιῶν. Τὸ δὲ «κυδάνει» ὁμοίον τῷ «μελάνει δέ τε πόντος», ὃ ἔστι μελαίνεται, καὶ τῷ «ἀλλά μοι κραδίη οἰδάνει», ἤγουν οἰδαίνεται. (η. 74–9) Ὅτι ὁ βασιλεὺς ἢ μὴ ὀρῶν τὸ χρεῖῳδες διὰ τὴν ἐκ τοῦ λυπεῖσθαι σύγχυσιν ἢ καὶ τῶν ἀριστέων ἄρτι μόνων ἀποπειρώμενος, ὡς ἀλλαχοῦ ὄλου ἀπεπειράσατο τοῦ πλήθους, πρῶτα μὲν λαλεῖ μετὰ τὴν τοῦ Νέστορος δημηγορίαν, ὅπερ οἰκεῖον συμβούλῳ «ἀλλ' ἄγεθ' ὡς ἂν ἐγὼ εἴπω, πειθώμεθα πάντες», εἰτά φησιν, ὅτι «νῆας, ὅσαι πρῶται εἰρύαται ἄγχι θαλάσσης, ἔλκωμεν, πάσας δὲ ἐρύσομεν εἰς ἄλα δῖαν, ὕψι δ' ἐπ' εὐνάων ὀρμίσομεν, εἰς ὃ κεν», ἤγουν ἔως, «ἔλθη νύξ ἀβρότη, ἦν καὶ τῇ ἀπόσχονται πολέμοιο Τρῶες, ἔπειτα δὲ κεν ἐρυσάιμεθα νῆας ἀπάσας». (η. 80 ς.) Εἶτα αἰσθόμενος, ὡς αἰσχροῦ συμβουλεύει ὁ εἰπὼν ἀλλαχοῦ «ιδρώσει μὲν τευ τελαμῶν ἀσπίδος» καὶ τὰ ἐξῆς, καὶ εἰδὼς ὡς λειποτακτεῖ οὕτως αὐτὸς ὁ ἀπειλήσας τοῖς φυγομαχοῦσι, καὶ διὰ τοῦτο κρίνας, ὡς αἰσχρόν ἔστι δραπετεύειν τὴν μάχην, καὶ ταῦτα νυκτός, κατασκευάζει γνωμικῶς τὸ συμβουλευθέν, χρωματίζων αὐτὸ εἰς δῆθεν εὐλογον, καὶ φησιν· «οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακὸν οὐδ' ἀνά νύκτα. βέλτερον, ὃς φεύγων προφύγη κακὸν ἢπερ ἀλώη», ἢ καὶ ἄλλως, «ἢ ἄλώη». ὃ δὴ παράφρασις ἔστι τοῦ «οὐ γάρ τις νέμεσις φυγέειν κακόν», διττολογήσαντος καὶ νῦν καιρίως τοῦ ποιητοῦ διὰ πιθανότητα καὶ σαφήνειαν. Ἐνθα ὅρα ὡς οὐκ εἶπεν «οὐ γάρ τις νέμεσις φυγεῖν πόλεμον» – ἀγεννέστατον γὰρ τοῦτό γε καὶ νεμεσητόν. –, ἀλλ' ἐσημάτισεν εἰπὼν «φυγέειν κακόν». διὸ οὐδὲ φεύγωμεν ἀπολύτως εἶπε καὶ σαφῶς, ὡς ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἐν

γνωμικῶ λόγῳ τὴν ἔννοιαν ταύτην παρέρριψεν, ἅμα καὶ ἀνασκευάζων 3.579 διὰ τῆς γνώμης τὸ δοκοῦν τοῦ φεύγειν αἰσχρόν, ὃς καὶ τὸ κακόν ἐπίτηδες δις εἶπεν ἐπὶ τοῦ φευκτοῦ πολέμου, ἐξ οὗ δεῖ χάζεσθαι κατὰ τὴν ἔτυμολογίαν τοῦ κακοῦ. Καλῶς δέ, φασί, νῦν ὁ βασιλεὺς πειράται τῶν ἀριστέων. οἶδε γὰρ ὡς ἐν ἡσυχίᾳ μὲν πραγμάτων κολακικῶς εἶτε καὶ αἰδημόνως ὑποπίπτουσιν οἱ πολλοὶ τῷ ὑπερέχοντι, κινδύνου δὲ προκειμένου φόβος οὐ δεκάζει, ἀλλὰ δηλοῖ τὴν προαίρεσιν ἕκαστος, πάντα τῆς ἰδίας ἀσφαλείας ἐν δευτέρῳ τιθέμενος. οἶδε δὲ ὁμοίως ὁ βασιλεὺς καὶ ὅτι πρὸς σῶφρονας λέγει, οἱ οὐκ εὐθύς εἰς φυγὴν προπηδήσουσι. βούλεται δέ, φασί, καὶ τὸν στρατὸν ἑαυτῷ ποιῆσαι διὰ τῶν ἡγεμόνων παράκλητον, ὡς μὴ ἔχων αὐτὸς τοῦτο ποιήσειν διὰ τὸ ἀπεχθῶς ἐκείνους ἔχειν αὐτῷ οἷα τὸν Ἀχιλλέα ὑβρίσαντι καὶ τῶν παρόντων κακῶν ὄντι αἰτίῳ. Καὶ ταῦτα μὲν ὁ βασιλεὺς, τευτάζων καὶ αὐτὸς κατὰ τὸ πολλάκις προτρέπειν τοὺς ὑπ' αὐτὸν εἰς φυγὴν, ἡγουν τῷ αὐτῷ λόγῳ προσλιπαρῶν, εἶγε τευτάζειν λέγεται κατὰ Αἴλιον Διονύσιον τὸ ἐπὶ πολὺ προσεδρεύειν τῷ αὐτῷ πράγματι. (ἡ. 82–4) Ὀδυσσεὺς δὲ καιροῦ εὐθέτου λαβόμενος καὶ ἐκ τῶν ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ οἰόμενος ὡς πεῖραν καὶ νῦν ὁ βασιλεὺς καθήσιν, μεμνημένος δὲ καὶ ὡς ἐκεῖ ὁ βασιλεὺς ἐπέσκηψε τοῖς ἀριστεῦσι τὸ «ὕμεῖς δὲ ἐρητύετε ἐπέεσσι», θαρρῶν παρρησιάζεται ἄρτι κατὰ καιρόν, καὶ ὑπόδρα ἰδὼν καὶ εἰπὼν «ποιὸν σε ἔπος φύγεν ἕρκος ὀδόντων», σοβαρῶς ἐπιπλήττει τῷ βασιλεῖ, οὐ λέγων δαιμόνιε οὐδὲ κύδιστε οὐδὲ ἄναξ, ἀλλὰ «οὐλόμενε», ὃ ἐστὶν ὀλέθρου αἴτιε ἢ ὀλέσθαι ἄξιε. (ἡ. 84–7) Εἶτα καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου τῶν παρόντων ἡρώων ἐπιχειρῶν, ὡς μὴ δέον ὄν παρὰ τοιοῦτοις ἀνδράσι μήτε ἄρχειν μήτε τοιαῦτα λαλεῖν, φησὶν «αἴθ' ὄφελλες ἀεικελίου στρατοῦ ἄλλου σημαίνειν, μὴδ' ἄμμιν ἀνασέμεν, οἷσιν ἄρα θεὸς ἐκ νεότητος ἔδωκε καὶ εἰς γῆρας τολυπεύειν ἀργαλέους πολέμους, ὄφρα φθιόμεσθα», ἡγουν ἕως θάνωμεν, «ἕκαστος». (ἡ. 88 ς.) Εἶτα καὶ τὸ πρᾶγμα αἰτιώμενος, ἦν γὰρ τις οἷον λειποταξία, πρῶτα μὲν ἐρωτᾷ «οὔτω που δὴ μέμονας Τρώων πόλιν εὐρυάγυιαν καλλεῖψειν, ἧς εἵνεκα οἰζύομεν κακὰ πολλά», τὸ φυγεῖν εὐφήμως Τροίαν καταλεῖψειν εἰπὼν. (ἡ. 90 ς.) Εἶτα καὶ «σίγα», φησί, «μὴ τις ἄλλος Ἀχαιῶν τοῦτον ἀκούσῃ μῦθον», ὡς ἀρκοῦν, εἰ καὶ πρὸς μόνους φίλους τοιαῦτα εἶπεν. (ἡ. 91–4) Εἶτα θέλων μὲν εἰπεῖν, ὅτι μῦθον, ὄν οὐκ ἂν οὐδὲ ἰδιώτης ἢ ἄφρων εἶπη ἀνήρ, μὴ ὅτι γε βασιλεὺς, ὁ δὲ ἄλλως πεφεισμένως οἷα πρὸς βασιλέα λαλῶν φησὶν «ὄν οὗ 3.580 κεν ἀνήρ γε διὰ στόμα πάμπαν ἄγοιτο, ὃς τις ἐπίσταται ἧσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν, σκηπτοῦχος τε εἶη, καὶ οἱ πειθοῖατο λαοὶ τοσοῖδε, ὄσσοις» αὐτὸς ἀνάσσεις, μονονουχὶ λέγων, ὡς εἶποι μὲν ἂν τις καὶ ἄλλος τοιοῦτον λόγον, ἀλλ' οὐκ εἰδὼς ἄρτια βάζειν, ἢ εἰδὼς μὲν ἄρτια βάζειν, οὐ σκηπτοῦχος δέ, ἀλλὰ ἰδιώτης, ἢ σκηπτοῦχος μὲν, οὐκ ἔχων δὲ λαὸν εὐπειθῆ, ἢ εὐπειθῆ μὲν, οὐ τοσοῦτον δέ. (ἡ. 95–102) Ἐφ' οἷς καὶ ἀπὸ καιροῦ ὁ Ὀδυσσεὺς ἐπιχειρῶν φησὶν «νῦν δέ σευ ὠνοσάμην πάγχυ φρένας οἷον ἔειπες, ὃς κέλει πολέμου συνεσταότος καὶ αὐτῆς νῆας ἄλαδ' ἐλκόμεν, ὄφρ' ἔτι μᾶλλον Τρωσὶ μὲν εὐκτὰ γένηται, ἐπικρατέουσί περ ἔμπης, ἡμῖν δ' αἰπὺς ὄλεθρος ἐπιρρέπη· οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ σήσουσι πόλεμον νηῶν ἄλαδ' ἐλκομενάων, ἀλλ' ἀποπτανέουσιν ἐρωήσουσι δὲ χάρμης. ἔνθα κε σὴ βουλή δηλήσεται, ὄρχαμε λαῶν», πάνυ ἠθικῶς εἰπὼν ἐν τῷ τέλει βαρέως τὸ «ὄρχαμε λαῶν». κερτομεῖ γὰρ ἄντικρυς, ὅτι σὺ ὁ βασιλεὺς πάντα συγχέεις. Καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ τὰ τοῦ Ὀδυσσεῦς, οὐ παρρησιαστικὰ μόνον, ἀλλὰ καὶ γενναῖα καὶ στρατηγικά. (ἡ. 75) Ἰστέον δὲ ὅτι διαφορὰ πολλὴ τοῦ «ἄγχι θαλάσσης» ἐστὶ καὶ τοῦ «εἰς ἄλα δῖαν». ἄρτι γὰρ αἱ μὲν τῶν νηῶν πρὸς τῷ πεδίῳ πρῶται εἰσὶν ἐγγὺς τοῦ τείχους, αἱ δὲ πρῶται ἄγχι θαλάσσης. εἰ δὲ κατὰ τὸν βασιλικὸν λόγον καὶ αὗται καὶ ἐκεῖναι καθελκυσθῶσι, τότε πᾶσαι εἰς θάλασσαν ἐρύονται. [(ἡ. 76 ετ 79) Ὅρα δὲ ὅτι ἐπὶ μὲν τῶν ἄγχι θαλάσσης νηῶν πάσας δισυλλάβως ἔφην ἐρύσομεν, ἐπὶ δὲ τῶν ὄλων τρισυλλάβως «ἐρυσάιμεθα νῆας ἀπάσας», ὡς εἶναι ὑπόνοιαν, ὅτι διαφέρει τοῦ πάσας τὸ ἀπάσας, καθὰ καὶ τὸ πᾶς τοῦ ἅπας, τῷ σημαينوμένῳ τῆς

ἀθροίσεως, δι' ἣν καὶ δασύνεται τὸ ἅπας. δῆλον γὰρ ὡς οὐ τοσαύτη ἄθροισις μόνων τῶν ἄγχι θαλάσσης, ὀπόση τῶν ὄλων Ἑλληνικῶν νηῶν, ὧν πέπλησται ὁ ναύσταθμος. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐνεργητικῶς τε εἶπεν ἐρύσσομεν, καὶ παθητικῶς ἐρύσσαίμεθα.] Τὸ δὲ ἔλκειν κοινότερόν ἐστι τοῦ ἐρύειν, ὃ καὶ ἐρύεσθαι λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ «ἐρύαται», καὶ τὸ «πάσας ἐρύσομεν, καὶ τὸ «ἐρύσσαίμεθα νῆας ἀπάσας». ἦκει δ' ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς δι' ἀμφοῖν, τρεῖς μὲν εἰπὼν τὰ τοῦ ἔλκειν, τρεῖς δὲ τὰ τοῦ ἐρύειν. Ἀπεριέργως δὲ καλλωπίζει κατὰ τὸ παρατυχόν ὁ βασιλεὺς τὴν φράσιν παρίσοις τῷ ἔλκωμεν ἐρύσομεν ὀρμίσσομεν. ἄλλως γὰρ οὐκ ἐχρῆν πρὸς κάλλος ἄρτι λαλεῖν. (η. 77) Τὸ δὲ «ὑψὶ ἐπ' εὐνάων ὀρμίσσομεν», ὅπερ ἀλλαχοῦ «ὑψοῦ 3.581 ἐν νοτίῳ» φησίν, ἐρρέθη διὰ τὰ ὑπερυψῶσθαι τὸ παραιγίαιον ὕδωρ τῆς ὑποκειμένης ψάμμου ἢ γῆς, ὅθεν καὶ ἀναγωγή ὁ ἀνάπλους καὶ ἀνάγεσθαι μὲν τὸ ἐξ ὄρμου ἀναπλέειν, κατὰγεσθαι δὲ τὸ καταπλέειν καὶ προσορμίζεσθαι. [Εἰπεῖν δὲ καὶ ἄλλως, τριχῆ λεγομένου. τοῦ ὑψὶ καὶ ὑψοῦ ἐπὶ νηῶν τοιούτων, ἐνὸς μὲν τοῦ «ὑψοῦ ἐν νοτίῳ», ἠνίκα δηλαδὴ ἔποχος ἢ ναῦς ὕδατι γένηται, ἐτέρου δὲ τοῦ «ὑψοῦ ἐν χέρσῳ» κατὰ τὰς ἐνταῦθα εἰλκυσμένας πρὸς τῷ τείχει, καὶ τρίτου τοῦ «ὑψοῦ ἐν ψαμάθοις», ὡς ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ κεῖται, τοιοῦτόν τι ἐνταῦθα τὸ «ὑψὶ ἐπ' εὐνάων», ὡς διὰ τὸ πρόκροσσον τῶν μὲν ἄλλων νηῶν ἐνδοτέρω μελλουσῶν εἰλκύσθαι, τοῦ δὲ τελευταίου στίχου ὀρμισθησομένου ἐν ψαμάθοις ἐπ' εὐνάων, ἃς εἰκὸς μὴ μόνον ἀγκύρας νοεῖσθαι, ἀλλὰ καὶ τὰ ὑποκείμενα ταῖς ναυσὶν ἔρματα.] Εὐναὶ δὲ αἱ ἄγκυραι, ὡς τὴν νῆα κατευνάζουσαι μετεωριζομένην ἀφ' ὕδατος. Ὀρμίζειν δὲ τὸ ἐπὶ ὄρμου ἰστᾶν. οὐ διαφορὰ πρὸς τὸ ὀρμεῖν ὡς τοῦ πλουτίζειν καὶ σωφρονίζειν πρὸς τὸ πλουτεῖν καὶ σωφρονεῖν. ὀρμεῖ μὲν γὰρ ναῦς, ὀρμίζει δὲ ἄλλος νῆα. ὅλον δὲ τὸ «ὑψὶ δ' ἐπ' εὐνάων ὀρμίσσομεν» προκρόσσας ἐς πόντον ὀρμισθῆναι τὰς ναῦς δηλοῖ, ὁποῖόν τι Ἡρόδοτος ἔφη, ὡς προδεδήλωται. (η. 78) Τὸ δὲ «νύξ ἀβρότη» ἐντελῶς ἐρρέθη. ὅτε γὰρ ἀβρότη μόνον ῥηθείη, λείπει τὸ νύξ. ἔστι δὲ ἀβρότη κατὰ μὲν τὸν κοινόν, ἐν ἧ βροτὸς οὐ πρόεισιν, ὅθεν καὶ ἄβροτός, φασίν, ἐρημία παρ' Αἰσχύλῳ, ἢ ὀπηνίκα βρότος, ἦγουν κατὰ πόλεμον μολυσμός, οὐ γίνεται, ὡς λυομένων τότε τῶν παρατάξεων διὰ τὸ ἀγαθὸν εἶναι νυκτὶ πείθεσθαι. ὅθεν καὶ ὁ δόρπος σύγκειται, ὡς τότε δηλαδὴ παυομένου τοῦ δουρός, ἦτοι τοῦ πολέμου. Καὶ 3.582 ἄλλως δέ, ἀβρότη μεταληπτικῶς, ὡς πού καὶ προερρέθη σαφέστερον, ἢ ἄφως κατὰ τοὺς παλαιούς, ἐν ἧ φῶς οὐκ ἔστι. τὸ φῶς γάρ, φασίν, ὁμόφωνόν ἐστι τῷ φῶς, ἀρσενικῷ ὀνόματι, ὅπερ ἐστὶ βροτός, ὅθεν κατὰ μετάληψιν ἀβρότη ἢ ἄφως, τουτέστιν ἀφώτιστος. Καὶ ὅρα παλαιὰν τόλμαν ἐτυμολογίας ταύτης ἀχρειοῦσης τὰ σπουδαῖα. διθυραμβώδης γάρ ἐστι καὶ ὁμοία ἐκείνοις, ἐν οἷς Οὐδεὶς μὲν λέγεται ὁ Ὀδυσσεύς, ὡς Οὐτίς ἐν Ὀδυσσεΐα κληθεὶς, ἢ ποιμενικὴ δὲσϋριγξ ἔλκος διὰ τὴν ὁμώνυμον ἐν ποσὶ σύριγγα, ἣτις ἐστὶν εἶδος ἐλκώσεως, καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα. Τὸ δὲ «ἦν καὶ τῇ ἀπόσχωνται πολέμοιο» ἐπεμβληθὲν ἔχεται λόγου διὰ τὸ ῥηθὲν πού ὑφ' Ἐκτορος, ὃς ἤθελε μὴ ἀσπουδεὶ νύκτωρ φυγῆ χρήσασθαι τοὺς Ἀχαιοὺς. [(η. 80) Τὸ δὲ «οὐ γάρ τις νέμεσις» ἠρηται κατὰ σχῆμα τοῦ «οὐ νέμεσις τοιῆδ' ἀμφὶ γυναικί» τοὺς δεῖνα «πολὺν χρόνον ἄλγεα πάσχειν». εἰ δὲ καὶ ὁμοίως ἄμφω ἐσχημάτισται, ὅμως ἐκεῖνο τὸ ἐν τῇ γ' ῥαψωδίᾳ κεείμενον πολὺ τὸ σεμνὸν ἔχει διὰ τὴν ἐπαγομένην ἀνεμέσητον ἐπὶ τῇ Ἑλένῃ ἔννοιαν. Τῆς γὰρ καλλίστης Ἑλένης παρούσης ἐν τῷ Τρωϊκῷ τείχει καὶ νικώσης πρὸς ἀλήθειαν τοὺς τε ἄλλους δημογέροντας καὶ τὸν βασιλέα Πρίαμον, ἐχθρόν, φασίν, ὄντα, οὐδὲν τι ἀπαῖδον ἐλαλήθη, ἀλλὰ πάντα τοιαῦτα, οἷα θαυμάζεσθαι διὰ πολλὴν σεμνότητα, οὐ μὴν ὅποια Ἐρμῆς ἔπαιξεν ἐν Ὀδυσσεΐα, αἰρούμενος ἀπείροσι σφιγχθῆναι στερροῖς δεσμοῖς, εἰ μόνον εὐδοί παρὰ τῇ χρυσῇ Ἀφροδίτῃ. καὶ οὕτω μὲν ἐκεῖνο τὸ «οὐ νέμεσις» ὑψηλότερον τοῦ ἐνταῦθα.] (η. 81) Τὸ δὲ «φεύγων προφύγη κακόν» δι' ἐνάργειαν διπλοῦται, ἵνα δηλώσῃ, ὅτι τὸ ῥηθὲν οὐκ ἔστιν ἀπλῶς φυγεῖν, ἀλλὰ προφυγεῖν κακόν, ἦτοι φυγεῖν αὐτὸ πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν. Τὸ δὲ «ἀλώη» ἐκ τοῦ

άλοιή γέγονε κατὰ ἕκτασιν, ὁμοίως τῷ γνοίη γνώη, δοίη δῶη, καὶ τοῖς ὁμοίοις. (η. 83) Τὸ δὲ «ποῖόν σε ἔπος φύγεν» ἔχει τι νῦν πλεῖον τοῦ συνήθους γλυκὸ καὶ ἀστεῖον ἐν τῷ φύγεν. οἶονεὶ γάρ φησιν, ὡς ἡμεῖς μὲν οὐκ ἄν, [ὡς σὺ βούλει,] φύγοιμεν, σοῦ δὲ ἐξέφυγε λόγος οὐ χρηστός, ὃν ἐχρῆν ἔνδον καθεῖρῃται ἀπρόιτον. Ἐρκος 3.583 δὲ ὀδόντων εἰπεῖν τὰ χεῖλη ἀσφαλῶς ἔχει, ἐπεὶ καὶ πύλαι στόματος λέγονται. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς, εἴ τις ἐξ Ὀμήρου ὀρμηθεὶς δραπέτην εἶπη λόγον τὸν ἀσκέπτως ἐκθορόντα τοῦ στόματος, εὐστοχῆσοι ἄν, καὶ ὅτι κατὰ Αἴλιον Διονύσιον καὶ πλεκτά τινα ἐκ τριχῶν ἔρηκη παρὰ τοῖς Κωμικοῖς ἐλέγοντο, καὶ ὅτι ἐρκάνη κατ' αὐτὸν ὁ φραγμός, ἀπὸ τοῦ ἔρκου ἴσως. Πρὸς διαστολὴν δὲ πάντως ἐρρέθη τὸ ἔρκος ὀδόντων, ἐπεὶ καὶ κήπου ἔστιν ἔρκος εἰπεῖν καὶ οἴκου καὶ ἐτέρων, εἶγε καὶ ἀγκίστρον ἔρκος παρὰ Ὀπιανῶ τὸ ἄνω αὐτοῦ χάλκωμα, μεθ' ὃ ἡ ὀρμιά. [Ἐρκος δὲ ὀδόντων ἢ περιφραστικῶς αὐτοὶ οἱ ὀδόντες μόνον, ἢ τὰ χεῖλη, ἃ δὴ καθὰ τεῖχος ἐπὶ τείχει πόλεως, ὃ καὶ ἐπίτειχος λέγεται, οὕτω καὶ αὐτὰ ἔρκος ἐπὶ ἔρκει ὀδόντων εἰσὶ, στεγανοῦντα τὸν εἶργοντα ἔσω τὴν γλώσσαν φραγμόν.] (η. 84) Τὸ δὲ «αἶθε» μετεποιοῖται ἐκ τοῦ εἶθε τροπῆ τοῦ ἔε εἰς ἔα. Δωριεῖς γάρ, ὡς φασιν οἱ Τεχνικοί, τρέπειν εἰώθασιν οὕτως τὸ τρέχω τράχω λέγοντες, καὶ τὴν Ἄρτεμιν Ἄρταμιν, καὶ τὸ κύπειρον κύπαιρον. (η. 84 ς.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ σημαίνειν γενικῆ συντάξεν εἰπῶν «στρατοῦ ἄλλου σημαίνειν». τὸ μέντοι ἀνάσσειν κἀνταῦθα δις μετὰ δοτικῆς ἔφη. (η. 86 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν «οἷς θεὸς ἐκ νεότητος ἔδωκε» καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «ἀργαλέους πολέμου» ἐπὶ πολεμιστῶν λέγοιτο ἄν ἀνδρῶν. (η. 90–2) Τὸ δὲ «σίγα, μή τις ἄλλος» καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «ἄρτια βάζειν» ἀρμόζει πρὸς τὸν λαλοῦντά τι, ἐφ' ᾧ δέον ἐστὶν αἰσχύνεσθαι, ὡς περ καὶ τὸ «νῦν δέ σε ὠνοσάμην» καὶ ἐξῆς. (η. 86) Ἔστι δὲ τὸ μὲν «ἐς γῆρας» ἀντὶ τοῦ ἕως γῆρας, ὁμοίως τῷ εἰς τέλος, ἀντὶ τοῦ ἕως τέλος. Τολυπεύειν δὲ τὸ ἐκτελεῖν καὶ κατεργάζεσθαι, παρὰ τὴν τολύπην, ἣτις ἐστὶ κατειργασμένον ἔριον, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται «πόλεμον τολύπευσε». (η. 87) Τὸ δὲ «φθιόμεσθα» φανερώς ἐνταῦθα διὰ διχρόνου ἔχει τὴν ἄρχουσαν, εἰ καὶ τινες τὸ φθίσθαι καὶ τὸ φθισήνωρ καὶ τὰ τοιαῦτα διφορεῖν ἠθέλον, ὡς τοῦ φθίω ποτὲ μὲν ἐν διχρόνω μόνω, ποτὲ δὲ ἐν διφθόγγῳ γραφομένου. (η. 89) Τὸ δὲ «ἦς ἔνεκα οἰζύομεν πολλὰ κακά» ὁμοίον ἐστὶ τῷ «τέλος δ' οὐ πῶ τι πέφανται», καὶ τῷ «ἀτελευτήτω ἐπὶ ἔργω». τὸ γὰρ «οὐ ἔνεκα» τέλος πάντως ἐστίν, ὁποῖόν τι καὶ ἡ τῆς Ἰλίου ἄλωσις, ἣς ἔνεκα οἰζύουσιν Ἕλληνες. 3.584 Τὸ δὲ «κακά πολλά», κἀν ἐλλείπη, οὐ βλάπτει τὴν ἔννοιαν, ὡς δηλοῖ τὸ «περὶ κείνον οἰζυε», ἣτοι κακοπάθει. (η. 90) Τοῦ δὲ σιγᾶν προηγείται ἢ τοῦ σίζειν ὀνοματοποιία, ἢ ἐν Ὀδυσσεΐα κειμένη, ἣς μέσος παρακείμενος σέσιγα, ὅθεν τὸ σιγᾶν καὶ ὅσα ἐξ αὐτοῦ. (η. 91) Τὸ δὲ «διὰ στόμα», ἣτοι κατὰ στόμα, ἢ ἀντιπτωτικῶς διὰ στόματος ἄγοιτο, δηλοῖ μὲν τὸ προάγοιτο καὶ προφέρει, ὅθεν καὶ ὁ προφορικός λόγος, ὡς ἐπὶ ἐμψύχου δὲ τοῦ μύθου κείμενον ἔχει τὸ ἄγειν, ὅτι καὶ ζῶσα φωνὴ ὁ προφορικός λόγος πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐν γράμμασιν. Ἀττικὸν δὲ τὸ «ἄγοιτο» ἀντὶ τοῦ ἄγοι. οὕτω καὶ παρὰ τῆ συνηθείᾳ γυναικῆ τις ἄγεται. (η. 92) Τὸ δὲ «ἐπίσταται ἄρτια βάζειν» πείθει καὶ αὐτὸ τῶν τινος παλαιῶν ἐπιστήμας εἰπεῖν τὰς ἀρετὰς καὶ ἐπιστήμην τὴν πολιτικὴν. δηλοῖ δὲ φανερώς καὶ τὸ τῆς ῥητορικῆς τέλος, ἣς ἔργον εἰδέναι ἄρτια βάζειν, ὅπερ ὁ μὴ κατορθῶν ὀνοστός πάγχυ φρένας ἐστίν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τοῦ ἐπίσταται τὸ δεύτερον ἐπίστασαι κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς καὶ τοῦ δύναται τὸ δύνασαι Ἀττικῶς, οἷον «δύνασαι δὲ πάντοσ' ἀκούειν», καὶ τοῦ παρίσταται τὸ παρίστασαι, οἷον «ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίστασαι». Ἴωνες δὲ, φασίν, ἐπίσταται λέγουσι καὶ δύναται καὶ τὰ ὅμοια. Τὸ δὲ «ἦσι φρεσὶν ἄρτια βάζειν» πρὸς ἀσφάλειαν ἐγράφη. οὐ γὰρ πᾶς ἄρτια βάζων καὶ ἰδίαις φρεσὶ ταῦτα βάζει. ἔστι γὰρ καὶ ἐτέρωθεν καθ' ὑποβολὴν λαβόντα εἰπεῖν. (η. 96) Τὸ δὲ «πολέμοιο καὶ αὐτῆς» Ὀμήρῳ συνήθης φράσις ἐστίν. [Ἐνθα ὅρα, ὡς ἐξενίκησε συνήθως ἢ τοῦ ἀρσενικοῦ σύνταξις ἐν τῷ «πολέμοιο συνεσταότος καὶ αὐτῆς». τὸ γὰρ «συνεσταότος»

3.585 τῷ πολέμῳ κολληθὲν ἀφίησι τὴν αὐτὴν συνυπακούειν καὶ ζητεῖν ἐξ ἀναλόγου τὸ ἑαυτῆς.] (η. 98) Τὸ δὲ «ἐπικρατέουσι περ» διασαφητικόν ἐστι τοῦ μᾶλλον ἂν εὐκτὰ γενέσθαι τοῖς Τρωσίν, οἳ χαίρουσι μὲν καὶ ἄλλως ὡς κρατοῦντες. εἰ δὲ καὶ φεύγοντας οὕτω τοὺς Ἀχαιοὺς ἴδωσιν, ὑπερχαρήσονται. ἀγαθὴ δὲ λέξις νικηταῖς τὸ ἐπικρατεῖν. (η. 99) Τὸ δὲ «ὄλεθρος ἐπιρρέπη» ἀντὶ τοῦ κάτω βαρύνῃ. ἔχει δὲ τὴν ἀρχὴν καὶ τὸ ἀσφαλὲς ἢ λέξις ἐκ τῶν ἀλλαχοῦ κειμένων ταλάντων τοῦ Διός. (η. 101) Τὸ δὲ «ἀποπτανέουσιν» ἢ ἀπὸ τοῦ ὄπτω ὀπταίνω ἀντὶ τοῦ ἀποβλέψουσιν, ἢ ἀπὸ τοῦ πτῶ πταίνω, τὸ φοβοῦμαι, ἵνα δηλοῖ τὸ πτήξουσιν, ἢ ἀπὸ τοῦ πέτω πτῶ πταίνω, τουτέστιν οἷον πετασθήσονται φεύγοντες, καὶ ἔστιν ἐφερμηνευτικὸν αὐτοῦ πρῶτον μὲν ἀποφατικῶς τὸ «οὐ γὰρ Ἀχαιοὶ σχήσουσι πόλεμον», ἤγουν οὐκ ἀνέξονται μάχεσθαι, εἶτα καταφατικῶς «ἐρώησουσι δὲ μάχης». ποιηταῖς δὲ ἢ λέξις ὠκείωται, οὐ μὴν λόγῳ πεζῷ. (η. 102) Τὸ δὲ «σὴ βουλή δηλήσεται» ἀποτέκοι ἂν εὐγενῆ νοῦν τοιοῦτον, ὡς δηλητήριον μὲν ὡσπερ ἢ βουλή αὕτη τοῦ βασιλέως, ἀλεξιφάρμακον δὲ ἢ πρὸς αὐτὸ ἀντίρρησις τοῦ Ὀδυσσεῶς. (η. 103–8) Ὅτι ὁ βασιλεὺς εἰδῶς, ὡς ἐν κινδύνῳ ἐκ παντὸς ἀνθρώπου δεκτέον παραίνεσιν, ἐπιεικῶς φέρει λοιδορηθεὶς ὑπὸ Ὀδυσσεῶς ἐν καιρῷ ἐπὶ πάνυ συμφέροντι, καὶ φησιν «ὦ Ὀδυσσεῦ, μάλα πῶς με καθίκεο θυμὸν ἐνιπῆ ἀργαλέη, ἀτὰρ οὐ μὲν ἐγὼν ἀέκοντας ἄνωγα νῆας ἄλαδε ἐλκέμεν Ἀχαιοὺς. νῦν δ' εἶη, ὅς τῆσδέ γ' ἀμείνονα μῆτιν ἐνίσπη ἢ νέος ἢ παλαιός, ἐμοὶ δὲ κεν ἀσμένῳ εἶη». Καὶ ὅρα ὡς παρεσημειώσατο διὰ τοῦ βασιλέως ὁ ποιητής, ὅτι καταφορικὴ μάλα ὡς πρὸς βασιλέα ἢ τοῦ Ὀδυσσεῶς δημηγορία ἐστί, καὶ ὅτι διὰ τοῦτο οὐδὲ σεμνολογεῖ τὸν Ὀδυσσεῖα συνήθως, πολύμητιν εἰπὼν ἢ πολύαινον ἢ πολυμήχανον ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον, ἀλλ' ἠρκέσθη μόνον εἰπὼν «ὦ Ὀδυσσεῦ». (η. 104) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «μάλα πῶς με» οὐκ ἂν εὐλόγως περισπάσῃ τις τὸν ἰπῶς παραπληρωματικὸν σύνδεσμον, ἀλλ' ἐξ ὀξείας κοιμηθείσης εἰς βαρείαν ἐξέγευσις εἰς ὀξείαν αὐθις γενήσεται ἐγκλιτικῶς, ὁποῖόν τι καὶ ἐν τῷ πῶποτε γίνεται [καὶ ἐν τῷ πῶμαλα.] Τὸ δὲ καθικέσθαι, ὃ ἐστιν ἄψασθαι, οὗτος μὲν αἰτιατικὴ συντάξιν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεῖα, ἔνθα φησὶν «ἐπεὶ με καθίκετο πένθος», οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον 3.586 γενικῆ συντάσσουσι. Τὸ δὲ «ἐνιπῆ» δηλοῖ, ὡς ἔστι καὶ ἄλλως καθικέσθαι, 3.586 ῥάβδῳ τυχὸν ἢ τοιῷδέ τι. (η. 105) Τὸ δὲ «ἀργαλέη» ἐπίτασιν δηλοῖ τῆς ἐνιπῆς. ἦν γὰρ ἀγαπητὸν ἢ ἐνιπῆ μὴ καὶ τὸ ἀργαλέον ἔχουσα. (η. 107) Τὸ δὲ «τῆσδέ γ' ἀμείνονα» οὐ πρὸς ἀνάγκην οὐδὲ αὐτὸ τὸν ἰπῶς σύνδεσμον ἔχει, ἀλλ' ἢ πρὸς βύσιν χασμωδίας, ἢ διὰ τραχυφωνίαν φίλην τῇ ποιήσει. Ὡς δὲ καὶ οὐκ ἀεὶ παραπλήρωσιν ἔχει ὁ ἰπῶς σύνδεσμος, ἀλλὰ καὶ τινὰς ἐμφάσεις ἰδίῳ ἐννοίῳ, ἴσασιν οἱ Τεχνικοί. οὕτω πῶς κεῖται κατωτέρω τὸ «οὐ γένος γε κακὸν καὶ ἀνάγκη», οὐ κατὰ ἀργίαν συνδέσμου, ἀλλ' εἰς ἔμφασιν τοῦ εἰ μηδὲν ἄλλο, ἀλλὰ τὸ γοῦν γένος ἀγαθὸν εἶναι τὸν λαλοῦντα καὶ ἄλκιμον. [Ἦ δὲ βούλεται ὁ αὐτὸς σύνδεσμος καὶ ἐν τῷ «τῆσδέ γ' ἀμείνονα βουλήν». ταῦτόν γάρ ἐστι τῷ «κἂν γοῦν ταύτης». οἶδε γὰρ ὁ βασιλεὺς ὡς, εἰ καὶ τᾶλλα εἴδη δημηγορεῖ καὶ πρὸς ἐκεῖνα οὐκ ἔχει τις ἀντιλέγειν, ἀλλ' ἢ παροῦσα μῆτις εὐκατάσειστός ἐστι. καὶ πῶς καθικνεῖται καὶ αὐτὸς τῶν ἀκροατῶν, οἷονεὶ λέγων ὡς, εἰ καὶ μὴ ἐν τοῖς κατὰ σπουδὴν λόγοις μου, ἀλλὰ νῦν γοῦν, ὅτε πρὸς μόνην ἀπόπειραν οὐκ εὐγενῶς ἐλάλησα, ὁ βουλόμενος ἀνδρισάσθω κατ' ἐμοῦ εἴτε νέος εἴτε παλαιός–ἔχει γὰρ ἀφορμὰς ἀντιλογιῶν, –ἐπεὶπερ οὐδὲ βούλομαι τοῖς ἀγαθὰ δημηγοροῦσιν ἀντικαθίστασθαι καὶ λέγειν κατὰ τὸν ἄφρονα Πάριν, ὡς ἔστι καὶ ἄλλον ἀμείνονα τοῦδε μῦθον εἰπεῖν καὶ τὰ ἐξῆς, ὧν ἐκεῖνος ἐλήρησε.] (η. 108) Τὸ δὲ «ἢ νέος ἢ παλαιός» ὁμοίον ἐστι τῷ ἐν Ἀθήναις ἔθει, ἔνθα κατ' ἀνάγκην ποτὲ διὰ ζήτησιν τοῦ συμφέροντος ἐξελαλεῖτο ἐπ' ἀγορᾶς τὸ «ὁ βουλόμενος δημηγορεῖτω». Τὸ δὲ «ἐμοὶ δὲ ἀσμένῳ εἶη» περιφραστικῶς εἴρηται, ἀντὶ τοῦ χαίρω καὶ ἀσμένως ἔχω, ἐξ Ὀμήρου μὲν ἀρξάμενον ἐλλειπτικῶς σχηματισθῆναι, διαβὰν δὲ καὶ εἰς τοὺς ὕστερον. τοιοῦτον καὶ τὸ «ἐμοὶ δὲ βουλομένῳ εἶη», καὶ τὸ «ἐμοὶ δὲ χαίροντί ἐστι

τόδε τι», καὶ ὅσα τοιαῦτα. Σημεῖωσαι δέ, ὅτι ὁ μὲν βασιλεὺς οὕτως ἐξαθερισθεὶς ἐφ' οἷς εἶπεν, ἐπιεικέυεται, Ἐκτωρ δέ, εἶπερ ἦν, ἐποίησεν ἄν δεινά, ὅς που 3.587 τυραννικώτερον ἔφη «ὦδ' ἔστω, Τρώες», κελεύων ἐκεῖνος, οὐ μὴν ἐπιεικευόμενος. Ὅτι Διομήδης οὐ προπετευόμενος ἀλλ' ἐκ τοῦ βασιλέως λαβὼν ἐνδόσιμον ἐν τῷ «ἦ νέος ἢ παλαιός», εἰ καὶ ἐν ἄλλοις ὄψε μετέειπεν, ἀλλ' ἐνταῦθα προαρπάζει τὴν συμβουλήν καὶ πῶς δριμεῖαν ἀνταπόδοσιν ἐνταῦθα καιριώτατα ποιεῖται τῷ Νέστορι. μεμψαμένου γάρ που τὸν Διομήδην τοῦ Νέστορος ὡς εὖ μὲν εἰπόντα, οὐ τέλος δὲ τῷ μύθῳ ἐπιθέντα, νῦν ὁ Διομήδης λόγοις μὲν οὐκ ἐλέγχει, πραγματικῶς δὲ ἀποδεικνύει τὸν Νέστορα τοῖς αὐτοῖς ἀλόντα. Νέστωρ μὲν γὰρ εἰπὼν πρὸ ὀλίγων «φραζώμεθα, εἴ τι νόος ῥέξει», οὐ προστίθησι τί ἄν ῥέξη, αὐτὸς μέντοι ἀναπληροῖ ἐνταῦθα τὸ ἐλλεῖπον. [Τὸ δ' αὐτὸ διαβαίνει καὶ πρὸς τὸν Ὀδυσσεά, εἰ καὶ μὴ καθ' ὅμοιον λόγον. καὶ γὰρ οὐδ' αὐτὸς ἔφθη ἀμείνονα μῆτιν ἐνισπεῖν, ὡς οἶα τοῦ Διομήδους προαρπάσαντος τὸ λαλήσαι. διὸ καὶ ἔοικε δευτερολογικῶς διατεθεῖσθαι ἢ τοῦ Διομήδους δημηγορία. Ὀδυσσεὺς μὲν γὰρ προλογίσας ἠγωνίσαστο κατὰ τῆς βασιλικῆς λαλιᾶς, καὶ ἀνατρέψας ἀπήλεγξε μόνον τὸ χρῆναι φυγεῖν. (ἡ. 128–32) Διομήδης δὲ δεύτερος ἐλθὼν ἐκτίθεται ὡς οἶον ἐν δευτερολογία τὸ ποιητέον,] εἰπὼν «δεῦτε ἴομεν πόλεμόνδε» καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ οὕτω μὲν τέλος αὐτὸς ἐπιτίθησι τῷ τοῦ Νέστορος λόγῳ, τῷ δὲ γε βασιλεῖ ἄκρως ἐναντιοῦται, εἶπερ ὁ μὲν φυγεῖν συνεβούλευσεν ἅπαντας, Διομήδης δὲ καὶ αὐτοὺς τοὺς τραυματίας ἄγει πρὸς πόλεμον. Ἐν οἷς πάλιν ὄρα, ὡς ἔστιν οὗ καὶ μεγάλοι κατὰ τὸν Σοφοκλῆν ὀρθοῖντο ἄν ὑπὸ σμικροτέρων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν μικρὸν ὕστερον. (ἡ. 110–2) Πρὸ δὲ αὐτῶν καὶ τὴν τοῦ νοεῖν ὀξύτητα παραδεικνύς ὁ Διομήδης καὶ προμαλάσσει τὴν προκατασκευῆ τὴν πρὸς τοιαῦτα πρόσωπα ἀντικατάστασιν, φησὶν «ἐγγὺς ἀνὴρ», ὁ ζητούμενος δηλαδὴ, «οὐ δηθὰ ματεύσομεν, αἶ κ' ἐθέλητε πείθεσθαι, καὶ μὴ τι κότῳ», ἢ χόλῳ, «ἀγάσησθε ἕκαστος, οὐνεκα δὴ γενεῆφι νεώτατός εἰμι μεθ' ὑμῖν», ἤγουν ἐν ὑμῖν, οὐ μὴν ἀπλῶς νέος. (ἡ. 113 ς.) Καὶ οὕτω τὴν νέμεσιν παραιτησάμενος εἶτα δείκνυσι τὴν εὐγένειαν, συνιστῶν ἑαυτὸν, ὡς δέον ὄν ἔνδοξον εἶναι τὸν βουλευτήν, καὶ φησι «πατὴρ δ' ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὐχομαι εἶναι, Τυδέος, ὃν Θήβησι χυτὴ κατὰ γαῖα κάλυψε». (ἡ. 115–25) Καὶ ἐφεξῆς ἱστορεῖ τὰ κατὰ τὸν πατέρα 3.588 εἰπὼν «Πορθεῖ γὰρ τρεῖς παῖδες ἀμύμονες ἐξεγένοντο, ὥκεον δ' ἐν Πλευρῶνι καὶ αἰπεινῇ Καλυδῶνι», ταῖς προϊστορηθείσαις. Τίνες δὲ οἱ ῥηθέντες τρεῖς; «Ἄγριος ἠδὲ Μέλας, τρίτατος δ' ἦν ἱππότης Οἰνεύς, πατὴρ δ' ἐμεῖο πατὴρ ἄρετῆ δ' ἦν ἔξοχος αὐτῶν», οἱ καὶ αὐτοὶ ἀμύμονες ἐρρέθησαν. «ἀλλ' ὁ μὲν αὐτόθι μέινει», τουτέστιν ὁ Οἰνεύς, «πατὴρ δ' ἐμὸς Ἄργεϊ νάσθη, πλαγχθεῖς ὡς γὰρ που θεὸς ἠθέλην. Ἀδρήστοιο δ' ἔγχευε θυγατρῶν», μίαν δηλαδὴ τὴν Δηϊπύλην, «ναῖε δὲ δῶμα ἀφνειὸν βιότοιο, ἄλις δὲ οἱ ἦσαν ἄρουραι πυροφόροι. πολλοὶ δὲ φυτῶν ἔσαν ὄρχατοι ἀμφίς, πολλὰ δὲ οἱ πρόβατα ἔσκε. κέκαστο δὲ πάντας Ἀχαιοῦς», ὃ ἔστι κατὰ πάντας τοὺς τότε, «ἐγχεῖη. τὰ δέ», ἤγουν ταῦτα, «μέλλετ' ἀκουέμεν, ὡς ἐτεόν περ». (ἡ. 126–32) Καὶ οὕτω συστήσας ἑαυτὸν καὶ τὸν λόγον συμπεράνας εἰς τὸ «τῷ», ἤγουν διό, «οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀνάλκιδα φάντες μῦθον ἀτιμήσετε πεφασμένον, ὃν κ' εὖ εἶπω», ἐπιφέρει τὸ πρακτέον «δεῦτ' ἴομεν πόλεμόνδε καὶ οὐτάμενοί περ ἀνάγκη. ἔνθα δ' ἔπειτα αὐτοὶ μὲν ἐχώμεθα δηϊοτῆτος ἐκ βελέων, μὴ πού τις ἐφ' ἔλκει ἔλκος ἄρηται· ἄλλους δ' ὀτρύνοντες ἐνήσομεν», ἤγουν ἐμβάλωμεν τῷ πολέμῳ, «οἱ τὸ πάρος περ θυμῷ ἦρα φέροντες ἀφεστᾶσιν οὐδὲ μάχονται». (ἡ. 133) Καὶ οὕτω μὲν ὁ Διομήδης ἔφατο, «οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἠδὲ πίθοντο». Καὶ σημεῖωσαι ὅπως τε εὐμεθόδως καὶ νῦν ἀνέπαυσε τὸν ἀκροατὴν ὁ ποιητὴς παρενθέσει ἐπεισοδίου ἱστορικοῦ, καὶ ὅτι πολλὰ ἔχων εἰπεῖν ἀγαθὰ ἴδια ὁ Διομήδης αὐτὰ μὲν ἀφήσιν ὡς φανερά–παρὰ πόδας γὰρ τὰ τῆς ἀνδρίας δέδεικται–, ἀνέρχεται δὲ εἰς τὰ τοῦ πατρός. καὶ καινὸν οὐδέν, εἰ τὰ ἑαυτοῦ σιγᾶ ὡς ἔκδηλα, ἵνα μὴ ταύτολογῆ, ὅσγε καὶ τὰ τοῦ πατρός ἐπιτέμνει, λέγων ὅτι ταῦτα

μέλλετε καὶ αὐτοὶ ἀκούειν. ὡς οὖν ταῦτα, φησί, σιωπῶ διὰ τὸ προακούεσθαι ὑφ' ὑμῶν, οὕτω καὶ τὰ ἐμὰ οὐ λαλῶ διὰ τὸ εὖ γινώσκεσθαι ὑφ' ὑμῶν, ἀρκούμενος μόνῃ τῇ τῆς εὐγενείας ἀποδείξει καὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς ἀλκῆς, ἃ ἐνέφηεν ἐν τῷ «οὐ γένος κακὸς οὐδὲ ἀναλκίς εἶναι». Δῆλον δὲ ὡς Ὀμηρικῆς δεινότητος καὶ τὸ σιγῆσαι μὲν τὰ τοῦ Διομήδους, ἵνα μὴ ἀδολεσχῇ τὰ αὐτὰ πολλάκις λαλῶν, τὰ δὲ τοῦ Οἰνέως συντεμεῖν, ἵνα μὴδ' ἐπ' αὐτοῖς μακρολογῇ ἔξω καιροῦ. (η. 113) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν «πατρὸς ἐξ ἀγαθοῦ καὶ ἐγὼ γένος εὐχομαι εἶναι» ἐρεῖ ἄν τις ἐπ' εὐγενεία οἰκεία μεγαληγορῶν. (η. 122) Τὸ δὲ «ἀφνειὸς βιότοιο», καὶ τὰ ἐξῆς ἕως τοῦ «πρόβατα ἔσκεν» ἔκφρασις ἐστὶ πλοῦτου ἀρχαϊκοῦ, ὃς ἐν ἀρούραις ἦν καὶ φυτοῖς καὶ προβάτοις, 3.589 εἰπεῖν δὲ πλατικώτερον, θρέμμασιν. Ἡ δὲ κατὰ τὸν Τυδέα ἱστορία τοιαύτη τίς ἐστίν. Οἰνέως καὶ Περιβοίας ὁ Τυδεύς. οὗτος Λυκωπέα καὶ Ἀλκάθουν ἀνεψιούς ἐπιβουλεύοντας τῷ πατρὶ Οἰνεῖ ἀπέκτεινεν ἐν ἀγρῷ καὶ σὺν αὐτοῖς ἄκων τὸν πατράδελφον Μέλανα. φεύγων δὲ τὸν φόνον ἤκεν εἰς Ἄργος καὶ καθαίρεται ὑπὸ Ἀδράστου καὶ γίνεται γαμβρὸς ἐκείνῳ ἐπὶ τῇ ῥηθείῃ γυναικί. Καὶ ὄρα ὅτι κἀνταῦθα μερίσας, ὡς αὐτῷ σύνητες, ὁ ποιητής, ὃ ἤθελε τῆς κατὰ τὸν Τυδέα ἱστορίας, ἐπέτεμεν. [(η. 110) Τὸ δὲ ἐγγύς οὐ μόνον τοπικὴν σημασίαν ἔχει, ἀλλὰ καὶ χρονικὴν ἐμφαίνει, ὡς δηλοῖ ἐπαχθὲν τὸ «οὐ δηθά», ἵνα λέγῃ ὅτι αὐτίκα νῦν εὔρηται ὁ λαλήσων ἀνὴρ καὶ οὐ δηθά ζητηθήσεται.] Τὸ δὲ ματεύσομεν ἔλλειψιν ἔχει τοῦ ᾠσ, μαστεύειν γάρ ἐστὶ τὸ ζητεῖν. εἰ μὴ τις ἐρεῖ τοῦτο μᾶλλον εἶναι πρωτότυπον, ἐξ αὐτοῦ δὲ κατὰ πλεονασμὸν γενέσθαι τὸ μαστεύειν ὡς ἀπὸ τοῦ μῶ μάσω, ἐξ οὗ καὶ τὸ «αὐτόματος δέ οἱ ἦλθεν». εἰ δὲ τοῦθ' οὕτως ἔχει καὶ ἔστι ματεύειν, ὄρα ὡς πάνυ ἕτεροιοῦται τὸ ματεύειν τοῦ ἐν ἄλλοις εἰρημένου ματᾶν. (η. 110 ς.) Τὸ δὲ «αἶ κ' ἐθέλητε πείθεσθαι» καὶ τὰ ἐξῆς, προθεραπεία τῶν ῥηθησομένων εἰσὶ καὶ παραιτητικὰ νεμέσεως ἢ μᾶλλον φθόνου. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ «χόλω ἀγάσησθε ἕκαστος». Ἀγῶ γὰρ οὐ μόνον τὸ σέβομαι, ἀφ' οὗ ἀγάσματα τὰ σεβάσματα, καὶ εἶδος ἀγητοῖ, ἀλλὰ καὶ τὸ φθονῶ καὶ μέμφομαι, οὗ παράγωγον τὸ ἀγαίω. [Τὸ δὲ «ἀγάσησθε 3.590 ἕκαστος» Ἀττικόν ἐστὶ, κοινὸν μέντοι τὸ «ἀγάσηται ἕκαστος». αἴτιον δὲ τῆς πληθυντικῆς συντάξεως ὁ μερισμὸς τοῦ ἕκαστος, ἡγουν τὸ αὐτός καὶ ἕτερος καὶ οὗτος καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλος καὶ ἰδοὺ πάντες, ὥστε ταῦτὸν ἕκαστος εἰπεῖν καὶ πάντες. διὸ δύναται καὶ μετὰ πλήθους συντάσσεσθαι, καθὰ καὶ τὰ συλληπτικά, οἷον τὸ λαός, χορός, πλῆθος καὶ τὰ ὅμοια.] (η. 114) Χυτὴ δὲ καὶ νῦν γαῖα ἢ ἐπιχειομένη νεκροῖς. οὐ γὰρ βῶλοι αὐτοῖς ἐπιτίθενται, ἀλλὰ χοῦς, ὃς ἐστὶ γῆ χυτή, ἦν οὐδὲ συνέχειν ἂν ὁ γαιήοχος λέγοιτο οἷα παντελῶς ἐστερημένην ὑγροῦ. (η. 118) Τὸ δὲ «πατρὸς ἐμεῖο πατήρ» περιπέφρασαι διὰ σαφήνειαν, καὶ δηλοῖ τὸν πρὸς πατρὸς πάππον. ὃς καὶ γεροντίας ἐλέγετο Λακωνικῶς, οὐπὲρ ὁ ἐπάνω τῷ χρόνῳ ἐπίπαππος, οὐχὶ πρόπαππος, λέγεται, ὡς φησὶ τις ἀποσημειωσάμενος ὀνόματα συγγενικά, ὃς λέγει καὶ ὅτι τήθη μὲν ἢ τῆς μητρὸς [καὶ τοῦ πατρὸς] μήτηρ, ἐπιτήθη δὲ ἢ ὑπὲρ αὐτήν, καθ' ὁμοιότητα τοῦ πάππου, καὶ ὅτι ἀνεψιοὶ καὶ αὐτανέψιοι οἱ αὐτοὶ, δηλοῦντες τοὺς ἐξαδέλφους, καὶ ὅτι θεῖος πατρὸς ἢ μητρὸς ἀδελφός, [ὁ καὶ νέννος], καὶ ὅτι ὁ πάτρως καὶ ὁ μήτρως Ἰακὰ μᾶλλον, οἵπερ εἰσὶ θεῖοι ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς, καὶ ὅτι κηδεσταὶ μὲν οἱ κατ' ἐπιγαμίαν οἰκεῖοι, συγκηδεσταὶ δὲ οἱ ἀδελφάς, φησὶ, γεγαμηκότες, καὶ ὅτι τηθαλαδοῦς, ὃν οἱ πολλοὶ μαμμόθρεπτον λέγουσι, παρὰ τὴν τήθην Ἀττικῶς τὴν ἀνωτέρω ῥηθείσαν, ἦν, ὡς δηλοῖ Αἴλιος Διονύσιος, ὀκνοῦσιν 3.591 οἱ Ἀττικοὶ μάμμην καλεῖν, ὡς τῶν πολλῶν οὕτω τὴν μητέρα λεγόντων. Λέγει δὲ ἐκεῖνος ὁ τὰ ῥηθέντα συγγενικά ἐκγραψάμενος καὶ ὅτι ἀφφύς παρὰ γε τοῖς Ἀττικοῖς βάρβαρόν ἐστιν. Ἔστι δὲ ὁ πατήρ, ὡς δηλοῖ Θεόκριτος, ἀφ' οὗ ἔφφ τις δηλαδὴ, καὶ ὠφειλε μὲν εἶναι ἀφφύς τροπῇ τοῦ ψιλοῦ ᾠπ τῆς προθέσεως εἰς τὸ ἐπαγόμενον ᾠφ, ἐτράπη δὲ εἰς τὸ ἀντίστοιχον τοῦ ᾠφ, ἡγουν εἰς ἑαυτό, οἷον δὴ τι γίνεται καὶ ἐν τῷ «κᾶπ φάλαρα» καὶ «κᾶτθανε» καὶ τοῖς τοιούτοις. Λέγει δὲ ἐκεῖνος

καὶ ἄπραν τὴν ἀδελφὴν, καὶ ἄπριον, ὑποκόρισμα ἐρωμένης, καὶ ἄλλα τινά, περὶ ὧν ἐν ἄλλοις γέγραπται. Ὅτι δὲ καὶ ἐξανέψοι ἐλέγοντο, ὧν οἱ πατέρες ἀλλήλων ἀνεψιοί, εὖρηται καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς παλαιοῖς. Περὶ δὲ γε τήθης καὶ μάρμης καὶ οὕτω φασὶ τινες. Τήθην οἱ Ἕλληνες τὴν πατρὸς ἢ μητρὸς μητέρα, οἱ δὲ παλαιοὶ ἀκύρως μάρμην καὶ μαΐαν, μάρμην γὰρ Ἀττικοὶ καὶ μαμμαΐαν, τὴν μητέρα καλοῦσιν, ἣν δὲ οἱ πολλοὶ τήθην, τηθίδα, μαΐαν δέ, ὡς ἡμεῖς, τὴν ὑπὸ Ἰώνων ὀμφαλητόμον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. [Ὅτι δὲ ὁ πάτρως καὶ ὁ μήτρως πατράδελφος καὶ μητράδελφος ἐρμηνεύονται, καὶ ὅτι πού οἱ τῆς μητρὸς γονεῖς μήτρως εἴρηται, πάτρως δὲ οἱ κατὰ πατέρα πρόγονοι, καὶ ὡς ὁ τηθαλλαδοῦς καὶ σκῶμμα εὐηθείας ἔχει, ὡς τῶν ὑπὸ τοιαύταις τεθραμμένων εἰς εὐήθειαν ἐπιδιδόντων διὰ τὸ ἀνεμμένον τῆς τροφῆς. Διὸ καὶ ὁ εἰπὼν ἐρωτηματικῶς τὸ «ὄκνεῖς λαλεῖν; οὕτω σφόδρ' εἶ τηθαλλαδοῦς;» ὄνειδίζων κέχρηται τῇ λέξει, παίζων εἰς ἀνδραποδώδη τινά, φησί, καὶ οἶον γραοτρεφῆ. Εἰ δὲ τινές, φησί, πλανῶνται προσηγορίαν συγγενείας εἶναι κατὰ τὸ ἀνεψιαδοῦς, ἀλλ' ἔστιν ἄλλως, ὡς εἶ τις ἐμπληκτόν τινα παίζων ἐμπληκταδοῦν ὀνοματοποιήσει ἢ τὸν μωρὸν μωροδαλλοῦν. Ἔτι δὲ καὶ ὅτι 3.592 μαῖα καὶ ἡ ἀπλῶς πρεσβυτέρα γυνὴ ἐλέγετο, ἢ δ' αὐτὴ καὶ [τήθη καὶ] τηθία καὶ τηθίβιος, δηλοῦσι καὶ αὐτὰ οἱ παλαιοί, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ παρασημασθῆναι, ὅπου καὶ ὁ διπλοῦς τόνος τοῦ τήθη. τινές γὰρ ὀξύνουσιν αὐτό, πλὴν κοινοτέρα ἢ παροξυτόνησις.] καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. Τὸ δὲ «ἀρετῆ ἦν ἕξοχος» δοκεῖ πρὸς τὸ τρίτατος ἀφορᾶν, ἵνα εἴπῃ ὡς, εἰ καὶ τρίτος ἦν ἐν ἀδελφοῖς ὁ Οἰνεύς, ἀλλ' ἀρετῆ, ὃ ἔστιν ἀνδρία, καθ' ἣν ἐγγχείη κέκαστο, ἢ καὶ ἄλλως ἀπάσῃ ἀγαθῇ ἔξει, ὑπερεῖχε. (ἡ. 119) Τὸ δὲ «Ἄργεϊ νάσθη» καὶ τὸ «πλαγχθείς» σεμνῶς ἐσχημάτισται. τὴν γὰρ τοῦ Τυδέος φυγὴν ἐκ τῆς πατρίδος διὰ φόνον πλάνην καλεῖ καὶ μετοικίαν εἰς Ἄργος, σιωπῶν καὶ τὴν αἰτίαν τῆς φυγῆς. οὐ γὰρ ἐχρῆν φονικὰ τοῖς τοῦ πατρὸς ἐγκαταμιῖσαι διηγήματα, τὰ πρὸς ἀρετὴν δὲ μόνον ἄρτι καὶ πλοῦτον εἰπεῖν. Τοῦ δὲ «νάσθη» νάω τὸ θέμα, ἐξ οὗ καὶ ναέτης καὶ νάσασθαι τὸ οἰκῆσαι. ὡς γὰρ κλαίω κλάω, οὕτω καὶ ναίω νάω. (ἡ. 1) Τὸ δὲ «ὡς γὰρ θεὸς ἠθέλεν» οὐ μόνον αἰτίας ἐπίκρυψιν, ἀλλὰ τι καὶ οἴκτου ἔχει. (ἡ. 122) Τὸ δὲ «βιότοιο» εἴρηται μὲν ἀντιπρωτικῶς ἀντὶ τοῦ βιότω, δηλοῖ δὲ γενικῶς πάντα τὰ εἰς βίον χρήσιμα, οἷς οὐ πάνυ συνεισακτέος χρυσὸς καὶ ἄργυρος. διὸ τὸν βίοτον σαφηνίζων ἀρούρας πυροφόρους μετρεῖ καὶ τὰ ἐξῆς. (ἡ. 123 ς.) Τὸ δὲ «πολλοὶ φυτῶν ὄρχατοι», ὅπερ κήπους παραλαλεῖ, καὶ τὸ «πολλὰ πρόβατα» ἐπιμονὴν ποιεῖ τῷ διπλασμῷ τῶν λέξεων, αἷς ἰσοδύναμον τὸ «ἄλις δὲ οἱ ἔσαν ἄρουραι», καὶ τὸ ἦσαν δὲ καὶ ἔσαν καὶ ἔσκεν ἐπιμονῆς καὶ αὐτά. Ὅρχατοι δὲ ἢ παρὰ τὸ ὀρύσσω οἶον ὀρύχατοι, ἢ παρὰ τὸ ἔρκει ἠσφαλισθαι, ἢ παρὰ τὸ ἔρχω, ἵνα ἢ ὄρχος ἢ κατὰ τάξιν φυτεία, ὅθεν 3.593 ὄρχατος προπαροξυτόνως, ὡς μέσος μέσατος. Τὰ γὰρ ἀπὸ ὀνομάτων διὰ τοῦ τ-ο-ς παραγόμενα προπαροξύνονται· τρίτος τρίτατος, ἕβδομος ἑβδόματος, μυχὸς μύχατος, μέσατος, ὄρχατος. Πρόβατα δ' ἐνταῦθά φασὶ τινες τὰ τετράποδα πάντα βοσκήματα, παρὰ τὸ πρὸ τῆς πρώτης, ἦτοι τῆς ἔμπροσθεν, βάσεως ἑτέραν βάσιν ἔχειν. συμβάλλεται δ' ἐνταῦθά τι καὶ τὸ «κειμῆλιά τε πρόβασίν τε». (ἡ. 125) Τὸ δὲ «ὡς ἑτεόν περ» σύστασις λόγου διαστελλομένου πρὸς τὰ ψευδῶς ἀκουόμενα. (ἡ. 126) Τὸ δὲ «οὐκ ἄν με γένος γε κακὸν καὶ ἀνάκιδα φάντες μῦθον ἀτιμήσητε», ὃν ἄν εὖ εἴπω, ἀρίστην ἔχει συγκρότησιν καὶ πάνυ συνιστᾷ τὸν ῥήτορα. οὐ γὰρ ἀρκετὸν εἰς πειθῶ ἢ πατραγαθία, ἐστὶ δὲ αἰδέσιμον, καὶ εἶ τις εἴη οὐκ ἀναλκίς. εἰ δ' ἀμφοῖν τούτοις προσεῖη καὶ τὸ εὖ εἰπεῖν, ὁ ταῦτ' ἔχων εἰκότως ἀκούοιτο ἄν. (ἡ. 127) Τὸ δὲ «πεφασμένον» οὐχ' ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ εἰρημένον, περιττὸν γὰρ τοῦτό γε, ἀλλὰ τὸν ἀποφαντικῶς καὶ μὴ ἐνδοιαστικῶς ἀλλ' ἀξιωματικῶς ῥηθησόμενον, ὡς ἔστι πρέπον τῷ βουλευτῇ. Καὶ ἄλλως δέ, εἴπερ ἐστὶ τὸ πεφασμένον ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς εἰρημένον, χρὴ νοῆσαι εὐθὺς ἐπηγμένον εἰς ἐρμηνείαν αὐτοῦ τὸ «ὄν κ' εὖ εἴπω», ἵνα λέγη ἀπὸ κοινοῦ «μῦθον πεφασμένον εὖ». (ἡ. 128) Τὸ δὲ «ἀνάγκη» ἀναγκαίους πολεμιστὰς

κατὰ τοὺς ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα καὶ τούτους δηλοῖ. πῶς γὰρ οὐκ ἂν εἶεν ἀναγκαῖοι πολεμισταί, οἳ καὶ οὐτάμενοι περ μάχονται; Ἐνταῦθα δὲ ὄρα, ὅτι καὶ τὸ «ἴομεν πόλεμόνδε καὶ οὐτάμενοι» ἔοικεν ἀντιλαλεῖσθαι ῥητορικῶς καὶ πρὸς τὸ «οὐ γάρ πως βεβλημένον ἔστι μάχεσθαι», ὃ δὴ φθάσας ὁ Νέστωρ ἐγνωματεύσατο. (η. 129 ς.) Τὸ δὲ «ἐχώμεθα δηϊοτήτος» ἢ ἀντὶ τοῦ ἐπεχώμεθα, οὐ πρὸς σαφήνειαν ἐπῆκται τὸ «ἐκ βελέων», καὶ τὸ «μή πού τις ἐφ' ἔλκει ἔλκος ἄρηται», ἢ μᾶλλον ἀντὶ τοῦ ἀπτώμεθα μάχης, ὡς ἐγχωρεῖ, ἐκ βελέων, τουτέστιν 3.594 ἀπόμαχοι μὲν ὄντες, κοιρανέοντες δέ, ὡς ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, καὶ ἔτι δέ, ὀτρύνοντες, παρακαλοῦντες, συμβουλευόντες. Τὸ δὲ «ἐκ βελέων» σαφέστερον ἔχει ἐν τῷ «Ἐκτορα δ' ἐκ βελέων ὑπαγε Ζεὺς». Οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον τὸ ἐκ βελέων ἔξω βελῶν φασι παροιμιακῶς. Τὸ δὲ «μή πού τις ἐφ' ἔλκει ἔλκος ἄρηται» εἶη ἂν ὁμοιον παροιμία τῇ «κακὸν ἐπὶ κακῷ», ὅτε δηλαδὴ ἐπὶ προηγησαμένη καὶ ἑτέραν βλάβην πάθοι τινά. Ἐνταῦθα δὲ ὄρα, ὡς καὶ τὸ οὐτάσθαι καὶ τὸ βεβληθῆαι εἰς τὸ ἄρασθαι ἔλκος ἀνήγαγε. (η. 131) Τὸ δὲ ἐνήσειν καὶ ἐπὶ πλεόντων λέγεται, ὡς δηλοῖ τὸ «ἐνήσομεν εὐρέϊ πόντῳ». (η. 132) Τὸ δὲ «θυμῷ ἦρα φέροντες» ἀντὶ τοῦ χαριζόμενοι ἑαυτοῖς. Ὅτι δὲ ἦρα τὴν χάριν λέγει καὶ τὸ ἔραστον δέ, [καὶ ὅτι ἐκ τοῦ ἦρ ἢ χάρις ἢ τοιαύτη λέξις γίνεται, ἢ μᾶλλον ἐκ τοῦ ἐρῶ, τὸ ἐπιθυμῶ, ἵνα ὡσπερ ἐκ τοῦ κόπτω καὶ ξέω καὶ τρυπῶ κόπανα καὶ ζόανα καὶ τρύπανα, οὕτω καὶ ἐρῶ ἦρανα καὶ κατὰ ἀποκοπὴν ἦρα], προοδηλωται. ἐκ δὲ τοῦ θυμός καὶ τοῦ ἦρα ἔοικε συγκεῖσθαι τὸ θυμῆρες, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ φαίνεται. Τοῦ δὲ «ἀφεστᾶσιν» ἐρμηνεία καὶ νῦν τὸ «οὐδὲ μάχονται». Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι τῶν βασιλέων ἐξεληθόντων καὶ φανέντων γίνεται τι ἀγαθὸν καὶ ἀνδρίζονται οἱ τοῦ δευτέρου στίχου τῶν νεῶν καὶ ποιοῦσι τὰ δηλωθησόμενα μετὰ ταῦτα, θαρρήσαντες ἢ καὶ ὀτρυνθέντες τοῖς ἐκ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνελθοῦσι στρατηγοῖς. (η. 135 ς.) Διὸ κἀνταῦθα ὁ θαλάσσιος Ποσειδῶν ἐπιφανῆσαι λέγεται παλαιῷ φωτὶ ἔοικώς, ἐπεὶ μηδὲ νεωτερίζονται πρὸς μάχην οἱ βασιλεῖς, ἀλλὰ πρὸς φρόνησιν μόνην γηραιῶ πρόπευσαν ἀνδρὶ εὐθετοῖ εἰσι. καὶ τοιοῦτος ἐπιφανεῖς λέγει ἅ λέγει καὶ ποιεῖ ἅ ποιεῖ. Ἔτι πρὸς τοῖς εἰρημένους σημειωτέον καί, ὡς πάνυ εὐμεθόδως ὁ ποιητὴς τοὺς ῥηθέντας τέσσαρας βασιλεῖς εἰς μάχην ἐξήγαγε καὶ οὐ πλείονάς τινας, διὰ τὸ ἐξαρκεῖν μόνους αὐτοὺς εἰς ὃ θέλει. Νέστωρ μὲν γὰρ προῦβάλλετο εὐρεῖν «εἴ τι νόος ῥέξει», ὃ δὲ βασιλεὺς ἐπεχείρησεν εὐρεῖν τὸ προβληθέν, Ὀδυσσεὺς δὲ ἐξήλεγεσεν αὐτὸν ὡς οὐ καλῶς εὐρηκότα, Διομήδης δὲ τελειοῖ τὴν εὐρεσιν καὶ λέγει τὸ ποιητέον, καὶ οἱ λοιποὶ μάλα κλύουσι καὶ πείθονται. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «παλαιῷ φωτὶ ἔοικώς» ἀορίστως ἔφρασεν ὁ ποιητὴς, μή, ὡς ἔθος αὐτῷ, δηλώσας καὶ 3.595 τίς ἦν ὁ παλαιὸς φῶς, ποιῶν καὶ οὕτω καινόν τι καὶ ἀνομοειδές. Νοοῦσι δ' ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ φῶτα παλαιὸν τὸν λίαν γέροντα. (η. 137–41) Ὅτι ὁ μυθικὸς Ποσειδῶν δεξιτερὴν ἐλὼν χεῖρα τοῦ βασιλέως φησὶ «Ἄτρεΐδη, νῦν δὴ που Ἀχιλλῆος ὄλοδὸν κῆρ γηθεῖ ἐνὶ στήθεσσι φόνον καὶ φύζαν Ἀχαιῶν δερκομένου, ἐπεὶ οὐ οἱ ἔνι», τουτέστιν, ὡς καὶ προοδηλώθη, ἔνεισι, «φρένες οὐδ' ἠβαιαί». (η. 142) Εἶτα οὐ μόνον πρὸς ἡδονὴν λέγων τῷ βασιλεῖ, ἀλλὰ καὶ δυσχεραίνων, ἐπεὶ καὶ ἀληθῶς φαυλότητος ἴδιον τὸ τοῖς τῶν πέλας ἐπιχαίρειν κακοῖς, ἐπάγει «ἀλλ' ὃ μὲν ὡς ἀπόλοιτο, θεὸς δὲ ἐσιφλώσειεν», ὃ ἔστι κακώσειεν ἢ μωμητὸν ποιήσειε. σίπαλον γὰρ τινές φασι τὸν εἰδεχθῆ. παρὰ δὲ Λυκόφρονι σίφλον κεῖται τὸ τοιοῦτον, [συγκοπῆ καὶ τροπῆ τοῦ ψιλῶ ἡ πῖ εἰς δασὺ τὸ ἡφῖ.] τοῦτο δὲ εἶπε διὰ τὸ κάλλιστον εἶναι τὸν Ἀχιλλεὺς καὶ ὑπὲρ τὸν Νηρέα, ὃ καὶ Ἀχιλλεὺς ἐπισημαίνεται, ὅπου ἐρεῖ καλὸς τε μέγας τε εἶναι. εὐχεται οὖν τὸν καλὸν αἰσχιστὸν γενέσθαι, σωφρόνως λαλῶν καὶ οὐ μέγα κακὸν αὐτῷ ἐπαρώμενος. Ἡ σιφλώσειεν ἀντὶ τοῦ ἐκλύσοι καὶ παύσοι τῆς ὀρμῆς. φλῶ γὰρ τὸ ὀρμὴν ἔχω, ὅθεν κατὰ τινας καὶ οἰνόφλυξ. νεωτέρων δὲ ἡ λέξις κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ ἅπαξ εἴρηται. Τὸ δὲ «ἀλλ' ὃ μὲν ὡς ἀπόλοιτο» καὶ ἐξῆς κατὰ παντὸς ἂν λεχθεῖ ἀξίου ἀράς. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ εἰπὼν σιφλὸν εἶναι τὸ τῶν ἰχθύων γένος, ἐπὶ

γαστριμαργίας καὶ σικχότητός τινος τὴν λέξιν ἔθετο, καὶ ὅτι σῶζεται ἢ τοῦ σιφλοῦ λέξεις παρά τισι τῶν Λυκίων ἕως καὶ νῦν, [παρ' οἷς καὶ ἀνήρ λέγεται σιφλὸς ὁ ῥάθυμος καὶ οὐκ ἐνεργής. οἱ καὶ ἀπαιτηθέντες ἐρμηνείαν τοῦ σιφλοῦ φασι τοιοῦτον εἶναι τόν, ὡς ἐκεῖνοι μὲν φασι, ζοφόν, κατὰ δὲ ἄλλους χυδαίους ζοχόν. τὸ δ' ἐστὶ λογίως σομφόν, ὁποῖόν τι καὶ 3.596 ὁ σπόγγος καὶ τὰ ἰδιωτικῶς λεγόμενα ζοχία. Οἱ δ' αὐτοὶ Λύκιοι σιφλὸν τὰ ἐντός φασι καὶ τὸν νάρθηκα, ἐπεὶ καὶ ἐκείνου τὰ ἔνδον σομφὰ εἰσι, τουτέστιν ἀραιὰ καὶ ἀπύκνωτα, ὡς εἶναι σιφλὸν ἐξ ἀποτελέσματος τὸν μὴ πυκνὸν καὶ στεγανὸν καὶ στερρὸν τὰ εἰς δρᾶσιν, ἀλλ' ἀραιὸν καὶ ἀχρεῖον ὡς μαλθακὸν καὶ ἀνερέργητον καὶ χαῦνον. τοιούτου δὲ σιφλώματος, ἤγουν Λυκιακοῦ, καὶ ἡ ῥαφανὶς καὶ ἡ γογγυλὶς. σιφλαὶ γὰρ καὶ αὐταί.] Δεξιῶς δὲ κἀνταῦθα μνήμη συνήθης τοῦ Ἀχιλλέως παρεμβέβληται. (η. 140) Τὸ δὲ «γηθεῖ» τὸ θέμα τοῦ γηθήσειν ἐστὶ. δηλὸν δ' ὅτι καὶ βαρυτόνως τὸ τοιοῦτον ῥῆμα προφέρεται, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ γηθόμενος. (η. 143–5) Τοῖς δὲ εἰρημένοις ἐπάγει καθ' Ὀμηρικὴν προαναφώνησιν ὁ Ποσειδῶν καὶ τὸ «σοὶ δ' οὐ πω μάλα πάγχυ θεὸς κοτέει, ἀλλ' ἔτι που Τρώων ἡγήτορες εὐρὺ κονίσσουσιν πεδίον», ἐν τῷ φεύγειν δηλαδή. (η. 145 ς.) Ἐπεὶ δὲ προσαρμόζει καὶ τοῖς διώκουσιν οὗτος ὁ λόγος–κόνιν γὰρ καὶ αὐτοὶ διὰ τῆς πεδιάδος ἐγείρουσι–, διασαφεῖται τῇ ἐπαγωγῇ τοῦ «σὺ δ' ἐπόψαι αὐτοὺς φεύγοντας προτὶ ἄστν νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων», αἷς ἄρτι ἤγγισαν. (η. 143) Τὸ δὲ «πάγχυ μάλα» ταύτο λογοῖται Ἀττικῶς κατὰ τὸ λίαν πάνυ. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ «οὐπω θεοὶ κοτέουσι κατὰ σοῦ» ἢ περιττὸν ἔχει ὡς ἐν παραπληρώσει τὸν ἰσχυρὸν σύνδεσμον, ἢ καὶ κοινότερον εἴληπται ἀντὶ τοῦ «οὐπω χρόνου πάνυ σοὶ τὸ θεῖον ὄργισται», ἀλλὰ νῦν μὲν ὄψει τοὺς ἐχθροὺς φεύγοντας, ἔσται δὲ καιρὸς ὅτε κακοπραγήσεις πάγχυ μάλα, περιπεσὼν οἴκαδε τοῖς ὑστάτοις κακοῖς, (η. 144) καὶ ὅτι τὸ «ἀλλ' ἔτι που», ἀντὶ τοῦ ἀλλ' ἴσως, διστάζων εἶπεν ὁ Ποσειδῶν, ἵνα μὴ ἀποφηνάμενος γνωσθεῖ ὅστις ποτέ ἐστιν.] (η. 147–9) Ὅτι ὁ Ποσειδῶν ὀτρύνων τοὺς Ἀχαιοὺς εἰς μάχην βοᾷ μέγα, καθά που καὶ Ἄρης ἀλλαχοῦ, «ὄσον τ' ἐννεάχιλοι ἐπίαχον ἢ δεκάχιλοι ἄνδρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρης» καὶ προαλαλάζοντες τῇ συμβολῇ. Εἰ δὲ σιγᾶν ἔδει αὐτὸν τὴν μάχην κλέπτοντα καὶ μὴ κατὰ χιλιάδας βοᾶν, ἀλλὰ 3.597 καὶ τούτου δίχα κατὰ τοὺς τὴν ἀπορίαν λύοντας ἢ τῶν στρατοπέδων ἡγή πρὸ μικροῦ ἵκετο αἰθέρα καὶ Διὸς αὐγὰς, ὃ ἐστὶν ἡλίου, ὡς εἴρηται. Ἀρίσταρχος δὲ φησιν, ὅτι Ποσειδῶν μὲν οἶα θεὸς βοᾷ, ὄσον ἄνδρες ἐννεά [ἢ δέκα], ὡς που καὶ προεγράφη, ἐννεά [ἢ δέκα] χεῖλη ἔχοντες, ὃ ἐστὶ στόματα, ἐκ μέρους τοῦ χεῖλους τὸ ὅλον στόμα ἐκείνος νοῶν. Ὀδυσσεὺς δὲ ἀλλαχοῦ βοᾷ «ὄσον κεφαλὴ χάδε φωτός». ἄνθρωπος γάρ. οὐδὲν δὲ πάντως μέγα ὁ τοῦ Ἀριστάρχου λόγος τῷ Ποσειδῶνι προσμαρτυρεῖ. ἐχρῆν γὰρ ὡς Στέντορα γοῦν φωνῆσαι αὐτόν, ὃς αὐδήσασκεν ὄσον ἄλλοι πεντήκοντα. κρεῖττον οὖν τὸ πρῶτον. (η. 150–2) Διὸ καὶ ὁ ποιητὴς λέγει θαυμαστικῶς «τόσσην ἐν στήθεσιν ὅπα ἤκεν, Ἀχαιοῖσι δὲ μέγα σθένος ἔμβαλ' ἐκάστω κραδίη», ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται. ὃ δὴ τέλος τῆς ἐν μάχῃ ὀτρυντικῆς βοῆς. (η. 149) Τὸ δὲ «ἄνδρες» ἐκτείνει καὶ νῦν τὴν ἄρχουσαν, ἐν ἄλλοις πολλαχοῦ συστελλομένην. (η. 151) Τὸ δὲ «ἐκάστω» καὶ ὧδε συλληπτικὴν ἅμα καὶ ἐπιμεριστικὴν ἔννοιαν ἔχον ἴσόν ἐστὶ τῷ «Ἀχαιοῖς». Τοῦ δὲ «μέγα σθένος» ἐφερμηνευτικὸν τὸ «ἄληκτον πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι», ἐπαχθὲν μετὰ τὸ «σθένος ἔμβαλεν». (η. 155 ς.) Ὅτι φιλοπολέμου ἦθους τό· ἔγνω τὸν δεῖνα ποιπνύοντα, ἤγουν, [ὡς πολλαχοῦ κεῖται,] πονούμενον, «μάχην ἀνὰ κυδιάνειραν, χαῖρε δὲ θυμῷ». καὶ εἶη ἂν καὶ τῷ τοιούτῳ προσώπῳ ἡ μάχη χάρμη ἀληθῶς. ἐνταῦθα δὲ καὶ αὐτοκασίγητον καὶ δαέρα ὁ μῦθος τῇ Ἥρᾳ τὸν Ποσειδῶνά φησιν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ τῆς Ἥρας ἦθος κἀνταῦθα μυθικῶς ἐκτιθεῖς ὁ ποιητὴς πλάττει αὐτὴν δυστροπευομένην συνήθως ἐπὶ τῷ, ὡς ἐρρέθη, κασιγνήτῳ καὶ δαέρι Ποσειδῶνι. (η. 156–8) Διὸ χαίρει μὲν, ὡς εἴρηται, θυμῷ, ἐφ' οἷς ἔγνω τὸν Ποσειδῶνα ἐπαμύνοντα τοῖς Ἀχαιοῖς, τὸν δὲ Δία ἰδοῦσα ἐκ κορυφαῖς Ἰδης ἤμενον οὐ χαίρει,

«στυγερός δέ οί ἔπλετο θυμῶ». διὸ καὶ μερμηρίζει, ὅπως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον ἐπ' ἀγαθῶ τῶν Ἑλλήνων. (η. 161–5) Καὶ εὐθύς ἐκτίθεται ὁ ποιητὴς ἐν σχήματι προεκθέσεως τὸν τρόπον τῆς ἀπάτης, εἰπὼν «ἦδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βουλή» καὶ ἐξῆς. εἶτα λέγει καὶ πῶς ἐντύνει ἑαυτὴν διὰ τε λοιποῦ καλλωπισμοῦ καὶ διὰ περιθέσεως τοῦ κεστοῦ, μεθ' ἐκθήσεται καὶ τὸν τρόπον τῆς ἀπάτης καὶ τὰ λοιπά. Ἐν οἷς ὄρα τὴν πιθανὴν τοῦ πλάσματος ἐπίνοιαν 3.598 καὶ μεταχείρισιν καὶ ἐπαύξησιν. εἰ γὰρ μικρὸν τι στρέψαντος Διὸς τὸν ὀφθαλμὸν εἰς γῆν ἄλλην ἠττωνται Τρῶες, πολλῶ πλέον, εἰ καὶ κοιμηθήσεται, ὡς ῥηθήσεται. Ἰστέον δὲ ὡς οὐ μάτην ὁ ποιητὴς οὐδὲ τῷ τῆς Ἥρας ἐπεισοδίῳ ἐνταῦθα χρᾶται καὶ τῷ τοῦ κεστοῦ πλάσματι καὶ τῇ τοῦ Διὸς ἀπάτη, ἀλλ' ἵνα κεστὸν τινα ποικίλον καὶ αὐτὸς τῇ τοιαύτῃ ἀφορμῇ ἐξ ἐννοιῶν διαφόρων συγκροτηθέντα ἐνθήσει τῇ οἰκείᾳ ποιήσει ἐπάγεσθαι τὸν ἀκροατὴν ἐξισχύοντα. Σκοπὸς μὲν γὰρ αὐτῷ προηγούμενος ἐρωτικὴν ἐνταυθοῖ ἐκθέσθαι διήγησιν ὡς ἐν ἰδέᾳ γλυκύτητος, τοῦτο δὲ ποιῶν οὐκ ὀλίγα οὕτω σεμνὰ κατορθοῖ, τοῖς ἀστείοις σπουδαῖα παραμινύς. Φυσιολογεῖ τε γάρ, ἐν οἷς περὶ Τιτάνων καὶ Κρόνου καὶ Ὑπνου ἐρεῖ, ναὶ μὴν καὶ ἐν οἷς περὶ ἀέρος φιλοσοφήσει, ἐμφαίνων τὸ αὐτοῦ δίοςμον δι' εὐδόμου μύρου κινήσεως. ἔτι δὲ καὶ ἠθικούς τινας λόγους ὑποκινεῖ, ἐν οἷς περὶ Χαρίτων διαλαμβάνει, καὶ ἐν οἷς διδάσκει ὡς παραφυλακτέον τῷ σώφρονι τὰς σφοδρὰς ἡδονὰς καὶ τοὺς τῶν γυναικῶν λόχους καὶ λόγους, αἱ τὰ πολλὰ δολοφρονέουσαι φθέγγονται, εἶγε καὶ ὁ Ζεὺς ὑπὸ τοιούτων ἀπάτην πάσχει. ὑπογράφει δὲ καὶ γυναικῶν τρόπους, ὅποια τοῖς ἀνδράσιν εἰσίν, εἰ μὴ συντρέχοιεν οἷς αὐταὶ βούλονται. παρεμπλέκει δὲ καὶ ἱστορίας ἔν τε τοῖς περὶ Ἡρακλέος, ὃν μετὰ Τροίας ἄλωσιν εἰς τὴν Κῶ ἐξωσθῆναι ἀνέμοις φησί, καὶ ὅπου δὲ παίδων ὄρμαθὸν πλάττει τῷ Διὶ τὸν Πειρίθοον, τὸν Περσέα, τὸν Μίνω, τὸν Ῥαδάμανθυν, ἱστορῶν καὶ ἐξ οἴων μητέρων ἐγένοντο. καὶ ἄλλα δὲ πολλὰ ποιεῖ ἄξια λόγου, ὧν τὰ καιριώτατα εἰρήσεται. Εἰ δὲ τις τὴν τῆς Ἥρας ἀπάτην ἐπὶ τῷ Διὶ αἰνίττεσθαι εἴποι καὶ τὴν ἐκ τῶν μαθημάτων καὶ μετεωρολογίας ἐγγινομένην ἡδονὴν τοῖς ἐπιστῇ 3.599 μοσι λογισμοῖς, οὐκ ἂν οὐδ' οὕτως ἀμάρτη τοῦ δέοντος. Ζεὺς μὲν γὰρ ὁ νοῦς ὁ θεωρητικὸς τῶν μαθήσεων, Ἥρα δὲ αὐτὸς τε ὁ ἀήρ καὶ ὅσα ἐν τοῖς ἀνωτάτω συμπτώματα καὶ τὰ ἐν τοῖς μετέωροις παθήματα. εἰς ἅπερ καθάπαξ ὁ νοῦς ἀπιδὼν καὶ τοιαύταις ἑαυτὸν ἀλυκτοπέδαις ἐνδήσας θεαμάτων, ἐνίσχεται τῷ ἔρωτι καὶ ἀεὶ τὴν ἐπιθυμίαν φέρει ἀκμάζουσαν καὶ κατὰ ἐκάστην θεωρίαν λέγει καὶ αὐτὸς οὐ πρόποτε οὕτως ἔρωτι δαμασθῆναι, καὶ θέλγεται καὶ εἰς ὕπνον κατενεχθεὶς ἀπήμονα, ὃν ἔμφρονά τις ἂν εἴποι ῥαστώνην, οὐκέτι δύναται ἀνενεγκεῖν, ἀλλὰ σύνεστιν ἀεὶ τῇ Ἥρᾳ ταύτῃ ἐπ' ἀκροτάτης κορυφῆς ὄρους, ὑπερηρμένος τῶν κάτω δηλαδὴ καὶ τῶν ἄνω μόνων γινόμενος. Ὁ δὲ γε καὶ τὸν θελκτικὸν κεστὸν εἰς τοιαύτην ἀλληγορίαν ἐκλαμβάνων οὐκ ἂν πόρρω πέσοι σκοποῦ, ἐν ᾧ ἦν φιλότης καὶ ἴμερος καὶ ὀριστύς, πάρφασις νοῦν κλέπτουσα, ὡς καὶ αὐτὸ προῖων φησὶν ὁ ποιητὴς. Φιλότης μὲν, ἀφ' ἧς καὶ ἡ φιλοσοφία παρονομάζεται, φιλία οὕσα σοφίας, ἴμερος δὲ ὁμοίως, ἡ τῆς σοφίας ἔφεσις, ὀριστύς δὲ, τουτέστιν ὁμιλία, δι' ἣν οἱ τὴν μάθησιν μετιόντες ὀρισταὶ λέγονται, ὡς ὁ Μίνως ἐν Ὀδυσσειᾷ ὀριστῆς Διός. Ἔτι δὲ καὶ ὁμιληταὶ οἱ αὐτοί, καθὰ δὴ καὶ αἱ διδασκαλῆαι ὁμιλῆαι. Ἦτις ὀριστύς καὶ κλέπτει νόον διὰ τὸ ἐν τοῖς τοιούτοις οὐ μόνον ἀληθὲς ἀεὶ, ἀλλ' ἔστιν ὅτε καὶ πιθανολογικὸν καὶ παραλογιστικὸν, καὶ μάλιστα ἐν τοῖς κατὰ διάλεξιν, ὃ δηλοῖ ἡ πάρφασις. καὶ ποικίλος δὲ ὁ τοιοῦτος διὰ τὸ τῶν μαθημάτων καὶ ἀποδείξεων πολυειδές. αὐτὸ δὲ τοῦτο ἡμᾶς καὶ κεστὸς ὁ τοιοῦτος, τὸ μὲν διὰ τὰς βίβλους αἷς τὰ τῶν μαθημάτων ἐντετύπεται θεωρήματα ὕλην ἐχούσαις ὡς ἐπὶ πολὺ δέρματα 3.600 ζῶων, ἐξ ὧν ποτε παρασύρονται καὶ ἱμάντες, κεστὸς δὲ διὰ τὰς ἐν αὐτῷ ἀμυχὰς τῶν γραμμῶν καὶ οἷον κεντήσεις τῶν γραμμάτων. Ὁ δὲ κεστὸς οὗτος καὶ κατὰ στήθος φορεῖται, ἀφ' οὗ καὶ τὸ ἀποστηθίζειν παρονομάζεται. καθ' ἣν ἔννοιαν καὶ τῶν τις

παλαιῶν γραμματικῶν τὸν οἰκεῖον διδάσκαλον ἐζωγράφησε φέροντα ἐπὶ στήθους τὴν τραγωδίαν, αἰνιττόμενος τὸ ἐπὶ στόματος ἐκείνον φέρειν καὶ ὡς εἶπεῖν ἐκστηθίζειν τὰ τραγικά, [ὃ δὴ καὶ ἀπὸ στήθους λέγειν φαμέν, πρὸς διαστολὴν τοῦ ἀπὸ μεμβράνας ἢ ἀπὸ βιβλίου.] Καὶ ταῦτα μὲν οὕτω ἐκ τῶν Ὀμηρικῶν ἐννοιῶν τε καὶ λέξεων συνηγμένα, εἰ μὴ ἴσως σπουδαῖα τοῖς γε σεμνοπροσωποῦσιν, οὐκ οὐδὲ γελοῖα. Τὰ δὲ κατὰ μέρος τοῦ τόπου τούτου συνήθως ὑποτετάξεται. (η. 158) Καὶ πρῶτον, ὅτι γυναικεῖον ἦθος ὁ ποιητὴς καθυπογράφει ἐν οἷς λέγει, ὡς ὁ Ζεὺς τῇ Ἥρᾳ στυγερός ἐπλετο θυμῷ. δηλοῖ γάρ, ὡς αἱ γυναῖκες στυγοῦσι τοὺς ἄνδρας ἀποτυγχάνουσαι τῶν προθέσεων. (η. 161–5) Εἶτα ὅτι ἐν σχήματι προεκθέσεως ὑπισχνεῖται ὁ ποιητὴς ἅπερ εἶπεῖν μέλλει. τὰ δὲ εἰσιν ὡς ἐν κεφαλαίῳ, τὸ τὴν Ἥραν βουλευσαμένην, «ὅπως ἐξαπάφοιτο Διὸς νόον, ἐλθεῖν εἰς Ἴδην εὖ ἐντύνασαν ἑαυτήν, εἴ πως ἰμείραιτο Ζεὺς παραδραθέειν φιλότῃ ἢ χροίῃ. τῷ δ' ὕπνον ἀπήμονά τε λιαρὸν τε χεύῃ ἐπὶ βλεφάροισιν ἰδὲ φρεσὶ πευκαλίμησιν», ὃ ἐστὶ συνεταῖς, ὡς πλεισταχοῦ κεῖται. εἶτα τὰ ἐξῆς, καθὰ εὐτάκτως εἰρήσεται. (η. 160) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν ῥηθὲν «ἐξαπάφοιτο» πρωτότυπὸν ἐστὶ τῆς Παφίας Ἀφροδίτης. Παφία γὰρ ἀλληγορικῶς καὶ ἐκείνη, ὡς ἀπαφίσκουσα, ὃ ἐστὶν ἀπατῶσα τῷ ἔρωτι. διὸ καὶ ἡ Ἥρα τῷ κεστῷ ἐκείνης τὸν Δία ἤπαφε. (η. 162) Τὸ δὲ «ἐντύνασαν ἑαυτήν» σημαίνει μὲν τὸ ὀπλίσασαν, δηλοῖ δὲ ὄπλον οἶον κατὰ ἄνδρὸς τὸ κάλλος εἶναι τῇ γυναικί. (η. 163) Τὸ δὲ ἰμείρειν ὅτι ἐκ τοῦ δηλωθέντος μυθικοῦ ἱμάντος παρῆκται, 3.601 δηλὸν ἐστὶ. (η. 164) Τὸ δὲ «ἢ χροίῃ» ὑπερβατῶς νοητέον, εἴ πως ἰμείραιτο ὁ Ζεὺς ἐν τῇ χροιά, [ἤγουν διὰ τῆς κατ' αὐτὴν χροιάς καὶ τοῦ προφαινομένου ἠδέος,] παραδραθέειν τῇ Ἥρᾳ, ὃ δὴ καὶ χρωτίζεσθαι λέγεται, ληφθὲν ἐκ τῆς χροιάς, ἢ ταυτόν ἐστὶ τῷ χρωτί. [Καὶ ἄλλως δέ, περίφρασις ἐστὶ τὸ «ἢ χροίῃ» τοῦ ἑαυτῆς, ὡς τῆς χροιάς αὐτῆς ἐφελκομένης τὸν Δία εἰς τὸ παραδραθεῖν αὐτῇ.] Χροίαν δὲ λέγει τὴν ἐπιπολῆς ἐπιφάνειαν, περὶ ἣν τὸ κάλλος, ἢ δελεαζόμενος ὁ ἔρων ἐνέχεται. Ἀπήμων δὲ ὕπνος ὁ καὶ λυσιμελής καὶ «λύων μελεδήματα θυμοῦ». ἐντεῦθεν δὲ λαβὼν Σοφοκλῆς ὀδύνης καὶ ἀλγέων ἀδαῆ τὸν ὕπνον προσφωνεῖ. [Ὅτι δὲ ὁ ὕπνος καὶ σκῶμμα παράγει τὸ κατὰ τοῦ φιλύπνου, δηλοῖ ὁ γράψας «φίλυπνον λέγεσθαι πρόσωπον τὸ προσποιοῦμενον καθυπνωκέναι καὶ πάσχον».] Λιαρὸς δὲ ἢ ὁ θερμὸς, θερμαίνει γὰρ τὸ σῶμα, ἢ ὁ ἠδύς, παρὰ τὸ ἰαίνω πλεονασμῷ τοῦ ᾠ, ἢ ὁ λαρός, πλεονάσαντος τοῦ ᾠ κατὰ τοὺς παλαιούς, ἢ ὁ λίαν προσαρηρῶς. (η. 165) Τὸ δὲ «χέρη» τὸ ὑγρὸν τοῦ ὕπνου δηλοῖ, καθὸ καὶ «νήδυμος ἀμφιχυθείς» λέγεται. Τὸ δὲ «ἐπὶ βλεφάροισιν ἰδὲ φρεσὶ» βαθύτατον ὕπνον ἐμφαίνει, δι' οὗ καὶ φρένες ἀμβλύνονται τοῦ ὀξὺ νοεῖν. τὸ δὲ «φρεσὶ» προῖων σαφέστερον λέγει ἐν τῷ «ἔλεξα Διὸς νόον», ὃ ἐστὶ κατεκοίμησα τὰς φρένας τοῦ Διός. καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. (η. 166–8) Ὁ δὲ ταῦτα εἰπὼν μῦθος καὶ θάλαμον ἠφαιστότευκτον ἀποκληροῖ τῇ Ἥρᾳ βιωτικώτερον, ὡς καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, οὗ πυκιναί, ὡς εἰκός, θύραι εἰσὶν ἠρμοσμένοι «κληῖδι κρυπτῇ, ἣν οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῶγεν», ὃ δὴ ἀρετὴ μὲν ἐστὶ 3.602 κλειδός. αἰνιττεται δὲ καὶ τὸ δυσκατάληπτον τῆς τῶν ἄνω θεωρίας φυσικώτερον καὶ ἠθικῶς δὲ τὸ κρυφιώδες δεῖν εἶναι πᾶν, ὃ κατὰ τὴν ἐνταῦθα περιεργίαν τῆς Ἥρας γίνεται. (η. 169) Διὸ καὶ ἐπάγει «ἐνθα εἰσελθοῦσα θύρας ἐπέθηκε φαεινάς», καὶ μὴ βλεπομένη, ὃ δὴ θέμις γίνεσθαι, ἐντύνει ἑαυτήν, καθὰ εἰρήσεται. Ἰστέον δὲ ὡς κληῖδα κρυπτὴν λέγει ἢ τὴν ἔνδοθεν κλείουσαν τὰς θύρας καὶ οὕτω κρυπτομένην τοῖς ἔξωθεν, ἢ τὴν δυσεπιχείρητον τοῖς ἐπιβουλεύουσιν, ὅποια καὶ τὰ παρὰ τῷ Κωμικῷ κακοηθέστατα κλειδιά. (η. 168) Διὸ καὶ ἐπήγαγε τὸ «ἣν οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῶγεν», ἵνα λέγη κρυπτὴν κλειδα, ἣν οὐ δύναται τις ἄλλος ἀνοίγειν. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «τὴν δ' οὐ θεὸς ἄλλος ἀνῶγε» τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων «τὸν δ' οὐ θεὸς ἄλλος» γράφουσιν, ἵνα ἢ ὁ λόγος περὶ τοῦ κατὰ τὴν Ἥραν θαλάμου, ᾧ πυκινὰς θύρας σταθμοῖσιν ἐπῆρσεν ἠφαιστος, ἤγουν ἐφήρμοσε, παρὰ τὸ ἄρω ἄρσω Αἰολικὸν βαρύτονον, ὅθεν καὶ τὸ «ἄρσαντες

κατὰ θυμόν». Τὸ δὲ «ἀνῶγε» προπερισπᾶται τῷ λόγῳ τῶν τοιούτων τροχαϊκῶν, ὡς καὶ τὸ ἀνῆγε, κατεῖχε, καὶ τὰ ὅμοια σύνθετα, ὧν ὁ τόνος καὶ ἐν συνθέσει φυλάσσεται. τὸ μέντοι ἄνωγεν ἀντὶ τοῦ ἐκέλευεν, ἐκ τοῦ ἀνώγω ῥήματος ὄν, προπαροξύνεται. (η. 169) Ὅτι εἰς τὸν ῥηθέντα θάλαμον ἐλθοῦσα ἡ Ἥρα, καὶ θύρας, ὡς ἐρρέθη, ἐπιθεῖσα, ὃ ἔστι κλείσασα, οὗ τὸ ἀνάπαλιν ἀνακλῖναι, ὃ ἔστιν ἀνοῖξαι, ἐπειδὴ, φασί, κλῖναι τὸ κλείσαι, καλλωπίζεται ἐν ἀπορρήτῳ, εἴ πως λάθη ἐπιποιοῦσα γυναικικῶς τῷ κάλλει καὶ μὴ ὑποβολιμαῖον ἐκ τέχνης κομμωτικῆς δοκοίη αὐτῆς τὸ καλόν, ἀλλὰ γνήσιον. Καὶ ὅρα ὡς ἀποκρυβῆς, καθὰ καὶ ἀνωτέρω προσεχῶς κεῖται, ἄξιός ὁ ἐπίθετος καλλωπισμός. (η. 170 ς.) Εἶτα «ἀμβροσίη μὲν πρῶτον ἀπὸ χροὸς ἱμερόεντος λύματα πάντα κάθηρεν», ὃ ἔστι πάντα τὸν ῥύπον καὶ τὴν περὶ σῶμα ἀκαθαρσίαν, ἣν χρὴ ἀπολυμαίνεσθαι, ἤγουν ἀπολούεσθαι. τὸ γὰρ λῦμα ἐντεῦθεν παράγεται, οἰονεὶ λοῦμά τι ὄν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐ μόνον τροφή ἐστὶν ἡ ἀμβροσία, ἀλλ' ἰδοῦ ἐνταῦθα καὶ ὡς σηγγμά τι παραλαμβάνεται, καθάπερ τὸ κάλλος 3.603 ἀλλαχοῦ. τῷ δὲ γε Πατρόκλῳ ὡς ἄλλο τι ὑγρὸν ὑπὸ ῥίνα ἡ ἀμβροσία ἐνστάζεται. (η. 171 ς.) Καὶ οὕτω τέως ἡ Ἥρα καθηραμένη οὐχ' ὡς ξηρῷ τινι, ἀλλὰ πάντως ὑγρῷ, «ἀλείψατο λίπα ἐλαίῳ ἀμβροσίῳ, ἐδανῶ», ἤγουν εὐώδει, ἠδεῖ, ἐκ τοῦ ἠδω, ἐξ οὗ ἠδανός καὶ κατὰ μεταβολὴν ἐδανός. διὸ καὶ δασύνεται, ὡς καὶ τὸ ἔδνον, ὁμοίως καὶ αὐτὸ παραγόμενον. Τὰ δὲ τοιαῦτα ῥηματικά βραχεῖαν, φασίν, ἔχει τὴν ἄρχουσαν, πιθανός, ἐανός, τραγανός. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ μύρον Ἀττικὸν ἐπαινεῖται, ὡς δηλοῖ ὁ χαρίεις Ἀντιφάνης, ἐν οἷς τὰ ἐξ ἐκάστης πόλεως ἰδιώματα καταλέγων, καὶ εἰπὼν τὸν ἐξ Ἥλιδος μάγειρον, τὸν ἐξ Ἀργους λέβητα, τὰς ἐξ Αἰγίου ἀυλητρίδας καὶ ἄλλα, ἐπάγει «μύρον ἐξ Ἀθηνῶν, ἐγγέλυς Βοιωτῆται». Καὶ ὅτι φασίν οἱ αὐτοὶ τὴν μὲν Ἥραν σῶφρονα εἶναι μυραλοιομένην τὰ καίρια, τοὺς δὲ Ἀθήνησι τρυφητὰς φαυλοτάτους, οἵπερ τοὺς πόδας ἐνήλειπον μύρῳ ἱρίνῳ ἢ ῥοδίνῳ ἢ μεγαλίῳ τῷ ἐν Ὀδυσσεΐα ἠρμηνευμένῳ. καὶ ὅτι τὰ ὕστερον ἐπίτριπτα μύρα ἐκώλυον οἱ φρονοῦντες εὖ. Σόλων γοῦν οὐκ ἐπέτρεπεν ἀνδρὶ μυρψικῆς τέχνης προῖστασθαι. καὶ ὅτι οἱ ὕστερον μύρον ἐφεῦρον, ὃ ἐκάλουν παιδέρωτα, ᾧ καὶ γυναῖκες ἐχρῶντο, καὶ ὅτι καὶ τὰ στήθη ἐμύρουν οἱ τότε, διότι αὐτόθι ἦν ἡ καρδία, ὥστε καὶ τὴν κεφαλὴν διὰ τὸ κατ' αὐτὴν τίμιον, καὶ ὅτι γυναικεῖον τὸ μυραλοιοφεῖσθαι, ἀνδρας δέ, φασίν, Ὀμηρος οὔτε στεφανομένους ἐν δαιτὶ ποιεῖ οὐδὲ μυρουμένους οὐδὲ θυμιῶντας. Λέγουσι δὲ καί, ὅτι μυρίζῳ μὲν οὐκ ἔλεγον οἱ πάλοι, μυρῷ δὲ μυρώσω, καί] ὅτι οἱ παλαιοὶ ἐλαιώδεσι μύροις ἐχρῶντο, ὡς αἱ ἱστορίαι δηλοῦσι σαφέστατα, ἐν αἷς καὶ παιδάριόν τι φέρεται τοιούτῳ μύρῳ περιχρισθὲν καὶ παιγνίου λόγῳ μικροῦ ἂν κατακαυθὲν ἐν τῷ φλόγα προσψαῦσαι αὐτοῦ κατὰ καιρὸν λούματος. Τοιοῦτον δὴ τι καὶ τὸ μυθικὸν τοῦτο τῆς Ἥρας ἄλειμμα, οὐχ' 3.604 ἀπλῶς ἔλαιον ὄν, ἀλλὰ κατὰ τὸν ποιητὴν τεθυμένον. (η. 172) Φησὶ γὰρ «τὸ ῥά οἱ», ἤγουν ὃ δὴ αὐτῇ, «τεθυμένον ἦεν», ὡς ἂν τις εἴποι μεμυρωμένον ἢ μεμυρισμένον, ὡς ἀπὸ θύου τοῦ εὐώδους, οὗ μέμνηται καὶ ὁ Περιγητής, ἢ παρὰ τὸ θύος, ὃ ἐν τῇ ἰῶτα ῥαψωδίᾳ κεῖται. Ὀμηρος γὰρ μύρου χρῆσιν μὲν οἶδε, κλήσιν δὲ ἀγνοεῖ, ὅποιον τὸ βρένθειον καὶ ἡ ξίρις καὶ τὸ ἱρίνον [καὶ τὸ ἀμαράκινον καὶ τὸ ῥόδιον καὶ τὸ ἠ μεγαλεῖον προπερισπωμένως κατὰ τοὺς πολλοὺς ἢ κατὰ τοὺς ἀκριβεστέρους μεγαλύτερον προπαροξυτόνως ἐν δυσὶ ᾠδῶν μετὰ παραλήγοντος ᾠδῆς, ἔτι δὲ καὶ τὸ κάλλος, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδυσσεΐαν περὶ ἀμφοτέρων εἴρηται, καὶ μὴν καὶ τὸ Αἰγύπτιον μύρον, τὸ καλούμενον μὲν μετώπιον, σκευαζόμενον δὲ κατὰ τὴν τοῦ Ἀθηναίου ἱστορίαν ἐξ ἐλαίου καὶ πικρῶν καρῶν, σὺν τούτοις δὲ καὶ τὸ κινναμώμιον καὶ τὸ νάρδιον καὶ τὸ τήλινον καὶ τὸ σαμψύχινον, καὶ ἄλλα] ὅσα τοιαῦτα περιάδονται. (η. 173 ς.) Ἐν δὲ τῷ «τοῦ», φησίν, ἤγουν οὗ ἐλαίου, «καὶ κινυμένοιο Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ», περὶ οὗ ἤδη γέγραπται ἀλλαχοῦ, «ἔμψης ἐς γαῖάν τε καὶ οὐρανὸν ἵκετο αὐτμή» φανερώς τὸ τοῦ ἀέρος

δηλοῦται δίοςμον, ὡσπερ ἄλλως ἐν ἄλλοις τὸ διαφανές καὶ τὸ διηχές. τοῦτο δὲ καὶ ἐπὶ ἀνδρὶ ἀγαθῷ παρωδηθήσεται ποτε, οὐ ἢ κατ' ἀρετὴν νοερὰ εὐδομία πάντα κόσμον πληροῖ. ἄλλως δὲ κοινότερον, καὶ μύρου αὐτὸ εὐγενοῦς ἐστὶν ἔπαινος διΐκνουμένου ἐπὶ πολὺ ἐν τῷ ριπίζεσθαι. εἰ δὲ καὶ ῥοδόεντι χρίει τινὰ που ὁ ποιητὴς ἐλαίῳ, ἐτέρου ἐκεῖνο λόγου. [Ἰστέον 3.605 δὲ ὅτι τὸ εἰρημένον ἀνωτέρω εἰς ἔπαινον μύρου, ἤγουν τὸ «τοῦ καὶ κινυμένοιο» καὶ ἐξῆς, παρεκόλλησέ τις παρωδήσας εἶτε καὶ αὐτολεξεί παραπλέξας ἐπὶ λοπάδι καλουμένη ῥοδουντία ἢ ῥοδωνία, ὡς γράφει Ἀθήναιος, ἐπεὶ ἀναπετασθεῖσα, φησί, πάνυ πολλὴν εὐωδίαν παρέσχε τῷ συμποσίῳ.] (η. 175–86) Ἐνταῦθα δὲ λέγει ὁ ποιητὴς καί, ὅτι «τῷ ῥ' ἢ γε», ἤγουν τῷ τοιοῦτῳ δὴ αὕτη ἐλαίῳ, «χρόα καλὸν ἀλειψαμένη ἰδὲ χαίτας πεξαμένη», ὃ ἐστὶν εὐθετίσασα, κτενίσασα–κάλλους δὲ σχῆμα τὸ ἀλειψαμένη καὶ πεξαμένη–, «χερσὶ πλοκάμους ἔπλεξε φαινοῦς, καλοῦς, ἀμβροσίους, ἐκ κράτος ἀθανάτοιο. ἀμφὶ δ' ἄρ ἀμβρόσιον ἐάνον ἔσατο, ὃν οἱ Ἀθήνη ἔξυσ' ἀσκήσασα, τίθει δ' ἐνὶ δαίδαλα πολλά· χρυσεῖης δ' ἐνετήσι κατὰ στήθος περονᾶτο. ζώσατο δὲ ζώνην ἑκατὸν θυσάνοις ἀραρυῖαν», ὅπερ που καὶ ἡ τῆς Ἀθηνᾶς ἔχει αἰγίς, «ἐν δ' ἄρα ἔρματα ἤκεν εὐτρήτοισι λοβοῖσι, τρίγληνα, μορόεντα, χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή. κρηδέμνω δ' ἐφύπερθεν καλύψατο, καλῷ, νηγατέω· λευκὸν δ' ἦν ἠέλιος ὡς. ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα». Οὕτω κατὰ Διὸς ἐπιμελῶς ὀπλίζεται πανοπλίαν ταύτην περιθεμένη ἀσίδηρον, ἄμαχον. καὶ οὐδένα, ὡς οἱ παλαιοὶ φασί, γυναικεῖον κόσμον ἀφῆκεν ἀργόν, οὐ τὰ νίπτρα, οὐ τὸ περίεργον ἄλειμμα, οὐ τὴν ἐμπλοκὴν, οὐ τὴν περιεργασμένην ἐσθήτα, οὐ τὸν περὶ κεφαλὴν καὶ ὦτα καὶ πόδας καλλωπισμόν. ὕστερον δὲ προσάπτει τῷ τε φυσικῷ καὶ τῷ τεχνητῷ κάλλει καὶ ἄλλην μαγγανείαν ἐπαφρόδιτον τὴν τοῦ κεστοῦ, διδάσκων ὡς αἱ τῶν γυναικῶν ἡδοναὶ περιέργῳ τινὶ δυνάμει γίνονται τὰ πολλά, πρὸς ἣν δεῖ παρεσκευάσθαι τὸν ἔμφρονα. μία γάρ, φασί, τοῖς ἀσθενοῦσιν ὁδὸς τὸ ἡδονῇ περιγίνεσθαι τῶν μειζόνων. ἅμα δὲ καὶ διδάσκει ὁ ποιητὴς, ὅτι δυσχερὲς περιγενέσθαι τοῦ σοφοῦ μὴ πολλῆ καὶ τεχνικῆ τινι περιεργίᾳ. Ἐπεὶ δέ, φασί, τρία εἰσὶν, οἷς περιγινόμεθ' αὐτῶν, ἡ βία, ἡ πειθῶ, καὶ ἡ ἀπάτη, ὁ Ζεὺς δὲ ἄμαχος ἦν διὰ τὴν ἰσχύν, πείθειν δὲ αὐτὸν οὐκ ἦν, οἷα καθάπαξ τὰ ὑπὲρ Ἀχιλλέως κατανεύσαντα, ἐπὶ τὴν ἀπάτην ἢ Ἥρα ἐξ ἀνάγκης ἀπεῖδε καὶ ἡδονῇ θηρᾶται τὸν Δία, δι' ἧς ὡς τὰ πολλά καὶ αὐτῆς τῶν μειζόνων οἱ ἀσθενεῖς περιγίνονται. Τοῦ δὲ χωρίου τούτου πολλὰ εἰς καλλωπισμόν γυναικεῖον παρωδηθήσεται καὶ παραπλάκησεται· Ὅρα δὲ ὡς ἐν οὕτῳ περιέργῳ καλλωπισμῷ οὐ κάτοπτρον ὁ ποιητὴς τῇ Ἥρᾳ δίδωσιν, ὡς Εὐριπίδης ταῖς Τρωάσιν, οὐ κομμωτρίας, ὡς Ἡσίοδος τῇ Πανδώρᾳ, οὐδὲ θεραπαίνας τινὰς εἰσάγει, καθά που τῇ Κίρκῃ, ἀλλ' αὐτουργοῦσαν πλάττει 3.606 αὐτήν, ἥτις καὶ τοὺς πλοκάμους αὐτῆ ἔπλεξεν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ποιητῶν ἄλλων γυμνὰς πλαττόντων, φασί, τὰς ὑπ' αὐτῶν ὠραῖζόμενας πρὸς ἀπάτην, ὁ ποιητὴς ἄλλως ἐμφαίνει τὸν κόσμον καὶ τὸ κάλλος, καὶ λόγοις πλεον χρωμάτων αὐτὰ διατυποῖ, ἵνα μὴ γυμνώσας αὐτὴν εἰς αἰσχράν, φασί, ἐνάργειαν τὴν τῶν ἀκροατῶν διάνοιαν προκαλέσῃται. καὶ οὕτω μὲν ὁ ποιητὴς. Ἄλλως δὲ οὐκ ἐν μόνοις πλάσμασι ποιητικοῖς ἐγυμνοῦντο γυναῖκες, ὡς ἂν ἡ ποίησις οὕτως ἐναγλαΐζῃται τῇ συνήθει φραστικῇ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἔθος παρὰ Δωριεῦσι τὸ πρᾶγμα παρείλκυστο. Αἴλιος γοῦν Διονύσιος δωριάζειν φησὶ τὸ παραφαίνειν καὶ παραγυμνοῦν πολὺ τι τοῦ σώματος. αἱ γάρ κατὰ Πελοπόννησον, φησί, κόραι διήμερον ἄζωστοι καὶ ἀχίτωνες, ἱμάτιον μόνον ἐπὶ θατέρᾳ ἐπιπεπορημένα. Καὶ ὅρα ἐνταῦθα διαφορὰν χιτῶνος καὶ ἱματίου. Πausanίας δὲ καὶ αὐτὸς δωριάζειν φησὶ τὸ παραγυμνοῦσθαι. Δωρικὸν γάρ, φησὶ, τὸ παραφαίνειν τὸ σῶμα διὰ τὸ μηδὲ ζώνας ἔχειν, τὸ πολὺ δὲ χιτῶνας φορεῖν, ἐν δὲ Σπάρτῃ καὶ τὰς κόρας γυμνὰς φαίνεσθαι. Καὶ ὅρα ὡς ὁ Διονύσιος μὲν ἀπέφησε τῶν Δωριάδων τὸ χιτωνοφορεῖν, Pausanίας δὲ χιτῶνας φορεῖν αὐτὰς ἔφη, πλὴν οὐκ ἀεὶ, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πολὺ. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ὀρθῶς νῦν ὁ ποιητὴς ἐκτοπίζει τῆς Ἥρας τὴν

παρθένον Ἀθηνᾶν ἐν τοῖς ἐρωτικοῖς, εἰ καὶ ἄλλως ἐν τοῖς ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν εἴωθεν αὐτὴν προσεταιρίζεσθαι. ὅθεν ὁ τὰ Ἀργοναυτικά γράψας Ἀπολλώνιος οὐ καλῶς, φασί, τὴν Ἥραν περὶ τῆς Μηδείας ποιεῖ συσκευτομένην τῇ Ἀθηνᾷ. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. (η. 171) Τὸ δὲ ἀλείψασθαι καιριωτάτη λέξις ἐπὶ ἐλαίου καὶ ἐλαιωδῶν, διὸ καὶ δεδίσσεται. [Λέγεται δὲ ἀλείφεσθαι καὶ τοῖχος κονία ἢ ἐτέρα ὕλη. ὅθεν καὶ ὁ ἀλλαχοῦ δηλωθεὶς ἀλοιμὸς. Ἔστι δὲ καὶ γυμναστική λέξις τὸ ἀλείφειν, ἐπεὶ καὶ οἱ γυμνικοὶ ἀγῶνες εἶχον ἔλαιον, ἐξ οὗ τινες ἠλαιοῦντο, εἰπεῖν κατὰ Πίνδαρον. καὶ τὸ τοιοῦτον ἀλείφειν παράγει τὸν διδασκαλικὸν ἀλείπτῃν, καὶ οὐ μόνον τὸν πάλαι ποτε ἀλείφοντα ἐλαίῳ τοὺς γυμνικοὺς μαθητάς, ἀλλὰ μεταφορικῶς καὶ τοὺς ὕστερον. Ἐκ τοῦ κατ' ἔλαιον δὲ ἀλείφειν καὶ τὸ ἀλείφαρ ἀλείφατος, ἐξ οὗ παρ' 3.607 Ἀθηναίῳ ἄρτος ἀλειφατίτης, ὥπερ ἴσως καὶ τι πιμελῆς ἐγκαταμέμικται, καθὰ καὶ εἰς τοὺς λεγομένους τυρῶντας ἄρτους ἢ τυροῦντας τυρὸς ἐνέκειτο. χρήσις δὲ τοιοῦτου ἄρτου παρ' Ἐπιχάρμῳ ἐν τῷ «ἄρτον κριβανίτην, σταιτίτην, ἐγκρίδα, ἀλειφατίτην». ἐν οἷς ὅρα ὅτι τε εἶδος ἄρτου καὶ ἡ ἐγκρίς, καὶ ὅτι οὐ μόνον κλίβανος διὰ τοῦ ἰ, ὡς καὶ παρ' Ἡροδότῳ, ἀλλὰ καὶ διὰ τοῦ ῥω Ἀττικῶς, ὅθεν ὁ κριβανίτης.] (η. 172) Δῆλον δὲ ὡς ἄλλο ἀμβροσία καὶ ἄλλο ἀμβρόσιον ἔλαιον. (η. 175) Ὁ δὲ καλὸς χρῶς ἡμερόεις ἀνωτέρω εἴρηται, ῥηθείη δ' ἂν ἴσως καὶ λειριόεις ὁ αὐτός. (η. 176) Τὸ δὲ πέκειν, ὡς καὶ προσεχῶς ἐδηλώθη, ἕτερόν ἐστι τοῦ πλέκειν. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς διαστέλλων ἔφη· πεζαμένη ἔπλεξεν. ἐπὶ μέντοι προβάτων πέκειν τὸ κείρειν λέγεται, ὅθεν καὶ ὁ πόκος καὶ τὸ πέσκος, ὃ δηλοῖ τὸ πεκόμενον δέρμα, καὶ τὸ «τὸν Κριόν, ὡς ἐπέχθη», ὃ κεῖται παρὰ τῷ Κωμικῷ. Τὸ δὲ «πλοκάμους ἔπλεξε» παρονομασίαν ἐτυμολογικὴν καλοῦσιν οἱ παλαιοί, ὡς τῷ ὀνόματι συγκειμένου ῥήματος ἐτυμολογικῶς, ἀφ' οὗ παρωνόμασται. Τοιοῦτον κατωτέρω καὶ τὸ «ἀμφιέσατο ἕανόν». ὡς γὰρ ἀπὸ τοῦ πλέκειν ὁ πλόκαμος, οὕτως ἀπὸ τοῦ ἔσασθαι ὁ ἕανός, πέπλος ὢν καλὸς ἔσασθαι, ὃ ἐστὶν ἐνδύσασθαι. ὅμοιον δ' ἐφεξῆς καὶ τὸ «ζώσατο δὲ ζώνην», ἀφ' ἧς καὶ γυνὴ εὐζωνος. Φαινοὺς δὲ πλοκάμους ἔφη τοὺς ὑπερξανθίζοντας. δῆλον δ' ὡς ἐπὶ γυναικῶν ὁ πλόκαμος λέγεται, καθὰ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῦται. [Ἀπ' αὐτοῦ δὲ συγκοπέντος γίνεται οὐ πλογμός, κατὰ τὸ ἔοιγμεν, ὃ συνεκόπη ἐκ τοῦ εἰοίκαμεν, οὐδὲ κατὰ τὸ δόγμα τὸ ἐκ τοῦ δοκῶ, ἀλλὰ πλοχμός, οἷα τραπέντος τοῦ ἰ γ εἰς ἰ χ ἰ κατὰ τὸ ῥωγμός ῥωχμός, καὶ βρέγμα βρεχμός.] Οἱ δὲ φαινοὶ αὐτίκα καὶ καλοί, ὃ ἐστὶν ὠραῖοι, λέξις αὕτη καιρία ἐπὶ κάλλους, διὸ καὶ χροῶν καλὸν ἔφη καὶ κρήδεμνον καλὸν καὶ καλὰ πέδιλα, ἐπιμείνας ἀναγκαίως τῇ λέξει. τοιοῦτον καὶ τὸ ἀμβρόσιος, ὡς πανταχοῦ φαίνεται, διὸ καὶ λίπα ἔλαιον ἀμβρόσιον ἐνταῦθα φησι καὶ πλοκάμους ἀμβροσίους καὶ ἕανόν ἀμβρόσιον. εἴη δὲ ἂν καιρίον ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἀμβρόσιον εἰπεῖν μὴ μόνον τὸ θεῖον συνήθως, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀνθηρόν. Ἀμβροσία γὰρ καὶ ἄνθος τι κατὰ 3.608 Πausanίαν, ὃς λέγει καὶ ὅτι ἀμβροσία γένος τι συνθέσεως ἐξ ὕδατος ἀκραιφνοῦς καὶ μέλιτος καὶ ἐλαίου παγκαρπίας. (η. 177) Τὸ δὲ «κράατος» σημειῶδὲς ἐστὶν, οὗ πάντως ἡ γενικὴ τῶν πληθυντικῶν κράατων, καὶ κατὰ συναίρεσιν ἐξ ἀνάγκης κράτων, ὥστε οὐκ ἀλόγως τὸ κράτων, ὃ ἐστὶ κεφαλῶν, βαρύνεται, ἀλλὰ εὐλογώτερον ἢπερ τὸ πάντων, δμῶν, Τρώων καὶ τῶν λοιπῶν, ἃ σεσημειῶται. οἶον δὲ τὸ τῆς τοιαύτης λέξεως γένος, οὐ πάντῃ εὐδηλον, τοσοῦτον δὲ μόνον δῆλον, ὅτι οὐ τεθήλυνται, ὡς ἔστι συμβαλέσθαι, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα, ἐκ τοῦ «σῶ κράατι τίσεις», καὶ ἐν Τραχινίαις «μέσου κρατὸς διασπαρέντος». (η. 178) Ὁ ἕανός δὲ παραγωγὴν ἔχει ἀπὸ τοῦ ἔω, τὸ ἐνδύομαι, ὁποῖαν καὶ τὸ ἐδανόν, ὡς πρὸ βραχέων ἐρρέθη, ἀπὸ τοῦ ἦδω. ἔλλειπει δὲ ὁ πέπλος ἐν τῷ «ἕανόν ἔσατο», καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη. Ἔστι δὲ ἡ λέξις αὕτη καὶ κασιτέρω ἐπικειμένη, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς εὐρεθήσεται. λεχθήσεται γὰρ καὶ κασίτερος ἕανός. φησὶ δὲ τις ἐνταῦθα οὕτω ἕανός κασίτερος ὁ εὐδιάχυτος, καὶ ἐπιβόλαιον λιτόν, ποτὲ δὲ λεπτόν ὕφασμα. Πausanίαις δὲ, ὅτι ἕανός γυναικεῖα ἐσθῆς ποδήρης. Ἰστέον δὲ ὅτι, καθάπερ ὁ ἕανός, οὕτω καὶ τὸ ἔκκυκλον ἢ

ἔγκυκλον, οὗ καὶ ὁ Κωμικὸς μέμνηται, γυναικεῖον ἦν ποτε φόρημα. Φησὶ γοῦν Πausανίας ὅτι ἔγκυκλον περιπόρφυρον ἱμάτιον καὶ χιτῶν γυναικεῖος, ὃν ἔνδοθεν ἐνδύονται γυναῖκες, εἶτα τὸ ἔνδυμα. λέγεται δέ, φησὶν, ὑπ' ἐνίων ἐπιγονατῖς, διότι μέχρι γονάτων διήκει. Διαφέρει δὲ ἔγκυκλον ἐγκυκλήματος, ὅτι τὸ ἐγκύκλημα, ὃ καὶ ἐγκύκληθρον λέγεται, μηχανήμα ἦν ὑπότροχον, ὑφ' 3.609 οὗ ἐδείκνυτο τὰ ἐν τῇ σκευῇ ἢ σκηνῇ. (η. 179) Τὸ δὲ «ἔξυσε» κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἀντὶ τοῦ ἐκέρκισε. ζύουσι γάρ, φασί, τὴν κρόκην πρὸς τὸ πυκνωθῆναι, ἢ ἐλέανεν, ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ξύλων, ἢ ἔγναψε μετὰ τὸ ὑφῆναι. Ἀκόλουθον δὲ καὶ τὸ «ἀσκήσασα», ἧς δὴ λέξεως ἡ κίνησις Ὀμήρῳ συνήθης οὕσα σημαίνει μὲν ἐπιμέλειαν, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «ἤσκειν εἴρια» καὶ τὸ ἀσκητὸν νῆμα καὶ ὁ ἀσκητής. λαμβάνεται δὲ ἢ ἀπὸ τοῦ ἀκεῖσθαι, ὡς ἐν ἄλλοις ἐδηλώθη, ἢ ἀπὸ ἀσκοῦ, ὃς εἰ καὶ μὴ ζύεται πρὸς εὐχρηστίαν, ἀλλ' ἐν χρῶ κείρεται. Δαίδαλα δὲ ἀπὸ τοῦ δαιδάλεα συγκέκοπται, καὶ εἴρηται καὶ περὶ τούτου ἀλλαχοῦ. δῆλον δὲ ὅτι τὸ δαίδαλα πολλὰ ἔχειν ποικίλον ἀσκητὸν πέπλον σημαίνει. [Καὶ ὅτι ἐκ τοῦ Κρητὸς Δαιδάλου ἢ γυναικὸς Δαιδάλης αἱ τοιαῦται λέξεις εἰσὶ, καὶ ὅτι πλεονάζει καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις τὸ δεύτερον δέλτα. ἐκ τοῦ δαίω γάρ, τὸ μανθάνω, καὶ ὁ Δαίδαλος καὶ τὰ κατ' αὐτόν.] Ὅρα δὲ τὸ πολλά, δι' οὗ ἐνέφηνεν ὁ ποιητὴς δύνασθαι μὲν εἰς πλεον καὶ νῦν πολυγραφῆσαι, ἀφιέναι δὲ τοῦτο, ἵνα μὴ ῥητορείαν ἐπιστοιβάσῃ φιλοτίμως ἄκαιρον. (η. 180) Ἐνεταὶ δὲ περόνης εἶδος, χρησιμευούσης κατὰ τὸ ἰδιωτικῶς λεγόμενον τενάντιον. παρὰ τὸ ἐνίεσθαι, ὃ ἔστιν ἐμβάλλεσθαι, τῇ ἀντικειμένη ὀπῇ, ὡσπερ καὶ τὰ ἔρματα, ὡς ὁ ποιητὴς ἔφη, ἐνίενται εὐτρήτοις λοβοῖς. Καὶ ἔστι πως ἐτυμολογικὸν καὶ τὸ ἐνεταῖς ἐπερονᾶτο, ὡς εἰ ἔλεγε, περόναις ἐπερονᾶτο, ἢ ἐνεταῖς ἐνίετο. ταῦτόν γάρ κατὰ πολυωνυμίαν περόναι καὶ ἐνεταί. (η. 181) Τοὺς δὲ θυσάνους γλώσσα μὲν τις σισύβους καλεῖ, ἢ δὲ κοινὴ κροσσούς, ἀφ' ὧν καὶ οἱ κροσσωτοί. Κρωσσὸς μὲντοι διὰ τοῦ ῶ μεγάλου παρὰ Πausανία κεράμειον, κρατήρ ὕδατος, ὕδρια. Δῆλον δὲ ὡς κύκλω περὶ τὴν ζώνην ἀπηώρητο οἱ τοσοῦτοι θύσανοι, ὅποιον δὴ τι καὶ μέχρι νῦν πολλαχοῦ γίνεται. (η. 182) Ἐρματα δὲ τὰ τοῖς ὠτίοις ἐνειρόμενα κόσμια παρὰ τὸ ἐνειρεσθαι. δασύνεται δὲ ἡ λέξις ὀπιῶ 3.610 κανόνι καὶ τὰ τῶν νηῶν ἔρματα, ὧν ἡ ἐστερημένη ναῦς ἀνερμάτιστος λέγεται. Διονύσιος δὲ λέγει καὶ ὅτι ἔρμα λέγεται καὶ ἡ ἐν θαλάσῃ πέτρα. Λοβοὶ δὲ τὰ τοῦ ὠτὸς ἄκρα, ἔνθα ἐνειρεται τὸ ἐνώτιον. διὸ καὶ ἐλλόβια λέγονται ἀπὸ τοῦ λοβοῦ, ὡς ἀπὸ τοῦ ὠτὸς ἐνώτια. γίνεται δὲ ὁ λοβὸς παρὰ τὴν λαβὴν. εὐλαβῆ γάρ εἰσιν αὐτὰ δι' ἀπαλότητα. παρὰ δὲ τοῖς μεθ' Ὀμηρον καὶ μέρος ἥπατος ὁ λοβὸς καὶ ἀγγεῖόν τι ὀσπριοδόχον. (η. 183) Τρίγληνα δὲ ἢ τὰ ἀξιοθέατα καὶ πολλῆς γλήνης ἄξια, ἦγουν θέας, ὅθεν καὶ τὸ «γλήνεα πολλὰ κεχάνδει», ἦγουν ἐχώρει, ἢ τὰ ἐκ τριῶν τινων ζώων σύνθετα. οἱ δὲ φασὶ τριόφθαλμα, ἃ οἱ Ἀττικοὶ τριόττια καὶ τριοττίδας καλοῦσιν. οἱ δὲ τινες τριῶν ἔχοντα Χαρίτων ἐκτυπώματα. τοῦτο δὲ οὐ καλῶς. οὐ γὰρ οἶδε Χαρίτων ἀριθμὸν ὁ ποιητὴς κατὰ τοὺς ὕστερον. ἐνήγαγε δὲ τοὺς τοιοῦτους νοῆσαι οὕτως ἐπαχθὲν τὸ «χάρις δ' ἀπελάμπετο». Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ οἱ ἀξιοθέατα εἰπόντες τὰ τρίγληνα καὶ οἱ τριόφθαλμα διὰ τὴν γλήνην οὕτως ἐνόησαν, δι' ἧς ὀφθαλμοῦ κόρη δηλοῦται, γινομένη κατὰ συγκοπὴν ἐκ τοῦ γαλήνη. Μορόεντα δὲ παρὰ τὸν μόρον, τὴν κακοπάθειαν, τὰ ἐκπεπονημένα, φασί, τῇ κατασκευῇ καὶ μεμεριμνημένα τῇ τέχνῃ. τὰς δὲ τοιαύτας λέξεις ἔστιν εὐρεῖν καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, κεῖνται δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα. (η. 184) Τὸ δὲ κρήδεμνον κεφαλῆς ἦν, φασί, κάλυμμα, παρειμένον μέχρι τῶν ὠμων κατὰ τὸ λεγόμενον πέτασον, παρὰ τὸ κάρη καὶ τὸ δέμα πλεονασμῶ τοῦ ῶν. καὶ ὁ κεκρύφαλος δέ, φασί, κεφαλῆς ἦν δετὸς κόσμος, ὡς ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα φανεῖται, ὁμοίως καὶ ἡ ἀναδέσμη. (η. 185) Τὸ δὲ νηγάτεον τί δηλοῖ, καὶ ὅθεν γίνεται, ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ εἴρηται. Τὸ δὲ «λευκὸν ἦν ἡέλιος ὡς» κόμμα ἐστὶν ἐπιφωνηματικόν, καθὰ καὶ τὸ «χάρις δ' ἀπελάμπετο πολλή». ἐσχημάτισται δὲ τὸ «λευκὸν δ' ἦν ὡς ἥλιος» διὰ ποικιλίαν. τὸ γὰρ ὀρθὸν ἦν εἰπεῖν καλῶ νηγατέω

λευκῶ. (η. 186) Λιπαροὺς δὲ πόδας εἶπεῖν ἄνδρῳ 3.611 δέστερόν ἐστιν. διὸ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ ἐπὶ Ἀθηναῖς ὡς θηλείας οὐχ' οὕτω κεῖται, ἀλλὰ «ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα». Τηλέμαχος δὲ ὑποδεῖται κατὰ τὴν ἐνταῦθα Ἥραν ποσσὶν ὑπὸ λιπαροῖς πέδιλα καλὰ. (η. 187) Ἐν τοῦτοις δὲ καὶ τὸ κοσμηθῆναι περιφράζων φησὶ «πάντα περὶ χροῖ θήκατο κόσμον», ὃν δὴ χροῖα χροίην πρὸ ὀλίγων ἔφη. [Ἔνθα ὅρα τὸ «πάντα κόσμον» σωφρόνως καὶ μετρίως ῥηθὲν περὶ μόνου τοῦ προκειμένου. ἄλλως γὰρ ἀμύθητος ταῖς περιέργοις γυναιξίν ὁ κόσμος, οὗ μέρος καὶ τὸ ἐκ ψιμμουθίου περίπλασμα καὶ ἡ νόθος τῶν παρειῶν ἐρυθρότης καὶ ἡ μέλαινα στίμις ἢ οὐδετέρως τὸ στίμι καὶ αἱ τρίχες, ἃς ὁ ἥλιος ἐπιποιῶν οὐκέτι χρυσοκόμαν, ἀλλὰ ἡλιοκόμαν ποιεῖ τινα λόγῳ λευκότητος καὶ πολὺν τρόπον ἄλλον. Ἔνθα καὶ ἔστιν εἶπεῖν ὡς πολιαὶ μὲν αἱ κατὰ φύσιν ἐπαινοῦνται παρά γε τοῖς συνετοῖς, εἰ καὶ οἱ Κωμικοὶ ἀστεϊζόμενοι ἀλφειτόχροτας καὶ τοιαῦτά τινα σκώπτουσι τοὺς πολιοῦς. καὶ θάλασσα δὲ πολιά ἔχει τι χαρίεν διὰ τὸν ἐν αὐτῇ γέροντα Νηρέα καὶ τὰς ἐκ γενετῆς μυθικὰς Γραίας, εἰ καὶ ἄλλως ἀφρὸς μυθικὸς τούτοις ἐπανθεῖ. Αἱ δὲ νεοτήσιαι πολιαί, ἃς, φασί, βάπτει παρὰ ταῖς ἐταιριζόμεναις παρανομία φυσικοῦ κάλλους, πάνυ γελῶνται, ὡς δηλοῖ καὶ Εὐβουλος, γράψας οὕτω περὶ τινῶν γυναικῶν «οὐ περιπεπλασμέναι ψιμμουθίῳ, οὐδ' ὡσπερ ὑμεῖς συκαμίνῳ τὰς γνάθους κεχρισμέναι. κἂν ἐξίητε τοῦ θέρους, ἀπὸ μὲν τῶν ὀφθαλμῶν ὑδρορροαὶ δύο ῥέουσι μέλανος, ἐκ δὲ τῶν γνάθων ἰδρῶς ἐπὶ τὸν τράχηλον ἄλοκα μιλτώδη ποιεῖ, ἐπὶ τῷ προσώπῳ δὲ τρίχες φορούμεναι εἴξασιν», ἥγουν ὁμοιοῦνται, «πολιαῖς, ἀνάπλεω ψιμμουθίου.»] (η. 190) Ὅτι γηραιοῦ προσώπου ἀπαιτοῦντός τι λόγος πρὸς νεώτερον τό' ἢ ῥά νύ μοί τι πίθιοιο, φίλον τέκος, ὅτι κεν εἶπω», ἢ ἀρνήσαιο; τοῦτο δὴ τὸ τῆς Ἥρας πρὸς Ἀφροδίτην. (η. 195 ς.) 3.612 Τὸ μέντοι νέον ἐὰν ὑπακούῃ, ἐρεῖ τὸ τῆς Ἀφροδίτης «αὔδα ὅτι φρονέεις, τελέσαι δέ με θυμὸς ἄνωγεν, εἰ δύναμαι τελέσαι γε, καὶ εἰ τετελεσμένον ἐστίν». Ὅτι δὲ ὁ στίχος οὗτος ἔχει σχῆμα τὸ λεγόμενον ὑστερολογίαν ἢ πρωθύστερον, προδεδήλωται σαφῶς. (η. 192) Κεῖται δ' ἐνταῦθα καὶ σχῆμα κατὰ τὸ ἀπὸ κοινοῦ καινότερον. ὀρθὸν μὲν γὰρ καὶ σαφὲς ἀπὸ κοινοῦ σχῆμα τὸ «οὐ ποτ' ἐμὰς βουῖς ἤλασαν οὐδὲ μὲν ἵππους», καὶ ὅσα τοιαῦτα. τὸ γὰρ προλαληθὲν ῥῆμα ὑστερον δεχόμεθα εὐκόλως ἐκ κοινοῦ. τὸ μέντοι «οὐνεκα ἐγὼ Δαναοῖσι, σὺ δὲ Τρώεσσι ἀρήγεις» διάφορόν ἐστι τῆ ἐξαλλαγῇ, ὡς τοῦ ἀκροατοῦ καταδοκῶντος, πότε ἂν τὸ κοινὸν ῥῆμα ἀποδοθῆ. (η. 194) Ὅτι τὸ «πρέσβα θεά» ἐκ τοῦ πρέσβειρα συγκέκοπται. (η. 198 ς.) Ὅτι Ἀφροδίτη πάντας φιλότῃ δαμάζει. Φησὶ γοῦν ἡ Ἥρα πρὸς αὐτήν· «δὸς νῦν μοι φιλότῃ καὶ ἴμερον, ᾧ τε σὺ πάντας δαμνᾷ ἀθανάτους ἠδὲ θνητοὺς ἀνθρώπους». Τοῦτο δὲ λεχθεῖν ἂν παρὰ τινος καὶ πρὸς ἄνδρα δεινὸν εἰπεῖν, ἵνα δοκοῖ ἰδέσθαι συμβολικῶς· δὸς μοι τὴν σὴν λογιότητα ἢ γλῶτταν ἢ τὴν ἐν λόγοις δεινότητα, κατὰ τινα ὁμοιότητα τοῦ «δὸς μοι ὡμοῖν τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι». Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ πάντας ἰμέρῳ καὶ φιλότῃ δαμάζουσα Ἀφροδίτη καὶ οὐ μόνον ἀνθρώπους ἀλλὰ καὶ ἀθανάτους, ὃ ἐστὶ θεοὺς, οἳ καὶ εἰς στοιχεῖα καὶ εἰς ἀστέρας μεταλαμβάνονται, ἢ τοίνυν τοιαύτη φιλοτήσιος καὶ ἐρωτικῆ Ἀφροδίτη, εἰς ἔφεσιν ἀλληγορεῖται, καθ' ἣν πάντα τοῦ εἶναι ἐφίεται. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ διαφορὰν φιλότῃ καὶ ἰμέρου, ὅτι φιλότῃ μὲν ἐστὶ τῶν παρόντων, ἴμερος δὲ τῶν ἀπόντων. οὐχ' Ὀμηρικῶς δὲ οὗτοι λέγουσι. καὶ γὰρ ὁ Ζεὺς ἐρεῖ προϊῶν ὡς γλυκὺς αὐτὸν ἴμερος αἰρεῖ Ἥρας τῆς παρουσίας. ἔοικε δὲ μᾶλλον ἢ μὲν φιλότῃ τὴν ἀπλῶς φιλίαν σημαίνειν, καὶ ποτὲ μὲν τὴν ἐπαφροδίτον, ὡς ἐνταῦθα, ποτὲ δὲ τὴν ἄλλως ὁμονοητικὴν, ὡς τὸ «φιλότῃ μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμεν», ἥτοι τοῖς Τρωσὶ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς. ὅθεν καὶ νῦν ἔστιν ὅτε ἀντὶ 3.613 τοῦ εἶπεῖν ᾧ φίλος ᾧ φιλότῃ φαμέν, καὶ φιλοτήσιον κρατῆρα τὸν φιλικὸν λέγομεν. καὶ τοιαύτη μὲν ἡ φιλότῃ. ἴμερος δὲ κυρίως ἐπὶ ἐρωτικῆς ἐπιθυμίας, διὸ καὶ δοκεῖ ἐγκεῖσθαι τῇ λέξει τὸ ἔρος Αἰολικόν, ὡς ἂν εἴη ἴμερος ἔρος ἐξ ἱμάντος ἀφροδισίου. Ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλως ἀπλῶς

ἐπιθυμίας ὁ ἴμερος τάττεται, ἄλλοθὲν τε δῆλον καὶ ἐκ τοῦ «εἰ δέ σε καὶ Πέρσας ἰδέειν ἴμερος αἰρεῖ». [Ἔστι δὲ παρ' Ἀθηναίῳ καὶ κύριον ὄνομα Ἰμερος, εἷς τῶν Σελευκῶν τυράννων. ἴσως δὲ ἀνάλογον αὐτῷ καὶ ἡ ἠρωΐς Ἰμέρα, ἧ ὁμώνυμος πόλις Σικελική.] Φιλότητα δὲ καὶ ἴμερον ἡ Ἥρα ζητεῖ τὰ ἐν τῷ ῥηθησομένῳ κεστῷ. αὐτὸν οὖν τὸν περιέχοντα ἐθέλουσα εἰπεῖν ἔφη τὰ ἐν ἐκείνῳ, ἵνα ἧ δῆλον εἰς τί δέεται τοῦ κεστοῦ. Σημεῖωσαι δέ, ὅπως ἡ Ἥρα καὶ τὴν Ἀφροδίτην ἤπαφε, καὶ ταῦτα μήπω τὸν κεστὸν λαβοῦσα. δοκεῖ γὰρ ὁ κεστὸς ἐπὶ ἔρωτι μόνῳ ἀπατᾶν, ἡ δὲ λοιπὴ πολυειδῆς ἀπάτη καὶ δίχα κεστοῦ γίνεται. Ὅτι δὲ πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ ἀπάτην ἀνθρωποπαθῶς οἱ ποιητικοὶ θεοὶ πάσχουσι, πολλαχόθεν δῆλον. αἰτία δὲ μυθικὴ πιθανολογεῖται τῇ Ἥρᾳ πρὸς Ἀφροδίτην, ἐφ' οἷς τὸν κεστὸν ζητεῖ, τὸ ἐθέλειν δι' αὐτοῦ καταλλάξαι Ὀκεανὸν καὶ Τηθύν ἀλλήλοις, οἱ ἐπὶ μακρὸν χολούμενοι ἀλλήλων ἀπέχονται εὐνῆς καὶ φιλότητος. εἰς ὃ δῆθεν συντελέσει ὁ κεστός, ἴμερον ἐμβαλὼν καὶ φιλότητα διὰ παραιφάσεως, περὶ ὧν μετ' ὀλίγα εἰρήσεται. (ἡ. 0–4) Τὰ δὲ τοῦ πλάσματος [ἐν μέτρῳ] τοιαῦτα «εἶμι γάρ», φησίν, «ὄψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης, Ὀκεανὸν τε θεῶν γένεσιν καὶ μητέρα Τηθύν, οἷ», φησίν, «ἐμὲ ἐν σφοῖσι», τουτέστιν ἰδίους, «δόμοισιν ἐϋ τρέφον», ἤγουν εὔ ἔτρεφον, «ἠδ' ἀτίταλλον, δεξάμενοι Ῥεῖης, ὅτε τε Κρόνον Ζεὺς γαίης νέρθε καθεῖσε καὶ ἀτρυγέτοιο θαλάσσης». (ἡ. 5–7) Εἶτα κατὰ ἐπανάληψιν ἀναγκαίαν ὡς εὐοδοῦσαν εἰς τὰ ἐξῆς ἐπάγει «τοὺς εἶμ' ὄψομένη καὶ σφιν ἄκριτα νεῖκα λύσω· ἤδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται εὐνῆς καὶ φιλότητος, ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῷ». (ἡ. 8–10) Λέγει δὲ καί, ὡς «εἰ κείνους ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα φίλον κῆρ εἰς εὐνήν ἀνέσαιμι ὁμωθῆναι φιλότητι, αἰεὶ αὐτοῖς φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην». (ἡ. 214–7) Ἐφ' οἷς καὶ πείθει τὴν φιλομειδῆ Ἀφροδίτην, καὶ «ἀπὸ στήθεσφιν ἐλύσατο» ἐκείνη «κεστὸν ἱμάντα, ποικίλον. ἐνθα δὲ οἱ θελκτῆρια πάντα τέτυκτο. ἐνθ' ἔνι μὲν φιλότης, ἐν δ' ἴμερος, ἐν δ' ὀαριστύς, πάρφασις, ἢ τ' ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων». (ἡ. 218–21) Τὸν δὲ τοιοῦτον ἱμάντα 3.614 ἔμβαλε χερσὶ ταῖς τῆς Ἥρας, «ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε· τῆ», τουτέστι λάβε, δέξαι, «νῦν τοῦτον ἱμάντα, τεῶ δὲ ἐγκάτθεο κόλπῳ, ποικίλον, ὧ ἔνι πάντα τετεύχεται, οὐδέ σέ φημι ἄπρηκτόν γε νέεσθαι, ὃ τι φρεσὶ σῆσι μενοινᾶς». (ἡ. 222 ς.) Ὁ καὶ ἀκούσασα Ἥρα ἐγήθησε. «μειδῆσασα δ' ἔπειτα μέσῳ», ἢ ἐῶ, «ἐγκάτθετο κόλπῳ» τὸν κεστόν. Γίνεται δὲ αὐτῇ τὸ γηθῆσαι καὶ μειδῆσαι οἷα εἰς φήμην αἰσίαν καὶ τινα ὄρνιν ἀγαθὸν δεξαμένη προαναφωνητικῶς τὸν τῆς Ἀφροδίτης λόγον. οὐ γὰρ εἶπεν, ὅτι φημί σε καταλλάξαι τὸν Ὀκεανὸν καὶ τὴν Τηθύν, ἀλλὰ πρᾶξαι πᾶν ὃ μενοινᾶς. δῆλον δὲ ὡς μενοινᾶ ἡ Ἥρα τὸ ἀπατῆσαι τὸν Δία ἐπ' ἀγαθῷ τῶν Ἀχαιῶν. (ἡ. 199) Ὅρα δὲ [ὅτι τε τὸ δαμνῶμαι δαμνᾶ, οἷον «ὧ τε σὺ πάντας δαμνᾶ ἀθανάτους», ἤγουν δαμάζεις, πρωτότυπὸν ἐστὶ τοῦ δάμνημι, ἀφ' οὗ τὸ δάμναται καὶ τὸ δάμνασθαι καὶ τὰ ὅμοια.] (ἡ. 0) Καὶ ὡς, εἰ καὶ ἀπίρονα γῆν ἐν ἄλλοις ἢ ποίησις λέγει, ἀλλ' ἐνταῦθα κατὰ λόγον ἕτερον, ὃς ἐν ἄλλοις ἐρρέθη, πέρατα γῆς οἶδε. Τὸ δὲ «εἶμι γὰρ ὄψομένη πολυφόρβου πείρατα γαίης» καὶ τινα τῶν ἐξῆς ἐπὶ μακρᾶς τινος ἀποδημίας ῥηθήσεται ποτε. Τὸ δὲ πολυφόρβου ἀκριβῶς ἐρρέθη. φορβῆς γὰρ ὡς ἐπὶ πολὺ ἐπὶ ἀλόγων κειμένης, ὀρθῶς πολυφορβος ἡ γῆ, οὐ μὴν πάμφορβος. εἰ μὴ ἄρα καταχρηστικῶς φορβῆ μὲν ἡ ἀπλῶς τροφή, πολυφορβος δὲ γῆ ὡς ἐκ μέρους ἢ πάντροφος, [εἶτ' οὖν παμβῶτις κατὰ τὸν Σοφοκλῆν. Ὅτι δὲ τὸ φέρβω, ἐξ οὗ ἡ φορβῆ καὶ ἡ πολυφορβος, ἐκ τοῦ φέρειν βίον γίνεται, καὶ ὅτι, ὡσπερ ἐκ τοῦ βόσκω βοσκᾶς βοσκᾶδος, ὄρνεον ἦττον, φασί, νήττης, οὕτω καὶ ἀπὸ τοῦ φέρβω φορβᾶς φορβᾶδος ἐπὶ τε ζῶων καὶ ἐπ' αὐτῆς δὲ γῆς, ὡς τὸ «φορβᾶδος ἔκ τε γᾶς ἐλείν», δῆλον ἐκ τῶν παλαιῶν. Τοῦ δὲ «πείρατα» χρῆσις καὶ ἐν τῷ «ὀλέθρου πείρατ' ἐφήπται», ἤγουν ἐπιδέδεται, ἐξήπται, ἵνα λέγη ὅτι δέδεσθε ὡσανεὶ τῷ ὀλέθρῳ, καθά φασιν οἱ παλαιοί. Εὐθεῖα δὲ ἐνικὴ 3.615 τοῦ πείρατα πείραρ ὡς φρέαρ, οὗ καὶ αὐτοῦ χρῆσις παρ' Ὀμήρῳ.] (ἡ. 1) Γένεσιν δὲ θεῶν καλεῖ τὸν Ὀκεανὸν διὰ τὸ ἐξ αὐτοῦ ἀλληγορουμένου

εἰς τὸ στοιχειακὸν ὕδωρ δοκεῖν τὰ ἄλλα στοιχεῖα γίνεσθαι. τὸ γὰρ ὕδωρ ἀρχὴν τινες πάντων ἔθεντο. Ἡ καὶ ἄλλως, διὰ τὸ τὴν ὑγρὰν οὐσίαν τῆς φυσικῆς γενέσεως αἰτίαν εἶναι, ὅπουγε, φασί, καὶ τὸ σπέρμα πνευμᾶ ἐστὶν ὑγρῷ συγκραθέν. διὸ καὶ τοὺς ποταμοὺς ὡς κουροτρόφους ἐτίμων οἱ παλαιοὶ καὶ ὡς συστατικούς γενέσεως, καθὰ καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς περὶ Ἀχιλλέως ἐρεῖ. Τὸ δὲ «θεῶν» ἢ ἀντὶ τοῦ στοιχείων, ὡς ἀπὸ τῆς θέσεως, ἢ καὶ ἀστείων ἀπὸ τοῦ θεεῖν, ἢ ἀντὶ τοῦ πάντων ὡς ἀπὸ μέρους. ἐν τοῖς ἐξῆς οὖν λέγει σαφέστερον «Ὤκεανοῦ, ὃς γενέσεις πάντεσσι τέτυκται». οἷα δὲ τὰ τοῦ ὕδατος σεμνά, δηλοῦσι καὶ οἱ τοῦ Πινδάρου Ὑπομνηματισταὶ ἐν τῷ «ἄριστον μὲν ὕδωρ». Ἰστέον δὲ ὅτι ὡσπερτὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν συνδυάζει ἀλλήλοις ὁ μῦθος, τὸν μὲν ὡς γόνιμον, τὴν δὲ ὡς ἐκείθεν τὰς τοῦ γεννᾶν αἰτίας ἔχουσαν διὰ τὴν ἐκ τῶν μετεώρων γόνιμον χορηγίαν. διὸ καὶ ὁ μὲν ἀρσενικῶς προβάλλεται τοῖς ὀνοματοθέταις, ἢ δὲ γῆ οἷα γυνὴ θηλυκῶς σχηματίζεται, ὃ δὲ νόημα καὶ εἰς βαρβάρους ἰκνεῖται κατὰ Ἡρόδοτον, εἰπόντα ὅτι Σκύθαι ἰλάσκονται Ἰστίαν μὲν μάλιστα, εἶτα Δία καὶ Γῆν, νομίζοντες τὴν Γῆν τοῦ Διὸς εἶναι γυναῖκα, ὃς δὲ Ζεὺς κατὰ τινὰς, ὡς καὶ προεδήλωται, καὶ εἰς οὐρανὸν ἀλληγορεῖται. Ὡσπερ οὖν, καθὰ ἐρρήθη, τὸν Δία οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν συνευνάζει ὁ μῦθος, οὕτω καὶ τὸν Ὤκεανόν, τὴν ὑγρὰν δηλαδὴ φύσιν, καὶ τὴν Τηθύν, ὃ ἐστὶ τὴν κοινὴν τροφὸν γῆν, εἰς μίαν ἀλλήλοις ἄγει συζυγίαν διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν. δι' ὑγρότητος γὰρ ἢ γονιμότητος ἐκκαλεῖται τῆς γῆς. ὅθεν καὶ αὐτοί, ὁ μὲν εἰς ἄρρεν, ἢ δὲ ὡς εἰς θῆλυ ἐσχημάτισται. [Ἐνταῦθα δὲ καίριον μνησθῆναι καί, ὡς Εὐριπίδης ἀλληγορῶν τὸ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς συνοικέσιόν φησιν «ἐρᾷ δ' ὁ σεμνὸς Οὐρανὸς πληρούμενος ὄμβρου πεσεῖν εἰς Γαῖαν Ἀφροδίτης ὕπο. ὅταν δὲ συμμιχθῆτον ἐς ταύτων οἱ δύο, φύουσιν ἡμῖν πάντα, δι' ὧν βρότειον ζῆ τε καὶ θάλλει γένος». 3.616 Καί τις Αἰσχύλος, οὐχ' ὁ ἐξ Ἀθηνῶν, ἀλλ' Ἀλεξανδρεὺς, ὡς ἢ κατὰ τὸν Ἀθηναίων ἱστορία δηλοῖ, φησὶν «ἐρᾷ μὲν ἄγνός οὐρανὸς τρῶσαι χθόνα, ἔρως δὲ γαῖαν λαμβάνει γάμου τυχεῖν· ὄμβρος δ' ἀπ' εὐνάοντος οὐρανοῦ πεσὼν ἔκυσε γαῖαν, ἢ δὲ τίκεται βροτοῖς μῆλων τε βοσκὰς καὶ βίον Δημήτρεον». Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι, καθὰ τὸν οὐρανὸν τῇ γῆ, καὶ τὸν Ὤκεανόν τῇ Τηθύϊ.] οὕτω πως καὶ τὸν αἰθέρα Δία ὁ μῦθος τῇ Ἥρᾳ, εἴτ' οὖν τῷ ἀέρι, ὡς γυναικὶ ἄνδρα συζεύγνυσιν, ἵνα οὕτω ζωογόνος ὁ ἀήρ μᾶλλον γίνοιτο. Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις, ὡσπερ οὐρανὸς κατὰ τὴν ἔνδοσιν τοῦ γονίμου τῇ γῆ συναπτόμενος, ὅμως κατὰ τὸ ἄνω καὶ κάτω διίσταται εἰσαεῖ, καὶ αὖ πάλιν, καθάπερ Ἥρα καὶ Ζεὺς, ἀήρ δηλαδὴ καὶ αἰθήρ, κατὰ τὴν ποιότητα τῆς θερμότητος συζευγνύμενοι καθ' ἑτέραν ποιότητα διασπῶσι τὸ φίλιον καὶ ἀλλήλων διίστανται, κατὰ τὴν ὑγρότητα δηλαδὴ, ἦν ὁ ἀήρ ἔχει, καὶ κατὰ ξηρότητα, ἢ συνουσιῶται τῷ πυρί, οὕτω καὶ ἡ ἀλληγορουμένη Τηθὺς αὕτη καὶ ὁ Ὤκεανὸς κατὰ μὲν ψυχρότητα συνδυάζονται ὡς οἷα ἐν ἀνθρωπίνῃ τινὶ συζυγίᾳ, καθότι δὲ ξηρὰ μὲν ἡ γῆ, ὑγρὸν δὲ τὸ ὕδωρ, διίστανται καὶ ἐχθρὰ νοοῦσιν ἀλλήλοις, μῖσος ὡσπερ αἰώνιον τοῦτο φυλάσσοντες. Εἰ δὲ ὑπισχνεῖται νῦν ἡ Ἥρα, καθὰ καὶ αὐτῷ ἐρεῖ τῷ Δίϊ, συμβιβᾶσαι καὶ εἰς ἐν συνάψαι αὐτοὺς καὶ εἰς φιλίαν συναγαγεῖν, ὄμβροις τυχὸν ἄνωθεν ἐξ ἀέρος πεμπομένοις ἢ τοιούτοις τισί, δι' ὧν ἡ ξηρότης τέγγεται, ὡς ἂν ὡσπερ τῷ ψυχρῷ, οὕτω δὲ καὶ τῷ ὑγρῷ τὴν εἰσαεῖ ἔνωσιν ἔχοιεν ἡ Τηθὺς καὶ ὁ Ὤκεανός, ἀλλ' ἐν τοῖς, ὡς εἰκός, λόγοις μόνοις αὐτῇ τὰ τῆς ὑποσχέσεως κεῖται. τὸ γὰρ αἰώνιον ἐναντίωμα τῶν στοιχείων οὐκ ἔστι λυθῆναι ὑγρότητι καιρικῇ. εἰ γὰρ καὶ ὑγραίνεται ἡ γῆ δρόσοις ἢ πλημύραις ἢ ὄμβρων ἐπικλύσεσιν εἴτε καὶ ὑπογείων ὑδάτων ἀναχύσεσιν, ἀλλὰ τοῦτο οὔτε ἀεὶ συμπίπτει καὶ οὐδ' ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ταῦτα εἰδὼς ἐνδοιάζουσαν τὴν Ἥραν ποιεῖ καὶ μέγα οἰομένην, ἐὰν ἐκείνους πείσασα φιλότητι ὁμωθῆναι ποιήσῃ, τουτέστιν ὁμοῦ γενέσθαι καὶ ὅμοια φρονῆσαι τὴν τε Τηθύν καὶ τὸν Ὤκεανόν. καὶ οὐδὲ ἐγχειροῦσαν αὐτὴν πλάττει διὰ ταῦτα τῷ πράγματι, ἀλλ' ἀποκωλυομένην τοῦ τοιούτου ἔργου ὑπὸ τοῦ Διός. καὶ οὕτω μὲν καὶ ταῦτα. (η. 2) Τὸ δὲ τὴν Ἥραν ἐν

δόμοις ὑπὸ Ὀκεανοῦ καὶ Τηθύος ἐκτραφήναι 3.617 τὰς ἐκεῖθεν αἰνίττεται ἀναθυμιάσεις, αἱ καὶ αὐταὶ συμβάλλονται τι τῷ ἀέρι, γεννηθέντι μὲν καθάπαξ ὑπὸ τῆς Ῥέας, ἤγουν ὑπὸ τῆς ἀρχηγόνου ὕλης, τῆς φερωνύμως ῥευστῆς, συγκροτουμένῳ δὲ ὡς ἐκάστοτε καὶ οἶον τρεφομένῳ ταῖς τοιαύταις ἀναθυμιάσεσι. διὸ καὶ τροφεῖα ὡςπερ ἡ Ἥρα ὀφείλει τῷ Ὀκεανῷ καὶ τῇ Τηθύϊ, καὶ διὰ τοῦτο θέλει ἀνταποδοῦναι χάριτας διὰ τοῦ ποιῆσαι ὁμωθῆναι αὐτούς, τουτέστιν ὁμοῦ, ὡς εἴρηται, γενέσθαι καὶ ἐνωθῆναι, ἐκ τοῦ ὁμῶ ὁμῶσω ῥήματος. ὅπερ οἱ παλαιοὶ ἀποδεχόμενοι φασιν, ὡς οὐκ ἂν τις εἴποι τὴν ἐνωσιν καιριώτερον ἐν λέξει μιᾶ. ἐν ἄλλοις δὲ τοῦτο περιφράζων ὁ ποιητὴς φησι «καὶ ὁμὸν λέχος εἰσαναβαίνειν.» [Ἐνταῦθα δ' ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι τὸ ἐπὶ ὄρκου λεγόμενον ὁμῶ ὁμῶσω πρὸς διαστολὴν τοῦ ἐνταῦθα, ὡς εἴρηται, κειμένου τῷ ὀ μικρῷ παραλήγεται.] (η. 1) Τὸ δὲ Ὀκεανὸν λέγεσθαι ἀπὸ τοῦ ὠκέως νάειν, ὡςπερ καὶ Ῥεάν, τὴν δ' αὐτὴν καὶ Ῥεῖην, ἀπὸ τοῦ ῥεεῖν, καθωμίληται. Τηθύς δὲ γίνεται ἀπὸ τοῦ τήθη, ὃ δηλοῖ τὴν τροφόν. ἡ δὲ τήθη ἢ παρὰ τὸ στήθος, ἀφ' οὗ τὸ βρέφος τρέφεται, οἶονεὶ στήθη τις οὔσα, ἢ παρὰ τὸ τῆ, ὃ δηλοῖ τὸ λάβε, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐγράφη, καὶ τὸ θῶ, τὸ θηλάζω, κατὰ τοὺς παλαιούς, οἶονεὶ ἡ λέγουσα τῷ βρέφει «λάβε θήλασον». (η. 2) Τὸ δὲ «εὐτρέφον ἢ δ' ἀτίταλλον» δοκοῦσι τὸν αὐτὸν νοῦν ἔχειν, ἵνα ἢ εὐτρέφεσθαι τὸ μὴ τάλανα εἶναι, οὗ δηλωτικὸν ὡςπερ τὸ ἀτάλλειν, οὕτω καὶ τὸ ἀτιτάλλειν

ἐστίν, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται. Καὶ ἄλλως δέ, τὸ εὐτρέφειν διαφέρει τοῦ ἀπλῶς τρέφειν, καθότι τοῦτο καὶ δίδαξιν ἔχει ἐσθλοῦ κατὰ τὴν τραγωδίαν. [Θέμα δὲ ἐντελὲς τοῦ εὐτρέφον τὸ εὐτρέφω, ὅμοιον ὄν τῷ εὐλογῶ καὶ τοῖς ὁμοίοις, βαρυτόνοις τε καὶ περισπωμένοις.] (η. 3) Ἡ δὲ Ῥεῖη ἀναλογίαν ἔχει πρὸς τὴν παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ Θεῖαν. ὡς γὰρ Θεά Θεῖη ἐν Θεογονίᾳ, οὕτω καὶ Ῥέα Ῥεῖη. Περὶ δὲ Κρόνου, καὶ ὡς ἐταρταρώθη καὶ τί ταῦτα κατὰ ἀλληγορίαν δηλοῖ, ἐν τοῖς ἐφεξῆς ῥηθήσεται, ὅπου καὶ περὶ Τιτάνων. (η. 4) Τὸ δὲ «καθεῖσεν» ἀπὸ τοῦ ἔω εἶον, τὸ κάθημαι, τροχαῖσθὲν φυλάσσει τὸν τόνον, ὡς 3.618 καὶ τὸ ἀνῶγε πρὸ βραχέων καὶ τὰ ὅμοια. [Καὶ εἶχε μὲν εἰπεῖν κάθισσε διὰ τοῦ ἰῶτα, ὡς ἐκ τοῦ καθίζω καθίσω, ἔδοξε δὲ αὐτῷ μὴ οὕτω γράψαι ἀλλ' ἐτέρως.] (η. 5) Ἄκριτα δὲ νεῖκα, ἐφ' οἷς οὐχ' εὔρηται κριτής. καὶ εἴη ἂν ἐντεῦθεν καὶ ἀκριτόμυθος, ὃ μὴ δεόντως κρίνων ἄμυθεῖται. Τὸ δὲ «λύσω» δηλοῖ μὲν τὸ διακρινῶ, ἐμφαίνει δέ, ὅτι ὡς οἷα πεπεδημένοι ὄντες οἱ νεῖκα ἔχοντες δεόνται τοῦ λύεσθαι. (η. 6) Τὸ δὲ «ἦδη γὰρ δηρὸν χρόνον ἀλλήλων ἀπέχονται» καὶ ἐξῆς λεχθήσεται ποτε καὶ ἀπλῶς ἐπὶ συνεύνων διχονοούντων. Ἔνθα ὄρα τὸ «δηρὸν χρόνον» ἀκεραίως ἐκφωνηθέν. ὅτε δέ γε μόνον δηρὸν εἴπη, ἐλλείπει ὁ χρόνος ἐκεῖ. ἄλλως δὲ καὶ πρὸς διαστολὴν ἐρρέθη τοῦ ἀπλῶς χρόνου, ὃς καὶ ἐπὶ ὀλίγου λαμβάνεται, ὡς δηλοῖ ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ τὸ «μείνατ' ἐπὶ χρόνον». φαίνεται γὰρ ἐκεῖ χρόνον τὸν ὀλίγον λέγειν. (η. 7) Ἐν δὲ τῷ «χόλος ἔμπεσε θυμῷ» κότον ὁ χόλος δηλοῖ. οὐ γὰρ ἀπλῶς χόλος ἐκείνοις ἦν ὁ ἐπὶ τοσοῦτον, ἀλλ' ὁ πολυετὴς χόλος καὶ τὴν μῆνιν ὑπεραναβὰς ἦδη πάντως κότος ἐστίν, ὃν ὑπεμφαίνει καὶ τὸ ἔμπεσε. εἰ γὰρ ταῦτόν τι τὸ πεσεῖν τῷ κεῖσθαι, εἴη ἂν καὶ ὁ ἔμπεσών χόλος κότος ὡς ἐγκείμενος. καὶ ἄλλως δέ, τὸ ἔμπεσεῖν, ὃ πολεμικὴ λέξις ἐστί, πολέμιον τὸν χόλον εἶναι δηλοῖ τοῖς πάσχουσιν. ὅθεν καὶ θυμομαχεῖν τινες λέγονται. (η. 8) Τὸ δὲ «ἐπέεσσι παραιπεπιθοῦσα» ἐρμηνεία ἐστὶ τῆς ἐν τῷ κεστῷ πειστικῆς παραιφάσεως. (η. 9) Τὸ δὲ «εἰς εὐνὴν ἀνέσαι» ἀντὶ τοῦ ἀναπεῖσαι ἢ ἀναβιβάσαι, ἀναθεῖναι, κατὰ τὸ «ἐς δίφρον δ' ἀνέσαντες ἄγον». Τὸ δὲ «ὁμωθῆναι φιλότητι» διαστέλλει τοῦ πρὸς ἔριν τινὰς καὶ μάχην ὁμῶσε γενέσθαι. (η. 210) Τὸ δὲ «φίλη καὶ αἰδοίη», γνησιώτερον πάντως τοῦ «αἰδοῖός τε δεινός τε». Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ «καλεοίμην» ἐνταῦθα συστέλλει τὴν ἄρχουσαν ἐν τῷ «φίλη τε καὶ αἰδοίη καλεοίμην», καθὰ καὶ τὸ καλός ἀεὶ ἐκτείνεται παρ' Ὀμήρῳ. τὸ μέντοι κακός συστέλλει τὴν παραλήγουσαν. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ συστέλλεται ποτε τὸ καλεοίμην. Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ βιωτικὸν νόημα τὸ

χρῆναι τὰς τῶν μεγάλων γυναῖκας τιμᾶσθαι. (η. 212 ς.) Φησὶ γὰρ ἡ Ἄφροδίτη πρὸς τὴν Ἥραν, ὡς «οὐκ ἔστ' οὐδὲ ἔοικε τεὸν ἔπος ἀρνήσασθαι· Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοίνησιν ἰαύεις», ὃ περίφρασίς ἐστι τοῦ Διὸς γυνὴ εἶ. Ἔνθα τὸ «οὐδὲ ἔοικε» πάνυ ἀκριβῶς κεῖται. εἰ γὰρ καὶ 3.619 ἔστιν ἀρνήσασθαι, ἀλλ' ὅμως οὐ πρέπει. [Τὸ δὲ «Ζηνὸς τοῦ ἀρίστου» ἄκραν ὑπεροχὴν δηλοῖ διὰ τοῦ ἄρθρου, καὶ πλεον ἤπερ τὸ «ἀνὴρ ὠριστος», ἤγουν ὁ ἄριστος. οὐ γὰρ πρόσκειται τις γενική, οἷον τοῦ ἀρίστου τῶνδ' ἐτινων ἢ τοῦ ἀρίστου θεοῦ, ἀλλὰ ἀπλῶς οὕτω κατ' ἐξοχὴν ὑπερβάλλουσιν. Τὸ δὲ ἐν ἀγκοίνας ἰαύειν, ἤγουν χρονίζειν, διατρίβειν, μυστικὴ δὴλωσίς ἐστι σχέσεως ἀνδρὸς πρὸς γυναῖκα, καθὰ καὶ τὸ «ἀγκὰς ἔμαρπτεν ἦν παράκοιτιν». ἐκ τοῦ ἀγκῶν δὲ ἀγκῶνος γίνεται ἡ ἀγκοίνη, ὡς καὶ ἐκ τοῦ θῶ ἢ θοίνη.] (η. 214) Κεστός δὲ οὐ κλησίς, ἀλλ' ἐπιθετόν ἐστι τοῦ ἱμάντος τῆς Ἄφροδίτης. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ὁμοῦ παραθεῖς κεστόν ἱμάντα φησὶ. μετ' ὀλίγα δὲ κατὰ μόνας ἱμάντα ἐν τῷ «τῆ τοῦτον ἱμάντα». Εἰ δὲ κρατεῖ τὸ ἐπίθετον κατὰ μόνας ὡς ἐπὶ πολὺ, ὥστε κεστοῦ λεχθέντος μὴ ἐξ ἀνάγκης συνεκφωνεῖσθαι αὐτῷ τὸν ἱμάντα, τοῦτο καὶ ἐπὶ ἄλλων γίνεται. οὕτω γὰρ καὶ ἡ διπλὴ ἐπιθεθεῖσα τῇ χλαίνῃ τὸ ἐκείνης ἀφήρπασε νόημα, καὶ τὸ ζυστόν τῷ δόρατι ἐπικείμενον ὅμως λαμβάνεται ποτε αὐτὸ μόνον ἀπλῶς ἐπὶ δόρατος. ὁμοίως καὶ ὁ ἐάνος ἀντὶ πέπλου, καὶ ὁ βροτὸς τὸ ἐπίθετον ἀντὶ ἀνθρώπου, οὗ ἐστιν ἐπίθετον, καὶ ὁ ἀήτης ἀνέμου ὡν ἀήτης, ὡς δεδήλωται, ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς ἀνέμου λαμβάνεται. μυρία δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα, ἐν οἷς εἶναι καὶ ἡ ἡμέρα δοκεῖ. φαίνεται γὰρ ἐκ τοῦ ἡμερος θηλυκὸν εἶναι ἡ ἡμέρα, ὁμοίως τῷ φοβερός φοβερά, καὶ μάκαρος μάκαιρα, πῆρος πείρα καὶ τοῖς τοιούτοις, ἴνα ἢ τὸ τέλειον ἡμέρα, ὃ ἐστι πραεῖα φαῦσις, ἢ ἡμέρα κατάστασις ἀέρος, ὅπερ ἡ νύξ μὴ ἔχουσα δεῖδία λέγεται διὰ τὸ φοβερόν καὶ μὴ ἡμερον. Ἐτυμολογεῖται δὲ ὁ κεστός παρὰ τὸ κένσαι, ὃ ἐστι κεντῆσαι. ὅτι δὲ ὁ κεστός ἱμάντος ἐστὶν ἐπίθετον, δῆλον μὲν καὶ ἐκ τῶν προσεχῶς εἰρημένων, δηλοῦται δὲ καὶ ἐν τῇ γ' ῥαψωδίᾳ, ἐνθα ἡ τοῦ Πάριδος περικεφαλαία πολὺκεστον ἱμάντα ἔχει, ὃς εἶχεν ἐκεῖνον ἐλκόμενον. [ἱμάντος δὲ κίνησις 3.6 πολλή. ἱμάσσειν τε γὰρ ἐξ αὐτοῦ, ὡς καὶ ἀλλαχού δηλοῦται, καὶ ἱμονία καὶ ἱμᾶσθαι καὶ ἀνιμᾶσθαι, καὶ σύνθετον ὁ ἱμαντελιγμός, ὃ ἦν παιδιᾶς τινος εἶδος, ἤγουν διπλοῦ ἱμάντος σκολιά τις εἴλησις, ὡς φασιν οἱ παλαιοί.] (η. 215) Τοῦ δὲ «ποικίλον» ἐφερμηνευτικὸν εὐθύς τὸ «θελκτῆρια πάντα», ὡν ἔνεκεν ποικίλος ἦν ὁ κεστός, φιλότητα ἔχων καὶ ἡμερον καὶ πάρφασιν καὶ δι' αὐτὰ πολὺκεστός ὡν καὶ αὐτός. Τὸ δὲ «θελκτῆρια» κατὰ Ὀμηρικὸν ἔθος ἀντὶ τοῦ ἐκστατικὰ λογισμοῦ κατὰ πολλὴν ἡδονήν, οὐ μὴν κατὰ φόβον ἢ ἄλλο τι πάθος. τοιοῦτον γὰρ τι τὸ ποιητικῶς θέλγεσθαι, ὡς προεδηλώθη. Περί δὲ φιλότητος καὶ ἡμέρου ἰκανῶς πρὸ βραχέων δεδήλωται. (η. 216 ς.) Τὸ δὲ «ἄριστὺς πάρφασιν» οἱ μὲν ἐν ἀσυνδέτῳ σχήματι δύο νοοῦσι πράγματα, ἰδίᾳ μὲν ἄριστύν, ὃ ἐστὶν ὀμιλίαν-ἄριζεν γὰρ τὸ ὀμιλεῖν, ὡς που προέγραπται-, ἰδίᾳ δὲ πάρφασιν, τουτέστι πειθῶ τὴν ἐξ ὀμιλίας. Ἄτεροι δὲ τὸ μὲν ἐν ὡς κύριον, τὸ δὲ ἕτερον λαμβάνουσιν ὡς ἐπίθετον, καὶ τοῦτο, ὅπως ἂν καὶ θέλοι τις. ἢ γὰρ ἄριστὺς παραιφατική ἢ παραίφασιν ἄριστική, τουτέστιν ὀμιλητική. Τὸ δὲ «ἐνθ' ἐνὶ μὲν φιλότης, ἐν δ' ἡμερος» σαφηνίζει αὐτὸν εἶναι τὸ ἐνὶ καὶ τὸ ἐν δίκῃ προθέσεως. [Δῆλον δὲ αὐτὸ καὶ ἐκ τοῦ «ὦ ἐνὶ πάντα τετεύχεται», ἤγουν ἐν ὦ.] Τὸ δὲ «ἐν δ' ἡμερος, ἐν δ' ἄριστὺς» σχῆμα κάλλους ἐπαναφορικόν, καθὰ που καὶ τὸ «ἐν δ' ἔρις, ἐν δὲ κυδοιμός, ἐν δ' ὀλοὴ κῆρ», [καὶ παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον τὸ «ἐν μὲν γὰρ θαλῆς ἐρατὸν μέρος ἀγλαΐης τε, ἐν δὲ χοροῖτυπῆς, ἐν δ' ἡμερτῆς φιλότητος». Ὁ δὲ οὕτω γράψας οἶνω παρακολουθεῖν λέγει τὰ τοιαῦτα, ὃν ἐκεῖνος καὶ ὄναρ ἐσθλὸν φησιν ἀλεξίκακον πάση συνοπηδὸν ἀνίη, ὡς εἶναι τὸν οἶνον ἀλεξιφάρμακον πάσης ἀνίας.] (η. 217) Τὸ δὲ «ἔκλεψε νόον πύκα περ φρονεόντων» ὑποδηλοῖ [μὲν τὴν ῥηθεῖσαν πάρφασιν τὴν αὐτὴν εἶναι, ὡς καὶ προελέχθη, παραλογισμῶ, δι' ἧς ἂν ἀπάφοιτο τὸν Δία ἢ Ἥρα. Ἔστι δὲ παιδευτικὸν τοῦ δεῖν φυλάττεσθαι τὰς τοιαύτας ὀμιλίας.

προπαρεσκευάσται δὲ 3.621 καὶ εἰς λύσιν ἀποριῶν ἄλλων τε καὶ τούτων, πῶς ποτε ὁ τηλικούτος Ζεὺς ἠπάτηται, πῶς δὲ οὐκ εἰς δέον ἐρᾷ, πῶς δὲ οὐκ εἶδε τὸν ὕπνον ἐν τοῖς ἐξῆς, ὃς αὐτὸν ἀνακλίνει ἀμφιχυθεὶς νήδυμος. ἢ δῆλον ὅτι τὸν νοῦν τῆ κατὰ τὸν κεστὸν ὀαριστύϊ παρφάσει κλαπείσιν οὐδὲν τοιοῦτον συνείδεν. Ὅρα δὲ ὡς Ἥρα μὲν ἀπλῶς οὕτω φιλότητα καὶ ἴμερον ἐξ Ἀφροδίτης ἐζήτησε τὰ κατὰ μῦθον ἰνδάματα, Ὅμηρος δὲ καὶ τὸ αὐτοῖς ὑποκείμενον ἠρμήνευσε, τὸν κεστὸν ἱμάντα, καὶ πλεῖον δὲ τι ἐδήλωσεν αὐτὸν ἔχειν, ὅπερ ἦν ἡ ὀαριστὺς πάρφασις. Σημείωσαι δὲ καί, ὅτι τινὲς μὲν τὰ κατὰ τὸν ῥηθέντα κεστὸν ἱμάντα γοργότατα συμβιβάσαντες αἰνιγμὰ φασιν αὐτὸν εἶναι τοῦ πληγῶν καὶ ἱμάντων ἄξια τοὺς φαύλως ἐρῶντας πάσχειν, οἱ δὲ καὶ πραγματικῶς νοοῦσιν, ὡς τοιούτου πάλαι ποτὲ ὄντος μαγγανεύματος εἰς ἔρωτα, ὁποῖος ὁ διαγραφόμενος οὗτος κεστός, ὃν καὶ παρήγγελλον, φασίν, οἱ διδόντες μὴ ὀραῖσθαι, ἀλλ' ὑπὸ κόλπῳ φέρεσθαι, καθάπερ Ἀφροδίτη παραγγέλλει τῇ Ἥρᾳ, ἵνα μὴ, φασί, τῇ ὄψει ἀλλοιωῶνται τὰ μαγγανεύματα. Ἔχει δὲ τις καὶ οὕτω καταστήσαι τὸν μῦθον ἐξ Ὀμήρου λαβὼν ἀφορμὰς. ἰστέον γὰρ ὡς αὐτὸς ὁ ποιητὴς φθάσας εἰπεῖν «εἴ πως ἰμείραιτο ἢ χροῖῃ παραδραθεῖν», οὐ πάνυ ἀσαφῶς ὑπηνίξατο τὰ κατὰ τὸν κεστὸν. τίνος γὰρ ἄλλου ἴμερος ἢ χροῖᾶς καὶ τῆς ἐπιπολῆς τοῦ χροὸς φαντασίας καὶ τῆς προπιπτούσης εὐχροίας, ἣν ἡ τῆς ὥρας ἄνθη προβέβληται τοῖς διακόνους ὀφθαλμοῖς; οἷς ἐλκόμενός ποτε καὶ ὁ δεσπότης νοῦς συγκατασπᾶται καὶ φαύλοις ἐφεπόμενος ὀδηγοῖς ῥέμβεται καὶ αὐτός. Τὸ τοίνυν τοῦ ἱμάντος τούτου πολύκεστον τὸ φύσει πολύτρητον τῆς τοῦ σώματος ἐπιφανείας παραλαλεῖ καὶ πολύπορον, ἢ καὶ ἄλλως, τὸ τῶν ἐρώτων πολύτροπον καὶ ποικίλον. φέρει δ' αὐτὸ ἐν στήθεσι μὲν Ἀφροδίτη, Ἥρα δὲ ὑπὸ κόλπῳ, διότι καλυπτέον τὸ πάθος τοῦ ἔρωτος καὶ ἐγκαλυπτέον ἐπ' αὐτῷ, ἢ καὶ διότι τῶν ἐρώτων οἱ ἀγαθοί, φασί, διὰ γονῆν γίνονται παίδων, οἱ παῖδες ταῖς τικτούσαις ὑπὸ κόλπῳ τε τρέφονται καὶ μαζόθεν. Ἀλληγόρηται δὲ καὶ ἄλλως οὐ πρὸ πολλῶν ὁ τοιοῦτος κεστός, ἔνθα καὶ τὰ περὶ Διὸς καὶ Ἥρας εἰς φιλόσοφον θεωρίαν ἀνήγοντο. Κάκεῖνα δὲ ῥητέον, ὅτι τε οὐ θαυμαστόν εἰ τοιοῦτον ἔχουσα κεστὸν ἡ μυθικὴ Ἀφροδίτη περιεγένετο Ἥρας καὶ Ἀθηνᾶς ἐν τῇ τοῦ Πάριδος κρίσει. ἐπηγάγετο γὰρ 3.622 ἂν πάντως τὸν κριτὴν ὡς μὴ ὀρθῶς δικάσαι, ἀλλὰ δεκάσαι τὰς ψήφους δι' ἔρωτα. καὶ ὅτι ὁ ῥηθεὶς κεστός φορούμενος οὐ μόνον τὸ φοροῦν πρόσωπον ἐποίει ἐράσμιον, ὡς ἐνταῦθα τῷ Διὶ τὴν Ἥραν, ἀλλὰ καὶ ἑτέροις ἀπὸ τοῦ φοροῦντος ἐνεποίει ἔρωτας. οὕτω γὰρ καὶ ἡ Ἥρα Ὀκεανὸν καὶ Τηθὺν εἰς φιλίαν συναγαγεῖν διὰ τοῦ κεστοῦ θαρρεῖ, ὃ δ' αὐτὸς καὶ τῷ Ἀλεξάνδρῳ καὶ τῇ Ἑλένῃ ἐνέθετο ἂν ἀλλήλων φιλότητα. (ἠ. 219) Τὸ δὲ «τῆ», ὃ ἐστὶ λάβε, «νῦν τοῦτον τὸν ἱμάντα», συμφωνεῖ τῷ τῆς Ἥρας λόγῳ. κάκεῖνη γὰρ ἀπὸ μέρους λαλοῦσα «νῦν δός μοι», ἔφη, «φιλότητα καὶ ἴμερον», ὡς μὴ τῆς δόσεως διηνεκοῦς ἐσομένης κατὰ λόγον δωρεᾶς, ἀλλὰ πρὸς τινὰ βραχὺν καιρὸν. Προστακτικὸν δὲ εἶναι συζυγίας δευτέρας τῶν περισπωμένων σαφῶς ἀποφαίνονται οἱ παλαιοὶ τουτὶ τὸ «τῆ», φάμενοι ὡς ἔστι ῥῆμα τάω τῷ, ὡς ζάω ζῶ, καὶ καθὰ ἔζαον ἔζων, οὗ τρίτον ἔζη καὶ προστακτικὸν ζῆ, οὕτω καὶ ἔταον ἔτων, οὗ ἔτη τὸ τρίτον καὶ τῆ τὸ προστακτικόν. οἱ δ' αὐτοὶ προφέρουσι καὶ χρήσεις πολλὰς τοῦ ζῆ, ὃ ἐστὶ ζῆθι, καὶ μάλιστα ἐκ τῶν Εὐριπίδου. Τὸ δὲ τοιοῦτον τάω τῷ καὶ τὸν αἴτην παράγει κατὰ τινὰς, ὡς ἀπὸ τοῦ ᾠ ἐπιτατικοῦ καὶ τοῦ τῷ, τὸ λαμβάνω. (ἠ. 219) Κόλπῳ δὲ φησὶ τὸ ἐν τῷ στήθει πτύγμα τοῦ πέπλου, ἐν ᾧ ἔδει θεῖναι κεστὸν. (ἠ. 218) Ἐν τούτοις δὲ ὄρα καὶ τὸ «ἔκ τ' ὀνόμαζεν», ὡς ἀναντιρρήτως οὐ δηλοῖ οὐδ' ἐνταῦθα τὸ ἐξ ὀνόματος ἐκάλει, οὐδ' ὅλως γὰρ ἡ Ἥραν ἢ τι τῶν αὐτῆς ἐπιθέτων ἡ Ἀφροδίτη λαλεῖ, ἀλλ' ἔστι ταῦτόν τῳ «εἶπε», διὸ καὶ παράκειται τὸ ἔφατο. Φησὶ γὰρ «ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν», ἄπερ, ὡς καὶ προδεδήλωται, ἐκ παραλλήλου δηλοῦσι τὸ διεξοδικῶς ἐλάλησεν. [Εἰ δὲ μετ' ὀλίγα ἐν τῳ ἡ Ἥρα «ἔπος ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζεν, Ὑπνε ἄναξ» δοκεῖ τὸ ἐξονομάζειν εἶναι ἀντὶ τοῦ ἐξ ὀνόματος ἐκάλεσεν, εἰποῦσα ὀνομαστὶ τὸ «ᾧ Ὑπνε»,

αλλά και ἐκεῖ οὐκ ἀπεοίκασι τὸ ἔφατο καὶ τὸ ἐξονόμαζεν. οὐ γὰρ ἀπλῶς ὠνόμηνε κλητικῶς ἢ Ἥρα τὸν Ὑπνον, ἀλλὰ τὸ μὲν Ὑπνε διὰ τὴν τῆςπροσλαλιᾶς φύσιν προέθετο, τὸ δὲ πᾶν αὐτῆς φάσθαι καὶ ἐξονομάσαι ἐστίν, ἤγουν εἰς πλάτος ὀμιλῆσαι ἃ θέλει.] (η. 2) Ὅρα δὲ καὶ τὴν συντομίαν τοῦ «ὦ ἐνὶ πάντα τετεύχεται», ὅπερ ἐστὶν ἐπιτομή τοῦ «ἐνθ' ἐνὶ μὲν φιλότης» 3.623 καὶ τοῦ ἐξῆς τῶν δύο στίχων. καὶ ἔστιν ὁμοιον τῷ «τὰ δ' ἀθρόα πάντα τετύχθω» ἐν Ὀδυσσεΐα. Δῆλον δ' ὅτι τοῦ «πάντα τετεύχεται» ἐντελέστερον ἢν ἀνωτέρω τὸ «θελκτῆρια πάντα τέτυκτο», καὶ ὅτι ταῦτὸν θέμα τῷ τέτυκτο καὶ τῷ τετεύχато. τὸ τεύχω γάρ. (η. 2 ς.) Τὸ δὲ «οὐδὲ σέ φημι ἄπρηκτόν γε νέεσθαι, ὃ τι φρεσὶ σαῖς μενοινᾶς» ῥηθήσεταιί ποτε πρὸς τὸν τευξόμενον οὐπερ αἰρεῖται, ὡσπερ πρὸς τὸν τοιαῦτα ζητοῦντα, ἐφ' οἷς οὐκ ἔστι μὴ εἰσακουσθῆναι, καλὸν ῥηθῆναι τὸ «οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἔοικε τεδὸν ἔπος ἀρνήσασθαι», ὅπερ δύο κεφαλαίων ἐστὶν ἐνδεικτικόν, τοῦ μὲν δυνατοῦ ἐν τῷ «οὐκ ἔστι», τοῦ δὲ πρέποντος ἐν τῷ «οὐδὲ ἔοικε», διὰ τὸ τοῦ προσώπου δηλαδὴ ἔνδοξον. Ἐνταῦθα δὲ καὶ συλλογισμὸς κεῖται διὰ τοῦ ἐπαγαγεῖν «Ζηνὸς γὰρ τοῦ ἀρίστου ἐν ἀγκοῖνησιν ἰαύεις». μονονουχὶ γάρ φησιν, ὅτι σὺ γυνὴ τοῦ ἀρίστου, ταῖς δὲ τῶν ἀρίστων ὑπακουστέον, σοὶ ἄρα ὑπακουστέον. Ὅτι δὲ ἢ Ἥρα χαίρει ἀκούσασα, ὡς οὐκ ἄπρακτος παλιννοστήσει ὡς οἶα κληδόνι τῷ λόγῳ πιστεύσασα, καθά που καὶ Ὀδυσσεὺς ἐν Ὀδυσσεΐα καὶ Τηλέμαχος χαίρουσι φήμης τινὸς ἀκούσαντες καὶ κληδονισάμενοι, προσεχῶς που καὶ αὐτὸ εἴρηται. (η. 225–30) Ὅτι ἐν τῷ «Ἥρη δ' ἀΐξασα λίπε ρίον Οὐλύμποιο, Πιερίην δ' ἐπιβᾶσα καὶ Ἥμαθίην ἐρατεινὴν σεύατο», ἤγουν ὠρμησεν, «ἐφ' ἵπποπόλων Θρηκῶν ὄρεα νιφόεντα, ἀκροτάτας κορυφάς, οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖν. ἐξ Ἄθω δ' ἐπὶ πόντον ἐβήσατο κυμαίνοντα, Λῆμνον δ' εἰσαφίκανε πόλιν θεῖοιο Θόαντος». Ἐν τούτοις γοῦν καθεξῆς ὀνομάζει τὰς χώρας καὶ εὐτάκτως τῇ περιηγήσει χωρεῖ, καὶ οὐχ', ὡς ἐν τῷ Καταλόγῳ, συγχέει τὰς τάξεις τῶν τόπων. καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δέ, ὅπου Φηρὰς εἶπε καὶ Ἥλιδα καὶ Ἐπειοὺς καὶ νήσους θοάς, τοὺς τόπους ὡς ἔχουσι τάξεως ἐκτίθεται. (η. 226) Πιερίαν δὲ οἱ μὲν ἀκρώρειάν τινα εἶπον Ὀλύμπου, οἱ δὲ χώραν ἀπὸ νύμφης ὀμωνύμου, ἢ ἀπὸ Πίερος υἱοῦ Ἐλευθῆρος, οἱ δὲ πόλιν. Τὸ δὲ «Πιερίην ἐπιβᾶσα» ἢ ἀναστροφὴν ἔχει, ἵνα ἢ «ἐπὶ Πιερίαν βᾶσα», ἢ ἀρχαϊκῶς αἰτιατικῇ συντέτακται. Ἥμαθία δὲ ἢ Μακεδονία ἀπὸ Ἀμάθου τινός. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ καί, ὅτι Μακεδῶν ὁ τοῦ Διός, ἀφ' οὗ Μακεδονία ἢ χώρα, παῖδας ἴσχει δύο, Ἄμαθον καὶ Πίερα, ἀφ' ὧν Ἥμαθία καὶ Πιερία πόλεις ἐν Μακεδονίᾳ. (η. 227) Ἴπποπόλους δὲ καὶ ἐνταῦθα τοὺς Θραῦκας ὡς ἵππικους καὶ μαχίμους φησίν, καὶ ἢ τραγωδία δὲ φιλίππους λέγει αὐτούς, μαρτυροῦσα καὶ τῷ «νιφόεντα ὄρη», ὅποια καὶ τὰ κατὰ τὸν Αἴμον, ἐν τῷ χιονώδη τὴν Θράκην εἰπεῖν. (η. 228) Τὸ δὲ «ἀκροτάτας κορυφάς» 3.624 διὰ σαφήνειάν τε κεῖται, ἵνα δῆλον εἴη, ποῦ μυθικῶς περιεπάτει τῶν ὀρέων, καὶ πρὸς πιθανότητα δὲ τάχους. οὕτω γὰρ ἂν διὰ τὸ τοῦ καιροῦ κατεπεῖγον ἢ Ἥρα ταχὺ κινοῖτο, μὴ περὶ φάραγγας ὀρέων καὶ λαγόννας τρίβουσα χρόνον, μήτ' ἄλλως περιοδεύουσα. διὸ καὶ ἐπάγει, ὡς οὐ χθόνα ἔμαρπτε ποσίν, ἤγουν οὐχ' ἤπτετο γῆς, ἀλλ' ἀπὸ κορυφῆς εἶχεν αὐτὴν ἑτέρα κορυφή. πρέπει δὲ τὸ τοιοῦτον ὕψος τῇ Ἥρα διὰ τε τὸ χρῆναι οὕτω σεμνότερον αὐτὴν κινεῖσθαι, θεὰν οὔσαν κατὰ τὸν μῦθον, καὶ ὅτι ἀῆρ οὔσα κατὰ ἀλληγορίαν ὑπεραίρεσθαι τῶν ὀρέων καὶ οὐ κάτω διατρίβειν ἐθέλει κατὰ τὸν παρ' ἡμῖν λιμνάζοντα. Μάρπτειν δὲ εἰ καὶ νῦν ἐπὶ ἀφῆς τῆς διὰ ποδῶν, ἀλλ' ὡς ἐπὶ πολὺ ἐπὶ χειρῶν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, ὅθεν καὶ εὐμάρεια κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἢ εὐχέρεια, ἢ ῥαστώνη. Ἴωνες δὲ τὸ περὶ τινα τῶν ἀναγκαίων τῷ σώματι ἐκκρίσεων ἀσχοληθῆναι, οἷον οὐρῆσαι, φασίν, ἢ ἀποπατῆσαι, εὐχέρειαν ἐκάλουν. (η. 229) Ἄθως δὲ τὸ ὄρος ἀπὸ Ἄθω Γίγαντος, ὦ Ποσειδῶν, φασί, τὸ ὄρος ἐπέθετο. τοῦτο δὲ Ξέρξης διώρυξέ ποτε καταπλήττων τοὺς Ἑλληνας. τριακοσίους δέ, φασί, σταδίους Λήμνου ἀπέχων ὁ Ἄθως ὁμῶς σκιάζει αὐτὴν. ὅθεν καὶ παροιμία «Ἄθως σκιάζει νῶτα Λημνίας βοός». [Δόξειε δ' ἂν τεθῆναι

ἡ παροιμία ἐπὶ τῶν ἐχόντων καὶ πόρρωθεν ἐφικνεῖσθαι ἢ καθικνεῖσθαι τῶν ταπεινοτέρων δι' ὑπεροχὴν τινα, ἐπεὶ καὶ ὁ Ἄθως ὑψηλότατος ὢν εἶχεν ἐν καιρῷ περὶ δείλην σκιὰν ἀποτελεῖν ἰκνουμένην ἕως καὶ εἰς ἄγαλμα Λημνίας βοός.] Διοκλῆ δέ φασι, τὸν Ῥηγῖνον ἀρχιτέκτονα, ἐπαγγεῖλασθαι Ἀλεξάνδρῳ διαγλύψαι τὸν Ἄθω τοῦτον καὶ κατασκευάσαι ἀνδριάντα αὐτοῦ, θατέρα μὲν χειρὶ μυριάνδρον πόλιν κατέχοντα, θατέρα δὲ ποταμὸν προῖεμενον, ὡς δοκεῖν τοῖς παραπλεύουσιν ὅτι σπένδει. Τὸ δὲ «Ἄθω» προπαροξύνουσιν οἱ παλαιοί, τὸν φυσικὸν τόνον φυλάσσοντες. γέγονε γὰρ ἐκ τοῦ Ἄθω, πλεονάσαντος ἐν τῇ παραληγούσῃ τοῦ ὄμο μικροῦ, ὡς καὶ ἐν τῷ φῶς φόως, καὶ Κῶς ἢ νῆσος, Κόως, οἷον «Κόων εὐναιομένην». [Καὶ ἔστι πῶς Ἀττικὴ καὶ ἡ τοῦ Ἄθω 3.625 προπαροξυτόνησις. Ἀθηναῖοι γὰρ ἐν πολλοῖς ὀκνοῦσι μετατιθέναι ὑποβιβαστικῶς τὰς τῶν εὐθειῶν ὀξείας. ἐν γοῦν τῷ πόλεως ὄφεως σινήπεως οὐκ ἐταπεινώσεν ἢ μακροκαταληξία τῆς γενικῆς τὴν προπαροξυτόνησιν.] (ἡ. 230) Ἐν δὲ τῷ «Λῆμνον πόλιν Θόαντος» ὄλον μὲν ἢ Λῆμνος, μέρος δὲ ἢ Μύρινα πόλις Θόαντος, προσληφθέντος κἀνταῦθα τοῦ μέρους τῷ ὄλω, καθὰ εἴωθε γράφειν ὁ ποιητής, τῶν μερικῶν μὲν πρὸς ἱστορίαν δεόμενος, τὰ ὅλα δὲ προστιθεὶς διὰ σαφεστέραν γνωριμότητα. οὕτω καὶ μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «Ἴδην ἴκοντο Λεκτόν», ὄλον μὲν ἢ Ἴδη, μέρος δὲ τὸ Λεκτόν, ὡς καὶ τὸ Γάργαρον. Ὅτι δὲ δύο πόλεις Λήμνου Ἡφαιστίας καὶ Μύρινα, δηλόν ἐστιν. (ἡ. 231) Ὅτι ἐν Λήμνῳ ἢ Ἡρα τὸν Ὑπνον εὖρεν, ὡς μὲν τινὲς φασὶ τυχαίως. διὸ καὶ ἀνύσας τὸ τῆς Ἡρας ἀξίωμα οὐκ ἐπάνεισιν εἰς Λῆμνον, ὅπερ ἐχρῆν, εἴπερ ἦν ἐκεῖσε οἰκῶν, ἀλλ' ὥχετο ἐπὶ κλυτὰ φύλα ἀνθρώπων, ὅπου δηλαδὴ καὶ πρὶν ἀπίοντι συνήνησεν ἢ Ἡρα. Οἱ δὲ τινες γλαφυρώτερον ἐπιβάλλοντές φασιν ἀστείως τοῦτο πλάττειν τὸν ποιητὴν διὰ τὸ φιλοῖνους εἶναι δοκεῖν τοὺς Λημνίους, ὡς ἀπογόνους Θόαντος, υἱοῦ Διονύσου. διὸ καὶ Εὐνήος εἰς Τροίαν οἶνον ἐκ Λήμνου πέμπει, καὶ τὰ Λήμνια δὲ κακὰ τοῖς ἐκεῖ παροιμιάζεται, οἱ κοιμώμενοι ἀνηρέθησαν ὑπὸ γυναικῶν, οἴνου, ὡς εἰκός, προεμφορηθέντες. καὶ οἱ Ἀχαιοὶ δὲ ἐν Λήμνῳ πίνοντες κρατῆρας ἐπιστεφέας κατεκαυχῶντο Τρώων. συμπατριῶται γοῦν οἶον οἶνος καὶ ὕπνος. Ἄλλοι δὲ φασὶ διὰ Φιλοκτήτην ἐκεῖ διατρίβειν τὸν Ὑπνον, ὡς ἂν παύῃ τὰς ὀδύνας κατακλίνων τὸν ἥρωα. Καλεῖ δ' αὐτὸν Ὀμηρος καὶ κασίγνητον Θανάτου, εἰπὼν «ἐνθ' Ὑπνω ξύμβλητο», ἥγουν συνήνησεν ἢ Ἡρα δηλαδὴ, «κασιγνήτῳ Θανάτοιο», ἐπεὶ ἀμφοτέροι ἀναπαύουσι καὶ ἀπρακτεῖν ποιοῦσιν, εἰ καὶ ὁ μὲν χωρίζει ψυχὴν, ὁ δὲ συστέλλει, καὶ ὁ μὲν παντελής ἐστι στέρησις αἰσθήσεως καὶ τανηλεγῆς κατὰ τὸν ποιητὴν, ὁ δὲ ἀφαίρεσις αὐτῆς καιρικῆς. οὐδὲ γὰρ αἰσθάνεται κατ' ἐνέργειαν ὁ κοιμώμενος. Φησὶ δὲ καὶ ὁ κωμικὸς Μνησίμαχος «Ὑπνος τὰ μικρὰ τοῦ θανάτου μυστήρια», ἐξ Ἀττικοῦ ἔθους λαβὼν ἐκεῖνος τὸν νοῦν, παρ' οἷς οὐ μεγάλα μόνον ἀλλὰ καὶ 3.626 μικρὰ ἦσαν μυστήρια, εὐρημένα ἐπὶ τῷ Ἡρακλεῖ. (ἡ. 233) Ὅτι ἐν τῷ «Ὑπνε, ἄναξ πάντων τε θεῶν πάντων τ' ἀνθρώπων»–Ἡρα δὲ τὸν Ὑπνονοῦτῷ προσφωνεῖ–τρόπον τινὰ οὕτω πῶς Ὀμηρος, ὃ ἔφη, συνάγει· ὁ ὕπνος ἐν νυκτί· ἢ νύξ, ὡς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ, πάντων δμῆτειρα· τὸ δὲ δαμάζειν ταῦτόν πῶς ἐστὶ τῷ ἀνάσσειν· ὁ τοῖνον Ὑπνος ἄναξ πάντων. διὸ καὶ Σοφοκλῆς ἐν Αἴαντι παγκρατῆ ὡς οἶα παμβασιλέα τὸν ὕπνον καλεῖ. Ἰστέον δὲ ὡς ἐνταῦθα νῦν προσωπικῶς ῥηθὲν τὸ «Ὑπνε» καὶ ἐξῆς, οὐκ ἔχει γλυκύτητα, ὅτι μὴ κατὰ μόνον τὸ μυθικόν, παρὰ δὲ Σοφοκλεῖ πάνυ γλυκὴ τὸ «Ὑπν' ὀδύνας ἀδαῆς, Ὑπνε δ' ἀλγέων». ὡς λογικὸν γὰρ τὸν ὕπνον παρακαλεῖ τις ἐκεῖ ἐπὶ τὸν Φιλοκτήτην. (ἡ. 234 ς.) Ὅτι πρὸς τὸν ἦν ὅτε εὐεργετήσαντα καὶ νῦν δὲ εἰς ὅμοια δυσωπούμενον οἰκεῖον εἰπεῖν τὸ «ἢ μὲν δὴ ποτε ἐμεῦ ἔπος ἔκλυες ἢ δ' ἔτι καὶ νῦν πείθεο· ἐγὼ δὲ κέ τοι εἰδέω χάριν ἡματα πάντα». [Ἐνθα ὄρα τὸ «εἰδέω» ῥῆμα, ἴσον μὲν ὄν τῷ εἰδῶ, ὡς δοκεῖν ἔχειν πλεονασμὸν τοῦ ἔε κατὰ τὸ ἐρῶ ἐρέω, μάλιστα δὲ θέμα ὄν ὡς τὸ ποιέω, οὗ κρᾶμα τὸ εἰδῶ, ἀφ' οὗ τὸ «ὄφρ' εὔ εἰδῆς», καὶ «ὄφρ' εὔ εἰδῆ». τοῦ τοιούτου δὲ εἰδῶ μέλλων εἰδήσω,

παρακείμενος εἶδηκα, ὅθεν εἶδηκῶς μετοχή, καὶ ἐν συγκοπῇ εἰδῶς. ἐκ δὲ τοῦ ἐκεῖθεν παθητικοῦ παρακειμένου εἰδήμων καὶ εἶδησις.] Τὸ δὲ «ἦ μὲν» γράφεται καὶ «εἰ μὲν δὴ ποτε», ὃ καὶ κρεῖττον. Καὶ ὅρα, ὡς πάντοτε δεῖ χαρίτων μεμνήσθαι καὶ μηδέποτε αὐτῶν ἐκλανθάνεσθαι. ὡς ὃ γε λανθανόμενος ἀκούσοι ἄν, ὡς οὐκ εὐγενῆς ἐστίν, εἶγε ἀπορρεῖ αὐτοῦ μνήστις εὖ πεπονθότος. διὸ καὶ ὀπλοτέρας προῖων ἐρεῖ τὰς Χάριτας, ὡς ὀφειλούσας νεάζειν αἰεὶ. Ἐν τούτοις δὲ ἐπιδεξίως ἡ Ἥρα ὑπομιμνήσκει μὲν τὸν Ὑπνον, ὡς ἤδη ποτὲ ἔκλυεν αὐτῆς, καὶ προκαλεῖται πάλιν εἰς ὑπακοήν, σιωπᾶ δὲ τὰ συμβάντα τότε τῷ Ὑπνω, ἵνα μὴ 3.627 αὐτὸς πτοηθεὶς ἀπόσχηται τοῦ ἔργου. τί μέντοι ὁ Ὑπνος ἐρεῖ καὶ τί ποτε ἔπαθε, μετ' ὀλίγα εἰρήσεται. (ἡ. 236 ς.) Ὅτι ἡ τῆς Ἥρας πρὸς τὸν Ὑπνον ἀξίωσις αὕτη «κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὑπ' ὀφρύσιν ὅσσε φαιινῶ, αὐτίκ' ἐπεὶ κεν ἐγὼ παραλέξωμαι φιλότῃτι». ὃ δὴ σαφέστερον εἴρηται τοῦ «παραδραθέειν φιλότῃτι ἢ χροίῃ», ὃ πρὸ ὀλίγων εἴρηται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «κοίμησον» διὰ τοῦ ἠ γραφέν Αἰολικῶς ἔτρεψε τὸ ἠ εἰς ἠη κατὰ τοὺς παλαιούς, οἳ καὶ τὸ ψιμύθιον ψημύθιον παρὰ τοῖς Αἰολεῦσι διὰ τοῦ ἠη φασὶ γράφεσθαι. Σοφοκλῆς μέντοι κοινὴν δίδωσι νοεῖν τὴν γραφήν, ἐν οἷς λέγει «κοιμῶ τόδ' ἔλκος», καὶ Αἰσχύλος «βλέφαρα μὴ κοιμῶν ὕπνω». Ὅτι ἀστείως ἡ μὲν Ἥρα τῷ Ὑπνω δώσειν λέγει θρόνον. καταθετικὸς γὰρ ὁ ὕπνος καὶ ἀνακλιτικὸς καὶ εἰς ἀνάπαυσιν δέδοται. (ἡ. 238–41) Φησὶ γὰρ «δῶρα δέ τοι δώσω καλὸν θρόνον, ἄφθιτον αἰεὶ, χρύσειον Ἥφαιστος δέ κ' ἐμὸς πάϊς τεύξει ἀσκήσας, ὑπὸ δὲ θρῆνυν ποσὶν ἦσει. τῷ κεν», ἦγουν ῶ ἄν, «ἐπισχοίης λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων». καὶ οὕτω μὲν ἡ Ἥρα. Ὁ δὲ Ὑπνος ἐπεὶ οὐκ ἔστι μόνιμος οὐδὲ τανηλεγῆς ὡς ὀθάνατος, ἀλλὰ κατὰ τὴν τραγωδίαν «λύει πεδήσας οὐδ' αἰεὶ λαβῶν ἔχει», τὸν μὲν θρόνον ὡς μὴ πάνυ πρόποντα οὐ φιλεῖ, αἰρήσεται δὲ δῶρον ἕτερον, τὴν Πασιθέην δηλαδὴ, πρὸς γάμον, Χαρίτων μίαν. (ἡ. 268 ς.) Ἐρεῖ γὰρ μετ' ὀλίγα ἡ Ἥρα, δυσήκοον τὸν μυθικὸν Ὑπνον βλέπουσα «ἀλλ' ἴθι, ἐγὼ δέ κέ τοι Χαρίτων μίαν ὀπλοτεράων δώσω ὀπιέμεναι καὶ σὴν κεκλήσθαι ἄκοιτιν». (ἡ. 270) Καὶ αὐτὴ μὲν οὕτως ἔφη, «χήρατο δ' Ὑπνος» καὶ ἀπαιτήσας ὄρκον καὶ λαβῶν ὑπήκουσεν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐν τοῖς ἐξῆς, (ἡ. 243–61) πρὸ δὲ γε τῶν κατὰ τὴν Πασιθέην δυσπειθήσας πρὸς πιθανότητα πλάσματος ὁ Ὑπνος λέγει «Ἥρη, πρέσβα θεά, ἄλλον μὲν κεν ἔγωγε θεῶν ῥεῖα κατευνήσαιμι καὶ ἄν ποταμοῖο ῥέεθρα Ὀκεανοῦ, ὅσπερ γένεσις πάντεσσι τέτυκται, Ζηνὸς δ' οὐκ ἄν ἔγωγε Κρονίου ἄσσαν ἰκοίμην οὐδὲ κατευνήσαιμι, ὅτε μὴ αὐτὸς γε κελεύει. ἤδη γὰρ με καὶ ἄλλο τεὴ ἐπίνυσσεν ἐφετμή», τουτέστιν ἡ σὴ ἐσωφρόνισε συμβουλή, «ἦματι τῷ, ὅτ' ἐκεῖνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱὸς ἔπλεεν Ἰλιόθεν, Τρώων πόλιν ἐξαλαπάξας. ἦτοι ἐγὼ μὲν ἔλεξα Διὸς νόον αἰγιόχοιο νήδυμος ἀμφιχυθεῖς, σὺ δὲ οἱ κακὰ ἐβουλεύσω ὄρσασ' ἀργαλέων ἀνέμων ἐπὶ πόντον ἀήτας, καὶ μιν ἔπειτα Κόων δ' εὖ ναιομένην ἀπένεικας, νόσφι φίλων πάντων», τῶν συμπλεόντων δηλαδὴ. «ὃ δ' ἐπεγρόμενος», ἢ ἀνεγρόμενος, «χαλέπαινε, ῥιπτάζων κατὰ δῶμα θεοῦς, ἐμὲ δ' ἔξοχα πάντων ζῆτει· καὶ κέ μ' αἴστον ἀπ' αἰθέρος 3.628 ἔμβαλε πόντῳ, εἰ μὴ Νύξ δμητέρα θεῶν ἐσάωσε καὶ ἀνδρῶν. τὴν ἰκόμην φεύγων, ὃ δ' ἐπαύσατο χωόμενός περ. ἄζετο γὰρ μὴ Νυκτὶ θοῆ ἀποθύμια ἔρδει. νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι». Καὶ ὅρα ἐν τούτοις, ὅτι ῥητορικῶς Ἥρα μὲν χάριτος ἀναμιμνήσκει παλαιᾶς τὸν Ὑπνον, εἰς δευτέραν αὐτὸν προπαρασκευάζουσα, εἰ καὶ μὴ παραγυμνοῖ αὐτὴ τὴν ἐκ τοῦ Ὑπνου χάριν διὰ τὰ ἐξ αὐτῆς τότε γεγονότα τῷ Ὑπνω κακά. ὦν ὁμως ὁ Ὑπνος μνειάν ποιεῖται ὡς οἶα μὴ λαθόμενος. αὐτὸς δὲ αὖ πάλιν ἀπαρνούμενος νῦν κατευνάσαι τὸν Δία τὴν τε δωρεὰν ἐπιτείνει καὶ τὴν Ἥραν εἰς μνήμην ἄγει, ὦν ποτε αὐτὴν εὐηργέτησε, καὶ οὕτω δῶρα παρέλκεται. ἀναμιμνήσκει δὲ καὶ ὦν ἔπαθεν, ἵνα παρωθούμενος μὲν τὴν ἀξίωσιν συγγνωσθεῖη, ποιῶν δὲ δόξη μείζω χαρίζεσθαι. Ἔτι δὲ ὅρα καὶ οἶον δύνανται τὰ δῶρα. ὁ γὰρ οὕτω γενναίως ἐνστάς μυθικὸς Ὑπνος ὁμως δευτέρᾳ προσβολῇ ὑποσχέσεως δώρου φιλουμένου τὸν νοῦν κλαπεῖς ὑποπεσεῖται, καὶ μάλιστα ὅτι καὶ ἡ

Ἦρα πιθανῶ ἐπιχειρήματι χρήσεται συγκριτικῶ, τῶ ἀπὸ διαφορᾶς προσώπων, καθ' ὧν τὴν τοῦ Ὑπνου χάριν αἰτεῖ, (η. 263–6) εἰποῦσα «Ὑπνε, τῆ δὲ σὺ ταῦτα μετὰ φρεσὶ μενοινᾶς; ἢ φῆς ὡς Τρώεσιν ἀρηγέμεν εὐρύοπα Ζῆν', ὡς Ἡρακλῆος περιχώρατο παιδὸς ἐοῖο», μονονουχί φαμένη, ὡς οὐχ' οὕτω Ζεὺς ἄρτι Τρώων κήδεται, ὡς τότε Ἡρακλῆος, τῶν μὲν γὰρ θέσει, τοῦ δὲ φύσει ὡς παιδός, καὶ τοῖς μὲν ἀπλῶς ἀρήγει, ὑπὲρ δὲ ἐκείνου περιττῶς ἐχώσατο. καὶ οὕτως εἰποῦσα καὶ ἅμα ἐπαγαγοῦσα τὴν, ὡς ἐρρέθη, τῆς Πασιθέας ὑπόσχεσιν πείθει τὸν Ὑπνον, ὥστε οὐκ ἀμήχανόν τι ἄνωγεν ἢ Ἦρα τῶ Ὑπνω τελέσαικατὰ τὸν ἐκείνου λόγον, εἴπερ μηχανὴ ἐπενοήθη, δι' ἧς τὸ ἀζιωθὲν τελεσθήσεται. Σημειῶσαι δὲ καὶ ἐν τούτοις, ὅτι θεραπεία τοῦ ἐν τοῖς μύθοις ψεύδους οὐ μόνον πιθανότης πλάσματος εἰκονίζουσα τι ἀληθές, ἀλλὰ καὶ ὁμοιοτήτων παράθεσις, ἦν ἀλλαχοῦ μεθοδεύει ὁ ποιητὴς καὶ ἐν οἷς δὲ κεῖται τὸ «πολλοὶ γὰρ δὴ ἔτλημεν ἐξ ἀνδρῶν χαλεπὰ ἄλγεα· ἔτλη μὲν Ἄρης, ἔτλη δὲ ἢ Ἡρη, ἔτλη δὲ Αἰδης», καὶ ὅπου δὲ ἢ Καλυψὼ ζηλήμονας ὡς καὶ ἐφ' ἑαυτῆ, οὕτω καὶ ἐφ' ἑτέροις λέγει τοὺς θεοὺς. Οὕτως οὖν κἀνταῦθα τὸν Ὑπνον πλάττων ἐπιβουλεύειν μέλλοντα τῶ Διὶ θεραπεύει τὸ τοῦ λόγου ἀπίθανον, ἀναφέρων τοῦτον εἰς ὁμοιότητα μύθου παλαιοῦ, ὡς ἂν μὴ εἴη τὸ ἐνταῦθα πλάσμα μονήρης. ἦν δὲ ὁ παλαιὸς μῦθος, ὅτι καὶ ἄλλοτε τὸν Δία ἐκοίμησεν ἐπὶ τῶ Ἡρακλεῖ. Ἔτι σημειῶσαι καὶ ὅτι κατὰ τοὺς παλαιοὺς ὁ κεστὸς πρὸς ἐρωτικά καὶ μόνον 3.629 ἦν δυνατώτατος, ὡς καὶ προεδήλωται. Ἦρα γὰρ χρῆμα μὲν ὑποσχομένη, ὃ ἦν θρόνος, ὡς προερρέθη, οὐκ ἔπεισε τὸν Ὑπνον, ἐπὶ δὲ γάμῳ Χάριτος ὑπηγάγετο, καὶ μιᾷ τῆ τοῦ κεστοῦ μηχανῆ περιεγένετο καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ Διός, φιλότητι καὶ ἱμέρῳ καὶ παραιφάσει ὁμιλητικῆ. Ὅρα δὲ καί, ὡς δεξιῶς ἐνταῦθα πολυμαθείας καὶ ποικιλίας χάριν τὰ κατὰ τὸν Ἡρακλέα παρενέβαλεν, ὧν τὴν μὲν ὑπ' αὐτοῦ ἄλωσιν τῆς Τροίας καὶ φθάσας ἱστορήσε, τὰ δὲ λοιπὰ νῦν πρώτως ἔφη, καὶ ὅτι κινδύνῳ ἔοικε περιπεσεῖν Ἡρακλῆς δεινοτάτῳ μεθὸ τὴν Τροίαν εἶλε, καὶ ἀνέμοις ἐξωσθῆναι περὶ τὴν Κῶ. Ὁ δὲ μῦθος τοὺς ἀνέμους ποιῆσαι τοῦτό φησι ὡς οἷα λογικούς τινας, ἀναπεισθέντας ὑπὸ τῆς Ἦρας. εἰ δ' ἄλλως ὁ ἄνεμος ἀέρος ῥύσις εἶναι δοκεῖ, λέγοι ἂν κατὰ τοιοῦτον νοῦν ὁ ποιητὴς τὴν Ἦραν ὄρσαι ἀργαλέων ἀνέμων ἀήτας, ὃ θηλυκῶς Ἡσίοδος προφέρει ἐν τῶ «Νότιο δεινὰς ἀήτας», ἵνα ἢ εὐθεῖα ἢ ἀήτη, ὃ ἐστὶ πνοή. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν οἷς ὁ Ὑπνος πάντας μὲν κατευνάσαι νεανιεύεται καὶ αὐτοῦ Ὀκεανοῦ ῥέεθρα, Διὸς δὲ ἐγγὺς οὐκ ἂν ἐλθεῖν λέγει οὐδὲ κατευνήσαι, φιλοσοφία τις ἔγκειται. ἡρεμία γὰρ τις ὁ Ὑπνος. ἡρεμεῖ δὲ ποτε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ Ὀκεανὸς τὸ ὕδωρ, καὶ οὐκ ἀεὶ ἀνέμοις δουλεύων κινεῖται, εἶγε κοιμίζεται καὶ στένων πόντος κατὰ τὸν Σοφοκλῆν γαλήνης κατευναζούσης αὐτόν. ἔχει δὲ ποτε ὁμοίως ἡρεμίαν καὶ ὁ λιμνάζων ἀήρ, ἀνέμοις ὧν ἀτίνακτος. διὸ καὶ φίλος ὁ ὕπνος τῆ Ἦρα, τῶ τοιοῦτῳ δηλαδὴ ἀέρι ὡς ἡρεμιζομένῳ ἐν καιρῶ διὰ τὸ ἐν αὐτῶ νήνεμόν τε καὶ εὐδίων. ὁ μέντοι Ζεὺς αἰθῆρ ἀεὶ ἐγρήγορε τῆ κυκλοφορία, ὅς καὶ παρὰ τὸ ἀεὶ θέειν αἰθῆρ καλεῖται. οὐκ ἂν οὖν ὑπνωτικὴ τις ἡρεμία τοῦτον τῆς ἀεικινήσιας στήσειε. διὸ καὶ αὐτὸς ὁ Ὑπνος οὐχ' ἀπλῶς ἔφη ζητεῖσθαι ποτε πρὸς βλάβην ὑπὸ Διός, ἀλλ' ἵνα ἐξ αἰθέρος ἄϊστος γένηται, ὡς μὴ ἐξὸν ὄν τοῖς οὐρανίοις ἐπιχωριάζειν αὐτόν. καὶ οὕτω μὲν, ἐὰν ὁ Ζεὺς εἰς αἰθέρα νοεῖται. Εἰ δὲ καὶ ὁ τοῦ κόσμου νοῦς κατὰ Ἑλληνας λέγεται Ζεὺς, οὐκ ἂν οὐδ' 3.630 αὐτοῦ μάλιστα Ὑπνος περιγένοιτο καὶ ἡρεμία τοῦ ἀεὶ κινεῖσθαι, εἰ καὶ ἄλλον τρόπον ὁ εἶτε νοῦς εἶτε αἰθῆρ Ζεὺς ἡρεμίαν τινὰ ἔχειν φιλοσοφεῖται, κατ' αὐτὸ δὴ τοῦτο, τὸ ἀεὶ ἐν ὁμοιότητι εἶναι καὶ ταυτότητι καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνεργήμασι κατὰ διηνεκὴ καὶ βεβαίαν καὶ ἔμπεδον καὶ σταθηρὰν μονιμότητα. διὸ καὶ ὁ μῦθος τὸν Ὑπνον ζητεῖσθαι μὲν φησιν ἐφ' ᾧ ἀπ' αἰθέρος ἀίστωθῆναι, μὴ παθεῖν δὲ τοῦτο. (η. 248) Καὶ ὁ Ὑπνος δὲ εἶπεν, ὡς οὐκ ἂν αὐτόν κατευνάσαιμι, ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύει, ὡς ὑπνοῦντος δηλαδὴ καὶ τοῦ Διὸς καὶ κατὰ τινὰ ῥαστώνην πρέπουσαν αὐτῶ ἡρεμοῦντος. (η. 267) Ἔτι κάκεῖνα ἰστέον, ὅτι Χάριτος ἐρᾶν ὁ Ὑπνος λέγεται, διότι

ἐπίχαρι καὶ τὸ τοῦ Ὑπνου πάθος, καὶὼς ἂν Εὐρύπιδης εἶπη φίλον θέλγητρον καὶ ἡδὺ ἐν δέοντι προσίων. Ἐτεροι δὲ τὸ Χάριτος τὸν Ὑπνον ἐρᾶν αἰνιγμὰ φασιν εἶναι, ὡς οὐδὲ κοιμωμένῳ ἐπιληστέον χάριτος. ἄλλοι δὲ αἰνίττεσθαί φασι τὸ συμβαῖνον ὡς ἐπὶ πολὺ περὶ τοὺς τυχόντας χαρίτων. κατὰ γὰρ τὸν Κωμικὸν παρά τισιν ἅμα τετέλεσται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις, ἢ καὶ οὕτως «ἅμ' ἠλέηται καὶ τέθνηκεν ἡ χάρις», καὶ Πίνδαρος «παλαιὰ μὲν εὐδὲι χάρις». ὅθεν καὶ Λήθης παῖδας ἔνιοι γενεαλογοῦσι τὰς Χάριτας. (ἡ. 276) Χαρίτων δὲ ἀπλῶς μίαν Πασιθέην φασὶ λέγεσθαι εἰς αἰνιγμα τοῦ δεῖν εἶναι πανταχοῦ θέειν καὶ μὴ κεκρύφθαι τὴν χάριν, ἀλλὰ προλάμπειν ἤματα πάντα, καὶ μηδὲ γηρᾶν ἀλλ' ἀκμάζειν ἀεὶ καὶ ὀπλοτέραν εἶναι κατὰ τὸν ποιητὴν. Ἄλλως μέντοι τῷ Ὑπνῳ οἰκεία ἢ Πασιθέα διὰ τὸ πάντη θέειν τὸν Ὑπνον, περιϊόντα κλυτὰ φύλα ἀνθρώπων, ἢ καὶ ὅτι τῇ πάντων θεᾷ τῶν ὄψει διοικουμένων ἐπιτίθεται. καὶ ἄλλως δὲ ἐρᾶ Πασιθέης ὁ Ὑπνος, ἐπειδὴ ὀφθαλμοῖς κεκαλυμμένοις ὁμιλεῖ καὶ οὐκ ἀναπεπταμένοις. διὸ οὐδὲ ἀπολαύειν ἔχων τῆς κατὰ τὴν θεᾶν χάριτος ἀεὶ ἐρωτικῶς οἶον ἐφίεται. μήτι δὲ ἄρα καὶ διότι παύει τοῦ βλέπειν, ἵνα ἢ Πασιθέη ἢ τῷ Ὑπνῳ φίλη Χάρις. Ὀμήρου δὲ πάντως δεξιότης καὶ τὰ περὶ τῆς Πασιθέης καὶ τοῦ θρόνου. λογισάμενος γὰρ ὡς τυχὸν μὲν θρόνον ἐρεῖ τις οἰκεῖον εἶναι τῷ Ὑπνῳ οἷα καταθετικῶ καὶ ἡρεμιστικῶ καὶ ὡς ἂν τις τολμήσας εἶποι καθεστικῶ, τυχὸν δὲ τὴν Πασιθέην, προεβάλετο μὲν ἄμφω, ἀνεπαύσατο δὲ μᾶλλον εἰς τοῦτο διὰ τὰ εἰρημένα. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (ἡ. 238) Τὸ δὲ «δῶρα δέ τοι δώσω» ἐστὶ 3.631 μὲν τρόπος ἐτυμολογικός-ἐκ τοῦ δίδωμι γὰρ τὸ δῶρον-, ἀπέτεκε δὲ παροιμίαν τὴν λέγουσαν «δῶρα καὶ θεοὺς πείθει». καὶ ὁ Ὑπνος γὰρ δῶροις ὑπαχθεὶς κατατολμᾷ, ὡς ἐρρέθη. οὐ δῶρον δὲ εἶπεν, ἀλλὰ δῶρα, πληθύνας διὰ τὸ τίμιον. ἠφαιστότευκτός τε γὰρ ὁ θρόνος καὶ χρύσεος. διὸ καὶ καλὸς ὡς εὐειδής, ἔτι δὲ καὶ ἄφθιτος, ὡς μὴ δεκτικὸς φθαρτικοῦ ἰοῦ. [Εἰ δὲ ἴσως δόξει δῶρα πληθυντικῶς εἶπειν οἷα συναριθμουμένου τῷ θρόνῳ καὶ τοῦ θρήνυος, ἀλλ' οὕτω πληθύνει οὐδὲ ὁ δρασμός. πλήθους γὰρ ὁ τρία κατάρχει.] (ἡ. 240) Τὸ δὲ «ἀσκήσας» φίλη λέξις εἶναι τῷ ποιητῇ δέδεικται. (ἡ. 241) Τὸν δὲ θρήνυν ἐξηγούμενος τίς ἂν εἴη-ἀρσενικοῦ δὲ φανερώς ἐνταῦθα γένους ὁ θρήνυς- ἔφη «ῶ ἐπισχοίης πόδας». δηλὸν γὰρ, ὅτι ὁ θρήνυς ὑπόκειται τοῖς ποσίν, ἡγουν ὑφίεται κατὰ τὸν ποιητὴν. Φησὶ γὰρ «ὑπὸ δὲ θρήνυν ποσὶν ἦσει», τουτέστιν ὑφήσει, ὑποθήσει, ὑποβαλεῖ. ὅθεν καὶ τὸ «μόσχους βουσὶν ὑφέντες». [Ἀδιάφορον δὲ εἰς νόησιν εἶτε κεκόλληται ὁ θρήνυς τῷ θρόνῳ εἶτε καὶ ἰδίᾳ ὑφέστηκεν.] Ὅτι δὲ θρήνυς ἀπὸ τοῦ θρήσαι γίνεται, ὅ ἐστι καθίσει, ἀλλαχοῦ δηλοῦται. τινὲς δὲ ἀπὸ τοῦ θορεῖν ἄνω αὐτοῦ, τοῖς ποσὶ δηλαδή. Τὸ δὲ «ἐπισχοίης» ἀντὶ τοῦ ἐπάνω αὐτοῦ ἔχους. Φοῖνιξ δὲ κατ' ἄλλην ἔννοϊαν οἶνον ἐπισχεῖν που ἔφη νηπίῳ ὄντι τῷ Ἀχιλλεῖ. Ἐκ τοῦ σχοῖμι δὲ τὸ σχοῖν Ἀττικῶς, ὁμοίως τῷ περιπατοῖμι περιπατοῖην καὶ τοῖς ὁμοίοις. Τὸ μέντοι «δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις», ἐν Ὀδυσσεΐα, ἄλλο τι δηλοῖ. [Καὶ ταῦτα μὲν καινότερα. κοινότερον δὲ ἐπισχεῖν λέγεται τὸ κρατῆσαι. ὅθεν μεταφορικῶς καὶ τὸ σιγῆσαι, οἶον· ἐπίσχεσ ῶ οὗτος, ἀντὶ τοῦ σίγησον, ῶ σύστοιχον καὶ τὸ ἐπέχω καὶ διασκέπτομαι. 3.632 ἀντίκειται δὲ τῷ, ὡς ἐρρέθη, Ὀμηρικῶ ἐπισχεῖν τὸ ὑποσχεῖν, οἶον· ὑπέσχε κεφαλὴν ἢ χεῖρα ἀντὶ τοῦ ὑπέθετο.] (ἡ. 242) Κεῖται δὲ ἐνταῦθα καὶ Ὑπνος νήδυμος, αὐτὸς δὴ ὁ κατὰ μῦθον σωματικός, ὡς ἡδὺς δηλαδή, οὐ μὴν ὡς βαθύς. βαθύς γὰρ ὕπνος ὁ τῶν ἤδη κοιμωμένων, οὐ μὴν ὁ σωματοειδής, ὃς λέγει λέξαι Διὸς νόον νήδυμος ἀμφιχυθεὶς. ὥστε διττός ὁ ὕπνος, ὁ μὲν ὡς κύριον ὄνομα καὶ ὡς ποιοῦν, ὁ δὲ ὡς ἐνέργημα ὑπ' αὐτοῦ ποιοῦμενον. (ἡ. 245) Τὸ δὲ «κατευνήσαιμι» λεχθεῖν ἂν καὶ κοιμήσαιμι κατὰ τὸ «κοίμησόν μοι Ζηνὸς ὄσσε», ἔτι δὲ καὶ λέξαιμι κατὰ τὸ «ἔλεξα Διὸς νόον». ἐπίχυσις γὰρ κἀνταῦθα λέξεων ταῦτοδυνάμων τούτων πεφιλοτίμηται. Τὸ δὲ «ποταμοῖο ῥέεθρα Ὀκεανοῦ» ποιητικῆς ἀδείας λόγος. ἢ γὰρ ἀλήθεια Ὀκεανὸν οἶδε τὴν ἔξω θάλασσαν. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς λίμνην που ἔφη αὐτόν. οὐ γὰρ ἡγνῶει τὸ ἀληθές, εἰ καὶ ἄλλως ποιητικῶς τὰ πλείω

λαλεῖ. Ὅτι δὲ καὶ ἰδίως ἦν ἐκεῖ που ἐμβάλλον ποταμὸς εἰς τὸν κυκλοῦντα τὴν γῆν θαλάττιον Ὀκεανὸν ὁμώνυμος ἐκείνῳ, παρασημειοῦνται ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα τινές, ὅπως δὲ γένεσις πάντεσσι ὁ Ὀκεανός, πρὸ ὀλίγων ἠλληγόρηται. μνηστέον δὲ μόνον, ὡς πρὸ βραχέων μὲν θεῶν εἶπε γένεσιν τὸν Ὀκεανόν, ἐνταῦθα δὲ ἐκεῖνο σαφέστερον ἔφρασεν. (η. 247) Ἐν δὲ τῷ «Κρονίου ἄσσαν» ὑπερτεθέντος τοῦ χρόνου καὶ τῆς μακρᾶς ἀναπεμφθείσης εἰς τὸ δίχρονον συστέλλεται, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ, ἢ παραλήγουσα τοῦ Κρονίου. (η. 248) Τὸ δὲ «ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύει» νηφάλιον αἰνίττεται δεῖν εἶναι τὸν ἄρχοντα, ὡς κελεύειν τῷ Ὑπνῷ ἐλθεῖν, οὐ μὴν τυραννεῖσθαι ὑπ' αὐτοῦ. (η. 249) Ἐν δὲ τῷ «ἤδη γάρ με καὶ ἄλλο» οἱ ἀκριβέστεροι ἐπίρρημα νοοῦσι τὸ ἄλλο ἐξ ἀποκοπῆς Αἰολικῆς τοῦ ἄλλοτε. ἔστι δὲ καὶ ἀντωνυμίαν αὐτὸ νοηθῆναι, ἵνα λέγῃ, ὡς ἤδη γάρ με καὶ κατὰ ἄλλο ἔργον ἢ σὴ ἐντολὴ ἐπίνυσεν, ἤγουν ἐπαίδευσεν, ἀφ' οὗ καὶ πινυτὸς ὁ συνετός, καὶ πινυτὴ ἢ φρόνησις, καὶ πινύσσειν τὸ φρονεῖν, καὶ ἀπινύσσειν τὸ ἀφραίνειν, ποιητικὰ ταῦτα πάντα. (η. 250) Ὅρα δὲ καί, ὅτι ὁ μὲν Ὑπνος κατ' ἐξοχὴν ἔφη τὸ «ἐκεῖνος ὑπέρθυμος Διὸς υἱός». τοιοῦτον γάρ τι συνήθως ἐμφαίνει τὸ ἐκεῖνος. Ἦρα δὲ ὠνόμασεν Ἡρακλῆν. ἐχρῆν γὰρ οὕτω ποιῆσαι τὸν Ὀμηρον διὰ σαφήνειας. Ἴσως δὲ καὶ 3.633 ἄλλως ὁ Ὑπνος ἐξονομάζειν τὸν Ἡρακλέα οὐ βούλεται, ὡς βαρυνόμενος, ἐφ' οἷς δι' ἐκεῖνον ἔπαθε. (η. 252) Τὸ δὲ «ἔλεξα», ἦτοι ἐκοίμησα, εὔνασα, «Διὸς νόον» ἢ περιφραστικῶς τὸν Δία δηλοῖ, ἢ καὶ μάλιστα τὴν κατὰ νοῦν ἀργίαν τῶν ὑπνούντων. οὕτω καὶ πρὸ βραχέων ἐρρέθη χεῦν ὕπνον ἐπὶ βλεφάροισι καὶ φρεσίν. (η. 253) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «νήδυμος» ἐνταῦθα φανερώς κείμενον μετὰ τοῦ ἄνυ, ἄτε μὴ κειμένης ὀπισθε λέξεως ἐφελκυστικῆς τοῦ ἄνυ, ὡς ἦν ἐν τῷ «ἔχε νήδυμος ὕπνος», καὶ «προσεφώνεε νήδυμος Ὑπνος». εἰπὼν γὰρ «αἰγιόχοιο» ἐπήγαγε τὸ «νήδυμος ἀμφιχυθείς», ὥστε οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν ἐνταῦθα, εἴτε ἡδυμος γραπτέον εἴτε νήδυμος. Ἰστέον δὲ ὡς οὐ μόνον τοῦ κατὰ ζῶα ὕπνου ἐπίθετον τὸ νήδυμος, ἀλλὰ καὶ τοῦ μυθικοῦ καὶ σωματοειδοῦς, ὡς δηλοῖ τὸ «προσεφώνεε νήδυμος», ὡς εἴρηται, «Ὑπνος», καὶ τὸ «ἐγὼ νήδυμος ἀμφιχυθείς». (η. 254) Τὸ δὲ «ἀργαλέων ἀνέμων ἀήτας» ἐντελῶς ἐρρέθη, ὡς καὶ προεγράφη. (η. 255) Τὴν δὲ Κῶ νῆσον οἱ μὲν ἄλλοι γράφουσι καὶ μετὰ τοῦ ἄνυ Κῶν, Ὀμηρος δὲ Κόων πλεονασμῷ συνήθει τοῦ ἄνυ, ἦν καὶ εὐναιομένην καλεῖ διὰ τὸ τῆς νήσου εὔδαιμον. [Ὁὗ χάριν ἐπιπολάζει παροιμία οὐ παλαιὰ τὸ «ὄν οὐ θρέψει Κῶς, ἐκεῖνον οὐδὲ Αἴγυπτος».] Ἔτεροι δὲ Κόον ἔγραψαν ἐν συστολῇ παντελεῖ διὰ δύο μικρῶν ἄνυ, καὶ ἐξ αὐτοῦ συναυροῦσι τὴν Κῶν ὁμοίως τῷ σόον σῶν. Φασὶ δὲ τοὺς Κῶρας οὕτω καλεῖν τὰ πρόβατα. ὅθεν καὶ ἡ νῆσος Κῶς ὡς πολυθρέμμων δι' εὐβοσίαν. Μέροπες δ' αὐτὴν ὠκουν τότε, ἔθνος οὕτω καλούμενον, ἀφ' ὧν καὶ Μεροπηΐς Κῶς καλεῖται. οἱ καὶ ληστήν, φασί, τὸν Ἡρακλέα νομίσαντες ἐπηρέασαν, ὀπηνίκα ὑπ' ἀνέμων ἐξώσθη ἐκεῖ χόλω Ἡρας, ἀέρος δηλαδή, ὁ δὲ πολέμῳ περιέγονεν αὐτῶν. Τοῦ δὲ «ἀπενεϊκας» θέμα μὲν τὸ ἀπενεῖκω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἀπενεῖκαι ἀπαρέμφατον, καὶ τὸ «ἀπενεῖκατο φώνησέν τε». Σκευωρίαν δὲ τινα τοιαύτην ἔχει τὸ ῥῆμα. ἔστι θέμα πρωτότυπον χῶ, τὸ χωρῶ, ἐξ οὗ τὸ ἔχω, ὡς θέλω ἐθέλω, καὶ Ἰωνικῶς ἔκω, καὶ πλεονασμῷ εἴκω, ὡς δέχω δέκω δείκω, καὶ μετὰ προθέσεως ἐνεῖκω, τὸ κομίζω, ἤδη δὲ 3.634 καὶ ἔχω. ὁ γὰρ τις κομίζει, πολὺ πρότερον ἐκεῖνο καὶ ὀπωσοῦν ἔχει. ἐκ δὲ τούτου τὸ ἐνέγκω τροπῇ τοῦ ἄνυ εἰς ἄνυ, ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ αἰεὶ αἰέν. τὸ δὲ ῥηθὲν ἔχω συντεθὲν καὶ γεγονὸς ἐνέχω γεννᾶ μέσον παρακείμενον ἦνοχα καὶ ἐνήνοχα. εἰ γὰρ τις ἐρεῖ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐνέγκω ταῦτα γενέσθαι, ζητητέον οὐ μόνον ποῦ ἀπῆλθε τὸ ἄνυ, ἀλλὰ καὶ ποῦ εὐρέθη τὸ ἄνυ, δέον ὄν ἦνοκα καὶ ἐνήνοκα λέγειν, ἵνα ἦ πρὸ τοῦ ἄνυ τὸ τοῦ ἐνεστῶτος σύμφωνον. εἴτα ῥητέον καὶ ὅτι τὸ ἐνέγκω οὐκ ἔστιν ἐνεστῶς, ἀλλ' αὐθυπότακτον ῥῆμα. τὰ δὲ αὐθυπότακτα χρόνου ἀορίστου εἰσὶν ἢ πρώτου ἢ δευτέρου, ὡσπερ καὶ τὸ ἐνέγκω δεύτερος ἀορίστός ἐστι, καθὰ καὶ τὸ ἦνεγκον καὶ τὸ ἐνεγκεῖν, καὶ ἡ ὀξύτονος μετοχὴ

Τρώεσσι ἀρηγέμεν εὐρύοπα Ζῆν' ὡς Ἡρακλέος περιχώσατο». τῆς γὰρ αἰτιατικῆς τοῦ «εὐρύοπα Ζῆνα» ἐκθλιψάσης τὸ ᾠα, τὸ νῦ πάντως τῶ φωνήεντι τῆς ἀρχῆς τοῦ δευτέρου στίχου προσνέμεται, ὥστε αὐτὸν μὲν ἀπὸ τοῦ νῦ κατάρχεσθαι, τὸν δὲ πρῶτον στίχον καταλήγειν εἰς μόνην τὴν ᾠη συλλαβὴν, καὶ διὰ τοῦτο μὴ περαιοῦσθαι εἰς τελείαν λέξιν τὸ τοῦ πρώτου στίχου μέτρον. Ὅτι δ' ἐν ταῖς ἐκθλίψεσι τὸ ἐναπομεῖναν σύμφωνον τῶ ἐπαγομένῳ φωνήεντι ἔπεται, δῆλον τοῖς ἀκολουθοῦσι κανόνι γραμματικῶ. Καθόλου γὰρ μεταξὺ δύο φωνηέντων ἐν μιᾷ λέξει ἢ καὶ ἐν συναλιφῇ σύμφωνον εὐρεθὲν τῶ δευτέρῳ προσνέμεται. Εἰ μέντοι τις τὸν πρῶτον στίχον οὐκ εἰς τὸ ᾠη μόνον ἀλλ' εἰς τὸ νῦ ἀπαρτίζει «Ζῆν» λέγων, εἶτα γράφων «ὡς Ἡρακλῆος» καὶ ἐξῆς, θεραπεύει μὲν τὴν καινότροπον τοῦ πρώτου στίχου κατάληξιν καὶ τὴν ὁμοίαν τοῦ δευτέρου ἀρχὴν, καινοτομεῖ 3.637 δὲ ὅμως τὴν ἐκθλιψιν, μὴ ἀφείς τὸ νῦ τῶ ἐπαγομένῳ στίχῳ ἐπακολουθεῖν. Τὸ δὲ γε ἀποκοπὴν παρεισάγειν ἐνταῦθα παράδοξον μὲν ἐστίν, οὐκ ἀσύνηθες δέ. ἀποκοπέντα γὰρ τὸν Ζῆνα Ζῆν εἴποι τις ἄν, ὡς καὶ τὸν ἰχώρα ἐν τοῖς πρὸ τούτων ἰχώρ τινες ἔγραφον, οἷον «ἀπ' ἰχώρ χειρὸς ὁμόργνου», ἥδη δὲ τις καὶ τὸν ἦλον ἀποκόψας ἦλ εἶπεν, ὡς δηλοῖ ὁ Γεωγράφος, οἷον «δαιμόνιος ἦλ». εἰσὶ δὲ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὅλως οὖν ὁ ῥηθεὶς Ὀμηρικὸς στίχος τὸ «ἦ φῆς» καὶ ἐξῆς, οὐκ ἀγαθὴν ἔχει κατάληξιν, ὅπως ἄν τις αὐτὸν καὶ μεταχειρίσῃται. (η. 267) Ὀπλότεροι δέ, ὡς καὶ προερρέθη, Χάριτες διὰ τὸ χρῆναι ἀεὶ νεάζειν αὐτάς, ὡς μὴ ἐπιλανθάνεσθαι τινὰ χαρίτων, ἀλλὰ τῇ μνήμῃ καὶ τοῖς ἔργοις εἶτ' οὖν ταῖς κατὰ ἀντίδοσιν ἀμοιβαῖς ἀνανεοῦσθαι αὐτάς καὶ ποιεῖν ἀνακάμπτειν. διὸ καὶ οἱ ζωγράφοι πρὸς ἀλλήλας ἐπεστραμμένας αὐτάς ἔγραφον. Μυθικῶς μέντοι ὀπλότεροι αἱ Χάριτες πρὸς διαστολὴν τῶν τοῦ μύθου Γραιῶν, αἱ πολλαὶ προήχθησαν ἐκ γενετῆς. ὧν διαφέροισιν ἂν αἱ Χάριτες διὰ τὸ ἀεὶ κάλλει νεοτησίῳ λάμπεσθαι. (η. 268) Τὸ δὲ «ὀπιέμεν καὶ σὴν κεκλήσθαι ἄκοιτιν» τῆς αὐτῆς ἐννοίας εἰσὶν ἐκ παραλλήλου θέσεως. καὶ τοιάδε μὲν ταῦτα. (η. 269) Περί δὲ Πασιθέης καὶ τοῦτο ἔστιν εἰπεῖν, ὡς οὕτω καλεῖται μία τῶν Χαρίτων, οἷα τῶν χαριζομένων ἐφιμεμένων τὰ πολλὰ μὴ λανθάνειν, εἰ χαρίζονται, ἀλλὰ περιβλέπεσθαι. ἥς καὶ ἐρᾷ ὁ Ὑπνος, ὡς δηλαδὴ μὴ ῥαδίως κατισχύων αὐτῆς. ἡ γὰρ τοιαύτη οὐ κρύπτεται, οὐδὲ λήθης ὕπνος αὐτῆς περιγίνεται. Εἰ δὲ τρεῖς αἱ Χάριτες, εἰ δὲ γυμναί, καὶ διὰ τί ταῦτα, καὶ τίνα ταύταις ὀνόματα, οἱ τῆς Θεογονίας δηλοῦσιν Ἐξετασταί. (η. 244–7) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ ῥηθέντος κατὰ τὴν Ἡραν καὶ τὸν Ὑπνον χωρίου ἐπὶ μὲν ἐρεθισμοῦ τοῦ κατὰ μείζονος καὶ ἐνδόξου ἀνδρὸς παρωδήσῃ ἄν τις τό· ἄλλον μὲν κεν ἔγωγε ἀνδρῶν εὐηγενέων ρεῖα κατευνησάμι, ἢ ἄλλο τι ῥῆμα προσῆκον, τοῦ δεῖνος δὲ οὐκ ἂν ἔγωγε ἄσπον ἰκοίμην, ὅτε μὴ αὐτός γε κελεύοι. (η. 260 ς.) Ὁ δὲ μιμνησκόμενος φυγεῖν ὀργὴν τινος ἐν μεσιτείᾳ φιλουμένης γυναικὸς εἴποι ἂν τὸ «ταύτην ἰκόμην φεύγων· ὁ δ' ἐπαύσατο χωόμενός περ' ἄζετο γὰρ μὴ νυκτὶ θοῆ ἀποθύμια ῥέξῃ», ὡς οἷα δηλαδὴ τῶν ἐν νυκτὶ φιλάτων ἀσπασμάτων λαθόμενος. (η. 262) Εἰς δὲ δεύτερον ἔργον ἐπιβλαβές τις καλούμενος ἐρεῖ τὸ «νῦν αὖ τοῦτό μ' ἄνωγας 3.638 ἀμήχανον ἄλλο τελέσσαι». Ὅρα δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις καί, ὅτι οὐ τεχνικῶς ἀναμνήσασα τὸν Ὑπνον ἢ Ἡρα παλαιᾶς ἐξ αὐτοῦ χάριτος μικροῦ ἂν ἐβλάβη, πρὸς ὃ ἠθέλεν. ἀναμνησθεὶς γὰρ ὁ Ὑπνος οἷα ἔπαθε τότε, ἀνηκουστῆ. διὸ ἀναγκαίως ἐδέησε τῇ Ἡρᾷ δώρῳ ἀγαπητῶ πείσαι αὐτόν. (η. 270) Ὅτι «ἐχῆρατο» μὲν λέγει ὁ ποιητὴς παθητικῶς ἐν τῶ «ὡς φάτο», ἢ Ἡρα δηλαδὴ, «χῆρατο δ' Ὑπνος». ἔφη δὲ πού καὶ τὸ ἐχάρη, οὗ μετοχὴ ὁ χαρεῖς τοῦ χαρέντος, χαίρομαι δὲ οὐ λέγει, ἀλλὰ χαίρω, οἷον «χαίρω δὲ καὶ αὐτὸς θυμῶ». ἐντεῦθεν τοῖς Ἀττικοῖς βαρβαρισμὸς ἦν τὸ εἰπεῖν χαίρομαι. Ὅτι βιωτικῶς ἀπαιτηθεῖσα ὄμνυσιν ἢ μυθικῇ Ἡρα τῶ Ὑπνω-ἔδει γὰρ ἐκείνῳ πίστεώς τινος ἀσφαλοῦς-, ἐθέλοντι μὲν ὑπακοῦσαι διὰ τὸν τῆς Πασιθέης ἔρωτα, «ἥς αὐτὸς ἐέλδεται ἤματα πάντα», ὀκνοῦντι δὲ διὰ τὸν τοῦ Διὸς φόβον. (η. 271–6) Ὁ δὲ ἀπητημένος ὄρκος τοιοῦτος «ἄγρει νῦν μοι», φησὶν, ἦγουν

ἄγε, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, «ὄμοσον ἀάατον Στυγὸς ὕδωρ, χειρὶ δὲ τῇ ἐτέρῃ μὲν ἔλε χθόνα πολυβότειραν, τῇ δ' ἐτέρῃ ἄλα μαρμαρέην, ἵνα νῶϊν ἅπαντες μάρτυροι ὦσιν ἔνερθε θεοί», ἢ ὅσοι ἔνερθε θεοί, «Κρόνον ἀμφὶς ἔόντες, ἦ μὲν», ἤγουν ὄντως δῆ, «ἐμοὶ δώσειν Χαρίτων μίαν» καὶ ἐξῆς, ὡς προεῖρηται. καὶ οὕτω μὲν ὁ Ὑπνος ὁμόσαι τὴν Ἥραν ἀπαιτεῖ. (ἡ. 277–9) Αὕτῃ δὲ ὠμνυε, φησὶν, «ὡς ἐκέλευε, θεοὺς δ' ὀνόμηνεν ἅπαντας τοὺς ὑποταρταρίους, οἳ Τιτῆνες καλέονται». Καὶ ὅρα ὅτι τὸ «καλέονται» συστέλλει καὶ νῦν τὴν ἄρχουσαν, καὶ ὅτι ἂ μὲν ὁ Ὑπνος ἐπλάτυνε, σιγᾶ ἐπὶ τῆς Ἥρας ὁ ποιητής, τὸν ὄρκον τῆς Στυγὸς καὶ τὸ ἄψασθαι χθονὸς καὶ ἀλός, εἰπὼν ἐν κόμματι γοργῶς τὸ «ὠμνυε δ' ὡς ἐκέλευεν». Ὁ δὲ ἐκεῖνος εἶπεν ἐν ὀλιγίστῳ καὶ ἀορίστῳ τὸ «οἱ ἀμφὶ Κρόνον θεοί», πλατύτερον ἐπὶ τῆς Ἥρας ἔφη καὶ ὠρισμένως ἐν τῷ «τοὺς ὑποταρταρίους, οἳ Τιτᾶνες καλοῦνται». Ὅμνυσι δὲ ἡ Ἥρα συνήθως τῷ μύθῳ κατὰ τοῦ ὕδατος τῆς Στυγὸς, ἢ ὅτι πολέμιον θεοῖς καὶ φρικτὸν τὸ ὑγρὸν πυρῶδες οὖσιν, ἢ ὅτι τίμιον τὸ τοῦ ὕδατος στοιχεῖον ὡς ἀρχὴ τῶν ὄλων κατὰ τινας, καθὰ καὶ προερέθη, ἢ ὅτι στυγοῦσι τὰ ἐν Ἄιδου ὡς αἰεὶ ζῶντες αὐτοί. πηγὴ γὰρ κατὰ τὸν μῦθον περὶ τὸν Ἄιδην ἢ Στύξ. διὰ δὲ τὸ τῶν ἀρχῶν τίμιον καὶ γῆς καὶ θαλάττης ἑκατέρᾳ δράττεται χειρὶ, ἐπεὶ πάντα ἐκ ξηροῦ καὶ ὑγροῦ ὡς ἐξ ὕλης σύγκειται. Ἡρόδοτος δὲ γε τὴν ἀληθῶς Στύγα πρὸς Φενεῶ τῆς Ἀρκαδίας ῥέειν φησὶν. εἴρηται δὲ περὶ ταύτης καὶ ἀλλαχοῦ, 3.639 καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν δέ. [(ἡ. 271) Τὸ δὲ «ἄγρει» παρακέλευσιν δηλοῦν κατὰ τὸ δεῦρο καὶ ἄγε καὶ φέρε, λεγόμενον δὲ καὶ πληθυντικῶς ἀγρεῖτε κατὰ τὸ ἄγετε, φέρετε, παρήκται ἀπὸ τῶν ἀγρευτῶν. αὐτοὶ τε γὰρ σπεύδοντες ἀνύουσιν ὃ προτίθενται, καὶ τὸ ἄγρει ταυτόν ἐστι τῷ σπεῦδε, ὡς ἀπὸ τοῦ ἀγρέω, ἐξ οὗ τὸ ἀγρεύω.] Τὸ δὲ ἀάατον ὕδωρ διὰ τριῶν ᾠα προφέρεται, ὧν τὰ δύο στερητικά. διὸ καὶ ὑπερστερητικὸν φασὶ τοῦτο οἱ παλαιοὶ ὡς διπλάζον τὴν στερῆσιν. ἔστι δὲ τὸ μὲν δεῦτερον ᾠα στερητικὸν ἄτης, τὸ δὲ πρῶτον ἀναιρετικὸν τῆς τοιαύτης στερήσεως. ὅθεν ἀάατον τὸ μὴ στεροῦν ἄτης τοὺς ἐπιόρκους, ἀλλὰ μάλιστα αἴτιον ἄτης. τοιοῦτον καὶ τὸ ἀνάπηρος καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ ἀνάπυστα, ἐν οἷς δηλοῦται ὁ πεπρωμένος καὶ τὸ πυστόν, ἤτοι ἀκουστόν, πλεονασμῷ τοῦ νῦν διὰ καλλιφωνίαν. ἀπηρος μὲν γὰρ ὁ μὴ ἔχων πῆρωσιν, ἀνάπηρος δὲ ὁ ἐστερημένος τῆς τοιαύτης στερήσεως. οὕτω δὲ καὶ ἄπυστος μὲν ὁ στερηθεὶς τοῦ ἀκουσθῆναι, ἀνάπυστος δὲ ὁ ἀκουσθεὶς διὰ τὸ ἐστερηθῆναι τῆς τοῦ ἀπύστου στερήσεως. [Τοιοῦτον δὲ που εἶναι προεδηλώθη καὶ τὸ ἀνάγνωστος ὁ ἐγνωσμένος. γνωστός γὰρ καὶ ἐν στερήσει ἄγνωστος, καὶ ἐν δευτέρᾳ στερήσει ἀναιρετικῆ τῆς τοῦ ἄγνωστος καὶ πλεονασμῷ τοῦ ᾠα ἀνάγνωστος, ὁ μὴ ἄγνωστος ἀλλὰ δηλονότι γνωστός.] Τινὲς δὲ διὰ τὸ ἀάτην τὴν βλάβην λέγεσθαι ἄατον μὲν φασὶ τὸ ἀτηρόν, ἀάατον δὲ τὸ πολυβλαβές. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ ἀάατος δι' εὐρυφωνίαν οὐκ ἔσχε τὸ ᾠα κατὰ τὸ ἀνάπηρος καὶ ἀνάπυστος. προκρίνει γὰρ ἐν πολλοῖς ἢ ποιήσις τῆς λείας φωνῆς τὸ χασμῶδες διὰ τὸ σεμνὸν καὶ ὀγκηρόν, οὗ μάλιστα ποιητικὸν τὸ ᾠα καὶ τὸ μέγα ᾠα, καθὰ φασὶν οἱ Τεχνικοί. ὅτι δὲ τὸ ἀνάπηρος καὶ ἀνάπυστος καὶ τὰ ὅμοια καὶ ἄλλως διαφόρως ἐτυμολογοῦνται, ζητητέον ἐτέρωθι. (ἡ. 273) Μαρμαρέη δὲ θάλασσα κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ ἡ διαφανής, τοιοῦτον γὰρ τὸ ὕδωρ, ἢ ἡ θρεπτικὴ τοῦ μαρμαίροντος, ἤγουν λαμπροῦ, ἡλίου. ἀναμμα γὰρ ἡλίω θάλασσα, φασὶν οἱ παλαιοί, προστιθέντες καὶ τὸ νοερόν, ἐν τῷ εἰπεῖν ἀναμμα νοερόν τὸ ἐκ θαλάσσης ἀναπεμπόμενον. Κτητικὴ δὲ λέξις τὸ μαρμαρέη ἀπὸ τοῦ μάρμαρος λίθος. ὅθεν μαρμάρειος κτητικόν, ἐξ οὗ μαρμάρεος ἀποβολῆ τοῦ ἰῶτα, οὗ θηλυκὸν μαρμαρέη. Περὶ δὲ Χαρίτων καὶ πῶς ὀπλότεραι, καὶ περὶ Πασιθέης καὶ ὡς αὐτῆς αἰεὶ ὁ Ὑπνος ἐπεθύμει, προσεχῶς εἴρηται. εἰ δὲ καὶ τὸν περὶ Πασιθέης ὄρκον τῷ Ὑπνω 3.640 ἢ Ἥρα ἐτέλεσεν, ἀφῆκεν εἰπεῖν ποῦ ὁ Ὅμηρος ὡς μὴ ἀναγκαῖον ὄν. (ἡ. 279) Ἐν δὲ τῷ «οἱ Τιτῆνες καλέονται» προσγράφουσί τινες καὶ ἕτερον στίχον τοῦτον «ὠμνυε δ' ἐκ πέτρης καταλειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ», ὡς δέον ὄν ἐπομῶσασθαι καὶ Στύγα, καθὰ ὁ Ὑπνος ἀπήτησε. Τιτᾶνας

δὲ ἡ ἀλληγορία νοεῖ τὰ ἐν ἀέρι συμπτώματα πανταχοῦ γῆς τιταίνόμενα. διὸ καὶ τῶ Κρόνῳ φιλίως οἱ τοιοῦτοι Τιτᾶνες ἔχειν λέγονται, ψυχρῶ καὶ αὐτῶ ὄντι κατὰ τοὺς ἀποτελεσματικούς. τὰ τοιαῦτα δὲ πάθη πρὶν μὲν εὐτάκτως ἔχειν τὸν κόσμον, ὀπηνίκα ὁμοῦ ἦν ἅπαντα χρήματα, ἀτάκτως ἐπεπόλαζον, ὡς εἰκός, ἄνω καὶ συχνὰς ἐποίουν φθοράς, καὶ τῶ Κρόνῳ ἄμφ' αὐτὸν ὄντες συνεβάλλοντο φθεῖρειν τὰ ἐξ αὐτοῦ, ὃν ὁ μῦθος φησι τεκνοφαγεῖν. ἐπεὶ δὲ κόσμος ὁ κόσμος ἐγένετο καὶ διεκρίθη τὰ πάντα καὶ ἐτάχθησαν ὦραι καὶ εὐκόσμως εἶχε τὰ ὑπὲρ γῆν, τότε δὴ καὶ οἱ ῥηθέντες Τιτᾶνες ἐξηλάθησαν ὑπὸ Διός, ἤγουν ὑπὸ ἡλίου τε καὶ αἰθέρος, καὶ οὐκέτι διηνεκῶς ἄνω τιταίνονται, στενοχωροῦνται δὲ που κάτω, καὶ ὑπόγειον ἔχουσι χώραν, ὅπου καὶ ὁ Τάρταρος, ἀπὸ ἐκεῖνος ἀφώτιστος ἡλίῳ καὶ διὰ τοῦτο ψυχρότατος. διὸ καὶ ὑποταρτάριοι [ἐπὶ κολάσει] γενέσθαι σὺν αὐτῶ Κρόνῳ λέγονται, ὡς ἐκεῖ μὲν ἐν τῶ Ταρτάρῳ οὐσης ἀδιαδόχου ψυχρότητος, ἀφ' ἧς καὶ τὸ ταρταρίζειν ἄλλως ἢ ἰδιωτικῆ παραφθείρει γλῶσσα ἐπὶ τῶν ἄγαν ῥιγούντων, ἐνταῦθα δὲ εὐκόσμως ἐν ὥρᾳ τεταγμένη γινομένης καὶ αὐτῆς καὶ μάλιστα ἐν χειμερίῳ καιρῶ. καὶ οὕτω μὲν Κρόνος καὶ Τιτᾶνες ὑπερβολαὶ ψυχρότητος ἄκρατοι καὶ ἄτακτοι τῶν ἄνω γεγόνασιν ὑπερόριοι. Εἰ δὲ τις εἶπη, ὡς ἐχρῆν τὸν μῦθον καὶ τῆς ἀντιθέτου μνησθῆναι ἄκρας θερμότητος καὶ κολάσαι καὶ αὐτὴν καθὰ καὶ τὸν ψυχρὸν Κρόνον, ἴστω ὅτι ποιεῖ καὶ τοῦτο ὁ μῦθος ἐν ἄλλοις, ὅτε τὰ κατὰ τὸν πυρόεντα Τυφῶνα λαλεῖ, περὶ οὗ καὶ ἡ Βοιωτία περιέχει τινά. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς, εἰ καὶ ὁ Κρόνος, τὴν ἀνωτάτω ζώνην κατέχων ἢ σφαῖραν μετὰ τὴν ἀπλανῆ, δοκεῖ ὑψηλότατος εἶναι, ὅτε ὑπὲρ γῆς κινεῖται, ἀλλ' ὁ μῦθος τὰ ἑαυτοῦ λαλεῖν ἐθέλων οὐ τὴν ἄνω περιπόλησιν τοῦ Κρόνου περιεργάζεται, ἀλλὰ τὴν ὑπὸ γῆν ὅτε τῶ ἡμισφαιρίῳ συμπεριενεχθεὶς βάθιστός ἐστι καί, ὡς ὁ μῦθος φησιν, ὑποταρτάριος. [Ὅτι δὲ Ἰωνικὸν μὲν ἐστὶν ὁ Τιτῆν τοῦ Τιτῆνος, Δωρικὸν δὲ ὁ Τιτάν, ὡς καὶ ὁ σπλάν, ἤγουν ὁ σπλήν, εἰ καὶ ἄλλως κεκοίνωται ὁ Τιτάν, καὶ ὅτι ὁ κίναϊδος 3.641 καὶ πειώλης Τιτάν σκωπτικῶς λέγονται, οὗ δριμύτερον τὸ Κένταυρος, παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἀλλαχοῦ δεδήλωται.] (η. 281) Ὅτι ὁ ποιητῆς Ὑπνον καὶ Ἥραν εἰπὼν τὸ ἐπ' αὐτοῖς δυϊκὸν ἀρσενικῶς προάγει, λέγων «τὼ βήτην Λήμνου τε καὶ Ἴμβρου ἄστου λιπόντε», καὶ «ρίμφα πρήσσετε κέλευθον». ἐκνικᾶ γὰρ ἡ τοῦ ἀρσενικοῦ ἀξία εἰς σύνταξιν, ὅποιον καὶ τὸ «Μοῦσαι καλαὶ καὶ Ἀπόλλων, οἷς ἐγὼ σπένδω». εἰ μὴ ἄρα τις καὶ τοῦτο καὶ τὰ ῥηθέντα δὲ δυϊκὰ οὐδετέρου γένους ἐρεῖ. καὶ γὰρ γίνεται ποτε καὶ τοιαύτη σύνταξις, ὅποιον καὶ τὸ «σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ ἐθεμελίωσας». Ἀπέχειν δὲ φασὶ τὴν Λήμνον καὶ τὴν Ἴμβρον ἀλλήλων σταδίους ἑκατὸν εἴκοσι. Περὶ δὲ Ἴμβρου ὅτι νῆσος Θρακικῆ, ἔχουσα καὶ πόλιν ὁμώνυμον ὁμοίως τῇ Λήμνω, καὶ ὅτι Καβεῖρων ἱερά ἦν καὶ Ἐρμοῦ, ὃν Ἴμβρασον οἱ Κᾶρες ἐκάλουν, ἱστοροῦσιν οἱ παλαιοί. (η. 283 ς.) Ὅτι Λεκτὸν μέλλων εἰπεῖν προσλαμβάνει καὶ τὴν Ἰδην συνήθως. ἐστὶ δὲ ὄλον μὲν ἢ Ἰδη, ὡς καὶ προδεδήλωται, μέρος δ' αὐτῆς τὸ Λεκτόν. ἀκρωτήριον δὲ τοῦτο, καθὰ καὶ τὸ Γάργαρον. φησὶ γὰρ «Ἰδην δ' ἰκέσθην πολυπίδακα, μητέρα θηρῶν, Λεκτόν, ὅθι πρῶτον λιπέτην ἄλα». φασὶ γὰρ τοῖς ἐκ Λήμνου καὶ Ἴμβρου ἐπὶ τὰ ἐκεῖσε ἰοῦσι τὴν ἀποβάθραν εἶναι ἀναγκαίως περὶ τὸ Λεκτόν. Ὁ δὲ τὰ Ἐθνικὰ γράψας καὶ πόλιν ἐν τοῖς ἐκεῖσε οἶδε καλουμένην Λεκτόν. (η. 285) Λέγει δὲ τερατευόμενος ὁ μῦθος καὶ ὧδε τὰ συνήθη, καὶ ὅτι περὶ τὰ ἐκεῖ τῆς Ἥρας κινουμένης «ἀκροτάτη ποδῶν ὑπεσεῖετο ὕλη», ὃ δὴ ἐπὶ θείων προσώπων εἴωθε ποιεῖν, ὧν κινουμένων συγκινεῖται τὰ ὑποκείμενα. Τὸ δὲ «πολυπίδακα» καὶ τὸ «μητέρα θηρῶν», περὶ ὧν προεῖρηται, ὄρους ἐστὶν ἔπαινος. (η. 284) Τὸ δὲ «λιπέτην ἄλα» διασαφῶν ἐπάγει «τὼ δ' ἐπὶ χέρσου βήτην». [(η. 285) Ὅτι σεμνολογῶν ὁ ποιητῆς καὶ τὴν τοῦ Ὑπνου καὶ τῆς Ἥρας ἐπὶ χέρσου τοῦ κατὰ τὸ Λεκτόν πρόσβασιν λέγει, ὅτι «ἀκροτάτη δὲ ποδῶν ὑπεσεῖετο ὕλη», ἢ κατὰ τὸ ὄρος δηλαδὴ τὸ Λεκτόν, ὡς οἷον αἰσθανομένη θείων κινήματων καὶ τρέμουσα καὶ αὐτή. Τὸ δὲ «ἀκροτάτη» τὸ κοῦφον δηλοῖ καὶ

ταχυπετές τῆς θείας κινήσεως, ἵνα μὴ σείηται ὑπὸ τῶν ποδῶν ἢ ὕλη διὰ σωματικὸν βάρος, ἀλλὰ διὰ τι δέος καὶ τρόμον.] (η. 286–91) Ὅτι ὁ Ὑπνος περὶ που τὸ ρηθὲν Λεκτὸν ἔμεινε «πάρους Διὸς ὅσσε ιδέσθαι, εἰς ἐλάτην ἀναβάς περιμήκετον, ἢ τότε ἔν Ἴδη μακροτάτη πεφυυῖα δι' ἠέρος αἰθέρ' ἴκανε. ἔνθ' ἦστ' ὄζοισιν πεπυκασμένους εἰλατίνοισιν, ὄρνιθι λιγυρῇ ἐναλίγκιος, ἦν τ' ἔν ὄρεσσι χαλκίδα κικλήσκουσι θεοί, ἄνδρες 3.642 δέ τε κυμινδίν». (η. 291 ς.) Καὶ ὁ μὲν Ὑπνος οὕτως αὐτοῦ ἔμεινε, «Ἥρη δὲ κραιπνῶς προσεβήσατο Γάργαρον, ἄκρον Ἴδης ὑψηλῆς», ὃ ἐστὶν ἀκρωτήριον. (η. 286) Καὶ ὅρα τὸ «πάρους Διὸς ὅσσε ιδέσθαι» ἀστείως λεχθὲν ἀντὶ τοῦ πρὶν τὸν Δία κοιμηῖσαι. ιδέσθαι γὰρ ὀφθαλμοὺς Ὑπνον οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ κοιμηθῆναι. Ἀμφίβολον δὲ εἶτε βλέπων μὲν ὁ Ὑπνος νοηθήσεται, βλεπόμενοι δὲ οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Διός, εἶτε ἀνάπαλιν διὰ τὸ πιθανῶς ἐμποδίζεσθαι τὴν τοῦ μυθικοῦ Ὑπνου ὄψιν οἷα ὄζοις πεπυκασμένον εἰλατίνοισι, καὶ οὕτω μὲν ἀσαφῶς πέφρασται, ῥέπει δὲ ὅμως τὸ τῆς ῥηθείσης ἀμφιβολίας ὀρθὸν εἰς τὸ μήπω τὸν Ὑπνον ὄψιν ἐπαφεῖναι τῷ Διί. τοῦτο μὲν γὰρ μικρὸν ὅσον γενήσεται. ὁ Ζεὺς δὲ οὐκ ἂν ἴδοι αὐτόν. εἰ γὰρ εἶδε, συνέχεεν ἂν τὸ πᾶν. (η. 287) Ἐλάτη δὲ νῦν μὲν δένδρον, σημαίνει δὲ ποτε ἢ λέξις καὶ κώπην, καὶ κύριον δὲ ὄνομα γυναικὸς ἠρωίδος, ἀδελφῆς Ὠτου καὶ Ἐφιάλτου. Ὅρα δὲ ὡς τὴν μὲν ἐλάτην διὰ μόνου τοῦ ἐν τῇ καταρχῇ ἔε προέφερον, ὃ καὶ ἐπὶ τῆς μελίας ἀλλαχοῦ γίνεται, τὸν δὲ αὐτῆς ὄζον εἰλατίνοισιν ἔφη διὰ διφθόγγου διὰ τὸ μὴ δύνασθαι ἄλλως αὐτό, ὡς περ οὐδὲ τὸ ἐκ μελίας μείλιον, οὐδὲ τὸ ἐξ ἐλάτης εἰλατίνοισιν ἔγχος, εὐχρηστηθῆναι εἰς μέτρον. Τὸ δὲ «περιμήκετον» ἐφερμηνεύει διὰ τοῦ «μακροτάτη», ὡς περ καὶ τὸ «ἔμεινε» διὰ τοῦ «ἦστο». Τὸ δὲ «ἢ τότε ἔν Ἴδη» οὐ μάτην, φασί, πρόσκειται, ἀλλ' ὅτι νῦν ἐκεῖ ἐλάται οὐ φύονται. καὶ σημείωσαι ἐκ τούτου, ὅτι μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἦν ὁ ποιητής. καὶ ἄλλως δὲ λέγοι ἂν τοῦτο, ὡς οὐκ ἂν τοῖς μεθ' Ὀμηρον τοῦ τοιοῦτου εὐρεθησομένου δένδρου μετὰ συχνὰ ἔτη. (η. 288) Τὸ δὲ «δι' ἠέρος αἰθέρ' ἴκανε» δίδωσι νοεῖν, ὡς ἐγχωρεῖ καὶ τὴν ῥηθεῖσαν ἐλάτην βλωθρὴν κληθῆναι, εἶγε βλωθρὴ που ἐλέχθη πίτυς πάρα τὸ εἰς αἰθέρα μολεῖν. δηλοῖ δὲ ἡ ῥηθεῖσα φράσις καὶ ὑπερκεῖσθαι τοῦ λιμνάζοντος ἀέρος εὐθύς αἰθέρα. (η. 290) Τὸ δὲ «λιγυρῇ» ἀντὶ τοῦ λιγυφθόγγω. ἐκ τούτου δὲ σαφῶς ἐρμηνεύεται καὶ τὸ «μάστιγι λιγυρῇ» καὶ «λιγὺς ἀγορητής» καὶ ὅσα τοιαῦτα. (η. 291) Ἐν δὲ τῷ «ἦν χαλκίδα καλοῦσι θεοί, ἄνδρες δὲ κύμινδιν» ὑπεμφαίνει ὁ ποιητής, καθὰ καὶ ἐν ἄλλοις πρὸ τούτων, καὶ τὴν θεῖαν εἰδέναι διάλεκτον, ὡς μουσοτραφῆς. διὰ τοῦτο γὰρ τῶν διωνύμων τινὰ μεταχειριζόμενος τὸ μὲν τῶν ὀνομάτων θεοῖς, τὸ δὲ ἀνθρώποις ἀνατίθησιν, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ φαίνεται. Ἰστέον δὲ ὡς καὶ ἐνταῦθα τὸ χαλκίς μὲν ὡς εὐφωρότερον θεῖον ὄνομα λέγει, ἀνθρώποις δὲ ὡς μὴ τοιοῦ 3.643 τον ἀποκληροῖ τὸ κύμινδιν, ἴσως δὲ καὶ ὡς οἰκειότερον αὐτοῖς, ὧν ὁ Ὑπνος κρατεῖ. ἔοικε γὰρ ὁ κύμινδιν κρύμινδιν τις εἶναι, οἷον κρύψιν τοῦ ιδεῖν, ὅπερ Ὑπνω οἰκειὸν ἐστὶ. διὸ καὶ τοιοῦτῶ ζῶν τὸν ὕπνον ἐμόρφωσεν, ὃ τὴν κεφαλὴν ὑπὸ τοὺς κλάδους φασί κρύπτειν. Τυχὸν δὲ καὶ [ψευδο]παρηχούμενον τῷ κοιμήματι τὸν κύμινδιν ἐνταῦθα παρείληφεν. ἔστι γὰρ τι καὶ τοιοῦτον παρηχίσεως εἶδος, ὡς ἐν ἄλλοις τε δηλὸν καὶ μάλιστα ἐν τῷ «κοίμησε δὲ κύματα δαίμων». Ἔτι δὲ ὁ κύμινδιν ἢ ἡ κύμινδιν-ἐκατέρως γὰρ λέγεται- οἰκεῖος Ὑπνω ἐστὶ καὶ ὡς εἰς ὕπνον, φασίν, εὐεπίφορος καὶ ὡς τὰ πλείω νυκτὸς φαινόμενος, καθὰ καὶ ὁ ὕπνος νυκτὶ πεφιλιώται μυθικῶς τε, ὡς ἐρρέθη, καὶ ἀλληγορικῶς. Καὶ δηλοῖ τοῦτο ἢ περὶ αὐτοῦ ἱστορία, λέγουσα, ὅτι ὁ κύμινδιν ὀλιγάκις φαίνεται. οἰκεῖ γὰρ ὄρη, μέγεθος ὅσον φασσοφόνος ἰέραξ, τὴν ιδεάν λεπτὸς καὶ μακρὸς. Κύμινδιν δὲ καλοῦσιν Ἴωνες αὐτόν. οὗτος ἡμέρας μὲν οὐ φαίνεται διὰ τὸ μὴ βλέπειν ὀξύ, τὰς δὲ νύκτας θηρεύει ὡς οἱ ἀετοί, καὶ μάχεται πρὸς τὸν ἀετὸν οὕτω σφοδρῶς, ὥστε πολλάκις ἄμφω λαμβάνεσθαι ζῶντας ὑπὸ τῶν νομέων, νεοττεύει δ' ἐν πέτραις καὶ σπηλαίοις. Λέγει δὲ ἡ ἱστορία καί, ὡς μέλας ἐστί, χαλκίζων τὴν χροιάν, ὅθεν καὶ χαλκίς λέγεται. Ὁ δὲ

μῦθος λέγει Ἄρπαλύκην ταύτην εἶναι, ἢ μιγεῖσα Κλυμένω τῷ πατρὶ κατὰ βίαν καὶ ἐψήσασα τὸν υἱὸν Πρέσβωνα παρέθηκεν αὐτῷ, εἶτα εἰς χαλκίδα μετεβλήθη. Ἔτεροι δὲ μυθεύονται, ὡς ἐν Χαλκίδι διάγουσαν ὅτε ἄνθρωπος ἦν, καὶ συνελθοῦσαν τῷ Δίῳ, ἀπωρνίθωσεν ἢ Ἥρα. [Ὅτι δὲ ὁμώνυμος λέξις ἢ χαλκίς, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν. καὶ νῦν μὲν ὀρνέου ἐστὶν ὄνομα, εὐρηνται δὲ καὶ πόλεις οὕτω καλούμεναι, ἢ Συριακὴ, ἢ Θρακία, ἢ κατὰ Εὐβοίαν, περίπυτος καὶ αὐτή, ὡς ἐν τῷ Καταλόγῳ τῶν νεῶν ὑπεκρούσθη, περὶ ἣν λῆρός ἐστι δεικνυσθαὶ τόπον μυρρίναις θάλλοντα, ὃς Ἀρπάγιον ἐκαλεῖτο παρὰ τὸ ἐκεῖθεν ἀρπαγῆναι πρὸς Διὸς τὸ Τρωϊκὸν μειράκιον, τὸν Γανυμήδην. Δόξοι 3.644 δ' ἂν ἴσως καὶ ὁ χαλκισμός-παιδιά δέ τις αὕτη καί, ὡς οἱ παλαιοὶ φασί, κυβείας εἶδος-ἐκ τῆς χαλκίδος παρωννυμείσθαι, οὐκ ἔχει δ' οὕτως, ἀλλ' ἦν ὁ χαλκισμὸς ὀρθοῦ νομίσματος θετέον χαλκοῦ στροφή καὶ σύντονος περιδίνησις, μεθ' ἣν ἔδει τὸν παίζοντα ἐπέχειν ὀρθῷ τῷ δακτύλῳ τὸ νόμισμα εἰς ὅσον τάχος πρὶν ἢ καταπεσεῖν. καὶ ὁ τοῦτο ἀνύσας ἐκράτει τὸν χαλκισμὸν καὶ ἦν νικητής.] (ἡ. 292) Γάργαρον δέ, τὸ καὶ ἐν ἄλλοις προδηλωθέν, οὐ μόνον ἄκρον Ἰδης, ὡς ἐρρέθη, ἀλλὰ καὶ πόλις Τρωάδος κατὰ τοὺς παλαιούς, ἦν Αἰολικὴν τινὲς φασὶν εἶναι, λέγοντες καὶ τὴν μὲν πόλιν θηλυκῶς, ἥς οἱ πολῖται Γαργαρεῖς, οὐδετέρως δὲ τὸ ἀκρωτήριον. ὅτι δὲ Γαργαρεῖς ἔθνος ὄνομα μιγνυμένου ταῖς Ἀμαζόσιν, ἢ αὐτὴ ἱστορία φησί. Περὶ δὲ τὴν ῥηθεῖσαν Αἰολικὴν Γάργαρον τὴν ἐπὶ τῇ ἄκρᾳ τῆς Ἰδης φασὶ Διότιμον τὸν Ἀδραμυτηνὸν διδάσκειν γράμματα. εἰς ὃν, φασίν, Ἄρατος εἶπεν «αἰιάζω Διότιμον, ὃς ἐν πέτρῃσι κάθηται, παισὶ Γαργαρέων βῆτα καὶ ἄλφα λέγων», καὶ Γάργαρα ἄκρα. οἱ δὲ τοιοῦτοι στίχοι, καὶ χρησίς ἐστι τοῦ οὐδετέρως τὸ ἀκρωτήριον λέγεσθαι, καὶ τοῦ Γαργαρεῖς τοὺς τῆς Γαργάρου πολίτας ὀνομάζεσθαι. Ὅτι δὲ Γάργαρον ἢ Γάργαρα πληθυντικῶς λέγονται διὰ τὴν ἐκεῖ τῶν ὑδάτων ἀνάδοσιν κατὰ ὀνοματοποιίαν, ὡς πολλῶν ἐκεῖ ἀναβραττομένων καί, ὡς εἶπεν, ἀναγαργαρίζοντων, καὶ ὅτι γάργαρα διὰ τοῦτο ἀπλῶς ποιητικώτερον τὰ πολλά, ὅθεν καὶ ψαμματοσιογάργαρα ὁ Κωμικὸς τὰ πάνυ πολλὰ ἔφη, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. Ὁ δὲ Γεωγράφος λέγει καί, ὅτι Γάργαρον ἐπ' ἄκρας κεῖται, ποιούσης τὸν ἰδίως Ἀδραμυτηνὸν λεγόμενον κόλπον, τὸν κλειόμενον 3.645 ὑπὸ τε τοῦ δεῖνος τόπου καὶ τῆς ἄκρας ἐφ' ἣ τὰ Γάργαρα, καὶ προσαγορευομένης Πυρραῖς ἄκρας. οὗ πλάτος ἀπὸ ἄκρας, φησίν, ἐπὶ ἄκραν διάστημα ἑκατὸν εἴκοσι σταδίων. ἐντὸς δὲ αὐτοῦ πόλις, ἥς ὑπέρεκειται ὄρος, ὃ καλοῦσιν Ἀλεξάνδρειαν, ὅπου τὰς θεὰς κριθῆναί φασιν ὑπὸ τοῦ Πάριδος. Καὶ ὅρα τὴν τοιαύτην Ἀλεξάνδρειαν, οὐκ ἂν τῷ μεγάλῳ Ἀλεξάνδρῳ παρωννυμουμένην, ἀλλὰ τῷ ἄρπαγι Πάριδι. Ὅτι δὲ ἐν τῷ ῥηθέντι Ἀτραμυτηνῷ κόλπῳ πολλοὶ τῶν Λελέγων ὤκουν, προδεδήλωται. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «Γάργαρον, ἄκρον Ἰδης» σαφέστερον πέφρασται τοῦ «Ἰδην Λεκτόν». (ἡ. 294) Ὅτι ὡς εἶδε τὴν Ἥραν ὁ Ζεὺς, «ὡς μιν ἔρωσ πικινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν, οἶον», ἀντὶ τοῦ ὡσπερ, ὅτε πρῶτιστον «μιγέσθην φιλότῃ, εἰς εὐνὴν φοιτῶντε φίλους λήθοντε τοκῆας». Ὅτι δὲ ἢ τῶν στοιχείων θέσις ἀέρος τε καὶ τοῦ ἀνωτέρω αἰθέρος τοῖς τοιοῦτοις λόγοις ἐμφαίνεται, καὶ ὡς λεληθότως ἐξ ἀναλόγου τινὸς γάμος τῇ τοιαύτῃ αὐτῶν συναφεῖα ἐμφαντάζεται, πολλαχοῦ δεδήλωται. Ἄλλως δέ γε τὸ μὴ ἀναφανδὸν τούτους εἰς εὐνὴν φοιτᾶν τὴν ἀρχὴν, ἀλλὰ φίλους λήθοντε τοκῆας, ἀνιγμά ἐστι τοῦ καὶ πρὶν ἢ εὐκόσμως διακεκρίσθαι τὰ στοιχεῖα καὶ τὴν οἰκείαν τάξιν λαχεῖν, οὕτω μὲν προωκειῶσθαι τὸν Δία τῇ Ἥρᾳ, δυνάμει μέντοι ὡς τὰ πολλά, ὅπερ ὁ μῦθος λήθην καλεῖ, ὡς οἶον ἐπίκρυψίν τινα καὶ κλοπὴν, ὡς ὕστερον ἔσχον κατὰ φύσιν ταχθέντα, ἡγουν τοῦ τὴν μὲν ὑποκεῖσθαι, τὸν δὲ ὑπερκεῖσθαι. μετὰ γάρ τοι τὴν εὐκοσμίαν καὶ τὴν ταρτάρωσιν τῶν 3.646 ἠλληγορημένων Τιτάνων φανερὰ ἢ ὁμιλία καὶ ἐμφανῶς ἐναργῆς ἢ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἥρας, ἦν ὁ παλαιὸς λόγος οὐκέτι εἰς κρυφαῖον, ἀλλὰ πᾶσι δῆλον γάμον θεωρεῖ. Καλῶς δὲ τὴν δύνάμιν ὁ μῦθος εἰς τὸ λανθάνειν μετέλαβε. κοινὸν γάρ πως ἐν ἀμφοῖν ποτε τὸ μὴ εἶναι. οὔτε γὰρ ἢ κατὰ τὸ εἶναι τι δύνάμις [ἀεὶ] ἐνέργεια ἐστίν,

οὔτε τὸ λανθάνειν ἀφήσει γνωστὸν εἶναι τὸ ὄν. καὶ ἄλλως δέ, ὡσπερ τὸ δυνάμει, οὔτω καὶ τὸ ἐν τῷ λανθάνειν ἐκφανθεῖ ἄν ποτε. καὶ τοιοῦτον μὲν τι τοῦτο. Ὁ δὲ φλύαρος μῦθος προστίθησι τοῖς κατὰ τὸν Δία καὶ τὴν Ἥραν καὶ τοιαῦτά τινα, ὅτι ὅτε Κρόνος ἐταρταρώθη, ἐξεδόθη τῷ Διὶ παρὰ Τηθύος καὶ Ὀκεανοῦ ἢ Ἥρα, ἐγκύμων μὲν οὔσα, ὡς παρθένος δεῦπονοουμένη. τεκοῦσα δὲ τὸν Ἥφαιστον προσεποιήσατο δίχα μίξεως τεκεῖν καὶ Κηδαλίωνι τῷ Ναξίῳ ἐκεῖνον παρέδωκε διδάξαι χαλκευτικήν. Ἔτεροι δὲ ἐν Σάμῳ λάθρα διαπαρθενευθῆναι αὐτὴν φασιν. ὅθεν Σάμιοι κατὰ ζῆλον Ἥρας λάθρα τὰς παρθένους συγκοιμίζουσιν, εἶτα φανερώς τοὺς γάμους θύουσι. καὶ τοῦτο μὲν καινοτροπίαν ἔθους ἐπισύρεται μόνην, λαγνείαν δὲ οὐκ ἔχει σαφῆ. Ἡ δὲ παρὰ τῷ Γεωγράφῳ Ταναῖτις δαίμων λίαν ἀπ' ἐναντίας πίπτει τῇ Ἥρᾳ, ἣτις ἄλλοις τε ἐτιμᾶτο καὶ ἀνιερώσει παρθένων, φησίν, ἐπιφανεστάτων, ἐνθα καταπορνευθεῖσαι εἶτα πρὸς γάμον ἐδίδοντο, οὐδενὸς ἀπαξιούντος τῇ τοιαύτῃ συνοικεῖν. ἔστι δὲ ἀστείως εἰπεῖν, ὡς τοιούτοις εἰκόσιν οὐ μόνον οἱ τὰς ἐξ Ὀμηρικῶν θεῶν ἀλλὰ καὶ οἱ τὰς ἄλλως ὑπὸ μεγιστάνων φθαρείσας λαμβάνοντες. Ἄλλοι δὲ μυθεύονται, ὅτι ἐξ Εὐρυμέδοντος, ἐνὸς τῶν Τιτάνων, ἔτεκεν ἢ Ἥρα τὸν Προμηθεά παρθένιον, γνοὺς δὲ ὁ Ζεὺς τὸν μὲν Εὐρυμέδοντα ἐταρτάρωσε, τὸν Προμηθεά δὲ ὕστερον προφάσει τοῦ πυρὸς ἐν Καυκάσῳ ἀνασκολοπίσας προσεπαττάλευσε. (η. 294) Τὸ δὲ «πυκινὰς φρένας» ἔστι μὲν σεμνότερον τοῦ ἀπλῶς νόον εἰπεῖν, ἔχει δὲ τι οἴκτου, ὡς οἷα τοῦ ποιητοῦ δεινὸν ἠγουμένου, εἰ τὰς τοιαύτας φρένας δολοφρονέουσα ἢ Ἥρα ἠπάτησεν. διὸ καὶ φασιν οἱ παλαιοὶ χρῆναι δεδιέναι τὸ τῶν παθῶν κρατεῖν, εἰ καὶ Ζεὺς ὁ παγκρατὴς πάθει νικηθεὶς ζημιοῦται τὴν ὄνησιν, ἣν ἀγρυπνῶν περιεποιήσατο ἄν. Οἱ δ' αὐτοὶ καὶ ἐν οἷς ἀνακοινοῦται δῆθεν ἢ Ἥρα τῷ Διὶ 3.647 τὴν εἰς Ὀκεανὸν ἄφιξιν, νομοθετεῖν φασιν Ὀμηρον ταῖς γυναιξὶ ποιεῖσθαι τὰς ἐξόδους συγχωρούντων ἀνδρῶν. [Εἰ δὲ τοιοῦτον ὁ λογοποιούμενος Ἔρωσ καὶ οὕτως ἀναταράττει τὰ ἐν τοῖς κατ' αὐτὸν προσώποις καὶ δεινὰ ποιεῖ, καλῶς ἄρα ὑπομνηματογραφῶν ὁ μῦθος ἀπεψηφίσθαι ὑπὸ θεῶν ἔφη τὸν Ἔρωτα, καὶ ἀποκοπῆναι μὲν τὰ πτερά, ἵνα μὴ πέτηται εἰς οὐρανὸν πάλιν, τὰς δὲ κατ' αὐτὸν πτέρυγας δοθῆναι τῇ Νίκῃ φορεῖν ὡς οἷα σκυλὸν περιφανὲς ἀπὸ τοῦ πολεμίου. Διὸ καὶ Εὐβουλος οὐ κατὰ μῦθον μὲν, ἄλλως δὲ σεμνότερον, ἀποστερεῖ πτερῶν τὸν Ἔρωτα, ὡς οὔτε κοῦφον οὔτε ῥάδιον ἀπαλλαγῆναι τῷ φέροντι τὴν νόσον, βαρὺν δὲ κομιδῆ. καὶ Ἄλεξις δέ, φασί, κωμικὸς ποιητὴς καὶ αὐτός, οὐ τὸν Ἔρωτα πέτεσθαι λέγει ἀλλὰ τοὺς ἐρώοντας, πολλὴν ἐκεῖνος ἐνταῦθα κρύπτων ἔννοιαν, ἣς κεφάλαια τὸ καὶ ἄλλως πέτεσθαι τοὺς ἐραστὰς ἀπὸ ἄλλων εἰς ἄλλα νοήματα καὶ ταχὺ ἐκ τούτων εἰς ἕτερα μεταπηδᾶν, καὶ τὸ ἀφραίνειν δὲ καὶ οὕτως ἀστατεῖν, ὧν ἐκ τοῦ μὲν ἀστάθητοι λέγονται οἱ μὴ σταθεροί, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου οἱ πετόμενοι.] Τὸ δὲ «ἀμφεκάλυψεν» ἐκ μεταφορᾶς ἐρρέθη δικτυωδῶν ἀρκύων, αἱ ὀρνίθων καταπετασθεῖσαι συλλαμβάνουσιν αὐτοὺς ἔσω καὶ καλύπτουσι. τοιοῦτον καὶ μετ' ὀλίγα τὸ «μαλακὸν περὶ κῶμα ἐκάλυψε», καὶ τὸ «νέφος ἀμφικαλύψω», καὶ μάλιστα τοῦτο, ἀφ' οὗ καὶ εἶδος δικτύου νεφέλη, ὡς οἱ τοῦ Κωμικοῦ Ὀρنيθες δηλοῦσιν ἐν τῷ «μὰ νεφέλας, μὰ παγίδας», αἱ δὴ νεφέλαι καθ' ὁμοιότητα τοῦ «νέφος ἀμφικαλύψω», ὃ ἐστὶν ἐπιθήσω, σκεπάσω, καταπετάσω, καλύπτειν ἂν ὄρνις λεχθεῖεν. Ἔστι δ' εἰπεῖν καὶ ὅτι καθὰ νέφος ἥλιον, οὔτω καὶ ἔρωσ τὸν ἐν τῷ Διὶ ἥλιον νοῦν ἀμφεκάλυψεν. (η. 298) Ὅτι πολλαχοῦ κεῖται καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τὸ «τόδ' 3.648 ἰκάνειν», ὅμοιον ὄν τῷ «τῆδε ἰκάνειν». καὶ ἔστι τοῦτο μὲν Ἀττικὸν κοινότερον, τὸ δὲ ἕτερον ποιητικώτερον. ἔλλειψιν δὲ ἔχει καὶ ἄμφω. τὸ μὲν γὰρ ποιητικὸν βούλεται εἰπεῖν ἐς τόδε τὸ δῶμα ἢ τὸ χωρίον ἰκάνειν, τὸ δὲ κοινὸν ἐν τῆδε τῇ ὁδῷ ἰκάνειν ἢ τῇ γῆ ἢ τοιοῦτόν τι. Χρήσις δὲ τοῦ ῥηθέντος ἐνταῦθα τὸ «Ἥρη, πῆ μεμαυῖα», ἢ τίπτε μεμαυῖα, «τόδ' ἰκάνεις;». (η. 299) Ὅτι ὁ ὀκνῶν πεζοπορεῖν εἶποι ἂν τὸ «ἵπποι δ' οὐ παρέασι τῶν κ' ἐπιβαίων». (η. 381-6) Ὅτι στίχοι ἐξ ἐνταῦθα κεῖνται ταυτόλογικῶς, ὡς Ὀμήρῳ σύνηθες, ἐκ τῶν ἡδη

ρήθέντων πρὸς τὸν Ὑπνον περὶ Ὀκεανοῦ καὶ Τηθύος ὀκτὼ στίχων, ὧν ἦν ἀρχὴ μὲν τὸ «εἶμι γὰρ ὀψομένη», τέλος δὲ τὸ «ἐπεὶ χόλος ἔμπεσε θυμῶ». παρειάθησαν δὲ δύο στίχοι ἐκείθεν ὡς μὴ ἀναγκαῖοι ἐνταῦθα παλιλλογηθῆναι. ἀντὶ δὲ τοῦ «εἶμι γάρ» κεῖται ὧδε τὸ ἔρχομαι, ἐπεὶ οὐκ ἦν ἐνταῦθα τόπος τῶ γ α ρ συνδέσμων. (η. 307) Ὅτι ὡς περ ἀκρώρεια ἢ ἀνωτάτω τοῦ ὄρους ἔξοχή, οὕτω πρυμνώρεια πολυπιδάκου Ἰδης τὸ πρυμνόν, ἦτοι τὸ κατωτάτω, αὐτῆς ἄκρον, οἵπερ εἰσὶν ἀκριβῶς πόδες ὄρους. Ὅρα δὲ ὡς πρὸ ὀλίγων μὲν πολυπίδαξ πολυπίδακος ἐκλίνετο, ἐνταῦθα δὲ τῆς τοιαύτης γενικῆς ἀναχθείσης εἰς εὐθειαν τὸ πολυπιδάκου Ἰδης προήνεκται. (η. 308) Ὅτι δέδοται τοῖς τοῦ μύθου ἵπποις καὶ διὰ θαλάσσης θέειν. Ἦρα γοῦν ψευδομένη καὶ νῦν ἀκολούθως οἷς προέθετο, φησὶν, ὡς οἱ αὐτῆς ἵπποι ἐν πρυμνωρεῖα Ἰδης ἐστάσιν, «οἷ με», φησὶν, «οἷσουσιν ἐπὶ τραφερῆν τε καὶ ὑγρὴν». εἴη δ' ἂν Ἦρας, ὃ ἐστὶν ἄερος, ὄχημα τὰ ἐκ πρυμνωρειῶν καὶ τοιούτων τινῶν ἀναθυμιώμενα διὰ τὴν περὶ αὐτὰ ὑγρότητα. Τραφερὴ δὲ ἢ κατὰ τὸ κοινὸν ἢ τρέφουσα, τὰ κατ' αὐτὴν δηλαδή, ὡς καὶ ἡ θάλασσα τὰ περὶ αὐτήν, ἢ καὶ ἄλλως παρὰ τὸ τρέφω, τὸ πήγνυμι, ἢ εὐπαγῆς καὶ στερρὰ καὶ διαστελλομένη οὕτω τῆς ὑγρᾶς. 3.649 (η. 309–11) Ὅτι ὁ δεδιῶς τινα καὶ μὴ ἔχων ἀσυντάκτως ὑποχωρῆσαι προσφυῶς ἂν εἶπη πρὸς ἐκεῖνον τὸ «νῦν δέ σευ εἵνεκα δεῦρο τόδ' ἰκάνω, μὴ πῶς μοι μετέπειτα χολώσεται, αἶ κε σιωπῇ οἴχωμαι». Καὶ ὄρα καὶ νῦν τὸ «τόδ' ἰκάνω», ἀντὶ τοῦ ἐνταῦθα, κατὰ τόδε δηλαδή τὸ χωρίον. (η. 313) Τὸ δὲ ἐφεξῆς τὸ «κεῖσε μὲν ἔστι καὶ ὕστερον ὀρμηθῆναι, νῦν δ' ἄγε», κώλυμά ἐστι μελετωμένης ὁδοῦ. (η. 315) Ὅτι τὸ ἔρος Αἰολικὸν διὰ συνεσταλμένου τοῦ ὄου ἐνταῦθα κεῖται παρὰ γε τῶ ποιητῆ, ἀφ' οὗ καὶ τὸν ἔρον κλίνομεν. (η. 314–6) Εἰπὼν γὰρ τῆ Ἦρα ὁ Ζεὺς, ὡς «ἄγ' ἐν φιλότῃ τραπεῖομεν εὐνηθέντε», ἐπάγει «οὐ γὰρ πῶ ποτε μ' ὧδε θεᾶς ἔρος οὐδὲ γυναικὸς θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσε». Καὶ ὄρα ὅπως ἔφρασε βίαν ἔρωτος, καὶ ὡς οὐ μόνον ἐπὶ βρώσεως ὁ ἔρος παρὰ τῶ ποιητῆ, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ἄλλης ὁμιλίας, οἱ μέντοι Ἀττικοὶ τὸ ἔρος ἐκτείνουσιν. οἱ δὲ μῦθοι καὶ θεὸν αὐτὸν ἀναπλάττονται, πτεροῖς αἰρόμενον καὶ τόξω βάλλοντα καὶ λαμπάδι φλέγοντα. [Ὁ δὲ κωμικός, φασίν, Ἄλεξις εὐθυβολώτερον ἐπιβαλὼν λέγει «καὶ μοι δοκοῦσιν ἀγνοεῖν οἱ ζωγράφοι τὸν Ἔρωτα, συντομώτερον δ' εἰπεῖν, ὅσοι τοῦ δαίμονος τούτου ποιοῦσιν εἰκόνας. ἔστι γὰρ οὔτε θῆλυς οὔτ' ἄρσην, πάλιν οὔτε θεὸς οὔτ' ἄνθρωπος, οὔτ' ἀβέλτερος οὔτ' αὔθις ἔμφρων, ἀλλὰ συνηνεγμένος πανταχόθεν ἐνὶ τύπῳ πόλλ' εἶδη φέρων. ἢ τόλμα μὲν γὰρ ἀνδρός, ἢ δειλία δὲ γυναικός, ἢ δ' ἄνοια μανίας, ὁ δὲ λόγος φρονουῦντος», καὶ τὰ ἐξῆς, ἃ δὴ καὶ τῆ Ἦρα ἐμφαντάζονται. τολμᾶ μὲν γὰρ ἀνδρικῶς, ὕστερον δὲ δειλιᾶ. καὶ λαλεῖ μὲν πιθανὰ τῶ Διὶ ἀνδρὶ, οὐ μὴν πρὸς νοῦν ὀρθόν, εἰ καὶ μὴ μαίνεται αὐτὴ κατ' ἐπιθυμίαν ἐπίσης τῶ Διὶ, ἔχουσα καὶ αὐτὴ εἰπεῖν, ὡς ἐρωτικὴ μὲν εἶμι, ὁμολογῶ, ἐρωτομανῆς δὲ οὐ. ὅτι δὲ ἡ ῥηθεῖσα κατὰ μανίαν ἄνοια πολλαχοῦ τῶ ἔρωτι ἐπακολουθεῖ, δηλοῖ ὁ ποιητῆς ἐν τῶ «δῖα ἐπεμήνατο Ἄντεια».] Τὸ δὲ «θεᾶς οὐδὲ γυναικός» οὐ κατὰ γένος θηλυκὸν ἀντιδιαρεῖ. δηλὸν γὰρ ὡς καὶ τῶ Διὶ τὰς ὑπ' αὐτῶ γινομένας ἐξ ἔρωτος γυναικικῶς συγκατακλίνει ὁ μῦθος. οὐκ οὐκ κατὰ θῆλυ γένος ἢ ἀντιδιαίρεσις αὐτῆ, ἀλλὰ κατὰ τὸ θεῖον καὶ ἀνθρώπινον εἶδος, ὡς ἑτεροειδῶν ὄντων τῆς τε μυθευομένης ἐν θεοῖς θεᾶς καὶ τῆς ἐν ἀνθρώποις γυναικός. (η. 316) Τὸ δὲ «θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι περιπροχυθεὶς ἐδάμασσε», περίφρασις ἐστὶ καὶ παράφρασις τοῦ «πυκινὰς φρένας ἀμφεκάλυψεν», ὡς περ καὶ τὸ «περιπροχυθεὶς» καθ' ὁμοιότητα ἐρρέθη τοῦ «ἀμφιχυθεὶς». Ἐνταῦθα δὲ διήγησιν ἐρωτικὴν ἐκθεῖς Ὀμηρὸς καὶ ἱστορίας 3.650 ὁμοίας ἐγκαταμίγνυσι, τῶ ἀκράτῳ μύθῳ μυθικὰ παραπλέκων σύντομα διηγήματα. ἐν οἷς ὁ Ζεὺς δεικνὺς ἑαυτὸν ἀξιέραστον παρατίθεται πολλοὺς ἔρωτας ἑαυτοῦ, τοὺς μὲν ὁμογενεῖς, τοὺς δὲ καὶ ἐπὶ θνηταῖς γυναιξί. Ταῦτα δὲ λέγει ὡς οἶα κλαπεῖς ἦδη τὸν νοῦν ὑπὸ τοῦ κεστοῦ καὶ διὰ τοῦτο ἐφ' οἷς οὐκ ἔδει σεμνυνόμενος ἀφελῶς καὶ ἀπλούστερον. διὸ καὶ τὸ τῶν ὀδόντων ἔρκος ἀνοίξας ἀφήσῃ φεύγειν ἐκείθεν λόγους

οὐκ εὐγενεῖς, ἔρωτα παθῶν ἄτοπον. Ἄνῆρ γὰρ φιλεῖν μὲν τὴν ἰδίαν ἄκοιτιν καὶ ἀγαπᾶν καὶ ὁμονοητικῶς ἔχειν πρὸς αὐτὴν ἢ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, λέγοιτο ἄν, ἐρᾶν δὲ οὐ. ἔρωσ γὰρ τῶν μὴ ἐν ἐξουσίᾳ μηδὲ ἐφ' ἡμῖν, ἐπιθυμίας ὦν ὑπερβολὴ ἐπὶ τῶν μὴ πάνυ παρ' ἡμῖν ὄντων. εἰ δὲ παρ' Ἡροδότῳ ἐρᾶν ὁ Κανδαύλης τῆς οἰκείας λέγεται γυναικός, ἀλλὰ κακὸν ἐκεῖνος ἔπαθεν ἐντεῦθεν τὸ ἱστορηθέν. οὐκ οὐδὲ ὁ Ζεὺς ἐνδοξόν τι πείσεται τῆς Ἥρας ἄρτι ἐρῶν ὡς ἐξ ὑπαρχῆς ποτε, ἀλλ' ἀποσφαλήσεται τοῦ οἰκείου σκοποῦ. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι καλλωπίζων τὸ ἐρωτικὸν τοῦτο χωρίον ὁ ποιητὴς εὐειδεῖ σχήματι τῷ τῆς ἄρσεως, ἤγουν τῷ τῆς ὀ-ὐ ἀρνήσεως ἀποφατικῶς, ἐννεάκις χρᾶται αὐτῷ, ποτὲ μὲν γοργότερον φράζων, ποτὲ δὲ καὶ ἄλλως. (η. 315–27) «Οὐ γὰρ πῶ ποτέ με», φησὶν, «ἔρος περιῆλθε» τοιοῦτος, «οὐδ' ὀπότ' ἠρασάμην Ἴξιονίης ἀλόχοιο οὐδ' ὅτε περ Δανάης», καὶ τὰ ἐξῆς, ἐπίτηδες ἐπιμείνας τοιοῦτῳ λαμπρῷ σχήματι, ὡσπερ καὶ τῇ λέξει τοῦ «ἔτεκε». καὶ γὰρ καὶ αὐτὸ πολλάκις ὁμοιοσημόνως φησὶν, οἶον «ἢ τέκε Πειρίθοον, ἢ τέκε Περσῆα, ἢ τέκε Μίνω». καὶ τούτοις μὲν οὕτως ἐπέμεινε. Τὸ δὲ «ἠρασάμην» ἄπαξ ὡς οἶον πτωχικῶς εἰπὼν ἀφήκεν ἐπτάκις ἐν τοῖς ἐξῆς νοηθῆναι αὐτὸ ἀπὸ κοινοῦ, ἐντραπεῖς τὸ τοῦ ἐρᾶν ὄνομα καὶ μὴ θελήσας ἐπιμεῖναι καὶ αὐτῷ, ὑπομνήσας δὲ μόνον αὐτοῦ πρὸς τῷ τέλει ἐν τῷ «ὡς σέο νῦν ἔραμαι, καὶ με γλυκὺς ἕμερος αἶρεϊ». Οὕτω καὶ ἐπιμένειν καιρίως οἶδεν ὁ ποιητὴς καὶ αὐθις 3.651 ἔλλιπῶς τοὺς λόγους προάγειν ἐν δέοντι. Πάνυ δὲ καὶ ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ τῇ συνήθει ποικιλία ὁ ποιητὴς ἐπλεόνασεν, ἐπικαλύπτων τὸ αἰσχρὸν τεχνικοῖς θεωρήμασιν. Ἡ δὲ ποικιλία τοιαύτη τις, ὡς ἐκ πολλῶν ὀλίγα εἶπεῖν. θεὰς μὲν ὀλίγας ὁ Ζεὺς μετρεῖ, Δήμητραν γὰρ καὶ Λητώ, θνητὰς δὲ πλείονας, καὶ οὐς μὲν ἐγέννησαν αἱ θεαί, οὐ λέγει, οὐς δὲ ἐγέννησαν αἱ θνηταί, ἀπαριθμεῖται σαφῶς, καὶ τὰς μὲν θνητὰς ἐρωμένας ἄνευ ἐπιθέτων προάγει δίχα τῆς Δανάης, αὐτὴν γὰρ μόνην καλλίσφυρον ὀνομάζει, τὰς δὲ μὴ θνητὰς ἐπιθέτοις κοσμεῖ, καλλιπλόκαμον μὲν ἄνασσαν εἰπὼν τὴν Δήμητραν, ἐρικυδέα δὲ τὴν Λητώ. οὕτω δὲ καὶ τοὺς ἐκ τῶν θνητῶν παῖδας σὺν ἐπιθέτοις προάγει δίχα τοῦ Μίνωος, ὡς τῷ ἀδελφῷ συλληφθέντος Ῥαδαμάνθυϊ. φησὶ γὰρ «Πειρίθοον θεόφιν μῆστῳρ' ἀτάλαντον», περὶ οὗ καὶ ἡ ἄλφα ῥαψωδία δηλοῖ, «Περσῆα πάντων ἀριδείκετον ἀνδρῶν», «Μίνω καὶ ἀντίθεον Ῥαδάμανθυν», «Ἡρακλῆα καρτερόφρονα», «Διόνυσον χάρμα βροτοῖσι», διὰ τὸ δοτῆρα τοῦ οἴνου γενέσθαι. Ἔτι κατ' ἀρχὰς μὲν τῶν τοιούτων διηγημάτων μίαν ἐκτίθεται μητέρα καὶ ἓνα παῖδα «οὐδ' ὀπότ' ἠρασάμην Ἴξιονίης ἀλόχοιο, ἢ τέκε Πειρίθοον, οὐδ' ὅτε περ Δανάης καλλισφύρου Ἄκρισιώνης, ἢ τέκε Περσῆα», εἶτα μίαν ἱστορεῖ δύο γεννήσασαν «οὐδ' ὅτε Φοίνικος κούρης τηλεκλειτοῖο, ἢ τέκε μοι τὸν Μίνωα» [καὶ ἀποκοπῆ Μίνω] καὶ τὸν Ῥαδάμανθυν, εἶτα μητέρας ὁμοῦ δύο ἐν ἐνὶ στίχῳ τίθησι, Σεμέλην τε καὶ Ἀλκμήνην, ὧν δύο παῖδες, Ἀλκμήνης μὲν Ἡρακλῆς, Διόνυσος δὲ Σεμέλης, εἶτα δύο ἄλλας, Δήμητραν καὶ Λητώ, ἐν στίχοις δυσίν. ἐξ ὧν, ὡς καὶ προεῖρηται, οὐ λέγει τίνες ἐγένοντο, ἵνα μὴ λυπήσῃ, φασί, τὴν Ἥραν ἐν καιρῷ τοιοῦτῳ, Ἀπόλλωνος τοῦ Λητοῖδου μνησθεῖς, ὃς Ἀχαιοῖς ἀντιφέρεται, οὐς ἡ Ἥρα φιλεῖ. ἔτι πασῶν ὧν εἶπε δύο μὲν τινὰς οὐ λέγει πρὸς ὄνομα. οὔτε γὰρ τὴν τοῦ Πειρίθου ὀνομάζει μητέρα, οὔτε τὴν τοῦ Μίνωος καὶ Ῥαδαμάνθυος, τὰς δὲ λοιπὰς ἐξ ὀνόματος καταλέγει. Προτίθησι δὲ τῶν ἀθανάτων τὰς θνητὰς γυναῖκας, ἵν' εὐτάκτως προερχόμενος εἰς τὴν Ἥραν ἐν τῷ «ὡς σέο νῦν ἔραμαι», ταῖς μὴ θνηταῖς συνάψῃ αὐτὴν, καὶ μὴ ὑποτάξῃ θνηταῖς γυναιξὶ τὴν ἀθάνατον, ἢ καὶ ἄλλως, ἀπὸ τῶν μικροτέρων ἐρωμένων ἐπὶ τὰς μείζους προῖων. Οἱ δὲ παλαιοὶ λέγουσιν, ὡς τοῦτο 3.652 ποιεῖ ἀπὸ τοῦ δριμυτέρου καὶ μείζονος ἀρξάμενος ἔρωτος, τοῦ τῶν θνητῶν δηλαδή, καὶ κατασκευάζουσι πιθανῶς ἐκεῖνοι τὸν λόγον ὡς αὐτοῖς βουλητόν. οἷς εἰς κατασκευὴν συμβάλλεται καὶ ἡ ἐνάργεια. πολλοὶ γὰρ ὑπαχθέντες ἔρωτι δουλίδας προτιμῶνται τῶν εὐγενῶν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι κατάλογόν τινα ἠρωΐδων ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ, ποιεῖ Ὀμηρος,

καὶ ταῖς περὶ αὐτῶν ἱστορίαις συντομώτατα ἐπιτρέχει, ὃ δὴ ὁ Λυκόφρων ἐκ τούτου ἐκέρδανε. ποιεῖ δὲ τὸ τοιοῦτον ἐπιτροχόν Ὅμηρος τὸν τε ἀκροατὴν πολυμαθῆ ποιῶν καὶ οὐδὲ πέρα τοῦ μετρίου τοῖς παρέργοις ἐμφιλοχωρῶν. Σημεῖωσαι δὲ καί, ὅτι τῶν παλαιῶν εἰπόντων ὡς ἡ ποιητικὴ ἕξις ἢ καὶ οὐσία συνέστηκεν ἐξ ἱστορίας καὶ διαθέσεως καὶ ἡδονῆς, καὶ ὡς τῆς ἱστορίας μὲν ἐστὶν ἡ ἀλήθεια, ὡς ἐν νεῶν Καταλόγῳ ποιεῖ Ὅμηρος, τῆς δὲ διαθέσεως ἐνέργεια, ὡς ὅταν μαχομένους εἰσάγη, μύθου δὲ ἡδονὴ καὶ ἔκπληξις, τὰ μὲν προσεχῶς πρὸ τοῦ χωρίου τούτου ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ ταύτῃ ἀκράτως ἦσαν μῦθοι, τὰ δὲ ἐφεξῆς μετὰ τὸν τοῦ Διὸς ὕπνον διάθεσιν δραστηρίου μάχης ἔχουσι, τὰ δὲ μεταξὺ ταῦτα ἱστορίαις καὶ μύθοις κέκραται. (η. 314) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «τραπέιομεν εὐνηθέντε» δύναται μὴ μόνον δηλοῦν τὸ τερφθῶμεν κοινότερον, ἀλλὰ καὶ ἄλλως φιλοσοφώτερον αὐτὸ δὴ τὸ τραπῶμεν, ὡς ἀπὸ τοῦ τρέπω, οἷα τῶν κατ' ἔρωτα παθῶν τρέπειν δυναμένων καὶ ἐξιστᾶν τῶν σπουδαιοτέρων ἐνεργειῶν. (η. 317) Τὸ δὲ «ἡρασάμην» ἀνάλογον μὲν, ἀτριβὲς δὲ τοῖς λογογραφεῖν ἐθέλουσι. Τὸ δὲ «Ἰξιονίης» κτητικὸν ὄν, μὴ γραφὲν δὲ διὰ τῆς ἑ-ι διφθόγγου, σημειῶδές ἐστι καὶ αὐτὸ διὰ τὴν τοῦ διχρόνου παράληξιν, καθὰ καὶ ὁ Αἰπύτιος τύμβος καὶ τὰ ἄλλα τὰ προσεσημειωμένα. ὦν τῆς γραφῆς αἴτιος ὁ ἐν τῷ ἡρωϊκῷ μέτρῳ ἀναγκαῖος δακτυλισμός. [Τῷ τοιούτῳ δὲ χαρακτῆρι, τουτέστι τῇ ἐκ τῆς ἑ-ι διφθόγγου ἀπελεύσει τοῦ ἑ, συντακτέον πρὸς ἄλλοις οὐκ ὀλίγοις καὶ τὸ σεῖω, σῖτος, εἰλῶ, ἴλιγγος, εἴρω, Ἴρις καὶ Ἴρος τὸ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ κύριον, ἔτι δὲ καὶ τὸ 3.653 σίλουρος καὶ τὰ συκάμινα, εἴπερ ἀληθῆς ὁ εἰπὼν· σίλουρον μὲν ἰχθὺν αὐτὸν Αἰγύπτιον γίνεσθαι παρὰ τὸ σεῖειν τὴν οὐρὰν συχνά, συκάμινα δὲ διὰ τὸ σύκων ἀμείνω εἶναι. τοῦ τοιοῦτου δὲ λόγου καὶ τὸ ἀλγινόεις ἐκ τοῦ ἀλγινός, καὶ τὸ Ἰκόνιον ἐκ τῆς εἰκόνης.] (η. 318) Ὅρα δὲ ὅτι τὸν τοῦ Ἰξίου Πειρίθοονοῦδεν ἐκώλυσε ἢ πατρόθεν κακία γενέσθαι μήστωρα θεοῖς ἀτάλαντον. Διόπερ ὁ μῦθος Διὸς αὐτὸν εἶπεν, ὀκνήσας εἰπεῖν Ἰξίου. ὃν πρῶτον φόνου τοῦ μεγάλου κακοῦ κατάρξαι φασί, καὶ Ἥρας δὲ πλάττουσιν αὐτὸν ἐρασθῆναι καὶ Νεφέλῃ συνελθεῖν, ἀφ' ἧς ὁ τῶν Κενταύρων σπορευὲς ἄθεσμος Κένταυρος, καὶ ἐν Αἴδου δὲ τροχῶ φασὶ προσδεθέντα κολάζεσθαι, περὶ ὧν καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη. (η. 319) Ὅτι δὲ πολλαχοῦ χαίρει Ὅμηρος καλλισφύρους λέγειν γυναῖκας, περιεργαζόμενος τοὺς καλοὺς πόδας, ὡς καὶ ἐν τῷ ἀργυρόπεζα, καὶ ἐν τῷ τανύσφυρος, ὃ ἐστὶ λεπτόσφυρος, ὀρθόσφυρος, δῆλόν ἐστι. Τοῦ δὲ Ἀκρισιῶνη τοιοῦτος ὁ κανὼν. Ἀπὸ τῶν εἰς ὄ-ς καθαρῶν κυρίων ὀνομάτων γίνονται θηλυκὰ πατρωνυμικὰ διὰ τοῦ ὠ-ν-η, οἷον ἐκ τοῦ Ἀκρίσιος Ἀκρισιῶνη, ἢ τοῦ Ἀκρισίου, ἀπὸ δὲ τῶν μὴ καθαρῶν διὰ τοῦ ἰ-ν-η, ὡς Ἀδραστίνη, ἢ τοῦ Ἀδράστου. (η. 3) Περὶ δὲ τοῦ Περσέως πλατεῖα ἱστορία κεῖται παρὰ Πινδάρῳ. νῦν δὲ τοσοῦτον ῥητέον, ὅτι σεμνότερον Ἡρακλέος τὸν Περσέα Ἡρόδοτος δεικνύων φησὶν, ὡς οὐκ ἔστιν ἐπωνυμία τῷ Περσεῖ οὐδεμία πατρὸς θνητοῦ, ὡσπερ τῷ Ἡρακλεῖ Ἀμφιτρύων, καὶ ὅτι τὸν τοιοῦτον Περσέα πλείω Ἡρακλέους ἀγαθὰ κατεργασάμενον οὐ τυχεῖν δόξης φασί, διότι Διόνυσον ἀνελὼν εἶς τινα λίμνην ἐνέβαλεν. οὗτος δὲ ὁ μῦθος οὐδὲν ἀπέοικε τοῦ κατὰ τὸν Λυκοῦργον, ὃς διώκων τὸν Διόνυσον ἠνάγκασε κατὰ θαλάσσης ἄλασθαι, [ὡς πού δεδήλωται πρὸ τούτων, ἔνθα καὶ εἰς οἶνον ἀλληγορεῖσθαι τὸν Διόνυσον ἐρρέθη, ἀφ' οὗ καὶ τὸ διονυσιάζειν συμποσιακὴ λέξις παρὰ Πλάτωνι, οἷον «πάντα τὸν βίον ἐδιονυσίαζεν», ἦγουν περὶ οἶνον ἠσχολεῖτο. Καὶ μνεῖα 3.654 δέ τις γέγονε τῶν περὶ ἐκεῖνον, αἱ Βασσάραι μὲν ἐλέγοντο καὶ Λυδαὶ καὶ Μακέται καὶ Μιμαλλόνες, δαιμόνιά τινα, τιθῆναι αὐτοῦ-εἰς ἀμπέλους δὲ ἀλληγορικῶς μετελαμβάνοντο-τάς τε τρίχας κατακεχυμένα καὶ ἄλλα τινὰ ποιοῦσαι φίλα τῷ οἴνῳ Διονύσω, κιττῶ, φασί, στεφανούμεναι καὶ ἀμπέλῳ, καὶ κατέχουσαι χερσὶν αἰ μὲν ἐγχειρίδια, αἰ δ' ὄφεις. τοῦτο δὲ πρὸς αἰνιγμα τοῦ καὶ θηριώδεις καὶ φονικοὺς εἶναι τοὺς μεθύοντας. Τοῦ δὲ κατ' οἶνον, ὡς εἴρηται, Διονύσου μέμνηται, φασί, καὶ Τίμων ἐν τῷ «βαρὺν βουπλήγα τομώτερον ἢ

Λυκόοργος, ὅς ῥα Διονύσου ἀριθμοπότας ἐπέκοπτεν». Εἰ δὲ Βασσάραι μὲν αἰ εἰρημέναι τοῦ Διονύσου τροφοὶ διὰ τὸ βάσιν ἐπ' ἀρᾶ ποιῆσθαι διὰ τὸ μανιῶδες, Λυδαὶ δὲ ἢ τοπικῶς, καθὰ καὶ Μακέται ὡς Μακεδονικαί, ἢ καὶ ἄλλως οἶα ὑπὸ μέθης ἔκλυτοι, Μιμαλλόνες δὲ κατὰ τὴν παρὰ Λυκόφρονι ἔννοιαν, ἄλλου ταῦτα λόγου.] Τὸ δὲ «ἀριδείκετον ἀνδρῶν», ὅτι διὰ τὴν ἄ-ρ-ι ἐπίτασιν ἔχει τὴν κατὰ γενικὴν σύνταξιν, καὶ ἐτέρωθι δηλοῦται. (η. 321) Φοῖνικος δὲ κούρη καὶ Κασιεπείας Εὐρώπη, ἧς καὶ Διὸς Μίνως καὶ Ῥαδάμανθος, οὕτω κληθεὶς αὐτός, ἐπεὶ, φασίν, ἡ μήτηρ ἐμάνη, τουτέστι πάνυ ἐρωτικῶς διετέθη περὶ ῥόδα, ἅπερ ὁ αὐτὴν ἀρπάσας ταῦρος προΐσχετο. καὶ μὲν ἕτεροι κρόκον ἐκεῖνον ἔφασαν τῶν μυκτῆρων προβάλλεσθαι. Περὶ δὲ τούτων, καὶ ὅτι ληστρικός τις ὁ Μίνως, εἰ καὶ ἕτεροι δίκαιον καὶ νομοθέτην αὐτὸν ἱστοροῦσιν, ὡς καὶ ὁ ποιητής, ἐν οἷς καὶ Διὸς ὀαριστὴν αὐτὸν λέγει, πολλοὶ τινες καὶ πολλαχοῦ καθιστοροῦσιν. ὡς περὶ Ἀλκμήνης, καὶ περὶ Σεμέλης δέ, ἦν καὶ εἰς ἄμπελόν τινες, ἧς ὁ οἶνος κατασειεὶ μέλη, ἐν τοῖς κατὰ τὴν Θεογονίαν ἀλληγοροῦσιν, ὡς καὶ τὸν Διόνυσον εἰς οἶνον τὸν ἠδύν. οὗ ἔνεκεν καὶ χαριδότης Διόνυσος, ἐξ Ὀμήρου γενομένης καὶ τῷ τοιοῦτῳ ἐπιθέτῳ ἀρχῆς, ὅς χάσμα 3.655 βροτοῖς ἐνταῦθα ἔφη τὸν Διόνυσον. τούτοις δὲ συλλαλεῖ καὶ τὸ γάνος ἀμπέλου ῥηθῆναι τὸν οἶνον. διαφορεῖται δὲ κἀνταῦθα τοῖς ἀντιγράφοις ἢ τοῦ Διονύσου προπαρρηγόουσα. (η. 324) Ὁ δὲ Ἡρακλῆς κατὰ τοὺς παλαιοὺς Ἀλκαῖος πρὶν ἐκαλεῖτο, Ἡρακλῆς δ' ὑπὸ τοῦ Πυθίου ἐξωνομάσθη, κατὰ τὸ «Ἡρακλέην δέ σε Φοῖβος ἐπώνυμον ἐξονομάζει. ἦρα γὰρ ἀνθρώποισι φέρων κλέος ἄφθιτον ἔξεις». Ἡ τοιαύτη δὲ ἐτυμολογία ψιλοῖ τὴν τοῦ Ἡρακλέους ἄρχουσαν, ὡς δοκεῖν Ἀττικῶς αὐτὴν δασύνεσθαι. Ἔτεροι δὲ φασιν, ὅτι Πορφυρίωνος βιαζομένου τὴν Ἡραν ὁ Ἀλκαῖος αὐτῆς προκαλεσαμένης ἐβοήθησε, καὶ ἡ τοιαύτη τῆς Ἡρας κλήσις ἐπέθετο τὴν τοῦ Ἡρακλέους φερωνυμίαν αὐτῷ, κρατερόφρονι ἀληθῶς ὄντι, ὡς αἱ ἱστορίαι δηλοῦσιν. Ὅτι δὲ ὁ δηλωθεὶς Ἡρακλῆς καὶ Ἡρακλείδης ἐκαλεῖτο, ὡς Ἀριστείδης, ἔτι δὲ καὶ Ἡρυλλος ἐν τοῖς Σατυρικοῖς, δηλοῦσιν οἱ κατὰ στοιχεῖον τὰ Ῥητορικὰ ἐκθέμενοι, παρ' οἷς δῆλον καὶ ὡς ὑποκεκόρισται ὁ Ἡρυλλος ἐκ τοῦ Ἡρακλῆς, ὡς ἐκ τοῦ Ἀριστοκλῆς ὁ Ἀρίστουλλος παρὰ τῷ Κωμικῷ, [καὶ ἐκ τοῦ Βαθυκλῆς ὁ Βάθυλλος.] (η. 326) Ἡ δὲ Δημήτηρ ὅτι εἰς γῆν ἀλληγορεῖται, ὡς οἶονεὶ γημήτηρ οὐσά τις, ὅθεν καὶ πιθανῶς ὁ Ζεὺς καὶ αὐτῆς ἐρᾶ, ὃν τρόπον καὶ Οὐρανὸς Γῆς καθ' ἕτερον μῦθον, καὶ ὅτι καλλιπλόκαμος λέγεται διὰ τὰς τῶν φυτῶν τροπικῶς λεγομένας κόμας, καὶ ὡς ἡ Λητὼ οὐ μόνον εἰς λήθην ἀλληγορεῖται, ἀλλὰ καὶ εἰς νύκτα τὴν τῷ ἄερι Διὶ προσήκουσαν, ὅτε μὴ φωτὶ καταλάμπεται, οὐκ ἂν εἴη τις τῶν περὶ λόγους ἀγνοῶν. διὸ καὶ ἐρικυδῆς αὕτη ὡς καὶ τῷ Διὶ τιμία καθ' Ὀμηρον ἀζομένῳ μὴ Λητοῖ [νυκτι] ἀποθύμια ἔρδοι. (η. 328) Τοῦ δὲ «ἔραμαι» κοινὸς ὁ ἐνεστώς. ἐρῶ γὰρ ἐράσω, ἵνα ἦ παθητικὸς παρακείμενος ἀναύξητος. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἄγαμαι. εἰπεῖν γὰρ ὡς προϋπάρχει αὐτῶν τὸ ἔρημι καὶ τὸ ἄγημι ὁμοίως τῷ ἴστημι ἀμάρτυρόν ἐστι. Τὸ δὲ «καὶ με γλυκὺς ἴμερος αἰρεῖ» περιφραστικὴ ἐρμηνεία ἐστὶ τοῦ ἔραμαι, οὗ χρήσις καὶ παρὰ τῇ Τραγωδίᾳ, οἷον «ἔραμαι κυσὶ θωύξαι». Ὁ δὲ γλυκὺς ἴμερος, 3.656 ὁποῖος ὁ τῶν συμβιούντων, πρὸς διαστολὴν τῶν μὴ τοιούτων ἡμέρων εἴρηται. Ὅτι πολλάκις τινὲς ἀγαθὰ συμβουλεύειν δοκοῦντες ὑπούλως, εἶτα λυποῦσιν ἐν τῷ τέλει, ἐὰν λαθεῖν ἐξισχύσωσιν. (η. 329–40) Ἡ Ἡρα γοῦν δολοφρονέουσα δοκεῖ μὲν αἰδημόνως λέγειν τῷ Διὶ νεμεσητὸν εἶναι, εἰ νῦν, φησίν, «ἐν φιλότῃ λιλαίεαι εὐνηθῆναι ἴδης ἐν κορυφῇσι, τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα», ἡγοῦν προφανῆ εἶσι. καὶ «πῶς ἂν ἔοι», φησίν, ἡγοῦν τί ἂν γένοιτο καὶ οἷον ἔσται τὸ τέλος, «εἴ τις νῶϊ θεῶν εὐδοντε ἀθρήσειε, θεοῖσι δὲ πᾶσι μετελθὼν πεφράδοι; οὐκ ἂν ἔγωγε τεὸν πρὸς δῶμα νεοίμην ἐξ εὐνῆς ἀνσταῖσα, νεμεσητὸν δέ κεν εἴη. ἀλλ' εἰ δὴ ῥ' ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῷ», τὸ ἐν φιλότῃ δηλαδὲ εὐνηθῆναι, ὃ νῦν ἡ Ἡρα σιωπᾶ, φειδομένη ὀλιγάκις λέγειν τὰ μὴ σεμνά, «ἔστιν τοι θάλαμος, τόν τοι φίλος υἱὸς ἔτευξεν, Ἡφαιστος,

πυκινὰς δὲ θύρας σταθμοῖσιν ἐπήρσεν», ὃ καὶ πρὸ ὀλίγων ἐγράφη. «ἔνθ' ἴομεν κείοντες», ὃ ἔστι κοιμηθησόμενοι, «ἐπεὶ νύ τοι εὐάδεν εὐνή», ὃ διασαφητικὸν ἔστι τοῦ «εἰ δὴ ἐθέλεις», καὶ τοῦ «καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῶ». Ἐν τούτοις δὲ καὶ ἐπιπλήττειν προσποιεῖται ἢ κακομήχανος, αἰνότατον εἰπούσα τὸν Δία καὶ ὡς ἀπηρυθριακότα μέμφεται ἐν τῷ «ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες», καὶ ἀκκίζεται. καὶ λαλεῖ μὲν ἀγαθὰ, πλὴν Ὀμηρικῆ μεθόδῳ μετὰ τέχνης λαλεῖ. θέλει γὰρ ἐν θαλάμῳ κατακλείσαι τὸν μυθικὸν Δία, ἔνθα δῆθεν κρύπεται τὰ προφαινόμενα, ὡς ἂν ἔχη πάντη λανθάνειν αὐτὸν τὰ Ἑλληνικά. ὁ δὲ οὐ πείθεται, συννοούμενος, φασίν, ὡς ἅπας τόπος τῆ κατὰ νόμον συνόδῳ θάλαμός ἐστιν, ἐν ἀθέσμῳ δὲ ὁμιλία τὸν Ἄρην οὐδ' ἠφαιστότευκτος ὢν ὁ θάλαμος ἔκρυσεν, ὡς ἐν Ὀδυσσεΐα μεμύθηται. Ἄλλὰ τοῦτο μὲν Διὸς νοῦς, ὡς εἰκός, ὁ δὲ ποιητὴς ἐπίτηδες περὶ τὴν Ἰδὴν αὐτὸν κοιμᾷ, ἵνα ἐγγύτερος ὢν ἐν τοῖς κάτω τάχιον ἀφυπνισθῆ τῆ ἐκ πολέμου βοῆ καὶ καταστροφή τὰ πρακτέα ὅποι χρή. (η. 337) Ὅρα δὲ ὅτι τὸ «εἰ λιλαίεαι εὐνηθῆναι» παραφράζων ὁ ποιητὴς τὸ μὲν εὐνηθῆναι σιγᾷ, ὡς προσεχῶς ἐρρέθη, τὸ δὲ λοιπὸν ἐρμηνεύων περιφραστικῶς ἔφη «εἰ τοι φίλον ἔπλετο θυμῶ». Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πρῶτα μὲν εἰπὼν τὸ «εἰ λιλαίεαι εὐνηθῆναι» εἶτα παραφράσας αὐτὸ ἐν τῷ «ἐπεὶ νύ τοι εὐάδεν εὐνή» μεταξὺ ἔλλειπτικῶς ἔθετο τὸ «ἀλλ' εἰ δὴ ἐθέλεις», τὸ εὐνηθῆναι δηλαδὴ ἢ τὴν εὐνήν, καὶ πάλιν ὁμοίως «καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῶ», τὸ εὐνηθῆναι δηλονότι ἢ ἢ εὐνή. οὕτω πολυδύναμος πανταχοῦ φράζειν ποικίλως ὁ ποιητὴς. (η. 333) Τὸ δὲ «ἔοι», ὃ ἔστιν ὑπάρχοι, τοῦ ἔον ἤρτηται δευτέρου ἀορίστου, ἐξ οὗ ἔών, ὁ ὑπάρχων. [Ὁ δὲ φόβος τοῦ «θεοῖς μετελθὼν πεφράδοι» ἀσφαλῶς ἔχει ἐκ τῶν 3.657 κατὰ τὴν Ὀδυσσειαν, ἔνθα γέλως ἄσβεστος ἐνῶρτο θεοῖς ἠθροισμένοις περὶ τὸν Ἄρην καὶ τὴν Ἀφροδίτην ὁμοῦ κειμένους.] (η. 337) Ἐν δὲ τῷ «εἰ δὴρ' ἐθέλεις» οὐκ ἦν ἀνάγκη παραπεσεῖν τὸν ῥ-α σύνδεσμον, εἰ μὴ φίλος ἦν αὐτὸς Ὀμήρῳ, καθὰ μυριαχοῦ φαίνεται. (η. 340) Τοῦ δὲ «εὐάδεν», ὃ ἔστιν ἤρσεν, ἡδὺ ἔδοξε, προηγείται τὸ ἦδω, ὅθεν ἦδε, καὶ διαλύσει ἔαδε, καὶ Αἰολικῆ ἐπενθέσει τοῦ ῥ-υ εὐάδε. [Διὸ καὶ φιλοῦται κατ' ἔθος Αἰολικόν.] (η. 332) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τῶν εἰρημένων τὸ «τὰ δὲ προπέφανται ἅπαντα» καὶ παροιμιακῶς ἐπὶ τῶν ἅπασιν δῆλων δύναται λέγεσθαι [καί, ὡς εἰπεῖν, ἐπὶ τῶν προφανῶν, ὢν ἢ παραγωγή ἐκ τοῦ προφαίνεσθαι.] (η. 335 ς.) Τὸ δὲ «οὐκ ἂν ἔγωγε πρὸς δῶμα νεοίμην, νεμεσητὸν δέ κεν εἶη» ἐρεῖ ἂν τις αἰδούμενος οἶκοι ἐπαναστρέψαι διὰ τι παρεμπεσόν. (η. 337) Ὁ δὲ ἐξακολουθῶν θελήματι ἄρξηται ἂν ἐκ τοῦ «ἀλλ' εἰ δὴ ἐθέλεις καὶ τοι φίλον ἔπλετο θυμῶ». (η. 341-3) Ὅτι δεξιῶς ἀπορήσας, ὡς ἐρρέθη, διὰ τῆς Ἡρας ὁ ποιητὴς εὐπλαστίας χάριν καὶ πιθανότητος, πῶς ἂν ἔοι τάδε γελοῖα ὄντα καὶ οὐδὲ σεμνά, λύει τὸ ἄπορον διὰ τοῦ Διός, εἰπόντος «Ἥρη, μήτε θεῶν τό γε δείδιθι μήτε τιν' ἀνδρῶν ὄψεσθαι τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος» καὶ ἐξῆς, ὡς αὐτίκα εἰρήσεται. (η. 342) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «θεῶν» εἶχε μὲν καὶ διὰ τοῦ ῥ-ο μικροῦ γραφῆναι ὡς ἐνικὴ αἰτιατική, συνετάγη δὲ ἄλλως κατὰ τὸ «ἀνδρῶν», ἵνα λέγη κατὰ κοινοῦ, «μήτε τινὰ θεῶν μήτε τιν' ἀνδρῶν». (η. 343-5) Ὅτι ἐν τῷ «τοῖόν τοι ἐγὼ νέφος», ὡς καὶ πρὸ βραχέων ἐγράφη, «ἀμφικαλύψω χρύσειον, οὐδ' ἂν νῶϊ», τουτέστιν ἡμᾶς, «διαδράκοι ἠελίος περ, οὗ τε καὶ ὀξύτατον πέλεται φάος εἰσοράασθαι» πυκνότητα πολλὴν ὁ Ζεὺς δηλοῖ νέφους, οὐπὲρ οὐδὲ ἥλιος δεισιν. Εἰ δέ τις ἐρεῖ τὸν μυθικὸν Ὑπνον καὶ διὰ τοῦ οὕτω πυκνοτάτου νέφους ἰδεῖν, οὐ δοκοῦντα λέγει. τὸ γὰρ πάθος μόνον τοῦ ὕπνου ἐγγίνεται τῷ Διί, τοῦ σωματοειδοῦς Ὑπνου ἰδόντος αὐτίκα πρῶτα τὸν Δία, πρὶν ἢ τὸ νέφος ἀμφικαλυφθῆναι. (η. 344) Χρύσεια δέ, φασίν οἱ παλαιοί, νέφη τὰ ἐν ὑψηλῷ ἀέρι, ἃ πυροειδῆς ὢν ὁ αἰθὴρ χρυσιζειν ποιεῖ. τοιαῦτα δὲ μάλιστα τὰ ἑαρινά. Φάος δὲ Ἡλίου νῦν ἔφη τὴν 3.658 ὡς ἐπὶ ὀξυδερκοῦς ὀφθαλμοῦ ὀπτικὴν ἀκτῖνα. (η. 346) Ὅτι ἐν τῷ «ἦ ῥα», τουτέστιν ἔφη δὴ, «καὶ ἀγκὰς ἔμαρπτε Κρόνου παῖς ἦν παράκοιτιν» ἐπίτηδες καὶ ἐτράχυνε τὴν φράσιν λέξεσιν, ἵνα μὴ διόλου τὸ ἡδὺ ὁ λόγος ἔχη καὶ λειῖον, καὶ συνέστειλεν, ἵνα μὴ

ἐμβραδύνη καὶ παραμείνη σώφροσιν ἀκοαῖς ἢ ἀκρόασις. Τὸ δὲ «ἀγκάς» οἱ μὲν ἐπίρρημα νοοῦσιν, ὡς τὸ ἐκάς καὶ ἀνδρακάς, διὸ καὶ συστέλλειν φασὶ τὴν λήγουσαν, οἱ δὲ αἰτιατικὴν νοοῦσι πληθυντικὴν τὰς ἀγκάς, ἧς τὸ ὀρθὸν αἰ ἀγκαί, ὅθεν πλεονασμῶ τῆς ᾠδῆς συλλαβῆς αἰ ἀγκάλοι. καὶ συστέλλεται, φασί, τὸ ᾠδῆς Δωριέων ἔθει. Ἐκεῖνοι γὰρ τὰς ἀπὸ τῶν εἰς ᾠδῆς εὐθειῶν πληθυντικὰς αἰτιατικὰς συστέλλουσιν, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Ἰστέον δὲ ὡς, ἐπεὶ εὐρίσκεται τὸ ἀγκάζεται ἀντὶ τοῦ περιλαμβάνει κατὰ τοὺς παλαιούς, ἀγκαλίζεται, ταῖς ἀγκάλαις ἄγει, καλὸν ἂν εἶη ἀπὸ τοῦ ἀγκάζω ἀγκάσω παράγειν τὸ ἀγκάς. (ἠ. 347-9) Ὅτι εἰπὼν Ὅμηρος «τοῖσι δέ», ἤγουν τῇ Ἑρᾷ καὶ τῷ Διί, «ὑπὸ χθῶν δῖα φύεν νεοθηλέα ποιήν», ἐπάγει ὡς ἐν ἐκφράσει τὰ κατὰ μέρος τῆς πόας «λωτὸν θ' ἐρσήεντα ἰδὲ κρόκον ἠδ' ὑακίνθον πυκνὸν καὶ μαλακόν, ὃς ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργε». Καὶ ὅρα τὴν ἔκφρασιν, χρήσιμον οὐδ' ἄν ποτε εἶς τινα παραπλοκὴν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τεραστίως λεχηποῖς νῦν αἰφνης ἐξ αὐτομάτου πέπλασται καὶ ὁ τῆς ῥηθείσης ὀρεινῆς κορυφῆς τόπος, εἶγε νεοθηλέα ποιήν φύει, ἔνθα λεξάσθην Ἑρᾷ καὶ Ζεῦς. [Οἶδαμεν γὰρ ὅτι καὶ ποταμὸς λεχηποῖς λέγεται, οὗ χρήσιμος ἢ ποιή, ὅπερ ἐστὶν ἡ βοτάνη, λέγεσθαι, τουτέστιν ἐγκοιμᾶσθαι, ὃ καὶ νῦν ἡ γῆ ποιεῖ κοιταζομένοις τῇ Ἑρᾷ καὶ τῷ Διί. (ἠ. 350 ς.) Ἐπάγει δὲ καί, ὡς «ἐπὶ δὲ νεφέλην ἔσαντο καλὴν χρυσεῖην, στιλπναὶ δ' ἀπέπιπτον ἕρσαι» χρυσεῖω νέφει πρέπουσαι. ἃ δὴ καθὰ καὶ τὸ «νέφος ἀμφικαλύψω χρύσειον», οὐ μόνον ἔπαινοι εὐαερίας εἰσίν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ χρυσεῖω ὀφύου λεχθήσεται ποτε, καὶ ἐπὶ εὐεργεσίας δὲ πλουτοποιοῦ, ὅθεν ὁ μῦθος ὀρμηθεὶς χρυσεῖν πλάττει νεφέλην ἐκ Διὸς τοῖς Ῥοδίοις πλοῦτον 3.659 ἐπιβρέξασαν ἐν ταῖς γοναῖς τῆς Ἀθηνᾶς. Γίνεται δὲ ὁ στιλπνὸς ἀπὸ τοῦ στίλπω, ὡς θάλπω θαλπνός, καὶ τέρπω τερπνός. [Ἐκ δὲ τοῦ στίλπω καὶ ὄνομα κύριον ὁ Στίλπων. ἄρρητον δὲ τὸ στίλπω, ῥητὸν δὲ ἀντ' αὐτοῦ τὸ στίλβω, ἐξ οὗ καὶ ἡ στιλβηδών. οὕτω διαφορεῖται καὶ τὸ καλύπτω. φαίνεται γὰρ καὶ καλύβω εἶναι, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ καλύβη πλὴν ὅσον τοῦ μὲν στίλπω κοινότερον τὸ στίλβω, τοῦ μέντοι καλύβω συνηθέστερον τὸ καλύπτω. αὐτὸ δὲ ὑπονοεῖται καὶ καλύσσω καλύξω λέγεσθαι, ἀφ' οὗ τὸ κάλυξ κάλυκος. ἔχει δὲ διαφορῆσιν ὁμοίαν καὶ τὸ βλάπτω, καθὰ παρεσημάνθη καὶ ἀλλαχοῦ. λέγεται γὰρ αὐτὸ καὶ βλάβω, ὡς τὸ «βλάβεται δὲ τε γούνατ' ἰόντι». Πολλὴ δὲ καὶ ἄλλη χρῆσις τοῦ βλάβεσθαι ποιητικὴ μᾶλλον, ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ κοινή. ἐβλάβη γὰρ φαμεν, καὶ βλαβεῖς βλαβέντος, οἷς συμφωνεῖ καὶ ἡ βλάβη.] Οὕτω δὲ ἀνθηρογραφῆσας, φασί, τὴν τοῦ Διὸς εὐνήν Ὅμηρος, ἵνα πρὸς τούτοις τὸν νοῦν ἔχων ὁ ἀκροατὴς μηδὲν τι τῶν περιέργων φαντάζεται, ῥόδον οὐκ εἶπεν, ἐπεὶ διὰ τὸ ἀκανθῶδες οὐκ εὐθετόν ἐστιν ὑπεστρώσθαι εἰς εὐνήν κατὰ τὰς εἰρημένας πόας. ἴσως δὲ οὐδὲ καιρὸς ἦν βλάστης ῥόδου. καὶ γὰρ οὐδὲ σύγχρονος ἢ τοῦ ῥόδου ἄνθη τῇ τοῦ κρόκου καὶ τοῦ ὑακίνθου ἐστί. (ἠ. 347) Τὸ δὲ «ὑπὸ χθῶν φύει ποιήν» δηλοῖ καθ' ὑπέρβασιν τὸ ὑπέφυε πόαν ὡς ὑπεστρώσθαι. τῇ δὲ πόα συννοητέον καὶ τὰ κατ' αὐτὴν ἄνθη, ὡς ἂν καθὰ ἡ νεφέλη στίλβει πρὸς κάλλος, οὕτω καὶ αὐτὴ ἔχη κολακεύειν τῇ εὐδομίᾳ ἐπέκεινα τοῦ εἶναι στρωμνὴ [καὶ πῶς ἀντισηκοῖ τὴν κοινήν ἠδονὴν πρὸς τὰ κατ' ἰδίαν τῆς Ἑρᾶς εὐώδη χρίσματα.] (ἠ. 348) Ἐρσήεντα δὲ λωτὸν λέγει πρὸς διαστολήν τοῦ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ λωτοῦ, ἐκεῖνος γὰρ οὐ τοιοῦτος, δεινῶδης ὢν. (ἠ. 349) Τὸ δὲ «πυκνὸν καὶ μαλακόν», ὃ καὶ τῷ λωτῷ καὶ τῷ κρόκῳ καὶ τῷ ὑακίνθῳ προσαρμόττει, ἀρετὴν δηλοῖ 3.660 τοιαύτης αὐτοσχεδίου στιβάδος, ἢν οὐ μόνον τὸ πυκνὸν οὐδὲ μόνον τὸ μαλακόν ἀλλ' ἄμφω ἀγαθὴν λέξασθαι ποιεῖ. Τὸ δὲ «ἀπὸ χθονὸς ὑψόσ' ἔεργεν», ἤγουν διεῖργεν εἰς ὕψος ἐκ γῆς τοὺς ἀνακειμένους, καὶ ἱκανῶς ὑψηλὴν εἶναι τὴν στιβάδα δηλοῖ. (ἠ. 350) Τὸ δὲ «νεφέλην ἔσαντο» περικεχύσθαι αὐτοῖς ἱματίου δίκην τὸ νέφος δηλοῖ. οὕτω γὰρ οὐκ ἂν τις διαδράκοι αὐτούς. Ἐν τούτοις δὲ προσφυῶς νεφεληγερέτην τὸν Δία Ὅμηρος προειπὼν ἐν τῷ «τὴν δὲ προσέφη νεφεληγερέτα Ζεῦς», ἐπήγαγεν εὐθὺς τὸ «νέφος ἀμφικαλύψω», εἶτα τὸ «ἐπὶ δὲ νεφέλην ἔσαντο». (ἠ. 351) Τὸ «στιλπναί» προσφυέστερον ἢ τὸ

[καλὰς καὶ] χρυσᾶς δρόσους εἶπειν, ὡς καὶ τὸ «ἀπέπιπτον» τοῦ κατέρρεον. [Εἶ δὲ τὸ καλὸν αἰεὶ συζυγεῖ τῷ χρυσῷ, καλῶς ἄρα καὶ ταῖς ἐξ ἡλιακῆς χρυσοφανεῖας χρυσεαῖς νεφέλαις διὰ τὸ κατ' αὐτὰς διαυγῆς καὶ διαφανῆς αὐτίκα προσεφύη καὶ τὸ φυσικὸν ἐπίθετον. ἅμα γὰρ χρυσεὰ νεφέλη καὶ αὐτίκα καὶ καλή. οὐκ ἂν δὲ τοιαῦται λεχθεῖεν καὶ αἱ σμικροφυεῖς δρόσοι.] Ἔρσαι δὲ Ἴωνικῶς ἀπὸ εὐθείας τῆς ἔέρση, πλεονάζει δὲ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἔ, ὡς δηλοῖ τὸ «ἔρσήεντα». Ἀπίων δὲ καὶ Ἡρόδωρος προπαροξύνουσι τὴν λέξιν ὡς ἀπὸ τῆς ἔερσα προπαροξυτόνου εὐθείας, οἱ καὶ τὸν Ἀσκαλωνίτην ἡλιθίως πάνυ φασὶ γράφειν παροξυτόνως ἔέρσαι ὡς Ἑλέναι. εἰ γὰρ καὶ εὗρηται, φασίν, ἐνικὸν ἔέρση, ἀλλ' ἀπὸ τοῦ ἔερσα γέγονεν, ὡς ἄελλα ἀέλλη. Ἰστέον δὲ ὅτι παραδόξως ἡ ἔρση δασύνεται ἀπὸ τοῦ ἄρδω ἄρσω γινομένη κατὰ τοὺς παλαιούς. δῆλον δὲ τὸ δασὺ τοῦ πνεύματος ἐκ τοῦ «λωτόν θ' ἔρσήεντα», ἀκολουθῶς δὲ καὶ τὸ ἔέρση δασύνεται. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἡ ἄν-α πρόθεσις κεῖται μετὰ δοτικῆς. (ἡ. 352 ς.) Φησὶ γὰρ «ὡς δ' ἄνδρα ἀτρέμας εὐδε πατὴρ ἀνὰ Γαργάρω ἄκρω», εἶτα ἐπάγει «ὑπνω καὶ φιλότῃ δαμείς, ἔχε δ' ἀγκὰς ἄκοιτιν», ὃ λειότερόν ἐστι τοῦ «ἀγκὰς ἔμαρπτε», δηλοῦν καὶ ὡς ταῦτόν εἶπειν μάρπτειν ἢ ἔχειν. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐν μὲν τῇ νῦ ῥαψωδίᾳ τὸ τρέψαι τὸν Δία πάλιν τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς εἰμαρμένης ἐδήλου ἀποστροφὴν τινα, ὡς μηκέτι πάνυ τι ἐφορώσης τὴν μάχην, ἀλλ' ἀνιεμένης. διὸ καὶ ἐνίκων σφῆ ἄρετῆ, τουτέστιν ἰδίᾳ ἀνδρία, Ἑλληνες, βοηθοῦντος καὶ Ποσειδῶνος, ἤγουν τῆς τῶν Ἀχαιοῶν φυγῆς ἕως καὶ εἰς θάλασσαν. ἐνταῦθα δὲ ὁ τοῦ αὐτοῦ Διὸς ὕπνος παντελῆ ἄνεσιν τοῦ ὑπὲρ τῶν Τρώων μοιριδίου δηλοῖ, καὶ διὰ τοῦτο ἐπὶ πλεον νικῶσιν Ἑλληνες διὰ τὸν αὐτὸν Ποσειδῶνα, οἷα περὶ τῶν ἐσχάτων ἐν ταῖς πρὸς τῇ θαλάσῃ ναυσὶ κινδυνεύοντες. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπισημανεῖται, ὅτι ὁ τοῦ Διὸς ὕπνος, ἤγουν ἡ τῆς κατ' 3.661 αὐτὸν εἰμαρμένης ἄνεσις καὶ οἷον ἀνάπτωσις, μᾶλλον ἀνῆκε τὸν Ποσειδῶνα ἀμύνειν Ἀχαιοῖς. (ἡ. 353) Ὅρα δὲ τὸ «ὑπνω δαμείς». ὡς γὰρ νύξ ἐδηλώθη δμητέρα, οὕτω καὶ ὕπνος οἶδε δαμάζειν, ὁμοίως δὲ καὶ φιλότῃς, ἣ ὁ τοιοῦτος ἔπεται. [Ἐὰν δὲ οὐ πάνυ σεμνὸν ἐνταῦθα τὸ «φιλότῃ», ὡς οὐδὲ τὸ «ἀγκὰς ἔμαρπτεν», ἀλλ' ὅμως οὐκ εἶχεν ἄλλως ὁ ποιητὴς φράσαι τὸν τόπον τοῦτον σεμνότερον, εἰ καὶ μυρία ἔκαμεν εὐσχημονῶν.] (ἡ. 357–9) Ὅτι ἐρεθιστικὸν εἰς ἐπικουρίαν τὸ τοῦ Ὑπνου πρὸς Ποσειδῶνα, ἤγουν τὸ «πρόφρων νῦν» τοῖς δεῖνα «ἐπάμυνε καὶ σφιν κῦδος ὄπαζε μίνυνθά περ, ὄφρ' ἔτι εὔδει» ὁ δεῖνα, ὅπερ ἐστὶν ἐφερμηνευτικὸν τοῦ μίνυνθα. δῆλον γὰρ, ὡς ἐπ' ὀλίγον ὁ Ζεὺς κοιμήσεται. ἔχει δὲ ὁ λόγος προαναφώνησιν, ὡς τοῦ Ποσειδῶνος ἄρτι ἐπ' ὀλίγον ἀμυνοῦντος τοῖς Ἀχαιοῖς. Ὅτι δὲ τὸ πρόφρων ἐπιρρηματικὴν ἔννοιαν ἔχει, δηλοῦται ἐν ἄλλοις εἰς πλάτος. (ἡ. 358–60) Ὅτι πάνυ γοργῶς ὡς ἐν ἀνακεφαλαιώσει ἐπιτεμῶν διὰ τοῦ μυθικοῦ Ὑπνου ὁ ποιητὴς τὰ εἰς πλάτος περὶ Ὑπνου καὶ Διὸς καὶ Ἡρας διεσκευασμένα φησὶν «εὔδει Ζεὺς, ἐπεὶ αὐτῷ ἐγὼ μαλακὸν περὶ κῶμα κάλυψα, Ἡρῆ δ' ἐν φιλότῃ παρήπαφεν εὐνηθῆναι». Λέγει δὲ κῶμα μὲν τὸ ἢ κοίμημα καὶ ἐν συγκοπῇ κοῖμα καὶ κῶμα, ὡς ἀγκώνη ἀγκοῖνη, ἢ τὸν ἐκ τοῦ ὕπνου κάρων, ἴνα ἢ ἐκ τοῦ κωμαίνω κῶμα, ὡς καὶ ἐκ τοῦ δειμαίνω δεῖμα. ἴσως δὲ καὶ ὡσπερ χῶ χῶμα, βρῶ βρῶμα, τρῶ τρῶμα, ζῶ ζῶμα, οὕτω καὶ κῶ, τὸ κεῖμαι, κῶμα. ἐκ δὲ τοῦ κῶ κατὰ ἑτέραν παραγωγὴν καὶ κώμη γίνεται, ὡς γνῶ γνώμη, τρῶ τρώμη, ἢ τρῶσις, βρῶ βρώμη, βρῶσις. Μαλακὸν δὲ τὸ μαλακοποιόν, ἀνιέται γὰρ τοῖς κοιμωμένοις τὸ συντεταμένον καὶ στερέμνιον. (ἡ. 361 ς.) Ὅτι δημοεγέρτη ἀνδρὶ ἐπιλεχθήσεται τὸ «ὃ μὲν ὥχετ' ἐπὶ κλυτὰ φύλα ἀνθρώπων», θερμῷ δὲ βοηθῶ τὸ «τὸν δ' ἔτι μᾶλλον ἀνῆκεν ἀμυνέμεναι». Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ σκωπτικοῦ ἀνθρώπου ῥηθεῖν ἂν τὸ πρῶτον. ὁ γὰρ μῶμος τῶν ἐνδόξων ἄπτεται, ὡς καὶ ὁ φθόνος ἐπὶ τὸν ἔχοντα ἔρπει. λέγοι δ' ἂν ἴσως κλυτὰ φύλα ἀνθρώπων ὡς πρὸς διαστολὴν τῶν τοῦ ἀλόγου ζώου εἰδῶν. (ἡ. 363) Προμάχου δὲ ἴδιον τὸ «αὐτίκα δ' ἐν πρώτοισι μέγα προθορῶν ἐκέλευσεν». (ἡ. 364–9) Ἐρεθιστικὸν δὲ κατὰ ἐχθροῦ θρασυνομένου κατὰ τινων δι'

ὄργην τοῦ αὐτοῖς ἀμύνοντος τὸ «καὶ δ' αὖτε μεθίεμεν», ἤγουν ἀμελοῦμεν καὶ ἀφίεμεν, τῷ δεῖνι «νίκην, ἵνα κῦδος ἄρηται. ἀλλ' ὃ μὲν οὕτω φησὶ καὶ εὐχεται», ὃ ἔστιν ἀυχεῖ, 3.662 καυχᾶται, «οὔνεκα ὃ δεῖνα μένει κεχολωμένος ἦτορ. κείνου δ' οὐ τι λήν ποθὴ ἔσσειται, εἴ κεν οἱ ἄλλοι ἡμεῖς ὀτρυνώμεθ' ἀμυνέμεν ἀλλήλοισι», Ποσειδῶν δὲ ταῦτά φησι καθ' Ἐκτορος θρασυνομένου διὰ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως μῆνιν. [(η. 364) Τὸ δὲ «νίκην» ἔχον ἐπαγόμενον τὸ «κῦδος ἄρηται» διδάσκει ὅτι καὶ νίκης τέλος ἢ τιμὴ ἔστιν. Ὅτι δὲ νίκη καὶ πόλεως ἔστιν ὄνομα, ἧς παράγωγον ἡ Νίκαια κατὰ τὸ φώκη Φώκαια, ἔγνωσται τοῖς περὶ λόγους, καὶ ὅτι πολλῶν παρωνυμουμένων τῇ νίκη παρώνυμος αὐτῇ ἔστι καὶ τις ἐταίρα περιώνυμος, Νίκιον, ἢ μετὰ ἄρθρου ἢ Νίκιον ἐλέγετο σχήματι ἀρχαίῳ κατὰ τὸ ἢ Χελιδόνιον καὶ ἢ Ἀηδόνιον καὶ τὰ τοιαῦτα.] (η. 367) Ὅρα δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὁ χόλος ἀντὶ μῆνιδος κεῖται ἐν τῷ «οὔνεκα Ἀχιλλεὺς μένει κεχολωμένος ἦτορ», ὃ καὶ τὴν μῆνιν ὑπεμφαίνει ἐκ τοῦ «μένει κεχολωμένος». ἀπὸ τοῦ μένειν γὰρ ἡ μῆνις, αὐτὴ δὲ οὐδὲν ἀλλ' ἢ μένων χόλος ἔστί. Καὶ ὅτι ὁ Ποσειδῶν μεμνημένος, ὡς εἶπέ ποτ' Ἀχιλλεὺς, ὅτι ποθὴ αὐτοῦ ἔσται τοῖς Ἀχαιοῖς, φησὶ τὸ «οὐ λήν ποθὴ ἐκείνου ἔσται» καὶ ἐξῆς. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο τοῖς Ἀχαιοῖς ἐρεθιστικὸν εἰς τὴν ὑπὲρ ἀλλήλων ἄμυναν. Καὶ σημείωσαι ὡς καὶ πάλιν εἰς νοῦν ἀνασκάλλει συνήθως τὸν Ἀχιλλεῖα οὐκ ἀπεχόμενος αὐτοῦ ὁ ποιητής. (η. 371–7) Ὅτι ὀτρύνας ὁ Ποσειδῶν, ὡς ἐρρέθη, τοὺς Ἀχαιοὺς, εἶτα καὶ στρατηγικῶς ὑποτίθεται ταῦτα «ἀσπίδας», φησὶν, «ὄσσαι ἄρισται ἐνὶ στρατῷ ἠδὲ μέγισται ἐσσάμενοι, κεφαλὰς δὲ παναίθησι κορύθεσσι κρύψαντες, χερσὶν τε τὰ μακρότατ' ἔγχε' ἐλόντες ἴομεν· αὐτὰρ ἐγὼν ἠγήσομαι. οὐδέ τί φημι Ἐκτορα μενέειν μάλα περ μεμαῶτα. ὃς δέ κ' ἀνὴρ μενέχαρμος, ἔχει δ' ὀλίγον σάκος ὦμω, χεῖροσι φωτὶ δότω, ὃ δ' ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω», ἵνα δηλαδὴ ἀσφαλέστερον ἔχοντες οἱ ἄριστοι προθύμως κινδυνεύοιεν. Καὶ οὕτω λαμπρὰν ὁ Ποσειδῶν ἀρτύει πρὸς ταῖς ναυσὶ μάχην, εἰ καὶ ἐπ' ὀλίγον, ὡς καὶ προανεφώνησεν Ὅμηρος ἐν τῷ «ὄφρ' ἔτι εὔδει Ζεὺς». Εἰ δ' ἐπισφαλὲς δοκεῖ τὸ ἐν ἀκμῇ τοιαύτης μάχης ὄπλα μετενδιδύσκεσθαι, ἀλλὰ νοητέον, φασὶν, ὡς εἰς ὀλίγους ἢ συμβουλή ἐνηργήθη, τοὺς παντελῶς δηλαδὴ ἀνακεχωρηκότας 3.663 καὶ ἰσταμένους ἀργούς. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν ὠμολόγησέ τις μαχόμενος χεῖρων ἐτέρου εἶναι, ὅπως μὴ ἀφαιρεθεῖ καὶ ἄκων τὴν τῶν ὄπλων ἀσφάλειαν. οἱ δὲ γε ἀφεστῶτες τῆς μάχης ῥᾶον ἂν ἀπεγυμνοῦντο διὰ τὸ πολὺ τοῦ κινδύνου, ἐπεὶ κατὰ τοὺς παλαιούς καὶ τῶν συμπλεόντων ἐν κινδύνῳ οἱ εὐψυχότεροι τοὺς ναύτας παρωσάμενοι αὐτόχειρες γίνονται τῶν τοῦ πλοίου σκευῶν καὶ οἱ ναῦται ἀνέχονται. διὸ καὶ οἱ λοιποὶ Ἕλληνες οἱ ἔτι μαχόμενοι, τὸ γινόμενον βλέποντες, γενναϊότερον ἂν ἐμάχοντο, φιλοτιμούμενοι ἐπὶ πλεόν, εἰδότες ὡς, ἐὰν καὶ αὐτοὶ ἀπόμαχοι γένωνται, ζῶντες ὑπὸ τῶν φυλετῶν σκυλευθήσονται. Σημείωσαι δὲ ὅτι καὶ νῦν διὰ τοῦ δῆθεν Ποσειδῶνος οἱ ἐκ τοῦ αἰγιαλοῦ ἀνελθόντες βασιλεῖς τὰ τοιαῦτα καὶ πείθουσι καὶ ποιοῦσι. (η. 379–82) Διὸ καὶ ὁ ποιητής αὐτὸ εὐθύς ἐπισημαινόμενός φησι «τοὺς δ' αὐτοὶ βασιλῆες ἐκόσμεον», οἷα καὶ κοσμήτορες, «οὐτάμενοί περ, Τυδείδης Ὀδυσσεὺς τε καὶ Ἀγαμέμνων, οἰχόμενοι δ' ἐπὶ πάντας ἀρήϊα τεύχε' ἄμειβον. ἐσθλὰ μὲν ἐσθλὸς ἔδυνε, χέρηα δὲ χεῖροσι δόσκε». Καὶ ὅρα τὸ τῆς φράσεως ταύτης καὶ σύντομον καὶ τέλειον. (η. 382) Τὸ δὲ «χεῖροσι δόσκε» δόσκον γράφουσιν οἱ ἀκριβέστεροι, τουτέστιν ἐδίδουν οἱ βασιλεῖς. ἄλλως γὰρ οὐκ ἦν τοῦτο γενέσθαι ὑπὸ τῶν τυχόντων ἐσθλῶν. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ἀναλογίαν εἶναι τοῦτο γεωμετρικὴν, τουτέστι τὴν κατὰ ποιότητα καὶ κατὰ ἀξίαν, τὸ τοῖς ἀρίστοις δηλαδὴ διδόναι τὰ πρέποντα. Ὁ δὲ στίχος οὗτος παρωδηθήσεται ποτε καὶ ἐπὶ τινων τοὺς μὲν ἀξίους εὐεργετούντων, τοῖς δὲ μικροῖς διδόντων τὰ πρέποντα. Ἐσθλὰ δὲ ὄπλα φησὶ τὰ τῇ κατασκευῇ βελτίονα καὶ οὐχ' ἀπλῶς τὰ ἐξ ὕλης τυχὸν τιμίας ἢ ἄλλως πολυτίμητα ἢ ἀξιοθέατα. Ὅρα δὲ τὴν τοῦ Ποσειδῶνος ἐν ἀρχῇ συμβουλήν συχνοῖς παρίσοις γλυκαινομένην ἐπίτηδες, τῷ «ἀσπίδας καὶ κεφαλὰς», τῷ «ἄρισται

ἡδὲ μέγιστα», τῷ «παναίθησι κορύθεσσι», τῷ «κρύψαντες καὶ ἐλόντες», ἐκφανέστατον δ' ἐν αὐτοῖς τὸ «χείροσι φωτὶ δότω» καὶ «ἐν ἀσπίδι μείζονι δύτω». καὶ πως τὰ τοιαῦτα καλὰ σχήματα συνεκλάμπει τοῖς ἐνταῦθα ἐσθλοῖς καὶ φαεινοῖς τεύχεσιν, ἅπερ ἀρήϊα ἔφη πρὸς διαστολὴν ἐτέρων τευχῶν ὁ ποιητής. οὐχ' ἀπλῶς δὲ ἀσπίδων ἀρίστων χρειαί νῦν, ἀλλὰ καὶ μεγίστων. χρῆ δὲ καὶ ἔγχη ἐλεῖν ἀκολούθως, οὐ μακρὰ οὕτως ἀπλῶς ἀλλὰ μακρότατα, ὅποια τὰ μετὰ βλήτρων δύο καὶ εἰκοσιπήχεα. χρήσιμα γὰρ ταῦτα μάλιστα 3.664 τειχομαχία καὶ ναυμαχία καὶ ὅλως τῆ σταδαία μάχη καὶ μὴ πολυάϊκι. (η. 372) Τὸ δὲ «ἐσάμενοι» ἐπὶ ἀσπίδων φανερώς καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ περιθέμενοι, ὁμοίως τῷ «νεφέλην ἔσσαντο». Τὸ δὲ «παναίθη κόρυς» βαρύνεται ἢ ὡς σύνθετον. ὡς γὰρ καλὸς πάγκαλος, κακὸς πάγκακος, οὕτως αἰθὸς πάναιθος, οὗ θηλυκὸν ἢ παναίθη, ὡς ἢ παγκάλῃ. ἢ καὶ ἄλλως κανόνι τοιοῦτῳ· τὰ εἰς ἡ λήγοντα θηλυκὰ δυσύλλαβα ὀξύνόμενα, μὴ γινόμενα ἐν τῇ συνθέσει κύρια, μετὰ προθέσεως μὲν φυλάσσει τὸν τόνον, οἷον ἐπιτομή, ἀνατομή, ἐπιτολή, ἀνατολή, ἐπιρροή–τὸ ἀναρρόη σημειωτέον βαρυνόμενον–, μετὰ δὲ ἄλλου τινὸς ἀνάγει τὴν τάσιν, ἰστοδόκη, καπνοδόκη, ὑδρορρόη, Καλλιρόη, οἰνοχόη, παναίθη κόρυς ἢ λαμπρά. οὕτως ὁ Εὐφράνωρ, οἱ πλείους δὲ ὀξύνουσι τὴν τοιαύτην λέξιν, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου δηλοῦται, φυλάσσουντες τὸν τοῦ ἀπλοῦ τόνον, οὗ χρήσις παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐν τῷ «αἰθὸς γεγένημαι». (η. 374) Τὸ δὲ «αὐτὰρ ἐγὼν ἡγήσομαι» στρατηγοῦ ἀνδρείου ἐστίν. ἄλλως γὰρ λόγοις μόνους ἐρεθίζει μὴ καὶ ἔργου ὡς τὰ πολλὰ κατάρχοντα εὐχερές τε καὶ οὐδὲ μέγα. (η. 376) Τὸ δὲ «μενέχαρμος» ὅμοιον μὲν τῷ μενεπτόλεμος καὶ μενεδήϊος, ἐναντίον δὲ πρὸς τὸ φύξηλις καὶ πρὸς τὸ δειλός. (η. 376) Τὸ δὲ «ὀλίγον σάκος» ἀντὶ τοῦ μικρὸν καὶ ἔμπαλιν ἔχον πρὸς τὴν μεγίστην ἀσπίδα. οὕτω καὶ ὁ Κύκλωψ ὀλίγον τὸν Ὀδυσσεῖα ἔφη κατασμικρύνων ἐκεῖνον. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι, ὡσπερ πρὸ ὀλίγων τὸ βεβλήατο γενικὴ λέξις ἦν ἐπὶ τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Ὀδυσσεῖως καὶ τοῦ Διομήδους, οὕτω καὶ ἐνταῦθα τὸ οὐτάμενοι. συμπεριελήφθη γὰρ τοῖς δυσὶν οὐταμένοις ὁ βεβλημένος Τυδείδης, οὗ τὸ ἀνάπαλιν ἐκεῖ γέγονεν. (η. 384–7) Ὅτι ἦρχε τοῖς Ἀχαιοῖς ὁ Ποσειδῶν «δεινὸν ἄορ τανύηκες ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ, εἴκελον ἀστεροπῆ· τῷ δ' οὐ θέμις ἐστὶ μιγῆναι ἐν δαΐ λευγαλέῃ, ἀλλὰ δέος ἰσχάνει ἄνδρας». οἰκεῖος δὲ ὁ λόγος ἐπὶ παντὸς ξιφηφόρου ἀνδρείου. (η. 388–91) Λέγει δὲ καὶ ὅτι Τρῶας δ' ἐτέρωθεν ἐκόσμηι φαίδιμος Ἔκτωρ, πάνυ σεμνύνων αὐτόν, εἴπερ ἀντίπαλος τῷ Ποσειδῶνι τάττεται, αὐτὸς μὲν Τρῶεσσιν, ἐκεῖνος δὲ Ἀργείοις ἀρήγων, «οἱ δὲ τότε αἰνοτάτην», φησὶν, «ἔριδα πολέμοιο τάνυσαν», ἡγουν διὰ παντὸς τοῦ ναυστάθμου ἡγαγον. τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο καὶ προεῖρηται ἄλλως ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ κάλλιον. (η. 384) Ὅρα δὲ ὅτι τὸ ἄρχειν εἰς ταῦτόν δοκεῖ ἄγεσθαι τῷ κοσμεῖν, 3.665 ἐν οἷς φησιν, ὅτι ἐν Ἀχαιοῖς μὲν ἦρχε Ποσειδῶν, Τρῶας δ' ἐτέρωθεν ἐκόσμηι φαίδιμος Ἔκτωρ. εἰ μὴ ἄρα κοσμεῖν μὲν ἐστὶ τὸ τάττειν, ἄρχειν δὲ τὸ ἀπλῶς προηγῆσθαι παρατάξεως. διὸ οἱ βασιλεῖς μὲν ἐκόσμεον καὶ ὁ Ἔκτωρ ἐκόσμηι, Ποσειδῶν δὲ ἡγεῖται, ὡς πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη, ἔτι δὲ καὶ ἄρχει ὁ αὐτὸς τοῖς Ἀχαιοῖς. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐ μόνον ἔγχος πρὸ τούτων, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἄορ ἀστραπῆ διὰ τὸ λαμπρὸν εἰκάζεται. [Ἔτι καὶ τανύηκες τὸ τοιοῦτον ἄορ κατὰ τὸ πρὸ τούτων μακρὸν τὸ θρηϊκίον. πρέπει δὲ προσώπῳ μεγάλῳ μακρὸν ξίφος.] (η. 386) Τὸ δὲ «οὐ θέμις ἐστίν» ἀντὶ τοῦ οὐ δυνατόν. ὅθεν καὶ τὸ ἐθέμωσεν ἐν Ὀδυσσεΐα ἀντὶ τοῦ δυνατόν ἐποίησεν. Ὅτι δὲ καὶ θεμίσσειν ῥῆμά ἐστιν, ἐξ οὗ μάλιστα ἢ θέμις, καὶ ὅτι σύστοιχος ἢ θέμις καὶ ὁ θεσμός, ἤδη δὲ καὶ τὸ τέθμιον, ὃ ἐστὶ νόμιμον, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. (η. 387) Τὸ δὲ «μιγῆναι ἐν δαΐ», ὃ ἐστὶ ψαῦσαι ἢ πελάσαι κατὰ τὴν μάχην, πρὸς διαστολὴν εἴρηται τοῦ καθ' ἕτερον καιρὸν ποιῆσαι τοῦτο, οἷον ἐν γυμνασίᾳ ἢ πείρα τινί. Τὸ δὲ «ἰσχάνει» ἀντὶ τοῦ ἰσχει, ἔχει, καὶ δηλοῦται περὶ αὐτοῦ πολλαχοῦ. παράγωγον δὲ τούτου ἐν ἄλλοις τὸ ἰσχανᾶν, ὃ ἐστὶν ἐπιθυμητικῶς ἀντέχεσθαι. [(η. 389) Τὸ δὲ «ἔριδα πολέμοιο» πρὸς διαστολὴν ἑτεροίων ἐρίδων

διώρισται.] (η. 392) Ὅτι τερατῶδες τὸ «ἐκλύσθη δὲ θάλασσα ποτὶ κλισίας τε νέας τε Ἀργείων», οἷον ἐκλυδωνίσθη, ὡς οἷον συναγανακτοῦσα τῷ τῆς ὑγρᾶς οὐσίας ἐπιστάτῃ Ποσειδῶνι καὶ συναγωνιῶσα. Καὶ ὄρα, ὡς δι' αὐτῆς μὲν ἰόντος τοῦ Ποσειδῶνος ἄταλλε κήτεα καὶ ἡ θάλασσα γηθοσύνη διΐστατο, ὄντος δὲ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ μόνον κλύζεται. οὕτω καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα Κύκλωπος ἀφέντος λίθον ἐκλύσθη θάλασσα κατερχομένης ὑπὸ πέτρης, ἤγουν κλύδωνά τινα ἔπαθε διὰ τὸ τῆς πέτρας μέγεθος. (η. 394) Ὅτι ξυνελθεῖν εἰπὼν Τρῶας καὶ Ἀργείους μεγάλῳ ἀλαλητῷ, τουτέστι φωνῇ, ὡς κατωτέρω φησί, θέλει μὲν παραβολῇ πρὸς τὸν τοιοῦτον μέγαν ἀλαλητὸν χρῆσασθαι, ἀφείδ' οὗτο καινοτάταις τρισὶν 3.666 ἐνταῦθα χρᾶται οὐ παραβολικαῖς ὁμοιότησιν ὁμοῦ κειμέναις, ἀλλ' ὑπερβολικαῖς ὁμοιοτήτων ἀυξήσεσι, τῇ ἀπὸ θαλάσσης, τῇ ἀπὸ πυρός, καὶ τῇ ἐξ ἀνέμου, τριῶν τούτων ἐν ἀνθρώποις ἰσχυροτάτων. (η. 394–401) Καὶ φησιν ἐκάστην ὑπερβολὴν δυοῖς στίχοις ἐμπεριγράφων οὕτως «οὔτε θαλάσσης κῦμα τόσον βοᾶ ποτὶ χέρσον ποντόθεν ὀρνύμενον πνοιῇ Βορέῳ ἀλεγεινῇ, οὔτε πυρὸς τόσος γε ποτὶ βρόμος αἰθομένοιο οὔρεος ἐν βήσσης, ὅτε τ' ὤρετο καιέμεν ὕλην, οὔτ' ἄνεμος τόσος γε ποτὶ δρυσὶν ὑψικόμοισιν ἠπύει, ὅς τε μάλιστα μέγα βρέμεται χαλεπαίνων, ὄσση», ἢ τόσση, «ἄρα Τρῶων καὶ Ἀχαιῶν ἔπλετο φωνή, δεινὸν αὐσάντων, ὅτ' ἐπ' ἀλλήλοισιν», ἤγουν κατ' ἀλλήλων, «ὄρουσαν». Ἰστέον δὲ ὡς ἐνταῦθα φασιν οἱ παλαιοὶ ἐπαινοῦντες τὰ ῥηθέντα, ὅτι κῦμά τε πελάγιον περιρρησόμενον ἀποκρότῳ τόπῳ πάνυ μέγα βοᾶ πρὸς χέρσον ἀντίτυπον, καὶ βρόμος δὲ πυρὸς οὐ κατοικιδίου οὐδ' ἐν ἀκρωρεΐα ὕλης ψιλῇ, ἀλλ' ἐν βήσσαις ὄρουσ' ὄλου ἐμπιπραμένου μεγιστόν τι καὶ αὐτὸς βρέμει, καὶ ἄνεμος δὲ βαρύτατόν τι ἠχεῖ, ὅτε οὐ διὰ μαλακοῦ θέει ἀέρος ἀνεμποδίστως οὐδὲ τῶν ταπεινῶν ὑπερφέρεται, ἀφ' ὧν οὐδὲ πολὺς ὁ ἦχος γίνεται, ἀντιτυποῖ δὲ δρυσὶν ὑψικόμοις ἀντιτετειχισμέναις οἷον αὐτῷ, ὅτε καὶ μάλιστα μέγα βρέμεται, οὐχ' ἀπλῶς πνέων ἀλλὰ χαλεπαίνων. ἐχρήσατο μὲν οὖν Ὅμηρος ἀλλαχοῦ σποράδην καθ' ὁμοιότητα καταφατικῶς ταῖς ἀπὸ τούτων συνήθως τῶν τριῶν παραβολαῖς, οἷον ὅτε εἶπεν, ὡς «βέβρυχε μέγα κῦμα ποτὶ ῥόον», καὶ «ὡς δ' ἀναμαιμάει θεσπιδαῆς πῦρ», καὶ «ὡς δ' Εὐρὸς τε Νότος τε ἐριδαίνετον». ἐνταῦθα δὲ οὐκ αὐτόχρημα, ὡς ἐρρέθη, παραβολαῖς χρᾶται, ἀλλ' ὑπερβολαῖς κατὰ τοὺς παλαιούς, οἷα μὴ ἔχων πρὸς θάλασσαν ἢ πρὸς πῦρ ἢ πρὸς ἄνεμον εἰκάσαι τὸ τοῦ πολεμικοῦ ἤχου μέγεθος, καὶ οὐκέτι κατὰ θέσιν παραβολικὴν, ἀλλὰ κατὰ ἄρσιν λαλεῖ ἐξ ἀφαιρέσεως, καινότερον, ὡς ἔφαμεν, τὸν λόγον μεταχειριζόμενος καὶ ἐξ ἀνομοίων καὶ ἀσυγκρίτων λαμβάνων τὴν τοῦ πράγματος ὁμοιότητα, μᾶλλον μὲν οὖν καὶ ἐμφαίνων τὴν ὁμοιότητα καὶ ὑπεραναβαίνων αὐτὴν διὰ τῆς ἀποφάσεως ἐν τῷ εἰπεῖν, ὡς οὔτε θάλασσα τόσον βοᾶ, οὔτε πυρὸς τόσος βρόμος, οὔτ' ἄνεμος τόσον ἠπύει, ὅσον ἐφώνουν ἐκάτερος ὁ στρατός. καὶ ἐρωτήσοι μὲν ἂν τις τὸν ποιητὴν, πόση τις ἦν τότε βοή, ὃ δὲ φαίη ἂν ὄσσην οὐκ ἔχω εἰπεῖν. τοῦτο μόνον λέγω ὡς οἷαν οὐδ' ἂν τὰ παρ' ἡμῖν ἰσχυρότατα δύναιντο ἀποτελεῖν. Καὶ οὕτω μεγεθύνει τὸ πρᾶγμα τῇ ἀορίστῳ καὶ δυσσευρέτῳ τῶν ἀρρήτων παραβολῶν ὁμοιότητι. εἰ δὲ τις βούλοιο ῥηθῆναι καὶ ποσότητα βοῆς ἐν τινι καταφάσει, μετασηματίσας τὴν εἴτε παραβολικὴν εἴτε ὑπερβολικὴν ἀπόφασιν ἐρεῖ, ὅτι φωνὴ Τρῶων ἦν καὶ Ἀχαιῶν ὑπὲρ κύματος βοήν, ὑπὲρ ἤχον ἀνέμου, ὑπὲρ βρόμον πυρός. 3.667 Ἰστέον δὲ ὅτι αἱ ῥηθεῖσαι αὐξητικαὶ παραβολαί, αἱ τὴν μὲν ἰσότητα ἢ ὁμοιότητα ὑπερβαίνουσαι, δηλοῦσαι δὲ πραγμάτων ὑπερβολὴν, ἐκ τοιαύτης μεθόδου γίνονται. ὅτε μὲν ὁμοιότης ἐστὶ τοῦ προκειμένου πράγματος μετὰ τῆς παραβολῆς, τότε καταφατικῶς ἡ παραβολὴ σχηματίζεται, λεγόντων ἡμῶν ὅτι, ὡσπερ ἐκεῖνό τι γίνεσθαι εἴωθεν, οὕτω καὶ τοῦτο γίνεται, οἷον, ὡσπερ σὺς θυμωθεὶς πῦρ δέδορκεν, οὕτως ἀπαραλλάκτως καὶ ὁ δεῖνα ὅτε θυμοῦται. ἡνίκα δὲ τὸ ὑποκείμενον μεῖζον δείκνυται τοῦ παραβολικοῦ πράγματος, τότε ἀποφατικῶς τὴν παραβολὴν σχηματίζομεν, λέγοντες ὡς οὐχ' οὕτως ἐκεῖνό τι πέφυκε γίνεσθαι, ὡσπερ

τοῦτο γίνεται, οἶον· οὐχ' οὕτως ὕπνος ἐκλύει τὰ μέλη, ὡς ὁ οἶνος αὐτὰ παρήσι. Τοιαῦτα τὰ ῥηθέντα Ὀμηρικά· οὐχ' οὕτω θάλασσα ἢ πῦρ ἢ ἄνεμος ἠχεῖ, ὡς ὁ νῦν μέγας πόλεμος, εἰ καὶ ἐν ἄλλῳ καιρῷ κατὰ κῦμα καὶ πῦρ καὶ ἀνέμους ἐριδαίνοντας εἶχεν ἢ μάχη τὰ εἰς ἦχον. Εἰσὶ δὲ τοιαῦται παραβολαὶ καὶ παρὰ τῷ γλυκυτάτῳ Ὀππιανῷ, ἔχει δὲ τί που ὁμοιον καὶ ἡ Ὀδύσσεια. σχηματίζει δὲ καὶ ὁ Περιηγητὴς Διονύσιος οὕτω σύγκρισιν ἑορταστικὴν, ἔνθα λέγει ὡς οὐχ' οὕτως οἱ δεῖνα πανηγυρίζουσιν, ὡς τὸ δεῖνα ἔθνος. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι δυνάμενος εἰπεῖν ὡς οὔτε θάλασσα οὔτε πῦρ οὔτε ἄνεμος, μόνον τὸν ἄνεμον κατ' εὐθεῖαν ἔφρασε, τὰ δὲ λοιπὰ δύο κατὰ πλαγίας περιέφρασε. πλὴν ἐστὶ καὶ ἐν αὐτοῖς ποικιλία τις. ἐν μὲν γὰρ τῷ «οὔτε θαλάσσης κῦμα» μέρος τοῦ ὅλου τὸ κῦμα, ἐν δὲ τῷ «οὔτε πυρὸς βρόμος» συμβεβηκὸς τῷ πυρὶ ὁ βρόμος. εὐειδὴς δὲ ἐπιμονὴ διὰ τὸ ἀποφατικὸν τὸ οὔτε θάλασσα οὔτε πῦρ οὔτε ἄνεμος. Ὅρα δὲ καὶ ἐπίχυσιν ἰσοδυνάμων λεξέων ἐν τῷ βοᾷ καὶ ἠπύει καὶ αὐσάντων. ταῦτὸν γὰρ βοᾶν καὶ ἠπύειν καὶ αὐεῖν, ὡσαύτως καὶ τὸ φωνεῖν, ὡς «δῆλον ἐκ τοῦ «ὄσση ἔπλετο φωνή», ἤδη δὲ καὶ τὸ λαλεῖν, ὡς ὑπεμφαίνει ὁ μέγας ἀλαλητός, ἴσως δὲ καὶ τὸ βρέμειν, ὃ καὶ βρέμεσθαι λέγεται, ὡς δῆλόν ἐστιν ἐκ τοῦ «μέγα βρέμεται». (η. 399) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ ἀνέμου τὸ βρέμειν, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ πυρὸς αἰθομένου. διὸ καὶ ὁ βρόμος ἀρμόττει αὐτῷ, ἔνθα καὶ ἀκριβῶς πρόσκειται τὸ «αἰθομένοιο». οὐ γὰρ ἀπλῶς πᾶν πῦρ βρέμει, οὐδὲ τὸ ἀπλῶς αἰθόμενον, ἀλλὰ τὸ καὶ πολλῇ ὕλῃ ἐμπεσόν. ἄνθρακες γὰρ καὶ φῶτα μικρὰ καὶ σπινθῆρες καὶ ὅσα τοιαῦτα ποῖον ἂν βρόμον ἀπηχίσωσιν; (η. 394) Ἐν τούτοις δὲ θαλάσσης μὲν κῦμα ἐρρέθη πρὸς διαστολήν. κυμαίνονται γὰρ καὶ λίμναι καὶ ποταμοί, ἀλλ' οὐχ' οὕτω. Τὸ δὲ «ποτὶ χέρσον» ἀκριβῶς πρόσκειται, ὡς ἐκεῖ μάλιστα τῶν κυμάτων ἀντιπαιόμενων καὶ οὕτω πάνυ βοώντων. (η. 395) Τὸ δὲ «ποντόθεν» ἀκρίβειαν ἔχει καὶ αὐτό. χρῆ γὰρ πόρρωθεν καταπνεῖσθαι τὴν θάλασσαν, καὶ 3.668 οὐδὲ ἀπλῶς ἀνέμῳ ἠρεμαίῳ, ἀλλὰ ἀλεγεινῷ, εἰ μέλλει βυσσόθεν ὀρнуμένης αὐτῆς δεινὰ βοᾶν πρὸς τῇ χέρσῳ τὸ κῦμα. (η. 394) Τὸ δὲ «βοᾷ» διὰ πλείονα καὶ νῦν ἤχου ἔμφασιν ἐν δυσὶν ἄλφα κεῖται. (η. 395) Τὸν δὲ Βορέαν κατὰ τὸ παρατυχὸν παρέλαβε, καὶ ἄλλοις γὰρ ἀνέμοις κυμαινομένη θάλασσα πάνυ βοᾷ. Τὸ δὲ «Βορέω» Ἴωνικόν ἐστι, συγκοπὴν ἐκ τοῦ Βορέω, καθὰ καὶ τὸ Ἑρμείω ἐκ τοῦ Ἑρμείω, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 396) Ἐν δὲ τῷ «πυρὸς ποτὶ βρόμος» οὐ δοκεῖ πρὸς σύνταξιν οἰκειοῦσθαι ἢ πρόθεσις, ἀλλὰ περιττῶς κεῖσθαι πρὸς μέτρου τελείωσιν. (η. 397) Τὸ δὲ «ῶρετο καίειν ὕλην» συγγενές ἐστὶ τῷ ὀρнуμένῳ κύματι, ἐπεὶ καὶ ἐκ τοῦ ὄρω γίνεται τὸ ὀρнуμι. (η. 398) Τὸ δὲ «δρυσὶν ὑψικόμοισιν» Ἀγαθοκλῆς, ὡς οἱ παλαιοὶ φασί, δρυσὶν ἰξοφόροισι γράφει. αἱ μὲν γὰρ ἄκαρποι, φησί, καὶ πλατύφυλλοι ἐρίφλοιοι καλοῦνται παρὰ Περγαμηνοῖς, αἱ δὲ λεπτόφυλλοι καὶ καρποφόροι ἡμερίδες, ὡς καὶ ὁ ποιητὴς ἐν Ὀδυσσεΐα «ἡμερὶς ἠβώωσα». καὶ τοὺς ἐπὶ τούτων εὐανθοῦντας βότρυς σταφυλὰς καλοῦσιν, ἐξ ὧν καὶ ὁ ἰξὸς γίνεται. ἡ γὰρ ἄκαρπος δρῦς, φησί, κηκιδοφόρος ἐστίν. Ὅτι δὲ δρῦες τινὲς ἡμερίδες εἰσέτι καὶ νῦν λέγονται, οἱ περὶ Θράκην οἶδασιν. [Ἀλλὰ ταῦτα μὲν περὶ χερσαίων δρυῶν, τὰς δὲ θαλασσίας ὁ Μεγαλοπολίτης ἱστορεῖ Πολύβιος, λέγων, ὡς καὶ Ἀθηναῖος παρασημειοῦται, περὶ που τὴν δυτικὴν Ἰβηρίαν δρῦς εἶναι κατὰ βάθους, ὧν τὸν καρπὸν σιτουμένους τοὺς θύννους πιαίνεσθαι. διὸ οὐκ ἂν, φησὶν, ἀμάρτη τις 3.669 λέγων ὅς θαλαττίους εἶναι τοὺς θύννους, ἀξιομένους ἀπὸ τῶν ῥηθέντων βαλάνων. Ὁ δὲ ῥηθεὶς Ἀθηναῖος θυννολογῶν ἀπὸ τοῦ θύειν τε, τὸ ὄρμαῖν, ἐτυμολογεῖ τὸν Αἰολικῶς τὸ ἄνυ διπλάζοντα θύννον, ἐπεὶ κατὰ τὴν ἐπιτολήν τοῦ κυνὸς ὀρμητικὸς ἐστὶ διὰ τὸ οἰσθηλατεῖσθαι, καὶ τὴν πηλαμύδα θυννίδα καλεῖ, λέγων καὶ ὅτι μείζων γινομένη λέγεται θύννος, ἔτι δὲ μείζων ἀποβάσα ὄρκυνος, εἰς ὑπερβολὴν δ' αὐξηθεῖσα κῆτος γίνεται, ὡς δηλοῖ καὶ ὁ γράψας τὸ θύννος ἀλισκόμενος σπουδῇ μέγας, ὃν καλέουσιν ὄρκυνον, ἄλλοι δ' αὖ κῆτος, τούτου δὲ θεοῖς χρῆ ὀψωνεῖν. λέγεται δὲ, φησὶ, καὶ ὡς ὁ θύννος τῷ σκαιῷ

ὄφθαλμῷ οὐ βλέπει. διὸ Αἰσχύλος φησιν «ὄμμα παραβαλῶν θύννου δίκην», ὃ σημειωτέον εἰς τὰς παραβλῶπας Λιτάς. δηλοῖ γὰρ στραβάς, ὡς καὶ ἐκεῖ ἐρρέθη, αὐτὰς εἶναι, οἷα, ὡς νῦν ἐγράφη, ὄμματα παραβαλλούσας. ἀλλ' οἱ μὲν θύννοι οὗτοι ἐρρέτωσαν ἐς δρύαξ.] (η. 399) Ἦπύειν δὲ οὐ μόνον ἐπ' ἀνθρώπων, ὅθεν καὶ ἠπύτα κῆρυξ, ἀλλ' ἰδοῦ καὶ ἐπὶ ἀνέμου, ἀλλαχοῦ δὲ καὶ ἐπὶ πολέμου, ὡς ἔστι νοεῖν ἐκ τοῦ «βριήπυος Ἄρης». Βρέμεσθαι δέ, φασί, λέγει τὸν ἄνεμον ὁ ποιητὴς καὶ ταῦτα τῆς λέξεως κυρίως ἐπὶ πυρὸς λεγομένης, ἐπεὶ, φασί, καὶ αὐτὸς συγγενές τι ἔχει τῷ πυρὶ ἐκ παρατρίψεως καίων τὰ δένδρα. Γλυκύτερον δὲ τὸ «χαλεπαίνων ἄνεμος» ἤπερ τὸ «πνοιῆ ἀλεγεινῆ». [(η. 400) Τῷ δὲ ἀλαλητῷ ὄν, ὡς εἴρηται, φωνὴν ἠρμήνευσεν Ὅμηρος, καὶ ἡ ἀλαλή παρακεῖσθαι δοκεῖ, ὅπερ ἐστὶ στρατιωτικὸς ἀλαλαγμός, ὃν ἀλαλὰν λέγουσιν οἱ Δωριεῖς, βοὴν οὔσαν πρὸ μάχης. χρήσις δὲ αὐτῆς ἐν τῷ «κλυθ' Ἄλαλά, Πολέμου θύγατερ, ἐγγέων προοίμιον».] (η. 402-6) Ὅτι εἰπόντος Ὀμήρου, ὡς «Αἴαντος πρῶτος ἀκόντισε φαίδιμος Ἐκτωρ ἔγχει, ἐπεὶ τέτραπτο πρὸς ἰθύ οἱ, οὐδ' ἀφάμαρτε, τῇ ῥα», ἤγουν ἔνθα δὴ, «δύο τελαμῶνε περι στήθεσσι τετάσθην, ὃ μὲν σάκεος, ὃ δὲ φασιγάνου ἀργυροήλου. τῷ οἱ» ἤγουν οἱ αὐτῷ τῷ Αἴαντι, «ῥύσασθην», ὃ ἐστὶν ἐφύλαξαν καὶ περιεσώσαντο, «τέρενα χροά», ὑπονοοῦσί τινες ἄνευ 3.670 θώρακος μάχεσθαι τὸν ἥρωα. οὐ γὰρ ἄν, φασί, τοὺς τελαμῶνας μόνους εἶπε ῥύσασθαι τὸν Αἴαντα, εἰ καὶ θωρακοφόρος ἦν, ἀλλ' ἐμνήσθη ἄν καὶ τοῦ θώρακος. γέγονε δέ, φασίν, ἡ βολὴ κατὰ τὴν ἀριστερὰν κλεῖν, ὅπου οἱ τελαμῶνες συμπίπτοντες ἐπεπτύσσοντο. εἰ δὲ οἱ τελαμῶνες ἐρύσαντο, καθὰ ἐρρέθη, σημειῶσαι καὶ ἐκ τούτου ὅτι τρωτὸς ὄλον ἦν ὁ Αἴας τὸ σῶμα, καὶ οὐ μόνον τὰ περὶ μασχάλην κατὰ Αἰσχύλον καὶ ἄλλους. δηλὸν γὰρ ὡς, εἰ μὴ αὐτοὶ ἐρύσαντο, κατηκοντίσθη ἄν. διὸ καὶ μονομαχοῦντι αὐτῷ πρὸς Διομήδην ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ περιέδεισαν οἱ Ἀχαιοί, ὡς πολλαχοῦ δυναμένῳ πληγῆναι. ἡ δὲ ὑπόνοια τοῦ μὴ διόλου τρωτὸν αὐτὸν εἶναι ἦλθεν ἐκ τοῦ μηδέποτε παρ' Ὀμήρῳ τετρῶσθαι αὐτόν. Πολὺς δὲ πάντως ὁ Αἴας, εἰ μόνος ἄρτι τῶν Ἑλληνικῶν ἀριστέων ποιήσει, ἄπερ ὁ ποιητὴς ἐρεῖ προῶν «μεγάλα ἔργα», καὶ ταῦτα οὐδὲ ῥοπή δαιμονία τινὶ ἀλλ' ἐξ οἰκείας ἀρετῆς. Ἰστορήται δὲ καὶ πληῶ βάλλεσθαι αὐτὸν ὑπὸ Τρώων [ὡς οἷα προπηλακιζόμενον, καθὰ τις ἂν εἴποι τολμήσας,] εἴ πως οὕτω γοῦν βαρυνθεὶς πέση, ἀποσεισάμενον δὲ τὸν πληλὸν δύο ποιῆσαι κολωνούς. φασὶ δὲ καί, ὡς οὐκ ἐβοηθεῖτο ὑπ' Ἀθηναῖς ὅλως ὁ Αἴας διὰ τε τὸ ἀλαζονεύσασθαι κατ' αὐτῆς, ὡς δηλοῖ ὁ Σοφοκλῆς, καὶ διότι δὲ γλαῦκα τῆς οἰκείας ἀσπίδος ἐξέκοψεν, ἱερὰν οὔσαν τῇ Ἀθηνᾶ. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐ μόνον γλαυξ ἰέρωται Ἀθηνᾶ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀΐ ραψωδίᾳ ἐτέθη, ἀλλὰ καὶ τι εἶδος ἐρωδίου, καθὰ δηλοῖ καὶ ὁ ποιητὴς ἐν τῷ «τοῖσι δὲ δεξιὸν ἦκεν ἐρωδίων ἐγγὺς ὁδοῖο Παλλὰς Ἀθήνη», εἰ καὶ ἄλλως ἀφροδίσιον ὄρνειον ὁ ἐρωδίδος εἶναι δοκεῖ κατ' ἄλλο εἶδος ἐρωδίου. Διὸ οὐ μόνον ἀπὸ τοῦ ἔλος γίνεται ἐλοιδίδος, καὶ ἐκτάσει τοῦ ὄ εἰς ὦ καὶ τροπῆ τοῦ ἄ εἰς ῥ κατὰ τὸ θλῶ θλαύω καὶ θραύω ἐρωδίδος μετὰ προσγεγραμμένου τοῦ ἰ ὡς ἐν ἔλεσι διάγων, εἰ καὶ Κλαυδιανός, φασίν, ὁ φιλόσοφος ἀντιλέγει, ἐν οἷς καταλέγει τῆς ὀρθογραφίας, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοῦ ἔρωσ ἔρωτος ἐρωτίδης, καὶ ἀποβολῆ τοῦ ῥ ἐρωῖδης, καὶ συναιρέσει ἐρωδίδος, καὶ κατὰ ἀκολουθήσιν τὴν ἐπὶ ὀρνέων τοῦ αἰγυπιοῦ, χαραδριός, οὕτω 3.671 καὶ ἐρωδίδος κατὰ τόνον ὀξύν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἄλλος μὲν τις τελαμώνων ἐπιμνησθεὶς, οἱ τὸν Αἴαντα ἔσωσαν, ἴσως ἂν εὐθύς καὶ Τελαμωνιάδην προσέφη τὸν Αἴαντα, ὠραίσμόν τινα τῷ λόγῳ τεχνώμενος. ἡ καὶ ἄλλως πως ἂν τὸν ἥρωα Τελαμῶνα ἐκείνος προσεχῶς αὐτίκα παρέρριψε γοητεύων τῇ ἐξ ὁμωνυμίας παρηχήσει τὸν ἀκροατὴν, Ὀμήρῳ δὲ γελοιασμός δοκεῖ ὁ τοιοῦτος οὐκ ἀγαθὸς γάργαλος. διὸ καὶ τέως σιγήσας τὴν λέξιν μετὰ τέσσαρας αὐτὴν στίχους τίθησιν, εἰπὼν «τὸν μὲν ἀπίοντα μέγας Τελαμώνιος Αἴας βεβλήκει». (η. 404) Ὅρα δὲ ὡς οὐδὲ τὸ τοῦ Αἴαντος σάκος πόρπακα εἶχεν, ἀλλὰ τελαμώνος ἤρητο, ἴσως δὲ καὶ κανόνι μετήγετο. Κἄρες δέ, ὡς καὶ προερρέθη, τοὺς πόρπακας εὖρον, οἵπερ ἦσαν, ὡς

καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, προσθήματα ἐντὸς τῆς ἀσπίδος, δι' ὧν ἡ χεὶρ διείρετο. [Ἴδου δὲ φανερώς ἐν τόπῳ ἐνὶ καὶ σάκεος καὶ φασιγάνου τελαμῶνα εἶπεν, ἰμάντα τινὰ καὶ αὐτὸν ὄντα, ἐξ οὗ καὶ τελαμωνίζειν τὸ ἐλίσσειν τελαμῶνι, ὡς δηλοῖ ὁ ἱστορῆσας ὅτι, ὀπηνίκα Φίλιππος τὸν ὀφθαλμὸν ἐξεκόπη οἰστῶ βληθεὶς ἐν πολέμῳ ὑπὸ Ἀστέρος, συμπροῆλθεν αὐτῷ καὶ Κλείσοφος, ὁ ἐκείνου παράσιτος, τελαμωνισθεὶς τὸν αὐτὸν ὀφθαλμὸν. ἐτυμολογία δὲ τελαμῶνος τὸ ταλάσσειν τροπῇ τοῦ ᾠα εἰς ᾠε. τάλας γὰρ καὶ αὐτὸς καὶ τλήμων διὰ τὸ βαστάζειν. ἐρμηνεία δὲ αὐτοῦ ἴσως μὲν καὶ τὸ ἀορτήρ, μάλιστα δὲ ἀναφορεύς. εἴη δ' ἂν καὶ ἀναγωγέα εἰπεῖν τὸν αὐτὸν ὀπλιτικὸν τελαμῶνα, καὶ οὐκ ἂν ἴσως διαφέροι οὕτως ἢ οὕτως εἰπεῖν, εἴ τις σκέπεται τὴν περὶ τοῦ Ἐφεσίου Παρρασίου ἱστορίαν, δηλοῦσαν ὡς σκίπωνί τε ἐπεστηρίζετο χρυσαῖς ἔλικας ἐμπεπαισμένῳ χρυσοῖς τε ἀνασπαστοῖς ἐπέσφιγγε τῶν βλαυτῶν τὰς ἀναγωγὰς. ὡς γὰρ ἀνάγειν καὶ ἀναφέρειν ταῦτά εἰσιν, ἐξ οὗ ἀνάγειν καὶ ἡ ἀναγωγή, οὕτως ἂν καὶ ἀναφορεύς καὶ ἀναγωγεύς. Λέγει δὲ ἡ ἱστορία βλαυτῶν ἀναγωγὰς τὰ ἰδιωτικῶς λεγόμενα καλάμια τῶν ὑποδέσεων. βλαύτης γὰρ καὶ βλαυτίον ὑποκοριστικῶς τὸ ὑπόδημα.] (η. 402 ς.) Ἐν δὲ τῷ «ἀκόντισεν ἔγχει» περισσὸν δοκεῖ τὸ ἔγχει ὡς ἀρκοῦν συννοηθῆναι τῷ ἠκόντισεν. οὕτω καὶ μετ' ὀλίγα «ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ», λέγει δὲ καὶ προῖων «ἀκόντιζον δὲ θαμειὰς αἰχμάς». εἰ δὲ που διὰ τὸ «αἶμα δ' ἀνηκόντιζε» δοκεῖ καὶ φλῆψ ἢ 3.672 ἀρτηρία αἶματι ἀκοντίζειν, οὐκ ἂν εἴη οὐδὲ τὸ «ἀκόντισεν ἔγχει» περιττῶς ῥηθέν. Τοῦ δὲ ἀκοντίζειν ἢ μετὰ γενικῆς τάξης ἐλλείψει προθέσεως μυριαχοῦ φαίνεται. ὡς γὰρ τὸ ἀκόντισεν Αἴαντος ἤγουν κατὰ Αἴαντος, οὕτω καὶ ἄλλα πολλά. Ὅρα δὲ τὸ διπλοῦν τῆς συντάξεως. ὧδε μὲν γὰρ Ἐκτωρ ἀκόντισεν, ἔγχει, ἐκεῖ δὲ Ἀχαιοὶ ἀκοντίζουσιν αἰχμάς. Τὸ δὲ «τέτραπτο πρὸς ἰθύ» ἀντὶ τοῦ ἀντικρῦ ἴστατο, ἀντιπρόσωπος, κατ' εὐθύ, οὐ μὴν εὐράξ, ὃ ἐστὶν ἐκ πλαγίων, ἢ ἄλλως ὀπωσοῦν. Ὅρα δὲ καὶ ὡς τὸ «ἠκόντισεν οὐδ' ἀφάμαρτε» πρὸς ὁμοιότητα εἴρηται τοῦ «βάλεν οὐδ' ἀφάμαρτε». (η. 404) Πλατύνει δέ, ὡσπερ ἀλλαχοῦ τὰ πρόσωπα τῷ μεγάλῳ Αἴαντι, οὕτω καὶ ὧδε τὰ στήθη διὰ τὴν πλατύτητα. τὸ μέντοι τοῦ Ἐκτορος οὐχ' οὕτως ἀλλὰ στήθος μετ' ὀλίγα ἐρεῖ. (η. 406) Τὸ δὲ «τέρενα χροά» κοινὸν ἐπίθετον χροός. οὐ γὰρ δήπου ἐπὶ σκώμματι καὶ τοῦτο ἐρρέθη, ὡς καὶ τὸ «λειριόεντα χροά», ὅπερ ἀπὸ τοῦ Ἐκτορος φθάσας ὁ Αἴας ἤκουσεν. (η. 406 ς.) Ὅτι ἐπὶ τοῦ βαλόντος οὐκ εὐσκοπα οἰκεῖον τὸ «χώσατο» ὁ δεῖνα, ὡς νῦν ὁ Ἐκτωρ, «ὅτι δή οἱ βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρός». Καὶ ὅρα [ἐτώσιον βέλος, τὸ ἐν ἄλλοις ῥηθέν ἄλιον, καὶ τὸ] «ἔκφυγεν» ἀστείως καὶ νῦν λεχθὲν διὰ τὸ μὴ θελητῶς τῷ βαλόντι ἀφεθῆναι τὸ βέλος. ἔχει δὲ ὁμοίον τι πρὸς τοῦτο καὶ τὸ «οἶόν σε ἔπος φύγεν». Ὅρα δὲ καὶ ὡς βέλος ὠκὺ οὐ μόνον οἰστός, ἀλλ' ἰδου καὶ δόρυ σφοδρῶς ἀφεθέν. (η. 408–13) Ὅτι τὸν Ἐκτορα ἐτάρων εἰς ἔθνος χαζόμενον «μέγας Τελαμώνιος Αἴας χερμαδίῳ, τὰ ῥα», ἤγουν ἂν δὴ, «πολλὰ θοάων ἔχματα νηῶν πὰρ ποσὶ μαρναμένων ἐκυλίνδετο, τῶν ἐν ἀείρας στήθος ἐβεβλήκει», ἢ στήθος βεβλήκει, «ὑπὲρ ἄντυγος ἀγχόθι δειρῆς, στρόμβον δ' ὡς ἔσσευε βαλῶν, περὶ δ' ἔδραμε πάντη». καὶ ὅρα ὡς ἐσχεδίασε τὴν βολὴν ὁ Αἴας βαλῶν τῷ παρατυχόντι ὀργάνῳ. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι σχῆμά ἐστιν ἐνταῦθα καινὸν ἐξ ἐπαναλήψεως. εἰπὼν γὰρ «χερμαδίῳ» κατὰ πτώσιν δοτικὴν καὶ ἐπεμβάλων τὸ «ἂν δὴ πολλά», τυχαίως δηλονότι, ἐν μέσῳ ἐκυλίετο, οὐκ ἐπαναλαμβάνει ὡς ἔδει ὁμοιοπτῶτως, οἶον τῷ βεβλήκει ἢ τοίῳ βεβλήκει, ἀλλὰ τὴν ἐνικὴν δοτικὴν ἐκείνην πάντη ἀφείς ποιεῖται τὴν ἐπανάληψιν πληθυντικῶς καὶ περιφραστικῶς πρὸς τὰ χερμαδία διὰ τὸ σαφέστερον, εἰπὼν «τῶν ἐν ἀείρας στήθος βεβλήκει», τῷ τοιοῦτῳ δηλαδὴ χερμαδίῳ. καὶ ἔστιν οὐκ ἀσύντακτος ἢ φράσις, ἀλλὰ καινοπρεπεστέρα, δυσχερῶς, ὡς ἂν εἴποι τις, φράζουσα τὸ δυσχερές. (η. 410) Οὐδετέρου δὲ 3.673 γένους τὸ χερμαδίον, ὡς δηλοῖ τὸ «τὰ ῥα πολλά θοάων ἔχματα νηῶν». διὸ καὶ «ἐν ἀείρας» γραπτέον, οὐχὶ κατὰ τινὰς «ἕνα» ἐν συναλιφῇ. Ἐχματα δὲ καὶ νῦν κρατήματα, στηρίγματα, ὑπερείσματα, ὥστε καὶ τὰ τοῦ προρρηθέντος

όλοοιτρόχου ἔχματα, ὧν ὄμβρω ἀπενεχθέντων κατεσπάσθη ἐκεῖνος τῆς τοῦ ὄρους στεφάνης, τοιαυτὰ τινα νοητέον λιθίδια. (η. 411) Τὸ δὲ «κυλίνδετο» στρογγυλότητα καὶ τοῦ ῥηθέντος χερμαδίου δοκεῖ κατηγορεῖν. τῶν τοιούτων γὰρ ἔστι τὸ κυλίνδεσθαι. (η. 412) Τὸ δὲ «στήθος βεβλήκει» οὐ προτροπάδην φεύγειν τὸν Ἔκτορα παριστᾶ στρέψαντα νῶτον, ἀλλ' ἀναποδίζειν καὶ πρὸς ἰθὺ καὶ αὐτὸν τετράφθαι τῷ Αἴαντι. Τὸ δὲ «ὑπὲρ ἄντυγος» ἔλλειπτικῶς ἔχει διὰ καίριον συντομίαν. λείπει γὰρ τὸ ἀσπίδος, ὡς γὰρ καινῶς ἔσχεν ἢ τῆς βολῆς φράσις, οὕτω καὶ τοῦτο διὰ τὴν τῶν συμβάντων καινοτροπίαν καὶ τὸ ἐν αὐτοῖς θορυβῶδες, οἷς καὶ ὁ λόγος συντετάρακται. Τὸ δὲ «ἀγχόθι δειρῆς» διασαφητικόν ἔστι τοῦ «ὑπὲρ ἄντυγος». ἄλλως γὰρ οὐκ ἦν δῆλον, ποῖ τῶν κατὰ στήθος ὑπὲρ ἄντυγος ὁ Αἴας βέβληται. (η. 413) Στρόμβου δὲ δίκη ἐκίνησεν ὁ Αἴας ἢ τὸν βληθέντα Ἔκτορα, ὅπερ ἐμφαίνει ῥώμης ὑπεροχήν, ἐὰν τηλικούτον ἄνδρα ἔνοπλον ὁ Αἴας βαλὼν οὕτως ἐκίνησεν, ἢ μᾶλλον τὸν λίθον ὡς στρόμβον ἐκίνησε. πῶς γὰρ, φασίν, ὑπὸ χερμαδίου ὁ τοσοῦτος Ἔκτωρ περιστραφεῖ ἄν; Στρόμβον δὲ τινες μὲν ἄτρακτον νοοῦσιν ἀπὸ τοῦ στροβεῖσθαι καὶ δινούμενον περιφέρεσθαι, ἕτεροι δὲ τὴν παιζομένην βέμβικα, ἦν καὶ στρόβαν βούλονται λέγειν οἱ ἰδιωτίζοντες, ἄλλοι τὸν ῥόμβον, τινὲς δὲ λίθον στρογγύλον. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (η. 414–8) Ὁ δὲ ποιητὴς θέλων δηλῶσαι καὶ τὸ ἐκ τῆς βολῆς τοῦ χερμαδίου πῶμα τοῦ Ἔκτορος ἐπάγει παραβολὴν ταύτην «ὡς δ' ὄθ' ὑπὸ ῥιπῆς», ἢ ὑπαὶ ῥιπῆς, «πατρὸς Διός», ἢ γουν ἄερος, «ἐξερίπη δρυὸς πρόρριζος», ὃ ταυτόν ἔστι τῷ προθέλυμνος, «δεινὴ δὲ θεοῦ γίνεται ὁδμὴ ἐξ αὐτῆς, τὸν δ' οὐκ ἔχει θράσος, ὅς κεν ἴδηται ἐγγὺς ἑὼν, χαλεπὸς δὲ Διὸς μέγαλοιο 3.674 κεραυνός, ὡς πέσεν Ἔκτορος ὦκα χαμαὶ μένος ἐν κονίησι». Καὶ ἔστιν ἡ παραβολὴ κατὰ τὸ πλεῖον ἀρμόττουσα τῷ πράγματι. Κεραυνὸς μὲν γὰρ ὡσανεὶ ὁ λίθος, ὃν Αἴας ὑψόθεν ὡς μέγας ἐνέβαλε τῷ Ἔκτορι. πίπτει δὲ καὶ ὁ Ἔκτωρ κατὰ τὴν δρῦν πρόρριζός τε καὶ ὦκα καὶ χαμαί, καὶ οἱ ἐγγὺς ὄντες Τρῶες ἀθαρσεῖς μένουσι. (η. 415) Τὸ μέντοι «δεινὴ θεοῦ γίνεται ὁδμὴ» πρὸς μὲν τὸ προκείμενον καθ' Ἔκτορα πρᾶγμα εἰκῆ λαλεῖται, ἔχει δὲ ἄλλως ἱστορίαν. Συμβαίνει γὰρ τοῖς διοβλήτοις τῶν δένδρων, ὡς πολλαχοῦ φαίνεται, τὸ ὡς θεοῦ ὄζειν αὐτά, ὃ θεῖον πλεονασμῷ τοῦ ἔε λέγεται, ὡς δηλοῖ καὶ ἡ Ὀδύσεια. ἀφ' οὗ καὶ ῥῆμα θεειῶσαι ἢ θειῶσαι τὸ θυμιάσαι. (η. 414) Τὸ δὲ «Διὸς πατρός» ἔλλειπται καὶ νῦν δεξιῶς πρὸς ἔμφασιν ἀλληγορίας Τὸ δὲ γε πλήρες «πατρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε». (η. 417) Χαλεπὸς δὲ κεραυνός, ὡς καὶ πρὸ βραχέων χαλεπαίνων ἄνεμος. Τὸ δὲ «Διὸς κεραυνός» ἐρμηνεῖα ἔστι τοῦ «ὑπὸ ῥιπῆς Διός». ῥιπὴ γὰρ ἄερος ὁ κεραυνός. (η. 418) Τὸ δὲ «πέσεν ὦκα» δηλοῖ ὡς πρὸς τὸ τάχος τοῦ ἠρωϊκοῦ πτώματος παρείληπται ἡ εἰρημένη παραβολή. (η. 419 ς.) Εἰπὼν δὲ οὕτω πεσεῖν Ὀμηρος τὸν Ἔκτορα ἐπάγει καὶ τό, ὡς εἰκός, ἐπακολουθοῦν στρατιώτη πεσόντι, εἰπὼν «χειρὸς δ' ἔκβαλεν ἔγχος, ἐπ' αὐτῷ δ' ἀσπίς ἐάφθη καὶ κόρυς, ἀμφὶ δὲ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῶ». τί δὲ σημαίνει τὸ ἐάφθη καὶ ὅπως γίνεται, προεδεδήλωται. [Ὅρα δὲ ἐν τούτοις, ὡς ὁ μεθ' ἡμέραν ἐμπαθῆς ὕπνος τοῦ Διὸς τὸν ἄλλως ἀγρυπνητικὸν ἐν νυξὶ Δία ἤλεγξεν ἀπολωλεκότα, ὅσα βουλευσάμενος εἶχεν. οὕτω καὶ ὁ τοῦ μύθου Ἄρης ὑφ' ἡδονῆς, φασί, κρατηθεὶς ὑπὸ τῷ ἀσθενεστάτῳ Ἡφαίστῳ συνεποδίσθη. Καλῶς ἄρα ἐρρέθη, ὡς τὸ ἡδονὰς διώκειν προπετῶς λύπας ἔστι θηρεύειν.] (η. 4–4) Ὅτι φανερὰ διαστολὴ τοῦ οὐτάσαι καὶ τοῦ βαλεῖν κἀνταῦθα ἐν τῷ «οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες ἐπέδραμον Ἀχαιοί, ἀκόντιζον δὲ θαμειᾶς αἰχμᾶς· ἀλλ' οὐ τις ἐδυνήσατο τὸν Ἔκτορα 3.675 κείμενον οὐτάσαι οὐδὲ βαλεῖν». (η. 424–6) Καὶ ἡ αἰτία τὸ «πρὶν γὰρ περίβησαν ἄριστοι», ἦγουν ὑπερέβησαν, ὑπερεμάχησαν αὐτοῦ, Πολυδάμας, Αἰνεΐας, Ἀγήνωρ, Σαρπηδῶν καὶ Γλαῦκος. (η. 427 ς.) Εἶτα θέλων εἰπεῖν ὡς καὶ ἕτεροι, φησὶ περιφράζων «τῶν δ' ἄλλων οὐ τις εὔ» τουτέστιν αὐτοῦ, «ἀκήδησεν», ἦγουν ἡμέλησεν, «ἀλλὰ πάροιθεν ἀσπίδας εὐκύκλους σχέθον αὐτοῦ». Ἐνθα φασίν οἱ παλαιοί, ὡς οὐ πᾶσαι περιφερεῖς αἱ ἀσπίδες, ὅ ἐστι κατὰ τὸν ποιητὴν

εὔκυκλοι, ἀλλ' εἰσὶ τινες καὶ σπιδαί, ἤγουν ἐπιμήκεις. σπίζω γὰρ τὸ ἐκτείνω, ἀφ' οὗ σπιδῆς μὲν ἢ ἐπιμήκης, ἀσπίς δὲ ἢ μὴ πρὸς μῆκος ἐκτεταμένη ἀλλ' εἰς κύκλον συνηγμένη. Φασὶ δὲ οἱ αὐτοὶ καί, ὡς παρὰ τῷ ποιητῇ ἀντιφράζεται τῇ ἀσπίδι τὸ σάκος ὡς διαφέρον δηλαδὴ πρὸς αὐτήν. Ὅτι δ' ἐκ τοῦ ῥηθέντος σπίζω καὶ ἡ σπιθαμὴ γίνεται, καὶ ὅτι σπίζειν λέγεται, ἄλλως μέντοι κατὰ ὀνοματοποιίαν, ὁ σπῖνος σπίζων ἔῴα παρὰ τῷ Ἀράτῳ, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν. (η. 427) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «οὐ τις εὔ ἀκήδησε» γίνεται τὸ εὔ, ὡς καὶ προδεδήλωται, ἀπὸ τοῦ ἔο κατὰ κράσιν, ὡς τὸ σέο σεῦ, ἐμέο ἐμεῦ. καὶ ποτε καὶ ἐγκλίνεται δίχα τόνου προφερόμενον. Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ὡς ὁ τοῦ συνετοῦ Πολυδάμαντος λόγος ἀπετελέσθη καὶ ἐπ' αὐτῷ τῷ Ἑκτορι. ἔφθη γὰρ εἰπὼν, ὡς οὐ κόσμῳ παρὰ νηῶν ἔλευσόμεθα, πολλοὺς γὰρ Τρώων καταλείψομεν. (η. 432) Καὶ τοῖνυν καὶ ὁ Ἑκτωρ οὐκ εὐκόσμως ἐκ τῶν νηῶν ἔρχεται, ἀλλὰ βληθεὶς ὑπὸ Αἴαντος καί, ὡς ἐρρέθη, πεσὼν φέρεται ἐφ' ἄρματος προτὶ ἄστῳ, βαρέα στενάχων. (η. 428 ς.) Πρὸ τούτου δὲ ἑταῖροι χερσὶν ἀείραντες ἔφερον ἐκ πόνου αὐτόν. Καὶ ἔστιν ἀστεῖον τὸ ἐκ πόνου, μέσως λεχθὲν ἐπὶ τε μάχης καὶ ἐπὶ ἄλγους, ἴσως δὲ καὶ ἐκ τοῦ τῶν φερόντων πόνου διὰ τὸ ἐναγώνιον. (η. 433-9) Ἐφ' οἷς ὁ ποιητὴς λέγει καί, ὅτι περὶ τὸν τοῦ Ξάνθου πόρον ἐλθόντες οἱ περὶ Ἑκτορα, περὶ οὗ Ξάνθου ποταμοῦ δηλοῦται, ἐκεῖ αὐτὸν «ἐξ ἵππων πέλασαν χθονί», ἤγουν εἰς γῆν ἔθεντο ἀνακλίναντες, «κὰδ δὲ οἱ ὕδωρ χεῦαν, ὃ δ' ἀμπνύνθη», ἤγουν ἀνέπνευσε, «καὶ ἀνέδρακεν ὀφθαλμοῖσι», 3.676 συλλέξας ἑαυτὸν καὶ ἀναρρώσας φυσικῶς τῇ καταχύσει τοῦ ὕδατος. «ἐζόμενος δ' ἐπὶ γοῦνα», φησί, «κελαινεφές αἶμ' ἀπέμεσσε», κἀντεῦθεν παρεθεὶς «αὐτὶς ἐξοπίσω πλῆτο χθονί», τουτέστιν ἐπέλασε, «τῷ δὲ οἱ ὄσσε», ἢ κὰδ δὲ οἱ ὄσσε, «νύξ ἐκάλυψε μέλαινα· βέλος δέ», ὃ ἐστὶ βολὴ καὶ ἢ ἐντεῦθεν ὀδύνη, «ἔτι θυμὸν ἐδάμνα». Τοιοῦτον ἢ τοῦ Αἴαντος χεῖρ, μᾶλλον δὲ τοιοῦτον ἢ ἀλαζονεία, ἣς δίκας ὁ θρασὺς Ἑκτωρ τῷ ὄνειδισθέντι βουγαίῳ δίδωσιν. (η. 437) Ἰστέον δὲ [ὅτι τε ἐκ τοῦ ἐμεῖν, ὅθεν ὁ ἔμετος, οὐ μόνον Ἑμεῖα πόλις Πελοποννησία, ὡς μετ' ὀλίγα εἰρήσεται, ἀλλὰ καὶ ἐμίας, ὡς κοχλίας, ὁ ἐμετικὸς ἢ εὐεμής, καὶ ὡς] (η. 434) τὸν ῥηθέντα Ξάνθον εὐρείτην κἀνταῦθα λέγει καὶ δινήεντα καὶ Διὸς παῖδα, ἤγουν ἐξ ἀέρος ὄμβροισι πλήθοντα ὡς διίπετῆ, ὅπερ ὅμοιον περιφραστικῶς τῷ «ὄν ἀθάνατος τέκετο Ζεὺς». [(η. 433) Τὸ δὲ εὐρρείος, ὅπερ ἐστὶν εὐρείτου, δοκεῖ ἀπὸ τοῦ εὔ καὶ τοῦ ρύω, τὸ ρέω, εἴτ' οὖν ρύϊσκω, γίνεσθαι, ἵνα ἢ εὐρρῦς εὐρρέος, ὡς ἡδύς ἡδέος, καὶ ἐπενθέσει τοῦ ἰ εὐρρείος. Εἰ δ' ἴσως ἀπὸ τοῦ εὔ καὶ τοῦ ρέος γίνεται, ὃ δηλοῖ τὸ ρεῦμα, πρὸς ὁμοιότητα τοῦ Ἑρακλῆς Ἑρακλῆος, ἔχει ἀπορίαν διὰ τί μὴ τῷ ἰ παραλήγεται τὸ εὐρρείος κατὰ τὸ Ἑρακλῆος. εἰ δὲ τις ἐκ τοῦ ρέειν αὐτὸ παραγάγη, ἐκπέφευγε πολυλογίαν.] (η. 436) Ὅρα δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις καὶ τὸ «ἀμπνύνθη», ὡςπερ καὶ τὸ «ἀνέδρακεν», ἐν οἷς δηλοῦται ὡς εἰς τὴν προτέραν πνοὴν ἀνέκαμψε καὶ εἰς τὸ πρῶην βλέμμα. (η. 437) Περὶ δὲ τοῦ «κελαινεφές αἶμα» προεῖρηται. (η. 438) Τὸ δὲ «πλῆτο» σύστοιχόν ἐστι τῷ «πέλασαν». ἀπὸ γὰρ τοῦ πέλω γίνεται πλῶ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸ πλῆτο, οὗ τρίτον πληθυντικὸν μετ' ὀλίγα ἐν τῷ «οὐδέϊ πλῆντο». (η. 439) Νύκτα δὲ τὴν ἀπλῶς ἀορασίαν καὶ νῦν λέγει, δι' ἣν ἢ ὄψις ὡς ἐν νυκτὶ καθίσταται. (η. 440 ς.) Ὅτι τὴν τοῦ Ἑκτορος ἀρετὴν 3.677 δηλοῖ καὶ τὸ «Ἀργεῖοι δ' ὡς οὖν ἴδον Ἑκτορα νόσφι κίοντα, μᾶλλον ἐπὶ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης». δηλὸν γὰρ κἀνταῦθα ὡς μεγάλου ἀριστέως πεσόντος πολλὴ μεταβολὴ πολέμου γίνεται. Σεμνῶς δὲ εἴρηται τὸ «νόσφι κίοντα», οὐ μὴν ἀληθῶς. ἀρθεὶς γὰρ ὑφ' ἑταίρων οὐκ αὐτὸς κίων ὁ Ἑκτωρ ἀπῆλθε τῆς μάχης. (η. 443-5) Ὅτι ὡςπερ Σιμοεῖσιός τις πρὸ τούτων ἦν παρώννυμος ποταμῷ τῷ Σιμόεντι, καὶ τις ἕτερος τῷ Σκαμάνδρῳ Σκαμάνδριος, οὕτω καὶ ἐνταῦθα Σάτνιός τις ἱστορεῖται, «ὄν», φησί, «νύμφη τέκε Νηῖς ἀμύμων παρ' ὄχθας Σατνιόεντος» ποταμοῦ. (η. 444) Ὅτι τε [τὸ ἀμύμων θνητῶν προσώπων ἐπίθετον εἶναι παρασημειοῦνται οἱ παλαιοί, καθ' ἣν ἔννοιαν καὶ νύμφη Νηῖς ἀμύμων, ὡς μακρόβιος μέν, οὐ μὴν καὶ ἀθανάτη,

καὶ ὅτι] ὁ μῦθος πολλοὺς ὑπὸ νύμφαις γεννᾷ, καὶ τίνες αἱ νύμφαι, οὐκ ἄδηλον ἐκ τῶν ἀλλαχοῦ εἰρημένων. (η. 444 ς.) Κεῖται δ' ἔνταῦθα καὶ Ἥνοψ, κύριον ὄνομα, πατὴρ τοῦ ῥηθέντος Σατνίου, ὁμώνυμος ἥνοπι χαλκῶ. [Φησὶ γὰρ «τέκε Νηΐς Ἥνοπι βουκολέοντι παρ' ὄχθας».] (η. 447) Ὅτι ἐν τῷ «οὔτασε κατάλαπάρην, ὃ δ' ἀνετράπετο» ἀνατραπῆναι λέγει τὸ ἀναστραφῆναι. τίθεται δὲ ἡ λέξις καὶ ἐπὶ ἀγγείων καὶ τραπεζῶν ἄνω κάτω γινομένων, λέγεται δὲ καὶ πόλις ἀνατετράφθαι, ὅτε χαλασθεῖη. (η. 448) Ὅτι τὸ «ξύναγον κρατερὴν ὑσμίνην» ἀντὶ τοῦ συνέβαλλον εἰς πόλεμον. τοιοῦτον καὶ τὸ ξυνάγωμεν Ἄρηα. (η. 453) Ὅτι καὶ ἐν τῷ «Πουλυδάμας ἔκπαγλον ἐπεύξατο μακρὸν αὔσας» δηλοῦται δεῖν εἶναι μεγαλοφώνους εἶναι τοὺς ἡγεμόνας καί, ὡς εἰπεῖν, βοὴν ἀγαθοῦς. (η. 454-7) Ὅτι καὶ ἐν τοῖς παροῦσιν ὁ ποιητὴς χράται σαρκασμοῖς, τουτέστι δακνηραῖς εἰρωνείαις καὶ βαρύτησιν, ὡς καὶ ἐν τῇ ν' ῥαψωδίᾳ, ἠρωϊκῶς καὶ σεμνῶς. Πολυδάμας γὰρ βαλὼν ἔγχει τινὰ χλευάζει λέγων «οὐ μὰν αὐτ' οἴω μεγαθύμου Πανθοίδαο», τουτέστιν ἐμοῦ, «χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς ἄλιον πηδῆσαι ἄκοντα, ἀλλὰ τις Ἀργείων κόμισε χροῖ, καὶ μιν οἴω αὐτῷ σκηπτόμενον κατίμεν», ἤγουν κατιέναι, εἰς Αἴδου. (η. 457) Καὶ ὅρα τὸ σκηπτόμενον ἀστείως λεχθὲν ἀντὶ τοῦ σκηριπτόμενον καὶ ὡς βακτηρίᾳ ἐπερειδόμενον. ἐκ δὲ τοῦ τοιούτου σκῆπτειν τὸ σκῆπτρον γίνεται. (η. 454) 3.678 Ὅρα δὲ καὶ νῦν ὅτι τὸ οἶομαι οὐ μόνον τρισυλλάβως οἴω, ἀλλὰ καὶ δισυλλάβως οἴω λέγει κατ' ἐνέργειαν. (η. 455) Τὸ δὲ «χειρὸς ἀπὸ στιβαρῆς ἄλιον πηδῆσαι ἄκοντα» παράφρασις ἐστὶ τοῦ «βέλος ὠκὺ ἐτώσιον ἔκφυγε χειρὸς». γλυκύτερον δὲ τοῦ ἀποπηδῆσαι τὸ ἔκφυγε. (η. 456) Τὸ δὲ ἐκόμισεν ἀστείως ἐπὶ δόρατος εἰρησθαι δοκεῖ ἀντὶ τοῦ ἐπιμελείας ἠξίωσεν, ὃ ἐστὶ κομιδῆς, οἷα δεξάμενος ἔσω αὐτὸ φιλοφρόνως καὶ μὴ ἀφείς ἔξω εἶναι. φιλεῖται δὲ ἡ τοιαύτη λέξις τῷ ποιητῇ, διὸ καὶ ὑποκαταβάς φησιν, ὡς ἐκόμισέ τις ἔγχος, βληθεὶς δηλαδή. τοιοῦτον καὶ τὸ «ὡς δὴ πᾶν ἐν χροῖ κομίσαιο». ἔνθα δηλοῦται ὡς διχῶς φράζεται κομίσαι τε καὶ κομίσασθαι. καὶ οὕτω μὲν ὁ Πολυδάμας. (η. 458) «Ἀργείοις δὲ ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο». δάκνει γὰρ, ὡς ἔφαμεν, ὁ σαρκασμὸς. ὅθεν καὶ τὴν κλῆσιν ἔχει ὡς οἷα τι θηρίον σαρκὶ ἐμφυέν. καὶ οὐχ' οὕτω τῇ ἀναιρέσει τοῦ κειμένου ἄχθονται, ὅσον τῇ χλεύῃ τοῦ βάλλοντος, ὅθεν καὶ μάλιστα Αἴας λυπηθεὶς ἀμύνεται. (η. 459 ς.) Φησὶ γάρ· «Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφροني θυμὸν ὄρινε τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα» (η. 462-8) Καὶ δὴ Πολυδάμαντος ἀπιόντος ἀκόντισε δουρί. καὶ Πολυδάμας μὲν ἐξέκλινε τὸν θάνατον «λικριφίς ἀΐζας, κόμισε δ' Ἀντήνορος υἱός, Ἀρχέλοχος», «ὃν ἔβαλε κεφαλῆς τε καὶ αὐχένος ἐν συνοχομῶ, νείατον ἀστράγαλον, ἀπὸ δ' ἄμφω κέρσε τένοντε. τοῦ δὲ πολὺ πρότερον κεφαλὴ στόμα τε ῥῖνές τε οὐδεὶ πληντο», ἤγουν τῇ γῆ ἐπέλασαν, «ἢ περ κνήμαι καὶ γοῦνα», οἷα κατακύψαντος καὶ οὕτω πεσόντος ἐπὶ κεφαλὴν ἅμα τῇ πληγῇ. (η. 470-4) Ἐφ' οἷς οὐκ ἔξω καιροῦ ἀντικομπάζει καὶ ὁ δεινὸς Αἴας καὶ εἰρωνευόμενος ὡς οἷα δῆθεν ἀμφιβάλλων, ἐφ' οἷς ἀκριβῶς οἶδε, καὶ θάνατον θανάτῳ ἀντιμετρῶν, καὶ ὡς ἐν ἀντελλόγῳ σταθμώμενος καὶ οὕτω παροξύνων τοὺς Τρῶας φησὶ «φράζεο Πουλυδάμα καὶ μοι νημερτὲς ἔνισπε· ἢ δὴ οὐχ' οὗτος ἀνὴρ τοῦ δεινὸς ἀντιπεφάσθαι ἄξιος; οὐ μὲν μοι κακὸς εἶδεται οὐδὲ κακῶν ἔξ», ὃ δὴ ἔπαινός ἐστιν ἀνδρὸς εὐγενοῦς καὶ ἀνδρείου, «ἀλλὰ κασίγνητος Ἀντήνορος ἢ παῖς. αὐτῷ γὰρ γενεὴν ἄγχιστα ἐώκει». (η. 475) Εἶτα ἐπισημαινόμενος ὁ ποιητὴς, ὅτι ἐν εἰρωνείᾳ καὶ βαρέως ὁ Αἴας ἐνδοιάζει ἐφ' οἷς ἀκριβῶς οἶδε, φησὶν «ἢ ῥ' εὖ γινώσκων», ἤγουν ἔφη δὴ εὖ εἰδώς. ὡς καὶ ἄλλοι ἐγίνωσκον 3.679 ἄλλους διὰ τὰς, ὡς εἰκός, γινομένας πολλὰς ἀνοχὰς τοῦ πολέμου, ἐν αἷς ἀλλήλοις ἐνετύγχανον, ὅποια τις ἀνοχὴ δηλοῦται καὶ ἐν τῇ τῶν νεκρῶν συλλογῇ καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἑκτορος ταφῇ. Εἶτα ἐπάγει, ὅτι Τρῶας δ' ἄχος ἔλαβε θυμῷ, ὡς καὶ πρὸ μικροῦ τοὺς Ἀργείους, καὶ μετ' ὀλίγα δὲ τοὺς μὲν Ἀργείους ἐφ' ὁμοίῳ σαρκασμῷ ἄχος λήψεται, τοὺς δὲ Τρῶας ἐν τοῖς ἐφεξῆς ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα, οὐχ' οὕτω διὰ χλεύην, ὅσον διὰ θεῶν δεινήν. Ἐν οἷς ὅρα καὶ ὅτι ἐπὶ μὲν

Ἀργείων δις κεῖται τὸ «Ἀργείοισι δ' ἄχος γένετ' εὐξαμένοιο», νῦν μὲν τοῦ Πολυδάμαντος, μετ' ὀλίγα δὲ τοῦ Ἀκάμαντος, ἐπὶ δὲ Τρώων τὸ μὲν ἔλλαβε δισσολογοῖται, τὰ δὲ λοιπὰ ἕτεροιοῦνται. (η. 475 εἰς 504) Φησὶ γὰρ «Τρώας δ' ἄχος ἔλλαβε θυμόν», καὶ «τοὺς δ' ἄρα πάντας ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα». (η. 459 ς.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ μάλιστα δις ῥηθὲν κατὰ συνέχειαν ἐν τῷ «μάλιστα θυμόν ὄρινε τῷ Τελαμωνιάδῃ· τοῦ γὰρ πέσεν ἄγχι μάλιστα». διὰ σαφήνειαν δὲ πρόσκειται τὸ «τῷ Τελαμωνιάδῃ», ὡς ἂν διασταλῆ τοῦ Ὀϊλείδου, ὡς πρὸ βραχέων ἀριστεύοντος. (η. 463) Τὸ δὲ λικριφίς ἄπαξ μὲν, φασίν, ὧδε καὶ ἄπαξ ἐν Ὀδυσσεΐα εἴρηται, δηλοῖ δὲ τὸ πλαγίως καί, ὡς ἂν τις εἴποι, λέχριος, ἢ λίαν χρίμψας καὶ πλησιάσας τῇ γῆ. Τὸ δὲ «κόμισε χροῖ» ἐντελῶς ἀνωτέρω ῥηθὲν καὶ σαφῶς, ἄλλως ἐνταῦθα ἐρρέθη ψιλῶς «κόμισεν», οἷα ἐκεῖ διασαφηθέν. (η. 464) Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ θανάτου αἰτία σεμνή, θεῖον βούλημα. φησὶ γὰρ περὶ τινος Ἀρχελόχου, ὅτι αὐτῷ γὰρ θεοὶ βούλευσαν ὄλεθρον. ἔνθα ὄρα τὸ ἐβούλευσαν ἐνεργητικῶς προενεχθέν. (η. 465) Συνεοχμὸν δὲ κεφαλῆς εἰπεῖν καὶ συνοχήν ταυτόν ἐστιν, ἥγουν συγκόλλησιν, συγκράτησιν. προϋπάρχει δ' αὐτῶν τὸ ἔχειν, ὅθεν καὶ τὸ ἔχμα, περὶ οὗ προεῖρηται. Προϋπόκειται δὲ τοῦ συνεοχμοῦ ὁ ὄχμος, ἐξ οὗ καὶ ὀχμάζειν, τὸ συνέχειν, ὡς τὸ «μέσον μ' ὀχμάζεις», καὶ «πατρός ὀχμάσας δέμας». (η. 466) Ἀστράγαλον δὲ οὐ τὸν ἐν ποσὶ λέγει-τοὺς γὰρ τοιοῦτους, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης φησίν, οὔτε ἄνθρωπος ἔχει οὔτε τι τῶν μωνύχων καὶ ἀκεράτων-, ἀλλὰ τὸν σπόνδυλον, ὅς ἐστι κεφαλῆς καὶ αὐχένος συνεοχμὸς, ἥγουν συνοχμὸς, πλεονάζει γὰρ τὸ ἔχειν, καὶ συνοχήν τραχήλου καὶ κεφαλῆς, τῷ ἰνίῳ συνάπτων καὶ καλούμενος θέσις 3.680 ἐγκεφάλου. [Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ μὴ ἐνταῦθα, ἐν γοῦν τοῖς ἐξῆς μεμνήσεται πού ὁ ποιητὴς ἀστραγάλων τῶν κατὰ πόδας. καὶ ῥηθήσεται μὲν καὶ ἐκεῖ τὸ ἀρκοῦν, οὐκ ἂν δὲ εἴη περιττὸν καὶ ἐνταῦθα δηλῶσαι ὅτι, καθάπερ ὁ σπονδύλου δηλωτικὸς ἀστράγαλος παρὰ τὸ ἀστραβὲς ἐτυμολογοῖται, οὕτω καὶ ὁ κατὰ πόδας, καὶ ὅτι ἐκ τοιοῦτων ἀστραγάλων καὶ τὸ ἀστραγαλίζειν καὶ μάλιστα ἀστραγαλωταί, καὶ ὅτι ἀπ' αὐτῶν τῇ ἱστορίᾳ συμβολὴ γίνεται τις εἰς δεῖγμα τῆς Ἀντιόχου τοῦ Ἐπιφανοῦς, φασίν, ἢ Ἐπιμανοῦς ἀφελείας εἵτεμανίας. Λέγεται γὰρ ὡς ἀδιακρίτως δωρούμενος ἐδίδου τοῖς μὲν ἀστραγάλους δορκαδεῖους, τοῖς δὲ φοινικοβαλάνους, ἄλλοις δὲ χρυσόν. Εἰ δὲ καὶ Ἀνάχαρσις πυθομένου τινός, εἰς τί Ἕλληνες χρῶνται τῷ ἀργυρίῳ, ἔφη ὅτι πρὸς τὸ ἀριθμεῖν, σκώπτων ἐκείνους εἰς φειδωλίαν, ἀλλ' ὁ ῥηθεὶς Ἀντίοχος τοῦτο μὲν οὐκ ἂν ἤκουσεν, ἐφ' οἷς ἐσκόρπιζε τὸ χρυσίον, ἐσκώφθη δὲ ἂν ἐς μεγακίτητα πόντον σπεῖρειν αὐτὸ ἢ κατὰ πετρῶν ἠλιβάτων, τῶν ἐπιπίπτων δηλαδὴ κολάκων. Ἐπὶ δὲ τοῖς ζωϊκοῖς ἀστραγάλοις ἀστεῖον καὶ τὸ τοῦ Διογένης, ὅς τῶν νομισμάτων καταγνοὺς ἐν τῇ ἑαυτοῦ, φασί, πολιτεία ἐνομοθέτησε νόμισμα εἶναι ἀστραγάλου.] Ἀποκέρσαι δὲ τένοντας Αἰολικῶς τὸ ἀποκεῖραι, ὅ ἐστι παντελῶς διακόψαι. (η. 467) Τὸ δὲ ῥίνες πληθυντικῶς λέγει διὰ τοὺς αὐτόθι δύο πόρους. ἐνταῦθα δὲ ἐπισημαντέον, ὡς ἀπὸ τῶν τοιοῦτων ῥινῶν δοκεῖ λέγεσθαι ἐπὶ ἀπάτης τὸ ῥινᾶν, ὡς ἐκ μεταφορᾶς τῶν δι' ὀσφρήσεως ἀπατωμένων ἢ καὶ ἀπατώντων. Ἡ δὲ χρῆσις τῆς λέξεως καὶ παρὰ Πausanίᾳ, ὅς φησιν, ὅτι ῥινᾶν τὸ ἐξαπατᾶν. Μένανδρος «ἔγωγ' ἐπίσταμαι ῥινᾶν». (η. 472) Ἡ δὲ ἔ-ξ πρόθεσις λόγῳ κάλλους καὶ αὐτὴ ἐν τέλει στίχου ἐτέθη κρουστικώτερον τῷ τόνῳ, καθάπερ καὶ ἡ ἔ-π-ρ-ο καὶ ἡ ἔ-σ-υ-ν ἐν τῷ «Ἰλιόθι πρό», καὶ «Ἀρτέμιδι 3.681 ζύν». (η. 474) Τὸ δὲ «ἄγχιστα ἐώκει» ἰσοδυναμεῖ μὲν τῷ «ἄγχι μάλιστα», ὃ πρὸ ὀλίγων κεῖται, ταυτόν δὲ ἐστὶ νῦν τῷ σχεδόν. σύστοιχα γὰρ τὸ σχεδόν καὶ ἐγγύς καὶ ἀγχοῦ καὶ ἄγχι καὶ ἄγχι μάλιστα καὶ ἄγχιστα. ἀλλ' οὕτω μὲν καὶ ὁ Αἴας μετὰ τὸν Πολυδάμαντα κατὰ εἰρωνείαν ἐπὶ τῷ υἱῷ σαρκάζει τοῦ Ἀντήνορος. (η. 476 ς.) Αὐτίκα δὲ καὶ Ἀκάμας, ὁ καὶ αὐτὸς Ἀντηνορίδης, «ἀμφὶ κασιγνήτῳ βεβαῶς», ἥγουν βοηθῶν τῷ ἀδελφῷ Ἀρχελόχῳ, ὅμοιον τι ποιεῖ, Ὀμήρου τεχνικῶς τὰ σκυθρωπὰ ἰλαρύνοντος τοῖς ἀκροαταῖς, οἷς ἐν ἀστείότητι σαρκάζει, καὶ

οὕτω κεραυνύντος ἡδέα καὶ λυπηρά. (η. 477–81) Οὐτάσας γάρ τινα Πρόμαχον Βοιώτιον, ὃς τὸν νεκρὸν ὑφελκε ποδοῖν, ἤγουν λάθρα ὑπέσυρε, φησὶν «Ἄργεῖοι ἰόμωροι ἀπειλάων ἀκόρητοι, οὗ θην οἴοισίν γε πόνος τ' ἔσεται καὶ οἰζὺς ἡμῖν», ἤγουν οὐ δὴ μόνοι πονήσομεν ἡμεῖς, «ἀλλὰ ποθ' ὦδε», ἤγουν ἀλλὰ που οὕτω, «κατακτανέεσθε καὶ ἕμμες». (η. 482–4) Καὶ ἐπάγων τὸ δριμύτερόν φησι «φράζεσθε ὡς ὑμῖν Πρόμαχος δεδμημένος εὐδει ἔγχει ἐμῶ, ἵνα μὴ τι κασιγνήτοιο γε ποινή δηρὸν ἄτιτος εἴη». (η. 484 ς.) Καὶ ἐπιφέρει ὡς γνωμικὸν «τῶ», ἤγουν διό, «καί τις εὐχεται ἀνὴρ γνωτὸν ἐνὶ μεγάροις Ἄρεος ἀλκτῆρα γενέσθαι», ὃ δὴ παραπεποιήται ἀπὸ τοῦ «ὡς ἀγαθὸν καὶ παῖδα καταφθιμένοιο λιπέσθαι ἀνδρός». (η. 479) Ἰόμωροι δέ, ἦτοι τοξόται, βαρβαρικῶς ὀνειδίζονται οἱ Ἀχαιοὶ τῶ Ἀκάμαντι, ὡς εἶπερ οὐκ ἦσαν τοιοῦτοι καὶ παρὰ Τρωσίν. Εἰσὶ δὲ καὶ νῦν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ἰόμωροι οἱ μόρον ἐμποιοῦντες ἐν ἰοῖς, ἐκτάσει τοῦ ὠ εἰς ὠ, ἢ περὶ ἰοὺς μεμορημένοι καὶ κακοπαθῶς ἔχοντες, ἢ ὀξεῖς ἰοὺς κεκτημένοι–μόρον γάρ, φασί, παρὰ Κυπρίοις τὸ ὀξύ-, ἢ πλεονασμῶ τοῦ ὠ-υ, ἵνα εἶεν ἰόωροι οἱ τῶν ἰῶν ὦραν, ἦτοι φροντίδα, ἔχοντες. Ἀπειλάων δὲ καὶ νῦν ἀκόρητοι οὐ μόνον οἱ ἀλαζόνες ἐν τῶ ἀπειλεῖσθαι δεινά, ἀλλὰ καὶ οἱ καυχηταί. (η. 482) Τὸ δὲ «εὐδει» ἀπλῶς μὲν ῥηθέν, δηλοῦν δὲ θάνατον, ἔχει τι δριμύτητος καὶ αὐτό, ἔτι δὲ καὶ ἀστειότητος μετὰ καὶ βαρύτητος, ὡσπερ καὶ τὸ «δεδμημένος ἔγχει», ὡς εἶπερ ἔφη «δεδμημένος ὑπνω», ὅθεν καὶ δμῆτειρα πάντων ἐρρέθη ἢ νύξ. (η. 484) Ἄτιτος δὲ ἢ ἀνεκδίκητος ἢ μᾶλλον ἢ ἀναπόδοτος, ὡς ἐκ μεταφορᾶς τῶν ἐν πόλεσιν ἢ κώμαις ἀποτινόντων ποινήν ὑπὲρ τινος πεφονευμένου. (η. 485) Ἄρεος δὲ ἀλκτῆρ ὁ τοῦ φόνου ἐκδικητής, ὁ καὶ ἀμύντωρ πρὸ ὀλίγων ῥηθείς. Τὸ δὲ «Ἄρεος» εἰ μὲν διὰ τοῦ ὠ μεγάλου γράφεται–ἔστι γὰρ καὶ Ἄρευς εὐθεία, 3.682 ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη–, ἀπαθῶς οὕτως ἔχει τὸ μέτρον, εἰ δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ Ἄρης Ἄρεος, ἐκτείνεται ἢ λήγουσα κατὰ τροπὴν κοινῆς συλλαβῆς διὰ τὴν καταπεραίωσιν καὶ τὸ ἐφεξῆς κατάρχον φωνῆεν. καὶ οὕτω μὲν καὶ ὁ Ἀκάμας. (η. 489–92) Ἦν δὲ τις ἐν Τρωσίν Ἰλιονεύς, «υἱὸς Φόρβαντος, πολυμήλου», ὃ ἐστὶν ἐκ μέρους τῶν μῆλων, πολυθρέμμονος, «ὄν ῥα μάλιστα», φησὶν, «Ἐρμείας Τρώων ἐφίλει καὶ κτῆσιν ὥπασεν», ὑφ' ᾧ μήτηρ μόνον τέκεν Ἰλιονῆα. (η. 493–504) Τοῦτον τότε Πηνέλεος «ὑπ' ὀφρύος οὕτα κατ' ὀφθαλμοῖο θέμεθλα, ἐκ δ' ὥσε γλήνην, δόρου δ' ὀφθαλμοῖο διαπρὸ καὶ διὰ ἰνίου ἦλθεν, ὃ δ' ἔζετο», καθὰ καὶ τις ἄλλος ἐτέρωθι, «χεῖρε πετάσας ἄμφω. Πηνέλεος δὲ ἐρυσσάμενος ζίφος ὀξὺ ἀνχένα μέσσον ἔλασεν, ἀπήραξε δὲ χαμαῖζε αὐτῇ σὺν πῆληκι κάρη. ἔτι δ' ὄβριμον ἔγχος ἦεν ἐν ὀφθαλμῶ ὃ δὲ φῆ κώδειαν ἀνασχὼν πέφραδὲ τε Τρώεσσι καὶ εὐχόμενος ἔπος ηὔδα· εἰπέμεναί μοι, Τρώες», ἤγουν εἶπατε, ὃ ἐστὶ θελήσατε εἰπεῖν, «ἀγαθοῦ Ἰλιονῆος πατρὶ φίλω καὶ μητρὶ γοήμεναι ἐν μεγάροισιν. οὐδὲ γὰρ ἢ Προμάχοιο δάμαρ ἀνδρὶ φίλω ἐλθόντι», τουτέστιν ἐπανελθόντι ἐκ Τροίας, «γανύσσεται», ὃ ἐστὶ χαρεῖη, ὡς ἀπὸ τοῦ γανύω, ἐξ οὗ καὶ τὸ γανύσκω παράγεται, οὐ μὴν ἐκ τοῦ γάνυμι, αὐτοῦ γὰρ οὐκ ἔστι μέλλων. καὶ ταῦτα μὲν ὁ Πηνέλεος. (η. 506 ς.) «Τοὺς δ' ἄρα πάντας», ἤγουν τοὺς Τρώας, «ὑπὸ τρόμος ἔλλαβε γυῖα, πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅποι φύγη αἰπὺν ὄλεθρον», ὃ δὴ τροπὴν φράζει στρατοῦ. Καὶ ὅρα ὡς οὐ λόγῳ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ ἔργου βαρύτητι καταπαίζει τῶν Τρώων ὁ Πηνέλεος, καὶ ὅτι Αἴας μὲν ἄχος ἔσχε πρὸ ὀλίγου ἐπὶ Προθοήνορι πεσόντι αὐτοῦ ἔγγιστα, καὶ διὰ τοῦτο ἐλεῶν ἐβοήθησε, Πηνέλεος δέ, εἰ καὶ ὁ ποιητὴς τὸ φανερόν οὐκ ἐξεῖπεν, ὡς ὁμοεθνεῖ τῶ Προμάχῳ βοηθεῖ. ὁ μὲν γὰρ Βοιώτιος, Πηνέλεος δὲ Βοιωτῶν ἦν ἡγεμών. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι προθέμενος ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα σαρκασμοῖς μεστῶσαι τὴν ποίησιν, ἵνα ἐξ ἀκράτου γλυκύτητος τῆς κατὰ Δία καὶ Ἥραν εἰς ἐμβριθεῖς ἀστεϊσμούς καταπαύσῃ τὸν λόγον, τέσσαρσι τοιαύταις ἐννοίαις καταπυκνώσας τὴν ἱστορίαν παύει τοῦ λοιποῦ τὴν τοιαύτην ἰδέαν καὶ τοῦ λοιποῦ ἀναστήσας τὸν Δία τοῦ ὕπνου ἀγριαίνει τὸ τῆς γραφῆς ἰλαρὸν καὶ τὰ αὐτῶ δοκοῦντα ποιεῖ. Σημείωσαι δὲ ὅτι τῶν ῥηθειῶν εἰρωνειῶν ἀστεία μὲν ἢ τοῦ 3.683

Πολυδάμαντος, δεινότερα δὲ καὶ ἡρωϊκώτερα ἢ τοῦ Αἴαντος, ἀφελεστέρα δὲ ἢ τοῦ Ἀκάμαντος, ἢ δὲ τοῦ Πηνελέου τοιαύτη μὲν καὶ αὐτή, ἔχει δὲ τι καὶ πάθος, ἐν οἷς λέγει, ὡς εἶπατε τοῖς γονεῦσι τοῦ δεῖνος κλαίειν διὰ τάδε. (η. 489) Ὅρα δὲ καὶ ἐν τούτοις τὸν Πηνελέον ἀπὸ συνεσταλμένης εὐθείας κλινόμενον Ὀμηρικῶς τῆς ὀ Πηνελέος, ὡς ὁ ἔλεος, οὗ γενική Πηνελέου, ἐξ οὗ τὸ «οὐχ' ὑπέμεινεν ἔρωήν Πηνελέοιο ἄνακτος». οὗ καὶ ἡ δοτική παροξύτονος ἐν τῷ «Πηνελέω δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν», ὃ ἀνωτέρω κείμενον παρώδηται ἀπὸ τοῦ «Αἴαντι δὲ μάλιστα δαΐφρονι θυμὸν ὄρινεν». (η. 491) Ἐρμῆς δὲ φιλεῖν τὸν ῥηθέντα Φόρβαντα λέγεται ὡς πολύμηλον, αὐτὸς νόμιος ὢν, εἰς ὃν ὡς τὰ πολλὰ οἱ παλαιοὶ τὰς εὐποτμίας ἀνάγουσι. διὸ καὶ τὸ κατὰ τύχην εὐρεθὲν ἀγαθὸν ἔρμαιον ἐλέγετο, ἀφ' οὗ, εἰ χρή τι καὶ τοιοῦτον παρενεῖραι τῷ λόγῳ, μαχλάς ποτε μήτηρ καλὸν ἔραστήν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ καταλαβοῦσα «κοινόν, ὦ θυγατερ, ἔφη, τὸ ἔρμαιον». τὸν δ' αὐτὸν ἄλλως Ἐρμῆν καὶ ὡς στερητικὸν κλέπτῃν πλάττουσιν. οὐ γὰρ μόνον εὐερμεῖ τις ἐξ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ δυσερμίαν ἔχει κατὰ τοὺς παλαιούς, ὡς τὰ ἐναντία ἐνθεωρεῖσθαι καὶ αὐτῷ, καθὰ καὶ ὁ Ποσειδῶν σεισίχθων τε λέγεται καὶ ἀσφάλιος, τὸ μὲν ὡς ἐνοσίχθων διὰ τοὺς σεισμούς, τὸ δὲ ὡς συνεκτικὸς τῆς γῆς, ἦτοι γαιήοχος. οὕτω καὶ ὁ Φοῖβος ἀπόλλων τε καὶ κουροτρόφος. Ὅτι δὲ ἐπιμελῶς ἐκτηνοτρόφουν οἱ παλαιοί, καὶ ὡς ἐνταῦθα ἔκειτο αὐτοῖς τὸ περιουσιάζεσθαι, καὶ ὅτι παρώνυμον τῇ κτήσει τὸ κτήνος, καὶ ὡς μέχρι τοῦ νῦν παρὰ πολλοῖς ἢ ἐν ζώοις περιουσία κτήματα λέγεται, δηλόν ἐστιν. (η. 493) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «θέμεθλα ὀφθαλμοῦ», ὃ δηλοῖ τὸ ἐν βαθυτάτῳ τροπικῶς, ὡς ἐπὶ οἰκοδομῆς ἐπιμεμελημένης λεχθέν. 3.684 (η. 494) Ὡ προσφυῶς ἐπῆκται καὶ τὸ «ἐκ δ' ὦσε γλήνην». ἐξωθεῖται γὰρ τὰ οὕτω πρυμνόθεν ἐξιόντα. (η. 495) Καὶ ὅτι ἰνίον ἔφη τὸ ἐτέρωθεν ἀντικρῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ, καὶ ὅτι χεῖρε πετάσας ἀντὶ τοῦ τοῖς φίλοις ἀναπτύξας ὡς εἰς βοήθειαν. Ἐκ πτερύγων δὲ ἀναπεπταμένων εἴληπται τὸ «χεῖρε πετάσας». (η. 497) Τὸ δὲ «ἀπήραξε» καὶ νῦν ἀντὶ τοῦ ῥᾶον καὶ ἀπόνως ἀπέκοψεν Ἄρει, ὃ ἐστι ξίφει, σιδήρῳ. Περὶ δὲ τοῦ «χαμάζε» λέγει καὶ Αἴλιος Διονύσιος, ὡς ἀεὶ περισπᾶται, τὸ δὲ χαμάθεν ὡς ἐπὶ πλειστον. (η. 498) Τὸ δὲ «αὐτῇ σὺν πῆληκι» ἐντελῶς πέφρασαι. ἦν δὲ ἂν ἄλλως Ἀττικόν, εἶπερ ἔφη, ὅτι ἀπήραξε χαμάζε αὐτῇ πῆληκι τὴν κεφαλὴν. (η. 499 ς.) Τὸ δὲ «ἔτι ἔγχος ἦν ἐν ὀφθαλμῷ» ἀναγκαίως κεῖται, ἵνα οὕτω χώραν σχοίη ὁ κατὰ κώδειαν παραδειγματισμὸς τῆς κεφαλῆς. Ἐν δὲ τῷ «φῆ κώδειαν ἀνασχῶν πέφραδέ τε» Ἀρίσταρχος μὲν ῥῆμα ἐκδέχεται τὸ φῆ, οἷα τοῦ ὠ-ς ἐξωθεν προσνοουμένου, ἵνα λέγη, ὅτι «ὃ δὲ ἔφη ὡς κώδειαν ἀνασχῶν πέφραδέ τε καὶ ἔπος ηὔδα», καὶ εἶη κατὰ παραλληλίαν ταύτολογία ἐν τῷ φῆ καὶ πέφραδε καὶ ηὔδα. τοῦτο δὲ διὰ τὸ ἐν τοῖς ῥήμασι τοῦ Πηνελέου σῶφρον καὶ οὐδὲ ἔξω πάθους. ἠρκέσθη γὰρ ὁ ἦρος τῷ ἔργῳ εἰς λύπην τῶν Τρώων, ὃ πάνυ παροξυντικόν ἐστὶν εἰς θυμὸν, εἰ οὕτως ἀνατείνας παραδειγματίζει τοῦ πεσόντος τὴν κεφαλὴν. Καὶ οὕτω μὲν Ἀρίσταρχος περὶ τοῦ «φῆ κώδειαν ἀνασχῶν», οἱ δὲ νεώτεροι καὶ Ζηνόδοτος τὸ φῆ ἐπίρρημά φασι παραβολικόν, οὐδέποτε ὑφ' Ὀμήρου ῥηθέν. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι τε πάνυ ἀστείως ἢ τοῦ Ἰλιονέως κεφαλὴ σφαιροειδῆς ἐν ἄκρῳ μακροῦ καὶ λεπτοῦ δόρατος ἐμπεπαρμένη, ὡς ἐρρέθη, κώδειαν φαντάζει, ὃ ἐστὶ μήκωνα, καὶ ὡς ἐνταῦθα μὲν διὰ μιᾶς λέξεως παραβολὴν ἐνέφηεν ἀπὸ τῆς κωδείας, ἐπὶ ἐτέρου δὲ τινος πλατεῖαν διεσκεύασε παραβολὴν, μήκωνα παραλαβὼν βριθομένην νοτιάις ἑαριναῖς, ὡς ἐκεῖ δηλοῦται. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἄλλο τι παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν κώδειαν τὴν διὰ τῆς ἑ-ι διφθόγγου ἢ παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ διὰ 3.685 τοῦ ἕψιλοῦ. ἐκεῖνος γὰρ κωδύαν φησὶ τὴν τοῦ κιβωρίου, ὃ ἐστὶ κολοκασίου, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται, ἦς, φησί, τὸ ἄνθος διπλάσιον ἢ μήκωνος, ταῦτόν δ' εἰπεῖν, τῆς ἐνταῦθα κωδείας.] (η. 501) Ἐν δὲ τῷ «εἰπέμενά μοι Τρῶες», ἀντὶ τοῦ εἶπατε, περιττὸν δοκεῖ τὸ ἔμ-ο-ι κεῖσθαι, ἴσως δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ περὶ ἐμοῦ ἢ δι' ἐμὲ νοηθήσεται. (η. 502) Τὸ δὲ «γοήμεναι» ἀπὸ τοῦ γοῶ γοαίνω γίνεται, ὡς ἀπὸ

τοῦ φορῶ τὸ φοραίνω, καθὰ πολλαχοῦ φαίνεται. ἴσως δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ γοῶ γόημι, ὡς ἰστάω ἰστῶ ἴστημι. [(η. 488) Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ἐν τῷ εἰρημένῳ χωρίῳ κεῖται καὶ προθέσεως ἔλλειψις ὁμοία τῇ ἀκόντισεν ὁ δεῖνα τοῦ δεῖνα, ὃ προδεδήλωται. φησὶ γὰρ ὅτι Πηνέλεος ὠρμήθη Ἀκάμαντος, ἤγουν ὠρμησε κατὰ τοῦ Ἀκάμαντος.] (η. 508–10) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα Μουσῶν ἐπίκλησις ἐν τῷ «ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι, ὅς τις δὴ πρῶτος βροτόεντ' ἀνδράγρι' Ἀχαιῶν ἤρετο», ἢ ἤρατο, «ἐπεὶ ῥ' ἔκλινε μάχην» ὁ Ποσειδῶν, προοιμιαζομένου οἶον ὡς ἀπὸ τινος ἀρχῆς τοῦ ποιητοῦ διὰ τὴν τῆς μάχης καινότητα, ἣτις γέγονε τῶν ἀρίστων ἀμειψάντων τὰ ὄπλα. Καὶ σημείωσαι, ὅτι μέλλων εἰπεῖν ἔσπετέ μοι Μοῦσαι, τίς πρῶτος Ἀχαιῶν ἀνείλε Τρωϊκὸν ἄνδρα, ὃ δὲ τοῦτο μὲν σιγᾶ, ἐρωτᾶ δὲ ὡς παρακολουθοῦν τό· τίς πρῶτος ἐσκύλευσεν, ἵνα οὕτω μέγα δεῖξῃ τὸ τρόπαιον, εἰ καὶ ὡς ἐν ἀδείᾳ πολλῇ ἐσκυλεύοντο οἱ πίπτοντες. (η. 509) Λέγει δὲ βροτόεντα μὲν τὰ ἐκ βροτῶν λαμβανόμενα ἢ τὰ ἔχοντα βρότον, ἤγουν μολυσμὸν τὸν ἐξ αἵματος, ἀνδράγρια δὲ σκῦλα τὰ παρὰ ἀνδρῶν ἢ ἀπὸ ἀνδρῶν ἀγρευόμενα ἢ ἀγειρόμενα. ξένη δέ, φασίν, ἢ λέξις ἄπαξ ῥηθεῖσα. παρήκται δὲ καθ' ὁμοιότητα τοῦ βοάγρια, ζωάγρια, μοιχάγρια. (η. 510) Τοῦ δὲ ἤρατο ἢ ἤρετο, τοῦ μὲν τὸ πρῶτον ἠράμην, ὅθεν καὶ τὸ «ἠράμεθα μέγα κῦδος», τοῦ δὲ ἤρετο, οὗ χρήσις καὶ ἐν τῷ «τὴν ἄρετ' ἐκ Τενέδοιο γέρων», πρῶτον πρόσωπον ἠρόμην, ὡς καὶ τοῦ εὔρετο τὸ εὐρόμην, οἶον «ἀλλὰ ταῦθ' ἅπαντα σοῦ θανόντος εὐρόμην». Τὸ δὲ «ἔκλινε μάχην» ἀρχὴ τοῖς μεθ' Ὀμηρον τοῦ ἑτεροκλινῆ φάναι νίκη, ἣν ὁ ποιητὴς 3.686 ἑτεραλκέα λέγει, ὡς ἐκ διαδοχῆς, φασίν, ἑτέροις ἀλκὴν περιποιούσαν, ἤγουν ἐνὶ τῶν δύο μερῶν. τοιοῦτον γὰρ τὸ ἕτερον, ἀφ' οὗ καὶ ἑτερομόλιος δίκη, ἐν ἣ μὴ ἄμφω ἦλθον οἱ ἀντίδικοι, ἀλλ' ἕτερος, ὃ ἔστιν ἐκ τῶν δύο ὁ εἷς. Ὅρα δὲ καὶ ποικιλίαν ἐφεξῆς ἐνταῦθα ῥημάτων ἰσοδυνάμων, καὶ κατὰ ῥήτορας εἰπεῖν, ἐπίχυσιν, καὶ τούτων πρεπόντων ποιήσει. Αἴας μὲν γάρ, φησίν, οὕτα τὸν δεῖνα, Ἀντίλοχος δὲ τοὺς δεῖνα ἐξενάριξε, Μηριόνης δὲ τούσδε τινὰς κατέκτα, Τεῦκρος δ' ἑτέρους τινὰς ἐνήρατο, Ἀτρεΐδης δὲ τὸν δεῖνα οὕτασε καλὰ λαπάρην, ἤγουν κατὰ λαπάρην, ὃ διαφέρει τοῦ οὕτα κατὰ μόνον τὸ ἐντελές. ἐκεῖνο γὰρ ἀποκέκοπται, πλείστους δ' Αἴας εἶλεν ὁ τοῦ Ὀϊλέως. (η. 511 ς.) Ἐν τούτοις δὲ καὶ Ὑρτιόν τινα ἱστορεῖ, Μυσῶν ἡγεμόνα, υἱὸν Γυρτίου, παρὰ ἓν γράμμα ὁμωνυμοῦντα τῷ πατρί, [ἐξ οὗ Γυρτιάδης εἴρηται.] (η. 513–) Φιλοτιμεῖται δ' ἐνταῦθα καὶ ἄλλως τὸ ποικίλον. Ἀντίλοχον μὲν γὰρ καὶ τὸ αὐτοῦ ἔργον ἐνὶ περιέγραψε στίχῳ, οὕτω δὲ καὶ Μηριόνην καὶ Τεῦκρον, εἰς τὸν Τελαμώνιον δὲ δύο στίχους ἔγραψεν, εἰς δὲ τὸν Ἀτρεΐδην, ὃν οὐκ ἐδήλωσεν, ὁπότερος ἂν εἴη τῶν δύο, ἔοικε δὲ ὁ βασιλεὺς εἶναι, τέσσαρα ἐποίησεν ἔπη ἐμπλατυνάμενος, εἰς δὲ τὸν Λοκρὸν Αἴαντα στίχους τρεῖς, ὃν καὶ ἐσέμνυνεν, οὐ μέτρῳ τινὶ ὀρίσας τοὺς ὑπ' αὐτῷ πεσόντας, ἀλλὰ πλείστους ἐκείνους εἰπὼν, (η. 521 ς.) προσθεὶς καὶ αἰτίαν ταύτην «οὐ γὰρ οἷ τις ὁμοῖος ἐπισπέσθαι ποσὶν ἦεν ἀνδρῶν τρεσάντων, ὅτε τε Ζεὺς ἐν φόβον ὤρσε». Καὶ ἔστι τὸ τρεσάντων ἀντὶ τοῦ εἰς φυγὴν τραπέντων, ὡς δηλοῖ τὸ «ἐν φόβον ὤρσεν», ὃ ἔστι φυγὴν. Ὅθεν καὶ τις ἐν Ἀθηναίοις ἐπὶ δειλίᾳ κωμωδούμενος τρεσᾶς ἐκαλεῖτο, καθὰ καὶ τις ἕτερος, διάρροϊαν πάσχων γαστρός, χεσᾶς ἐλέγετο. Μήποτε δὲ οὐ μέγας ὁ τοῦ Λοκροῦ Αἴαντος ἔπαινος ἐνταῦθα. οὐ γὰρ ἀνθισταμένους ἀλλὰ τρέσαντας ἔρριπτεν ἐπικαταλαμβάνων αὐτούς, εἰ καὶ τὸν περὶ ψυχῆς ἔθεον, διὰ τὸ ταχὺς εἶναι. διὸ καὶ τελευταῖον αὐτὸν ὁ ποιητὴς ἔθετο, προτάξας μὲν τὸν μέγαν Αἴαντα, ὑποτάξας δὲ τὸν μικρόν. ἴσως δὲ οὐδὲ τὸ τοῦ Σαλαμίνιου ἔργον μέγα νῦν ἔστιν, οὐ γὰρ αὐτὸς τρέψας ἀναιρεῖ, ἀλλὰ τοῦ Ποσειδῶνος κλίναντος τὴν μάχην. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ὁ μὲν Λοκρὸς οἶα ποδώκης πλείστους φεύγοντας εἶλεν, ὃ δὲ μέγας Αἴας, ὡς βαρὺς κινεῖσθαι, ἓνα μόνον οὕτασεν, οἱ δὲ λοιποὶ ἀνά δύο. εἰ δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς ἓνα ρίπτει, ἀσθενῶς ἔχων ἐκ τῆς πληγῆς, ἀλλ' ὁ ποιητὴς μεγεθύνει τῇ φράσει καὶ τὴν τοῦ ἐνὸς πτώσιν, πλατύτε 3.687 ρον αὐτὴν ἐξαγγείλας, ὡς εἴρηται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὡς ἐν μὲν τοῖς

προσεχῶς φθάσασιν ἐπλάτυνε τὰς καθ' ἕκαστα τῶν ἡρώων ἀνδραγαθίας, ἐνταῦθα δὲ τὴν μέθοδον ἐξαλλάξας ἐν ὀλιγίστῳ τοσαῦτα ἔφρασεν, ὡς οἶα τοῦ μυθικοῦ Ποσειδῶνος ἐπέιξαντος τὴν μάχην ὑπὲρ τῶν Ἀχαιῶν διὰ τὸ μικρὸν ὅσον ἀφυπνισθέντα τὸν Δία μέλλειν ἀναλλατὰ πάντα ποιεῖν. (η. 518 σ.) Ἐν δὲ τοῖς ῥηθεῖσι καὶ ψυχὴν τινος, ὃν Ἀτρεΐδης ἀνεΐλε, λέγει κατὰ οὐταμένην ὠτειλὴν ἐπειγομένην ἀπελθεῖν διὰ τὸ ἅμα τῶ ἀπορρέοντι αἵματι χωρισθῆναι αὐτὴν. Τὸ δὲ «οὐταμένην ὠτειλὴν» τρόπος ἐτυμολογίας ἐστί. παρὰ τὸ οὐτάζω γὰρ ἢ ὠτειλή, τὸ μὲν ὠ ἔχουσα Δωρικῶς, τὸ δὲ δίφθογγον κατὰ Βοιωτούς. 3.688 ΕΚ ΤΗΣ ΟΥ ΡΑΨΩΔΙΑΣ Ὅτι ἢ μὲν φίλη τῶ ποιητῆ φράσις ἐν τῇ ἐπιγραφῇ τῆς ὑποκειμένης ῥαψωδίας αὕτη· οὐ, Κρονίδης κεχόλωτο Ποσειδάωνι καὶ Ἥρῃ, ἢ δὲ ἑτεροῖα μιᾷ ἐμπεριγράφεται λέξει. παλίωξις γὰρ ἐπιγράφεται διὰ τὴν τῶν Τρώων ἐπὶ τὰ ἔμπαλιν δῖωξιν, ὡς φευγόντων. Ὅτι δὲ τὸ ὠ στοιχεῖον οὐ ἐγράφετο καθὰ καὶ τὸ ἔ εἶ δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. καὶ ἡ αἰτία, ἵνα στοιχειακῶς περισπῶνται καὶ αὐτὰ ὡς μακρά. βραχέα γὰρ ὄντα οὐκ εἶχον περισπᾶσθαι. (η. 1) Ὅτι τὸ «αὐτὰρ ἐπεὶ διὰ τε σκόλοπας καὶ τάφρον ἔβησαν» οἱ μὲν γραμματικοὶ σχῆμα λέγουσιν ὑπερβατόν, οἱ δὲ ῥήτορες οὐκ ἀξιοῦσιν οὕτω καλεῖν αὐτό, διακεκόφθαι δὲ φασὶ τὴν σύνταξιν ἐπίτηδες, ἵνα ἡ διακοπὴ τῆς λέξεως τὸ ταλαίπωρον καὶ δυσδιόδευτον ἐμφάνῃ τῶν τὴν τάφρον διαβαινόντων. τοιοῦτον, φασί, καὶ τὸ 3.689 «κατὰ πυρὸν ἤλεσαν». Καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δέ, ὅπου ἐρεῖ «ὡς δ' ὅταν ὄξυν ἔχων πέλεκυν ἀνὴρ βοὸς ἵνα τάμη διὰ πᾶσαν», ἀντὶ τοῦ διατάμη τὴν ἵνα, φασὶν οἱ παλαιοί, ὅτι τῇ τῆς λέξεως διακοπῇ μεμίμηται τὸ γινόμενον. οὕτω δὲ καὶ τὸ «ὡς τίς τε λέων κατὰ ταῦρον ἐδηδῶς» αἰτιολογοῦσι. τῇ γὰρ ἐγκοπῇ, φασί, τῆς λέξεως τὸν εἰς πολλὰ διεσπασμένον ταῦρον παρέστησεν. οὐ γὰρ τὸ μέτρον, φασὶν, ἠνάγκαζεν οὕτως εἰπεῖν, ἐπεὶ περ ἦν καὶ οὕτω γράψαι «λέων ταῦρον κατεδηδῶς». οἱ δ' αὐτοὶ καὶ τὸ «οἱ κατὰ βοῦς ὑπερίονος Ἥελίου ἠσθιον» εἰς τοιοῦτον λόγον ἄγουσι. φέρουσι δὲ εἰς ὁμοιότητα καὶ Ἀνακρέοντος τὸ «κὰδ δὲ λοπὸς ἐσχίσθη», ἀντὶ τοῦ κατεσχίσθη τὸ ἱμάτιον. ὁμοίως καὶ τὸ «διὰ δὲ δειρὴν ἔκοψε μέσην», καὶ τὸ «σὺν δὲ γέροντι χύτο νόος», ἤγουν συνεχέθη ὁ νοῦς τῷ Πριάμῳ, τὴν ταραχὴν, φασί, τῆς διανοίας μιμεῖσθαι τῇ τῆς συντάξεως διακοπῇ. (η. 4) Ὅτι ἐν τῷ «ἔμμενον χλωροὶ ὑπαὶ δειούς», ἤγουν ὑπὸ δέους, τὸ χλωροὶ ταῦτόν ἐστι τῷ ὠχροί. διὸ τὸ ὠχρὸν παράγεσθαι τινὲς φασὶν ἐκ τοῦ χλωροῦ, μεταθέσει τοῦ ὠ καὶ ἀπελεύσει τοῦ ὠ. Ἀποτέλεσμα δὲ τοιαύτης ἐν πολέμῳ χλωρότητος φυγῆ. διὸ ἐπάγει «πεφοβημένοι», ἤγουν φεύγοντες. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ ὠχρότητος ἢ χλωρότητος μεταφορικῶς τίθεται διὰ τὸ χρῶμα, ἀλλὰ καὶ τὸ πρόσφατον ἔστιν ὅτε καὶ τὸ νεάζον δηλοῖ διὰ τὸ ἐν τῇ χλῶνι νεοθαλές. οὕτω γὰρ χλωρὸς τυρός, ὁ νεοπαγῆς, ὡσπερ αὖ πάλιν ὁ μὴ τοιοῦτος γάλα εἴρηται ξηρόν. λέγεται δὲ καὶ γόνυ χλωρόν τὸ νεαρὸν καὶ διὰ τοῦτο σθεναρὸν καὶ οὐχ' οἷον ἔχουσιν οἱ ξηροὶ καὶ ἀλίβαντες. (η. 4-8) Ὅτι ἐν τῷ «ἔγρετο Ζεὺς Ἴδης ἐν κορυφῆσι παρὰ χρυσοθρόνου Ἥρης, στήδ' ἄρ ἀναΐξας, ἴδε δὲ Τρώας καὶ Ἀχαιοὺς, τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν Ἀργεῖους» τὴν ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ αὕτη παλίωξιν δηλοῖ ὁ ποιητής. τὸν γὰρ τελευταῖον στίχον ἀπαραποιήτως καὶ ἐν τῇ ξὶ ῥαψωδίᾳ εἰπὼν 3.690 ἐκεῖ μὲν ὀρινομένους τοὺς Ἀχαιοὺς ἔφη, κλονέοντας δὲ ὄπισθεν τοὺς Τρώας, ἐνταῦθα δὲ ἔμπαλιν διὰ τὴν παλίωξιν. Τὸ δὲ σχῆμα ὁμοιον τῷ «οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολὴ πέλεν ἀνδρῶν ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων». Δύο γὰρ προθεῖς ὀνόματα ὧδε «Τρώας καὶ Ἀχαιοὺς» καὶ δύο αὐθις ἐκεῖ «οἰμωγὴν καὶ εὐχολὴν», ὕστερον ἀπαντᾷ ἴδια πρὸς ἑκάτερα, πλὴν ὅσον ἐκεῖ μὲν ἐντελῶς κεῖνται τὰ τέσσαρα, τὸ οἰμωγὴ καὶ εὐχολὴ καὶ τὸ ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων, ἐνταῦθα δὲ τεσσάρων τούτων, τοῦ ὀρινομένου καὶ κλονέοντος καὶ Τρώας καὶ Ἀχαιοὺς, σεσίγηται τὸ Τρώας, ὡσπερ αὐθις ἐν τῇ ξὶ ῥαψωδίᾳ ἔλειπεν ἐν ὁμοίῳ στίχῳ τὸ Ἀχαιοὺς, ἔνθα ἔφη τὸν Νέστορα ἰδεῖν ἔργον ἀεικές, τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας ὄπισθεν Τρώας ὑπερθύμους.

Σημειώσαι δὲ ὅτι οὐ καλῶς φασιν οἱ εἰπόντες ἐν τοῖς τοιούτοις σχήμασιν αἰεὶ τὸν ποιητὴν πρὸς τὸ δεύτερον ἀπαντᾶν. ἐν μὲν γὰρ τῷ «οἰμωγὴ καὶ εὐχολὴ πέλε» πρὸς τὸ δεύτερον, ἤγουν πρὸς τὴν εὐχολήν, ἀπήντησεν. εὐχολὴ γάρ, ἦτοι καύχημα, ἦν τῶν ὀλλύντων. τὸ δὲ ὀλλυμένων τέταρτον κείμενον πρὸς τὸ πρῶτον ἀποδέδοται τὸ οἰμωγὴ. Ὅμοίως καὶ ἐν ἀρχῇ τῆς ἧ ραψωδίας πρὸς τὸ δεύτερον ἢ ἀπάντησις, ἤγουν πρὸς τοὺς κλονέοντας Τρῶας, ὡς ἀνωτέρω κεῖται, οὕτω δὲ καὶ ἐν τῷ «ἄρνε δύω, ἕτερον λευκόν, ἐτέρην δὲ μέλαιναν γῆ τε καὶ ἡλίω», ὡσαύτως καὶ ἐπὶ ἄλλων διαφόρων. Ἐν δὲ τῷ «ἀρχοὺς αὖ νηῶν ἐρέω νῆάς τε προπάσας» κατὰ φύσιν ἐν τοῖς ἐξῆς μεμέρισται τὰ πράγματα. εὐθὺς γὰρ ἀρχόντων μνησθεὶς ἐπάγει «Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεος καὶ Λήϊτος ἦρχε», καὶ οὕτω ποιήσας καὶ πρὸς τὸ πρότερον ἀπαντήσας εἶτα ἐπισυνείρει ἐφεξῆς καὶ τὰς νῆας. Τὸ αὐτὸ ποιεῖ καὶ ἐν τῷ «Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος, υἱοί, Ἀμφίμαχος μὲν Κτεάτου, Θάλπιος δὲ τοῦ δεῖνος. Τὸ δ' ὅμοιον καὶ ἐν τῷ «Ἀθηναίη τε καὶ Ἥρη, ἦτοι Ἀθηναίη ἀκέων ἦν». Τοιοῦτον κἀνταῦθ' ἔστι τὸ «Τρῶας καὶ Ἀχαιοὺς, τοὺς μὲν ὀρινομένους, τοὺς δὲ κλονέοντας». οὐ γὰρ πρὸς τὸ δεύτερον ἢ ἀπάντησις, ἀλλὰ πρὸς τὸ πρῶτον. Τρῶες μὲν γὰρ ἐν τῇ ραψωδίᾳ ταύτῃ ὀρίνονται, Ἀχαιοὶ δὲ κλονοῦσι. Καὶ ἔστι τὸ σχῆμα τοῦτο ἐν τῷ ἄλλως μὲν ἐνταῦθα, ἄλλως δὲ ἐν τῇ ξι θεωρεῖσθαι περὶ ἓνα στίχον τὸν εἰρημένον, κοινωνοῦν ἀμφοτέρους, ἤγουν τῷ, ἔνθα ἀπαντᾶ τις πρὸς τὸ δεύτερον, καὶ τῷ, ἔνθα εἰς τὸ πρῶτον ἀνέρχεται. Ὅλως γὰρ ὁ ποιητὴς δυσὶν ὀνόμασι προηγησαμένοις ἕτερα δύο κατὰ μερισμὸν συντάξεως μέλλων ἐπαγαγεῖν ποτὲ μὲν τῷ πρῶτῳ τῆς προηγησαμένης συζυγίας τὸ τῆς δευτέρας πρῶτον συντάττει καὶ τῷ δευτέρῳ ἀκολούθως τὸ δεύτερον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐφάνη. καὶ κεῖνται καὶ ἀνωτέρω παραδείγματα τούτου τὸ Ἀμφίμαχος καὶ Θάλπιος, Ἀμφίμαχος μὲν τοῦ δεῖνος, Θάλπιος δὲ τοῦ δεῖνος, καὶ τὰ κατ' αὐτό. καὶ ἔστιν ἡ τοιαύτη διάθεσις τῆς συντάξεως σαφεστέρα καὶ φυσικωτέρα 3.691 πρῶτῳ πρῶτον συντιθεῖσα καὶ δευτέρῳ ἐπισυνάπτουσα δεύτερον. ποτὲ μὲντοι τὸ τῆς δευτέρας συζυγίας πρῶτον τῷ δευτέρῳ τῆς πρώτης συζυγίας ἐπάγει συναπτῶς, καὶ τὸ δεύτερον τῆς αὐτῆς δευτέρας τῷ πρῶτῳ τῆς πρώτης, ὡς ἔχει τὸ «οἰμωγὴ καὶ εὐχολὴ ὀλλύντων καὶ ὀλλυμένων», καὶ τὰ ὅμοια. Καὶ ἔστι τοῦτο σαφὲς μὲν οὐ πάνυ, ἐμπερίβολον δὲ καὶ πρέπον μεγέθει ποιήσεως. εἴρηται δὲ τι κρεῖττον περὶ τούτου ἐν τῇ γάμμα ραψωδίᾳ. (ἡ. 9–11) Ὅτι τὸ κεῖσθαι κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐπὶ τε τοῦ πεπτωκέναι λέγεται, ὡς ὁ Ἐκτωρ νῦν ἐν πεδίῳ κείμενος «ἀργαλέω εἶχετο ἄσθματι κῆρ ἀπινύσσω», ἦτοι ἀλλοφρονέων καὶ μὴ ὦν πινυτός, «αἶμ' ἐμέων». οὕτω καὶ Τιτυὸς ἐπ' ἐννέα κεῖτο πέλεθρα. λαμβάνεται δὲ ποτε τὸ κεῖσθαι καὶ ἐπὶ τοῦ τεθάφθαι, οἷον «ἔνθα μὲν Αἴας κεῖται». νοεῖται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ τεθνηκέναι, οἷον «κεῖται Πάτροκλος». σημαίνει δὲ καὶ τὸ νεκρὸν ἐρρίφθαι, οἷον «κεῖται παρὰ νήεσσι νέκυς», λέγεται δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ ἀπρακτεῖν, οἷον «κεῖται παρὰ μνηστῆ ἀλόχῳ», εὗρηται δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ἔστιν, οἷον «θεῶν ἐν γούνασι κεῖται». (ἡ. 10) Σημειώσαι δὲ ὅτι τὸ μὲν ἀργαλέον ἄσθμα διαστέλλεται τοῦ ἡρεμαίου, ὅλον δὲ τὸ «ἀργαλέω ἔχετ' ἄσθματι» περίφρασις ἐστὶ τοῦ ἡσθμαινε. (ἡ. 10 ς.) Τὸ δὲ «κῆρ ἀπινύσσω, αἶμ' ἐμέων» πάνυ γοργοτάτη παράφρασις ἐστὶ τοῦ «ἐζόμενος δ' ἐπὶ γούνα κελαινεφὲς αἶμ' ἀπέμεσσε» καὶ ἐξῆς, ὡς οὐ πρὸ πολλοῦ ἐγράφη. Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ ἐμεῖν καὶ πόλις Ἔμεια, περὶ ἣν Αἴγισθος ἤμεσε φαγῶν ἐξ ἐπιβουλῆς Ἀτρέως τὰ οἰκεῖα τέκνα, ἡ ἱστορία φησίν. Ὅτι ἐν τῷ «τὰ καὶ τὰ ἔπαθεν ὁ Ἐκτωρ», ὡς προερρήθη, «ἐπεὶ οὐ μιν ἀφαιρότατος βάλεν Ἀχαιῶν», ὁ Αἴας δηλαδὴ, νοητέον ἐξ ἐναντίου τὸ «ἀλλ' ὁ ἀνδρειότατος». Εἶωθε γὰρ ὁ ποιητὴς ἐν πολλοῖς τῇ ἀποφάσει ἀντεισάγειν τὸ ἐναντίον, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, ὅποιον καὶ τὸ «οὐδ' ἄρα τῷ γε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς», ἀλλὰ δηλαδὴ ἐλυπήθη, διὸ καὶ ἐδάκρυσε. τοιοῦτον καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ «οὐκ ἐχολώσατο θυμῷ Ζεύς», ἀλλὰ δηλονότι ἐχάρη. (ἡ. 14 ς.) Ὅτι τὸ «ἦ μάλα δὴ κακότεχνος ἀμήχανε σὸς δόλος Ἥρη Ἐκτορα δῖον ἔπαυσε μάχης, ἐφόβησε δὲ λαοὺς» ῥηθήσεται ποτε

παρωδηθὲν κατὰ τινος τοιούτου κακομηχάνου. (η. 16 ς.) Ὅμοίως καὶ τὸ «οὐ μὰν οἶδα, 3.692 εἰ αὐτε κακορραφίης ἀλεγεινῆς πρώτη ἐπαύρηαι καί σε πληγῆσιν ἰμάσσω», 3.692 τουτέστι πλήξω. Ζεὺς δὲ ταῦτα ἔφη πρὸς Ἥραν, «δεινὰ ὑπόδρα ἰδῶν». [Ἐν οἷς τὸ «κακορραφίης ἐπαύρηαι» συντελεῖ τι πρὸς τὸ «ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆος». ὡς γὰρ τῆς κακορραφίας οἷα φαύλης ἐπαυρίσκειται τις εἰς τὸ ἴσως πληγῆναι, οὕτω καὶ βασιλέως κακοῦ ἐκείνου εἰς τὸ δι' αὐτὸν βλαβῆναι.] Ὅρα δὲ τὸ «κακότεχνος δόλος», ὡς ὄντος δόλου πάντως καὶ ἐπὶ καλῶ. Τὸ δὲ «ἀμήχανε», ὡς καὶ ἐτέρωθι ἐφάνη, δύο σημαίνει, τὸν τε μὴ ἔχοντα μηχανήν, ἀλλὰ ἄπορον καὶ οὐ βαθὺν τὰς φρένας, καὶ τὸν δεινόν, ὡς ἐνταῦθα, καὶ δυσκατέργαστον, πρὸς ὃν οὐκ ἔστι τι μηχανήσασθαι. Σημείωσαι δὲ ἐνταῦθα καί, ὅτι πολλοὶ αὐτοὶ ἀμαρτόντες ἐπὶ τοὺς πλησίον ἄγουσι τὰς αἰτίας, καθὰ καὶ Ζεὺς ἔρωτι ἐκδοὺς ἑαυτὸν αἰτιᾶται τὴν Ἥραν ὡς κακομηχάνως ἀπατήσασαν καί, ὃ πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη, δολοφρονέουσαν. διὸ καὶ ἀπειλεῖται πληγαῖς αὐτὴν ἰμάσσειν, ταῖς ἐκ τοῦ κεραυνοῦ ἴσως, καθὰ καὶ ὁ Ἄρης δηλώσει ἐν τῷ «εἶπερ μοι καὶ Μοῖρα Διὸς πληγέντι κεραυνῶ» καὶ ἐξῆς. Καὶ εἰ τοῦθ' οὕτως ἔχει, καὶ ἡ τροπὴ τὸ σωφρονίσει κεραυνῶ ἰμάσαι φησίν, ὡς ἀπὸ ἰμάντος, εἶποι τις ἄν, ὡς καὶ ὁ τῆς Ἀφροδίτης κεστὸς ἰμᾶς οὐκ ἀπεικότης τοιοῦτόν τι αἰνίσσεται. οἶονεὶ γὰρ καὶ ὁ ἔρωτος ἰμάντος δίκην πλήττων ἐρεθίζει πρὸς ἡδονάς. (η. 16) Κακορραφία δὲ ἢ δυστροπία καὶ κακοβουλία καὶ πανουργία παρὰ τὸ κακὰ ράπτειν, ἡγουν συντιθέναι, κατὰ τὸ «κακὰ ράπτομεν ἀλλήλοισιν», οὗ προηγεῖται τὸ ὑφαίνειν, ἀφ' οὗ τὸ «μητὶν ὑφαίνεν». ἢ καὶ ἄλλως κακορραφία ἢ τοῦ νοὸς κακοσυνθεσία, οὗ ἀνάπαλιν φρενήρης ὁ τὰς φρένας ἀραρυίας ἔχων. [Ἀλεγεινὴ δὲ ἢ ῥηθεῖσα κακορραφία διὰ τὰ κατ' αὐτὴν ἄλγη, ὧν καὶ τὸ πληγαῖς ἰμάσσεσθαι.] Καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (η. 18–24) Ἐπ' αὐτοῖς δὲ ἀναμιμνήσκει ὁ Ζεὺς μὲν τὴν Ἥραν, ὃ δὲ ποιητὴς τὸν ἀκροατὴν διὰ πιθανότητα τῆς ῥηθείσης μυθικῆς 3.693 ἀπειλῆς, ὡς καὶ ἄλλοτε ὅμοια ἔπαθεν ἢ Ἥρα, καὶ λέγει «ἢ οὐ μέμνη ὅτε τ' ἐκρέμω ὑψόθεν, ἐκ δὲ ποδοῖν ἄκμονας ἦκα δύω, περὶ χερσὶ δὲ δεσμὸν ἦλα χρύσειον ἄρρηκτον. σὺ δ' ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλησιν ἐκρέμω, ἡλάστεον δὲ θεοὶ κατὰ μακρὸν Ὀλυμπον, λῦσαι δ' οὐκ ἐδύναντο παρασταδόν· ὃν δὲ λάβοιμι, ρίπτασκον τεταγῶν ἀπὸ βηλοῦ, ὄφρ' ἂν ἴκηται γῆν ὀλιγηπελέων». Ἄ καὶ λέγει πρᾶξαι κατὰ τῆς Ἥρας ὁ Ζεὺς διὰ τὸν φίλον υἱὸν Ἑρακλῆν. (η. 24–8) Φησὶ γὰρ «ἐμὲ δ' οὐδ' ὡς θυμὸς ἀνίει ἀζηχῆς ὀδύνη Ἑρακλείος θείοιο, τόν», ἡγουν ὄν, «σὺ ξὺν Βορῆῃ ἀνέμῳ πεπιθοῦσα θυέλλας πέμψας ἐπ' ἀτρύγετον πόντον, κακὰ μητιόωσα, καὶ μιν ἔπειτα Κόωνδε εὖ ναιομένην ἀπένεικας». (η. 29–33) Εἶτα προσιστορήσας ὁ Ζεὺς, ὡς «τὸν μὲν ἐγὼν ἔνθεν ῥυσάμην καὶ ἀνήγαγον αὐτὶς Ἄργος ἐς ἰππόβοτον, καὶ πολλὰ περ ἀθλήσαντα» ἐπιφέρει «τῶν σ' αὐτὶς μνήσω», ἡγουν ἀναμνήσω, «ἴν' ἀπολήξης ἀπατάων, ὄφρα ἴδης, ἦν τι χραίσμη φιλότης τε καὶ εὐνή, ἦν ἐμίγης ἐλθοῦσα καὶ μ' ἀπάτησας». Τοῦτο δὲ παρωδηθήσεται ποτε καὶ πρὸς ἀπατεῶνα πάλαι ποτὲ κακωθέντα, ἐφ' οἷς καὶ φθάσας ἠπάτησεν. Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ὅτι τε πάλιν ἐπιτομώτερον τῆς κατὰ τὸν Ἑρακλέα ἱστορίας ἐμνήσθη, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων, καὶ ὡς οὐδεὶς ἐνταῦθα χόλος ἢ λόγος ὄλως περὶ τοῦ προδηλωθέντος Ὑπνου διὰ τὸ μὴ καίριον τῆς μνήμης, καὶ ὡς τὸν μέχρι τῆς Κῶ κινδυνώδη πλοῦν τοῦ Ἑρακλέους εἰπών, καθὰ καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων, ἐπιφέρει ὅπερ οὐκ ἐρρέθη ἐκεῖ «τὸν μὲν ἐγὼν ἔνθεν ῥυσάμην», ὡς εἴρηται, «καὶ πολλὰ περ ἀθλήσαντα», ὃ ἔστι κρατερὰν μάχην νικήσαντα. Ἦν γὰρ, φασίν, ἢ νῆσος ξένοις δυσεπίβατος φόβῳ ἐπιβουλῆς, ἵνα μὴ φθονηθῆ ὡς εὖ ναιομένη. διὸ οὐδὲ τὸν Ἑρακλέα ἐδέχοντο οἱ Κῶοι ἐκεῖ ἐξωσθέντα, ἀλλὰ καὶ ἀντέστησαν καὶ κατεπολεμήθησαν, ὡς ἤδη προέγραπται. Ὅρα δὲ καὶ ὡς εἰς τὴν αὐτὴν ἐμπεσόντες διήγησιν ὃ ἐν τῇ ζῖ ραψωδίᾳ Ὑπνος καὶ νῦν ὁ Ζεὺς, οὐ συνέπεσον εἰς ταυτόλογίαν. γέγονε δὲ τοῦτο κατὰ τέχνην εὐμέθοδον. οὔτε γὰρ ὁ Ζεὺς Ὑπνον ἐμνήσθη, ὃν πάλαι ποτὲ αἰστώσειν ἔμελλεν, οὔτε ἀλώσεως Ἰλίου, ἄπερ ὁ Ὑπνος φθάσας ἀφηγήσατο,

ἀλλ' οὐδὲ αὖ πάλιν ὁ Ὑπνος τῆς ὑπὸ τοῦ Διὸς ἐνταῦθα λεγομένης εἰς τὸν Βορέαν πειθοῦς ἐμνήσθη καὶ τῆς Ἡρακλέους εἰς Ἄργος ἀναγωγῆς, καὶ οὕτως ἐξέφυγον τὴν ἐν λόγῳ συνέμπτωσιν. Καὶ οὕτω μὲν πολλαχοῦ πολυειδῆς ὁ ποιητῆς ἐστὶ καὶ ἀσυνέμπτωτος. ὅτε δὲ καὶ ταῦτολογεῖ καὶ ἀδολεσχεῖν οὕτω δοκεῖ, οὐκ ἀσθενείας τῆς εἰς τὸ γράφειν ἐγκλητέος, ἀλλ' ἐπαινετέος

τῆς μεθόδου, καθ' ἣν καὶ τοῦτο ποιεῖ. (ἡ. 19) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ὁ δεσμός τῆς Ἥρας, ὁ ἀλληγορηθεὶς εἰς πλάτος τοῖς παλαιοῖς, τὴν ἄλυτον δηλοῖ τῶν στοιχείων συνάφειαν, ἥς τῶν ὡσανεὶ ποδῶν ἄκμονες οἶον ἀπηώρηται τὰ ὑπὸ 3.694 τὸν ἀέρα βαρέα δύο στοιχεῖα, ὕδωρ, φασί, καὶ γῆ, περὶ δὲ τὰς χεῖρας πολυτελῆς δεσμός, ἡ πρὸς τὸν αἰθέρα συνάφεια, καθαρὸν ὄντα καὶ ἀμιγῆ παθῶν. ἃ δὴ τὸν περὶ γῆν ἀέρα ἐπιθολοῖ τὸν λιμνάζοντα καὶ ἀμαυροῖ ὡς τὸ ἴωμα τὸν σίδηρον, ὃς ὕλη ἐστὶ τοῖς ἄκμοσι, καὶ οὐκ ἀφήσιν εἶναι ἀνέφελον καὶ στιλπνὸν οἷα χρύσειον. Εἰς δὲ τὸν τόπον τοῦτον προσγράφουσί τινες καὶ τούτους τοὺς στίχους «πρὶν γ' ὅτε δὴ σ' ἀπέλυσα ποδῶν, μύδρους δ' ἐνὶ Τροίῃ κάββαλον, ὄφρα πέλοιτο καὶ ἐσσομένοισι πυθέσθαι». καὶ δείκνυνται, φασίν, ὑπὸ τῶν περιηγητῶν οἱ τοιοῦτοι μύδροι, οὓς ἀνωτέρω ἄκμονας εἶπεν. Ὅρα δὲ καὶ ὡς ὁ κεστός οὐκ ἔχει νῦνπραῦναι τὸν Δία. οὐ γὰρ θυμοῦ, φασίν, εὐναστικός ὁ κεστός, ἀλλὰ ἐρώτων κινητικός. Ἴσως δὲ δόξοι ἂν τι καὶ νῦν ἐνεργεῖν ὁ κεστός ἰμάς, εἶπερ οὐ μέγα κακὸν διατίθεται τὴν Ἥραν ὁ Ζεὺς οὕτω χολωθείς ἐπὶ μεγάλοις. τῆς τε γὰρ ὑπεροχῆς τὸν οὕτω μέγαν ἢ γυνὴ ἔλαττοῖ ἀπατώσα καὶ ταῦτα μετὰ τοσαύτας προηγησαμένης ἀπειλᾶς, καὶ ψεύδεσθαι δὲ ποιεῖ αὐτὸν πρὸς τε τὴν Θέτιδα, ἣ τιμῆσαι τὸν υἱὸν κατένευσε, καὶ πρὸς τὸν Ἐκτορα δέ, ᾧ εὐδοκιμεῖν ὑπέσχετο, ἕως δὴ ἡλίου. καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. Ἰστέον δὲ ὡς ἡ μυθικὴ τῶν ἀκμόνων ἀπειλὴ ἔοικε πάλαι ποτὲ πραγματικῶς ἐν ἀνθρώποις γίνεσθαι, ἵνα τοῖς κρεμαμένοις μὴ μόνον αἱ χεῖρες ἀλογοῖεν, ἀλλὰ καὶ οἱ πόδες τῆ τῶν ἀκμόνων ὑφέσει. (ἡ. 18) Τοῦ δὲ «μέμνη» πρωτόθετον τὸ μέμνησαι καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ μέμνηαι. Τὸ δὲ «ἐκρέμα» καιριώτερον ἐστὶ τῆς ἀπαιωρήσεως καὶ τοῦ ἠερέθεσθαι. διὸ καὶ δις ἐνταῦθα εἶπεν αὐτό, οὐκ ἀξιώσας ἄλλως φράσαι. πρόεστι δὲ καὶ αὐτοῦ τὸ ἐκρέμασο ἐκρέμαο. [Οὐκ ἔστι δὲ ταῦτὸν κρέμασθαι εἰπεῖν καὶ κρήμασθαι. αὐτὸ γὰρ δηλωτικὸν ἐστὶ τοῦ κρημνίζεσθαι, οὗ χρῆσις ἐν τε ἄλλοις καὶ ἐν τῷ «νεφέλαι κρημνάμεναι», καὶ «κρήμη σεαυτήν», ἔνθα τὸ κρήμη κανονίζεται κατὰ τὸ ἴστη.] (ἡ. 18) Τὸ δὲ ποδοῖν πλεονασμὸν συνήθη ἔχει τοῦ δευτέρου ἰῶτα, ὡς καὶ τὸ ἵπποῖν καὶ ὤμοῖιν. (ἡ. 21) Τὸ δὲ «ἠλάστεον», ἡγουν ἐδεινοπάθουν, ὡς ἐπὶ ἀλάστοις κακοῖς προϋπόκειται, ὡς καὶ ἐτέρωθι 3.695 φαίνεται, τοῦ τε ἀλάστορος καὶ τοῦ ἐπαλαστήσασα, ὅπερ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται. Τὸ δὲ γε μετὰ τοῦ ῥ ἠλάστρεον ἀροτρώων ἴδιον ἐν τοῖς ἐξῆς που φανεῖται, γενόμενον μὲν ἀπὸ τοῦ ἐλῶ, τὸ ἐλαύνω, [προσλαβὸν δὲ τὸ ῥ πρὸς διαστολήν ἴσως τοῦ ἐνταῦθα τεθειμένου ἠλάστεον.] (ἡ. 22) Ὅρα δὲ καί, ὡς ἐν ἄλλοις εἰωθῶς λέγειν δεσμὸν ἄρρηκτον καὶ ἄλυτον ἐνταῦθα περιφράζει τεχνικῶς τὸ ἄλυτον ἐν τῷ «λύσαι δ' οὐδεὶς ἐδύνατο». ἄλυτον γὰρ πάντως, ὃ οὐδεὶς λύσαι δύναται. τοῦτο δὲ ποιεῖ ἐκκλίνειν εἰωθῶς τὸ ὁμοειδὲς τῆς γραφῆς. [Τὸ δὲ «παρασταδόν» διαστέλλει τοὺς ἄλλως δυναμένους λύειν, οἶον παρακλήσει, εὐχῆ, προθυμία.] (ἡ. 23) Τοῦ δὲ «ρίπτασκον» πρωτότυπον τὸ ρίπτω, ἐξ οὗ προερέθη καὶ τὸ ριπτάζω εἶναι καθ' ἐτέραν παραγωγὴν. Τὸ δὲ «τεταγών», ὅπερ καὶ ἐν τῇ ἁ ραψωδίᾳ κεῖται, οἱ τεχνικοὶ καὶ ἐκ τοῦ τῶ, τὸ λαμβάνω, παράγουσιν, ὅθεν καὶ τὸ τῆ, ὃ ἐστὶ δέξαι, λάβε. τῶ γὰρ, φασίν, ὅθεν παράγωγον τάζω, ἐξ οὗ κατὰ τὴν προδεδηλωμένην κίνησιν τὸ τεταγών. Τὴν δὲ ῥηθεῖσαν οὐρανόθεν ῥίψιν εἰς γῆν καὶ Ἥφαιστος ἔπαθεν. (ἡ. 23 ς.) Ὅμηρος δ' ἐνταῦθα τὸν μῦθον σιγᾶ, ἵνα μὴ ταῦτολογῆσιν. ἔχει γὰρ αὐτὸν ἡ ἁ ραψωδία, ἔνθα εἰπὼν ὀλίγον θυμὸν ἐνεῖναι τῷ Ἥφαιστῷ ῥιφέντι, ἐνταῦθα μιᾶ λέξει ἔφρασε τὸ ὀλίγον ἔχειν θυμόν, εἰπὼν ἄντ' αὐτοῦ τὸ ὀλιγηπελέων. Ἐνθα σημείωσαι καὶ ὅτι τὸ ἀπὸ βηλοῦ ριφήναι τοῦ ἀλλαχοῦ θεσπεσίου ῥηθέντος, «ὄφρ' ἂν ἴκηται γῆν

ὀλιγηπελέων», χρήσιμον ἐπί τινος ὑπόθεν κατενεχθέντος καὶ μεγάλης δόξης ἔστερημένον. Ἰστέον δὲ καί, ὅτι ὁ Κράτης, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, τὸ βηλοῦ, ὃ ἐστὶ βαθμοῦ, περὶ οὗ καὶ προδεδήλωται, βαρυτόνως ἀναγινώσκει βήλου ὡς ἦλου. καινὸν δέ, φασίν, οὐδὲν ἐν οὐρανῷ βηλὸν εἶναι, ὅπου καὶ πύλαι. Δῆλον δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ βῶ βήσω παρήκται ὁ βηλός, ἐξ οὗ καὶ βέβηλος, κυρίως τόπος ὁ καὶ τῷ τυχόντι βάσιμος, καὶ ἀνάπαλιν ἀβέβηλος ὁ μὴ τοιοῦτος. [Προσπακουστέον δ' ἐνταῦθα εἰς τὸ βηλοῦ ὡς ἀπὸ κοινοῦ τὸ Ὀλυμπίου, ἐπεὶ πρόκειται ἀνωτέρω τὸ «κατὰ μακρὸν Ὀλυμπον». Σέμνωμα δὲ τοῦδε τοῦ βηλοῦ τὸ θεσπέσιον, ῥηθὲν ἀλλαχοῦ, ἔνθα ἔφη τὸ «ἀπὸ βηλοῦ θεσπεσίοιο».] (η. 24) Τὸ δὲ «θυμὸς ἀνίει», ἀντὶ τοῦ ἀφίει κατὰ τινα λόγον ἀνέσεως, [ἢ ἀντίκειται ἢ ἐπίτασις. ἔστι γὰρ καὶ θυμοῦ ἐπίτασις καὶ ἄνεσις.] Ὅτι δὲ ἀνιέναι καὶ τὸ ἀναπεῖθειν καὶ διεγείρειν λέγεται, πολλαχοῦ φαίνεται. (η. 25) Δῆλον δὲ ὡς ὁ θυμὸς ὁ μὴ ἀνιείς τινα καλῶς ἂν ἀζηχῆς λέγοιτο ὡς ἀδιεχῆς, ὃ ἐστὶ 3.696 συνεχῆς, καθὰ δηλοῦται ἐν ἄλλοις. Τινὲς μέντοι ἀζηχῆς φασὶ θυμὸς, ὁ σκληρὸς, ἀπὸ τοῦ ἄζην ἔχειν, ὃ ἐστὶ ξηρασίαν, ἵνα ἦ ἄτεγκτος καὶ δυσμάλακτος. Ὀδύνη δὲ οὐκ αἶε ἐπὶ πόνου σωματικοῦ. ἐνταῦθα γὰρ ἐπὶ λύπης κεῖται, μεγάλης μέντοι, ὅποιαν Ζεὺς λέγει παθεῖν ἐπὶ τῷ μεγάλῳ Ἡρακλεῖ, οὗ τότε περιχώσατο, καθὰ προεδηλώθη, ὃν αὐτὸς ὁ Ζεὺς ἐνταῦθα θεῖον ὀνομάζει. Ἐλλειπτικῶς δὲ πέφρασαι διὰ χόλου κατέπειξιν τὸ «ὀδύνη Ἡρακλῆος», τὸ γὰρ ἐντελές· ἐν ὀδύνη τῇ ὑπὲρ Ἡρακλέος. [(η. 24) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἐμὲ δ' οὐδ' ὡς θυμὸς ἀνίει» καὶ ἐξῆς, ὡς προεγράπται, φέρεται καὶ ἄλλως ἐν τισὶν ἀντιγράφοις «ἐμὲ δ' οὐδ' ὡς θυμὸν ἀνίει» καὶ ἐξῆς, καὶ εἰ τοῦθ' οὕτω παραδεκτέον, ἀλλοιοῦται κατὰ τι τὸ προειρημένον νόημα. Οὐτε γὰρ θυμὸν ἔστι νοῆσαι τὸν χόλον, ἀλλὰ δηλαδὴ τὴν ψυχὴν, καὶ τὸ ἀζηχῆς δὲ τῷ «ὀδύνη» κολλᾶται, καὶ τὸ ὀδύνη οὐ δοτικὴ ἐστὶν ὡς πρὶν, ἀλλὰ εὐθεῖα, ἵνα λέγη, ὅτι οὐκ ἀνίει τὴν ψυχὴν μου ὀδύνη ἀζηχῆς ἢ ὑπὲρ τοῦ Ἡρακλέος. καὶ ἔχει οὐδ' αὕτη φαύλως ἢ ἔννοια, ἐν ἣ τὸ «ἐμὲ θυμόν» ὁμοίον ἐστὶ τῷ «περὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλεψε φύλλα», καὶ τοῖς ὁμοίοις, ἵνα ἦ καὶ τοῦτο τριχῇ νοούμενον, οἷον «ἐμέ», ἦγουν τὴν ἐμὴν ψυχὴν, ἢ «ἐμὲ κατὰ τὴν ψυχὴν», ἢ ἀντιπτωτικῶς «ἐμοῦ τὴν ψυχὴν».] (η. 26) Τὸ δὲ «ξὺν Βορρῆ πεπιθοῦσα θυέλλας» ἀμφιβολίας ἐστὶ σχῆμα. Ἄδηλον γὰρ εἴτε αὕτη καὶ ὁ Βορρᾶς ἀνέπεισαν τὰς θυέλλας, εἴτε αὕτη ἔπεισε καὶ τὸν Βορρᾶν καὶ τὰς θυέλλας. οὗ δὲ Βορρᾶ οὐκ ἐμνήσθη πρὸ τούτων, ὡς ἀορίστως εἰπὼν ἐκεῖ «ἀργαλέων ἀνέμων ἀήτας». Φασὶ δὲ τινες καὶ τὸν Βορρᾶν ἐμπαθῶς ἔχειν πρὸς τὸν Ἡρακλέα, ἐπεὶ ἀνείλε τοὺς Βορεάδας, τὸν Ζήτην καὶ τὸν Κάλαϊν. (η. 27) Πόντος δὲ καὶ νῦν ἀτρύγετος, ὁμοίως δὲ καὶ θάλασσα, ὅθεν οὐδὲν τρυγῶμεν, ἢ ἄκαρπος παρὰ τὴν τρύγην, ἢ παρὰ τὴν τρύγα, ὃ δηλοῖ τὸν Δημη 3.697 τριακὸν καρπὸν, ὡς δηλοῖ τὸ «ἀδηφάγου κήλωνος ὀτρυγηφάγου». διὸ καὶ Εὐριπίδης ἀκάρπιστά που λέγει πεδία τὴν θάλασσαν. ἔτι δὲ ἀτρύγετος καὶ ἡ βαθυτάτη καὶ ἄβυσσος, ἣς τρύγα οὐκ ἔστιν εὐρεῖν. εἰ δὲ τις εἶπη ὡς κατὰ τὴν πρώτην ἐτυμολογίαν προσαρμόζει τὸ ἐπίθετον καὶ ἀέρι καὶ αἰθέρι, καλῶς ἐρεῖ, καὶ εὐρήσει τούτου χρήσεις πολλαχοῦ. τὸ γὰρ τρυγᾶν τῇ γῆ ἀφώρισται, τὰ δὲ λοιπὰ στοιχεῖα ἀτρύγετα. (η. 28 ετ 30) Ὅτι δὲ εὖ ναιομένη ἡ Κόως καὶ ὡς Ἄργος ἱπόβοτον, ἢ Πελοπόννησος, καὶ ὅτι ὡσπερ φῶς φῶς, οὕτω καὶ Κῶς Κόως, προδεδήλωται. (η. 31) Τὸ δὲ μνήσω, ἦγουν εἰς μνήμην ἀγάγω, ἐν τῷ «τῶν σ' αὐτὶς μνήσω», γενικὴν ἔχει σύνταξιν, οὗ πρὸς ὁμοιότητα καὶ τὸ ἀναμνήσω. (η. 32) Τὸ δὲ «ὄφρα ἴδης» οὐκ ἀπέοικε κατ' ἔννοιαν τοῦ «ὄφρ' εὖ εἰδῆς», ὃ ἀλλαχοῦ κεῖται. καὶ τὸ ἰδεῖν γὰρ εἰς τὸ εἰδέναι συντελεῖ. (η. 33) Τὸ δὲ «ἦν ἐμίγης» προθέσεώς τε καὶ ἀντωνυμίας ἔλλειψιν ἔχει. λέγει γὰρ τό· καθ' ἦν ἐμίγης μοι. (η. 31) Τὸ δὲ «λήξης ἀπατάων» καὶ τὸ «καὶ μ' ἀπάτησας» τὸ ἀποτέλεσμα ἐστὶ τῆς διὰ τοῦ κεστοῦ κακομηχανίας τῆς Ἡρας, ἐφ' ᾧ μάλιστα ὁ Ζεὺς χολοῦται. (η. 34) Ὅτι ἐρρίγησεν, ὡς εἰκός, ἢ Ἡρα ἐφ' οἷς, ὡς ἐρρέθη, ὁ Ζεὺς ἠπειλήσατο. διὸ καὶ ὑπούλως μεταχειριζομένη τὸν λόγον, ὡς ἂν ἐκμειλίξεται τὸν Δία, φησὶν «ἴστω τόδε γαῖα» καὶ ἐξῆς. (η. 36–8) Ἰστέον δὲ ὅτι εἰπούσης αὐτῆς

«ἴστω τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρύς ὑπερθε καὶ τὸ κατειβόμενον Στυγὸς ὕδωρ, ὅς τε μέγιστος ὄρκος δεινότατός τε πέλει μακάρεσσι θεοῖσι», φασὶν οἱ παλαιοί, ὡς διὰ τριῶν ἦν ἔθος ὀμνύνειν, καὶ ὅτι Δράκων Ὀμήρου προϋποθεμένου οὕτως ἔταξε, Δία, Ποσειδῶνα, Ἀθηνᾶν, οἱ δὲ Δία, Ποσειδῶνα, Δήμητραν, ὡς Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους. ἀλλαχοῦ δὲ φησιν Ὀμηρος «Ζεῦ πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων», καὶ ἴστω Ζεὺς ξενίη τε τράπεζα ἐστὶ τ' Ὀδύσσειος». ἐγίνετο δέ τι τοιοῦτον καὶ κατὰ τὰς θυσίας, ὡς ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν γέγραπται. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (ἡ. 39 ς.) Ἦρα δὲ κολακεύουσα τὸν ἄνδρα ἐπάγει «σὴ θ' ἱερὴ κεφαλὴ καὶ νωΐτερον λέχος αὐτῶν κουρίδιον, τὸ μὲν», ἤγουν ὁ δὴ, «οὐκ ἂν ἐγὼ ποτε μᾶψ ὀμόσαιμι». Καὶ ὅρα ὅπως τε τὸ νόμιμον σεμνύνει λέχος, ὄρκον καὶ αὐτὸ ποιῶν καὶ οὕτω τὰς συζυγίας εἰς ὁμόνοιαν προκαλούμενος, καὶ ὡς ὁ Ζεὺς μὲν ἀπλούστερον φιλότητα καὶ εὐνήν ὠνόμασεν ἐν τῷ «εἴ σοι χραίσμη φιλότης 3.698 τε καὶ εὐνή», ἡ δὲ Ἦρα σεμνοτέραις χρῆται προσηγορίαις, λέχος κουρίδιον εἰποῦσα, ἔτι δὲ καὶ εἰς ὄρκον αὐτὸ ἀναγαγοῦσα, καὶ τὸ σεμνὸν σεμνοτέρως τῷ σχήματι τοῦ ὄρκου φράσασα, ἐφ' οἷς ὁ Ζεὺς κολακευθεὶς γαληνιᾶ καὶ εἰς μειδίαμα τρέψας τὸν θυμὸν λέγει ἂ λέγει. Ὅρα δὲ καὶ ὄρκου δεξιότητα. δέον γὰρ ὀμόσαι τὴν Ἦραν, ὅτι οὐκ ἐποίησέ τι πρὸς ἀπάτην, ὡς ἠτιάθη πρὸς τοῦ Διός, ἡ δὲ τοῦτο μὲν οὐ ποιεῖ, ἔγνωσται γὰρ ἤδη τῷ Δίῳ, καὶ οὐδὲ ὁ ποιητὴς ἐθέλει γυμνάζειν εἰς ἐπιπορκίαν τοὺς ἀκροατάς, ὀμνύει δὲ ἄλλως ἀληθευτικῶς, καὶ ἐπεὶ οὐκ ἔστιν ἐπὶ τοῖς φθάσαισι ὀμόσαι, ἐπιλέγεται ὄρκον ἀπὸ τοῦ τέλους, καὶ λέγει, ὡς οὐ διὰ συμβουλήν τὴν ἀπ' αὐτῆς ὁ Ποσειδῶν ποιεῖ, ἂ ποιεῖ, ἀλλ' οἴκοθεν ὀρμηθεῖς. (ἡ. 41–4) Φησὶ γὰρ «μὴ δι' ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων πημαίνει Τρωᾶς τε καὶ Ἐκτορα, τοῖσι δ' ἀρήγει, ἀλλὰ που αὐτὸν θυμὸς ἐποτρύνει, τειρομένους δ' ἐπὶ νηυσὶν ἰδὼν ἐλέησεν Ἀχαιοὺς». Καὶ ἔστιν ὁ λόγος οὗτος ἀληθής. ἤθελε μὲν γὰρ ἡ Ἦρα βοηθηθῆναι τοὺς Ἀχαιοὺς, οὐκ ἐπώτρυνε δὲ ὅμως αὐτὴ τὸν Ποσειδῶνα, ἀλλ' ὁ ὕπνος οἴκοθεν τοῦτο ἐποίησεν, οὐδὲ τοῦτο τῆς Ἦρας ὑποθεμένης. αὐτῇ γὰρ ἤρκει μόνον κοιμίσει τὸν Δία, ὡς τὸ ἐντεῦθεν ἀρετῇ οἰκεία τῶν Ἑλλήνων περιγενησομένων. (ἡ. 36 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσι γῆ μὲν ὀρκωμοτεῖται διὰ τὸ κατ' αὐτὴν τίμιον ὡς κοινὴ ἐστία καὶ πάντων μήτηρ, καθὰ καὶ ἐν ἄλλοις δηλοῦται, οὐρανὸς δὲ ὡς πάντα περιειληφῶς καὶ τὰ τιμιώτατα δὲ φέρων, Στυξὶ δὲ διὰ τὴν καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσσειαν δηλουμένην αἰτίαν. ταύτης δὲ τὸ ὕδωρ κατειβεσθαι λέγεται, ἤγουν καταρρέειν ἐκ πέτρας, ὡς καὶ ὁ Ὀδυσσειακὸς μῦθος δηλοῖ. [Ἰστέον δὲ ὡς ἡ τροπὴ μὲν τὸν μέγιστον οὐρανὸν ταπεινοῦσα παραβῦει στόματι αὐτὸν ἐν τῷ τὴν ὑπερῶν οὐρανὸν καλεῖν, ὁ δὲ ὑποκορισμὸς καὶ ἀμφοτέρα τρόπον τινὰ σμικρύνει, τὸν τε γὰρ κατὰ στόμα οὐρανὸν οὐρανίσκον λέγει, καὶ τοῦ ἐτέρου δὲ ὁμοίον τι κατατολμᾶν δοκεῖ ἐν τῷ «παρ' Ἀλεξάνδρω, ἔνθα ἐσκήνου, ὑποτείνοντες οὐρανίσκοι διάχρυσσοι ἦσαν».] (ἡ. 37 ς.) Τὸ δὲ «ὅς τε μέγιστος ὄρκος» δύναται μὲν καὶ δίχα τοῦ ὄσ γράφεσθαι, ἵνα εἴπῃ Στυγὸς ὕδωρ, ὅπερ μέγιστός ἐστιν ὄρκος, ἔστι δὲ Ἀττικώτερον καὶ καινοπρεπὲς 3.699 μετὰ τοῦ ὄσ προενεχθὲν ἀκολούθως τῷ «μέγιστος ὄρκος», ὁμοίον ὡς καὶ εἴ τις εἴποι τάδε καὶ τάδε γέγονεν, ὅπερ νόμος θεοῦ, ἤγουν οἷος ὁ τοῦ θεοῦ νόμος, καὶ πάλιν τόδε καὶ τόδε συνέβη, ἡτις δίκη προνοίας ἐστὶν ἀντὶ τοῦ οἴα. Ὁ δ' ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ὄρκος οὐ μόνον σεμνόν, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἐπαγωγότερον, καὶ μᾶλλον ὅτε καὶ ἀγαθὸν αὐτῇ ἐπίκειται ὄνομα, οἷον ἱερὰ κεφαλὴ ἢ τιμία ἢ θεία ἢ τοῦ παντὸς ἀξία [ἢ φίλη,] ἢ εἴ τι τοιοῦτον. καὶ λέχος δὲ καλὸν εἰς ὄρκον οὐ τὸ τυχόν, ἀλλὰ τὸ ἐνθεσμον καὶ κουρίδιον, ᾧ συνυπακούεται τὸ τῆς παρθενείας σεμνόν. τὸ γὰρ τοιόνδε οὐ μάτην ὀμνυται, ὡς ὁ γε μὴ ἐπὶ τοιούτῳ λέχει ὄρκος δοκεῖ μὴ τοῦ παρόντος ἀνδρὸς ἔχεσθαι, ἀλλὰ τινος ἐτέρου φθάσαντος, ὅθεν καὶ μάτην ὀμνυται πρὸς τὸν ἄρτι συνόντα. (ἡ. 39) Ἐν δὲ τῷ «νωΐτερον λέχος», ἤγουν ἡμέτερον, «αὐτῶν» δι' ἀκρίβειαν πρόσκειται τὸ αὐτῶν, ἵνα μὴ συγγενικὸν ἢ φιλικὸν ἢ ἄλλως οἰκεῖον λέχος νοηθῇ, ἀλλ' αὐτοῦ τοῦ Διὸς καὶ τῆς Ἦρας. οὐ

συγκριτικός δὲ ὁ σχηματισμὸς τοῦ νωΐτερον, ἀλλ' ἀπλῶς παραγωγῆς ἐστὶ παρελκυσμὸς, ὁποῖον δὴ καὶ τὸ σφωΐτερος καὶ σφέτερος καὶ ἡμέτερος, ἀκολουθῶς δὲ καὶ τὸ χειρότερος, ὁ χείρων, καὶ ῥῆΐτερον τὸ ῥᾶον, καὶ ὅσα ἄλλα εἰκῆ φαντάζει τύπον συγκριτικόν. (η. 40) Τὸ δὲ μᾶψ ὁμόσαι ταῦτὸν τῷ ἐπιορκῆσαί ἐστι. Τὸ δὲ «μῆ δι' ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων πημαίνει» ἐσχημάτισται. ἦν γὰρ κοινότερον εἰπεῖν ἴστω γαῖα καὶ οὐρανὸς καὶ ἐξῆς μῆ δι' ἐμὲ τὸν Ποσειδῶνα πημαίνειν τοὺς Τρῶας. ἐσχημάτισε δὲ οὕτως ὁ ποιητὴς διὰ τὸ σαφέστερον. τὸ γὰρ εἰπεῖν μῆ τὸν Ποσειδῶνα πημαίνειν τοὺς Τρῶας, ἀμφιβολίας σχῆμα ἦν. ἀσαφὲς γὰρ ἐν τοιαύτῃ φράσει εἶτε ὁ Ποσειδῶν τοὺς Τρῶας πημαίνει εἶτε αὐτοὶ ἐκεῖνον. ἄλλως μέντοι ἀπλοϊκώτερον εἰπεῖν τὸ «μῆ δι' ἐμὴν ἰότητα Ποσειδάων πημαίνει» ταῦτὸν τῷ «οὐ δι' ἐμὴν βουλὴν βλάπτει». καὶ ἔστιν οὕτως ἡ φράσις πάγκοινος. (η. 42) Τὸ δὲ «τοῖσι δ' ἀρήγει» οὐκ ἀναφορικῶς εἴρηται διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς. –οὐδαμοῦ γὰρ πρὸ τούτου Ἀχαιῶν Ζεὺς ἢ Ἥρα ἐμνήσθη–, ἀλλὰ μᾶλλον δεικτικῶς. 3.700 ἴσως δὲ καὶ ἀγωνιῶσα οὐκ οἶδεν, ὡς οὐ γέγονε μνήμη Ἀχαιῶν, διὸ καὶ ὡς μνησθεῖσα ἔφη κατὰ λόγον ἀναφορᾶς τὸ «τοῖσι δ' ἀρήγει». (η. 43) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «ἀλλά που», ἀντὶ τοῦ «ἀλλ' ἴσως», ῥηθὲν ἀσφαλῶς ὑπὸ τῆς Ἥρας, οὐ μόνον ἵνα μὴ ψεύσῃται, ὡς τυχὸν μὲν τοῦ Ποσειδῶνος ἀφ' ἑαυτοῦ ὀτρυνθέντος, τυχὸν δὲ καὶ τῷ ὕπνῳ προσερεθισθέντος, ὅπερ καὶ ἦν, ἀλλὰ καὶ ἵνα μὴ ἀποφαντικῶς εἰποῦσα συνειδέναί δόξῃ. (η. 44) Τὸ δὲ «τειρομένους ἰδὼν ἠλέησεν», ὅπερ ἡ Μασσαλιωτικὴ, φασί, γραφὴ «κτεινομένους» ἔχει, ἀπολογία ὑπὲρ Ποσειδῶνός ἐστιν, ὡς οὐδ' ἐκεῖνος θρασυνόμος ἐποίησέ τι, ἀλλ' ἐλεήσας. Ὁ δὲ τοιοῦτος λόγος τῆς Ἥρας φιλαλήθως ὑποφαίνει, ὡς δι' ἔλεον Ἀχαιῶν καὶ αὐτὴ τὸν Δία ἠπαφεν, ὃς καὶ ἰλαρύνοιτο ἂν ἀκούων οὕτω. (η. 47) Διὸ καὶ μείδησε μετ' ὀλίγα τοῦ χόλου μεθέμενος, ἐπεὶ καὶ φύσει κατὰ τὸν εἰπόντα «ὀργῆς νοσοῦσης εἰσὶν ἰατροὶ λόγοι». (η. 36) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἴστω νῦν τόδε γαῖα καὶ οὐρανὸς εὐρὺς ὑπερθεν» ἐρεῖ ἂν τις καὶ ὅτε βιαζόμενός τι ποιεῖ, καὶ ὀπηνίκα προαναφωνῶν τι οὐκ ἔχει τὸν ὑπακούοντα, καὶ ὅτε δὲ θέλει πασι δῆλα εἶναι, ἃ ποιεῖ ἢ καὶ λέγει. (η. 37 ς.) Μέγιστος δὲ ὄρκος καὶ δεινότατος ῥηθείη ἂν καὶ ὄν οὐκ ἂν ποτε μάτην ὁμόσῃ τις διὰ τὸ δοκοῦν αὐτῷ τίμιον, οἷον ψυχὴν ἢ κεφαλὴν ἢ εὐτυχίαν τοῦδέ τινος. (η. 45 ς.) Ὅτι παραμυθεῖσθαι καὶ ἐνταῦθα τὸ παραιφάσκειν καὶ παραινεῖν, ταῦτα δὴ τὰ ἀλλήλοις συνώνυμα κατὰ πολυωνυμίαν. Φησὶ γὰρ περὶ Ποσειδῶνος ἢ Ἥρα, ὡς «αὐτὰρ τοὶ κάκείνῳ ἐγὼ παραμυθησαίμην τῇ ἴμεν», ἠγουν ἐνταῦθα ἐλθεῖν, «ἢ κεν δῆ», ὃ ἐστὶν ὅποι ἂν, «σὺ ἡγεμονεύης». Τοῦτο δὲ καὶ πᾶς ἂν εἴπῃ ὁ ὑπισχνούμενος ἀγαγεῖν τινα εἰς ἐτέρου θέλημα, ὡς καὶ ἐφεξῆς τὸ «καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλη, αἴψα μεταστρέψει νόον ἐπὶ σὸν καὶ ἐμὸν κῆρ». (η. 49–52) Εἰς ὁμόνοιαν δὲ παρωδηθήσεται τὸ «εἰ μὲν δὴ σύ γ' ἔπειτα ἴσον ἐμοὶ φρονέουσα καθίζεις, οὕτως ἂν ὁ δεῖνα καὶ εἰ μάλα βούλεται ἄλλη» καὶ ἐξῆς, ὡς προσεχῶς ἀνωτέρω κεῖται. (η. 51) Ἔστι δὲ τὸ «ἄλλη» ἐπίρρημα δηλοῦν τὸ ἄλλως. εἴληπται δὲ κατ' ἔλλειψιν ἀπὸ τῆς ἄλλῃ δοτικῆς ἀντωνυμίας, ἵνα λέγῃ ὅτι ταχὺ μεταστραφήσεται, εἰ καὶ βούλεται πρὸς ἄλλη ὁδῶ ἢ βουλή ἢ τέχνη γενέσθαι. τοιοῦτου δὲ σχηματισμοῦ καὶ τὸ ταύτη ἀντὶ τοῦ οὕτως. [(η. 53) Ὅτι ἐν τῷ «ἀλλ' εἰ δὴ ῥ' ἐτεόν γε καὶ ἀτρεκέως ἀγορεύεις» τὸ μὲν ῥῶ χάριν σεμνοῦ ῥοίζου ἔγκειται, τὸ δὲ ἐτεόν καὶ τὸ ἀτρεκέως τῇ ἐκ παραλλήλου θέσει ἐν τι δηλοῦσιν ἐπὶ ἀπαιτήσῃ ἀληθείας ἄκρας.] (η. 54–77) Ὅτι τοιαῦτα ὁ Ζεὺς, ἦτοι ὁ Ὀμηρικὸς ἐνταῦθα προεκτίθεται νοῦς, λέγων διὰ τοῦ μυθικοῦ Διὸς πρὸς τὴν Ἥραν, ὡς 3.701 «ἔρχεο νῦν μετὰ φύλα θεῶν», ἠγουν ἀπέρχου ἐς θεοῦς, «καὶ δεῦρο κάλεσσον Ἴριν τ' ἐλθέμεναι καὶ Ἀπόλλωνα κλυτότοξον, ὄφρα ἢ μὲν μετὰ λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων ἔλθῃ καὶ εἴπῃσι Ποσειδάωνι ἄνακτι, παυσαμένῳ πολέμοιο τὰ ἃ πρὸς δῶμαθ' ἰκέσθαι, Ἐκτορα δ' ὀτρύνῃσι μάχην ἐς Φοῖβος Ἀπόλλων, αὐτίς δ' ἐμπνεύσει μένος, λελάθη δ' ὀδυνάων, αἶ νῦν μιν τείρουσι κατὰ φρένας, αὐτὰρ Ἀχαιοὺς αὐτίς ἀποστρέψῃσιν ἀνάγκιδα φύζαν ἐνόρσας, φεύγοντες δ' ἐν νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσι Πηλεΐδew

Ἄχιλλῆος, ὃ δ' ἀνστήσῃ ὄν ἑταῖρον Πάτροκλον· τὸν δὲ κτενεῖ ἔγχρῃ φαίδιμος Ἔκτωρ Ἴλιου προπάροιθε πολεῖς ὀλέσαντα αἰζηοὺς τοὺς ἄλλους, μετὰ δέ», ἤγουν ἐν αὐτοῖς δὲ ἢ σὺν αὐτοῖς, «υἱὸν ἔμὸν Σαρπηδόνα δῖον. τοῦ δὲ χολωσάμενος κτενεῖ Ἔκτορα δῖος Ἀχιλλεύς. ἐκ τοῦ δ' ἄν τοι ἔπειτα παλίωξιν παρὰ νηῶν αἰὲν ἐγὼ τεύχοιμι διαμπερές, εἰς ὃ κεν Ἀχαιοὶ Ἴλιον αἰπὺ ἔλοιεν Ἀθηναίης διὰ βουλάς. τὸ πρὶν δ' οὔτ' ἀρέγῳ παύσω χόλον οὔτε τιν' ἄλλον ἀθανάτων Δαναοῖσιν ἀμυνέμεν ἐνθάδ' ἔασω, πρὶν γε τὸ Πηλεΐδαο τελευτηθῆναι ἐέλδωρ, ὡς οἱ ὑπέστην πρῶτον, ἐμῶ δ' ἐπένευσα κάρητι, ἤματι τῷ, ὅτ' ἐμεῖο θεὰ Θέτις ἤψατο γούνων, λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πτολίπορθον». Καὶ ὅρα ὅπως ὁ ποιητὴς τῶν δύο ἄκρων τῆς Ἰλιάδος ἐνταῦθα δραξάμενος «ἐνί» αὐτά, κατὰ τὸν εἰπόντα, «ξύνωσεν ἀγοστῶ», τὰ μὲν ἀνακεφαλαιούμενος, ὅποια τὰ κατὰ Θέτιν, τὰ δὲ προεκτιθέμενος, τὰ κατὰ τὴν παλίωξιν δηλαδή, ἧς πέρας ἢ πτώσις τοῦ Ἔκτορος, οὗ ἢ ταφή τὴν Ἰλιάδα περατοῖ. ὑπερεκβαίνων δὲ τὰ ἄκρα προαναφωνεῖ καὶ τὴν τῆς Τροίας ἄλωσιν. Ἐν τούτοις δὲ τέως μὲν σημειῶσαι, ὡς ὁ Ζεὺς καὶ ἡ Ἥρα καὶ ἡ Ἴρις καὶ ὁ Ἀπόλλων ἥλιος καὶ ὁ Ποσειδῶν τὸ Ὀμηρικὸν τοῦτκοινοῦνται χωρίον διὰ τὸ ἀλλήλοις οἰκειοῦσθαί πως κατὰ λόγον ἀλληγορίας. Ἴρις γὰρ οὐκ ἄν, εἰ μὴ περὶ τὸν ἀνωτάτω τόπον γένοιτο ἄν, ὃς λάχος τῷ Διὶ μετ' ὀλίγα λεχθήσεται, διὰ δὲ τοῦτο καὶ περὶ τὴν Ἥραν, ἢ ἐστὶν ἀήρ, οὐδ' ἄν δίχα Ποσειδῶνος τοῦ καθ' ὕδωρ οὐδὲ μὴν Ἀπόλλωνος ἡλίου ἐμφανθήσεται. ἀνακλωμένη γὰρ πρὸς ἥλιον ὄψις ὑγραῖς νοτίσιν ἐμφαντάζει τὴν Ἴριν ταῖς περὶ νέφος ἀέριον. Εἶτα ἰστέον καὶ ὅτι ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἀθετοῦνται ὡς περισσοὶ στίχοι κβ', λήγοντες εἰς τὸ «λισσομένη τιμῆσαι τὸν Ἀχιλλέα». Παλιλλογεῖται γάρ, φασί, περὶ τῶν ἐφεξῆς οὐκ ἀναγκαιῶς, καὶ οἱ στίχοι δέ, φασίν, εὐτελῶς ἔχουσι κατὰ σύνθεσιν. ἔτι δέ φασιν, ὡς ἐπίπαν ἐν ταῖς συνημ 3.702 μέναις συντάξεσι πρὸς τὸ δευτέρον ὁ ποιητὴς ἀπαντῶν νῦν τὴν Ἴριν πρῶτην εἰπὼν, εἶτα τὸν Ἀπόλλωνα, πρὸς τὸ πρῶτον ἀπαντᾷ, εἰπὼν «ὄφρ' ἢ μὲν ποιήσῃ τόδε, ὃ δὲ τόδε». ψευδὸς δέ, φασί, καὶ τὸ «φεύγοντες ἐν νηυσὶν Ἀχιλλέως πέσωσιν». οὐ γὰρ παραγεγόνασιν οἱ Ἀχαιοὶ ἕως ἐκεῖ. ἔτι, φασίν, οὐδὲ τὸν Πάτροκλον ἀνέστησεν Ἀχιλλεύς ἐπὶ πόλεμον, ἀλλ' ἐκεῖνος παρεκλήτευσεν, καὶ Σαρπηδόνα δέ, φασί, κρίνας νῦν ὁ Ζεὺς ἀπολέσαι, διὰ τί ἐκεῖ οἰκτιρίζεται; ἀσύνηθες δέ, φασί, καὶ τὸ οὐδετέρως εἰπεῖν Ἴλιον αἰπύ, θηλυκῶς γὰρ αἰεὶ λέγει, καὶ Ἀθηναῖς δὲ διὰ βουλάς ἀλῶναι τὴν Ἴλιον λέγει, φασίν, οὐκ ἀπροσκόπως, διὰ τί γὰρ μὴ Ἥρας βουλαῖς ἔφη ὁ Ζεὺς, καὶ μᾶλλον ὅτι καὶ παρῆν τοῖς λόγοις. καὶ Ἀχιλλέα δὲ οὐδαμοῦ, φασί, πτολίπορθον εἶπεν, ἀλλὰ ποδάρκη καὶ ποδώκη καὶ πόδας ὠκύν, ὡς τὸν Ὀδυσσεά εἰωθῶς οὕτω καλεῖν διὰ τὴν Τροίας ἄλωσιν. καὶ ταῦτα μὲν οἱ ὀβελίζοντες. Οἱ δὲ ἐξηγηταὶ πρὸς ταῦτα, ὧν τὰ πλείω ἐξείληπται τῶν Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου, ἐκτίθενται λύσεις ἀξιολόγους, ἄσπερ ὁ θέλων ζητεῖτω. ἐν αἷς κεῖται καί, ὅτι ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα προεκτίθεται συνήθως εἰς παραμυθίαν τοῦ ἀκροατοῦ τὰ καίρια τῶν ἐξῆς ἐπεισαχθησομένων. διὸ καὶ τὴν τῆς Ἰλίου ἐν τούτοις σκιαγραφεῖ ἄλωσιν. τίς γάρ, φασί, φιλέλλην ἀνὴρ ἠνέσχετο ἄν νηῶν Ἑλληνικῶν ἐμπιπραμένων καὶ Ἀχαιῶν οὕτω φευγόντων, εἰ μὴ ἀπὸ τῶν ἄρτι λεχθέντων ἐν σχήματι προεκθέσεως ἀπέκειτο ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν ἐντυγχανόντων, ὡς οἱ ταῦτα κατὰ τῶν Ἀχαιῶν ποιοῦντες ἀντιπεῖσονται κακὰ μεγάλα μετὰ μικρόν. φασὶ δὲ καί, ὅτι ὁ Μαλλώτης Ζηνόδοτος τὰ ἐκ τοῦ «Πάτροκλον κτενεῖ φαίδιμος Ἔκτωρ» καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «λισσομένος τιμῆσαι Ἀχιλλέα» Εὐριπιδεῖω λέγει εἰσφέρειν προλόγῳ, ἀφελῶς προαχθέντα καὶ εἰς οὐδὲν δέον ἀφηγηματικῶς. Ὅτι δὲ οὐδὲ εὐτελεῖς οἱ τοῦ χωρίου τούτου στίχοι, ὡς οἱ ὀβελίσαντες ψηφίζονται, καὶ ὅτι ἐν τῷ «ὄφρα ἢ μὲν Ἴρις ποιήσῃ τόδε, ὃ δὲ Ἀπόλλων τόδε» οὐκ ἀήθης ἢ πρὸς τὸ πρῶτον ἀπάντησις, ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων σαφῶς δεδήλωται, καὶ ὅτι μὴ κωλυθέντες οἱ Τρῶες ἐνέριψαν ἄν τοὺς Ἀχαιοὺς ταῖς τοῦ Ἀχιλλέως ναυσί, διὸ καὶ δοκοῦσιν ἕως καὶ εἰς αὐτὰς φυγεῖν οἱ Ἀχαιοί, καὶ ὡς, εἰ καὶ Πάτροκλος παρεκλήτευσεν, ἀλλ' εἰ μὴ Ἀχιλλεύς ὥπλισεν, οὐκ

ἂν ἐκεῖνος τοῖς Ἀχαιοῖς ἐβοήθησε, διὸ καὶ Ἀχιλλεὺς ἀναστήσειν ἐκεῖνον λέγεται, καὶ ὅτι βουλαῖς Ἀθηνᾶς ἢ Τροία λέγεται ἀλῶναι, τουτέστι συνέσεως, διὰ τὸν δούρειον ἵππον, ὃν Ἐπειὸς ποίησε σὺν Ἀθήνῃ, ὡς πού φησιν Ὅμηρος, καὶ ὅτι πολλὰ παρὰ τῷ ποιητῇ κεῖται ἅπαξ εἰρημένα, οἷς συνεισακτέον καὶ τὸ 3.703 Ἴλιον αἰπύ, καὶ τὸ πτολίπορθος Ἀχιλλεύς, οὐ διὰ τὴν Ἴλιον, ἀλλὰ διὰ τὰς τρεῖς πρὸς ταῖς εἴκοσιν, ἃς πολεμαρχῶν εἶλε, δηλὸν ἐστὶ. διὸ καὶ ἐπελευστικῶς αἱ τοιαῦται τοῦ ὀβελισμοῦ λύσεις συντέμνεται. (η. 58) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐντρεπτικὸν ἀνδρὸς φιλέριδος τὸ «παυσαμένῳ πολέμοιο τὰ ἅ πρὸς δῶμαθ' ἰκέσθαι», (η. 60) θείας δὲ δηλωτικὸν θεραπείας τὸ «ἐμπνεύσει μένος, λελάθη δ' ὀδυνῶν, αἶ νῦν τείρουσι κατὰ φρένας». Ἔχει δὲ τὸ ῥηθὲν χωρίον καὶ παρισώσεις ἐξ ὁμοιοτελεῦτων, οὐ μόνον ἐν τῷ «νηυσὶ πολυκλήϊσι πέσωσιν», ἀλλὰ καὶ ποιητικὰς, τὸ εἶπησιν, ὄτρύνησιν, ἐμπνεύσεισιν, ἀποστρέψησιν, οἷς ἐν τῇ παραληγοῦσῃ τὸ ἴ προσγέγραπται. εὐαρεσεῖται δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τῷ ποιητῇ καὶ ἡ μετ' ἐπιθέτων προφορὰ τῶν κυρίων ὀνομάτων. Ἀπόλλωνα γοῦν κλυτότοξον καὶ Φοῖβόν φησι, καὶ Ποσειδάωνα ἄνακτα, καὶ φαίδιμον Ἐκτορα, καὶ Σαρπηδόνα δῖον, καὶ δῖον Ἀχιλλέα. τὴν μέντοι Ἀθηνᾶν οὕτω δόξαν αὐτῷ δίχα ἐπιθέτου προήγαγεν, ἀρκεσθεὶς τῷ αὐτῆς ἐπαίνῳ ἐν τῷ «Ἀθηναίης διὰ βουλάς», ἵνα οὕτως ἐκφύγη τὸ δι' ὄλου ὁμοειδές, οὗ χάριν καὶ μόνον τὸν Ἀπόλλωνα δυσὶ τοῖς ῥηθεῖσιν ἐπιθέτοις ἐκόσμησε. (η. 59) Τοῦ δὲ «μάχην ἐς» ἡ ἀναστροφή ὁμοία τῷ «Ἀρτέμιδι ξύν» καὶ τοῖς ὁμοίοις. (η. 60) Τὸ δὲ «αὐτίς» δις ἐν τοῖς εἰρημένοις κείμενον ἀνωτέρω μὲν ἀντὶ τοῦ ἐξ ὑπαρχῆς κεῖται, κατωτέρω δὲ ἀντὶ τοῦ ὀπίσω τοπικῶς. Τὸ δὲ «ἐμπνεύσει μένος» πρὸς διαστολὴν ἐτέρας ἐμπνοίας εἴρηται, ὅποια καὶ ἡ κατὰ μόνον θάρσος καὶ ἡ κατὰ φρόνησιν [καὶ ἡ κατὰ δύναμιν δὲ ζωτικὴν, καθ' ἣν ὁ Ἐκτωρ πρὸ ὀλίγων ἀμπνύνθη κακῶς παθὼν ἐκ βολῆς χερμαδίου.] Τὸ δὲ «λέλαθα» μέσου παρακειμένου ὃν παρὰ Πινδάρῳ μὲν ἄλλως ἐρρέθη ἐν τῷ «γλυκὺ μέλος ὀφείλων ἐπιλέλαθα», ἤγουν ἐπελαθόμην, ἐνταῦθα δὲ κατ' ἐνέργειαν ἐλέχθη ἐν τῷ «λελάθη ὀδυνῶν», ἤγουν ἐπιλησθῆναι ποιήσειε. (η. 61) Τὸ δὲ «τείρουσι κατὰ φρένας» φιλοσόφως ἐρρέθη, ὡς τοῦ σώματος μὴ ἂν αἰσθανομένου ὀδυνῶν, εἰ μὴ διὰ ψυχῆς. (η. 62) Ἀνάκτιδα δὲ φύζαν φησίν, ἐπεὶ φευγόντων οὐκ ὄρνυται ὡσπερ οὐδὲ κλέος, οὕτως οὐδὲ ἀλκή. (η. 63) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι διχῶς λεγομένου τοῦ ἐν ναυσὶ πεσεῖν, δηλοῖ γὰρ καὶ τὸ νικητικῶς προσβαλεῖν καὶ τὸ ἀγεννῶς πεσεῖν, ὡς καὶ προεδήλωται, ἐνταῦθα τὸ ἐν νηυσὶ πέσωσιν ἡρμήνευσεν, εἰπὼν «φεύγοντες», ἵνα μὴ διὰ τὴν τῶν ἐννοιῶν ὁμωνυμίαν ἀσαφῶς ἔχη. Τινὲς δὲ τὸ «ἐν νηυσὶ πέσωσιν Ἀχιλλέως» ἀντὶ τοῦ δυσωπήσουσιν τὸν 3.704 Ἀχιλλέα φασὶ καὶ προσπέσωσιν ἐκεῖνου εἰς παράκλησιν. (η. 66 ς.) Ἐν δὲ τῷ «ὀλέσαντα αἰζηοὺς τοὺς ἄλλους» ἐκ περιττοῦ κεῖται τὸ ἄρθρον. ἤρκει γὰρ καὶ μόνον «ἄλλους» εἰπεῖν. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ «υἴὸν ἐμὸν δῖον» σαφῶς ὑποδηλοῖ δῖον κυρίως λέγεσθαι τὸν τοῦ Διὸς υἴον. Ζεὺς γὰρ ἐνταῦθα ὁ τοῦτο εἰπὼν. (η. 69) Παλίωξις δὲ καὶ νῦν σαφῶς ἡ ἐκ μεταβολῆς φυγῆ μὲν τῶν διωκόντων, καταδρομῆ δὲ τῶν νικωμένων. οἱ γὰρ πρότερον φεύγοντες Ἕλληνες οὕτω παλίωξιν τῶν Τρώων ποιήσονται. (η. 70) Τὸ δὲ διαμπερές ἐρμηνεία ἐστὶ τοῦ αἰέν, ἀμφοῖν δὲ αὐθις διασάφησις τὸ «ἕως Ἀχαιοὶ Ἴλιον ἔλοιεν». (η. 75) Τὸ δὲ κάρητι οἱ μὲν συγκοπήναί φασιν ἀπὸ τοῦ κάρηαρ κάρηατος κάρηατι, οἱ δὲ ἀρσενικῶς κλίνουσιν ἐκ τοῦ κάρης κάρητος, ὡς Δάρης Δάρητος. Ἐν τούτοις δὲ ἀριδῆλως διασαφεῖται καὶ τὸ «Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή», ὃ ἐν καταρχαῖς κεῖται τῆς Ἰλιάδος. (η. 80–83) Ὅτι τάχος Ἦρας ἀμύθητον ἐπεξεργαζόμενος ὁ ποιητὴς παραβολικῶς εἰκάζει αὐτὸ ἀνδρὸς πλάνητος νόῳ ἀναπολοῦντι τόπους τούτους καὶ ἐκεῖνους, οὓς περιῆλθε, καὶ ἐν ἀκαρεῖ καὶ ἀχρόνως οἶον τῇ φαντασίᾳ περιῖοντι αὐτούς, λέγων «ὡς δ' ὅτ' ἂν αἴζη», ἢ ὡς δ' ὅτ' ἀναίζη, «νόος ἀνέρος, ὅς τ' ἐπὶ πολλὴν γαῖαν ἐληλουθὼς φρεσὶ πευκαλίμησι νοήσει, ἐνθ' εἶην ἢ ἔνθα», τουτέστι τοὺς τόπους ἀναπολήσει, οὓς περιώδευσεν ἢ ἔνθα πρότερον ἦν, «μενοιήσειέ τε πολλά,

ὡς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο πότνια Ἥρη». Καὶ οὕτω μὲν ἐνταῦθα, ἐν ἄλλοις δὲ τάχος πολὺ ἐνδείξασθαι θέλων ἀπλούστερον καὶ συντομώτερον φράζει, εἰπὼν κινεῖσθαι τι «ὡσεὶ πτερὸν ἠὲ νόημα», τὴν τοῦ νόου ἐνταῦθα πλατεῖαν παραβολὴν ἐκεῖ συναλείψας εἰς ἓν ὄνομα τὸ νόημα. (η. 83) Ὅρα δὲ ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἐνέφηνε τὸ τοῦ πτεροῦ ἐν τῷ «διέπτατο Ἥρη», ὡς οἷα ἐξισάζων τὸ πέτασμα καὶ τὸ νόημα. (η. 80) Τὸ δὲ «αἴζη» ὀξύτητά τε δηλοῖ, ἀπ' αὐτοῦ γὰρ ἡ αἰγίς καὶ ἡ καταίγίς, καὶ εἰς ἐτυμολογίαν δὲ συμβάλλεται τοῦ νόος, [ἐκ τοῦ νέω γὰρ ὁ νόος,] ὃ δὲ οὐ μακρὰν ἐστὶ τοῦ αἴσσειν. Τὸ δὲ «ἀνέρος» ἐκτείνει ἐνταῦθα τὴν ἄρχουσαν, οὐκ ἀεὶ οὕτω ποιοῦν. (η. 81) Ὅτι δὲ τὸ πολλὴν γῆν ἐπεληλυθέναι νοῦν συνάγει καὶ φρόνησιν, δηλοῖ μὲν καὶ ἐνταῦθα ὁ ποιητής, πευκαλίμας φρένας εἰπὼν τὰς τοῦ τοιοῦτου ἀνδρός, δηλοῖ δὲ καὶ ἐν τῷ «πολλῶν ἀνθρώπων ἴδεν ἄστεα καὶ νόον ἔγνω», ἐξ οὗ προσηπύζησεν Ὀδυσσεὺς τὴν σύνεσιν. Τὸ δὲ «φρὴν πευκαλίμη» οὐκ εὐχρηστεῖται μὲν οὐδ' αὐτὸ πεζογραφοῦντι 3.705 ῥήτορι. Γίνεται δὲ παρὰ τὴν πεύκην, τὸ φυτόν, πλεονασμῶ τῆς ἄλ συλλαβῆς. φασὶ γὰρ οἱ παλαιοὶ ὅτι πευκάλιμαί φρένες αἱ πικραὶ καὶ συνεταί, διὰ τῆς πικρίας τὸ δυσπρόσιτον δηλοῦντες τῆς φρονήσεως καὶ μὴ πάντη πάντως δι' ὄλου μελιχρὸν καὶ μειλίχιον, ἵνα οὕτως εἴη πως καὶ ἡ φρόνησις ἐχεπευκῆς ἄλλον τρόπον ἢ περὶ τὸ βέλος, τὸ καὶ αὐτὸ ἐχεπευκῆς, ἢτοι ἐχέπικρον, κατὰ τοὺς παλαιούς. ἐχρίετο γὰρ, φησὶ, τὰ βέλη πεύκη. Ἴσως δὲ ἀπὸ τῆς τοιαύτης πεύκης καὶ τὸ πύκα, ὃ ἐστὶ συνετῶς, γίνεται, καὶ τὸ πυκινόν ἀποβολῆ συνήθως τοῦ ἔ. (η. 82) Τὸ δὲ «εἴην», εἰ μὲν τῆ ἔ-ι διφθόγγῳ παραλήγεται καὶ εἰς ἠ λήγει ἢ διὰ δύω ἠ γράφεται δηλοῦν τὸ ἦν, πλεονασμὸν τῆς ἔ-ι διφθόγγου ἢ τοῦ ἠ δοκεῖ παθεῖν, ἵνα λέγῃ ὅτι ἐνταῦθα ἦν ἢ ἐνταῦθα, ὡς τῆς ἔ-ι διφθόγγου πλεοναζούσης πλεοναχοῦ, εἰ καὶ τὰ μάλιστα ἐν μέσῳ λέξεων, καὶ τοῦ ἠ δὲ πλειόνως. Εἰ δὲ ἀνάπαλιν τῷ ἠ μὲν παραλήγεται, λήγει δὲ εἰς δίφθογγον, ἵνα δηλοῖ τὸ ἦρχετο, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἠν καθ' ὁμοιότητά τινα τοῦ «ἦσκειν εἴρια καλά». Εἰ δὲ γράφεται «εἴη» χωρὶς τοῦ νῦ διὰ διφθόγγου καὶ ἠ, σημαῖνοι ἂν ἢ τὸ ὑπάρχοι ἢ τὸ πορεύοιτο ἀπὸ τοῦ εἴω, τὸ πορεύομαι, περὶ οὗ προεγράφη, ἵνα ὁ λόγος ἦ περὶ ἀνδρὸς μενοιῶντος ἀποδημησαί που τῶν τόπων, οὓς πολλοὺς οἶδεν. ὁ δὲ θέλων πολυπραγμονεῖτω τοῦτο εἰς πλεόν. τοῖς γὰρ τὰ εἰς ῥητορείαν εὐχρηστα ἐπιλεγόμενοις οὐκ ἀξία τοιαύτη λέξις πλείονος διατριβῆς. Τὸ δὲ «μενοιήσειεν» ἀπλῶς ἀντὶ τοῦ κινήθει. δοκεῖ δὲ καὶ ἐτυμολογίαν ἐκ τῆς παραβολῆς ἔχειν, ἵνα ἦ μενοιή καὶ μενοιᾶν μένος νόου, δι' οὗ αἴσσει νόος εἰς ἔργον. (η. 84 ς.) Ὅτι τὸ «ὀμηγερέεσσι δ' ἐπήλθε» θεοῖς Ἥρα, ἀντὶ τοῦ ἐπεδήμησεν, ἐπέστη. οἱ δὲ μεθ' Ὀμηρον ἐχθρῶδες οἶδασι ῥῆμα τὸ ἐπελθεῖν, ταῦτόν ὃν τῷ κατὰ τινος ἐλθεῖν. δηλοῖ δὲ ποτε καὶ ἀρέσκειάν τινα, οἷον «ἐπήλθέ 3.706 μοι τόδε εἰπεῖν», ἀντὶ τοῦ ἔδοξέ μοι. (η. 85 ς.) Ὅτι ὅπερ ἐν ἄλλοις εἶπεν «οἱ δ' ἐπανεστήσαν», ἦγουν τῆς καθέδρας ἀνέστησαν, ἐνταῦθα οὕτω φράζει «οἱ δὲ ἰδόντες πάντες ἀνήϊξαν». (η. 85–8) Περὶ Ἥρας δὲ ὁ λόγος, ἢ πίνοντας τοὺς Ὀλυμπίους εὐροῦσα, οἷς ὁ βίος ἀεὶ ἐν ῥαστώνῃ, καὶ δεξιουμένους αὐτὴν δεπάεσιν «ἄλλους μὲν ἔασε, θέμιστι δὲ καλλιπαρήῳ δέκτο δέπας· πρώτη γὰρ ἐναντίῃ ἦλθε θεοῦσα», ὅπερ αἰνιγμὰ ἐστὶ τοῦ πρὸ τῶν ἄλλων θείων ἀρετῶν τὴν θέμιν προσήκειν τοῖς ἄρχουσι, καὶ μάλιστα οἷς ἡ Ἥραία, τουτέστιν ἡ βασιλική, προσήκει ζωή. (η. 87) Καλλιπάρηον δὲ τὴν θέμιν λέγει παιδευτικῶς, ὡς τῶν δικαίων τοιοῦτων ὄντων κατὰ τὸ «τοῖσι δὲ τέθηλε πόλις, λαοὶ δ' ἀνθεῦσιν ἐν αὐτῇ». ἄνθος γὰρ οἷον προσώπου τὸ καλλιπάρηον. (η. 88) Τὸ δὲ «θέουσα» σπουδὴν δηλοῖ δεξιώσεως. οὕτω δὲ καὶ ἀνωτέρω τὸ «ἀνήϊξαν» σπουδαίαν δηλοῖ ἀνάστασιν. (η. 90 ς.) Ὅτι πρὸς πρόσωπον ἐπτοημένον ῥηθεῖ ἂν τὸ «τίπτε βέβηκας, ἀτυζομένῳ δὲ ἔοικας· ἢ μάλα δὴ σ' ἐφόβησεν» ὁ δεῖνα. Ἔστι δὲ ἀτύζεσθαι τὸ ἐκπλήττεσθαι κατὰ τοὺς παλαιούς, τελευτᾶ δέ, φασίν, εἰς τὸ φοβεῖσθαι, παράγεται δὲ ἐκ τοῦ ἀτῶ κατὰ τὸ κλῶ κλύζω καὶ τὰ τοιαῦτα. (η. 93 ς.) Ὅτι ἡ τύχη, τὰ ἦθη ὡς τὰ πολλὰ ἐξαλλάσσουσα, ποιεῖ τὴν Ἥραν, ἢ πρὸ βραχέος ἐκολάκευε τὸν Δία, τοιαῦτα

νῦν λέγουσαν πρὸς τήν, ὡς ἔρρεθη, καλλιπάρηρον Θέμιν «μή με ταῦτα διείρειο», ἤγουν ἐρώτα, «οἴσθα καὶ αὐτὴ οἴος ἐκείνου θυμὸς ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής», ὃ δὴ κατὰ παντὸς τοιοῦτου προσώπου οἰκεῖον λέγεσθαι. τὸ δὲ σχῆμα τοῦ λόγου ὁμοιον πρὸς τὸ «οἴσθα καὶ αὐτὸς οἴος ἐκείνος δεινὸς ἀνήρ», ὅπερ ἔφη περὶ Ἀχιλλέως Πάτροκλος. τὸ δὲ «καὶ ἀναίτιον αἰτιώωτο», περὶ Ἀχιλλέως ἐκεῖ ρηθὲν καὶ αὐτό, ἢ Ἀθηνᾶ ἐν τοῖς ἐξῆς περὶ Διὸς ἐρεῖ ἐν τῷ «μάρψει ὅς τ' αἴτιος ὅς τε καὶ οὐκί». Ὅρα δὲ ἦθος γυναικεῖον, ὃ καὶ πρὸ τούτου ἐφάνη ἐν τῷ «κατὰ δ' ἔστυγεν αὐτόν», τὸν ἄνδρα δηλαδὴ Δία. μισοῦσι γὰρ ἄνδρας γυναῖκες, εἰ μὴ πάντα πείθονται αὐταῖς. (η. 97) Τὸ δὲ «ὑπερφίαλος καὶ ἀπηνής» ἐρμηνεύων ὁ ποιητὴς ἐπάγει «οἶα Ζεὺς κακὰ ἔργα πιφαύσκεται», ὃ ἔστι φάσκει ἢ φαίνει, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 95) Ὅτι τὴν Θέμιν ἄρχειν θεοῖς δαιτὸς εἴσης ἢ Ἥρα θέλει, διδάσκουσα ὡς καὶ ἐν τοῖς πότοις 3.707 σῶζεσθαι χρὴ τὸ δίκαιον, εἰς ὃ ἡ Θέμις ἀλληγορεῖται. διὸ καὶ ἰσομοιρίαν ἐν ταῖς θαλίαις στοχάζονται, ἵνα μὴ ἀτασθαλίας γίνωνται. (η. 97–9) Ὅτι κοινήν λύπην δηλοῖ τὸ «οὐδέ τί φημι πᾶσιν ὁμῶς θυμὸν κεχαρησέμεν, εἴ πέρ τις ἔτι νῦν δαίνυται εὖφρων». Καὶ ὅρα τὸ κεχαρησέμεν ἀντὶ τοῦ χαρῆναι ἀπὸ τοῦ χαρῶ χαρήσω, ἐξ οὗ καὶ τὸ «κεχαρηότα νίκη». (η. 101) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα τὸ «ῶχθησαν θεοί» ἀντὶ τοῦ ἠχθέσθησαν, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀΐψωδιᾷ, παρὰ τὸ ἄχθος, ἢ ἐμετεωρίσθησαν, ὡς ἀπὸ τοῦ ὄχθου, ὅς μετέωρος ὑπερῆρται τοῦ ὑπορρέοντος ὕδατος, ἢ ἐβαρύνθησαν ὡς οἶα ὄχθων αὐτοῖς ἐπικειμένον. ἐντεῦθεν δὲ λαβὼν Σοφοκλῆς ἔφη τὸ «Οἰδίπους ὑψοῦ αἶρει θυμόν». Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα ποικιλίαν θαυμασίαν καὶ ἐξαλλαγὴν σχήματος. εἰπὼν γὰρ «ῶχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς θεοί», ἐφ' οἷς ὁ Ζεὺς κακὰ [ἔργα πιφαύσκεται, ἤγουν φαίνει, ἧς δὴ λέξεως χρήσις καὶ ἐν τῷ «Ζεὺς πιφασκόμενος τὰ ἄ κῆ]λα», ἐπάγει περὶ Ἥρας «ἢ δ' ἐγέλασσε χεῖλεσιν», ἄλλον τρόπον φράσας τὸ ῶχθησε. Τὸ γὰρ γελάσαι χεῖλεσι μόνοις καὶ μὴ χανδὸν ἢ παντὶ προσώπῳ ἀλλὰ μηδὲ ὥστε μειδιάσαι, παρασυῖραι δὲ μόνον αὐτὰ κατὰ τοὺς σεσηρότας, τὸν σαρδόνιον ὑποδηλοῖ γέλων, τὸν μετὰ δηγμοῦ καρδίας βαρυνομένης, οἷς ἄχθεταί τις, ἦτοι ὄχθει, ὅς δὴ γέλως καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῦται. (η. 102 ς.) Ἐρμηνεύων δὲ ὁ ποιητὴς τί ἐστὶ τὸ «ἢ δ' ἐγέλασσε χεῖλεσιν» ἐπάγει «οὐδὲ μέτωπον ἐπ' ὀφρύσι κυανέησιν ἰάνθη», ἤγουν διεχέθη, ἐθερμάνθη, καθὰ καὶ ὕδωρ ἐν χαλκῷ 3.708 ἰαίνεται πυρὶ θερμαινόμενον. Ἰστέον δὲ ὅτι ἰαίνεσθαι, κατὰ τοὺς παλαιούς εἰπεῖν, τὸ τήκεσθαι, ἦδεσθαι, διαχεῖσθαι, μαλάσσεσθαι. Ὅρα δὲ ὅτι κἀνταῦθα ἔπαινος ὀφρύων τὸ κυανέας αὐτὰς εἶναι. [(η. 103) Ὅτι σημασίας μιᾶς πολλαχοῦ τὸ νεμεσῶ καὶ τὸ νεμεσῶμαι. δηλοῖ γὰρ τὸ μέφομαί τινα. τοιοῦτον τὸ «νεμέσηθέν τ' ἐνὶ θυμῷ», ἤγουν ἐμέμφαντο, καὶ ἐνταῦθα τὸ «πᾶσι νεμεσηθεῖσα», ἤγουν πάντας μεμψαμένη.] (η. 104–9) Ὅτι οἰκεῖον ρηθῆναι ὑπὸ τινων ταπεινοτέρων περὶ τινος ὑπερέχοντος μὲν, σκληροψύχου δὲ καὶ ἀμυντικοῦ, τὸ «νήπιοι, οἱ τῷ δεῖνι μενεαίνομεν ἀφρονέοντες· ἠέ τί μιν μέμαμεν καταπαυσέμεν ἄσσον ἰόντες ἢ ἔπει ἠέ βίη· ὃ δ' ἀφήμενος οὐκ ἀλεγίξει οὐδ' ὄθεται· φησὶ γὰρ κάρτεϊ τε σθένεϊ τε διακριδὸν εἶναι ἄριστος. τῷ ἔχετε», τουτέστι διὸ [ἐπέχετε ἤγουν] ἀνέχεσθε, «ὄττι κεν ἄμμι», ἢ ὕμμι, «κακὸν πέμπησιν ἐκάστω». Περὶ Διὸς δὲ καὶ ταῦτα ἢ Ἥρα φησὶ βαρυνομένη, ὅποιον δὴ τι πέπλασται μυθικῶς τὸ ἐκείνης ἦθος. [(η. 107) Τὸ δὲ «φησὶν» ἢ σκωπτικῶς ἔρρεθη, ἴσον ὃν τῷ «οὐκ ἔστι σθεναρὸς ἀλλὰ λέγει», ἢ σεμνῶς ἀντὶ τοῦ θαρρούντως ἀποφαίνεται.] (η. 108) Τὸ δὲ διακριδόν, ἤγουν ἐκκρίτως, ἀναλογίας ἐστὶ τῆς τοῦ παρακλιδόν, ὃ ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται, καὶ τῆς τοῦ νοσφιδόν. [(η. 109) Τὸ δὲ «ὕμμι ἐκάστω» καινότερον μὲν, ἴσον δὲ ὅμως ἐστὶν ἀντιπτωτικῶς καὶ ἀσφαλῶς τῷ «ὕμῶν ἐκάστω». (η. 106 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «οὐκ ἀλεγίξει οὐδ' ὄθεται» τῆς αὐτῆς ἐννοίας ἐφίενται. (η. 108) Οὕτω δὲ καὶ τὸ «κάρτεϊ τε σθένεϊ τε» ὡς ταυτόσημα παραλληλίζονται.] (η. 110–4) Ὅτι θέλουσα ἢ τοῦ μύθου Ἥρα συγκροῦσαι τῷ Διὶ τὸν Ἄρην, ὅποια τὰ ἐκείνης, ἀγγέλλει ὀλωλέναι τὸν αὐτῷ φίλατον υἱόν, τὸν Ἀσκάλαφον, ἐν μάχῃ, «ὃν φησιν ὄν» τουτέστιν ἴδιον,

«ἔμμεναι ὄβριμος Ἄρης», ὁ δὲ ἀκούσας «θαλερῶ πεπλήγετο 3.709 μηρῶ χερσὶ καταπρηνέεσσιν, ὃ ἔστιν οὐχ' ὑπτίαις, «ὄλοφυρόμενος δ' ἔπος ἠῦδα», ταῦτα δὴ ἄπερ ἴδιά ἐστι παντὸς ὑπερεκπλαγέντος ἐπὶ λυπηρῶ ἀκούσματι. (η. 115–) Τὸ δὲ ἔπος ἦν τοιοῦτον «μὴ νῦν μοι νεμεσήσητε τίσασθαι τὸν τοῦ υἱοῦ φόνον, εἴ πέρ μοι», φησί, «καὶ μοῖρα Διὸς πληγέντι κεραυνῶ κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι μεθ' αἵματι καὶ κονίησι. καὶ αὐτίκα ἵππους κέκλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε ζευγνύμεν, αὐτὸς δ' ἔντε' ἐδύσατο παμφανόωντα», οἷα ἐρεθισθεὶς ἀφρόνως. (η. 121–4) «Ἐνθα κ' ἔτι μείζων τε καὶ ἀργαλεώτερος ἄλλος παρ Διὸς ἀθανάτοισι χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη», κατὰ γε τὸ εἰκὸς τῆς Ὀμηρικῆς πλάσεως, «εἴ μὴ Ἀθήνη, πᾶσι περιδδείσασα θεοῖσιν, ὦρτο μὲν ἐκ προθύρου», ἢ ὦρτο δι' ἐκ προθύρου, «λίπε δὲ θρόνον, ἔνθα θάασσε», καὶ ἐσωφρόνισε τὸν Ἄρην, ποιήσασα καὶ εἰποῦσα τὰ ῥηθησόμενα. Ἐν οἷς πάλιν φανήσεται, οἷον μὲν ὁ ἀλόγιστος Ἄρης, οἷον δὲ Ἀθηνᾶ ἢ καὶ πρόνοια, ἥτις οὐ μόνον ἄλλως τὸ δέον φρονεῖ, ἀλλὰ καὶ προνοεῖ, ὅποια ἔσται κακὰ εἰς κοινόν, εἴ μὴ ὁ Ἄρης ἡσυχάσει. Ἐν τούτοις δὲ καὶ διαφορὰ πάλιν φαίνεται ἡθους τοῦ κατὰ Ἥραν καὶ Ἀθηνᾶν. τῇ Ἥρᾳ μὲν γὰρ οὐδὲ νῦν εὐλόγιστον τὸ χολούμενον. καὶ δῆλον ἔκ τε ἄλλων, ὧν ἔφη, καὶ ἔνθα δὲ οὐ διακριδὸν ἄριστον εἶναι τὸν Δία εἶπεν, ἀλλ' ὅτι ἐκεῖνός φησι τοιοῦτος εἶναι. ἢ Ἀθηνᾶ μέντοι χρηστολογοῦσα οὐδέν τι κατὰ τοῦ πατρὸς Διὸς φησιν. ἔτι δὲ ἢ μὲν Ἥρα ὑποκινεῖ τὸν Ἄρην εἰς ἔριν τῇ ἀναμνήσει τοῦ Ἀσκαλάφου, καὶ ἐρεθίζουσα λέγει ἠθικῶς, ὅτι φησὶν ἴδιον οὐ μὴν θετὸν αὐτῷ υἱὸν εἶναι ὄβριμος Ἄρης τὸν Ἀσκάλαφον, ἐπίτηδες εἰποῦσα καὶ τὸ «φησί» καὶ τὸ «ὄβριμος», τοῦτο μὲν, ἵνα δηλώσῃ πρὸς ἰσχύος ἔχειν τὸν Ἄρην βοηθῆσαι τῷ υἱῷ, ἐκεῖνο δέ, ἵνα λέγῃ, ὡς νῦν δείξει, ἐὰν υἱός, ὡς φησιν, αὐτοῦ ὁ πεσὼν Ἀσκάλαφος, εἰ ἐπαμύνη αὐτῷ. ἄλλως γὰρ ἀγνοεῖται. καὶ ἔστι καὶ τοῦτο κακότεχνος δόλος τῇ Ἥρᾳ, δι' οὗ τὸν Ἄρην ἐρεθίσασα μικροῦ ἂν κοινὸν κακὸν ἐφύτευσεν. (η. 117 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι πᾶς ὁ παρακινδυνεύων ἐν μάχῃ εἴποι ἂν τό· ἐγχειρήσω, εἰ καὶ χρεῶν «κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι», ὃ ἐτέρωθι νεκάδεσσιν ἐρρέθη, «μεθ' αἵματι καὶ κονίησιν». ἄλλως δὲ ἀπλῶς τὸ κεῖσθαι ὁμοῦ νεκύεσσι καὶ τὸ ἐξῆς ἐπὶ πτώματι ἀρμόζει μαχίμου νεκροῦ. (η. 119 ς.) Ἐπὶ δὲ καταπαύσει ὀργῆς οἰκεῖον τὸ «ἔνθα μείζων τε καὶ 3.710 ἀργαλεώτερος ἄλλος χόλος καὶ μῆνις ἐτύχθη», εἴ μὴ τότε γέγονε. Καὶ ὅρα τὸ χόλος καὶ μῆνις, ἢ διεσταλμένα κατὰ σημασίαν, ὃ καὶ κρεῖττον εἰπεῖν, ἢ καὶ ἄλλως ληφθέντα ὡς ἰσοδύναμα, ὁμοίως τῷ «πόλεμόν τε μάχην τε», καὶ «θάνατόν τε μόρον τε». (η. 119) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἵππους ἐκέκλετο Δεῖμόν τε Φόβον τε ζευγνύμεναι» δοκεῖ παρανοηθὲν ὑπαγαγέσθαι τινὰς εἰς τὸ ἵππους Ἄρεος τὸν Δεῖμον καὶ τὸν Φόβον εἰπεῖν, ὡς καὶ προδεδήλωται. τὸ δ' ἔστιν οὐχ' οὕτως ἔχον, ἀλλ' οἱ μὲν ἵπποι ἐνταῦθα σιγῶνται τίνες ἦσαν, ὁ δὲ Δεῖμος καὶ ὁ Φόβος, υἱοὶ Ἄρεος καὶ ὀπαδοί, κελεύονται ζευξάσθαι αὐτούς. (η. 124) Τὸ δὲ «θάασσεν» ἀντὶ τοῦ ἐτέθειτο, ἐκάθητο. ἐξ οὗ καὶ θᾶκος ὁ θρόνος ὁ καὶ θῶκος, καὶ θακεῖν τὸ καθῆσθαι. [Τὸ δὲ «ἔνθα θάασσε» κάλλους τι ἔχει, ὅποῖον καὶ πρὸ ὀλίγων τὸ «ἦλθε θέουσα». (η. 123) Τὸ δὲ «περιδδείσασα θεοῖς» Ἀττικόν ἐστι καὶ αὐτό. Ἀθηναῖοι γὰρ τὸ δεδιέναι καὶ τὰ κατ' αὐτὸ δοτικῆ συντάσσουσιν, ὅταν ἢ π-ε-ρ-ι πρόθεσις προηγῆται αὐτῶν. τοιοῦτον γὰρ τὸ «ἔδεισε δὲ περὶ ξανθῷ Μενελάῳ», καὶ τὰ ὅμοια. (η. 118) Τὸ μέντοι «μεθ' αἵματι καὶ κονίησι» πρόθεσιν ἔχει ἀντὶ προθέσεως. λέγει γὰρ ἐν αἵματι καὶ κονίαις.] (η. 125 ς.) Ὅτι τὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἐνταῦθα ἐπὶ τῷ Ἄρει τοιαῦτα «τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κεφαλῆςκόρυθ' εἶλετο καὶ σάκος ὤμων, ἔγχοι δ' ἔστησε στιβαρῆς ἀπὸ χειρός», ἢ ἐκ χειρός, «έλοῦσα, χάλκεον». (η. 127–37) Καὶ οὕτως ἀφοπλίσασα τὸν στιβαρόχειρα ἢ καὶ αὐτὴ δηλαδὴ τοιαύτη, εἶτα «ἐπέεσσι καθάπτετο θοῦρον Ἄρηα», εἰποῦσα «μαινόμενε, φρένας ἠλέ, διέφθορας· ἢ νύ τοι αὐτῶς οὐατ' ἀκουέμεν ἐστί, νόος δ' ἀπόλωλε καὶ αἰδῶς; οὐκ αἶεις ἅ τέ φησιν ἢ Ἥρα»; –ὅτι δηλαδὴ νήπιοι οἱ τῷ Διὶ μενεαίνοντες–ἢ ἑθέλεις αὐτὸς μὲν ἀναπλήσας κακὰ πολλὰ ἄψ ἴμεν», ἦγουν ἐπανελθεῖν, «Οὐλύμπόνδε καὶ ἀχνύμενός περ ἀνάγκη, αὐτὰρ τοῖς

ἄλλοισι κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι; αὐτίκα γὰρ Τρῶας μὲν ὑπερθύμους καὶ Ἀχαιοὺς λείψει, ὃ δ' ἡμέας εἴσι κυδοιμήσων ἐς Ὀλυμπον, μάρψει δ' ἐξείης ὅς τ' αἴτιος, ὅς τε καὶ οὐκί». (η. 142) Καὶ οὕτως ἡ Ἀθηνᾶ τὸν Ἄρην σωφρονίσασα ἰδρύει αὐθις ἐν θρόνῳ, λόγοις περιγενομένη τοῦ ἀλόγου μὲν, ἐπιπειθοῦς δὲ τῷ λόγῳ, παραμυθησαμένη δὲ σεμνῶς καὶ ἐπὶ τῷ υἱῷ Ἀσκαλάφῳ διὰ τῶν μετ' ὀλίγα ῥηθησομένων. Καὶ ὅρα ὅτι πραγματικῶς ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἡρμήνευσε τὸ ἐν 3.711 ἄλλοις ῥηθὲν τοῦ Ἄρεος ἀλλοπρόσαλλον. Πῶς γὰρ οὐκ ἂν ἀλλοπρόσαλλος φανείη, ὅς ἀκούσας τὸν Ἑλληνα υἱὸν Ἀσκάλαφον ὑπὸ τοῦ Πριαμίδου Δηϊφόβου ἀναιρεθὲντα ὀρμᾶ προπετῶς τὸν φόνον τίσασθαι τοῦ υἱοῦ καὶ τῆς συμμαχίας οὕτω τῶν Τρῶων ἀποστῆναι; Καὶ ἐποίησεν ἂν ὁ ποιητὴς οὕτω, εἰ μὴ ὠκνησε καὶ φανερώς παραδειγματίσαι τὸ τοῦ Ἄρεος ἀλλοπρόσαλλον, καὶ οὐδὲ τοῖς Ἀχαιοῖς δεῖν ἔκρινε τοιοῦτον δοῦναι σύμμαχον. ἀρκεῖ γὰρ ἡ Ἀθηνᾶ συνέσεως προϊσταμένη, Ἄρης δὲ ἀποκληρωτέος μόνους τοῖς βαρβάροις Τρωσί. Καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, οὐ θέλει Ὀμηρος ἐπὶ πλεῖον μύθοις μεστῶσαι μαχίμοις τοὺς τόπους τούτους τά τε ἄλλα, καὶ ὅτι οὐδὲ εὐπλαστον ἂν ἦν τὸ κατὰ τὸν Ἄρην τοῦτο ἐπεισόδιον, καὶ ὅτι πάνυ θορυβῶδες ἦν ἐν θεοῖς, καθὰ καὶ ὁ ποιητὴς διὰ τῆς Ἀθηνᾶς ἐπισημαίνεται, τὸ ἐν τοιαύτῃ σπουδῇ τοῦ Διὸς προσεξευρίσκεσθαι κατ' αὐτοῦ πολλοὺς ἐρεθισμούς. εἰπεῖν δὲ ἄλλως ἐν ὀλίγῳ τὸ πᾶν, ἐνέφηγε μὲν Ὀμηρος, ὡς καὶ ἐνταῦθα δύναται μυθικῇ τερατολογία μεστῶσαι τὴν ποίησιν, ἐθεώρησε δὲ διὰ τῆς ἐν αὐτῷ μεθοδικῆς Ἀθηνᾶς ἕξω καιροῦ τοῦτο εἶναι, οἷα ἐν τοῖς ἐξῆς μέλλων τοιαῦτά τινα διασκευάσασθαι κατὰ τὸ ἀρκοῦν. (η. 127) Ὅρα δὲ καὶ ἐν τοῖς προκειμένοις τὸ καθάπτεσθαι μετὰ αἰτιατικῆς κείμενον. καθάπτετο γὰρ, φησί, λόγοις θοῦρον Ἄρηα. Τὸ δὲ «μαινόμενε» καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «κακὸν μέγα πᾶσι φυτεῦσαι» παρωδηθήσεται ποτε ἢ παραποιηθήσεται πρὸς ἄνδρα, ὅς ἐξ ἰδίας ἀνοίας κοινὰ μελετᾶ τεύχειν κακά. Ἀστείως δὲ εἴρηται τὸ «μαινόμενε» πρὸς ἐπίτασιν τοῦ «νήπιοι». δοκεῖ γὰρ ἡ Ἀθηνᾶ λέγειν, ὡς Ἦρα μὲν νήπιον ἂν ἐρεῖ τὸν Ἄρην μενεαίνοντα νῦν κατὰ Διός, ἐγὼ δὲ μαινόμενόν φημι αὐτόν, εἰ καὶ μετὰ τοιαύτην τῆς Ἦρας παραίνεσιν οὕτως αὐτὸς ἀφραίνει. (η. 135–7) Τὸ δὲ «αὐτίκα γὰρ τοὺς δεῖνα μὲν λείψει, ἡμᾶς δὲ ἦξει κυδοιμήσων, μάρψει δέ» καὶ τὸ ἐξῆς, ἐπεξελεύσεώς ποθεν δριμείας ἔνδειξις. (η. 128) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἠλέ», ὃ ἐστὶ πεπλανημένε, τὰς φρένας δηλαδή, καλῶς ὀξύνεται ὡς τὸ καλέ, εἴτε ἀποκοπὴν ἔπαθεν ἐκ τοῦ ἠλεέ εἴτε συγκοπὴν. γίνεται δὲ παρὰ τὴν ἄλην, ὃ ἐστὶ πλάνην. Ἦ καὶ ἄλλως. ἠλέ ἀντὶ τοῦ φευκτέε, ὃν πάντες ἀλεόμεθα, ὃ ἐστὶν ἐκφεύγομεν, ἢ παρὰ τὴν ἀλέην, ἵνα δηλοῖ τὸν θερμὸν καὶ θρασύν. Τὸ δὲ «διέφθορας» νῦν μὲν παθητικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ διεφθάρης, Ἀττικοὶ δὲ καὶ ἐνεργητικῶς φασιν ἀντὶ τοῦ διέφθειρας. (η. 129) Τὸ δὲ «νόος ἀπόλωλε» διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ «ἦ δὴ σοι αὐτῶς οὐατ' ἀκουέμεν ἐστίν». ὁ γὰρ μὴ νοῶν μάτην ἔχει ὧτα εἰς ἀκοήν. καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ἔνθα νοῦς ἀπόλωλεν, ἐκεῖ μάτην ἐστὶν ἀκούειν. καὶ σημείωσαι 3.712 ὅτι Ὀμηρος ἐνδέδωκεν ἀρχὴν τῷ εἰπόντι «νοῦς ὄρη καὶ νοῦς ἀκούει». (η. 132) Τὸ δὲ «ἀναπλήσας» οὐχ' ἀπλῶς δηλοῖ τὸ ἀναπληρώσας, ἀλλὰ τὸ πολλάκις καὶ ὡς εἰπεῖν πάλιν καὶ πάλιν. ἔστι γὰρ καὶ τοιοῦτον σημαίνονμενον τῆς ἄ-ν-α προθέσεως, ὡς ἡ ἀνάκρισις δηλοῖ καὶ ὁ ἀναβαπτισμὸς καὶ τὰ τοιαῦτα. ὁ γοῦν ἐκπλήσας ἐν κακόν, εἴτα πάλιν ἕτερον καὶ αὐθις ἄλλο, κυρίως ἂν λέγοιτο ἀναπλήσαι κακὰ πολλὰ κατὰ τὸν ποιητὴν. (η. 134) Τὸ δὲ «κακὸν φυτεῦσαι» οὐκ ἀπέοικε κακοζήλου. οὐ γὰρ κεῖται πρὸς τροπικὴν παραμυθίαν καὶ ἕτερα τις λέξις γεωργική. δοτέον δὲ τοῦτο τῷ πολλῷ τῆς ποιήσεως χύματι. ὁ γὰρ ἐν σχεδιασμῷ πελαγίζων φράσοι ἂν ποτε καὶ τοιαῦτα. (η. 136) Τὸ δὲ «κυδοιμήσαι» εἴ τις ὡς ποιητικὴν λέξιν ἐκτρέπεται, ἀλλ' ἐκεῖνος ἐνθυμείσθω τὸ κυδοιδοπᾶν, ὃ παρ' ἑτέροις κεῖται, τραχύτερον τούτου ὃν καὶ δυσχρηστότερον. (η. 137) Τὸ δὲ «μάρπτειν» οἱ παλαιοὶ Σχολιασταὶ κυριολεκτεῖσθαί φασιν ἐπὶ τοῦ χερσὶ συλλαμβάνειν. μάρη γὰρ, φασίν, αἱ χεῖρες, ὅθεν καὶ εὐμαρές, τὸ

εὐχερές, καὶ μάρνασθαι τὸ διὰ χειρὸς μάχεσθαι. οἱ τοιοῦτοι δὲ ἐν τῷ «οὐδὲ χθόνα μάρπτε ποδοῖν» εἵποιεν ἂν ἴσως παραχρηστικῶς ῥηθῆναι τὸ μάρπτειν. 3.713 Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι Ἀχιλλεὺς μὲν που δεινὸς ἐρρέθη καὶ ἀναίτιον αἰτιάσθαι. τὸ δὲ καὶ μάρπτειν τὸν ἀναίτιον πάνυ σφοδρόν. (η. 112) Τὸν δὲ ῥηθέντα τοῦ Ἄρεος υἱὸν Ἀσκάλαφόν φασιν εἰς Ἑβραϊαν μετακομισθέντα τεθάφθαι, ἀφ' οὗ καὶ Σαμάρειαν κληθῆναι διὰ τὸ ἐκεῖ σᾶμα τὸν Ἄρην, τουτέστι σῆμα, ποιῆσαι τῷ υἱῷ. Δοκεῖ δὲ κατὰ τὴν ἀκαλήφην παράγεσθαι καὶ ὁ Ἀσκάλαφος πλεονασμῷ τοῦ ᾠσ, ἵνα ἦ παρὰ τὸ ἀκαλὸν καὶ τὴν ἀφήν ἀκάλαφος ὁ τέρην τὸν χροά καὶ εὐαφής. ἀκαλὸν δέ, φασίν, πρᾶϋ, μαλθακόν, ἄψοφον, ἡσυχον, ὅθεν καὶ ἀκαλαρρείτης ποταμός. (η. 139 ς.) Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐνταῦθα μὲν ἀορίστως περὶ Ἀσκαλάφου διὰ τῆς Ἀθηνᾶς φησιν ὁ ποιητῆς «ἦδη γάρ τις τοῦδε βίην καὶ χεῖρας ἀμείνων ἢ πέφαται ἢ καὶ ἔπειτα πεφήσεται», τουτέστιν ἢ τέθνηκεν ἢ τεθνήξεται. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς ὠρισμένως ἐπὶ Πατρόκλῳ ἐρεῖ Ἀχιλλεὺς πρὸς Ἑκτορα «κάτθανε καὶ Πάτροκλος, ὃς σέο πολλὸν ἀμείνων». τοῦτο δὲ ποτε καὶ εἰς παραμυθίαν χρήσιμον ἐπὶ ἀρηϊφάτῳ νεκρῷ. (η. 141) Τὸ δὲ «ἀργαλέον πάντων ἀνθρώπων ῥῦσθαι γενεὴν τε τόκον τε», ὃ ἐν τῷ τέλει κεῖται τῶν λόγων τῆς Ἀθηνᾶς, εὐχρηστον ῥηθῆναί ποτε πρὸς τὸν ἐθέλοντα πᾶσι βοηθεῖν, ὅπως ἂν καὶ τύχη. Συνήρηται δὲ τὸ «ῥῦσθαι» ἀπὸ τοῦ ῥύεσθαι, οὗ θέμα τὸ ῥύω, ὃ πλεονασμῷ τοῦ ᾠε ῥύω γίνεται, ἐπενθέσει δὲ τοῦ ᾠε εἰρύω. (η. 142) Ὅτι παῦσιν τινα πολέμου δηλοῖ τὸ «ἴδρυσε θρόνῳ ἐνὶ θοῦρον Ἄρῃα». (η. 143 ς.) Ὅτι Ἴριν ἐνταῦθα εἰπὼν ὁ ποιητῆς ἐπάγει «ἢ θεοῖσι μετάγγελος», οὐ μόνον ἐτυμολογῶν αὐτὴν κἀνταῦθα ὡς ἀπὸ τοῦ εἴρω, τὸ ἀγγέλλω, γινομένην, ἀλλὰ καὶ πρὸς σαφήνειαν καὶ γραμματικὴν διαστολήν. εἰπὼν γὰρ ὅτι καλέσατο Ἥρη Ἀπόλλωνα Ἴριν τε, ἐπήγαγε τὸ «ἢ θεοῖς ἄγγελος», ἵνα μὴ ἡ λεκτικὴ προφορὰ πλανήσῃ τινά, τὸ Ἴριν αἰτιατικὴν εἶναι τοῦ Ἥρη, κἀντεῦθεν φαίνοιτο καλοῦσα Ἥρη Ἥρην, ἢ γουν ἢ Ἥρα ἑαυτήν. Τὸ δὲ μετάγγελος περιττὴν καὶ αὐτὸ ἔχει πρόθεσιν, καθὰ καὶ τὸ ἐπίουρος καὶ τὸ «χαλεπὴ δὲ θεοῦ ἐπιμήνις», 3.714 καὶ «ἐπιβουκόλος ἀνήρ», καὶ «τίς ἂν καταθνητῶν ἀνθρώπων», καὶ «ἀνδρῶν κατατεθνηιώτων». Εἰ δὲ γράφεται καὶ «θεοῖσι μετ' ἄγγελος», οὐκ ἂν εἴη ἀπωδόν, ἵνα λέγῃ, ὅτι ἐν θεοῖς ἄγγελος ἢ Ἴρις. (η. 145–8) Ὅτι ἐν ταῖς ἀγγελίαις παλιλλογεῖν εἰώθως ὁ ποιητῆς ὁμῶς ἐνταῦθα τὴν Ἥραν πάνυ βραχυλογοῦσαν ποιεῖ, ἐν οἷς τὰ ἐκ Διὸς ἀγγέλλει πρὸς Ἀπόλλωνα καὶ Ἴριν. Εἰποῦσα γὰρ ὅτι Ζεὺς ὑμᾶς εἰς ἴδην κέλεται ἐλθεῖν ὅττι τάχιστα, οὐδὲν τι πλέον προστίθησιν ἐκ τῶν πρὸς αὐτὴν ὑπὸ Διὸς εἰρημένων, ἀλλὰ μόνον ἀφ' ἑαυτῆς λέγει τὸ «αὐτὰρ ἐπὴν ἔλθητε Διὸς τ' εἰς ὦπα ἴδησθε, ἔρδειν», ἢ γουν πρᾶττετε, «ὅττι κεν», ἢτοι ὅπερ ἂν, «κεῖνος ἐποτρύνῃ καὶ ἀνώγῃ». Αἴτιον δὲ τῆς τοιαύτης στενολεσχίας οὐ μόνον ὅτι μεμψιμοιρεῖ τῷ Διὶ καὶ οὐδὲ μεμῆσθαι τῶν ἐξ ἐκείνου ἐθέλει διὰ τὸ λυπηρόν, ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐδὲ ἐνδεδόκεν αὐτῇ ὁ Ζεὺς ἀπαγγεῖλαι τὰ λαληθέντα, ἀλλὰ μόνον ἔφη «κάλεσον δεῦρο ἐλθεῖν Ἴριν καὶ Ἀπόλλωνα», τὰ δὲ λοιπὰ ὡς ἐν κοινολογίᾳ ἐλάλησε. Διὸ καὶ εὐλαβεῖται τὸ μυστηριασθὲν εἰπεῖν, ὅπουγε οὐδ' αὐτὸς ὁ Ζεὺς ἐν τοῖς ἐξῆς εἶπε τὰ προβουλεθέντα, τὸ θελητὸν δὲ μόνον εἰπὼν τῷ Ἀπόλλωνι, ἢ γουν τὴν τῶν Ἑλλήνων φυγὴν, τὰ ὕστερον ἐπ' αὐτοῖς ἀγαθὰ ὡς ἐπικούρω τῶν Τρώων ἐπέκρυσεν, εἰπὼν «ἐκεῖθεν δ' ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε», ὡς Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πολέμοιο. Καὶ ὅρα τὴν Ὀμηρικὴν κἀνταῦθα ποικιλίαν καὶ σύνεσιν τὴν περὶ τὰ πρακτέα καὶ μὴ, ἐξ ὧν ὁ ἀκροατὴς τὰ εἰς βίον ῥυθμίζεται. (η. 147) Τὸ δὲ «Διὸς εἰς ὦπα ἴδησθε» διασαφητικόν ἐστι τοῦ ἔλθητε. οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τὸ πρὸς τινα ἐλθεῖν ταῦτόν ἐστι τῷ θεαθῆναι ἐκείνῳ. (η. 150) Ὅτι ὠκύτητα ὑπερβολικὴν δηλοῖ τὸ «τῷ δ' ἀΐξαντε πετέσθην» περὶ Ἀπόλλωνος λεχθὲν καὶ Ἴριδος. (η. 152) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ἡ ᾠα ᾠα πρόθεσις δοτικῆ συντάσσεται ἐν τῷ «εὐρον Κρονίδην ἀνά Γαργάρῳ ἄκρω ἤμενον», ἢ γουν ἄνω τοῦ Γαργάρου ἀκρωτηρίου. Ποῦ δὲ τὸ Γάργαρον καὶ διὰ τί οὕτω καλεῖται, προδεδήλωται. (η. 153) Ὅτι ἐν τῷ «ἀμφὶ δέ μιν θυόεν νέφος ἐστεφάνωτο»,

ἤγουν κύκλω περιεῖχε τὸν Δία, θυόεν λέγει τὸ εὐῶδες ἀπὸ τε τῶν ἐκ γῆς ἀνθέων, ὅποια τὰ ἔαρινά, καὶ τοῦ ὁμοίου κατὰ τὴν Ἥραν μύρου, ἵνα νέφος εὐοδμον περιστέφη 3.715 τὸν ἀέρα Δία, τὸν κατωτέρω δηλαδή καὶ περὶ ἡμᾶς. ἄλλως γὰρ κατὰ τοὺς φυσικοὺς τὰ ὀκτῶ σταδίοις ὑπερέχοντα τῆς γῆς ὕψη οὐ νεφελίζονται. Τὸ δὲ Ὀμηρικὸν τοῦτο ἐστεφανῶσθαι καὶ τῷ Διονυσίῳ ἐν τῷ κατ' αὐτὸν περιγητικῷ προοιμίῳ ἐχρησίμευσεν. [Ἰστέον δὲ ὅτι σημειοῦνται οἱ παλαιοί, ὡς Ὀμηρος τῷ ἐκ μεταφορᾶς ὁμοιώματι σημαινόμενος εἰδέναι τὸν στέφανον οἶον ἐν τῷ «νήσος, ἦν περὶ πόντος ἀπείρητος ἐστεφάνωται», καὶ «πάντη γάρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδην», ὅμως οὐδέ τινος εἰσήγαγεν ἐστεφανωμένους. Ὅτι δὲ θυός, ἐξ οὗ τὸ θυόεν, οὐ μόνον θυμίαμα δηλοῖ, εἰς ὃ ὑπουργοῦν τὰ παρὰ τοῖς παλαιοῖς θυμιατήρια, ἀλλὰ καὶ θῦμα, ὅθεν καὶ ὁ θυοσκόος, δῆλον καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν παλαιῶν.] (η. 154-6) Ὅτι ἀποδοχὴ ἐπ' ἀγγέλοις τὸ «πάροιθεν ἐλθόντε τοῦ δεῖνος στήτην· οὐδέ σφωῖν», ἤγουν οὐδ' αὐτοῖς, «ιδῶν ἐχολώσατο θυμῷ, ὅτι οἱ ὤκα ἐπέεσσι πειθέσθην». Καὶ ὄρα τὸ «οὐκ ἐχολώσατο θυμῷ» ταῦτόν ὄν καταφατικῶς, ὡς καὶ προεσημειώθη, τῷ ἠδύνθη, ἀπεδέξατο. (η. 159) Ὅτι παραίνεσις ἀγγέλω πρέπουσα τὸ «πάντα τάδ' ἀγγεῖλαι, μηδὲ ψευδάγγελος εἶναι», εἰ μὴ ἄρα δηλαδή ὁ λαλῶν τῷ ἀγγέλω μεταστρέψει τι ἐκ μετανοίας, ὡς ὁ Ποσειδῶν ποιήσει ἐν τοῖς ἐξῆς, ἢ καὶ τι νοήσει ὕστερον κρεῖττον. τότε γὰρ τῶν μὲν προτέρων ἐπιλήσεται ὁ ἄγγελος, ἐρεῖ δὲ ἂ ὕστερον ἤκουσεν, ἐσθλὰ τηνικαῦτα ποιῶν κατὰ τὸ «ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἶδῃ». Τὸ δὲ ἀγγεῖλαι καὶ εἶναι ἀντὶ τοῦ ἀπάγγελον εἴρηται καὶ ἀντὶ τοῦ ἔσο. Τὸ δὲ ἀγγεῖλαι καὶ τὸ ψευδάγγελος σὺν τῷ ἐτυμολογικῷ εἶναι τρόπου ἔχει τι καὶ ἀστεῖον. ἄγγελος μὲν γὰρ ἀπλῶς παρὰ τὸ ἀγγεῖλαι, καθ' ὃ πρὸ βραχέων εἴρηται τὸ «ἢ τε θεοῖσι μετάγγελος». οὐ χρὴ δὲ τὸν ἀπολύτως ἄγγελον συντιθέναι εἰς ψευδάγγελον ἑαυτόν. (η. 161) Ὅτι ἄλλα δῖαν ἢ τὴν μεγάλην λέγει κατὰ τοὺς παλαιούς, ἢ ὑγρὰν παρὰ τὸ διαίνειν, ἢ φοβερὰν παρὰ τὸ δέος ἢ παρὰ τὸ δῖω, τὸ φοβοῦμαι, ὡς καὶ δῖα, φασί, Χάρυβδις, ἢ δεινή. (η. 162-8) Ὅτι τὰ ἐνταῦθα λεχθέντα ὑπὸ τοῦ Διὸς πρὸς τὸν Ποσειδῶνα ῥηθήσεται ποτε σφοδρῶς ὑπὸ τινος ἀνδρειοτέρου καὶ πρεσβυτέρου πρὸς τὸν μὴ τοιοῦτον, ἐθέλοντα δὲ καταφρονεῖν τοῦ κρεῖττονος. Εἰσὶ δὲ τοιαῦτα «εἰ δέ μοι οὐκ ἐπέεσσι ἐπιπέσεται ἀλλ' ἀλογήσει, φραζέσθω δὴ 'πειτα», ἤγουν δὴ ἔπειτα, «κατὰ 3.716 φρένα καὶ κατὰ θυμόν, μὴ μ' οὐδὲ κρατερός περ ἐὼν ἐπιόντα ταλάσση», ὃ ἐστὶ τλήσεται, «μεῖναι· ἐπεὶ ἔο», τουτέστιν αὐτοῦ, «φημί βίη πολὺ φέρτερος εἶναι καὶ γενεῇ πρότερος· τοῦ δ' οὐκ ὄθεται φίλον ἦτορ ἴσον ἐμοὶ φάσθαι», ἤγουν ἰσηγορήσαι ἢ ἀντειπεῖν, «τόν τε στυγέουσι καὶ ἄλλοι». Ἐν τούτοις δὲ τὸ μὲν «βίη πολὺ φέρτερος» δέους ἐστὶ ποιητικόν, τὸ δὲ «γενεῇ πρότερος», ἤγουν τῷ τῆς ἡλικίας χρόνῳ, αἰδοῦς. καὶ ὄρα ὅτι ἀρχικῶς ἀπὸ τοῦ δεινοτέρου ἀρξάμενος καὶ πικρῶς εἰπὼν, ὅμως ὑπογλυκαίνει τὴν φράσιν ἠρέμα παρίσοις τῷ φέρτερος καὶ πρότερος. (η. 162) Τὸ δὲ «ἀλογήσει» προϋπάρχον αὐτοῦ ἔχον τὸ λογίζω καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸ λόγος ἐλέγχει τοὺς παρασημειουμένους, ὡς ὁ ποιητὴς τὸ λέγειν μὲν οἶδε, τὸ δ' ἐξ αὐτοῦ ὄνομα τὸν λόγον οὐκ οἶδε. (η. 164) Τὸ δὲ «ταλάσση», ῥηθὲν καὶ πρὸ τούτων, πρωτότυπὸν ἐστὶ τοῦ κατὰ συγκοπὴν τλῶ τλήσω. (η. 167) Τὸ δὲ «ἴσον ἐμοὶ φάσθαι» ἀπὸ τοῦ ἐλάττονος μὲν ἐπιχειρεῖ, μέγα δέ τοι δηλοῖ. εἰ μὴ γὰρ τολμητέον ἴσόν τι φάσθαι, πολλῶ πλεον μηδὲ πρᾶξαι. Τὸ δὲ «στυγέουσιν» ἀντὶ τοῦ φρίσσουσιν, οὐ μὴν μισοῦσιν. ὀκνήση γὰρ ἂν ἄρχων ὁμολογεῖν μισητὸς ἅπασιν εἶναι. [Ἐν δὲ τῷ «καὶ ἄλλοι» δοκεῖ μὲν ἐκ περιττοῦ κεῖσθαι ὁ ἰσὺς σύνδεσμος, ἐστὶ δ' ἄλλως εἰπεῖν, ὅτι αἰνίττεται, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ Ποσειδῶν, καθὰ καὶ ἄλλοι, δέδιδε τὸν Δία, εἰ καὶ θρασύνεται ποτε κατ' αὐτοῦ.] (η. 170-2) Ὅτι τὴν Ἴριον κατιοῦσαν ἐκ τοῦ ὄρους τῆς Ἰδης εἰς τὸ ναύσταθμον νιφάδι ἢ χαλάζῃ εἰκάζει, εἰπὼν «ὡς δ' ὅτ' ἂν ἐκ νεφέων πτῆται νιφὰς ἢ ἐχάλαζα ψυχρὴ ὑπαὶ ῥιπῆς αἰθρηγενέος Βορέαο, ὡς κραιπνῶς μεμαυῖα διέπτατο ὠκέα Ἴρις». Καὶ ὄρα τὸ πέτεσθαι καὶ ἐπὶ νιφάδος λεχθέν, ἦν

σφοδρὸς ἐλαύνει ἄνεμος. ἄλλως γὰρ οὐ πάνυ προσφυῆς ἡ λέξις νιφάδι ἡρέμα κατιούση. (η. 171) Αἰθρηγενῆς δὲ καὶ αἰθρηγενέτης Βορράς ἢ διότι αἶθρον γίνεσθαι ποιεῖ, αἶθρος δὲ τὸ ψύχος, ὡς τὸ «αἶθρω καὶ καμάτῳ δεδμημένος», ἢ καὶ ἀπὸ τοῦ πλεονάζοντος, ὁ αἰθρίαν ποιῶν ἐν τῷ διασκιδνάει τὰ καθ' ἡμᾶς ἐκ Νότου νέφη, εἰ καὶ ἄλλως ἐκ νεφῶν κατάγων ποτὲ νιφάδα καὶ χάλαζαν τὸν ῥηθέντα αἶθρον ποιεῖ. (η. 172) Τοῦ δὲ «ἔπτατο» ἐστὶ καὶ μέσος δευτέρος ἀόριστος ἐπτόμην, ὅθεν τὸ πτέσθαι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. ἀμφοῖν δὲ δοκεῖ ἐκγενέσθαι τὸ «ἐὰν πτώμαι», ὅ ἐστι πετάσω, οὗ τρίτον τὸ «πτῆται νιφάς». (η. 174 ς.) Ὅτι καὶ τὸ «ἀγγελίην τινά τοι ἦλθον δεῦρο φέρουσα» συγγέει τὴν παρασημείωσιν τοῦ ἐπὶ ἀψύχων φορτίων τὸ φέρειν λέγεσθαι. Ἐκ δὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ τούτου τόπου τὴν ἀγγελιαφόρον οἱ ὕστερον συνέθεντο. [Περιπέφρασται δὲ τὸ «ἀγγελίην τινά τοι ἦλθον φέρουσα» ἀντὶ τοῦ ἀγγελῶ τί σοι, 3.717 τουτέστι λόγῳ προφορικῶ ἔρῳ, ἐξ οὗ καὶ Ἴρος καὶ Ἴρις, ὡς δεδήλωται.] (η. 176 ς.) Ὅτι εἰρηνικὸν τὸ «παυσάμενόν σε κέλευσε μάχης ἠδὲ πολέμοιο ἔρχεσθαι μετὰ φύλα» τῶν δεῖνα, (η. 179) ἀνάπαλιν δὲ τὸ «ἠπείλει καὶ κεῖνος ἐναντίβιον πολεμίζων ἐνθάδ' ἐλεύσεσθαι». Ὅτι ὁ Ποσειδῶν μὴ ἔχων ἀρνεῖσθαι τὸ βίη φέρτερον καὶ γενεῇ πρότερον αὐτοῦ εἶναι τὸν Δία, ὁ διὰ τῆς Ἰριδος αὐτῷ ἠγγέλη, προβάλλεται κατὰ τῆς βίας τὸ τῆς φύσεως καὶ τοῦ γένους ὁμότιμον, εἶτα καὶ αὐτὸ τὸ δίκαιον προῖσχύμενος ἐκτίθεται τὸν ἀδελφικὸν λαχμόν, καθ' ὃν κληρὸν τὰ κατὰ κόσμον ἔλαχον οὗτός τε καὶ ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Ἄϊδης, ἐξ οὗ διδάσκει δέον εἶναι δι' ἀταραξίαν καὶ ὁμοιοητικὴν εὐνοίαν κληρῶ γίνεσθαι τὰς διανομάς, καὶ μηδένα τῆς εὐκληρίας, ἤτοι τῆς περὶ τὸν κληρὸν εὐτυχίας, φθονεῖν. (η. 185 ς.) Εἰσὶ δὲ ἂ λέγει ὁ Ποσειδῶν τοιαῦτα «ὦ πόποι, ἦ ῥα», ἤγουν ὄντως δὴ, «ἀγαθὸς περ ἐὼν ὑπέροπλον ἔειπεν, εἴ μ' ὁμότιμον ἐόντα βίη ἀέκοντα καθέξει», ὁ δὲ παντὶ συγγενεῖ οἰκεῖον εἰπεῖν καθ' ἑταίρου βιαίου συγγενοῦς. (η. 187–99) Εἶτα ἐπάγει δικαιολογικῶς τὸ «τρεῖς γὰρ τ' ἐκ Κρόνου εἰμέν», ἤγουν ἐσμέν, «ἀδελφείοι, οὐς τέκετο Ῥέα, Ζεὺς καὶ ἐγὼ, τρίτατος δ' Ἄϊδης ἐνέροισιν ἀνάσσων, τριχθὰ δὲ πάντα δέδασται, ἕκαστος δ' ἔμμορε τιμῆς. ἤτοι ἐγὼν ἔλαχον πολιὴν ἄλα ναιέμεν αἰεὶ, παλλομένων, Ἄϊδης δ' ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα, Ζεὺς δ' ἔλαχ' οὐρανὸν εὐρὺν ἐν αἰθέρι καὶ νεφέλησι. γαῖα δ' ἔτι ξυνὴ πάντων καὶ μακρὸς Ὀλυμπος. τῷ ῥα», ἤγουν διό, «καὶ οὐ τι Διὸς βέομαι φρεσίν, ἀλλὰ ἔκμηλος, καὶ κρατερός περ ἐὼν, μενέτω τριτάτῃ ἐνὶ μοίρῃ. χερσὶ δὲ μή τί με πάγχυ κακὸν ὡς δειδισσέσθω· θυγατέρεσσιν γὰρ κε καὶ υἰάσι κέρδιον», ἢ βέλτερον, «εἴη ἐκπάγλοις ἐπέεσσιν ἐνισσέμεν, οὐς τέκεν αὐτός, οἱ ἔθεν ὀτρύνοντος ἀκούσονται καὶ ἀνάγκη». καὶ τοιαῦτα μὲν ὁ Ποσειδῶν. (η. 0–3) Ἐπεὶ δὲ ὁ λόγος δριμύς ἐν τε τῷ «ὑπέροπλον ἔειπε», καὶ ἐν τοῖς μετὰ τὸ λάχος, ἐρωτᾷ ἡ μυθικὴ Ἴρις «οὕτω γὰρ δὴ τοι, γαιήοχε, τόνδε φέρω Διῖ μῦθον, ἀπηνέα τε κρατερόν τε, ἢ τι μεταστρέψεις; στρεπταὶ μὲν τε φρένες ἐσθλῶν», οἶονεὶ λέγουσα ὡς, εἰ μὲν ἀγγείλω τὰ ἀληθῆ, τραχεῖς οἱ λόγοι, εἰ δ' αὐτὴ ἐγὼ παρατρέψω πρὸς τὸ ἰλαρώτερον, ψευδαγγέλου τοῦτο γε. οὐ χρὴ δέ, ὡς καὶ ὁ Ζεὺς παρήνεσέ μοι, ψευδάγγελον εἶναι. (η. 4) Εἶτα καὶ ἐκφοβοῦσα γοργῶς καὶ σεμνῶς ἐπάγει «οἴσθα ὡς πρεσβυτέροισιν 3.718 Ἐριννύες αἰὲν ἔπονται». (η. 6–17) Καὶ ὁ Ποσειδῶν ἑαυτοῦ γενόμενος καὶ τὴν Ἴριν ἀποδεξάμενος ὡς μάλα τοῦτο ἔπος νημερτὲς ἢ κατὰ μοῖραν εἰποῦσαν, καὶ εἰπὼν γνωμικῶς, ὅτι «ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται», ἤγουν ἀγαθὸν καὶ τοῦτο ἐστίν, «ὄτ' ἀγγελὸς αἴσιμα εἰδῆ», μεταστρέφεται καὶ φησιν «ἀλλὰ τὸδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει, ὅπποτ' ἂν ἰσόμορον καὶ ὁμῆ πεπρωμένον αἴση νεικείειν ἐθέλῃσι χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν. ἀλλὰ νῦν μὲν νεμεσηθεῖς ὑποεἶξω, ἄλλο δὲ τοι ἐρέω καὶ ἀπειλήσω τό γε θυμῷ· αἶ κεν ἄνευ ἐμέθεν καὶ Ἀθηναίης ἀγελεῖς Ἥρης Ἐρμείω τε καὶ Ἥφαιστοιο ἄνακτος Ἰλίου αἰπεινηπεφιδήσεται, οὐδ' ἐθελήσῃ ἐκπέρσαι, δοῦναι δὲ μέγα κράτος Ἀργείοισιν, ἴστω τοῦθ' ὅτι νῶϊν ἀνήκεστος χόλος ἔσται». Καὶ ὅρα ὅπως ὁ Ποσειδῶν ἐπὶ τοσοῦτον τρέπει τὸν λόγον εἰς τὸ μαλακώτερον, οὐχ' οὕτω διὰ

δειλίαν ὅσον κατὰ σύνεσιν, ὥστε καὶ ἀθετεῖσθαι δι' αὐτὸ στίχους ἔξ ἀπὸ τοῦ «ἄλλο δέ τοι ἔρέω καὶ ἀπειλήσω» ἕως τοῦ «ἀνήκεστος χόλος ἔσται». ἢ τε γὰρ ἀπειλή, φασί, τοῦ Ποσειδῶνος ἀνηθοποίητος, ἀπαιτοῦσα τὸν Δία τὸ ἐξ ἀνάγκης ἐσόμενον, τὴν τῆς Ἰλίου δηλαδὴ ἄλωσιν, ἐφ' ἧ οὐδεὶς πάντως ἀνήκεστος ἔσται χόλος. καὶ ἄλλως δέ, φασί, πρὸς τί τὰ τῆς ἀπειλῆς τῷ ἤδη καταπεισθέντι καὶ εἰπόντι, ὅτι νεμεσηθεὶς ὑποεἶξω; καὶ οἱ μὲν ἀθετοῦντες τοὺς τοιοῦτους στίχους ποιείτωσαν τὸ ἑαυτῶν. Ὁ δὲ ποιητὴς ἦθος ἀληθῶς μιμεῖται ἐνδόξου ἀνδρὸς συνετοῦ, θυμουμένου μὲν καὶ σεμνῶς θέλοντος ἀπειλεῖσθαι, μὴ ἔχοντος δέ τι φοβερὸν ἀσφαλῶς εἰπεῖν, ἀλλ' ἐν σχήματι ἀπειλῆς μόνα τὰ πρὸς ἀσφάλειαν λέγοντος. Περὶ δὲ τῆς Ὀμήρω δοκούσης ἐνταῦθα τοῦ παντὸς διανομῆς φασιν οἱ παλαιοὶ τοιαῦτα. Ζεὺς μὲν ἐστὶν ὁ διοικῶν τὰ πάντα λόγος ἢ τὸ ἡγεμονικὸν τοῦ κόσμου, παρὰ τὸ ζῆν. τοῦ ζῆν γὰρ αὐτοὺς αἴτιος, ἔλαχε δὲ τὰ ἄνω διὰ τὸ ὡσαύτως αἰεὶ ἔχον τῆς τῶν οὐρανίων διατάξεως, ἔνθα καὶ τὸν τῆς προνοίας εἰρμὸν περιγράφουσι 3.719 τινες. Ἡ Ζεὺς καὶ ἄλλως πᾶς ὁ ὑπὲρ γῆς ἀήρ, ὃ τε φωτιζόμενος ἀπὸ γῆς ἕως νεφῶν καὶ ὁ ὑπὲρ τὰ νέφη, ὃν καὶ οὐρανὸν ὀνομάζει, ὁ ἄχρι τῆς ζώνης τῶν πλανήτων, οὗ καὶ πύλας τὰ νέφη ἐν ἄλλοις εἶπεν ὁ ποιητὴς. πᾶς δὴ ὁ τοιοῦτος ἀήρ Διὶ ἔλαχε διὰ τὸ αἰθέριον ἕξαρχα. καὶ τοιοῦτος μὲν ὡς ἐν ὀλίγῳ εἰπεῖν ὁ Ζεὺς. Ποσειδῶν δὲ τὸ συνέχον αἴτιον τὴν θάλασσαν, ἐπεὶ πόσεως αἴτιος διὰ τοὺς ποταμοὺς καὶ τὰ λοιπὰ ὕδατα, ἃ ἐκ θαλάσσης διηθούμενα ἐκρέουσιν, ἀφ' ἧς καὶ οἱ ὑετοὶ πότιμοι καὶ αὐτοὶ ὄντες ἀναμμα ἔχουσι. διὸ καὶ οἱ Ἀττικοὶ τὸν περὶ χειμερινῶν τροπᾶς μῆνα Ποσειδεῶνα καλοῦσιν, ὡς Ἀνακρέων «μεῖς μὲν δὴ Ποσειδηῶν ἔστηκε, νεφέλαι δ' ὕδατι βαρύνονται, ἄγριοι δὲ χειμῶνες παταγοῦσι». καὶ τοιοῦτος μὲν καὶ ὁ Ποσειδῶν. Αἰδωνεὺς δὲ καὶ Αἴδης ὁ ὑπὸ γῆν λέγεται ἀήρ, παρὰ τὸ ἄω, τὸ πνέω, καὶ αὐτός, καθὰ καὶ ὁ ἀπλῶς ἀήρ. οὐ γὰρ μόνον ψυχάς, φασί, συνέχει, αἶ εἰσι πνεύματα, ἀλλὰ καὶ καρποῖς αἴτιός ἐστιν ἀυξήσεως, ἀφ' ὧν τὸ ζῆν καὶ τὸ ἀναπνεῖν, οὗ ἐμφαντικὴ καὶ ἡ ὄμπνια Δημήτηρ. διὸ καὶ Ζεὺς λέγεται καταχθόνιος. Ἡ καὶ ἄλλως, Αἴδης ὀνομάζεται παρὰ τὸ μὴ ὄρασθαι, ὃν οὐκ ἔστιν ἰδεῖν, ἢ καὶ διὰ τὸ ἀφανεῖς ποιεῖν τοὺς ὑπὸ γῆν γενομένους. Καὶ τοιοῦτοι μὲν οἱ κατ' ἰδίαν κληροὶ τοῖς 3.7 τρισὶ Κρονίδαις. Ἡ δὲ γῆ κοινὴ πάντων καὶ ὁ περὶ αὐτὴν ὀρεινὸς Ὀλυμπος διὰ τὸ μὴ ἄκρατον αὐτὰ καθ' αὐτὰ ἔχειν τὸ εἶναι μηδὲ τοῖς λοιποῖς στοιχείοις ἀνεπίμικτον. Ἔστι γὰρ ἐν αὐτῇ κληρὸς καὶ τῷ Ποσειδῶνι διὰ τὸ ἔχειν ὕδωρ ἐν κοιλίαις ἀχανέσιν, ἐξ ὧν καὶ σειεσθαί φασιν αὐτήν. διὸ καὶ τὸν Ποσειδῶνα γακίαν καὶ ἐννοσίγαιον καὶ ἐνοσίχθονα λέγεσθαι. μᾶλλον μὲν οὖν, διότι τὸ ὕδωρ αὐτῇ ἐμπεριέχεται, ἢ καὶ συνεσφαίρωται, καὶ διότι δὲ ὑγρῷ συνέχεται, ὅθεν καὶ Ποσειδῶν γαιήοχος, ὡς ἂν τις εἴποι, συνεκτικὸς γῆς, γῆν συνέχων. ἀλλὰ δὴ καὶ τῷ Διὶ ἀέρι μέτεστι τῆς γῆς. αἶ τε γὰρ ἐξ ἀέρος βολαὶ ἐπὶ γῆν ἀφίενται, καὶ ἀήρ δὲ ἐστὶν ὑπ' αὐτῇ, ὡς δηλοῖ τὰ τε ἄλλα ἡρεμαῖα ὑπόγεια πνεύματα, ναὶ μὴν καὶ τὰ βίαια, ἐν οἷς καὶ τὰ τυφωνικά. καὶ αἰθὴρ δὲ Ζεὺς οὐκ ἀπόκληρός ἐστι τῆς γῆς. ἔχει γὰρ τι καὶ πυρὸς ἢ γῆ, ὃ πολὺ πολλαχοῦ ὑποσμήχεται κατ' αὐτήν, καὶ τοῦτο τὰ θερμὰ ἐκφαίνουσιν ὕδατα. Καὶ οὕτω μὲν κοινὴ πάντων ἡ γῆ, δι' αὐτὴν δὲ κοινὸς καὶ τὸ ὄρος, ὃ Ὀλυμπος, ὡς ἐρρέθη. συναφὴς γὰρ ἐστὶ καὶ αὐτὸς τῇ γῆ, καὶ οἰκητήριον πάντων θεῶν κατὰ τὸν μῦθον. Εἰ δὲ γῆν εἰπὼν, ἧς μέρος ὁ Ὀλυμπος, ἰδίᾳ ἐξεφώνησεν αὐτόν, πολλαχοῦ μὲν οὕτω ποιεῖ Ὀμηρὸς, τοῖς ὅλοις τὰ λόγου ἄξια μέρη διὰ σαφήνειαν συνεκφωνῶν. ἔστι δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα τοιοῦτον σχῆμα, ἔνθα χωρίζων τῆς Ἰθάκης τὸ κατ' αὐτήν ὄρος φησὶν «Ἰθάκην εὐδείελον, ἐν δ' ὄρος αὐτῇ Νήριτον». καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ «ἀλλὰ ἔκηλος καὶ κρατερός περ ἐὼν μενέτω» ἐν τοῖς αὐτοῦ, καὶ ἐξῆς ἕως τέλους τοῦ προσεχῶς ῥηθέντος Ὀμηρικοῦ χωρίου, πολλὰ κεῖνται παρωδηθῆναι δυνάμενα ἐπὶ προσώπων, ἃ δοκοῦσιν ὑπὸ μειζόνων πάσχειν τι παρὰ τὸ δίκαιον, ὡσπερ τὰ τοῦ λαχοῦ χρησιμεύσειεν ἂν ἐπὶ συγγενῶν ποτε ἀνομοίως ἐχόντων ἐν διανομαῖς. (η. 185)

Ἐπέροπλον δὲ οὐ μόνον τὸ θρασύ, ἀλλ', ὡς φασιν οἱ παλαιοί, καὶ τὸ ὑπὲρ ἑαυτὸν, ἐκ μεταφορᾶς τῶν μεγάλων ὄπλων καὶ μὴ ἀναλογούντων τοῖς σώμασιν, Ὅπως δ' ἂν ἔχοι σημασίας ἢ λέξις, οὐ πρέπει ἀγαθὸν ἄνδρα ὑπέροπλα λέγειν. [Ὅρα δὲ ὡς οὐ μόνον ἔργον ὑπέροπλον, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἔπος ὑπέροπλον.] 3.721 (η. 186) Τὸ δὲ «ἀέκοντα καθέξει» δοκεῖ βίας εἶναι ὀρισμός, βία γὰρ ἢ ἀκούσιος κατοχή, καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, τὸ ἀέκοντα διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ βίη. (η. 187) Τὸ δὲ «τρεις γάρ τ' ἐκ Κρόνου» γράφεται καὶ δίχα προθέσεως «τρεις γάρ τε Κρόνου» καὶ ἐξακούεται τὸ υἱοί. Κρόνος δὲ καὶ Ῥέα ὅτι εἰς χρόνον καὶ ὕλην τὴν ἀρχέγονον ἀλληγοροῦνται, δῆλον. [ἄφ' ὧν τὰ κατὰ κόσμον, ὡς Ἑλληνικὸς λόγος ληρεῖ,] ὡσπερ καὶ τὸ παρὰ τισὶ Κρόνον τὸν κόρον, ἦτοι νέον καὶ καθαρὸν νοῦν, λέγεσθαι κατὰ ἀλληγορίαν ἠθικὴν. Τὸ δὲ «οὐς τέκετο Ῥέα» δι' εὐσυνταξίαν πρόσκειται, ἵνα μὴ τις παίξῃ ἐν τῷ «τρεις γάρ τε Κρόνου ἐσμεν ἀδελφοί», τὸ διηρημένον συνθεῖς καὶ εἰπὼν ὅτι τρεῖς ἀδελφοὶ Κρόνου ὁ Ζεὺς καὶ οἱ λοιποί. προστεθὲν γὰρ τὸ «οὐς τέκε Ῥέα» διεῖλεν, ἵνα λέγῃ ὅτι τρεῖς ἐσμεν ἀδελφοί, οὐς ἔτεκε Ῥέα, ὡστε εἶναι αὐτοὺς Κρόνου υἱούς, οὗ γυνὴ Ῥέα. εἰ δὲ δοτικὴ ἐστὶ τὸ Ῥέα, ἔτι καλλίων ἐστὶν ἢ προσθήκη, ἵνα λέγῃ ὅτι τρεῖς ἐσμεν ἀδελφοί, οὐς τέκεν ὑπὸ τῇ Ῥεᾷ ὁ δηλωθεὶς Κρόνος. [Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ στίχος, οὗ ἐν τῷ τέλει κεῖται τὸ «οὐς τέκετο Ῥέα», εἰ καὶ εἰς τρίβραχυν πόδα δοκεῖ καταλήγειν, ἀλλ' οὖν εἰς δάκτυλον λογίζεται, οἷα τοῦ ῥῶ ἐκτείνοντος τὴν πρὸ αὐτοῦ συλλαβὴν, ὡς καὶ ἐν τῷ «ἄλλοι δὲ ῥινοῖς, ἄλλοι δ' αὐτοῖσι βόεσσι». καὶ γίνεται οὕτως ὁ στίχος μακροσκελὴς κατὰ τὸ «καὶ πύξ ἀγαθὸν Πολυδεύκεα». εἰ δὲ γράφεται «οὐς τέκε Ῥέα» κατὰ τινὰ τῶν ἀντιγράφων, μουρίζεται τὸ ἔπος κατὰ τὸ «ὡς ἴδον αἰόλον ὄφιν». εἰ δ' ἴσως εὐρηταί που «οὐς τέκε Ῥεῖη» ἀπαθῶς ἔχει ὁ στίχος. χρήσις δὲ τῆς τοιαύτης Ῥεῖης ἐν τοῖς πρὸ τούτων. δῆλον δὲ ὅτι ἐν διαφορῇσι πολλαχοῦ φαμεν καὶ τέκε καὶ τέκετο.] (η. 188) Τὸ δὲ «ἐνέροις ἀνάσσω» ἐτυμολογίαν ὑπολαλεῖ τοῦ Αἴδου, ὃς ἀήρ ἐστὶν αἰδῆς, ὃ ἐστὶν ἀφανής. οὗ ἐνδεικτικὸν τὸ «ἐνέροις ἀνάσσω», ὃ δηλοῖ 3.722 τοὺς ὑπὸ ἔραν, ὃ ἐστὶ γῆν, ἐξ οὗ τὸ νέρτερον κατὰ ἔλλειψιν τοῦ ἔ, καθὰ καὶ σὺν ἄλλοις καὶ ἐκ τοῦ ἐς κόρακας τὸ σκορακίζειν γίνεται, καὶ ἐκ τοῦ ἐς κέαρ βάλλειν τὸ σκερβόλλειν, κωμικὴ αὕτη λέξις. (η. 191) Τὸ δ' αὐτὸ ἐνδείκνυται σαφέστερον καὶ ἐν τῷ «Αἰδῆς ἔλαχε ζόφον ἠερόεντα». ταῦτόν γὰρ Αἰδῆς καὶ ζόφος ἠερόεις. (η. 189) Ἐν δὲ τῷ «πάντα δέδασται» ἢ συνήθως παρέλκει τὸ πάντα, ὡσπερ σὺν ἄλλοις καὶ ἐν τῷ «ἐννέα πάντα τάλαντα», ἢ ἀντὶ τοῦ τὰ πλεῖστα λέγεται. οὐ γὰρ ἀληθῶς πάντα δέδασται, εἴπερ ἢ γῆ ἔτι κοινή. Ἔμμορε δὲ τὸ ἐκ μοίρας ἔτυχε, ὡς ἐκ τοῦ μείρω μερῶ μέμορα κατὰ μέσον παρακείμενον, καὶ ὑπερθέσει ἔμμορα. προκλητικὸν δὲ τὸ «ἔμμορε» τοῦτο τοῦ λαχεῖν, ὡς καὶ τὸ δέδασται. δασμοῦ γὰρ καὶ μοίρας ἔφσεις τὸ λαγχάνειν ἐξεῦρε. (η. 190) Τὸ δὲ λαχεῖν τρεῖς εἶπεν ἐπιμείνας κἀνταῦθα διὰ τὸ τῆς λέξεως καίριον, «ἐγὼ ἔλαχον», «Αἰδῆς ἔλαχεν», «Ζεὺς ἔλαχεν». ἐπεὶ δὲ καὶ ὁ πάλος σύστοιχός ἐστι τῷ λαγχάνειν, ἐνέφηνεν αὐτὸν διὰ τοῦ παλλομένων. (η. 192) Τὸ δὲ «ἐν αἰθήρι καὶ νεφέλῃσι» διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ οὐρανοῦ. (η. 193) Ἐν δὲ τῷ «γαῖα δ' ἔτι ξυνή πάντων» ὑπαινίττεται μυθικῶς ὁ Ποσειδῶν, ὡς οὐ δικαίως τοῦ κοινοῦ πράγματος ἀπειργεῖται. (η. 194) Τὸ δὲ «βέομαι φρεσίν», ᾧ δὴ οὐκ ἂν χρήσαιτό τις πεζογραφῶν, τὸ θέμα ἐστίν, ἐξ οὗ ἢ βία παράγεται. [Δηλοῖ γὰρ τὸ βιάζομαι ἢ βιασθήσομαι. δύναται δὲ δηλοῦν καὶ τὸ βαίνω, ἵνα λέγῃ ὁ Ποσειδῶν, ὅτι οὐκ ὀφείλω βαίνειν, ὅποι ποτὲ βουλή ταῖς Διὸς φρεσί.] Τὸ δὲ «καὶ κρατερός περ ἐὼν μενέτω» ἐν τῇ κατ' αὐτὸν μοίρᾳ καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «ἀκούσονται καὶ ἀνάγκη» ἀρκεῖσθαι παραινεῖ τοὺς οἰκοδεσποτοῦντας τοῖς ἑαυτῶν. (η. 197 ς.) Ἐνθα καὶ τὸ ἐνίσσειν δοτικῇ συντάξεν, εἰπὼν «θυγατράσι καὶ υἱοῖς ἐνισσέμεν», ὃ ἐστὶ κακολογίαν ἐπάγειν. διὸ πρόσκειται τὸ ἐκπάγλοις ἐπέεσσι. Τὸ δὲ «οὐς τέκεν αὐτός», ἐν ᾧ καὶ τὸ θῆλυ γένος αἰ θυγατέρες ἐξακούονται, ἀκρίβεια λόγου ἐστίν. οὐ γὰρ πάσῃ ἀπλῶς θυγατρὶ καὶ υἱῷ παντὶ ἐπιπλήττομεν, ἀλλὰ τοῖς ἡμῶν αὐτῶν, ὅτε χρή. ἴσως δὲ δριμύως καὶ λαγνεῖαν

Διὸς παραλαλεῖ ὡς οἶα τέκνων ἀγέλας ἔχοντος. (η. 199) Τὸ δὲ «ἀκούσονται καὶ ἀνάγκη» ἐντρέπει τὸν Δία διὰ τοῦ πολιτικοῦ ἔθους ὡς υἱῶν, οὐ μὴν ἀδελφῶν, ἀνάγκη πειθομένων. (η. 196–8) Σημείωσαι δὲ εἰς παιδείουσιν 3.723 καὶ ὡς εἰπὼν ὁ Ποσειδῶν τὸ «χερσὶ δὲ μὴ τί με πάγχυ κακὸν ὡς δειδισσέσθω», τουτέστι μὴ με ὡς δειλὸν ἐκφοβεῖτω, καὶ ὀφείλων ἐπαγαγεῖν, ὡς οὐδὲ γὰρ ἐγὼ ἀγεννῶς ἔχω πρὸς ἔνστασιν ἢ τι τοιοῦτον, ὅμως αὐτὸ μὲν ἐσίγησεν ἐπεικῶς, ἔτρεψε δὲ τὸν λόγον ἀσφαλέστερον εἰς τὸ χρῆναι τὸν Δία τοῖς αὐτοῦ τέκνοις ἀπειλεῖσθαι χειρῶν ἐπιβολήν. (η. 1) Ἐν δὲ τῷ «οὔτω γὰρ δὴ τοι, γαιήοχε,» σκοπητέον, εἰ μὴ παρέλκει ὁ ᾤον σύνδεσμος. οὐδὲν γὰρ αἰτιολογεῖ. (η. 2) Τὸ δὲ «φέρω Διὶ μῦθον» οὐδὲ νῦν ἐπὶ ἀψύχου φορτίου τίθεται, ἀλλ' ἀπλῶς ἐπὶ τοῦ ἄγειν, ἐξ οὗ καὶ ὁ ἄγγελος. [Τὸ δὲ «ἀπηνέα τε κρατερόν τε» τεχνικὸς χαρακτήρ ἐστὶ τοῦ κατὰ τὸν Ποσειδῶνα λόγου.] (η. 3) Τὸ δὲ «μεταστρέψεις» ἀντὶ τοῦ μεταθήσεις, μεταποιήσεις, ἢ δὲ μεταφορὰ ἐκ σωμάτων, ἃ στρεφόμενα χροιάν ἐτέραν προφαίνουσι. Τὸ δὲ «στρεπταὶ φρένες ἐσθλῶν» ἐστὶ μὲν γνωμικόν, νοεῖ δὲ ἀπὸ κοινοῦ τὰ ἐσθλά, ἵνα ἢ λέγων, ὅτι οἱ ἐσθλοὶ μεταστρέφονται ἐπὶ τὰ ἐσθλά, ἐκ τῶν φαύλων δηλαδή, ὡς αἱ τῶν φαύλων πρὸς τὰ φαῦλα, ἃ δὴ σιγᾶ ἢ Ἴρις διὰ τὸ σεμνόν, ἵνα μὴ δόξη ἀφροσύνην ὀνειδίζειν τῷ Ποσειδῶνι διὰ τὸ αὐτοῦ ἔνδοξον. (η. 4) Ὅθεν οὐδὲ εἶπεν, ὅτι οἶσθα κρείττονά σου τὸν Δία, ἀλλ' ἐκ τοῦ ἀφθονήτου γήρωσ ἐπιχειροῦσα ἔφη γνωμικῶς, ὅτι τοῖς πρεσβυτέροις Ἐριννύες ἔπονται, ὡς εἶπερ ἔφη, ὅτι ὑπὲρ τῶν γηραιότερων ἢ θεόθεν δίκη ἐστίν, ἢ ὅτι νεμεσῶσιν αἱ Ἐριννύες, εἶπερ τοῖς πρεσβυτέροις οἱ νεώτεροι ἐπίκεινται. Τίνες δὲ αἱ Ἐριννύες, καὶ ὡς τιμωρητικαὶ δαίμονες, καὶ ὅτι ἀπὸ τοῦ ἐρευνᾶν τὴν κλῆσιν ἔχουσιν, ἢ ἀπὸ τῆς ἔρας, ἡγουν ἐκ τοῦ ὑπὸ γῆν νέεσθαι, καὶ εἴ τι ἄλλο, ζητητέον ἐν ἄλλοις. Ὅρα δὲ καὶ τὸ διττὸν τοῦ «Ἐριννύες ἔπονται». Ὅρεστη μὲν γὰρ ἐπὶ κακῷ ἔπονται, διώκουσαι ὡς μητροφόντην, πρεσβυτέροις δὲ βλαπτομένοις ἐπ' ἀγαθῷ ἔπονται, δορυφοροῦσαι οἶον καὶ ἀμύνουσαι. Ἔσται δὲ ποτε σκωπτικὸς ὁ λόγος ἀστείως καὶ ἐπὶ πρεσβύτου τινὸς κακοποιοῦ, ὡς τοῦ κακοποιεῖν ἐφεπομένου δῆθεν τοῖς τοιούτοις. Ἄλλως μέντοι τὸ καθ' Ὅμηρον τὰς Ἐριννύας ὑπὲρ τῶν πρεσβυτέρων εἶναι δριμέως εἶπεν ἢ Ἴρις. ἐμφαίνει γὰρ τραχυνθέντα νῦν πλέον ἢπερ ἐχρῆν τὸν Ποσειδῶνα. εἰ γὰρ μὴ ὡς ἀρχόμενον ὑπεικτέον ἄρχοντι, ἀλλὰ κἂν γοῦν ὡς ἀδελφῷ πρεσβυτέρῳ, ὃ δὴ καὶ ἐντρέπει τὸν Ποσειδῶνα, ἐπαινετὸν ὅμως καὶ οὕτως ὄντα, εἶγε καθ' Ἡσίοδον «ἐσθλὸς κάκεϊνος ὃς εὖ εἰπόντι πίθηται». (η. 7) Τὸ δὲ «ἐσθλὸν καὶ τὸ τέτυκται, ὅτ' ἄγγελος αἴσιμα εἶδῃ» 3.724 ἀντὶ τοῦ ἀγαθόν ἐστὶ καὶ τὸ συνετὸν εἶναι τὸν ἄγγελον. πολλὰ γὰρ καὶ αὐτὸς κατορθοῖ. διὸ καὶ Εὐριπίδης φησὶν «ἐν ἀγγέλῳ γὰρ κρυπτὸς ὀρθοῦται λόγος», καὶ Πίνδαρος δὲ ἔφη «ἄγγελον ἐσθλὸν τιμὰν μεγίστην πράγματι παντὶ φέρειν». Τὸ δὲ «εἶδῃ» φανερώς δηλοῖ περισπώμενον εἶναι ῥῆμα τὸ εἶδῶ, ἐξ οὗ καὶ ὁ εἰδήμων καὶ ἡ εἶδησις. (η. 8–10) Τὸ δὲ «ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει» καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «χολωτοῖς ἐπέεσσιν» εἶποι ἂν τις κακὸν τι ἀκούων ἐκ τοῦ δοκοῦντος εἶναι ὁμοίου. (η. 211) Ὁ δ' αὐτὸς εἰ θέλοι ἐπεικεύσασθαι πρὸς τὸ ἀκουσθέν, ἐρεῖ ἂν καὶ τὸ «ἀλλὰ νῦν μὲν νεμεσηθεῖς ὑποεἶξω», καὶ ἐξῆς δὲ (η. 213–7) τὸ «εἰ δὲ τόδε γένηται ἴστω τοῦθ', ὅτι ἡμῖν ἀνήκεστος χόλος ἔσται». (η. 9) Ἐν τούτοις δὲ τὸ «ὀμῆ πεπρωμένον αἴση» παράφρασις ἐστὶ τοῦ ἰσόμορον ἡγουν ἰσόμοιρον, ὃν ὀμότιμον φθάσας εἶπεν. εἰ δ' ἴσως τὸ ἰσόμορον οὐκ ἐκ μοίρας ἀλλ' ἐκ μόρου σύγκειται, σημείωσαι τὸν μόρον τοῦτον οὐκ ἐπὶ κακῷ κείμενον. Τὸ δὲ «πεπρωμένον αἴση», ὃ ἐστὶ πεπερατωμένον, συντετελεσμένον, δηλοῖ ὡς πεπρωμένον ἀπλῶς εἰπεῖν ἔλλιπές ἐστὶ, τὸ δὲ γε ἐντελὲς πεπρωμένον αἴση τοιαῦδε ἢ τοιαῦδε. (η. 210) Τὸ δὲ «νεικεῖν χολωτοῖς ἐπέεσσιν» πρὸς διαστολήν εἴρηται τοῦ ἄλλως νεικεῖν, οἶον μαχίμως. δῆλον γὰρ, ὡς νεῖκος καὶ ὁ πόλεμος λέγεται. Χολωτὸν δὲ ἔπος τὸ ὀργίλον, ἀστείως οὕτως ὀνομασθέν, ἵνα ὡσπερ ὀρατὸν τὸ ὑποκείμενον τῇ ὀράσει, καὶ ὀσφραντὸν τὸ τῇ ὀσφρήσει, οὕτως εἴη καὶ

χολωτὸν ἔπος, ὃ ὑπόκειται τῷ χόλω, οἷα μὴ νοδὸς γεννῶντος αὐτὸ ἀλλὰ χόλου. (η. 213 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα ὡς ἐν κεφαλαίῳ ἐκθέμενος τοὺς συμμαχοῦντας τοῖς Ἀχαιοῖς, οἵπερ εἰσὶ Ποσειδῶν, Ἀθηνᾶ, Ἥρα, Ἑρμῆς, Ἥφαιστος, καὶ οἷον μόνον κατάλογαυτῶν ποιησάμενος, ὕστερον ἀντιτάξει αὐτοὺς τοῖς τῶν Τρώων ἐπικούροις καὶ ποιήσει ἐκεῖ ἃ βούλεται. (η. 214) Τὸ δὲ «Ἑρμείω» δῆλον ἤδη ἐν ἄλλοις γέγονεν ὡς ἀπὸ τετρασυλλάβου Ἰωνικοῦ συνεκόπη τοῦ Ἑρμείω, καθὰ καὶ τὸ Βορέω ἐκ τοῦ Βορέω δι' εὐφωνίαν. (η. 215) Τὸ δὲ «πεφιδήσεται» ἢ μέσος μέλλων ἐστὶν ἐκ τοῦ φιδῶ κατὰ διπλασιασμὸν Ἰωνικόν, ἢ μετ' ὀλίγον μέλλοντα δηλοῖ. (η. 217) Τὸ δὲ «ἀνήκεστος χόλος ἔσται» ἀπαλῶς μὲν ἔχει τὰ γε εἰς ἀπειλήν, ἄλλως δὲ ἀληθῶς. λυπήσεται γὰρ κατὰ ἀδελφοῦ ἰδιοπραγοῦντος ἀδικούμενος ὁ Ποσειδῶν καὶ χόλον ἀνήκεστον πείσεται. ἔνθα ὄρα καὶ τὸ «ἀνήκεστος». ὡς ἐπὶ νόσου γὰρ δεινῆς τοῦ χόλου ἐρρέθη αὐτό. (η. 218) 3.725 Ὅτι τὸ «ὡς εἰπὼν λίπε λαὸν Ἀχαιϊκόν, δῦνε δὲ πόντον, πόθησαν δ' ἥρωες Ἀχαιοί» ἐν στερήσει ἀγαθοῦ βοηθοῦ παρωδηθήσεται ποτε. Ἥρωας δὲ κἀνταῦθα πάντας λέγει τοὺς ἐπὶ Ἴλιον στρατεύσαντας, [οὐ μόνον σεμνύνων ἐκείνους, ἀλλ' ἅμα καὶ οἰκτιζόμενος, εἰ τοιοῦτοι ὄντες δεινὰ πείσονται παρ' ἀξίαν.] Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς εὐθύς ἐφεξῆς οὐκ ἄλλως τὸν Ἀπόλλωνα Ζεὺς ἔπεμψε Τρωσὶ βοηθόν, εἰ μὴ ὁ Ποσειδῶν ἀνεχώρησεν εἰς τὸ ἑαυτοῦ λάχος, ἵνα μὴ τὸν νεώτερον Ἀπόλλωνα πρεσβυτέρῳ ἀντεπεξαγάγη, ὑφ' οὗ αὐτὸς ὡς πρεσβύτερος τιμᾶσθαι ἀξιοῖ. (η. 219) Ὅρα δὲ τὸ «πόθησαν», ἐξ οὗ ὁ ἐν Ὀδυσσεΐα κύων ἀπόθεστος, ὃ ἐστὶ μὴ ποθούμενος. πολλαχοῦ δὲ φαίνεται, ὡς οὐ μόνον ποθῶ ποθήσω, ἀλλὰ καὶ ποθέσω. (η. 222-8) Ὅτι ὁ διὰ τὸ ἀκίνδυνον ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ ἐχθροῦ ἀναχώρησιν δύναται εἰπεῖν τὸ «ἤδη μὲν ὁ δεῖνα οἴχεται ἀλευάμενος χόλον αἰπὺν ἡμέτερον· μάλα γὰρ κε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι. ἀλλὰ τότε ἡμὲν ἐμοὶ πολὺ κέρδιον ἢδέ οἱ αὐτῷ ἔπλετο, ὅττι πάροιθε νεμεσηθεὶς ὑπόειξε χεῖρας ἐμάς, ἐπεὶ οὐ κεν ἀνιδρωτὶ γ' ἐτελέσθη». Τί δὲ ἂν ἐτελέσθη οὐ λέγει ὁ ταῦτα περὶ Ποσειδῶνος εἰπὼν Ζεὺς, ἢ διὰ θυμὸν ἢ ὅτι καὶ ἄλλως δῆλόν ἐστιν. ἐτελέσθη γὰρ ἂν ἢ πρὸς ἀλλήλους ξυμβολὴ οὐκ ἀνιδιτί, φορτικὴ ἐσομένη καὶ ἀμφοτέροις. [Σεμνύνει δέ πως τοῦτο τὸν Ποσειδῶνα ὡς ἰσοπαλῆ ἀδελφῷ Δίῳ. οὐ γὰρ κρατερῶς ἀπεφίνατο κατ' ἐκείνου ὡς μέγα τι κακὸν πεισομένου εὐχερῶς οὕτω καὶ ἀπόνως, ἀλλ' ὡς τῆς ἔριδος ἀμφοῖν ἰδρωτὰ ἐκθλιψούσης διὰ τὸ ἐν ἑκατέροις γενναῖον.] (η. 224) Ὅρα δὲ τὸ «ἐπύθοντο» γενικῆ καὶ νῦν συνταχθέν, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα καὶ ἐν ἄλλοις, δῆλον δὲ ὅτι σφοδρὸν παριστᾶ πόλεμον τὸ «μάλα γὰρ κε μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι». [Καὶ δοκεῖ ὁ ποιητὴς ὑπολαβεῖν ὡς, εἴπερ ἐπλάσθη μάχη Διὸς ἐριβρεμέτου καὶ ἐριγδούπου καὶ Ποσειδῶνος τοῦ κατὰ τὴν πολυφλοισβον καὶ ἠχήεσαν θάλασσαν, πάντως ἂν ὁ διασκευάζων ῥήτωρ τὸ πλάσμα μεγαλοφώνως ἔμελλε διαχειρίσασθαι τὴν ὑπόθεσιν καὶ ὡς ἐχρῆν ἐπὶ Δίῳ καὶ Ποσειδῶνι, τοῖς στοιχειακοῖς, οἷς ἢ κατ' ἀλλήλων στάσις οὐδὲν ἡρεμαῖον ἔχει, ὡς καὶ λανθάνειν, ἀλλ' ἐξάκουστος λίαν γίνεται, ὡς καὶ αἱ παραβολαὶ δηλοῦσιν αἱ λαμβανόμεναι ἀπ' αὐτῶν.] (η. 227) Τὸ δὲ «νεμεσηθεὶς» ἀντὶ τοῦ εὐλαβηθεὶς τὴν νέμεσιν. (η. 228) Τὸ δὲ «χεῖρας ἐμάς» μετὰ τοῦ νεμεσηθεὶς συντακτέον μᾶλλον ἢπερ μετὰ τοῦ ὑπόειξεν. (η. 224 ς.) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ τὸ «ἐνέρτεροι» ἐντελῶς, ἐξ οὗ κατὰ ἀφαίρεσιν τὸ νέρτεροι, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ἔνερθεν τὸ νέρθεν. Φησὶ γὰρ «ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι, οἵπερ ἐνέρτεροί εἰσι θεοί», οὓς καὶ ἐρμηνεύων φησὶ «Κρόνον ἀμφὶς ἐόντες», τὸν ταρταρωθέντα, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 229 ς.) Ὅτι ἐγκελεύεται Ζεὺς Ἀπόλλωνι λαβεῖν αἰγίδα καὶ κατασεῖειν ἐπὶ φόβῳ 3.726 τῶν Ἀχαιῶν. Φησὶ γὰρ «ἀλλὰ σύ γ' ἐν χεῖρεσσι λάβ' αἰγίδα θυσανόεσσαν, τήν», ἡγουν ἦντινα, «μαλ' ἐπισείων φοβέειν», ἡγουν ἐκφόβει, «ἥρωας Ἀχαιούς». καὶ ὄρα ὅτι καὶ Ἀπόλλων αἰγίδα χειρίζεται. Ἔστι δὲ αὕτη ἢ τοῦ Διὸς μόνου, δοθεῖσα νῦν σιωπηρῶς τῷ Ἀπόλλωνι, ἢ χαρισθεῖσα καθάπαξ αὐτῷ ἐκεῖθεν μυθικῶς, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς φαίνεται. ἐπεὶ κατὰ ἀλληγορίαν οὐκ ἄνευ Ἀπόλλωνος ἢ τοῦ Διὸς αἰγίς

ἀποτελεῖται. Τὰ γὰρ κατὰ τὸν ἀέρα ἐπαιγίσματα καὶ φόβητρα ἐξ ἀναθυμιάσεων εἰσιν, ἃς Ἀπόλλων ἥλιος ἀνάγων δοκεῖ τὴν αἰγίδα κοινοῦσθαι τῷ Δίῳ. Ὅτι δὲ ἡ αἰγὶς οὐχ' ὄπλον ἦν πληκτικόν, ἀλλὰ τι ἕτεροῖον ἔναμμα ὁ μῦθος αὐτὴν ἐσκεύασε πρὸς ἐκφόβησιν τινων, δῆλον καὶ ἐξ ὧν ἐνταῦθα ἐπισείων αὐτὴν ὁ Ἀπόλλων, οὐ μὴν βάλλων ἢ ἄλλως πλήττων, φοβήσῃ ἥρωας Ἀχαιοῦς. ὅπερ ἔχει τι οἴκτου, εἴπερ οἱ ἥρωες ἀγεννῶς εἴζουσι τοῖς πολεμίοις. (η. 231–3) Ἰστέον δὲ ὅτι κεῖται καὶ ἐνταῦθα σχῆμα γοργὸν προεκθετικὸν τῶν ἐφεξῆς ἐν ἐπιτομῇ τῶν πρὸ μικροῦ εἰρημένων πρὸς Διὸς κατὰ προέκθεσιν. Φησὶ γὰρ ὁ Ζεὺς τῷ Φοῖβῳ «σοὶ δ' αὐτῷ μελέτω φαίδιμος Ἐκτωρ· τόφρα γὰρ οὐδ' οἱ ἔγειρε μένος μέγα, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοὶ φεύγοντες νῆάς τε καὶ Ἑλλησποντον ἴκωνται». Ἄ δε μετὰ τοῦτο γενήσεται, οὐ λέγει, ὡς ἤδη μυστηριασθέντα πρὸς τὴν Ἥραν. διὸ οὐδὲ ἐθέλει νῦν παλιλλογεῖν ὁ ποιητής. (η. 234 ς.) Ἐπάγει δὲ ὁ Ζεὺς καὶ νόημα μυστηριακὸν λόγῳ προεκθέσεως, τὸ «κεῖθεν δ' αὐτὸς ἐγὼ φράσομαι ἔργον τε ἔπος τε. ὡς κε καὶ αὐτίς Ἀχαιοὶ ἀναπνεύσωσι πόνοιο». (η. 236–8) Ὅτι Ἀπόλλων σταλεῖς πρὸς Διὸς εἰς Ἐκτορα ἔβηκατ' Ἰδαίων ὀρέων «ἴρηκι ἐοικῶς ὠκέει, φασσοφόνῳ, ὅς τ' ὠκιστος πετεηνῶν», περὶ οὗ προεγράφεται. Καὶ ὄρα τὰς διαφόρους ὁμοιότητας. Ἥραν μὲν γὰρ νοήματι ἀνδρὸς εἴκασε κατὰ τὸ τάχος, Ἴριν δὲ νιφάδι ἢ χαλάζῃ ἐξ ὄρους ὑπὸ Βορρᾶ ἐλαύνοντι κατιούση, τὸν δὲ Ἀπόλλωνα ἰέρακι ὠκυτάτῳ. Καὶ ἔστι σεμνότατον μὲν τὸ τῆς Ἥρας, φοβερόν δὲ καὶ τραχὺ τὸ τῆς Ἴριδος, λεῖον δὲ καὶ γλυκὺ τὸ τοῦ Ἀπόλλωνος. Δῆλον δὲ ὅτι Ἀπόλλωνος ἱερὸς ὁ ῥηθεὶς ἰέραξ, ὡς καὶ ἐν τῇ ἀ' ῥαψωδίᾳ ἐδηλώθη, καὶ ὅτι τοῦτον μὲν ὠκιστον μόνον Ὀμηρὸς φησι, τὸν δὲ ἀετὸν ἅμα κράτιστον καὶ ὠκιστόν που ἐρεῖ. Ἰδαῖα δὲ 3.727 ὄρη τὴν Ἰδην φησίν, ἣν καὶ αὐτὴν πληθύνει τὸ ἐν αὐτοῖς μέγεθος, καθὰ καὶ τὰ Ἡμῶδὰ Ἰνδίας ὄρη καὶ τὰ Ἀρμένια καὶ τὰς Ἄλπεις καὶ ἄλλα. Ὅδὲ ὁ ἴρηξ ψιλοῖ τὴν ἄρχουσαν Ἰωνικῶς, καὶ ὡς δέκα ἰεράκων εἶναι γένη φασὶν οἱ παλαιοί, ὧν ἔστι καὶ ὁ φασσοφόνος, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν. (η. 239–42) Ὅτι Ἀπόλλων καταβάς εἰς Ἐκτορα εὔρεν «ἤμενον οὐδ' ἔτι κεῖτο, νέον δ' ἐσαγεῖρατο θυμόν, ἀμφὶ ἐ γινώσκων ἐτάρους· ἀτὰρ ἄσθμα καὶ ἰδρῶς παύετο, ἐπεὶ μιν ἔγειρε Διὸς νόος αἰγιόχοιο». Καὶ ὄρα τὸ σεμνὸν τοῦ λόγου. οὐ γὰρ εἶπεν, ὅτι ὁ Ζεὺς αὐτὸν ἠγειρεν, ἀλλ' ὁ νοῦς τοῦ Διός. ὅτε γὰρ ἐκεῖνος πρὸς τὸν Φοῖβον ἐλάλει, τότε ὁ Ἐκτωρ ἀνέφερε. διὸ εὔρεν αὐτὸν ὁ Φοῖβος ἤμενον. Ὑψηλολογεῖ γὰρ ποτε καὶ ὁ ποιητής, ὡς καὶ ὅτε εἶπη «οὐδέ σε λήθω κινύμενος». οὐ λανθάνει γὰρ τις θεὸν οὐδὲ διαλογιζόμενος. Τὸ δὲ «οὐδ' ἔτι κεῖτο» ἔχει τι σχηματισμοῦ. ἦν γὰρ τὸ κοινότερον οὕτω· εὔρεν ἤμενον οὐδ' ἔτι κείμενον, ὡς πρὶν δηλαδὴ ἔκειτο, ὅτε ὁ Ζεὺς αὐτὸν ἶδεν. (η. 240) Τὸ δὲ «νέον ἐσαγεῖρατο θυμόν» ἀλλαχοῦ συνθεὶς θυμηγερέειν φησίν. ἀγείρει δὲ θυμόν ὁ ὀλιγοθυμίας, ὅπερ ὁ ποιητής ὀλιγηπελέειν φησὶ καὶ ὀλιγοδρανέειν καὶ ὀλίγον ἔτι θυμόν ἐνεῖναι. (η. 241) Τὸ δὲ «γινώσκων ἐτάρους» καὶ ἀλλοφρονέειν, τὰ πρὸ τούτου, δηλοῖ τὸν Ἐκτορα, ὅτε κῆρ ἀπινύσσων ἦν. Τὸ δὲ νῦν ἄσθμα φθάσας ἀργαλέον ἄσθμα ἔφη. ὁ δὲ ἰδρῶς νῦν προσετέθη τὰ πρὸ τούτων σιωπηθεὶς. (η. 244 ς.) Ὅτι ἐρώτησις πρὸς ἰδιαζόντα καὶ ἀσθενοῦντα τὸ «τίη δὲ σὺ νόσφιν ἀπ' ἄλλων ἦσαι», [ἦγουν κάθησαι,] «ὀλιγηπελέων; ἦ πού τί σε κῆδος», ἦγουν βλάβη, «ἰκάνει»; (η. 247–9) Ὁ δὲ οὕτως ἐρωτηθεὶς ὑπό τινος μὴ πάνυ γνωρίμου ἐρεῖ ἂν «τίς δὲ σὺ ἐσοί φέριστε, ὅς μ' εἴρειαι ἄντην; οὐκ αἶεις, ὅτι» τὸδε τι; Ἀπόλλων δὲ ἐνταῦθα ὁ ἐρωτῶν, Ἐκτωρ δὲ ὁ ἀποκρινόμενος. (η. 248–50) Ὅτι τὴν Αἴαντος ἀριστείαν κατὰ τοῦ Ἐκτορος πάνυ θαυμασίως ἐνταῦθα ὁ ποιητής δυσὶν ἐμπεριγράφει στίχοις διὰ προσώπου μὴ ἔχοντος πολυλογεῖν. Φησὶ γὰρ ὁ ἔτι ἀσθενῶν Ἐκτωρ, ὡς «ἐπὶ νηυσὶν Ἀχαιῶν, οὐς ἐτάρους ὀλέκοντα, βοὴν ἀγαθὸς βάλεν Αἴας χερμαδίῳ πρὸς στήθος, ἔπαυσε δὲ θούριδος ἀλκῆς». (η. 251 ς.) Τὸ δὲ γε ἐφεξῆς τοῦ λόγου εἰπεῖν ἀρμόσιοι ἂν τῷ εἰς ἔσχατον κινδύνου ἐλθόντι «καὶ δὴ ἔγωγ' ἐφάμην νέκυας καὶ δῶμ' Αἴδαο ἤματι τῷδ' ὄψεσθαι, ἐπεὶ φίλον αἴιον ἦτορ», ὅπερ ἐτυμολογίας ἐστὶ τρόπος. Αἴιον γὰρ νῦν τὸ ἀπέπνεον ἀπὸ τοῦ ἄω, ἐξ οὗ τὸ 3.728 ἦτορ

γίνεται. πρὸ βραχέων μέντοι τὸ «οὐκ αἴεις» ἐπὶ τῆς συνήθους σημασίας ἔλαβε, ὥστε ὁμώνυμον καὶ τὸ αἴω. Τινὲς δὲ νῦν τὸ αἴιον ἀντὶ τοῦ κατὰ ψυχὴν ἡσθανόμην φασίν. Ἐκ δὲ τοῦ τοιοῦτου αἴω καὶ τὸ αἴσθω γίνεται, ἀφ' οὗ κατὰ συναίρεσιν τὸ αἴσθω καὶ ἡ αἴσθησις. Ὅρα δὲ ὡς ἐκ τοῦ αἴω καὶ τὸ αἴσθημα γίνεται, καὶ τὸ αἴειν ἐπὶ ἀκοῆς, καὶ τὸ αἴιον ἦτορ, καὶ ὅτι τὸ αἴειν ἦτορ οὐ μακρὰν ἐστὶ τοῦ αἴσθημαίνειν. τῷ γοῦν εἰπόντι, ὅτι φίλον αἴιον ἦτορ, ἀνωτέρω ἐρρέθη τὸ ἐντεῦθεν αἴσθημα παύεσθαι. (ἡ. 256) Ἰστέον δὲ ὅτι Ζηνόδοτος ἀκούσας, ὡς Ἀπόλλων [Φοῖβος χρυσάορος] ῥωννύει κακῶς ἔχοντα τὸν Ἑκτορα, εἰς ταῦτὸν αὐτὸν ἄγει τῷ Παιήονι, λέγων ὅτι ὁ ἀλλαχοῦ ῥηθεις Παιήων ὁ Ἀπόλλων ἐστίν, ὃς καὶ χρυσάορος ἐνταῦθα ὠνόμασται. Ἡσίοδος μέντοι δαιμόνιον οἶδέ τι ἕτερον τὸν Χρυσάορον, [ὄν ἢ ἀλληγορία, καθὰ καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, εἰς ἥλιον ἀλληγορεῖ, ᾧ ἀνάκειται τὸ τοῦ χρυσοῦ μέταλλον.] (ἡ. 254–7) Ὅτι ὁ συνιστῶν ἑαυτὸν ὡς ἀγαθὸν ἐπικουρον καλῶς ἂν εἴποι τὸ «θάρσει νῦν· τοῖόν τοι ἀοσητήρα», ὃ ἐστὶν σπουδαῖον βοηθόν, θεὸς «προέηκε παρεστάμεναι καὶ ἀμύνειν, ὃς σε πάρος περ ῥύομαι ὁμῶς αὐτόν τε καί» τὸ δεῖνα, ὡς ἐνταῦθα τὸ αἰπεινὸν πτολίεθρον ῥῦσθαι ὁ Ἀπόλλων φησὶ τῷ Ἑκτορι. (ἡ. 260 ς.) Ὅδὲ ὑποσχόμενος εὐμαρίσαι τινὶ δυσκολίαν ἐρεῖ ἂν τὸ «αὐτὰρ ἐγὼ προπάραιθε κιῶν κέλευθον πᾶσαν λειανέω», εἴ που δηλαδὴ τραχύ τι ἔχει, τρέψω δὲ τοὺς δεῖνα. (ἡ. 262) Ἐπὶ δὲ προθυμοποιήσεως ἔστιν εἰπεῖν τὸ «ὡς εἰπὼν ἐνέπνευσε μένος μέγα» τῷ δεῖνι. [Ὅρα δὲ τὸ «τρέψω» κοινῶς μὲν λεχθέν, ἔλλιπῶς δέ, λείπει γὰρ τὸ εἰς φυγὴν. ἐκ τούτου δὲ τοῦ ῥήματος καὶ Ζεὺς τροπαῖος, ὁ οὕτω δηλαδὴ τρέπων.] (ἡ. 254) Ὡς δὲ ἀοσητὴρ κυρίως ὁ δίχα ὄσσης, ἦτοι μαντείας, τρέχων εἰς βοήθειαν, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί. (ἡ. 263–9) Ὅτι τῆ τοῦ στατοῦ ἵππου παραβολῆ, ἢ ἔφθασε χρήσασθαι ἐπὶ Ἀλεξάνδρου ἐν τῷ τέλει τῆς ζήτα ῥαψωδίας, βραχύ τι παυσαμένου τῆς μάχης χράται καὶ νῦν ἀπαραποιήτως ἐπὶ Ἑκτορος. Ἐχει δ' ἐκεῖ τὰ τῆς παραβολῆς προσφυέστερον ἢ περ ὧδε. ἐκεῖ μὲν γὰρ ὁ Πάρις ἐξ ἀναπαύσεως εἰς τὴν τοῦ πολέμου πεδιάδα κάτεισιν, ἐνταῦθα δὲ ὁ Ἑκτωρ οὐκ ἐξ ἀναπαύσεως ἦκει, ἀλλ' ἐκ θανατηφόρου πληγῆς καὶ πτώματος ἀνασφήλας τὴν μάχην τολμᾷ. οὔτε γοῦν τὸ «κυδιῶν» οὔτε τὸ 3.729 «ὑψοῦ κάρη ἔχων» ἀρμόζει τῷ ἄρτι ἐκ λειποθυμίας ἑαυτὸν ἀναλαβόντι, καὶ ἡ τοῦ ἵππου δὲ στάσις οὐχὶ τῷ πεσόντι Ἑκτορι ἀλλ' Ἀλεξάνδρῳ οἰκεία τῷ ἐν θαλάμῳ διατετριφότη καὶ οἶον ἀκοστήσαντι, ὃ ἐστὶ κριθιάσαντι. ἀκοσταὶ γάρ, ὡς ἐρρέθη, κατὰ Κυπρίους αἰ κριθαί. διὰ τοῦτο οἱ παλαιοὶ δύο στίχους ἐνταῦθα μόνους ἐκ τῆς παραβολῆς δέχονται, τοὺς ἐν τῇ ἀρχῇ, τοὺς δὲ τέσσαρας ὀβελίζουσι, παρατιθέντες τῷ ὀβελῷ καὶ ἀστερίσκον, ὡς ἀλλαχοῦ κάλλιστα κειμένων τῶν τοιοῦτων ἐπῶν καὶ μὴ ἐνταῦθα. (ἡ. 269) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐκεῖ μὲν ἢ τῆς ῥηθείσης παραβολῆς ἀπόδοσις λαμπρότητα δηλοῖ τοῦ Πάριδος, λέγουσα «ὡς Πριάμοιο πάϊς τεύχεσι παμφαίνων ὡς τ' ἠλέκτωρ ἐβεβήκει», ἐνταῦθα δὲ τάχος ὑπεμφαίνει τοῦ Ἑκτορος. φησὶ γὰρ «ὡς Ἑκτωρ λαιψηρὰ πόδας καὶ γούνατ' ἐνώμα», δι' οὗ δηλοῦται ὡς πρὸς μόνον τάχος παρέλαβε τὴν παραβολήν. εἴτα συναπτῶς καὶ λένοντι τὸν Ἑκτορα εἰκάζει διὰ τὴν ἀνδρίαν. Ὅρα δὲ τὴν, ὡς ἐρρέθη, ἐν τῇ προκειμένη παραβολῇ ταυτόλογίαν, ἣν οὐδ' αὐτὴν ὠκνησεν Ὀμηρος, περιέργον καὶ νῦν ἡγησάμενος εἰς οὐδὲν δέον τὸ καλῶς ἐκεῖ φρασθὲν ἐνταῦθα μεταποιῆσαι. ὅσα δὲ εἰς τὴν παραβολήν καταγράψασθαι ταύτην ἐχρῆν, ἐν ἐκείνῃ προγέγραπται. (ἡ. 271–80) Ὅτι σεμνύνων ὁ ποιητὴς παραβολικῶς τὸν Ἑκτορα ἐφ' οἷς αὐτοῦ μὲν κειμένου κατεπονοῦντο οἱ τῆς Τροίας, ἀναρρωσθέντος δὲ ἀνάπαλιν τὰ τοῦ πολέμου συμπίπτει, φησὶν «οἱ δ' ὡς τ' ἢ ἔλαφον κεραδὸν ἢ ἄγριον αἶγα ἐσσεύοντο», ἦγουν ἐδίωκον, «κύνες τε καὶ ἀνέρες ἀγροιώται. τὸν μὲν τ' ἠλίβατος πέτρῃ καὶ δάσκιος ὕλη εἰρύσατο, οὐδ' ἄρα τέ σφι κιχήμεναι αἴσιμον ἦεν, τῶν δὲ θ' ὑπὸ ἰαχῆς ἐφάνη λις ἡϋγένειος εἰς ὁδόν, αἶψα δὲ πάντας ἀπέτραπε καὶ μεμαῶτας, ὡς Δαναοὶ εἴως μὲν», ἦγουν τέως καὶ μέχρι τινός, «ὀμιλαδὸν αἰὲν ἔποντο, νύσσοντες ξίφεσίν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι», περὶ ὧν προδεδήλωται, «αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδον Ἑκτορ'

ἐποικόμενον στίχας ἀνδρῶν, τάρβησαν, πᾶσι δὲ παραὶ ποσὶ κάππεσε θυμός», ὃ δηλοῖ συμβολικῶς, ὡς πάντες εἰς τὸ φεύγειν ἀπειδὸν, τοῖς ποσὶ τὴν σωτηρίαν πιστεύσαντες καὶ οἷον προσρίψαντες. (η. 280) Καὶ ἴσως ἡ τοιαύτη τοῦ θυμοῦ συμβολικὴ παρὰ τοῖς ποσὶ πτώσις ἐδίδαξε τὸν Δημοσθένην εἰπεῖν μιμητικῶς καταπεπατημένον φέρειν ἐν πτέρναις Ἀθηναίους τὸν ἐγκέφαλον. [Δύναται δὲ καὶ ἄλλως τὸ «παρὰ ποσὶ κατέπεσε θυμός» νοηθῆναι εἰς αἴνιγμα τοῦ ἐταπεινώθησαν καὶ τοῦ πρῶν ὕψους ὑποκατέβησαν, ὡς εἰ καὶ τὰ ἄνω κάτω αὐτοῖς γεγόνασιν. Ἰστέον δὲ ὅτι Ὀμήρου μὲν παραὶ ποσὶ 3.730 ρίψαντος θυμὸν Ἀχαιοῖς, Δημοσθένους δὲ πρὸς πτέρναις Ἀθηναίοις τὸν ἐγκέφαλον, ἡ Κωμωδία σκώπτουσα τοὺς σχηματιζομένους φιλοσοφίας λόγῳ σεμνοπροσωπεῖν εἰς τὸ μέτωπον αὐτοῖς ἐπιγράφει τὸν νοῦν. Λέγεται οὖν Ἄμφις ὁ κωμικὸς εἰπεῖν, ὅτι ἐπαινῶ τὸν βίον τῶν φιλοποτῶν ἥπερ ὑμῶν τῶν μόνον ἐν τῷ μετώπῳ νοῦν ἔχειν εἰωθότων.] Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι παρέξεσται μὲν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐκ τῆς κειμένης ἐν τῇ λ' ῥαψωδίᾳ, ἔνθα θῶες ἔλαφον δαρδάπτοντες ἐπελθόντος λέοντος φεύγουσι. διαφέρει δέ, ὅτι ἐκεῖ μὲν θῶες οἱ φεύγοντες τὸν λέοντα, ἐνταῦθα δὲ ἄνδρες καὶ κύνες, καὶ ἐκεῖ μὲν οὐ τοὺς ἐπικειμένους τῇ ἐλάφῳ θῶας δάπτει ὁ λέων, ἀλλὰ τὸ σῶμα, ἐξ οὗ ἐκεῖνοι ἔφυγον, ἐνταῦθα δὲ ὁ λέων τοὺς διώκοντας κυνηγοὺς ἐκδειματοῖ. Καὶ ὅτι ὅλη νῦν ἡ παραβολὴ ὄλω συνδίδηκει τῷ πράγματι. ἔλαφος μὲν γὰρ οἷον ἢ αἰξὶ οἱ φεύγοντες Τρῶες, ὡς πού καὶ ὁ Πάρις ἐλέγετο, κύνες δὲ ὡσπερ καὶ κυνηγοὶ οἱ Ἀχαιοί, οἱ παρατρέπονται τοῦ διώκειν ἐπιφανέντος οἷα λέοντος τοῦ Ἐκτορος. ἐκείνη μέντοι ἡ παραβολὴ εἶχε τι ἀπροσάρμοστον τοῖς ὑποκειμένοις, ὡς δεδήλωται. Ὅτι δὲ κεραὸς ἔλαφος ὁ τέλειος, καὶ ὅτι ἀρσενικῶς ὁ αἰξὶ παρ' Ἀττικοῖς, καὶ ὅτι σεύεσθαι οὐ μόνον τὸ ὀρμᾶν καὶ παρορμᾶν ἀλλὰ καὶ τὸ διώκειν, καὶ ὅτι τὸ ἀγροῖῳται δύο ἔχει πλεονασμούς, καὶ τίς ἡ ἠλίβατος πέτρη, καὶ ὅτι δάσκιος ὕλη ἢ πολύσκιος ἢ κατὰ συγκοπὴν ἢ δασύσκιος, καὶ ὅτι γένειον λέοντος τρίχες περὶ τὴν γένυν ὀξὺ προέχουσαι, δι' ὧν φόβος προφαίνεται καὶ σεμνότης τῷ λέοντι, δηλοῦται ἐτέρωθι. [(η. 275) Ὅτι δὲ γένειον καὶ ἐπὶ ἀνθρώπου λέγεται, οὐκ ἂν ἀμφιβάλη τις. οἱ δὲ παλαιοὶ καὶ ἐπὶ τρίγλης αὐτὸ τιθέασιν, ἦν καὶ γενεάτιδα καλοῦσιν, ἐκβαλόντες τοῦ γενείου τὸ ἰῶτα λέγοντες, ὅτι ἦν καὶ τις τρίγλη γενεᾶτις, ἡδύ τι χρῆμα, ἐπεὶ, φασίν, αἱ τὸ γένειον ἔχουσαι ἡδιόνες εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων. Ὅτι δὲ οὐ τρίγλαν ἀλλὰ τρίγλην Ἀθηναῖοι διὰ τοῦ ἦτα προφέρουσιν, οἱ παλαιοὶ δηλοῦσιν. διὸ καὶ ὁ παρωδήσας νέος τὸ «Κίλλάν τε ζαθέην» εἰς τὸ «τρίγλαν τε ζαθέην» ἔπαιξε μὲν ἀστείως εἰς ἔπαινον τρίγλης, οὐ μὴν ἐλάλησεν Ἀττικιστί. Εἰ δὲ ἐν διφθόγγῳ μὲν τὸ γένειον, 3.731 διὰ τοῦ ἰῶτα δὲ μόνου ὁ παρὰ Πολυβοίῳ Γένιος βασιλεὺς Ἰλλυριῶν, πολλὰ γέλωτος ἄξια ποιῶν, τῇ ἀναλογίᾳ ταῦτα δοτέον, ὡς καὶ τὸ Εὐγένιος κύριον.] (η. 274) Τοῦ δὲ κιχήμεναι ἢ κίχημι ὁ ἐνεστώς ἢ κιχαίνω, ἀφ' οὗ τὸ κιχάνω, ὡς οἰδαίνω οἰδάνω. Τὸ δὲ «οὐκ ἦν αἴσιμον» ὑποκεισθαι δηλοῖ αἴση καὶ τὰ κατὰ τὴν ἄγραν. (η. 281–4) Ὅτι τὸν Θόαντα ἐπαινῶν ὁ ποιητὴς φησιν «Αἰτωλῶν ὄχ' ἄριστος, ἐπιστάμενος μὲν ἄκοντι, ἐσθλὸς δ' ἐν σταδίῃ, ἀγορῇ δὲ ἐπαῦροι Ἀχαιῶν νίκων, ὁππότε κοῦροι ἐρίσειαν περὶ μύθων». καὶ εἰσι ταῦτα χρηστὰ εἰς ἐγκώμιον νέου συνετοῦ καὶ ἀνδρείου. (η. 282) Ἔστι δὲ ἐπιστάμενος ὁ ἐπιστήμων, εἰ μὴ ἄρα λείπει τὸ πολεμίζειν ἢ τι τοιοῦτον, ἵνα εἴπῃ ὅτι ἐπιστάμενος ἄκοντι πολεμίζειν, ὡσπερ καὶ ἐν τῷ «σταδίῃ» λείπει τὸ ὑσμίνῃ ἢ μάχῃ. μάλιστα δὲ ῥητέον ὅτι κἀνταῦθα πιστοῦται ἢ τῶν ἀπαρεμφάτων ὁμοιότης πρὸς ὀνόματα. ταῦτὸν γὰρ νῦν τὸ ἐπιστάμενος ἄκοντι καὶ ἐπιστάμενος ἀκοντίσαι (η. 283) Τὸ δὲ ἐφεξῆς τοῦ «ἐσθλὸς ἐν σταδίῃ» ἐπίτηδες δι' ἐξαλλαγὴν περιπέφρασται σχήματος. εἶχε μὲν γὰρ εἰπεῖν γοργῶς, ὅτι ἀγορῇ δὲ ἄριστος, ὁ δὲ ἔφρασε πλατύτερον. (η. 284) Τὸ δὲ κοῦροι τεχνικῶς καὶ νῦν πρὸς ὁμογενεῖς τε καὶ πρὸς ὁμήλικας δηλοῖ γενέσθαι τὴν σύγκρισιν. Τὸ δὲ «ἐρίσειαν περὶ μύθων» διέσταλται τῶν λοιπῶν πολυειδῶν ἐρίδων. αὐτὸ δὲ τὸ ἐρίσειαν ἔχει τι

ἀκριβολογίας. ἐριζόντων γάρ τινων καὶ συντεινομένων εἰς ἔργον αἱ λαμπραὶ νῖκαι γίνονται. (η. 286–92) Ἰστέον δὲ ὅτι ἀγαθὰ δημηγορήσειν μέλλοντα τὸν Θόαντα συνιστᾷ φθάνων ἐν τοῖς ῥηθείσιν ὁ ποιητής. Φησὶ γὰρ εὐθύς, ὡς τοιαῦτα ὁ Θόας εἶπεν «ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα τόδ' ὀφθαλμοῖσιν ὀρώμαι· οἶον δ' αὐτ' ἐξαῦτις ἀνέστη κῆρας ἀλύξας Ἔκτωρ· ἦ θῆν μιν», ἤγουν ὄντως δὴ αὐτὸν, «μάλα ἔλπετο θυμὸς ἐκάστου χερσὶν ὑπ' Αἴαντος θανέειν Τελαμωνιάδαο. ἀλλὰ θεὸς ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσεν Ἔκτορα, ὃς πολλῶν Δαναῶν ὑπὸ γούνατ' ἔλυσεν, ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι. οὐ γὰρ ἄτερ γε θεοῦ πρόμος ἴσταται ὧδε μενοινῶν» καὶ ἐξῆς. (η. 286) Καὶ ὅρα τὸ «ὦ πόποι» οὐκ ἐπὶ θρήνῳ οὐδὲ νῦν ῥηθέν. Ὅλως γὰρ ἐπὶ καινότεροις τισὶν ἐπιφωνεῖται, εἴτε θρήνος τὰ τοιαῦτα εἴτε ἔκπληξις, ὡς ἐνταῦθα, ἢ ἕτερα πάθη ψυχῆς τοῦ λέγοντος. 3.732 Ἔχει γὰρ τινὰς ἐπιφωνήσεις ὁ ποιητής ἀναλόγως τοῖς ὑποκειμένοις πράγμασιν, ἐν οἷς καὶ τὸ σχέτλιος, ἐπιλεγόμενον τοῖς ἐπὶ τι σφοδροῖς καὶ ἀκατασχετοῖς, καὶ τὸ νήπιος, ὅπερ ἀναφώνησίς ἐστιν ὡς τὰ πολλὰ σημαντικῆ τῶν ἀστοχούντων τοῦ δέοντος. καὶ τοῦτο μὲν οὕτως. (η. 295–9) Ὁ δὲ Θόας καὶ συμβουλεύει τὴν «πληθὺν μὲν ποτὶ νῆας ἀπονέεσθαι, αὐτοὶ δέ», φησὶν, «ὄσσοι ἄριστοι ἐνὶ στρατῷ εὐχόμεθ' εἶναι, στείομεν, εἴ κεν πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες, δούρατ' ἀνασχόμενοι· τὸν δ' οἶω καὶ μεμαῶτα θυμῷ δεῖσεσθαι Δαναῶν καταδῦναι ὄμιλον». (η. 300) Καὶ Θόας μὲν οὕτως εἶπεν, «οἱ δ' Ἀχαιοὶ μάλα μὲν κλύον ἢ δ' ἐπίθοντο». Ἦν δὲ ὁ Θόας Ἀνδραίμονος καὶ Γόργης υἱὸς τῆς Οἰνέως, ὃν, φασὶν, ὁ Διομήδης ἀπέδειξεν Αἰτωλίας βασιλέα. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «μάλα ἔλπετο θυμὸς» ἕως τοῦ «καὶ ἐσάωσε» παρωδηθὲν προσαρμόσει ἀπεγνωσμένῳ ἀρρώστῳ, καθὰ καὶ τὸ «ὦ πόποι, ἦ μέγα θαῦμα» ἕως τοῦ «ἀλύξας». (η. 292 ς.) Τὸ δὲ «οὐ γὰρ ἄτερ θεοῦ πρόμος ἴσταται ὧδε μενοινῶν» οἰκεῖον πρὸς τὸν θεόθεν ἐν κινδύνῳ μεγάλῳ βοηθούμενον. (η. 287) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἀνέστη κῆρας ἀλύξας» ταῦτόν ἐστι τῷ ἀνεζώωθῃ καὶ, ὡς ἀλλαχοῦ φησὶν, ἀμπνύνη. Καὶ ἔχει κἀνταῦθα δύναμιν ἢ ἄν᾽ ἀνὰ πρόθεσις ὁποῖαν καὶ ἐν τῷ ἀναφρονεῖν καὶ ἀναπνέειν καὶ ἀνακρίνειν καὶ τοῖς ὁμοίοις. (η. 290) Τὸ δὲ «ἐρρύσατο καὶ ἐσάωσεν» οὐκ ἂν εἶεν ἀλλήλων διάφορα. οὐ τὸ ἐρύω δὲ καὶ νῦν θέμα ἐστὶ τοῦ ἐρρύσατο, ἀλλὰ τὸ ρύω, καθὰ δηλοῖ ὁ τοῦ ᾠρ ἐν τῇ ἀρχούσῃ διπλασιασμός. (η. 291 ς.) Τὸ δὲ «γούνατ' ἔλυσε» περίφρασίς ἐστι τοῦ ἐθανάτωσεν. ὅλον δὲ τὸ «πολλῶν Δαναῶν ὑπέλυσε γούνατα, ὡς καὶ νῦν ἔσσεσθαι ὀΐομαι», ἴσόν ἐστι τῷ «ἢ δ' ἔτι λύσει», ὅπερ ἔφη ἐν τῷ «πολλάων πολίων κατέλυσε κάρηνα ἢ δ' ἔτι λύσει». ἐκεῖθεν γὰρ τοῦτο παρεποιήθη. (η. 292) Τὸ δὲ «ὀΐομαι» οἶω κατωτέρω δισυλλάβως φησὶ. [Διφορεῖται οὖν κἀνταῦθα. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ ἀνασχόμενοι, ἐν ἄλλοις γὰρ ἀνασχόντες εὐρηται. ὁμοίως καὶ τὸ δεῖσεσθαι. ἔστι γὰρ κοινότερον δεῖσειν.] (η. 296) Τὸ δὲ «εὐχόμεθα εἶναι ἄριστοι» αὐχημά ἐστιν ἡρωϊκὸν ἀνεμέσητον διὰ τὴν κατ' αὐτὸ ἀλήθειαν. (η. 297) Τοῦ δὲ «στείομεν» πρωτότυπον τὸ στέομεν. χρῆσις δὲ τούτων πολλαχοῦ. [Τὸ δὲ «εἴ κεν ἐρύξομεν» ταῦτόν ἐστι τῷ εἴ πως, αὐτὸ δὲ ἀντὶ τοῦ ὅπως. λέγει οὖν ὅπως κωλύσωμεν.] Τὸ δὲ 3.733 «πρῶτον ἐρύξομεν ἀντιάσαντες» ἢ καθ' ὑπερβατὸν δηλοῖ τὸ πρῶτον ἀντιάσαντες, ἤγουν προμαχήσαντες ἐρύξομεν, ἢ καὶ ἄλλως κατ' εὐθύ· πρῶτον ἐρύξομεν τὸν Ἔκτορα ὡς πρόμαχον, ὑπαντιάσαντες αὐτῷ. διὸ εὐθύς ἐρεῖ, ὡς ὑσμίνην ἤρτυνον οὐ μόνον Τρώεσσιν, ἀλλὰ καὶ Ἔκτορι ἐναντίον. (η. 299) Τὸ δὲ «θυμῷ» δύναται καὶ πρὸς τὸ μεμαῶτα κολληθῆναι καὶ πρὸς τὸ δεῖσεσθαι. ἀσφαλῆ γὰρ καὶ ἄμφω. (η. 300) Τὸ δὲ «ἐπίθοντο» διασαφητικόν ἐστι τοῦ ἔκλυον ἢ μᾶλλον διορθωτικόν. (η. 301–5) Ὅτι παρωδηθήσεται ποτε εἰς ἔκταξιν στρατιωτικὴν τὸ «οἱ μὲν ἀμφ' Αἴαντε» καὶ τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα «ὑσμίνην ἤρτυνον ἀριστῆας καλέσαντες Ἔκτορι καὶ Τρώεσσιν ἐναντίον. αὐτὰρ ὀπίσω ἢ πληθὺς ποτὶ νῆας Ἀχαιῶν ἀπονέοντο. Τρῶες δὲ προὔτυψαν ἀολλέες. ἦρχε δ' ἄρ Ἔκτωρ βιβάς» ἢ βιβῶν, «πρόσθε δὲ κί' αὐτοῦ» ὁ δεῖνα, οἶον τὸ θεῖον. ὁ δὲ μῦθος λέγει, ὅτι πρόσθε τοῦ Ἔκτορος κίε Φοῖβος Ἀπόλλων εἰμένος ὥμοισι νεφέλην καὶ ἐξῆς. (η. 302) Ἰστέον δὲ

ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κειμένον τοῦ «Τεῦκρον Μηριόνην τε Μέγην τε» Ἀρίσταρχος μὲν βαρύνει τὸ Μέγην, ὧ καὶ πείθεται ἢ παράδοσις, οἱ δὲ περὶ Πτολεμαῖον καὶ τὸν Ἀσκαλωνίτην περισπῶσιν ὡς Ἑρμῆν. φασὶ γὰρ ὡς τὰ εἰς ἡ-ς βαρύτερα δυσύλλαβα ἀπὸ βραχέος ἀρχόμενα περιττοσυλλάβως κλίνονται, λέβητος, Λάχητος. οὕτω γοῦν καὶ Μέγητος ἔδει κλίνεσθαι καὶ Μέγητα εἶναι τὴν αἰτιατικήν. ὅτε δὲ μὴ οὕτως ἢ κλίσις ἔχει, περισπασθήσεται τὰ τοιαῦτα ἰαμβικά, ὡς Θαλῆς Θαλῆν, Φαλῆς Φαλῆν. Ἔτεροι δὲ διαφορεῖσθαί φασιν Μέγης καὶ Μεγῆς, ὡς Θάλης καὶ Θαλῆς. καὶ οὗτοι μὲν οὕτως. οἱ δὲ περὶ Ἀρίσταρχόν φασιν, ὡς πολλὰ τοιαῦτα διχῶς κλιθέντα οὐ μετέβαλον τὸν τόνον. τὸ γοῦν Μύνης Ὀμηρος μὲν Μύνητος κλίνει, Σοφοκλῆς δὲ ἰσοσυλλάβως. ἔστι δὲ καὶ μύκης μύκητος καὶ μύκου, [ὁποῖος ἂν καὶ εἴη αὐτὸς εἴτε ὁ τοῦ λύχνου, ὃς καὶ μύξα λέγεται, εἴτε ὁ τῆς σπάθης, ἀφ' οὗ καὶ ἡ Μυκῆνη, ὡς προεδηλώθη, ἐκλήθη κατὰ τινος, εἴτε ὁ ἐκ γῆς ὁ καὶ ἀμανίτης, οὗ τῆς μὲν ἰσοσυλλαβίας χρῆσις παρά τε ἄλλοις καὶ Ἀριστία εἰπὸντι «μύκαισι δ' ὀρέχθει τὸ λάϊνον δάπεδον». –τοῦ γὰρ μύκαισι μύκης μύκου ἢ κλίσις, ὡς Μύνης Μύνου. –, τῆς δὲ περιττοσυλλάβου κλίσεως παρά τοῖς πλείοσιν, ὡς καὶ παρά τῷ ἱστοροῦντι, ὅτι μυκῆτων 3.734 οὐκ ἔστιν οὐδὲ ἵχνος τῆς σπερματικῆς κορυνώσεως οὐδὲ σπερματώσεως, ὥσπερ οὐδὲ ἄλλων τινῶν. Ἔστι γὰρ κατὰ τὸν μύκητα καὶ τὸ ὕδρον τὸ καὶ γεράνειον κατὰ τινος, καὶ ἡ ἔλιξ καὶ ἡ πτέρις δέ, ἦν ἔνιοι βλάχνον καλοῦσιν, ὡς καὶ Ἀρριανὸς δηλοῖ ἐν Βιθυνικοῖς. Ἔτι χρῆσις μυκῆτων καὶ παρά Νικάνδρῳ ἐν τῷ «καὶ τε μύκητας ἀμανίτας τότε' ἐφεύσαις», ἢ ἀφεύσαις, ἀντὶ τοῦ φώξαις, φλογίσαις, ὀπτήσαις. περὶ ὧν φησὶ τις καί, ὅτι φύονται οἱ μύκητες γηγενεῖς καὶ εἰσιν αὐτῶν ἐδώδιμοι ὀλίγοι. ὡς δὲ καὶ διγενῆς ἔστιν ὁ μύκης, παρασημειοῦνται καὶ αὐτὸ οἱ παλαιοί.] (η. 303) Τὸ δὲ «ύσμίνην ἤρτυνον» ταῦτόν ἐστι τῷ ἀραρότως ἐμάχοντο. (η. 305) Τὸ δὲ «ἢ πληθὺς ποτὶ νῆας ἀπονέοντο» Ἀττικῶς ῥηθὲν ὁμοίον ἐστι τῷ «ὡς φάσαν ἢ πληθὺς». (η. 306) Τὸ δὲ «προὔτυψαν ἀολλέες» κεῖται καὶ ἐν ἄλλοις. (η. 307) Τὸ δὲ «μακρὰ βιβὰς» δείκνυσιν οὐκ ἀπάδουσαν οὐδὲ ἐπὶ Ἐκτορι τὴν τοῦ στατοῦ ἵππου παραβολήν. (η. 307 ς.) Τὸ δὲ ἐνδεδύσθαι ὤμοις νεφέλην τὸν Ἀπόλλωνα προϊόντα τοῦ Ἐκτορος, ὡςδιὰ τοῦτο μὴ ὀραῖσθαι, ἀστείως ἔχει, ὡς καὶ τοῦ ἡλίου τοῦτο ποτε πάσχοντος, εἰς ὃν ὁ Ἀπόλλων μεταλαμβάνεται. Σημείωσαι δὲ ὅτι δοκεῖ ἢ νεφέλη αὕτη τοῦ Ἀπόλλωνος τὴν φυσικῶς ἀλληγορουμένην αἰγίδα ὑπαινίττεσθαι, ἦν βουλή Διὸς πρὸ βραχέων ὁ Ἀπόλλων ἔλαβε. (η. 308–10) Διὸ ἐπάγει εὐθὺς ἐνταῦθα τὸ «ἔχε δ' αἰγίδα θοῦριν», ἦν ἀσπίδα τινὲς γράφουσι «δεινήν, ἀμφιδάσειαν, ἀριπρεπέα, ἦν ἄρα χαλκεὺς Ἥφαιστος», ὡς ἐξ ὕλης οὔσαν τιμίας, «Διὶ δῶκε φορήμεναι ἐς φόβον ἀνδρῶν». εἰς ἐκφόβησιν ἄρα ἢ τοιαύτη ἀσπίς, ταῦτόν δ' εἰπεῖν αἰγίς, φορεῖται καὶ εἰς ἔκκληξιν. ὅτι δὲ ἀδιάφορον τὴν κατὰ τινος ἀσπίδα ταύτην καὶ αἰγίδα εἰπεῖν, δηλοῖ Ὀμηρος καὶ ὑποκαταβάς ἐν τῷ αἰγίδα χερσὶν εἶχεν Ἀπόλλων. Στοχάζονται δὲ τινες, ὧν ἔστι καὶ Σιδώνιος, δύο αἰγίδας εἶναι, τὴν μὲν Διὸς, τὴν δὲ Ἀθηνᾶς, καὶ οὐ χρᾶσθαι τὴν Ἀθηνᾶν τῇ τοῦ Διὸς. καὶ εἰς κατασκευὴν τούτου ἄλλα τέ τινα λέγουσι, καὶ ὅτι οὐκ ἂν τὰ ἄλλα ὄπλα ἴδια ἔχουσα τὴν ὡς ἀσπίδα αἰγίδα οὐκ εἶχε, καὶ ὅτι ὁ Ἄρης μεμψάμενός που δι' αὐτὴν τῷ Διὶ εἶπεν ἄν, ὡς καὶ τοῖς σοῖς ὄπλοις ὀπλίξεις αὐτὴν καθ' ἡμῶν, οὐκ ἔσχε δὲ τοιοῦτόν τι εἰπεῖν. δεινὴ δὲ ἢ τοιαύτη αἰγίς 3.735 διὰ τὸ φύσει ἐκφοβεῖν τοὺς κάτω. (η. 309) Ἀμφιδάσεια δὲ μυθικῶς μὲν ὡς ἀμφοτέρωθεν ἢ πάντοθεν δασεῖα, οἷά τις σαγοειδής, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. διὸ καὶ θυσανόεσσα ἢ αὕτη. ἀλληγορικῶς δέ, διὰ τὴν ἐν τοῖς ἄνω τόποις πυκνότητα τῆς τῶν κατὰ Δία, ἤτοι τῶν ἀερίων αἰγίδων, συστάσεως, ὅτε ποτὲ γίνοντο. Ὁ δὲ τόνος, ὡς τὸ ἵπποδάσεια, χαλκοβάρεια. προπαροξύνεται γὰρ, φασίν, ὡς παρασύνθετον. Ἥφαιστος δὲ αὐτὴν τεύχει κατὰ μὲν τὸν μῦθον ὡς χρυσοῦν καὶ διὰ πυρὸς ἀρτυνομένην πρὸς ὁμοίωσιν δορᾶς μαλλωτῆς, ἀλληγορικῶς δέ, διὰ τὴν ἀνάγουσαν τὰς ἀναθυμιάσεις θερμότητα, ἐξ ὧν τὰ τοιαῦτα πάθη συνίσταται, ὡς καὶ

προεδήλωται. διὸ καὶ θοῦρις ἢ αὐτὴ διὰ τὴν τῶν τοιούτων κίνησιν. Ὅτι δὲ νεφελοειδές τι καὶ καταγιγῶδες ἢ τοῦ Διὸς αἰγίς, καὶ ἀλλαχοῦ μὲν φαίνεται, καὶ ὁ ποιητὴς δὲ νῦν, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, αὐτὸ ὑπενέφηεν. (η. 312) Ὅτι σφοδρᾶς μάχης δηλωτικὸν τὸ «οἷ δ' ὑπέμειναν ἀολλέες, ὠρτο δ' αὐτὴ ὄξει' ἀμφοτέρωθεν, ἀπὸ νευρῆφι δ' οἴστοι θρῶσκον. πολλὰ δὲ δοῦρα θρασειᾶων ἀπὸ χειρῶν ἄλλα μὲν ἐν χροῖ πῆγνυτ' ἀρηιθῶων αἰζιῶν, πολλὰ δὲ καὶ μεσσηγὺ πάρος χροῖα λευκὸν ἐπαυρεῖν ἐν γαίῃ ἴσταντο, λιλαιόμενα χροὸς ἄσαι», τουτέστιν, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἐδηλώθη, ἐπιθυμοῦντα σώματος κορεσθῆναι. ὡς ἐπὶ ἐμψύχων δὲ καὶ νῦν τῶν βελῶν συνήθως κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἔφη ὡσπερ τὸ θρῶσκον οἴστοι, οὕτω καὶ τὸ χροῖα ἐπαυρεῖν καὶ τὸ ἐπιθυμεῖν κορεσθῆναι χροός. καὶ ἔστιν ἰσοδύναμα τὸ ἐπαυρεῖν χροῖα καὶ τὸ ἄσαι χροός. (η. 316) Τὸ δὲ «μεσσηγὺ ἐν γαίῃ δοῦρα ἴστασθαι» τὸ ἐμπῆγνυσθαι αὐτὰ γῆ δηλοῖ, πρὶν ἢ ψαῦσαι σώματος, ἢ διὰ τὸ μὴ εὐστοχεῖσθαι, οἷα εἰκός, ἢ διὰ τὸ πόρρωθεν ἀφιέμενα μὴ ἐξικνεῖσθαι. Οἱ δὲ παλαιοὶ Σχολιασταὶ τὰ μεσσηγὺ ἐν γαίῃ ἰστάμενα δοῦρα μεσοπαγῆ καλοῦσιν, ἥγουν εἰς ἡμισυ καὶ μέχρι μέσου ἐμπεπηγότα τῆ γῆ διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς βολῆς, ὅποιον μεσοπαγές που ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ τοῦ Ἀχιλλέως δόρυ φανεῖται κατὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ξάνθου. (η. 312 ς.) Ἡ δὲ ὄξεια αὐτὴ διέσταλται τῆς βαρείας, ἢ μὴ κατ' ἐπίτασιν τέμνει τὸν ἀέρα. Τὸ δὲ «ὑπέμειναν ἀολλέες» ταῦτόν ἐστι τῷ στερρῶς καὶ μονίμως ἀντέστησαν. (η. 318–22) Ὅτι «ὄφρα μὲν αἰγίδα χερσὶν εἶχεν ἀτρέμα Φοῖβος Ἀπόλλων, τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλεα ἤπτετο» κατὰ ἰσότητα μάχης τὴν πρὸ τούτων ἐν ἄλλοις φανεῖσαν, «πίπτε δὲ λαός. αὐτὰρ ἐπεὶ κατενώπα ἰδὼν Δαναῶν ταχυπώλων σείσεν, ἐπὶ δ' αὐτὸς ἄϋσε μάλα μέγα, τοῖσι δὲ θυμὸν ἐν στήθεσι ἔθελεξε», τουτέστιν ἐξέστησε, μετεποίησεν ἐκ τοῦ εὖ ἐνεργεῖν, ὃ καὶ ἐρμηνεύων φησὶ 3.736 «λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς». ἐπὶ κακῷ ἄρα καὶ ὧδε τὸ θέλγειν. [Καὶ ἔστι 3.736 πῶς οἶον δυνάμεις τις καὶ ἡ αἰγίς κατὰ φιλόσοφον θεωρίαν, οἷα τῶν ἐναντίων ἐργαστικὴ κατὰ τὴν ῥητορικὴν καὶ τὴν διαλεκτικὴν καὶ τὴν στρατηγικὴν καὶ ὅμοια.] Καὶ ὄρα καὶ νῦν ὅτι σείσας ὁ Ἀπόλλων, οὐ μὴν βαλὼν ἢ τρώσας τῆ αἰγίδι, ἔβλαψε τοὺς Ἀχαιοὺς. Καὶ ἔοικεν ὁ τοιοῦτος σεισμὸς πτυρμόν τινα ποιεῖν, ὅποια τὰ πανικὰ ἱστορεῖται δείματα, ἢ καὶ φοβερὰν τινα κίνησιν ἀέρος καὶ τινα ἐντεῦθεν βοήν. τοῦτο γὰρ δηλοῖ τὸ «ἄϋσε μάλα μέγα». (η. 318) Τὸ δὲ «ἀτρέμα» ἰδοὺ ἐνταῦθα δίχα τοῦ ὄσ κεῖται διὰ μέτρον. (η. 3) Τὸ δὲ «κατενώπα» Ἀλεξίων καὶ οἱ πλείους προπαροξύνουσιν, οἷς καὶ δεῖν πείθεσθαι φησὶν Ἀπίων καὶ Ἡρόδωρος, ἢ δὲ συγκοπὴ τούτου ἀπὸ τοῦ ἐνώπια, ὡς μηρία μῆρα, σῖτα σῖτα. εἰ δὲ ταῦτα προπερισπῶνται διὰ τὴν ἀπλόην, ἀλλ' ἐκεῖνο προπαροξύνει ἢ σύνθεσις, ἀναδιδομένου τοῦ τόνου ὡς ἐν τῷ κατενώπια, οὕτω καὶ ἐν τῷ κατενώπα. Ἀρίσταρχος δὲ ἐνώπια φησὶν ὡς «κατὰ δῶμα», καὶ ἔστι βοηθῆσαι καὶ αὐτῷ κατὰ τοὺς παλαιούς οὕτως. ἔστιν ἐνωπὴ ἢ πρόσοψις, ὡς τὸ «κακὸν ῥέζουσαν ἐνωπῆ», οὐ αἰτιατικὴ ἐνωπὴν, καὶ ὡσπερ ἰωκὴν ἰῶκα, οὕτω μεταπλασμῶ ἐνωπὴν ἐνώπα. (η. 318 ετ 3) Τὸ δὲ «Ἀπόλλων» καὶ «ταχυπώλων» ἔχει τι κάλλος καὶ διὰ τὴν ἐν τῷ τέλει τῶν στίχων παρίσωσιν. (η. 323–6) Ὅτι τὸν ἐκ τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ τοῦ Ἑκτορος ἐν τοῖς Ἀχαιοῖφρον παραβολικῶς εἰκονίζων φησὶν, ὅτι «ὡς τε ἢ βοῶν ἀγέλην ἢ πῶϋ μέγ' οἰῶν θῆρε δῦω κλονέουσι μελαίνης νυκτὸς ἀμολγῶ ἐλθόντ' ἐξαπίνης σημάντορος οὐ παρεόντος», ἥγουν τοῦ σημαίνοντος, ὃ ἔστιν ἐπιστατοῦντος τοῖς θρέμμασιν, «ὡς ἐφόβηθεν Ἀχαιοὶ ἀνάλκιδες». (η. 324) Λέγει δὲ καὶ ἐνταῦθα νυκτὸς ἀμολγόν, ὅτε οὐ μογοῦμεν πλεονασμῶ τοῦ ᾠ ἢ καθ' ὃν οὐ μολοῦμεν, ἐπενθέσει τοῦ ᾠ γ, ἢ τὸν τοῦ ἀμέλγειν καιρόν. διττὸς δὲ αὐτός, ἢ ἐῶς ἢ ἐσπέριος. Καὶ ἄλλως δέ, ἀμολγὸς νυκτὸς τὸ πυκνόν. καὶ ἔστι λαβὴ σημασίας τοιαύτης καὶ παρ' Ἡσιόδῳ ἐν τῷ «μάζα τ' ἀμολγαίη», [ὅπερ ἔστι ποιμενικὴ καὶ ἀκμαία κατὰ τὸν Ἀθήναιον, ὃς εἰς μάζας ἀναγράφει καὶ τὴν μελιτοῦτταν καὶ τὴν οἰνοῦτταν, ἔτι δὲ καὶ τὸ κρίνον, οὗπερ ὁμνυμίαν πλατεῖαν δηλῶν λέγει, ὅτι καὶ σχῆμά τι χορικῆς ὀρχήσεως ἐλέγετο

κρίνον. Περί δὲ τοῦ δισυλλάβου μολγοῦ 3.737 ζήτει εἰς τὸν Κωμικόν.] Ἀχαιοὶ δὲ κατὰ τοὺς Γλωσσογράφους ἀμολγὸν τὴν ἀκμὴν φασιν, ὡς εἶναι νυκτὸς ἀμολγὸν τὴν ἀκμὴν, ἦτοι τὸ μέσον, κατὰ τὸ «θέρους ἦν ἀκμή». ὁ μέντοι παρὰ Θεοκρίτῳ ἀμολγεὺς ποιμενικὸν ἀγγεῖόν ἐστιν, ἐν ᾧ ἀμέλγουσιν. Ὅτι καὶ ἐνταῦθα πτώσις τε πυκνὴ οὐκέτι Τρώων ἀλλ' Ἀχαιῶν καὶ σχήματα φράσεως διάφορα καὶ ῥήματα ποικίλα ἔπεφνεν ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα, ἐξενάριξε, βάλεν, ἔλεν, ὃ καὶ πλεονάζει τρις λεχθέν. κεῖνται δ' ἐν τούτοις καὶ τρία κύρια τριβράχεια παροξύτονα, Στιχίος, Κλονίος, Ἐχίος, ὁ καὶ πρώτη ἐν ὑσμίνῃ πεσών, ἦγουν ἐν προμάχοις, κατὰ τὸν βληθέντα κατωτέρω ἐν προμάχοισι. Τῶν δὲ πιπτόντων οἱ μὲν πρὸς μόνην κλῆσιν μνημονεύονται, οἱ δὲ καὶ μετὰ τινος ἐπισημασίας, καὶ ταύτης ἢ ἐνὶ στίχῳ περικεκλεισμένης ἢ πλείοσιν. (ἡ. 329–31) Ἐνὶ μὲν ἐπὶ τῶν πεσόντων ὑπὸ τῷ Ἐκτορι, Στιχίου δηλαδὴ, ὃς Βοιωτῶν ἡγήτωρ ἦν χαλκοχιτώνων, καὶ Ἀρκεσιλάου, ὃς Μενεσθῆος μεγαθύμου πιστὸς ἦν ἑταῖρος, πλείοσι δὲ ἐφ' ὧν ὁ Αἰνεΐας ἀνεῖλεν, ἦγουν ἐπὶ Μέδοντος καὶ Ἰάσου. (ἡ. 332–8) Ὡν Μέδων μὲν «νόθος υἱὸς Ὀϊλῆοςθειοιο ἔσκεν, Αἴαντος ἀδελφεός, αὐτὰρ ἔναιεν ἐν Φυλάκῃ», τῇ Θετταλικῇ, «γαίης ἀπὸ πατρίδος ἄνδρα κατακτὰς γνωτὸν μητρυῆς Ἐριώπιδος, ἦν ἔχ' Ὀϊλεύς· Ἰάσος αὐτ' ἀρχὸς μὲν Ἀθηναίων ἐτέτυκτο, υἱὸς δὲ Σφήλιοιο καλέσκετο Βουκολίδαο». (ἡ. 335) Ἐν τούτοις δὲ τὸ μὲν «ἄνδρα κατακτὰς» οὐκ ἂν ἀνδροφόνον λέγοι τὸν Μέδοντα. ἐκεῖνο μὲν γὰρ ληστοῦ κλῆσις, τὸ δὲ ἄνδρα κατακτεῖναι τὸν ἄλλως φονέα δηλοῖ. (ἡ. 336) Ἡ δὲ Ἐριώπις εἰς ταύτῳ μὲν ἦκει τῷ βοῶπις, ἐστὶ δ' ἐνταῦθα κύριον ὄνομα. τὸ δὲ «ἦν εἶχεν Ὀϊλεύς» οὐ πάντῃ ἐκ περισσοῦ κεῖται, ἀλλὰ πρὸς δήλωσιν ἐναργῆ τοῦ τίνος ἦν μητρυιὰ ἢ Ἐριώπις, ὅτι δηλαδὴ τοῦ Ὀϊλείδου Μέδοντος. (ἡ. 337) τὸ δὲ «ἐτέτυκτο» τευκτόν, ἦτοι χειροτονητὸν καί, ὡς εἶπεῖν, ποιητὸν Ἀθηναίων βασιλέα βούλεται φάναι τὸν Ἰάσον. (ἡ. 338) Ὅτι δὲ ὡσπερ Ποιμὴν κύριον ὄνομα, οὕτω καὶ Βουκόλος ἐκ προσηγορικῆς, δηλοῖ ὁ Βουκολίδης Σφήλος. Ἔτι τῶν, ὡς εἴρηται, πιπτόντων οἱ μὲν ὁμοιοπτῶτως φράζονται, οἷον Ἐκτωρ μὲν τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα ἔπεφνε, τὸν μὲν Βοιωτῶν ἡγήτορα, τὸν δὲ Μενεσθῆος ἑταῖρον, οἱ δὲ ἀνομοιοπτῶτως προφέρονται, οἷον Αἰνεΐας δὲ τὸν δεῖνα καὶ δεῖνα ἐξενάριξεν, ἦτοι ὁ μὲν νόθος υἱὸς Ὀϊλῆος καὶ ἐξῆς, ὁ δὲ ἀρχὸς Ἀθηναίων, υἱὸς δὲ Σφήλου. (ἡ. 341 ς.) Πίπτει δὲ τις ἐνταῦθα καὶ ὑπὸ τῷ Πάριδι, Δηΐοχος, βληθεὶς «νεῖατον ὦμον 3.738 ὄπισθεν, φεύγων ἐν προμάχοισι». Καὶ φασὶ μόνον τοῦτον Ἑλλήνων ὄπισθε βεβλήσθαι. καὶ ἴσως ἐνταῦθα τοῦτο, ἄλλως γὰρ καὶ Ἡΐονεύς που ὑφ' Ἐκτορος οὕτως ἀναιρεῖται. (ἡ. 328) Ὅρα δ' ἐν τούτοις καὶ ὅτι φθάσας εἶπεῖν Ὅμηρος ἀορίστως τὸ «ἐνθα δ' ἀνήρ ἔλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης», ὅπερ ἐπὶ τροπῆς πολέμου λέγοιτ' ἄν, ἐπήγαγεν εὐθύς καὶ τὰ ὠρισμένα, ἦγουν ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα καὶ ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα. (ἡ. 328) Ἔστι δὲ κεδασθῆναι τὸ διαλυθῆναι, φυσικῶς μὲν ἐκ τοῦ ἄκρον τὴν ἀρχὴν. ἐκ τοῦ κεάζω γάρ, τὸ κλῶ, γίνεται, ἀφ' οὗ καὶ ἡ κέδρος καὶ τὸ ἐν Ὀδυσσεΐα ξύλα κεάσαι, κατὰ χρεῖαν δὲ ποτε μέτρον καὶ μετὰ τοῦ ἄσ προφερόμενον. κεκοίνωται γοῦν μάλιστα τὸ σκεδάζειν. (ἡ. 332) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς ὑπὸ τῷ Αἰνεΐα, ὡς ἐρρέθη, πεσοῦσι δυσὶ πρώτον ἰστόρησεν ὁ ποιητὴς τὰ περὶ τοῦ πρώτου, ἦγουν τοῦ Μέδοντος, εἶτα εἶπε τὰ κατὰ τὸν δεῦτερον Ἰάσον, πρὸς τὸ πρῶτον κατὰ φύσιν ἀπαντήσας, ὁποῖά τινα καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ῥαψωδίας ταύτης ἐσημειώθη. (ἡ. 331–8) Ὅτι δὲ τὸ Ὀϊλεύς δίχα τοῦ ἐν ἀρχῇ ἄσ προφέρουσί τινες, ἤδη δεδήλωται. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι Στησίχορος καὶ Ἡσίοδος τὴν τοιαύτην οἶδασι προφορὰν, οἷς ἀκολουθῶν καὶ Ζηνόδοτος βιάζεται πανταχοῦ τὴν Ὀμηρικὴν γραφὴν. διὸ καὶ ἐν τῷ «οὐδ' ἄρ' Οἰληιάδῃ μεγαλήτορι Λοκροὶ ἔποντο» καὶ τοῖς τοιούτοις κακουργεῖ μεταγράφων, καὶ δίχα τοῦ ἄσ ἐκφέρει τὰ κατὰ τὸν Ὀϊλέα. (ἡ. 338) Ὁ δὲ Σφήλος βαρύνεται κανόνι τοιούτῳ. τὰ εἰς ἄσ-ο-ς δισύλλαβα κύρια τῷ ἄσ-η παραληγόμενα βαρύνονται· Τῆλος, Μῆλος, Βῆλος, Σφήλος, ἐπιθετικά δὲ ποτὲ μὲν ὀξύνονται, οἷον πηλός, χηλός, κηλός, βηλός οἴκου, ποτὲ δὲ καὶ βαρύνονται·

δῆλος, ζῆλος, ἐν οἷς καὶ ἦλος. (η. 339) Κεῖται δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις καὶ αἰτιατικῇ τοῦ Μηκιστεύς Μηκιστῆος ἀποκεκομμένη. φησὶ γὰρ «Μηκιστῆ δ' ἔλε Πουλυδάμας», καὶ ἔστιν ὅμοιον τῷ «ἀγγελίην ἔπι Τυδῆ στεῖλαν Ἀχαιοί». (η. 344 ς.) Ὅτι τὴν Ἑλληνικὴν ἦτταν οὕτω γοργῶς φράζει «τάφρω καὶ σκολόπεσιν ἐνιπλήξαντες ὀρυκτῆ ἔνθα καὶ ἔνθα φέβοντο, δύοντο δὲ τεῖχος ἀνάγκη». κυρίως δ' ἐπὶ ὀρνέων τὸ ἐμπλήξαι, ὅτε δικτύοις ἢ παγίσιν ἐγκρούσουσιν. (η. 347) Ὅτι ὅπερ ἀλλαχοῦ Νέστωρ εἶπεν «ἄνδρας κτείνωμεν, ἔπειτα δὲ καὶ ταῦτα ἔκηλοι νεκροὺς ἂν πεδίον συλήσετε» συντομώτατα ἐνταῦθα Ἐκτωρ λέγει, κελεύων «νηυσὶν ἐπισσεύεσθαι, ἔαν δ' ἔναρα βροτόεντα». (η. 348–51) Οἷς ἐπιπλέκων ἀπειλὴν στρατηγικῶς, καθά που καὶ πρὸ τούτου ἄλλοι τοῖς λειποτακτοῦσιν ἠπειλήσαν, ἐπάγει «ὄν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε νεῶν ἐτέρωθι 3.739 νοήσω, αὐτοῦ οἱ θάνατον μητίσομαι», οὐκ ἐνδούς δηλαδὴ οὐδὲ βραχὺ τι ἐπιζῆσαι, «οὐδέ νυ τόν γε γνωτοὶ τε γνωταὶ τε πυρὸς λελάχωσι θανόντα, ἀλλὰ κύνες ἐρούουσι πρὸ ἄστεος ἡμετέριοιο». (η. 350) Καὶ ἔστι τὸ «πυρὸς λελάχωσιν», ἀντὶ τοῦ λάχος δώσουσιν, ὡς ἐν δὲ ἀνθ' ἐνὸς εἰπεῖν, καταξιώσουσι πυρός. Σημείωσαι δέ, ὅτι τὸ μὲν αὐτόν τινα λαχεῖν αἰτιατικῇ συντάσσεται· ἔλαχεν οὐρανόν, ἔλαχε ζόφον, τὸ δὲ ἄλλω δοῦναι λάχος γενικῆ, ὁποῖον καὶ τὸ «πυρὸς λελαχεῖν». (η. 348) Ἐν δὲ τῷ «ἀπάνευθε» ἀναγκαίως θετέον ὑποδιαστολήν, ἵνα δηλοῖ «ἀπάνευθε τῶν νεῶν», καὶ μὴ συνεπιπτή τῷ «ἀπάνευθεν ἐών», ἥγουν ὑπάρχων, ὃ ἀλλαχοῦ κεῖται. (η. 350) Τὸ δὲ «γνωτοὶ καὶ γνωταὶ» οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἔλλειψιν ἔχουσι τοῦ ὄσ ἐκ τοῦ γνωστοὶ καὶ γνωσταί, ἀλλὰ δύνανται εἶναι καὶ ἀπὸ γ' συζυγίας τῶν περισπωμένων, ὁμοίως τῷ ἔεδνωταὶ καὶ τοῖς τοιούτοις. ἴσως δὲ καὶ ὡς περ ἀπὸ τοῦ γεννῶ γεννήσω συγκέκοπται ὁ κασίγνητος, οὕτως ἐκεῖθεν καὶ ὁ γνητὸς καὶ ἡ γνητή, ἐξ ὧν τροπῆ τοῦ ἠ εἰς ὦ οἱ γνωτοὶ καὶ αἱ γνωταί. (η. 351) Τὸ δὲ «πρὸ ἄστεος ἡμετέριοιο», [ἐξ οὗ σύνθετον τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον προάστειον,] ἐντρέπει τὸν λειποτάκτην, εἰ μὴ ἐν τῷ ναυστάθμῳ παρὰ τοῖς ἀγνοοῦσι πεσεῖται, ἀλλ' ἐπὶ τῆς πατρίδος κυνῶν μέληθηρα γένηται. Πάλαι δὲ τοῖς λειποτάκταις ἐπιτίμια ταῦτ' ἔκειτο, καὶ δικαίως, οἱ τὴν τάξιν λείψαντες οὐ μόνον ἑαυτοὺς προὔδωκαν εὐκατεργάστους τοῖς πολεμίοις, ἀλλὰ καὶ τὸ λοιπὸν τό γε εἰς αὐτοὺς ἦγον ἔβλαψαν στράτευμα. Ὅρα δὲ ὡς ἐν ἄλλοις μὲν ὁ ποιητὴς τὴν κατὰ τῶν λειποτακτούντων ἀπειλὴν συντομώτατα ἔφρασεν, εἰπὼν «ὄφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη», ἐτέρωθι δὲ σαφέστερον ἐν τῷ «οὐ οἱ ἄρκιον ἔσσειται φυγέειν κύνας ἢ δ' οἰωνούς», ἐνταῦθα δὲ πλατύτερον ἔγραψεν οἷα πολυειδῶς παραφράζειν εἰδῶς. (η. 343 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐ πάνυ ἀγχίνους νῦν ὁ Ἐκτωρ ἐν τῇ κατ' αὐτὸν παραινέσει φαίνεται. οὐ γὰρ ἀπλῶς ἐλάλησε πρὶν ἢ φορτικόν τι κατιδεῖν, ἀλλ' ἐπεὶ ἐν ὄσῳ οἱ, ὡς εἴρηται, πεσόντες Ἀχαιοὶ ἐσκυλεύοντο, τόφρα δ' Ἀχαιοὶ τάφρω καὶ σκολόπεσιν ἐμπλήξαντες ἔσω τεῖχους ἐγένοντο, τηνικαῦτα ἐπεμηθεύσατο. (η. 352) Ὅτι τὸ «μάστιγι κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους» ἀντὶ τοῦ ἀνατείνας ἕως ὤμων τὴν μάστιγα, ὤμων δὲ ἢ τῶν ἑαυτοῦ ἢ τῶν ἵππων. (η. 352–5) Ὅτι πολεμικὴν εὐτακτον ὀρμὴν φράζει τὸ «ἤλασεν ἵππους κεκλόμενος», ἥγουν ἐγκελευόμενος τοῖς δεῖνα, «ἐπὶ στίχας, οἱ δὲ σὺν αὐτῷ πάντες ὁμοκλήσαντες ἔχον», ἥγουν ἤλαυνον, «ἐρυσάρματα ἵππους ἠχῆ θεσπεσίη». Εὐθεῖα δὲ πληθυντικῇ τοῦ ἐρυσάρματος οἱ ἐρυσάρματες, ὅπερ ὅτι μεταπέπλασται ἀπὸ τοῦ ἐρυσάρματοι, δηλοῦται ἀλλαχοῦ. (η. 355–61) Ὅτι Ἀπόλλων αἰγίδα 3.740 ἔχων ἐρίτιμον, ἦν ἀριπρεπέα φθάσας εἶπεν Ὅμηρος ὡς καὶ χρυσῆν καὶ βασιλικὴν, «ρεῖα ὄχθας καπέτοιο βαθείης ποσσὶν ἐρειπῶν ἐς μέσον κατέβαλε, γεφύρωσεν δὲ κέλευθον μακρὰν ἢ δ' εὐρεῖαν, ὅσον τ' ἐπὶ δουρὸς ἐρωὴ γίνεται», οὐκ ἐν πολέμῳ ἀλλ' ἐν γυμνασίῳ ἀδεία, «ὀππὸτ' ἀνήρ», φησὶ, «σθένεος πειρώμενος ἦσει», τουτέστι πέμψει–ὄθεν καὶ ἡμῶν ὁ ἀκοντιστής, καὶ ἡμᾶτα τὰ ἀκοντίσματα. –>τῆ ρ' οἱ γε», τουτέστιν ἐνταῦθα διὰ τοῦ τοιούτου γεφυρώματος, οἱ Τρῶες «προχέοντο φαλαγγηδόν», ἔφιπποι πάντως, ὡς μετ' ὀλίγα φανήσεται, «πρὸ δ' Ἀπόλλων», ἥγουν

πρὸ δὲ τῶν ἄλλων Ἀπόλλων ἐκέχυτο δηλαδή, «αἰγίδ' ἔχων», ὡς ἐρρέθη, «ἐρίτιμον», ἔρειπε δὲ τεῖχος οὐχ' ἀπλῶς δίχα πόνου, ἀλλὰ καὶ λίαν ἀπονητί. (η. 361 ς.) Φησὶ γὰρ «ἔρειπε δὲ τεῖχος Ἀχαιῶν ῥεῖα μάλα». ὁ παραβολικῶς ἐφερμηνεύων ἐπάγει «ὡς ὅτε τις ψάμαθον πάϊς ἄγχι θαλάσσης», ἔνθα δηλαδή ἐστὶ ψάμμου δαψίλεια. (η. 363 ς.) Εἶτα ἐπεξεργαζόμενος τὴν σύντομον ταύτην παραβολὴν ἐπάγει διὰ τὸ σαφέστερον «ὅς τε», τουτέστιν ὁ παῖς, «ἐπεὶ οὖν ποιήσει ἀθύρματα νηπιέησιν, ἃς αὐτὸς συνέχευε ποσὶν καὶ χερσὶν ἀθύρων». (η. 365 ς.) Εἶτα ἐν τῇ ἀποδόσει τῆς παραβολῆς ἀποστροφῆς σχήματι χρησάμενος περιπαθῶς ἢ καὶ ἄλλως ἐν θαύματι διὰ τὸ μέγεθος τοῦ πράγματός φησιν «ὡς ῥα σύ, ἦϊε Φοῖβε, πολὺν κάματον καὶ οἰζὺν σύγχεας Ἀργείων, αὐτοῖσι δὲ φῦζαν ἐνῶρσας». Καὶ ὅρα καιρίαν λέξιν τὸ συνέχεας διὸ καὶ ἐπιμείνας δις ἐνταῦθα εἶπεν αὐτὴν ὡς καὶ τὴν τοῦ ἀθύρειν κίνησιν. Καὶ σημειῶσαι τὴν παραβολὴν ταύτην τῆς ἄμμου ἀμίμητον οὖσαν. οὐκ ἂν γὰρ εὐρήσει τις καιριωτέραν εἰς ἔμφασιν τῆς ἐν ἀκαρεῖ γενομένης καταρρίψεως τοῦ τεῖχους καὶ συγχύσεως. Εἰ δὲ τις ἐρεῖ ἐξεῖναι καὶ ἀπὸ χόδος ποιῆσαι παραβολὴν ὁμοίαν, ἀκούσοι ἂν ὁ τοιοῦτος, ὅτι τε οὐκ αὐτὸς εἰς τὸ πᾶν οὕτως ἠπόρησεν, ἀλλ' ἐξ Ὀμήρου τὴν ἀρχὴν τοῦ οὕτως ἀπορῆσαι εἴληφε διὰ τὸ συγγέειν, ἐξ οὗ ὁ χοῦς παράγεται—ἀπὸ γὰρ τοῦ χέω χόος καὶ χοῦς—, καὶ ὅτι δὲ κρείττων πάλιν ἢ τῆς ἄμμου παραβολῆς τὰ τε ἄλλα καὶ ὡς ἐκ τῶν παρὰ πόδας ληφθεῖσα. καὶ γὰρ τὸ χαλασθὲν τεῖχος ὡς παραιγίαλον ἐγγὺς ψάμμου ἐστί. διὸ αὐτόθεν ἐκ τῶν ὑποκειμένων εἴληπται ἡ παραβολή. Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅπως καθ' Ὀμηρον οἶδε καταρρίπτειν καὶ συγγέειν τεῖχος ὁ μυθικὸς Ἀπόλλων ἐν βραχυτάτῃ χρόνου ῥιπῇ, ὥστε Ἀπόλλων καὶ Ποσειδῶν οἱ ἐννήμαρ τὸ Ἑλληνικὸν ὕστερον ἀφανίσοντες τεῖχος οἱ ἀλληγορούμενοί εἰσιν, ὡς ἐρρέθη, οὐ μὴν οἱ τοῦ μύθου. αὐτοὶ γὰρ ὑπέκινται μεγάλα δύνασθαι. (η. 356) Ὁχθας δὲ οὐ μόνον ποταμοὶ ἔχουσιν, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ τάφρος. αἰ δὲ 3.741 εἰσι χεῖλη καὶ ἀνασκαφαὶ κοίλης τάφρου. διὸ οὐδὲ τάφρον ἐνταῦθα εἶπεν, ἀλλὰ κάπετον, ἵνα ἐμφήνη τὰς ἐκ τοῦ σκάπτειν ὄχθας ταύτας. Ἀπὸ τοῦ σκάπτειν γὰρ ἢ κάπετος, γλώσσης Ἀργείων οὖσα κατὰ τοὺς παλαιούς, ἢ ἡ χρῆσις καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, κοίλην εἰπόντι κάπετον. Τὸ δὲ «ποσὶν ἐρείπων» προκλητικόν ἐστὶ τῆς εἰρημένης παραβολῆς, ἐν ἧ παῖς ποσὶ καὶ χερσὶν ἀθύρει τὰ συνήθη. καιρία δὲ λέξις ποιηταῖς τὸ ἐρείπειν, ὃ ἐστὶ καταβάλλειν, διὸ καὶ αὐτὸ δις ἐν τοῖς ῥηθεῖσι κεῖται. (η. 357) Τὸ δὲ «ἐς μέσον κατέβαλλε» τὴν ἐπαγομένην γεφύρωσιν συνιστᾷ, ἣν ἀποτελεῖ ὁ καταβληθεὶς μέσον τῆς τάφρου χοῦς. Τὸ δὲ «ἐγεφύρωσεν» ἀστείως εἴρηται πρὸς τινὰ παραβολικὴν ὁμοιότητα γεφύρας. αἰ γὰρ ἐκ τοῦ ὀρύγματος ἐπανιστάμεναι ὄχθαι τῷ χάσματι τῆς τάφρου μέσον καταρριφεῖσαι, ὡς οὕτω κέλευθον λειανθῆναι, [εἰ καὶ μὴ πᾶσαν, καθάπερ Ἀπόλλων ὑπέσχετο,] καὶ τὸ χάσμα πληρώσασαι εἰς εὖρος ὅσον δουρηνεκές, γεφύρας ἔργον ἐποίησαν. ὡς γὰρ ἐπὶ γεφύρας ἄβατα τὰ ἐκατέρωθεν ἐκ πλαγίων τοῦ ὕδατος, οὕτω κἀνταῦθα ἐπὶ τῆς ἀναπληρωθείσης τάφρου τὰ ἐκατέρωθεν ἀδιάβατα μένουσι, τοσοῦτον διαφέροντα τῶν ἐκάτερθεν τῆς γεφύρας τόπων, ὅσον ἐκεῖνα μὲν ὕδατος γέμει, τὰ δὲ τῆς τάφρου κενὸν διαχάσκουσι. (η. 360) Τὸ δὲ «προχέοντο» δηλοῖ μὲν τὴν ῥάονα καὶ ἐνταῦθα καὶ ἀκώλυτον Τρωϊκὴν πρόοδον, ἔχει δὲ τι καὶ ἀστεῖον, εἰ διὰ τῆς γεφύρας ταύτης προχέονταί τινες ἄνω ἀπ' ἐναντίας ταῖς κυρίως γεφύραις, ὧν ὑποκάτω προχεῖται τὸ τρέχον ὑγρόν. (η. 360) Τὸ δὲ «φαλαγγηδόν» ἔχει τὸ ἀσφαλές ἐκ τοῦ «μακρὰν καὶ εὐρεῖαν». διὰ γὰρ τοιαύτης κελεύθου φαλαγγηδὸν ἂν τινος ἔρχοιτο. (η. 362) Ὅτι δὲ παίδων ἔργον αἰ περὶ ψάμμον οἰκοδομαί, ἢ πεῖρα διδάσκει. (η. 363 ς.) Τὸ δὲ ποιεῖν ἀθύρματα καὶ τὸ ἀθύρειν καιρία λέξεις ἐπὶ παίδων. Ἔστι δὲ ἀθύρειν τὸ ἄνετα βαίνειν, ἐκτρέχοντα τοῦ καθήκοντος, ὡς οἷα [παρὰ θύρας ὃ φασιν, ἦκοντα, ἦ] μὴ εἰδότα θύραν, ὅπερ ἢ κοινὴ γλῶσσα ἐκθυρίζει φησίν. οὗ τὸ ἀνάπαλιν ἔσω κιγκλίδων μένειν καὶ θύραν ἐποχῆς εἰδέναί καὶ ὅσα τοιαῦτα. Τὸ δὲ «νηπιείας», ὡς ἐν μὲν πρὸς ἐν εἰπεῖν, ἀντὶ τοῦ

νηπιότησιν, ἀφροσύναις, ἀσυνεσίαις, ἄλλως δὲ κατ' ἔλλειψιν λέγεται, ἵνα ἦ τὸ τέλειον νηπιείαις φρεσί. 3.742 Τοῦ δὲ ἄθυρμα καὶ τοῦ ἀθύρειν οὐκ ἔχει καιρωτέραν λέξιν εἰπεῖν. Τὸ δὲ συγγέειν ἐναντίον τῷ τάττειν καὶ ἀρμόττειν. ἢ μὲν οὖν οἰκοδομὴ ἀρμονίας τάξιν ἔχει, ἢ δὲ ταύτης καταβολὴ σύγχυσιν. (ἠ. 365) Τὸ δὲ «ἦϊε» Ἀρίσταρχος μὲν δασύνει ἀπὸ τοῦ ἦμι ἤσω διὰ τὴν ἔσιν τῶν βελῶν, Ἡρωδιανὸς δὲ καὶ οἱ περὶ Κράτητα ψιλοῦσιν ἀπὸ τῆς ἰάσεως, ἰατρὸς γάρ. ἢ ἀπὸ τοῦ ἰέναι, ἦγουν ἔρχεσθαι, Ὑπερίων γάρ. Καὶ μὴν Ἀριστάρχω μάχεται καὶ ὁ κανὼν, ὁ τὸ ἦ πρὸ φωνήεντος ὄν ψιλοῦσθαι ἀπαιτῶν, ταυτόν δὲ εἰπεῖν κατὰ τοὺς παλαιούς, ὁ χαρακτήρ. αἰὲ γὰρ τὸ ἦ πρὸ φωνήεντος ψιλοῦται, οἶον ἠῦτε, «ἠῦς τε μέγας τε», ἠώς, ἢ ἡμέρα, καίτοι τῆς ἔω δασυνομένης, ἠέλιος, καὶ ταῦτα τοῦ ἠλίου δασὺ πνεῦμα ἔχοντος. [Ὅτι δὲ ἀφαίρεσιν ἔπαθεν ὁ ἦϊος τοῦ ἰῶτα εἶτε ἀπὸ τοῦ ἰῶ γίνεται εἶτε ἀπὸ τοῦ ἦμι, κατὰ τὸ πλῆρες γὰρ τετρασυλλαβεῖ ὁ ἠῖος, καὶ ὅτι Διονύσου ἐστὶν ἐπίθετον, καὶ ὅτι καὶ πάθει λοιμῶδει ἐπιτίθεται, ὅθεν καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ «ἦϊοι» τρισυλλάβως, ἢ τετρασυλλάβως «ἠῖοι κάματοι» λέγονται οἱ λοιμικοί, καὶ ὅτι δοκεῖ τὸ ἠῖος καὶ ἀπὸ τοῦ ἠῖ γίνεσθαι, ὅπερ ἐστὶν ἐπιφώνημα λαλούμενον ἐν τόποις, ὅπου τὸ θεῖον τιμᾶται, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ «ἠῖ παιάν», ὅθεν καὶ τὸ ἱερὸν παρῆκται, δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ.] (ἠ. 368 ς.) Ὅτι τὸ «ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι καὶ θεῶ χεῖρας ἀνίσχοντες μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος» δυσπραγίας ἑτεροίας τε καὶ τὴν ἐν μάχῃ ἐπίτασιν δηλοῖ καὶ σωτηρίας ἀπόγνωσιν. [Ὅρα δὲ τὸ «ἀνίσχοντες», ἦγουν ἄνω ἔχοντες, πολλὰ δὲ λέξεις τοιαύτης ἐννοίας εἰσὶν ἐκ τοῦ ἀνέχειν καὶ ἀνίσχειν ὠρμημένα. ἀνίσχει γοῦν ἠῖλιος δι' ἀνατολῆς καὶ ὑπερανίσχει καὶ ὑπερανέχει ὄρος τῶν αὐτοῦ ταπεινοτέρων, καὶ ἄλλαις δὲ προθέσει τὰ τοιαῦτα ἐπὶ σημασίας ὁμοίας ὠκείωνται, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ὑπερίσχειν καὶ ὑπερέχειν καὶ ἐξέχειν καὶ τῶν ὁμοίων. Ὅτι δὲ τὸ «χεῖρας ἀνίσχειν θεῶ» καὶ χεῖρας ὀρέγειν εἰς οὐρανὸν λέγεται περιφραστικῶς, μετ' ὀλίγα φανεῖται.] Ὅτι ποικιλίας χάριν καὶ πολυμαθίας διοσημίαν κἀνταῦθα Ὅμηρος ἐκτίθεται, ἦν πρὸς τῶν Ἀχαιῶν οὕσαν οἱ Τρῶες, ὡς εἰκός, γινῶναι οὐκ ἔσχον, ἐμφαίνοντος τοῦ ποιητοῦ λοξότητὰ τινα εἶναι καὶ ἐν τοῖς τοιοῦτοις, εἰ μὴ σοφὸν ἔχοιεν ἐξηγητὴν. (ἠ. 370–80) Φησὶ γοῦν εὐμεθόδως πλάττων, ὅτι Νέστωρ «μάλιστα Γερήνιος, οὗρος Ἀχαιῶν, εὐχετο χεῖρ' ὀρέγων εἰς οὐρανὸν ἀστερόεντα· Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτέ τις τοι ἐν Ἄργεϊ περ πολυπύρῳ ἢ βοὸς ἢ ὄϊος κατὰ πίονα μηρία καίων εὐχετο νοστήσαι, σὺ δ' ὑπέσχεο καὶ κατένευσας, τῶν μνησαὶ καὶ ἄμυνον, Ὀλύμπιε, νηλεὲς ἦμαρ, μηδ' οὕτω Τρῶες 3.743 σιν ἔα δάμνασθαι Ἀχαιοὺς. ὡς ἔφατ' εὐχόμενος, μέγα δ' ἔκτυπε μητίετα Ζεὺς ἀράων αἴων» γέροντος. «Τρῶες δ' ὡς ἐπύθοντο Διὸς κτύπον αἰγιόχοιο, μᾶλλον ἐπ' Ἀργεῖοισι θόρον, μνήσαντο δὲ χάρμης», παρανοήσαντες δηλαδὴ τὸ τέρας διὰ τὸ μὴ εἰδέναι τὸ αἴτιον τῆς βροντῆς. καὶ ἔστιν ὁ ῥηθεὶς κτύπος φωνὴ Διὸς καὶ συνήθης κατάνευσις οἶον κεφαλῆς ἐκ τῶν ἄνωθεν. Τὸ δὲ σχῆμα τῆς εὐχῆς ταύτης τοῦ Νέστορος ὁμοῖον τῷ τοῦ Χρύσου ἐν τῇ ἀράφωδιᾷ. καὶ σημειῶσαι ὡς δυσωπητικὸν οἶδεν ὁ ποιητὴς πανταχοῦ τὴν τῶν εὐεργεσιῶν ἀνάμνησιν, ὡς καὶ Ἀχιλλεὺς ἐν τοῖς πρὸς τὴν μητέρα ἐνέφηνε καὶ αὐτὴ ἢ θετίς ἐν τοῖς πρὸς τὸν Δία καὶ ὁ Φοῖνιξ ἐν τοῖς πρὸς Ἀχιλλέα. Ὅρα δὲ καίως οὐδ' ἐνταῦθα ἢ δικαία εὐχὴ διαπίπτει, παιδευτικῶς τὰ τοιαῦτα Ὀμήρου ποιοῦντος. (ἠ. 370) Τὸ δὲ «μάλιστα» δηλοῖ καὶ ἑτέρους μὲν Ἀχαιοὺς, εἰς πλεόν δὲ τὸν γέροντα εὐχεσθαι. (ἠ. 372) Τὸ δὲ «ἐν Ἄργεϊ» ἀπὸ μέρους καὶ νῦν ἀξιολόγου τὰς ὅλας τῶν Ἑλλήνων χώρας δηλοῖ. ὅθεν καὶ Ἀργεῖοι πάντες οἱ Ἕλληνες, ὁμοίως καὶ τὸ «πολύπυρον», ὃ ἐστὶ πολύσιτον, ἀπὸ μέρους τοῦ κατὰ τοὺς πυροὺς τὸ ἀπλῶς εὐφορον δηλοῖ. (ἠ. 373) Οὕτω δὲ μερικῶς καὶ βοὸς καὶ ὄϊος ἐνταῦθα μνησθεὶς συνεισάγει καὶ εἴ τι ἄλλο θῦμα, ὡσπερ καὶ ἐν τῷ «ταύρων ἠδ' αἰγῶν» οὐδὲ τὰ λοιπὰ τῆς θυσίας ἀπάγει. [Ὅμοίως οὐδὲ ὁ βόας ὑπολαλῶν ἐν τῇ λέξει τῆς ἐκατόμβης ἀποδιῶσθαι ἐκείνης τὰ λοιπὰ ἱερεῖα, ἀλλ' ὡς ἐξ ἄδρου καὶ τιμίου μέρους τοῦ τῶν βοῶν

κάκεινα ἐμφαίνει, δίχα γε μόνου τοῦ ἀστείου Ἐφίππου, ὃς εὐτραπέλως ὤων ἐκατόμβην εἰπὼν ὡς πρὸς τὸ βοῶν μονάζει τῷ νοήματι.] (η. 375) Ὑπιοσχεῖται δὲ καὶ κατανεύει Ζεὺς, ὡς ἐρρέθη, τοῖς ἄνωθεν σημείοις, ὁ Ὀλύμπιος δηλαδή, οὐ μὴν ἀπλῶς ὁ Κρονίδης ἢ ὁ ἀπλῶς μητίετα. διὸ καὶ τὸ «Ὀλύμπιε» εἶπε, προκλητικὸν ὄν τοῦ τὸν Ὀλύμπιον μητιέτην μέγα κτυπῆσαι, ὅπερ ἐστὶ βροντῆσαι. (η. 379) Τὸ δὲ «ἐπύθοντο» γενικῇ συντάξας πρὸ βραχέων ἐν τῷ «μάχης ἐπύθοντο», νῦν κατὰ αἰτιατικὴν ἔφη «ὡς ἐπύθοντο Διὸς κτύπον». λέγει δὲ κτύπον Διὸς τὴν βροντὴν, καὶ ἔστιν ἡ λέξις λειοτέρα καὶ δηλοῖ ὑφειμένην βροντὴν καὶ ἀτράχυντον. ὡσπερ δὲ οὐ τὸ ἔκτυπε μόνον δηλοῖ τὸ ἐβρόντησεν, ἀλλ' ὁμοῦ τὸ ἔκτυπε Ζεὺς, οὕτως οὐδ' ἀπλῶς κτύπος ἢ βροντὴ, ἀλλὰ Διὸς κτύπος. (η. 381–4) Ὅτι αἰὶ παρευδοκιμῶν, κατὰ τοὺς παλαιούς εἶπεῖν, ὃ ἐστὶ νικῶν, ἑαυτὸν ὁ ποιητὴς ἐν ταῖς ὁμοιώσεσι 3.744 πάσχει αὐτὸ καὶ ἐνταῦθα, παραβολὴν ἐκθεις θαυμασιωτάτην διὰ τὸ πάνυ ἐναργὲς τῆς εἰκόνας ἐμφαντικόν τε καὶ σύμφωνον. ἀνέμῳ μὲν γὰρ ἐπέιγοντι καὶ αὖξοντι κύματα εἰκάζει τὴν μάχην, τοίχοις δὲ σκάφους τὸ τεῖχος, ὃ καὶ αὐτὸ κατὰ τὸν τοῖχον ἐκ τοῦ τεύχῳ γίνεται, τοὺς δὲ ἐπιόντας Τρῶας κύμασι μεγάλοις, λέγων οὕτως «οἱ δ' ὡς τε μέγα κύμα θαλάσσης εὐρυπόροιο νηὸς ὑπὲρ τοίχων καταβήσεται, ὀππότε' ἐπέιγει ἴς ἀνέμου, ἢ γὰρ τε μάλιστά γε κύματ' ὀφέλλει, ὡς Τρῶες μεγάλη ἰαχῆ κατὰ τεῖχος ἔβαινον». ὃ κάλλιον πέφρασαι ἐν τῷ «ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ». νοεῖται μὲν γὰρ καὶ ἐνταῦθα τὸ ὑπερκατέβησαν καὶ τὸ ὑπερκατέβησαν ὁμίλῳ, καὶ ἐκ τοῦ «κατὰ τεῖχος ἔβαινον», ὃ ἀναβάντες εἶτα καταβήσονται. ἀλλ' ὅμως κρείττων ἢ φράσις τοῦ «ὑπερκατέβησαν» διὰ τὸ καὶ γοργότερον καὶ σαφέστερον. (η. 382) Ὅτι δὲ ὁ τοῖχος κυριολεκτεῖται καὶ ἐπὶ νηός, δῆλον ἐξ οὗ καὶ τοιχίζειν λέγεται ναῦς. καὶ παροιμία τὸ «ἐπὶ τὸν εὖ ἔχοντα τοῖχον ῥέπειν». Ἐπὶ δὲ τῶν μεγάλων νηῶν καὶ ἄρχοντες ἦσαν τινες τῶν τοιούτων τοίχων, καὶ ἦν ἐνδοξότερος ὁ τοῦ δεξιοῦ τοίχου τεταγμένος ἄρχειν. οὐκ ἀπεικὸς δὲ τοίχους λέγεσθαι καὶ ἐπὶ νηὸς ὡσπερ καὶ ἐπὶ οἰκίας, ἐπεὶ καὶ ἡ ναῦς τρόπον τινὰ οἰκία ἐστὶ μεταφορητή. (η. 383) Ἴς δὲ ἀνέμου πάνυ καταχρηστικῶς ἐρρέθη. κυρίως γὰρ ἐπὶ σωμάτων ἢ ἴς καὶ αἱ ἴνες, νεύροις διοικουμένων. Τὸ δὲ «μάλιστα κύματα ὀφέλλει» οὐκ ἄργον οὕτω κεῖται, ἀλλὰ πρὸς διαστολήν. ἐγείρεται μὲν γὰρ κύματα καὶ ἀνέμου δίχα, ὅποια τὰ λεγόμενα κωφά, καὶ ὅτε δὲ τυχὸν ὑπὸ κήτους θάλασσα ταρασσεται, μάλιστα μέντοι ὑπ' ἀνέμων αὖξεται. [(η. 384) Ἐν δὲ τῷ «κατὰ τεῖχος ἔβαινον» τεῖχος νοητέον τὸν τόπον, ἔνθα πρὸ βραχέων ἀκέραιον τὸ τεῖχος ἀνίστατο. νῦν γὰρ κεῖται χαμαί. καὶ ἔστι δι' αὐτοῦ ὁδὸς ἰππήλατος. κατὰ τεῖχος οὖν βάντες καὶ ἵππους εἰσελάσαντες οἱ Τρῶες ἐπὶ πρύμνησι μάχονται παρυσούμενοι τοῖς ἄρμασι, καθὰ ταῖς πρύμναις οἱ Ἀχαιοί, καὶ οὕτως ἀπὸ ἴσου ὕψους μαχόμενοι.] (η. 385–8) Ὅτι χρησίμων ἔσται ποτὲ εἰς μάχην παραθαλασσίαν σταδαίαν παρῳδηθὲν ἢ παραποιεθὲν τὸ «ἵππους εἰσελάσαντες», οἱ Τρῶες δηλονότι, διὰ τοῦ ῥηθέντος γεφυρώματος τῆς τάφρου καὶ τοῦ κατερειφθέντος τεύχους, «ἐπὶ πρύμνησι μάχοντο ἔγχεσιν ἀμφιγύοις αὐτοσχεδόν, οἱ μὲν ἀφ' ἵππων, οἱ δ' ἀπὸ νηῶν ὕψι μελαινάων ἐπιβάντες μακροῖσι ξυστοῖσιν». Ἐνταῦθα δὲ φασὶ τινες τῶν παλαιῶν πιθανολογοῦντες ἰδίωμά τι καὶ σχῆμα γεγενῆσθαι μάχης καινόν, λέγοντες ὅτι οὐ μόνον ἄλλως δεξιῶς ἀντετάχθησαν οἱ Τρῶες ἐφ' ἄρμάτων τοῖς ἀπὸ νηῶν μαχομένοις ὡς ἀπὸ ἴσου [καθὰ εἴρηται] ὕψους τὴν μάχην γίνεσθαι, ἀλλὰ καὶ ἐπέστρεψαν τοὺς ἵππους ὡς ἐπὶ τὴν Ἴλιον, καὶ 3.745 ἦσαν οἱ μὲν ἠνίοχοι τετραμμένοι ὡς ἐπὶ τὴν πόλιν, δεικνύντες τὰ νῶτα τοῖς Ἀχαιοῖς, οἱ δὲ παραιβάται, ἀντικρὺ τῶν νηῶν ὀρῶντες καὶ τοὺς ἠνιόχους σκέποντες, ἐμάχοντο. διὸ, φασὶ, καὶ ἠνίοχος Πολυδάμαντος Κλεῖτος κατὰ τὸν ἀνχένα βάλλεται. καὶ οὕτω μὲν τινες. Ἀντιλέγονται δὲ αὐτοὶ ἄλλως τε πολλαχῶς καὶ ὡς, εἶπερ κατ' αὐτοὺς ἀπεστραμμένοι μὲν ἦσαν οἱ δίφροι, οἱ δὲ παραιβάται ἀντεστραμμένοι τοῖς ἵπποις, ἐπρηνίχθησαν ἂν οἱ παραιβάται πρὸς τῆ πτέρνη τοῦ δίφρου ἐστῶτες ἢ καὶ ἄλλως ἐν τῷ δίφρῳ ὄντες,

ἐὰν οἱ ἵπποι παρεκινουῦντο. οὐκ ἂν δὲ οὐδὲ ὁ ποιητὴς τὸ οὕτω καινόσχημον τῆς παρατάξεως ἀφῆκεν ἀνεπισήμαντον καὶ παντελῶς ἀσαφές. Ὁ δὲ γε, ὡς εἴρηται, βληθεὶς Κλεῖτος ἠνίοχος ἀνοήτως ἢ ἀπρονοήτως, οἷα εἰκός, ὥδε καὶ ἐκεῖ φερόμενος καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν Ἑκτορι καὶ Τρώεσσι χαριζόμενος καὶ θέλων μόνος αὐτὸς καὶ τὰ τοῦ παραιβάτου ἐνεργεῖν, κατὰ τύχην οὕτω ἐκ τῶν ὀπισθεν ἐν τοῖς πολυειδέσιν ἐξελιγμοῖς βέβληται. (ἠ. 388 ς.) Τὰ δὲ μακρὰ ζυστὰ ἐρμηνεύων ὁ ποιητὴς, ἃ δὴ καὶ δολιχὰ λέγοιτο ἄν, ὡς δηλοῖ μετ' ὀλίγα τὸ «ἐλὼν δολιχὸν δόρυ», φησὶ «τά ῥά σφιν ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο ναύμαχα κολλήεντα, κατὰ στόμα εἰμένα χαλκῶ», ἦγουν ἐνδεδυμένα, κεκαλυμμένα. Δηλοῖ δὲ οὕτω τὰ οὐκ ἀμφίγυα, ὅποια εἶχον ἀνωτέρω προσεχῶς οἱ ἵπποταί Τρῶες, σιδηρούμενα ἐκατέρωθεν, ἀλλ' ἐξ ἐνὸς μέρους ἔχοντα σίδηρον. τὰ γὰρ ἀμφίγυα προδεδήλωται ἀμφοτέρωθεν ἔχειν. διὸ καὶ ῥαδίως εἰς γῆν ἐπήγνυντο. Τὸ δὲ «ἐπὶ νηυσὶν ἔκειτο» μεμελετήσθαι παραινεῖ καὶ τὰ τοιαῦτα τοῖς πολεμικοῖς κατὰ τὸ «οἴκοι βέλτερον εἶναι». Τὸ δὲ «ναύμαχα» ὡς τὸ θαύματα προπαροξυτόνως. ἐξαιρέτως γὰρ τὰ παρὰ ῥῆμα οὐδέτερα σύνθετα μονογενῆ εἰς ὁ-ν λήγοντα προπαροξύνονται, οἷον χειρόγραφον, ἀκρατόφορον, χαρτότομον. οὕτω φασὶ καὶ ναύμαχον. καὶ ναυμάχος μὲν ἀνὴρ παροξυτόνως ὡς παμφάγος, καθ' ὁμοίτητα τοῦ μονομάχος, ὡς Εὐριπίδης Φοινίσσαις «μονομάχον ἐπὶ φρένα ἠλθέτην». Ναύμαχον δὲ δόρυ παρὰ τὴν μάχην, ὡς ἵπποκομος κόρυς παρὰ τὴν κόμην. Τὸ δὲ «κολλήεντα» καὶ τὸ «μακροῖς ζυστοῖς» αὐτὸς Ὅμηρος ἐρμηνεύων ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ «κολλητὸν βλήτροισιν», ὃ ἐστὶ συμβολαῖς, «δύω καὶ εἰκοσίπηχυ» καὶ διὰ τοῦτο μακρόν, ὅποιον καὶ ὁ Αἴας ἔχειν ἱστορηθήσεται ἀναστέλλων καὶ ἀνείργων τοὺς Τρῶας, 3.746 διπλάσιον ὃν ἤπερ τὸ ἀπλῶς πολεμικὸν ἔγχος. ἐκεῖνο γὰρ ἐνδεκάπηχυ, ὡς που καὶ ὁ ποιητὴς ἐπισημαίνεται. Τελείαν δὲ στικτέον εἰς τὸ «βλήτροις», ἵνα μὴ εὐθύς ἐπαγόμενον τὸ δύω συγχέη τὸν ἀκροατὴν, ὡς δύω τῶν βλήτρων ὄντων. Ὅρα δὲ ὅτι κολλητὸν εἶπε τὸ ἀπλῶς συμβεβλημένον. Ἔτι ὅρα καὶ τὸ «ναύμαχα», δι' οὗ ναυμαχίας διάθεσις ἐμφαίνεται ἄρτι κατὰ χέρσον συνίστασθαι, ἦν εἰκός, φασίν, ἀπὸ Μίνως πεπολιτεῦθαι παρ' Ἑλλησι. μᾶλλον μὲν οὖν πεζομαχία ναυμαχίαν ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα συγκιρνᾷ, διὸ χώραν ἔχει καὶ τὰ ἀμφίγυα καὶ τὰ ναύμαχα. [Ἰστέον δὲ ὅτι τῶν τοιούτων ὀνομάτων ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς, ὅσα μὲν ἐκ τοῦ μάχη πεποιήται, προπαροξύνειν τὸ τέλος, οἷον «φιλόμαχον γένος», σύμμαχος, πρωτόμαχος, ἀντίμαχος, ἐπίμαχος, οὕτω γοῦν καὶ ναύμαχος αἰχμὴ καὶ ἀκολούθως δόρυ ναύμαχον, ὅσα δ' ἐκ τοῦ μάχεσθαι σύγκειται, παροξύνεσθαι, πυγμάχος, ναυμάχος, ὄπλομάχος, τειχομάχος, πυργομάχος, μονομάχος. Ἐν δὲ τῷ «κατὰ στόμα εἰμένα χαλκῶ» ἐνθυμητέον τὸ «ἀναιδείην ἐπιειμένε», ἦγουν ἐνδεδυμένε δίκην χαλκεοῦ στομώματος τὴν ἀναίδειαν. στόμα γὰρ εἰπεῖν καὶ στόμωμα εἰς ταῦτόν ποτε ἄγεται παρὰ τοῖς μεθ' Ὅμηρον ῥήτορσι. δεξιώτερον δὲ τὸ εἰπεῖν δόρατα κεκορυθμένα χαλκῶ ἢ περὶ τὸ εἰμένα χαλκῶ.] (ἠ. 390–8) Ὅτι ἕως μὲν ὁ στρατὸς ἔκτοθι τεῖχος καὶ νηῶν ἐμάχοντο, τόφρα Πάτροκλος «ἐνὶ κλησὶν ἀγαπήνορος Εὐρυπύλοιο ἦστό τε καὶ τὸν ἔτερπε λόγοις, ἐπὶ δ' ἔλκεϊ λυγρῶ φάρμακα», ὡς καὶ πρὸ τούτου ἀκήματα, «ἔπασσε μελαινάων ὀδυνάων. αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τεῖχος ἐπεσσυμένους», ἦγουν ἐπελθόντας τῷ τείχει, «ἐνόησε Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετ' ἰαχὴ τε φόβος τε, ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα καὶ ὦ πεπλήγετο μηρῶ», ὡς καὶ ὁ Ἄρης πρὸ ὀλίγου, «χερσὶ καταπρηνέεσσι» καὶ ὠλοφύρατο καὶ οὐκέτι παραμένειν θέλει, ἀλλὰ τοῦ κοινοῦ κινδύνου ἐν δευτέρῳ θέμενος τὸ καθ' ἓνα λυπηρόν, καὶ εἰπὼν πρὸς Εὐρύπυλον, ὃ δὴ ἀνὴρ εἶποι ἂν μὴ ἔχων παρακαθησθαι τινὶ ἀλλὰ σπεύδων ἀμύναί τισιν, ἦγουν τὸ (ἠ. 399–402) «οὐκ ἔτι τοι δύναμαι χατέοντί περ ἔμψης ἐνθάδε παραμενέμεν. δὴ γὰρ μέγα νεῖκος ὄρωρεν», ἐπάγει «ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω, αὐτὸς δὲ εἰς Ἀχιλλέα», φησὶ, «σπεύσομαι, ἵνα ὀτρύνω πολεμίζειν». (ἠ. 403 ς.) Ἐφ' οἷς τὸν τοῦ διδασκάλου Νέστορος ἔφη λόγον, εἰπὼν «τίς δ' οἶδεν εἶ κέν οἱ σὺν δαίμονι θυμὸν ὀρίνω» καὶ τὸ

έξῃς. ὁ δὲ ἀφορμὴν δέδωκε παροιμίαν ὕστερον λεχθῆναι τὸ «σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖρα κίνει», ὡς καὶ ἔνταῦθα ὁ Πάτροκλος σὺν δαίμονι καὶ πόδας κινεῖ. (η. 405) 3.747 Ἐπάγει γὰρ «τὸν μὲν ὡς εἰπόντα πόδες φέρον». ὡς εἶναι παρωδίαν τούτου τὴν ῥηθεῖσαν παροιμίαν, καθότι Πάτροκλον μὲν πόδες φέρουσι σὺν δαίμονι κινούμενον, ἐκείνη δὲ χεῖρας κινεῖσθαι θέλει σὺν θεῷ. (η. 392) Ὁ δὲ ἀγαπήνωρ Εὐρύπυλος ῥηθεῖ ἂν καὶ ἀγῆνωρ, τὸ μὲν ὡς ἀγαπῶν, τὸ δὲ ὡς ἀγώμενος, ἦτοι θαυμάζων, τὴν ἠνορέην, ὡς εἶναι ποτε οὕτω ταῦτά τὸν ἀγαπήνορα καὶ τὸν ἀγῆνορα. Ὅρα δὲ ὅτι καὶ τὸν ῥηθέντα στίχον τὸ «τίς δὲ οἶδε» καὶ ἐξῆς, καὶ τὸ «ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα» καὶ ἐξῆς, ταῦτολογικῶς εἶπεν ὁ ποιητής, ὡς μυριαχοῦ εἶωθε ποιεῖν, καὶ ὅτι ἔτερπε λόγοις εἰπὼν οὐ προσέθετο καὶ οἷοις, οὐ γὰρ ἦν καιρός. (η. 393) Καὶ ὅτι χρήσις ἔνταῦθα τοῦ πολυθρυλήτου λόγου, ὥστε οὐ κατὰ τοὺς πάλαι τηρητὰς μόνον τὸ λέγειν οἶδεν ὁ ποιητής, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ τὸν λόγον. (η. 394) Τὸ δὲ «ἀκήματα» συντελεῖ μὲν καὶ εἰς τὸ νοῆσαι φάρμακα ἐτυμολογικῶς τὰ φέροντα ἄκος, οὐ μὴν ἄχος, συνεβάλετο δὲ μετὰ τοῦ «ὀδυνάων» καὶ εἰς τὸ ἀκεσώδυνα τοὺς μεθ' Ὀμηρον τὰ τοιαῦτα καλεῖν. (η. 403) Ἐν δὲ τῷ «δαίμονι» τὴν ἀγαθὴν τύχην, ὡς καὶ προερρέθη, δαίμονα λέγει, [οὐ πρὸς διαστολὴν ἐρρέθη ἀλλαχοῦ τὸ «πάρος τοι κακὸν δαίμονα δώσω».] (η. 405) Τὸ δὲ «πόδες φέρον», οὐ μὴν αὐτὸς τοὺς πόδας, σύννητες Ὀμήρῳ φράζονται οὕτως ἐπὶ τῶν πάνυ σπουδαίως τρεχόντων. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐπὶ ἀναγκαίας βοηθητικῆς ὑποχωρήσεως οἰκεῖον ῥηθῆναί ποτε καὶ τὸ «ἀλλὰ σὲ μὲν θεράπων ποτιτερπέτω, αὐτὰρ ἔγωγε σπεύσομαι», ἵνα ποιήσω τό. Καὶ ὅρα τὸ «σπεύσομαι» παθητικῶς λεχθέν, δηλὸν δ' ὅτι σπεύσω ἐστὶ τὸ κοινόν. (η. 406–9) Ὅτι τὸ πελάσαι μιγῆναι καὶ ἔνταῦθα λέγει, ἐν οἷς φησιν, ὡς «οὔτε Ἀχαιοὶ Τρῶας ἐπερχομένους δύναντο, παυροτέρους περ ἕοντας, ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν», ἤγουν ἀπὸ νηῶν, «οὐδέ ποτε Τρῶες Δαναῶν ἐδύναντο φάλαγγας ῥηξάμενοι κλησίσῃ μιγῆμεναι οὐδὲ νέεσσι», ἢ ἠδὲ νέεσι. Τὸ δὲ σχῆμα τοῦτο γοργότερον ἐν τοῖς περὶ Ἐκτορος καὶ Αἴαντος κεῖται μετ' ὀλίγα, ἐν τῷ «οὔθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι δύνατο» καὶ ἐξῆς. Καὶ ὅρα, ὡς οὐ πλήθει περιγίνεσθαι τῶν Ἀχαιῶν ἔφη τοὺς Τρῶας οἷα τὴν μάχην ἀχρείων, ἀλλὰ δηλαδὴ βουλῇ Διός, ὡς προδεδήλωται. [Παυρότεροι γὰρ καὶ νῦν Ἑλλήνων οἱ Τρῶες, ὡς που καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων ὁ βασιλεὺς Ἀγαμέμνων ὑποθετικῶς ἠρίθμησεν. Ἐν δὲ τῷ «ἀπώσασθαι παρὰ νηῶν» καὶ «μιγῆναι νέεσσι», τὸ μὲν παρὰ νηῶν 3.748 ἐπὶ τῶν πρωτοστοίχων νοητέον τῶν πρὸς τῷ τείχει, τὸ δὲ μιγῆναι ναυσὶν ἐπὶ τῶν ἐνδοτέρῳ πρὸς τῇ θαλάσῃ, ὧν τῷ μὲν χερσαίῳ στοίχῳ ἐπέλασαν, τῷ δὲ ἐσωτέρῳ, ἔνθα καὶ αἱ κλισίαι, οὐκ ἴσχυσαν.] (η. 410–3) Εἶτα ἐπεὶ ἔδειξεν ἰσότητα μάχης ταύτην ἐν Ἀχαιοῖς καὶ Τρωσίν, ἐπάγει εὐθύς εἰς τοῦτο παραβολὴν ἐκ τῆς ἀποφατικῆς ἄρσεως μεταβάς εἰς θέσιν καταφατικὴν, καὶ φησιν «ἀλλ' ὥστε στάθμη δόρυ νήϊον ἐξιθύνει τέκτονος ἐν παλάμῃσι δαήμονος, ὅς ῥά τε πάσης εὖ εἰδῆ σοφίης ὑποθημοσύνησιν Ἀθήνης, ὡς μὲν τῶν», ἤγουν οὕτω δὴ τούτων, Ἀχαιῶν δηλονότι καὶ Τρώων, «ἐπὶ ἴσα μάχη τέτατο πόλεμός τε», ἃ δὲ ταῦτόν καὶ νῦν δηλοῦσι. Καὶ σημειῶσαι καὶ ἐν τούτοις ὡς πολυδύναμος ὁ ποιητής καὶ οἷος ἔχειν δυνατῶς τε πάντα φράζειν καὶ πολυειδῶς, ὅς ἄλλοθι ἄλλως τὴν πολεμικὴν ἐρμηνεύσας ἰσότητα, ἐν οἷς καὶ τὸ περὶ τῆς ταλασιουργοῦ γυναικός, ἔνταῦθα τῇ τῆς στάθμης παραβολῇ καὶ τὴν κατὰ στοῖχον τάξιν παρεδήλωσε τῶν Τρώων καὶ τῶν Ἀχαιῶν, τῶν μὲν ἐκ νηῶν, τῶν δὲ ἐκ τῶν ἀρμάτων μαχομένων, σταδίην μάχην ἐν ἰσότητι καὶ ἀντιστάσεως, ναὶ μὴν καὶ στάσεως. καὶ γὰρ καὶ ἡ στάθμη τέλος ἔχει τὴν τῶν ὑποκειμένων ἐξίσωσιν. Σημειωτέον δὲ ὡς ἡ ταλάντων ἀλλαχοῦ παραβολὴ τὴν ἀνυπέροχον ἐδήλου τῶν στρατευμάτων ἰσότητα, καὶ ἦν ἐκείνη μὲν σημαντικὴ ποιότητος, αὕτη δὲ καὶ τοπικὴν ἐξίσωσιν δηλοῖ καὶ στάσιν ἀνεπιπρόσθητον, [ἵνα νοῆ τις μήτε τινὰ Τρώων μήτε μὴν Ἑλλήνων δύνασθαι προεξορμᾶν, ἀλλ' οὕτως ἴστασθαι κατὰ στοῖχον ἴσον, ὡσεὶ καὶ στάθμη τέτατο φιλοτιμουμένη τὴν ἐν ἰσότητι στάσιν ἐκατέρῳ στρατῷ, ἧς αἰτία στάσις ἡ τῶν Τρώων

μὲν ἐφ' ἀρμάτων, τῶν Ἀχαιῶν δὲ ἐν ταῖς πρύμναις, ἐφ' ὧν ἰστάμενοι καὶ στερρῶς μαχόμενοι προποδίζειν οὐκ εἶχον.] Ναυπηγικὴν δὲ ὑποτίθεται στάθμην ἐπίτηδες, ὡς τοῦ ναυπηγοῦ μάλιστα ἔχοντος ἀνάγκην ἀπορθοῦν τὰ ξύλα δι' αὐτῆς ἀκριβέστατα, ἐνθυμουμένου ὡς «ὀλίγον διὰ ξύλον Ἄϊδ' ἐρύκει». διὸ οὐχ' ἀπλῶς εἶπεν ἰθύνει ἀλλὰ ἐξιθύνει, τουτέστι λίαν ἐξορθοῖ. ἐπιτατικὴ γὰρ πολλαχοῦ δέδεικται καὶ ἡ ἑ-ξ πρόθεσις. (η. 410) Ἔστι δὲ σπαρτίον ἢ στάθμη λεπτὸν, ὃ μίλτω κεχρισμένον ἢ ἐτέρω χρώματι γραμμὰς ἄγει τῇ ἐκατέρωθεν τάσει, δι' ὧν τὰ ξύλα εὐθύνονται. ἐξ αὐτῆς παροιμία τὸ «στάθμης ἀκριβέστερος», ὡς εἴ τις εἴποι, ὀρθότερος τῆς ὀρθότητος ἢ κανόνος εὐθύτερος. Ὁ δὲ τόνος 3.749 τῆς στάθμης συντελεῖ τι εἰς τὴν κολώνην. ὡς γὰρ σταθμὸς στάθμη, οὕτω καὶ κολωνός κολώνη. [Ὁμοίως καὶ ὀρθός Ὀρθη, ὡς τὸ «Ὀρθην τ' Ἠλώνην τε» ὡσαύτως δὲ καὶ κακός κάκη.] Οὐ μόνον δὲ ἡ ῥηθεῖσα παροιμία ἐκ τῆς τεχνικῆς εἴληπται στάθμης, ἀλλὰ καὶ ἕτεραι, οἷον καὶ τὸ «λευκὴ στάθμη», ἀντὶ τοῦ ἄδηλος στάθμη κατὰ Πausανίαν. οὐ γὰρ ἀκριβῶς διαφαίνει ὀρθότητα ἢ λευκὴ στάθμη. διὸ κείσθαι ἢ παροιμία λέγεται ἐπὶ τῶν ἄδηλα ἀδήλοισι σημειουμένων, ἢ ἐπὶ τῶν μηδὲν συνιέντων, οἷον τοῖς λόγοις τοῖς σοῖσιν οὐ τεκμαίρομαι οὐ μᾶλλον ἢ λευκῶ λίθῳ λευκὴν στάθμην. Καὶ ὄρα ὡς οὐ πάντη ἀσφαλῶς ἢ τοιαύτη γραφὴ ἔχει. ὡς γὰρ ἐν λευκῶ λίθῳ οὐκ ἂν τις τεκμήραιτο στάθμην λευκὴν, οὕτως οὐδ' ἐν μέλανι μέλαιναν ἢ ἐν ἐρυθρῶ ἐρυθράν, καὶ ἐπὶ λοιπῶν δὲ χρωμάτων ὁμοίως. Ἐρμηνεύεται δὲ ἡ στάθμη παρὰ τῶν παλαιῶν κανῶν, γνώμων. Ἦν δὲ ἰσαστικὴ στάθμη καὶ ἐν θεάτροις ἐπὶ τῶν δρομέων, ὡς παρὰ τε ἄλλοις καὶ τῷ Ὀππιανῶ δηλοῦται. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι πρὸς ταῖς κλειούσαις ἐντὸς τὰς κλισίας ναυσὶ καὶ ἐγγὺς ἀλός τὴν μάχην στήσας ὁ ποιητὴς νῦν μὲν ἀπὸ στάθμης δόρυ οὐχ' ἑτεροῖον ἀλλὰ νήϊον ἰθνοῦσης ἔλαβε παραβολὴν, προϊῶν δὲ ἐρεῖ «ἠὔτε πέτρα ἠλίβατος ἐγγὺς ἀλός», καὶ πάλιν «ἐνέπεσεν ὡς ὅτε κύμα», ἐκ τῶν ὑποκειμένων καὶ τῶν, ὡς εἶπεῖν, ἐν ποσὶ ποριζόμενος τὰς παραβολάς. (η. 411) Τέκτονα δὲ τὸν ναυπηγὸν γενικῶς λέγει ὀνόματι. (η. 411 ς.) Τὸ δὲ «ὄς πάσης εὖ εἰδῆ σοφίης» ἐρμηνεία ἐστὶ τοῦ δαήμονος παραφραστικὴ. Σοφίαν δὲ οὐ τὴν λογικὴν φησιν, ἀλλ' ἀπλῶς τὴν τέχνην ἔθει ἀρχαίω, καὶ μάλιστα τὴν χειρωνακτικὴν, ἣν οἶδέ τις ὑποθημοσύναις Ἀθήνης κατὰ τὸν ποιητὴν, τῆς, ὡς πολλαχοῦ δηλοῦται, τοιαύταις τέχναις ἐπιστατούσης. Οἱ γὰρ παλαιοὶ σοφοὺς ἐκάλουν ἅπαντας τοὺς τεχνίτας, ὡς τὸ «σοφὸς ἦραρε τέκτων», καὶ Σοφοκλῆς δέ, φασί, τὸν κιθαρωδὸν σοφιστὴν λέγει, καὶ τὸν ῥαψωδὸν Εὐπολις. ἅπαξ δὲ ἡ λέξις ὧδε παρὰ τῷ ποιητῇ. Δῆλον δὲ ὅτι οἱ ὕστερον φιλόσοφοι σοφίαν ἄλλως εἶναι φασιν ἐπιστήμην θείων καὶ ἀνθρωπίνων καὶ τῆς περὶ ἐκάτερον αἰτίας. Τὸ δὲ «πάσης σοφίας», τῆς τεκτονικῆς δηλαδὴ. ἔστι δὲ νοῆσαι αὐτὸ καὶ ἀντὶ τοῦ ὅλης, ἵνα μὴ ἐκ μέρους εἴη τέκτων. Ἡ δὲ 3.750 ὑποθημοσύνη ταύτην τῇ ὑποθήκῃ ἐστὶ, καὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἄμφω παράγονται ῥήματος. (η. 414) Ὅτι παρῳδήσας ἀλλαχοῦ ῥηθὲν τὸ «ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλησι μάχην ἐμάχοντο πύλησιν», ἀντὶ τοῦ πύλησι νέεσσιν ἐνταῦθά φησιν. ἐμφαίνει δὲ μέγεθος πολέμου καὶ δίδωσιν ὑπονοεῖν μείζω τοῦ λόγου τὰ γινόμενα, ὡς διὰ πλῆθος, φασίν, ἢ μέγεθος, μὴ πάντα λέγων αὐτός, ἀλλὰ καὶ ὑπερβαίνων τινά. Τὸ δὲ «μάχην ἐμάχοντο» Ἀττικόν, ὡς καὶ τὸ «βουλὴν βουλεύονται», καὶ ὅσα προδεδήλωται. (η. 415-8) Ὅτι Ἐκτωρ καὶ Αἴας «μιῆς περὶ νηὸς ἔχον πόνον, οὐδὲ δύναντο οὐθ' ὃ τὸν ἐξελάσαι καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας, οὐθ' ὃ τὸν ἄψ ὤσασθαι, ἐπεὶ ῥ' ἐπέλασσε γε δαίμων». Ἰσότης οὖν καὶ αὐτῆ μάχης ἡρωϊκῆς, καὶ ὅρα τὸ σύντομον τοῦ σχήματος καὶ κατηπειγμένον ἐν τῷ «οὐθ' ὃ τὸν ἐξελάσαι, οὐθ' ὃ τὸν ὤσασθαι». μονοσύλλαβοι γὰρ ἀντὶ κυρίων ὀνομάτων κεῖνται ἀντωνυμίαι διὰ γοργότητα. τοιοῦτόν τι ἦν καὶ τὸ «καὶ τε πρὸ ὃ τοῦ ἐνόησε». κεῖται δὲ σχήματος τοιοῦτου ὁμοιότης καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ἔνθα διώκει Ἀχιλλεὺς τὸν Ἐκτορα. [Εἰ δὲ δοκεῖ ἀσάφειαν ἔχειν τὸ «ὃ τόν» καὶ πάλιν «ὃ τόν», διὰ τὴν τῶν προσώπων ἀδηλίαν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐπηγμένων διασαφοῦνται τὰ κύρια πρόσωπα,

κάντεϋθεν καὶ αἰ ἀντωνυμῖαι, οἷον «οὐθ' ὁ τὸν ἐξελάσαι εἶχε καὶ ἐμπρῆσαι νῆας». δῆλον γὰρ ὅτι ὁ ἐμπυριστὴς Ἑκτωρ οὐκ ἠδύνατο ἐξελάσαι τὸν κωλύοντα Αἴαντα, καὶ ἀκολούθως οὔτε ὁ, ἤγουν ὁ Αἴας, τόν, ἤγουν τὸν Ἑκτορα, ὥσασθαι τῶν νηῶν. (η. 416) Πόνον δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἔφη ὁ ποιητὴς ἴσως μὲν καὶ τὸν κόπον, μάλιστα δὲ τὴν ἐνέργειαν. ὁμοίως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς τὸ «ὁ μὲν πεπόνητο καθ' ἵππους», ὡς ἠνίοχος δηλαδή, ἀντὶ τοῦ ἐνήργει νοεῖται μᾶλλον ἢ περὶ ἀντὶ τοῦ ἐμόχθει.] (η. 418) Τὸ δὲ «ἐπέλασσε δαίμων» καταβάλλει τὴν τοῦ Ἑκτορος ἀρετὴν, ὡς μὴ ἂν ἄλλως τοιοῦτου ὄντος, εἰ μὴ κατὰ δαίμονα. πελάσαι δὲ νῦν οὐ τὸ ἐγγὺς γενέσθαι ἀλλὰ τὸ ἐγγὺς ποιῆσαι. (η. 419–21) Ὅτι ὁ Αἴας Καλήτορα υἱὸν Κλυτίου ἀνεψιὸν Ἑκτορος «πῦρ ἐς νῆα φέροντα κατὰ στήθος βάλε δουρί, δούπησεν δὲ πεσών, δαλὸς δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός». ποιεῖ δὲ καὶ εἰς ἔτι ποιήσῃ τοιαῦτα ἢ τοῦ πυρὸς μνημοσύνη, ἣν φθάσας ὁ Ἑκτωρ ὑπέθετο τοῖς Τρωσὶ. (η. 419) Τοῦ δὲ Καλήτωρ προϋπόκειται τὸ καλῶ καλήσω, ἐξ οὗ καὶ ὁ προϊστορηθεὶς ποῦ Καλήσιος. (η. 4) Τὸ δὲ «πῦρ φέροντα» τὸ πυρφορεῖν καὶ τὸν πυρφόρον συντίθησιν. (η. 422) Ὅτι νόου ὀρώντος, ὡς καὶ προερρέθη, φησὶν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς, ὡς ἐνόησεν ὀφθαλμοῖσιν Ἑκτωρ ἀνεψιὸν πεσόντα, 3.751 καὶ μετ' ὀλίγα δὲ «ἐνόησε τάχιστα», ἰδὼν δηλαδή αὐτοψεί. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ ἀκοῆς κατωτέρω Αἴας μὲν πρὸς Τεῦκρον λαλεῖ, «ὁ δὲ ξυνέηκεν». οὐ μόνον δὲ γοργῶς, ἀλλὰ καὶ σοφῶς φράζεται τὰ τοιαῦτα, ἐπειδήπερ ὑπουργοῦσι τῷ νῶ αἰ αἰσθήσεις, δι' ὧν οἷα θυρίδων εἰσέρχονται τὰ ἐξ αἰσθήσεως νοητά. (η. 426) Ὅτι ἐν τῷ «μὴ δὴ πω χάζεσθε μάχης ἐν στείνει τῶδε» στείνος λέγει τὸ ἔσω μεταξὺ τοῦ τείχους καὶ τοῦ πρώτου στίχου τῶν νηῶν, ὡς καὶ πρὸ τούτου τὸ ἔξω μέσον τάφρου καὶ τείχους, ὥστε στείνος ἦν ἐφ' ἐκάτερα τοῦ τείχους. (η. 428) Ὅτι ἐν τῷ «νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα» ἔστι μὲν νοῆσαι ἀγῶνα καὶ τὸ τῆς μάχης ἐναγώνιον, κρεῖττον δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς νεῶν ἀγῶνα εἰπεῖν τὸ πλῆθος καὶ τὴν, ὡς εἰπεῖν, ἄγυριν καὶ ἄθροισιν καὶ σύναξιν δὲ τὴν ὁμοίως τῷ ἀγῶνι ἐκ τοῦ ἄγειν παρηγμένην. (η. 430) Ὅτι Λυκόφρονα τίνα λέγει ὁ μέγας Αἴας τιμᾶν ἴσα τοκεῦσι, διὸ καὶ πεσόντι ἐπαμύνει. (η. 429–34) «Ἑκτωρ μὲν γὰρ Αἴαντος ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ. τοῦ μὲν ἄμαρτεν, ὁ δ' ἔπειτα Λυκόφρονα, Μάστορος υἱόν, Αἴαντος θεράποντα Κυθήριον, ὅς ῥα παρ' αὐτῷ ναί', ἐπεὶ ἄνδρα κατέκτα Κυθήροισι ζαθέοισιν, ἔβαλε κεφαλὴν ὑπὲρ οὐατος, ἔσταότ' ἄγχ' Αἴαντος». (η. 434–41) Καὶ αὐτὸς μὲν ὑπτιος «νηὸς ἀπὸ πρύμνης χαμάδις πέσε, λύντο δὲ γυῖα. Αἴας δ' ἐρίγησε», καὶ τὸν ἀδελφὸν προσφωνήσας «Τεῦκρε», φησὶν, «πέπον, δὴ νῶϊν ἀπέκτατο πιστὸς ἐταῖρος Μαστορίδης, ὃν νῶϊ Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα ἴσα φίλοισι τοκεῦσιν ἐτίομεν ἐν μεγάροισι. τὸν δ' Ἑκτωρ μεγάλθυμος ἀπέκτανε. ποῦ νύ τοι ἰοὶ ὠκύμοροι» καὶ ἐξῆς. Καὶ ὅρα ὅτι οὐχ' ὡς φίλον ἀπλῶς, ἀλλ' οὐδὲ ἴσα κασιγνήτοις τιμᾶν ὁ μέγας Αἴας λέγει τὸν Λυκόφρονα τοῦτον, ἀλλ' ὡς τοκέα, διὰ τὸ ὁμωρόφιον δηλαδή καὶ τὸν ξένιον καὶ ἐστιοῦχον Δία. ἰκέτης γὰρ τῷ Αἴαντι γέγονε καί, ὡς εἴρηται, παρ' αὐτῷ ἔναιεν. Ἰστέον ὅτι φίλους μὲν τοκέας νοῶν τις τοὺς τοῦ Αἴαντος καλῶς νοεῖ. ὁ δὲ γε ἴσως εἰπὼν, ὡς φιλεῖν ὁ Αἴας λέγει τὸν Λυκόφρονα ἴσα τοῖς αὐτοῦ δὴ τοῦ Λυκόφρονος τοκεῦσι, πῆ μὲν εὖ λέγοι ἂν, πῆ δὲ οὐχ' οὕτως. φιλεῖσθαι μὲν γὰρ ὑπὸ Αἴαντος τὸν Λυκόφρονα, ὡς καὶ οἱ ἴδιοι αὐτὸν ἐφίλου γονεῖς, οὐκ ἔχει ἀντιλογίαν, φιλεῖσθαι δὲ αὐτὸν τῷ Αἴαντι ὡς καὶ τοὺς ἐκείνου, ἤγουν τοὺς τοῦ Λυκόφρονος γονεῖς, ἐτίμα ὁ Αἴας, οὐκ ἔχοι ἂν λόγον στερρόν. ἄδηλον γὰρ ὅπως ὁ Αἴας τοῖς γονεῦσι προσεφέρετο τοῦ Λυκόφρονος. Τριῶν οὖν τούτων ἐννοιῶν, αἱ ἀμφιβολίαν 3.752 ποιοῦσιν, ἢ μὲν τρίτη ἐγγὺς ἀδιανοήτου ἐστίν, ἢ δὲ δευτέρα εὐλογὸς ἐστίν, ὁμοίως δὲ καὶ ἡ πρώτη, δι' ἣς ἀκρότητα φιλίας διδασκόμεθα, εἶγε ἴσα καὶ φίλοις τοκεῦσι φιλητέον τὸν ἀληθῆ φίλον. Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ τὸ ποικιλόφωνον τοῦ ποιητοῦ ἐν ταῖς παραποιήσεσι. Μάστορος γὰρ υἱὸν εἰπὼν τὸν Λυκόφρονα εἶτα Μαστορίδην αὐτὸν ἔφη, καὶ Κυθήριον δὲ φάμενος καὶ παρὰ τῷ Αἴαντι ναίοντα ὑποκαταβάς «Κυθηρόθεν ἔνδον ἐόντα» λέγει καθ' ὁμοιότητα τοῦ

«Καβησόθεν ἔνδον ἔοντα», καὶ τιμᾶν αὐτὸν ἐν μεγάροισι. καὶ ὁ πιστὸς δὲ ἑταῖρος ὁ αὐτὸς ἔστι τῷ Αἴαντος θεράποντι, καὶ τοῦ ἀπέκτανε δὲ ἀλλοιότερόν τι τὸ κατέκτα, δι' ἣν ἔπαθεν ἀποκοπήν. (η. 431) [Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, ὡς περ οὐκ ἂν ὁ ἥρωϊς Μηριόνης θεράπων Ἰδομενέως λέγοιτ' ἂν ὀνόματι δουλικῶ, οὕτως οὐδ' ὁ Κυθήριος Λυκόφρων θεράπων νοηθεῖ ἂν Αἴαντος ὡς δούλος, ἀλλ' ἔχει καὶ ἡ λέξις αὕτη μέσως, καθὰ καὶ ὁ οἰκεὺς καὶ ὁ οἰκέτης, οἵπερ οὐδ' αὐτοὶ ἐξ ἀνάγκης δούλους δηλοῦσιν. Ἀχαιοὺς γοῦν, φασίν, ὁ ποιητὴς διαστέλλων λέγει περὶ τινος, ὅτι χρηστὸς εἰς τοὺς δούλους ἔστι καὶ τοὺς οἰκέτας. εἰσὶ δέ, φασίν, οἰκέται οἱ κατὰ τὴν οἰκίαν διατρίβοντες, κἂν εἶεν ἐλεύθεροι. Ἦσαν δὲ ἄλλως δουλικαὶ λέξεις ἐν Κρήτῃ μὲν οἱ κλαρώται διὰ τὸ κληρωθῆναι, ἔτι δὲ οἰκέται μὲν οἱ κατὰ πόλιν χρυσώνητοι, ἀμφαμιώται δὲ οἱ κατὰ ἀγρὸν ἰδίᾳ δούλοι. ἐκάλουν δέ, φασί, Κρήτες καὶ μνοίαν τὴν κοινὴν δουλίαν, καὶ μνώτας τοὺς ἐγγενεῖς οἰκέτας. Παρὰ δὲ τοῖς Γλωσσογράφοις, παρ' οἷς καὶ ὁ θεράπων δεδούλωται, δουλικὰ ὀνόματα καὶ οἱ ἄζοι καὶ οἱ πάλμονες καὶ οἱ λάτρεις καὶ οἱ ἐρκίται, οἵπερ εἰσὶν κατ' ἀγρὸν οἰκέται, καὶ οἱ σίνδρωνες [οἱ κοινῶς] δουλέκδουλοι, ἤδη δὲ καὶ οἱ ἀκόλουθοι καὶ οἱ ὑπηρέται. Σέλευκος δέ, φασίν, ἄζους οὐ δούλους μόνους ἀλλὰ καὶ τὰς θεραπαίνας οὕτω καλεῖ. Παρὰ δὲ Λάκωσιν οἱ παρὰ τὸ Ἔλος Εἰλωτες ἐλευθερωθέντες ἐκαλοῦντο ἀφέται, οἱ δὲ ἀδέσποτοι, τινὲς δὲ ἐρυκτῆρες, ἄλλοι δεσποσιοναῦται, οὗς εἰς τοὺς στόλους κατέτασσον, ἦσαν δὲ καὶ οἱ νεοδαμῶδεις 3.753 ἕτεροι τῶν Εἰλώτων. Ὡς δὲ καὶ ἄλλαι δουλικαὶ εἰσι κλήσεις, καὶ προερρέθη καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ που δηλωθήσεται.] (η. 432) Κύθηρα δὲ ἐν οὐδετέρῳ γένει νῆσος πρὸς τῇ Κρήτῃ, ὡς φησὶν ὁ γράψας τὰ Ἐθνικά, ἢ ποτε καὶ Πορφυροῦσα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, διὰ τὸ καλλίστας φέρειν πορφύρας. Ἐκ ταύτης, ἦς ἡ κλήσις, εἰ καὶ κατὰ παραφθοράν, ὅμως μέντοι ἕως καὶ ἄρτι φυλάττεται, καὶ ἡ Ἀφροδίτη Κυθήρεια κατὰ τὸν Ἡσιόδου μῦθον λέγεται. διὸ καὶ ζάθεα Κύθηρα ἔφη ὁ ποιητὴς διὰ τὴν ἐν αὐτοῖς μυθευομένην τῆς Κυθερείας ἔκφανσιν. (η. 436) Ἐρρίγησε δὲ ὁ Αἴας, καθὰ καὶ μετ' ὀλίγα Τεῦκρος, δυστυχήσας παραδόξως ἐπὶ τῷ τόξῳ, ἀνάπαλιν τῷ εὐτυχοῦντι, ὃς χαρᾶ θάλπεται. (η. 438) Τὸ δὲ «Κυθηρόθεν ἔνδον ἔοντα» ἀντὶ τοῦ ἐξ αὐτῆς τῆς ἐκεῖ πόλεως, οὐ μὴν ἐκ τῆς περιχώρου τῆς νήσου Κυθήρων. (η. 440) Τὸ δὲ «ποῦ δὴ τοι ἰοί», ὃ ἔστιν ὄϊστοί, ὠκύμοροι καὶ τόξον, ἐρεθισμὸς εἰς διαμάχην ἔστι. καὶ διαβολεὺς δὲ ποτε ἀπρακτῶν ἀκούσοι ἂν καιρίως πρὸς τινος τοῦτο τε καὶ τὸ ἐφεξῆς «ὄ τοι πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων». τοῦτο δὲ προσφυῶς, ἐπεὶ δαιμονίως ἐφίεται ἀπόλλειν τοὺς διαβαλλομένους. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, ὅτι τόξον ὁ ποιητὴς νῦν οὐ τὸ σκεῦος λέγει, ἀλλὰ τὴν τοξικὴν τέχνην τοῦ Τεῦκρου. ὅτι δὲ τόξα καὶ πᾶσα ἡ τεχνικὴ σκευὴ λέγεται, καὶ ὅτι ἐπιστάτης τοξείας ὁ τοῦ μύθου Ἀπόλλων, πολλαχοῦ φαίνεται. (η. 441) Ὅρα δὲ τὸ «ὠκύμοροι» ἀσυνήθως ληφθέν. κοινῶς μὲν γὰρ ὠκύμορος ἐν παθητικῇ σημασίᾳ ὁ θνήσκων ὠκύ, νῦν δὲ ὄϊστοί ὠκύμοροι οἱ θανατοῦντες ὠκύ. τοιοῦτω τινὶ λόγῳ καὶ μετ' ὀλίγα πολύστονος ἰὸς ὁ ποιῶν, οὐ μὴν πάσχω, στόνους. (η. 443 ς.) Ἐν τούτοις δὲ καὶ φαρέτρας ἐτυμολογίαν ὑπολαλῶν φησι «τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην ἰοδόκον». 3.754 φαρέτρα τε γὰρ ἡ φέρουσα τὰ τρώοντα, ὃ ἔστι βλάπτοντα, καὶ ἰοδόκος Ἴωνικῶς ἢ δεχομένη τοὺς βλάπτειν δυναμένους ἰούς. Παροξύνεται δὲ τὸ ἰοδόκος καθὰ καὶ τὸ ξεινοδόκος, ἐνεργητικὸν γὰρ ἔστι καὶ οὐ πάθος δηλοῖ. Ὀμήρου δὲ ἰοδόκον εἰπόντος, οἱ μεθ' Ὀμηρον καὶ ὄϊστοῦχον φαρέτραν συνέθεντο πρὸς ἀναλογίαν ἴσως τοῦ πολιοῦχος καὶ ἐστιοῦχος καὶ τῶν ὁμοίων. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ἐν τῷ «ἠδὲ φαρέτρην» μετοχὴν συννοητέον οἰκίαν τῇ κατοχῇ αὐτῆς. οὐ γὰρ ὡς περ τόξον ἔχει τις ἐν χειρὶ, οὕτω καὶ φαρέτραν, καὶ ἀνάγεται καὶ τοῦτο εἰς τὸ σχῆμα τοῦ «σίτον καὶ οἶνον ἔδοντες», καὶ τῶν ὁμοίων. (η. 441-3) Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι τὸ «θέων ἄγχι παρέστη τόξον ἔχων ἐν χειρὶ παλίντονον ἠδὲ φαρέτρην ἰοδόκον», τὴν προσεχῶς ῥηθεῖσαν, «μάλα δ' ὤκα βέλεα» τοῖς δεῖνα ἐφίει, τοξότου ἀγαθοῦ δηλοῖ ἐνέργειαν, ὁποῖος καὶ ὁ Τεῦκρος, περὶ οὗ κατὰ Τρώων

ἐνεργοῦντος ταῦτα εἴρηται. (η. 447–9) Ἴππότης δὲ ἀσχολίαν δηλοῖ τὸ «πεπόνητο καθ' ἵππους. τῇ γὰρ ἔχε», τουτέστιν ἐνταῦθα ἤλαυνεν, ἐπέιχεν, ἡσχολεῖτο, «ἐνθα πολὺ πλεῖσται κλονέοντο φάλαγγες τῷ δεῖνι χαριζόμενος», οἷον στρατηγῶ ἢ ἐτέρω τινί. (η. 445) Κλειτός δὲ ἦν ὁ τοιοῦτος, ἀντιτονούμενος τῷ κλειτῷ, ἦτοι ἐνδόξω, ὃς δὴ Κλειτός Πολυδάμαντι μὲν ἠνιοχῶν, Ἐκτορι δὲ χαριζόμενος, ἔπεσεν ἀφρόνως μαχόμενος. τί γὰρ ἔδει αὐτὸν ἠνιοχὸν ὄντα καὶ τὰ τοῦ παραιβάτου [ὡς καὶ προεῖρηται] ποιεῖν; (η. 452 ς.) Πεσόντος δέ, φησὶν, αὐτοῦ «ὑπερώησαν», ὃ ἐστὶν ἀνεχώρησαν, «οἱ ἵπποι κεῖν' ὄχεα κροτέοντες», ταῦτ' οὖν εἰπεῖν κροτάλιζοντες, ὡς δηλοῖ ἐν ἄλλοις ῥηθὲν τὸ «κεῖν' ὄχεα», ἤγουν κενὰ ἄρματα, «κροτάλιζον». καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον. (η. 449 ς.) Κακοῦ δὲ αἰφνιδίου ἐπέλευσιν φράζει τὸ «τάχα δ' αὐτῷ ἦλθε κακόν, τό οἱ οὐ τις ἐρύκακεν ἰεμένων περ», ἢ κατὰ δοτικὴν πτώσιν «ἰεμένω περ». (η. 451) Εἰ δὲ καὶ τυχὸν ἐκ διαβολῆς κρύφα καὶ οὐ κατὰ πρόσωπον βέβλαπται τις, οἰκεῖον ἐπαγαγεῖν 3.755 καὶ τὸ «αὐχένη γὰρ οἱ ὄπισθε πολύστονος ἔμπεσεν ἰός». Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ ἐβλήθη ἐρρέθη τὸ «πολύστονος ἐνέπεσεν ἰός», ὃν καὶ ἐτυμολογῶν ἔφη ἀνωτέρω «μάλα δ' ὤκα βέλεα ἐφίει», ὃ ταῦτόν ἐστι τῷ ἔπεμπεν, ἐξ οὗ γίνεται ἰός, ψιλούμενος αὐτὸς κανονικῶς διὰ τὸ κεῖσθαι τὸ ἰ πρόφωνήεντος. Ἔστι δὲ τὸ «βέλεα ἐφίει» ἀντὶ τοῦ ἔβαλλε περιφρασθὲν, καθὰ καὶ τὸ «ἔμπεσεν ἰός» ἀντὶ τοῦ ἔβαλεν. (η. 459 ς.) Ὅτι τὸ «καὶ κεν ἔπαυσε μάχης» Τεῦκρος Ἐκτορα, [ἐν τῇ δευτέρᾳ βολῇ δηλαδὴ,] «εἰ μιν ἀριστεύοντα βαλὼν ἐξείλετο θυμόν», ἄλλως μὲν οὐκ εὐλόγιστον δοκεῖ. πᾶς γὰρ μαχόμενος, εἰ βάλοι καιρῶς ἀριστεά, καταβαλεῖ ἄν. εἰ δὲ ὁ ἰ-ἰ σύνδεσμος ληφθῆ ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ, ὀρθῶς ἔχει. εὖ γὰρ εἰδὼς τοξεύειν ὁ Τεῦκρος ἔπαυσε ἂν μάχης τὸν Ἐκτορα, ἐπειδὴ ἔβαλεν ἂν κατευστοχῆσας, εἰ μὴ Ζεὺς ἐκώλυσε. (η. 461 ς.) Διὸ καὶ ἐπάγει «ἄλλ' οὐ λῆθε Διὸς πυκινὸν νόον, ὃς δὴ ἐφύλασσε Ἐκτορα, Τεῦκρον δὲ εὐχος ἀπήυρα». Καὶ ὅρα ὅτι, ὡς περὶ τούτων Διὸς νόος ἠγειρε τὸν Ἐκτορα, οὕτω καὶ νῦν ὁ αὐτὸς ῥύεται. Τὸ δὲ «ἄλλ' οὐ λῆθεν» ἐτέρου χωρίου Ὀμηρικοῦ ἠρτῆται τοῦ «οὐδέ σε λήθω κινύμενος». Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «Διὸς πυκινὸν νόον» ἔμφασιν ἔχει τοῦ καὶ εἰς νοῦν ἀλληγορεῖσθαι τὸν Δία. (η. 463–5) Ἐπὶ δὲ τούτοις φράζων καὶ τὴν τοῦ Τεῦκρου δυσπραγίαν, ἣν οὐκ ἀπὸ τοῦ κατὰ νοῦν Διὸς ἀλλὰ τοῦ κατὰ τὴν μοῖραν νοουμένου ἔπαθε, φησὶν «ὃς οἱ εὐστρεφέα νευρὴν ἐν ἀμύμονι τόξω ῥῆξεν ἐπὶ τῷ ἐρύοντι», ἤγουν ἔλκοντι καθ' Ἐκτορα, «παρεπλάγχθη δὲ οἱ ἄλλη ἰὸς χαλκοβαρῆς, τόξον δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός». (η. 467 ς.) Ἐφ' οἷς ὁ Τεῦκρος ῥιγῆσας, ὡς προοδηλῶται, λέγει ὁ καὶ πᾶς ἀνδρείος εἴποι ἂν δυστυχῶν ἐν μάχῃ «ὦ πόποι, ἦ δὴ πάγχυ μάχης ἐπὶ μήδεα κείρει δαίμων ἡμετέρης», καὶ ἐξῆς. (η. 473) Ὁ παραφραστικῶς ὁ Αἴας οὕτως ἐρεῖ «ἐπεὶ συνέχευε θεὸς μεγήρας». καὶ ἄλλως δὲ θεωρῆσαι, τὸ μὲν «ἔρρηξε νευράν» παρέφρασε διὰ τοῦ Αἴαντος ὁ ποιητῆς εἰπὼν «ἐπεὶ συνέχευε θεός», τὸ δὲ «τόξον δὲ οἱ ἔκπεσε χειρός» διὰ τοῦ Τεῦκρου ἐν τῷ «δαίμων βίον ἔκβαλε χειρός». Καὶ ὅρα τὸ «συνέχευε» ἀντὶ τοῦ τῆς πρὶν εὐκοσμίας ἐστέρησεν. ἐναντίον γὰρ, ὡς καὶ προερρέθη, τὸ συγγέειν πρὸς τὸ εὐκόσμως καὶ οὕτως εὐκρινῶς τάττειν. Ἰστέον δὲ ὅτι οὐχ' οὕτως ἐνταῦθα προσφυὲς τὸ συγγέειν ὡς ἐν τοῖς πρὸ τούτου ἐπὶ τῆς ψάμμου. Ὅρα δὲ καὶ οἷα τὰ παρ' ἐλπίδα προσπίπτοντα. ποῦ γὰρ ὁ Τεῦκρος ὤθη ἂν οὕτω πείσεσθαι; (η. 463) Τὴν δὲ «εὐστρεφέα» νεόστροφον κατωτέρω λέγει Τεῦκρος προπαροξυτόνως, ὃ ἐρμηνεύων φησὶν «ἦν ἐνέδησα πρῶτον, ὄφρ' ἀνέχοιτο θαμὰ θρώσκοντας οἰστούς». Ὡστε οὐ κραυρωθεῖσα ἐρράγη—οὐ γὰρ ἂν ἦν δυστύχημα ἐκεῖνο—, ἀλλὰ 3.756 νεόστροφος οὔσα, τὸ παράδοξον, ὅπερ εἰς φθόνον ἀνάγει δαιμόνιον. [Ἔστι δὲ νευρὰ μὲν καταχρηστικῶς ἐκ παλαιᾶς χρήσεως ὀνόματι μόνω ἢ οὐκ ἐξ ἀνάγκης ἐκ νεύρου, ἦν παρονομάζουσι τινες τῇ χορδῇ, ἀλλὰ καὶ ἢ ἐκ δέρματος ζωϊκοῦ. Εὐστρεφῆς δὲ καὶ εὐστροφος ἢ εὐκλωστος, ἐπεὶ καὶ τὸ κλώθειν στρέφειν λέγεται.] (η. 464) Τὸ δὲ «παρεπλάγχθη» ὅτι ἀστοχίαν δηλοῖ σκοποῦ, πολλαχοῦ φαίνεται. καὶ ἔστιν ἡ λέξις

χρήσιμος καὶ εἰς τὸ παλιμπλαγχθέντας. (η. 465) Τὸ δὲ «ἰὸς χαλκοβαρῆς» ἀντίκειται μὲν πρὸς τὸν περόντα, οὐκ ἐξακριβοῦται δὲ νῦν ὡς τὰ ἄλλα κοῦφος ὢν, ἀλλὰ τῷ κατ' ἄκρον σιδήρῳ βαρύνεσθαι λέγεται. (η. 470) Τὸ δὲ «πρώϊον» εἰς μνήμην ἄγει καὶ ἑτέρας δυστυχίας τὸν Τεῦκρον. δῆλον γάρ, ὅτι πρώϊον ἐνέδησε τὴν νευρὰν διὰ τὸ προρραγῆναι τὴν ἑτέραν λίθου βολῆ. Γίνεται δὲ τὸ πρώϊον ἐκ τοῦ πρωΐ, ὡς καὶ τὸ πρώϊμος καὶ τὸ πρωΐζα. προὔπαρχει δὲ αὐτῶν μονοσύλλαβον τὸ πρῶ, ὃ δηλοῖ κατὰ Πausanian τὸ πρωΐ ἢ πρὸ καιροῦ. Τὸ δὲ ἀνέχοιτο ὡς ἐπὶ ἐμψύχου ἔφη τῆς νευρᾶς, ἣτις νεόστροφος οὔσα ὑπομένοι ἂν καὶ οἶον βαστάζοι καὶ μὴ διαρρηγνύοιτο τῇ τάσει. οὔτω καὶ ἐν τῷ «ἐμὲ δ' οὐ πῶς ἔστι πάντας ἀνέχεσθαι», τὸ ἀνέχεσθαι ἀντὶ τοῦ ἐπανεῖναι, φέρειν, βαστάζειν. Τὸ δὲ «θαμὰ θρώσκοντας οἷστους» ταρφέας ἰοὺς αὐτίκα φησί. Σημεῖωσαι δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις ὅτι τὴν τοῦ Τεῦκρου δυστυχίαν Ὅμηρος φράσας εἶτα καὶ τῷ Τεύκρῳ ἀναθεὶς εἰπεῖν αὐτὴν εἰς ὀλίγα μὲν συνέπεσεν, ἐτεχνάσατο δὲ διαφορὰν τινα καὶ ἐν αὐτοῖς, τὴν μὲν εὐστρεφέα νευρὴν νεόστροφον εἰπὼν, ὡς εἴρηται, καὶ ἐρμηνεύσας αὐτὴν καὶ αἰτιολογήσας, τὸ δὲ ῥῆξεν ἐξέρρηξεν εἰπὼν διὰ τοῦ Τεῦκρου, τὸ δὲ «τόξον οἱ ἔκπεσε χειρός» «δαίμων βιὸν ἔκβαλε χειρός», ὡς ἔστι καὶ ἐκ τῶν ῥηθέντων ἀναλέξασθαι. δοκεῖ δὲ ἡ ῥηθεῖσα τῆς νευρᾶς ῥῆξις καὶ ἡ ἐκ χειρὸς πτώσις τοῦ τόξου τῆς προδηλωθείσης αἰγίδος ἔργον εἶναι, ἧς ἐπισημομένης γίνονται κλόνοι, τρόμοι, ῥῆξεις, φυγαί, καὶ ὅσα τοιαῦτα. (η. 472–5) Ὅτι παραδιδούς Ὅμηρος μὴ χρῆναι ἀπογινώσκειν τὸν δυσπραγοῦντά φησι διὰ τοῦ ἀδελφοῦ πρὸς τὸν Τεῦκρον «ὦ πέπον, ἀλλὰ βιὸν μὲν ἔα καὶ ταρφέας ἰοὺς κείσθαι, ἐπεὶ συνέχεε θεός», ὡς εἴρηται, «αὐτὰρ χερσὶν ἐλῶν δολιχὸν δόρυ καὶ σάκος ὤμῳ μάρναο καὶ ἄλλους ὄρνυθι λαούς». Τοῦτο δὲ καὶ ἐρεθισμός ἐστιν εἰς τὸ ὁμόσε τῇ μάχῃ χωρεῖν. (η. 476 ς.) Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ τὸ ἀσπουδεῖ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, ἀντὶ τοῦ ῥᾶον καὶ ἀπονητί. ἐπάγει γὰρ «μὴ μὰν ἀσπουδεῖ γε δαμασσάμενοί περ ἔλοιεν 3.757 νῆας, ἀλλὰ μνησώμεθα χάρμης». Τοῦτο δὲ ἀρμόττει λέγεσθαι ἐπὶ τῶν σπευδόντων μὴ ἡττηθῆναι, εἴ τις παρωδῆσει τὸ «νῆας εὐσέλμους». (η. 479) Λέγει δὲ καὶ σάκος ἐν τούτοις τετραθέλυμον ὁ ποιητής, ὃ ἐστι τετράπτυχον, τετράθετον, ὃ Τεῦκρος φορεῖ μετὰ τὴν βλάβην τοῦ τόξου. Ὅρα δὲ καὶ νῦν, ὡς ὁ Αἴας οὐ πολλὰ μὲν τῷ ἀδελφῷ λαλεῖ, ἀλλ' ἐπιτροχάδην παραινεῖ, δρᾶ δὲ ὅμως εἰς ἐκεῖνον οὐδὲν ἤττον τῶν διὰ πολυλογίας πειθόντων. (η. 479 ς.) Ἄμα γὰρ εἶπε καὶ ὁ Τεῦκρος εἰς ἀγγέμαχον ὀπλίζεται πρόμαχον, σάκος μὲν, οἶον ἐρρέθη, ἀμφ' ὤμοισι θέμενος, «κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέην εὐτυκτον» θεῖς, καὶ ἐξῆς. [(η. 477) Εἰς δὲ τὸ «νῆας εὐσέλμους» ἐνθυμητέον, ὡς εἰ καὶ σέλμα κοινῶς λέγεται καθέδρα, ἦτοι σελλίς, νηός, ἐξ ἧς ναῦς εὐσελμος, ἢ διὰ τοῦτο καὶ εὐζυγος κατὰ τινας, ἀλλ' ὅμως ὡς ἐκ μέρους σέλμα ἐρρέθη καὶ ὅλη ναῦς. καὶ δηλοῖ τοῦτο ἐπίγραμμα ἐκδοθὲν περὶ μεγίστης νηός, τὸ «τίς τόδε σέλμα πελώριον ἐπὶ χθονὸς εἶσατο», ἦγουν ἴδρυσεν, ἔκτισεν, ἐκάθισεν.] (η. 484) Ὅτι σημειοσκοπῶν, οἷα εἰκός, καὶ ὁ Ἐκτωρ, «ὡς εἶδε Τεῦκρου βλαφθέντα βέλεμνα», νοεῖ ἐκ Διὸς αὐτὸ γενέσθαι, καὶ ἀναθαρρύνων οὔτω τοὺς ἀμφ' αὐτὸν εἰς μάχην παρασημαίνεται τὸ πρᾶγμα καὶ ἐρεθίσας εἰς μνήμην ἀλκῆς ἐπάγει (η. 488 ς.) «δὴ γὰρ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν ἀνδρὸς ἀριστῆος Διόθεν», ἦγουν ἐκ μοιριδίου, «βλαφθέντα βέλεμνα». (η. 490–3) Εἶτα δεικνύς, ὡς οὐκ ἀπὸ τέχνης ἄρτι νοεῖ-πῶς γὰρ ὁ φθάσας ἀντιπεσεῖν ἀτέχνως τῷ σοφῷ Πολυδάμαντι ἐν τοῖς κατὰ τὸν οἰωνόν-φησι «ῥεῖα δ' ἀρίγνωτος Διὸς ἀνδράσι γίνεται ἀλκή, ἡμὲν ὅτεοισι κῦδος ὑπέρτερον ἐγγυαλίζει», ὃ ἐστι δώσει, «ἢδ' ὅτινας μινύθει τε καὶ οὐκ ἐθέλησιν ἀμύνειν, ὡς νῦν Ἀργείων μινύθει μένος ἄμμι δ' ἀρήγει», μονονοῦ λέγων, ὡς οὐ κατὰ λεπτότητα νόου ἀλλὰ διὰ τὸ ἀρίγνωτον ἐπέστησα τῷ σημείῳ τούτῳ τοῦ Διός. (η. 494–9) Εἶτα στρατηγικῶς καὶ ῥητορικῶς ὀτρύνων εἰς μάχην φησὶν «ἀλλὰ μάχεσθ' ἐπὶ νηυσὶν ἀολλέες. ὃς δέ κεν ὑμέων βλήμενος ἢ τυπεὶς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη, τεθνάτω. οὐ οἱ ἀεικὲς ἀμυνομένῳ περὶ πάτρης τεθνάμεν, ἀλλ' ἄλοχός τε σὴ καὶ παῖδες

ὀπίσσω, καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος, εἴ κεν Ἀχαιοὶ οἴχονται σὺν νηυσὶ 3.758 φίλην ἐς πατρίδα γαίαν». Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ἐνταῦθα, ὡς διὰ συντομίαν οὐ κεκράτηκεν ὁ Ἔκτωρ τῆς ἐν τῇ συντάξει φράσεως, ἀλλὰ ἔλλειπτικῶς ἔφρασεν. Ἔδει γὰρ εἶπεῖν ὅτι «εἰ γὰρ αὐτὸς θάνοι τις, ἀλλ' ἄλοχός τε σὴν» καὶ τὰ ἐξῆς, ὁποῖον ἀλλαχοῦ τὸ «εἴ περ γὰρ κε βλεῖο πονεύμενος, ἀλλὰ οὐ κατὰ νώτου δέξῃ τὴν πληγὴν». ὁ δὲ παραλιπὼν τὸ «εἰ γὰρ καὶ θάνοι» ἤρξατο ἀπὸ τοῦ «ἀλλ' ἄλοχος» μιμούμενος τῇ ἔλλειπτικῇ ἐπέξει τὴν σπουδὴν τοῦ καιροῦ. Πάνυ δὲ τεχνικῶς παρατίθησι τῷ τοῦ θανάτου δυσχερεῖ τὰ μετὰ ταῦτα λυσιτελεῖ. Καί φασιν οἱ παλαιοί, ὡς κάλλιον ἐστὶ ταῦτα τοὺς μαχίμους νέους ἀναγινώσκειν ἐν βραχεῖ δυνατῶς καὶ κατὰ τάξιν ἢ ἂν Τυρταῖος πολυλογῶν Λακεδαιμονίοις ἔγραψε. δαιμονίως δ' ἐνταῦθα καταμερίζει δι' ὀλίγων Ὅμηρος πόλεως σωτηρίαν, μεταποιήσας ἐκ τοῦ ἐναντίου τὸ ἐν ταῖς Λιταῖς νόημα. Ὅρα γὰρ ὡς ἐκεῖ μὲν ἔλεγε διὰ τῆς Κλεοπάτρας τὰ ἐπισυμβαίνοντα τῇ πορθήσει τρία μεγάλα κακά, φόνον ἀνδρῶν, πόλεως ἐπινέμησιν διὰ πυρὸς καὶ αἰχμαλωσίαν τέκνων καὶ γυναικῶν. ὣδε δὲ ἀντιφράζων τὰ αὐτοῖς ἐναντία φησίν, ὡς περιούσης τῆς πατρίδος ἄλοχός τε καὶ παῖδες σῶζονται, μὴ αἰχμαλωτιζόμενοι δηλαδὴ ὡς ἐν πορθήσει πόλεως, καὶ οἶκος καὶ κλῆρος ἀκήρατος, μὴ γενόμενα δηλαδὴ πυρὸς ἔργον. τὸ δὲ τρίτον κακόν, ἤγουν οἱ κτεινόμενοι ἐκεῖ ἄνδρες, οὐκ ἀντιφράζονται νῦν διὰ τῶν σωζομένων, ἢ διότι συνεπινοεῖται τοῦτο, κὰν ὁ Ἔκτωρ οὐκ εἶπεν ὡς ἐπειγόμενος τῷ καιρῷ. εἰ γὰρ αὐτοὶ ἀριστεύσαντες τὰ φίλτατα καὶ τὰ κατ' οἴκους περισώζονται, περίεσιν ἄρα καὶ οὐ κτείνονται. ἢ καὶ ἄλλως, διότι οὐκ ἐξ ἀνάγκης τῇ πατρίδι σωζομένη συμπερισώζονται καὶ οἱ ἄνδρες ἅπαντες καὶ οὐδεὶς κτείνεται, ἀλλὰ τινες μὲν πίπτουσιν ἀμυνόμενοι περὶ πάτρης, ὧν τὰ τε φίλτατα σώζεται καὶ ὁ οἶκος ἀκήρατος μένει, οἱ πλείους δὲ περίεσιν. (η. 498) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν ταῖς Λιταῖς μὲν περὶ μόνης πόλεως ἦν ὁ λόγος ἀμαθυνομένης πυρὶ, ἐνταῦθα δὲ ὁ κλῆρος καὶ πλεῖόν τι σημαίνει τῆς πόλεως. Κλῆρος γὰρ οὐ μόνον ὁ ἔνδον ἄστεος ἀλλὰ καὶ τὰ ἐκτός, ὧν κυριεύουσιν οἱ πολῖται κλήρῳ διανεμόμενοι. Ὅτι δὲ φιλόπατρις ὁ Ἔκτωρ, δηλοῖ καὶ τὸ «εἰς οἰωνὸς ἄριστος ἀμύνεσθαι περὶ πάτρης» ἐκείνου λόγος ὧν. (η. 489) Καιρία δὲ λέξις τὸ «βλαφθέντα», ὅθεν ἐδίσσευσεν αὐτὴν ὁ ποιητής, ὡς καὶ τὰ βέλεμνα καὶ τὸ «μινύθει». Εἰ δὲ κακόφθογγον δοκεῖ τὸ βλαφθέντα διὰ τὸ ἐπάλληλον τῶν δασέων, ὥρα αἰτιᾶσθαι καὶ τὸν Δίωνα, ἐν λόγῳ πεζῷ ἐβρέχθη λέγοντα. καὶ προῖων δὲ ὁ ποιητής ἐρεῖ στρεφθεῖς ἀντὶ ἀφωνοτέρου 3.759 τοῦ στραφεῖς. πολλὰ δὲ τοιαῦτα καὶ ἀλλαχοῦ σεσημείωται. Τὰ δὲ «βέλεμνα» ἐκ μέρους καὶ τὸ τόξον δηλοῖ, ὡς περ αὐτὸ πάλιν ἐν ἄλλοις τῷ τόξῳ συνεπινοεῖται καὶ βέλεμνα. (η. 490–2) Τὸ δὲ «ρεῖα δ' ἀρίγνωτος θεοῦ ἀνδράσι γίνεται ἀλκή, οἷς τε κῦδος ὑπέρτερον» δώσει, καὶ οὐς μινύθει μὴ θέλων ἀμύνειν, γνωμικῶς ἔχει, ὡς τῆς ὀποιδήποτε θείας ῥοπῆς ἐπιφανεστάτης οὔσης. Ἐν δὲ τῷ «ὀτέοισι» καὶ «ὄτινας», ἅπερ οὐκ ἂν τις λογογραφῶν ἐπιλέξῃται, πλεονάζει τὸ κατ' ἀρχὴν ὄ, ὡς καὶ ἐν τῷ ὄτῳ καὶ ὄτου καὶ ὄτων, ἀντὶ τοῦ ὄντινων, καὶ ὄτοισιν, ἀντὶ τοῦ οἷς, ὃ πλεονασμῷ τοῦ ὄε γίνεται ὀτέοισιν ὡς τουτέοισι, καὶ ὡς τὸ «ὄτεω ζώουσιν», ἀντὶ τοῦ ὄτινι. Κῦδος δὲ ὑπέρτερον ἢ τὸ ὑπερκείμενον τῶν ἄλλων ἢ τὸ ἄνωθεν ἐκ θεοῦ. Τὸ δὲ «οὐκ ἐθέλει ἀμύνειν» αἰτιὸν ἐστὶ τοῦ μινύθειν, [ὃ δις ἐνταῦθα κεῖται ὡς φιλητὸν τῇ ποιήσει. οὐ δήπου γὰρ ἄλλως.] (η. 493) Ἀρήγειν δὲ τὸ εἰς Ἄρην ἄγειν, ὃ ἐστὶ πορεύεσθαι, καθὰ καὶ βοηθεῖν τὸ εἰς βοήν, ἤγουν εἰς μάχην, θέειν. (η. 494 ς.) Τὸ δὲ «ὄς δ' ἂν ὑμῶν βλήμενος ἢ τυπεῖς θάνατον καὶ πότμον ἐπίσπη» θαρρύνει πρὸς κινδύνους τοὺς ἐν ἀγαθοῖς τοὺς πολίτας δι' αὐτὸ τὸ καλόν, ὅτι δηλαδὴ μὴ ἀεικὲς ἀμυνομένους περὶ πατρίδος θνήσκειν. οὐ γὰρ ἐπὶ δώροις καὶ μισθοφορᾷ πεσοῦνται, ὃ πρὸς ἀνάγκης ἔχουσιν οἱ ἐπίκουροι, πίπτειν ὠθούμενοι ἀνθ' ὧν τὴν πόλιν δώροις τρύχουσι καὶ ἐδωδῆ, ὡς προδεδήλωται. Ἐνταῦθα δὲ χρήσιμον καὶ Ἡροδότου τὸ «μεγάλα πρήγματα μεγάλοις κινδύνοις θέλει καθαιρεῖσθαι». Διαφορὰν δὲ καὶ νῦν

δηλοῖ τοῦ βάλλειν καὶ τύπτειν τὸ «βλήμενος ἢ τυπεῖς». θάνατος δὲ καὶ πότμος, ὡς περ καὶ πόλεμος καὶ μάχη πολλαχοῦ συγκείμενα εἴρηνται, διὰ τί τοῦτο 3.760 πάσχουσι. (η. 497) Τὸ δὲ ἄλοχος σὴ, πάνυ βιωτικῶς, φασίν, εἶπεν. οὐ γὰρ ἄν τις ἀνήρ ὦν ἐρεῖ, ὡς ἐγὼ φιλοψυχῆσας ζήσομαι πρὸ τῆς γυναικός, εἰς αἰχμαλωσίαν ἐκείνην προδούς. περὶ πολλοῦ γὰρ τὰς τῶν γυναικῶν ὕβρεις ποιούμεθα καὶ αὐτὰς ψυχὰς ὑπὲρ τῶν οἰκείων προΐεμενοι καὶ ὑπὲρ ἐκείνων οἴχεσθαι θέλοντες ἤπερ αἰχμαλωτισθείσας ἰδεῖν. Καὶ ἄλλως δέ, ζῆν δοκεῖ καὶ οὐ τῷ παντὶ τέθνηκεν ὁ φίλανδρος καὶ φιλότεκνος γυναικὰ ζῶσαν λιπῶν καὶ παιδῶν. Ὅρα δὲ τὸ «σὴ», θηλυκὸν ὄν τοῦ σόος. Διὰ δὲ τῶν παίδων, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, σεμνότερον τὴν πᾶσαν δηλοῖ γενεάν, ἐπέτιογε ἄλλως ἐξῆν εἰπεῖν «ἄλοχος τε σὴ καὶ νήπια τέκνα». (η. 498) Κλῆρος δὲ ἢ ὡς περὶ ἀριστεῶν ἐρρήθη, οἷς ὁ βίος ἀπὸ μερίδων, ἐφ' αἷς κλῆροι πάλλονται, ὅτε καιρὸς δάσασθαι, ἢ δηλοῖ ἄλλως, ὡς καὶ τὰ ἐκ προικὸς καὶ διαδοχῆς γένους κλήρῳ ἐλάγχανον. ὅθεν καὶ ἡ κληρονομία σύγκειται ὡς κλήρῳ διανεμομένη. μέμνηται δὲ οἴκου καὶ κλήρου οὐχ' ὡς τῷ πεσόντι χρησίμων, ἀλλὰ τῇ γυναικὶ καὶ τοῖς παισίν, ὧν ἐκεῖνος ὑπερεκινδύνευσε. Κλῆρος δὲ νῦν οὐ τὸ σημεῖον, ὧν λαγχάνουσιν, ἀλλὰ τὸ δι' αὐτοῦ λάχος. Ἀκήρατος δὲ ὁ ἀκέραιος καὶ σῶος κατὰ στέρησιν τοῦ κείρεσθαι ἢ τῆς κηρός. (η. 499) Τὸ δὲ «σὺν νηυσίν» ἐκ περισσοῦ κέεται πρὸς συντέλειαν στίχου. ἄλλως γάρ, τίς οὐκ οἶδεν, ὡς ἐκ Τροίας εἰς Ἑλλάδα σὺν νηυσίν ὁ νόστος γίνεται; Τὸ δὲ «ἐς πατρίδα γαῖαν» γενικώτερον πέφρασται. δῆλον γὰρ ὡς οὐ πάντων Ἀχαιῶν μία τῷ ἀριθμῷ πατρὶς γαῖα, ἐκάστων δὲ ἄλλη καὶ ἄλλη. διὸ εὐθύς μετ' ὀλίγα ἐρεῖ «ἵξεσθαι ἦν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος». (η. 502–5) Ὅτι ὁ Αἴας ἀντιδημηγορῶν τῷ Ἑκτορι καὶ ὀτρύνων τοὺς Ἀχαιοὺς φησιν «αἰδῶς, Ἀργεῖοι, νῦν ἄρκιον», ἤγουν ἐπαρκοῦν ὑμῖν, «ἢ ἀπολέσθαι ἢ σαωθῆναι καὶ ἀπώσασθαι κακὰ νηῶν. ἢ ἔλπεσθε, ἦν νῆας ἔλη κορυθαίολος Ἑκτωρ, ἐμβαδὸν ἵξεσθαι ἦν πατρίδα γαῖαν ἕκαστος;» (η. 506–10) Εἶτα εἰπὼν ἐπ' ὀνειδισμῶ τῶν Ἀχαιῶν τὸ «ἢ οὐκ ὀτρύνοντος ἀκούετε λαὸν ἅπαντα Ἑκτορος, ὃς δὴ νῆας ἐνιπρῆσαι μενεαίνει; οὐ μὰν ἔς γε χορὸν κέλεται ἐλθέμεν ἀλλὰ μάχεσθαι», ἐπάγει «ἡμῖν δὲ οὐ τις τοῦδε νόος καὶ μῆτις ἀμείνων ἢ αὐτοσχεδίῃ μῖζαι χεῖράς τε μένος τε». ὁ 3.761 παραφράζων Ἑκτωρ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ «οὐ γὰρ ἔτ' ἔστιν ἀποσταδὸν Ἀργείοισι μάρνασθαι». (η. 511–3) Τούτοις δὲ ὁ Αἴας ἐπιφέρει γνωμικὸν «βέλτερον ἢ ἀπολέσθαι ἕνα χρόνον», ὀλίγον τινὰ δηλαδὴ, «ἢ βιῶναι ἢ δηθὰ στρεῦγεσθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτήτι ὧδ' αὐτως παρὰ νηυσὶν ἐν ἀνδράσιν», ἢ ὑπ' ἀνδράσι, «χειροτέροισιν». Καὶ ὅρα τὸ μεγαλόφρον τοῦ ἥρωος, εἰ καὶ νικῶντας τοὺς ἐχθροὺς ἐξουθενοῖ χειροτέρους λέγων, ἧς δὴ λέξεως μὴ ἐρανοστέον τὴν χρῆσιν πρὸς ζῆλον πεζογραφίας, ὡς οὐδὲ τοῦ «ρήϊτερον.» ἀρκεῖ γὰρ ἀντ' αὐτῶν εἰς σύγκρισιν τὸ χεῖρον καὶ τὸ ῥᾶον, τὰ κοινά. εἰ δὲ γράφεται «ἀνδράσι παυροτέροισι», παύονται οἱ πολλοὶ λόγοι. Ὅρα δὲ ὅτι καὶ ὁ Αἴας, καθὰ καὶ ὁ Ἑκτωρ, ἐλλειπτικῶς ἔφη διὰ τὸ κατεπεῖγον τῆς ὥρας ἐν τε τῷ «αἰδῶς Ἀργεῖοι», ἔδει γὰρ εἰπεῖν, ὅτι αἰδῶς ἐστὶν ἐπὶ τοῖς γινομένοις ἢ τι τοιοῦτον, καὶ ἐν τῷ «οὐκ ἔς χορὸν κέλεται ἐλθεῖν ἀλλὰ μάχεσθαι». λείπει γὰρ τὸ «οἱ δὲ πείθονται», ἵνα λέγῃ ὅτι αὐτὸς μὲν κελεύει κινδυνεύειν, οἱ δὲ ὑπακούουσιν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι λαμπρότερα μὲν ἢ τοῦ Ἑκτορος δημηγορία, ἔτι δὲ καὶ σεμνοτέρα διὰ τὴν περὶ Διὸς ἔννοιαν καὶ τοὺς περὶ πατρίδος λόγους, πολιτικώτερα δὲ ἢ τοῦ Αἴαντος καὶ ἐπιχειρηματικώτερα καὶ οἷα μᾶλλον πείθειν. ἐπτὰ γὰρ συγκεκρότητα γενναίοις νοήμασι προτρεπτικοῖς. Ἔστι δὲ καὶ ἐμβριθεστέρα ἢ τοῦ Αἴαντος. Ἑκτωρ γὰρ προτρεπόμενος παρεντίθησεν τι καὶ κολακικὸν ἐν τῷ «ἀνέρες ἐστὲ φίλοι», προτρέπεται δὲ ὁ Αἴας τοὺς Ἀχαιοὺς βιαϊότερον Ἑκτορος εἰς θάνατον διὰ τὸν ἐπὶ ταῖς ναυσὶ κίνδυνον, ὧν στερηθέντες οὐκ ἂν ἀποπλευσοῦνται. καὶ πρὸς θανατῶντας δὲ τοὺς Τρῶας ἀντιθανατᾶν βούλεται τοὺς Ἀχαιοὺς. καὶ τοῦτο ἀναγκαίως. Τρῶες μὲν γὰρ δύνανται καὶ ἀνεῖναι ἄρτι τὴν μάχην, Ἀχαιοὶς δὲ οὐδεὶς νόος ἕτερος ἀμείνων τοῦ ἀποκινδυνεῦσαι, ἵνα εἰ μηδὲν

τυχόν άνύσουσι, τάχιον γούν όλούνται καί μή έπί μακρόν εΐεν στρευγόμενοι, ό δή γνωμικώς ρήθέν περιποιεΐται τι σεμνόν τώ λόγω του Αΐαντος, ός καί πείθει τούς Άχαιοός, καθά καί ό Έκτωρ τούς ύπ' αυτόν. διό καί έπ' άμφοΐν ό ποιητής έπιφέρει τή δημηγορία τό «ώς είπών ώτρυνε μένος καί θυμόν έκάστου». καί τοιάδε μέν ταύτα. (η. 504) Τό δε «ήν νήας έλη» Άττικόν έστι θέλημα. ήν 3.762 γάρ άλλως κοινότερον τό «εί νήας έλη». (η. 505) Τό δε «έμβαδόν» άντι του βάδην καί πεζή, όθεν άβατος ή μη πορευομένη κατά τό «καί πως γένοιτ' άν όδός άβατος βάτου περικειμένης», όπερ Άγαθαρχίδης ψέγει λογοπραγών. Έτεροι δε νοούσι έμβαδόν τόν λεγόμενον έμβατήριον ρυθμόν καί, ως είπειν, είσιτήριον, προς όν Λακεδαιμόνιοι τήν πατρίδα εισέβαινον, ότε πολέμου νόμω έκράτησαν, ίνα λέγη ότι ή οΐεσθε μέλψειν έπινίκιον έκαστος είς τήν πατρίδα ίών. Ότι δε παρά τοΐς μεθ' Όμηρον έμβαδόν λέγεται τό τών έπιπέδων σχημάτων χώρημα, έκδηλότατόν έστι. (η. 508) Τό δε «ού μήν ές χορόν κέλεται έλθειν» άντι του ούκ είς πανήγυριν άλλ' είς κινδύνους καλεΐ. καί όμως εύρίσκει πειθομένους μάχεσθαι, καθ' ήμών δηλαδή. πολλώ δή πλέον ήμας μαχητέον. Όρα δε καί ότι τό μάχεσθαι όνοματικώς καί νυν κείται, ίνα ή' ού μήν ές γε χορόν κέλεται έλθειν άλλ' είς μάχην. (η. 509) Τό δε «νόος καί μήτις» άσφαλώς έχει ρηθέν. πολλαχού γάρ νοός μέν έστι, μήτις δε ούκ έστιν, ού γάρ πών τό νοηθέν καί έξαγγέλλεται. (η. 510) Του δε «μίξαι χείρας καί μένος» ούκ έστι φράσαι καιριώτερον, [δι' ού καί αυτού δηλοΐται σαφέστατα ή ως έπί πάλης συμπλοκή τών στρατευμάτων καί τό όμόσε πάντας γενέσθαι.] (η. 512) Στρεύγεσθαι δε τό στραγγίζεσθαι καί οΐον κατά στράγγα καί κατ' όλίγον εκλείπειν, ό καί άπολιβάζειν φασίν οί μεθ' Όμηρον, οΐονει κατά λιβάδα ύπορρεΐν. (η. 515) Ότι πίπτει ένταϋθα Σχεδίοσ, άρχός Φωκήων, ύπό τώ 3.763 Έκτορι, όν τινες μέν προπαροξύνουσι ως τό Στρόφιός, οί πλείους δε παροξύνουσι ως τό Δολίοσ, Κλονίοσ, ό καί ένδέχεται μάλιστα, προς διαστολήν του σχεδίοσ, ό δηλοΐ τόν έγγύσ. (η. 516-8) Κεΐνται δ' ένταϋθα, ως καί άλλαχού, καί πρυλέσ οί πεζοί έν τώ «Αΐας δ' έλε Λαοδάμαντα, ήγεμόνα πρυλέων», καί Ότος δε τις Κυλλήνιοσ, άρχός Έπειών, όμώνυμος τώ προΐστορημένω ήρωϊ. [Όρα δε τό «πρυλέων» παροξυτόνως ρηθέν, έξ ού δήλον, ως ούκ εκ του πρύλις πρύλεωσ, άλλ' εκ του πρυλής πρυλέοσ κατά τούς παλαιούσ κλίνεται.] (η. 5) Ότι έν τώ «ύπαιθα λιάσθη Πουλυδάμασ», ότε αυτόω Μέγησ έπόρουσεν, ύπαιθα μέν άντι του είς τό ίθν καί άντικρύ καί έμπροσθεν. εκ πλαγίων γάρ νοησαι τό ύπαιθα ούκ άρέσκει τοΐς παλαιοΐσ. Λιάσθη δε ού τό έξέφυγεν αλλά κατεκλίθη, ως καί τό «ό δ' άρα πρηνησ έλιάσθη». (η. 525 ς.) Ότι είπών Όμηροσ πατρωνυμικόν Δόλοψ Λαμπετίδησ, ίνα μή τις νοήση Λαμπέτου υίοσ, μεταφράζει ούτωσ «όν Λάμπος έγείνατο». ώστε κατά πλεονασμόν τό Λαμπετίδησ παρήκται. ώφειλε γάρ εΐναι Λαμπίδησ. εί μή άρα ίσωσ κατά διωνυμΐαν καί Λάμπος ό αυτόσ έκαλεΐτο καί Λάμπετοσ. Όμωνυμεί δε καί ώδε κύριον ό Δόλοψ τώ έθνικώ, καθά καί έν τώ Ίμβριοσ καί Αιγύπτιοσ. Κείται δ' ένταϋθα καί τό «είδώσ» μετά γενικήσ, ως Όμήρω έθος. φησι γάρ «Δόλοψ, αίχμησ εϋ είδώσ», καί «εϋ είδότα θούριδοσ άλκησ», ό δή καί αυτό περι Δόλοπόσ φησιν. (η. 528 ς.) Ότι διασαφών Όμηροσ, ως ούτάζειν έστι τό εκ τών έγγύσ πλήττειν, φησι «μέσον σάκοσ ούτασε δουρι έγγύθεν όρμηθείσ». (η. 529 ς.) Ότι έν τώ «πυκινός θώρηξ, όν έφόρει γυάλοισ άρηρότα», γύαλα ή τά μέλη φησίν, όθεν καί έγγυαλίζειν τό είς χείρασ διδόναι, ή τά, ως καί προερρέθη, κοιλώματα του θώρακοσ. Τό δε φορεΐν άγαθή τοιοούτω τόπω λέξις έστίν, διό καί δις νυν αύτē χράται. πάντωσ δε άρετή θώρακοσ τό προσαρηρέναι τώ φοροούντι. (η. 531) Ότι καί ένταϋθα Έφύρησ ό ποιητής μέμνηται καί ποταμού περι αύτην Σελλήεντοσ, περι ών ίκανώσ προεγράφη. Δήλον δε ότι, ώσπερ τριών Πύλων ίστοροσ 3.764 μένων παρ' έκάστη ποταμόσ ήμαθόεισ ίστόρηται, ούτω καί πολλαί μέν Έφυραι, τοσοούτοι δε ποταμοί καί περι αύτάσ. (η. 530-3) Ποιείται δε καί μνειάν μονίμου πατρώου δώρου ξενίασ. τόν γάρ λεχθέντα θώρακα, όν έφόρει ό Φυλείδησ

Μέγης, ξείνος τῷ Φυλεῖ «ἔδωκεν ἄναξ ἀνδρῶν Εὐφήτης ἐς πόλεμον φορέειν, δηῖων ἀνδρῶν ἀλεωρήν». Ἐξ Ἐφύρης δὲ ἦν ὁ τοιοῦτος Εὐφήτης, ἦν Ἐφυραν οὐ διασαφεῖ Ὀμηρος ἐνταῦθα οἷα ἐστί. ψόγου δὲ οὐδὲν ἔχει οὐδὲ νῦν τὸ «ἀνδρῶν» ταύτολογηθὲν συνεχῶς ἐν δυοῖ στίχοις. (η. 535 ς.) Ὅτι ἀλλαχοῦ μὲν κύμβαχόν τινα ἐξ ἄρματος καταπεσεῖν ἔφη καὶ ἐρρέθη περὶ τούτου ἐκεῖ, ἐνταῦθα δὲ τὸ ἄνω πληῖσαι εἰς τὴν περικεφαλαίαν κύμβαχον νύξαι φησὶν εἰπὼν «τοῦ δὲ Μέγης κόρυθος χαλκήρεος ἵπποδασειῆς κύμβαχον ἀκρότατον νύξεν». (η. 537 ς.) Εἶτα ἐπάγει πρὸς σαφήνειαν «ῥήξε δ' ἀφ' ἵππειον λόφος, πᾶς δέ», ὁ λόφος δηλαδή, «χαμαῖζε κάππεσεν ἐν κονίησι, νέον φοίνικι φαεινός», ὃ ἐστὶ λάμπων φοινικῶ νεαρῶ χρώματι. Ἐξ ὅστοῦ ἦν ἄρα οὗτος ὁ λόφος, εἶγε βέβαπται. Καὶ ὄρα τὸ «κόρυθος κύμβαχον», πρὸς διαστολὴν τοῦ τῆς κεφαλῆς. Τινὲς δὲ οὕτω φασί· κύμβαχον τὸ ἄνω τοῦ κράνου. διὸ ἐπήγαγεν ἐξηγητικῶς τὸ ἀκρότατον. ἔτι δὲ καὶ ἄλλως, κύμβαχον τὸ ὑπὲρ κεφαλῆς διάκενον τῆς περικεφαλαίας, εἰς ὃ καθίεται ὁ λόφος. Εἴρηται παρὰ τὸν ἦχον τῆς κύμβης, ὃ ἐστὶ τῆς κεφαλῆς. ὅθεν καὶ κυμβία ποτήριά τινα κεφαλοειδῆ, ὡς εἰκός, καὶ κυβιστᾶν τὸ ἐπὶ κεφαλὴν ἑαυτὸν βάλλειν. συμβάλλεται δὲ εἰς τὸν τοιοῦτον νοῦν καὶ ἢ παρὰ τῷ Ὀππιανῶ ὄστρακόδερμος κύμβη. (η. 539) Ὅτι θάρρος ἐν μάχῃ δηλοῖ τὸ «πολέμιζε μένων, ἔτι δ' ἤλπετο νίκην». (η. 540–3) Ὅτι εὐρηται κἀνταῦθα δόλος οὐ ψεκτὸς οἷα στρατιωτικός. Μενέλαος γὰρ ἔστη «εὐράξ σὺν δουρὶ λαθῶν», βάλε δέ τινος «ῶμον ὄπισθεν, αἰχμὴ δὲ στέρνοιο διέσσυτο μαιμώωσα, πρόσω ἰεμένη· ὃ δ' ἄρα πρηνῆς ἐλιάσθη», ὃ ἐστὶν ἐκλίθη, ὡς πρὸ ὀλίγων εἴρηται. (η. 541) Τὸ δὲ εὐράξ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, δηλοῖ μὲν τὸ ἐκ πλαγίου κατὰ τοὺς παλαιοὺς καί, ὡς εἶπεῖν, πλευράξ, ὅθεν καὶ γίνεται. Ἐχει δὲ ἀπορίαν, πῶς ὁ ἐκ πλευροῦ στὰς ῶμον βάλλει ἐχθροῦ ὡς καὶ στέρνου διελάσαι τὴν αἰχμὴν. λύση δ' ἂν τις τὸ ἄπορον εἰπὼν, ὡς πλευρόθεν στὰς ὁ Μενέλαος καὶ ἀφείς τὸν 3.765 ἐχθρὸν προβῆναι καὶ νῶτα δεῖξαι, εἶθ' οὕτως ἔβαλε κατ' ἐκείνου. (η. 542) Τοῦ δὲ «μαιμώωσα» διασαφητικόν τί ἐστὶ τὸ «πρόσω ἰεμένη». ἄμφω δὲ ὡς ἐπὶ ἐμψύχου τῆς αἰχμῆς γλυκέως εἴρηται κατὰ συνήθειαν ποιητικὴν. (η. 545) Ὅτι οὐκ ἀναμφιλέκτως μὲν, ὅμως δὲ σημειοῦνται τινες, ὡς κασιγνήτους ἐνταῦθα ὁ Ἐκτωρ εἶπε τοὺς ἀνεψιοὺς ἢ ἀπλῶς συγγενεῖς. καὶ φασιν, ὅτι καὶ νῦν παρὰ Ἴωσιν οἱ συγγενεῖς κασιγνήτοι λέγονται. (η. 545–7) Ἐχει δὲ οὕτως ἡ Ὀμηρικὴ φράσις «Ἐκτωρ δὲ κασιγνήτοισι κέλευσε πᾶσι μάλα, πρῶτον δ' Ἴκεταονίδην ἐνένιπτε» Μελάνιππον, ὅς, καθὰ καὶ ὁ προρρηθεὶς Λαμπετίδης Δόλοψ ὁ ἐκ τοῦ Λαομέδοντος, ἀνεψιὸς ἦν Ἐκτορι, οὐ μὴν ἀδελφός. οὐ γὰρ Πριαμίδης ὁ Ἴκεταονίδης ὡς οὐδὲ ὁ Λαμπετίδης. δημογέροντες δὲ καὶ ὁ Λάμπος καὶ ὁ Ἴκετᾶων προϊστόρηται, ὧν οἱ παῖδες ἐνταῦθα πίπτουσι. (η. 547–51) Τὸν δὲ ῥηθέντα Μελάνιππον ὑπογράφων ἱστορικῶς, ὃ δὴ πολλαχοῦ ἐπὶ πολλῶν ὁ ποιητῆς καὶ ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ ταύτῃ ποιεῖ, λέγει ὅτι «ὃ δέ, ὄφρα μὲν βοῦς», [ὡς καὶ βασιλεῦσιν ἔθος,] «βόσκειν ἐν Περκώτῃ», περὶ ἧς προοδηλωται, «αὐτὰρ ἐπεὶ Δαναῶν νέες ἤλυθον ἀμφιέλισσαι, ἅψ εἰς Ἴλιον ἦλθε, μετέπρεπε δὲ Τρώεσσι, ναῖε δὲ παρ Πριάμω, ὃ δέ μιν τίεν ἴσα τέκεσιν». (η. 575–83) Ὅν καὶ οἰκτίζεται μετ' ὀλίγα ἢ ποιητικὴ Μοῦσα, [ὡς οἷα λόγου ἄξιον], καὶ στρέφουσα τὸν λόγον κατωτέρω φησὶν, ὅτι Ἀντίλοχος αὐτῷ «ἐπόρουσε κύων ὡς, ὅς τ' ἐπὶ νεβρῶ βλημένω ἀΐξει. τὸν δ' ἐξ εὐνῆφι θορόντα θηρητῆρ ἐτύχησε βαλὼν ὑπέλυσε δὲ γυῖα· ὡς ἐπὶ σοί, Μελάνιππε, θόρεν Ἀντίλοχος μενεχάρμης τεύχεα συλήσων», μετὰ τὸ ἀνελεῖν αὐτὸν δηλαδή. Ἐνθα καὶ ὄρα ὅτι ἐρμηνεύων τὸ «βλημένω» ἐπήγαγε τὸ «θηρητῆρ ἐτύχησε βαλὼν», δηλῶν ὅτι οὐ τὸ ἀπλῶς ἀλλὰ ἐπιτυχῶς βέλει πληῖσαι ἢ λέξις δηλοῖ. (η. 548) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «ὄφρα μὲν βοῦς», ληφθὲν ἀνωτέρω ἀντὶ τοῦ εἴως καὶ ἕως, ἃ δηλοῦσι τὸ τέως καὶ μέχρι τινός. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα, [ἐν οἷς καὶ τὸ «βοῦς βόσκε» ψευδοπαρήχησιν τινα ὑπηχεῖ.] (η. 553–8) Τῶν δὲ λαληθέντων ὑπὸ τοῦ Ἐκτορος πρὸς Μελάνιππον πρὶν ἢ πεσεῖν, ἅπερ εἰσὶν «οὕτω

δή, Μελάνιππε, μεθήσομεν, οὐδέ νυ σοί περ ἐντρέπεται φίλον ἦτορ ἀνεψιοῦ κταμένοι; οὐχ' ὄραας οἶον», ἀντί τοῦ ὅπως, «Δόλοπος περὶ τεύχε' ἔπουσιν; ἀλλ' ἔπευ· οὐ γὰρ ἔτ' ἔστιν ἀποσταδὸν μάρνασθαι πρὶν γ' ἢ κατακτάμεν ἢ κατ' ἄκρης Ἴλιον αἰπεινὴν ἐλέειν κτάσθαι τε πολίτας». Τοῦ δὴ τοιοῦτου λόγου ἔστι κατ' ἐπιλογὴν τῶν καιριωτέρων 3.766 παρωδηθῆναί τινα εἰς ἐπικουρίαν ἀγαθοῦ ἀνδρὸς ἐν πολέμῳ πεσόντος. (η. 555 ς.) Ἐνταῦθα δὲ ὄρα διαφορὰν τοῦ ἔπειν καὶ ἔπεσθαι, ὧν τὸ μὲν ἐνέργειαν δηλοῖ καὶ βλάβην δὲ ποτε Ἴωνικῶς, τὸ δὲ ἀκολουθήσιν. (η. 557) Τὸ δὲ «κατ' ἄκρης» κἀνταῦθα ἢ ἐπιρρηματικώτερον κεῖται ἀντί τοῦ ὀλοτελῶς ἢ τὴν ἀκρόπολιν δηλοῖ ἐλλιπῶς ληφθέν, ἴν' ἢ κατ' ἄκρης πόλεως, διαλελυμένως εἰπεῖν κατὰ Ἴωνας. (η. 558) Τὸ δὲ «κτάσθαι», ὃ ἔστι φονευθῆναι, παροξύνεται, ὅτι μὴ φυσικῶς ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν κατὰ τὸ κτάσθαι, ἀφ' οὗ τὰ κτήματα. Τὸ δὲ «πολίτας» ἐκτείνει κἀνταῦθα συνήθως τὸ παραλήγον δίχρονον. (η. 561 ς.) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ταυτολογικῶς κεῖται, ὅσα ἐλέχθη ἀλλαχοῦ περὶ τῆς αἰδοῦς. φησὶ γὰρ ὁ Αἴας φιλοτιμούμενος ἀντιλαλεῖν Ἐκτορι «ὦ φίλοι, ἀνέρες ἔστε, καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῷ, ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε κατὰ κρατερὰς ὑσμίνας». (η. 563) Εἶτα τὸ γνωμικὸν «αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σοοί» καὶ ἐξῆς. (η. 566) Ὅτι τὸ ὑπήκουσαν περιφράζων φησὶν «ἐν θυμῷ δ' ἐβάλλοντο ἔπος», [ἦγουν εἰς νοῦν ἔθεντο ὡς οἶα νουθηθέντες.] (η. 566 ς.) Ὅτι ἕτερον τι τεῖχος ἐξ ὄπλων σχεδιάζει ταῖς ναυσὶν ὁ ποιητής, διὸ καὶ φησι κατὰ ῥητορικὴν ἀλληγορίαν «φράξαντο δὲ νῆας ἔρκει χαλκείῳ». Καὶ ἴσως οὐκ ἔξω χάριτος ἐρεῖ τις ἐντεῦθεν ὑφελέσθαι τὸν Ἀπόλλωνα, ὃν ἀνεῖλεν Ἀθηναίοις περὶ τοῦ ξυλίνου τείχους χρησμόν. Εἴσεται τοίνυν χάριτας Ὀμήρῳ καὶ ὁ Ἀπόλλων τῆς μεθόδου ταύτης, οὗ τὴν ἐκ σιδήρου ἀσφάλειαν ἔρκος εἰπόντος χάλκειον, ἦγουν τεῖχος σιδήρεον, ἐκεῖνος παραποιήσας ξύλινον τεῖχος ἔφη τὰς νῆας καὶ τὴν ἐξ αὐτῶν συγκρότησιν. Εἴποι δ' ἂν τις καὶ τὸν παρ' Ἡροδότῳ χρησμόν, ὃς χαλκίους ἀνδρας ἔφη τοὺς χαλκῷ καταφράκτους Ἴωνας καὶ Κᾶρας, ἐντεῦθεν εἰληφθαι. Ὅρα δὲ καὶ νῦν τὸ «ἐφράξαντο», ἐξ οὗ οἱ μεθ' Ὀμηρον κατάφρακτοι στρατιῶται, καθὰ καὶ τεῖχος ἐνταῦθα χαλκῷ κατάφρακτον. (η. 567) Ὅτι ἐν τῷ «ἐπὶ δὲ Ζεὺς Τρῶας ἔγειρε» πάνυ σεμνύνει τὸν Αἴαντα, εἴπερ Ἀργεῖους μὲν ὠτρυνεν μέγας Τελαμώνιος Αἴας, ἐπίτηδες νῦν καὶ οὐχ' ἀπλῶς ἄλλως μέγας προσφωνηθεὶς, Τρῶας δὲ ἦγειρε Ζεὺς. εἰς ταῦτόν γὰρ οἶον τούτους ἄγει. λέγει δὲ καὶ ὑποκαταβάς, ὅτι αἰὲν ἔγειρε Ζεὺς μένος μέγα τοῖς Τρωσὶ. Σημείωσαι δὲ ὅτι πρὸ τούτων μὲν ὁ ποιητής ἀπεσέμνυε τὸν Ἐκτορα ἐπεξαγαγὼν αὐτῷ τὸν Ποσειδῶνα, ἐν οἷς εἶπεν ὡς δεινὴν ἔριδα πολέμου Ποσειδῶν τε καὶ Ἐκτωρ ἐτάνυσαν, ἐνταῦθα δὲ τὸν Αἴαντα ἐπὶ πλέον σεμνολογεῖ, ἀντιστράτηγον αὐτῷ τάξας τὸν Δία. (η. 569 ς.) Ὅτι Μενέλαος ἐρεθίσαι μέλλων τὸν Ἀντίλοχον εἰς μάχην πρῶτα μὲν ἐπαινεῖ φάμενος «Ἀντίλοχε, οὗ τις σεῖο νεώτερος ἄλλος Ἀχαιῶν οὔτε ποσὶ θάσσω οὔτ' ἄλκιμος ὡς σὺ μάχεσθαι». Πρὸς ἡλικιώτας 3.767 δὲ πάντως ἢ τοῦ Ἀντιλόχου αὕτη σύγκρισις, ἔνθα καὶ ὄρα ὡς οἱ ἔπαινοι χρήσιμοι εἰσιν ἐν καιρῷ. (η. 571) Εἶτα ἐπιφέρων ἀξιώσιν φησὶν «εἴ τινά που Τρώων ἐξάλμενος ἀνδρα βάλησθα». Καὶ σημείωσαι καιριωτάτην ταύτην ἔλλειψιν. λείπει γὰρ τὸ ἀξιῶ ἢ τὸ θέλησον ἢ τι τοιοῦτον, ἵνα λέγη ὅτι σπεῦσον εἴπως τινά που τῶν Τρώων βάλης. (η. 573–5) Ὅτι ἀνδρείου στρατιώτου δήλωσις τὸ «ἐκ δ' ἔθορε προμάχων καὶ ἀκόντισε δουρὶ φαεινῷ ἀμφὶ ἐπαπτήνας», ἦγουν ὧδε καὶ ἐκεῖ τὰ κατ' αὐτὸν περιβλεψάμενος προμηθέστερον δι' ἀσφάλειαν. «οἱ δὲ δεῖνα», ὡς καὶ ἐν ἄλλοις κεῖται, «κεκάδοντο ἀνδρὸς ἀκοντίσαντος, ὃ δ' οὐχ' ἄλιον βέλος ἦκε». Περὶ Ἀντιλόχου δὲ ὁ λόγος ἐνταῦθα τῷ ποιητῇ. (η. 580) Ὅτι Ὀμήρου παραβολικῶς εἰπόντος, ὡς ἐξ εὐνῆς θορόντα νεβρὸν θηρητῆρ ἔβαλε, περὶ οὗ πρὸ βραχέων ἐρρέθη, λαβὴν σχόντες οἱ ἰδιῶται κοιταῖα καλοῦσι τὰς ὀρεινὰς εὐνάς τῶν θηρῶν, καὶ μάλισθ' ὅτι καὶ θῆρες ὑληκοῖται παρὰ Ἡσιόδῳ λέγονται. (η. 579–81) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ ἀνόπιν ἐκτεθείση κατὰ τὸν νεβρὸν παραβολῆ, ἐν ἣ κύων

ἐπὶ νεβρῶ ἀΐξει, ὄν θηρητῆρ ἔβαλε, τὴν σπουδὴν μόνην τοῦ Ἀντιλόχου ὁ ποιητῆς δηλοῖ. ἄλλως γὰρ ἀνομοία πρὸς τὸ πρᾶγμα ἢ παραβολή. ὁ μὲν γὰρ κύων ὄρμα εἰς νεβρόν, ὄν ἄλλος ἔβαλεν, ὁ δὲ Ἀντίλοχος εἰς νεκρόν, ὄν αὐτὸς ἔρριψεν (η. 578) Ἐν τούτοις δὲ ὄρα καὶ ὅτι πεσόντος Μελανίππου δυνάμενος Ὅμηρος παρηχῆσαι διὰ τοῦ εἰπεῖν μέλας θάνατος εἶλεν, ἢ τι τοιοῦτον, οὐκ ἠθέλησεν οὕτω ποιῆσαι, ἵνα μὴ παίξῃ ἐν οὐ παικτοῖς. (η. 584) Ὅτι στρατιωτικὴν προθυμίαν δηλοῖ τὸ «ὅς ῥά οἱ ἀντίος ἦλθε θεῶν ἀνὰ δηϊότητα». (η. 585 ς.) Ὅτι Ἐκτορος ἐπελθόντος «Ἀντίλοχος οὐ μείνε, θεός περ ἐὼν πολεμιστής, ἀλλ' ὁ γὰρ ἔτρεσε θηρὶ κακὸν ῥέξαντι ἑοικώς», ὅ ἐστι λέοντι κατ' ἐξοχὴν. ἰδιότης δέ, φασί, λέοντος καὶ τῶν ὁμοίων ζῶων ἐστίν, ὅτε ἢ ποίμνη ἐπιβουλεύσωσιν ἢ βουκόλον κτείνωσιν ἢ κύνα ἢ ὄλως τοιοῦτόν τι κακουργήσουσι, συστέλλεσθαι δέει ποινῆς καὶ φεύγειν πρὶν ἢ ὑπ' ἀνδρῶν καταλήφθωσι διὰ τὸ οἶον νοεῖν ὡς κακόν τι ἔρρεξαν. (η. 587 ς.) Ὅπερ κακὸν ἐρμηνεύων ὁ ποιητῆς ἐπάγει «ὅς τε κύνα κτείνας ἢ βουκόλον ἀμφὶ βόεσσι φεύγει πρὶν περ ὄμιλον ἀολισθήμεναι ἀνδρῶν». Καὶ ὄρα ὅτι τε τὸ «οὐκ ἔμεινε» ἠρμήνευσε διὰ τοῦ «ἔτρεσε», καὶ ὅτι δις ἔφη τὸ ἔτρεσε διὰ τὸ τῆς λέξεως καίριον, καὶ ὅτι καὶ νῦν τὸ ἔτρεσε ἀντὶ 3.768 τοῦ μετὰ δέους ἔφυγε, καὶ ὅτι ἐπίτηδες ὁ ποιητῆς καὶ νῦν θοὸν πολεμιστὴν ἰστόρησε τὸν Ἀντίλοχον, καὶ ἀνωτέρω δὲ εἶπεν ὡς οὐ τις αὐτοῦ ποσὶ θάσσω, οἷα ἐντιθέμενος τῇ ψυχῇ τοῦ ἀκροατοῦ τὸ τάχος τοῦ Ἀντιλόχου, ὡς δεησόμενος αὐτοῦ πάνυ ἀναγκαίως μετ' ὀλίγα εἰς τὸν Ἀχιλλέα, ὅτε πεσεῖται ὁ Πάτροκλος. (η. 590) Ὅτι ἐν τῷ «Τρῶες ἠχῆ θεσπεσίη βέλεα στονόεντα χέοντο» πολὺ πλῆθος δηλοῦται βελῶν ὑετοῦ δίκην καταφερομένων. εἶη δ' ἂν οὐ καινὸν τὸν εἰπόντα που νέφος πολέμου εἰπεῖν καὶ βέλη ἐν μάχῃ χέεσθαι. (η. 592) Ὅτι ἀνεπεξέργαστος καὶ ἐνταῦθα παραβολὴ τὸ «Τρῶες δὲ λείουσιν ἑοικότες ὠμοφάγοισι νηυσὶν ἐπεσεύοντο», ἡγουν κατὰ νηῶν ὥρμων. (η. 592–9) Εἶτα εὐθύς ἐπαγαγὼν τὸ «Διὸς δ' ἐτέλειον ἐφετμάς», ὅ ἐστιν ἐντολὰς, «ὅς», φησίν, «αἰὲν ἔγειρε μένος μέγα», νῦν μὲν ἡρέμα ἐρμηνεύει τὸ «Διὸς δ' ἐτελείετο βουλή», μετ' ὀλίγα δὲ σαφέστατα ἐν τῷ «Ἐκτορι γὰρ βούλετο κῦδος ὀρέξαι, ἵνα νηυσὶ θεσπιδαῆς πῦρ ἐμβάλη ἀκάματον», καὶ ἔτι ἐν τῷ «Θέτιδος δ' ἐξαισίον ἀρὴν πᾶσαν ἐπικρῆνιε», τὴν ἐπὶ τιμῇ τοῦ Ἀχιλλέως. Ἐνθα λέγει ἀρὴν μὲν σεμνότερον τὴν ἰκετείαν, ἐξαισίον δὲ οὐ κατὰ τοὺς ὕστερον τὴν ἄγαν αἰσίαν, παρ' οἷς ἡ ἑξ πρόθεσις δηλοῖ ἐπίτασιν, ἀλλὰ κατ' ἄλλον λόγον τὴν ἔξω τοῦ αἰσίου, ὥσπερ αὐτὸς πάλιν ἐναίσιμον τὸ κατῆκον καὶ ἐντὸς τοῦ αἰσίου. Οὕτω καὶ ἔκδικος καὶ ἐκδικεῖν νῦν μὲν ἐπὶ τοῦ ἄγαν δικαίου, πάλαι δὲ ποτε ἐπὶ ἀδίκου καὶ ἀθέσμου τὸ ἐκδικον ἐλέγετο οἶονεὶ τὸ ἔξω δίκης. (η. 594) Ἐν τούτοις δὲ καὶ τὸ θέλγειν κατὰ οἰκεῖον ἔθος ἐπὶ κακοῦ θεὸς φησιν, ὅτι Ζεὺς ἔθελγε θυμὸν Ἀργείων, οὐς δηλαδὴ ἔβλαπτε ἐγειρῶν μένος μέγα τοῖς Τρωσὶ. (η. 595) Διὸ καὶ πρὸς πλειῶ σαφήνειαν ἐπάγει, ὅτι τε κῦδος αὐτοὺς ἀπαίνυτο, ἡγουν ἀφηρεῖτο, «τοὺς δ' ὀρόθυεν», ὃ ταῦτόν ἐστι τῷ «σφίσις ἔγειρε μένος». καὶ ὅτι «Ἐκτορὶ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι», ἃ δὴ ἔθελγε θυμὸν Ἀχαιοῖς, ἐξιστῶντα δηλαδὴ τοῦ κατὰ φύσιν ἐνεργεῖν ἀνδρικῶς. (η. 599–601) Ὅτι δέ, ὡς ἔρρεθη, βουλή Διὸς ἦν ἄρτι τὸ ὑπὲρ Ἐκτορος καὶ Ἀχιλλέως, δηλοῖ 3.769 εὐθύς εἰπὼν «τὸ γὰρ μενέαινε Ζεὺς νηὸς καιομένης σέλας ὀφθαλμοῖσιν ἰδέσθαι. ἐκ γὰρ δὴ τοῦ», ἡγουν ἔκτοτε, «ἔμελλε παλίωξιν παρὰ νηῶν θησέμεναι Τρώων, Δαναοῖσι δὲ κῦδος ὀρέξαι», ὃ δὴ πρὸ τούτου εἶχεν Ἐκτωρ. Ἐν τούτοις δὲ ὄρα ὅτι τὸν φιλέλληνα συγγέας ὁ ποιητῆς ἀκροατὴν, ἐφ' οἷς ποιεῖ καθ' Ἑλλήνων, παραμυθεῖται ὅμως ἄλλως αὐτὸν ἀναφωνῶν κατὰ προέκθεσιν, ὅτι ἔμμενε Ζεὺς νῆα καιομένην ἰδέσθαι καὶ οὕτω παλίωξιν θέσθαι Τρώων, ὃ ἐφερμηνεύων ἐπήγαγε τὸ «Δαναοῖς δὲ κῦδος ὀρέξαι», οἱ δηλαδὴ ἐκ τοῦ φεύγειν στραφέντες καὶ ἔμπαλιν διώξαντες Τρῶας κῦδος ἔξουσι. (η. 611–4) Καὶ μετ' ὀλίγα δὲ εἰπὼν, ὅτι τὸν Ἐκτορα Ζεὺς «πλέονεσσι μετ' ἀνδράσι μῶνον ἐόντα τίμα καὶ κύδαινε», ὅπερ παράφρασις ἐστὶ τοῦ «Ἐκτορι γὰρ οἱ θυμὸς ἐβούλετο κῦδος ὀρέξαι», ἐπάγει πάλιν κατὰ σχῆμα προαναφωνήσεως τὸ

«μινυνθάδιος γὰρ ἔμελλεν ἔσσεσθαι. ἤδη γὰρ οἱ ἐπώρνευε μόρσιμον ἤμαρ Παλλὰς Ἀθηναίη» ὑπὸ τῷ Ἀχιλλεΐ. Ταῦτα δὴ προαναφωνήσας τῷ φιλέλληνι τῷ μέχρι τοῦδε δυσχεραίνοντι τὴν τῶν Ἑλλήνων ἤτταν πείθει τὸ ἀπὸ τοῦδε καὶ εὐξασθαι ἂν τάχιον γενέσθαι τὴν εἰρημένην παλιώξιν, εἴπερ αὐτίκα καὶ ὁ Ἔκτωρ πεσεῖται καὶ οἱ Τρῶες οὕτω δεινὰ πείσονται. (η. 601) Δῆλον δὲ ὅτι παλιώξις ἐστὶ, καθὰ καὶ προηρμήνευται, ὅτ' ἂν ἐξ ὑποστροφῆς διώκωσιν οἱ δεδιωγμένοι. (η. 603–6) Ὅτι ἐπειδὴ Ζεὺς νήεσιν ἐπὶ γλαφυρῆσιν ἔγειρεν Ἔκτορα, μεμαῶτα καὶ αὐτόν, μαίνεται ὁ Ἔκτωρ «ὡς ὅτε Ἄρης ἐγχέσπαλος ἢ ὄλοδὸν πῦρ οὔρεσι μαίνεται βαθέης ἐν τάρφεσιν ὕλης». (η. 607–11) Καὶ οὕτως ἐν δυοῖς γοργαῖς παραβολαῖς ἐμφήνας τὴν ἐκείνου σφοδρότητα ἐκφράζει τὰ κατ' αὐτόν εἰς δήλωσιν τοῦ πῶς ἐμαίνεται, καὶ φησιν «ἀφλοισμὸς δὲ περὶ στόμα γίνετο, τῷ δὲ οἱ ὅσσε λαμπέσθην βλοσυρῆσιν ὑπ' ὄφρῦσι», ταῦτα δὴ ἅ καὶ μαινόμενοι τινες ἢ ἄκρως θυμούμενοι πάσχουσιν, «ἀμφὶ δὲ πῆληξ σμερδαλέον κροτάφοισι τινάσσετο μαρναμένοιο Ἔκτορος· αὐτὸς γὰρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ Ζεὺς». (η. 608 ς.) Καὶ ὅρα τὸ «πῆληξ τινάσσετο» ἀλλαχοῦ μὲν δηλούμενον ἐν μιᾷ λέξει τῇ κορυθαίξ καὶ κορυθαιόλος, οἷς ὅμοιον τὸ τριχάϊξ, ἐνταῦθα δὲ διατυπωθὲν περιφραστικῶς τε ἅμα καὶ δεινῶς διὰ τοῦ «σμερδαλέον» καὶ τοῦ «μαρναμένοιο». τὸ γὰρ κορυθαίξ καὶ κορυθαιόλος φοβερὸν οὐδὲν ὑπεμφαίνουσιν ἀπλῶς οὕτω καθ' αὐτὰ λεγόμενα. Σημεῖωσαι δὲ ὅτι καὶ ἐν ταῖς ῥηθείσασιν δυοῖς παραβολαῖς, ὃ καὶ ἀλλαχοῦ πεποιήται, ἢ μία τῶν παραβολῶν νοητὴ ἐστὶν ἢ ἀπὸ τοῦ Ἄρεος –διὸ καὶ πάντῃ ἀνεπεξέργαστος κεῖται, ὅτι μηδὲ ἔστι διασκευάσαι Ἄρην μαινόμενον–, ἢ δὲ ἕτερα αἰσθητὴ, ἢ τοῦ πυρός. Καὶ ἦν μὲν ἐπεξεργάσασθαι κἂν γοῦν ταύτην, καθὰ καὶ ἐν τῇ βῆτα Δία καὶ Ἄρην καὶ Ποσειδῶνα τοὺς ἐν 3.770 παραβολῇ ἐπιδραμῶν τὴν κατὰ βοῦν παραβολὴν ὡς αἰσθητὴν διεσκεύασεν, οὐκ ἔκρινε δὲ οὐδ' αὐτὸ δέον εἶναι οἷα καὶ νῦν συνεπιτέμνων τοὺς λόγους τῷ καιρῷ. διὸ καὶ συνεξέδραμεν ἢ τοῦ πυρός τῇ πρὸ αὐτῆς ἐπιτόμῳ παραβολῇ. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐκ μείζονος τοῦ Ἄρεος εἰς ἔλαττον κατέβη τὸ πῦρ, καθὰ καὶ ἐν τῷ «ὡς τε ἡελίου αἴγλη πέλεν ἠὲ σελήνης», καὶ ὅτι τοῖς δεινοτάτοις κατὰ τοὺς παλαιούς ὁ ποιητὴς τὸν Ἔκτορα εἴκασεν Ἄρει μαινομένῳ καὶ πυρὶ ὕλην ἐπινεμομένῳ. ἐφ' οὗ καὶ αὐτοῦ ἢ τροπὴ τὸ μαίνεσθαι οἰκειοῖ, καθ' ἣν καὶ δόρυ που μαίνεται ἐν παλάμαις, [ὥ συγγενὲς ἀλληγορίας λόγῳ καὶ ὁ ἐγχέσπαλος Ἄρης, καθότι ἔγχος Ἄρει παράκειται τῷ ἐκλαμβανομένῳ ἔστιν ὅτε εἰς σίδηρον.] Ἰστέον δὲ ὅτι συχνὰς ἐφεξῆς ἐρεῖ παραβολὰς. Πεπύκνωται γὰρ καὶ τοῦτο τὸ χωρίον πολλαῖς καὶ δειναῖς παραβολαῖς πρὸς ἔμφασιν πραγμάτων μεγάλων καὶ δεομένων παραβολικῆς διαθέσεως. καὶ ἐν τούτοις μὲν ταῦτα. (η. 603 ς.) Τὸ δὲ «ἔγειρε μεμαῶτα» παροιμιωδῶς ἔχει κατὰ τὸ «σπεύδοντα ὠτρυνεν», ὃ δὲ μάλα μεμαῶς μάλα μενεαίνων μετ' ὀλίγα λέγεται. (η. 605) Τὸ δὲ «ἐγχέσπαλος» πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ᾠσ, ὡς καὶ τὸ θεσπέσιος, θέσκελος, θέσφατος. (η. 606) Τὸ δὲ «τάρφει» προπαροξυτόνως ὡς δάσει. Καὶ ἔστιν αὐτοῦ εὐθεῖα τὸ τάρφος, ὡς δάσος, δηλοῦν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, ὕλης πύκνωμα, ἐξ οὗ ἐστὶ ταρφήναι, ὃ ἐστὶ τραφήναι ζῶα. ἐξ αὐτοῦ δὲ ταρφύς ὀξυτόνως ὁ πυκνός, ὡς δασύς, οὐπερ οὐδέτερον τὸ ταρφύ. (η. 607) Ἀφλοισμὸς δὲ ὁ ἀφρός κατὰ Αἰτωλοῦς. γίνεται δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς ἢ ἀπὸ τοῦ ἀφρισμὸς ἀμεταβόλου τοῦ ᾠ μεταβολῇ καὶ πλεονασμῷ τοῦ ᾠο, ἢ παρὰ τὸ φλέω φλοισμὸς καὶ ἀφλοισμὸς. ὀξύνεται δέ, διότι τὰ εἰς ᾠο ὑπὲρ δύο συλλαβὰς ἔχοντα πρὸ τοῦ ᾠμ τὸ ᾠς ὀξύνεται· μερισμὸς, ὀπλισμὸς. (η. 608) Λάμπεσθαι δὲ ὀφθαλμοῦς εἰπὼν ἐσίγησε τὸ πυρὶ, οὐ μόνον ὡς πολλαχοῦ ῥηθέν, ἀλλὰ καὶ ὅτι οὐκ ἦν ἀνάγκη προσθεῖναι καὶ αὐτό. Ἰστέον δὲ ὅτι διὰ τοῦ ἀφλοισμοῦ καὶ τῆς τῶν ὀφθαλμῶν βλοσυρᾶς λαμπηδόνης ἔοικεν ὁ ποιητὴς ἐθέλειν καὶ συτὶ τὸν Ἔκτορα εἰκάσαι, ἢ καὶ ὠκνησεν ἐκτυπώσασθαι αὐτό, ἵνα μὴ ἀχρειώσῃ τὰς ἀνωτέρω 3.771 σεμνὰς παραβολὰς τὴν ἐκ τοῦ Ἄρεος καὶ τὴν ἐκ τοῦ πυρός. ἄλλως δὲ γε εἰπεῖν, μαινομένῳ οἰκεῖον καὶ ὁ ἀφλοισμὸς καὶ τὸ τοὺς ὀφθαλμοῦς λάμπεσθαι. ὃ δὴ πάσχειν ὁ Ἔκτωρ

ὑπὸ θυμοῦ δοκεῖ. Σημεῖωσαι δὲ καὶ νῦν τὸ βλοσυρὸν δι' ἑνὸς ᾧ γραφόμενον καὶ οὕτω συμβαλλόμενον εἰς δάκτυλον μετρικόν. ὅθεν δὲ ἡ τοιαύτη γίνεται λέξις, δηλοῦται ἐτέρωθι. (η. 610) Τοῦ δὲ «ἀμύντωρ» θέμα τὸ ἀμύνω, ἐξ οὗ καὶ κύρια ὁ Ἀμύντας καὶ ὁ Ἀμυνίας. (η. 610–2) Ἰστέονδὲ καὶ ὅτι θεόθεν ἐπικουρίας καὶ τιμῆς δηλωτικὸν παρωδηθὲν τὸ «αὐτὸς γάρ οἱ ἀπ' αἰθέρος ἦεν ἀμύντωρ θεός, ὅς μιν πλεόνεσσι μετ' ἀνδράσιν», ὡς προεγράφη, «τίμα καὶ κύδαινε». (η. 612–4) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα μνήμη Ἀχιλλέως εὐμέθοδος κεῖται καὶ προαναφώνησις ἀκροατὴν ψυχαγωγοῦσα φιλέλληνα, λέγουσα ὡς «μινυνθάδιος», καθὰ καὶ αὐτὸ προεῖρηται, «ἔμελλεν ἔσσεσθαι» ὁ Ἔκτωρ, οἷα ἤδη τεθνηξόμενος ὑπὸ τῷ Πηλεΐδῃ. διὸ καὶ ἐκύδαινε αὐτὸν ὁ Ζεὺς, καθὰ καὶ τὸν Ἀχιλλέα, διὰ τὸ ὀλιγοχρόνιον. (η. 615 ς.) Ὅτι ὁ Ἔκτωρ «ἔθελερῆξαι στίχας ἀνδρῶν πειρητίζων», ἤτοι ἀποπειρώμενος, «ἦ δῆ», τουτέστιν ὅπου, «πλεῖστον ὄμιλον ὄρα καὶ τεύχε' ἄριστα», οἷα εἰδῶς, ὡς εἰκός, ὅτι ἤμειψαν οἱ Ἀχαιοὶ τὰ ὄπλα. διὸ καὶ φιλοτιμεῖται τοῖς ἀρίστοις μάχεσθαι. (η. 617 ς.) «Ἄλλ' οὐδ' ὡς δύνατο», φησί, «ῥῆξαι, μάλα περ μενεαίνων' ἴσχον γάρ», τουτέστιν ἀντεῖχον, «πυργηδὸν ἀρηρότες», οἱ Ἕλληνες δηλαδὴ. Τί δὲ ἐστὶ τὸ πυργηδόν, προδεδήλωται, καὶ ἰστέον ὅτι συνεπινοεῖται μὲν τῷ πυργηδόν καὶ λίθων στοιβῇ, ἐς ὧν οἱ πύργοι. (η. 618–22) Ὁ δὲ ποιητὴς ἄλλως εἰς ἓν ἀποβλέψας μέγα καὶ οὐδὲ εὐδιάλυτον κατὰ τὸν πύργον φησὶ παραβολικῶς ἀρηρέναι αὐτοὺς «ἠὔτε πέτρῃ ἠλίβατος μεγάλη, πολιῆς ἀλὸς ἐγγὺς εὐῶσα, ἢ τε μένει λιγέων ἀνέμων λαιψηρὰ κέλευθα κύματά τε τροφέοντα, τά τε προσερεύγεται ἀκτὴν» ἢ ἀκτῆ, ἢ μᾶλλον, τά τε προσερεύγεται αὐτήν, «ὡς Δαναοὶ Τρῶας μένον ἔμπεδον οὐδὲ φέβοντο», τουτέστιν οὐχ' ἀπλῶς ἔμπεδον ἀκίνητοι ἴσταντο, ἀλλὰ καθότι μόνον οὐκ ἔφευγον. ἄλλως γὰρ κατεπονοῦντο. Ὅρα δὲ τὸ ῥῆξαι δισσευθὲν μὲν διὰ τὸ καίριον, ῥηθὲν δὲ ὡς ἐπὶ δεσμοῦ. σύνδεσμος γάρ τις καὶ ὁ συνασπισμός, ὅς διακοπεῖς ῥήγνυσθαι καὶ λύεσθαι λέγεται, ἃ δὴ πάθη δεσμοῦ. Δῆλον δὲ, ὅτι τὸ ῥῆξαι ἀνδρῶν στίχας τὸν ῥηξήνορα συντίθησι. (η. 615) Τοῦ δὲ πειρητίζειν προὑπόκειται τὸ πειρῶ πειρήσω πειρητός, ὅθεν πειρητῶ, ὡς ἄτακτος ἀτακτῶ, καὶ κατὰ παραγωγὴν πειρητίζω ὁμοίως τῷ πολεμῶ πολεμίζω καὶ τοῖς τοιοῦτοις. (η. 618) Τὸ δὲ 3.772 «ἠὔτε πέτρῃ» ἐπίτασις ἐστὶ τοῦ πυργηδόν ἢ καὶ ἐπιδιόρθωσις. διαλυτὸς μὲν γάρ, ὡς ἐρρέθη, ὁ πύργος, ὁ δὲ σκόπελος δυσδιαίρετος διὰ τὸ συνεχές. (η. 619) Τὸ δὲ «ἠλίβατος» οὐ μόνον ἐψίλουν οἱ παλαιοί, καθὰ καὶ ἄλλοθι ἐδηλώθη, ἀπὸ τοῦ ἀλιτεῖν, ὃ ἐστὶν ἀποτυχεῖν καὶ ἀμαρτεῖν τῆς ἐκεῖ βάσεως, ἀλλὰ τινες καὶ ἐδάσυνον, ἀπὸ τοῦ εἰς τὰ ὑψηλὰ πρῶτα τὸν ἥλιον βαίνειν. τούτοις δὲ οὐ πείθεται ἡ παράδοσις. συγκέκοπται δὲ ἡ λέξις· ἠλιτόβατος γὰρ ὠφείλεν εἶναι ὡς ἠλιτόμημος. Τὸ δὲ «μεγάλη» δίδωσι καὶ πλάτος πολὺ συνεπινοεῖσθαι τῷ ὕψει τῆς ῥηθείσης πέτρας. Τὸ δὲ «ἀλὸς ἐγγύς» οὐχ' ἀπλῶς τέθεται, ἀλλὰ διότι ἐχρῆν τοιαύτη πέτρα εἰκάσαι τοὺς πρὸς τῇ θαλάττῃ μένοντας Ἕλληνας. (η. 6) Λιγὺς δὲ οὐ μόνον ἐπὶ ῥήτορος ὡς τὸ «λιγὺς ἀγορητῆς», ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς ἐπὶ φωνῆς ὀξείας, ὅθεν καὶ λιγεῖς ἄνεμοι καὶ μᾶστιξ λιγυρὰ καὶ λιγαίνειν οὐ μόνον τὸ ῥητορικῶς ὑμνεῖν ἀλλὰ καὶ τὸ ὀξέως φωνεῖν, ὡς που καὶ Πύλιοι κήρυκες ἐλίγαινον. Τὸ δὲ «λαιψηρὰ κέλευθα» συγκροτεῖ τοὺς εἰπόντας ποδῆνεμον καὶ ἀελλόπουν τὸ ποδῶκες. (η. 621) Τροφέοντα δὲ κύματα ἢ τροφέοντα, γράφεται γὰρ διχῶς, τὰ μεγάλα καὶ εὐτραφῆ, ἢ τὰ εὐπαγῆ καὶ στερεὰ ἐκ τοῦ προδεδηλωμένου τρέφω, ἐξ οὗ καὶ τροφή, ἢ τὸ σῶμα συμπηγνύουσα. μετ' ὀλίγα δὲ ἀνεμοτρεφὲς ἐρεῖ κῦμα, προστιθεὶς δηλαδὴ καὶ ὑφ' οὗ αἰτίου τὰ κύματα τρέφονται· ὑπ' ἀνέμου γάρ. (η. 623) Ὅτι Ἔκτωρ «λαμπόμενος πυρὶ πάντοθεν ἔνθορον ὀμίλω». Καὶ ὄρα νῦν τὸ «πυρὶ λαμπόμενος» τολμηρῶς ῥηθὲν καὶ ἐπιφωνηματικῶς. πυρὶ δὲ λάμπεται ἢ διὰ τὴν τῶν ὄπλων λαμπρότητα, οἷόν τι καὶ ἐπὶ Διομήδους προελέχθη καὶ ἐπὶ τοῦ Ἀχιλλέως δὲ ῥηθήσεται, ἢ μᾶλλον αὐτόχρημα πυρὶ λέγει τῷ κομιζομένῳ εἰς καῦσιν τῶν νηῶν. πολλοὶ 3.773 γὰρ οἱ κομίζοντες, ἐξ ὧν δώδεκα πυρφόρους ὁ Αἴας ἀνελεῖ. Ἴσως δὲ πυρὶ πάντοθεν λάμπεσθαι λέγεται διὰ

τὸ καὶ αὐτὸν δέμας πυρὸς μάχεσθαι καὶ διὰ τὸ πανταχόθεν περὶ αὐτὸν καυστειρὰν μάχην εἶναι κατὰ τὸ «πάντη γάρ σε περὶ στέφανος πολέμοιο δέδηε». (η. 624–28) Καὶ σημείωσαι ὅτι καιρίως δυνάμενος ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς παραβολῆς χρῆσασθαι τῇ ἀπὸ πυρὸς ἢ πυρῶδους τινὸς οὐ διέκρινεν οὕτω ποιῆσαι, ὀρμηθεὶς δὲ ἄλλως ἐκ τοῦ, ὡς ἐρρέθη, «ἐνθορεν ὀμίλω», ἐπάγει παραβολὴν ταύτην «ἐν δ' ἔπεσεν ὡς ὅτε κύμα θοῆ ἐν νηϊ πέσῃσι λάβρον ὑπαὶ νεφέων ἀνεμοτρεφές· ἢ δέ τε πᾶσα», ἤγουν ὅλη, «ἄχνη ὑπεκρύφθη, ἀνέμοιο δὲ δεινὸς ἀήτης ἰστίῳ ἐμβρέμεται, τρομέουσι δὲ τε φρένα ναῦται δειδιότες, τυτθὸν γὰρ ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρονται». Κίνδυνον δὲ ναυτικὸν ἐξέφρασεν ἡ παραβολή. Ἐνθα ὄρα ὅπως τῷ πράγματι συνεκτραχύνει συνήθως τὴν φράσιν ὁ ποιητὴς τραχείαις καὶ δυσεκφωνήτοις πολλαῖς χρῆσάμενος λέξεσιν, ἐν αἷς καὶ τὸ ὑπεκρύφθη, δύσφωνον ὄν καὶ αὐτό, καθὰ καὶ τὸ ἐβλάφθη καὶ ὅσα τοιαῦτα. (η. 629) Δοκεῖ δ' ἐν τῇ εἰρημένῃ παραβολῇ καιριώτατα παρελιφθαι καὶ ἡ ἄχνη, ὡς δηλοῖ ἐν τῇ ἀποδόσει τὸ «ὡς ἐδαΐζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν Ἀχαιῶν». οὐ γὰρ μόνον ἔτρεμον οἱ Ἀχαιοὶ κατὰ ἰστίον, ἐν ᾧ βρέμει ἀήτης, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν λεπτομέρειαν τῶν κατὰ τὴν ἄχνην ὑδατίων ἐδαΐζοντο εἰς μερίμνας μυρίας. (η. 624) Τὸ δὲ ἐμπεσεῖν βίαν καὶ νῦν δηλοῖ καὶ ἰσχὺν καὶ ἐνέργειαν ἐπὶ τε ἀνδρὸς ἐπὶ τε κύματος, ὃ καὶ ἐπεισεσεῖν λέγεται. (η. 625) Λάβρον δὲ καὶ νῦν συνήθως διὰ τοῦ ἄβ τὸ λίαν βαρῦ. [Οὕτω δὲ καὶ λάβρος ἄνεμος διὰ τοῦ ἄβ, ὡς λίαν βαρύνων, εἰ καὶ τινες ἐπιθυμοῦσι γράφειν αὐτὸν διὰ τῆς ἄβ διφθόγγου παρὰ τὴν αὔραν, καὶ ὁ λαβραγόρας δὲ διὰ τοῦ ἄβ, οὐχ' ἦττον δὲ τούτων ὁ λάβραξ διὰ τὸ λίαν βορόν. Ἡ μέντοι δημοσία ὁδός, 3.774 λαῦρα λεγομένη ἐν Ὀδυσσεΐα, ἐστέρηται ἀναγκαίως τοῦ ἄβ διὰ τὸ ἐπένθεσιν Αἰολικὴν ἔχειν τοῦ ἄβ. σύγκειται γὰρ ἐκ τοῦ λαὸν ῥέειν δι' αὐτῆς, τοιούτῳ δὲ λόγῳ καὶ γυνὴ σκωπτικῶς λέγεται σποδησιλαῦρα, ἢ ἐν δημοσίαις λαύραις ἀναφανδὸν σποδουμένη ὡς χαμαιτύπη.] Τοῦ δὲ «ὑπαὶ νεφέων» διασαφητικὸν τὸ ἀνεμοτρεφές, ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν εἶη κύμα ἐκ νεφῶν, εἰ μὴ δι' ἀνέμου, κἂν αὐτὰ εἴπη τις τὰ κωφὰ κύματα. Ἐχει δὲ ὁ λόγος καὶ διαστολὴν πρὸς κύματα, ὅσα τε μὴ ἄνωθεν ἀλλὰ τυφωνικοῖς κάτωθεν ἀνεγείρονται πνεύμασι, καὶ ὅσα ποιοῦσιν ἄμπωτιν. Ἀνεμοτρεφές δὲ ἀλλαχοῦ μὲν ἔγχος, νῦν δὲ κύμα ἀνεμοτρεφές, ὃ ἀνέμῳ τρέφεται, ὃ ἐστὶ πηγνυται, συνίσταται, αὔξεται. ἀλλαχοῦ δὲ τρόφι κύμα φησὶ διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν οἶονεὶ τὸ ἀνέμου τρόφιμον. Ἐτεροὶ δὲ ἀνεμοτρεφές τὸ εὔτονον λέγουσι. Σιμωνίδης γοῦν, φασί, κατὰ τοῦτο τὸ σημαίνόμενον πύλας ἀνεμοτρεφέας λέγει, τὰς εὐτόνους δηλαδὴ. (η. 626) Περὶ δὲ ἄχνης πολλαχοῦ εἴρηται. Ἀήτης δὲ ἀνέμου ἡ πνοή. ἔφη δὲ καὶ πρὸ τούτου ἀργαλέων ἀνέμων ἀήτας, ἢ δὲ χρήσις πολλὴ καὶ παρὰ Ἡσιόδῳ. Ἰστέον δὲ ὡς ἐνταῦθα μὲν τὸ «δεινὸς ἀήτης» γένος ἀρσενικὸν ὑποβάλλει νοεῖν, ἐν δὲ τῷ «ἀνέμοιο τε δεινὰς ἀήτας» θηλυκῶς ἢ φράσις ἔχει. (η. 627) Τὸ δὲ «ἐμβρέμεται» καὶ κατ' ἐνέργειαν ἀλλαχόθι προφέρεται. δῆλον δὲ ὡς ἐμπεσῶν ἄνεμος ἰστίῳ, καθὰ καὶ κύμα νηϊ, εἶτα καὶ ἐμβρέμεται. Τὸ δὲ «τρομέουσι φρένα» διέσταλται τοῦ κατὰ σῶμα τρόμου. (η. 628) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι Ὀμηρος μὲν ἀορίστως φησὶ τοὺς ναυτιλλομένους τυτθὸν ὑπ' ἐκ θανάτοιο φέρεσθαι, Ἀνάχαρσις δὲ καὶ δακτύλοις μετρεῖ τὸ διάστημα, ὃς ἐρωτήσας ἐν τῷ πλέειν, ὅπόσον ἐστὶ πάχος τῶν σανίδων τοῦ τῆς νηὸς ἐδάφους, καὶ μαθὼν ὡς τοσοῖδε δάκτυλοι, ἔφη ὅτι τόσον καὶ τοῦ θανάτου ἀπέχομεν. Ἄρατος δὲ τὸ Ὀμηρικὸν παραφράζων φησὶν «ὀλίγον δὲ διὰ ξύλον Ἀἰδ' ἐρύκει». [Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «φέρονται» κυριολεκτικῶς εἶπεν ἐπὶ ναυτιλλομένων. φέρει γὰρ καὶ ἡ ναῦς τὰ ἔνδον αὐτῆς, ἐκ τούτου δὲ τοῦ ῥήματος καὶ φόρτος νηὸς ὃ καὶ γόμος, οὗ καὶ αὐτοῦ χρήσις παρὰ τοῖς παλαιοῖς] (η. 629) Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἡ τῆς παραβολῆς ἀπόδοσις καινότερα καὶ οὐ πάνυ συνήθης ἐστίν. ἤρξατο μὲν γὰρ ἐκ τοῦ ἐνεργούντος Ἐκτορος, εἰπὼν ἐνέπεσε τῷ ὀμίλω ὡς κύμα νηϊ, ἀπέδωκε δὲ πρὸς τὸν πάσχοντα ὄμιλον, 3.775 φησὶ γὰρ «ὡς ἐδαΐζετο θυμὸς Ἀχαιῶν». πῶς δὲ ἐδαΐζετο, εἴρηται. (η. 630) Ὅτι καὶ ἐτέραν παραβολὴν ὁ ποιητὴς ἐπιπλέκων ἐκ

λέοντος ἀπειρίαν ἐν αὐτῇ αἰτιᾶται νομέως νέμοντος πολλὰς βουῖς ἐν μεγάλῳ ἔλει, ὃς πρωτόπειρος ὢν τοῦ βουκολεῖν ἀεὶ πρώταις καὶ ὑστάταις βουσὶν ἔπεται καὶ οὐ περιέρχεται κύκλῳ τὸ βουκόλιον, οἷα οὐπω σάφα, ἤγουν ἐμπείρως, εἰδὼς θηρὶ μάχεσθαι, διὰ κυνῶν τυχὸν ἐπαφέσεως ἢ δάδων προέσεως, ὡς φασιν οἱ παλαιοί. ὅθεν ὁ λέων ἐν μέσαις ὀρμήσας ποιεῖ τὸ ἴδιον. (ἡ. 630–9) Ἡ δὲ Ὀμηρικὴ τῆς παραβολῆς φράσις τοιαύτη ἐπισυναφθείσης εὐθύς τῇ ἀπὸ τοῦ κύματος «αὐτὰρ ὃ γ' ὡς τε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθὼν, αἶ ῥά τ' ἐν εἰαμενῇ ἔλεος μέγαλοιο νέμονται μυρίαί, ἐν δέ τε τῆσι νομεὺς οὐ πω σάφα εἰδὼς θηρὶ μαχέσασθαι ἔλικος βοδὸς ἀμφὶ φονῆσιν. ἦτοι ὃ μὲν πρώτῃσι καὶ ὑστατίῃσι βόεσσιν αἰὲν ὀμοστικᾶει, ὃ δέ τ' ἐν μέσσησιν ὀρούσας, βοῦν ἔδει, αἶ δέ τε πᾶσαι ὑπέτρεσαν· ὡς τότε Ἄχαιοὶ θεσπεσίως ἐφόβηθεν» καὶ οὐ κατ' ἀνθρωπίνην ἀκολουθίαν, «ὕφ' Ἑκτορι καὶ Διὶ πατρὶ πάντες», ὁ δὲ ἓνα τινὰ ἔπεφνε, τὸν ἐφεξῆς ῥηθησόμενον, «Κοπρῆος φίλον υἱόν, Μυκηναῖον Περιφήτην». Πρὸς ὃ δὴ καὶ μόνον, ἤγουν πρὸς τὸ ἐκ πολλῶν τρεσάντων ἓνα φονευθῆναι, εἴληπται ἡ παραβολή, καθὰ δηλοῖ ἡ ἀπόδοσις. τῶν γὰρ λοιπῶν αὐτῆς τὰ πλείω ἀγλαΐαν ἄλλως ἔχει παραβολῇ πρέπουσαν καὶ πολυπειρίαν καὶ ἐντέλειαν συνήθη παραβολικὴν. Οὐ γὰρ δήπου διὰ νομέως ἀπειρίαν οἱ Ἄχαιοὶ φεύγουσιν, ἀλλ' ἐπικειμένου Διός. Σημείωσαι δὲ ὅτι οὐκ εὐσύντακτος ἡ τοιαύτη παραβολή, ἀλλὰ δυσἀπόδοτος καὶ καινοπρεπής, ἀρξάμενος γὰρ ἀπὸ εὐθείας «αὐτὰρ ὃ γε», ἤγουν ὁ Ἑκτωρ, «ὡς τε λέων ὀλοόφρων βουσὶν ἐπελθὼν» καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς ἐξετέθη, οὐκ ἀπέδωκε συνήθως οἶον· ὡς ὁ Ἑκτωρ ἐποίησε τάδε, ἀλλ' ἀνακολούθως πρὸς τοὺς Ἄχαιούς, οὓς εἶκασε φευγούσας βουσὶν, ἐποίησε τὴν ἀπόδοσιν, εἰπὼν «ὡς τότε Ἄχαιοὶ θεσπεσίως ἐφόβηθεν». εἰδὼς δὲ ὡς οὐ πάνυ ὀρθῶς ἀπέδωκεν, ἐμηχανήσατο παραμυθίαν, ἐπαγαγὼν εὐθύς τὸ «ὕφ' Ἑκτορι καὶ Διὶ πατρί». ὅθεν λαβὼν ἀφορμὴν εἶπε καὶ τὴν κατὰ φύσιν ἀπόδοσιν τὸ «ὃ δ' οἶον ἔπεφνε» τὸν δεῖνα, ἵνα εἴη τὸ σχῆμα τῆς παραβολῆς τοιοῦτον· καθὰ λέων βουσὶν ἐπελθὼν ἀρπάζει τινὰ μίαν, αἶ δὲ λοιπαὶ πᾶσαι ὑπέτρεσαν, οὕτως τότε Ἄχαιοὶ μὲν πάντες ἐφόβηθεν ὑφ' Ἑκτορι καὶ Διὶ, ὃ δὲ Ἑκτωρ ἓνα τὸν δεῖνα ἔπεφνε. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὴ εὐσύντακτον τῆς ῥηθείσης παραβολῆς γέγονε διὰ τὸ μιᾶς αὐτῆς δύο ἀποδόσεις κείσθαι, μίαν περὶ Ἀχαιῶν, καὶ μίαν περὶ Ἑκτορος. ὢν φυσικωτέρα ἦν εὐτάκτως ἡ τοῦ Ἑκτορος. διὸ καὶ 3.776 ὕστερον αὐτὴν ἐταμιεύσατο, ἵνα δι' αὐτῆς ὁ λόγος συνεχισθεὶς ὕφος ἐν γένηται. σκοπὸν γὰρ ἔθετο εἰπεῖν ἔπαινον τοῦ ῥηθέντος Κοπρείδου Περιφήτου καὶ ἀπ' αὐτοῦ φυλάξει τὴν εὐτακτον ἀκολουθίαν τῆς ἱστορίας. διὸ καί, ἵνα μὴ περικόψη τὴν τοιαύτην τοῦ λόγου ἀρμονίαν ἢ τῶν φοβηθέντων Ἀχαιῶν ἀπόδοσις, τίθησι πρῶτον αὐτὴν, εἶτα μεταβάς εἰς τὴν κατὰ τὸν Ἑκτορα φυλάσσει τὴν ἱστορικὴν συνέχειαν. Εἰ δὲ τις εἴποι καὶ ἐπίτηδες τῇ τῶν πραγμάτων ἄρτι καινότητι τὴν ποιητικὴν συνεξομοιωθῆναι φράσιν καὶ δεινωθῆναι πλέον τοῦ συνήθους ὡς οἶον ἐνθουσιῶντος Ὀμήρου μεγαλοπρεπέστερον, εἴποι ἂν οὐκ ἀπροσφυῶς. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐν τῇ ῥηθείσῃ παραβολῇ σχῆμα κεῖται Ὀμήρῳ σύνηθες, δύο πραγμάτων προὑποκειμένων ἢ πρὸς τὸ δεύτερον ἀπάντησις. Εἰπὼν γὰρ ὡς δὲ λέων μίαν βοῦν ἐσθίει, αἶ δὲ λοιπαὶ φεύγουσιν, οὐκ ἀπήντησε πρῶτον πρὸς τὸ πρῶτον, εἶτα πρὸς τὸ δεύτερον, ἵνα ἦν ὡς ὁ μὲν Ἑκτωρ ὁ οἶονεὶ λέων ἓνα ἐφόνευσεν, οἱ δὲ λοιποὶ Ἄχαιοὶ οἱ ὡσανεὶ βόες πάντες ἔφυγον, ἀλλ' ἀνάπαλιν εἶπεν ἐκ τῶν δευτέρων ἀρξάμενος οὕτως· Ἄχαιοὶ μὲν οἱ βόες ἔφυγον, ὁ δὲ λέων Ἑκτωρ ἀνεῖλεν ἓνα τινὰ. Σημείωσαι δ' ἐν τοῖς τόποις τούτοις καὶ ὅτι μέλλων ἤδη τοὺς Ἄχαιούς ὁ ποιητὴς τρέφασθαι καὶ εἰς αὐτὸ τὸ τοῦ κακοῦ ἄκρον ἐλθεῖν συχνὰ μέμνηται τοῦ Διός, καταβάλλων οὕτω τὴν τοῦ Ἑκτορος ἀρετὴν, ὡς οὐκ οἴκοθεν ἐνεργουῦντος ἀλλ' ἐτέρωθεν ἔχοντος τὸ ἐνδόσιμον, εἰ καὶ ἄλλως ἀποσεμνύνει αὐτὸν ὡς θεοφιλή. Φησὶν οὖν «ὕφ' Ἑκτορι καὶ Διὶ πατρί», καὶ «αὐτὸς ἀπ' αἰθέρος ἦν ἀμύντωρ Ζεὺς», καὶ «Ζεὺς αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει», καὶ τὸ μεῖζον «Ζεὺς, μετ' ὀλίγα, «ᾤρσεν ὀπίσω», [ἢ ᾤσε] «χειρὶ μάλα

μεγάλη», ὡς μὴ μόνον τὸν τοῦ Διὸς νόον, ὡς προερρέθη, πρὸς τοῦ Ἑκτορος εἶναι, ἄλλα καὶ αὐτὸ τὸ σωματικόν, δι' οὗ [ὄρνυται ἢ] ὠθεῖται εἰς μάχην ὁ Ἑκτωρ. ὄν καὶ προτίθησι τοῦ Διὸς ἐνταῦθα ἢ ἀπλῶς οὕτω κατὰ τὸ παρατυχόν ἢ καὶ κατ' ἐπιτήδευσιν ἐν τῷ «ὕφ' Ἑκτορι καὶ Διῖ». [(ἡ. 630) Ὅρα δὲ τὸ «ὀλοόφρων λέων» ἀντὶ ἀπλοῦ τοῦ ὀλοός γλυκέως ῥηθὲν κατὰ ἀφέλειαν. ἄλλως γὰρ ἀνθρώπων τὸ φρονεῖν ὀλοά, οὐ μὴν κυρίως καὶ θηρίων ἄπερ οὐ φρονοῦσι. Τὸ δὲ «βουσίην ἐπελθῶν» ἀντὶ τοῦ κατὰ βοῶν ἐλθῶν. μάχιμος ἄρα κἀνταῦθα λέξις τὸ ἐπελθεῖν, ἔστι δὲ οὗ κοινότερον καὶ τὸ ἀπλῶς ἐλθεῖν σημαίνει.] (ἡ. 631) Τίς δὲ ἡ εἰαμενή, προδεδήλωται καὶ αὐτό, ἔνθα ἐφάνη ὡς ὁ ὑγρὸς τόπος καὶ φυτῶν ἀναδοτικός, ὡς μὲν ὑγρὸς ἀπὸ τοῦ ῥέειν 3.777 ἐτυμολογεῖται οἶονεὶ ῥεῖαμένη τις ὦν, ὡς δὲ σύμφυτος ἀπὸ τοῦ ἔω, τὸ ἀναδίδωμι. οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καί, ὅτι εἰαμεναὶ λειμῶνες, νομαὶ τεναγῶδεις, ὅθεν ἂν ποταμὸς ὑποχωρήσῃ. Ἔλος δὲ μέγα διὰ τὰς μυριάς βοῦς ἔφη τὰς περὶ αὐτό. αὗται δὲ μυρία ἀναλόγως τῷ Ἀχαιϊκῷ στρατεύματι, περὶ οὗ ἡ παραβολή. (ἡ. 631 ς.) Τὸ δὲ «νέμονται» καὶ τὸ «νομεύς» τρόπον ποιοῦσιν ἐτυμολογικόν. νομεύς δὲ νῦν ὁ βουκόλος ὀνόματι γενικῶ. δῆλον γὰρ ὡς ἡ λέξις αὕτη ἐπὶ τε ποιμένος καὶ αἰπόλου καὶ συφορβοῦ καὶ βουκόλου λέγεται. (ἡ. 634) Τὸ δὲ «ἦτοι ὁ μὲν», ἦγουν ὁ μὲν δὴ νομεύς, «πρώταις καὶ ὑσταταῖς βουσίην ὁμοῦ στείχει» ἐπεμβλητικὴ ἔστιν ἐπανάληψις τοῦ νομεύς. (ἡ. 635 ς.) Μεθ' ἣν κατὰ ἀκολουθίαν μερισμοῦ τοῦ κατὰ τὸν ἄμην σύνδεσμον ἐπαναλαβῶν τὴν ἀρχὴν τῆς τοῦ λέοντος παραβολῆς καὶ εἰπὼν «ὁ δ' ἐν μέσαις ὀρούσας», ὁ ταῦτόν ἐστι τῷ «βουσίην ἐπελθῶν», ἐπάγει τὸ ἀκόλουθον τῷ λέοντι ῥῆμα «βοῦν ἔδει», ἵνα καταστήσῃ τὸ πᾶν οὕτως, ὡς λέων βουσίην ἐπελθῶν μυρίαίς μίαν τινὰ βοῦν ἔδει. Τὰς βόας δὲ εἰπεῖν Ἰώνων διαλέκτου ἔστι. Τὸ δὲ πρώτῃσι καὶ ὑστατήσιν καὶ βόεσσι καὶ μέσσησι κάλλος ποιοῦσι ταῖς παρισώσεσιν. εἰ δὲ μὴ ἐχρῆν ἐν σκυθρωποῖς ἀβρῶς λαλεῖν, ἀλλὰ τεχνικόν ἐστιν ἄλλως ἀκροατὴν ἀγωνιῶντα τοῖς γούν τοιούτοις παραμυθεῖσθαι, μὴ καὶ κλείσῃ τὰς ἀκοὰς οὔτε πραγματικῶς διαχεόμενος καὶ μηδὲ φραστικῆ χάριτι δεξιούμενος. διὸ καὶ μετ' ὀλίγα τὴν βαρυτάτην μάχην οὕτως ὠραΐζει ἐπτά παρίσοις ὁμοίοις χρώμενος ἐν στίχοις δυοῖ καὶ ἐτέροις ἐπτά ἐφεξῆς ἐν δυοῖν ἔπειτα κατὰ πτώσιν οὐδετέραν εὐθεῖαν πληθυντικὴν. (ἡ. 635) Τοῦ δὲ «ὁμοστιάει», [τουτέστι συνοδεύει,] προϋπάρχει τὸ στιχῶ, οὗ θέμα τὸ στείχω, οἷς ὅμοιον καὶ τὸ στεῖβω στιβῶ, ἐξ οὗ εὐστίβητος καὶ ἀστίβητος. (ἡ. 636) Τὸ δὲ «ὑπέτρεσαν» καὶ τὸ «ἐφόβηθεν» εἰς ταῦτόν ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἄγεται. (ἡ. 637) Τὸ δὲ «καὶ Διῖ πατρί» διὰ σαφήνειαν κεῖται 3.778 τοῦ «θεσπεσίως φόβηθεν». εἰ γὰρ ὑπὸ Διῖ ἔφυγον, θεσπεσίως ἄρα ἔφυγον, ὡς θεόθεν ἐμπεσόντος τοῦ πάθους. οὕτω δὲ καὶ νέφος ἀχλύος θεσπέσιον ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ. Συνήθης δὲ φράσις Ὀμήρῳ τὸ «ὕφ' Ἑκτορι καὶ Διῖ» συντάσσειν εἰωθότος δοτικῆ τὴν ἄμην πρόθεσιν. (ἡ. 639 ς.) Ὅτι ὁ Κοπρεὺς τὰς ἀγγελίας τῶν ἄθλων ἐκ τοῦ Εὐρυσθέως ἐκόμιζε τῷ Ἑρακλεῖ. τούτου υἱὸς ὁ προσεχῶς εἰρημένος Περιφῆτης, ἀνὴρ ἀγαθός. (ἡ. 641–3) Φησὶ γὰρ «τοῦ γένετ' ἐκ πατρὸς πολὺ χεῖρονος υἱὸς ἀμείνων», [οὐ κατὰ τι ἔν,] ἀλλὰ «παντοίην ἀρετὴν, ἡμὲν πόδας ἠδὲ μάχεσθαι», ὅπερ ἐπὶ Ἀντιλόχου ἐν ἀκεραίῳ στίχῳ εἶπεν. ἔτι δὲ φησὶ «καὶ νόον ἐν πρώτοισι Μυκηναίων ἐτέτυκτο». (ἡ. 644–51) Τοῦτον τὸν Περιφῆτην ἀναιρεῖ Ἑκτωρ δυστυχήσαντα. «στρεφθεῖς γὰρ μετόπισθεν ὑπ' ἀσπίδος ἀντυγὶ πάλτο, ἦν φορέεσκε ποδηνεκὲς ἔρκος ἀκόντων. τῆ ὄ γε», ἦγουν ταύτη οὕτως, «ἐνὶ βλαφθεῖς πέσεν ὑπτιος. Ἑκτωρ δ' ὄξυ νόησε, θέων δὲ οἱ ἄγχι παρέστη, στήθεσι δ' ἐν δόρυ πῆξε, φίλων δὲ μιν ἐγγὺς ἐταίρων κτεῖνεν». ὁ δὲ περιπαθέστατον, εἰ πρὸ τῶν ἑαυτοῦ κτεινόμενος οὐκ εἶχε πρὸς οὐδενὸς ἐπικουρίαν. (ἡ. 651 ς.) Φησὶ γὰρ «οἱ δ' οὐκ ἐδύναντο καὶ ἀχνύμενοί περ ἐταίρου χραϊσεμῖν». διὰ τί; «αὐτοὶ γὰρ μάλα δείδισαν Ἑκτορα δῖον». (ἡ. 641) Ὅρα δὲ ἐν τούτοις καλὸν ἐν ἀνθρώποις σπάνιον. παῦροι γὰρ παῖδες ἀρείονες πατέρων, ὧν παίδων εἷς καὶ ὁ Περιφῆτης οὗτος. [Οἱ μέντοι πλέονες κακίους κατὰ τὸν εἰπόντα. διὸ εὐφυῶς καὶ ὁ

κωμικὸς Ἀντιφάνης εἶπεν λέγεται, ὅτι τὸν τῶν ὡς ἅπαξ τις ζευγὸς ἤγαγε σπάνιον ὄν χρημα, πλείους εἰσὶ νῦν τῶν ὀρτύγων. χρηστὸν δὲ ἄνθρωπον, ἔαν τις ἕνα μόνον ζητῶν ἴδῃ, ὄψεται' ἐκ τούτου πονηροὺς πέντε παῖδας γεγονότας. Ὁ δ' αὐτὸς ῥήτωρ τοὺς ταῶς ἐπαινῶν φησὶν «ἐν Ἀθήναις γλαυῦκες, ἐν δὲ Κύπρῳ πέλειαι διάφοροι, ἢ δ' ἐν Σάμῳ Ἦρα τὸ χρυσοῦν ὀρνίθων γένος τοὺς καλλιμόρφους καὶ περιβλέπτους ταῶς». (η. 642) Ὅρα δὲ ἐν τῷ «ἡμὲν πόδας ἠδὲ μάχεσθαι» ἀπαρεμφάτου ῥήματος συγγένειαν πρὸς ὄνομα. ὡς γὰρ ταύτῳ ἡμὲν δραμεῖν ἠδὲ μάχεσθαι, οὕτω καὶ ἡμὲν πόδας ἠδὲ μάχην.] (η. 639 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸν Εὐρυσθέα μὴ 3.779 ἐθελήσας κακολογήσαι ὁ ποιητὴς ἀνακτα εἶπε. [Διττὴ γὰρ ἐνταῦθα γραφὴ «ὃς Εὐρυσθηῖος ἀέθλων» ἄγγελος ἦν δηλαδὴ τῷ μεγάλῳ Ἡρακλεῖ, καὶ «ὃς Εὐρυσθηῖος ἀνακτος». Ἔτι ἰστέον] καί, ὅτι τὸ «ἀγγελίας ἐκόμιζε» ποιητικώτερον ἔφρασεν «ἀγγελίης οἴχνεσκεν», ἡγουν χάριν ἀγγελίας ἢ ἐν ἀγγελίαις ἤρχετο τῷ Ἡρακλεῖ. [(η. 642) Καὶ ὅτι τὸ «παντοίην ἀρετήν», ἢ «παντοίας ἀρετάς, ἡμὲν πόδας ἠδὲ μάχεσθαι», ἡγουν ποδῶν καὶ μάχης, ὡς προεῖρηται, ἢ τῆς κατὰ πόδας καὶ τῆς κατὰ τὸ μάχεσθαι, εἶδη πολλὰ αἰνίττεται εἶναι ποδῶν καὶ μάχης, τῶν μὲν τὸ ἄλλεσθαι, τὸ θέειν, τὸ ἐξαρκεῖν πεζοποροῦντα καὶ εἴ τι ἄλλο, τῆς δὲ τὸ λοχᾶν, τὸ ἀμφοδὸν ἀντιβαίνειν, τὸ δορατίζειν, τὸ οἴστεύειν καὶ τᾶλλα (η. 639) Καὶ ὅτι ὁ Κοπρεὺς ἱστορίαν ἴσως ἔχει τινὰ αἰτίαν τῆς κλήσεως. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν εἶη εὐπρεπὲς ὄνομα. καὶ ὅτι δόξοι ἂν γῆς ἐπιμελητὴς εἶναι, ἦν καθ' Ὁμηρον εἶπεν κοπρήσσοισιν ἄνθρωποι, καὶ ὅτι Κοπρήος φίλον υἱὸν ἐρεῖ ἂν τις ἀστείως ποτὲ καὶ μύκητα, ἡγουν ἀμανίτην, ὃν χρηστὸν φαγεῖν φύει κόπρος.] (η. 644) Καὶ ὅτι «κῦδος ὑπέρτερον» [ὡς οἶον οὐράνιον] δοθῆναι λέγει τῷ Ἐκτορι ἀνελόντι τὸν Περιφήτην. (η. 645) Καὶ ὅτι τὸ «ὑπ' ἀσπίδος ἀντυγι πάλτο» ἀντὶ τοῦ προσέκρουσε, προσέπταισε, διὰ τὸ αὐτῆς ποδηνεκές. (η. 646) Τὸ δὲ «φορέεσκε» δηλοῖ μὴ θώρακι μόνον ἀρμόττειν τὸ φορεῖν, ὡς οὐ πρὸ πολλοῦ ἐρρέθη, ἀλλὰ καὶ ἀσπίδι ὡς βασταζομένη. Τὸ δὲ «ποδηνεκές ἔρκος» διὰ μετρικὸν δάκτυλον ἐτέθη, [μᾶλλον μὲν οὖν διὰ καινότητα φράσεως.] ἄλλως γὰρ πρὸς τὴν ἀσπίδα ἦν ἂν, ἵνα ἔφη «ἦν ἐφόρει ποδηνεκῆ». Ἐρκος δὲ ἀκόντων δεξιῶς λέγεται ἢ ἀνδρομήκης ἀσπίς, ὡς οἶα τεῖχος ἐκ ποδῶν ὅσα καὶ θεμελίων ἕως ἄνω φυλάττουσα τὸν σκεπόμενον. (η. 647) Τὸ δὲ «βλαφθεῖς» ἐνταῦθα μᾶλλον κυριολεκτεῖται ἢ περ ἐν τῷ «βλαφθέντα βέλεμνα», περὶ ὧν πρὸ ὀλίγου ἐρρέθη. (η. 649) Τὸ δὲ «ὄξυ νόησε» πάνυ προσεκτικὸν εἶναι παραδηλοῖ τὸν Ἐκτορα. (η. 651) Ἐν δὲ τῷ «ἀχνύμενοί περ ἑταίρου» Ἑλλάνικος κατὰ τὴν παλαιὰν ἱστορίαν Αἰολικῶς νομίζει τὴν 3.780 ἑρ-ἰ πρόθεσιν ἑρ-ἰ εἰρησθαι, ἵνα λέγῃ ὅτι ἀχνύμενοι περὶ ἑταίρου. (η. 652) Τὸ δὲ «Ἐκτορα δῖον» νῦν μάλιστα προσφυῶς ἐπετέθη, ὡς τοῦ Ἐκτορος Διόθεννικῶντος εἰς τὸ πᾶν. (η. 653) Ὅτι τὸ «εἰσωποὶ δ' ἐγένοντο νεῶν», οἱ Ἀχαιοὶ δηλαδὴ, ἀντὶ τοῦ ὑποστείλαντες ἑαυτοὺς ὑπὸ τὰς νῆας τὰς πλησίον τοῦ τείχους ἢ ἐν ὄψει ἔχοντες διὰ τὴν ἦτταν τὰς πρὸς τῷ τείχει νῆας, ἃς εἶχον κατὰ νώτου πρὸ τούτου, ἐγγὺς τοῦ τείχους μαχόμενοι. (η. 653 ς.) Ἴνα δὲ νοοῖντο νῆες ἐνταῦθα αἰ ἐγγιστα τοῦ τείχους, ἐπάγει «περὶ δ' ἔσχεθον ἄκρα νῆες, ὅσαι πρῶται εἰρύατο», ὃ ἐστὶ κατέσχον αὐτοὺς τοῦ καὶ εἰς πλεον φυγεῖν αἰ λοιπαὶ πρῶται νῆες, ὅσαι πρὸς τῇ θαλάσῃ ἦσαν. (η. 655–7) Εἶτα καὶ ἄλλως φράζων φησὶ «Ἀργεῖοι δὲ νεῶν μὲν ἐχώρησαν καὶ ἀνάγκη τῶν προτέρων», ἡγουν τῶν ἐγγὺς τοῦ τείχους, «αὐτοῦ δὲ παρὰ κλισίῃσιν ἔμιμνον ἀθρόοι», μέσοι δηλονότι τῶν τε πρὸς τῇ θαλάσῃ, ἃς ἄκρας καὶ πρῶτας καὶ παρὰ ταῖς κλισίαις φησὶ, καὶ τῶν πρὸς τῷ τείχει, ὧν εἰσωποὶ ἐγένοντο, ἃς προτέρας λέγει, ἵνα κατὰ νώτου μὲν ἔχῃ τὰς ἐν θαλάσῃ πρῶτας, πρὸ ὀφθαλμῶν δὲ τὰς ἐν τῷ τείχει προτέρας. Εἶτα ἐρμηνεύων τὸ ἀθρόοι φησὶ «οὐδὲ κέδασθεν ἀνά στρατόν». (η. 657) Ἀθρόοι γὰρ οἱ ὁμοῦ συνηγμένοι καὶ μὴ ἐσκεδασμένοι. (η. 657 ς.) Οὗ τὸ αἴτιον ἐπάγων φησὶν «ἴσχε γὰρ αἰδῶς καὶ δέος», αἰδῶς μὲν, εἰ φανοῦνται κακοί, δέος δὲ τὸ περὶ τῶν νεῶν ἢ καὶ τὸ ἀπὸ τῶν στρατηγῶν ἢ καὶ τὸ ἐξ ἑαυτῶν. διὸ ἐπάγει «ἀζηχὲς γὰρ

ὁμόκλεον ἀλλήλοισι». Καὶ ὄρα ὡς ἐντεῦθεν λαβὼν ὁ Σοφοκλῆς ἔφη «δέος γὰρ ᾧ πρόσεστιν αἰσχύνῃ θ' ὁμοῦ», ὅπερ ἐστὶν αἰδώς, «σωτηρίαν ἔχοντα τόνδ' ἐπίστασο». Ἰστέον δὲ ὅτι τε ἐν ῥητορικῶ Λεξικῶ εὔρηται τὸ εἰσωποῖ οὕτως ἐρμηνευόμενον· εἰσωποῖ· εἶσω ἰδέσθαι, εἰς ὧπα, ἐνώπιον, ἐν ὀφθαλμοῖς, καὶ ὅτι αἱ συχναὶ στρατηγικαὶ συμβουλαὶ τὸ «αἰδώς Ἀργεῖοι», τὸ «ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε», τὸ «αἰδομένων δ' ἀνδρῶν πλέονες σοοί», καὶ τὰ λοιπά, ἔπεισαν τοὺς Ἀχαιοὺς αἰδοῖ ἄρτι ἴσχεσθαι. Νέστωρ δὲ καὶ προσεπαυξήσει εὐθύς αὐτάς, εἰπὼν «αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῶ». (η. 658) Ἀζηγῆς δὲ τί ἐστὶ καὶ πόθεν γίνεται, πολλαχοῦ ἐφάνη. (η. 654–6) Μνηστέον δὲ ὡς φανερώς καὶ ἐν τοῖς ῥηθεισὶν εἰς δύο στίχους ὁ ποιητὴς τὰς νῆας διαιρεῖ, εἰπὼν «νῆες ὅσαι πρῶται εἰρύατο», καὶ εἰσὶν αἱ πρὸς τῷ αἰγιαλῷ αὐταί, καὶ πάλιν «νεῶν μὲν ἐχώρησαν τῶν προτέρων», καὶ εἰσὶν αὐταὶ αἱ τοῦ 3.781 τείχους ἐγγύς. [Δύναται δὲ ταῦτα καὶ τὸν ἕνα στοῖχον δηλοῦν, ἵνα λέγῃ ὅτι τὰ πρῶτα μὲν περιέσχον τοὺς Ἀχαιοὺς αἱ τοῦ τείχους ἐγγύς ἄκραι πρῶται νῆες, ὡς δὲ ἠναγκάσθησαν εἰς πλέον, ὑπεχώρησαν τῶν οὕτω προτέρων νηῶν καὶ γεγόνασι πρὸς ταῖς κλισίαις.] (η. 659–66) Ὅτι εἰ καὶ ἄλλοι ὁμόκλεον, ὡς προσεχῶς ἐρρέθη, ἀλλὰ Νέστωρ μάλιστα «λίσσετο ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος ἄνδρα ἕκαστον· ᾧ φίλοι, ἀνέρες ἐστὲ καὶ αἰδῶ θέσθ' ἐνὶ θυμῶ ἄλλων ἀνθρώπων, ἐπὶ δὲ μνήσασθε ἕκαστος παίδων ἢ δ' ἀλόχων καὶ κτήσιος ἢ δὲ τοκήων, ἡμὲν ὅτεω ζώουσιν», ἡγουν ὅτω τε ζῶσι, «καὶ ᾧ κατατεθνήκασι. τῶν ὑπὲρ ἐνθάδ' ἐγὼ γουνάζομαι οὐ παρεόντων ἐστάμεναι κρατερῶς μηδὲ τρωπᾶσθαι φόβονδε», ἡγουν εἰς φυγὴν. Καὶ ταῦτα εἰπὼν ὁ γέρον καὶ οὕτω λισσόμενος ἦνυσέ τι πλέον τῶν ὁμοκλεόντων, ὡς προσεχῶς αὐτίκα φανήσεται. (η. 665) Ὅρα δὲ καὶ νῦν τὸ γουνάζεσθαι ῥηθὲν μεταφορικῶς. πραγματικῶς γὰρ οὔτε ἕκαστον ἐν τοσοῦτω πλήθει γουνάσασθαι ἦν, καὶ οὐδὲ εἰς ἕνα γοῦν τινα γενέσθαι τοῦτό φησι. (η. 660 ἐτ 665) Κεῖται δ' ἐνταῦθα ἐκ μὲν πρωτοτύπου τὸ «γουνούμενος», ἐκ παραγώγου δὲ τὸ «γουνάζομαι». Σημείωσαι δὲ ὅτι τε ἐν τῷ «ὑπὲρ τοκέων γουνούμενος» ὁ μὲν ποιητὴς οὐ τὸ πᾶν εἶπεν, οἷα ἐπιδραμῶν κατὰ σχῆμα καιρίου γοργότητος, Νέστωρ δὲ ὑποκαταβάς ὑπὲρ παίδων καὶ ἀλόχων καὶ κτήσεως καὶ τοκήων λίσσεται, καὶ ὅτι Ὅμηρος μὲν τῷ αἰτίῳ συμπεριέλαβε καὶ τὰ μετ' αὐτό, Νέστωρ δὲ οἴκτου τε καὶ πειθοῦς ἕνεκεν ἐμνήσθη καὶ τῶν αἰτιατῶν, καὶ ὅτι Ὅμηρος μὲν τῇ ἐννοίᾳ ἐκ τῶν τοκέων μόνων διέβη καὶ εἰς τὰ ἐξῆς, Νέστωρ δὲ ἐξ ἐκείνων εἰς τοὺς τοκέας ἀναβέβηκεν, ὡς ἡ Ὀμηρικὴ φράσις δηλοῖ. (η. 662) Τὸ δὲ «ἄλλων ἀνθρώπων» πάνυ ἐντροπετικόν ἐστὶ. τὸ γὰρ ἀλλήλους αἰδεῖσθε, ὅπερ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, οὐ τοσοῦτον ἐντρέπει. (η. 664) Τὸ δὲ «ὅτεω» ἐκ τοῦ ὅτω γέγονεν Ἰωνικῇ ἐπενθέσει τοῦ ἔε ὁμοίως τῷ ὀτέοισιν, ὡς προεδηλώθη, καὶ τουτέοισι. (η. 665) Τὸ δὲ «οὐ παρεόντων» πολὺν ἔχει νοῦν. οἷς μὲν γὰρ οὐ πάρεισι γονεῖς καὶ ἄλοχοι καὶ παῖδες ὡς τεθνεῶτες, γουνάζομαι ὑπὲρ ἐκείνων ἄλλως, οἷς δὲ οὐ πάρεισι μὲν, ζῶσι δέ, γουνάζομαι, ἵνα ζῶντες ὑμεῖς ἐν τῷ περιωθῆναι δι' ἀμύνης γένησθε ποτε τῶν οἰκείων. Ὅλον δὲ τὸ «τῶν ὑπὲρ γουνάζομαι» ἐντελές 3.782 ἐστὶν, οὐ μὴν κατὰ τὸ πρὸς τῶν λόγων καὶ πρὸς τῆς φιλίας καὶ τῶν τοιούτων, ἐκεῖ γὰρ λείπει τὸ γουνάζομαι, ἵνα λέγῃ ὡς γουνάζομαι ὑπὲρ λόγων καὶ ὑπὲρ φιλίας. (η. 666) Τὸ δὲ «ἐστάναι κρατερῶς» ἀντὶ τοῦ γενναίως. οὐ γὰρ αἰεὶ κρατερὸν τὸ ἀπειλητικόν. [Ἐρμηνεῖα δὲ αὐτοῦ εὐθύς ἐπῆκται τὸ μὴ τρέπεσθαι εἰς φυγὴν, ἵνα ἢ στερρῶς ἐστάναι τὸ μὴ ἐθέλειν φεύγειν.] Τὸ δὲ μὴ τρωπᾶσθαι, εἰ μὲν διὰ διφθόγγου ἔχει τὴν λήγουσαν, συστέλλει αὐτὴν καινότερον δίχα ἐπιφορᾶς φωνήεντος, εἰ δὲ διὰ τοῦ ἔε ψιλοῦ, δύναται μὲν καὶ οὕτω συντάσσεσθαι, ὅμως δὲ καινότερον ἐναλλάσσει τὴν σύνταξιν. ὅλον δὲ τὸ «μηδὲ τρωπᾶσθε φόβονδε» φρασθῆναι πεποίηκεν, ὡς καὶ ἐτέρωθι δηλοῦται, τὸ προτροπάδην φεύγειν. Ἐπαινεῖται δὲ καὶ ἡ ῥηθεῖσα τοῦ Νέστορος δημηγορία. ἔχει γάρ, φασί, τέκνων καὶ γυναικῶν ἀσφάλειαν, πλούτου φυλακὴν ἀναφαίρετον, γονέων ζώντων μὲν αἰδῶ, τεθνεῶτων δὲ μνήμην. καὶ γοῦν

ἐπέστρεψε τῆς φυγῆς τοὺς Ἀχαιοὺς ἐν ἀκμῇ μεγίστου κινδύνου καὶ ἀντιστῆναι τοῖς διώκουσιν ἔπεισεν ὀτρύννας μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου. Ἔνθα ὄρα ὡς διὰ τὸ τοῦ καιροῦ κατεπεῖγον οὔτε ἐμβριθῆς αὐτῶ ἢ δημηγορία οὔτε ἀφηγηματικὴ ὡς ἐν ἄλλοις, οὔτε ἄλλως πλατεῖα καὶ ἐπιχειρηματικὴ, ἀλλὰ στενὴ καὶ εὐπερίληπτος καὶ οἶκτον ἔχουσα κατὰ ἐλέου εἰσβολὴν, οἷς ὑπὲρ τῶν φιλτάτων δυσωπεῖ, οἷονεὶ πρὸ ὀφθαλμῶν αὐτὰ παριστῶν τοῖς Ἀχαιοῖς, εἰ καὶ μὴ πάρεισι. Καλὸν μὲν γάρ, εἰ παρῆσαν καὶ συνεπελαμβάνοντο τοῦ λόγου τῶ ρήτορι. ἐπεὶ δὲ μὴ παρίστανται σῶματι, ἀλλὰ γε τῇ μνήμῃ καὶ τῶ πόθῳ δοξάζωσαν παρεῖναι καὶ συνδυσωπεῖν. Μέμνηται δὲ τῶν μὲν ζώντων οἷονεὶ λέγων τὸ οὐς καὶ σπεύσατε ἰδεῖν, τῶν δὲ τεθνεώτων μονονουχὶ λέγων καὶ αὐτός, ὅτι τούτους καὶ τεθνεώτας εὐκλείας ἐπιβήσατε, ἤγουν ἐπιβιβάσατε. (η. 668–73) Ὅτι Ἀθηνᾶ ἢ κατὰ τὸν μῦθον φωσφόρος Ἀχαιοῖς «ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὥσε θεσπέσιον, μάλα δέ σφιν φῶως γένετ' ἀμφοτέρωθεν, ἡμὲν πρὸς νηῶν», ἢ πᾶρ νηῶν, «καὶ ὁμοῖου πολέμοιο», τῶν οἷον ἀφωτίστων πρὸ τούτου ὄντων. «Ἐκτορα δ' ἐφράσαντο βοὴν ἀγαθὸν καὶ ἑταίρους, ἡμὲν ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν, οὐδ' ἐμάχοντο, ἡδ' ὅσοι παρὰ νηυσὶ μάχην ἐμάχοντο θοῆσιν». 3.783 (η. 660) Ἔστι δὲ Ἀθηνᾶ ἢ φυσικὴ τε φρόνησις, καθ' ἣν ἀνενεγκόντες ἐφρόνησαν, ὅτι νηῶν εἰσωποὶ ἐγένοντο καὶ εἰς οἶον πόλεμον περιέστησαν καὶ οἷα ὁ Ἐκτωρ ποιεῖ, ἔτι δὲ ἔμαθον τοὺς μαχομένους τε καὶ ὅσοι μετόπισθεν ἀφέστασαν οὐδ' ἐμάχοντο, ὡς εἴρηται. Νοηθεῖη δ' ἂν καὶ ἄλλως Ἀθηνᾶ ἢ τοῦ Νέστορος σύνεσις, ἢ προσεχῶς ὀτρύνασα μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου καὶ ὡς ἐκ σκότους εἰς φῶς τοὺς Ἀχαιοὺς καταστήσασα. Ἔστι γὰρ νῦν φῶς ἰδεῖν τὸ ζῆσαι ἀπαλλαγέντας ἀχλύος, ἣν ἢ τροπὴ ἐπάγει, καὶ ἐλπίδος τοῦ μέλανος θανάτου καὶ ὡς εἰπεῖν τοῦ σκότου. διὸ καὶ ἀλλαχοῦ ἔφη «αἶ κέν τι φῶως ἐτάροισι γένηαι», νικήσας δηλαδή, καὶ πάλιν «ἐν χερσὶν φῶως», ἤγουν ἢ διὰ τῆς νίκης σωτηρία. τέως γὰρ ὡς οἶον ἐν σκότει εἰσὶν οἱ νικώμενοι. Καὶ νῦν μὲν ἀλληγορικὸν οὕτω καὶ τὸ σκότος καὶ τὸ φῶς, ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ ἀληθῶς ἐν σκότει γενήσονται οἱ Ἀχαιοὶ τοῦ Πατρόκλου πεσόντος καὶ φῶς ἡλίου ἰδεῖν ἐξαιτήσονται. Ὅρα δὲ ὅτι ἐν τῶ «ἀπ' ὀφθαλμῶν νέφος ἀχλύος ὥσεν» ὑποβάλλει ὁ ποιητὴς θαρρούντως ἡλίῳ εἰκάζειν ἡμᾶς τὸ ἐν ἡμῖν ὀπτικόν, ὃ δίκην νέφους ἢ ἐξ ἀθυμίας ἀχλὺς οἶδεν ἐπιπροσθεῖν. (η. 669) Τοῦ δὲ «ἀμφοτέρωθεν» διασαφητικὸν τὸ «παρὰ τε νηῶν καὶ πολέμου», ἔνθα οὐκ εἶχον βλέπειν οἱ Ἀχαιοὶ πρὸ τοῦ σκεδασθῆναι τὴν ρηθεῖσαν ἀχλύν. διὸ οὔτε Ἐκτορα εἶχον φράζεσθαι οὔτε τῶν συμφυλετῶν, ὅσοι τε ἀπόμαχοι ἦσαν καὶ ὅσοι ἐνήργουν. (η. 672) Τοῦ δὲ «ἀφέστασαν», ὃ καὶ μετ' ὀλίγα κεῖται, ἐφερμηνευτικὸν τὸ «οὐδ' ἐμάχοντο». (η. 673) Τὸ δὲ «μάχην ἐμάχοντο» τέτριπται ὡς Ἀττικόν ἐστι. (η. 674–8) Ὅτι «οὐδ' ἄρ ἔτι Αἴαντι μεγαλήτορι ἦνδανε θυμῷ ἐστάμεν, ἔνθα περ ἄλλοι ἀφέστασαν Ἀχαιοί, ἀλλ' ὅ γε νηῶν ἴκρια ἐπώχετο μακρὰ βιβιάσθων», ὃ παρακατιῶν λέγει «ἐφοῖτα μακρὰ βιβιάς», «νώμα δὲ ξυστὸν μέγα ναύμαχον ἐν παλάμησι, κολλητὸν βλήτροισι, δυωκαιεκοσίπηχου». διὰ δὲ τὴν τοιαύτην καρτερίαν καὶ μεγαλήτορα ἐνταῦθα ἔφη τὸν Αἴαντα. (η. 675) Ἀντιθετικὸν δὲ πως τὸ «οὐκ ἤθελεν ἐστάμεν», ἤγουν ἴστασθαι, «ἔνθα ἄλλοι ἀφέστασαν». ἀντίκειται γὰρ τὸ ἐστάναι καὶ ἀφεστάναι. (η. 676) Ἴκρια δὲ νηῶν προπαροξυτόνως ὡς δέμνια τὰ καταστρώματα, οἱ δὲ τὰ κατὰ πρῶραν καὶ πρύμναν σανιδώματα, ὅπερ καὶ κρεῖττον. προῖων γὰρ ὁ Αἴας ἀναχωρεῖ ἐπὶ τὸν ἑπταπόδην θρήνυν λιπὼν τὰ ἴκρια τῆς νηός, ἤγουν τὰς κατὰ πρῶραν σανίδας. 3.784 ἄλλοι δὲ ἴκρια φασὶ τὰ ἐξέχοντα τῶν νηῶν ἄκρα. ὅτι δὲ ἴκριον λέγεται καὶ ἐπὶ ἴστοῦ, ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῦται. ὅθεν καὶ ἐπὶ κριον τὸ κέρας τοῦ ἴστοῦ, ὃ κοινότερον κερατάριον καλεῖται. ἀλλ' ἐκεῖνο μὲν ἀπὸ τοῦ ἐν ἄκρῳ εἶναι, τὰ δὲ νῦν σανιδωτὰ ἴκρια παρὰ τὸ ἰκνῶ, περὶ ἃ ἰκνοῦνται οἱ ἐν ταῖς ναυσὶ. Τὸ δὲ «μακρὰ βιβιάσθων» πάνυ καίριον ἐπὶ πλατέων διαβημάτων τοῦ ἥρωος. ὡσπερ δὲ αἴω αἴσω αἴσθω, ἐξ οὗ τὸ αἴσθω, οὕτω καὶ βιβῶ βιβιάσω βιβιάσθω. Περὶ δὲ κολλητοῦ ξυστοῦ καὶ πρὸ ὀλίγων

μὲν ἐδηλώθη, νῦν δὲ ῥητέον ὅτι τὸ βλήτρον βαρύνεται κατὰ τοὺς παλαιούς κανόνι τοιούτω. Τὰ εἰς ἄρ-ο-ν λήγοντα μονογενῆ οὐδέτερα βαρύνεται, σεσημειώται τὸ λουτρὸν πρὸς διάφορον σημασίαν. ἔστι γὰρ καὶ λουτρὸν Ἀττικῶς παρὰ τῷ Κωμικῷ τὸ ἀπόλουμα, οἶον «κάκ τοῦ βαλανείου πίεται τὸ λουτρὸν». Ἔστι δὲ βλήτρον ὁ σιδηροῦς κύκλος, δι' οὗ τὰ δύο ξυστὰ εἰς ἓν συμβάλλονται δόρυ ναύμαχον, ὅπερ ὅτι προπαροξύνεται, προδεδήλωται καὶ αὐτό. Τὸ δὲ δύο καὶ εἰκοσίπηχυ ὕφ' ἓν ἀναγνωστέον, ὡς ἐν τοῖς Ἀπίωνος καὶ Ἡροδώρου κεῖται. (η. 674) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι προμάχου ἴδιον τὸ «οὐδ' ἄρ ἔτι τῷ δεῖνι ἦνδανε θυμῷ ἐστάμεν ἔνθα περ ἄλλοι». (η. 679–86) Ὅτι τὴν τοῦ Αἴαντος μεταπήδησιν ἀπὸ νηὸς εἰς νῆα παραβάλλει ἀνδρὸς ἐνεργείᾳ κελητίζοντος διὰ τεσσάρων, εἰπὼν «ὡς δ' ὅτ' ἀνήρ ἵπποισι κελητίζειν εὖ εἰδώς, ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων πίσυρας συναγείρεται», ἢ συναίρεται, «ἵππους, σεύας ἐκ πεδίοιο μέγα προτὶ ἄστυ διώκει λαοφόρον καθ' ὁδόν, πολέες τέ ἐθήσαντο ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες, ὃ δ' ἔμπεδον ἀσφαλές αἰεὶ θρώσκων ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλον ἀμείβεται, οἱ δὲ πέτονται, ὡς Αἴας ἐπὶ πολλὰ θοάων ἴκρια νηῶν φοῖτα μακρὰ βιβάς, φωνὴ δὲ οἱ αἰθέρ' ἴκανε». Καὶ ὅρα κἀνταῦθα ὅτι εὐρυβόας ἦν. (η. 687) Ὁ καὶ ἐπισημαινόμενος ἐπάγει ὁ ποιητὴς εὐθύς «αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοῶων Δαναοῖσι κέλευε». τοῦτον δὲ τὸν στίχον καὶ προῖων ἀπαραποίητον οὕτω ἐκτίθεται, ὥσπερ καὶ τὸ «χηνῶν ἢ γεράνων ἢ κύκνων δουλιχοδείρων» φθάσας ἀλλαχοῦ 3.785 γράψαι τίθησι τὸ αὐτὸ καὶ ἐνταῦθα μετ' ὀλίγα. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἦν γύμνασμα παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὁποῖον ἐκτίθεται νῦν ὁ ποιητὴς, τέθριππόν τι τοῦτο ἰστορῶν ἄνευ ἄρματος. τοὺς δὲ τοιούτους ἵππους νοητέον οὐ μόνον θέειν ἀρίστους, ἀλλὰ καὶ εὐπειθεῖς, ἵνα μὴ δυσπειθούτων καὶ διασπωμένων κινδυνεύῃ ἐκπίπτειν ὁ ἔποχος μεθαλλόμενος ἐκ τούτου συνεχῶς εἰς ἐκεῖνον. (η. 680) Διὸ καὶ συναγείρεται τοιούτους ἵππους ἐκ πολλῶν, ἦγουν ἐπιλέγδην συνάγει. εἰ δὲ γράφει «συναίρεται», τὸ συζευγνύειν καὶ ὁμοῦ εἴρειν ἢ λέξις δηλοῖ, ὡς καὶ τὸ «σὺν δ' ἦειρεν ἱμάσιν». ἐξ οὗ καὶ παρήγορος καὶ ἄορες καὶ ὄαρες, ὡς προδεδήλωται, αἱ γυναῖκες. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοί, ὡς οἱ οὕτω συνεζευγμένοι ἵπποι ἄμιπποι ἐκαλοῦντο. καὶ ἴσως καὶ ἡ παρὰ τῷ Σοφοκλεῖ «βορεὰς ἄμιππος», εἰ καὶ δυσκόλως, ὅμως οὕτω συμβιβασθήσεται. Ἐν δὲ παλαιοῖς σχολίοις γέγραπται, ὅτι Δημήτριός φησι τεθεωρηκέναι τινὰ μεταβαίνοντα, ὡς ὁ ποιητὴς λέγει, κατέχοντα τοὺς χαλινούς καὶ ἀνεμποδίστως τηροῦντα τὸν δρόμον τῶν ἵππων, καὶ ὅτι καὶ νῦν ἐν Ῥώμῃ τοῦτο γίνεται. καὶ ἐφ' ἡμῶν δὲ τις ἐθεάθη διὰ δύο ἵππων κελητίζων, ὡς δυσχερὲς ὂν τὸ διὰ τεσσάρων. Οἱ δὲ παλαιοὶ λέγουσι καί, ὅτι ἀναχρονισμοῦ σχήματι ἐνταῦθα χρᾶται ὁ ποιητὴς. κέλητες γὰρ οὐκ ἦσαν παρὰ τοῖς ἥρωσιν, ἀλλ' ὑστερογενὲς τὸ εὐρημα. Καὶ μὴν ἴσως οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὸ τοιοῦτον ἀναχρονισμὸς ἔστιν. οὐ γάρ φησιν ὁ ποιητὴς, ὡς ἐπὶ τῶν Ἀχαιῶν ἦν τὸ πρᾶγμα, ἀλλ' αὐτὸς εἰδώς τοῦτο ἐφ' ἑαυτοῦ γινόμενον ἐντεῦθεν ποιεῖται τὴν παραβολὴν ὡς πρὸς εἰδότας λαλῶν. οὕτω δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ μέμνηται κέλητος. Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ παραβολὴ τοῦ τοιούτου κελητισμοῦ πρὸς τε τὸ ἀσφαλῶς καὶ τεχνικῶς τὸν Αἴαντα θρώσκειν παρείληπται καὶ πρὸς τὸ ἄλλην ἐξ ἄλλης ἀμείβεσθαι νῆα καὶ πρὸς τὸ τοῦ ἥρωος γενναῖον καὶ εὐτονον. Τὰ γὰρ ἄλλα τῆς παραβολῆς οὐκ εὐσύμβατα. οἱ μὲν γὰρ ἵπποι τῷ κελητίζοντι πέτονται, αἱ δὲ νῆες ἀκίνητοι, καὶ οἱ μὲν τέσσαρες, ὁ δὲ Αἴας ἐπὶ πολλὰ ἴκρια νηῶν ἐφοῖτα. [Εἰ δὲ καὶ χρῆσις ἦν ἐπὶ Ὀμήρου κέλητος, 3.786 δι' οὗ ληστρικὸν ἐσημαίνετο πλοῖον, οὗ σύνθετον ὁ ἐπακτροκέλης, ἀναλυόμενος αὐτὸς εἰς ἐπακτρίδα καὶ εἰς κέλητα, περὶ ὧν διείληπται καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν, εἰ δὲ κέλητα τοιοῦτον καὶ ὁ ποιητὴς ἐγίνωσκε, συνεβιβάζετο ἂν καὶ αὐτό πως πρὸς τὴν παραβολὴν. Ἔστι δὲ ὅμως καὶ δίχα τούτου οἰκεῖον τῇ τοῦ κελητίζοντος παραβολῇ καὶ τὸ τῶν νηῶν χρῆμα, αἱ ἀλὸς ἵπποι λέγονται, ὡς ἡ Ὀδύσεια δηλοῖ. Ὅτι δὲ κέλης κυρίως οὐχ' ὁ ἐπιβάτης, ἀλλὰ ἵππος, ὅθεν καὶ κέλητι νικᾶν τινες ἐν ἀέθλοις ἐλέγοντο, καὶ ὅτι ἐπέκεινα ἵππου καὶ πλοίου καὶ ἄλλο τι ὁ κέλης δηλοῖ, ἐν τοῖς κατὰ

τὴν Ὀδύσειαν γέγραπται, ὅπου κεῖται τι καὶ περὶ ἀμίππων καὶ μονίππων.] (η. 679) Τὸ δὲ κελητίζειν ἀπὸ τοῦ κέλητος παρήκται, ὃ δηλοῖ τὸν ἄζευκτον ἵππον καὶ κατὰ τινὰς τὸν μονάμπυκα, ὃς νῦν, φασί, σελλάριος λέγεται. αὐτὸς δὲ κέλης ἢ παρὰ τὸ κέλλειν, ὃ ἔστι τρέχειν ἢ βαδίζειν, ὅθεν, φασί, κέλευθος, ἢ παρὰ τὸ διεσκελισμένον τινὰ φασὶ καθῆσθαι εἰς αὐτόν. τὸ δὲ λέγειν κελητίζειν ὡς ἐν συνθέσει τὸ ἐν κέλητι ἴζειν ἀδιανόητόν φασιν οἱ παλαιοί. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «ἵπποισι κελητίζειν» καὶ «πίσυρας συναγείρεται ἵππους» τὸ μὲν «ἵπποισι» πρὸς διαστολὴν εἴρηται τοῦ ἐν κελητίζειν ἵππῳ, τὸ δὲ τέσσαρας συναγείρειν ἵππους διαστέλλει τὸν τοῦτο ποιοῦντα ἐκ τοῦ ἄλλως κελητίζοντος. (η. 680) Τὸ δὲ «ὅς τ' ἐπεὶ ἐκ πολέων» καὶ ἐξῆς, ἐπαναληπτικῶς ἔχει, ληφθὲν ἀντὶ τοῦ οὗτος, ἵνα ἦ· ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἵπποις κελητίζειν εἰδώς, αὐτὸς [ἢ οὗτος] ἐπεὶ συναγείρη, ἢ συναείρη, ἐκ πολλῶν ἵππων τοὺς αὐτῷ δεξιούς, θέει διὰ τῆς λεωφόρου. ἄλλως γὰρ οὐκ εὐσύντακτος ἢ παραβολή. (η. 681) Τὸ δὲ «μέγα προτὶ ἄστῳ» διὰ πιθανότητα κεῖται, ἵνα πιστεῦοιτο ῥῆον τοὺς τέσσαρας καὶ διὰ τῆς ἐν αὐτῷ πλατείας λαοφόρου κινεῖσθαι. δηλὸν δὲ ὅτι τὴν λαοφόρον οἱ Ἀττικοὶ λεωφόρον φασί. Διώκειν δὲ καὶ νῦν τὸ σπουδαίως ἐλαύνειν δίκην διώκοντος. (η. 682 ς.) Τὸ δὲ «πολέες ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες» τὸ πάνυ καὶ κοινῶς θηητὸν τοῦ ἔργου δηλοῖ. Τὸ δὲ «ἀσφαλές» καιριώτερον ὄν ἐνταῦθα τοῦ ἔμπροσθεν πρὸς ἐρμηναίαν κεῖται αὐτοῦ. (η. 688–94) Ὅτι οὐδὲ ὁ Ἔκτωρ ἔμμενεν ἐν Τρώων ὀμάδῳ, καθὰ δηλονότι οὐδὲ ὁ Αἴας, «ἀλλ' ὡς τ' ὀρνίθων πετεηνῶν αἰετὸς αἴθων ἔθνος ἐφορμᾶται ποταμὸν παραβοσκομενάων, χηνῶν ἢ γεράνων», ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, «ἢ κύκνων δουλιχοδείρων, ὡς Ἔκτωρ ἴθυσεν», ὃ ἔστιν ὠρμησε, «νεώς», ἦγουν κατὰ νηός, «ἀντίος ἀΐξας». Καὶ ὅρα ὅτι ἐξ ἀλὸς λαβὼν πρὸ τούτου παραβολὰς νῦν καὶ ποταμίαν ταύτην παρείληφεν οὐδ' αὐτὴν ἀπροσφυῶς διὰ τὸ ἐν ὑγρῷ εἶναι τοὺς Ἀχαιοὺς καὶ ἐπὶ μακρὸν ἐκεῖ ζῆν. διὸ καὶ ὑγροβίοις αὐτοὺς ὀρνέοις εἵκασεν, οὓς τὸ μοιρίδιον ἐταπεινώσε, περιαγαγὸν τὸν Ἔκτορα εἰς ἀετοῦ 3.787 εἴκασμα. [(η. 692) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «κύκνων δουλιχοδείρων» μεταλαβὼν τις τῶν ὕστερον, Ἐπίχαρμος δέ, φασίν, ἐκεῖνος ἦν, μακροκαμπυλαύχενας εἶπεν ἐρωδιούς.] (η. 694) Τὸ δὲ «ἀντίος ἀΐξας» διασαφητικόν ἐστι τοῦ «ἴθυσε νεώς», ἦγουν κατ' εὐθὺ ὠρμησε. [Τοῦτο δὲ διχῶς· ἢ γὰρ ἴθυσεν, ὡς ἐρρέθη, κατὰ νηός, ἢ νηὸς ἀντίος ἀΐξας.] (η. 694–8) Ὅτι ὁ Ζεὺς αὐτὸς, καθὰ καὶ πρὸ βραχέων δηλοῦται, τὸν Ἔκτορα ὠρσεν, ἢ μᾶλλον ὠσεν, ὀπίσω ἰστάμενος δηλαδὴ, «χειρὶ μάλα μεγάλη, ὠτρυνε δὲ λαὸν ἄμ' αὐτῷ, αὐτίς δὲ δριμεῖα μάχη παρὰ νηυσὶν ἐτύχθη. φαίης κ' ἀκμηῆτας καὶ ἀτειρέας ἀλλήλοισιν ἄντεσθ' ἐν πολέμῳ, ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο». Καὶ ταῦτα οὐκ ἀπὸ ἴσου σκοποῦ. (η. 699–702) Ἐπάγει γὰρ «τοῖσι δὲ μαρναμένοιισιν ὅδ' ἦν νόος, ἦτοι Ἀχαιοὶ οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ ἀλλ' ὀλέεσθαι, Τρωσὶ δ' ἔλπετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσσιν ἐκάστου νῆας ἐνιπρήσειν κτενέειν δ' ἥρωας Ἀχαιοὺς», ὅπερ ἦν κατὰ κράτος νικήσειν. Καὶ σημείωσαι τὸ χωρίον τοῦτο ἐμπερίβολον ὄν κατὰ τε ἄλλους τρόπους καὶ κατὰ τοὺς λογισμούς. ἐκτίθεται γὰρ, τί μὲν οἱ Τρῶες ἐπὶ τοῖς παροῦσιν ἐλογίζοντο, τί δὲ οἱ Ἀχαιοί. ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐλθὼν ὁ ποιητὴς εἰς τὴν τοῦ κινδύνου ἀκμὴν ἑαυτοῦ ἀκμαιότερος γίνεται τῇ τε φράσει καὶ τοῖς νοήμασι, συνεξομοιούμενος κἀνταῦθα τοῖς πράγμασι. Πάνυ δὲ γενναῖοι οἱ Ἕλληνες, εἶπερ ἀπογνόντες τοῦ ζῆν οὕτω μάχονται, καθὰ δὴ καὶ ὁ Αἴας μόνος ἐφ' ὁμοίοις ἔτι ἀνδρίζεται, καὶ ταῦτα «οἰόμενος θανέεσθαι». (η. 697) Τὸ δὲ «φαίης ἀκμηῆτας καὶ ἀτειρέας» καὶ τὸ ἐξῆς, χρήσιμα εἰς τοὺς καὶ μετὰ πολὺν πόνον ἀνδριζομένους. παρωδήσας δὲ τις ἐρεῖ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλως μετὰ κάματον μὴ ἀναπιπτόντων. [(η. 698) Τὸ δὲ «ὡς ἐσσυμένως ἐμάχοντο» ἐπιφωνηματικόν τί ἐστι, δηλοῦν ἐν βραχεῖ κόμματι πολλὴν ἔννοιαν ἐπὶ τῇ ἀκμαίᾳ προθυμίᾳ τῶν Ἀχαιῶν.] (η. 699) Τὸ δὲ «τοῖσι δὲ μαρναμένοιισι» καὶ ἐξῆς, οἰκεῖον μὲν ἐπὶ τοῖς ἐν ἀπογνώσει ζωῆς μαχομένοις, εἰ δὲ παρωδηθῆ, εὐχρηστον ἔσται καὶ πρὸς τοὺς κινδυνώδεσιν ἐγχειροῦντας πράγμασι. (η. 696) Τὸ δὲ «δριμεῖα μάχη» ἐκ

μεταφορᾶς εἴρηται τῶν τοιούτων βρωμάτων ἢ φαρμάκων. [Εἰ δὲ καὶ ἐπὶ τινος γλυκύτητος οἱ μεθ' Ὅμηρον τιθέασι τὸ δριμύ καθ' ἡδονῆς 3.788 λόγον, ἔχει καὶ τοῦτο ἢ ἄρτι μάχη ὡς χαρτὴ δοκοῦσα καὶ χάρμη οὔσα οὕτω διὰ τὸ ἀτειρὲς τῶν μαχομένων καὶ ἀκάματον καὶ οὕτω πρόθυμον καὶ μὴ ἀηδές.] (η. 697 ς.) Τὸ δὲ «ἀλλήλοισιν ἄντεσθαι» περίφρασις ἐστὶ τοῦ συμμῖξαι. (η. 700) Τὸ δὲ «ἀλλ' ὀλέεσθαι», ὃ ἐστὶν ἀπολεῖσθαι, διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ οὐκ ἔφασαν ὑποφυγεῖν ἐκ κακοῦ. (η. 701) Τὸ δὲ «ἔλπετο θυμός» ὁμοίον ἐστὶ τῷ «ὄδ' ἦν νόος». (η. 703) Ὅτι ἐναντίον πρὸς τὸ ἀφεστάναι μάχης τὸ ἐφεστάναι, ἤγουν κατ' ἐχθρῶν ἐστάναι, ὡς δηλοῖ τὸ «οἱ μὲν τὰ φρονέοντες ἐφέστασαν ἀλλήλοισι». (η. 704–6) Ὅτι ἐπίτηδες ὁ ποιητὴς ἐπιλεξάμενος ἀπροστάτευτον νῆα τὴν τοῦ πάλαι ποτὲ οἰχομένου Πρωτεσιλάου, ὡς ἡ Βοιωτία δηλοῖ, ἄγει κατ' αὐτῆς τὸν Ἴκτορα, ἵνα μὴ τινὰ τῶν ζώντων ἀρχηγῶν αἰσχύνῃ ἀνδραγαθήσαντος Ἴκτορος κατ' αὐτοῦ, καὶ φησιν «Ἴκτωρ δὲ πρύμνης νεὼς ἠψατο ποντοπόροιο καλῆς ὠκυάλου, ἢ Πρωτεσίλαον ἔνεικεν εἰς Τροίην οὐδ' αὐτίς ἀπήγαγε πατρίδα γαῖαν». Τοῦτο δὲ οἰκτιζόμενος λέγει. διὸ καὶ καλὴν τὴν τοῦ Πρωτεσιλάου νηῆα φησι, σεμνύνας αὐτὴν καὶ διὰ τοῦ εἰπεῖν ὠκύαλον, καὶ ἐμφήνας τοῖς τοιούτοις ἐπαίνοις εἰκότως τὸν Ἴκτορα φιλοτιμήσασθαι οὕτω καλὴν ἀχρειῶσαι νῆα. (η. 707–8) Εἶτα ἐπάγει «τοῦ περ δὴ περὶ νηός», ἤγουν τῆς τοῦ Πρωτεσιλάου, «Ἀχαιοὶ τε Τρῳῆς τε δῆουν», ἤγουν συνέκοπτον, «ἀλλήλους, αὐτοσχεδόν». (η. 708–11) Εἶτα ἐρμηνεύων τὸ «αὐτοσχεδόν» ἐπάγει «οὐδ' ἄρα τοῖ γε τόξων αἰκᾶς ἀμφὶς μένον οὐδέ τ' ἀκόντων, ἀλλ' οἳ γ' ἐγγύθεν», καί, ὡς ἔφη, αὐτοσχεδόν, «ἰστάμενοι ἕνα θυμὸν ἔχοντες ὀξέσι δὴ πελέκεσσι καὶ ἀξίνησι μάχοντο», καινὴν ταύτην μάχην πρέπουσαν τῷ τῆς ναυμαχίας καιρῷ. (η. 712–5) Ἐτι δὲ φησι «καὶ ξίφεσι μεγάλοισι καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι. πολλὰ δὲ φάσγανα καλὰ μελάνδετα κωπήεντα, ἄλλα μὲν ἐκ χειρῶν χαμάδις πέσον, ἄλλα δ' ἀπ' ὤμων ἀνδρῶν μαρναμένων· ῥέε δ' αἷματι γαῖα μέλαινα», ὃ καὶ ἀλλαχοῦ πολλαχοῦ λεχθὲν κεῖται. Καὶ ὅρα τὴν φράσιν τῆς κινδυνώδους ἀκμαίας μάχης, ἣν οὐκ ἂν φράσαιεν κάλλιον οὐδ' εἰ πάντες ῥήτορες εἰς ἓν συνελθόντες μελετήσαιεν. (η. 704) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τῷ «πρύμνης νεὼς» τινὰ τῶν παλαιῶν ἀντιγράφων διὰ τοῦ ὀ μικροῦ γράφουσι τὸ νεός. τοῦτο δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα γίνεται. ἡ δὲ αἰτία οὐ σαφής, εἰ μὴ ἄρα εἴποι τις προὔποκεῖσθαι ἐκ τοῦ νέω, τὸ κολυμβῶ, εὐθεῖαν ἄρρητον τὸ νεύς, ἧς Ἴωνικὴ γενικὴ νεῦς νεός. [Ἰστέον δὲ ὡς εἰ καὶ διὰ τοῦ ὀω μεγάλου ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐφέρετο, εἶχεν ἂν θεραπείαν τὸ μέτρον σπονδειακὴν διὰ συνιζήσεως.] (η. 709) Τὸ δὲ «αἰκᾶς» ὀξύνεται λόγῳ τοιούτῳ. Τὰ εἰς ὀκῆ θηλυκὰ 3.789 ὑπὲρ δύο συλλαβάς, τῷ ὀι παραληγόμενα, βαρύνεται, ἐλίκη, μυρική, Φοινίκη, τὸ αἰκῆ ὠξυτονήθη παρὰ τὸ αἴσσω, ὡς φυλάσσω φυλακή. ὅθεν τόξων αἰκᾶς φησιν, ὃ ἐστὶ τοξευμάτων. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη εὐθεῖα ἢ αἴξ, ὅθεν πολυαἰκός πολέμοιο καὶ κορυθαἰξ. Τὸ δὲ «ἀμφὶς μένον» ἀντὶ τοῦ ἰδίᾳ καὶ παρεκτός. δύναται δὲ εἶναι καὶ ἀντὶ τοῦ ἀμφοτέρωθεν. Οἱ δὲ ἄκοντες, ὡς ἐνταῦθα φαίνεται, διαφέρουσι τῶν ἐγγέων. διὸ καὶ ἄκοντας ἀφέντες Ἀχαιοὶ μεταλαμβάνουσιν ἔγχεα, μείζω δηλαδὴ ὄντα καὶ ἰσχυρότερα. (η. 711) Οὕτω δὲ καὶ πέλεκυς πρὸς ἀξίνην διάφορος, ὡς δηλοῖ τὸ «πελέκεσσι καὶ ἀξίνησιν». Ἀμφίγυα δέ, εἰ καὶ ἄλλως προερρέθη, καὶ τὰ τῆς ναυμαχίας ἔγχη, ἵνα εἴπερ ἡ αἰχμὴ κολουσθῇ, ὅπερ ἔπαθεν ἢ τοῦ Αἴαντος, βλάπτωσι τῷ στύρακι. στυρακωτὰ γὰρ τὰ ἀμφίγυα, ὡς ἤδη δέδεικται. Ὅρα δὲ καὶ τὰ προμνημονευθέντα συνεχῆ ἑπτὰ πάρισα, τὸ ὀξέσι, τὸ πελέκεσσι, τὸ ἀξίνησι, ὃ καὶ ἐκτείνει τὸ τῆς προπαραληγούσης δίχρονον, τὸ ξίφεσι, τὸ μεγάλοισι, καὶ τὸ ἀμφιγύοισιν. ὁμοίως καὶ τὰ ἐφεξῆς ἑτεροῖα ἑπτὰ, τὸ πολλά, τὸ φάσγανα, τὸ καλά, τὸ μελάνδετα, τὸ κωπήεντα, καὶ τὸ ἄλλα, δις αὐτὸ λεχθέν. (η. 713) Μελάνδετα δὲ ἢ τὰ σιδηρόδετα–μέλας γὰρ κατ' ἐπικράτειαν ἐπιθετικὴν ὁ σίδηρος–ἢ τὰ ἐνδεδεμένα ἐπιμελῶς κατὰ τὴν λαβὴν, ἢ τὰ ἔχοντα μελαίνας λαβάς, ταύτων δὲ εἰπεῖν, κώπας. ὦν ἐκ μὲν τῆς κώπης κωπῆεν ξίφος, ἐκ δὲ τῆς λαβῆς

χρυσολαβές ξιφίδιον ἐν ῥητορικῶ Λεξικῶ τὸ ἔχον χρυσοῦν λαβήν. (η. 714) Ἐκ χειρῶν δὲ καὶ ἀπ' ὤμων πίπτουσι φάσγανα, κοπτομένων δηλαδή, [ἀπὸ χειρῶν μὲν, ὅσα προὔτεινον ξίφη, ἀπὸ δὲ ὤμων, ἐξ ὧν ἠώρηντο ἔτι αὐτά.] (η. 715) Τὸ δὲ «γαῖα μέλαινα» ὑφείλετο οἶον τῇ πρὸς τὸ αἷμα παραθέσει τὸ αὐτοῦ ἐπίθετον, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ πολλαχοῦ μέλαν καλεῖται. (η. 716–21) Ὅτι Ἐκτωρ πρύμνηθεν, ὡς ἐρρέθη, «ἐπεὶ λάβεν, οὐχὶ μεθίει, ἄφλαστον μετὰ χερσὶν ἔχων, Τρωσὶν δ' ἐκέλευεν· οἴσετε πῦρ, ἅμα δ' αὐτοὶ ἀολλέες ὄρνυτ' αὐτήν», ἤγουν φωνὴν ἢ μάχην, «νῦν ἡμῖν πάντων Ζεὺς ἄξιον ἡμᾶρ ἔδωκε νῆας ἐλεῖν, αἱ δεῦρο θεῶν ἀέκητι μολοῦσαι ἡμῖν πῆματα πολλὰ θέσαν». (η. 721–5) Φρονηματισθεὶς δὲ τῇ εὐτυχίᾳ λέγει καὶ ὅτι κακότητι γερόντων, ὡς αὐτῶν δῆθεν πταισάντων, 3.790 «οἶ μ' ἐθέλοντα», φησί, «μάχεσθαι ἐπὶ πρύμνησιν νέεσσιν αὐτόν τε ἰσχανάσκον ἐρητύοντό τε λαόν», ἤγουν ἐρήτυον, «ἀλλ' εἰ δὴ τότε βλάπτε φρένας θεὸς ἡμετέρας, νῦν αὐτὸς ἐποτρύνει καὶ ἀνώγει». Αἰσθάνεται γὰρ τοῦ Διὸς ὡσαντος αὐτὸν ὀπισθεν ἢ ὄρσαντος χειρὶ οὐ τῇ τυχούσῃ οὐδ' ἀπλῶς μεγάλη, ἀλλὰ μάλα μεγάλη, ὡς εἴρηται. τοῦτο δὲ εἴποι ἂν καὶ ἄλλος ἐκ δυστυχίας ἢ ἀργίας εἰς εὐπραξίαν ἐλθὼν καὶ ἐνέργειαν. (η. 717) Ἄφλαστον δὲ φασὶν οὐχὶ τὸ ἀκροστόλιον, διαφέρουσι γὰρ αἱ λέξεις, ἀλλὰ κατὰ Δίδυμον, ὡς φησι Πausanias, τὸ ἐπὶ πρύμνης ἀνατεταμένον εἰς ὕψος ἐκ κανονίων πλατέων ἐπικεκαμμένων, διήκοντος δι' αὐτῶν πλατέος κανονίου, ὑπηρεισμένου τούτῳ στυλίσκου ὀπισθεν τοῦ κυβερνήτου. κρεμάννυται δ' ἐκ τῶν κανονίων καὶ τοῦ θρανίου ταινία, εἰς παράσημον δηλαδὴ τῆς νηός. Καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ ἄφλαστον ἐτυμολογούμενον ἀπὸ τοῦ μὴ ῥαδίως φλαῖσθαι, ἤγουν θλαῖσθαι, κατὰ διάλεκτον Ἀττικὴν, ὡς δηλοῦται καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ. Ἀκροστόλιον δέ, φασί, τὸ ἀπὸ τῆς πτυχῆς ἀνατεῖνον ξύλον ἐπὶ τὴν πρῶραν, περὶ οὗ καὶ αὐτοῦ φησὶν ὁ Δίδυμος, ὅτι τὸ λεγόμενον ἀκροστόλιόν ἐστιν ἄκρος στόλος. στόλος δὲ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῆς λεγομένης πτυχῆς ξύλον πλατὺ. πτυχή δὲ ἐστὶν, ὅπου οἶ τε ὀφθαλμοὶ ζωγραφοῦνται καὶ τὸ τῆς νεῶς ὄνομα ἐπιγράφεται. ἕτεροι δὲ καὶ τὸ στενὸν καὶ εἰς ὀξὺ λῆγον στόλον φασί. (η. 718) Τὸ δὲ «οἴσετε πῦρ» ἐδύνατο μὲν καὶ ἀπαρεμφάτως ῥηθῆναι, ἵνα ἦν· κέλευεν οἴσειν πῦρ, προηρέθη δὲ αὐτὴ δὴ ἢ τοῦ Ἐκτορος φωνή. (η. 719) Τὸ δὲ «πάντων ἄξιον» ἀντὶ τοῦ ἰσορροποῦν τῶν προλαβόντων πόνων δηλαδὴ ἢ ἡμάτων. σαφέστερον δὲ αὐτοῦ τὸ ἀντάξιον ἐν τῷ «οὐ γὰρ ἐμῆς ψυχῆς ἀντάξιον». ἀλλαχοῦ δὲ ἀπολύτως ἔφη «σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα». Ἰστέον δὲ ὅτι ἀγαθῆς ἡμέρας ἔπαινος τὸ «νῦν ἡμῖν πάντων ἄξιον ἡμᾶρ ἔδωκε θεός». [Ὅτι δὲ οἶ μεθ' Ὀμηρον Ἀττικοὶ καὶ τὸ εὖωνον ἄξιον ἔλεγον, ἀναλεκτέον ἐκ τῶν τοῦ Κωμικοῦ.] (η. 7) Τὸ δὲ «νῆας ἐλεῖν» ἐρμηνεύει τί τὸ πάντων ἄξιον ἡμᾶρ. Τὸ δὲ «θεῶν ἀέκητι» μὴ θεοφιλῶς τοὺς Ἀχαιοὺς τὴν ἀρχὴν στρα 3.791 τεύσασθαι δηλοῖ μηδὲ κατὰ οἰωνοὺς αἰσίους. (η. 721) Κακότης δὲ γερόντων ἢ δειλία. Τὸ δὲ «ἰσχανάσκον» καὶ τὸ «ἐρητύοντο» νοῦν μὲν ἔχουσι τὸν αὐτόν, φιλοῦνται δὲ ποιηταῖς. (η. 724) Τὸ δὲ «βλάπτε φρένας» τὸν παρ' ἑτέροις βλαψίφρονα συντίθησι καὶ φρενοβλαβῆ, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται. [Διαστολὴν δὲ ἔχει πρὸς ἄλλα βλαπτόμενα, οἶον βέλεμνα καὶ λοιπά.] Ὅτι ἐπικειμένων τοῦ τε Ἐκτορος καὶ τοῦ Τρωϊκοῦ ὄχλου δύσελπις ὁ Αἴας γίνεται καὶ ἀναχωρεῖ ἐξ ἀνάγκης μικρόν τι, λιπὼν τὰ τῆς εἰρημένης νηὸς ἴκρια. (η. 727) Φησὶ γοῦν ὁ ποιητὴς «Αἴας δ' οὐκέτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσιν». ὃ ἐπιφωνηματικῶς μὲν κατὰ τοὺς παλαιοὺς λέγεται διὰ τὴν ἐν νοήμασι πλουσίαν γοργότητα, οἰκεῖον δὲ ἐστὶ ῥηθῆναι ἐπὶ ἀριστέως ἠττηθέντος. (η. 728–31) Εἶτα Ὀμηρος ἐπάγει «ἀλλ' ἀνεχάζετο τυτθόν, οἰόμενος θανέεσθαι, θρῆνυν ἐφ' ἐπταπόδην, λίπε δὲ ἴκρια νηός, ἔνθ' ὃ γ' εἰστήκει δεδοκημένος, ἔγχεϊ δ' αἰεὶ Τρῶας ἄμυνε νεῶν», εἰ καὶ μὴ πάντα, ἀλλ' «ὅς τις φέρει ἀκάματον πῦρ». Καὶ ὅρα ὅτι οὐ προτροπάδην ἔφυγε δι' ἑαυτόν τε καὶ τὸν λόγον τοῦ Νέστορος εἰπόντος μηδὲ τρωπᾶσθαι φόβονδε, τυτθὸν δὲ ἀναχασάμενος ἡμύνετο. (η. 728) Τὸ δὲ «οἰόμενος θανέεσθαι» κόμμα ἐστὶ παραφράζον τὸ «οὐκ ἔφασαν φεύξεσθαι ὑπ' ἐκ κακοῦ ἀλλ'

ὀλέεσθαι». (η. 729) Θρήνυν δὲ λέγει νῦν ἀρσενικῶς ἢ τὴν καθέδραν τοῦ κυβερνήτου, περὶ ἧς ἀνωτέρω ἐρρέθη, ἢ τὴν τῶν κωπηλατῶν, ἦν καὶ αὐτὴν Ἀττικοὶ θράνον καλοῦσιν, ὅθεν καὶ θρανίτης κωπηλάτης. Τὸ δὲ «ἑπταπόδην» ὡς ἐν παρέργῳ παρέρριψεν, εἰ καὶ μὴ καθ' Ἡσίοδον ἠνάγκασται οὕτω μετρεῖν ξύλα ποσὶν ἢ σπιθαμαῖς, ὡς τοῦ θρήνυος τοσοῦτων ὀφείλοντος εἶναι ποδῶν, [καθὰ καὶ τοῦ παρ' Ἡσιόδῳ ἑπταπόδου ἄξονος.] Περὶ δὲ τοῦ «ἔλιπεν ἴκρια νηός» κεῖται τι σαφὲς πρὸ βραχέων. (η. 730) Τὸ δὲ «δεδοκήμενος» κυνηγετικὴ κυρίως λέξις, ὅτε ζῶον ἐπιὸν δέχονται τινες, ὅθεν καὶ προδοκός στενὸς τόπος, τοιοῦτῳ ἔργῳ ἐπιτήδειος, ἀφ' οὗ κατωτέρω τὸ «δεδεγμένος ὀξεί χαλκῶ». (η. 730 ς.) Τὸ δὲ «αἰεὶ» οὐδ' ἐνταῦθα ἔχει τὴν κυρίαν χρονικὴν σημασίαν τὴν πλατικὴν ἐν τῷ «ἔγχεϊ δ' αἰεὶ Τρῶας ἄμυνεν», «ὅ τις», ἡγουν ὅστις, «φέρει πῦρ», ἀλλ' ἀντὶ τοῦ νῦν ἢ κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην 3.792 κεῖται, καθὰ καὶ ἐφεξῆς ἐν τῷ «αἰεὶ δὲ σμερδνὸν βοόων», καὶ πρὸ τούτου ἐν τῷ «ἀσφαλὲς αἰεὶ θρώσκων». Ὅρα δὲ τὸ «Τρῶας ὅ τις φέρει ἀκάματον πῦρ», μερικεῦσαν συνήθως τὸ πολὺ πλῆθος εἰς ἓνα. οὐ γὰρ πάντας Τρῶας ὁ Αἴας ἤμυνεν ἀλλ' ἓνα τινὰ αἰεὶ. Ὅτι ἔννοιαι πυκναὶ κεῖνται καὶ ὧδε, ἃς ἐπιδρομάδην ὁ Αἴας λέγει ἐπείγοντος τοῦ καιροῦ. (η. 733 ς.) Φησὶ γὰρ «ὧ φίλοι, ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρηος, ἀνέρες ἐστὲ φίλοι, μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς». τοῦτο προοίμιον ἀξιοτικόν. (η. 735) Εἶτα δευτέρα ἔννοια τὸ «ἢε τινὰς φαμεν εἶναι ἀοσητήρας ὀπίσω», τουτέστι σπουδαίους βοηθούς, ὡς ἐν ἄλλοις δηλοῦται. (η. 736–8) Τρίτη δὲ τὸ «ἢε τι τεῖχος ἄρειον, ὃ κεν ἀνδράσι λοιγὸν ἀμύναι», τετάρτη δὲ τὸ «οὐ μὲν τις σχεδὸν ἐστὶ πόλις πύργοις ἀραρυῖα» καὶ ἐξῆς. Καὶ ὅρα ὅτι συντομώτατα μὲν φράζει διὰ τὴν τῆς μάχης ἔπειξιν, καιριώτατα δέ. Τὰ μὲν γὰρ οὐκ ἔχομεν ὅλως οἱ Ἀχαιοὶ κατὰ τοὺς Τρῶας, συμμάχους δηλαδὴ καὶ πόλιν, ἢ ἀπαμυναίμεθα ἄν, ἑτεραλκέα, φησὶ, δῆμον ἔχοντες, τὰ δέ, εἰ καὶ ἔχομεν, ἀλλὰ ἀχρεῖα, οἷον καὶ τὸ χθαμαλὸν τεῖχος. Τὸ δὲ «φίλοι» κολακευτικῶς ἐπιτηδευσάμενος δις εἶπεν ὁ Αἴας ἐκ περισσοῦ. ἄλλως γὰρ ἦρκει ἅπαξ ῥηθὲν ἐν τῇ προοιμιακῇ ἔννοια τὸ «ὧ φίλοι, ἥρωες». (η. 738) Ἐτεραλκέα δὲ δῆμον λέγει ὡς καὶ νίκην ἑτεραλκέα, ὅς δηλαδὴ ἀκμῆς ἐπελθὼν καὶ ἐπικουρῶν θατέρῳ μέρει ἀλκὴν δίδωσιν, ἢ γοργότερον εἰπεῖν, ὁ θατέρῳ μέρει ἀλαλκῶν. (η. 739 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι κατὰ ἄρσιν εἰπὼν, ὡς οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐνταῦθα πόλις, καθὰ δηλαδὴ τοῖς Τρωσίν, ἐπάγει κατὰ θέσιν τὸ «ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ ἤμεθα». ἐπεὶ δὲ τοῦτο ψευδές, οὐ γὰρ σκηνοῦσιν ἐν τῇ πεδιάδι, ἐπιφέρει τὸ ἀληθές «πόντῳ κεκλιμένοι», οὗ εἴη ἂν ὄφελος οὐδέν, εἴπερ αἱ νῆες καυθῶσι. τότε γὰρ, ὡς καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐρεῖ, «οὐκέτι φυκτὰ πέλονται». Σκοπητέον δὲ εἰ καὶ ἐν τῷ «ἀλλ' ἐν γὰρ Τρώων πεδίῳ» περιττός ἐστὶν ὁ γ-α-ρ σύνδεσμος. (η. 740) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «κεκλιμένοι» καὶ τὸ «ἤμεθα» ἔχουσι τι καὶ ὀνειδισμοῦ, ὡς ἀπρακτούντων τῶν Ἀχαιῶν ἐκεῖσε κατὰ τοὺς εἶτε κεκλιμένους εἶτε καθημένους. (η. 733–41) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖς εἰρημένοις τὸ μὲν προοίμιον ἀποστροφῆς ἔχει σχῆμα μετὰ καὶ προστάξεως, τὸ δὲ τρίτον καὶ τέταρτον ἔπος ἐλεγκτικῶς ἐρωτᾷ, ὃ δὲ πέμπτος στίχος οἷα εὖ εἰδὼς προάγεται ἀποφαντικῶς. ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς κεῖνται παρὰ ταῦτα καὶ ἄλλα σχήματα. (η. 741) Ὅτι τὸ «ἐν χερσὶ φόως, οὐ μελιχίη πολέμοιο», γνωμικῶς ῥηθὲν, Ἀρίσταρχος μὲν οὕτως ἐκλαμβάνει ἐν τῷ δρᾶν ἐστὶν ἡ νίκη καὶ οὐκ ἐν τῇ μελιχίη τοῦ πολέμου. ὁ δὲ Θρᾶξ Διονύσιος εὐθεῖαν νοεῖ τὸ μελιχίη, λέγων ὅτι ἐν χερσὶν ἡμῖν ἡ σωτηρία, προσή 3.793 νεια δὲ οὐκ ἔστι πολέμου. (η. 743–5) Ὅτι πρῶτον μὲν ἀορίστως φράζων ὁ ποιητὴς φησιν «ὅς τις δὲ Τρώων ἐπὶ νηυσὶ φέροιτο σὺν πυρὶ κηλείῳ χάριν Ἐκτορος ὀτρύναντος, τὸν δ' Αἴας οὕτως δεδεγμένος», ὡς προσεχῶς εἴρηται, «ὀξεί δουρί». (η. 746) Εἶτα καὶ τὸ ὠρισμένον προσιστορῶν φησὶ «δώδεκα δέ», ἢ δὴ, «προπάροιθε νεῶν αὐτοσχεδὸν οὕτα». Καὶ ὅρα καὶ νῦν τὸ «αὐτοσχεδὸν οὕτα», ὡς τοῦ βάλλειν πόρρωθεν γινομένου. (η. 744) Τὸ δὲ «χάριν Ἐκτορος» ἀντὶ τοῦ πρὸς χάριν, ὃ ταυτόν ἐστι τῷ χαριζομένου τῷ Ἐκτορι. [Ἐνθα σημείωσαι, ὡς οὐκ ἀεὶ ταυτόν τὸ χάριν καὶ

τὸ ἔνεκεν, ἀλλ' εἰ καὶ ἀμφότερα αἰτιολογικά εἰσιν, ὅμως τὸ μὲν χάριν ἐπὶ τῶν χάριτος ἔνεκεν γινομένων τίθεται, οἷον· Ἀχιλλεὺς χάριν Μενελάου ἐστράτευσεν, αὐτὸ δὲ τὸ ἔνεκεν ἐπὶ τῶν ἀπλῶς διὰ τι, οἷον· Ἕλληνες ἔνεκεν τῆς Ἀλεξάνδρου ὕβρεως ἔπλευσαν εἰς Τροίαν.] Τὸ δὲ «κῆλειον πῦρ» δῆλον, ὡς καὶ κῆλεον λέγεται ὁμοίως τῷ δαιδάλειον δαιδάλεον καὶ τοῖς τοιοῦτοις. (η. 743 ς.) Τὸ δὲ «ἐπὶ νηυσὶ φέροίτο σὺν πυρί» παράφρασις ἐστὶ καινότερα τοῦ πῦρ φέρει ἐπὶ τὰς νῆας. 3.794 ΕΚ ΤΩΝ ΤΗΣ ΠΙ ΡΑΨΩΙΔΙΑΣ Ὅτι ἡ μὲν διὰ τῆς τῷ ποιητῆ φίλης φράσεως ἐπιγραφή τῆς Πι ῥαψωδίας αὕτη· Πι Πάτροκλον ἔπεφνεν ἀρήϊον Ἐκτορος αἰχμή. ἡ δὲ ἑτέρα μιᾶ λέξει στενοχωρεῖται. λέγεται γὰρ Πατρόκλεια διὰ τὸ τὰ κατὰ Πάτροκλον ἱστορεῖν. διὰ τί δὲ προπαροξύνεται, προδεδήλωται. (η. 1) Ὅτι ἐν πολλοῖς ὁ ποιητῆς (195) χρώμενος ἐννοίαις καταστατικαῖς καὶ ἀναπαυούσαις τὰ προλαβόντα, οἷον «ὡς οἱ μὲν τὰ πένοντο κατὰ στρατόν», «ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον», «ὡς τὴν μὲν πρῦμνην πῦρ ἄμφεπεν», «ὡς οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον», «ὡς ὁ μὲν ἐν κλισίῃ Μενoitίου ἄλκιμος υἱός», φησὶ καὶ ἐνταῦθα «ὡς οἱ μὲν περὶ νηὸς εὐσέλμοιο μάχοντο». Ἔστι δέ, φασί, σέλμα, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, τὸ μεταξὺ τῶν τοίχων τῆς νεώς, ὃ καὶ ζυγὸς καὶ σελίς καλεῖται, καθέδρα ὃν ἐρέτου, ὅθεν εὐσελμος ναῦς. Γίνεται δὲ τὸ ῥηθὲν σέλμα παρὰ τὸ σέλλω, τὸ ὄρμῳ, τὸ αἴτιον ὄρμῆς τῆ νῆϊ. διὸ καὶ Σοφοκλῆς θοὸν εἰρεσίας λέγει ζυγόν, οὐχ' ὡς αὐτὸν ταχὺν ἀλλ' ὡς τοῦ θέειν αἴτιον. ἀπὸ δὲ τοῦ σέλλω καὶ σόλος ὁ δίσκος ὁ μετὰ ὄρμῆς βαλλόμενος, ὡς στέλλω στόλος. Ἦδη δὲ ἐδηλώθη ὡς εὐσελμος ναῦς καὶ ἡ καλὰ σπάρτα ἔχουσα. σελμὶς γάρ, φασί, τὸ σπαρτίον. (η. 2-4) Ὅτι Πάτροκλος «Ἀχιλῆϊ παρίστατο ποιμένι λαῶν», 3.795 σιωπῶν διὰ πένθος πολὺ, «δάκρυα θερμὰ χέων, ὡς τε κρήνη μελάνυδρος, ἢ τε κατ' αἰγίλιπος πέτρης δνοφερόν χέει ὕδωρ», ἦτοι μέλαν, ἢ μᾶλλον μετὰ δονήσεως φερόμενον καὶ τινος ἤχου, ὡς ἀρέσκει τοῖς παλαιοῖς, ὅποια τὰ κελαρύζοντα. Ὑπερβολικὸν δὲ κἀνταῦθα τὸ τοσοῦτον καὶ τοιοῦτον δάκρυον, ὃ παραδηλοῖ ἢ παραβολή, δακρῶν μὲν ἀθρόαν χύσιν ἐμφαίνουσα, λεχθεῖσα δὲ που πρὸ τούτων καὶ ἐπὶ Ἀγαμέμνονος. Καὶ οὕτω μὲν ἡ Ὀμηρικὴ Μοῦσα μεγεθύνει τὰ τοῦ ἥρωος ἐπὶ τοῖς Ἀχαιοῖς δάκρυα, [κλείουσα μὲν ἀφωνίας μοχλῶ τὰς τοῦ λέγειν θύρας, διαπεταννῦσα δὲ τὰς τοῦ δακρῦειν, ὡς προτρέχειν τοῦ λόγου οἰκτρῶς τὰ δάκρυα.] (η. 7-11) Ὁ δὲ γε Ἀχιλλεὺς ὡς εἴπερ αὐτὸς οὐκ ἐφάνη κλαίων, καὶ ταῦτα ἔνεκεν παλλακίδος μιᾶς, θαυμάζει. μᾶλλον μὲν οὖν κατασμικρύνει αὐτὰ διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς φαινόμενον πολὺ τοῦ οἴκτου, λέγων «τίπτε δεδάκρυσαι Πατρόκλεις ἠὔτε κούρη νηπίη», τουτέστιν οὐχ' ὡς ἀπλῶς κόρη, κόρη γάρ που ἐρρέθη καὶ ἡ Βρισηῖς καὶ ἡ Χρυσηῖς, ἀλλὰ ὡς κόρη νηπία, «ἢ θ' ἅμα μητρὶ θέουσ' ἀνελέσθαι ἀνώγει, εἰανοῦ ἀπτομένη, καὶ τ' ἐσσυμένη κατερύκει, δακρυόεσσα δὲ μιν ποτιδέρκεται ὄφρ' ἀνέλῃται. τῆ», ἡγουν ταύτη, «ἵκελος, Πάτροκλε, τέρεν κατὰ δάκρυον εἴβεις», τὸ ἐκ τειρομένης δηλαδὴ καρδίας, [ἢ καὶ ἄλλως, τὸ τερενοποιόν, ἡγουν μαλακτικόν, καθὰ καὶ κῶμά που μαλακὸν τὸ μαλακοποιὸν δι' ἀνάπαυσιν.] Ἰστέον δὲ ὡς τῶν ῥηθειςῶν παραβολῶν ἡ μὲν τῆς κρήνης πρὸς τὸ «δάκρυα χέων» εἴρηται, ὅπερ ἀλλαχοῦ συνθέτως λέγεται δακρυχέων. ὡς γὰρ κρήνη χέει ὕδωρ, οὕτω καὶ ὁ Πάτροκλος δάκρυα. ἡ δὲ ἐκ τοῦ ἀστείου χαρακτῆρος τῆς νηπίας κόρης πρὸς ἄλλο παντελῶς οὐδὲν ἐστὶν ἀλλ' ἢ πρὸς μόνον τὸ λιπαρῶς καὶ δαψιλῶς καὶ φιλοϊκτῶς δακρῦειν τὸν Πάτροκλον. μητρὸς δὲ εἰκόνα ἢ ἄλλο τι τῶν τῆς παραβολῆς οὐκ ἔστιν ἐνταῦθα συμβιβάσαι, ἀλλὰ δίχα τοῦ πρὸς κόρην κλαίουσαν εἰκασθῆναι τᾶλλα διὰ τὸ τῆς παραβολῆς ἐντελὲς πέφρασαι συνήθως τῷ ποιητῆ. (η. 5) Ὅτι δὲ οἴκτον εἶχε τὸ τοῦ Πατρόκλου δάκρυον, ὁ ποιητῆς ἐπεσημῆνατο εἰπὼν «τὸν δὲ ἰδὼν ὤκτειρεν Ἀχιλλεύς». καὶ ταῦτα μὲν ἐν τούτοις. (η. 3) Μελάνυδρος δὲ κρήνη καὶ ἐνταῦθα ἢ ἡ βαθύυδρος καὶ διὰ τοῦτο δυσόρατος, ἢ ὅτι, εἰ καὶ διαφανές, ἀλλὰ μέλαν ἄλλως τὸ ὕδωρ, ὡς καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς λέγει λῦων τὴν σύνθεσιν τῆς μελανύδρου κρήνης ἐν τῷ «λάφοντες μέλαν ὕδωρ». δῆλον δέ, φασί,

καὶ ἐκ τοῦ καπνοῦ τὸ μέλαν τοῦ ὕδατος, ὃς ἐξ ὑγρότητος ξύλων μέλας ἀναδίδοται. (η. 4) Ὅτι δὲ ἐλαφρὰ αἱ αἴγες καὶ νευρώδη τὰ σκέλη ἔχουσαι ταῖς ἀποκρήμους 3.796 καὶ ὑψηλαῖς τῶν πετρῶν εὐμαρῶς προβαίνουσι, δῆλον. διὸ καὶ αἱ πέτραι, ἅς διὰ τὸ δυσανάβατον αἱ αἴγες λείπουσιν, αἰγίλιπες λέγονται. Ἔτεροι δὲ πέτραν αἰγίλιπα νοοῦσι τὴν μηδὲν φύουσαν, λέγοντες ὡς οὐ ἂν ἡ αἰξ ἀποτράγη, ἄσπορον αὐτὸ ποιεῖ, ὥστε κατ' αὐτοὺς αἰγίλιψ, ἦν ἡ αἰξ βοσκησαμένη ἔλιπε. Γράφεται δὲ ἡ λήγουσα τοῦ αἰγίλιψ διὰ τοῦ ῑ, ἐπεὶ μηδέποτε πρὸ τῶν διπλῶν εὐρίσκεται δίφθογγον. Τὸ δὲ εἰπεῖν αἰγίλιπα τὴν τὰς αἴγας λιπαίνουσαν πέτραν διὰ τὰς, ὡς εἰκός, που ἐν αὐτῇ φυομένης βοτάνας ἢ διὰ τὴν ἐκ τοῦ ἐκεῖσε ὕδατος πύοτητα, εἰ καὶ ἐν ταῖς πλαγίαις πιθανολογεῖται, ἀλλὰ τὴν εὐθειαν ἀντιβαίνουσαν ἔχει. πῶς γὰρ αἰγίλιψ, [διὰ τοῦ ψῑ.] ἢ τὰς αἴγας λιπαίνουσα; [Ὅτι δὲ τῶν ὑδάτων τὰ ἐκ πετρῶν φερόμενα δνοφερὰ καλεῖ Ὅμηρος ὡς ἀχρεῖα, ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου κεῖται, ὃς εἰς ἔπαινον ἀγαθοῦ ὕδατος χορηγεῖ καὶ τὸ ἐν Θεσπιαῖς μὲν ὕδωρ εἶναι παιδογόνον, ἐν Πύρρᾳ δὲ ἄγονον.] (η. 7 ετ 11) Ὁ δὲ Πάτροκλος ὅτι διττὰς ἔχει εὐθείας, δηλοῖ καὶ τὸ «τί δεδάκρυσαι Πατρόκλεις», καὶ τὸ «τῆ ἵκελος Πάτροκλε». τὸ μὲν γὰρ ἐκ τοῦ Πατροκλῆς ὡς Ἑρακλῆς, τὸ δὲ ἐκ τοῦ Πάτροκλος ὡς Ἐτέοκλος. (η. 8) Τὸ δὲ «ἀνελέσθαι» καὶ τὸ «ἀνέληται» τῆς ἄγαν ἐστὶ νηπιότητος ἐνδεικτικά. τοιαύτης γὰρ ἡλικίας τὸ βαστάζεσθαι. ἄλλως μέντοι νηπιος ἔστιν ὅτε καὶ ὁ τὴν μὲν ἡλικίαν τέλειος, ἄφρων δέ. Τὸ δὲ «ἀνώγει» καλῶς ἐπὶ νηπίας κόρης ἐρρέθη. κελεύσασαι γὰρ πῶς αἱ τῶν βρεφῶν, φασίν, ἀξιώσεις ἐοίκασι, αἷς καὶ πείθονται οἱ γονεῖς. Τὸ δὲ «εἰανοῦ» ἐπένησιν ἔχει τοῦ ἰῶτα. ὡς γὰρ τέως τεῖως καὶ ἔως εἴως καὶ λέουσι λείουσιν, οὕτως ἐανοῦ εἰανοῦ. ὅμοιον δὲ τούτοις καὶ τὸ κυκεῶ κυκειῶ καὶ θύρας συφειοῦ ἦγουν συφειοῦ. [Γυναικεῖον δὲ κἀνταῦθα συνήθως ἔνδυμα ὁ ἐάνος. (η. 9) Τὸ δὲ «ἐσσυμένη κατερύκει» γράφεται κάλλιον ἐσσυμένην κατὰ πῶσιν αἰτιατικήν, ἵνα ἦ μητέρα ἐσσυμένην, ἐπεὶ γὰρ θεούσα ἢ μήτηρ ὑπόκειται, ἐρύκει πάντως αὐτὴν συντόνως θέειν συνθέουσα ἢ νηπία παῖς.] (η. 12) Ὅτι πολλαχοῦ, ὡς καὶ ἐτέρωθι παρεσημάνθη, μέθοδος Ὀμήρῳ εἰς πλατυσμὸν γραφῆς καὶ αὕτη. Ὅτ' ἂν τι πρᾶγμα γένηται ἢ γίνηται, πλάττει τινὰς ἀγνοοῦντας καὶ διὰ τοῦτο ἐρωτῶντας αἷτια διάφορα, καθ' ἃ γενέσθαι εἰκός 3.797 ἐκεῖνο τὸ πρᾶγμα. ἐφ' οἷς μὴ εὐστοχήσαντος τοῦ ἐρωτῶντος ἐπάγει λοιπὸν τὸ ἀληθὲς αἷτιον ὁ ἐρωτῶμενος, λέγων ὡς οὔτε τότε οὔτε τότε ἀλλὰ τότε ἐστίν. οἷον· ἄρα γε Ἀπόλλων εὐχολῆς ἐπιμέμφεται καὶ ἐκατόμβης; ἦν δὲ οὐ τοῦτο. ἀλλ' ἔνεκ' ἀρητῆρος ἐχώσατο. καὶ «πῆ ἔβη Ἀνδρομάχη»; ἐς γαλόων ἢ εἰνατέρων ἐυπέπλων ἢ ἐς Ἀθηναίης; οὐκουν, ὦ Ἐκτορ, ἀλλ' ἐπὶ πύργον διὰ σέ. τοιοῦτον καὶ μετ' ὀλίγα τό· εἰ δέ τινα θεοπροπίην ἀλεείνεις καὶ τινά σοι ἐπέφραδε μήτηρ. πρὸς ὃ ἐπάγεται τὸ «οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι οὔτε μοι ἐπέφραδε μήτηρ, ἀλλὰ τόδ' αἶνον ἄχος» καὶ ἐξῆς. οὕτως δὲ καὶ ἄλλα μυρία παρὰ τῷ ποιητῇ. Πολυπειρίαν δὲ καὶ τοῦτο ποιεῖ καὶ διδασκαλίαν τοῦ χρῆναι τὸ αὐτὸ καὶ ἐν κατὰ διαφόρους αἰτίας γίνεσθαι, οἷον τὴν τοῦ Ἀπόλλωνος μῆνιν διὰ τε εὐχολῆν καὶ διὰ ἐκατόμβην καὶ διὰ ὕβριν ἱερέως, καὶ τὴν Ἀνδρομάχης ἔξοδον οὐ διὰ τὸν Ἐκτορα μόνον ἀλλὰ καὶ δι' ἄλλα τινά. καὶ τοιαύτη μὲν ἐν πολλοῖς ἢ Ὀμηρικῇ αὕτη μέθοδος. ἐνταῦθα δὲ τὸ ὁμοειδὲς τῶν τοιοῦτων ἐρωτήσεων ἐκκλίνων ὁ ποιητῆς ποιεῖ τὸν Ἀχιλλέα τὰ τε μὴ ὄντα αἷτια ἐρωτήσαντα καὶ τὸ ἀληθὲς αὐτὸν ἐκεῖνον ἐπισυνάψαντα. (η. 12–7) Ἐρωτήσας γὰρ τὸν Πάτροκλον, εἴ τι διὰ τοὺς Μυρμιδόνας λέξει ἢ δι' αὐτὸν ἢ διὰ τὸν Πηλέα ἢ διὰ τὸν Μενοίτιον, «τῶν», ἦγουν ὦν, φησί, «μάλ' ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα τεθνεώτων», ἐπάγει τὸ ἀληθὲς «ἦ ἐσὺ γ' Ἀργείων ὀλοφύρεαι ὡς ὀλέκονται». καὶ ἐπισυνάπτει εὐθὺς καὶ τὴν κατ' αὐτῶν αἷτιασιν τὸ «ὑπερβασίης ἔνεκα σφῆς», ἦγουν ἰδίας, ἀμβλύνων τῷ Πατρόκλῳ τὸ εἰς ἰκετεῖαν πρόθυμον διὰ τὸ τοὺς Ἀχαιοὺς ἐφραμάτους εἶναι κατ' αὐτοῦ. (η. 14 ς.) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ ἐπαναφορᾶς σχῆμα τὸ «ζῶειν μὲν ἔτι φασὶ Μενοίτιον», ζῶει δὲ Πηλεὺς. οὐ

καθαρῶς μέντοι ἐπαναφέρει διὰ τὸ ἀνόμοιον τῶν ῥημάτων τοῦ ζῶειν ἀπαρεμφάτου καὶ τοῦ ζῶει τρίτου προσώπου ὀριστικοῦ. οὐ γὰρ ἐθέλει ὁ ποιητὴς ἐν πενθίμοις τόποις ἐκφανῶς καλλωπίζειν τὸν λόγον. Διὸ καὶ ὁ Πάτροκλος κατωτέρω μέλλων εἰπεῖν· βέβληται μὲν ὁ Διομήδης, βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος, οὐ λέγει οὕτως ἐπαναφορικῶς, ἵνα μὴ δόξη παίζειν ἐν οὐ παικτοῖς, ἀλλὰ διακόψας οὕτω φησὶ· βέβληται Διομήδης, οὕτασται δ' Ὀδυσσεὺς ἢ δ' Ἀγαμέμνων, βέβληται δ' Εὐρύπυλος. καὶ οὕτω περιέκρυψε τὸ ἐκπρεπὲς κάλλος τῆς φράσεως. δῆλον δὲ ὅτι ἔχει τι καὶ καινότητος τὸ ῥηθὲν σχῆμα. ἡδύνατο γὰρ ἄλλως κοινότερον εἰπεῖν· ζῶειν μὲν φασι Μενόϊτιον, ζῶειν δὲ Πηλέα. ὁ δὲ ἀλλάξας ἄλλως ἐσχημάτισεν. ἐν τούτοις δὲ καὶ ἱστορίαν γοργῶς παρέρριψε ποικιλίας χάριν καὶ γνώσεως, ὅτι ὁ Μενόϊτιος καὶ ὁ Πηλεὺς ἄρτι καιροῦ ἔτι ζῶσι. Καὶ τοὺς γονεῖς δὲ κηδίστους εἶναι ἐδίδαξεν, εἶπερ αὐτῶν 3.798 τεθνεώτων μάλα ἀκάχεσθαι χρή. (η. 17) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «Ἀργείων ὀλοφύρεαι», ἡγουν ὑπὲρ Ἀργείων. ἔχων γὰρ εἰπεῖν· ἢ Ἀργείους ὀλοφύρεαι, προέκρινε μεγέθους χάριν τὸ καινότερον. δύναται δὲ καὶ τὸ «τῶν ἀμφοτέρων ἀκαχοίμεθα» οὕτως ἀποδοθῆναι. (η. 21) Ὅτι Πάτροκλος ἐπὶ θηλύτητι ὄνειδισθεὶς διὰ τὸ δαψιλὲς δάκρυον πρῶτον μὲν κολακεύων σεμνύνει τὸν Ἀχιλλέα, εἰπὼν «ὦ Ἀχιλλεῦ, Πηλέος υἱέ», τοῦ ἐπιεικοῦς δηλαδή, ὡς ἡ ἱστορία δηλοῖ, «μέγα φέρτατε Ἀχαιῶν». [Ἐπιεικὴν ἐπίτασιν ἔχει διὰ τε τοῦ μέγα καὶ τοῦ φέρτατε.] (η. 22–9) Εἶτα συγγνώμην αἰτήσας καὶ εἰπὼν «μὴ νεμέσα, τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιοῦς» καὶ τὰ ἐξῆς, δι' ὧν ἡ πάνυ τοῦ ἄχους βία διαδεικνύεται, τότε δὴ τραχύνεται. καὶ ἀναλαβὼν θυμὸν ἀντονειδίζει τῷ Ἀχιλλεῖ οὐκέτι δάκρυα χέων ἀλλὰ βαρυστενάχων (η. 29 ς.) «σὺ δ' ἀμήχανος ἔπλευ Ἀχιλλεῦ», καὶ ἐπάγει μετ' ἐνδιαθέτου εὐχῆς «μὴ ἐμὲ γοῦν οὕτως γε λάβοι χόλος, ὃν σὺ φυλάσσεις», οἷονεὶ λέγων ὅτι στάζοιμι τέρεν δάκρυον καὶ μὴ κατὰ σὲ ἀτειρῆς εἶην. (η. 31 ς.) Εἶτα δριμέως ἐπαινῶν τε ἅμα καὶ ψέγων τὸν Ἀχιλλέα φησὶν «αἰναρέτη· τίς σευ ἄλλος ὀνήσεται ὀψίγονός περ, αἶ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνης;» (η. 33–5) Καὶ ἐπιτείνων τὴν τραχύτητα λέγει «νηλεές». ὁ πλατύνων χάριν σαφηνείας ἐπιφέρει «οὐκ ἄρα σοί γε πατήρ ἦν ἱππότα Πηλεὺς, οὐδὲ θέτις μήτηρ, γλαυκὴ δὲ σ' ἔτικτε θάλασσα πέτραι τ' ἠλίβατοι, ὅτι τοι νόος ἐστὶν ἀπηνής». Ἄ δὴ ῥηθήσεται ἂν καὶ πρὸς ἕτερον ἀπηνὲς πρόσωπον, ἐξ ὧν διασκευάζεται τὸ νηλεές, ταῦτόν δ' εἰπεῖν, τὸ τοῦ νόου ἀπηνές. Δηλοῖ δ' ὁ Πάτροκλος ἐν τούτοις, ὡς μυθικὴ τις, ὦ Ἀχιλλεῦ, ὑψηγορία τὰ κατὰ σέ, καὶ πετρῶν μὲν ἀληθῶς προῆλθες τῶν ἐκεῖ που περὶ τὸ ὄρος τὸ Πήλιον, ἐν ᾧ ἐτράφης ὑπὸ Χείρωνος, καθὰ λέγονται πάλαι ποτὲ ἄνθρωποι γεννᾶσθαι ἀπὸ πετρῶν. διὸ καὶ ταῖς προαγαγούσαις ὀρειναῖς πέτραις ὅμοιος εἶ τὴν σκληρότητα ὡς ἀτεράμων καὶ ἄτεγκτος καὶ ἀνύπεικτος. οἱ δὲ ἄνθρωποι σεμνότερον τὸν ἐπὶ σοὶ λόγον διατιθέντες Πηλέως εἶπόν σε παῖδα τοῦ ἐκεῖ καὶ αὐτοῦ ἐκτραφέντος ἐν τῷ Πηλίῳ, ἐξ οὗ καὶ ἐκλήθη ἐκεῖνος Πηλεὺς. καὶ θαλάσσης μὲν ἔκγονον σὺ, [ὡς που καὶ Κύκλωψ ὁ ἀγριώτατος καὶ εἶ τις ἄλλος ὅμοιος ἐκείνῳ τοῦ θαλασσίου περιᾶδεται Ποσειδῶνος υἱὸς εἶναι.] Διὸ καὶ ἀπαραίτητος εἶ [κατ' ἐκείνους] καὶ ὡς πρὸς κύμα λέγονται κωφὸν αἶ πρὸς σέ ἰκετεῖαι. οἱ δὲ κολακεύειν προθέμενοι Νηρηΐδος καλοῦσί 3.799 σε παῖδα, μητέρα σοι τὴν θαλαττίαν θέτιν ἀπολεξάμενοι. Καὶ ὅρα τὴν Ὀμηρικὴν δεινότητα, καθὰ παρασημειοῦνται καὶ οἱ παλαιοί, καὶ ὡς παράγει καὶ στρέφει δεξιῶς τὰ νοήματα ἐκ τῶν αὐτῶν πραγμάτων ἐναντιότητος νοημάτων λαμβάνων. τὴν γὰρ ἀπαλότητα τοῦ Πατρόκλου ἀνωτέρω ἐμφήνας ἐκ πέτρας καὶ ὕδατος τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἐνταῦθα σκληρότητα ὁμοίως ὑπέφηνε, πλὴν ὅσον ἐκείνην μὲν ἀπὸ μικροτέρων καὶ ταπεινοτέρων, ἀπὸ κρήνης δηλαδή καὶ πέτρης αἰγίλιπος, ταύτην δὲ ὑψηλότερον ἀπὸ τε θαλάσσης καὶ ἠλιβάτων πετρῶν. ἐπίτηδες δὲ Ἀχιλλεὺς μὲν ταπεινοῖ τὸν ἐταῖρον διὰ τῆς παραβολῆς, ὡς ἂν μὴ ἰκετεύσῃ, Πάτροκλος δὲ διὰ τὸ σφοδρὸν τῆς τοιαύτης παραβολῆς ἐνδιαθέτως ἀντιτραχύνεται, ἵνα πείσῃ Ἀχιλλέα

διατεθῆναι μαλακώτερον. Ἔθος δέ τι κοινόν, φασὶν οἱ σοφοί, ὅπως ἄν τις ἦθους ἔχοι, ψέγειν ἀνομοίως ἔχοντα τὸν πέλας, οἷον οἱ σκληροὶ τοὺς ἐπεικεῖς εἰς μαλακότητα σκώπτουσιν ὡς Ἀχιλλεὺς τὸν Πάτροκλον, καὶ αὖ πάλιν οἱ ἐπεικεῖς τοὺς στερεοὺς ἀγρίους καλοῦσι. Πάνυ δὲ ἐπεικῆς ὁ Πάτροκλος, εἰ οὕτω κλαίει τὰ μὲν ἀκούσας τῶν κατὰ τοὺς Ἀχαιοὺς δεινῶν, τὰ δὲ καὶ αὐτὸς ἰδῶν. οὐκ ἦν δὲ ἄλλως ἀπαλυνθῆναι τὸ ἄτεγκτον τοῦ Ἀχιλλεύως, εἰ μὴ τοιούτοις δάκρυσιν. καὶ δοκεῖ τὸν μὲν ἀγῶνα τῶν Λιτῶν ὁ ποιητὴς δοῦναι ἐν τῇ ἰῶτα ῥαψωδίᾳ τοῖς ῥήτορσι, τὸν δὲ ἐπιλογικὸν διὰ δακρύων οἶκτον, ὅθεν εἰσβαλεῖν ἔστιν ἔλεον, ταμιεύσασθαι τῷ Πατρόκλῳ. Διὸ καὶ εἶπε· τὸν δὲ ἰδῶν ῥακτεῖρεν Ἀχιλλεύς, οἶκτον δηλονότι λαβὼν οἶα χαίρων τῷ ὁμοίῳ. φιλόδακρυς γὰρ καὶ αὐτός, ὡς καὶ ἐν τῇ α΄ ῥαψωδίᾳ φαίνεται καὶ ὕστερον ἐν τοῖς κατὰ τὸν Πάτροκλον. διὸ καὶ ἀγαθός ἐστιν ὁ ἦρωες. κατὰ γὰρ τὴν παροιμίαν ἀγαθοὶ ἀριδάκρυες ἄνδρες. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὰς ἀρχὰς ὁ Πάτροκλος σιωπῶν οἶα συγκεχυμένος τῇ λύπῃ καὶ σχήματι μόνῳ πρὸς οἶκτον ἐπαγόμενος τὸν δυσμελικτὸν ὕστερον βαρυστενάχων προσέφη τὰ δηλωθέντα. οὕτω καὶ ὁ Φοῖνιξ ἐν ταῖς Λιταῖς ὁψὲ μετέειπε δάκρυ' ἀναπρήσας. (η. 22) Τὸ δὲ «μὴ νεμέσα, τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκε» λεχθεῖν ἂν ὑπὸ τοῦ ἐν τῷ δέεσθαι μεμφομένου. Ὅρα δὲ ἐν τῷ «μὴ νεμέσα» καὶ ὅτι συντρέχων τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ ἑταῖρος ὁμολογεῖ μὲν ὡς νεμεσητόν τι ποιεῖ θηλυπρεπῶς οὕτω κλαίων, καὶ ταῦτα ὑπὲρ Ἀχαιῶν, ὧν ἢ εἰς τὸν Ἀχιλλεῖα ὑπερβασία δῆλη ἐστίν, ὅμως δ' οὐκ ζητεῖ συγγνωσθῆναι. τὸ γὰρ «μὴ νεμέσα» ταυτόν ἐστι τῷ εἰ καὶ νεμεσᾶς δικαίως δηλαδὴ μεμφόμενος, ἀλλὰ μὴ οὕτω ποιεῖ. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «μὴ νεμέσα» δύναται καὶ αὐτὸ παροιμιωδῶς ποτε λέγεσθαι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τὸ «οὐ νέμεσις». [Τοῦ δὲ «βεβίηκε» 3.800 θέμα τὸ βιω, οὗ παράγωγον τὸ βιάζω. μέλλων δὲ τοῦ τοιούτου βιω τὸ βιήσω πρὸς διαστολὴν τοῦ βιω βιώσω, ἤγουν ζήσω.] Τὸ δὲ «τοῖον ἄχος βεβίηκεν Ἀχαιούς» ἐνάγει τὸν Ἀχιλλεῖα πεισθῆναι. Εἰ γὰρ αὐτὸς οὐ χάριν οἰκείαν ἀλλὰ διὰ τοὺς Ἀχαιοὺς οὕτως ἄχνηται, πρέπει καὶ τὸν Ἀχιλλεῖα καμφοθῆναι διὰ τε τοῦτον καὶ δι' ἐκείνους ὧν χάριν εἰς Ἴλιον ἐστρατεύσατο. Τὸ δὲ «τοῖον» ἐστὶ μὲν θαυμαστικόν, εἰληπταὶ δὲ ἢ ὡς ὄνομα οὐδέτερον ἢ ἐπιρρηματικῶς ἀντὶ τοῦ οὕτω λίαν. (η. 23 ς.) Διασαφῶν δὲ τὴν τοιαύτην βίαν περιηγεῖται ἐν βραχεῖ ὡς πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι, ἐν νηυσὶ κέαται, ὡς ῥηθήσεται. Καὶ σημείωσαι ὡς μεγάλη βία τοῖς ἐχέφροσιν εἰς λύπην ἢ τῶν ἀρίστων ἀνδρῶν ἀπώλεια. (η. 29) Ἀμήχανος δὲ νῦν ὁ δυσπειθῆς καὶ ἀνάλωτος ἰκετείας ὡς ἐκ μεταφορᾶς τῶν μηχαναῖς δυσαναλώτων φρουρίων. [Ἐν ἄλλοις δὲ χωρίοις καὶ ἐπὶ ἀπλότητος ἢ λέξις κεῖται, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἀνάπαλιν ἐπὶ κακομηχανίας.] (η. 30) Χόλος δὲ καὶ ἐνταῦθα ἢ μῆνις καὶ ὁ κότος, οὐχ' ἀπλῶς μέντοι, ἀλλὰ τῇ προσθήκῃ τοῦ «ὄν σὺ φυλάσσεις». χόλος γὰρ φυλασσόμενος κότος καὶ μῆνις ἐστὶ. Καὶ σημείωσαι ὅτι τὸ φυλάσσεις ἐρμηνεία ἐστὶ τοῦ πέψεις. διὸ καὶ ταυτόν ἐστι τὸ χόλον καταπέψειν καὶ χόλον φυλάσσειν, [ὃ δὴ χρησιμὸν ἐστὶ καὶ εἰς τὸ «νόστον τε φυλάσσεις», ὅπερ ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ εἶπεν Ὀδυσσεὺς πρὸς Θερσίτην.] Καὶ ἄλλως δὲ ἰστέον ὡς εἶχε μὲν εἰπεῖν. μὴ ἐμὲ γοῦν οὗτός γε λάβοι κότος, ἀντιμετεἰληπταὶ δὲ ὁ κότος εἰς χόλον, ἢ διότι καὶ αὐτὸς καθὰ καὶ ἡ μῆνις ἀπὸ χόλου ἄρχεται, ἢ καὶ διὰ τὸ εὐφημότερον, ἴσως δὲ καὶ ῥητορικώτερον διὰ τὴν ἐκ τοῦ μικροτέρου ἐπιχείρησιν. εἰ γὰρ ὁ χόλος ἀπευκτόν, πολλῶν πλέον ὁ κότος καὶ ἡ μῆνις τὰ μείζω κακά. καὶ οὕτω μὲν ἄρτι ὁ Πάτροκλος. ὁ δὲ Ἀχιλλεὺς προῖων κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσὶν ἐρεῖ καὶ μηνιθμὸν παθεῖν, ὁμολογῶν ἀμφοτέρα. Ἀστειὸν δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι καὶ τὸ «λάβοι». αἰνίττεται γὰρ ἀλῶναι χόλῳ τὸν Ἀχιλλεῖα ὡς οἷον ἠνδραποδισμένον ὑπ' αὐτοῦ. ἢ καὶ ἄλλως, εἰ καὶ ἀμήχανος, καθὰ ἐρρέθη, ὁ Ἀχιλλεὺς, ἀλλὰ ὁ χόλος εἶλεν αὐτὸν ἐγκρατῶς. (η. 31) Ἡ δὲ τοῦ «αἰναρέτη» ἀνάγνωσις κατὰ Ἡρόδωρον καὶ 3.801 Ἀπίωνα Ἀριστάρχειός ἐστιν. ἔχει δὲ, φασίν, ἢ λέξις ἔπαινον ὁμοῦ καὶ ψόγον, ὡς καὶ προεδηλώθη, ἐξ ἀμφοῖν κεκραμένη. ὅτι μὲν γὰρ ἔχει ἀρετὴν, ὁμολογεῖ, ὅτι δ' οὐκ ἐπ' ἀγαθῷ τῶν φίλων,

διαβάλλει. Καί σημειώσαι ὅτι, ὅπερ ἀλλαχοῦ ἐν ἀπολύτοις λέξεις ποιεῖ, ἐπαινῶν δηλαδὴ καὶ ψέγων, οἷον καὶ ἐν τῷ «Δύσπαρι εἶδος ἄριστε», τοῦτο νῦν ἐν μιᾷ λέξει συνθεῖς ἐποίησε. Σύνηθες δέ, φασίν, Ὀμήρῳ τε καὶ ἄλλοις τὸ αἶνον συντιθέναι, οἷον αἰνόπαρις, αἰνελένη. οὕτω καὶ αἰναρέτης ὁ ἐπὶ κακῶ τὴν ἀρετὴν ἔχων, ἦτοι τὴν ἀνδρίαν κατ' ἐξοχὴν. ἕτεροι δὲ τὸ αἶνέ συναλείφουσι, καὶ γράφουσι «αἶν' ἀρετῆς τίς σευ ἄλλος ὀνήσεται», ἵνα λέγῃ ὅτι, ὦ αἶνέ, τίς ἄλλος τῆς σῆς ἀνδρίας ὀνήσεται. πιθανωτέρα δέ, φασίν, ἢ Ἀριστάρχειος γραφή. ἄλλοι δὲ αἰναρέτης γράφουσι κατ' εὐθειαν πτώσιν, ἵνα ἦ χόλος αἰναρέτης ὁ κακύνων τὰς ἀρετάς. (η. 34) Σημειοῦνται δ' ἐνταῦθα οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι ἅπαξ ὧδε γλαυκὴν εἶπε τὴν θάλασσαν ὁ ποιητῆς ἐπιθετικῶς. (η. 23-7) Ἐν τούτοις δὲ καὶ μετρῶν ὁ Πάτροκλος τοὺς τῶν Ἑλλήνων τραυματίας ἐν τῷ «βέβληται μὲν Διομήδης, οὕτασται δὲ Ὀδυσσεὺς καὶ Ἀγαμέμνων, βέβληται δὲ καὶ Εὐρύπυλος κατὰ μῆρον δῖστῶ», οὓς δὴ καὶ ἀρίστους λέγει ἐν τῷ «οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι, ἐν νηυσὶ κέαται», ἡγουν κεῖνται, «βεβλημένοι οὐτάμενοί τε», ἃ δὴ καὶ πρὸ τούτου ἐρρέθη. (η. 28 ς.) Ἐν οἷς καὶ οὐ δύο μόνον, Ποδαλείριον καὶ Μαχάονα, ἀλλὰ καὶ πολλοὺς ἰατροὺς τοῖς Ἀχαιοῖς ἰστορεῖ, εἰπὼν «τοὺς μὲν τ' ἰητροὶ πολυφάρμακοι ἀμφιπέρονται ἔλκε' ἀκειόμενοι». οὕτω τοῖνυν μετρῶν τοὺς τραυματίας 3.802 ἐπαινεῖται τῆς τάξεως. τὸν μὲν γὰρ βασιλέα οὔτε προτάττει τῶν ἄλλων, μήποτε καὶ χαλεπήνας ὁ Ἀχιλλεὺς ἅμα τῇ τοῦ ἐχθροῦ μνήμῃ πρόηται τὴν ἔντευξιν. ἀλλ' οὐδὲ ἔσχατον τίθησι. δέος γὰρ καὶ οὕτω μὴ τῇ τοῦ ὀνόματος προφορᾷ τελευταία κειμένη καὶ ἐναύλω οὔση ἀνανεύση πρὸς τὸ παρόν. ὅθεν μέσην αὐτῷ δίδωσι τάξιν, ἐκκρούων τὴν μνήμην καὶ ἀμβλύνων τὸ μῖσος διὰ τῶν ἐκατέρωθεν [καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἄγαν βραχυλογίας. οὐ γὰρ πολλὰς λέξεις ἐπὶ τῷ βασιλεῖ, καθὰ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις, ἐδαπάνησεν, ἀλλὰ φειδωλῶς οὕτως ἐπέδραμεν «ἦδ' Ἀγαμέμνων», παραβύσας αὐτὸν ἢ παραρρίψας οὐκ ἐντίμως, ὡς οἷα βραχέος λόγου ἄξιον καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ καὶ αὐτῷ δὴ τῷ Πατρόκλῳ.] Πρῶτον δὲ τάττει τὸν Διομήδην οἷα μὴ κατὰ τὸν βασιλέα ὄντα ἐχθρόν, ἐχθρόν δ' ὅμως διὰ τὸ εἰπεῖν «μὴ ὠφελος λίσσεσθαι Πηλεΐωνα», εἶτα τίθησι τὸν Ὀδυσσεῖα, φίλον ὄντα καὶ χθὲς ὁμωρόφιον. Εὐρύπυλος δὲ ἔσχατος κεῖται μέσως ἔχων καὶ οὔτε μισούμενος οὔτε μὴν ὑπερφιλούμενος. τὸν δὲ Μαχάονα παντελῶς σιγᾷ ἢ ἐκλαθόμενος ἢ ἵνα καὶ ὁ Νέστωρ σιωπηθῇ ὁ νοσοκομῶν ἐκεῖνον καὶ μὴ ὑποπτέυση τοὺς τοῦ Πατρόκλου λόγους ὁ Ἀχιλλεὺς ὡς ἐκεῖθεν ὑποβολιμαίους καὶ ὑπιδόμενος τὸ τοῦ ῥήτορος πιθανὸν ὀκνήση πεισθῆναι. (η. 40) Ὅρα δὲ ὅτι κἂν σιωπᾷ τὸν Νέστορα ὁ Πάτροκλος, ἀλλ' αὐτὰ δὴ τὰ τοῦ Νέστορος παραγγέλματα πρὸς τὸν Ἀχιλλεῖα φησὶ «δός μοι ὠμοῖιν τὰ σά τεύχεα» καὶ ἐξῆς. (η. 23 ς.) Ἐν δὲ τῷ «πάντες ἐν νηυσὶ κεῖνται» ψεύδεται διὰ συμφέρον. Διομήδης γὰρ καὶ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ βασιλεὺς περὶ τὴν μάχην πονοῦνται. Ὅρα δὲ καὶ νῦν ὡς διευκρίνησε, τίνες μὲν οἱ βεβλημένοι, τίνες δὲ οἱ οὐτάμενοι, καὶ ὅτι δυναμένος ὁ ποιητῆς ἐνὶ στίχῳ ἐμπεριλαβεῖν ὡσπερ τὸν Ὀδυσσεῖα καὶ τὸν βασιλέα τοὺς οὐταμένους, οὕτω καὶ Διομήδην καὶ Εὐρύπυλον τοὺς βεβλημένους, οἷον βέβληται Διομήδης Εὐρύπυλος τε ὀιστῶ, ὁ δὲ διελὼν τούτους ἄλλως ἔφρασεν ὡς οἷα κάλλος τι τῷ λόγῳ ἐντεῦθεν τεχνώμενος, καθὰ πρὸ βραχέων δεδήλωται. καὶ ὅτι τὸ μὲν ὦ δεῖνα μέγα φέρτατε «μὴ νεμέσα, τοῖον γὰρ ἄχος βεβίηκε» λέξει ἂν τις ἀναγκαίως δεόμενος, τὸ δὲ «οἱ μὲν δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι, κεῖνται βεβλημένοι οὐτάμενοί τε», τραυματίας ἀριστεῖας μετρεῖ. [(η. 32 ς.) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «αἶ κε μὴ Ἀργείοισιν ἀεικέα λοιγὸν ἀμύνης, νηλεές» τὸ μὲν ὦ ἀνηλεές προκλητικόν ἐστὶ τοῦ ἐφεξῆς σκώμματος τοῦ θαλάσσης καὶ πετρῶν ἐκγενέσθαι τὸν Ἀχιλλεῖα, οἷς οὐκ ἔστιν ἐλεεῖν. τὸ δὲ «Ἀργείοις» πολὺν ἔχει νοῦν μυστικῶς, ἵνα λέγῃ 3.803 τοῖς ὁμοεθνεσί, τοῖς εὐγενεσί, τοῖς παρακλητεύσασι, τοῖς φίλοις. διὸ καὶ ἀεικῆ λοιγὸν λέγει τὸν ἐπ' αὐτοῖς. (η. 33 ς.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐν τῷ «οὐ πατήρ σοι Πηλεὺς οὐδὲ Θέτις μήτηρ» ἢ ἐπαγομένη θέσις πρὸς τὸ δεύτερον ἀπήντησεν, ἡγουν πρὸς

πρώτην τὴν δευτέραν θέτιν, εἰπὼν «γλαυκὴ δὲ σ' ἔτικτε θάλασσα», ἢ ὡσανεὶ δηλαδὴ θέτις, πέτραι τε ὄρειοι, περὶ ἃς ἦν ὁ Πηλεΐδης.] (ἠ. 36–8) Ὅτι καὶ κλαύσας ὁ Πάτροκλος καὶ τραχυνθεὶς, ἐκεῖνο μὲν ὡς ἐνήης, τοῦτο δὲ ὡς διὰ πολλὴν φιλίαν παρρησιαστικὸς, εἶτα ἐπάγει ἀξίωσιν, παραποιήσας ἐν ὀλίγαις τισὶ λέξεσιν, ἄπερ ἀπὸ τοῦ Νέστορος ἤκουσεν, οἷον τὸ «φρεσὶν ἦσιν ἀλεεῖναι», εἰπὼν «φρεσὶ σῆσιν ἀλεεῖναι», καὶ τὸ «ἀλλὰ σέ περ προέτω» «ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦκα», καὶ ἔτερα δὲ τινα. (ἠ. 36–45) Ὅμοίως καὶ φησὶν «εἰ δὲ τινα φρεσὶ σῆσι θεοπροπίην ἀλεεῖναι καὶ τινὰ τοι πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ, ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦκα, ἅμα δ' ἄλλον λαὸν ὄπασον Μυρμιδόνων, ἦν πού τι φῶς Δαναοῖσι γένωμαι. δὸς δὲ μοι ὡμοῖον τὰ σὰ τεύχεα θωρηχθῆναι, αἶ κέ με σοὶ ἴσκοντες», τουτέστιν εἴ πῶς με σοὶ ἀπεικάζοντες, «ἀπόσχονται πολέμοιο Τρῶες, ἀναπνεύσωσι δ' Ἀχαιοὶ τειρόμενοι. ὀλίγη δὲ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο. ρεῖα δὲ κ' ἀκμηῆτες κεκμηότας ἄνδρας αὐτῇ ὥσαιμεν ποτὶ ἄστρυνεῶν ἄπο καὶ κλισιάων», τουτέστι καὶ τοὺς βοηθουμένους ὀλίγον ὠφελήσομεν ὡς μόνον ἀναπνεῦσαι αὐτοὺς καὶ ἡμεῖς ὀλίγον πονήσομεν. (ἠ. 37) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «πὰρ Ζηνὸς ἐπέφραδεν» ἐρμηνεῖα ἐστὶ τῆς θεοπροπίας. ὁ γὰρ θεὸς φράσει, θεοπροπία τὸ τοιοῦτον. Καὶ ὅρα ὅτι οὐ μόνον θεοπρόπιον οὐδετέρως, ἀλλὰ καὶ θηλυκῶς ἢ θεοπροπία. καὶ μετ' ὀλίγα δὲ «οὐ θεοπροπίης ἐμπάζομαι». ἐν οἷς σημειῶσαι ὅτι ταῦτόν τὸ θεοπροπίην ἀλεεῖναι καὶ τὸ θεοπροπίης ἐμπάζεσθαι, εἰ καὶ ἄλλως ἐναντία τὸ ἀλεεῖναι καὶ τὸ ἐμπάζεσθαι, ἦτοι τὸ ἐκφεύγειν καὶ τὸ ἐπιστρέφεσθαι. καὶ ἔστιν αὐτοῖς ἡ ταυτότης, ἐπεὶ ὁ θεοπροπίαν ἀλεεῖνων, ἦγουν ὁ τὸ ἐκ μαντείας κακὸν ἐκκλίνων, ἐμπάζεται τῆς μαντείας ὡς ἐπιστρεφόμενος τῆς ἐν αὐτῇ ἀληθείας. [Τὸ δὲ «ἐπέφραδε» οὐ παρακειμένός ἐστιν. οὐ γὰρ εἰσι παρακειμένου δύο αὐξήσεις, ἀλλὰ παρατατικὸς ἐξ ἐνεστώτος τοῦ πεφράδω, ἵνα ἦ ὡς πέπληγα πεπλήγω ἐπέπληγον Συρακουσίων ἔθει, καὶ πέφυκα πεφύκω ἐπέφυκον, οὕτω καὶ πέφραδα πεφράδω ἐπέφραδον, οὗ τὸ τρίτον ἐπέφραδε.] (ἠ. 38) Τὸ δὲ «πρόες ὦκα» ἐπιταχύνει τὸ ἔργον, ὡς μὴ χρεῶν ὄν ἐν μεγίστῳ κινδύνῳ ἀναβαλέσθαι. ὁ καὶ ποιήσει Ἀχιλλεὺς μετ' ὀλίγα ἐπισπεύσας δύσεσθαι τεύχεα θᾶσσον τὸν Πάτροκλον. 3.804 Τὸ δὲ «ὄπασσον» καιριώτατα ἐνταῦθα κεῖται, ἐπεὶ κατόπιν ὁ λαὸς ἦκει τῷ ἡγεμόνι. (ἠ. 39) Φῶς δὲ καὶ ἐνταῦθα τὴν νίκην λέγει ὡς καὶ πρὸ τούτου καὶ μετ' ὀλίγα δὲ ἐν τῷ «ἐπειδὴν φάος ἐν νήεσσι θείης». ἔνθα καὶ ἀστεῖος ὁ λόγος ὡς Ἐκτορος μὲν σπεύδοντος πῦρ ταῖς ναυσὶν ἐμβαλεῖν, Πατρόκλου δὲ φῶς ἐνθήσοντος. [Οὐχ' ἀπλῶς δὲ φῶς Δαναοῖς γενέσθαι θαρρεῖ, ἀλλὰ τι φῶς. (ἠ. 43) Διὸ καὶ ἐπάγει τὸ «ὀλίγη δὲ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο». δηλοῖ δ' ἐν τούτοις ὁ Πάτροκλος ἄκραν ἀδυναμίαν τῶν Ἀργείων, ὡς αὐτῶν μὲν μηδὲν τι βοηθησόντων, μόνων δὲ τῶν Μυρμιδόνων ἀντιστησομένων τοῖς τοσοῦτοις Τρῶσιν. ὅθεν καὶ ἀμυδρά τις ἔσται συμμαχία τοῖς Ἀχαιοῖς ὡς ἐξ ὀλίγων βοηθῶν.] (ἠ. 40) Τὸ δὲ «δὸς μοι ὡμοῖον» καὶ τὸ ἐξῆς, εἴποι ἂν ὁ ζητῶν ποθεν συγκρότησιν ἔργοις ἢ λόγοις. ὁ δὲ ὑπακούσας εἴποι ἂν τὸ «τύνη δ' ὡμοῖοι μὲν ἐμὰ κλυτὰ τεύχεα δῦθι». Δωρικὸν δὲ τὸ «τύνη» ἀντὶ τοῦ σύ, κείμενον καὶ ἀλλαχοῦ, ὄν δὲ καὶ παρ' Ἡσιόδῳ. (ἠ. 41) Ὅρα δὲ καὶ νῦν ὅτι μέγας ἐκ Πατρόκλου τῷ Ἀχιλλεῖ ἔπαινος τὸ καὶ μόνον τὸν αὐτοῦ εἰκασμὸν ἐκφοβεῖν τοὺς Τρῶας. ἐκεῖνο δὲ καὶ ἀστεῖον, εἴπερ ἐνταῦθα μὲν Ἀχιλλεὺς εἰκασμὸς ἐκφοβεῖ τοὺς Τρῶας, ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ τοὺς αὐτοὺς ὁ αὐτὸς εἰκασμὸς τέρπει, ὅτε δηλαδὴ αὐτὰ Ἐκτωρ φορῶν ἰνδάλλεται τῷ Ἀχιλλεῖ. καὶ ἔστι κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, ἦγουν τοῦ πρὸς Ἀχιλλεῖα εἰκασμοῦ, ἀποτελῶν ἐναντία νοήματα. (ἠ. 42) Ἀναπνέειν δὲ κἀνταῦθα τὸ ἐκ λειποψυχίας αὐθις πνέειν, ὁποῖόν τι καὶ ἡ ἀναψυχή. [Καιριωτάτη δὲ λέξις ἐν τοῖς τοιοῦτοις τὸ ἀναπνέειν καὶ ἡ ἐξ αὐτοῦ ἀνάπνευσις, ἐπὶ μᾶλλον δὲ καιριωτέρα τὸ ἀναψύχειν καὶ ἡ ἀναψυχή.] (ἠ. 43) Τὸ δὲ ὀλίγην εἶναι ἀνάπνευσιν ἐν δεινῷ πολέμῳ καὶ τὸ τοὺς ἀκμηῆτας στρατιώτας ῥᾶον δύνασθαι τρέπειν τοὺς ἐν μάχῃ καμόντας δύναται οὐ μόνον πρὸς τὰ παρόντα λελέχθαι, ἀλλὰ καὶ γνωμικῶς εἰρησθαι. [(ἠ. 44)

Τοῦ δὲ «ῥεῖα δέ κ' ἀκμῆτες» τραχεῖα ἢ φράσις καὶ οὐκ εὐκρινής. εὐτραπέλως γάρ τις μυκτηρίσας ἐρεῖ ἂν δέκα τινὰς ἀκμῆτας ἐνταῦθα εἰρήσθαι. καὶ εἶχε μὲν ὁ ποιητὴς εἰπεῖν· ῥεῖα δ' ἂν ἀκμῆτες καὶ ἐξῆς, προέκρινε δὲ τὸ τῆ ποιήσει μάλιστα ἐπιπρότερον.] (ἠ. 46 ς.) Ὅτι μέγα νήπιος ὁ Πάτροκλος ἀναφωνητικῶς παρὰ τοῦ ποιητοῦ καλεῖται, ἐφ' οἷς ἰκέτευσε. διὰ τί; «ἦ γὰρ ἔμελλε», φησὶν, «οἱ αὐτῶ», τουτέστιν ἑαυτῶ, «θάνατόν τε κακὸν καὶ κῆρα λιτέσθαι», ἤγουν λιτανεῦσαι. Καὶ ὅρα ὡς ὑπερανέβη ὁ ποιητὴς τὸν τοῦ Ἀχιλλέως μυκτηῖρα. ὁ μὲν γὰρ κόρη νηπία ἐκείνον διὰ τὰ δάκρυα εἴκασεν, Ὅμηρος δὲ οὐχ' ἀπλῶς νηπιόν φησιν, ὡς ἐπὶ ἄλλων ποιεῖ, ἀλλὰ μέγα νήπιον, 3.805 ὡς καὶ ὑπὲρ αἴσαν θρασυάμενον. ἴσως δὲ καὶ ὅτι οὐ τῆ κατ' αὐτὸν ἀνδρία ἐθάρρησεν, ἀλλ' εἰκασμῶ Ἀχιλλέως. [καὶ πως ἐν τούτοις πρὸς ὁμοιότητα τοῦ μικροῦ καὶ μέγας ἀντίκεινται καὶ τὸ κούρη νηπία καὶ τὸ μέγα νήπιος.] (ἠ. 47) Τὸ δὲ «λιτέσθαι» παροξυνόμενον ὁμοίως τῶ λαβέσθαι ὁ Ἀσκαλωνίτης ἀξιοῖ, φασί, προπαροξύνειν ὡς ἐπὶ ἐνεστώτος ἀπὸ τοῦ λίτομαι. τῆ μέντοι παραδόσει ἀρέσκει παροξύνειν, οὐκ ἀπιθάνως. ὄν γὰρ τρόπον, φασί, τὸ ἔρεσθαι πάντων ἀξιούντων ὁμοίως τῶ πυθέσθαι ἀναγινώσκειν, ἐπειδὴ μέσου δευτέρου ἀορίστου ἐστίν, ὅμως ἢ παράδοσις προπαροξύνει χαρακτηριστῆρι πεισθεῖσα φωνῆς. τὰ γὰρ τοιαῦτα ἐνεστώτος ὄντα προπαροξύνεται, οἷον φέρεσθαι, δέρεσθαι. οὕτω καὶ τὸ λιτέσθαι ὠφείλε μὲν προπαροξύνεσθαι ὡς ἀπὸ ἐνεστώτος τοῦ λίτομαι, καταβιβάζει δὲ πρὸ μιᾶς τὸν τόνον, ἐπειδὴ τὰ εἰς ᾗ-α-ῖ τῶ-ε παραληγόμενα, οὐκ ὄντα ἀπὸ τῶν εἰς ᾗ-ι, ἔχοντα ἐν τῇ τρίτῃ ἀπὸ τέλους συλλαβῆ τὸ ῖ συνεσταλμένον, μηδὲ ἐπιφερομένων αὐτῶ μήτε δύο συμφώνων μήτε διπλοῦ, παροξύνεται, οἷον λιπέσθαι, πιθέσθαι, ἰκέσθαι. οὕτω καὶ λιτέσθαι, οὐ λόγῳ ἐνεστώτος, χαρακτηριστῆρι δὲ καὶ ὁμοιότητι φωνῆς. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐπὶ παντὸς λισσομένου ἐπὶ κακῶ οἰκείῳ λεχθῆναι δύναται τὸ «ὡς φάτο λισσόμενος μέγα νήπιος. ἦ γὰρ ἔμελλεν οἱ αὐτῶ» καὶ ἐξῆς, ὡς προσεχῶς γέγραπται. καὶ Βελλεροφόντης μὲν γράμματα κομίσει λέγεται καθ' ἑαυτοῦ, Πάτροκλος δὲ λίσσεσθαι καθ' ἑαυτοῦ. Ὅτι λυπούμενος εἰσέτι Ἀχιλλεὺς ἐφ' οἷς πρὸς τοῦ βασιλέως ἠδίκηθη, λέγει γνωμικῶς, ὅσα ἂν εἴπη ἀνὴρ ἔντιμος ὑπὸ δυνάστου ἀδικηθεῖς. (ἠ. 50-5) Φησὶ γὰρ «οὔτε θεοπροπίης ἐμπάζομαι» καὶ ἐξῆς, ὡς προεγράφη, «ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος κραδίην καὶ θυμὸν ἰκάνει, ὅπποτε δὴ τὸν ὁμοῖον ἀνὴρ ἐθέλησιν ἀμέρσαι καὶ γέρας ἄψ ἀφελέσθαι, ὃ τε κράτει προβεβήκει. αἰνὸν ἄχος τό μοί ἐστιν, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῶ». (ἠ. 56-8) Ἐφ' οἷς φράζει ἐν στίχοις τρισὶ τὰ κατὰ τὴν Χρυσήϊδα δυνατῶς φράσας. Λέγει γὰρ ἀσυνδέτως τῶ διηγῆματι προσβαλὼν «κούρην ἦν ἄρα μοι γέρας ἔξελον υἱῆς Ἀχαιῶν, δουρὶ δ' ἐμῶ κτεάτισσα, πόλιν εὐτείχεα πέρσας, τὴν ἄψ ἐκ χειρῶν ἔλετο», ἤγουν ἀφείλετό με, «κρείων· Ἀγαμέμνων ὡς εἶ τιν' ἀτίμητον μετανάστην», ὃ καὶ προεγράφη, πρὸς εἰδότα τὸν Πάτροκλον ταῦτα εἰπὼν καὶ διὰ τοῦτο βραχυλογήσας. καὶ ὅρα τὸ «ἐκ χειρῶν ἔλετο», ῥηθὲν εἰς βίας ἔνδειξιν. (ἠ. 53) Τὸ δὲ «ἀμέρσαι» ἀντὶ τοῦ μερίδος στερεῖσθαι, ὃ καὶ ἐρμηνεύων ἐπήγαγε τὸ 3.806 γέρας ἔμπαλιν ἀφελέσθαι, ἵνα διαστείλῃ πρὸς τὸ ἀμέρδειν, ὃ ἐπὶ τε τυφλότητος λέγεται ὡς τὸ «ὀφθαλμῶν μὲν ἄμερσε», καὶ ἐπὶ σκοτώσεως, ἤτοι ζοφώσεως, οἷον «ὄσσε δ' ἄμερδεν ἀυγὴ χαλκείη». (ἠ. 54) Τὸ δὲ «ὃ τε κράτει προβεβήκει» ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ πολλῶν κρατῶν ὑπερέχει. οὐ γὰρ χρονικόν ἐστὶν ἐπίρρημα τὸ «ὃ τε», ἀλλὰ δύο μέρη λόγου, τὸ μὲν ὃ ἀντὶ τοῦ διότι, τὸ δὲ ἐφεξῆς παραπλήρωσις. Δοκεῖ δὲ λέγειν τοῦτο Ἀχιλλεὺς πρὸς τὸν τοῦ Νέστορος λόγον, προειπόντος ὡς φέρτερός ἐστιν ὁ βασιλεὺς, ἐπεὶ πλειόνεσσιν ἀνάσσει, καὶ μὴν κατὰ τὸν εἰπόντα· οὐ χρὴ τὸν ἄρχοντα τῆ βία νικᾶσθαι καὶ τόσον μισεῖν ὥστε τὴν δίκην πατεῖν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐκ ἀφίησιν οὐδὲ εἰσέτι τὸ μεγαλόφρων εἶναι ὁ Ἀχιλλεὺς, ὅς, εἰ καὶ κράτει ὁ βασιλεὺς προβεβήκεν, ἀλλ' ὁμοῖος αὐτῶ φησὶν εἶναι, εἰ καὶ ἄλλον τρόπον καταβέβληκε τὸ πολὺ τοῦ φρονήματος, οὐκ ἔτι μείζονα ἑαυτὸν τοῦ βασιλέως δοξάζων ἀλλὰ ὁμοῖον. (ἠ. 55) Τὸ δὲ «αἰνὸν ἄχος» δισσευθὲν εἰς ἔνδειξιν πολλῆς λύπης ἔχει πως καὶ κυκλικῶ

σχήματος ἔμφρασιν, καθότι ἀρξάμενος ἐκ τοῦ «ἀλλὰ τόδ' αἰνὸν ἄχος», κατέληξεν ὁμοίως εἰς τὸ «αἰνὸν ἄχος τό μοί ἐστιν». (η. 56 ς.) Τὸ δὲ «ἦν ἄρα μοι γέρας ἕξελον υἷες Ἀχαιῶν», καὶ τὸ «δουρὶ δ' ἐμῶ κτεάτισα», παρέφρασεν ἐκ τοῦ «ὦ ἔπι πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι υἷες Ἀχαιῶν». δῆλον δὲ ὅτι ταῦτὸν τὸ ἐν περιφράσει δουρὶ κτεάτισαι καὶ τὸ αἰχμαλωτίσαι. (η. 57) Τὸ δὲ «εὐτείχεα» προπαροξύνεται, οὐκ ἐκ τοῦ εὐτείχης ὄν, ἀλλὰ κατὰ τοὺς παλαιούς ἀπὸ τοῦ τεῖχος εὐτειχος, οὗ γενικὴ εὐτείχεος. (η. 59) Ὅτι δὲ ἀτιμότεροι τῶν αὐτοχθόνων ἐδόκουν οἱ μέτοικοι, ὡς τὰ πολλὰ διὰ μοχθηρίαν τρόπου τὰς ἰδίας καταλείποντες, καὶ ὡς οἱ μεθ' Ὀμηρον ἄλλως ἀτίμητόν φασιν τὸν πολυτίμητον, ἤγουν τὸν ὑπὲρ πᾶσαν τιμὴν, καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται. Ὅτι δὲ μετανάστης κυρίως ὁ μετὰ τὸ γεννηθῆναι που ἀναστατωθεὶς ἐκεῖθεν, οὐκ ἂν ῥηθεῖ ἀφυῶς. (η. 60 ς.) Ὅτι ἀμνησικακίας ὑποθήκη τὸ «ἀλλὰ τὰ μὲν προτετύχθαι ἐάσομεν. οὐδ' ἄρα πως ἦν ἀσπερχές κεχολῶσθαι ἐνὶ φρεσὶ». Καὶ ὅρα ὅπως χαρίζεται 3.807 ὁ Ἀχιλλεὺς τῷ ἑταίρῳ, εἶγε τοῖς πρέσβεσι μὲν ἄλλον καιρὸν ἔθετο ἀμύνης, διὰ δὲ τὸν Πάτροκλον νῦν αὐτίκα τὸ πολὺ παύει τοῦ κότου. διὸ καὶ ἐπεσημήνατο τοῦτο, ἵνα μὴ δόξη φιλοψευδὴς εἶναι, ὁμολογήσας, ὡς ἔφην γε οὐ πρὶν μηνιθμὸν καταπαυσέμεν, ἀλλ' ὁπότε ἂν δὴ νῆας ἐμὰς ἀφίκηται αὐτὴ τε πόλεμός τε. Καὶ σημείωσαι τὸ μεγαλόφρον τοῦ ἥρωος. οὐ γὰρ διὰ Πάτροκλον ῥητῶς ἔφη πεισθῆναι, ἀλλὰ μεταβληθῆναι κατὰ φύσιν, ἐπεὶ οὐκ ἦν, φησὶν, «ἀσπερχές κεχολῶσθαι». διὸ καὶ κατεπείγει μετ' ὀλίγα τὸν Πάτροκλον, αὐτὸς ὡκὺ προϊείς, ὡς ἐκεῖνος ἰκέτευσε, μὴ καὶ ἄφυκτα τοῖς Ἀχαιοῖς γένωνται, εἰ τὰς νῆας οἱ Τρῶες ἔλωσιν. (η. 81 ς.) Ἐρεῖ γὰρ «μὴ δὴ πυρὸς αἰθομένοιο νῆας ἐνιπρήσωσι, φίλον δ' ἀπὸ νόστον ἔλωνται». ἔνθα διὰ τὸ ἐναγώνιον τοῦ λέγοντος ἐκ περισσοῦ παρερρίφη τὸ «πυρὸς αἰθομένοιο». δῆλον γὰρ ὡς οὐκ ἔστιν ἄλλως ἐνιπρήσαι. (η. 64 ς.) Ὅτι ὁ θαρρύνων τινὰ εἰς ἐπικουρίαν εἶποι ἂν «σὺ δὲ ὡμοῖον μὲν κλυτὰ τεύχεα δῦθι, ἄρχε δέ» τοῖς δεῖνα μάχεσθαι. (η. 66) Ὅτι ἐν τῷ «εἰ δὴ κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε ναυσὶν ἐπικρατέως» νέφος τὴν στρατιωτικὴν πύκνωσιν εἶπε τροπικῶς, ὡς καὶ πρὸ τούτων ἀλλαχοῦ ἐπὶ τάξεως πεζικῆς. ἐνταῦθα δὲ καὶ ἡ ἠνεμόεσσα Τροία συντελεῖ τῇ τροπῇ. οἱ γὰρ ἐκ τῆς αἰπεινῆς Ἰλίου ἐπικείμενοι τοῖς Ἀχαιοῖς εἰκότως ἂν κυανέω νέφει εἰκάζοιντο. εἰ δὲ τοιοῦτου κυανέου νέφους ἐπ' αὐτοῖς ὄντος φῶς αὐτοῖς φέρειν λέγεται ὁ πρὸς νίκην συμμαχῶν, εἴη ἂν ἄριστον τὸ οὕτως εἰπεῖν. τῷ γὰρ τοιούτῳ φάει τὸ ῥηθὲν κυάνεον νέφος ἀντιδιέσταλται. (η. 68) Ὅτι πολλαχοῦ ἡ κλίσσις περιοχὴν τινα δηλοῖ, οἷον «ἤερι δὲ ἔγχος ἐκέκλιτο», καὶ «λίμνη Κεφησίδι κεκλιμένος». οὕτω καὶ νῦν ῥηγμῖνι θαλάσσης κεκλίεται, ἤγουν κέκλινται, «Ἀργεῖοι, χώρης ὀλίγην ἔτι μοῖραν ἔχοντες», ὃ δὴ παράφρασις τοῦ στείνους ἐστίν. (η. 69–73) Ὅτι πάνυ μεγαλόφρων ὁ Ἀχιλλεὺς ἐν οἷς φησιν, ὅτι κατὰ τοῦ ναυστάθμου «Τρώων πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε, θάρσυνος, οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσουσι μέτωπον ἐγγύθι λαμπομένης. τάχα κεν φεύγοντες ἐναύλους πλήσειαν νεκῶν, εἴ μοι ὁ βασιλεὺς ἦπια εἰδείη. νῦν δὲ στρατὸν ἀμφιμάχονται». (η. 74 ς.) Ἐφ' οἷς καθαπτόμενος Διομήδους εἰπόντος που «μὴ ὠφελὲς λίσσεσθαι Πηλεΐωνα» φησὶν «οὐ γὰρ Διομήδεος ἐν παλάμησι μαίνεται ἐγχείη Δαναῶν ἀπὸ λαιγὸν ἀμῦναι». τοῦτο δὲ ἔφη πρὸς τὸ «εἰ καὶ ἐμὸν δόρυ μαίνεται ἐν παλάμησιν», ὅπερ ἔφη που ὁ Διομήδης. (η. 76–8) Εἶτα λέγει καὶ περὶ τοῦ βασιλέως, ὅτι «οὐδέ πω Ἀτρεΐδew ὁπὸς ἔκλυον αὐδήσαντος ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς, ἀλλ' Ἐκτορος ἀνδροφόνοιο Τρωσὶ κελεύοντος περιάγνυται», ἡ αὐδὴ δηλαδὴ, ληφθεῖσα κατὰ κοινῶν ἐκ τῆς «αὐδήσαντος» μετοχῆς, καὶ τὰ ἐξῆς. Καὶ ὅρα ὡς ἐνέφηνεν Ἀχιλλεὺς 3.808 τὴν πρὸς τὸν βασιλέα ἔχθραν πλέον τῶν ἄλλων ἐν τῷ «ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς». Ἐνθα καὶ σημείωσαι ὅπως πεπαιδευμένως ὑβρίζει ἄρτι τὸν βασιλέα, οὐκέτι ἀναιδῆ λέγων οὐδὲ δημοβόρον οὐδὲ εἴ τι τοιοῦτον, ἀλλὰ τὸ ἀληθέστατον. Εὐρύφωνος δὲ καὶ ἐνταῦθα ὁ βασιλεὺς ἐμφαίνεται, καὶ ἔτι μᾶλλον ὁ Ἐκτωρ, ὡς τῷ βασιλεῖ τῆς φωνῆς θραυομένης καὶ ἐγκοπτομένης τῷ φόβῳ. (η. 70–2) Σημείωσαι δὲ

ὅτι τὸ «οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος λεύσσουσι μέτωπον», καὶ ἐξῆς ἕως τοῦ «πλήσειαν νεκύων» πρέπει ρηθῆναι ὑπὸ στρατηγοῦ, οὐ μὴ παρόντος ἐβλάβησαν οἱ πρὶν ποτε ὑπ' αὐτοῦ βοηθούμενοι, καὶ ὅτι ταῦτα προοικονομία τίς ἐστὶν ἀναφωνητικὴ τοῦ χρῆναι καταδοκεῖν, ὡς πολλοὺς φεύγειν ποιήσει Πάτροκλος μετ' ὀλίγα φαντάζων τὸν Ἀχιλλεῖα τοῖς ὄπλοις, καὶ ἐπὶ μᾶλλον αὐτὸς ὁ Ἀχιλλεὺς εἰς μάχην ἐξελθὼν. Ὁ δὲ φιλόστωρ εὐροὶ ἂν καὶ πρὸς τινος τῶν παλαιῶν στρατηγῶν εἰς χρῆσιν ληφθὲν τὸ «θάρσυνος· οὐ γὰρ ἐμῆς κόρυθος», καὶ τὸ ἐξῆς. (η. 69) Ὅρα δὲ τὸ «Τρώων πόλις ἐπὶ πᾶσα βέβηκε», φανερώς ὁμοιον ὄν τῷ «κυάνεον Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε». καὶ ἔστι τολμηρότερον τοῦτο ἐκείνου. οὐ γὰρ ὁμοίως ἀσφαλὲς νέφος Τρώων ἀμφιβαίνειν τὸ κατὰ τὴν τροπὴν κοῦφον καὶ Τρώων πόλιν πᾶσαν ἐπιβεβηκέναι. σαφέστερον δὲ ἀμφοτέρων τὸ «στρατὸν ἀμφιμάχονται». Δῆλον δὲ καὶ ὅτι ταῦτὸν Τρώας εἶπεῖν καὶ πόλιν Τρώων, ἐπειδὴ καὶ ταῦτὸν πόλις καὶ πολῖται. οὐδὲν γὰρ ἐστὶ πόλις ἔρημος ἀνδρῶν κατὰ τὸν Σοφοκλῆ. (η. 66) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ ἀμφιβαίνειν μὲν οὐ τὸ σύνηθες, ἀλλὰ δι' οὗ δηλοῦται τὸ κύκλω βαίνειν καὶ περιέχει, νέφει οἰκεῖον. οὕτω γὰρ καὶ ἥλιος ἀμφιβαίνει. τῇ δὲ πόλει τὸ ἐπιβαίνειν, ἦγουν ἐπικεῖσθαι, οἰκειότερον. (η. 70) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι μέτωπον ἔφη κόρυθος τὸ πρὸς τῷ μετώπῳ τοῦ Ἀχιλλέως κείμενον, ὃν καὶ περιφανῶς εὐμεγέθη εἶναι ἐνταῦθα ἐμφαίνει Ὅμηρος [καὶ διὰ τοῦτο προφαινόμενον καὶ τῇ λαμπηδόνι τῆς κόρυθος διάδηλον ὄντα κατὰ τὸν Διομήδην, οὗ ἐκ κόρυθος καὶ ἀσπίδος ἐδαίετό που ἀκάματον πῦρ.] (η. 71 ς.) Ἐν δὲ τῷ «τάχα κεν φεύγοντες» καὶ ἐξῆς, ἔλλειψίς ἐστὶν ὡς λείποντος τοῦ· εἰ γὰρ ἔλευsson, ἴνα λέγη ὅτι οὐ βλέπουσί με οἱ Τρώες. εἰ γὰρ ἔβλεπον, ἔπλησαν ἂν τοὺς ἐναύλους νεκρῶν. Ἐναυλοὶ δὲ τὰ ἐν τοῖς πεδίοις κοιλώματα καὶ αἱ στεναὶ διώρυχες, ἢ οἱ περὶ τὴν τάφρον τόποι, παρὰ τὸν στενὸν καὶ ἐπιμήκη αὐλόν. ἐξ οὗ καὶ ὁ κατὰ ἀγῶνα δίαυλος καὶ ἡ αὐλαξ καὶ 3.809 ἡ αὐλῶπις τρυφάλεια. ρηθῆσεται δὲ περὶ τῶν τοιούτων καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς. (η. 73) Τὸ δὲ «μὴ ἦπια εἰδέναι» ἀπηνῆ τὸν βασιλέα ὑποδηλοῖ κατὰ τὸ «καὶ πρὸς τοῦ βασιλῆος ἀπηνέος», ὃ πρὸς τοὺς κήρυκας φθάσας εἶπεν ὁ Ἀχιλλεὺς. Τὸ δὲ «εἰδείη» συνεκδρομὴν ἔπαθε πρὸς τὸ τυφθεῖν καὶ τὰ τοιαῦτα. ἄλλως γὰρ ἐκ τῆς εἰδῶς μετοχῆς οὐχ' οὕτως ὠφείλεν ἔχειν. (η. 73) Στρατὸν δὲ τὸ Ἑλληνικὸν φασὶ στρατόπεδον, ὡσπερ αὖ πάλιν καὶ στρατόπεδον ἕτεροί φασὶ τινες τὸν στρατὸν, ἐπαλλασσόντων ἀλλήλοις τῶν ὀνομάτων. [(η. 77) Τὸ δὲ «ἐχθρῆς ἐκ κεφαλῆς» βοηθεῖται τι καὶ ἐκ τοῦ «ἐβόησεν ὅσον κεφαλὴ χάδε φωτός», ἦγουν ὅσον ἐχώρει κεφαλὴ ἀνθρώπου.] (η. 78) Τὸ δὲ περιάγνυται ἀντὶ τοῦ κλάται, ὡς μὴ μόνον τοὺς κατ' εὐθὺ ὄντας ἀκούειν, ἀλλὰ καὶ τοὺς κατ' Ἀχιλλεῖα ἐκ πλαγίων διὰ τὸ περιάγνυσθαι τὴν ἠχώ. ἀφ' ἧς ἐννοίας ἡ ἀλλαχοῦ ἰωγὴ σύγκειται, [ὅπερ ἐστὶν ἰωῆς, ἦγουν φωνῆς, κλάσις καὶ ἀντανάκλασις.] Ὅτι δὲ ἐκ πλαγίων ἦν ἐν ἄκρῳ τῶν νηῶν ὁ Ἀχιλλεὺς, καθάπερ ἐτέρωθεν ὁ Αἴας, προῖστόρηται. (η. 78 ς.) Ὅτι νίκην φράζει τὸ «οἱ δ' ἀλαλητῷ πᾶν πεδίον κατέχουσι μάχη νικῶντες». καὶ εἶεν ἂν οἱ Τρώες ἄρτι ρηξήνορες ὡς οὕτω διελόντες τὸν Ἑλληνικὸν συνασπισμόν. οἱ καὶ ἄλλως πᾶν πεδίον ἀλαλητῷ κατέχουσιν, ὡς πληροῦντες τὰ ἐκεῖ πάντα βοῆς, οἷα τῶν ἠττωμένων μὴ βοῆν ἀγαθῶν ὄντων ἀλλὰ σιγῶντων τῇ ἐγκοπῇ τοῦ πνεύματος, ἦν ἐκ τοῦ φεύγειν ἔπασχον. (η. 81) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ τὸ [«ἔμπεσε» προστακτικὸν κοινὸν ἐξ ἀναλογίας, εἰ καὶ ἄλλως ἔθει Συρακουσίων κρατεῖ τὸ ἔμπεσον καὶ τὸ πέσον, ἐξ ὧν τὸ ἔμπεσῶν καὶ πεσῶν. φησὶ γὰρ] «ἔμπεσ' ἐπικρατέως», τουτέστι γενναίως πρόσβαλε τοῖς ἐχθροῖς. συνήθης δὲ καὶ ἡ τοιαύτη τοῦ ἔμπεσεῖν σημασία τῷ ποιητῇ. (η. 83) Ὅτι τὸ ἐν φρεσὶ θεῖναι ὑπέβαλε τῇ ὕστερον λεκτικῇ τέχνῃ τὴν τοῦ νουθετεῖν σύνθεσιν. νουθετεῖσθαι γὰρ καὶ ἐν φρεσὶ τιθέναι ταῦτὰ δηλοῦσι. (η. 83–6) Φησὶ γοῦν Ἀχιλλεὺς πρὸς Πάτροκλον «πέιθεο ὡς τοι ἐγὼ μύθου τέλος ἐνὶ φρεσὶ θεῖω», τουτέστι νουθετήσω, «ὡς 3.810 ἂν μοι τιμὴν μεγάλην καὶ κῦδος ἄροιο πρὸς πάντων Δαναῶν», καὶ τὴν τε «περικαλλέα

κούρην ἄψ ἀπονάσωσιν, πρὸς δὲ καὶ ἀγλαὰ δῶρα πόρωσι». Καὶ ὄρα ὅπως τε φιλότιμος ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ οἶον τὸ κατ' ἀνθρώπους εὐμετάβολον καὶ παλίμβουλον. ὁ γὰρ ἐν τῇ πρεσβείᾳ τὰ μυρία δῶρα ἐξαθερίζων νῦν ἐφίεται ἀπλῶς ἀγλαὰ δῶρα σχεῖν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν αἰτία ἐστὶ καὶ κατασκευὴ τῆς τοῦ «πεῖθεο» καὶ τῶν ἐξῆς ἀξιώσεως καὶ σκοπὸς καί, ὡς ὁ ποιητὴς ἔφη, τέλος. (ἡ. 87–96) Ἡ δὲ ὅλη ἀξίωσις τοιαύτη «ἐκ νηῶν ἐλάσας ἰέναι πάλιν· εἰ δὲ κεν αὖ τοι», ἦγουν σοί, «δῶν κῦδος ἀρέσθαι θεός, μὴ σύ γε ἄνευθεν ἐμεῖο λιλαίεσθαι πολεμίζειν Τρωσὶ φιλοπτολέμοισιν· ἀτιμότερον δέ με θήσεις. μὴδ' ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ καὶ δηϊοτῆτι Τρῶας ἐναιρόμενος ποτὶ Ἴλιον ἡγεμονεύειν, μὴ τις ἀπ' Οὐλύμποιο θεῶν ἐμβήη. μάλα τούς γε φιλεῖ ἐκάεργος Ἀπόλλων. ἀλλὰ πάλιν τρωπᾶσθαι», ἢ παλιντροπάσθαι, «ἐπὴν φάος ἐν νήεσσι θείης, τούσδε δ' ἔαν πεδίον κάτα δηριάσθαι». Καὶ ὄρα ὅπως κατὰ ιδέαν περιβολῆς ὁ ποιητὴς, ὡς ἐρρέθη, προέταξε μὲν κἀνταῦθα τὴν τῆς ἀξιώσεως αἰτίαν, ἐπήγαγε δὲ τὸ αἰτιατόν. καὶ ἐχρῆν ποιῆσαι οὕτως. Ἐνθα γὰρ βαρὺ δόξοι ἂν τὸ ἀξιούμενον, δεῖ προκατασχεῖν τῇ τῆς αἰτίας ἐκθέσει, ὡς ἂν ἡ ἀξίωσις εὐπαράδεκτος ἦ, καθὰ καὶ ἐνταῦθα τοῦ Πατρόκλου, ὡς εἰκός, ὀκνοῦντος τό, ἐν οἷς νικᾷ, πάλιν τραπέσθαι, προλαβὼν λέγει Ἀχιλλεὺς ὡς οὕτω ποιήσας, καὶ κυδανεῖς ἂν με καὶ ἀγλαὰ δῶρα προσπορίσης, ὥσπερ αὖ ἐκ τοῦ ἐναντίου μὴ ποιήσας οὕτως ἀτιμότερόν τέ με θήσεις, ὡς μόνος αὐτὸς ἀνύσας τὸ πᾶν δίχα ἐμοῦ, καὶ ζημιώσεις δὲ δηλαδὴ. τί δὲ ποιήσεις; μὴ ἀπάνευθεν ἐμοῦ πολέμιζε καὶ τὰ ἐξῆς. ὅτι δὲ ὀκνηρῶς ὑπακούσοι ἂν ὁ Πάτροκλος, ὁ καὶ Ἀχιλλεὺς ὑποπτεῦσαι δοκεῖ, δηλώσει τὰ ἐφεξῆς. Ἐν οἷς σημειῶσαι καὶ ὅτι, ἐπεὶ ἀγαθὴ ἐταίρου παραίφασις καὶ αὕτη, ὁ δὲ Πάτροκλος οὐ πείσεται, πείσεται τρόπον ἄλλον ἄπερ ἱστορήσει Ὅμηρος, καθάπερ καὶ Ἀχιλλεὺς ἀγαθῶ ἐταίρῳ τῷ διδασκάλῳ Φοῖνικι μὴ πεισθεὶς ἔπαθε μέγα κακὸν τὴν τοῦ Πατρόκλου στέρησιν, ἣν οὐκ ἂν πέπονθεν, εἴπερ ἐν ταῖς λιταῖς πεισθεὶς εἶτα ἐμάχετο. (ἡ. 84) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «τιμὴν ἄρηαι» ἔοικέ πως τῷ «τιμὴν ἀρνύμενοι». Τὸ δὲ «πρὸς πάντων Δαναῶν» ἐρμηνευτικόν ἐστὶ τοῦ «τιμὴν μεγάλην». τιμὴ μὲν γὰρ ἀπλῶς ἢ πρὸς Δαναῶν, μεγάλη δὲ ἢ πρὸς πάντων. ταῦτόν δὲ καὶ ἐνταῦθα τιμὴ καὶ κῦδος. διὸ κατωτέρω ἀρκεῖται εἰπὼν «κῦδος ἀρέσθαι». [Οὕτω δὲ ταυτίζονται 3.811 τῇ σημασίᾳ καὶ τὸ «πολέμῳ» καὶ «δηϊοτῆτι».] (ἡ. 86) Τὸ δὲ «ἀπονάσωσιν κούρην» ἀντὶ τοῦ ἀποστρέψωσιν, ὡς ἐκ τοῦ νῶ, οὐ ἐντελὲς [καὶ] τὸ νέω, ἐξ οὗ ὁ νόστος. ποιητικὴ δὲ ἡ λέξις, ὅθεν καὶ ἐπὶ μετοικίας τὸ νάσασθαι καὶ ἀπονάσασθαι καὶ ὁ μετανάστης. Ἐν δὲ τῷ «ἀγλαὰ δῶρα πόρωσιν» ὑπέρχεται τὸν Ἀχιλλεῖα ἤδη εὐλάβεια, μήποτε ὡς ἐν ταῖς λιταῖς ὁ Μελέαγρος, οὕτω καὶ αὐτὸς βοηθηθέντων αὐτομάτως τῶν πρεσβευσάντων μείνη ἀδῶρητος. (ἡ. 87) Ἐν δὲ τῷ «ἐκ νηῶν ἐλάσας», ὅ ἐστι τῶν νηῶν ἐξελάσας, σιγᾶ τὸ τίνας ἐξελάσας διὰ κατέπειξιν. (ἡ. 92) Προῖων δὲ λέγει αὐτὸ ἐν τῷ «Τρῶας ἐναιρόμενος». Ἐνθα καὶ ὄρα τὸ «ἐναιρόμενος» παθητικῶς λεχθέν. εἰ μέντοι τὸ «ἐκ νηῶν ἐλάσας» ἀντὶ τοῦ ἐκδραμῶν καὶ διῖππεύσας νοήσει τις, τότε ἀνελλιπῆς ἢ φράσις ἔσται. (ἡ. 88) Τὸ δὲ «δῶν» ἔκτασιν ἔπαθεν ἐκ τοῦ δοίη, καθὰ καὶ τὸ ἀλῶν ἐκ τοῦ ἀλοίη, οἶον «τῶν ἄστυ ἀλῶν». (ἡ. 90) Τὸ δὲ «Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι» πρὸς ἐκφόβησιν εἶπεν, ὡς ἂν συστελεῖ εὐλαβηθέντα τὸν Πάτροκλον. ἔχει δὲ τι καὶ προαναφωνητικόν, ὡς τοῦ Πατρόκλου τοιούτοις ἐγκύρσοντος, ὧν οὐκ ἂν ἀπαλλαγείη ἀπόνως. Τὸ δὲ «ἀτιμότερον δέ με θήσεις» ἢ ἀντὶ ἀπλοῦ κέῖται τοῦ ἄτιμον, ἢ βαρυνομένου ἡθους ἐστίν, ὡς καὶ νῦν μὲν ἀτίμου τοῦ Ἀχιλλεὺς ὄντος, ὅποια καὶ τινος ἀτιμήτου μετανάστου, τότε δὲ ἀτιμοτέρου ἐσομένου. Ἐχει δὲ ὁ λόγος οὗτος καὶ ἀνάμνησιν τῆς ἀξιώσεως. τὸ γὰρ «μὴ ἀτιμότερόν με θήσεις» ὅμοιον τῷ «ὡς ἂν μοι τιμὴν μεγάλην ἄροιο». Ἐνθα ὄρα καὶ τὸ «θήσεις» κοινῶς ῥηθὲν διὰ σαφήνειαν. ἄλλως γὰρ θήσειν ὠφείλε γραφῆναι ἀκολουθῶς τῷ λιλαίεσθαι, ἦγουν λιλαίου. (ἡ. 91) Τὸ δὲ «ἐπαγαλλόμενος πολέμῳ» τὴν ἡδονὴν ἐμφαίνει τῶν ἀριστέων, ἣν πάσχουσι νικῶντες τὴν, ὡς αὐτοὶ ἂν τότε εἴποιεν, χάρμην, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «οἶδα

δ' ἐγὼν ἐνὶ σταδίῃ μέλπεσθαι Ἄρηϊ». τὸ δ' αὐτὸ καὶ τὸν Ἰδομενέα ὀρχηστὴν που ἀκοῦσαι ποιεῖ. ἔοικε γὰρ καὶ ἐκεῖνος ἐν τῷ νικᾶν ἐπορχεῖσθαι σκιρτῶν. καὶ τὰ φθάσαντα δὲ δηλωθῆναι ἠρωϊκὰ σκώμματα ἢ νίκη κατὰ τῶν πιπτόντων ἠδέως ὑπηγόρευε 3.812 λέγεσθαι. (η. 94) Τὸ δὲ «ἐμβήη» οὐ μακρὰν μὲν ἐστὶ τοῦ ἐμπέση, ὃ πρὸ μικροῦ ἐρρέθη, δηλοῖ δὲ μάλιστα τὸ ἐνάλλεσθαι, ὡς δηλοῖ καὶ Σοφοκλῆς ἐν τῷ «καὶ προσεπεμβῆναι σε χρή». Ἐσχημάτισται δὲ τὸ «ἐμβήη» κατὰ τὸ «στήη ἐπ' ὠκυρόφω ποταμῷ», καὶ «φήη ἀθηρηλοιογὸν ἔχειν ἀνὰ φαιδίμω ὤμω». οὕτω δὲ κατωτέρω ἐν παλαιοῖς ἀντιγράφοις καὶ τὸ «φάος ἐν νήεσσι θήης». Ἐν τούτοις δὲ προέκθεσις ἐστὶν ἀναφωνοῦσα ὅπερ ὁ Πάτροκλος πείσεται, ὃν ὁ Ἀπόλλων μάλιστα βλάψει. ταῦτα δὲ καὶ ἐξαίρων τὸν Πάτροκλον ὁ Ἀχιλλεὺς ἔφη, ὡς ἀνδρὸς μὲν οὐκ ἐμβησομένου αὐτῷ, Ἀπόλλωνος δὲ ἴσως, ὃς μάλα, ὡς ἐρρέθη, τοὺς Τρῶας φιλεῖ. (η. 95) Τὸ δὲ «πάλιν τρωπᾶσθαι» ἢ ἀρχὴ ἐστὶ τοῦ παλιντροπος, [ἀφ' οὗ τῷ ὀ μικρῷ παραληγομένου γίνεται τὸ παλιντροπάσθαι, γραφὴν ὁμοίαν ἔχον καὶ αὐτὸ καὶ οὐ μεγεθυνόμενον κατὰ τὴν ἀκολουθίαν τοῦ τρωπᾶσθαι, ὅπερ διὰ τοῦ ὀω μεγάλου γράφεται ἀναλόγως τῷ στρωφῷ, νωμῷ, τρωχῷ καὶ τοῖς ὁμοίοις.] Ὅτι δὲ καὶ ἐν τούτοις φῶς τὴν νίκην ὁ ποιητὴς ἔφη, καὶ ὅτι ἀστείως ἐρρέθη τὸ «φάος ἐν νήεσσι θείης», πρὸ ὀλίγων δεδήλωται. (η. 97–100) Ὅτι τὸ «αἶ γὰρ Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων, μήτε τις οὖν Τρώων θάνατον φύγοι ὅσοι ἕασι, μήτε τις Ἀργείων, νῶϊ δέ», ἤγουν ἡμεῖς, ἐγὼ δηλαδὴ ὁ Ἀχιλλεὺς καὶ σὺ ὁ Πάτροκλος, «ἐκδῦμεν ὄλεθρον, ὄφρ' οἴοι Τροίης ἱερά κρήδεμνα λύωμεν» ἢ δι' ὑπερβολὴν ἀγανακτῆσεως ὁ Ἀχιλλεὺς ἀρᾶται. μισεῖ γὰρ τοὺς μὲν Τρῶας ὡς πολεμίους, τοὺς δὲ Ἀχαιοὺς ὡς παριδόντας αὐτὸν ὑβριζόμενον. Καὶ δοκεῖ κατὰ τοὺς παλαιούς ὁ Ἀχιλλεὺς μᾶλλον κήδεσθαι μὴ αἱ νῆες πυρὸς αἰθομένοιο ἐμπρησθῶσιν, ὡς αὐτὸς ἔφη, ἤπερ μὴ πάθωσί 3.813 τι Ἀχαιοί. Ἐνθα καὶ ὄρα μεγίστην φιλικῆς χάριτος αὔξησιν, εἶγε διὰ Πάτροκλον σώσει τοὺς Ἀχαιοὺς, οὓς νῦν εὐχεται ἀπολέσθαι. Ἦγουν, ὡς ἐρρέθη, ἀγανακτῶν ὑπερβαλλόντως τοιαῦτά φησιν Ἀχιλλεὺς, ἢ καὶ ἄλλως, ἀφελῶς λαλῶν, ὅποια τὰ τῶν φίλων. ἐν γὰρ ὁμιλίαις φιλικαῖς πολλὰ πρὸς ἀφέλειαν λαλοῦνται. (η. 101) Διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐπεσημήνατο εἰπὼν «ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον», ὡς ἐν ὁμίλῳ καὶ ἀγορᾷ μὴ ἂν αὐτῶν λαλησόντων ἂ πρὸς ἀλλήλους φασίν. Τινὲς μέντοι τῶν παλαιῶν ταῦτα μὴ συνιδόντες ἐκβάλλουσι τοὺς στίχους τῶν ἀρῶν τούτων παντελῶς διὰ τε ἄλλα καὶ διὰ τὸ ὑπερβολικόν, φασί, καὶ παιδαριῶδες τῆς εὐχῆς καὶ τὸ ἀδύνατον καὶ τὸ τοῦ ἠθους φθονερόν. τὰ δὲ ῥηθέντα πᾶς τις ἂν μικροψυχῶν ἀράσῃται παροιμιωδῶς κατὰ ἐχθρῶν παραφράσας ἢ καὶ παρωδήσας τὰ Ὀμηρικά. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ ὁ Διομήδης ἀλλαχοῦ ἑαυτῷ καὶ τῷ Σθενέλῳ ἐθάρρησεν ἐλεῖν τὴν Τροίαν, οὐ μόνον σεμνῶς, ἀλλὰ καὶ ἀνθρωπικώτερον. Ὅρα δὲ ὡς καὶ τὸν Ἀπόλλωνα οἰκιοῦνται οἱ Ἕλληνες, καθὰ καὶ τὸν Δία ἐν εὐχαῖς καὶ τὴν Ἀθηνᾶν, διὰ τὸ εἶς τινα μοῖραν ἀλληγορεῖσθαι, εἰ καὶ ἄλλως ὁ μῦθος αὐτὸν εἰς ἀμύντορα τοῖς Τρωσὶν ἀποκληροῖ. (η. 98) Τὸ δὲ «ὅσοι ἕασιν», ἦτοι ζῶσι, πρὸς ἀσφάλειαν ἐρρέθη διὰ τοὺς μωμοσκόπους. ζώντων γὰρ τὸ καὶ θνήσκειν ἐν καιρῷ, θανόντων δὲ οὐ καθικνεῖται τοιαύτη ἀρά. (η. 99) Τὸ δὲ «ἐκδῦμεν ὄλεθρον» ἢ ὡς ἀπαρέμφατον ἐλλειπτικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ δοίητε ἐκδῦναι ἡμᾶς τὸν ὄλεθρον, ἢ συγκέκοπται ἀπὸ τοῦ ἐκδύοιμεν εὐκτικοῦ. ἄλλως γὰρ οὐ δυνατὸν εὐκτικὸν ἀπαθὲς εἶναι τοῦτο, ἵνα μὴ πρὸ συμφώνου εὐρεθεῖη ἢ ὕ-ι δίφθογος. (η. 100) Κρήδεμνα δὲ Τροίας τὰ ἄνω τοῦ τεῖχους, ὡς καὶ πίθου κρήδεμνον ἐν Ὀδυσσεΐᾳ τὸ ἐπικείμενον πῶμα. τοιαύτης δὲ τινος σημασίας καὶ τὸ κάρηνα ἐν τῷ «πολίων κατέλυσε κάρηνα». προσφυέστερον μέντοι κρηδέμνοις τὸ τροπικῶς λύεσθαι, καθότι καὶ ἀντίκειται τὸ λύειν, ὡς περ τῷ δεσμεῖν, οὕτω καὶ τῷ δέματι, ἐξ οὗ σύγκειται, τὸ κρήδεμνον, ὡς προδεδήλωται. Λύεται δὲ τεῖχος ἐκ τοῦ κατὰ τὴν οἰκοδομίαν δηλαδὴ δεσμοῦ, εἰπεῖν δὲ καὶ δέματος, ἐξ οὗ καὶ τὸ δέμειν. ὅθεν ὁ δόμος καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ. Ὅτι καθὰ πρὸ μικροῦ τὸν Ἐκτορα

πλάσαι μέλλων ἀριστεύοντα εἰς ἄκρον ὡς καὶ νηὸς δράξασθαι προεδείνωσε τὴν μάχην 3.814 εἰς τοσοῦτον ὡς μηκέτι μηδὲ τὸν Αἴαντα μεῖναι βιαζόμενον βελέεσσιν, ἀλλ' ἀναχάζεσθαι θρήνυν ἐφ' ἑπταπόδην, οὕτω κἀνταῦθα πρὸς αὐτῷ γενόμενος τῷ δεινῷ–τὸ δὲ ἦν τὸ καὶ ἐξαφθῆναι τὴν τοῦ Πρωτεσιλάου νῆα ἐκείνην–πρῶτα μὲν ἐκφοβεῖ τὸν Αἴαντα ἐπὶ πλείω διὰ τε τοῦ Διὸς καὶ τοῦ κατὰ μάχην κινδύνου καὶ καμάτου, συνεκτραχύνας καὶ τὴν φράσιν τῷ τοῦ πολέμου φρικτῷ, εἶτα καὶ οἰονεὶ ἀφοπλίσας τὸν ἥρωα τῇ κολοβώσει τοῦ δόρατος ἀνύει πιθανῶς ὃ θέλει, τὸν κρείττω τοῦτον μετ' Ἀχιλλέα καὶ κορυφαῖον ἥρωα μεταστήσας τῆς ναυμαχίας. Καὶ ὅρα ἐνταῦθα μάλιστα τὸ χρήσιμον τοῦ πλαστοῦ τείχους καὶ τῶν σκολόπων καὶ τῆς τάφρου. εἰ γὰρ μὴ πολλὰ μογήσαντες οἱ Τρῶες ὡς ἐν ἐκείνοις κεκμηκότες ἄρτι πρὸς ταῖς ναυσὶν ἀκμηῆτες ἐμάχοντο, ἐκώλυνεν ἂν οὐδὲν ἀπολέσθαι τὰ πάντα τοῖς Ἀχαιοῖς, ὥστε τοιαῦτα προμελετῶν ὁ ποιητὴς τὴν σκευωρίαν τοῦ τείχους ἐμεθώδευσεν. ἀλλὰ τοῦτο μὲν παραπεσὸν ἐπὶ τοσοῦτον εἰρήσθω. (η. 102) Ἄ δὲ ὁ Αἴας πάσχει ἐνταῦθα, οὕτω φράζει Ὅμηρος «Αἴας δ' οὐκ ἔτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσιν». ὃ δὴ καὶ πρὸ ὀλίγου μὲν ἐρρέθη, καὶ μετ' οὐ πολλὰ δὲ ἐν ὀλιγίστῳ εἰρήσεται ἐν τῷ «χάζετο δ' ἐκ βελέων». (η. 103–6) Εἶτα ἐρμηνεύων κατὰ διασκευὴν ἐκφραστικῶς τὴν βίαν φησὶ «δάμνα μιν Ζηνός τε νόος καὶ Τρῶες ἀγανοὶ βάλλοντες. δεινὴν δὲ περὶ κροτάφοισι φαινὴ πῆληξ βαλλομένη καναχὴν ἔχε, βάλλετο δ' αἰεὶ κὰπ φάλαρ' εὐπόητα». καὶ ταῦτα μὲν τὰ τοῦ πολέμου κακά. (η. 106 ς.) Ὁ δὲ καὶ ἄλλως δεινὰ πάσχων «ἀριστερόν ὦμον ἔκαμνεν ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος αἰόλον». τοῦτο δὲ γίνεται, ἐπεὶ οὐκ ἦν ὁ διαδεχόμενος αὐτὸ πρὸς ἀνάπαυσιν τοῦ ἥρωος. (η. 109–11) «Αἰεὶ δὲ ἀργαλέῳ ἔχετο ἄσθματι, κὰδ δὲ οἱ ἰδρῶς πάντοθεν ἐκ μελέων πολὺς ἔρρεεν, οὐδέ πη εἶχεν ἀμπνεῦσαι, πάντη δὲ κακὸν κακῷ ἐστήρικτο». ὃ δὴ ἐπιφωνηματικὴ ἐστὶ κλεις τοῦ ὄλου νοήματος, δηλοῦσα, ὅτι ὡσεὶπερ κύμα ἐπὶ κύματι, οὕτω καὶ κακὸν ἐπὶ κακῷ, οὐκ ἔνθα ὁ Αἴας ἦν, ἀλλὰ πανταχοῦ τῶν νηῶν, μονίμως εἶχε καὶ σταθερῶς, οὐ συμβαῖνον ἀπλῶς ἀλλὰ ἐρειδόμενον. (η. 107 ς.) Διὸ καὶ κεῖται ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τὸ «οὐδέ δύναντο Τρῶες ἀμφ' αὐτῷ πελεμίξαι ἐρείδοντες βελέεσσι». ταῦτόν γὰρ ἐρείδειν καὶ στηρίζειν. (η. 103) Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡσπερ πρὸ τούτων ἐνήργει ὁ τοῦ Διὸς νόος, οὕτω καὶ νῦν ὁ αὐτὸς δαμνᾷ τὸν Αἴαντα. (η. 105–10) Ὅρα δὲ καὶ τὰ τοῦ ἔχειν ῥήματα πλεονάκις ἐνταῦθα ῥηθέντα, οἷον «πῆληξ βαλλομένη καναχὴν 3.815 ἔχε», ὃ περίφρασις ἐστὶ τοῦ κανάχιζε, καὶ «ἔμπεδον αἰὲν ἔχων σάκος», καὶ «ἀργαλέῳ ἔχετο ἄσθματι», καὶ «οὐδέ πη εἶχεν ἀμπνεῦσαι». (η. 106) Τὸ δὲ «κὰπ φάλαρα», εἰ καὶ ἐχρῆν ἀντὶ τοῦ ἰ-π-ι τὸ -τ ἔχειν, ἵνα ἦν κὰτ φάλαρα, ἀλλ' ἐπεὶ ἡ -κ-α-τ-α πρόθεσις, ὅτε συγκοπῆ, συνεξομοιοῖ τὸ -τ τῷ συγκειμένῳ συμφώνῳ, ὥφειλεν ἄλλως εἶναι κὰφ φάλαρα διὰ τὸ ἐπαγόμενον -φ. ἐπεὶ δὲ αὐθις, ὡς καὶ τοῦτο ἐκανονίσθη ἐν τοῖς πρὸ τούτων, οὐδέποτε λέξις Ἑλληνικὴ διπλάζει τὰ δασέα δίχα τοῦ κατὰ Ῥωμαίους ὀφφικίου, μετεβλήθη τὸ ἀπὸ πάθους τῆς προθέσεως -φ εἰς τὸ ἀντίστοιχον πῖ. οὕτω καὶ τὸ ἀπφύς παρὰ Θεοκρίτῳ, δι' οὗ σημαίνεται πατήρ, ὀφείλει μὲν διὰ τῶν δύο γράφεσθαι -φ, ἀπφύς γὰρ ἀφ' οὗ φύεται τις. τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ἔθος τροπὴν ὁμοίαν ἐποίησε καὶ ἐκεῖ. Φάλαρα δὲ καὶ νῦν οἱ λεγόμενοι φάλιοι παρὰ τὸ φάλιον, τὸ λευκόν, ἢ παρὰ τὸ φάειν ἄλις, παρὰ δὲ τοῖς ὕστερον φάλαρα καὶ κόσμος ἵππου προμετωπίδιος. [οὗ χρῆσις πολλαχοῦ καὶ διὰ τοῦ ἦτα. φάληρα γάρ. οὕτω δὲ καὶ τὰ ἐνταῦθα φάλαρα, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ τετραφάληρος, οὗ ἐτυμολογία τὸ φάλιοις ἀρηρέναι.] (η. 107) Ἐμπεδον δὲ ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν οὐ τὸ ἐν πέδῳ, τουτέστιν ἐν γῆ, ὡς ἡ κυριολεξία ἐθέλει, ἀλλ' ἀπλῶς κατὰ τροπὴν ἀντὶ τοῦ στερρῶς κατὰ ἐννοίαν ἐπιρρηματικὴν. Τὸ δὲ «αἰόλον σάκος» συμβάλλεται τι καὶ αὐτὸ εἰς βᾶρος καὶ εἰς τὸ δι' αὐτοῦ κάμνειν τὸν ἥρωα, εἶπερ ἀπὸ στερεῶν ὑλῶν τὴν ποικιλίαν εἶχε. (η. 108) Τὸ δὲ «ἀμφ' αὐτῷ» μετὰ τοῦ «ἐρείδοντες» συντακτέον, ἵνα δηλοῖ τὸ περίξ αὐτοῦ ἐρείδοντες βέλη, ὃ βελέεσσιν ἔφη διὰ τὸ καινότερον. [Δύναται δὲ καὶ ἄλλως

νοηθῆναι οὕτως· οὐδὲ δύναντο πελεμίζαι βέλεσι τὸν Αἴαντα, ἐρείδοντες ἄμφ' αὐτῷ βέλη, δηλαδή τὰ εἰρημένα. καὶ ἄλλως δέ, οὐκ ἠδύναντο μετακινήσαι βέλεσιν, ἐρείδοντες ἄμφ' αὐτῷ, ἤγουν κύκλω αὐτοῦ ἀνθιστάμενοι. Ἐρείδειν 3.816 γὰρ πολλαχοῦ ἀπολύτως τὸ πρὸς ἕριν ἀντιβαίνειν ὡς ἀπὸ τοῦ ἔρω, ἐξ οὗ καὶ τὸ ἐρέθω καὶ τὸ ἐρίζω καὶ τὸ ἐρείδω.] Τὸ δὲ πελεμίζειν ὅτι τὸ μετακινεῖν δηλοῖ καὶ ὡς ἐξ αὐτοῦ παρήκται κατὰ τινος καὶ ὁ πόλεμος, καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 102) Ὅρα δ' ἐν τοῖς εἰρημένοις καὶ ὅτι οὐκ εἶπε ρητῶς, ὡς ἔφυγεν ὁ Αἴας, ἀλλὰ σεμνῶς ἔφη «Αἴας δ' οὐκ ἔτ' ἔμιμνεν». (η. 103 ς.) Εἶτα καὶ ἐπὶ πλέον σεμνύνων τὸν ἥρωα τῷ αἰτίῳ τοῦ μὴ μένειν ἐπήγαγε «δάμνα μιν Ζηνός τε νόος» καὶ ἐξῆς. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «δάμνα μιν θεοῦ τε νόος καὶ οἱ δεῖνα ἀγαυοί» προσαρμόσει παντὶ ὑπὸ πολλῶν κοινῶς κινδυνεύοντι. (η. 109) Τὸ δὲ «αἰεὶ δ' ἀργαλέω εἶχετο ἄσθματι» καὶ ἐξῆς, ἀρμόζει τῷ λίαν κοπιῶντι. [Ἔστι δὲ ἀργαλέον ἄσθμα τὸ ἀλγεινὸν καὶ δύσεργον καὶ μὴ κατὰ φύσιν εἰσοδεῦον καὶ ἐξοδοῦον. ἐνταῦθα δὲ τὸ «ἔχετ' ἄσθματι» ἔχει τι ἀστειότητος διὰ τὴν πρὸς τὸ ἔχειν ἀντίθεσιν. ἔχει μὲν γὰρ σάκος ὁ Αἴας, ἔχεται δὲ ὑπὸ ἄσθματος. (η. 110) Τὸ δὲ «ἰδρῶς πολὺς ἔρρεε» βοηθεῖται μὲν καὶ ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸν Αἴαντα πολλοῦ μεγέθους, συγκροτεῖται δὲ καὶ διὰ τοῦ «πάντοθεν ἐκ μελέων». (η. 110 ς.) Τὸ δὲ «οὐδέ πη εἶχεν ἀμπνεῦσαι» τὴν ἀργαλεότητα ἐρμηνεύει τοῦ ἄσθματος. Τὸ δὲ «ἐστήρικτο πάντη κακὸν κακῶ» καιρίως πάνυ πέφρασαι καὶ ὡς οὐκ ἂν τις ἐρεῖ κάλλιον, δηλοῦν τὸ πανταχοῦ στερρῶς ἐφεστάναι κακὰ πυκνὰ τοῖς Ἀχαιοῖς ὡς οἶον ἀσφαλῶς πεπηγότα.] (η. 112 ς.) Ὅτι ὡς καινισθησομένου μεγάλου τινὸς πράγματος, τοῦ νῆα δηλαδή Ἑλληνικὴν ὑπὸ Ἑκτορος ἐμπρησθῆναι, ἐπικαλεῖται Ὅμηρος οὐ Μοῦσαν ἀλλὰ πάσας «ἔσπετε νῦν μοι Μοῦσαι» εἰπὼν ποιητικῶ ἔθει «ὄπως δὴ πρῶτον πῦρ ἔμπεσε νηυσὶν Ἀχαιῶν». Ἐνθα ὅρα τὸ «ἐνέπεσε», σύστοιχον ὄν τῷ ἐπικρατέως ἐμπεσεῖν, ὃ πρὸ ὀλίγων ἐλέχθη, καὶ τῷ «ἐν δ' ἔπεσεν ὡς ὅτε κύμα θοῆ ἐν νηὶ πέση», καὶ τοῖς ὁμοίοις. (η. 114–23) Εἶτα ὡς καὶ νῦν φωνῆς ἐκ Μουσῶν ὑπηχομένης ἀκούομεν ἀποστατικῶς ταῦτα· Ἐκτωρ Αἴαντος δόρυ μείλινον ἄγχι παρα 3.817 στάς πληξ' ἄορι μεγάλῳ αἰχμῆς παρὰ καυλὸν ὄπισθεν, ἀντικρὺ δ' ἀπάραξε. τὸ μὲν, ἤγουν τοῦτο δὴ, «Αἴας πῆλ' αὐτῶς ἐν χειρὶ κόλον δόρυ. τῆλε δ' ἀπ' αὐτοῦ αἰχμὴ χαλκεῖη χαμάδις βόμβησε πεσοῦσα. γνῶ δ' Αἴας κατὰ θυμὸν ἀμύμονα ρίγησέν τε ἔργα θεῶν, ὃ ῥα», ἤγουν ὅτι δὴ, «πάγχυ μάχης ἐπὶ μῆδεα κείρει Ζεὺς, Τρώεσσι δὲ βούλετο νίκη. χάζετο δ' ἐκ βελέων. τοῖ δ' ἔμβαλον ἀκάματον πῦρ νηὶ θοῆ, τῆς δ' αἶψα κατ' ἀσβέστη κέχυτο φλόξ». (η. 124) Ὅπερ σαφέστερον ἐρμηνεύων ἐπάγει «ὡς τὴν μὲν πρύμνην πῦρ ἄμφεπε». Καὶ σημείωσαι ὅτι, εἰ καὶ ἐπὶ τὸ κινδυνωδέστατον ἐνταῦθα προήχθη τῆς ὑποθέσεως ἡ περιπέτεια–τοιούτου γὰρ τὸ ἐγγὺς Αἴαντος τολμῆσαι στήναι τὸν Ἑκτορα–καὶ οὐκέτι ἐλπίς ἀναιμωτῆ διακριθῆναι τοὺς ἥρωας, ὅμως ὁ ποιητὴς οὐδέτερον ἐξ ἀμφοῖν τούτοις τρώσειν προτίθεται, τὸν μὲν διὰ τὴν φύσει ὑπεροχὴν, εἰ καὶ ὑπὸ Διός, φασί, καταστασιάζεται, τὸν δὲ Ἑκτορα διὰ τὴν Διόθεν βοήθειαν, ἀλλὰ μέσος χωρεῖ καὶ μεθιστᾷ τὸν Αἴαντα εὐσχημόνως διὰ τὴν τοῦ ναυμάχου δόρατος κολόβωσιν, καὶ οὕτω πιθανῶς ὁ τῶν ἠρώων τε κωλύεται τραυματισμός, ἐπεὶ οὔτε ὁ Αἴας ἔχει τι δρᾶν ἐκκοπέντος τοῦ δόρατος, οὔτε ὁ Ἑκτωρ ἀναχωρήσαντος Αἴαντος, καὶ ὃ δὲ θέλει ὁ Ἑκτωρ γίνεται. (η. 114 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς ῥηθεῖσι δόρυ μὲν τὸ ξύλον ἔφη ὁ ποιητὴς τὸ καὶ πληγὴν καὶ ἀπαραχθέν, αἰχμὴν δὲ τὸν τοῦ δόρατος σίδηρον, ὃς χαμαὶ πεσὼν ἐβόμβησε καὶ κόλον ἀφῆκε δόρυ τὸ καταλειφθέν. Τὸ δὲ «ἔπληξεν ἄορι» ταυτόν μὲν ἐστὶ τῷ ἔτυψε. δοκεῖ δὲ τραχυφωνότερον εἶναι τοῦτο ἐκείνου. μέγα δὲ ἄορ, ὅποιον ἴσως τὸ ἀλλαχοῦ Θρηϊκίον. Τὸ δὲ «παρὰ καυλόν» οὐ συντακτέον μετὰ τῆς αἰχμῆς. οὐ γὰρ λέγοι ἂν αἰχμῆς καυλόν, ἀλλ' ὑπερβατῶς ρητέον, ὡς ἔπληξε τὸ δόρυ παρὰ καυλόν ὄπισθεν τῆς αἰχμῆς, ἵνα εἴη κατὰ κυριολεξίαν καυλὸς δόρατος ὁ τῷ σιδήρῳ τῆς ἐπιδορατίδος ἐνιέμενος. (η. 116) Τοῦ δὲ «ἀπάραξεν» οὐκ ἔχει καιριωτέραν λέξιν εἰπεῖν ἐπὶ τῶν

τοιούτων πληγῶν. δηλοῖ γάρ, ὡς καὶ προεδηλώθη, τὸ ἰσχυρῶς καὶ ἀθρόον ἀποκόψαι καὶ κρατερῶς, ὡς πρέπει Ἄρει, ὃ ἐστὶ σιδήρω. (η. 117 ς.) Ἦς δὴ πληγῆς πρὸς ἔνδειξιν ἔφη καὶ τὸ «τῆλε αἰχμὴ χαλκείη βόμβησε πεσοῦσα». Κόλον δὲ δόρυ τὸ κολοβόν, ὅθεν καὶ παρὰ τοῖς Ἴωσι κόλοι οἱ κολοβοκέρατοι κριοί. καὶ αὐτὸ δὲ τὸ κολοβός, ὡς καὶ προεδηλώθη, ἐπὶ κόλου βοδὸς κυριολεκτεῖται. ἐξ οὗ καὶ σύγκειται κεκολουσμένος ὢν καὶ αὐτὸς τὰ κέρατα. ὁ δὲ τοιοῦτον δόρυ χειριζόμενος, 3.818 ἐκεῖνος μάτην πάλλει αὐτὸ ἐν χειρὶ κατὰ τὸν ποιητὴν, οὐ μὴν ὡς ὄπλον πολεμικόν. [Ἐνταῦθα δὲ τὸ «πῆλε» καὶ τὸ «τῆλε» παρακείμενα ἐν στίχῳ ἐνὶ κάλλος τι ποιούσι τῆ τε παρισώσει καὶ τῆ ψευδοπαρηγήσει ἀμυδρόν.] (η. 1) Τὸ δὲ «ἔργα θεῶν» διασαφεῖται μὲν εὐθὺς ἐν τῷ «κείρεσθαι θεόθεν πάγχυ μάχης μήδεα», ἐξαιρεῖται δὲ δειλίας τὸν Αἴαντα. οὐ γὰρ τὸν Ἑκτορα ἐρρίγησεν, ἀλλὰ τὰ θεῖα ἔργα. Εἰ δὲ αὐτὸ καθ' ὑπερβατὸν συνταχθῆ μετὰ τοῦ «γνῶ δ' Αἴας», ἵνα ἦ· γνῶ δ' Αἴας ἔργα θεῶν, σῶζεται πάλιν ὁ αὐτὸς νοῦς μετὰ τῶν ἐφεξῆς, ἵνα λέγῃ, ὅτι ῥίγησεν Αἴας, ἐπεὶ μάχης μήδεα κείρει Ζεὺς. Καὶ ὅρα ὅτι τε τὸ «ἔργα θεῶν», εἰ καὶ πληθυντικῶς ἐρρέθη, ὅμως εἰς ἓνα μόνον τὸν Δία κατ' ἐξοχὴν αὐτὰ συνέκλεισε, καὶ τὸ «κείρει» ἀστείως λεχθέν. τὸ γὰρ ἀποκοπῆναι τὸ δόρυ οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τὸν κατὰ μοῖραν Δία κείρει τὰ τῆς μάχης μήδεα, ὢν ἐν ἐστὶ καὶ τὸ ναύμαχον δόρυ. Ἔστι δ' ἐνταῦθα καὶ τι λεληθότως ἀντιθετικὸν νόημα. κείρεται γὰρ μάχης μήδεα, τουτέστι βουλευματα, ἵνα ὁ Ζεὺς οἰκείον σχοίῃ ἀνύσειν βούλευμα, ὃς Τρώεσσι, φησί, βούλετο νίκην. Τὸ δὲ μάχης μήδεα κείρεσθαι δύναται ποτε ἀστείως ἀρμόσαι καὶ τινι ἐπιβούλῳς εὐνουχιζομένῳ διὰ κινδύνου φόβον. ἐπεὶ μήδεα οὐ τὰ βουλευματα μόνον ἀλλὰ καὶ τὰ τῶν ἀρρένων αἰδοῖα, τὰ καὶ μέζα καθ' Ἡσίοδον. [Εἶη δ' ἂν προσφυῆς τῷ πατραλοῖα Διὶ προσριφῆναι ὡς ἐν σχεδιασμῷ αὐτομάτως τὸ κείρειν μήδεα μάχης ὡς οἶα τεχνίτη τοῦ κείρειν μήδεα, ἐπεὶ καὶ τὰ τοῦ πατρὸς Κρόνου δρεπάνη ἀπήραξε.] (η. 122) Τὸ δὲ «χάζετο ἐκ βελέων», [ὃ μετὰ τοῦ «οἶ δ' ἔμβalon πῦρ» παρήχησιν τινὰ ποιεῖ,] ἐκφανῶς μὲν δηλοῖ φυγὴν Αἴαντος, μᾶλλον ἢ περὶ τὸ «Αἴας δ' οὐκ ἔτ' ἔμιμνεν», ἔχει δὲ τι ὅμως καὶ αὐτὸ σεμνότητος ἐν τῷ «ἐκ βελέων». οὐ γὰρ ἄνδρας ἔφευγεν, ἀλλὰ βελῶν ἐπίχυσιν, οἷς ἐβιάζετο. ἔστι δὲ αὐτὸ γοργῆ συναίρεσις τοῦ «οὐκ ἔτ' ἔμιμνε, βιάζετο γὰρ βελέεσσιν». ἐκεῖνο γὰρ περιπέφρασαι. (η. 123) Τὸ δὲ «ἀσβέστη» ἀπὸ τοῦ ἄσβεστος παρήκται καθ' ὁμοιότητα τοῦ ἀρίγνωτος ἀριγνώτη καὶ εὐποίητος εὐποίητη. ταῦτὸν δὲ πάντως ἀκάματον πῦρ εἰπεῖν καὶ ἀσβέστην φλόγα. Δῆλον δὲ ὅτι 3.819 πῦρ καθόλου ἀκάματον τὸ ἀναπτόμενον δι' ὑποκειμένης ὕλης, ἧς ἐπιλειπούσης κάμνει, ὃ ἐστὶ τρόπον τινὰ θνήσκει. τὸ δ' ὅμοιον νοητέον καὶ ἐπὶ ἀσβέστης φλογός. Τὸ δὲ «κέχυτο» καιριώτατα λεχθέν τὴν ραδίαν δηλοῖ ἐκφλόγωσιν τῆς νηός. [Ἰστέον δὲ ὅτι φλόξ παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ τι ἄνθους εἶδος. Ἀθηναῖος οὖν ἐκ τῶν Θεοφράστου παράγει ἄνθη στεφανωτικά καὶ τάδε· Ἴον, Διὸς ἄνθος, ἴφυον, φλόγα, ἡμεροκαλλές, λεγόμενον, φασίν, οὕτω, ἐπειδὴ νυκτὸς φνὲν ἅμα ἠλίῳ ἀνιόντι θάλλει.] (η. 124–9) Ὅτι πάνυ θαυμασίως ὁ ποιητὴς τὴν τοῖς Ἀχαιοῖς πανωλεθρίαν ἐπαρασάμενον Ἀχιλλέα πλάττει, ὅτε πῦρ εἶδεν ἀμφέπον, ὡς ἐρρέθη, νῆα, μηρούς τε πληξάμενον, [ταῦτὸν δ' εἰπεῖν πλήξαντα,] καὶ ἐποτρύνοντα τὸν Πάτροκλον εἰς μάχην, ἐν τῷ εἰπεῖν οὕτω γοργῶς διὰ καιροῦ κατέπειξεν «ὄρσοε διογενὲς Πατρόκλεις [ἵπποκέλευθε,] λεύσσω δὴ παρὰ νηυσὶ πυρὸς δηΐοιο ἔρωήν. μὴ δὴ νῆας ἔλωσι καὶ οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλωνται. δύσσο τεύχεα θᾶσσον, ἐγὼ δὲ κε λαὸν ἀγείρω». Ἐν τούτοις δὲ τὸ «οὐκ ἔτι φυκτὰ πέλωνται» καὶ παροιμιώδης ἐστὶ, λεγόμενον ἐπὶ μεγάλῳ κακῷ. [Διττὴν δὲ τὸ Ὀμηρικὸν τοῦτο κόμμα ἔννοιαν προβάλλεται. ἢ γὰρ προμηθούμενος τῶν Ἀχαιῶν ὁ φίλοικτος ἦρωες, εἰ καὶ πρῶην αὐτοὺς ἐμίσει, λέγει ὡς, εἶγε καυθῶσιν αἱ νῆες, οὐκέτι αὐτοῖς ἔσται φυγεῖν. πῶς γὰρ πεζοὶ διὰ θαλάσσης φευξοῦνται; ἢ καὶ περὶ ἑαυτῶ καὶ τοῖς Μυρμιδόνσι δέδοικεν ἤδη. οὐδὲ γὰρ αὐτοὶ ἐμπλατυναμένου τοῦ πυρὸς καὶ κατανεμησαμένου τὰς ὑπ' αὐτοῖς νῆας τόπον φυγῆς ἔξουσιν, ἀλλὰ δηλαδὴ μενοῦσι

καὶ μαχοῦνται τυφλαῖς ἐλπίσι φερόμενοι, ὧν τὸ πέρας ἄδηλον.] Ὅρα δὲ ὅπως, ὅπερ λόγοι πάνυ πολλοὶ οὐκ ἴσχυσαν ἀνῦσαι παρὰ τῷ Ἀχιλλεῖ, θεὰ οἰκτρὰ ἐξετέλεσε, κινήσασα ἐκεῖνον εἰς ἔλεον, καθὰ καὶ πρὸ αὐτοῦ τὸν ἑταῖρον Πάτροκλον. καὶ τοῦτο ἔστιν, ὃ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τοὺς ἐπιλογικοὺς πραγματικοὺς οἴκτους ἐποίησεν, ἐν οἷς οἱ ἀκροαταὶ θεωροῦντες τοὺς οἰκτιζομένους πλεῖόν τι ἔπασχον τὴν ψυχὴν ἢ περὶ ὅτε τῶν ῥητορικῶν δικαιολογιῶν ἤκουον. [Καιρίως γὰρ ἔχει παρὰ τῆ Τραγωδίᾳ τὸ «τῶν δὲ πραχθέντων τὰ μὲν ἄλγιστ' ἄπεστιν, ἢ γὰρ ὄψις οὐ πάρα», ἦγουν οὐ πάρεστιν.] (ἠ. 126) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἵπποκέλευθε» ὡς σεμνότερον τοῦ ἵππικέ καὶ τοῦ ἠνιοχικέ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐπελέξατο εἰς ἔπαινον τοῦ ἑταίρου οἷα καὶ δηλοῦν ἀμφοτέρα. [Εἴη δ' ἂν ἵπποκέλευθος κυριολεκτικῶς ὁ πεζῆ βαδίζειν ὀκνῶν, τὰ πλείω δὲ ἀναβάλλων ἑαυτὸν εἰς τὸ ἔφιππος προῖεναι. ὁ 3.8 δὲ νόμος ἦν Πέρσαις, ἐπὶ ἔμαθον λυσιτελέστερον αὐτοῖς εἶναι τὸ μεθ' ἵππων πολεμεῖν ἢ περὶ πεζομαχεῖν. (ἠ. 129) Τοῦ δὲ «δύσεο» ἐνεστῶς δύσω, ἀναδραμῶν ἐκ μέλλοντος εἰς θέμα τὸ δύσω δύσομαι ἐδυσόμην ἐδύσου. τοιοῦτον δὲ σὺν ἄλλοις καὶ τὸ ἐβησόμην ἐβήσετο, ἐξ ἐνεστῶτος τοῦ βήσω, οἷς ἐν ἀποκεκλήρωται σίγμα πρὸς ἀκολουθίαν τοῦ πατρὸς μέλλοντος.] (ἠ. 130–9) Ὅτι ἰστέον καὶ ὅτι ἅμα ἤκουσε Πάτροκλος «δύσεο τεύχεα θᾶσσον» καὶ εὐθύς ὀπλίζεται, καὶ ὅτι ἢ διασκευὴ τῆς τοῦ Πατρόκλου ὀπλίσεως οὐδὲν τι παρεξηλαγμένον ἔχει, ὧν παρ' ἑτέροις ἔγνωμεν, ἀλλ' ἀναπαύεται τοῦ κατὰ τὴν φράσιν καμάτου ὁ ποιητής, ταῦτολογήσας κἀνταῦθα τὰ ἐτέρωθι φρασθέντα καλῶς. καὶ ὅτι οὐδὲ τὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὄπλα, οἷς ὁ Πάτροκλος ἄρτι ἐλλάμπεται, ὡς ἐχρῆν σεμνολογεῖ, ἀλλ' ἡρέμα καλὰς εἰπὼν κνημίδας, θώρακα ποικίλον, ἀστερόεντα, ξίφος ἀργυρόηλον, σάκος μέγα τε στιβαρόν τε, καὶ κυνέην εὐτυκτον ἵππουριν, ἧς δεινὸν λόφος καθύπερθεν ἔνευε. τὸ μέντοι ἔγχος τοῦ Ἀχιλλέως, ὅπερ οὐχ' εἴλετο Πάτροκλος, εἰς πλεόν σεμνολογήσει ἐν τοῖς ἐφεξῆς. οὐκ ἐνδιατρίβει δὲ ἄρτι τοῖς τοῦ Ἀχιλλέως ὄπλοις ὁ ποιητής, οἷα τὴν τοιαύτην ῥητορείαν τοῖς εἰσέπειτα ἠφαιστοτεύκτοις ταμιευόμενος, ὅτε καὶ μάχης ἄδεια τοῖς τε Ἀχαιοῖς καὶ τῆ κατ' αὐτὸν Μούσῃ. (ἠ. 134) Ὅρα δὲ τὸ «ἀστερόεντα» ἐπὶ θώρακος. οὐρανὸς μὲν γὰρ ἄλλως ἀστερόεις, ὡς ἄστρα ἔχων, θώραξ δὲ ἐτέρως, ὡς ἄστρω ἐοικώς. (ἠ. 139) Ἐν τούτοις δὲ ἔστι σαφῶς γινώσκειν καὶ τί νοεῖ τὸ δούρατα παλάμαις ἀρηρότα. Πάτροκλος γὰρ «εἴλετο ἄλκιμα δοῦρε, τὰ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει», ἀντὶ ἐνός ὃ περίεστι τῷ Ἀχιλλεῖ. αὐτὸ γὰρ παχὺ ὄν καὶ τῷ τηλικούτῳ Ἀχιλλεῖ ἀρμόττον οὐκ ἦν προσαρηρέναι τῆ χειρὶ τοῦ Πατρόκλου, οἷα μηδὲ χωρούμενον ἐν αὐτῇ. θώραξ μέντοι ἄλλως προσαρηρέναι τινὶ λέγεται φοροῦντι, οὐ μὴν κρατοῦντι. (ἠ. 140–4) Ὅτι Πάτροκλος ἔγχος οὐχ' εἴλετο μόνον, ὡς ἐρρέθη, τὸ τοῦ Ἀχιλλέως, ὃ βριθὺ μέγα στιβαρόν ἱστορήσας ὁ ποιητής, καθὰ πού καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς διεγράψατο, ἐπάγει «τὸ μὲν οὐ δύνατο ἄλλος Ἀχαιῶν πάλλειν, ἀλλὰ μιν οἷος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεὺς Πηλιάδα μελίην. τὴν πατρὶ φίλω», δηλαδὴ τῷ Πηλεῖ, «πόρε Χείρων Πηλίου ἐκ κορυφῆς φόνον ἔμμεναι ἠρώεσσι». Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ ὡς Πηλεὺς μὲν παρὰ Χείρωνος ἔμαθε πάλλειν τὸ ῥηθὲν δόρυ, Ἀχιλλεὺς δὲ αὐθις παρὰ τοῦ πατρός, αὐτὸς δὲ οὐδένα ἐδίδαξε. διὸ αὐτὸς μόνος οἶδε πάλλειν αὐτὸ καὶ οὐδεὶς ὀψίγονος ἀπώνατο οὐδὲ τῆς τοιαύτης τοῦ Ἀχιλλέως ἀρετῆς. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι εἴπερ εἶχεν Ὅμηρος ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ δόρυ πλάσασθαι ἠφαιστότευκτον, ἔδωκεν ἂν κατὰ τινὰ μέθοδον 3.821 καὶ τὴν Πηλιάδα μελίην τῷ Πατρόκλῳ. νῦν δὲ ἐκκλίνει τὸ ἀπίθανον. οὐ γὰρ δορυξόος ἀλλὰ χαλκεὺς ὁ ἠφαιστος, διὸ τὸ μὲν δόρυ ἀπόθετον ὁ ποιητής φυλάσσει τῷ Ἀχιλλεῖ παρὰ ταῖς ναυσί, τὰ δὲ λοιπὰ ὄπλα περιθέσθαι τῷ Πατρόκλῳ δίδωσιν, ἵνα σκυλευθέντος αὐτοῦ ἢ μετὰ ταῦτα ὀλοποιῶν ἔχη πιθανὴν ἀφορμὴν. Σκοπητέον δὲ εἰ μὴ πρὸς βλάβης γέγονε τῷ Πατρόκλῳ μὴ ἔχειν τὴν οὕτως ἐπίσημον μελίαν. εἰκὸς γὰρ ἐντεῦθεν μάλιστα ὑποπτευθῆναι αὐτόν, ὡς οὐκ ἦν Ἀχιλλεὺς. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐκ τῶν ἐνταῦθα παρηγήσεων δίδωσιν ὁ ποιητής ἀφορμὰς τρεῖς πρὸς ἐτυμολογίαν τῆς

Πηλιάδος μελίας· ἤγουν τὸ πῆλαι, «μόνος γὰρ ἠπίστατο πῆλαι», ὃ ἐστὶ κραδᾶναι, Ἀχιλλεύς, καὶ τὸ Πήλιον ὄρος, ὅθεν ἐτμήθη τὸ ξύλον, ἤδη δὲ καὶ τὸν πατέρα Πηλέα, οὗ δῶρον ἦν ἡ μελία. εἰ δὲ σιωπᾶ τὸ ὄνομα τοῦ Πηλέως Ὅμηρος, πατέρα μόνον εἰπών, σεμνῶς τοῦτο ποιεῖ, ἵνα μὴ κατακόρως εἰς πλεόν ἐγκροαίνῃ παρηγήσει. Δῆλον δὲ ὅτι ἐξαιρετόν τι τὸ τοιοῦτον δῶρον ἦν ἐκ Χείρωνος μὲν τῷ Πηλεῖ, ἐξ αὐτοῦ δὲ τῷ υἱῷ, καθὰ καὶ τὸ σάκος τῷ Αἴαντι. διόπερ οὐδὲ ἦν εὐμεταχείριστον τῷ Πατρόκλῳ. (η. 143) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἔγχος προειπών Ἀχιλλέως, εἶτα εἰς τὴν ἰδιαιτάτην μετέβη αὐτοῦ κλῆσιν τὸ «Πηλιάδα μελίην». (η. 144) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «φόνον ἔμμεναι ἠρώεσσι» σεμνύνει μὲν καὶ τὸν Ἀχιλλέα ὡς μὴ ἀναιροῦντα τυχόντας ἄνδρας ἀλλ' ἠρώας. ἔστι δὲ παραφραστικὴ ἐπιτομὴ τοῦ «τῷ δάμνησι στίχας ἀνδρῶν ἠρώων», ὃ ἔφη πού περὶ Ἀθηνᾶς. ἔνθα καὶ σεμνότερον τοῦ φονεύειν τὸ δάμνησιν. (η. 145-7) Ὅτι Πάτροκλος μετὰ τὸν Ἀχιλλέα τὸν Αὐτομέδοντα τῆε μάλιστα, ὃ ἐστὶν ἐτίμα. «πιστότατος δὲ οἱ ἔσκε μάχῃ ἐνὶ μεῖναι ὁμοκλήν», ἤγουν πεπεισμένος ἦν ἐπ' αὐτῷ Πάτροκλος. καὶ ἄλλως, πίστιν ἐκεῖνος ἐδίδου τῷ Πατρόκλῳ, ὡς ἔστιν ὑπομενετικός ἐν μάχῃ οἷα μενεχάρμης καὶ μενεπτόλεμος. οὕτω καὶ Ἀχιλλεύς μετ' ὀλίγα ἡγεμόνας ποιήσεται «οἷς ἐπεποίθει σημαίνειν», ἤγουν οἱ πιστοὶ αὐτῷ ἦσαν ἄρχειν. Ἐκ τοῦ πείθω δὲ ἐστὶν ὁ πιστός, ὡσπερ καὶ ὁ πιθανός, [Ὁ μέντοι πιστός ἤγουν ποτός, τουτέστι πινόμενος κατὰ τὸ χριστὰ καὶ πιστὰ φάρμακα, ἐκ τοῦ πῖω πίσω παρήκται, καθὰ καὶ τὰ πίσεα, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ δηλοῦται.] (η. 147 ς.) Διὰ δὲ τὴν ῥηθεῖσαν τιμὴν, πάντως δὲ καὶ ἑτεροίαν, ἠνίοχος τῷ Πατρόκλῳ γίνεται ὁ ῥηθεῖς Αὐτομέδων, ὃς καὶ ὑπαγε ζυγὸν ὠκέας ἵππους, κελευσθεῖς μὲν καὶ ὑπ' Ἀχιλλέως, καὶ ἄλλως δέ, ὡς εἰκός, ἐπὶ πλεόν ἄφ' 3.822 ἑαυτοῦ ὀρηθεῖς ὡς ἀντιτιμῶν τὸν τιμῶντα. [Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ καὶ οἱ μεθ' Ὅμηρον ὑπάγειν ζυγῷ φασιν ἐν δοτικῇ συντάξει, ἀλλ' ἐνταῦθα τὸ ὑπάγειν ζυγὸν ἵππους ταυτόν ἐστὶ τῷ ὑπὸ ζυγὸν ἄγειν. Τὸ δὲ «ὠκέας» προκλητικόν ἐστὶ τοῦ ἐφεξῆς αὐτίκα μύθου περὶ τῶν ἵπων τοῦ Ἀχιλλέως.] (η. 149) Ὅτι Ξάνθος καὶ Βαλῖος παροξυτόνως, καθὰ καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα φανήσεται, ἵπποι Ἀχιλλέως, οἱ, φησίν, «ἅμα πνοιῆσι πετέσθην», ὃ ἐστὶν ὁμοίως πνοαῖς ἀνέμου ἐπέτοντο, ὅπερ ἐν ἄλλοις φησὶ «θέειν ἀνέμοισιν ὁμοῖοι». (η. 150 ς.) Λέγει δὲ καὶ ὅτι αὐτοὺς «τέκετο Ζεφύρῳ ἀνέμῳ Ἄρπυια Ποδάργη, βοσκομένη ἐν λειμῶνι παρὰ ῥόον Ὠκεανοῖο». Ὅστε ἵπποφύες τι δαιμόνιον ἢ Ποδάργη, εἰ κατὰ τὸν μῦθον καὶ βόσκεται καὶ ἵππους γεννᾷ. παραλαλεῖ δὲ ὁ τοιοῦτος μῦθος καὶ ἔκτοπόν τι χρῆμα καὶ θεῖον τὴν παρωκεάνιον ταύτην Ποδάργην εἶναι καὶ τοὺς ἐξ αὐτῆς ἵππους, καὶ μηδὲ ἐξ ἀνθρώπων αὐτοὺς ἀπλῶς ἐλθεῖν τῷ Ἀχιλλεῖ, ἀλλὰ θεόθεν ποθέν. οὐ γὰρ ἂν ἄλλως αὐτῷ ἐξ Ὠκεανοῦ κτήμα ἦλθον ἵπποι τοιοῦτοι. Ἰστέον δὲ ὅτι οἱ γράφοντες ἐνταῦθα οὐ παρὰ ῥόον Ἡριδα[νοῖο, καθὰ πολλὰ τῶν ἀντιγράφων ἔχει, ἀλλὰ ῥόον Ὠκεα]νοῖο, ἐξωκεανίζεσθαι ῥηθεῖεν ἂν τῇ κατὰ τὴν τοιαύτην γραφὴν ἀποπλανήσει. Τίς μέντοι ὁ Ἡριδανός, δηλοῖ ὁ Περιηγητής. ὄνομα δὲ κύριον Ἄρπυϊας ἢ Ποδάργη, ἥς παρώνυμος ὁ τοῦ Ἐκτορος Πόδαργος. Ἰστέον δὲ ὅτι ταῦτα μυθικῶς μὲν διὰ τὸ ὑπερβάλλον τάχος τῶν τοιούτων ἵπων λέγει, ὡς οἷα ποδηνέμων ἢ ἀελλοπόδων ὄντων. τὸ δὲ φυσικόν, ὅθεν ὁ μῦθος ἐλήφθη, τοιοῦτόν ἐστιν, ὡς αἱ ἵπποι κατὰ τὴν καὶ ἀλλαχοῦ ῥηθεῖσαν ζωϊκὴν ἱστορίαν ἐξανεμούμεναι πρὸς Βορέαν, ᾧ συγγενές τι καὶ ὁ Ζέφυρος, εὐγενέστερον κύουσιν, 3.823 ὅποιοι, ὡς εἰκός, καὶ οἱ τοῦ Ἀχιλλέως ἵπποι τετυχήκασιν εἶναι. Ἡ δὲ Ἄρπυια 3.823 εἶδος μὲν τι ἄλλως ἀνέμου ἐστί, πέπλασται δὲ τῷ μύθῳ εἰς δαιμόνιον πτερωτὸν ἵπποφύες, ὡς εἴρηται, ὅποια ὁ μῦθος παραφύειν τολμᾷ. οὗ καὶ ὁ Πήγασος ἐπίνοια. Ἐπεὶ γὰρ ἀνεμοὶ τινες βίαιοι κουφίζουσι κάτωθεν καὶ βαρέα σώματα, ἐμυθεύθησαν ἐντεῦθεν Ἄρπυιαι, σωματοειδῆ τινα πνεύματα, τερατώδεις πλάσεις, ὑφ' ὧν καὶ λέγονται ἀρπάζεσθαι ὅσα γίνονται ἀφανῆ, ὡς δηλοῖ καὶ τὸ «Ἄρπυιαι ἀνηρεῖψαντο». ὧν μιᾶς τινος ἐξέφυ καὶ ἡ Ποδάργη, πρέπουσα κατὰ τὸν μῦθον εἰς γένεσιν πόδας ἀργοῦ ἵππου εἴτ' οὖν ποδώκεος. Δῆλον δὲ ὡς, εἰ καὶ ταῖς

λοιπαῖς Ἀρπυΐαις ὁ μῦθος χεῖρας προσπλάττει ὡς καὶ ἀρπάζειν, ἀλλ' ἡ Ὀμηρικὴ αὕτη οὐκ ἂν εἶναι πιθανολογηθεῖη τοιαύτη διὰ τὸ ἵπποφυές. ὅτι δὲ πολλοὶ παρωκεάνιοι λειμῶνες εἰς νομὴν ζῶοις ἀνεῖνται, εἰκός ἐστιν ὑπονοεῖσθαι πιθανῶς. [(η. 149 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι φάναι μὲν τὸν Ξάνθον καὶ τὸν Βαλίον ἅμα, ἤγουν ὁμοίως, πνοαῖς, οὐχ' ἀπλῶς ἀλλ' ἀνέμου οἶον Ζεφύρου ἢ Ἀρπυϊῶν τῶν κατ' ἀλληγορίαν, πέτεσθαι ὡς ἀνεμώκεας καὶ ἀελλόποδας καὶ ὄπλαῖς ἴσους Ἀρπυΐαις κατὰ τὴν παρὰ τῷ Λυκόφρονι Ἄρπινναν παραβολικόν ἐστι καὶ διὰ τοῦτο ἀσφαλές. πολλὰ γὰρ τῶν θνητῶν, ἐν οἷς καὶ τινες ἥρωες, θεῖοις εἰκάζονται προσώποις καὶ πράγμασιν. εἰπεῖν δὲ αὐτόχρημα τόκους Ἄρπης καὶ Ζεφύρου τοὺς εἰρημένους ἵππους, ἀμύθητον τόλμαν ἔχει. Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι, ὡσπερ ὁ Ξάνθος, ὁποῖον ἂν εἴποι τις, βαρύνεται πρὸς διαστολὴν τοῦ κατὰ χρῶμα ξανθοῦ, οὕτω καὶ ὁ Βαλῖος ἵππος παροξύνεται ὡς οἷα κύριον ὄνομα ἵππου κατὰ τὰ τριβράχεια ἐπὶ ἀνθρώπων κύρια, ἵνα δια 3.824 στέλλοιτο τοῦ βαλιός, ὅπερ ὀξυτόνως τὸν ταχὺν ἢ στικτὸν δηλοῖ, ὅθεν καὶ βαλιὰ ἔλαφος, οἷς θέμα τὸ βάλλειν. εἰ δὲ καὶ τὸ βαλλίζειν, ἤγουν κωμάζειν ἢ χορεύειν, καὶ ὁ ἐξ αὐτοῦ βαλλισμός, οὗ παραφθορά τις τὸ βαβαλίζειν, ἐκ τοῦ βάλλειν παρήκται καὶ αὐτό, οὐκ ἂν τις ἀποφῆναιτο στερεῶς.] (η. 152–4) Ὅτι ὁ ῥηθεὶς Αὐτομέδων «ἐν παρηορίῃσιν ἀμύμονα Πήδασον ἴει, τὸν ῥά ποτ' Ἡετίωνος ἑλὼν πόλιν ἤγαγ' Ἀχιλλεύς, ὃς καὶ θνητὸς ἐὼν ἔπεθ' ἵπποις ἀθανάτοισιν», ἵνα, φασί, κολάζῃ καὶ εἰς συμμετρίαν ἄγῃ τὸ ὑπερβάλλον τοῦ τάχους ἐκείνων καὶ ἐγκόπη τὸ πολὺ τοῦ δρόμου. ἐπαινετὸς οὖν ἠνίοχος, ὃς δύναται ἀναχαιτίζειν τοσαύτης ρύμης ὀρμὴν καὶ ποιεῖν ἰσοδρομεῖν καὶ τὸν Πήδασον, ταχύπουν, οἷα εἰκός, καὶ αὐτὸν ὄντα. εἰ δὲ ἦν ἀκουστὸς τῷ ποιητῇ ὁ περὶ τοῦ Πηγάσου μῦθος, ἐκεῖθεν ἂν δόξειε παραποιῆσαι τὸν τοῦ Ἀχιλλέως Πήδασον διὰ τάχους ὁμοιότητα. (η. 153) Ὅρα δὲ ὡς κἀνταῦθα μνήμην ὁ ποιητὴς παρέρριψεν Ἡετίωνος πρὸς ἐγκοπήν τοῦ κατὰ τὴν φράσιν ὁμοειδοῦς, ἤγουν πρὸς ποικιλίαν γραφῆς. (η. 152) Παρηορίαὶ δὲ αἱ παρηρητημέναι τῷ ζυγῷ σειραὶ εἰς δεσμὸν περισσοῦ ἵππου, ὃς ἐστὶ παρήορος, καθὰ προδέδεικται, οὗ παρώνυμοι αἱ παρηορίαί. χρειαὶ δὲ δῆθεν παρηόρου ἐστὶ καὶ νῦν, ἡ γνωσθεῖσα καὶ ἀλλαχοῦ ἐπὶ Νέστορος, ὡς ἂν δηλαδή, εἴ που πέσοι τῆς ξυνωρίδος ὁ ἕτερος, αὐτὸς ἀναπληροῖ τὸ λείπον καὶ φυλάττει τὴν ξυνωρίδα ὡς πρότερον. Ἔστι δὲ τοῦτο ἐνταῦθα δεινότης μάλιστα ἤγουν οἰκονομία τοῦ ποιητοῦ, ἵνα ὡσπερ ἠνιόχῳ καὶ ὄπλοις, οὕτω καὶ ἵππῳ ζημιώσῃ τὸν Ἀχιλλέα, ὃς δὴ ἐστὶν ὁ θνητὸς Πήδασος. Ξάνθος γὰρ καὶ Βαλῖος οὐ τοιοῦτοι κατὰ τὸ αἴτημα τοῦ μύθου, ἀλλ' ἀθάνατοι. τὸ δὲ τοιοῦτον ἀθάνατον ἄρρενας εἶναι, οὐ μὴν ἐντομίας, καὶ τοὺς τοῦ Ἀχιλλέως ἵππους δηλοῖ, δυναμένους σπείρειν καὶ τῇ διαδοχῇ ὡσπερ ἀθανατίζεσθαι. ὁ μέντοι Πήδασος ἔοικεν ἐκτετμηθῆσαι τῶν γονίμων μορίων, καὶ διὰ τοῦτο θνητὸς λέγεται ὡς μὴ ἔχων διαδοχὴν. διὸ καὶ ἀμύμονα ἔφη αὐτόν, ὅπερ κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν παλαιῶν ἐπὶ θνητῶν εἴωθε λέγεσθαι. διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ὡσπερ τὸν θνητόν, οὕτω καὶ τὸν ἀμύμονα ἐνταῦθα τοῖς ἀθανάτοις ἀντιδιαρεῖ. Τὸ δὲ «Πήδασον ἴει» μετὰ προθέσεως χρὴ λέγειν ἐνείη, 3.825 ὃ ἐστὶν ἐνέβαλλεν, ἐνετίθει, ἐνεδέσμευε. Τὸ δὲ «ἤγαγεν Ἀχιλλεύς» ἀντὶ τοῦ ἀπήγαγεν, ἐλήϊσατο. (η. 155 ς.) Ὅτι τοὺς Μυρμιδόνας αὐτὸς, ὡς ὑπέσχετο, ἀγείρας ὁ Ἀχιλλεύς ἐποιοχόμενος θώρηξε «πάντας ἀνά κλισίας σὺν τεύχεσιν», ὃ δοκεῖ ἐκ περισσοῦ κεῖσθαι διὰ τὸ ἀρκεῖν εἰς ἔννοιαν τελείαν καὶ τὸ «θώρηξε» δίχα τοῦ «σὺν τεύχεσι», καὶ ὅτι τοὺς τῶν Μυρμιδόνων ἄρχοντας λύκοις εἰκάζει κεκορεσμένοις ἀπὸ ἐλάφου καὶ εἰς ὕδωρ ἀπιούσι. (η. 156–66) Φησὶ γὰρ «οἱ δὲ λύκοι ὡς ὠμοφάγοι, τοῖσιν τε περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκή, οἱ τ' ἔλαφον κεραὸν μέγαν οὔρεσι δηώσαντες δάπτουσι· πᾶσι δὲ παρήιον αἷματι φοινόν, καὶ τ' ἀγεληδὸν ἴασιν ἀπὸ κρήνης μελανύδρου λάψοντες γλώσσησιν ἀραιῆσι μέλαν ὕδωρ ἄκρον, ἐρευγόμενοι φόνον αἵματος. ἐν δέ γε θυμὸς στήθεσιν ἄτρομός ἐστι, περιστένεται δέ τε γαστήρ. τοῖοι Μυρμιδόνων ἠγήτορες ἠδὲ μέδοντες ἀμφ' ἀγαθὸν θεράποντα ποδώκεος Αἰακίδαο ῥώνοντο», διψῶντες δηλαδή

πολέμου, ὡς καὶ λύκοι τοῦ μετὰ κόρον πιεῖν ἐκ πηγῆς. καὶ ἔστι πρὸς τοῦτο καὶ μόνον τείνουσα ἢ οὕτω πλατεῖα παραβολή. Καὶ σημειῶσαι ὅτι διὰ τὸ ἄγαν εἰς τὴν μάχην πρόθυμον οὐ λύκοις εἴκασε τοὺς Μυρμιδόνας ὀρωμένους εἰς θήραν, ἀλλ' ἤδη καὶ κορροσάμενοι τῆς ἄγρας. εἰ γὰρ καὶ ἴσον ἀπραξία τὸ μέλλον κατ' Εὐριπίδην, ἀλλὰ τὸ ἐξ ἀνάγκης ἐσόμενον ἔχει τι πλεον τοῦ ἀπλῶς ἐσομένου, ὡς καὶ ἐνταῦθα, ἐπεὶ ἐξ ἅπαντος οἱ Μυρμιδόνες αἵματος κορέσσονται, ὡς ἤδη κεκορροσμένους αὐτοὺς θεωρεῖ. (η. 156) Ἰστέον δὲ ὅτι καθ' ὁμοιότητα τοῦ «λύκοι ὡς ὠμοφάγοι» φθάσας ἔφη Τρῶας λείουσιν εἰκέναι ὠμοφάγοισι, ἀνεπεξέργαστον ἀφείς ἐκεῖ τὴν τοιαύτην παραβολήν. (η. 157) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ «περὶ φρεσὶν ἄσπετος ἀλκή» οὐ μόνον ἐπὶ ἀνθρώπων ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ἐπὶ λύκων κεῖται. (η. 158) Τὸ δὲ «κεραὸν μέγαν» πρὸς πιθανότητα κεῖται τοῦ πολλοὺς ἐξ αὐτοῦ κορροσθῆναι λύκους. οὐ γὰρ μόνον κεραός, ἤγουν τέλειος, ἀλλὰ καὶ μέγας, ὃ διαστελλεῖ αὐτὸν τῶν κεραῶν μὲν, οὐ μεγάλων δέ. (η. 159) Περὶ δὲ τοῦ δάπτειν, ἀφ' οὗ τὸ δαρδάπτειν γίνεται, προδεδήλωται. Παρήϊον δὲ νῦν μὲν ἢ παρειά. ἐν δὲ τῷ «παρήϊον ἔμμεναι ἵππου» κόσμος ἵππου παραγναθίδιος τὸ παρήϊον, ὡς δεδήλωται. Τὸ δὲ φοινὸν πρωτότυπὸν ἐστὶ τοῦ δαφινόν, καὶ δηλοῖ τὸ πεφοινιγμένον ὁμοίως τῷ «αἵματι φοινικίους», ὃ ἐστὶν ἐρυθρός, ὅθεν καὶ χλαῖνα φοινικέσσα καὶ Φοίνικες, ἔθνος οἰκῆσαν περὶ ποταμὸν Ἐρυθρὰν 3.826 ἢ περὶ Ἐρυθρὰν θάλασσαν, καὶ τὸ φυτὸν δὲ φοῖνιξ, ὅτι τοιοῦτον καρπὸν τελεσφορεῖ. (η. 160) Τὸ δὲ ἀγεληδὸν ἰδιότητα λύκων ἱστορεῖ. συναγελαστικὸν γὰρ καὶ αὐτοὶ ζῶον καὶ οὐ κατὰ λέοντας καὶ παρδάλεις ἐρημάζει μονάζοντα. [Τὸ δὲ ἴασιν, ὃ ἐστὶν ἔρχονται, προπαροξύνεται πρὸς διαστολήν τοῦ ἴασιν, ὅθεν τὸ ἀφιασι.] (η. 161) Τὸ δὲ λάπτειν ὠνοματοπεποιήται, καθὰ καὶ τὸ ἐρεύγεσθαι, ἃ καὶ ἔχει τινὰ νῦν ἀστειότητα, οἷον εἰ λέγοντος τοῦ ποιητοῦ, ὅτι οἱ λύκοι λάπτοντες ὕδωρ ἀντερεύονται αἶμα ἐκεῖσε, ὅφ' οὗ τὸ ὕδωρ φοινίσεται. δηλὸν δὲ ὅτι ροφήσεως μὲν εἶδος καὶ τὸ λάπτειν. τραχυφωνότερον δὲ τούτου τὸ ροφεῖν, καὶ οὐδὲ κυριολεκτεῖται ἐπὶ κυνῶν. τὰς δὲ γλώσσας ἀραιὰς τοῖς λύκοις φησὶν ἢ μετὰ δασείας ἀντὶ τοῦ στερεὰς καὶ ἐπιμήκεις, ἢ μετὰ ψιλῆς ἀντὶ τοῦ βλαπτικῆς. (η. 162) Ἄκρον δὲ λάπτουσιν ὕδωρ, διότι κατὰ τοὺς παλαιούς οὐ καθιάσι τὴν γλώσσαν εἰς τὸ ὕδωρ ὡς οἱ βόες, οὐδὲ κατὰ τοὺς λυκοσπάδας ἵππους τὸ ἥμισυ τῆς ὄψεως, ἀλλὰ τοῦ ἐπιπολῆς ὕδατος πίνουσιν ὡς εἶπερ καὶ ἔλειχον. Τὸ δὲ «φόνον αἵματος» περιφραστικῶς ἀντὶ τοῦ αἵμα. ἐκ δὲ τούτου γίνεται τὸ «φοινὸς αἵματι». (η. 163) Τὸ δὲ «περιστένεται», εἰ καὶ φαίνεται στεναγμὸν τινα σημαίνειν τοῖς λύκοις διὰ τὸ ἐκ τοῦ κόρου πολὺ βάρος, ἀλλ' ὁ Ἀρίσταρχος ἀντὶ τοῦ περιτείνεται νοεῖ διὰ πλησμονήν, ὡς ἀπὸ τοῦ τένω ὡς κτένω πλεονασμῷ τοῦ -σ, καθὰ καὶ ἐν τῷ φερέσβιος [καὶ τοῖς ὁμοίοις, ἀναλογώτερον δὲ εἶπεῖν, ὡς ἐν τῷ πῶ, τὸ κτῶμαι, καὶ μετὰ τοῦ -σ σπῶ σπῶμαι καὶ ἐπισπῶμαι τὸ εἰς ἐμαυτὸν ἔλκω οἷα καὶ τι κτῆμα.] (η. 164) Πολλοὺς δὲ λέγει Μυρμιδόνων ἠγήτορας ἀντὶ τοῦ ἀπλῶς στρατηγούς. κυρίως γὰρ ἓνα εἶχον ἠγήτορα, ὃς αὐτοῖς εἰς Τροίην ἠγεῖτο ἀνάσσειν μέγα ἢ κρατέων 3.827 μέγα, καθὰ μετ' ὀλίγα εὐθύς ἐρεῖ ὁ ποιητής. [(η. 166) Τὸ δὲ «ῥῶοντο», τουτέστιν ἐρωμένως ἐκινούντο, σύστοιχόν ἐστὶ τῷ «ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο». (η. 166 ς.) Ὅτι χρήσιμον εἰς ἔπαινον στρατηγοῦ τὸ «ἐν δ' ἄρα τοῖσιν ἀρήϊος ἴστατο ὁ δεῖνα, ὀτρύνων ἵππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπιδιώτας». Μυρμιδόνων δὲ νῦν ἐπίθετον τὸ ἀσπιδιώτας, ὡσπερ Ἀχιλλέως τὸ ἀρήϊος, Πατρόκλου δὲ τὸ ἀγαθὸς θεράπων.] (η. 168) Ὅτι ἀναμιμνήσκων ὁ ποιητής ὅσας εἶχεν ὁ Ἀχιλλεὺς νῆας, φησὶ «πεντήκοντα ἦσαν νῆες θοαί, ἦσιν», ἤγουν αἷς, «ὁ Ἀχιλλεὺς ἐς Τροίην ἠγεῖτο Διὶ φίλος». (η. 169 ς.) Εἶτα ἱστορῶν καὶ οἷα ἦσαν εἰς χώρησιν, ἐπάγει «ἐν δ' ἄρ' ἐκάστη» ἢ ἐν δὲ ἐκάστη «πεντήκοντ' ἔσαν ἄνδρες ἐπὶ κληῖσιν ἑταῖροι». ὡς εἶναι αὐτὰς μὲν οὕτω πεντηκοντόρους, τούτους δὲ πεντακοσίους πρὸς τοῖς δισχιλίοις, (η. 171 ς.) Οἷς ἄρτι πέντε τοὺς μετ' ὀλίγα ῥηθησομένους ἠγεμόνας ποιήσατο, «τοῖς ἐπεποίθει», τουτέστιν οὓς εἶχε πιστοὺς ἢ

οἷς ἐπίστευε, «σημαίνειν, αὐτὸς δὲ μέγα κρατέων ἤνασεν», ὡς οἶά τις εὐρυκρείων ἐν αὐτοῖς, οὐς διὰ τοῦτο ὑποστρατήγους τις καὶ ὑψηγεμόνας ἔρει. Ὅρα δὲ ὅτι ἐφυλάξατο εἰπεῖν εὐρὺ κρατέων. τοῦτο γὰρ τοῦ Ἀγαμέμνονος ἦν, ὅθεν καὶ κυρίως εὐρυκρείων ἐκεῖνος. εἰ δὲ εὐρὺ κλέος ἐπὶ Ὀδυσσέως λέγεται καὶ ἄλλων τινῶν, ὃ δὴ καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ πρόποι ἄν, ἀλλ' οὐ ταῦτόν κλέος καὶ κράτος. ὅθεν οὐδὲ πᾶς ὁ εὐρὺ κλέος ἔχων ὁ αὐτὸς ἐστὶ τῷ εὐρυκρείοντι. Ὅρα δὲ καὶ τὸ «αἷς ὁ Ἀχιλλεὺς ἐς Τροίην ἠγεῖτο» ἄλλως ῥηθὲν ἥπερ ἐπὶ Κάλχαντος ἐρρέθη τὸ «ναυσὶν Ἀχαιῶν ἠγήσατο εἰς Ἴλιον». ἐκεῖνος μὲν γὰρ ὠδήγησεν ὑποδείξας τὴν κέλευθον, Ἀχιλλεὺς δὲ ἠγεμῶν ἐστὶ ταῖς ναυσὶν, αἷς ἠγεῖται. Ὅρα δὲ καὶ τὸ «ἐποιήσατο» παθητικῶς τε προενεχθὲν καὶ ληφθὲν ἀντὶ τοῦ προεβάλετο, οὐ φύσει ἄρχοντας Μυρμιδόνων ὄντας ἀλλὰ θετῶς οἶα νῦν ποιηθέντας. (η. 173) Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι ἐνταῦθα λέγων ὁ ποιητής, ὡς τῶν ῥηθέντων πέντε ἠγεμόνων ἰῆς μὲν στιχὸς ἦρχεν ὁ δεῖνα, τῆς δ' ἑτέρας ὁ δεῖνα, τῆς δὲ τρίτης ὄδε τις, τῆς δὲ τετάρτης ἄλλος, καὶ τῆς πέμπτης ὁ δεῖνα, στίχα τὴν πεντακοσιοστὴν λέγει. ἐκ πεντακοσίων γὰρ ἀνδρῶν ἐνταῦθα ἐκάστη τῶν στιχῶν. ἐν οἷς ὄρα καὶ ὅτι τὸ μὲν ἰῆς στιχὸς ἀντὶ τοῦ μιᾶς τὴν πρώτην δηλοῖ, τὸ δὲ τῆς ἑτέρας ἀντὶ τοῦ δευτέρας, ὡς μὴ ἐγχωροῦν εἰπεῖν ἐν ἠρωϊκῷ μέτρῳ τὸ δευτέρας διὰ τὸ ἀθεράπευτον ἀμφίμακρον. μετρεῖ γοῦν οὕτω στιχὸς ἰῆς, ἑτέρας, τρίτης, τετάρτης, πέμπτης. Ἔστι δὲ καὶ ἐν τούτοις ποικίλος ὁ 3.828 ποιητής, τοὺς μὲν τῶν τριῶν στιχῶν ἠγεμόνας πλατύτερον ἱστορῶν, καὶ μᾶλλον τὸν τῆς μιᾶς καὶ τὸν τῆς ἑτέρας, ἦτοι δευτέρας, τὸν δὲ τέταρτον Φοῖνικα ἐνὶ παραβύων στίχῳ. ἐξάγει γὰρ καὶ αὐτὸν εἰς μάχην, ὡς ἂν εἴη μνήμων τις τῷ Πατρόκλῳ, εἰ καὶ μηδὲν ὤνησεν. οὕτω δὲ καὶ τὸν τῆς πέμπτης στιχὸς Ἀλκιμέδοντα, τοῦτον μὲν ἀμύμονα προσειπών, τὸν δὲ γέροντα ἱππηλάτην, καὶ εἰς τοσοῦτον μόνον ἐπιδρομάδην σεμνύνας αὐτούς. διὰ τί; διότι Φοῖνιξ μὲν ἔγνωσται ἤδη καὶ οὐ χρὴ ἀναδιδάσκειν τὰ κατ' αὐτόν, Φοῖνικος δὲ ἀπεριλαλήτου παραρριφέντος οὐκ ἐχρήν τὸν πέμπτον σεμνολογεῖσθαι μακρά. (η. 1738) Ὅτι τῆς πρώτης τῶν Μυρμιδόντων στιχὸς «ἦρχε Μενέσθιος αἰολοθώρηξ, υἱὸς Σπερχειοῦ, διῖπετέος ποταμοῦ, ὃν τέκε Πηλῆος θυγάτηρ καλὴ Πολυδῶρη Σπερχειῶ ἀκάμαντι, γυνὴ θεῶ εὐνηθεῖσα, αὐτὰρ ἐπὶ κλησὶν Βῶρω, Περιήρεος υἱῷ», ἤγουν υἱῷ Περιήρους, οὗ εὐθεῖα ὁ Περιήρης, «ὄς ῥα», ἤγουν ὄς δὴ Βῶρος, «ἀναφανδὸν ὄπυιε πορῶν ἀπερείσια ἔδνα». (η. 173) Ἐνταῦθα δὲ οἱ μὲν φασὶν ἑτέρου τινὸς εἶναι Πηλέως ἔγγονον τὸν ῥηθέντα Μενέσθιον, καὶ ἐπαγωνίζονται τῷ λόγῳ. οἱ δὲ τινες ἀδελφιδοῦν αὐτὸν τοῦ Ἀχιλλέως εἶναι τίθενται καὶ νικῶσιν οὗτοι. Καὶ τοίνυν θεωρητέον ὡς Πηλεὺς μὲν Θέτιδι μιγεῖς, θαλασσίαι δαίμονι, γεννᾷ τὸν Ἀχιλλέα, ἡ δὲ τοῦ Ἀχιλλέως ἀδελφὴ ὑπὸ ποταμῷ γεννᾷ τὸν Μενέσθιον. ἴσως γὰρ εἰ καὶ ὑγρὸς κατὰ τοὺς ἐκ ποταμῶν καὶ θυμῷ ζέειν πεφυκῶς καὶ ἄγριος ὁ Μενέσθιος, ἀλλ' οὐχ' ὥστε καὶ θαλάσσης λέγεσθαι παῖς, καθάπερ ὁ Ἀχιλλεὺς ὠνείδισται. ὑφειμένως δὲ καὶ ἦττον ἦν μεγαλόθυμος. (η. 174) [Περὶ σπερχῆς μέντοι φερωνύμως τῷ πατρὶ Σπερχειῶ ποταμῷ Ἑλλαδικῷ, ῥέοντι ὄξυ καὶ ἐπισπέρχοντι τὸ ῥεῦμα, κἀντεῦθεν εὐκληρήσαντι λαχεῖν τὸ τοῦ Σπερχειοῦ ὄνομα, καθὰ καὶ ὁ Ἄκις ὄξυρρόας καὶ ἐκεῖνος ποταμὸς τὴν ἐκ τῆς ὀϊστευτικῆς ἀκίδος κλησὶν, καὶ ὁ Ἀράξης ὁμοίως καὶ αὐτὸς ῥέων τὴν ἐκ τοῦ ἀράσσειν, ὅθεν καὶ οἱ καταράκται. εἰ δὲ καὶ ἰχθύες περὶ τὸν τοιοῦτον ποταμόν, εἶεν ἂν ἀγαθοὶ κατὰ τὸν ἱστορήσαντα τοῦτο. εἰ γὰρ καὶ δύσπεπτοι, 3.829 φησί, καὶ βαρύτατοι τῶν θαλασσιῶν οἱ μετεμβαίνοντες ἐκ θαλάσσης εἰς ποταμούς καὶ λίμνας-σῆψις γὰρ ὕδατος τὸ λιμναῖον-, ὅμως ἀμείνους οἱ ποτάμιοι, καὶ τῶν ποταμίων βέλτιστοι οἱ ἐν τοῖς ὄξυτάτοις τῶν ποταμῶν.] Διῖπετής δὲ κυρίως μὲν ὁ χεῖμαρρος ὁ αὐτόθεν ἐκ Διὸς ἀέρος πίπτων, ἦτοι γεννώμενος, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. καταχρηστικῶς δὲ καὶ ὁ ἀένναος. [Συνεισάγει δὲ βοήθειαν τῇ πρώτῃ ἐννοίᾳ καὶ Μάτρων ὁ περίπυστος παρωδός, ἐν οἷς λέγει οὕτω «βολβίνας, ἅς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς ἄσπετος ὄμβρος, λευκοτέρας χιόνος ἰδεῖν, ἀμύλοισι δ' ὁμοίας. τάων

φυομένων ἡράσσατο πότνια γαστήρ». Ἐν τούτοις γὰρ Διὸς υἱὸν τὸν ὑετὸν εἰπὼν συντελεῖ τι ἐς τὸ νοεῖν ποταμὸν διίπετῆ τὸν ἐξ ὑετοῦ, ὃν Ζεὺς ἀῆρ δοκεῖ γεννᾶν. Τῶν δὲ εἰρημένων τὸ μὲν «ἄς ἐν χέρσῳ θρέψε Διὸς παῖς» παρῶδηται ἀπὸ τοῦ «οὐς θρέψε ζεῖδωρος ἄρουρα». τὸ δὲ λευκοτέρας χιόνος ἐκ τοῦ «ἵπποι λευκότεροι χιόνος». τὸ δὲ «τάων φυομένων» καὶ ἐξῆς ἐκ τοῦ «ὦν βοσκομενάων ἡράσσατο Βορράς». Βολβίνας δὲ λέγοι ἂν ἴσως τοὺς παρ' Ἀττικοῖς βολβούς, ὧν χρήσις καὶ παρὰ τῷ Κωμικῷ. Ἀμύλους δὲ εἶδος τι πλακοῦντος εὐθύρπτου καὶ οἴου μὴ ἀφιέναι μύλας ὀδόντων πονεῖσθαι περὶ αὐτόν. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐκ τοῦ καθ' Ὅμηρον διίπετοῦς ποταμοῦ, ἦγουν υἱοῦ Διός, λαβὼν τις τῶν μεθ' Ὅμηρον–Ἀρχέστρατος δὲ ἦν ἐκεῖνος ὁ ὀψοφάγος–θεόπαιδα ἔφη παίζων τὸν Μιλήσιον λάβρακα, ὃν ἢ ἐν τῷ ἐσθίειν λαβρότης παράγει, δι' ἣν καὶ ἀπόλλυται ὑπὸ καρίδων. Καινὸν δὲ οὐδὲν θεογενῆ παιχθῆναι λάβρακα, εἶγε καὶ θεοὺς αὐτόχρομα τοὺς μεγάλους ἰχθυῖς ἐκάλεσαν εὐτραπελευόμενοι. πυθόμενος γάρ τις ἰχθυοπώλου, ὁποῖους δὴ τινὰς ἰχθύας ἔχει πωλεῖν, καὶ ἀκούσας ὅτι λάβρακα τυχὸν ἢ ἀνθίαν ἢ τοιοῦσδε τινὰς, ἔφη «θεοὺς ὀνομάζεις, ἐμοὶ δὲ ἰχθύων χρεῖα, οὐ θεῶν.»] (η. 175) Τὸ δὲ «Πολυδώρη» φερώνυμος κλησίς. ἀπερείσια γὰρ ἔλαβεν ἔδνα. ὁ δὲ γε Πριαμίδης Πολύδωρος διὰ τὰ ἐκ φύσεως δῶρα οὕτως ὠνομάσθη καθὰ καὶ ἡ 3.830 παρὰ τῷ Ἡσιόδῳ Πανδώρα. (η. 176) Ἀκάμαντα δὲ Σπερχεῖον ἀντὶ τοῦ ἀένναον, καὶ ὡς εἴ τις εἴποι ἀκάματον, καθὰ καὶ Διονύσιος ἀκαμάτιο ῥόον φησὶν Ὠκεανοῦ. [Καὶ ἄλλως δὲ «ἀκάμαντα» διὰ τό, ὡς ἐρρέθη, ὅξυ καὶ περισπερχές τοῦ κατ' αὐτὸν ῥεύματος. μυθικῶς μέντοι διὰ τὸ αὐτοῦ ἀνύπεικτον καὶ περὶ πράξεις ἀκμαῖον καὶ ἀνδρικόν. ὅπερ ἔχειν ἐχρῆν καὶ τὸν υἱὸν Μενέσθιον.] (η. 177) Ἐπίκλησιν δὲ ἀντὶ τοῦ κατὰ μόνον λόγον καὶ δόκησιν καὶ μέχρις ὀνόματος, οὐ μὴν πρὸς ἀλήθειαν, ἵνα ἢ ἐπίκλησις κλησίς ἐπὶ τῇ πρώτῃ πρόσθετος. Σπερχεῖοῦ γὰρ ὦν φύσει κατὰ μῦθον ἐνταῦθα ὁ Μενέσθιος ἐπεκαλεῖτο Βώρου υἱός. Κεῖται δὲ ἡ λέξις παρὰ τοῖς ὕστερον καὶ ἐπὶ κατηγορίας, καθὰ καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ τὸ ἐπίκλημα. ἐκ δὲ τοῦ ἐπίκλησιν τὸ ἐπίκλην ἐπιθετικὸν ἐπίρρημα συνέκοψαν οἱ μεθ' Ὅμηρον. (η. 178) Τὸ δὲ «ἀναφανδὸν ὀπιεῖν» τὴν νόμιμον ὀμιλίαν δηλοῖ. οὗ ἐναντίον μετ' ὀλίγα τὸ «παρελέξατο λάθρα», ὃ ταυτόν ἐστι τῷ κλεψιγαμεῖν, ἐφ' οὗ τὸ ὀπιεῖν χώραν οὐκ ἔχει, ἀλλὰ τὸ παραλέξασθαι καὶ τὸ εὐνηθῆναι, ὡς ἀνωτέρω κεῖται. Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὅτι καλῶς οἱ μὴ γεννώμενοι παῖδες ἐκ γυναικῶν ἀναφανδὸν ὀπιούμενων σκότιοι λέγονται διότι καὶ πρὸς τὸ ἀναφαίνεσθαι ἀντίκειται τὸ σκοτίζειν, ὡς περὶ τῷ φωτὶ τὸ σκότος. Τὸ δὲ «πορῶν ἀπερείσια ἔδνα» ὑποκαταβάς οὕτω φράζει «ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα». Ἐν οἷς ὅρα καὶ ὅτι ἔδνα τὰ ἐξ ἀνδρῶν πρὸς γυναῖκας εἶπεν. (η. 179–90) Ὅτι τῆς ἐτέρης, ἦτοι δευτέρας, στιχὸς «Εὐδωρος ἀρήϊος ἠγεμόνευε παρθένιος, τὸν ἔτικτε χορῶ καλῇ Πολυμήλῃ, Φύλαντος θυγάτηρ», ὑπὸ τῷ Ἀργεῖφόντῃ, ὃς αὐτῆς «ἡράσατο ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν μετὰ μελπομένησιν ἐν χορῶ Ἀρτέμιδος χρυσηλακάτου κελαδεινῆς, αὐτίκα δ' εἰς ὑπερῶα ἀναβάς παρελέξατο λάθρη Ἑρμείας ἀκάκητα, πόρεν δὲ οἱ ἀγλαὸν υἱὸν Εὐδωρον, περὶ μὲν θεῖειν ταχὺν ἠδὲ μαχητὴν. αὐτὰρ ἐπεὶ δὴ τὸν γε μογοστόκος Εἰλείθυια ἐξάγαγε προφώωσδε καὶ ἡελίου ἴδεν ἀγάς», ἃ δὴ περίφρασις ἐστὶ τοῦ ἐγέννησε, «τὴν μὲν Ἐχεκλῆς ἠγάγετο πρὸς δῶματα, ἐπεὶ πόρε μυρία ἔδνα», καὶ ἐξῆς. Καὶ ὅρα ὅτι τὸ ἐπίκλησιν τὸν δεῖνα τοῦ δεῖνα υἱὸν εἶναι, καὶ τὸ «ὃς ἀναφανδὸν ὀπιεῖ» καὶ ἐξῆς, ἄλλως ἐνταῦθα Ὅμηρος ἔφρασε, πολυμήχανος ὦν ῥητορεύειν. (η. 180) Παρθένιος δὲ τίς ἐστίν, αὐτὸς ὁ ποιητὴς δηλοῖ, διδάξας παρθένιον εἶναι τῇ μητρὶ παῖδα, οὗ γεννηθέντος λάθρη ἐν παρθενίας καιρῷ, εἶτα τὴν γεννησαμένην ἀνὴρ ἕτερος ἠγάγετο πρὸς δῶματα, ὅπερ ἀναφανδὸν ὀπιεῖν πρὸ ὀλίγων ἔφη ὁ ποιητὴς. Καὶ ἄλλως δέ, παρθένιος υἱός, ὃν κατὰ τὸν ποιητὴν ἔπορεύετις, ὃ ἐστὶν ἐπορίσατο, γυναικί, μιγείς αὐτῇ πρὸ 3.831 τοῦ γάμου. Δῆλον δὲ ὡς οὐ τοιοῦτος ἦν καὶ ὁ προρρηθεὶς ἄρχων τῆς πρώτης στιχὸς Μενέσθιος. οὐ γὰρ

προεγεννήθη ἐκεῖνος τοῦ γάμου τῆ μητρί, ἀλλ' ὡσπερ ὁ Ἡρακλῆς Διὸς ἦν, ἐπὶ κλησιν δὲ Ἀμφιτρώωνος, οὕτω καὶ ὁ Μενέσθιος Βώρου μὲν ἦν ἐπὶ κλησιν, φύσει δὲ Σπερχειοῦ τοῦ σπείραντος. Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν, ὅπως ὁ ποιητὴς τῷ ἀγλαῶ Εὐδῶρῳ συναγλαΐζει τὴν γραφήν, κοσμῶν αὐτὴν ὁμοτόνοις παρίσοις, τῷ Εὐδῶρος, ἀρήϊος, παρθένιος. Τὸ δὲ «ἔτικτε χορῶ καλὴ Πολυμήλη» ἀμφίβολον. ἢ γὰρ ἡ κατὰ τὴν προρρηθεῖσαν Πολυδώρην καλὴ Πολυμήλη ἔτικτεν ἐν χορῶ, ἢ ἡ ἐν τῷ χορῶ καλὴ ἔτικτε, τουτέστιν ἡ ὡς εἰπεῖν καλλιχορος. ἀρετὴ γὰρ καὶ αὕτη παρθένων. καὶ ἔστι τοῦτο κάλλιον. Ἐρμῆς γὰρ ἠράσατο αὐτὴν ἰδὼν ἐν χορῶ. αὐτὴ δὲ οὐκ ἂν τέκοι ἐν χορῶ. (ἡ. 183) Ἐρμηνεύων δὲ τὸ «χορῶ» ἐπήγαγε τὸ «ἐν μελπομέναις» πρὸς διαστολήν τε ἀλλοίου χοροῦ καὶ τοῦ τῶν ἀνδρῶν δέ. ἐπεὶ δὲ καὶ τῶν μελπομένων γυναικῶν εἰσι διαφοραί, ἐπήγαγε τὸ «ἐν χορῶ Ἀρτέμιδος», ἥτοι ἐν χορείᾳ δημοτελεῖ. ἔνθα καὶ ἦν εἰκὸς ἐραστάς παρεῖναι, οὓς οὐκ ἔχουσιν οἱ κατ' οἶκον ἢ καὶ ἄλλως ἰδιάζοντες χοροί. (ἡ. 180) Τὸ δὲ Πολυμήλη εὐμόρφῳ οἰκεῖον γυναικὶ ὄνομα διὰ τὰ ἐκ τῶν θρεμμάτων πολλὰ ἔδνα, ὅποια τις καὶ ἡ Πολύβοια καὶ ἡ Ἀλφεισίβοια. καθ' ὁμοιότητα δὲ ταύτης καὶ ἡ Φιλομήλα ἐκλήθη. τοὺς μέντοι ἄνδρας τὸν Εὐμηλον καὶ τὸν Πόλυβον καὶ τοὺς τοιοῦτους ἡ πολυκτημοσύνη οὕτως ἐκάλεσε. (ἡ. 182) Τοῦ δὲ «ἠράσατο» τὸ πρῶτον, ὅπερ ἐστὶν ἠρασάμην, ὁ Ζεὺς φθάσας ἔφη. οἰκεῖως δὲ Πολυμήλης ἐρᾷ Ἐρμῆς, ὁ τῶν μῆλων, ἥτοι τῶν θρεμμάτων, ἐπιστατῶν ὡς νόμιος. καλῶς δὲ καὶ ὁ υἱὸς αὐτῷ Εὐδῶρος ὀνομάζεται. ἀκάκητα γὰρ καὶ νῦν Ἐρμῆς εἴρηται. προσφυῆς δὲ τῷ μὴ κακοποιοῦντι τὸ εὐδῶρον. ἔοικε δὲ καὶ πολυκτημῶν ἢ λόγιος ἢ δόλιος ἢ καὶ πάντα ταῦτα εἶναι ὁ Εὐδῶρος, διὸ καὶ ἐξ Ἐρμοῦ γενεαλογεῖται, ὃς τῶν τοιοῦτων προῖσταται. Τὸ δὲ «ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν» δριμύτητα ἔρωτος δηλοῖ. ἐν τοῖς τοιοῦτοις γὰρ οὐχ' οὕτως ἡ προαγωγεία καὶ ἡ λοιπὴ ἀκοή καὶ φαντασία δρᾶν ἔχει, ὡς τὸ τῆς θεᾶς αὐτάγγελον. (ἡ. 183) Περὶ δὲ Ἀρτέμιδος καὶ διὰ τί χρυσηλάκατος καὶ κελαδινή, καὶ περὶ Ἐρμοῦ δέ, καὶ ὅτι ὡς μὴ κακύνων ἀκάκητα λέγεται, ὃ καθ' ὁμοιότητα τοῦ μητιέτης μητίετα ἐκ τοῦ ἀκακήτης μεταπέπλασται, πολλαχοῦ δηλοῦται. προεῖρηται δὲ καὶ περὶ μογοσ 3.832 τόκου Εἰλειθυίας, ἧς ὅτι τὸ ἱερὸν Εἰλειθυιον λέγεται, ἐν ῥητορικῶ εὐρήται Λεξικῶ. Ἀναμνηστέον δ' ἐνταῦθα, ὅτι τε ἠλάκατα οὐδετέρως καὶ τὰ τόξα, ὅθεν χρυσηλάκατος ἢ χρυσότοξος, καὶ ὅτι τοξεύει καὶ Ἄρτεμις ὡς καὶ Ἀπόλλων, , εἴτε μυθικῶς αὐτοὺς νοεῖ τις εἴτε καὶ ἀλληγορικῶς ὡς σελήνην καὶ ἥλιον, καὶ ὅτι ἠλακάτη οὐ μόνον τὸ τοῦ ἐρίου ὄργανον, ἀλλὰ καὶ ὁ κάλαμος ἢ τὸ ξύλον τοῦ βέλους, ὅθεν Ἄρτεμις χρυσηλάκατος. (ἡ. 184) Ἐν δὲ τῷ «εἰς ὑπερῶν' ἀναβάς» γράφουσιν οἱ παλαιοί, ὅτι ταῖς γυναιξίν ἀνώγειο θάλαμοι ἐγίνοντο πρὸς τὸ μὴ συντυγχάνειν ῥαδίως ἀνδράσι. διὸ καὶ ἡ Πηνελόπη ἐν Ὀδυσσεΐᾳ εἰς ὑπερῶν καθημένη ποιεῖ ἃ ποιεῖ. καὶ Πριάμῳ δὲ τέγεοι θάλαμοι ποιοῦνται ταῖς ἑαυτοῦ. Φασὶ δὲ καὶ ὅτι τὰ μετέωρα τῶν οἰκημάτων ᾧα καλοῦσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὅθεν ὑπερῶν τὸ οἶον εἰπεῖν ὑπερύψηλον. περὶ οὗ καὶ ζητητέον διὰ τί μὴ προπαροξύνεται διὰ τὴν σύνθεσιν. Ὁ δὲ θέειν ταχὺς ὁ αὐτὸς τῷ ποδῶκει ἐστίν. (ἡ. 188) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ μὲν γεννηῆσαι ἐξαγαγεῖν εἶπε προφώσδε, τὸ δὲ γεννηθῆναι ἠελίου ἰδεῖν ἀγᾶς, καὶ ὅτι ἐν τῷ προφώσδε οὐ κατὰ τὸ παρέλκον ἢ πρόθεσις κεῖται, ἀλλὰ τὴν τοῦ βρέφους πρόοδον εἰς φῶς δηλοῖ. ἔνθα καὶ ἐφερμηνευτικὸν τῆς ἄπ-ρ-ο προθέσεως τὸ φώσδε. (ἡ. 191 ς.) Ἐν δὲ τούτοις κεῖται καὶ πάππος πάνυ φιλῶν παρθένιον ἔγγονον. Φύλας γάρ, ὁ τῆς Πολυμήλης πατήρ, τοιοῦτός ἐστι περὶ τὸν Εὐδῶρον. φησὶ γὰρ «τὸν δ' ὁ γέρων Φύλας εὖ ἔτρεφεν ἢ δ' ἀτίταλλεν, ἀμφαγαπαζόμενος ὡς εἴ θ' ἐδὸν υἱὸν ἐόντα». τοῦτο δὲ ποτε καὶ εἰς θρεπτὸν υἱὸν ἀγαπητὸν ἀρμόσειν δύναται. Ἔστι δὲ ἀτιτάλλειν κατὰ ἀναδιπλασιασμόν, ὅπερ ἀλλαχοῦ ἀτάλλειν φησίν, ἢ γουν ἀναπαύειν καὶ στερεῖν τοῦ ταλάσσειν, ἐξ οὗ τάλανες μὲν [καὶ ταλαοὶ] οἱ πολύπονοι, ἀταλοὶ δὲ οἱ μὴ πονοῦντες. [Ὅρα δὲ καὶ τὸ «εὖ ἔτρεφεν» ἔχον ἐνταῦθα 3.833 κοινήν ἐντέλειαν. ἀλλαχοῦ μέντοι τοῦ μέτρου

ἀπαιτοῦντος διαλύσας καὶ ἰωνίσας εὐτρέφεν ἔφη, ὥσπερ καὶ τὸ εὖ κρίνας μετ' ὀλίγα εὐκρίνας φησί, καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς εὐπλήσασα ἦγουν εὐπλήσασα.] (η. 193) Ὅτι τῆς τρίτης τῶν Μυρμιδόνων στιχὸς Μαιμαλίδης Πείσανδρος ἀρήϊος ἡγεμόνευεν, ὃ καὶ ἐπὶ Εὐδώρου εἶπεν. (η. 194 ς.) Ὅν καὶ ἐπὶ πλέον ἐπαινῶν φησιν «ὃς πᾶσι μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσιν ἔγχει μάρνασθαι», οὐχ' ἀπλῶς μέντοι, «ἀλλὰ μετὰ Πηλείωνος ἑταῖρον» τὸν κατ' ἐξοχήν, ἵνα πάντων μὲν Ἀργείων εἴη ἄριστος Ἀχιλλεύς, Μυρμιδόνων δὲ ἀνδρειότατος μὲν Πάτροκλος, μετ' αὐτὸν δὲ Πείσανδρος. Ἐν τούτοις δὲ κεῖται σημειώσεις τῶν παλαιῶν, ὡς ὁ τῆς Ἀχιλλέως μήνιδος χρόνος μετὰ τῆς παρουσίας ἡμέρας ἐξκαιδεκάτη ἦν. εἰ δὲ ὀρθῶς ἐρρέθη, σκοπητέον ἀναλεξαμένοις τὰ εἰς τοῦτο προρρηθέντα. Ὅτι δὲ κατάλογόν τινα Μυρμιδόνων ἐν τοῖς ῥηθεῖσι ποιησάμενος Ὅμηρος τὰ μὲν περὶ τῶν τριῶν ἡγεμόνων πλατύτερον ἔφρασε, τοὺς δὲ δύο ἐστενολόγησεν ἐπελευστικῶς, πρὸ ὀλίγων εἴρηται. νῦν δὲ ῥητέον, ὡς ἴσως δι' ἀνδρίαν οἱ τρεῖς εἰς πλείον τε ἐσεμνολογήθησαν καὶ προετάχθησαν, ἄλλως μέντοι κατὰ τε σοφίαν καὶ σύνεσιν τὸν Φοῖνικα προτετάχθαι ἐχρῆν. (η. 194) Δῆλον δὲ καὶ ὅτι Μαίμαλος, ὁ τοῦ Πεισάνδρου πατήρ, ἢ παρὰ τὸ μαιμᾶν ἀπλῶς εἴρηται πλεονασμῶ τῆς ᾠδῆς συλλαβῆς, [ὃς πλεονασμὸς πρὸς μυρίοις ἄλλοις γίνεται καὶ ἐν τῷ χῶ χαλῶ, συγχεῖται γὰρ τὸ χαλώμενον,] ἢ παρὰ τὸ μαιμᾶν ἄλις, ἦγουν λίαν προθυμεῖσθαι, ὁποῖόν τι καὶ τὸ Ἀγαμέμνων δηλοῦν φαίνεται. (η. 198 ς.) Ὅτι ἐπεὶ «πάντας ἄμ' ἡγεμόνεσσιν Ἀχιλλεύς στῆσεν εὐκρίνας» ἦγουν εὖ κρίνας, τότε δὴ καὶ δημηγορεῖ, ὡς εἰκός, ἐρεθίζων εἰς μάχην. ἔνθα καὶ ἄπτεταί τι αὐτῶν, εἰ καὶ μὴ πάνυ βαρέως. διὸ καὶ φησι «κρατερόν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλεν», ὃ ἐστὶ γενναῖον καὶ δυσσάπντητον, οὐ μὴν ἀπειλητικόν, ὡς ἐν ἄλλοις ἢ λέξις κεῖται. (η. 0–9) Ἔστι δὲ τῷ Ἀχιλλεῖ ὁ κρατερός μῦθος τοιοῦτος «Μυρμιδόνες, μή τίς μοι ἀπειλᾶν λελαθέσθω, ἄς ἐπὶ νηυσὶ θεῶσιν ἀπειλεῖτε Τρῶεσσι πάνθ' ὑπὸ μνησθόν», ἦγουν τὸν ὅλον καιρὸν μοι τῆς μήνιδος, «καὶ μ' ἠτιάσθε ἕκαστος· σκέτλιε Πηλέος υἱέ, χόλω σ' ἄρα ἔτρεφε μήτηρ, νηλεές, ὃς παρὰ νηυσὶν ἔχεις ἀέκοντας ἑταῖρους οἵκαδέ περ σὺν νηυσὶ νεώμεθα ποντοπόροισιν αὐτίς, 3.834 ἐπεὶ ῥά τοι ὦδε κακὸς χόλος ἔμπεσε θυμῷ. ταῦτά μ' ἀγειρόμενοι θάμ' ἐβάζετε. νῦν δὲ πέφανται φυλόπιδος μέγα ἔργον, ἔης», ἦγουν ἦς, «τὸ πρὶν γ' ἐράσθε. ἔνθα τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων Τρῶεσσι μαχέσθω». Καὶ ὅρα ὅπως ἐντρέπει τοὺς Μυρμιδόνας ὡς ἀχρείους ἐσομένους, εἰ μὴ γενναίως πολεμήσουσιν. οὔτε γὰρ ἀέκοντες ἔτι ἔχονται παρὰ νηυσὶ καὶ ὕβρεως δὲ τῆς εἰς τὸν ἀρχηγὸν ἀλίσκονται, οὐ μὴν θαρροῦς καὶ προθυμίας τῆς εἰς μάχην, εἴπερ ἀναδύντες τρέσουσι. Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅπως καταμερίσας ὁ ποιητὴς οἰκονομικῶς τὰ κατὰ τοῦ Ἀχιλλέως ὄνειδιστικὰ ῥήματα τὰ μὲν ἀνατέθεικε φθάσας τῷ Πατρόκλῳ, τὰ δὲ αὐτὸν ποιεῖ νῦν τὸν Ἀχιλλέα λέγοντα ἐν τῷ ἀφηγεῖσθαι, ὅπως ἕκαστος τῶν Μυρμιδόνων ἠτιῶντο αὐτόν. Ἐν οἷς ὅρα καὶ ὅτι καλὸν μὲν καὶ τοῦ Πατρόκλου τὸ «οὐκ ἄρα σοί γε πατήρ Πηλεὺς οὐδὲ θεῖτις μήτηρ» καὶ ἐξῆς τὰ ἐν τρισὶ στίχοις ἐξηπλωμένα. Εἰ δὲ ὡς ἐν ταλάντῳ σκεθρῷ κρίσεως σταθμηθῶσιν ἐκεῖνα πρὸς τὸ ἐνταῦθα τοῦ λαοῦ ἡμιστίχιον τὸ «χόλω σε ἄρα ἔτρεφε μήτηρ», πολλῶ τοῦτο κατέλκει, τουτέστι κάτω ῥέπει. πάνυ γὰρ θαυμασίως εἴρηται τοῦτο, ἴσον ὃν τῷ χολῆν ἐθήλαζες ἀντὶ γάλακτος, καὶ διὰ τοῦτό σοι ἐκ χόλου οἶον τὸ σῶμα συμπέπηκται. Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι ταῦτα λέγων ὁ Ἀχιλλεύς ἐπιεικῆ λεληθότως ἑαυτὸν ὑποδείκνυσιν. εἰ γὰρ χόλω ἐτέτραπτο, πάνυ ἂν ἐχολοῦτο, τοιαῦτα βαρέως πρὸς τῶν ὑπηκόων ἀκούων. [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ χόλω τραφῆναι τὸν δύσκολον καὶ ἀκράχολον εἴληπται παρὰ τῷ βουκολιάζοντι τὸ «μαζῶν λεαίνης θηλάσαι γάλα». Ἐκ τούτων δὲ παρενεχθέντες ἄλλοι ἔγραψαν ἐπὶ τοιούτων ἀνδρῶν εὐτελέστερον τὸ βλέπειν αὐτοὺς νᾶπυ ἢ ὀρίγανον, ἦγουν δριμεῖς εἶναι. σεμνότερον δὲ τούτων τῶν δύο τὸ βλέπειν Ἄρη, ἦγουν πόλεμον, δι' οὗ ἐδήλουν τὸ τοῦ βλέμματος ἄγριον. ἀσυγκρίτως δὲ ὑπερέχει τῶν τοιούτων τὰ εἰρημένα Ὀμηρικά.] (η. 3–6) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι λόγῳ ἠθοποιῆσας φράζει ὁ ποιητὴς τὸ «σκέτλιε Πηλέος υἱέ» καὶ

ἐξῆς ἕως τοῦ «χόλος ἔμπεσε θυμῶ», ὅπερ ὡς ἐπὶ πολεμίου εἰρῆσθαι δοκεῖ, ἵνα λέγη ὅτι ὡς οἶον ἐπολεμήθη τῷ θυμῷ. οὕτω γὰρ καὶ προῖων ἐρεῖ, ὅτι ἐνέπεσον Τρώεσι Μυρμιδόνες, ἤγουν πολεμικῶς ἐπῆλθον. (η. 199) Σημείωσαι 3.835 δὲ τὸ «ἔστησεν εὖ κρίνας», ὃ ἔστι κατὰ στίχας διακρίνας, διαχωρήσας, ἐξ οὗ ληφθεῖσα σύγκειται παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον ἢ εὐκρίνεια, ταῦτόν οὖσα τῇ εὐκοσμία ἔν τε λόγοις ἔν τε ἔργοις. Τὸ δὲ εὖ κρίνειν, ἀλλαχοῦ καὶ κρίνειν λέγει ὁ ποιητής, οἶον «κρίν' ἄνδρας κατὰ φύλα κατὰ φρήτρας». (η. 0) Μὴ λαθέσθαι δὲ ἀπειλάων παραινεῖ, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἀπειλητῆρες εἶναι ποθεν ἀκούσωσιν. (η. 0 ετ 2) [Ἐνταῦθα δὲ περιττεύειν δοκεῖ ἡ ἄμωι ἀντωνυμία, ἐν τῷ «μὴ τίς μοι ἀπειλάων λελαθέσθω». λείπει δὲ αὐθις ἐν τῷ «πάνθ' ὑπὸ μνηθμόν», τουτέστι κατὰ τὴν ἐν ἐμοὶ πᾶσαν μῆνιν. σχεδιασμοῦ δὲ πάθη τὰ τοιαῦτα.] (η. 2 ς.) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι Ἀχιλλεὺς μὲν μνηθμόν ἔφη περὶ ἑαυτοῦ ἀληθεύων, Μυρμιδόνες δέ, καθὰ καὶ ὁ Πάτροκλος, σεμνότερον μὲν δοκοῦσιν εἰπεῖν χόλον. Ἔστι δὲ ἀληθῶς αὐτὸ δριμύτερον, οὐ μόνον ὅτι κακὸν χόλον εἶπον, ἀλλὰ καὶ ὅτι ὁ μὲν μνηθμός, εἰ καὶ πολυχρόνιος, ἀρχὴν τινα ἔχει καὶ τέλος παρὰ τῷ ζῶντι, ὁ δὲ χόλω μητρόθεν τραφεὶς σύμφυτον ἔχει διὰ βίου τὸ κακόν. (η. 2) [Τὸ δὲ «καὶ μ' ἠτιάσθε» ὠφελεῖται τῇ ἐγκλίσει τοῦ τόνου. εἰ γὰρ μὴ καὶ ὁ ἄκωι σύνδεσμος ὠξύνετο, ἦν πάντως ἀνάγκη νοεῖν, ὅτι καὶ μῆτιν ἐποιεῖσθε ἕκαστος, ὃ περιφρασὶς ἔστι τοῦ ἐμῆτιάσθε.] (η. 4 ετ 7) Τὸ δὲ νηλεές εἶπε καὶ ὁ Πάτροκλος, οἷα συνεθισθεῖς τῷ ἐκ τῶν Μυρμιδόνων σκώμματι. θαμὰ γὰρ, φασίν, ἀγειρόμενοι ταῦτα ἐβάζετε. ὧν εἷς, ὡς εἰκός, καὶ ὁ διδάσκαλος Φοῖνιξ εἰς πόλεμον συνοτρύνων καὶ αὐτός, ὃς καὶ ἀνέχεται τοῦ μαθητοῦ, ἴσως δὲ καὶ χαίρει, ἀκούων ταῦτα λέγοντος. ἔοικε δὲ καὶ πρὸς αὐτὸν ἐν τούτοις ἀποτείνεσθαι ὁ Ἀχιλλεὺς. πολλὰ γὰρ αὐτὸν ὁ Φοῖνιξ ἐν ταῖς Λιταῖς ἐμέμψατο. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ νηλεές πρὸς διασάφησιν ἐπῆκται τοῦ «χόλω σε ἄρα ἔτρεφε μήτηρ». χόλω γὰρ οἶονεὶ τρέφεται ὁ οὕτω νηλεής. (η. 7 ς.) Τὸ δὲ «νῦν πέφανται φυλόπιδος μέγ' ἔργον, ἧς τὸ πρίν» καὶ ἐξῆς, ὡς προέκκειται, στρατηγοῦ λόγος ὀτρύνοντος τοὺς φιλομάχους. Τὸ δὲ «πέφανται» ὁμοφωνεῖ μὲν τρίτῳ πληθυντικῶ, ἔστι δὲ ἐνικὸν ἀπὸ τοῦ φαίνω, φυλάσσον τὸ νῦ ὡς καὶ 3.836 τὸ ἐξήσανται χεῖρ, καὶ κατήσχονται ὁ δεῖνα ἢ μεμῖανται, καὶ ὅσα τοιαῦτα. οἷς πᾶσι συμβέβηκεν ὁμοφωνεῖν τοῖς αὐτῶν πληθυντικοῖς τρίτοις προσώποις διὰ τὸ φυσικῶς ἔχειν ἐγκείμενον τὸ νῦ ἀμετάβολον. (η. 8) Ὅτι δὲ μέγα ἔργον τὴν μεγάλην λέγει μάχην, πολλαχοῦ προπέφανται. Τὸ δὲ «ἧς ἐράασθε» ἕξ ἔφη, [ὡς καὶ ἀλλαχοῦ τὸ ἄωξ ἕως,] πλεονασμῶ τοῦ ἄωξ Ἀττικῶς, καθὰ καὶ Ἡσίοδος ἐν Θεογονίᾳ τὸ εἷς ὀφθαλμὸς ἕξεις φησί. (η. 9) [Τὸ δὲ «ἔνθα τις ἄλκιμον ἦτορ ἔχων» ταῦτόν ἐστι τῷ «ἔνθα ἕκαστος ἀνδριζόμενος». οὐ δήπου γὰρ τὸ τίς περὶ τίνος μόνου ἐνὸς εἴρηται.] (η. 210 ς.) Ὅτι Ἀχιλλεὺς εἰπὼν, ἃ προσεχῶς εἶπεν, «ὠτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάστου, μᾶλλον δὲ στίχες ἄρθεν, ἐπεὶ βασιλῆος ἄκουσαν». Οὐ γὰρ ἔστι λόγον ἄπρακτον εἶναι παρὰ τῷ ποιητῇ, καὶ ταῦτα στρατηγοῦ ὀτρύνοντος. Σημείωσαι δὲ ὅτι τὸ «ἄρθεν» σημαίνει μὲν καὶ τὸ ἦρθησαν, ἦτοι λόγοις ἐπήρθησαν καὶ οἶον ἐκουφίσθησαν ὡς ὑπὸ πτερῶν, ὡς καὶ ὁ Κωμικός φησι «νῦν τοι λέγων πτερῶ σε», ἀντὶ τοῦ μετέωρον διὰ παραινέσεως ποιῶ. καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ δὲ εἰς πόλεμον εὐψύχως ὀρμωμένῳ τὰ ἠφαιστότευκτα ὄπλα ὡς πτερὰ γενήσονται. Οὕτω καὶ Πύρρος ὁ Ἠπειρώτης ἀετὸς ὑπὸ τῶν ὑπηκόων ἐπονομαζόμενος ἔλεγε· πῶς δὲ οὐκ ἂν εἶην ἀετὸς, τοῖς ἡμετέροις ὄπλοις ὡς ὠκυπτέροις αἰρόμενος; ἐξ Ὀμήρου οἶμαι κάκεϊνος ὠφελήθεις οὕτως εἰπεῖν. καὶ Σοφοκλῆς δὲ που πτέρυγι τὰς τῶν Ἀργείων ἀσπίδας εἶκασε, δι' ὧν αἴρονται οἶον οἱ φέροντες, καὶ οὕτω μὲν τὸ «ἄρθεν» δύναται τις νοῆσαι, ὡς ἐρρέθη, ἀντὶ τοῦ μετεωρισθέντες, οἷς ἤκουσαν, φρονήματος καὶ θάρσους ἐπλήσθησαν. Κρεῖττον δὲ νοηθῆναι αὐτὸ ἀντὶ τοῦ ἠρμόσθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρῶ, τὸ ἀρμόζω. (η. 212-4) Διὸ ἐρμηνεύων ἐπάγει «ὡς δ' ὅτε τοῖχον ἀνήρ ἀράρη πυκνιοῖσι λίθοισι δώματος ὑψηλοῖο, βίας ἀνέμων ἀλεείνων, ὡς ἄραρον κόρυθές τε καὶ ἀσπίδες

ὄμφαλόεσσαι». (η. 215–7) Πῶς δὲ αὐταὶ ἄραρον, διασαφεῖ εὐθὺς ἐπαγαγὼν «ἀσπίς ἀσπίδ' ἔρειδε, κόρυς κόρυς» καὶ ἐξῆς, ὡς ἀλλαχοῦ καὶ γέγραπται καὶ ἡρμηνεύται. Καὶ ἔστιν ἡ παραβολὴ αὕτη τοῦ τοίχου πρὸς τὴν ἄγαν πύκνωσιν τῶν στρατιωτῶν, ὡς δηλοῖ ἐπιφωνη

ματικῶς ἐπενεχθὲν τὸ «ὡς πυκνοὶ ἐφέστασαν ἀλλήλοισιν». Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἀλλαχοῦ πυργηδὸν φράξασθαι τοὺς μαχομένους εἰπὼν ἐνταῦθα ἔλυσε 3.837 εἰς πλατυσμὸν τὴν λέξιν ἐκείνην καὶ ἐδήλωσε ἐνδιασκεύως διὰ τῆς κατὰ τὸν τοῖχον παραβολῆς, τί ἐστὶ τὸ πυργηδόν, μονονουχὶ λέγων ὅτι, ὡσπερ τοῖχος καὶ πύργος, οἷς πολλὴ ὁμοιότης, πυκνοῦνται λίθου λίθον ἐρείδοντος, οὕτω καὶ μάχη, καθ' ἣν ἀσπίς ἀσπίδα ἐρείδει, κόρυς κόρυς, ἀνέρα δ' ἀνὴρ. ὥστε εἴη ἂν καὶ τοῦτο πυργηδόν οἶον φράττεσθαι. (η. 213) Τὸ δὲ «δῶματος ὑψηλοῖο» καὶ τὸ «βίας ἀνέμων» τὴν τῶν λίθων ἐπιτείνει πύκνωσιν. τὸ γὰρ ἄλλως ἐν τούτοις ἀραιὸν καὶ ὑπόκενον εὐκατάβλητον. ἔστι δὲ τὸ «βίας ἀνέμων ἀλεείνων» καὶ τελικὸν αἴτιον τῆς τῶν λίθων ἐν οἰκοδομαῖς πυκνότητος καὶ δηλωτικὸν δὲ ἰσχύος ἀνέμων, οἱ τὰ μὴ πυκνὰ καὶ εὐπαγῆ δῶματα καταρριπτεῖν δύνανται βιαζόμενοι. (η. 212) Τοῦ δὲ «ἀράρη» καὶ τοῦ «ἄραρον» ἐνεστὼς ἀράρω, γεγονῶς ἀπὸ τοῦ ἄραρε παρακειμένου, ὡς ἐκ τοῦ πέπληγα τὸ πέπληγω, καὶ πέφυκα πεφύκω, καὶ τὰ ὅμοια. (η. 218–) Ὅτι δύο ἄνδρες Πάτροκλος καὶ Αὐτομέδων πάντων προπάροιθεν «θωρήσεσθον, ἕνα θυμὸν ἔχοντες, πρόσθεν Μυρμιδόνων πολεμιζέμεν», ἦγον προμάχεσθαι. συζυγία δὲ καὶ αὕτη ἀγαθὴ φίλων. Ἔνθα σημείωσαι τὸ «ἕνα θυμὸν ἔχοντες» προκατασκευαστικὸν ὄν τῆς ὕστερον ἡνιοχίας τοῦ Αὐτομέδοντος. εἰ γὰρ ἕνα θυμὸν εἶχον οὗτοι, καλῶς ἄρα μετὰ Πάτροκλον ὁ Αὐτομέδων ἡνιοχεῖ τῷ Ἀχιλλεῖ, ὁ καὶ φίλτατος τῷ Πατρόκλῳ μετὰ τὸν Ἀχιλλέα, ὡς προεῖρηται, ἵνα τριῶν τούτων ἡρώων φιλτάτων διαβαίνοι τὰ τῆς φιλίας ἐπὶ τοὺς τρεῖς, καὶ ὁ τῷ ἐταίρῳ Πατρόκλῳ φίλτατος φιλοῖτο καὶ τῷ Ἀχιλλεῖ. Μήποτε δὲ ἄρα ἐξ Ὀμήρου λαβόντες οἱ μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ Αὐτομέδων συνέθεντο τὸν αὐτοκράτορα. εἰ γὰρ μέδειν καὶ ἄρχειν ταυτόν ποτε δηλοῦσιν, οὐκ ἀπεικὸς εἰπεῖν καί, ὡς ὁ Αὐτομέδων καὶ ὁ αὐτοκράτωρ οὐ μακρὰν ἀλλήλων κείνται. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν «πάντων προπάροιθεν θωρήσεσθαι» προθυμίαν μόνην δηλοῖ, τὸ δὲ πρόσθεν τῶν ἄλλων πολεμιζέειν καὶ θάρσους ἐστὶ δηλωτικόν. [Καὶ ὅτι τὸ «ἕνα θυμὸν ἔχοντες» ἀντιθετικὸν σχῆμά τι ποιεῖ, λέγει γὰρ ὡς δύο ἄνδρες ἐν ἐνὶ θυμῷ, καὶ ὅτι θυμὸν ἕνα εἰπεῖν ταυτόν ἐστὶ τῷ ἴσῳ θυμῷ, ὃ ἀλλαχοῦ κεῖται, καὶ ὅτι διχῆ ἐνταῦθα θυμὸς εἷς νοεῖται· ἢ γὰρ ψυχὴ μία ἐν δυσὶν ἀνδράσιν ἢ μάλιστα προθυμία μία], καὶ ὅτι προμάχων δηλωτικὸν τὸ «πάντων δὲ προπάροιθε δὴ ἄνδρες θωρήσεσθον». Ὅτι Ἀχιλλεὺς πάντα ποιήσας, ὅσα ἐχρῆν ἐπὶ ἀσφαλείᾳ τοῦ ἐταίρου, τρέπεται βιωτικῶς καὶ εἰς εὐχὴν, παιδεύοντος τοῦ ποιητοῦ χρῆναι μηδὲ τοῦ τοιοῦτου καλοῦ ἐν τοῖς καιρίοις ἀπέχεσθαι, καὶ ἅμα παραδεικνύντος, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, εἶναί τι θεῖον, παρ' ᾧ ἐνεργῆς ἢ εὐλογος 3.838 εὐχῆ. εἰ δὲ καὶ ἱστορίαι τινὲς ἐνταῦθα καινότεραι παραπλακῆσονται διὰ τὴν συνήθη τῷ ποιητῇ ποικιλίαν καὶ χρηστομάθειαν, αὐτίκα φανεῖται. (η. 2–38) Φησὶ γοῦν ὅτι Ἀχιλλεὺς μετὰ τὰ εἰρημένα ἐς κλισίην ἔλθων «χηλοῦ ἀπὸ πῶμ' ἀνέωγε καλῆς, δαιδαλέης, τὴν οἱ θέτις θῆκ' ἐπὶ νηὸς ἄγεσθαι, ἐϋπλήσασα χιτώνων χλαινάων τ' ἀνεμοσκεπέων οὐλων τε ταπήτων. ἔνθα δὲ οἱ δέπας ἔσκε τετυγμένον», ὃ ἐστὶν εὐτυκτον, «οὐδέ τις ἄλλος οὐτ' ἀνδρῶν πίνεσκεν ἀπ' αὐτοῦ αἶθοπα οἶνον, οὐτέ τ' ἐπένδεσκε θεῶν ὅτε μὴ Διὶ πατρί. τό ρα», ἦγον τοῦτο δὴ, «τότε ἐκ χηλοῖο λαβὼν ἐκάθηρε θεεῖω πρῶτον, ἔπειτα δ' ἐνὶ ψ' ὕδατος καλῆσι ῥοῆσι, νίψατο δ' αὐτὸς χεῖρας, ἀφύσσατο δ' αἶθοπα οἶνον, εὐχετ' ἔπειτα στὰς μέσῳ ἔρκει, λεῖβε δὲ οἶνον οὐρανὸν εἰσανιδῶν· Δία δ' οὐ λάθε τερπικέραυνον· Ζεῦ ἄνα, Δωδωναῖε, Πελασγικέ, τηλόθι ναίων, Δωδώνης μεδέων δυσχειμέρου, ἀμφὶ δὲ Σελλοῖ σοὶ ναίουσιν ὑποφῆται ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι. εἰ μὲν δὴ ποτε», ἢ μᾶλλον ἢ μὲν δήποτ', «ἐμὸν ἔπος ἔκλυες εὐξαμένοιο, τίμησας μὲν ἐμέ, μέγα δ' ἵψαο λαὸν

Ἀχαιῶν, ἢ δ' ἔτι καὶ νῦν μοι τόδ' ἐπικρήνον ἐέλδωρ». ταῦτα δὴ τρία ἔπη, ἃ καὶ ὁ Χρῦσης παρά τινας ὀλίγας λέξεις ἐν ἀρχῇ τῆς Ἰλιάδος ἔφη πρὸς τὸν Ἀπόλλωνα χρήσιμα παντὶ δεηθέντι μὲν καὶ εἰσακουσθέντι, ἀξιοῦντι δὲ περὶ τῶν εἰσέπειτα. (η. 239–48) Εἶτα ἐκτίθεται ὅπερ ἐθέλει καὶ φησιν «αὐτὸς μὲν γὰρ ἐγὼ μενέω νηῶν ἐν ἀγῶνι, ἀλλ' ἕτερον πέμψω μάρνασθαι· τῷ κῦδος ἅμα πρόες, θάρσυνον δὲ οἱ ἦτορ ἐνὶ φρεσίν, ὄφρα καὶ Ἐκτωρ εἴσεται ἢ ῥα καὶ οἶος ἐπίσταται πολεμίζειν ἡμέτερος θεράπων, ἢ οἱ τότε χεῖρες ἄαπτοι μαίνονται, ὁππότε' ἐγὼ περ ἴω μετὰ μῶλον Ἄρηος. αὐτὰρ ἐπεὶ ἀπὸ ναῦφι μάχην ἐνοπήν τε δίηται», τουτέστι διώξει, «ἀσκηθῆς μοι ἔπειτα θοὰς ἐπὶ νῆας ἴκοιτο τεύχεσσι τε ζῦν πάσι καὶ ἀγχεμάχοις ἐτάροισι». (η. 249) Καὶ αὐτὸς μὲν οὕτως εὗξατο. «τοῦ δ' ἔκλυε μητίετα Ζεύς», ὃν οὐ λάθην, ὡς ἀνωτέρω ἐγράφη. Οὐ γὰρ ἀνεπίστροφόν ἐστι τὸ θεῖον ἀνθρωπίνων λιτῶν κατὰ τὸν ποιητὴν οὐδὲ λανθάνει τις, ὡσπερ οὐδὲ κινούμενος ἄλλως, οὕτως οὐδὲ εὐχόμενος. (η. 250–2) «Τῷ δ' ἕτερον μὲν ἔδωκε πατήρ, ἕτερον δ' ἀνένευσε. νηῶν μὲν οἱ ἀπώσασθαι πόλεμόν τε μάχην τε δῶκε, σόον δ' ἀνένευσε μάχης ἐξαπονέεσθαι». Τὸ δὲ τοιοῦτον σχῆμα εἴωθε λέγεσθαι παροιμιωδῶς οὐ μόνον ἐπὶ τῶν νικῶντων μὲν, πιπτόντων δέ, ἀλλὰ καὶ ἀπλῶς ἐπὶ τῶν πρὸς τῷ καλῷ ἐχόντων τι καὶ κακόν, καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν εἰπεῖν, ἔνθα παρὰ καὶ καλῷ κακὸν ἔθετο θεός, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα ἐπὶ τοῦ Δημοδόκου τὸ ὅμοιον ἐρρέθη, μουσικοῦ μὲν ὄντος ἀρίστου, [τυφλοῦ δέ.] κάκεινω γὰρ θεὸς τὸ μὲν ἔδωκε, τὸ δ' ἀνένευσε, ὀφθαλμῶν μὲν ἀμέρσας, δούς δὲ γλυκεῖαν ἀοιδίην. Ὁ δὲ παραξέσας ὁ παρὰ τῷ Ναυκρατίτῃ σοφιστῇ γλυκὺς μουσικὸς ἠστεῖσατο ἐπὶ μουσουργοῦ ἀτέχνου, περὶ οὗ ἐρωτηθεὶς ὁποῖος δήποτ' ἐστὶ 3.839 καὶ εἰπὼν τὸ τοῦ Ὀμήρου, ὡς ἕτερον μὲν αὐτῷ δῶκε θεός, ἕτερον δ' ἀνένευσε, καὶ προσεπερωτηθεὶς τί μὲν ἔδωκεν ὁ θεός, τί δὲ ἀνένευσε, εἶπε· κακῶς μὲν ἄδειν ἔδωκε, καλῶς δὲ ἄδειν ἀνένευσε. καὶ οὕτως ἐλύπησε μὲν [ἐκεῖνον] τὸν μουσικόν, διέχεε δὲ τοὺς ἀκροατάς. ἀλλὰ τοῦτο μὲν παραπεπτωκὸς οὕτω κείσθω. (η. 253 ς.) Ἀχιλλεὺς δὲ σπεύσας καὶ εὐξάμενος Διὶ πατρὶ ἐς κλισίην αὐθις εἰσηλθε, δέπας δ' ἀπέθηκεν ἐν χηλῷ. Καὶ ὅρα τὸ «ἀπέθηκεν» ἐξ οὗ δηλοῖ κειμήλιον εἶναι τὸ δέπας, ὡς ἀποτεθειμένον, ἦτοι ἀπόθετον, ἀποκείμενον. καιρία δὲ ἡ λέξις καὶ σαφής, ἥδη δὲ καὶ ἀφελής. οἱ δὲ πεζογράφοι ἀπέθετό φασιν Ἀττικώτερον. (η. 221) Χηλὸν δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς τὴν κιβωτόν φασιν οἱ Λάκωνες, Βουτεάδαι δὲ λάρνακα, Μιτυληναῖοι δὲ ἀντίπηγα, ἣν ἄρτι ὁ ποιητὴς καὶ καλὴν λέγει, ἐπεὶ τῷ καλῷ Ἀχιλλεῖ τά τε ἄλλα καλὰ καὶ ἡ χηλός. [Ἦν δὲ τὸ καλὸν αὐτῇ διὰ τὸ πεποικίλθαι ἢ χρώμασιν ἢ γλύμμασι. διὸ καὶ ἐπήγαγε τὸ δαιδαλέης. Πῶμα δὲ γίνεται παρὰ τὸ πῶ, τὸ κτῶμαι. φυλάσσει γὰρ πᾶν πῶμα κτητὰ τινα. ἔχει δὲ ἀναλογίαν πρὸς τὸ κῶ κῶμα, κεῖται γὰρ ὁ ὑπῶν, καὶ πρὸς τὸ βρῶ βρῶμα.] Τὸ δὲ «ἀνέωγε» νῦν μὲν ἐνέργειαν δηλοῖ ληφθὲν ἀντὶ τοῦ ἠνοιξε. κεῖται δὲ ποτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἠνοίγει, μέσος γὰρ ἐστὶ παρακείμενος δρᾶσιν τε καὶ πείσιν δηλῶν. (η. 222) Δαιδαλέη δὲ χηλὸς καὶ ἀπλῶς τὰ δαιδάλεια πάντα ἢ δαιδάλεια ἢ δαίδαλα οὐ μόνον ἀπὸ Δαιδάλου τοῦ Κρητός, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τῆς, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, μυθευομένης Δαιδάλης, μητρὸς Μήτιδος, παρ' ἣ, φασίν, ἐτράφη Ἀθηναῖα. Τὸ δὲ ἄγεσθαι ἐπὶ νηὸς τὴν χηλὸν οὐκ ἂν τις ἀντείποι μὴ λεχθῆναι ἀντὶ τοῦ φέρεσθαι. (η. 223) Τὸ δὲ 3.840 «ἐϋπλήσασα χιτώνων» ἔχων Ὀμηρος εὖ πλήσασα ἢ ἐμπλήσασα εἰπεῖν, ὅμως οὐχ' εἴλετο οὕτω γράψαι, ἀλλὰ ποιητικώτερον ἔφρασε πρὸς ὁμοίότητα τοῦ «ἐϋκρίνας», ὃ πρὸ ὀλίγων γέγραπται. (η. 224) Ἰστέον δὲ ὅτι τε καὶ ἐνταῦθα διαφορὰ χιτώνος φαίνεται καὶ χλαίνης ἐν τῷ «χιτώνων χλαινάων τε», καὶ ὅτι αἱ χλαῖναι χιτώνων παχύτεραι. διὸ καὶ ἀνεμοσκεπέες λέγονται, καὶ ἀπὸ τοῦ χλιαίνεσθαι παρετυμολογοῦνται, [καθὰ ἴσως καὶ αἱ χλανίδες. οὐ μὴν δηλαδὴ καὶ αἱ χλαμύδες, ἃς ἐφαπτίδας φασὶν εἰρησθαι παρὰ τῷ εἰπόντι, ὅτι εἶχον πορφυρᾶς ἐφαπτίδας, πολλοὶ δὲ καὶ διαχρύσους ζώνας.] Εἶεν δ' ἂν αἱ αὐταὶ χλαῖναι ὡς ἀνεμοσκεπέες καὶ ἀλεξάνεμοι καὶ χειμάμυναι, ὃ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα εἴρηται. [Ἵτι δὲ

χιτών οὐκ ἐξ ἀνάγκης μόνον ὁ τῆς σαρκὸς ἀμέσως ἐχόμενος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀπλῶς ἔνδυμα πλὴν εὐαφές καὶ ἀπαλὸν καί, ὡς εἶπεῖν, χυτόν, ἐξ οὗ παράγωγος ὁ χιτών, δῆλον μὲν καὶ ἐξ ἄλλων πολλῶν, οὐχ' ἦκιστα δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἱστορήσαντος, ὅτι τοῖς τὴν Σίριν οἰκοῦσιν ἐπεχωρίασε τὸ φορεῖν ἀνθίνους χιτώνας, οὐς ἐζώννυντο οἱ ἐκεῖ μίτραις πολυτελέσι. διὸ καὶ ἐκαλοῦντο ὑπὸ τῶν περιοίκων μιτροχίτωνες πρὸς τινὰ διαστολήν, ἐπεὶ, φησὶν, Ὅμηρος τοὺς ἀζώστους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ.] Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι οὗλοι τάπητες ἢ οἱ δασεῖς καὶ τριχωτοί, ὅποια τὰ κοινῶς νῦν λεγόμενα ἐπεύχια, ἢ εὐείλητοι καὶ εὐκλωστοί, ὅθεν καὶ οὕλη θρίξ, ἢ καὶ ἄλλως εὐείλητοι, ὅ ἐστιν εὐδίπλωτοι διὰ μαλακότητα. [Δῆλον δ' ὅτι οὗλος λέγεται καὶ ὁ ὄλος, ὅ ἐστιν ἀκέρατος, οἶον «οὗλος ἄρτος», καὶ ἐκ τοῦ τοιούτου γίνεται καὶ οὕλω, τὸ ὑγιαίνω, ὡς τὸ «οὐλέ τε καὶ μέγα χαῖρε». πολὺ χρηστότερον δὲ τούτων ἐν ποιήσει τὸ οὗλος ὁ ὀλέθριος, οὗ σύνθετον τὸ οὐλοβόρος ἔχισ, οἶον· εἰ ἔτυμον τὸ τὴν μύραιναι σὺν οὐλοβόροις ἐχέεσσι θόρνυσθαι, ἤγουν σπερμαίνειν, θορὸν δέχεσθαι, προλιποῦσαν ἀλὸς νομόν. Νίκανδρος δὲ αὐτὸ φησὶν ἀμφιβάλλων τὴν μετὰ ἔχων μίξιν τῶν μυραινῶν. 3.841 Τάπητες δέ, περὶ ὧν καὶ ἀλλαχοῦ ἐγράφη, σκοπητέον εἶπερ ὁμοίωται τοῖς ἀμφιτάποις ἢ ταῖς ψιλοτάπισιν, ὧν μνεῖα παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ, εἰπόντι ὡς κλῖναι χρυσαῖ σφιγγόποδες ἴσταντο, ταύταις δ' ἀμφίταποι ἀλουργεῖς ὑπέστρωντο τῆς πρώτης ἐρέας, ὅθεν δῆλον ὡς ὑπόστρωμα καί, ὡς εἶπεῖν, ὑποβολὴ στρώματος ἢ μᾶλλον περιστρώματος ἦν, ὡσπερ ἔστιν ὅτε ὁ τάπη, οὕτω καὶ ὁ ἀμφίταπος, ἐναντίος ὧν τῇ ψιλοτάπιδι τῇ ἴσως καὶ ψιλοδάπιδι, καθότι δίμαλλος αὐτὸς ἔοικεν εἶναι κατὰ τοὺς, ὡς ἂν εἴποι τις, διπροσώπους σάγους. Ὅτι δὲ ὑπέκειντο καθὰ οἱ ἀμφίταποι καὶ οἱ τάπητες, οὕτω καὶ αἱ ψιλοτάπιδες, ὧν ἐτυμολογία τὸ πατεῖσθαι, δῆλον ἐκ τοῦ «διήει ὁ βασιλεὺς διὰ τῆς αὐλῆς πεζὸς ὑποτιθεμένων ψιλοταπίδων Σαρδιανῶν, ἐφ' ὧν οὐδεὶς ἄλλος ἐπέβαινε ἢ βασιλεὺς». Δοκοῦσι δὲ ἅμαλλοι μὲν αἱ ψιλοτάπιδες εἶναι ὡς καὶ αἱ ψιλοδάπιδες, ἀμφίμαλλοι δὲ οἱ ἀμφίταποι, ἑτερόμαλλοι δὲ οἱ τάπητες.] (η. 227) Τὸ δὲ «τέω», ἤγουν τινί, πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἔ. ταῦτόν γὰρ οὔτε τέω εἶπεῖν καὶ οὔτε τῷ. τοῦ δὲ τέω καὶ γενικὴ πληθυντικῶν ἐστὶ τέων. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι, ὡσπερ ἡμεῖς ἰδιωτικώτερόν φαμεν οὐκ ἄλλω τινὶ εἰ μὴ τῷ δεῖνι, οἶον οὐκ ἔθυεν ἄλλω τινὶ εἰ μὴ τῷ Διῖ, τοῦτο Ὅμηρος μὲν οὕτω φησὶν· οὔτε τῷ ἔσπενδεν ὅτε μὴ Διῖ. οἱ δὲ ὕστερον ῥήτορες ὅτι μὴ Διῖ, τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων πτώσεων, οἶον οὐδεὶς ἕτερος ὅτι μὴ ὁ δεῖνα, καὶ οὐδένες ἄλλοι ὅτι μὴ οἱ δεῖνα. οὕτω δὲ καὶ ἐπὶ ῥημάτων, οἶον· οὐκ ἄλλο τι ἔδρα ὅτι μὴ ἐτρέφα. τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ μετοχῶν καὶ ἐπὶ ἀντωνυμιῶν. Καὶ σημείωσαι ὅτι ἐξ Ὀμήρου λαβόντες οἱ μετ' αὐτὸν εἶπον τὸ ὅτι μὴ τόδε. ἐν γὰρ τῷ «ὅτε μὴ Διῖ πατρί», τὸ μὲν ἔε παραπληρωματικῶς παρέλκει, τὸ δὲ «ὅ» ἀντὶ τοῦ ὅτι νοεῖται. (η. 228) Θεεῖον δὲ ἢ τὴν θέαφον λέγει ἢ λεπτὴν αἰθάλην πυρός, καθὰ τισὶ τῶν παλαιῶν δοκεῖ, ἢ καὶ εἰδὸς τι θυμιάματος, ὃ ἐπὶ καθαρῶν καὶ ἀποτροπιασμῶν μετεχειρίζοντο. διὸ καὶ θεῖον εἶναι αὐτὸ ἐδόκει. καὶ ἐντεῦθεν ἐκλήθη πλεονασμῶ τοῦ ἔ. ὅθεν καὶ Ὀδυσσεὺς μετὰ τὴν 3.842 μνηστηροκτονίαν, «οἷσε θεεῖον», φησὶν, «ὡς ἂν θεειώσω μέγαρον». καὶ εἴρηται ἐν Ὀδυσσεΐα περὶ τῆς τοιαύτης λέξεως ἀκριβέστερον. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸ δέπας ἐκάθηρε μὲν θεεῖω, ἐνίψε δὲ καλαῖς ῥοαῖς ὕδατος καθὰ καὶ τὰς χεῖρας. Καὶ ἔστι τὸ καθαίρειν θεῖα λέξις παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ἐξ οὗ καὶ οἱ θρυλούμενοι καθαρμοί. τὸ μέντοι κάθαρμα οὐ σεμνὴ λέξις ὡς οὐδὲ τὸ λῦμα, ὅθεν καὶ ὁ λυμεών. (η. 229) Τῆς δὲ ῥοῆς προκατάρχει ὁ ῥόος, ὡς καὶ τῆς χολῆς ὁ χόλος. Τὸ δὲ «ἔπειτα» χρονικὸν τρεῖς ἐνταῦθα κεῖται· ἔπειτα ἐνίψεν, ἔπειτα στὰς μέσῳ, ἔπειτα ἐπὶ νῆας ἴκοιτο. οὐ γὰρ αἰδεῖται τὴν καίριον ταῦτολογίαν. οὕτω καὶ αἰθοπα οἶνον δις ἐνταῦθα λέγει. ὁμοίως καὶ τὸ «Διῖ πατρί». ὃν καὶ ἀπολύτως πατέρα ἐν τούτοις λέγει ὡς ἀρχέτυπον. τοὺς γὰρ ἐν ἀνθρώποις πατέρας ἀφιδρύματα τοῦ τοιούτου πατρὸς Διὸς φασὶν οἱ παλαιοί. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἐπὶ ὀλίγου ὕδατος ἔφη τὸ

καλαῖς ροαῖς, διὰ τὸ ἀπὸ καλῆς, ὡς εἰκός, ληφθῆναι πηγῆς, καὶ ὡς παρίσοις ἐκόσμησε τὴν διήγησιν τῷ «καλῆσι ροῆσι», καὶ τῷ «νίψατο» καὶ «ἀφύσατο». [Ἐνίψατο δέ, ἵνα μὴ χερσὶν ἀνίπτοις, ὃ δὴ λέγεται, σπείσῃ τῷ Διί. Πρέπον δὲ πάντως τοῦτο, εἶγε καὶ πρὸ εὐχῆς ἐνίπτοντο, καθὰ καὶ ἡ Ὀδύσσεια δηλοῖ. Σκοπητέον δὲ εἰ καθ' ὃν λόγον ὕδατος ὀλίγου ροή, οὕτω καὶ δακρύων πηγῆς οὐ ρεῦμα ἢ ροῦς ἀλλὰ ροή.] Τὸ δὲ, «στὰς μέσῳ ἔρκει» ἐμφαίνει καὶ Ἐρκεῖω Διί σπένδειν ἄρτι τὸν Ἀχιλλέα, οὕτω λεγομένῳ διὰ τὸ συντηρεῖν πάντας τοὺς περὶ τὸ αὐτὸ ἔρκος. (η. 231) Λεῖβειν δὲ καὶ νῦν ταύτῳ ἐστὶ τῷ σπένδειν. ἀνωτέρω γοῦν τὸ σπένδειν εἰπὼν ὑποβὰς «ἔλειβεν οἶνον» φησίν. [Ἐντελῶς δὲ πέφρασαι καὶ ἅμα καὶ πρὸς σαφήνειαν τὸ ἔλειβεν οἶνον. εἰπεῖν γὰρ ἀπλῶς ἔλειβεν ἐλλιπές τέ ἐστὶ καὶ οὐδὲ σαφές, εἶγε λείβεται ποτε καὶ ὕδωρ, ὡς οἱ τοῦ Ὀδυσσεὺς ἐταῖροι ἐν τῇ Ὀδυσσεΐα ἐδήλωσαν.] (η. 232) Τὸ δὲ «οὐρανὸν εἰσανιδῶν» βιωτικῶς τὸν τόπον δηλοῖ, ἔνθα ἵεται τὰ τῆς εὐχῆς. οὐ γὰρ καταχθονίῳ Διί εὐξεται Ἀχιλλεύς, ἀλλ' οὐρανίῳ, ἐφ' οὗ καὶ οἰκεῖον τὸ «Ζεῦ ἄνα», ὃς δοκεῖ ἐκ τῆς ἄ-ν-α προθέσεως παρονομασθῆναι τῆς τὸν ἄνω τόπον δηλούσης. οὕτω καὶ τὸ αὐερεύειν τὰ θυόμενα τόπον δηλοῖ, ὡς ἀλλαχοῦ ἐρρέθη, πρὸς ὃν ἀπονεύει τὰ τῆς θυσίας, τὸν ἄνω δηλαδή. ὁμοίῳ δὲ λόγῳ καὶ Ὀδυσσεὺς φθάσας Ἀθηναῖα ληϊτίδι ἀνέσχεθε τὰ τοῦ Δόλωνος τόξα ὡς ἐκείνη 3.843 ἀναθήσων αὐτά. (η. 233 ς.) Δωδωναῖος δὲ Ζεὺς ὁ περὶ Δωδώνην ἐξέχουσαν ἔχων τιμὴν καὶ κατὰ τὴν ποιητικὴν ἐρμηνείαν «Δωδῶνης μεδέων», ἢ Ἐλλοπία κατὰ τοὺς παλαιοὺς ἐκαλεῖτο πρότερον. τὴν δὲ Δωδώνην καὶ δυσχεῖμερον λέγει Ἀχιλλεύς, εἰδὼς τοιαύτην οὔσαν. περὶ ἣν Πελαγοὶ τὸ ἀδόμενον ἴδρυσαν ἱερὸν κατὰ τοὺς παλαιοὺς. ὅθεν καὶ Πελασγικὸς ὁ αὐτός. Περὶ δὲ Πελασγῶν καὶ προοδηλῶται καὶ ἐν τοῖς τοῦ Περιγητοῦ δὲ γέγραπται, καθάπερ καὶ περὶ Δωδῶνης. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι δύο Δωδῶναι κατὰ τινάς, ἢ μὲν Θεσσαλίας, ἢ δὲ Μολοσσίας, ἧς καὶ μεμνήσθαι φασὶν ἐνταῦθα τὸν Ἀχιλλέα διὰ τὸ δυσχεῖμερον αὐτὴν ἱστορεῖσθαι, καὶ τὸ τοῦ Διὸς δὲ ἱερὸν ἐκεῖσε εἶναι τὸ κατὰ τὴν μαντικὴν φηγόν, ἣν Σοφοκλῆς πολὺγλωσσον ἐν Τραχινίαις φησίν, ὡς πολὺφωνον, οἷα καὶ πολλοῖς μαντευομένην. Ὅτι δὲ περὶ τοὺς τοιοῦτους τόπους καὶ γῆ Παιόνων ἐστὶ, δηλοῖ ὁ γράψας οὕτω· Παιόσιν ὄμοροι Σελλοὶ καὶ Δόλοπες περὶ Δωδῶνην μέχρις Ἀχελῷου. Ἐτεροὶ δὲ Δωδῶνην ἀλληγοροῦντες ἐνταῦθα τὴν γῆν φασὶν παρὰ τὸ δῶ δῶσω, ὡς δότεραν καὶ ἀνησιδώραν καὶ ζεῖδωρον. οἱ δ' αὐτοὶ φυσιολογικῶς ἅμα καὶ ἀντιθετικῶς καὶ τὰ ἐξῆς συμβιβάζοντες φασὶν «Ζεῦ ἄνα Δωδωναῖε», τουτέστιν αἰθέριε καὶ περιγίει. τοῦτο μὲν διὰ τὸ Δωδωναῖε, ἐκεῖνο δὲ διὰ τὸ ἄνα, περὶ οὗ καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται. Οὕτω δὲ συμβιβάζουσι καὶ τὸ «Πελασγικὴ τηλόθι ναίων», Πελασγικὴ μὲν διὰ τὸ πέλας ἡμῶν εἶναι τῶν περὶ γῆν, ὃ καὶ ὁ Δωδωναῖος ἐδήλου, τηλόθι δὲ ναίων ὁμοίως 3.844 τῷ «ἄνα» διὰ τὸν ἀνωτάτω αἰθέρα, ἢ καὶ διὰ τὴν ψυχὴν, φασί, τοῦ κόσμου, Δία καὶ αὐτὴν ὀνομαζομένην καὶ ἀερώδη νομιζομένην καὶ ἄνω μένειν δοκοῦσαν. οἱ δ' αὐτοὶ καθ' ὁμοίαν ἐπιβολὴν ἀντιτιθέασιν καὶ τὸ «ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι», ὡς εὐθὺς μετ' ὀλίγα φανεῖται. Τὸ δὲ Πελασγικὴ γράφεται καὶ Πελαργικὴ, διότι ἐν τῷ τεμένει, φασί, τοῦ Δωδωναίου Διὸς λευκὸς λόφος ἦν οὕτω καλούμενος. Ὅρα δὲ ὅτι τὸ «τηλόθι ναίων» ἐπὶ τῶν κατὰ γῆν διαστημάτων λέγειν εἰωθὼς, ἐνταῦθα τὸ νόημα εἰς αἰθέρα ὑψωσε. Σελλὸς δὲ τὸ ἐθνικὸν ὀξύνεται λόγῳ τοιοῦτω. Τὰ εἰς ἄ-λ-ο-ς, φασίν, ἐτέρῳ ἄ-λ παραληγόμενα, οὗ τὸ ἄ οὐ προηγείται, ὀξύνονται, κιλλός, εἶδος χρώματος, πολλός, κυλλός, φελλός. οὕτω καὶ Σελλὸς ἐθνικὸν ἢ Ἐλλὸς κατὰ Πίνδαρον. ἀμφιβάλλεται γὰρ ἡ γραφή. διὸ καὶ ὁ Γεωγράφος φησὶ περὶ τούτου, ὅτι οὐκ ἔστι διῖσχυρίσασθαι διὰ τὴν ἀμφιβολίαν. Καὶ σημείωσαι ὅτι ὅσοι μὲν Ἐλλοὺς οἶδασι δίχα τοῦ ἄ-σ, συναλείφοντες γράφουσιν, «ἀμφὶ δέ σ' Ἐλλοὶ σοὶ ναίουσιν ὑποφῆται», ἤγουν περὶ σὲ ναίουσιν οἱ Ἐλλοὶ οἱ σοὶ ὑποφῆται. ὅσοι δὲ Σελλοὺς γράφουσι δίχα συναλιφῆς οὕτω νοοῦσιν· ἀμφὶ δέ σοὶ Σελλοὶ ναίουσιν ὑποφῆται. Καὶ οὗτοι μὲν φασὶν Σελλοὺς λέγεσθαι ὡς ἀπὸ ποταμοῦ

Σελλήεντος, ἐκεῖνοι δέ, ὅτι Ἑλλοὶ τὸ ἔθνος ἀπὸ Ἑλλοῦ τοῦ Θεσσαλοῦ, ἀφ' ὧν καὶ Ἑλλοπῖαν τὸν περὶ Δωδώνην τόπον καλεῖσθαι. πλείους δὲ οἱ Σελλοὺς γράφοντες μετὰ τοῦ ἐν ἀρχῇ σ. (η. 235) Ὑποφῆται δὲ ὡς ὑποφητεύοντες προφητεύοντι τῷ ἐκεῖσε Διί. Χαμαὶ γάρ, φασί, δораῖς ἐγκοιμώμενοι δι' ὄνειρων τοῖς χρωμένους χρηματίζουσιν ἐκ Διός, καθὰ καὶ Λυκόφρων ἱστορεῖ, ὃς καὶ τόμουρον τὸν ἀπλῶς μάντιν λέγει ὁμωνύμως τοῖς ἐν Δωδώνη. Τόμουροι γὰρ οἱ ἐκεῖ τοῦ Διὸς ὑποφῆται, καὶ τόμουραι αἱ μαν 3.845 τεῖαι, ὡς καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν εἴρηται. Ἐν δὲ τῷ «ἀνιπτόποδες χαμαιεῦναι» οἱ μὲν νοοῦσι τοὺς Σελλοὺς εὐτέλειαν ἀσκοῦντας καὶ χαμαιεύνας μὲν ὡς κάτω περὶ γῆν αὐτοὺς κειμένους καὶ μὴ ἐπὶ στιβάδων ἢ δεμνίων ὑπνοῦντας, ἀνιπτόποδας δὲ ὡς μὴ προϊόντας τοῦ ἱεροῦ καὶ διὰ τοῦτο μηδὲ θέλοντας ποδάνιπτρα, ὃ καὶ ἐν τῷ τοῦ Εὐριπίδου Ἐρεχθεῖ δηλοῦται, εἰπόντος, ὅτι πηγαῖς οὐχ' ὑγραίνουσιν πόδας. Ἐτεροι δὲ σεμνότερον τοιοῦτον συντιθέασι νόημα, χαμαιεῦναι μὲν, ἀνιπτόποδες δέ, τουτέστι χαμαὶ μὲν εὐναζόμενοι, ἀνιπτάμενοι δὲ τῶν κάτω ταῖς διανοαῖς διὰ τὴν ἐν ταῖς μαντεῖαις φιλοσοφίαν. Ὅρα δὲ ὡς κἀνταῦθα τὸ χαμαιεῦναι συστέλλει τὴν τῆς προπαραληγούσης δίφθογγον, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεῖα τὸ «χαμαιευνάδες σύες», ὥστε οὐ μόνον τὸ πάλαι συστέλλει τὴν λήγουσαν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ πρόπαλαι, ἀλλὰ καὶ τὸ χαμαί. [Τὸ μέντοι χαμαιτυπεῖον καὶ ἡ χαμαιτύπη οὐκ εὐδελον ἀπὸ μέτρου εἶπερ συστέλλουσι τὴν ἄ-ι συλλαβὴν. Ὅρα δέ, ὅτι χαμαιεῦναι μὲν ἄνθρωποι ἐπαινετοὶ τῆς χαμεύνης ὡς ἐνάρετοι, αἱ δὲ χαμαιευνάδες οὐ τοιοῦτον. σύες γάρ. Ἡ δὲ Κωμωδία τὰ συνήθη παίζουσα τοὺς χαμαιεύνας χαμαιευνάδας καλεῖ πρὸς ἀναλογίαν τοῦ Ἀρκάδας καὶ φυγάδας καὶ τῶν ὁμοίων. Φέρεται γοῦν Εὐβούλου περὶ φιλοσόφων τὸ «ἀνιπτόποδες, χαμαιευνάδες, ἀερίοικοι, ἀνόσιοι λάρυγγες, ἀλλοτριῶν κτεάνων παραδειπνίδες», ὃ παραπεποίηκεν ἐκεῖνος ἐκ τοῦ παράσιτοι. Εἰ δὲ φιλοσόφους ἄνδρας οὕτως ἔσκωψέ τις, πῶς οὐκ ἂν ὁ τοιοῦτος ἀσφαλέστερον καὶ γυναικας χαμαιευνάδας ἐρεῖ τινας, ὧν ὁ βίος οὐκ εὐπρεπής;] (η. 239) Τὸ δὲ «νηῶν ἐν ἀγῶνι» οὐ διχῶς ἐνταῦθα νοεῖται ὡς ἐν τοῖς πρὸ τούτου, ἀλλὰ νηῶν ἀγῶνα τὸ ἄθροισμα λέγει, ἀγωνίαν γάρ τινα μάχης αἱ τῶν Μυρμιδόνων νῆες οὐκ ἔχουσιν. Οὕτω που καὶ τὸ «θεῖον δύσσονται ἀγῶνα» ἀντὶ τοῦ εἰς τὰ τῶν θεῶν ἱερά εἰσέλθωσιν, ἀγῶνος θεῖου λεγομένου τοῦ ναοῦ, ἐνθα θεῶν ἄθροισις, καθ' ὁμοίότητα τοῦ νηῶν ἀγῶν. (η. 241 ς.) Τὸ δὲ «τούτῳ κῦδος ἅμα πρόες, θάρσυνον δέ οἱ ἦτορ ἐν φρεσίν» εὐξεται πᾶς ὑπὲρ φίλου ἀγωνιῶντος, καθὰ καὶ ἐπὶ Πατρόκλῳ Ἀχιλλεύς. Ὅρα δὲ ὡς Πάτροκλος μὲν τῷ Ἀχιλλεῖ ἔφη «ἀλλ' ἐμέ περ πρόες ὦκα», Ἀχιλλεύς δὲ τῷ Διί, ὅτι τῷ Πατρόκλῳ κῦδος ἅμα πρόες. Τὸ δὲ «θάρσυνον» σεμνῶς εἴρηται ὡς τοῦ Πατρόκλου δεομένου θάρσους ἐπὶ πλέον ἢπερ ἀνδρίας. [Προστακτικὸν δὲ τὸ «θάρσυνον», εἰ καὶ ἄλλως δύναται καὶ ὡς ὄνομα νοηθῆναι οὐδέτερον, ἵνα δῆθεν 3.846 λέγη, ὅτι πρόες τῷ Πατρόκλῳ καὶ θάρσυνον ἦτορ, ἦγουν θαρραλέον.] (η. 244) Ὅρα δὲ καὶ ὡς Ἀχιλλεύς μὲν ἀρκεῖται εἰπὼν ἐπὶ Πατρόκλῳ τὸ «ἡμέτερος θεράπων», Ὅμηρος δὲ πρὸ βραχέων ἀγαθὸν αὐτὸν Ἀχιλλέως ἔφη θεράπωντα. Τὸ δὲ «ἄαπτοι» συντελεῖ τι εἰς τὸ «χεῖρες μαίνονται». διὸ καὶ ἀσφαλέστερον τοῦτο πέφρασται καὶ γοργότερον τοῦ «δόρυ μαίνεται ἐν παλάμησιν». ἐκεῖνο μέντοι γλυκύτερον. ὡς οἶον γὰρ ἔμψυχον τὸ δόρυ ἐκεῖ μαίνεσθαι λέγεται. (η. 245) Τίς δὲ ὁ μῶλος τοῦ Ἄρεος, καὶ ὡς οὐκ ἐξ ὀρθοῦ τὴν μάχην μῶλον Ὅμηρος λέγει, ἀλλ' ἢ τὸν ἐν μάχῃ μολυσμὸν κατ' ἔκτασιν τῆς ἀρχούσης, ἢ τὴν πολεμικὴν κακοπάθειαν παρὰ τὸ μολίς, ἢ τὴν ἐν πολέμῳ φθορὰν παρὰ τὸ μὴ ὄλον, οἰονεὶ μῆολος, ὁ μὴ ἐν ὀλότῃ ἀφιεῖς τὸν στρατόν, καὶ κατὰ κρᾶσιν συνήθη μῶλος, δηλοῦται καὶ ἀλλαχοῦ. (η. 247) Τὸ δὲ «ἀσκηθῆς» λέξις μὲν ἐστὶν Αἰτωλῶν κατὰ τοὺς παλαιούς, δοκεῖ δὲ ἀπὸ τοῦ ἀσκεῖν γενέσθαι, ὡς καὶ προελέχθη, καὶ σημαίνει τὸν ὑγιῆ. τοιοῦτοι γὰρ οἱ ἀσκηταί. Εἰ δὲ καὶ ἀπὸ τοῦ ἄ-α στερητικοῦ καὶ τοῦ σχέθειν ἐτυμολογεῖται, ἵνα ἢ ἀσχεθεῖς καὶ Ἰωνικῶς ἀσκηθῆς καὶ κατὰ ἀναγκαίαν μετρικὴν

ἔκτασιν ἀσκηθῆς, ὁ πόλυς τὴν ῥύμην καὶ ὄν οὐκ ἔστιν ἐπισχεῖν, οὐδ' αὐτὸ σεσίγηται. εὐρηται δέ που καὶ ἀσκεθῆς διὰ τοῦ ἔειπα παρὰ τῷ ποιητῇ. (η. 251) Τὸ δὲ «πόλεμόν τε μάχην τε» τὴν αὐτὴν καὶ νῦν δηλοῦσιν ἔννοιαν, ὡς καὶ ἀνωτέρω αὐτῶν τὸ «μάχην ἔνοπὴν τε». Ὅτι θυμικὸν ζῶον ὁ σφῆξ καὶ μάλιστα ὁ ἐνόδιος. (η. 266 ς.) Διὸ καὶ ὁ ποιητὴς ἐξ αὐτοῦ πορίζεται παραβολήν, λέγων ὡς οἱ Μυρμιδόνες μέγα φρονέοντες «σφηκῶν κραδίην καὶ θυμὸν ἔχοντες ἐκ νηῶν ἐχέοντο, βοῆ δ' ἄβροστος ὀρώρει», ὃ πολλαχοῦ κεῖται. (η. 259–65) Φησὶ γὰρ «αὐτίκα δὲ σφήκεσσιν ἐοικότες ἐξεχέοντο εἰνοδίοις, οὐς παῖδες ἐριδμαίνουσιν ἔθοντες, αἰεὶ κερτομέοντες, ὀδῶ ἔπι οἰκί' ἔχοντες, νηπίαχοι, ξυνὸν δὲ κακὸν πολέεσσι τιθεῖσι. τοὺς δ' εἴ περ παρὰ τίς τε κίων ἄνθρωπος ὀδίτης κινήσει ἀέκων, οἱ δ' ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες πρόσσω πᾶς πέτεται καὶ ἀμύνει οἴσι τέκεσσι». Καὶ ὅρα τὴν Ὀμήρου δεινότητα, ὅσγε καὶ ταῖς ἐκ τῶν σμικροτάτων παραβολαῖς 3.847 κοσμεῖ σεμνῶς τοὺς ἥρωας, καὶ νῦν μὲν τοὺς Μυρμιδόνας εἰκάζει πρὸς σφήκας, οὐκ ἀνδρίαν ἀλλὰ καρδίαν καὶ θυμὸν σφηκῶν αὐτοὺς ἔχειν εἰπών, ἀλλαχοῦ δὲ τινι τῶν ἀριστεῶν μυίας θάρσος ἐγγενέσθαι φησὶ, καὶ ἐν ἄλλοις μελισσῶν ἐσμῶ εἰκάζει τὴν τῶν Ἀχαιῶν εἰς πόλεμον ἔξοδον, οὐ πρὸς τὴν τῶν ζωῦφιων σμικρότητα παραβάλλων τοὺς ἥρωας, ἀλλ' ἀπὸ ἰδιοτήτων τινῶν ἀξίων λόγου διασκευάζων τὰς παραβολάς. Ἔνεισι γὰρ καὶ τοῖς εὐτελέσι τούτοις ἄξια λόγου ἰδιώματα, ὡς καὶ τοῖς σφῆξι τὸ ἀμυντικόν. ὅθεν καὶ ὁ ἐρεθίζων κακὸν τι ἐφ' ἑαυτὸν σφηκίαν ἐξεγείρειν καθ' ἑαυτοῦ λέγεται. Σημείωσαι δὲ ὅτι πρὸς μόνην εἴληπται τὴν σύντονον καὶ ἀμυντικὴν τῶν Μυρμιδόνων ἐκδρομὴν εἰς τὸν πόλεμον ἢ ῥηθεῖσα παραβολή. τὰ δὲ τῶν παίδων καὶ τῶν παροδιτῶν δυσχερῶς ἄν τις καὶ ψυχρότερον ἐνταῦθα συμβιβάσειε. διὸ δοτέον αὐτὰ τῇ ζωϊκῇ ἱστορίᾳ καὶ τῇ πιθανῇ ἀναπληρώσει τῆς παραβολῆς. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι κεῖται μὲν καὶ ἐν τῇ μὴ ῥαψωδία παραβολὴ ἀπὸ σφηκῶν ἐνοδίων, συντομωτέρα μὲντοι ταύτης καὶ οὐχ' οὕτω πεπλατυσμένη. ἔχει δὲ καὶ ἑτέραν ἐκείνη διαφορὰν, οὐ μόνον ὅτι συμπαραπλέκει καὶ μελίσσας τοῖς σφῆξιν, ἀλλὰ καὶ ὅτι σφηκῶν μέμνηται μὴ θελόντων ἀπολιπεῖν κοῖλον δόμον, ἀλλ' ἐνδοθεν ἀμυνομένων, οὐ μὴν κατὰ τοὺς ἐνταῦθα πετομένων ἔξω δι' ἄμυναν. (η. 259) Τὸ δὲ καὶ προρρηθὲν «ἐξεχέοντο», ὃ ἐν τῇ ἀποδόσει διαλύσας «ἐκ νηῶν ἐχέοντο» φησὶν, οἷς συγγενὲς τὸ «ἰππόθεν ἐκχύμενοι» ἐν Ὀδυσσεΐᾳ, τὸ εὐκίνητον δηλοῖ καὶ ἰτητικόν καὶ ῥᾶον καὶ ἀνεμπόδιστον τῆς τῶν Μυρμιδόνων στρατιᾶς καί, ὡς εἶπεῖν, ῥυτὸν ἢ ὑγρόν. Καὶ ἴσως οἱ τοιοῦτοι, καθὰ καὶ προπαρесеσημάνθη, ἀπὸ ὑδάτων ἔχειν οἷα ὀρμητῆρια γένεσιν μυθεύονται, ὡς ὁ Μενέσθιος ἀπὸ Σπερχειοῦ καὶ ἕτερός τις ἀπὸ θαλάσσης καὶ ἄλλος ἀπὸ Σκαμάνδρου ἢ Σατνιόντος διὰ τό, ὡς εἴρηται, ὑγρὸν καὶ μετὰ θυμοῦ εὐκίνητον καί, ὡς ἄν εἴποι τις, εὐχυντον. Καὶ προῖων δὲ φησὶ «Δαναοὶ δ' ἐπέχυντο νῆας ἀνὰ γλαφυράς». ὅθεν καὶ τὸν σπουδαῖον πόδα διερὸν ἐν Ὀδυσσεΐᾳ φησὶν. (η. 259–61) Ἰστέον δὲ ὅτι, καθὰ τὸ ἐξεχέοντο κατωτέρω διαλύσας φησὶ ταῦτολογικῶς «ἐκ νηῶν ἐχέοντο», οὕτω καὶ τὸ εἰνοδίοις μετ' ὀλίγα περιφράζων φησὶν «ὀδῶ ἔπι οἰκία ἔχοντας». Ἐνθα ὅρα τὸ οἰκία ἐπὶ φωλεοῦ ἀφελῶς λεχθέν, ὃν ἀλλαχοῦ κοῖλον δόμον εἶπεν, ὅπου καὶ ἐπὶ πλέον ἐξάγει τὴν τῶν εἰνοδίων 3.848 παράφρασιν, εἰπών «οἰκία ποιήσονται ὀδῶ ἔπι παιπαλοέσση». Εἰνοδίους δὲ παραλαμβάνει σφήκας, ἐπεὶπερ οἱ ἐν βάθει ὄρους οὐκ εἰσὶν εἰς τὴν εἰρημένην παραβολὴν χρήσιμοι. οὐ γὰρ βλάπτουσιν ἐκεῖνοι οὕτως, ὅτι μὴδὲ παροδεύουσιν τινες ἐκεῖ. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι, ὡςπερ τὸ «εἰνοδίοις» ἠρμήνευσε διὰ τοῦ «ὀδῶ ἔπι οἰκία ἔχοντας», καὶ τὸ «παῖδες» διὰ τοῦ «νηπίαχοι», οὕτω καὶ τὸ «ἐριδμαίνουσιν ἔθοντες» διὰ τοῦ «αἰεὶ κερτομέοντες», ὃ ἔστιν ἀθύροντες, παίζοντες. ἔθος γὰρ παισὶ τοῦτο πλέον τῶν ἄλλων καὶ μᾶλλον νηπίοις, ἔτι δὲ μάλιστα νηπίαχοις. Ἔστι δὲ ἐριδμαίνειν μὲν τὸ ἐρεθίζειν καὶ εἰς ἔριν κινεῖν, γινόμενον ἢ κατὰ σύνθεσιν ἀπὸ τῆς ἔριδος καὶ τοῦ μαίνεσθαι, ἢ ἀπὸ τοῦ ἐριδαίνω πλεονασμῶ τοῦ μῦ. τοῦ δὲ ἐριδαίνειν ἢ χρῆσις πολλαχοῦ. Τὸ δὲ ἔθοντες ἀντὶ τοῦ τὸ σύνθητες

πράττοντες, ἐξ οὐπερ, ὡς καὶ ἄλλοθι ἐδηλώθη, οὐ μόνον τὸ ἐθείρω καὶ αἱ ἐθειράδες παρὰ τῷ ποιητῇ ἀλλὰ καὶ τὸ ἔσθω τὸ πάνυ ἔθιμον, ἔτι δὲ καὶ τὸ ἐσθίω, ναὶ μὴν καὶ τὸ ἔδω κατὰ τροπὴν, ὡς ἀλλαχοῦ δηλοῦται σαφῶς. Τοῦ δὲ «αἰεὶ κερτομέοντες» ψεκτὸν μόνον τὸ «αἰεὶ». ἄλλως γὰρ καὶ σπουδαῖοι ἄνδρες κερτομήσουσί ποτε καίρια. [Καὶ γέμει τῶν εἰς τοῦτο παραδειγμάτων ὁ κόσμος.] Τὸ δὲ «ὀδῶ ἔπι οἰκία ἔχοντας» ἔχει καὶ τι ἀστεῖον. ἀλλαχοῦ μὲν γὰρ ἐπὶ φιλοξένου τινὸς ἔφη «ὄς πάντας φιλέεσκεν ὀδῶ ἔπι οἰκία ναίων». σφῆκες δὲ οὗτοι ὀδῶ ἔπι οἰκία ἔχοντες κοινὸν κακὸν παρακίοντι, ἄλλως δ' ἂν τις ἐρεῖ παράγοντι, ὀδίτη γίνονται. (η. 262) Τὸ δὲ «ξυνὸν κακόν» ἀπόσπασμά ἐστι γνώμης τῆς λεγούσης πολλακίς κοινὸν κακὸν ἐξ ἰδίας ἀνοίας γίνεσθαι. κἀνταῦθα γὰρ οἱ νηπίαχοι καθ' ἑαυτοὺς παίζοντες κοινὸν κακὸν τοῖς παροδεύουσιν ἔθεντο, τὴν τῆς σφηκίας ἐξέγευσιν. οὐκ ἔστι δὲ τὸ τοιοῦτον πάνυ μακρὰν οὐδὲ τοῦ πολλακί καὶ ξύμπασαν πόλιν κακοῦ ἀνδρὸς εἰς κακὸν ἀπο 3.849 λαύειν. Τὸ δὲ «πολέεσσιν» ἀσφαλῶς κεῖται. οὐ γὰρ ἀπλῶς κοινὸν κακὸν γίνονται, ἀλλὰ πολλοῖς, εἴ τίς που τύχοι παροδεύων. (η. 264) [Τὸ δὲ «ἀέκων» διαστολήν ἔχει συνετοῦ ἀνδρὸς πρὸς νηπιάχους. οἱ μὲν γὰρ ἐκόντες ἐριδμαίνουσι τοὺς σφῆκας, ὁ δ' ἄκων αὐτοὺς ἐκ παρόδου κινεῖ]. (η. 264 ς.) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «οἱ δὲ ἄλκιμον ἦτορ ἔχοντες πρόσσω πᾶς πέτεται» σχῆμα ὃν σολοικοφανές, καινοπρεπές μὲν, οὐκ ἀσύνηθες δέ. τὸ γὰρ πᾶς, συλληπτικὸν ὄνομα, ἐν φωνῇ ἐνικῇ πλῆθος δηλοῖ, καθὰ καὶ τὸ ἕκαστος, καὶ ἔστι ταῦτόν εἰπεῖν Ἀττικῶς πρὸς τὸ νοούμενον· οἱ δὲ πρόσσω πάντες πέτονται, καὶ κοινῶς δέ· πρόσσω πᾶς πέτεται. Οὐκ ἄλκιμοι δὲ οἱ σφῆκες λέγονται εἶναι, ἀλλὰ ἄλκιμον ἦτορ ἔχειν [ὡς ἔμψυχοι,] διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς θράσος. Τὸ δὲ «πρόσσω πέτεται» ἴδιον σφηκός. οὐ γὰρ κατόπιν ἐμπίπτει, ἀλλὰ βιάζεται προπετόμενος κατὰ προσώπου κεντεῖν. τοῦ δ' αὐτοῦ ιδιότης καὶ τὸ ἄλλου προερεθίσαντος τοῖς παροδεύουσι καὶ ἀναιτίοις εἰκῆ ἐπιτίθεσθαι. (η. 269–74) Ὅτι καὶ Πάτροκλος τοὺς ἐταίρους ἀναγκαίως ὀτρύνων τοιαῦτά φησι «Μυρμιδόνες, ἔταροι Πηληιάδω Ἀχιλῆος, ἀνέρες ἔστε φίλοι», ὃ ἐστι προστακτικῶς ἀνδρίζεσθε, «μνήσασθε δὲ θούριδος ἀλκῆς, ὡς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν, ὃς μέγ' ἄριστος Ἀργείων παρὰ νηυσὶ καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες, γνῶ δὲ καὶ Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων, ἦν ἄτην, ὃ τ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδὲν ἔτισεν». ὃ καὶ ἀλλαχοῦ προρρηθὲν ταῦτο λογιέται νῦν. Καὶ ὅρα ὡς οὐκ ἠρκέσθη ἄριστον ἐνταῦθα τὸν Ἀχιλλεῖα καλέσαι, ὃ καὶ ἐκεῖνος ἔφθη που εἰπεῖν περὶ ἑαυτοῦ, ἀλλὰ καὶ μετὰ ὑπερθέσεως πλείονος μέγα ἄριστον αὐτὸν ἔφη, καὶ ὅτι τὸ μέγ' ἄριστος αὐτός τε καὶ ἀγχέμαχοι θεράποντες, ἔπαινος ἐστὶ στρατηγοῦ ἀρίστου ὑπασπιστὰς ὁμοίους ἔχοντος, καὶ ὅτι Ὅμηρος μὲν Πατρόκλου ἐτάρους εἶπε τοὺς Μυρμιδόνας, αὐτὸς δὲ σεμνύνων αὐτοὺς ἐταίρους τοῦ Ἀχιλλεῖος καλεῖ, ἔτι δὲ καὶ ἀγχεμάχους, ὃ καὶ Ἀχιλλεὺς ἔφη ὁμοῦ παραθεῖς ἐν τῷ «καὶ ἀγχεμάχοις ἐτάροισιν», ἀλλὰ καὶ θεράποντας λέγει, ὁποῖος καὶ αὐτός ἐστιν, καθὰ καὶ ὁ ποιητὴς πολλαχοῦ λέγει, καὶ Ἀχιλλεὺς δὲ πρὸ ὀλίγου ἔφη. Ἐνταῦθα δὲ καὶ ἑαυτὸν ἀφθονήτως ἐπαινεῖ Πάτροκλος ἐν τῷ κοινῷ. εἰ γὰρ ἀγχέμαχοι θεράποντες οἱ Μυρμιδόνες, ἀγχέμαχος ἄρα καὶ αὐτὸς τοιούτοις συντεταγμένος. ἔοικε δὲ μὴ πλεονάζειν ἐν τοῖς Μυρμιδόσιν ἢ τοξική. δῆλον γὰρ ὡς οἱ τοξόται οὐκ ἀγχέμαχοι. Τροπὴν δὲ ἀπὸ τοῦ ἄγχι ἐπιρρήματος ἔπαθεν ὁ ἀγχέμαχος. ἀγχεμάχους δὲ καὶ ἀσπιδιώτας εἰπεῖν ταῦτόν ἐστι. (η. 270) Τὸ δὲ «μνήσασθε θούριδος ἀλκῆς» παραπεποίηται ἐκ τοῦ μνήσασθε ἀπειλῶν ἃς ἠπειλεῖτε, ὃ φθάσας 3.850 ἐνέφηνεν Ἀχιλλεὺς ἐν τῷ «μή τίς μοι ἀπειλάων λελαθέσθω». (η. 269) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι ἀνωτέρω χρησάμενος Ἰωνικῇ γενικῇ καὶ εἰπὼν «Πηληιάδω Ἀχιλῆος», ὑποκαταβάς ἐν τῷ «ὡς ἂν Πηλεΐδην τιμήσομεν» κοινῶς καὶ Ἀττικῶς ἔφη Πηλεΐδην, οὐ Πηληϊάδην. τοῦτο δὲ νῦν παρεσημάνθη πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ δύνασθαι τὸν ποιητὴν καὶ τὴν ἐκ προθύρων, ὃ φασιν, τῆς Ἰλιάδος χασμωδίαν τὸ «Πηληιάδω» ἐκθεραπεῦσαι, εἴπερ ἠθέλε, διὰ τοῦ κοινοῦ καὶ οὐ περιέργου πατρωνυμικοῦ. (η. 271) Τὸ δὲ «ὡς ἂν

Πηλείδην τιμήσομεν» λέγει Πάτροκλος, μεμνημένος τοῦ «μή με ἀτιμότερον θήσεις». Καί ὄρα ὡς ἄλλοις παραινέσας τιμήσαι τὸν Πηλείδην αὐτὸς προῖων λανθάνεται ποιῆσαι οὕτω, ἐκκρουσθείσης τῆς μνήμης τῆ εὐπραγία. Ὅρα δ' ἐνταῦθα καὶ τὸ «ὡς ἂν τιμήσομεν» φανερώς μὴ δυνηθὲν ἐκτείνει τὴν παραλήγουσαν τοῦ ῥήματος τῷ κοινῷ λόγῳ τῶν ὑποτακτικῶν. αἴτιον δὲ ἢ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἀδιαφορία τῶν Ἰώνων, οἷ, ὡς μυριαχοῦ φαίνεται, καὶ δέον ὄν μὴ ἐκτείνεσθαι τινα, ὅμως ἐκτείνουσι, ποτὲ δὲ ποιοῦσι καὶ ἀνάπαλιν. (η. 276 ς.) Ὅτι πρὸ τούτων μὲν θάλασσα ἐκλύσθη τερατωδέστερον ἐπὶ τῷ Ποσειδῶνι, ἐνταῦθα δέ, ὡς εἰκός, ἐπεὶ ἐνέπεσον Τρώεσσι ἀολλέες οἱ Μυρμιδόνες, κτύπος καινός τις ἐξηγήθη, ὁ καὶ ἀλλαχοῦ γραφεῖς. Φησὶ γὰρ «ἀμφὶ δὲ νῆες σμερδαλέον κονάβησαν αὐσάντων ὑπ' Ἀχαιῶν». Καὶ ἔστιν ὁ κόναβος οἰκείος ξηρότητι ξύλων τῶν κατὰ νῆας. Λέγει δὲ καὶ ἐνταῦθα ἐμπεσεῖν μὲν τὸ ἀνδρείως ἐπεισεσεῖν καί, ὡς εἰπεῖν, ἐπιβρῖσαι, Ἀχαιοὺς δὲ τοὺς Μυρμιδόνας, κατὰ τὸ «Μυρμιδόνες δὲ καλεῦντο καὶ Ἕλληνες καὶ Ἀχαιοί». Ὅτι καὶ ἐνταῦθα ὀρίνεσθαι οὐ τὸ ἀπλῶς κινεῖσθαι, ἀλλὰ τὸ μετὰ θορύβου καὶ δειλίας. (η. 278–80) Φησὶ γοῦν «Τρῶες δ' ὡς εἶδοντο» Πάτροκλον «αὐτὸν καὶ θεράποντα σὺν ἔντεσι μαρμαίροντας, πᾶσιν ὀρίνθη θυμός», καὶ γίνεται ὁ φθάσας εἶπε Πάτροκλος. Καὶ ὑπεῖσιν ἤδη τοὺς Τρῶας δόξα ψευδῆς, ἦν ὁ Πάτροκλος ἤλπισεν. ἔϊσκοντες γὰρ αὐτὸν τῷ Ἀχιλλεῖ οὐπω μὲν ἀπέχονται τοῦ πρὸς ταῖς ναυσὶ πολέμου, ἄρχονται δὲ ὅμως ὡς εἰς φυγὴν ταρασσεσθαι, οὗ δηλωτικὸν τὸ ὀρίνεσθαι, ὃ ταῦτόν ἐρρέθη τῷ μετὰ δειλίας κινεῖσθαι. διὸ ἐπάγει «ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες ἐλπόμενοι παρὰ νηῶν» καὶ ἐξῆς. (η. 279) Ἐν δὲ τῷ «καὶ θεράποντα» ἔοικεν ὁ Αὐτομέδων, φασί, τὰ τοῦ Πατρόκλου φορεῖν ὄπλα, ὡς ἂν καὶ ἀκριβῆς ἢ τοῦ Ἀχιλλέως εἰκασία οὕτω γένηται ὡς ἐξεληθόντος εἰς μάχην, καὶ πλείων ὁ τῶν Τρώων ταραγμός, Πατρόκλου μὲν ἔϊσκομένου τῷ Ἀχιλλεῖ διὰ τὴν ἐκείνου 3.851 πανοπλίαν, Αὐτομέδοντος δὲ αὐθις τῷ Πατρόκλῳ διὰ τὸ φορεῖν τὴν αὐτοῦ παντευχίαν. (η. 280–2) Ὅρα δ' ἐνταῦθα καὶ σχῆμα καινὸν Ἀττικὸν τὸ «ἐκίνηθεν δὲ φάλαγγες ἐλπόμενοι παρὰ νηῶν Ἀχιλλέα μνηθμὸν μὲν ἀπορρῖψαι, φιλότητα δ' ἐλέσθαι». τὸ γὰρ ἐλπόμενοι δυνάμενον γραφῆναι ἐλπόμεναι, ὅμως οὐ πρὸς τὸ ῥητὸν ἀποδέδοται, ἤγουν πρὸς τὸ φάλαγγες, ἀλλὰ πρὸς τὸ νοητόν. λαοὶ γὰρ πάντως αἱ φάλαγγες, πρὸς οὓς ἐρρέθη τὸ ἐλπόμενοι. Διασαφεῖται δ' ἐνταῦθα ἐπὶ πλέον τὸ «πᾶσιν ὀρίνθη θυμός». οὐ γὰρ ὄπλων λαμπηδῶν αὐτοὺς ὥρινεν, ἀλλὰ ἐλπίς τοῦ ἀναστῆναι τὸν Ἀχιλλέα, ὃ καὶ ἔτρεψεν αὐτοὺς εἰς φυγὴν. (η. 283) Ἐπάγει γὰρ «πάπτηνεν δὲ ἕκαστος ὅποι φύγη αἰπὺν ὄλεθρον». ὅπερ ἐπὶ τῆς κατὰ κράτος πύργου φυγῆς οἰκείον λέγεσθαι. (η. 281) Σημείωσαι δὲ καί, ὡς εἰ καὶ οἱ μεθ' Ὀμηρον σημειοῦνται τὴν ἐλπίδα μὴ ἂν ἐπὶ κακῶν προσδοκίας λέγεσθαι, ἀλλ' ἰδοὺ τὸ ἐλπόμενοι ἐνταῦθα ἐπὶ Τρώων ἐρρέθη μὴ ἐχόντων παραδοκίαν ἀγαθοῦ τινος. (η. 282) [Τὸ δὲ «μνηθμὸν ἀπορρῖψαι» πάνυ καιρίως πέφρασαι ὡς ἐπὶ τινος βάρους. τοιοῦτον γὰρ ὁ κότος ἐπικείμενος τῷ μνηθμῷ, βαρὺς καὶ οἷος βλάπτειν, εἰ μὴ καταρρίπτοιο. Τὸ δὲ «φιλότητα δ' ἐλέσθαι» ἀναγκαίως πρόσκειται. οὐ γὰρ πᾶς ὁ μνηθμὸς ἀπορρῖψας ἤδη καὶ φιλότητα ἔσχεν.] (η. 287 ς.) Ὅτι ἀστεῖως Πάτροκλος ἀμύνων ταῖς ναυσὶ πασχούσας κακῶς ὑπὸ πυρὸς καὶ αἰχμῶν πλάττεται βαλῶν πρῶτον παρωννυμούμενόν τινα ἐκ τῶν τοιοῦτων δύο κακῶν, τὸν Πυραίχμην δηλαδή, «ὃς Παίονας ἰπποκορυστὰς ἤγαγεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξίου εὐρυρέοντος» ἢ εὐρὺν ῥέοντος, περὶ ὧν ἢ Βοιωτία δηλοῖ. οὗ πεσόντος ἀμφεφόβηθεν Παίονες. καὶ ἡ αἰτία, ὅτι κεῖται ὁ ἐν αὐτοῖς ἄρχων. (η. 291 ς.) Φησὶ γοῦν ὅτι Πάτροκλος αὐτοῖς ἐνήκε φόβον «ἠγεμόνα κτείνας, ὃς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι», ἤγουν ὀνοματικῶς εἰπεῖν, ἐν μάχῃ. (η. 293–5) Τοῦτο δὲ ποιήσας Πάτροκλος ἐκ νηῶν ἔλασεν ἢ μόνους τοὺς Παίονας ἢ καὶ τοὺς σὺν αὐτοῖς Τρῶας, ὡς ἐφεξῆς δηλοῦται, «κατὰ δ' ἔσβεσεν αἰθόμενον πῦρ. ἡμιδαῆς δ' ἄρα νηὺς λίπετ' αὐτόθι. τοὶ δ' ἐφόβηθεν Τρῶες θεσπεσίῳ ὁμάδῳ». Νῆα δὲ ἡμιδαῆ τὴν τοῦ

Πρωτεσιλάου εκείνην λέγει. (η. 290) Ἐν δὲ τῇ πτώσει τοῦ Πυραίχμου κεῖται τι ἄστεϊον. ἐτέρων μὲν γὰρ τινων πιπτόντων λέγει, ὅτι οἱ ἑταῖροι ἀμφιβεβήκασιν αὐτόν, ἐνταῦθα δὲ «ἔταροι δέ μιν ἀμφεφόβηθεν», ἀμφιβεβηκέναι γὰρ οὐκ εἶχον. Δεινὸν δὲ τὸ τοῦ Πυραίχμου πτώμα, ὃς δεξιὸν ὤμον βληθεὶς ὑπτιος ἐν κονίησι κάππεσεν οἰμῶξας, καθά που καὶ ἕτερός τις γνύξ ἔριπεν οἰμῶξας. (η. 294–6) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι πολεμικῆς τροπῆς τό· τοῖ δ' ἐφόβηθεν θεσπεσίῳ ὀμάδῳ, οἱ δεῖνα δ' ἐπέχυντο, ὄμαδος δ' ἀλίαστος ἐτύχθη. (η. 297–302) Ὅτι ἐρμηνεύων ὁ ποιητῆς ἐνταῦθα διὰ τί πολλαχοῦ τὴν ἐν πολέμῳ ἀνάπνευσιν φῶς λέγει, ἐκτίθεται παραβολὴν τοιαύτην «ὡς δ' ὅτ' ἀφ' ὑψηλῆς κορυφῆς ὄρεος 3.852 μέγαλοιο κινήσει πυκινὴν νεφέλην στεροπηγερέτα Ζεὺς, ἔκ τ' ἔφανεν πᾶσαι 3.852 σκοπιαὶ καὶ πρόνες ἄκροι καὶ νάπαι, οὐρανόθεν δ' ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ, ὡς Δαναοὶ νηῶν μὲν ἀπωσάμενοι δῆϊον πῦρ τυτθὸν ἀνέπνευσαν, πολέμου δ' οὐ γίνετ' ἐρωή». Καὶ δοκεῖ λέγειν ὅτι, ὡσπερ Ζεὺς ἀστραπηβολῶν κατέλαμψε τὰ πρὶν ἐν σκότῳ ὄντα, οὕτω καὶ Ἀχαιοὶς ἐξ ἀχλύος ἔφανεν οἶόν τι φῶς ἢ ἐν κινδύνῳ ἀνάπνευσις, κατὰ τὸ «αἶ κέν τι φάος Δαναοῖσι γένοιο». καὶ πρὸς τοῦτο μόνον ἀφορᾷ ἡ παραβολή. ἄλλως γὰρ ἐναντιότητά τινα ἔχει πρὸς τὸ ὑποκείμενον. ἐκεῖ μὲν γὰρ πυρὸς ἀστραπηβόλου ἐκλάμψαντος ἢ φαῦσις γίνεται, ἐνταῦθα δὲ πυρὸς σβεσθέντος τοῦ περὶ τὰς νῆας φῶς οἶον γίνεται τὸ ἐκ τῆς ἀναπνεύσεως τοῦ πολέμου. (η. 298) Ἰστέον δὲ ὅτι φιλοσόφως κίνησιν οὐχ' ἀπλῶς νεφέλης ἀλλὰ πυκνῆς προειπῶν, ὃ δὴ ἀστραπῆς αἴτιον, εἶτα ἐπήγαγεν εὐθὺς τὸ «στεροπηγερέτης» πρὸς ὁμοιότητα τοῦ νεφεληγερέτης, ὃ δὴ καὶ αὐτὸ ἐμφαίνεται διὰ τοῦ «κινήσει νεφέλην». νεφεληγερέτης γὰρ πως ὁ οὕτω νεφέλην κινῶν. Ἡ δὲ κατὰ σκοπιάς καὶ πρόνας ἔκφανσις κεῖται καὶ ἀλλαχοῦ προγραφεῖσα. (η. 300) Ἐν δὲ τῷ «οὐρανόθεν ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ», ὃ ἐστὶν ἢ περὶ ἀέρα λαμπρότης, λέγει ὅτι αἰθρία [γέγονεν, ἤγουν αἰθερία,] φαῦσις περὶ τὰ κάτω, ὅπερ εἰ καὶ ἄλλοτε ποτε γίνεται, ἀλλὰ καὶ νῦν ἄλλως διὰ τὸ ἀστραπηβολεῖσθαι τὸν ἀέρα, ἵνα λέγῃ ὅτι ἄλλως μὲν αἰθήρ ποτε γίνεται νυκτός, οὐ μόνον ἀπὸ σελήνης ἀλλὰ καὶ ἀπὸ πολλῶν ἀστέρων συμφάσεως, ὅτε δὲ στεροπηγερέτης Ζεὺς νεφέλας κινήσει, τότε δὴ ἢ μὲν ἐκ τῶν ἀστέρων εἰς ἀέρα φαῦσις ἀργεῖ διὰ τὸν νεφεληγερέτην καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ ζόφωσιν, ἀπὸ δὲ οὐρανοῦ, ἦτοι ἀέρος, ἄσπετος αἰθήρ ὑπορρήγνυται, οὐ διὰ τὴν νεφέλην, (πῶς γὰρ ἄν;) ἀλλὰ διὰ τὸν στεροπηγερέτην Δία, ὃς τὰ λοιπὰ φῶτα κρύψας αὐτὸς αἰθέρα λαμπρὸν καταρρήγνυσιν ἀστράπτων καὶ οὕτως αἰθρηγενέτης φαινόμενος. (η. 299) Ἰστέον δὲ ὅτι σκοπιαὶ μὲν συνήθως οἱ ὑψηλοὶ τόποι, ἀφ' ὧν ἔστι τὰ κύκλω σκοπιᾶσθαι, πρόνες δὲ ὀρῶν ἐξοχαί, ὧν ἢ κλίσις ἐκ τοῦ πρώων πρόνονος, οὗ ἢ κίνησις ἀνάπαλιν ἔχει πρὸς τὸ Κῶν Κῶνονος κύριον. ἐκεῖνο μὲν γὰρ, βραχυπαράληκτον ὄν, φυλάσσει τὸ ὦ ἐν τῇ γενικῇ, τοῦτο δὲ συστέλλεται καθ' ὁμοιότητα τοῦ Μαχάονος, Ἰξίονος, καὶ τῶν ὁμοίων. [Δῆλον δ' ὅτι καὶ πρηῶν πρηῶνος καὶ πρώων πρώονος φαμεν, ὧν κοινότερον μὲν ὁ πρώων, ποιητικώτερα δὲ ὁ πρώων καὶ ὁ πρηῶν.] (η. 300) Αἶ δὲ νάπαι ὑπόκειν 3.853 ται καὶ τῇ σκοπιᾷ καὶ τῷ πρώονι, ὅθεν καὶ δυσφώτιστοί εἰσι, καὶ διὰ τοῦτο ἀπὸ τοῦ ὠ-η στερητικοῦ μορίου καὶ τοῦ φωτός ἐτυμολογοῦνται, ὡς οἰοῦναι νάπαι, ἤγουν ἐστερημέναι φωτός. διὸ καὶ πολλὴν ἀστραπῆς λαμπρότητα ἐμφαίνει τὸ καὶ τὰς νάπας φωτίζεσθαι. [Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡσπερ ἐκ τοῦ ὠ-η στερητικοῦ κατὰ συστολήν καὶ ἐκ τοῦ φῶ κατὰ ἐναλλαγὴν δασέος εἰς ψιλὸν γίνεται νάπη, ὡς ἀφώτιστος ἡλίῳ διὰ πολὺ δάσος αὐτῆς ἢ βάθος, οὕτω γίνεται καὶ νᾶπυ τὸ παρὰ Νικάνδρῳ σίνηπι παρὰ τὴν ὠ-η στερησιν καὶ τὸ φύω, ἵνα ἢ νᾶφυ τὸ ἀφυές, ἤγουν μικροφυές, ὧ λόγῳ καὶ ἢ ἀφύη παρῆκται, ἢ σμικροπρεπεστάτη ἐν ἰχθύσι. χρήσις δὲ νάπυος παρὰ τῷ Κωμικῷ ἐν τῷ «κάβλεψε νᾶπυ». Ἀττικὴ δὲ ἡ λέξις. Τὸ μέντοι σίναπυ οὐδεὶς τῶν Ἀττικῶν ἔφη, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ κεῖται, οὐ μὴν οὐδὲ τὸ σίνηπι, ὃ λέγεται οὕτως, ἐπειδὴ σίνεται, φησί, τοὺς ὦπας ἐν τῇ ὀδμῇ, καθὰ καὶ κρόμμυον, δι' οὗ τὰς κόρας

μύομεν. ὅτι δὲ ἐκ τοῦ σίνηπι καὶ ῥήμά ἐστι κωμικὸν σιναπῶ, οἶον «τὸ θυγάτριόν μου σεσινάπηκε διὰ τῆς ξένης», ἤγουν ἐδριμύζατο, ὁ αὐτὸς ῥήτωρ δηλοῖ.] Τὸ δὲ «οὐρανόθεν ὑπερράγη ἄσπετος αἰθήρ», ἤγουν ἐξ ἀέρος αἰθρία γέγονεν, ἐπιφώνημα ὄν ῥητορικόν, ἔχει συνήθως καὶ τόλμαν καὶ ἀσφάλειαν. τολμηρὸν μὲν γὰρ τὸ ἐξ ἀέρος εἰπεῖν αἰθρίαν ἐν νυκτὶ γενέσθαι—μέλας γὰρ ὁ ἀήρ, ὅθεν οὐκ ἂν φῶς ποιήσῃ—, ἀσφαλὲς δὲ ἄλλως τὸ αὐτὸ διὰ τὰς ἀστραπάς. ἀήρ γὰρ καταστραπτόμενος φωσφορεῖ. Τὸ δὲ «ὑπερράγη» ἢ ἀντὶ τοῦ πανταχοῦ εἰς τὰ περὶ γῆν ἐσκεδάσθη ἢ ἀντὶ τοῦ διὰ ῥήξεως νέφους ἐγένετο. (η. 302–4) Τὸ δὲ «τυτθὸν ἀνέπνευσαν» ἐρμηνεύει ὁ ποιητὴς ἐπαγαγὼν «οὐ γὰρ πῶ τι Τρῶες προτροπάδην φοβέοντο, ἀλλ' ἔτ' ἄρ ἀνθίσταντο, νεῶν δ' ὑπόεικον ἀνάγκη», οὐ νῶτα δεῖξαντες, ἀλλ', ὡς εἰκός, ὀρώντες πρὸς τοὺς Ἀχαιοὺς ἐν τῷ ἀναποδίζειν. διὸ καὶ τις μετ' ὀλίγα κατὰ τὸ στέρνον βάλλεται. (η. 302) Ἰστέον δὲ ὅτι κατὰ τὸ «ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνευσις πολέμοιο» εἴρηται νῦν τὸ «τυτθὸν ἀνέπνευσαν». (η. 303) Τὸ δὲ «οὐ γὰρ πῶ τι ἔφευγον προτροπάδην» ὀρθῶς φράζεται οὕτω· οὐ τί που γὰρ παντελῶς ἔφευγον. [Προτροπάδην δὲ φεύγειν ἐστὶ τὸ εἰς τὰ πρὸ 3.854 τῆς φυγῆς ἑαυτὸν τρέψαι καὶ μηκέτι ἐπιστρέφειν. οὐ τὸ ἀνάπαλιν ἐπίρρημα ὑποτροπάδην ἐστίν.] (η. 306) Ὅτι ὡς τὰ πολλὰ ἐπισήμους ἄνδρας ἱστορῶν Ὅμηρος ποιεῖ οὕτω κἀνταῦθα, ἐν οἷς πολλοὺς ἱστορεῖ πίπτοντάς τε καὶ ῥίπτοντας. καὶ ἐπισημαίνεται τοῦτο εἰπὼν «ἐνθα δ' ἀνὴρ ἔλεν ἄνδρα κεδασθείσης ὑσμίνης, ἠγεμόνων», ὃ καθ' ὑπέρβασιν νοεῖται, ὡς ἀνὴρ ἐκ τῶν Ἑλληνικῶν ἠγεμόνων ἠρίστευσε κατὰ Τρῶας. Τοῦτο δὲ προῖων μετὰ πολλοὺς φόνους σαφέστερον λέγει ἐν σχήματι καταστατικῶ καὶ δηλωτικῶ στρατηγικῆς ἀνδρίας «οὔτοι ἄρ ἠγεμόνες Δαναῶν ἔλον ἄνδρα ἕκαστον», ἐν οἷς καὶ τις Θόας Τρωϊκός, ὑπὸ Μενελάου πεσών. Ἐνδόξων γὰρ ἐθέλει καὶ ἐν τούτοις μεμνησθαι, οὐ μὴν πληθῆος, ἀκολούθως οἷς ἐν τῷ Καταλόγῳ ὑπέσχετο. πρῶτον δὲ ποιεῖ, ὡς εἰκός, ἀριστεύοντα τὸν εἰς Ἀχιλλέα εἰκαζόμενον Πάτροκλον. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «κεδασθείσης ὑσμίνης» ἴσόν ἐστι τῷ διαλυθείσης τῆς κατὰ πύργον ἢ τοῖχον παραβολικῆς ἀρμονίας καὶ πλατυνθέντος τοῦ πολέμου ὧδε καὶ ἐκεῖ, ὃ καὶ ῥαγῆναι μάχην λέγεται καὶ συρρηῆσαι πόλεμον. Ὅρα δὲ καὶ ἐνταῦθα πολλὴν ποικιλίαν. τὸν μὲν γὰρ στρεφθέντα ἔβαλέ τις κατὰ μηρὸν ἔγχεϊ ὀξυόεντι, καὶ ἐκεῖνος πρηνῆς ἐπὶ γαίης καταπίπτει, καὶ γυμνωθεὶς τὸ στέρνον παρ' ἀσπίδα οὐτάζεται καὶ θνήσκει. (η. 313–6) Τὸν δὲ τις ἐφορμηθέντα δοκεύσας ἔφθη ὀρεξάμενος πρύμνον σκέλος, ἐνθα πάχιστος μυὼν ἀνθρώπου πέλεται, καὶ ἡ αἰχμὴ τοῦ ἔγχους νεῦρα διέσχισε καὶ ὁ τρωθεὶς ἔπεσεν. (η. 315) Ἐνθα ὅρα ὅτι μυὼν ἢ γαστροκνημία ἐστίν, ἢ ἡ τῶν πολλῶν γλῶσσα ἄνζαν φησί, συγκειμένην ἐκ νεύρων πολλῶν καὶ συνεστραμμένων σαρκῶν. ἢ καὶ ἄλλως εἰπεῖν, περιεκτικὸν μὲν τί ἐστὶν ὁ μυὼν, ὡς περιέχων μύας. μύες δὲ σάρκες συνεστραμμέναι καὶ νευρώδεις, ἃς οἱ κοινολεκτοῦντες ποντικούς φασι μεταληπτικῶ τινι τρόπῳ. μύας γὰρ ἱστορουμένους ἀκούσαντες Ποντικούς ἐκεῖθεν τοὺς ἐπὶ σαρκῶν μύας οὕτως ὀνομάζειν διακρίνουσι. Φασι δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ ὅτι ἡ ἀθρόα κατὰ μυώνων πληγὴ θανατοῖ. συμπάθειαν γὰρ καὶ αὐτοὶ ἔχουσι πρὸς τὰ καίρια, εἴπερ ἐκ νεύρων εἰσίν, ὡς δηλοῖ τὸ «περὶ δ' ἔγχεος αἰχμῆ νεῦρα διεσχίσθη», τὰ δὲ νεῦρα ἐξ ἐγκεφάλου. καὶ ταῦτα μὲν 3.855 οὕτως. Τῶν δέ, ὡς εἴρηται, πιπτόντων οἱ μὲν ἤδη, ὡς ἐρρέθη, πεσόντες δύο κείσθωσαν. ἄλλος δὲ τις λαπάρης διελαθείσης χαλκῆ ἔγχει ἤριπε προπάροιθε τοῦ ῥίψαντος. ἕτερος δὲ τις ἐν τῷ ἐπαμύνειν κασιγνήτῳ πεσόντι ἔπεσεν, ἐπειδὴ πρυμνὸν βραχίονα τὸν πρὸς τῷ ὤμῳ δουρὸς ἀκωκῆ ἔδρυσεν ἀπὸ μυώνων. —εἰσὶ γὰρ καὶ βραχιόνων μυῶνες— ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρῖς ἄραξεν». (η. 330–2) Εἶλε δὲ τις καὶ ζωὸν τινα, «βλαφθέντα κατὰ κλόνον, ἀλλὰ οἱ αὐθις ἔλυσσε μένος, πλήξας ξίφει αὐχένα κωπήεντι». (η. 335–41) Τινὲς δὲ ἀμφοτέρωθεν συνέδραμον καὶ ἔγχεσι μὲν ἡμβροτον ἀλλήλων, μέλεον δ' ἠκόντισαν ἄμφω, εἶτα ξίφεσι συνέδραμον, καὶ ὁ Τρωϊκὸς ὑπ' οὔατος αὐχένα φασγάνῳ πληγῆς πέπτωκε. νύσεται δὲ τις καὶ ἵππων ἐπιβησόμενος κατὰ δεξιὸν

ῶμον, καὶ πίπτει ἐξ ὀχέων, καὶ ἕτερος κατὰ στόμα, ὃς καὶ πάσχει τὰ μετ' ὀλίγον ῥηθησόμενα. Τοιαύτη τις κἀνταῦθα τῷ Ὀμηρικῷ πέπλω ποικιλία ἐμπάσεται, καὶ οὐ μόνον κατὰ τοὺς τρόπους τῶν πληγῶν τε καὶ πτωμάτων, ἀλλὰ καὶ κατὰ φράσιν τὴν αὐτοῦ τοῦ ἔθανον. Ἄντι γὰρ τοῦ ῥήματος τούτου ἐφ' ἐκάστων ἄλλως καὶ ἄλλως φράζει, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἐποίησεν, οἷον «τὸν δὲ σκότος ὄσσ' ἐκάλυψε», δις τοῦτο εἰπὼν, καὶ «βήτην εἰς Ἑρεβος», καὶ «τὸν δὲ κατ' ὄσσε ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μοῖρα κραταιή», καὶ «ὑπέλυντο δὲ γυῖα», καὶ «κατὰ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς», καὶ «θανάτου δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψεν». ἠρκέσθη δὲ πού εἰπὼν «ἤριπε προπάροιθεν», οὗ ἐντελέστερον τὸ «δούπησε δὲ πεσών». τὸ δὲ «ὑπέλυντο γυῖα» παραφράσας ἀπὸ τοῦ πλήξαντος «ἔλυσε γυῖα» φησί, καὶ «λύσε μένος». καὶ τοιαῦτα μὲν καὶ ταῦτα. Εἰ δ' ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ «πεσόντα δὲ μιν λίπε θυμός», καὶ «τέλος θανάτοιο κάλυψε», καὶ «ἀμφὶ δὲ μιν θάνατος χύτο θυμοραϊστής», καὶ «λίπε ψυχὴ τε καὶ αἰών», καὶ «πολλοὺς ἐπασσύτερους πέλασε χθονί», καὶ ἐπὶ ἵππου δὲ τὸ «ἀπέπτατο θυμός», καὶ ἕτερα, ὃ θέλων συναγειρέτω. Οὕτως εὐπορος ὁ ποιητὴς φράζειν, οὕτως ἢ Ὀμηρικῆ ἀηδῶν πολυφώνος, οὕτω «θαμὰ τρωπῶσα χεεὶ πολυηχεά φωνήν». Δις δὲ ἐνταῦθα ἔφη τὸ «ἔφθη ὀρεξάμενος». οὗ τὸ ἐντελὲς ἀλλαχοῦ «ἔγχει ὀρεξάμενος». οὕτω δὲ καὶ τὸ νύξε δεδίσσευκε διὰ τὸ καίριον, ὡσπερ καὶ τὸ πρυμνὸν ἐν τῷ «πρυμνὸν σκέλος» καὶ «πρυμνὸν βραχίονα». Τῶν δὲ μεταξὺ τοῦ ῥηθέντος ὄλου χωρίου τὰ παρασημάνσεως ἄξια τάδε εἰσὶ. (ἡ. 314) Τὸ μὲν «ἔφθη ὀρεξάμενος» ἀντὶ τοῦ ὀρεκτῶ δόρατι πλήξας εἴληπται, ταῦτὸν δ' εἰπεῖν ὀρεκτῆ μελίη. τί δὲ τὸ ὀρεκτὸν δόρυ, προδεδήλωται. οὕτω δὲ καιρίως 3.856 ἔφρασεν, ὥστε τὸ «ἔφθη ὀρεξάμενος» ἀπαραποιήτως καὶ μετ' ὀλίγα ἐρεῖ. Σημείωσαι δὲ ὅτι ἐν τῷ «ἔφθη ὀρεξάμενος» ὑπακούεται ἐξ ἀνάγκης οὐ μόνον τὸ ἔγχος, ἀλλὰ καὶ τι μέρος σωματικόν, ἵνα λέγη, ὅτι ἐκτείνας δόρυ κατὰ τι μέρος τοῦ σώματος. διὸ εἰπὼν κατὰ πρυμνὸν σκέλος ἐπήγαγε «περὶ δ' ἔγχεος ὀρμηῆ» καὶ ἐξῆς, καὶ πάλιν «ἔφθη ὀρεξάμενος ῶμον, πρυμνὸν δὲ βραχίονα δουρὸς ἀκωκὴ δρύψεν». ἐνταῦθα δὲ λείπει τὸ ἔγχος διὰ τὸ ἤδη προδηλωθῆναι. (ἡ. 315) Ἐν δὲ τῷ «αἰχμὴ ἔγχους», ἡγουν ὁ τοῦ δόρατος σίδηρος, ἐντελής ἢ φράσις. αἰχμὴ γὰρ κυρίως μέρος ἔγχεος τὸ πληττον. δῆλον δὲ ὅτι ταῦτὸν ἔγχεος αἰχμὴ καὶ δουρὸς ἀκωκὴ. (ἡ. 317–22) Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ σύνηθες καινόν τι σχῆμα τό· Νεστορίδαι ὁ μὲν ἔρριψε τὸν δεῖνα, ὁ δὲ τὸν δεῖνα. οὐ γὰρ εἶχεν οὐδ' ἐνταῦθα κοινόν τι ἐνέργημα ἔν τι ἐπ' ἀμφοτέρων, ἵνα εἴπη ὡς οἱ δεῖνα τότε τι ἐποίησαν. διὸ ἐξ ἀνάγκης διελὼν ἔφη, ὡς Ἀντίλοχος μὲν οὕτασεν Ἀτύμνιον, Θρασυμήδης δὲ Μάριν. Συμπαράκειται δὲ καὶ ἕτερον σχῆμα οὐ πάνυ σύνηθες. ἐξὸν γὰρ εἰπεῖν οὕτως ἀπλῶς ὡς Ἀτύμνιον μὲν Ἀντίλοχος, Μάριν δὲ Θρασυμήδης ἀνεῖλον, εἴλετο ἄλλως φράσαι ὁ ποιητὴς καινότερον, ὅτι Νεστορίδαι ὁ μὲν οὕτασεν Ἀτύμνιον Ἀντίλοχος, Μάρις δὲ «Ἀντιλόχῳ ἐπόρουσε κασιγνήτοιο χολωθεῖς, τοῦ δ' ἀντίθεος Θρασυμήδης ἔφθη ὀρεξάμενος» καὶ ἐξῆς, ἵνα εἴη τὸ πᾶν ὀρθῶς τοιοῦτον, ὡς Ἀντιλόχου Ἀτύμνιον οὐτάσαντος Θρασυμήδης τὸν Μάριν ἐπορούσαντα τῷ Ἀντιλόχῳ κατέρριψε, καὶ οὕτω δύο οὗτοι ἀδελφοὶ ἐξ Ἀχαιῶν δύο ἀνεῖλον Τρωϊκοὺς. (ἡ. 319 ς.) Ἐν τούτοις δὲ κεῖται καὶ τὸ «αὐτοσχεδὰ ἐπόρουσεν» ἀντὶ τοῦ αὐτοσχεδόν, ὁποῖον καὶ τὸ ἀμφαδόν, ἀμφαδά, μεταβληθέντος τοῦ ἐπιρρηματικοῦ ἐνικοῦ οὐδετέρου εἰς πληθυντικὸν ὅμοιον. [Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡσπερ ἀπὸ τοῦ σχεδόν, ὃ δηλοῖ τὸ ἐγγὺς καί, ὡς εἰπεῖν, ἐχομένως, ὡς ἀπὸ τοῦ σχέω σχῶ, γίνεται σχέδιος προπαροξυτόνως ὁ ἐγγύς, καὶ καθὰ κοινότερον λέγεται, αὐθωρόν, ἔτι δὲ καὶ Σχεδῖος παροξυτόνως τῷ κανόνι τῶν τριβραχέων τὸ 3.857 κύριον ὄνομα, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ αὐτοσχεδόν ὁ αὐτοσχεδῖος, οὗ ῥῆμα τὸ αὐτοσχεδιάζειν παρὰ τοῖς μεθ' Ὀμηρον, οἱ ἔστιν ὅτε τὸ τοιοῦτον ῥῆμα οὐκ ἐν ἐπαίνῳ τιθέασιν, ἀλλὰ σεμνῶς ὑπ' αὐτοῦ τὸ ψεύδεσθαι παραδηλοῦσιν, αὐτοσχεδιάζειν λέγοντες τὸ ἀσκέπτως καὶ ἀμελετήτως λαλεῖν ἢ γράφειν παρὰ τὸ ἀληθές ἢ ἄλλως ἀκριβές. Οὕτω γοῦν τις

ἔγραψεν, ὡς αὐτοσχεδιάζουσιν οἱ τὴν Λαΐδα Κορινθίαν εἶναι ἱστοροῦντες. βούλεται γὰρ εἶπειν ὅτι οὐ χρόνον τρίψαντες τῇ σκέψει, ἀλλ' ἐκ τοῦ σχεδόν, ἤγουν ἐγγύς, καὶ ἀχρόνως, ὡς ἐν σχεδιασμῶ ἱστοροῦσιν. Ἐπισυμβαίνει γὰρ πολλαχοῦ ἀληθῶς τοῖς σχεδιάζουσι τὸ ἀνάκριβες, καθὰ καὶ τοῖς προγλώσσοις καὶ ὀξέσι φρονεῖν τὸ ἀκροσφαλές, εἶγε κατὰ τὴν τραγωδίαν οὐκ ἀσφαλεῖς εἰσιν οἱ ταχεῖς φρονεῖν. ἡ δὲ παροιμία καὶ τὸν κύνα τυφλὰ τίκτειν οἶδε διὰ τὸ σπεύδειν ταχὺ γεννᾶν. Εὐρηται δὲ καὶ αὐτὸ τὸ αὐτοσχέδιον ἐπὶ τοιαύτης κείμενον σημασίας, ἤγουν ἡρέμα σκωπτικῆς, παρὰ τοῖς εἰποῦσιν ὅτι ἐκ τροφῆς ξηραῶς οὐτ' ἂν σκώμματα γένοιτο οὐτ' αὐτοσχέδια ποιήματα, οὐ μὴν οὐδὲ ἀλαζονεία ψυχῆς, ἀλλὰ δηλαδὴ ἐκ μέθης, δι' ἣν καὶ οἱ Ἕλληνες ἐν Λήμνῳ ἐκαυχῶντο μεγάλα κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἱστορίαν.] (η. 321) Λέγει δὲ καὶ «στὰς πρόσθε νέκυος» ἰσοδυναμῶς τῷ περιβάς καὶ ἀμφιβάς, ἅπερ βοήθειαν ἐπὶ τινῶν κειμένων δηλοῦσι. (η. 324) Δρύπτειν δὲ κυρίως μὲν ἐπὶ λεπτισμοῦ δρυῶν, ἦτοι ξύλων, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ ἀπλῶς ξέειν. κυριολεκτεῖται δὲ μάλιστα ἐπὶ σαρκῶν τὸ ἀμύσσειν. τὸ μέντοι δρύπτειν βαθύτερόν τι τοῦ ἀμύσσειν ποιεῖ. διὸ καὶ ἐπιφέρει «ἀπὸ δ' ὀστέον ἄχρις ἄραξεν», ἐλλειπτικῶς εἰπὼν, ἵνα ἦ, ὅτι ἀπάραξε τοὺς μῦς εἰς ὀστοῦν ἄχρι. ἄλλως γὰρ τὸ ἄχρι αἰτιατικῆ οὐ συντάσσεται. οἱ δὲ παλαιοὶ τὸ ἄχρι ἀντὶ τοῦ διόλου φασί. Βαρύνεται δὲ τὸ ἄχρι κανόνι τοιοῦτω. τὰ εἰς ἰς ἐπιρρήματα δισύλλαβα βαρύνον 3.858 ται· ἄλις, μόγις, μέχρις, ἄχρις. τὸ χωρὶς καὶ ἀμφὶς ὀξύνονται, διότι, φασί, μακρᾶ παραλήγεται. διὸ τὸ αὐθις καινὸν φαίνεται βαρυνόμενον. δοκεῖ δέ, φασίν, ἀποφυγεῖν τὴν ὀξεῖαν, ἐπεὶ καὶ τριχῶς ἐλέγετο κατὰ τὸ τέλος, αὐθις καὶ αὐθι καὶ αὐθιν μετὰ τοῦ νῦ, καθὰ καὶ τὸ πέρυσι πέρυσιν. Γίνεται δέ, φασί, τὸ ἄχρι ἀπὸ τοῦ μέχρις ἀποβολῆ τοῦ μῦ καὶ τροπῆ τοῦ φωνήεντος. (η. 328 ς.) Ἐνταῦθα δὲ καὶ ἱστορίαν παραρριπτεῖ περὶ Χιμαίρας χάριν ποικιλίας τῆς ἐν λόγῳ καὶ τινος γοργότητος. Ἐταῖροι γὰρ Σαρπηδόνος ἱστοροῦνται ὁ ἀνωτέρω ῥηθεὶς Ἀτύμνιος καὶ ὁ Μάρις, υἱοὶ «Ἀμισωδάρου, ὃς ῥα Χίμαιραν θρέψεν ἀμαιομακέτην, πολέσι κακὸν ἀνθρώποισιν». ὁ δὲ ἡρεμαιότερον ὁ ποιητὴς φράζει τοῦ ἐπὶ σφηκῶν, οὐς καὶ αὐτοὺς ξυνὸν κακὸν πολλοῖς πρὸ ὀλίγου ἔφη. περὶ δὲ Χιμαίρας ἤδη λέλεκται ὅσα ἐχρῆν. Ὀμήρου δὲ παραρρίψαντος αὐτὴν ἐν βραχεῖ μνήμης μόνης χάριν, ὡς ἂν καὶ οὕτω τὸ τῆς ἀφηγήσεως ὑπτίον τῆ ἐπεμβολῆ ἐξεγείρη, οὐ χρὴ ἄρτι πολυλογεῖν, ἀλλ' ἢ μόνον εἶπειν ὅτι τε Καρίας ἦν δυνάστης ὁ Ἀμισώδαρος, οὗ καὶ αὐτοῦ θυγατέρα ἔγημε Βελλεροφόντης, καὶ ὅτι ἔστι στοχάσασθαι κατὰ τοὺς παλαιοὺς μὴ πάντῃ πεπλάσθαι τὰ κατὰ τὴν Χίμαιραν ἐκείνην, εἶγε καὶ χρόνον ὁ ποιητὴς λέγει ὅτε ἦν, καὶ τὸν θρέψαντα δὲ ἱστορεῖ. ἴσως οὖν, φασί, χίμαρος ἐξ αἰπολίου ἀγριανθεὶς καὶ ὡσπερ τι τέρας ἀπεκβάς, καθὰ πού καὶ ὁ Καλυδώνιος καὶ ὁ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ σῦς, καὶ πολλοὺς βλάπτων, ἀφορμὴ τῆς ποιητικῆς τερατολογίας ἐγένετο. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τις τεκῶν ἢ καὶ ἀναγαγῶν δυναστευτικὴν γυναῖκα ἔχοι ἂν ἀκοῦσαι ὡς χίμαιραν θρέψεν ἀμαιομακέτην πολλοῖς κακὸν ἀνθρώποις. (η. 331) Τὸ δὲ «βλαφθέντα» κυριολεκτεῖται κἀνταῦθα, ὡς καὶ ἐν τῷ «ὄζω ἐν μυρικίνῳ βλαφθέντε». (η. 332 ς.) Ἐν τούτοις δὲ καὶ βαθειᾶν θέλων Ὀμηρος δηλῶσαι διὰ ξίφους πληγὴν φησιν· ἔπληξε «ξίφει ἀυχένα, πᾶν δ' ὑπεθερμάνθη ξίφος αἵματι». (η. 340 ς.) Καὶ ὑποκατιῶν ἐπὶ ὁμοίας πληγῆς λέγει «πᾶν δ' εἴσω ἔδω ξίφος, ἔσχεθε δὲ μόνον δέρμα, παρηέρθη δέ», ἤγουν παρεκρεμάσθη, κάρη, διακοπὴν δηλαδὴ τῆς συνεχείας, ἐξ οὗ ῥήματος καὶ ὁ παρήορος γίνεται. (η. 334) Ὅτι δὲ πορφύρεος θάνατος ὁ ἐκ μιᾶς πληγῆς, προέγνωσται. Μοῖρα δὲ κραταιὴ οὐ πρὸς ἔπαινον εἴρηται, ἀλλὰ πρὸς ὁμοίότητα τοῦ κρατερός, ὃ οὐδ' αὐτὸ ἀεὶ ἔπαινον ἔχει. (η. 335) Συνδραμεῖν δὲ τὸ μετὰ δρόμου ἀλλήλοισ πελάσαι. δις δὲ ἐνταῦθα ἐρρέθη, οὐ μόνον διὰ τὸ καίριον τῆς λέξεως, ἀλλὰ καὶ κατὰ χρεῖαν 3.859 ἐπαναλήψεως. (η. 336) Τὸ δὲ «μέλεον ἠκόντισαν ἄμφω» ἐφερμηνευτικόν ἐστι τοῦ «ἔγχεσιν ἡμβροτον ἀλλήλων». (η. 338 ς.) Λέγει δ' ἐν τούτοις ὁ ποιητὴς καὶ περὶ τινος, ὡς «κόρυθος φάλον ἤλασεν, ἀμφὶ δὲ καυλὸν

φάσανον ἔρραϊσθη», ὥστε οὐκ αἰχμῆς μόνον καυλός, ἀλλ' ἰδοὺ καὶ ξίφους. [Καὶ εἶη ἂν τοιοῦτος καυλός τὸ κατὰ τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους ἐπίμηκες καὶ στενόν, ἤγουν ἡ κώπη τοῦ ξίφους, ἀφ' ἧς καὶ κωπήεν αὐτὸ παρονομάζεται.] (η. 346–9) Τοῦ δέ, ὡς ἔρρέθη, κατὰ στόμα νυγέντος τὸ πάθος οὕτω φράζει διασκευάζων «ἀντικρὺ δόρυ χάλκεον ἐξεπέρησε νέρθεν ὑπ' ἐγκεφάλιοιο, κέασε δ' ἄρ ὀστέα λευκά, ἐκ δὲ τίναχθεν ὀδόντες, ἐνέπλησθεν δὲ οἱ ἄμφω αἵματος ὀφθαλμοί. τὸ δ' ἀνὰ στόμα καὶ κατὰ ῥίνας πρῆσε γανῶν», ὃ ἔστι διεπέρασε καὶ ἐξήγαγε. Φασὶ δὲ οἱ φυσικοὶ τὴν αἱμορραγίαν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν προφαίνεσθαι διὰ τὴν τῶν ἐκεῖ ὑμένων λεπτότητα. ὅθεν καὶ τοὺς ἰκτεριῶντας ἀπὸ ὀφθαλμῶν τὰ πρῶτα δήλους εἶναι τῆς χολῆς ὑποδραμούσης τοὺς ἐν αὐτοῖς ὑμένας, ἦτοι χιτῶνας. Ὅρα δ' ἐνταῦθα σκυθρωπῶ χωρίῳ τῷ τῆς πληγῆς κάλλος τι μιχθὲν τὸ τῶν παρίσων, τοῦ ἐξετίναχθεν καὶ ἐνέπλησθεν. σεμνὰ δὲ καὶ αὐτὰ ὡς ποιητικά. ἔστι δὲ τι καὶ ἀντιθετικῆς ἀστειότητος ἐν τῷ τοιοῦτῳ νοήματι, ὡς οἶον εἰπόντος τοῦ ποιητοῦ, ὅτι τὸ μὲν στόμα ἐξεκενώθη ὀδόντων, οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ ἐπλήσθησαν αἵματος. (η. 319) Ῥίνας δὲ καὶ νῦν πληθυντικῶς εἶπε διὰ τοὺς αὐτόθι δύο πόρους. (η. 347) Τὸ δὲ κεάσαι καὶ ἐπὶ ξυλοκοπούντων ἐν Ὀδυσσεΐα κεῖται. λέγει δὲ καὶ μετ' ὀλίγα, ὅτι κεφαλή βληθεῖσα λίθῳ ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη. (η. 352–6) Ὅτι παραβολικῶς ὑπογράφων ὁ ποιητής, ὅπως ἔφυγον οἱ Τρῶές φησι «ὡς δὲ λύκοι ἄρνεσσι ἐπέχραον ἢ ἐρίφοισι, σίνται, ὑπ' ἐκ μῆλων αἰρεύμενοι, αἱ τ' ἐν ὄρεσι ποιμένος ἀφραδίησι διέτμαγεν· οἱ δὲ ἰδόντες αἶψα διαρπάζουσιν ἀνάλκιδα θυμὸν ἐχούσας· ὡς Δαναοὶ Τρώεσσι ἐπέχραον», ἤγουν, ὡς καὶ προερρέθη, ἐνέπεσον καί, ὡς εἰπεῖν, ἐν χρῶ ἐπῆλθον. Ζαχρηεῖς οὖν ἐνταῦθα οἱ Δαναοί, ὡς ἀλλαχοῦ οἱ Λύκιοι, διὰ τὸ χράειν, ἐξ οὗ ὁ ζαχρηῆς. καιρία δὲ ποιηταῖς ἡ τοιαύτη λέξις. διὸ καὶ δις ἐνταῦθα κεῖται κατ' ἐπιμονὴν ἐν τε τῇ ἀρχῇ τῆς παραβολῆς καὶ ἐν τῇ ἀποδόσει. [Ἰστέον δὲ ὅτι τε ἀπὸ τοῦ χράω γίνεται πλεονασμῶ Αἰολικῶ τοῦ ἔχραυ, οἶον «χραύσει μὲν τ' αὐλῆς ὑπεράλ 3.860 μενον», καὶ ὅτι καὶ τὸ ἔχραε καὶ τὸ παρ' Ἡροδότῳ «ἐνέχραεν εἰς τὸ πρόσωπον», καὶ τὸ ἐπέχραε καὶ τὸ χραῦσαι καὶ τὰ ἐκ τούτων χρωτός καὶ χροός ποιὰν ἐπαφὴν δηλοῦσι, καὶ ὅτι ἐκ τοῦ χράω χρῶ παράγωγον τὸ χραίνω κατὰ τὸ ῥῶ ραίνω. Χραίνειν δὲ αἰεὶ ἐπὶ ψόγου κατὰ τὸ «ἄστου κάγορᾶς χραίνων κύκλον», οὐ μὴν καὶ τὸ μολύνειν τοιοῦτον, εἰς ὃ τὸ χραίνειν μεταλαμβάνεται. αὐτοῦ γὰρ τὸ μὲν «μολύνων τὴν ὑπήνην» ψογερόν ἐστι. τὸ δὲ «ἰχθυδίων ἀποκνίσας τὰ κρανία ἐμόλυν' ἀλεύρω» τεχνικόν ἐστιν. ὡς ἐπὶ τηγανίσματι γὰρ δηλαδὴ ἔρρέθη. καὶ τοιοῦτον μὲν τὸ χράω καὶ χραύω καὶ χρῶ καὶ χραίνω. Ἔστι δὲ καὶ ἕτερα ὁμοία σκευωρία παραγωγῆς ἐν τῷ χναύειν, ὃ ἔστι λίχνως ἐσθίειν, οὗ καὶ Ἀθηναῖος μέμνηται, οἶον «πάντα ταῦτ' ἐχναύομεν», καὶ «ὄμοῦ τε χναύειν μαινίσι σηπίδια». Ἔστι γὰρ χάω χῶ τὸ χωρῶ, ἐξ οὗ τὸ χαίνω κατὰ τὸ χρῶ χραίνω. τὸ δὲ χάω πλεονασμῶ τοῦ ἔχραυ καὶ Αἰολικῆ ἐπενθέσει τοῦ ἔχραυ γίνεται χναύω. Ὡς δὲ ἐκ τοῦ εἰρημένου χῶ γίνεται καὶ ἡ χήμη τὸ ὄστρακον διὰ τὸ κεχηνέναι, δηλὸν καὶ αὐτὸ ἐκ τῶν τοῦ Ἀθηναίου.] (η. 353) Ὅρα δὲ ὅτι θηλυκῶς ἔφη τὰς ἄρνας καὶ τὰς ἐρίφους, ὡς δηλὸν ἐκ τοῦ «αἱ τ' ἐν οὔρεσι», καὶ τοῦ «ἀνάλκιδα θυμὸν ἐχούσας», καὶ ὅτι γενικῶς τοῖς μῆλοισι ὑπάγει ταύτας. 3.861 οἱ δὲ παλαιοὶ πάντα μῆλα καλοῦσι τὰ θρέμματα, εἰ καὶ διὰ τὸν μαλλὸν κυριολεκτεῖσθαι τὴν λέξιν φασὶν ἐπὶ προβάτων, ἐξ ὧν ὁ ποιητής καὶ πρόβασιν αὐτὰ πού φησι. καὶ Εὐπολις δὲ προβατικόν, φασί, χορὸν λέγει τὸν ἐξ αἰγῶν. Τὸ δὲ σίνται οὐκ ἂν εἶη μακρὰν τοῦ Σίντιες, ὅπερ ἀλλαχοῦ κεῖται. Τὸ δὲ «ὑπ' ἐκ μῆλων αἰρεύμενοι» ἀντὶ τοῦ ὑφαιρούμενοι ἐκ τῶν βοσκημάτων, τουτέστιν ὑποκλέπτοντες. τοιοῦτον γὰρ τὸ ὑφελέσθαι, ἢ τὰ ἐξαίρετα ἐκ φυσικῆς διαγνώσεως διαρπάζοντες. ἀφραδίαν δὲ ποιμένος αἰτιᾶται νῦν Ὅμηρος, τοῦ μὴ ἐπισυνάγοντος τὰ βοσκόμενα, ἐῶντος δὲ διατμαγῆναι. ἐμέμψατο δὲ πού καὶ βουκόλον ἀτέχνως βόσκοντα. Πολὺν δὲ φόβον δηλοῖ τὸ ἄρνας καὶ ἐρίφους παραλαβεῖν ἐν τῇ παραβολῇ καὶ μὴ ζῶα τέλεια. Ὅτι

εὐφυῶς δυσκέλαδον τὸν φόβον λέγει διὰ τὸ τῶν φευγόντων θορυβητικόν. (η. 356 ς.) Φησὶ γὰρ «οἱ δὲ φόβοιο δυσκέλαδου μνήσαντο, λάθοντο δὲ θούριδος ἀλκῆς». ἀστεῖον δὲ κατ' ἀντίθεσιν τὸ νόημα, εἶγε δέον ὄν μνήσασθαι θούριδος ἀλκῆς, οἱ δὲ ταύτης μὲν λάθοντο, φυγῆς δὲ μνήσαντο. Δυσκέλαδον δὲ φόβον λέγει, ὡς ὄντος καὶ ἀγαθοῦ τινος κελάδου, ὅποια καὶ ἡ τῶν μελπόντων καὶ ἡ τῶν νικόντων καὶ ἡ τῶν κυνηγετούντων δέ, ὅθεν καὶ Ἄρτεμις κελαδινή. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ ἡ φύλοπις καὶ ἡ ἔνοπη καὶ ἡ βοή ἐπὶ μάχης καὶ ἡ Ἐνυὼ ἐκ δυσκέλαδων ἤχων ἐτυμολογοῦνται. (η. 358 ς.) Ὅτι ὁ Αἴας ὁ μέγας «αἰὲν ἐφ' Ἐκτορι χαλκοκορυστῆ ἴετο ἀκοντίσαι», ἀντιφιλοτιμούμενος, ὡς που μετ' ὀλίγα καὶ τῷ Πατρόκλῳ ἐπὶ Ἐκτορι κέλεται θυμὸς ἰεμένῳ βαλεῖν. Ἐκτωρ δέ, ὃς καὶ αὐτὸς Αἴαντι ἀντιφέρεσθαι ἤθελε τὰ πρὸ τούτων ὡς ἀρίστῳ μετ' Ἀχιλλέα, νῦν ἀρκεῖται φυλάσσων ἑαυτόν. (η. 359–61) Λέγει γὰρ ὅτι «ἰδρεῖη πολέμοιο ἀσπίδι ταυρεῖη κεκαλυμμένος εὐρέας ὤμους σκέπτει' οἰστῶν τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων», ὅπερ ἴδιον προσεκτικοῦ ἐν πολέμῳ στρατηγοῦ. Καὶ ὄρα πῶς διέστησε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀλλήλων. (η. 362 ς.) Εἶτα λέγει καὶ ὅτι «ἦ μὲν δὴ γίνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκη», τὴν πολλαχοῦ ῥηθεῖσαν, «ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνέμιμνε, σάω δ' ἐρίηρας ἐταίρους». Πάνυ δὲ ταῦτα σεμνύνει τὸν Ἐκτορα, εἰ καὶ δύσελπις ὢν ἀνδρίζεται, καθὰ που πρὸ τούτων καὶ οἱ Ἀχαιοὶ τὸ αὐτὸ εἶχον σέμνωμα, ἔνθα ὡς μὴ 3.862 ζησόμενοι ἐμάχοντο τοῖς Τρωσὶν ἐλπιδικοπουμένοις ἐμπρῆσαι τὰς ναῦς. (η. 358 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «ἐφ' Ἐκτορι ἀκοντίσαι» ταῦτόν τῳ καθ' Ἐκτορος. ὅποια καὶ ἄλλα μυρία κεῖνται παρὰ πολλοῖς. (η. 359) Ἰδρεῖη δὲ ἡ ἐπιστήμη ἀπὸ τοῦ ἴδρις ἴδρεος, ὡς ὄφεος, οὗ τὸ ἀνάπαλιν ἄϊδρις, ἀφ' οὗ ἀϊδρεῖη πολέμου ἡ ἀτεχνία καὶ ἀνεπιστημοσύνη. (η. 360) Τὸ δὲ «ἀσπίδι ταυρεῖη» ἐκ τοῦ ἐπιπολάζοντος καὶ προφαινομένου μέρους καλεῖται, ὡς καὶ ἡ βοεῖη. τοιοῦτον δὲ καὶ ἡ κυνέη καὶ ἡ κτιδέη καὶ τὰ τοιαῦτα. (η. 361) Ὁ δὲ ῥοῖζος ὅτι τραχυφωνότερός ἐστι τοῦ δούπου, δῆλόν ἐστι. (η. 362) Τὸ δὲ «ἦ μὲν δὴ γίνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκη» καὶ ἐξῆς, φρονίμου τε καὶ θαρσαλέου ἀνδρὸς ἔνδειξις. Τὸ δὲ γίνωσκε καὶ ἀπλῶς τὸ γινώσκειν οἱ μὲν ὕστερον Ἀττικοὶ μετὰ καὶ δευτέρου γάμμα γινώσκειν φασίν, ὡς καὶ ὁ Κωμικὸς δηλοῖ, καθὰ καὶ τὸ γίνεσθαι γίνεσθαι. Ὅμηρος μέντοι ἀρχαϊκώτερον ἀγνοεῖ καὶ ἐν ἀμφοῖν τὸ δεύτερον γάμμα. ἔστι δὲ ὅμως ἀκριβέστερον τὸ τῶν ὕστερον, εἰ καὶ εὐφωνότερον τὸ τοῦ Ὁμήρου. Ὡς γὰρ φησὶν Ἡρακλείδης, καθὰ τελῶ τελίσκω ἰακῶσκαὶ θορῶ θορίσκω καὶ μολῶ μολίσκω, ἐξ ὧν τὸ θρώσκω, ἔτι δὲ καὶ τὸ βλώσκω, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ νοῶ γίνεται νόσκω, καὶ κατὰ συναίρεσιν νώσκω καὶ προσθέσει τοῦ ᾱ Αἰολικῶς γνώσκω. ἐπεὶ καὶ τὸ νοῶ γνοῶ φασὶν οἱ Αἰολεῖς. ἔνθεν ἡ στέρησις ἀγνοῶ. ἐκ δὲ τοῦ γνώσκω πάντως κατὰ ἀναδιπλασιασμόν τὸ γινώσκω. λέγει δὲ ὁ αὐτὸς καὶ ὡς οἱ Ἡπειρῶται προστιθέασι [καὶ αὐτοῖ] τὸ ᾱ ταῖς λέξεσι, τὸν δοῦπον γδοῦπον λέγοντες, ὅθεν «ἐρίγδουπος πόσις Ἥρης», καὶ ἀπὸ τοῦ νέφος νόφος καὶ γνόφος. λέγει δὲ καὶ ἐν τῇ γνώμῃ πλεονάζειν τὸ ᾱ, ὡς ἀπὸ τοῦ νοῶ νοήσω νώμη καὶ γνώμη. [Οὕτω δὲ πως καὶ ὁ παρὰ τῷ Κωμικῷ γλάμων πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ᾱ. λήμη γὰρ καὶ ἐκεῖθεν λήμων ὁ λημῶν τοὺς 3.863 ὀφθαλμούς, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ᾱ καὶ συστολῇ γλάμων.] (η. 363) Τὸ δὲ «ἀνέμιμνε» οὐ πάντῃ λύει τὴν τοῦ Ἐκτορος φυγὴν, ἀλλὰ μᾶλλον βεβαιοῖ. οὐ γὰρ ἔμενε ὁ Ἐκτωρ ὡς ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ἀνέμενε, ἡγουν ὑποχωρήσας μικρὸν πάλιν ἔμενε. Τοῦτο γὰρ ἡ ᾱ-ν-α πρόθεσις ἐνταῦθα δηλοῖ. οὕτω καὶ ἀναμάχεσθαι τὸ πάλιν μάχεσθαι καὶ ἀναπαλαίειν τὸ ἐκ δευτέρου παλαίειν καὶ ἄλλα μυρία. Τὸ δὲ «σάω» ποιητικῶς ἀποκέκοπται ἐκ τοῦ σάωζεν, ὃ ἐστὶν ἔσωζεν, ἵνα κατὰ μὲν τὸ ἀναύξητον ἰωνίζηται ἡ λέξις, κατὰ δὲ τὴν ἀποκοπὴν αἰολίζηται. (η. 364–6) Ὅτι κυανέω νέφει ἀμφιβάντι ταῖς ναυσὶν ἐπικρατέως φθάσας εἰκάσαι τοὺς Τρῶας ἐνταῦθα τὴν αὐτῶν αὐθις ἐκ νεῶν φυγὴν πρὸς νέφος εἰκάζει, εἰπὼν «ὡς δ' ὅτ' ἀπ' Οὐλύμποιο νέφος ἔρχεται οὐρανὸν εἴσω αἰθέρος ἐκ δίης, ὅτε τε Ζεὺς λαίλαπα τείνει, ὡς τῶν ἐκ νεῶν γένητ' ἰαχὴ τε φόβος τε», ἡγουν κατὰ κίνησιν

λαιλαπώδους νέφους ἔφευγον καὶ ἦσαν οὕτω καὶ αὐτοὶ ὡς οἶον ἀελλόποδες φεύγοντες. Καὶ ὄρα φανεράν ἐνταῦθα διάκρισιν Ὀλύμπου καὶ οὐρανοῦ καὶ αἰθέρος, φησὶ γὰρ Ὀλυμπον μὲν τὸ ὄρος, οὐρανὸν δὲ τὸν λιμνάζοντα ἀέρα καὶ παχύν, αἰθέρα δὲ τὴν ἄνω κυκλοφορίαν, τὴν αἰτίαν τῆς ποιᾶς τῶν ἀνέμων κινήσεως, ἵνα λέγῃ ὅτι ἐξ Ὀλύμπου τοῦ ὄρους λαίλαψ νεφώδης εἰς ἀέρα ἔρχεται ἄνωθεν λαβοῦσα τὸ ἐνδόσιμον. Ἦ καὶ ἄλλως ἀπλούστερον, αἰθέρα ἔστι νοῆσαι τὴν αἰθρίαν καὶ εὐδίαν, ἵνα ἦ ὁ νοῦς ὅτι νέφος ἐξ Ὀλύμπου εἰς οὐρανὸν ἔρχεται μετὰ εὐδίαν. ἦν ἀποσεμνύνων αἰθέρα δῖαν λέγει πρὸς διαστολὴν τῆς λαίλαπος, ἢ καὶ ἄλλως, ἐπεὶ ἐκ Διός, ἦγουν ἀέρος, γίνεται. διὸ οἱ μεθ' Ὀμηρον τὴν αἰθρίαν ἄλλως ὀνομάσαντες εὐδίαν λέγουσιν, ὡς 3.864 ἂν εἴποι τις ἐναερίαν. [Ἀστείως δὲ ἐκ τοῦ κατ' ἀλληγορίαν αἰθέρος εἶτ' οὖν Διὸς πεπόρισται νῦν τὸ ἐπίθετον. καὶ ἔστιν ὅμοιον, ὡς εἴ τις εἴποι Δία δῖον.] (η. 365) Ὅτι δὲ ἡ ἔκ πρόθεσις καὶ ἀντὶ ἡμῶν λαμβάνεται κατὰ τὸ ὑστερόχρονον, προδεδήλωται. Θηλυκῶς δὲ καὶ νῦν ἡ αἰθὴρ καθ' ὁμοιότητα τῆς ἡέρος. Τὸ δὲ «ὅτε Ζεὺς λαίλαπα τείνει», τουτέστι πανταχοῦ λαίλαπα ὁ ἀήρ ἐξαπλοῖ, ὀρίζειν δοκεῖ, τί ἐστὶ λαίλαψ, ὅτι δηλαδὴ κινήσις νεφῶν καὶ ταραχὴ μετὰ εὐδίαν τὴν ἀνωτέρω ῥηθεῖσαν. (η. 367) Ὅτι πέρας ἐνταῦθα τὸ τοῦ Πολυδάμαντος ἔχει θεοπρόπιον, ἐν οἷς λέγει Ὀμηρος, ὅτι οὐ κατὰ μοῖραν πέραον πάλιν οἱ Τρῶες, ἦγουν ἀτάκτως καὶ δυσδαιμόνως καὶ ἀκόσμως διεπέρων τὴν τάφρον ὡς φεύγοντες, ὅπερ ἐκεῖνος ἔφη οὐ κατὰ κόσμον φεύξεσθαι. ταῦτά γὰρ ὡς περ μοῖρα καὶ κόσμος, οὕτω καὶ τὸ «οὐ κατὰ μοῖραν» καὶ τὸ «οὐ κατὰ κόσμον». (η. 367–9) Εἶτα θέλων εἰπεῖν ὡς ἔφευγε καὶ Ἐκτωρ, φησὶν εὐφημότερον «Ἐκτορα δ' ἵπποι ἔκφερον ὠκύποδες σὺν τεύχεσιν». ὡς καὶ μετ' ὀλίγα «τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι. λείπε δὲ λαὸν Τρωϊκόν», ὡς φυγῶν πρὸ αὐτῶν, «οὓς ἀέκοντας ὀρυκτὴ τάφρος ἔρυκεν». (η. 370–6) Εἶτα ἐκφράζων τὸ κακὸν ἐπάγει «πολλοὶ δ' ἐν τάφρῳ ἐρυσάρματες ὠκέες ἵπποι ἄξαντες», ὃ ἐστὶ κλάσαντες, θραύσαντες, «ἐν πρώτῳ ῥυμῶ λίπον ἄρματ' ἀνάκτων», «Πάτροκλος δ' ἔπετο σφεδανὸν Δαναοῖσι κελεύων, Τρωσὶ κακὰ φρονέων. οἱ δὲ ἰαχῆ τε φόβῳ τε πάσας πλησαν ὁδοῦς, ἐπεὶ ἄρ τμάγεν», ἦγουν διεκόπησαν, ἐσκορπίσθησαν, «ὑψὶ δ' ἀέλλη σκίδναθ' ὑπαὶ νεφέων. τανύοντο δὲ μώνυχες ἵπποι ἄψορρον προτὶ ἄστν νεῶν ἄπο καὶ κλισιάων», ὃ δὴ σαφειστάτη ἐστὶν ἐρμηνεία τῆς παλιώξεως. (377 ς.) Εἶτα σεμνύνων τὸν Πάτροκλον λέγει ὅτι ἔνθα πλεῖστον ὀρινόμενον εἶδε λαόν, τουτέστι ταραττόμενον κατὰ τὸ «τοῖσι δὲ πᾶσιν ὀρίνθη θυμός», ἐκεῖ εἶχεν, ὃ ἐστὶν ἦλαυνεν, «ὀμοκλήσας». (η. 378–81) Καὶ τὴν αἰτίαν προστιθεὶς ἐπάγει τὸ ἐντεῦθεν τοῖς Τρωσὶ κακὸν «ὑπὸ δ' ἄξοσι φῶτες ἔπιπτον πρηνέες ἐξ ὀχέων, δίφροι δ' ἀνεκυμβαλίζον. ἀντικρὺ δ' ἄρα τάφρον ὑπέρθορον ὠκέες ἵπποι ἄμβροτοι», ὡς οἷα πτηνοί, καθὰ καὶ μετ' ὀλίγα εἰρήσεται, «οὓς Πηληϊθεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα, πρόσσω ἰέμενοι». Καὶ ὄρα ὅση τε διαφορὰ τῶν Ἀχιλλέως ἵππων πρὸς τοὺς τοῦ Ἐκτορος, εἶπερ ἐκείνους μὲν ἀπεδειδίσσετο τάφρος εὐρεῖα, οὗτοι δὲ ὑπέρθορον αὐτήν. καὶ ὅτι Ἐκτωρ μὲν πρὸ τούτων ἐφιλοτιμεῖτο ἐκεῖ μάχεσθαι, ὅπου ἀριστεὰς ἔβλεπε, Πάτροκλος δὲ νῦν, ἔνθα πολὺς, ὡς ἐρρέθη, λαὸς ὀρίνεται. (η. 369) Τὸ δὲ «λαὸν οὓς ἀέκοντας» Ἀττικῶς πέφρασαι διὰ τὸ λαὸν Τρωϊκὸν τοὺς Τρῶας νοεῖσθαι. (η. 370) Τὸ δὲ ἐρυσάρματες, ὡς που καὶ προεδηλώθη, μεταπλασμὸν ἔχει. ἄρμα γὰρ ἄρματος, ὅθεν ὁ ἐρυσάρματος, καὶ πληθυντικὸν οἱ ἐρυσάρματοι, ἀφ' οὗ μετεπλάσθη τὸ ἐρυσάρματες ἵπποι, ῥηθέντες οὕτω πρὸς διαστολὴν τῶν ἔξω ἄρματος, ὁποῖοι καὶ οἱ κέλητες ἵπποι. 3.865 (η. 371) Πρῶτον δὲ ῥυμὸν κἀνταῦθα τὸ αὐτοῦ ἄκρον λέγει τὸ πρὸς τῷ ζυγῷ. κλᾶται δὲ τοῦτο ἐνισχομένου, ὡς εἰκός, ἄρματος ταῖς ὄχθαις τῆς τάφρου. δύναται δὲ τις φιλονεικῶν πρῶτον ῥυμὸν εἰπεῖν καὶ τὸ πρὸς τῷ ἄξονι μέρος αὐτοῦ, ἵνα πολλὴν οὕτω βίαν ἐνδείξῃται. (η. 372) Τὸ δὲ σφεδανὸν ποιητικὴ μὲν λέξις καὶ ἥς οὐ χρήζει πεζὸς λόγος, εἰ μὴ ἄρα κατὰ παραπλοκὴν ἔπους. δηλοῖ δὲ τὸ ἠπειγμένον ἀπὸ τοῦ σπεύδειν, ἀφ' οὗ

καὶ ἡ σπουδὴ, τραπέντος τοῦ ψιλοῦ εἰς δασύ, ἵνα ἦ σπευδανόν. οὕτω δὲ καὶ τὸ σφοδρὰ ἐκ τοῦ αὐτοῦ παρῆκται ῥήματος, καὶ τὸ σφοδρόν. ὥσπερ δὲ ἐκ τοῦ σπεύδω σφεδανόν, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ πέμπω δυσπέμφελος κατὰ Πausανίαν τροπὴ τοῦ ᾠ εἰς ᾠφ, δυσάρεστος, χαλεπός, μεμψίμοιρος, οὗ χρήσις παρά τε Ἡσιόδω καὶ παρά τῷ ποιητῇ. (ἡ. 374) Τὸ δὲ «πάσας πλήσαν ὁδοὺς» ἐστὶ μὲν ὁμοίον τῷ «ἐναύλους πλήσειαν νεκύων», ὡς εἶναι πως ἐνταῦθα ταῦτα ἐναύλους καὶ ὁδοὺς. στεναὶ γὰρ καὶ αἱ ὁδοί. ὅθεν καὶ ἀτραπιτοὶ λέγονται ὡς μὴ ἐκτροπὰς ἔχουσαι. ἀστείως δὲ νοεῖται, εἴπερ οἱ πρὸ μικροῦ ἀλαλητῶ πᾶν πεδίον κατέχοντες ἐν τῷ νικᾶν νῦν πάσας ἔπλησαν ὁδοὺς φεύγοντες. Τὸ δὲ «ἐπεὶ ἄρ τμάγεν» ἐκ τῆς παραβολῆς ὠρμηται, καθ' ἣν ἄρνες καὶ ἔριφοι ποιμένος ἀφραδίαις διέτμαγον. ἐκεῖναί τε γὰρ διατμαγεῖσαι τὰ ἐκεῖ ἔπλησαν εἰς ῥαδίαν τοῖς λύκοις διαρπαγῆν, καὶ ἐνταῦθα ὁμοίως οἱ Τρῶες τμαγέντες πάσας πλήσαν ὁδοὺς ἐπὶ ὀλέθρῳ οἰκείῳ. ὅτι δὲ καὶ ἐπὶ φιλίᾳ ἐστὶ διατμαγῆναί ποτε, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ «ἀρθμήσαντε διέτμαγεν», ἣ γουν φιλιωθέντες διεχωρίσθησαν. (ἡ. 374 ς.) Ἡ δὲ σκιδναμένη ἄελλα κόνεως ἂν εἴη, ἔλλειπτικῶς εἰπόντος τοῦ ποιητοῦ διὰ τὸ συγκατεπέγειν τὴν φράσιν τοῖς πράγμασι. δῆλον δὲ ὅτι καὶ ὁμίχλη τὴν αὐτὴν φθάσας εἴκασε. Τὸ δὲ «σκίδνατο ὑπαὶ νεφέων» ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τὰ νέφη. οὐ γὰρ δῆπου καὶ ὑπερνεφῆς ἡ κόνις ἐγίνετο. (ἡ. 375) Τὸ δὲ «τανύοντο ἵπποι» ἀντὶ τοῦ συντεταμένως ἔτρεχον καὶ οὐχ' ἀπλῶς ἐβημάτιζον, ὃ καὶ πλίσσεσθαι ἐν Ὀδυσσεΐα Αἰολικῶς 3.866 λέγεται, οἷον «εὖ μὲν τρώχων, εὖ δὲ πλίσσοντο πόδεσσι». (ἡ. 378 ς.) Τὸ δὲ ὑπ' ἄξοσι φῶτας πίπτειν πρηνεῖς ἐξ ὀχέων, δηλοῖ τοὺς ἐξ ἀρμάτων πίπτοντας, εἶτα πιεζομένους τοῖς τῶν φευγόντων ἰπέων ἄξοσι. (ἡ. 379) Τὸ δὲ «ἀνεκυμβαλίαζον» ἀντὶ τοῦ ἀνεκρότου ἢ ἀνεπήδων. μετήνεκται δὲ ἡ λέξις ἀπὸ τῶν ἠχητικῶν κυμβάλων, ἅπερ ἀναπηδᾷ ἐν τῷ προσκρούεσθαι ἀλλήλοις. Οἱ δὲ παλαιοὶ φασὶ καὶ ὅτι τὸ ῥῆμα βομβῶδες ὄν ἔμφασιν ἔχει τῆς μετὰ ἤχου τῶν ἀρμάτων ἀνατροπῆς. ἢ καὶ ἄλλως, ἀνεκυμβαλίαζον ἀντὶ τοῦ πῆ μὲν προσηράσσοντο ἀλλήλοις, πῆ δὲ διῖσταντο μετὰ ἤχου, καθ' ὁμοιότητα καὶ τοῦτο κυμβάλου, ἢ ἀνετρέποντο ἄνω κάτω γινόμενοι κατὰ ὁμοιότητα τῶν πιπτόντων κυμβάχων. τί δὲ δηλοῖ τὸ κύμβαχος, προδεδήλωται. (ἡ. 380) Ἐν δὲ τῷ «ὑπερθορον ὠκέες ἵπποι» σημαίνει οὐ μόνον τὸ ὑπερφέρον τῶν ἵπων, ὡς προσεχῶς ἐδηλώθη, ἀλλὰ καὶ τὴν τοῦ τολμήσαντος ἠνιόχου θρασύτητα, ὁποῖαν δηλοῖ καὶ Ὀμηρος ἐν τῷ «θρασὺν ἠνιόχον φορέοντες», καὶ ὅτι τὸ τοιοῦτον πῆδημα τῶν τοῦ Ἀχιλλέως ἵπων προεθεράπευσεν ὁ ποιητὴς ἐν τῷ «ἅμα πνοιῆσι πετέσθην», προκατασκευάσας ἐκεῖ τὸ τολμηρόν. πάντως γὰρ οἱ πετόμενοι ῥαδίως εἶχον τὴν τάφρον ὑπερθορεῖν. (ἡ. 382 ς.) Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ ἡ ᾠ-ᾠ-ᾠ πρόθεσις συνήθως ἀντὶ τῆς ᾠ-ᾠ-ᾠ, ἐν τῷ «ἐπὶ δ' Ἐκτορι κέκλετο θυμός», ὁ τοῦ Πατρόκλου, ἀντὶ τοῦ κατὰ Ἐκτορος. «ἴετο γάρ», φησί, «βαλέειν». καὶ ἔστι τὰ τοιαῦτα χρήσιμα εἰς τὸ «δαιμονίη, τί μοι ἐπέχεις», ἀντὶ τοῦ κατ' ἐμοῦ ἔχεις. Εἰ δὲ καὶ ὡς ἐπὶ τοξότου ἐκεῖνο ἐν Ὀδυσσεΐα λέγεται, κείσθω τέως καὶ ἐνταῦθα εἰς μνήμην. ὑποκειμένου γὰρ εἰς χρήσιν τοῦ «ἔπεχε σκοπῶ τόξον» εἴη ἂν καὶ τὸ «τί μοι ἐπέχεις» ἀντὶ τοῦ τί μου καταστοχάζη ὡσεὶ καὶ κατὰ σκοποῦ ἐμοῦ τοξεύσουσα. (ἡ. 384) Ὅτι, ὡς καὶ ἐν τῇ βῆτα ῥαψωδίᾳ 3.867 καὶ ἀλλαχοῦ δὲ πολλαχοῦ παρεσημάνθη, τὰς παραβολὰς ὁ ποιητὴς ἐπεισάγει ἐπὶ τε διαναπαύσει τοῦ ἀκροατοῦ καὶ ἐπὶ σαφηνείᾳ τῶν λεγομένων καὶ ποικιλίας δὲ πραγμάτων ἕνεκεν καὶ εἰς πολυμαθείας μέθοδόν τε καὶ ἔνδειξιν. μυρία γὰρ εὐμεθόδως διὰ τῶν παραβολῶν τῇ ποιήσει παρεμπλέκει, ἐξ ὧν ἢ τε γραφὴ πλατύνεται καὶ ἡ ποιητικὴ ἐμπειρία καὶ σοφία διαφαίνεται. Καὶ τοίνυν ἔθους ὄντος ἐν ταῖς παραβολαῖς ἐκτίθεσθαί τινα, τὰ μὲν φυσικῶς, ὡς ὅτε ἡ στοιχείων λέγει καινοτομίας ἢ ζῶων ιδιότητος, τὰ δὲ πραγματικῶς καὶ βιωτικῶς, ὡς ὅτε τὰ παρόντα παραβάλλει κοινῶς πράγμασιν, ἃ τέτριπται κατὰ βίον, οἷον τὸν Πάτροκλον κόρη δακρυούση πρὸς τὴν μητέρα ἢ τὸν Αἴαντα κελητίζοντι διὰ τεσσάρων, ὅτε μεταβαίνει ἐκ νηὸς εἰς νῆα, καὶ ὅτε ζῶα

παράγει κυνηγετούμενα ἢ ἄλλως ἀλίσκόμενα, ὁμοίως δὲ εἰθισμένης τῆς ποιήσεως καὶ πρὸς ἦθος φιλοσοφεῖν ἐν παραβολαῖς καὶ παιδεύειν τὸν ἀκροώμενον, (ἠ. 384–93) ἐνταῦθα κατακλυσμὸν παραβολικῶς φράζων σφοδρὸν ἀδίκους ἐπιφερόμενον ἐπὶ κακῶ τῶν ἀνθρωπίνων ἔργων φησὶν «ὡς δ' ὑπὸ λαίλαπι πᾶσα κελαινή βέβριθε χθῶν ἤματ' ὄπωρινῶ, ὅτε λαυρότατον χέει ὕδωρ Ζεὺς, ὅτε δὴ ἄνδρεςσι κοτεσσάμενος χαλεπήνη, οἱ βίη εἰν ἀγορῆ σκολιάς κρίνωσι θέμιστας, ἐκ δὲ δίκην ἐλάσωσι θεοῦ ὄπιν οὐκ ἀλέγοντες, τῶν δέ τε πάντες μὲν ποταμοὶ πλήθουσι ῥέοντες, πολλὰς δὲ κλιτῦς τότ' ἀποτμήγουσι χαράδραι, ἐς δ' ἄλα πορφυρέην μεγάλη στενάχουσι ῥέουσαι ἐξ ὀρέων ἐπὶ κάρ, μινύθει δέ τ' ἔργ' ἀνθρώπων, ὡς ἵπποι Τρωαὶ μεγάλα στενάχοντο θεούσαι». Καὶ σημειῶσαι, ὅτι πρὸς μόνον τὸ «στενάχοντο» ἢ παραβολή, τὸ ἀπὸ συντονίας δρόμου γινόμενον, ὡς καὶ μετ' ὀλίγα ῥηθήσεται, ὃ καὶ ἐνεργητικῶς προφέρεται, ὡς δηλοῖ τὸ «στενάχουσι ῥέουσαι». Τὰ δὲ λοιπὰ τῆς παραβολῆς ἐκφρασεῖδιόν 3.868 τε ἔχει μεγάλου κατακλυσμοῦ καὶ αἰτίαν αὐτοῦ ἠθικὴν καὶ διδασκαλίαν εὐθυδικίας, ἢ ἐναντίον τὸ «σκολιάς κρίνειν θέμιστας». Δῆλον δὲ ὅτι τε σεμναὶ πάντως αἱ τῆς εἰρημένης παραβολῆς ἔννοιαι–τοιαῦται γὰρ αἱ τῶν μεγάλων καὶ θείων πραγμάτων ἐκφράσεις καὶ αἱ ἠθικαὶ παιδεύσεις–, καὶ ὅτι σκοπὸς αὐτῇ τοῦτο καὶ μόνον δηλῶσαι, ὡς αἱ Τρωϊκαὶ ἵπποι οὕτω ἔστενον ἀσθμαίνουσαι τῷ συντόνω δρόμῳ τῷ ἐκ τοῦ διώκεσθαι, καθὰ ἐν δεινῶ κατακλυσμῶ τῷ ἐκ θεομηνίας χαράδραι μεγάλα στενάχουσι ῥέουσαι. Ἦν δὲ πάντως χρεῶν, εἰ καὶ τοὺς δίφρους ἀνακυμβαλιάζειν ἔφη ὁ ποιητής, εἰπεῖν τι καὶ περὶ ἵππων. καὶ τοίνυν ἐκεῖνο μὲν οὐκ ἐπεξεργάσατο διὰ τὸ ἀριφραδὲς τῆς ὀνοματοποιίας καὶ ἐναργές, εἰς δὲ τὸ εἰπεῖν στενάχειν ἐδέησε τῆς ῥηθείσης πλατείας παραβολῆς. (ἠ. 391) Οὐκ ἄδηλον δὲ ὅτι τε τὸ στενάχειν ὀνοματοπεποιήται, εἰ καὶ μὴ τραχυφώνως, καθὰ καὶ τὸ ἀσθμαίνειν καὶ ὅσα τοιαῦτα, (ἠ. 384) καὶ ὅτι τὸ μὲν ὑπὸ λαίλαπι ἀντιπτωτικῶς εἴρηται ἀντὶ τοῦ ὑπὸ λαίλαπος, τὸ δὲ «βέβριθε χθῶν» πολλὴν ἐπομβρίαν δηλοῖ ὡς βαρυτέρας τηνικαῦτα γινομένης τῆς γῆς, καὶ μάλιστα τῆς μελαίνης τῷ δι' αὐτῆς ῥέοντι πολλῶ ὕδατι καὶ οὐκέτι κούφης οὔσης κατὰ τὸ «κουφίζουσαν ἄρουραν», ὃ παρ' Ἡσιόδῳ κεῖται. (ἠ. 385) Ὅπωρα δὲ ὥρα, ἢ συνεχές ἐστὶ τὸ φθινόπωρον, ἧς παρώνυμον ὁ ὄπωρινός. πάντως δὲ ὄπωρινὸν ὄμβρον, ὃ ἐστὶ θερινόν, παρέλαβεν ἐνταῦθα πρὸς ἔνδειξιν τῆς παρὰ τοῖς ἀδίκους θεομηνίας, εἰ καὶ ἐν θέρει κατακλύζονται οἱ τοιοῦτοι, ὅτε σπάνιος ὑετὸς καὶ μάλιστα ὁ λαυρότατος. ἢ γὰρ ἐν ἄλλαις ὥραις ἐπομβρία οὐ πάνυ δοκεῖ παράδοξος. Λαυρότατον δὲ διὰ τοῦ ὄ-υ γραπτέον, [ἴσως] ἀπὸ τοῦ ὄ-λ-α ἐπιτατικοῦ καὶ τοῦ ῥέειν, ἵνα ἢ ὡσπερ ἄρρηκτον ἀῦρηκτον παρ' Αἰολεῦσιν, οὕτω καὶ λάρων λαῦρον. ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα λαῦρα πλεονασμῶ τοῦ ὄ-υ δημοσία ὁδός, δι' ἧς λαὸς ῥέει. λάβρος μέντοι διὰ τοῦ ὄ-β ὁ λίαν βορός ἢ βαρύς. [Ὅτι δὲ καὶ διὰ τοῦ βῆτα γραφῆναι τὸ λαβρότατον ὕδωρ ὀρθῶς ἔχει, προεδεδήλωται. βαρύνει γὰρ νῦν γῆν, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ «βέβριθε χθῶν». οὕτω καὶ λαβροστομεῖν διὰ τοῦ βῆτα. καὶ λαβρωνία δέ, φασίν, ἔκπωμα Περσικὸν παρὰ τὴν ἐν 3.869 τῷ πίνειν λαβρότητα.] Τὸ δὲ «χέει ὕδωρ Ζεὺς» ὃ ἐστὶν ἀήρ, περίφρασις μὲν ἐστὶ τοῦ ὕει Ζεὺς, δηλωτικὸν δ' ἐστὶ καὶ αὐτὸ τοῦ καλῶς διῖπετεῖς λέγεσθαι τοὺς ἐξ ὄμβρων ποταμούς. [(ἠ. 388) Ὅρα δὲ καί, ὡς οὐ δι' ἄλλην κακίαν κατακλύζεσθαι φησι γῆν ἢ διὰ ἀδικίαν, ὡς ταύτην οὔσαν τῶν ἄλλων χειρίστην, ἧς καὶ Ἡσίοδος πολλὰ καταλέγει, τοὺς ἰθυδικὰς ἀποδεχόμενος. Ἐνταῦθα δὲ σημειῶσαι καὶ ὅτι κακοσεβῆ καὶ ἀνεπίστροφον θεοῦ εἶναι δοξάζει τὸν ἄδικον, εἴπερ οἱ ἐξελάσαντες τὴν δίκην θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγουσιν. Ὅρα δὲ τὸ «θεῶν ὄπιν οὐκ ἀλέγειν» ἐντελῶς ῥηθέν. ἄλλως γὰρ τὸ ἀλέγειν μόνον ῥηθὲν λείπεται φύσει αἰτιατικῆς. τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «κρίνωσι θέμιστας». ἔλλιπες γὰρ δίχα αἰτιατικῆς καὶ τὸ κρίνειν. Ἡ δὲ τοῦ θεοῦ ὄπις παιδεύει μὴ μόνων δεῖν ἡμᾶς εἶναι τῶν πρόσθεν, ἢ γουν τῶν ἐνεστώτων καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ὄντων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὀπισθεν, ὃ ἐστὶ μελλόντων, ἐφ' ὧν ἔχει χώραν καὶ ἢ ὄπις καὶ ἢ ἐπίστροφή καὶ τὰ

τούτων ῥήματα. καὶ ἔστι θεῖόν τι ἢ ὄπις.] (η. 389) Τὸ δὲ «ποταμοὶ πλήθουσι» σαφῶς ἐρμηνεύει πλήθοντας ποταμούς τοὺς ἐξ ὄμβρου πληρουμένους λέγεσθαι, ὃς δὴ ὄμβρος τὸ τοῦ Διός, ὡς ἐρρέθη, ὕδωρ τοὺς μὲν χειμάρρους αὐτόχρομα γεννᾷ, ὅθεν καὶ διῖπετεῖς ἐκεῖνοι κυρίως λέγονται, τοὺς δὲ ἀεννάους ὑποκένους ὄντας οὐ μόνον ἐπιχειλεῖς ποιεῖ, ἀλλὰ καὶ ὑπερχειλεῖς, ὃ ἔστι πλήθοντας. (η. 390) Κλιτύς δὲ κατὰ τοὺς παλαιούς τὰ ἀποκλίματα καὶ ἐξέχοντα τῶν ὀρέων παρὰ τὸ κεκλίσθαι, ὡσπερ καὶ παρὰ τὸ ἀνακεῖσθαι τὰ ἄγκεια. Καὶ ἄλλως δὲ φράσαι, κλιτύς οἱ προκεκλιμένοι καὶ προνευκότες ἐν ἄκρω τινὶ τόποι, οὓς αἱ χαράδραι παρατρώγουσαι καταρρίπτουσιν. Ὅτι δὲ ἐξοχὴν τινα αἱ κλιτύες δηλοῦσι, δῆλον καὶ ἐκ τοῦ ἀποτμήγουσι χαράδραι. τὰ γὰρ ἐξέχοντα καταρριπτοῦνται χαρασσομένων τῶν ὑπ' αὐτά, ἐξ οὗ ἡ χαράδρα παράγεται. Ὡς δὲ καὶ διὰ τῆς ἑ-ι διφθόγγου γράφουσι τινες τὴν κλιτύν ἀπὸ τοῦ κλέτας πλεονασμῷ τοῦ ἰῶτα, δηλοῦσιν οἱ τὸν Ἡρωδιανὸν ἀμφιπενόμενοι 3.870 Τεχνικοί. κλέτας δέ, οὗ χρήσις πολλαχοῦ, ὀρεινὴ τραχεῖα ἐξοχή. [Ὅτι δὲ περιεκτικὸν ἐκ τῆς χαράδρας ὁ χαραδρεῶν, αἱ ῥητορικαὶ δηλοῦσι χρήσεις, ἐν αἷς καὶ ἐξ ἀκάνθης καὶ ὁ ἀκανθεῶν.] Ἔστι δὲ ζητῆσαι διὰ τί ἀποτμήγουσιν εἶπε καὶ οὐχὶ κατερείπουσιν, ὡς τὸ «κατήρειπον ἐπάλξεις». δοκεῖ γὰρ ἀποτμήγεσθαι τὰ ἠνωμένα κατὰ ἴσον ἐπίπεδον, οὐ μὴν τὰ ὑπερκείμενα. Καὶ σκοπητέον εἰπεῖν τι περὶ κλιτύων ἀκριβέστερον. ἴσως γὰρ, ὡσπερ οὐδὲ τὸ κλίτος οὐδὲ τὸ κλίμα, οὕτως οὐδὲ ἡ κλιτύς ἐπὶ ἐξοχῆς ἂν κυριολεκτοῖτο, καὶ μᾶλλον, εἰ σκέψεται τις τὴν ἰσοδυναμίαν τοῦ κεκλίσθαι καὶ τοῦ ἀνακεῖσθαι, ὧν ἐκ τοῦ μὲν ἡ κλιτύς, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου τὸ ἄγκος, ὡς εἴρηται. (η. 391) Τὸ δὲ «μεγάλα στενάχουσιν» ἀσφαλῶς ἐρρέθη. αὐτὸ γὰρ τὸ στενάχειν καθ' αὐτὸ λείως ἔχον τῆς ἐκφωνήσεως οὐδέν τι βαρὺ ἐμφαίνει δίχα τοῦ μεγάλα. διὸ οὐδὲ μέγα στενάχουσιν ἔφη, ἀλλὰ πληθυντικῶς μεγάλα. (η. 392) Τὸ δὲ «ἐπὶ κάρ» ἐστὶ μὲν ἀντὶ τοῦ ἄνωθεν κάτω καὶ οἶον ἐπὶ κάρη κατὰ ἀποκοπὴν, κυριολεκτεῖται δὲ ἐπὶ ζώων. Εἰ δὲ τὸ μὲν τῆς παραβολῆς ὕδωρ ἐπὶ κάρ, αἱ δὲ ἵπποι ἄνω ἴενται ὡς πρὸς τὴν ὑψηλὴν Τροίαν, καὶ δοκεῖ ἀνομοίως ἔχειν ἡ παραβολὴ καὶ τὸ ὑποκείμενον πρᾶγμα, ἢ μὲν διὰ τὸν κατάρρουν, τὸ δὲ διὰ τὴν ἄνω φοράν, ἀλλ' ἤδη ἐρρέθη, ὡς ἡ παραβολὴ πρὸς μόνον ἦχον καὶ συντονίαν δρόμου εἴληπται. (η. 393) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «μεγάλα στενάχουσι ῥέουσai», καὶ «μεγάλα στενάχοντο θεόουσαι» κάλλος ἐμποιοῦντα τῇ παραβολῇ διὰ τε τὴν ἐπαναφοράν καὶ τὰ καίρια ὁμοιοτέλευτα. (η. 394) Ὅτι τὸ ῥῆξι φάλαγγας κέρσαι ἐνταῦθα φησιν Ὅμηρος εἰπὼν «Πάτροκλος δ' ἐπεὶ οὖν πρῶτας ἐπέκερσε φάλαγγας». Ἔστι δὲ καὶ ἐνταῦθα τὸ οὖν ἀντὶ τοῦ δή, ἵνα εἴη τὸ ἐπεὶ οὖν ταῦτόν τῳ ἐπειδή. δύναται δὲ καὶ αἰτιολογικῶς κεῖσθαι, ὡς ἂν ἐκ παραλλήλου ταυτίζηται τὸ ἐπεὶ καὶ τὸ οὖν. (η. 395) Ὅτι παλιμπετῆς παρὰ μὲν τοῖς μεθ' Ὅμηρον ὁ 3.871 ἑαυτῷ μαχόμενος καὶ ἐναντιούμενος οἷς εἶπεν ἢ ἔπραξεν, ὃς καὶ περιπετῆς λέγεται, οἶον· ὁ δεῖνα παλιμπετῆς ἦτοι περιπετῆς ἑαυτῷ ἐγένετο, [ἀνάπαλιν ἑαυτῷ καὶ οἷς εἶπε πίπτων], καὶ τὰ ἐπιρρήματα παλιμπετῆς καὶ περιπετῆς. Ὅμηρος δὲ ἐν τῷ «ἐπὶ νῆας ἔεργε Πάτροκλος παλιμπετῆς», τὰς τῶν Ἀχαιῶν δηλαδὴ φάλαγγας, ἐπὶ τοῦ ὀπίσω καὶ ἀνάπαλιν τὴν λέξιν τίθησι. (η. 396–8) Διὸ καὶ ἐρμηνεύων ἐπάγει «οὐδὲ πόλῃος εἶα ἰεμένους ἐπιβαίνεμεν, ἀλλὰ μεσηγὺ νηῶν καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος ὑψηλοῖο κτεῖνε μεταίσιων, πολέων δ' ἀπετίλυτο ποινήν». Ἐξ οὗ εἴληπται τὸ ἀντίτα ἔργα τὰ ἀντίτιτα καὶ τὸ ποινήν ἀποτινέμεν, ἥδη δὲ καὶ τὸ τιμὴν ἄρνησθαι, ὥστε ταῦτόν τὸ παλιμπετῆς ἔεργειν καὶ τὸ μὴ ἔαν πόλεως ἐπιβαίνειν εὐθὺ χωροῦντας. Ἔτεροι δὲ παλιμπετῆς εἶπον ἐπιρρηματικῶς τὸ εἰς τοῦπίσω πίπτειν τῶν βελῶν. Δύναται δὲ καὶ αἰτιατικὴ εἶναι θηλυκὴ πληθυντικὴ κατὰ ἀποβολὴν τοῦ ἱ ἐκ τοῦ παλιμπετεῖς ἢ συγκοπῆ τοῦ ἱ ἀπὸ τοῦ παλιμπετέας, ὁμοίως τῷ «ἐρέτας ἐπιτηδές», καὶ «ἀκλεῆς αὐτως», ἡγουν ἀκλεεῖς. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ «παλιμπετῆς ἀναχωρῆσαι» πάνυ διαφέρει τῆς παλιώξεως. ἐκεῖ μὲν γὰρ οἱ πάλιν ὀρμῶντες, ἡγουν ὀπίσω, ἄκοντες τοῦτο ποιοῦσιν, ἀντιδιωκόμενοι παρὰ

τῶν πρώην φευγόντων, ἐνταῦθα δὲ οἱ νικῶντες καὶ διώκοντες ἐκόντες ἀναχωροῦσιν, οὐ διωκόμενοι ἀλλὰ φεύγειν ἀφέντες τοὺς ἐχθρούς. Ὅρα δὲ ὅτι δοκεῖ μὲν ὁ Πάτροκλος τῆ τοῦ ἐταίρου παραιφάσει ἔπεσθαι ἐν τῷ κωλύειν Ἀχαιοὺς ἐπιβαίνειν τῆς πόλεως, μαχομένους νηῶν μέσον καὶ ποταμοῦ καὶ τείχεος. τὸ δ' ἐστὶν οὐ τοιοῦτον, ἀλλ' ἔοικεν ὑπὸ σπουδῆς παρακηκοέναι. οὐ γὰρ οὕτως ἤκουσεν, ἀλλὰ «ἐκ νηῶν ἐλάσας ἰέναι πάλιν». ὁ δὲ πλεῖον τι πράξας ἐβλάβη. Τὸ δὲ «πόληος ἐπιβαίνειν» οὐ μακρὰν ἐστὶ τοῦ «Τρώων νέφος ἀμφιβέβηκε νηυσίν». (η. 397) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι κἀνταῦθα τείχος φησὶν ὑψηλόν. τοῦτο δὲ παρεσημειώθη διὰ τοὺς ἀπλῶς χθαμαλὸν εἰπόντας εἶναι τὸ Ἑλληνικὸν τείχος. [Εἰ μὴ ἄρα τὸ τῆς Τροίας μάλιστα λέγει τείχος, ὅπερ οὐδὲ ἦν ῥᾶον ἐλεῖν διὰ τὸ πολὺ τοῦ ὕψους.] (η. 398) Τὸ δὲ «πολέων ἀπετίλυτο ποινήν» ἀντὶ τοῦ πολλοῦς Ἑλλήνας ἐξεδίκηει καὶ οὕτως οἱ Τρώες ἐτίλυον, ἦν ἐχρεώστων ποινήν ὑπὲρ τῶν ἤδη ἀνηρημένων Ἀχαιῶν. (η. 399) Ὅτι τὸ «Πρόνοον πρῶτον ἔβαλε δουρὶ Πάτροκλος» ἔχει τι ἀστεῖον τῆ ἐννοία. ὁ γὰρ ἐκ τῆς π-ρ-ο προθέσεως ὀνομαζόμενος 3.872 πρῶτος βάλλεται. ἀνεπιτηδεύτως δὲ εἴρηται, καὶ οὐκ ἂν τις αὐτὸ εἴπη παρίσωσιν τὴν ἐν ἀρχῇ. (η. 401-6) Ὅτι σχῆμα καὶ ὧδε τέθειται καινοπρεπές. εἰπὼν γὰρ «ὃ δέ», ἡγουν ὁ Πάτροκλος, «Θέστορα Ἴηνοπος υἱὸν δεύτερος ὀρμηθεῖς» καὶ ὀφείλων εὐθύς ἐπαγαγεῖν τὸ «ἔγχεϊ ἔνυξεν», ἵνα ἦ ὁ δὲ Θεστορα ἔνυξεν, οὐχ' οὕτω ποιεῖ, ἀλλὰ ἐπεμβαλὼν περὶ Θεστορος τὸ «ὃ μὲν εὐξέστω ἐνὶ δίφρῳ ἦστο ἀλείς», ὃ ἐστὶ συστραφεῖς, συσταλείς, «ἐκ γὰρ πλήγη φρένας, ἐκ δ' ἄρα χειρῶν ἠνία ἠίχθησαν», τότε δὴ ἐπάγει ἐπαναληπτικῶς κατὰ ἀκολουθίαν τὸ «ὃ δ' ἔγχεϊ νύξε παραστάς γναθμὸν δεξιτερόν» καὶ ἐξῆς, ὥστε τὸ «ὃ δὲ Θεστορα» πάντῃ ἀσύντακτον ἔμεινεν αὐτὸ καθ' αὐτό, συγχεθείσης οἷον τῆς φράσεως τοῦ νοήματος ἀκολουθῶς τῷ τὰς φρένας ἐκπλαγέντι. θεραπεύεται δὲ ἡ τῆς φράσεως καινοπρέπεια κατὰ τὸ ἀπὸ κοινοῦ σχῆμα, ἵνα λέγῃ ὅτι ὁ δὲ Θεστορα δεύτερον ὀρμηθεῖς ἔνυξεν, εἴτα ἐπαγάγοι τὰ ἐφεξῆς. Γέγονε δὲ ἡ ῥηθεῖσα διακοπὴ ἐξ ἐπεμβολῆς διὰ τὸ θελήσαι παράσημον οὕτω θέσθαι τὸν Θεστορα, ἐφ' οἷς ἀστεῖως ἐρεῖ περὶ αὐτοῦ. (η. 404-10) Εἰπὼν γὰρ τὸ «ἔνυξε γναθμὸν δεξιτερόν» ἐπάγει «διὰ δ' αὐτοῦ πείρεν ὀδόντων, ἔλκε δὲ δουρὸς ἐλὼν ὑπὲρ ἄντυγος, ὡς ὅτε τις φῶς πέτρη ἐπὶ προβλήτι καθήμενος ἱερὸν ἰχθὺν ἐκ πόντοιο θύραζε λίνῳ καὶ ἠνοπι χαλκῷ, ὡς εἴλκεν ἐκ δίφροιο κεχηνότα δουρὶ φαεινῷ, κὰδ δ' ἄρ ἐπὶ στόμα ἔωσε, πεσόντα δέ μιν λίπε θυμός». Καὶ εἶχε μὲν ἐνταῦθα κερτομησαὶ ὁ ποιητὴς τὸν οὕτω πεσόντα, ὁ δὲ εἰς ἄλλο χωρίον τοῦτο φυλάσσει κατὰ προσώπου ἐνδόξου, ἔνθα τις νόθος Πριαμίδης μέτωπον ὑπὸ Πατρόκλου λίθῳ βάλλεται. Εἰ δὲ μὴ ἐχρῆν τὸν ἐνηῆ Πάτροκλον ὀνειδείοις ὅλως ἔπεσι χρᾶσθαι, ἀλλ' ἐξενίκησεν ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα τοῦτον ἢ κατὰ ἀνδρίαν ἠθικὴ βαρύτης ἀστεῖσασθαι σαρκαστικῶς, ἔνθα τὸν ῥιφέντα εἰκάσει κυβιστητῆρι ἀνδρὶ. Ἐπαινοῦσι δὲ οἱ παλαιοὶ τὴν ῥηθεῖσαν παραβολὴν διὰ τὸ παντάπασιν ὁμοίον καὶ ὅλον διόλου προσαρμόζον τῷ ὑποκειμένῳ πράγματι. καταδέδυκε γὰρ, φασίν, ἐν δίφρῳ ἀλείς, ἦτοι συστραφεῖς, ὁ Θεστωρ ὡς ἰχθὺς ἐν ὕδατι, καὶ ἐνίσχονται ὁ μὲν αἰχμῇ, ὁ δ' ἀγκίστρῳ-τοῦτο γὰρ ἐστὶν ὁ ἠνοψ χαλκός-, κεχήνασιν τε ἀμφοτέροι. ἔτι δὲ παραβέβληνται ὁ μὲν ἔλκων ἀλιεύοντι, ἰχθύϊ δὲ ὁ ἐλκόμενος, τὸ δὲ δόρυ καλάμῳ ἀλιευτικῷ. Ταύτης δὲ ἀνάπαλιν ἦγε 3.873 ἀνωτέρω παραβολὴ ἢ ἐκ τοῦ κατακλυσμοῦ δίχα τοῦ «μεγάλα στενάχει» ἀσυνάρτητος ἦν τῷ πράγματι τὰ τε ἄλλα καὶ διὰ τὸν τρόπον τῆς φορᾶς. Ὑδωρ μὲν γὰρ, ὡς καὶ προελέχθη, κατάρρουν φέρεται, καὶ οὐ κατὰ τὴν παροιμίαν ἄνω ποταμῶν, αἱ δὲ Τρωϊκαὶ ἵπποι ἐκ τῶν νηῶν ἄνω πρὸς τὴν ὑψηλὴν Ἴλιον ἔθειον. καὶ οἱ μὲν ποταμοὶ δρῶσιν τι εἰς βλάβην τινῶν οὕτω ῥέοντες, μινύθουσι γὰρ ἔργ' ἀνθρώπων, οἱ δὲ Τρώες δεινὰ ἔπασχον φεύγοντες. Ὅρα δὲ ὅτι καὶ Τρωϊκὸς Θεστωρ ἦν ὁμώνυμος τῷ τοῦ Κάλχαντος πατρὶ, καὶ Ἴηνοψ πατὴρ αὐτοῦ ὁμώνυμῶν πρὸς τὸν τῆς παραβολῆς ἠνοπα χαλκόν. (η. 403) Τὸ δὲ «ἔξεπλήγη φρένας» οὐκ ἂν εἴη διαφέρον τοῦ ἐθέλχθη. σαφήνεια δὲ αὐτοῦ τὸ τὰ ἠνία ἐκφυγεῖν

τῶν αὐτοῦ χειρῶν. [Σκοπητέον δὲ εἰ καὶ ὁ ἐκπαγλότατος ἀπὸ τοῦ τοιοῦτου ἐκπλήγη γέγονεν, ἵνα ἢ ἐκπαγλότατος ὁ κατὰ χόλον ἢ τι ἕτερον σφοδρὸν πάθος ἐκπληγῆς τὰς φρένας.] Τὸ δὲ «ἐκ γὰρ πλήγη φρένας», καὶ τὸ «ἐκ δ' ἄρα χειρῶν ἠνία ἤϊχθησαν» σχῆμά ἐστι καλὸν διὰ τὴν κατὰ πρόθεσιν ἐπαναφορὰν. οὐ ταῦτ' οὐδ' ἴσως ἐκπληγῆναι καὶ ἐκπλαγῆναι, ἀλλὰ δαιμονίαν τινὰ πληγὴν κατὰ τὰς σωματικὰς φρένας τὸ ἐκπληγῆναι δηλοῖ. (η. 405) Τὸ δὲ «γναθμὸν δεξιτερόν» διὰ σαφήνειαν ἐγράφη καὶ πιθανότητα. Τὸ δὲ «πεῖρε» προκλητικὸν ἐστὶ τῆς τοῦ ἰχθύος παραβολῆς. καὶ ἐπὶ ἰχθύων γὰρ τὸ πείρειν κυριολεκτεῖται, ὡς καὶ ἡ Ὀδύσσεια ἐν τοῖς κατὰ τοὺς Λαιστρυγόνας δηλοῖ. (η. 407) Ἐν δὲ τῷ «ἱερὸν ἰχθύν» σεσίγηται μὲν τὸ ἔλκει διὰ γοργότητα ὡς ἀπὸ κοινοῦ ληφθησόμενον. Λέγει δὲ ἱερὸν ἰχθύν κατὰ τινος, [ῶν καὶ Ἀριστοτέλης,] τὸν ἀνθίαν, οἷα σημαντικὸν ὄντα τοῦ ἄθηρον εἶναι τὴν θάλασσαν. ἐπεὶ ὅπου ἀνθίας, ἐκεῖ οὐκ ἔστι θηρίον θαλάσσιον, ᾧ σημείω χρώμενοι κατακολυμβῶσιν ἀδεῶς οἱ σπογγεῖς καὶ τὸν ἰχθύν διὰ τοῦτο καλοῦσιν ἱερὸν, [ἱστοροῦντες καὶ ἄριστον εἶναι αὐτὸν ἐν χειμῶνι καὶ εἰς ταῦτ' ἄγοντες ἀνθίαν καὶ κάλλιχθιν καὶ καλλιώνυμον καὶ ἔλλοπα, ὅπερ ἀντιλέγεται. Ἄλλος δὲ τις, φασί, ποιητῆς ἱεροῦς ἰχθύος τοὺς δελφῖνας ἔφη, ῶν ἱκανὰ σεμνῶ 3.874 ματα παρὰ τοῖς παλαιοῖς πεζολόγοις τε καὶ ποιηταῖς. Θεόκριτος δ' ἐν Βερενίκη ἄλλο τι βούλεται, εἰπὼν ἱερὸν ἰχθύν, ὃν λεῦκον ἢ γλαῦκον καλέουσιν «ὁ γάρ θ' ἱερώτατος ἄλλων».] Ἔτεροι δὲ τὸν χρύσοφρον ἱερὸν φασιν ἰχθύν, [ὡς καὶ Καλλίμαχος ἐν Γαλατεία, εἰπὼν «χρῦσειον ἐν ὄφρυσιν ἱερὸν ἰχθύν».] Ἔνιοι δὲ τὸν πομπίλον, [ὡς Τιμαχίδας φάμενος, «πομπίλοι ἱεροὶ ἰχθύς», ὡς οἷα σωτῆρες τῶν ναυτιλλομένων,] τινὲς δὲ τὸν κάλλιχθιν. Ἄλλοι δὲ ἱερὸν φασιν ἰχθύν μέγαν καὶ ἀσυνήθη τινὰ καὶ ἄνετον, τοῖς κρατοῦσι κατὰ θάλασσαν ἱερώμενον, ὃ ἐστὶν ἀνακείμενον, ὡς καὶ βούν ἱερὸν τὸν ἀγελαῖον [καὶ μέγαν] καὶ ἄνετον, [καὶ «ἱερὸν μένος Ἀλκινόοιο» διὰ τὸ φιλόξενον δηλαδὴ καὶ βασιλικὸν καὶ πολυτρόπως μέγα.] Οἱ δὲ τινες ἱερὸν συνήθως ἰχθύν τὸν ἰέμενον κατὰ ῥοῦν. εἰσὶ δὲ, οἱ διερὸν μεταγράφουσιν. Ὅτι δὲ τὸ ἱερὸν οὐκ ἀεὶ ἐπ' ἀγαθοῦ καὶ εὐφήμου λαμβάνεται, δηλοῖ ὁ εἰπὼν, ὡς ἔστιν ὀφείδιον μικρόν, ὃ καλοῦσιν τινες ἱερὸν, ὅπερ οἱ πάντες μεγάλοι ὄφεις φεύγουσι. (η. 406) [Καλῶς δὲ ἔλκειν ἐν τούτοις εἶπεν, οὐ μὴν ἀνέλκειν ἢ ἄλλο τι τοιοῦτον ὑψωτικὸν ῥῆμα. οὔτε γὰρ ὁ ἰχθύν ἱερὸν θηρεύσας ἀνέλκειν αὐτὸν δύναται κατὰ τοὺς ἀλισκομένους ὀρμιαῖς ταῖς ἐκ καλάμων-βαρὺς γὰρ ὁ ἱερός ἰχθύς ὑπόκειται καὶ οὐχ' οἷος ἀναρπάζεσθαι ὡς ἰχθύδιον-οὔτε μὴν ὁ Πάτροκλος ἀναρτᾶν εἶχεν ὡς ὀρμιᾶ τῷ δόρατι ἀνελκύσας ἐκ δίφρου ἠρωϊκὸν ὀπλίτην, εἶλκε δὲ ἀγκιστρεύσας οἷον τῇ αἰχμῇ, ἕως προαγαγὼν τοῦ δίφρου κάτω ἔρριψε.] (η. 408) Θύραζε δὲ καὶ ἐνταῦθα, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, ἀπλῶς τὸ ἔξω τοῦδέ τινος περιέχοντος τόπου. καὶ τοῦτο εἰκότως, εἶπερ οἰκία καὶ δόμοι καὶ πόλεις καὶ πατρίδες λέγονται ζῶν οἱ τόποι περὶ οὓς νέμονται. Λίνον δὲ νῦν ἔφη τὴν ἐκ λίνου ὀρμιᾶν 3.875 μετὰ συστολῆς τῆς ἀρχούσης. ὡς ἐπὶ πολὺ δὲ τὸ δίκτυον οὕτω λέγεται. τὸ δὲ γε «λίνον δ' ὑπὸ καλὸν ἄειδε» φανεῖται τί δηλοῖ ἐν τοῖς ἐξῆς. Ἦνοπα δὲ χαλκὸν ἢ αὐτὸ λέγει τὸ ἀγκιστρον, ὡς εἴρηται, ἢ τὸν πρὸ τοῦ ἀγκίστρου χάλκειον αὐλόν. Ὡς γὰρ οἱ παλαιοὶ φασιν, αἱ λινᾶ ὀρμιαὶ συρίγγια εἶχον ἐνημμένα χαλκᾶ ἢ κεράτινα, ἵνα μὴ ἀποτρώγῃσιν οἱ ἰχθύες τὸ λίνον. Ἦνοπα δὲ λέγει τὸν ἔνοπα, ὃ ἐστὶν ἔμφωνον. μόνος γὰρ τῶν ἀψύχων δοκεῖ φωνὴν ἔχειν. καὶ οἱ Πυθαγορικοὶ φασὶ τὸν χαλκὸν παντὶ συνηεῖν θειοτέρῳ πνεύματι. διὸ καὶ τῷ Ἀπόλλωνι τρίπους τοιοῦτος ἀνάκειται. καὶ ἐν νηνεμία δὲ πολλάκις τῶν ἄλλων ἀτρεμούντων σειομένοις ἔοικε τὰ κοῖλα χαλκώματα. Οἱ δὲ τινες ἦνοπα νοοῦσι τὸν διαυγῆ παρὰ τὸ ἐνόπτω, δι' οὗ ἔστι δηλαδὴ ἐνοπτρίσασθαι. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸν Θεστορίδην Ἦνοπα δουρὸς ἐλκυσθῆναι εἰπὼν, ὡς ἔλκεται ἰχθύς ἦνοπι χαλκῶ, καὶ ἀμυδρῶς ἐμφήνας τι ἀστεῖον διὰ τῆς τοιαύτης ὁμωνυμίας, ἠρκέσθη οὕτω ποιήσας [ἐν στενῶ, καὶ οὐδὲ περιειργάσατο παραθεῖναι τῷ ὀνόματι ἄμφω ἐγγὺς καὶ

παρασῦραι τοῖς ἀτέχνους ἄκαιρον γέλωτα.] (η. 410) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «κατέωσεν ἐπὶ στόμα», ἤγουν πρηνῆ κατέρριψεν. (η. 411–4) Ὅτι πέτρῳ ἢ πέτρῃ βάλλει τινὰ Πάτροκλος μέσην κατὰ κεφαλὴν. «ἢ δὲ ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη ἐν κόρυθι βριαρῆ. ὃ δ' ἄρα πρηνῆς» καὶ αὐτὸς «ἐπὶ γαίῃ κατέπεσε». Καὶ νοητέον ὅτι λίθους εἶχε καὶ ὁ Πάτροκλος ἐπὶ δίφρου κατὰ τὸ σιωπώμενον, ἢ καὶ καταβάς ἀνείλετο. καὶ τοῦτο δὲ κατὰ σχῆμα σιωπῆς. (η. 415 ς.) Ὅτι Ἀμφοτερὸς κύριον ὀξυτόνως πρὸς διαστολὴν τῆς ἀντωνυμίας, ᾧ σύγκειται καὶ τις Τληπόλεμος, ἕτερος παρὰ τὸν τοῦ Ἡρακλέος υἱόν, καὶ Ἐχίος κύριον τρίβραχου, καὶ διὰ τοῦτο παροξύτονον, καὶ Ἴφειος κύριον ἀπὸ τοῦ Ἴφι, ἐξ οὗ καὶ Ἴφιος εὐζώνος. φαίνεται δὲ καὶ Ἀργέας εἶναι τις καθ' 3.876 ὁμοιότητα τοῦ Αὐγέας καὶ Αἰνέας, οὗ πατρωνυμικὸν Ἀργεάδης ὡς Αἰνεάδης κατὰ τὴν ἐν τοῖς τοιούτοις ἀναλογίαν. (η. 417) Φησὶ γοῦν «Ἀργεάδην Πολύμηλον». [Ὦν ὁ Πολύμηλος μὲν υἱὸς πρὸς ὁμοιότητα τῆς Πολυμήλης, Ἀργέας δὲ πατήρ, ὅθεν ὁ Ἀργεάδης.] (η. 418) Ὅτι ἀριστέως ἔπαινος τό· τοῦσδε καὶ τοῦσδε «πάντας ἐπασσύτερους πέλασε χθονὶ πολυβοτείρῃ». (η. 419 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «Σαρπηδῶν ἴδεν ἀμιτροχίτωνας ἐταίρους χερσὶν ὑπὸ Πατρόκλου δαμέντας» ἀμιτροχίτωνας τοὺς τοιούτους λέγει, οὐχ' ὡς ἄζώστους [κατὰ τοὺς πρὸ ὀλίγων εἰρημένους.] –οὐδέποτε γὰρ μίτρα παρὰ τῷ ποιητῇ ἀπλῶς ἢ ζώνη–, ἀλλὰ τοὺς μὴ ὑποζωνυμένους μίτρας τοῖς χιτῶσιν, ὃ ἐστὶ τοῖς θώραξιν, ἀλλὰ ἅμα τῷ θώρακι συνηρημένην ἔχοντας καὶ τὴν μίτραν, καὶ οὐ συμβλητὴν κατὰ τοὺς πολλούς, ὥστε τὸ ἄ ἐνταῦθα καὶ στέρησιν δύνатаι δηλοῦν διὰ τὸ μὴ ὑποζώνυσθαι μίτρας καὶ ἀντὶ τοῦ ἅμα δὲ λαμβάνεται διὰ τὸ ὁμοῦ τῷ θώρακι συνηρητῆσθαι αὐτάς. τὸ δὲ λέγειν μὴ ἔχειν τὸ ἔθνος τῶν Λυκίων μίτρας καὶ χιτῶνας ἀπίθανον. τινὲς δὲ ἀμιτροχίτωνας μόνους τοὺς κειμένους νοοῦσιν ὡς ἤδη ἐσκυλευμένους τὰς τε μίτρας τοὺς τε χιτῶνας. Ὅτι δὲ τις μίτρα καὶ περὶ κεφαλὴν ἦν, δηλοῖ ὁ γράφας «μίτρας εἰλίχατο τὰς κεφαλὰς», [οὐ πολεμικαῖς δηλαδή, ἀλλὰ τισὶ ζωνοειδέσιν, ὧν ἐτυμολογία ἐκ μίτου, ἵνα λέγοιντο οὕτως ὡς μιθηραί, καὶ ἐν συγκοπῇ, ὡς καὶ ἄλλοθι ἐδηλώθη, μίτραι βαρυτόνως πρὸς ἀναλογίαν τῶν εἰς τ-τ-ρ-α ληγόντων θηλυκῶν. Χρήσις δὲ τῆς λέξεως ταύτης καὶ παρὰ τῷ εἰπόντι, ὅτι κατιῶν Ἀλκιβιάδης εἰς τὴν πατρίδα ἐστεφάνωσε τὰς Ἀττικὰς τριήρεις θαλλῶ καὶ μίτρας καὶ ταινίαις. Ἐνθα σημειωτέον ὡς, εἰ καὶ μὴ αὐτόχρομα στέφανος ἢ ταινία ἐστί, φασκία γὰρ τις εἶναι δοκεῖ, ὅμως ἐπεὶ στεφανοῖ ποτε καὶ αὐτή, οὐκ ἔξω λόγου τινὸς ἐρμηνεύεται εἰς στέφανον παρὰ τοῖς πολλοῖς.] (η. 422) Ὅτι ἐπαινετός τῆς συντομίας ὁ στίχος οὗτος «αἰδῶς ᾧ Λύκιοι, πόσε φεύγετε; νῦν θοοὶ ἐστε». τρεῖς γὰρ ἔχει ἐννοίας συντεμνομένης τῷ κατεπεύγοντι τοῦ καιροῦ. ὄνειδίζει δὲ ὁ λόγος τοὺς ἀνδρίζεσθαι 3.877 μὲν βραδεῖς, ὄξυκινήτους δὲ φεύγειν. (η. 424 ς.) Ὅτι ὁ ἀπορῶν, τίς ἂν εἴη ὁ κακὰ τισὶ ποιῶν, εἴποι ἂν «ὅς τις ὄδε κρατεεὶ καὶ δὴ πολλὰ κακὰ ἔοργε» τοὺς δεῖνα, «ἐπεὶ πολλῶν τε καὶ ἐσθλῶν γούνατ' ἔλυσεν». (η. 423) Εἰ δὲ καὶ ἀντικαταστήναι τῷ τοιούτῳ ἐθέλοι, καλόν ἐστὶν αὐτῷ εἰπεῖν καὶ τὸν προηγούμενον στίχον, τὸ «ἀντήσω γὰρ ἐγὼ τοῦδ' ἀνέρος, ὄφρα δαείω, ὅς τις ὄδε κρατεεὶ» καὶ ἐξῆς. Ἐνθα ὄρα τὸν ἄ-γ-α-ρ σύνδεσμον ἀργὸν κείμενον καὶ οὐ πρὸς αἰτίας ἀπόδοσιν. εἰ μὴ τυχὸν προσληπτέον ἐξῶθεν ἐλλειπτικῶς ἢ κατὰ κοινοῦ τὸ μὴ φεύγετε. τότε γὰρ εὐσυντάκτως ἔχει τὸ «ἀντήσω γὰρ ἐγὼ» καὶ ἐξῆς. Ἔστι δὲ ἀντήσαι κατὰ γενικὴν σύνταξιν τὸ ἀντην γενέσθαι. ᾧπερ ὅμοιον καὶ τὸ «ἤντησας ὀπωπῆς» ἐν Ὀδυσσεΐα. οὐ πάνυ δὲ συνήθης οὐδὲ κοινὴ ἢ τοῦ ἀντᾶν αὐτῆ σύνταξις ἢ μετὰ γενικῆς. Τὸ δὲ «ἔοργεν» ἢ ἐκ τοῦ ἐέργω, οὗ μέσος παρακείμενος ἔοργα, ἢ ἀπὸ τοῦ ῥέζω ῥέζω ἔρογα καὶ μεταθέσει ἔοργα, οὗ τὸ τρίτον τὸ ἔοργεν. (η. 426 ς.) Ὅτι τὸ καταπηδῆσαι ἄρματος ἐπὶ μὲν Σαρπηδόνοσ οὕτω φράζει «ἐξ ὀχέων σὺν τεύχεσιν ἄλτο χαμᾶζε», ἐπὶ δὲ Πατρόκλου συντομώτατα λέγει «ἐκθορε δίφρου». (η. 428) Ὅτι νῦν μὲν αἰγυπιοῖς εἰκάζει τὸν Σαρπηδόνα καὶ τὸν Πάτροκλον, διὰ τὸ δῆθεν ἰσοδύναμον, ὅτε τῶν ἀρμάτων καταπηδήσαντες ἀλλήλοις ἐπόρουσαν. διόπερ οὐδὲ παρείληφεν ἑτερογενῆ

ὄρνεα, ὥσπερ που ἐν τοῖς ἐξῆς ἰσοδυναμίαν ὁμοίαν παραδηλῶν λέοντι τὸν Πάτροκλον καὶ τὸν Ἑκτορα εἰκάσει. μετὰ μέντοι ὀλίγα ὑποβιβάζων τὴν τοῦ Σαρπηδόνοσ ἰσχὺν τὸν μὲν Πάτροκλον λέοντι παραβαλεῖ, Σαρπηδόνα δὲ ταύρω ἀγελαίῳ αἴθωνι μεγαθύμῳ. Πέτρα δὲ κἀνταῦθα, ὀρεινῇ δηλαδή, τοὺς αἰγυπιούς ἐπικαθίζει κατὰ ιδιότητα. (η. 428–30) Φησὶ γὰρ «οἱ δ' ὡς τ' αἰγυπιοὶ γαμψώνυχες ἀγκυλοχεῖλαι πέτρη ἐφ' ὑψηλῇ μεγάλα κλάζοντε μάχονται, ὡς οἱ κεκλήγοντες ἐπ' ἀλλήλοισιν ὄρουσαν», ἤγουν κατ' ἀλλήλων ὠρμησαν. πρὸς μόνην δὲ κλαγγὴν ἢ παραβολή. Ὅτι δ' ἀετοὶ τινες καὶ οἱ αἰγυπιοί, καὶ περὶ τοῦ «κεκλήγοντε», ἀλλαχοῦ γραφέντα κεῖται. (η. 428) Περὶ δὲ τοῦ ἀγκυλοχεῖλαι ῥητέον καὶ ὅτι, ὅπως ἂν καὶ παραχθείη ὁ ἀγκυλοχείλης, ἔχει ἀντιλογίαν. Εἰ μὲν γὰρ ἀγκυλοχείλης λεχθείη ὁ ἔχων ἀγκύλας χηλάς, ἦτοι ὄνυχας, ὡς τραπέντος τοῦ ἦ εἰς τὴν ἦ εἰς δίφθογγον Βοιωτῶν ἔθει, ἀνάκριβες τὸ τῆς ἐτυμολογίας, ἐπειδὴ 3.878 χηλή ἐπὶ ζῶων κυριολεκτεῖται πεζῶν, ἃ καὶ διχηλεῖν λέγεται. ἄλλως τε καὶ προεὶληπται ὁ νοῦς οὗτος ἐν τῷ γαμψώνυχες, καὶ ἦν περιττὸν θέσθαι δις τὸ αὐτὸ ἐπίθετον. εἰ δὲ γε ἀγκυλοχείλης εἶη ὁ ἔχων ἀγκύλα χεῖλη, ἔχει τι καὶ οὕτω πρόσαντες ἢ ἐρμηνεία. ἐπὶ γὰρ ἀετῶν ῥάμφοσ, οὐ χεῖλοσ λέγεται. καὶ ὅμως κάλλιον τοῦτο ἤπερ τὸ πρότερον. ἢ γὰρ λέξισ τοῦ ῥάμφοσ τῶν ὑστέρων ἐστί. (η. 429) Τὸ δὲ «πέτρη ἐφ' ὑψηλῇ» οὐ μάτην εἴρηται, ἀλλ' ὅτι ἀετῶν μάλιστα, ὡς εἴρηται, ιδιότησ τοῦτο. κλῶνες μὲν γὰρ δένδρων οὐχ' οὕτως στέγουσι τούτους, εἰς γῆν δὲ οὐκ ἔχουσι βαίνειν διὰ τὸ πάνυ γαμψώνυχον. ἐναέριοι δὲ οὐχ' οὕτω στερρῶσ μαχῆσονται. μάλιστα οὖν ἐπὶ πετρῶν γενναίωσ ἀλλήλοισ μάχονται. (η. 430) Τὸ δὲ κλάζοντες θέμα ἐστί τοῦ κεκλήγοντες. (η. 431) Ὅτι ἐλεεῖ μαχομένους ὁ Ζεὺσ τόν τε Πάτροκλον καὶ τὸν Σαρπηδόνα ὡς ἐν ἀκμῇ τῆσ ἡλικίας τεθνηξομένους. τοῦτο δὲ διὰ τί ὁ ποιητῆσ παρέθετο, μετὰ βραχὺ δηλωθήσεται. (η. 432) Ὅτι Ὀμήρου εἰπόντος περὶ Διόσ «Ἥρηνδὲ προσέειπε κασιγνήτην ἄλοχόν τε» τῶν τισ ἐπιτίπτων σοφιστῶν τὸν Αἰγύπτιον Πτολεμαῖον παρανομοῦντα εἰς ἀδελφὴν παρεμυθήσατο τὸν τοιοῦτον στίχον εἰπών, ὡσ οἷα συμβολικῶσ παραλαλῶν μὴ καινοπραγεῖν τὸν βασιλέα τῇ ἀδελφῇ συγχρωτιζόμενον, εἰ τοιοῦτος καὶ ὁ Ζεὺσ. Τίνος δὲ ἂν εἶη ὁ κόλαξ ἐκεῖνοσ ἀντάξιουσ, ὃσ τῷ τοῦ Κωμικοῦ παιγνίῳ εἰσ σπουδὴν ἀπεχρήσατο; καὶ αὐτὸσ γὰρ που κατ' ἐκεῖνον εἰσ τὸν Δία ἐπαναφέρει τι φαύλησ πράξεωσ αἴτιον. ὡσ ἐξόλοιο ἢ κολακεία, συνιστῶσα πολλαχοῦ τὸ κακόν καὶ ἀπὸ παραχρήσεωσ λογίων ἀνδρῶν. [Ἔστι δὲ ἐνταῦθα παρασημειώσασθαι ὡσ οὐ μόνον ἢ ἄκαιροσ κολακεία ἐπιτρίβει τοὺσ οὐκ ἔμφρονασ, ἀλλ' οὐδὲν ἦττον καὶ ἢ ἀκαιροπαρρησία, ἣτισ κατὰ τὴν παλαιάν ἱστορίαν καὶ τὸν Μαρωνεῖτην Σωτάδην κατέπνιξεν ἀκαίρωσ παρρησιασάμενον ἐπὶ τῇ αὐτῇ ἀθέσμῳ μίξει κατὰ τοῦ εἰρημένου Πτολεμαίου, καθ' οὔ ἄλλα τε, φασίν, ὁ Σωτάδης εἶπε δεινά, ἀτὰρ καὶ τότε, ὡσ τὴν ἀδελφὴν Ἀρσινόην γεγαμηκῶσ εἰσ οὐχ' ὀσίην τρυμαλιὴν τὸ κέντρον 3.879 ὠθεῖ. διὸ καὶ ἀπήλλαξε κακῶσ τὸ ζῆν. ἐν Καύνῳ γὰρ τῇ νήσῳ στρατηγός τισ τοῦ βασιλέωσ λαβῶν αὐτὸν καὶ εἰσ μολιβῆν κεραμιδα ἐμβαλῶν καθῆκεν εἰσ τὸ πέλαγοσ. Τρυμαλιά δὲ πάντωσ ἢ τρυπα, ἐκ τοῦ τρύω. ἐξ οὔπερ οὐ μόνον τρυτάνη καὶ Ἀτρυτώνη, ἀλλὰ σὺν ἄλλοισ καὶ ἢ τρυμαλιά καὶ τὸ τρυπᾶν καὶ τὰ ἐξ αὐτοῦ, ὧν καὶ ἢ τρυπα. Σεμνῶσ δὲ ἢ τῆσ τρυμαλιάσ τροπὴ καὶ τοῦ κέντρου τὴν ἀνόσιον τοῦ Πτολεμαίου μίξιν ἠνίξαντο.] Ὅτι Ζεὺσ μὲν, ὡσ εἴρηται, ἠλέησε χωρήσαντασ ὁμοσε ἰδὼν τὸν υἱὸν Σαρπηδόνα καὶ τὸν Πάτροκλον, καὶ βουλευέται ἢ ζῶντα τῇ Λυκία περισώσεται ἀρπάξασ αὐτὸν ἢ ὑπὸ τῷ Πατρόκλῳ ρίψει, Ἥρα δὲ-μητριά γὰρ ἐστί τῷ Σαρπηδόνι-σχετλιάζει, ἐὰν αὐτὸν θανάτου ἐξαναλύσῃ, προβαλλομένη πιθανῶσ ὡσ, εἰ τοῦτο γένηται, καὶ ἄλλοι τῶν ἀθανάτων τοὺσ ἐαυτῶν ὁμοίωσ περισώσονται, τρόπον τινὰ λέγουσα, ὡσ οὐδ' Ἀχιλλεὺσ τὸ λοιπὸν τεθνήξεται ἀθανάτης μητρός ὧν τῆσ Θέτιδοσ. Καὶ ὄρα τὴν Ὀμηρικὴν κἀνταῦθα δεινότητα, ὅπωσ φυλάττεται ἀπίθανα πλάττεσθαι. οἶδε γὰρ ὡσ ἐὰν πλάσῃ τὸν Σαρπηδόνα τῆσ Τροίας

ἀφαρπαγέντα καὶ τῇ πατρίδι ἐπανασωθέντα, οὐ πιθανὸς ἔσται ὁ λόγος διὰ τὸ πολλοῖς καὶ ἄλλοις θεῶν παισὶ χρῆναι τοῦτο γενήσεσθαι καὶ μάλιστα τῷ Ἀχιλλεΐ, οὐ γενομένου μὲν παρὰ τὴν ἱστορίαν γράψει, μὴ γενομένου δὲ τυραννικὸς ἀπιθάνως δόξει ὁ Ζεὺς. ὅθεν κυροῦται θανεῖν τὸν Σαρπηδόνα διὰ τὴν μοῖραν, κὰν Διὸς εἴη παῖς, εἶτα τιμηθῆναι, ὡς μετ' ὀλίγα πλασθήσεται. Ἰστέον δὲ ὅτι ὡς δυνάμενον γενέσθαι πλάττει ὁ ποιητὴς τὸ ἀρπαγῆναι τὸν Σαρπηδόνα. προκατεσκευάσται γὰρ ἤδη τὸ τοιοῦτον μεθόδευμα ἀλλαχοῦ διὰ τε τοῦ Πάριδος καὶ τοῦ αὐτοῦ Σαρπηδόνο, οἱ ἐκ μέσου τοῦ στρατοπέδου πρὸ τούτων ἠρπάγησαν. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι Ὀμηρικὸι ταῦτά εἰσι λογισμοί. Μαθὼν γάρ, ὡς εἰκός, ἴσως ἐξ ἱστορίας τεθάφθαι τὸν Σαρπηδόνα ἐν Λυκία, σκοπεῖται πῶς ἂν τοῦτο εἴη, καὶ μήποτε ζῶν ἀρπαγεῖς ἐκ τῆς Τρωϊκῆς μάχης θανῶν ἐν τῇ πατρίδι τέθαπται, καὶ διακρίνει μὴ τοῦτο γενέσθαι-παρ' ἱστορίαν γάρ-, θανεῖν δὲ ἐνδόξως ἐν τῇ μάχῃ, εἶτα, ὡς ἐρεῖ, νεκρὸν μετακομισθέντα ἐκεῖ ἀπαχθῆναι, ὡς αὐτὸς ἐν τοῖς ἐφεξῆς δηλώσει. Καὶ σημείωσαι ὅτι Ὀμηρικῆς προεκθέσεως εἶδος καὶ τὰ τοιαῦτα, αἱ τῶν θεῶν βουλαὶ δηλαδὴ περὶ μέλλοντος καὶ μάλιστα αἱ τοῦ Διός. Οὕτω τῇ Θέτιδι κατανεύσαντα τὸν Δία πεποίηκε τιμῆσαι τὸν υἱόν, ὅπερ γενήσεται. οὕτω καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς δ' ῥαψωδίας προ 3.880 ἐκτίθεται τὰ ἐξῆς πλασθησόμενα. καὶ προῖων δὲ καθίσει τὸ μέγα συνέδριον, προεκθησόμενος τὰ ἐπὶ τῷ Ἀχιλλεΐ. καὶ ἐνταῦθα οὖν ὁμοίως προεκτίθεται τὰ κατὰ τὸν Σαρπηδόνα, μυθικῶς μὲν διὰ τοῦ Διός, ἄλλως δὲ διὰ τοῦ καθ' ἑαυτὸν νοῦ. Ἐν οἷς γὰρ τὸν Δία λέγει ὀρμαίνειν περὶ Σαρπηδόνο, εἰ τότε ἢ τότε ποιήσει, τὸ ἑαυτοῦ λέγει. αὐτὸς γὰρ λογίζεται διχθὰ, εἰ τοιάδε ἢ τοιάδε πλάσεται, καὶ ὡς αὐτὸς νοεῖ, ἐπικρίνει ὃ χρὴ ποιῆσαι. πεσόντος γὰρ τοῦ Σαρπηδόνο φρονηματίζεται Πάτροκλος καὶ κροαίνει περαιτέρω καὶ πίπτει. καὶ οὕτως ἐναγωνιωτέρα τε γίνεται ἡ τοῦ λόγου διασκευή καὶ ὁ τοῦ Ἀντιλόχου ἐν τοῖς ἐξῆς δρόμος καιρὸν ἔχει καὶ τᾶλλα. (η. 433-8) Ἔστι δὲ ἡ ἐν τούτοις Ὀμηρικὴ φράσις τοιαύτη «ὦμοι ἐγών, ὅτε μοι Σαρπηδόνα φίλτατον ἀνδρῶν μοῖρα ὑπὸ Πατρόκλοιο δαμῆναι. δίχθα δέ μοι κραδίη μέμονε φρεσὶν ὀρμαίνοντι, ἢ μιν ζῶν ἐόντα μάχης ἄπο δακρυόεσης θείω ἀναρπάξας Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ, ἢ ἤδη ὑπὸ χερσὶ Μενoitιάδαο δαμάσω». Καὶ ὅρα τὸ «ἤδη δαμάσω». συντέτακται γὰρ καὶ νῦν τὸ «ἤδη» μέλλοντι ἀνακολούθως τῇ χρήσει τῶν ὕστερον Ἀττικιστῶν, ὧν ἔστι καὶ ὁ Λουκιανός. (η. 433) Φίλτατον δὲ ἀνδρῶν καὶ οὐχ' ἀπλῶς φίλον ὁ Ζεὺς τὸν Σαρπηδόνα φησὶ καὶ τὸ «ὦμοι ἐγών» ἐπ' αὐτῷ λέγει, ἐθέλων καὶ νῦν ἀχθομένη τῇ Ἥρᾳ χάριν ἀπονεῖμαι, εἰ τοιούτου παιδὸς στερηθήσεται δι' αὐτήν. (η. 437) Πίονα δὲ δῆμον Λυκίας φησὶν ἢ ἀντὶ τοῦ εὐδαίμονα, ὡς ἀπὸ τῆς κατὰ γῆν πίότητος, ἢ τὸν φιλοθύτην διὰ τὸ πίονα θύειν κατὰ τὸ «πίονα μηρὶ ἔκην». [Ἰστέον δὲ ὅτι δοκεῖ τισὶ τοῦ πίωνος προὑποκεῖσθαι ὁ πῖος. διὸ καὶ τὸ συγκριτικὸν αὐτοῦ πῖότερος καὶ πῖότατος. εἰ μὴ ἄρα ἐκ τοῦ πίωνος πιονώτερος καὶ πιονώτατος γέγονε συγκοπή. συντελεῖ δὲ εἰς τὸν πρῶτον νοῦν καὶ ὁ Πῖος τὸ κύριον.] (η. 434 εἰς 438) Ὅρα δὲ καὶ τὴν ἕνδεκα πρόθεσιν γενικῆ τε συνταχθεῖσαν ἐν τῷ «μοῖρα ὑπὸ Πατρόκλου δαμῆναι», καὶ δοτικῆ ἐν τῷ «ὑπὸ χερσὶ». (η. 435) Τὸ δὲ «δίχθα μοι κραδίη μέμονε φρεσὶν ὀρμαίνοντι» παράφρασις ἔστι τοῦ «ἐν δέ οἱ ἦτορ στήθεσσι διάνδιχα μερμήριξε». καὶ τοιαῦτα μὲν ὁ Ζεὺς δυνάμενα παρωδηθῆναι, ὅτε τις βουλεύεται ῥύσασθαι τινὰ φίλον ἀπὸ κινδύνου. (η. 440-49) Ἡ δὲ Ἥρα κἀνταῦθα βαρεῖα οὔσα, «αἰνότατε», φησὶ, «Κρονίδη, ποῖον τὸν 3.881 μῦθον ἔειπας», ἢ ἔειπες, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ κεῖται, «ἄνδρα θνητὸν ἐόντα, πάλαι πεπρωμένον αἴση», τουτέστι μεμοιραμένον, ὡς ἀλλαχοῦ σαφέστερον δηλοῦται, «ἄψ ἐθέλεις θανάτοιο δυσηχέος ἐξαναλῦσαι; ἔρδε, ἀτὰρ οὗ τοι πάντες ἐπαινέομεν θεοὶ ἄλλοι. ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐν φρεσὶ βάλλεο σῆσιν. αἶ κεν ζῶντα πέμψης Σαρπηδόνα ὄνδε δόμονδε, φράζεο, μὴ τις ἔπειτα θεῶν ἐθέλῃσι καὶ ἄλλος πέμπειν ὄν φίλον υἱὸν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης. πολλοὶ γὰρ περὶ ἄστου μέγα Πριάμοιο μάχονται υἱέες ἀθανάτων, τοῖσιν κότον αἰνὸν

ἐνήσεις». Ταῦτα δὲ παρωδηθήσεται ποτε καὶ πρὸς ἄνδρα μέγαν, οὗ συνιστῶντος οἰκεῖον θέλημα εἰκὸς καὶ ἐτέρους ἐγχειρῆσαι τοῖς ὁμοίοις. (η. 450–7) Ἐπὶ δὲ τούτοις ἡ μυθικὴ Ἥρα καὶ τὸ ποιητέον προεκθετικῶς, ὡς Ὀμήρω ἔθος, ἐπάγουσα πείθει τὸν Δία, εἰποῦσα «ἀλλ' εἴ τοι φίλον» ἢ φίλος, «ἐστὶ, τὸν δ' ὀλοφύρεται ἦτορ, ἦτοι μὲν μιν», ἦγουν τὸν μὲν δὴ Σαρπηδόνα, «ἔασον ἐν κρατερῇ ὑσμίνῃ χερσὶν ὑπὸ Πατρόκλου δαμῆναι. αὐτὰρ ἐπειδὴ τὸν γε λίπη ψυχὴ τε καὶ αἰών», τουτέστι ζωὴ, «πέμπειν», ἦγουν πέμπε, «Θάνατόν τε φέρειν καὶ νήδυμον Ὑπνον αὐτὸν ἐς Λυκίαν. ἔνθα ἔταρχύσουσι κασίγνητοὶ τε ἔται τε τύμβω τε στήλῃ τε· τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ θανόντων», ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἔφη ὁ ποιητής. Ἰστέον δὲ ὅτι πολλοὶ τῶν κατὰ τὴν Ἥραν στίχων ἀπαραποίητοι ἐν ἄλλοις κεῖνται, ὃ μυριαχοῦ τῆς Ὀμηρικῆς ποιήσεως γίνεται, καὶ ὅτι ἐν τῷ «ποῖον τὸν μῦθον ἔειπες» οὐκ ἀναγκαίως κεῖται τὸ ἄρθρον. (η. 443) Τὸ δὲ «ἔρδε, ἀτὰρ οὐ πάντες ἐπαινέομεν» πολλὴν παριστᾷ δύναμιν. δηλοῖ γὰρ ὡς ἀντιπράττειν μὴ δυνάμενοι μόνον γογγύζομεν. (η. 442) Τὸ δὲ θανάτου ἐξαναλῦσαι ἀφορμὴ ἐστὶ τοῦ τῶν μοιρῶν μίτου. ἐπὶ τοιούτων γὰρ τὸ ἀναλύειν κυριολεκτεῖται, ὡς δῆλον καὶ ἐκ τοῦ τῆς Πηνελόπης ἱστοῦ, ὃν ἐκεῖνη ἀνέλυεν. Ἔχει δὲ τι καὶ φιλοσοφίας ἢ λέξις. ἐκεῖνοί τε γὰρ ἀνάλυσιν φασὶ τὴν ἐκ τοῦ συνθέτου εἰς τὸ ἀπλοῦν ἀναδρομὴν, καὶ ὁ ποιητής δὲ θανάτου ἀναλῦσαι λέγει τὸ εἰς ἀρχὴν ἀποκαταστῆσαι ζωῆς. (η. 450 ς.) Τὸ δὲ «εἴ τοι φίλον ἐστὶ», καὶ τὸ «ἦτοι μὲν μιν ἔασον» ψευδοπαρήχη 3.882 σιν καὶ αὐτὰ ποιοῦσι τὴν καὶ προεγνωσμένην ἐν τῷ «ἔδδειςαν οὐδέ τ' ἔδησαν». (η. 451) Τὸ δὲ «ἐνὶ κρατερῇ ὑσμίνῃ» δεξιῶς κεῖται εἰς παρηγόρημα τοῦ Διός. οὐ γὰρ κακιζόμενος οὐδὲ ὁ Σαρπηδὼν πεσεῖται, ὃ δὴ περὶ Ἑκτορός που λεχθήσεται, ἀλλὰ κρατερὰν ὑσμίνην ὑποστάς. (η. 454) Ὅρα δὲ καὶ τὸ φέρειν ἄρτι ἐπὶ νεκροῦ κυριολεκτηθέν, καὶ ὅτι ἀριδῆλως νήδυμον Ὑπνον φησὶ μετὰ τοῦ νῦ ἐν τῷ «καὶ νήδυμον Ὑπνον». καὶ οὐκ ἔστι καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἀμφιβαλεῖν, εἰ τοῦ νῦ τοῖς ὀπίσω προσνεμηθέντος ἀναγνωσθήσεται ἦδυμος. Ὅτι δὲ ἀδελφοὶ Θάνατος καὶ Ὑπνος, καὶ πῶς ἀδελφοί, καὶ μετ' ὀλίγα εἰρήσεται. (η. 456) Ὡς δὲ ταρχῦσαι τὸ ἐνταφιάσαι διὰ τὸν τηνικαῦτα τάραχον, καὶ ὅτι διὰ τῶν κασιγνήτων τὸ συγγενὲς πᾶν δηλοῦται. οὐ γὰρ, φασίν, ἱστορήκε τις τῷ Σαρπηδόνη ἀδελφούς, καὶ τίνες οἱ ἔται, προδιείληπται. (η. 454) Σημειῶσαι δὲ ὅτι ἡ τοῦ Σαρπηδόνος πομπὴ ὑπὸ Ὑπνω καὶ Θανάτῳ, ἦν καὶ ἐνεργηθεῖσαν ἐν τοῖς ἐξῆς πλάττει ὁ ποιητής, φιλοτιμίαν αἰνίττεται πάνυ πολλὴν Τρώων τε καὶ Λυκίων, ὑφ' ἧς τὸν Σαρπηδόνα τεθνεῶτα τῆ πατρίδι ἀπέδωκαν. Ἄλλως δὲ γε κάλλιον εἰπεῖν, ὡς Θάνατος μὲν αὐτὸν πέμπει διὰ τὸ τεθνάσαι, Ὑπνος δὲ διὰ τὸ εὐκλεῶς ταφῆναι, καὶ τῆ δόξῃ οἶον ζῆν ὡς ὑπνοῦντα καὶ οὐ τεθνεῶτα. Σημειῶσαι δὲ καὶ ὅτι καιρία λέξις τὸ πέμπειν, διὸ καὶ ἐνταῦθα δις αὐτὸ ἔφη. καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς δὲ ἐπιμενεῖ, παρονομάσας αὐτῇ καὶ πομποὺς τὸν Ὑπνον καὶ τὸν Θάνατον. [καὶ παρὰ τοῖς ὕστερον δὲ σεμνὴ ἐστὶν ἡ τοιαύτη λέξις, ὡς δηλοῦσι καὶ τὰ παρ' Ἀττικοῖς πομπεῖα. τοῦ δέ, ὡς ἔρρηθη, πομποῦ παράγωγον ὁ πομπίλος, ζῶον θαλάσσιον ἐρωτικόν, ποικίλον, πηλαμῦδι παραιοικός. σεμνὸν δὲ ῥῆμα καὶ τὸ πομπεύειν.] (η. 457) Γέρας δὲ θανόντων λέγει τύμβον καὶ στήλην καὶ ὅλως τὰ κατὰ τὸν τάφον πρὸς μόνην μνήμην ὀνόματος. διὸ καὶ μνήμα καὶ σῆμα ὁ τάφος. ἄλλως γὰρ γέρας θανόντων αἰ ἀρεταί. (η. 458–60) Ὅτι αἱματοέσσας ψιάδας κατέχευεν ἔραζε παῖδα φίλον τιμῶν ὁ Ζεὺς. καὶ ἔστιν ἡ τερατεία τῆ ποιότητι τοῦ προσώπου ἀρμόζουσα, καὶ κάλλιον ἐνταῦθα κεῖται ἢ ἔπερ ἐν τοῖς πρὸ τούτων. Διὸς γὰρ υἱὸς ὁ πενθούμενος, φίλτατος, ὡς 3.883 προερρήθη, ἀνδρῶν. διὸ καὶ συνάχθεται τῷ Διὶ πενθοῦντι τὸ πᾶν. μόνος γὰρ ἐν ἐκατέροις στρατοῖς Διὸς υἱὸς ὁ Σαρπηδὼν. καὶ ἔστιν οἶον ἀέρος δάκρυον ἢ ψιάς. εἰ δὲ τις ἐντεῦθεν ὀρμηθεὶς καὶ τὰς βροντὰς εἰς στεναγμόν ποτε λάβοι, Ὀμηρικὸν οὐκ ἔστι τὸ τοιοῦτον, ποιητικὸν δὲ ἄλλως ἢ καὶ διθυραμβῶδες. (η. 460 ς.) Ὁ δὲ Ὀμηρος καὶ αἰτίαν τῆς εἰρημένης αἱματοέσεως χύσεως λέγει τὸ μέλλειν ὑπὸ Πατρόκλου τὸν Σαρπηδόνα ἐν Τροίᾳ πεσεῖν τηλόθι

πάτρης, προαναφωνητικῶς καὶ τοῦτο εἰπών. (η. 459) Τὸ δὲ «αἵματοέσσας» οἱ μὲν ὡς ποιητικὴν τερατείαν ἐκδέχονται, οἱ δὲ καὶ ἀληθῶς ἐγχωρεῖν φασι τοῦτο γενέσθαι, ὡς εἰκὸς ὄν, καθὰ καὶ προδιείληπται, πεδίου ὑποκειμένου αἵμασι πλήθοντος τοιαύτας ψιάδας πίπτειν συστάσας ἐξ ὁμοίων ἀναθυμιάσεων. Εἰ δέ τις τερατείας τὸν Ὅμηρον γράφεται ψιάδας αἵματοέσσας, ἤγουν ὑφαίμους ἢ αἱματηράς, τοῦ ἀέρος ἐπὶ ἔσομένῳ μεγάλῳ κακῷ καταρρίπτοντα, τί οὐκ ἂν πάθοιεν οἱ ποταμοὺς ἰστορήσαντες αὐτόχρομα αἵματι ρεῦσαι ἐπὶ γενησομένοις κακοῖς; [Καὶ ἄλλως δὲ ποθεν αὐτόματον ἀναβλῦσαι πῆ μὲν ἀμυδρόν, πῆ δὲ δασιλές. ἔφθη δὲ τι περὶ τοιαύτης ἐρυθρότητος γραφῆναι καὶ ἐν τῇ λ' ῥαψωδίᾳ, καὶ λοιπῆς δὲ χρώσεως. Τῶν τινες δὲ καὶ τοῦ νῦν γένους ἄνθρωποι ἐξιστόρησαν περὶ που τὰ κατὰ Πελοπόννησον τέρας ὕδατος αἱματηροῦ. Ἔφερε γὰρ ἡ ἐκεῖσε γῆ ἄνδρα ἱερέα οὐκ ἀγαθόν. φόνῳ τε γὰρ καταρρίψας ἄνθρωπον καὶ τὴν ἐκείνου κοίτην ἀναβαίνων ἀλιτήριος ἦν τοῦ ἱεροτελεστεῖν. ὡς δὲ καιρὸς ἦλθε καὶ ἐξετροπιάζοντο ἐκεῖνον τὸν οὐχ' ἱερὸν οἱ συνιεῖσθαι λαχόντες, καὶ ἀντιβαίνειν μὲν ἐκεῖνος οὐκ εἶχεν, αἰσχύνεσθαι δὲ οὐκ ἠθέλεν, αὐτοὺς μὲν ἀφῆκε τοῦ θεοῦ εἶναι, αὐτὸς δὲ παροιστήσας ἰδίαζεν ἐτέρωθι πρὸς λειτούργημα, καὶ ὡς ἐνήρξατο, γίνεται αὐθωρὸν τέρας καὶ τι παραρρέον ὕδωρ κρηναῖον ἐκεῖ ἀγανακτεῖ κατὰ τοῦ κακοῦ καὶ ἐκ διαυγοῦς μεταβάπτεται εἰς ἄκρατον αἶμα, καὶ ἔρρεεν οὕτως, ἕως ὃ ἀναιδὴς ἐπαύσατο τοῦ θράσους. καὶ τοιόνδε μὲν καὶ τοῦτο.] Ψιάς δὲ ἢ καὶ ψεκὰς [καὶ ἐέρση] ἀπὸ τοῦ ψίω ἀρρήτου γίνεται 3.884 ῥήματος, [ἄφ' οὗ καὶ ὁ ψιλός]. ὡσπερ ἀπὸ ἐτέρου ὁμοίου τοῦ ψίχῳ ἢ ψιξ καὶ ἀπὸ τοῦ ψέῳ ἢ ψεκὰς, ἴσως δὲ καὶ ἢ ψεδνὴ θρίζ. ὁμοίως καὶ ἀπὸ τοῦ ψῶ ψωμός, ἄρτου κόμμα. τοῦ λεπτύνειν γὰρ τὰ τοιαῦτα ῥήματα σημαντικά. καὶ λεπτότητος ἔνδειξις ἢ τοιαύτη συστοιχία καὶ σμικρότητός τινος. [Ἦν προηγεῖται τὸ ψῶ, δι' οὗ δηλοῦται τὸ λεπτύνω. τὸ μέντοι ψήχῳ διὰ τοῦ ἦτα, ὅθεν καὶ ἢ ψήκτρα, ἐξ ἑτεροῦ γίνεται ψῶ, ἐξ οὗ καὶ τὸ ψᾶν καὶ καταψᾶν, ὃ καταρρέζειν φησὶν Ὅμηρος. Ἐκ δὲ τοῦ ψᾶω ψῶ, τὸ λεπτύνω, γίνεται καὶ τὸ ψαύω ἐνθέσει τοῦ ὕ καὶ τὸ «ψῆ κατ' ἄκρας» παρὰ Σοφοκλεῖ, ἔτι δὲ καὶ τὸ ψώχειν, ὅπερ ἐστὶ λεπτύνειν τὰ χεδροπά. Ὅτι δὲ ἢ ψεκὰς, ὡσπερ καὶ τὸ ψεκάζειν, καὶ διὰ τοῦ ῥα λέγεται, δηλοῦσι καὶ τὰ ψακαστὰ μύρα τὰ παρὰ τοῖς ὕστερον στακτά.] (η. 463–5) Ὅτι βάλλεται τις ἐνταῦθα θρασύμηλος νεΐαιραν γαστέρα, ἢ τὴν ἐσχάτην, κατὰ βάθος, διὸ καὶ θνήσκει ὁ τοιοῦτος, ἢ δι' ἣς νέονται τὰ σιτία, ἵνα ἢ νεΐαιρα, καὶ ἐπενθέσει τοῦ ἰῶτα πρὸς διαστολήν τοῦ κυρίου νεΐαιρα. Ὅτι ῥίπτει Σαρπηδῶν τὸν παρήγορον Πήδασον ἀφαμαρτῶν τοῦ Πατρόκλου. (η. 467–71) Ἐνθα καὶ ὑπογράφων ὁ ποιητὴς τὸ ἐντεῦθεν βλάβος φησὶ «Πήδασον οὐτάσεν ἵππον ἔγχει δεξιὸν ὦμον, ὃ δ' ἔβραχε θυμὸν αἴσθων, κὰδ δ' ἔπεσ' ἐν 3.885 κονίησι μακῶν, ἀπὸ δ' ἔπτατο θυμός. τῷ δὲ διαστήτην», ὃ Ξάνθος δηλαδὴ καὶ ὁ Βαλῖος, «κρίκε δὲ ζυγόν, ἠνία δὲ σφι σύγχυτο, ἐπεὶ δὴ κεῖτο παρήγορος ἐν κονίησι». (η. 472–5) Καὶ τούτου μὲν, φησὶν, Αὐτομέδων εὔρετο τέκμωρ, ἤγουν τέλος θεραπευτικὸν ἐπενόησε τῆς συγχύσεως. «σπασάμενος τανύηκες ἄορ παχέος παρὰ μηροῦ αἴξας ἀπέκοψε παρήγορον, οὐδ' ἐμάτησεν», ὃ ἐστὶν οὐκ ἐματαιοπράγησεν εἰκῆ τῷ ἔργῳ ἐπιβαλὼν κατὰ τὸν Νέστορα, ὅς που διὰ γῆρας παρατατικῶς ἀπέταμνε παρηγορίας, ἀλλ' ἀπέκοψε ταχὺ τὸν παρήγορον, τὰς παρηγορίας δηλαδὴ ἐκτεμῶν. καὶ οὐδὲ ἀπλῶς ἀπέκοψεν, ἀλλὰ αἴξας, ἵνα μὴ ὄλως παράτασιν σχοίη τὸ ἔργον, ἀλλ' ἀναγκαίως μιᾶ πληγῆ ἀνυσθεῖη. οὗ γενομένου «ἰθυνθήτην», ἢ λοιπὴ ξυνωρίς, «ἐν δὲ ῥυτῆρσι τάνυσθεν», ἤγουν ἐπιτεταμένως ἔδραμον, ὃ δὴ πολλαχοῦ ἐπὶ τρεχόντων ἵπων κεῖται, ὡς τότε μάλιστα συντεινομένων. Ἦ καὶ ἄλλως, ἐτάνυσθεν ἀντὶ τοῦ ἐκ τῆς κατὰ σύγχυσιν συστολῆς, ἣς αἰτία ἢ τοῦ παρηόρου πτώσις βιαζομένου συγκατενεγκεῖν καὶ ἐκείνους, κατὰ φύσιν ἔσχον τὴν τε στάσιν καὶ τὴν λοιπὴν τῶν μελῶν τάσιν. (η. 468) Ὡμος δὲ ὅτι καὶ ἐπὶ ἵππου λέγεται, ἤδη δὲ καὶ ἐπὶ λοιπῶν ζώων, ἐδηλώθη καὶ ἐν τῷ «κατωμαδὸν ἤλασεν ἵππους». Τὸ δὲ «ἔβραχε» νῦν μὲν ἐπὶ

ἵππου πίπτοντος, μετ' ὀλίγα δὲ ἐπὶ ὄπλων, οἷον «μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν». ἔθετο δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ ἄρματος ἐν τῷ «μέγα δ' ἔβραχε φήγιος ἄξων», καὶ ἐπὶ ὕδατος, οἷον «ἔβραχεν αἰπὰ ρέεθρα». Ἀἴσθων δὲ ἀντὶ τοῦ ἀποπνέων ἐκ τοῦ ἄω. Τινὲς δὲ ἀντὶ τοῦ αἰσθόμενος, ὡς τοῦ αἴσθειν συναιρουμένου εἰς ῥῆμα αἰσθήσεως, ἦν οἱ ἄοντες, ἦτοι πνέοντές τε καὶ ζῶντες, ἔχουσι. κρεῖττον δὲ τὸ πρῶτον. Ἔστι γὰρ αἴω ῥῆμα, ἐξ οὗ τὸ «φίλον αἴον ἦτορ». τούτου μέλλων αἴσω ἄχρηστον, ἐξ οὗ πλεονασμῷ τοῦ ἦθ ἐνεστῶς αἴσθω, ὡς βιβῶ βιβάσω βιβάσθω, 3.886 οἷον «μακρὰ βιβάσθων», ἔδω ἔσω ἔσθω. (η. 469) Μακῶν δέ, ὡς καὶ ἐν ἄλλοις, ἀντὶ τοῦ εἰς μῆκος ἐκταθεῖς ἢ ποιὸν ἦχον ἀποτελέσας, ἐξ οὗ ἦχου καὶ τὸ μηκᾶσθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι χαριέντως ὁ ποιητὴς προάγωνάς τινας τούτους ἐπὶ Πατρόκλῳ καὶ Σαρπηδόνι πεποιήκεν, ἐν οἷς Πάτροκλος μὲν Σαρπηδόνοσ βάλλει θεράποντα τὸν ῥηθέντα Θρασύμηλον, Σαρπηδῶν δὲ τὸν Πήδασον ἵππον, οὗ ἀπέπτατο θυμός. (η. 470) Τὸ δὲ «διαστήτην» καιριώτατα εἴρηται. πεσόντος γὰρ τοῦ παρηόρου ἡ ξυνωρίς διίστανται, ἢ ταραγμῷ συγχυθέντες ἢ ἄλλως πρὸς ἀντέρεισιν, ἵνα μὴ συγκατενεχθῶσι. πρὸς ὁμοιότητα δὲ τοῦ τοιούτου «διαστήτην» ἐρρέθη ἐν ἄλλοις τὸ «διαστήτην ἐρίσαντε», μεταφορικῶς. Τὸ δὲ «κρίκε ζυγόν» ἀντὶ τοῦ ἔτριξε κατὰ ὀνοματοποιίαν. διὸ καὶ τρίγε τινὲς αὐτὸ ἔγραψαν ὡς δεύτερον ἀόριστον. Δῆλον δὲ ὅτι κἀνταῦθα οὐδετέρως ἔφη τὸ ζυγόν κατὰ συνήθη γένους μεταπλασμόν. Ἦνία δὲ τὰ συνδέοντα καὶ ἐνοῦντα τοὺς ἵππους, ἃ ταραχθέντα συγχέεσθαι λέγεται. καιριωτάτη δὲ καὶ νῦν λέξις τὸ «σύγχυτο», ἐπεὶ καὶ ἀντίκειται ἢ σύγχυσις τῇ ἐνώσει, καθ' ἣν τὰ ἡνία λέγεται. διόρθωσις δὲ τοιαύτης συγχύσεως τὸ ἰθύνεσθαι, ὅθεν διακοπένοσ τοῦ παρηόρου ἰθύνθη ἢ ξυνωρίς. καὶ τοιαῦτα μὲν τὰ ἡνία. Τὰ δ' αὐτὰ καθ' ἕτερον λόγον καὶ ῥυτῆρες κατὰ τοὺς ὕστερον χαλινούς, δι' ὧν ἐρύονται ἵπποι ὧδε καὶ ἐκεῖ. Ὅτι δὲ ὁ παρήορος καὶ παράσειρος λέγεται, δῆλον καὶ αὐτό. [Ἰστέον δὲ ὡς ἡ τῶν ἡνίων σύγχυσις οὐκ ἤδη καὶ ἀφηνισμόν ποιεῖ. κυρίως γὰρ ἀφηνιάσαι τὸ ζυγομαχῆσαι τοὺς ὑφ' ἄρματι ἵππους καὶ πειραθῆναι ἀπο ἡνίων γενέσθαι. κέλης μέντοι ἵππος ἀφηνιάζει, ὅτε τὸν χαλινὸν ἀποπτύσας ἢ καὶ ἄλλως ἐνδακῶν, ὡς μὴ πειθεσθαι τῷ ἐπιβάτῃ, ἄνετα φέρεται θέων.] (η. 477-9) Ὅτι ἀλλαχοῦ μὲν τὸ «ἡμβροτες» ἐρμηνεύων ἐπήγαγεν «οὐδ' ἔτυχες», ἐνταῦθα δὲ εἰπὼν ἐν πλεο 3.887 νασμῷ προθέσεως ὅτι Σαρπηδῶν ἀπήμβροτεν, ἐπιφέρει «οὐδ' ἔβαλεν αὐτόν». Καὶ ἔστι ταῦτόν τὸ «οὐκ ἔτυχε» καὶ τὸ «οὐκ ἔβαλεν», ἃ ἐξισοῦται πρὸς τὸ «ἄλιον βέλος ἔκφυγεν», οὗ τὸ ἀνάπαλιν «οὐχ' ἄλιον βέλος ἔκφυγε χειρός», ὅπερ αὐθις ἴσόν ἐστιν ἐπαγομένῳ εὐθύσ τῷ «ἀλλ' ἔβαλε». προϊὼν δὲ τὸ οὐχ' ἄλιον βέλος ἔκφυγεν «οὐδ' ἀλίωσε βέλος» φησίν. Ἔνθα καὶ ἐπάγει κατὰ σχῆμα θέσεως τὸ «βάλε δ' Ἐκτορος ἡνιοχῆα». ἐν τούτοις δὲ καὶ ταῦτόν ἐστι κατὰ ἔννοιαν τὸ «δουρὶ δεύτερος ὠρμήθη» καὶ τὸ «ὕστερος ὠρνυτο χαλκῶ». (η. 481) Ὅτι Πάτροκλος ἔβαλε Σαρπηδόνα, «ἐνθα φρένες ἔρχαται», ἦγουν καθείργνυνται, «ἀμφ' ἀδινὸν κῆρ», ὃ ἐστι περὶ τὴν καρδίαν, ὅπερ ἀδινὸν λέγει διὰ τὴν τοῦ σπλάγχνου πυκνότητα. πυκνὴ γὰρ καὶ νευρώδης ἡ καρδία. καὶ προϊὼν δὲ «βεβλημένον ἦτορ» λέγει ἐπὶ Σαρπηδόνοσ. κῆρ δὲ καὶ ἦτορ ταῦτά. Δῆλον δ' ὅτι ψυχὴ οὐ βάλλεται, ἀλλὰ τὸ ῥηθέν μόριον τὸ καιριώτατον εἰς τὸ ζῆν, ὅπερ καὶ ἐκ τοῦ κῆρ παράγεται. καρδία γὰρ κατὰ τινὰς ἢ διὰ τὸ κῆρ τρόπῳ ἀναστροφῆσ οἰονεῖ κῆρ δία, ὡσπερ, φασί, καὶ τὸ «θάρσει πέφευγας τὸν ἐμὸν ἰκέσιον Δία», ἀντὶ τοῦ διαπέφευγας τὴν ἐμὴν ἰκεσίαν. Καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, βάλλεται κῆρ καὶ ἦτορ, ἦγουν ὁ περὶ καρδίαν τόπος, ὃσ οἷόν τις ἐστί τῆσ ἐν ἡμῖν οἰκοδεσποτούσης ψυχῆσ ἐστιν. Ὅθεν ποιητικώτερον φράζων Ὅμηροσ ἐρεῖ μετ' ὀλίγα, ὅτι Πάτροκλοσ ἐξελκύσας τὸ δόρυ ἅμα καὶ τὴν ψυχὴν τοῦ Σαρπηδόνοσ ἐξείρυσεν. Ὅτι δὲ σωματικὰσ φρένας καὶ ἐνταῦθα ἔφη, δηλοῖ καὶ αὐτὸ προϊὼν ἐν τῷ «ὃ δὲ λάξ ἐν στήθεσι βαίνων εἴλκε δόρυ, ποτὶ δὲ φρένες αὐτῷ ἔποντο» ἐνσχεθέντων πάντως τῷ δόρατι τῶν τοῦ διαφράγματοσ ὑμένων. ἐνθα δηλῶν καὶ ὅτι καιρία ἢ πληγὴ ἐπάγει «τοῦ δ' ἅμα ψυχὴν τε καὶ ἔγχεοσ ἐξείρυσ' αἰχμὴν». Γέγονεν οὖν ἡ

πληγή κατά τὸ διάφραγμα, ὃ καλεῖται φρένες, καθὰ προϊστορήται, ἤγουν κατά τὸ ὑπὸ τὸν πνεύμονα διάζωμα τοῦ θώρακος. Εἰ δὲ πληγεῖς ἐνταῦθα ὁ Πάτροκλος φθέγγεται, δοτέον μὲν αὐτὸ καὶ τῇ ποιητικῇ ἀδείᾳ. Φασὶ δὲ οἱ παλαιοὶ καὶ μηδὲν εἶναι τοῦτο θαῦμα. θάτερον γὰρ μέρος τοῦ πνεύμονος ὑπὸ τῶν ὑμένων σκεπόμενον ἀπαθὲς μένει. Φασὶ δὲ καὶ ὅτι τοῖς τὰς φρένας τρωθεῖσιν ἔπεται μεῖζόν τε ἐρεύεσθαι καὶ τὰς ἐκπνοὰς μεγάλας ποιεῖσθαι. διὸ βεβρυχέαι τε καὶ στενάχειν ἐν τῷ κείσθαι λεχθήσεται ὁ Σαρπηδών. 3.888 Ὅρα δὲ καὶ τὸ «ἔρχεται» συντελοῦν εἰς τὸ «φρένες ἀμφιμέλαιναί». τὸ γὰρ εἰργμένον ὡς τὰ πολλὰ οὐκ ἐν καθαρῷ ἐστὶ φωτὶ, ἀλλ' ἐν σκότῳ μέλανι. Ἀπὸ τοῦ εἶρκται δὲ παρῆκται Ἴωνικῶς τὸ ἔρχεται τροπῇ τοῦ ψιλοῦ εἰς δασὺ καὶ προσθήκη τοῦ ᾠα μετὰ καὶ ἀναυξησίας Ἴωνικῆς τῆς ἀπὸ τοῦ ἔργω. (η. 482–6) Ὅτι καὶ τὸν Σαρπηδόνα ὡς πρὸ αὐτοῦ ἕτερόν τινα ἥρωα δρυὶ παραβάλλει πεσοῦση ἢ ἀχερωῖδι βλωθρῇ, λέγων καὶ τοῦτον πρὸ τοῦ δίφρου κείσθαι τανυσθέντα, καὶ ὡς βεβρυχῶς κόνιος ἐδράττετο. Καὶ σημειῶσαι καὶ τὴν τοιαύτην ταῦτολογία. εἶτα σεμνότερον παραβάλλων εὐθύς καὶ πρὸς ταῦρον αὐτὸν εἰκάζει, ὃν ρίπτει λέων. (η. 487–91) Φησὶ γὰρ «ἢ ἔτε ταῦρον ἔπεφνε λέων ἀγέληφι μετελθών, αἶθωνα, μεγάθυμον ἐπ' εἰλιπόδεσσι» ἢ ἐν εἰλιπόδεσσι «βόεσσι, ὤλετό τε στενάχων ὑπὸ γαμφηλῆσι λέοντος, ὡς ὑπὸ Πατρόκλῳ Σαρπηδῶν κτεινόμενος μενέαιεν», ὃ ταῦτον εἶναι δοκεῖ τῷ στενάχειν, σεμνότερον λεχθέν. ὁ ταῦρος μὲν γὰρ ὤλετο στενάχων, οὗτος δὲ κτεινόμενος μενέαιεν. ἐξ ἀγέλης δὲ ταῦρον παρείληφε διὰ τὸ ἀκμάζον τῆς ῥώμης. οἱ γὰρ καματηροὶ οὐ τοιοῦτοι. Τίς δὲ ὁ αἶθων εἶτε ταῦρος, ὡς νῦν, εἶτε λέων, ὡς ἀλλαχοῦ, εἶτε ἀνὴρ, ὡς καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ, πολλαχοῦ δεδήλωται, ὡσπερ καὶ ὅτι οὐ μόνον ἐπὶ ἀνδρῶν ὁ μεγάθυμος ἀλλὰ καὶ ἐπὶ ζώων ἀλόγων γενναίων. δῆλον δ' ὅτι λέοντι μάλιστα οἰκεῖον ἐπίθετον ὁ αἶθων. λέγονται δὲ που καὶ ἵπποι αἶθωνες μεγάλοι. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τῶν ῥηθισῶν δύο παραβολῶν, ἃς ὁμοῦ παρέθετο σεμνύνων τὸ πτώμα τοῦ Σαρπηδόνο, ἢ μὲν ἀπὸ τῶν δένδρων πρὸς τὸ πεσόντα τετανυσμένον κείσθαι τὸν εὐμεγέθη ἄνδρα παρείληπται, ὡς δηλοῖ τὸ «ἔκειτο τανυσθεῖς», ἢ δὲ τοῦ ταύρου πρὸς τὴν ἠρωϊκὴν τοῦ πεσόντος γενναιότητα. Τὸ δὲ «ἐπ' εἰλιπόδεσσι» δώσει μὲν γραμματικῶν παισὶν ἐναθῦραί τι πρὸς τὴν προφοράν, ὡς εἰ καὶ τινὰς λιπώδεις βόας ἤκουσαν. δηλοῖ δὲ φανερώς ὡς ψιλοῦται τὸ εἰλίπους Αἰολικῶς. (η. 491 ς.) Ὅτι ἐξονομάζειν μὲν ἄλλο τι δηλοῖ, καθὰ μυριαχοῦ ἔγνωσται, ὀνομαίνειν δὲ τὸ καλεῖν ἐξ ὀνόματος. Φησὶ γοῦν περὶ Σαρπηδόνο «φίλον δ' ὀνόμηεν ἑταῖρον, Γλαῦκε πέπον». ὡσπερ δὲ τὸ φοραίνειν, ἐξ οὗ τὸ φορῆναι, ἀσύνηθες ῥῆμα τοῖς καταλογάδην γράφουσι, 3.889 οὕτω καὶ τὸ ὀνομαίνειν, καὶ πολλῶ πλέον τὸ ὀνυμαίνειν Αἰολικῶς. (η. 492–500) Ὅτι οὕτω σταθερὸς ὁ Σαρπηδῶν ὡστε καὶ ἤδη ἀποψύχων ἐπιτάσσει τῷ Γλαύκῳ τὰ ποιητέα στρατηγικῶς, εἰπὼν «Γλαῦκε πέπον πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσι, νῦν σε μάλα χρή αἰχμητὴν τ' ἔμεναι καὶ θαρσαλέον πολεμιστήν. νῦν τοι ἐελδέσθω πόλεμος κακός, εἰ θεός ἐσσι. πρῶτα μὲν ὄτρυνον Λυκίων ἡγήτορας ἄνδρας πάντη ἐποικόμενος Σαρπηδόνο ἀμφιμάχεσθαι. αὐτὰρ ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ περὶ μάρναο χαλκῷ. σοὶ γὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα κατηφείη καὶ ὄνειδος ἔσσομαι ἤματα πάντα διαμπερές, εἴ κέ μ' Ἀχαιοὶ τεύχεα συλήσωσι νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα». (η. 501) Εἶτα συντέμνων τὰ προρρηθέντα, ἐπέειπε γὰρ ὁ θάνατος, ἐπάγει ἐπιφωνηματικῶς «ἀλλ' ἔχεο κρατερῶς, ὄτρυνε δὲ λαὸν ἅπαντα». καὶ οὕτω στρατηγικῶς παραγγείλας συγκαταλύει τῷ λόγῳ τὴν ζωὴν. (η. 502 ς.) Φησὶ γὰρ «ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν ὀφθαλμοὺς ῥίνας τε». Ἦν τὸ μὲν τὴν ἀργίαν δηλοῖ τοῦ ὄραν, τὸ δὲ τὴν τοῦ ἀναπνεῖν. Καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, διὰ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ῥινῶν τὸ ὄλον δηλοῖ πρόσωπον, ὅπερ ἐν τοῖς ἐξῆς ῥέθος λέγει, εἰπὼν «ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων πταμένη», ὡς ἐκεῖ ῥηθήσεται. Τούτων δὲ γλαφυρότερον τὸ εἰπεῖν, καθὰ ἐρρέθη, ὡς ὁμοῦ ὁ Πάτροκλος ἐξείλκυσε ἀπὸ τοῦ Σαρπηδόνο τὴν τε οἰκείαν αἰχμὴν καὶ τὴν ἐκείνου ψυχὴν. (η. 492) Ὅρα δὲ τὸ ἔμφρον τοῦ Σαρπηδόνο,

ὡς ἐκ προοιμίων καὶ αὐτὸς ἐπαίνοισ τὸν Γλαῦκον ὑπάγεται. Τὸ δὲ «πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσιν» ἀντὶ τοῦ ἐν ἀνδρείοις. ἐν γὰρ μὴ τοιούτοις καὶ ὁ τυχὼν ἂν λογιζοίτο πολεμιστῆς, εἰ μόνον θράσους τι προβέβληται, καθὰ παροιμία «καὶ ὡς ἐν ἀμούσοις καὶ κόρυδος φθέγγεται». Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ «πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσιν» ἔοικε Σοφοκλῆς λαβὼν εἰπεῖν [ἀντιθετικῶς] τὸ «σὺν γυναιξὶ τὰς μάχας ποιούμενος» διὰ <τὸ> τὸν Αἴγισθον σὺν γυναικὶ ἀνδρῖσασθαι τῇ Κλυταιμνήστρᾳ κατὰ τοῦ Ἀγαμέμνονος. (η. 494) Καὶ ἄλλως δέ, «πολεμιστὰ μετ' ἀνδράσιν» ὡς πρὸς διαστολὴν τῶν ἐν κυνηγεσίοις καὶ λοιποῖς γυμνάσμασι δοκούντων εἶναι πολεμιστῶν, ἐν πολέμῳ δηλαδὴ γλυκεῖ, οὐ μὴν κακῶ, κατὰ τὸ «ἐελδέσθω πόλεμος κακός». (η. 494) Ἔνθα ὅρα καὶ τὸ «ἐελδέσθω» παθητικὸν ὄν καὶ τῇ φωνῇ καὶ τῷ σημαينوμένῳ. καὶ νῦν μὲν οὕτως. ἄλλως δὲ συνήθως καὶ κοινότερον ἐνέργειαν δηλοῖ τὸ ἐέλδεσθαι, δηλοῦν τὸ ἐπιθυμεῖν. Τὸ δὲ «πόλεμος κακός» καὶ εἰς κίνδυνον προκαλεῖται τὸν Γλαῦκον καὶ οὐχ' ἀπλῶς εἰς πολέμου ἀφοσίωσιν. οὐ γὰρ ἀπλῶς πόλεμος ἄρτι, ἀλλὰ κακός, ἤγουν κακῶ 3.890 τικός. Τὸ δὲ «εἰ θεὸς ἔσσι» ἀποτείνεσθαι δοκεῖ πρὸς τὸ «πόσε φεύγετε; νῦν θεοὶ ἔστε», ὃ φθάσας ἔλεγε καθαπτόμενος Λυκίων ὡς θεῶν ὄντων φεύγειν. οἶονεὶ οὖν λέγει, ὅτι ἄχρι κινδύνου μελέσθω σοὶ πόλεμος, εἰ θεὸς ἔσσι, πολεμιστῆς δηλαδὴ, καὶ μὴ θεὸς φεύγειν. Ὅτι δὲ λείπει ἐνταῦθα τὸ πολεμιστῆς ὡς ἀπὸ κοινού τῷ πολέμῳ συννοηθέν, δηλοῖ τὸ «Ἀντίλοχος, θεὸς περ ἐὼν πολεμιστῆς». καὶ ἄλλως δέ, εἰ θεὸς ἔσσι, ὡς κατωτέρω κεῖται, πάντῃ ἐποίχεσθαι ὑπὲρ ἑμοῦ. (η. 495) Τὸ δὲ «πρῶτα μὲν ἠγήτορας» οὐ μόνον ἀντιδιαίρει τῷ λαῷ τούτους ὡς τοῦ στρατοῦ εἰς δύο ταῦτα διαιρουμένου, ἀλλὰ καὶ ὑπερεξαίρει μάλιστα τῶν λοιπῶν τὸ ἡγεμονικὸν φύλον. (η. 496) Τὸ δὲ «Σαρπηδόνοσ ἀμφιμάχεσθαι» ἔχει τι οἴκτου κατὰ ἀναφορὰν, οἶονεὶ τοῦ ἀδομένου, τοῦ ἐνδόξου, τοῦ εὐγενοῦσ, τοῦ ἀνδρείου. (η. 497) Ὅμοίως δὲ καὶ ἐν τῷ «ἔμοῦ περὶ μάρναο» πάθος κινεῖ ὅμοιον τὸ «ἔμοῦ», ἢ δεικτικὴ ἀντωνυμία: ἔμοῦ γὰρ τοῦ τοιοῦδε καὶ τοιοῦδε. ὡσπερ ἔμπαλιν ἐπὶ Θεοσίτου ἐν τῷ «ὄν κεν ἐγὼ ἀγάγοιμι» γέλων ἐκίνησεν ἢ ἀντωνυμικὴ δεῖξις, ὡς ἐκεῖ σεσημείωται. Ὅρα δὲ καὶ ὡς ἐμέρισε τὴν παθητικὴν ἔννοιαν ὁ κείμενος, τὸ μὲν κύριον ὄνομα ἐπὶ τῶν Λυκίων εἰπὼν, τὴν δὲ δεικτικὴν ἀντωνυμίαν ἐπὶ Γλαύκου τοῦ καὶ προσεχῶς ὀρῶντος, ὃν ἐχρῆν μάλιστα οἴκτον σχεῖν ἐπὶ τῷ λαοῦντι. Τὸ δὲ «καὶ αὐτὸς μάρναο» κινδυνεύειν καὶ αὐτὸ προκαλεῖται τὸν Γλαῦκον, ὡς μηδὲν ἄλλως μέγα ὄν ἐτέρους μόνον ὀτρύνειν. (η. 498) [Τοῦ δὲ «κατηφείῃ καὶ ὄνειδος» τὸ μὲν οἴκοθεν αὐτοῦ δὴ τοῦ Γλαύκου πάθος ἔσται, τὸ δὲ ἐξ ἄλλων.] (η. 499) Τὸ δὲ «ἤματα πάντα» καὶ τὸ «διαμπερές», ἐκ παραλλήλου μὲν καὶ νῦν, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, τὸ αὐτὸ νοοῦσι. πλὴν κάλλιον ἦν, ὅπου μετὰ τὸ διαμπερές ἀσαφῶς ἔχον ἔκειτο σαφέστερον ὄν τὸ ἤματα πάντα. (η. 500) Τὸ δὲ «ἐμὲ τεύχεα συλήσωσιν» ἢ ἀντὶ τοῦ ἀφέλωνται, ἢ μᾶλλον σχῆμά ἐστι καὶ αὐτὸ ὅμοιον τῷ «περὶ γὰρ ῥά ἐ χαλκὸς ἔλεψε φύλλα», καὶ τοῖσ τοιούτοις, ἅπερ ἐν τῇ ᾠδῇ ῥαψωδίᾳ προέκκεται. [Ἰστέον δὲ ὅτι, ὡσπερ διχῶς λέγεται συλεύειν καὶ συλᾶν, οὕτω καὶ τὸ ἐκ τοῦ σκύλου. καὶ τὸ μὲν σκυλεύειν κοινόν. φαίνεται δὲ εἶναι καὶ σκυλῶ σκυλήσω, 3.891 ἐξ οὗ καὶ ἡ σκυλήτρια.] Τὸ δὲ «νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα» μιμητικῶς ἔψευσται. ἔξω μὲν γὰρ καὶ τῆσ τάφρου ἐν τῇ πεδιάδι πίπτει καὶ οὐκ ἐν τῷ ἀθροίσματι καὶ τῇ ἀγορᾷ τῶν νηῶν. ὁ δὲ ἤδη τεταραγμένος τὸ φρονεῖν ἄλλως λέγει. ἤδη γὰρ πρὸς τῷ θνήσκειν ἐστί. διὸ καὶ βραχὺ τι προσθεῖσ ἀποίχεται. (η. 492) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι ἐν τοῖσ ῥηθεῖσι τὸ μὲν «πέπον πολεμιστὰ» καὶ ἐξῆσ ἕως τοῦ «εἰ θεὸς ἔσσι» παροτρυντικὸν εἰς μάχην ἐστί. (η. 502) Ἐπιτελευτῶ δὲ λόγῳ προσφυῆσ τὸ «ὡς ἄρα μιν εἰπόντα τέλος θανάτοιο κάλυψεν», ὃ καὶ ἐν τῷ τέλει τῆσ ῥαψωδίας ταύτης κεῖται. Ὅρα δ' ἐνταῦθα τὸ «τέλος θανάτοιο» πρὸς διαστολὴν ῥηθέν. οὐ γὰρ ἅπαν τέλος νεκρικόν ἐστί, ἀλλὰ τὸ τοῦ θανάτου, ὡσπερ οὐδὲ πᾶσα τελευτὴ θάνατος, ἀλλὰ ἢ τοῦ βιότου. (η. 506) Ὅτι φυσιόωντας ἵππους λέγει τοὺσ πνευστιῶντας, ὅπερ εἰ προσλάβοι τὸ μέγα ἢ τὸ μεγάλα, οὐ μακράν

ἔστι τοῦ «μεγάλα στενάχοντας». (η. 507) Εἰσὶ δὲ τοιοῦτοι κατὰ τὸν ποιητὴν οἱ ἰέμενοι φοβέεσθαι, ἤγουν φεύγειν. Φησὶ γὰρ «σχέθον ἵππους φυσιώντας ἰεμένους φοβέεσθαι». ὠνοματοπεποιήται δὲ καὶ τὸ φυσιώντας, καθὰ καὶ αἱ φύσαι καὶ τὸ φυσᾶν, καὶ ἐκτείνει κατ' ἐκείνα τὴν ἄρχουσαν. (η. 506 ς.) Ἰστέον δὲ ὡς δίφρων ἤδη πολλῶν ἀποβαλλόντων τοὺς ἐπ' αὐτῶν, καθὰ ἐρρέθη, ἔνθα καὶ αὐτοὶ ἀνεκυμβαλίζον καὶ αἱ ἵπποι μεγάλα στενάχοντο μόναι καθ' ἑαυτὰς θέουσαι, φησὶν ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς ὅτι «Μυρμιδόνες αὐτοῦ», ἤγουν αὐτόθι, ἐκεῖ, «σχέθον ἵππους φυσιώντας, ἰεμένους φοβέεσθαι», ἤγουν σπεύδοντας εἰς φυγὴν, «ἐπεὶ λίπον ἄρματ' ἀνάκτων», μετὰ τὴν ὄλην κατὰ τὸν Σαρπηδόνα περιπέτειαν ἐν δυσι τούτοις μόνους ἔπεσι τῶν τοιούτων ἵππων μνησθεῖς, ὡς αὐτῷ ἔδοξεν, εἶτα πάλιν εὐθύς τῆς κατὰ τὸν Γλαῦκον ἀκολουθίας γενόμενος, ἵνα καὶ οὕτως ἀμυδρὰν γοῦν τινα παρεξαλλαγὴν ἐνθήσει τῷ λόγῳ πρὸς γῆθος τοῦ ἀκροατοῦ. θηλυκῶς δὲ τὰς ἵππους εἰπὼν ἐκεῖ, ἀρρενικῶς ἐνταῦθα ἵππους ἔφη φυσιώντας, ὡς ἐξὸν ὄν ἀμφοτέρως φράσαι. Τὸ δὲ «ἐπεὶ λίπον ἄρματ' ἀνάκτων», ὃ καὶ προγέγραπται, ὅπου ἐν πρώτῳ ῥυμῷ ἵπποι κατέαξαν τὰ τοιαῦτα, καὶ ἀνάμνησιν τῶν φθασάντων τίθεται, καὶ τριῶν τούτων ὄντων, ἀρμάτων, ἵππων, καὶ Λυκίων ἀρματηλατῶν, μόνους περισσεῶσθαι ἱστορεῖ, τὸ οἴκτιστον. (η. 508–26) Ὅτι Γλαῦκῳ «αἶνὸν ἄχος γένετο φθογγῆς αἴοντι», τοῦ Σαρπηδόνος προκαλουμένου μάχεσθαι περὶ αὐτοῦ, «ὠρίνθη δέ οἱ ἦτορ, ὅτ' οὐ δύνατο προσαμῦναι, χειρὶ δ' ἑλὼν ἐπίεξε βραχίονα· τεῖρε γὰρ αὐτὸν ἔλκος, ὃ δὴ μιν Τεῦκρος» φθάσας ἔβαλεν ἰῶ, ὅτε δηλαδὴ κατὰ τοῦ 3.892 τείχους ἔβαινε. εὐχόμενος δ' ἄρα εἶπεν Ἀπόλλωνι, ὅσα ἐν παραφράσει τις εἴποι ἂν ἢ καὶ παρωδήσας πρὸς τὸν θεραπεῦσαι δυνάμενον, εἴ τι περὶ χεῖρα ἢ ἀλλαχοῦ που πάθοι. «κλυθὶ ἄναξ». καὶ μετ' ὀλίγα «δύνασαι δὲ ἀκούειν ἀνέρι κηδομένῳ, ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἰκάνει. ἔλκος μὲν γὰρ ἔχω τόδε κρατερόν, ἀμφὶ δὲ μιν χεῖρ ὀξειαῖς ὀδύναις ἐλήλαται, οὐδέ μοι αἷμα τερσῆναι δύναται, βαρῦθει δέ μοι ὦμος ὑπ' αὐτοῦ, ἔγχος δ' οὐ δύναμαι σχεῖν ἔμπεδον, οὐδὲ μάχεσθαι ἐλθὼν δυσμενέεσσιν. ἀνήρ δ' ὠριστος ὄλωλε, Σαρπηδῶν Διὸς υἱὸς ὃ δ' οὐδ' ᾧ παιδὶ ἀμύνει. ἀλλὰ σύ πέρ μοι, ἄναξ, τόδε κρατερόν ἔλκος ἄκεσσαι, κοίμησον δ' ὀδύνας, δὸς δὲ κράτος, ὄφρα Λυκίους ἐποτρύνω, αὐτὸς τ' ἀμφὶ νέκυϊ κατατεθνηῶτι μάχωμαι». καὶ οὕτω μὲν ὁ Γλαῦκος. (η. 527–31) Ἀπόλλων δὲ ἐπακούσας «αὐτίκα παῦσεν ὀδύνας, ἀπὸ δ' ἔλκεος ἀργαλέοιο αἷμα μέλαν τέρσηνε, μένος δέ οἱ ἔμβαλε θυμῷ», ἢ διὰ τῆς ὑγείας ἢ καὶ ἄλλως μυθικώτερον. «Γλαῦκος δὲ ἔγνω ἐν φρεσὶ γήθησέν τε ὅτι οἱ ὦκα ἤκουσε μέγας θεὸς εὐξαμένοιο», οἷα μαθὼν ἐντεῦθεν θεοφιλῆς εἶναι. Καὶ ὅρα καὶ νῦν ὡς οὐ κατὰ τοὺς ἐν Ἑλλησιν ἀθέους καὶ τοὺς Περιπατητικοὺς λήρους ἀργὰ δοξάζει τὰ τῆς εὐχῆς Ὅμηρος, ἀλλὰ τὰς εὐλόγους εὐχὰς εἰσακουόμενας ποιεῖ, καὶ οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλὰ αὐτίκα καὶ ὦκα. Ἐν τούτοις δὲ εἰπὼν «κλυθὶ ἄναξ», καὶ ἐπαγαγὼν τὸ «ὅς που Λυκίης ἐν πίονι δήμῳ εἷς ἢ ἐνὶ Τροίῃ», ἐπάγει φιλόσοφον ἔννοιαν περὶ θεοῦ τὸ «δύνασαι δὲ οὐ πάντοσ' ἀκούειν ἀνέρι», ὡς εἴρηται, «κηδομένῳ», ἤγουν ἀνδρὸς κηδομένου. καὶ τοῦτο μὲν ὑπαλλάττεται ἀντιπτωτικῶς. Τὸ 3.893 δὲ γε εἰπεῖν ὅτι οἱ ἤκουσεν, ὡς ἐρρέθη, θεὸς εὐξαμένοιο, τῇ παραθέσει τῆς δοτικῆς καὶ τῆς γενικῆς, ἀλλοίαν ἔχει ἐναλλαγὴν, σολοικοφανῆ μὲν, θεραπευομένην δὲ τῇ συγγενείᾳ τῆς γενικῆς καὶ τῆς δοτικῆς, καὶ τῷ μηδαμοῦ σολοικίζεσθαι τὸν πλαγιασμόν. διὸ ταῦτόν εἰπεῖν, ὅτι οἱ θεὸς ἤκουσεν εὐξαμένῳ, καὶ θεὸς ἤκουσεν εὐξαμένοιο. τοιοῦτον καὶ τὸ «Ἀχιλλῆος ὄλοον κῆρ γηθεῖ» φόνον Ἀχαιῶν «δερκομένῳ», καὶ τὸ «τῆς δ' αὐτοῦ λυτο γούνατα σήματ' ἀναγνούση», καὶ «ὡς τῶν ὕπνος ὑπὸ βελφάροισιν ὄλωλε νύκτα φυλασσομένοισι», καὶ «ἡμῖν δὲ κατεκλάσθη φίλον ἦτορ δεισάντων φθόγγον βαρύν». καὶ οὕτω μὲν ταῦτα. (η. 514) Τὸ δὲ «Λυκίης ἐν δήμῳ εἷς» ἀντὶ τοῦ ὑπάρχεις, ἐκ τοῦ εἰμί, ἢ διατρίβεις ἐκ τοῦ εἶμι. ἢ δὲ χρήσις τούτου πολλὴ καὶ ἐν Ὀδυσσεΐᾳ, ὡς καὶ ἐν Ἰλιάδι. Τὸ δὲ ἐν Λυκίᾳ νῦν τὸν Ἀπόλλωνα τυχὸν διατρίβειν κατ' ἐξαίρετον ἔφη, ὡς τοῦ

Ἀπόλλωνος ἐκεῖ μάλιστα διαφερόντως τιμωμένου κάντεῦθεν λαχόντος τὴν τοῦ Λυκηγενοῦς κλῆσιν. ὅθεν καὶ πίων δῆμος ὁ ἐκεῖ, ὡς ἔρρεθη, διὰ τὰς, ὡς εἰκός, ἐπ' αὐτῷ θυσίας. Δῆλον δὲ ὅτι Λυκηγενὴς Ἀπόλλων καὶ διὰ τὴν μικρὰν Λυκίαν ἐλέγετο, τὴν καὶ μικρὰν λεγομένην Τροίαν, ὡς ἐν τοῖς περὶ Πινδάρου προοδηλώται. (η. 515) Τὸ δὲ «πάντος ἀκούειν» ἠδέως ἂν ἄρτι ἀκούσοι παίδων ἀναγωγεὺς ὁ τοιοῦτος λίνους νεαλεῖς ἀγρεύων ψυχάς. ἐκφωνεῖται μὲν γὰρ ὡς πάντως ἐπίρρημα μεσότητος. ἔστι δὲ ἀληθῶς 3.894 πάντοσε τοπικόν, εἰ καὶ τῇ ἐκθλίψει ἐκπέπτωκε κατὰ φωνὴν εἰς ἔμφασιν πάντως σοφιστικοῦ νοήματος. Δοτέον δὲ καὶ τοῦτο τῇ μακρᾷ χύσει καὶ αὐτοσχεδίῳ τῆς ποιήσεως, καθ' ἣν ἀνάγκη καὶ τοιαῦτά τινα τῇ φράσει παραρρυΐσκεσθαι. [Δῆλον δ' ὡς εἶχεν εἰπεῖν· δύνασαι δὲ σὺ πάντη ἀκούειν, ἐπειδὴ καὶ ταῦτόν τὸ πάντοσε καὶ τὸ πάντη. ἐρεῖ γοῦν μετ' ὀλίγα, ὅτι Γλαῦκος ὠτρυνε Λυκίους «πάντη ἐποικόμενος», ἤγουν πάντοσε.] Τὸ δὲ ἀκούειν ἐνταῦθα ἴσως καὶ ταῦτόν ἐστι τῷ ὑπακούειν καὶ πείθεσθαι. ἄλλως γὰρ οὐκ ἂν Ἀπόλλωνα ὁ μῦθος λέγοι κηδομένῳ μόνῳ ἀκούειν, ἀλλὰ παντὶ λαοῦντι πρὸς αὐτόν. (η. 516) Τὸ δὲ «ὡς νῦν ἐμὲ κῆδος ἰκάνει» ἐρμηνεία ἐστὶ τοῦ «ἀνέρι κηδομένῳ», ἵνα νοηθῇ νῦν κηδόμενος μὴ ὁ φροντίζων, ἀλλ' ὁ ἔχων κῆδος, ὅ ἐστι βλάβην. Συνήθης δὲ Ὀμήρῳ καὶ ὁ τοιοῦτος σχηματισμός, ἤγουν τὸ ἐκ τοῦ καθόλου εἰς τὸ μερικόν καταβαίνειν παραδειγματικῶς, τοιοῦτον γὰρ τὸ δύνασαι ὑπακούειν τῷ βλαπτομένῳ, ὁποῖος δὴ τις καὶ ἐγώ. (η. 517 ετ 523) Τὸ δὲ καρτερόν ἔλκος δις ἐνταῦθα κεῖται διὰ τὸ καίριον τῆς φράσεως. βίαν δὲ πάντως καὶ νῦν δηλοῖ τὸ κρατερόν καὶ οὐ πρὸς ἔπαινον εἰληπται. (η. 518) Τοῦ δὲ ὀξείαις ὀδύναις ἐλήλαται χεῖρ, οὐκ ἔστι φράσαι καιριώτερον. βούλεται γὰρ εἰπεῖν, ὅτι ὀξείαις ὀδύναις ἐλήλαται, ὅσα καὶ ὀξείῃ ἰῶ. περὶ δὲ ὀξείας ὀδύνης καὶ προεῖρηται. (η. 519) Τὸ δὲ «αἷμα τερσηῖναι» ἀντὶ τοῦ ξηρανθῆναι κατὰ σημασίαν παθητικὴν, οὗ ἀνάπαλιν μετ' ὀλίγα ἔχει τὸ «αἷμα μέλαν τέρσηνεν», ἀντὶ τοῦ ἐξήρανε. Δῆλον δὲ ὅτι ἀπὸ τοῦ τέρσω γίνεται τὸ τερσαίνω ὁμοίως τῷ ῥῶ ῥαίνω καὶ τοῖς τοιοῦτοις. [Ἐκ τοῦ τείρω δὲ τέρσω Αἰολικοῦ ἀναδραμόντος εἰς θέμα 3.895 γίνεται τὸ τέρσω, ἀφ' οὗ τὸ τερσαίνω. τείρεται γὰρ πως τὸ ξηραίνόμενον καὶ εἶκει πρὸς κτήσιν. ὡς δὲ τοῦ τέρσω δεύτερος ἀόριστος ἔταρσον, καὶ ὡς ἐξ αὐτοῦ ὁ ταρσὸς καὶ ὁ ταρρὸς καὶ πόλις Ταρσός, δηλοῦται ἄλλοθι.] (η. 5) Τὸ δὲ «ἔμπεδον» ἀπροσφυῶς ἔχον πρὸς τὸ «ἔγχος δ' οὐ δύναμαι σχεῖν» παρέλκει τινὰς εἰς τὸ συντάσσειν αὐτὸ μετὰ τοῦ «μάχεσθαι», ἵνα λέγη ὡς οὐδὲ μάχεσθαι ἔμπεδον δύναμαι, ἤγουν βεβαίως καὶ σταθερῶς. (η. 522) Τὸ δὲ «οὐδ' ᾧ παιδὶ ἀμύνει» βλασφημεῖται διὰ λύπην. ἄλλως γάρ, εἴπερ ὁ Φοῖβος ἀμυνεῖ, πολλῶ πλεον ὁ Ζεὺς. [Τοῦ δὲ ἀκῶ ἀκέσω δοκεῖ μέλλων εἶναι καὶ διὰ τοῦ ᾗ, ὡς δῆλον ἐκ τοῦ ἀκήματα τὰ θεραπεύματα. ἀπὸ γὰρ τοῦ ἀκῶ ἀκήσω τὸ ἄκημα.] (η. 524) Τὸ δὲ «κοίμησον ὀδύνας» ταῦτόν τῷ παῦσον ὀδύνας, ὡς ὁ ποιητὴς ὑποκαταβάς ἐρμηνεύει. ὅτι δὲ καὶ τὸ τοιοῦτον κοιμῆσαι τῷ ᾗ παραλήγεται, ἀλλαχοῦ δηλοῦται. (η. 526) Τὸ δὲ «αὐτὸς τε μάχωμαι» ἀκόλουθόν ἐστι τῇ παραινέσει τοῦ Σαρπηδόνο, εἰπόντος «ἔπειτα καὶ αὐτὸς ἐμεῦ πέρι μάρναο». Ἐν δὲ τῷ «νέκυϊ κατατεθνεῖωτι» κατὰ τὸ παρέλκον ὡς καὶ ἐν ἄλλοις ἀπλῶς οὕτω τέθειται τὸ τεθνεῖωτι. οὐ γὰρ δήπου πρὸς τινὰ διαστολήν. οὐκοῦν καὶ ἐν τῷ οἶκος ποιητός, καὶ τάφρος ὀρυκτὴ, ῥηθείη ἂν τὸ ποιητός καὶ τὸ ὀρυκτὴ ἀπλῶς οὕτω προσκεῖσθαι ὡς ἀναγκαῖον παρακολούθημα; καθὰ γὰρ νεκρῶ παρακολουθεῖ τὸ τεθνάναι, οὕτω καὶ οἴκῳ τὸ πεποιῆσθαι, καὶ χειροποιήτῳ τάφρῳ τὸ ὀρωρύχθαι. καὶ μὴν τὰ τοιαῦτα μὲν ἔχει καὶ ἄλλους λόγους. τὸ μέντοι τεθνεῖωτι ἀπλοϊκῶς ἐπὶ νεκροῦ παρέρριπται. (η. 531) Τὸ δὲ «ὅττι οἱ ᾧκα ἤκουσεν» ὁμοίον ἐστὶ κατὰ σύνταξιν τῷ «δύνασαι ἀκούειν ἀνέρι». δοτικῆς γὰρ πτώσεως κάνταῦθα ἢ ἀντωνυμία. Σημεῖωσαι δὲ ἐν τούτοις καὶ τὸ τῶν ἐννοιῶν πυκνὸν καὶ τὸ συχρὸν κομματικόν. ἀπὸ γὰρ τοῦ «κλυθὶ ἄναξ» ἕως τοῦ «ἀμφὶ νέκυϊ κατατεθνεῖωτι μάχωμαι» οὐκ ἐλάττους τῶν τεσσαρεσκαίδεκα ἐννοιῶν κείνται, εἴ τις ἐθέλει

σκοπεῖσθαι πρὸς ἀκρίβειαν, ὡς οἶα τοῦ Γλαύκου καὶ εὐποροῦντος λέγειν διὰ τὸ εἰς ἑαυτὸν ἐστράφθαι καὶ πνευστιῶντος διὰ τὸ ἐναγώνιον, ὅπερ αἴτιον τοῦ κομματικοῦ. 3.896 (η. 538-40) Ὅτι Γλαῦκος ἀμελεῖσθαι τοὺς ἐπικούρους εἰς ὄνειδος προφέρει τῷ Ἔκτορι καὶ ἀχαριστίας αὐτὸν ἐθέλει ἐλεῖν, εἰ τοὺς ὑπὲρ αὐτοῦ πάσχοντας περιφρονεῖ, καὶ φησιν «Ἐκτορ, νῦν δὴ πάγχυ λελασμένος εἰς ἐπικούρων, οἱ σέθεν εἵνεκα τῆλε φίλων καὶ πατρίδος αἴης θυμὸν ἀποφθινύθουσι, σὺ δ' οὐκ ἐθέλεις ἐπαμύνειν», ὃ προσαμύνειν πρὸ βραχέων εἴρηται. Καὶ ὄρα τὸ «Ἐκτορ» μετὰ θυμοῦ λεχθὲν ἀπλῶς οὕτω καὶ δίχα σεμνοῦ τινος ἐπιθέτου, καὶ τὸ ὅλον εἰπεῖν, ἀτέχνως καὶ βαρβαρικῶς. οὐ γάρ, ὡσπερ αὐτὸν ὁ Σαρπηδῶν ἐσέμνυνεν ἐν τῷ «Γλαῦκε, πέπον πολεμιστά», οὕτω καὶ αὐτὸς ὑποποιεῖται τὸν Ἐκτορα, ψιλῶς δὲ οὕτω φησὶν Ἐκτορ, εἰ καὶ αὐτὸς εὐγενῶς προσενεχθεὶς οὐ χολοῦται, ἀλλ' ἄρχει Τρώων, ἦγουν προηγεῖται «χωόμενος Σαρπηδόνο», τὸν μὲν Γλαῦκον χολᾶν ἀφείς, αὐτὸς δὲ τῶν καιρίων γενόμενος. Τὸ δὲ «εἰς» ἐνταῦθα μᾶλλον μὲν δηλοῖ τὸ ὑπάρχεις, δύναται δὲ ληφθῆναι καὶ ἀντὶ τοῦ πορευῆ. (η. 540) Τὸ δὲ θυμὸν ἀποφθινύθειν ἀλλοπαθῶς ῥηθὲν ὁμοίον ἐστὶ τῷ «φθινύθεσκε φίλον κῆρ». (η. 541 ς.) Ἐπὶ δὲ τούτοις ὁ Γλαῦκος ἀφηγούμενός τε ἅμα τὸ γεγονὸς καὶ τινα ἐσπευσμένον ἐπιτάφιον ἔπαινον τοῦ Σαρπηδόνο ἐν ἀκμῇ πολέμου φράζων φησὶν ἄλλα τέ τινα καὶ ὅτι «κεῖται Σαρπηδῶν Λυκίων ἀγὸς ἀσπιστῶν, ὃς Λυκίην εἴρυτο δίκησί τε καὶ σθένει ᾧ», τουτέστιν ἰδίῳ. ἐξ ὧν δείκνυται χρῆναι δίκαιόν τε καὶ σθεναρὸν εἶναι τὸν βασιλέα κατὰ τὸ «βασιλεύς τ' ἀγαθὸς κρατερός τ' αἰχμητής». καὶ νῦν μὲν εἴρυται Λυκίην Σαρπηδῶν. ἐντεῦθεν δὲ λαβὼν ὁ ποιητὴς ἔρμα πόλεως αὐτόν φησι προῖών, ὡς ἐρύοντα, ὃ ἐστὶ φυλάσσοντα, τὴν Τροίαν. (η. 544-7) Εἶτα τοῦ Ἐκτορος ὁ Γλαῦκος μεθέμενος τρέπει τὸν λόγον ἀξιωματικῶς πρὸς τοὺς ἄλλους καὶ φησιν «ἀλλὰ φίλοι, πάρστητε», καὶ ἐξῆς, ὡς κατωτέρω εὐρεθήσεται. (η. 543) Ὅτι καὶ ἐν τῷ «ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασεν ἔγχει χάλκεος Ἄρης» τὸν Σαρπηδόνα ἢ τὸν πόλεμον Ἄρην λέγει ἀλληγορικῶς τρόπῳ ἢ τὸν σίδηρον. τὸν γὰρ μυθικὸν Ἄρην οὐ δυνατὸν νοῆσαι. Τρωσὶ γὰρ ἐκεῖνος ἐβοήθει καὶ ἐπικούροις. Εἰ δὲ 3.897 τις νοεῖν ἐθέλει τὸν τοῦ μύθου Ἄρην, ἔστι κἀντεῦθεν συναγαγεῖν τὸ τοῦ Ἄρεος ἀλλοπρόσαλλον. ἴσως δὲ καὶ ἄλλως ἀναιρεῖ ὁ κατὰ μῦθον Ἄρης τὸν Σαρπηδόνα ὑπὸ τῷ Πατρόκλῳ διὰ τὸ μὴ ἐπαμῦναι αὐτῷ ἀναιρουμένῳ. οὕτω καὶ κυβερνήτης αἴτιος κατὰ συμβεβηκός ποτε ναυαγίου τῆ νηΐ γίνεται διὰ τὸ ἀπειναι αὐτῆς. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ σίδηρος Ἄρης καὶ αἰνιγματὶ ποιεῖ ἀστεῖον βραχυλογικὸν τοιοῦτον. ὑπόκειται τις δρυτόμος τέμνων δάφνινον θάλας. ἐπεὶ δὲ ἡ δάφνη τὸ φυτὸν ὁμωνυμεῖ κόρη ἐρωμένη Ἀπόλλωνος, ἐκδέδωκέ τις αἰνιγματοποιὸς τὸ «ποῖ Φοῖβος πεπόρευται, ὅτ' Ἄρει μίγνυται Δάφνη». Καὶ ἔστι τὸ πᾶν ἀστεῖον ἐνταῦθα ἐν τῷ μίγνυται. τὸ γὰρ ὁμοῦ εἶναι ἢ λέξις δηλοῖ, ὃ καὶ ὁ σίδηρος ἔχει κόπτων ξύλον καὶ ὁ συνὼν σώματι. [Σημεῖωσαι δὲ τὸ «ὑπὸ Πατρόκλῳ δάμασε» δεινότητος ὃν Ὀμηρικῆς, δι' ἧς ἤδη ἄρχεται διοικονομεῖσθαι τὴν τε τοῦ Πατρόκλου πτῶσιν καὶ τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ἔξοδον εἰς μάχην. ἰδοὺ γὰρ ὁ Γλαῦκος ἀκριβωσάμενος τὸν ἐξεικασμένον Ἀχιλλέα καὶ καταγνοὺς Πάτροκλον εἶναι αὐτὸν ἐξεβόησε τοῦτο. καὶ τοίνυν ἀναθαρσοῦντες οἱ Τρωϊκοὶ ἀντιστήσονται καὶ πείσεται ὁ Πάτροκλος τὰ ἐν τοῖς ἐφεξῆς εἰρησόμενα.] (η. 544 ς.) Ὅτι ὁ ἐν κινδύνῳ βοήθειαν ἔκ τινος ἐθέλων εἴποι ἂν κατὰ Γλαῦκον τὸ «ἀλλὰ φίλοι πάρστητε, νεμεσσήθητε δὲ θυμῷ», μὴ τότε γένηται. ὁμοίως δὲ κατὰ Πάτροκλον καὶ τὸ «νῦν ὑμῖν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω, οἰοί περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν ἢ καὶ ἀρείους». πρὸς τοὺς Αἴαντας δὲ ὁ λόγος οὕτως τῷ ἥρωϊ. καὶ ἔστι τὸ «νῦν ὑμῖν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω» περίφρασις τοῦ νῦν ἀμύνετε. (η. 544-7) Ὅτι Γλαῦκος, ὡς ἐρρέθη, ἀφείς τὸν Ἐκτορα κοινῶς ἀξιοῖ παραστῆναι, ὃ ἐστὶν ἀμφιβῆναι, τοὺς Τρώας νεμεσηθέντας «θυμῷ, μὴ ἀπὸ τεύχε' ἔλονται, ἀεικίωσι δὲ νεκρόν», τὸν τοῦ Σαρπηδόνο, «Μυρμιδόνες, Δαναῶν κεχολωμένοι, ὅσοι ὄλοντο, οὓς ἐπὶ νηυσὶν ἐπέφνομεν». (η. 547) Καὶ ὄρα τὸ

«ἐπέφνομεν». οὐ γὰρ εἶπεν οὐς ἐπέφνετε ὑμεῖς, ἀλλ' ἡμεῖς οἱ Λύκιοι, ὥστε δοτέον ἀντίσηκον χάριν. ἔτι δὲ οὐκ εἶπεν οὐς ἔπεφνεν ὁ Σαρπηδῶν, ἀλλὰ συνεισάγει καὶ ἑαυτὸν ὁ Γλαῦκος σεμνότερον, ἵνα εἰσακουσθῆ. (η. 545) Τὸ δὲ ἀφέλωνται τεύχεα παράφρασις ἐστὶ τοῦ «τεύχεα συλήσωσιν», ὃ φθάσας ἔφη ὁ Σαρπηδῶν. Αὐτὸ 3.898 μέντοι τὸ «τεύχεα ἔλωνται, ἀεικίσωσι δὲ νεκρόν» μετατάξας ὁ Ὀμηρικὸς Πάτροκλος μετ' ὀλίγα οὕτω φράζει «ἀλλ' εἴ μιν ἀεικισοίμεθα ἔλόντες, τεύχεά τ' ὠμοῖν ἀφελοίμεθα». Ἐνθα ὄρα τὸ «ἀλλ' εἴ μιν αἰκισοίμεθα καὶ ἀφελώμεθα», ὃ καὶ αὐτὸ ἢ ἔλλειπτικῶς ἅμα καὶ αἰτιολογικῶς ἐρρέθη ἀντὶ τοῦ· ἀλλὰ σπενυστεόν, εἴ πως, ἦγουν ὅπως, τόδε ποιήσομεν, ὁποῖον καὶ πρὸ τούτων τὸ «εἴ τινά που Τρώων λάβοιμεν», ἢ παρακελευσματικῶς ἀντὶ τοῦ· ἀλλ' ἄγε ποιήσωμεν τόδε. δύναται δὲ καὶ εὐκτικῶς νοηθῆναι ἀντὶ τοῦ· ἀλλ' εἴθε ἀεικισοίμεθα καὶ ἐξῆς. ὅτι δὲ ὡσπερ ἐκ τοῦ ἀεί καὶ τοῦ ὦν ὁ αἰὼν, οὕτω καὶ ἐκ τοῦ ἀεικίζειν τὸ αἰκίζειν, δηλόν ἐστιν. (η. 548–50) Ὅτι Γλαύκου εἰπόντος ἃ εἶπε, περιῆλθε λύπη τοῦς Τρώας πολλή. φησὶ γοῦν· «Τρώας δὲ κατάκρηθεν», ἦγουν κατάκρης, ὡς ἀλλαχοῦ κεῖται, ἢ κατακρήθην προπερισπωμένως ἀντὶ τοῦ κατακάρηθεν καὶ ἐν συγκοπῇ κατακρήθην, ὃ ἐστὶ κατὰ κεφαλῆς, «λάβε πένθος ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτόν, ἐπεὶ σφισιν ἔρμα πόλης ἔσκε καὶ ἀλλοδαπὸς περ ἐών». (η. 550 ς.) Εἶτα κατασκευάζων πῶς εἰς οὗτος ἐπίκουρος ἔρμα πόλεως ἦν τηλικαύτης, εἶγε κατὰ τὴν παροιμίαν «εἷς ἀνὴρ οὐδεὶς ἀνὴρ», ἐπιφέρει «πολέες γὰρ ἄμ' αὐτῷ λαοὶ ἔποντο, ἐν δ' αὐτὸς ἀριστεύεσκε μάχεσθαι». καὶ τοῦτο ἐστὶν αἴτιον τοῦ πάντας τοῦς Τρωϊκοὺς ἐπικούρους ὡς ἀπὸ μέρους ἀξιολόγου Λυκίους λέγεσθαι. Τὸ δὲ «πένθος ἄσχετον, οὐκ ἐπιεικτόν», ὃ μεγάλην λύπην δηλοῖ, τῇ παραλλήλῳ θέσει καὶ τὸ τῆς ἐννοίας ταῦτόν συντρέχειν ἔχουσιν. ἄσχετον γὰρ οὐδ' οὐκ ἄν τις ἀνάσχοιτο, καὶ <οὐκ> ἐπιεικτόν ὧ οὐκ ἄν τις εἴχοι. Ἐρμα δὲ πόλεως, ἢ δι' οὗ, ὡσπερ ἡ πατρίς Λυκία, οὕτω καὶ ἡ Τροία εἶρυτο, καθὰ ἐρρέθη πρὸ βραχέων, ἢ τὸ ὑπέρισμα κατὰ συγκοπῆν, ἢ τὸ ζαχρηῆς βάρημα 3.899 ὡς ἐπὶ νηὸς πρὸς τὸ μὴ ἀνατρέπεσθαι ἐν τῷ πλεῖν. ὅθεν ἡ ἀστήρικτος δι' ἐλαφρότητα ναῦς ἀνερμάτιστος καὶ ἔστι καὶ λέγεται. (η. 554) Ὅτι ὄν λόγον λάσια στήθη Ἀχιλλέως φθάσας ἔφη ὁ ποιητὴς καὶ «Πυλαιμένεος λάσιον κῆρ», οὕτω καὶ ἐνταῦθα περιφραστικῶς «Πατροκλήος λάσιον κῆρ» ἀντὶ τοῦ αὐτὸς ὁ συνετὸς Πάτροκλος, οἷον «αὐτὰρ Ἀχαιοὺς ὥρσε Πατροκλήος λάσιον κῆρ». (η. 556 ς.) [Ὅτι ἐρεθιστικὸν εἰς ἄμυναν μάχιμον τὸ «νῦν σφῶϊν ἀμύνεσθαι φίλον ἔστω, οἰοί περ πάρος ἦτε μετ' ἀνδράσιν ἢ καὶ ἀρείους». Πάτροκλος δὲ ταῦτα ἔφη πρὸς τοῦς Αἴαντας ὀτρύνων ἐπιτεῖναι ὡς οἷόν τε τὴν κατ' αὐτοὺς ἀνδρίαν.] (η. 558) Ὅτι ἐν τῷ «κεῖται ἀνὴρ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τεῖχος Ἀχαιῶν, Σαρπηδῶν» τὸ ἐσήλατο ἀντὶ τοῦ ἐσάλευσε κεῖται κατὰ Πορφύριον ὡς ἀπὸ τοῦ σάλω, ἐξ οὗ καὶ τὸ σαλεύω καὶ ὁ σάλος. Ἐν δὲ τοῖς Ἡροδώρου καὶ Ἀπίωνος φέρεται, ὡς οὐ δεῖ πείθεσθαι Λυσανία τὸ «ὃς πρῶτος ἐσήλατο» λέγοντι σήλατο, καὶ διὰ τοῦτο ψιλοῦντι τὸ ῆ ὡς ἀπὸ τοῦ σήλασθαι, ὃ δηλοῖ τὸ ἀποσπᾶν καὶ σαλεύειν, ἔτι δὲ λέγοντι καὶ ὅτι ὁ μὲν σαλεύσας τὸ τεῖχος πρῶτος Σαρπηδῶν ἐστίν, ὃ δὲ εἰσπηδήσας Ἐκτωρ. ὥστε οὔτε μόνου Πορφυρίου ἀλλὰ καὶ Λυσανίου ἐστὶν ἡ ῥηθεῖσα ἐξήγησις, καὶ οὐδὲ πάνυ ἀποδεκτέα ἐστὶ τοῖς παλαιοῖς. οἱ δ' αὐτοί, ὁ Ἀπίων δηλαδὴ καὶ ὁ Ἡρόδωρος, ἐπικρίνουσι καὶ ὅτι δεῖ ἐπὶ τε Σαρπηδόνοιο ἐπὶ τε Ἐκτορος τὸ ἐσήλατο ἀπὸ τοῦ ἄλλεσθαι κανονίζειν καὶ νοεῖν ἀντὶ τοῦ ἐφήλατο. οὕτω γάρ, φασί, δοκεῖ Ἀριστάρχῳ. διὸ καὶ δασύνει ἐκεῖνος τὸ ῆ. Ἐκτωρ μὲν γὰρ πρῶτος διήλθε, Σαρπηδῶν δὲ πρῶτος ὥρμησεν ἐπὶ τὸ τεῖχος. Ἐν τούτοις δὲ καὶ παρισώσεις ἐπιφέρονται τὸ ἀεικισοίμεθα καὶ ἀφελοίμεθα καὶ δαμασοίμεθα, ἐπορχουμένου οἷον τῷ ῥυθμῷ τοῦ ταῦτα λέγοντος διὰ τὸ τὴν μάχην θαρρεῖν. (η. 562) Ὅτι στρατιωτικῆς προθυμίας τὸ «οἱ δὲ καὶ αὐτοὶ ἀλέξασθαι μενάινον». (η. 563 ς.) Ὅτι γοργὸν καὶ εὐτακτὸν σχῆμα τὸ «ἀμφοτέρωθεν ἐκαρτύναντο φάλαγγας Τρῶες καὶ Λύκιοι καὶ Μυρμιδόνες καὶ Ἀχαιοί». καὶ ὄρα ὅτι, ὅπερ οἱ Λύκιοι τοῖς Τρωσὶν ἐξέχοντες κατ' ἐπικουρίαν, τοῦτο οἱ Μυρμιδόνες τοῖς

Ἀχαιοῖς, τοῖς λοιποῖς δηλαδὴ Ἀργεῖοις. ἄλλως γὰρ ἰδίως αὐτοί, καθὰ Μυρμιδόνες καὶ Ἑλλήνες, οὕτω καὶ Ἀχαιοί, ὡς ἡ Βοιωτία δηλοῖ. Κεῖται δ' ἔνταῦθα καὶ τὸ συμβάλλειν ἐπὶ πολέμου, ἐξ οὗ ἡ μάχιμος συμβολή. (η. 565 ς.) Φησὶ γὰρ «σύμβαλον ἀμφὶ νέκυϊ μάχεσθαι δεινὸν αὐσαντες, μέγα δ' ἔβραχε τεύχεα φωτῶν». Τὸ δὲ συμβάλλειν καὶ συνιέναι λέγεται, οἷον «συνίτην ἔριδος πέρι θυμοβόροιο». τὸ δὲ ῥηθὲν πρὸ βραχέων περὶ Πατρόκλου καὶ Σαρπηδόνας, ἔνθα τὸ «περὶ ἔριδος», εἰς διαφορὰν κεῖται 3.900 ἀλλοίων συνελεύσεων. (η. 567 ς.) Ὅτι ἐν τῷ «Ζεὺς δ' ἐπὶ νύκτα ὀλοῖν τάνυσε κρατερῇ ὑσμίνῃ, ὄφρα φίλω περὶ παιδί μάχης ὀλοὸς πόνος εἶη», νύκτα λέγει τὸ περὶ τὸν ἀέρα πολὺ πάχος ἐκ τῆς κονίης, ἢ καὶ ἀέλλη φθάσας εἵκασε νεφώδει, καὶ πρὸ αὐτῆς ὀμίχλη. τὴν δὲ αὐτὴν ἐν τοῖς ἐξῆς σαφέστερον ἐπὶ πλεόν μελαίνει Πατρόκλου κειμένου, εἰκάζων ἐκλείψει ἡλίου ἢ σελήνης, ὡς ἐκεῖ φανεῖται. Σημείωσαι δὲ ὅτι τολμηρῶς νύκτα ἔφη τὴν ἐξ ἀέρος ἐν ἡμέρᾳ ζόφωσιν. ἐντεῦθεν δὲ ὀρμηθεὶς ἔρει ἐν ἄλλοις τὸ «ὀρώρει δ' οὐρανόθεν νύξ». Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὴν τε ῥηθεῖσαν νύκτα ὀλοῖν ἔφη καὶ τὸν περὶ αὐτὴν πόνον ὀλοὸν διὰ τοὺς τηνικαῦτα ὀλέθρους. Σημείωσαι δὲ ἄλλως καὶ ὅτι φῶς καὶ αἰθρίαν τὴν νίκην πολλαχοῦ φθάσας εἶπειν ἔνταῦθα τὴν τῆς μάχης πύκνωσιν νυκτὶ ἀπεικάζει, ὡς που καὶ νέφος αὐτὴν ἔρει. (η. 5705) Ὅτι, ὡσπερ πρὸ τούτων ἔφη τὸν Αἴαντα οὐκ ἀφανρότατον Ἀχαιῶν ἀντὶ τοῦ ἀνδρείοτατον, οὕτω καὶ νῦν Μυρμιδόνα τινὰ λέγει οὐτὶ κάκιστον ἄνδρα, τουτέστιν ἀνδρεῖον καὶ ἄριστον, διὰ τῆς ἄρσεως τὴν ἐναντίαν θέσιν δηλῶν. Φησὶ γὰρ «βλήτο οὗ τι κάκιστος ἀνὴρ μετὰ Μυρμιδόνεσσιν, υἱὸς Ἀγακλῆος, Ἐπειγεύς, ὃς δὴ ἐν Βουδείῳ ἦνασσε τὸ πρῖν. ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλὸν ἀνεψιὸν ἐξεναρίζας ἐς Πηλῆα ἰκέτευσε καὶ ἐς Θέτιν ἀργυρόπεζαν». οἱ δὲ ἅμα Ἀχιλλεῖ ἔπεμπον ἔπεσθαι εἰς Ἴλιον. τοῦτον ὁ Ἐκτωρ βάλλει βολήν, ὁποῖαν πρὸ ὀλίγων Πάτροκλος Εὐρύαλόν τινα. χερμαδίῳ γὰρ ἔβαλε κεφαλὴν, ὡς ἐκεῖ πέτρῳ Πάτροκλος. (η. 578–80) Καὶ αὐτὴ «ἄνδιχα πᾶσα κεάσθη ἐν κόρυθι βριαρῆ», ἡγουν ἔσω κόρυθος, καθάπερ ἐκεῖ. «ὃ δ' ἄρα πρηνῆς ἐπὶ νεκρῷ κάππεσεν», ὡς ἐκεῖνος ἐπὶ γαίῃ, ἀμφέχυτο δὲ καὶ τοῦτον θάνατος θυμοραϊστής, ὃς ὁμοίως μὲν παρήκται τῷ κυνοραϊστής, γίνεται δὲ ἀπὸ τοῦ ραίω, τὸ φθειρῶ, κατὰ διάλυσιν καὶ παραγωγὴν. ὡς γὰρ δαίω δαίζω, οὕτω ραίω ραίζω. τὸ μέντοι ραίω ἀπὸ τοῦ ῥῶ, καθὰ τὸ ναίω ἐκ τοῦ νῶ, ἀφ' οὗ τὸ νάσατο καὶ τὰ κατ' αὐτό. [Κοινῶς δὲ δι' ἐνὸς ῥῶ ἐκφέρεται ὁ θυμοραϊστής, καθὰ καὶ ὁ κυνοραϊστής. Ἀττικοὶ δὲ διπλάζουσι καὶ ἐν τούτοις τὸ ἀμετάβολον.] (η. 571) Τὸν δὲ Ἐπειγέα τὸ ἐπεῖγειν παράγει, σπουδαῖον, ὡς εἰκός, ὄντα, ὡσπερ καὶ τὸν Σπερχεῖον ποταμὸν τὸ σπέρχειν ὡς οἷα σπερχνὸν ἐν τῷ τρέχειν ὄντα. (η. 572) Βούδειον δὲ πόλις, 3.901 φασί, Βοιωτικὴ ἀπὸ Βουδεῖας Βοιωτίας, μητρὸς Ἐργίνου τοῦ καὶ παρὰ Πινδάρῳ περιηχομένου. Ὁ δὲ τὰ ἔθνη γράψας Ὀμηρικὸν οἶδε σχηματισμὸν τὸ Βούδειον. ἄλλως δὲ Βούδειαν ἱστορεῖ πόλιν ἐν Μαγνησίᾳ τῇ κατὰ Εὐρώπην ἀπὸ τοῦ οἰκήσαντος Βουδείου, καὶ Βούδειαν λέγων Ἀθηναῖν ἐν Θεσσαλίᾳ, εἰς ὃ καὶ παραφέρει τὸν Λυκόφρονα μάρτυρα. ὁ δ' αὐτὸς καὶ ἑτέραν Βούδειαν ἱστορῶν πόλιν Φρυγίας λέγει, ὡς καὶ ἔθνος ἐστὶ τι Μηδικὸν οἱ Βούδαιοι, ὧν ἡ γραφή, ὡς οἱ Ὀμηρικοὶ Κήτειοι. Τινὲς δὲ φασὶ Βούδειον πόλιν Φθίας, ἀπὸ Βουδείου, υἱοῦ Ἄργου. ἀρέσκει δὲ τοῦτο οὐ πάνυ τοῖς παλαιοῖς. ὁ γὰρ Βουδειεύς, φασίν, οὗ ἔνταῦθα μέμνηται Ὀμηρος, πόρρωθὲν ποθεν εἰς τὸν Πηλεῆα ἰκετεύσας φαίνεται καὶ οὐκ ἀπὸ Θεσσαλικοῦ τόπου. ἄλλως μέντοι δοκεῖ καὶ πόλις εἶναι Θετταλικὴ τὸ Βούδειον. (η. 574) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐκ οἶδε λέγειν ὁ ποιητῆς, ὡς ἰκέτευσεν ὁ δεῖνα τὸν δεῖνα, ἀλλὰ μετὰ προθέσεως φησιν «ἐς Πηλῆα ἰκέτευσεν», ἡγουν ἰκέτης ἦλθε, καὶ ἐς Θέτιν. Ὅτι δὲ καθάπερ οἱ ξεῖνοι, οὕτω καὶ οἱ ἰκέται διὰ βίου αἰδοῖοι ἐκρίνοντο καὶ τίμιοι διὰ τὸν ξένιον καὶ ἰκέσιον, μυριαχοῦ ἱστορεῖται. (η. 573) Τὸ δὲ «ἀτὰρ τότε γ' ἐσθλόν» καὶ ἐξῆς, δηλοῖ τῇ ἐπενθέσει τοῦ γ-ε συνδέσμου φορτικὴν καὶ Ὀμήρῳ εἶναι τὴν σκληρὰν χασμωδίαν, εἰ καὶ ἄλλως αὐτῇ χαίρει ὅτε χασμάται καίρια. (η. 582 ς.) Ὅτι φθάσας μὲν εἶπεν ἰερακά τινα φασσοφόνον, ἔνταῦθα

δὲ ἄλλον ἱστορεῖ, «ὃς ἐφόβησε κολοιοὺς τε ψῆράς τε». Τοιοῦτῳ δὲ τὸν Πάτροκλον εἰκάζει, ὅτε κατὰ Λυκίων ὥρμησε κεχολωμένος ὑπὲρ τοῦ προσεχῶς πεσόντος ἱκέτου, φράζων οὕτω «Πατρόκλω δ' ἄρ ἄχος γένετο φθιμένου ἐτάριοιο, ἴθυσε δὲ διὰ προμάχων, ἴρηκι ἐοικῶς ὠκέϊ, ὃς τ' ἐφόβησε κολοιοὺς τε ψῆράς τε». (η. 584 ς.) Ἐφ' οἷς εὖ μάλα φιλίως ὁ ποιητὴς διατεθεὶς πρὸς τὸν ἥρωα οὕτω λαμπρῶς διὰ φιλιάν ἀριστεύοντα προσφθέγγεται καὶ νῦν ἐνδιαθέτως κατὰ σχῆμα κλητικῆς ἀποστροφῆς οὕτω «ὡς ἰθὺς Λυκίων, Πατρόκλεις ἵπποκέλευθε, ἔσσο καὶ Τρώων, κεχόλωσο δὲ κῆρ ἐτάριοιο». (η. 586) Εἶτα πάλιν ἀλλοιῶν τὸ σχῆμά φησι «καὶ ῥ' ἔβαλε Σθενέλαον», δυνάμενος μὲν εἰπεῖν ἐν δευτέρῳ προσώπῳ «καὶ ῥ' ἔβαλες», οὐκ ἐθελήσας δὲ τοῦτο, ἵνα τῶν προτέρων συνήθως γένηται. Ταπεινοῖ δὲ Ὅμηρος τὸν Λυκιακὸν συνασπισμὸν τῆ τῶν κολοιῶν 3.902 καὶ ψηρῶν παραβολῇ, οὓς καὶ ἀγγελιδὸν πετομένους οὐκ ἂν ἰέραξ ὑποσταλείη. Ὅτι δὲ φιλάλληλα καὶ συναγελαστικά τὰ ῥηθέντα ζῶα καὶ οὐδὲ δυνάμενα σφίσι αὐτοῖς ῥαδίως ἀμύνειν, οὐκ ἄδηλόν ἐστιν. (η. 583) Οἱ δὲ ψῆρες καὶ ψᾶρες λέγονται, ἄμφω δὲ γίνεται ἀπὸ τοῦ ψαίρειν. διακινουσι γὰρ τὰ παραπίπτοντα οἱ ψᾶρες ἐν τῷ διαχάσκῃ καὶ ζητεῖν τροφήν τινα κάτωθεν. (η. 584) Τὸ δὲ ἰθὺς ἐκ τοῦ ἴθυσε γίνεται, ὃ ἀνωτέρω κεῖται. Ἴπποκέλευθος δὲ καὶ νῦν κατ' ἐξοχὴν ὁ ἠνιοχικώτατος. ἴσως δὲ κατὰ τι ἐξαίρετον καὶ τὸν μάλιστα δι' ἵππων εἰδότα μάχεσθαι δηλοῖ, οὐ μὴν οὕτω καὶ πεζομαχεῖν, ἢ καὶ τὸν ἄλλως, [ὡς καὶ προερρέθη,] χαίροντα μεθ' ἵππων βαδίζειν, ὅποιοι κατὰ Ξενοφῶντα ὕστερον οἱ Πέρσαι, οἷς νόμος ἐτέθη μικροῦ δεῖν καθ' ἵπποκενταύρους ἀεὶ ἐφίππους ἰέναι. (η. 585) Τὸ δὲ «κεχόλωσο κῆρ ἐτάριοιο» ἢ αἰτία ἐστὶ τοῦ εἰς μάχην ἄρτι μάλιστα τῷ Πατρόκλω ἐνθουσιασμοῦ. (η. 586 ς.) Ὅτι πρὸς ἀναλογίαν τοῦ ἰθαγενῆς γίνεται Ἰθαμένης κύριον, καὶ πλεονασμῷ τοῦ ἰθαίμενης, οὗ ἔβαλε Πάτροκλος φίλον υἱὸν Σθενέλαον «ἀνχένα χερμαδίῳ, ῥῆξε δ' ἀπὸ τοῦο τένοντας». (η. 588) Βολὴν δὲ ἰδόντες οὕτω ἀξιόλογον «χώρησαν ὑπὸ τε πρόμαχοι καὶ φαίδιμος Ἐκτωρ», ἤγουν ὑπεχώρησαν. (η. 589–92) Εἶτα καὶ μετρῶν εἰς ὅσον ἐχώρησαν οἱ ῥηθέντες διάστημα, φησὶν «ὄσση δ' αἰγανῆς ριπὴ ταναοῖο τέτυκται, ἦν ῥά τ' ἀνὴρ ἀφῆρ πειρώμενος ἢ ἐν ἀέθλῳ ἢ καὶ ἐν πολέμῳ, τόσσον ἐχώρησαν Τρῶες, ὥσαντο δ' Ἀχαιοί». δι' οὗ δηλοῖ, ὡς ἐχώρησαν οἱ Τρῶες οὐχ' ἀπλῶς, ἀλλ' ὠσθέντες κατὰ τοὺς ἠττημένους, ταύτῳ δ' εἰπεῖν, ὑπεχώρησαν ἢ ἀνεχώρησαν. οὕτω καὶ πρὸ τούτου ἀφέσει δουρὸς ἐμέτρησε τὸ τῆς τάφρου γεφύρωμα. Πλατυτέρα δὲ ἢ ἐνταῦθα φράσις, ἔτι δὲ καὶ σαφεστέρα. τὸ γὰρ ἐκεῖ δόρυ ἐνταῦθα αἰγανέα φησὶν. αὕτη γὰρ χρηστὴ ὅτε τις ἑαυτοῦ πειρᾶται. καὶ τὸ πειρώμενος δὲ ἐκεῖ μὲν ἀσαφῶς ἔχει διὰ τὸ ἀορισταίνειν, ἐνταῦθα δὲ καὶ τόπον καὶ καιρὸν προσέθετο, εἰπὼν· ἐν ἀέθλῳ ἢ πολέμῳ. ἴσως δὲ καὶ τριχῇ διαιρετέον ἄρτι τὴν ῥηθεῖσαν ἀφῆσιν, τὴν κατὰ πείραν ἀπλῶς, τὴν ἐν ἀέθλῳ καὶ τὴν ἐν μάχῃ. (η. 589) Ἔστι δὲ αἰγανέα οὐχ' ἀπλῶς δόρυ ἀλλὰ ἐλαφρὸν καὶ μακρὸν, λεγομένη οὕτω διὰ τὸ κατὰ αἰγῶν ἢ ἄγαν ἴεσθαι, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα δηλοῦται. τὸ δὲ εἰπεῖν αἰγανῆ ταναός 3.903 Ἀττικόν ἐστὶ καὶ Ἰωνικόν. (η. 590) Τὸ δὲ «ἀφῆρ» συνήθη πλεονασμὸν ἔχει τοῦ ἰε. τὸ γὰρ κοινὸν ἀφῆ ἀντὶ τοῦ πέμψει, ὃ καὶ ἦσει πρὸ τούτου ἔφη. ὥσπερ δὲ ἐν τῷ ἀφῆρ, οὕτω καὶ ἐν τῷ ἀφῆωνται πλεονάζει τὸ ἰε. Τὸ δὲ «πειρώμενος» ἑλλειπῶς ἔχει. καὶ ἴσως λείπει τὸ ἑαυτοῦ ἢ τῆς οἰκείας ἰσχύος, ὡς εἶχε τὸ «ὄππὸτ' ἀνὴρ σθένεος πειρώμενος». (η. 593–600) Ὅτι ὑποχωρήσεως τῶν Τρώων γενομένης Γλαῦκος ἐτράπετο καὶ ὁμῶς ἔκτεινέ τινα φεύγων, Χάλκωνος υἱόν, «ὃς Ἑλλάδι οἰκία ναίων ὄλβῳ τε πλούτῳ τε μετέπρεπε Μυρμιδόνεσσι». Τοῦτον Γλαῦκος διώκοντα «στῆθος μέσον οὔτασε δουρί, στρεφθεὶς ἐξαπίνης, ὅτε μιν κατέμαρπτε διώκων». καὶ Ἀχαιοὺς μὲν ἐλύπησεν, «ὡς ἔπεσεν ἐσθλὸς ἀνὴρ. μέγα δὲ Τρῶες κεχάροντο». Ἡ γὰρ ἐξ ὑποστροφῆς ἀνδραγαθία τὴν τοῦ πρώτου τραπέσθαι αἰσχύνῃν ἐκάλυψε. Καὶ ἔστι καινὸς ἀριστείας τρόπος, ὅτε ὁ φεύγων ἀνελεῖ τὸν διώκοντα. (η. 595) Ἑλλάδα δὲ καὶ νῦν τὴν κατὰ τοὺς Μυρμιδόνας ἔφη, ἦν ἢ Βοιωτία ἱστορεῖ.

[Δῆλον δ' ὅτι πάλαι μὲν ποτε πόλις Φθίας ἢ Ἑλλάς, ὕστερον δὲ καὶ χώρα ἢ πρὸ τῆς Πελοποννήσου κοινότερον. ἱστορεῖται δὲ κληθῆναι ποτε Ἑλλάδα καὶ πᾶσαν σχεδὸν τὴν κατὰ τὴν Ἰταλίαν μετοίκησιν. Ἡρόδικος δὲ ὁ Βαβυλώνιος εὐξάμενος τὸ «Ἡροδίκω», τουτέστιν ἐμοί, «Ἑλλάς ἀεὶ μίμνοι καὶ θεόπαις Βαβυλών», ἄδηλον περὶ ποίας Ἑλλάδος ποιεῖται τὴν εὐχήν. Ὁ δὲ Ἑλληὴν ὁ πρῶτα μὲν τῇ Ἑλλάδι πόλεπαρώνυμος, εἶτα καὶ τῇ χώρᾳ, ἀπορεῖται πῶς διὰ τοῦ ἧ ἔχει τὴν κλίσιν ἐν ταῖς πλαγίαις ὡς μονογενὲς κατὰ τὸ γέρην γέρηνος, καὶ μὴ διὰ τοῦ ἧ κατὰ τὸ τέρην τέρενος, ἄρσην ἄρσενος. Ἔστι γὰρ κοινὸν καὶ τὸ Ἑλληὴν, ὡς δηλοῖ τὸ «Ἑλληὴν ἀληθῶς οὖσα», ὅπερ ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου κεῖται περὶ τῆς τύχης. ἔστι δ' αὐτὸ Ἀττικισμὸς. οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλην αἰτίαν εἰπεῖν.] (η. 601 ς.) 3.904 Ὅτι ἀντιπαρατάξεως θαρσαλέας τό· οὐδ' ἂρ οἱ δεῖνα «ἀλκῆς ἐξελάθοντο, μένος δ' ἰθὺς φέρον αὐτῶν». Καὶ ὄρα τὸ «ἰθὺς ἔφερον αὐτῶν», ἐξ οὗ δῆλον ὡς καὶ πρὸ ὀλίγων ἐν τῷ «βὰν δ' ἰθὺς Δαναῶν λελημένοι» οὐκ ἔστιν εἰπεῖν, ὅτι ἔβησαν ἰθὺς λελημένοι τῶν Δαναῶν, οἱ Τρῶες δηλαδή, ἀλλὰ ἔβαν ἰθὺς τῶν Δαναῶν, ὃ ἔστιν ἀντικρὺ, λελημένοι, τουτέστιν ἐπιθυμοῦντες μάχης ἢ αὐτοῦ δὴ τοῦ βῆναι ἰθὺς Δαναῶν. τὸ δὲ ἰθὺς βῆναι τινῶν καὶ μένος ἰθὺς φέρειν ἐναντίον ἐστὶ πρὸς τὸ ὑποχωρεῖν καὶ ἀναχωρεῖν. (η. 604 ς.) Ὅτι Ὀνήτωρ τις Διὸς ἱερεὺς Ἰδαίου «θεὸς ὡς τίετο δήμῳ». Καὶ καινὸν οὐδέν, εἰ τοῖς ἐθάσι τίμιος ἦν. τὸ δὲ τοῦ Χρύσου μᾶλλον τοιοῦτον, ὃν καὶ οἱ πολέμιοι Ἀχαιοὶ αἰδεῖσθαι ὡς ἱερέα ἤθελον, παιδεύοντος τοῦ ποιητοῦ καὶ τοιαῦτα. [Ὅς καὶ ἐξ αὐτοῦ τοῦ Ὀνήτορα καλέσαι τὸν προκειμένον ἱερέα παιδευσιν ὑποβάλλει βιωτικὴν, ὡς τῆς ἱερατείας ὀνόμασι μάλιστα ἐν τοῖς καιριωτάτοις. διὸ καὶ μᾶλλον τοὺς ἱεραῖοι λαχόντας χρῆναι καλεῖσθαι τοῖς ἐκ τοῦ ὄνειν ὀνόμασι ἢ περὶ τὰ ὄνειρα, οἷς ἐτυμολογία ἐκ τοῦ, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, ὀνίσκειν ἡμᾶς, ἔτι δὲ καὶ τὸν οἶνον, ὃν δοκεῖ Ὀμηρὸς ἐκ τοῦ ὄνειν ἐτυμολογεῖν ἐν τῷ «καὶ αὐτὸς ὄνησσαι αἶ κε πῆισθα», εἰ καὶ Πλάτων οἴονουν αὐτὸν φησὶν ὡς οἰήσεως τὸν νοῦν ἐμπιπλῶντα, Ἀριστοφάνης δὲ ἄλλως ὡς κομίζοντα νοῦν. τοῦτο γὰρ ἐμφαίνει ἐν τῷ «τὸν νοῦν ἴν' ἄρδω καὶ λέγω τί δεξιόν», καὶ ἐν τῷ «οἴνου γὰρ εὐροῖς ἄν τι πρακτικώτερον», καὶ ἐξῆς.] (η. 606 ς.) Ὅτι τὸ ἔθανε περιφράζων φησὶν «ὦκα δὲ θυμὸς ὦχετ' ἀπὸ μελέων, στυγερός δ' ἄρα μιν σκότος εἶλε». καὶ νῦν μὲν ἀπὸ μελέων ὦχετο θυμὸς, ἐν ἄλλοις δὲ λίπεν ὀστέα θυμὸς. ὄρα δὲ καὶ νῦν ὅτι ἀρσενικῶς ὁ σκότος ἐρρέθη. (η. 608–12) Κεῖται δ' ἐν τούτοις καὶ ἡ ἑ-π-ι πρόθεσις ἰσοδύναμος τῇ ἑ-κ-α-τ-α ἐν τῷ «Αἰνείας δ' ἐπὶ Μηριόνη», τουτέστι κατὰ Μηριόνου, «δόρυ χάλκεον ἦκε», καὶ τὸ «ὑπασπίδια προβιβῶντος», ἀντὶ τοῦ ἔσω τῆς ἀσπίδος κρυπτομένου καὶ οὕτω προβαίνοντος, καὶ τὸ «οὔδει ἐνισκίμφθη» δόρυ, ἀντὶ τοῦ ἐπέλασεν, ὅπερ ἀπὸ ῥήματός ἐστι τοῦ σκίμπτω ὡς χρίμπτω, ἐξ οὗ εἰκὸς εἶναι, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δηλοῦται, τὸν παρ' Ἀττικοῖς σκίμποδα, εὐτελῆ κλίνην καὶ χθαμαλήν, πελάζουσαν τῇ γῆ. [Χρήσις δὲ τοῦ σκίμπτω καὶ παρὰ Πινδάρῳ, ἔνθα φησὶν ἀγαθὸν εἶναι νηῖ δύο ἀγκύρας ἀπεσκίμφθαι.] (η. 616) Ὅτι καὶ ἐνταῦθα οὐρίαχον εἰπὼν ἔγχεος καὶ ἐφερμηνεύων ἐπάγει «ἔνθα ἔπειτ' ἀφίει μένος ὄβριμος Ἄρης». καὶ γέγραπται ἤδη περὶ τούτου 3.905 ὅσα ἔδει. οὐ τοῦτο δὲ μόνον ἐκ τῶν προπεποιημένων ἐνταῦθα κεῖται ἀπαραποίητον, ἀλλὰ καὶ ἕτερα οὐκ ὀλίγα. Ὅτι ἔλαφρός καὶ ὁ Μηριόνης ἔοικεν εἶναι καὶ διὰ γυμνασίαν πολεμικὴν Κρητικὴν εὐλύγιστος καὶ εὐστροφος, καὶ τοῦτο μὲν εἰς ἀρετὴν αὐτῷ ἐγγράφεται, ὁ δὲ πολέμιος Αἰνείας εἰς ψόγον λόγῳ σκώματος διαστρέφει αὐτό. ἠλεύατο μὲν γὰρ χάλκεον ἔγχος τὸ τοῦ Αἰνείου πρόσω κατακύψας ὁ Μηριόνης. (η. 616–8) Αἰνείας δὲ χωσάμενος εἶπε «Μηριόνη, τάχα κέν σε καὶ ὀρηστήν περ ἔοντα ἔγχος ἐμὸν κατέπαυσε διαμπερές, εἴ σ' ἔβαλον περ». Καὶ ὄρα τὸ ἀνεῖλον ἄν σε, εἴπερ ἔβαλον. καὶ ἦν μὲν καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων ὁμοίον τι σχῆμα, ἐνοεῖτο δὲ ἐκεῖνο ἀντὶ τοῦ ἐπειδὴ ἐποίησα ἂν τόδε τι, ἐνταῦθα δὲ φανερώς εἴρηται κατὰ δισταγμὸν τὸ «εἴ σ' ἔβαλον». (η. 6235) Διὸ καὶ ὡς τοῦ ἀφελοῦς τούτου λόγου λαβὴν σκώματος ἔχοντος ἐπάγει ὁ

Μηριόνης μετά τινα ἐτέρωθι γεγραμμένα «εἰ καὶ ἐγὼ σε βάλοιμι τυχὼν μέσον ὀξείῃ χαλκῷ, αἰψὰ κε καὶ κρατερός περ ἐὼν καὶ χερσὶ πεπορθὸς εὐχος ἐμοὶ δοίης, ψυχὴν δ' Ἄϊδι κλυτοπόλω». ὅπερ ἀκούσοι ἂν ποτε ἀπειλητὴρ στρατιώτης ἐξ ὁμοίου στρατιώτου. Καὶ ὄρα κάνταῦθα, ὅπως ὁ ποιητὴς ἠδονάς, ὡς ἐξόν, τοῖς σκυθρωποῖς διηγήμασιν ἐγκαταμίγνυσι. καὶ ἔστι μὲν σεμνὸν τὸ τοῦ Μηριόνου σκῶμμα, ῥητορικῶς λεχθὲν κατὰ νοήματος ἀπλουστεύου τοῦ κατὰ τὸν Αἰνεΐαν, οἷον εὐῆθες ὃν εἰπεῖν ἐκεῖνον ὡς ἔπαυσα ἂν σε τοῦ ὀρχεῖσθαι, εἶπερ ἔβαλον. ὅμοιον γὰρ ὡς εἶπερ φήσκει τις· ἔβλαψα ἂν σε εἶπερ ἔβλαψα. Πάτροκλος δὲ βαρυνθεὶς μέμφεται τὸν Μηριόνην, ὡς ῥηθήσεται, οἷα σκωπτικόν. καὶ ὅμως, ἐπεὶ παραινεῖν μὲν εὐχερές, οὐ μὴν δὲ κατορθοῦν, αὐτὸς μετ' ὀλίγα ὡς οἷον ἐκλαθόμενος ἐρεῖ σκῶμμα οὐ βαρὺ ἀλλὰ προκαλούμενον εἰς μειδίαμα, πλὴν ὅσον ἐκεῖνο μὲν ἐπὶ ἐχθρῷ πεσόντι, τὸ δὲ τοῦ Μηριόνου τοῦτο ἐπὶ ζῶντι, ᾧ κρίνει Πάτροκλος δεῖν εἶναι αὐτὸν μὴ ὀνειδιστικῶς ἀλλ' ἐνεργῶς προσφέρεσθαι. (ἡ. 617) Ὅρα δὲ φιλομαθῆ τὸν Αἰνεΐαν, εἰ πυρριχιστὰς τοὺς ἐκ Κρήτης ἱστορήσας οἶδε. πάντως γὰρ τὸν Μηριόνην τοιοῦτον λέγει ὀρχηστὴν. Ὅτι δὲ πυρρίχη ἢ ἐνόπλιος ὀρχησις, καὶ ὅτι Κρητικὴ μάλιστα, καὶ ὅτι σεμνή, ἐν τοῖς περὶ Κουρήτων γέγραπται. Ἦν δὲ καὶ σίκιννις κωμικωτέρα, ἦν πρῶτοι, φασίν, ὠρχήσαντο Φρύγες ἐπὶ Σαβαζίῳ Διονύσῳ, ὀνομασθεῖ 3.906 σαν κατὰ τὸν Ἀρριανὸν ἐπὶ μιᾷ τῶν ὀπαδῶν τῆς Κυβέλλης νυμφῶν, ἣ ὄνομα ἦν Σίκιννις. Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι κατὰ τοὺς παλαιούς τὴν ῥηθεῖσαν κουρητικὴν ἢ πυρριχιακὴν ὀρχησιν οἱ πλείους μὲν εἰς Κρήτας ἀνάγουσι, τινὲς δὲ Νεοπτολέμῳ ἀνατιθέασιν τὴν αὐτῆς εὐρεσιν, ἕτεροι δὲ Κάστορι, καὶ ἄλλοι Διονύσῳ, [καὶ ὅτι ἐξ ἀρχῆς, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ κεῖται, ὀρχησιν καὶ οἱ ποιηταὶ συνέταττον, εὐσχημοσύνης καὶ κόσμου μετέχουσιν, καὶ ἐχρῶντο τοῖς σχήμασι σημείοις μόνον τῶν ἀδομένων, καὶ οὐ κατὰ τοὺς ὑστερον, δρῶντες οὐδέν, ὡςπερ ἀπόπληκτοι στάδην ἐστῶτες ὠρῶντο. καὶ ἐν χοροῖς δὲ τὸ τῆς ὀρχήσεως γένος εὐσχημον ἦν καὶ μεγαλοπρεπὲς καὶ τὰς ἐν ὄπλοις κινήσεις ἀπομιμούμενον, καὶ κατὰ τὸν Σωκράτην εἰπεῖν, σχεδὸν ὡςπερ ἐξοπλισία τις ἢ χορεία ἦν καὶ ἐπίδειξις λοιπῆς τε εὐταξίας καὶ σωμάτων ἐπιμελείας, ἃ δὴ καὶ ἡ πυρρίχη πολεμικὴ κατὰ Κρήτην ὀρχησις εἶχεν, ἦν ἐνοπλοί, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐδηλώθη, παῖδες ὠρχοῦντο.] Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι μεταλαβὼν Αἰνεΐας τὸ τοῦ Μηριόνου εὐστροφον εἰς ὀρχησιν καὶ παραποιήσας τὴν λέξιν καὶ ἀντὶ κούφου στρατιώτου ὀρχηστὴν κερτομήσας, ἀπεσέμνυνέ πως ἑαυτὸν, οὐ μόνον ὡς μαχητὴν σταδαῖον καὶ μόνιμον, ἀλλὰ καὶ ὅτι αὐτὸς εὐστόχως βαλὼν ὅμως διὰ τὴν τοῦ Μηριόνου τεχνικὴν παρατροπὴν ἤμαρτε τοῦ βαλεῖν. Ἔτι ἰστέον ὅτι ἡ κατὰ μάχην ὀρχηστικὴ πρὸς ἐνδειξιν ἐπετηδεύετο θάρρους, ἵνα δοκοῖεν οἱ οὕτω κινούμενοι καταπαίξουσιν τῶν πολεμίων. καὶ ἴσως τοιοῦτόν τι καὶ τὸ «Ἄρηϊ μέλπεσθαι», ὡς καὶ τῆς μολπῆς θαρραλεότητα ἐνδεικνυμένης καὶ ἀλυπίαν τινά, ἐπεὶ καὶ κατὰ Πλάτωνα οὐδὲν ζῶον λυπούμενον ἄδει. ἄδειν δὲ πάντως καὶ μέλπειν ταῦτόν ἐστιν. [Ἄδειν δὲ φαμεν ἄρτι τὸ πάλαι ποτὲ σπουδαζόμενον, ὅτε σπουδῆ, φασίν, ἦν τὸ χρηστομουσεῖν. ὑστερον γὰρ γηρασάντων τῶν ἀρχαίων νόμων τρόποι μουσικῆς φαῦλοι κατεδείχθησαν, περιποιοῦμενοι ἀντὶ μὲν πραότητος μαλακίαν, ἀντὶ δὲ σωφροσύνης ἀκολασίαν καὶ ἄνεσιν. Πολλῶν δὲ ὄντων σεμνωμάτων τῆς ἐναρέτου ἀρχαίας μουσουργίας φέρονται ὡς ἐν βραχεῖ καὶ ταῦτα. Κλεινίας ὁ Πυθαγόρειος, ὅτε ἂν χαλεπαῖνοι, ἀναλαβὼν 3.907 λύραν ἐκιθάριζε, λέγων τοῖς ἐπιζητοῦσιν αἰτίαν, ὡς πραῦνομαι. ἀφ' οὗ δήλον ὡς ἡ μουσικὴ καταπραῦνει τοὺς κατὰ τὸν Κλεινίαν θυμοειδεῖς καὶ διαφόρους τὰς γνώμας. καὶ Ἀχιλλεὺς δὲ μόνος Ἑλλήνων τῶν ἐν Τροίᾳ τῇ τοῦ Ἡετίωνος κιθάρα κατεπραῦνετο. Θεόφραστος δὲ ἱστορεῖ, ὡς καὶ αὐτὸ ἐν τοῖς τοῦ Ἀθηναίου κεῖται, ἰσχυακοὺς ἀνόσους διατελεῖν, εἴ τις τοῦ τόπου καταυλήσει τῇ Φρυγιστὶ ἀρμονίᾳ, ἦν παρὰ Φρυξὶ πρῶτος εὔρεν Ὑαγνίς.] (ἡ. 625) Τὸ δὲ «εὐχος ἐμοὶ δοίης, ψυχὴν δὲ Ἄϊδι» ἀστεῖον μὲν ἐστὶ, περιφράζει δὲ τὸ εὐτυχῶς

έμοι τεθνήξῃ. (η. 6–5) Ὅτι πρὸς τὸν ἀπειλούμενον κακὰ εἴποι ἄν τις τῶν μὴ πάνυ πτοιαλέων τὸ τοῦ Μηριόνου πρὸς Αἰνείαν «χαλεπὸν σε καὶ ἴφθιμόν περ ἔοντα πάντων ἀνθρώπων σβέσαι μένος, ὅς κέ σευ ἄντα ἔλθῃ ἀμυνόμενος, θνητὸς δέ νυ καὶ σὺ τέτυξαι. εἰ καὶ ἐγὼ σε βάλοιμι τυχών», καὶ ἐξῆς. [Ἐνθα οὐ διαφορὰ δηλοῦται τοῦ βαλεῖν καὶ τυχεῖν, ἀλλὰ ταυτότης μᾶλλον. ὁ γὰρ βαλὼν ἐξ ἀνάγκης καὶ ἔτυχε, καὶ ὁ οὕτω δὲ τυχὼν ἔβαλε.] Σημεῖωσαι δὲ ὅτι σχῆμα τοιοῦτον παραφραστικῶς καὶ ἐν τοῖς πρὸ τούτων κεῖται, ὅπου φησὶν ἄργαλέον πάντων ἀνθρώπων ρῦσθαι γενεὴν τε τόκον τε. (η. 626–9) Πρὸς δὲ τὸν παρακαίρια ἐν καιρῷ κινδυνώδει ὄνειδίζοντα καλὸν εἰπεῖν τὸ τοῦ Πατρόκλου πρὸς Μηριόνην «τί σὺ ταῦτα καὶ ἐσθλὸς περ ἐὼν ἀγορεύεις; ὦ πέπον», οὐτι ὁ δεῖνα ἢ οἱ δεῖνα ὄνειδείοις ἐπέεσσι χωρήσουσιν, ἦγουν ἀναχωρήσουσι, πάρος τότε τι παθεῖν, οἷον «πάρος τινὰ γαῖα καθέξει. τῷ», ἦγουν διό, «οὐ χρὴ μῦθον ὀφέλλειν, ἀλλὰ μάχεσθαι». λέγει δὲ μῦθον ὀφέλλειν τὸ πολυλογεῖν, [καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, ἀκριτομυθεῖν, κοινότερον δὲ φάναι, ληρεῖν, ὅπερ οὐδὲν ἐστὶν ἕτερον ἢ τὸ πολλὰ λέγειν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἄλ-α ἐπιτακτικοῦ μορίου καὶ τοῦ ῥῶ, τὸ λέγω.] (η. 630) Ἐνταῦθα δὲ κεῖται καὶ γνωμικὸν τὸ «ἐν χερσὶ τέλος πολέμου, ἐπέων δ' ἐνὶ βουλῇ». ὅθεν χρῆναι λέγει ὁ Πάτροκλος μὴδὲ τὸν Μηριόνην θαρρεῖν, ὡς οἱ Τρῶες ὄνειδείοις λόγοις νεκροῦ χωρήσουσι πάρος τινὰ γῆ καθέξει, ὡς εἴρηται, ἦγουν πρὶν τις πέση. Τέλος δὲ πολέμου τὴν νίκην φησὶν, ἣν πρὸ τούτων φῶς εἶπεν, ὥστε ταῦτὸν τὸ «ἐν χερσὶ φῶς, οὐ μειλιχίη πολέμοιο», τὸ προγραφέν, καὶ τὸ «ἐν χερσὶ τέλος πολέμου», τὸ ἐνταῦθα ῥηθέν. ἐν ᾧ δηλοῦται ὅτι καὶ ἐκεῖ τὸ πολέμοιο ὑπερβατικῶς πρὸς τὸ φῶς λέγεται. Ἰστέον δὲ [ὅτι τε τὸ τοιοῦτον τέλος καὶ οὗ ἔνεκα λέγεται παρά τε τοῖς ὕστερον σοφοῖς καὶ τῷ ποιητῇ, καὶ ὅτι ἐξ αὐτοῦ καὶ ἐνιαυτὸς τελεσφόρος, ὃ πᾶν ἀγαθὸν τὸ ἐκ 3.908 γῆς εἰς τέλος ἄγων τῇ περιτροπῇ καὶ μὴδὲν τι ἐλλείπων. οὗ πρὸς αἴνιγμα ἐν τινι πομπῇ, ὡς καὶ ὁ Δειπνοσοφιστὴς ἱστορεῖ, ἀνὴρ τετράπηχυς λαμπρῶς ἐσκευασμένος τραγικώτερον ἐν προσωπιῷ καὶ φέρων χρυσοῦν Ἀμαλθείας κέρας, προσηγορεύετο Ἐνιαυτός, οἷα κατὰ τὸ ὑμνούμενον Ἀμαλθιακὸν κέρας ἐκφαίνων καὶ αὐτὸς τοῖς περὶ γῆν τὰ κατὰ βίον καλά, ὧν χορηγὸς ὁ κατὰ γεωργίαν πόνος δι' ἔτους, ταῦτὸν δ' εἰπεῖν ἔνου καὶ ἐνιαυτοῦ. ὅθεν ὁ ἄφενος, ἦτοι πλοῦτος, οὗ αἴνιγμα τό, ὡς ἐρρέθη, χρύσειον κέρας], καὶ ὅτι τοῦ σβέσαι μένος ἢ μεταφορὰ καιριωτάτη ἐστὶ, καὶ κατὰ τοὺς παλαιοὺς εἰπεῖν, ἔμψυχος. σβέσις γὰρ πάντως τοῦ ἐνθέρμου μένους ὁ ψυχρὸς θάνατος. (η. 621 ς.) Τὸ δὲ «σεῦ ἄντα ἔλθῃ ἀμυνόμενος» διαστολὴν ἔχει τοῦ φιλικῶς ἢ ἄλλως εἰρηναίως ἄντα ἦκειν. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι οὐδ' ἐνταῦθα ὄνειδος νοεῖται προφορὰ εὐεργεσιῶν πρὸς τὸν εὐηργετημένον, ἀλλ' οἱ μετὰ βαρύτητος εἰρωνικοὶ λόγοι ὄνειδιστικοὶ ἐφράσθησαν. (η. 631) Σημεῖωσαι δὲ καὶ ὅτι τὸ «οὐ τι χρὴ μῦθον ὀφέλλειν» τεχνικὴ ἀπολογία ἐστὶ τῷ ποιητῇ ὑπὲρ ὧν πολλαχοῦ βραχέα παρ' αὐτῷ λαλοῦσι ἐν ταῖς μάχαις οἱ στρατηγοί. Ὅτι πάνυ ἐπιτυχῶς τὸν πολὺν ἐκ τῶν ὄπλων δοῦπον ἐν μάχῃ δρυτόμων εἰκάζει ὀρυγμαδῶ τῷ ἐν ὄρεσιν. Εἰ γὰρ ξύλα κυριολεκτικῶς κόπτονται, κατακόπτεσθαι δὲ οἱ ῥήτορες φασι καὶ τοὺς ἐν πολέμῳ, ἀκόλουθον καὶ τοὺς ἐν ἀμφοῖν κτύπους παραλληλίζεσθαι. (η. 633–7) Φησὶ γοῦν «ὡς τε δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὄρωρεν οὖρεος ἐν βήσσησιν, ἕκαθεν δέ τε γίνετ' ἀκοιή, ὡς τῶν ὄρνυτο δοῦπος ἀπὸ χθονὸς εὐρυοδείης, χαλκοῦ τε ῥινοῦ τε βοῶν εὖ ποιητάων» ἢ εὐποιητάων, «νυσομένων ξίφεσιν τε καὶ ἔγχεσιν ἀμφιγύοισι». Καὶ ὅρα ὅτι τε ἐπίτηδες καὶ νῦν ἐτράχυνε τὴν φράσιν ὁ ποιητὴς ἀναλόγως τῷ πράγματι πλεονάσας τῷ ῥῶ στοιχείῳ ἐν τῷ «δρυτόμων ἀνδρῶν ὀρυμαγδὸς ὄρωρεν οὖρεος ἐν βήσσαις», καὶ ὅτι φθάσας μὲν πρὸ ὀλίγου πεσεῖν ἔφη τὸν Σαρπηδόνα ὑπὸ Πατρόκλῳ οἷα δρῦν ἢ λευκὴν ἢ πίτυν, ὡς ἐντεῦθεν δρυτόμον οἷον νοηθῆναι τὸν Πάτροκλον, ἐνταῦθα δὲ καὶ ἐξεφώνησε τὴν λέξιν ταύτην παραβολικῶς. (η. 635) Τὸ δὲ «εὐρυοδείης» ἐκ τοῦ ὀδεύειν ἔχει τὴν ἐν τῇ παραληγοῦσῃ δίφθογγον. (η. 636) Τὸ δὲ «εὖ ποιητάων» ἢ «εὐποιητάων», οὗ εὐθεῖα ἢ

ποιητή ἢ ἡ εὐποιήτη ὡς ἡ ἀσβέστη, πρὸς σαφήνειαν τοῦ ῥινοῦ βοῶν τέθειται. οὐ γὰρ ἀπλῶς ἀσπίδες οἱ ῥινοὶ τῶν βοῶν, ἀλλ' εἰ καὶ ποιηθῶσιν εὖ, ὃ ἔστι κατὰ τέχνην. Ἰστέον δὲ καὶ ὡς, εἴ που γράφεται «βοῶν τ' εὖ ποιητάων», παραπληροῖ ὁ ἄτ-ε σύνδεσμος ἐκ περισσοῦ 3.909 παρέλκων. οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλο νοεῖν ῥινὸν ἐνταῦθα καὶ ἄλλο βόας, ἀλλ' ἔστιν ὁμοῦ ῥινὸς βοῶν βύρσα ἢ ἐπὶ ταῖς ἀσπίσιν. (ἡ. 633) Ἐν δὲ τῷ «ὄρυμαγδὸς ὄρωρε» παρήχησις ἔστιν ἢ καὶ παρίσωσις ἢ κατ' ἀρχάς. ἦν δὲ ἂν αὕτη κατακορῆς, εἰ καὶ τὸ οὔρεος κοινῶς ἐρρέθη ὄρεος, καὶ τὸ ὄρνυτο δὲ ἦν ἀναύξητον, ἵνα παρέκειντο τὸ ὄρυμαγδός, τὸ ὄρωρε, τὸ ὄρεος, καὶ τὸ ὄρνυτο. (ἡ. 634) Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι τὸ «ἔκαθεν δέ τε γίνετ' ἀκούη» παρῶδηται ἀπὸ τοῦ «ἔκαθεν δέ τε φαίνεται αὐγή». Ἰωνικὸν δὲ καὶ ἡ ἀκούη. τὸ δὲ γε κοινὸν ἀκοή, ἀναλόγως τῷ βοή καὶ ροή καὶ τοῖς τοιούτοις. καὶ ἄλλως δέ, ἀκούη μὲν ἐκ τοῦ ἀκούω, ἀκοή δὲ ὡς ἐκ τοῦ ἦκουα μέσου παρακειμένου. Ὅτι οὐδὲ ὁ πάνυ πρὸ τούτου εὖ εἰδὼς τὸν Σαρπηδόνα ἐγνώρισεν ἂν ἐκεῖνον ἄρτι ἔχοντα ὡς εἶχε. (ἡ. 638–40) Φησὶ γὰρ «οὐδ' ἂν ἔτι φράδμων περ ἀνήρ», ὃ ἔστιν ἐπιστήμων, γνωστός, «Σαρπηδόνα δῖον ἔγνω, ἐπεὶ βελέεσσι καὶ αἵματι καὶ κονίησιν ἐκ κεφαλῆς εἴλυτο διαμπερές ἐς πόδας ἄκρους», ὃ ἐρμηνεῖα ἔστι τοῦ διαμπερές. τοῦτο δὲ παραθεῖς ὁ Κωμικὸς ἔφη τὸ «ἐκ τῶν ποδῶν ἐς κεφαλὴν σοι». (ἡ. 640) Τοῦ δὲ «εἴλυτο», ὃ ἔστιν ἐκεκάλυπτο, τὸ θέμα εἴλυμι ὡς ζεύγνυμι, ἢ καὶ ἄλλως εἰλύω, ἀφ' οὗ εἰλύετο καὶ κατὰ κρᾶσιν εἴλυτο. Τὸ δὲ φράδμων κατὰ συνήθη τροπὴν γέγονε διπλοῦ εἰς ἄφωνον. ἐκ τοῦ φράζω γὰρ γίνεται. (ἡ. 641–4) Ὅτι κἀνταῦθα ὡς καὶ ἐν τῇ βῆτα παραβολῇ χρᾶται τῇ ἀπὸ μυῖων, εἰπὼν «οἱ δ' αἰεὶ περὶ νεκρὸν ὀμίλειον», ἢ κατὰ ἴλας ἦσαν, «ὡς ὅτε μυῖαι σταθμῶ ἐνὶ βρομέωσι περιγλαγέας κατὰ πέλλας ὥρη ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγος ἄγγεα δεύει», ὃς δὴ στίχος καὶ ἀλλαχοῦ προετέθη, «ὡς ἄρα οὗτοι περὶ νεκρὸν ὀμίλειον». Καὶ ὅρα ὡς δις ἔφη τὸ «περὶ νεκρὸν ὀμίλειον», ἐπαναπαυσάμενος τῇ φράσει, καὶ ὅτι τὸν ἐνταῦθα σταθμὸν ἀλλαχοῦ σαφέστερον ποιμνήϊον ἔφη σταθμὸν, καὶ ὅτι καὶ ἐπὶ μυῖων ὁ βρόμος καὶ τὸ βρομεῖν τίθεται, κρεῖττον ἄρτι ὄν τοῦ βομβεῖν, 3.910 καὶ ὅτι πρὸς θράσος καὶ τὸ ἐπιθυμεῖν αἵματος τοὺς πολεμοῦντας ἢ ῥηθεῖσα παραβολή. οὐκοῦν οὐδὲ τὸν Μενέλαον ἢ Ἀθηνᾶ κατασμικρυνεῖ, ὅτε μυῖας αὐτῷ θάρσος ἐνθήσει. Ἔστι δὲ εἰπεῖν καὶ ὅτι τὸν ἐκ τῶν ὄπλων δοῦπον εἰκάσας ἦδη Ὅμηρος ὄρυγμαδῶ δρυτόμων τὸν ἀπὸ τῶν μαχομένων ἦχον βρόμω εἰκάζει μυῖων πολλῶν, ὅποια κεῖνται ἐν τῇ παραβολῇ. Τὸ δὲ «περιγλαγέας» ἀντὶ τοῦ περισσῶς πληθούσας γλάγους, ὃ ἔστι γάλατος. Πέλλαι δὲ ἀγγεῖα ποιμενικὰ ὡς ἀπὸ τοῦ πεπελεκῆσθαι κατὰ τοὺς παλαιούς. Ὅτι ἐνταῦθα διασαφεῖν δοκεῖ Ὅμηρος τὸ ἀλλαχοῦ ῥηθὲν περὶ Διός, τὸ τὸν Δία πάλιν στρέψαι τοὺς ὀφθαλμούς. ἐμφαίνει γὰρ νῦν δηλωτικὸν αὐτὸ εἶναι τοῦ πεπληρῶσθαι κυρωθὲν ἦδη τὸ εἰμαρμένον. (ἡ. 644–51) Τὸν Δία γοῦν μερμηρίζοντα πλάσας περὶ Πατρόκλου, εἰ νῦν τεθνήξεται εἴτε καὶ μὴ, λέγει ὡς «οὐδέ ποτε Ζεὺς τρέψεν ἀπὸ κρατερῆς ὑσμίνης ὅσσε φαεινῶ, ἀλλὰ κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὄρα καὶ φράζετο θυμῷ πολλὰ μάλ' ἀμφὶ φόνω Πατρόκλου μερμηρίζων, ἢ ἦδη καὶ κείνον αὐτοῦ», ἦγουν ἐκεῖ, «ἐπ' ἀντιθέω Σαρπηδόνη φαίδιμος Ἔκτωρ χαλκῷ δηῶση, ἀπὸ τ' ὤμων τεύχε' ἔληται, ἢ ἔτι καὶ πλεόνεσσι ὀφέλλειεν πόνον αἰπύν». Εἰ τοῖνυν τὸ περὶ τοῦ ποιητέου ἔτι φράζεσθαι καὶ μερμηρίζειν τὸν Δία κατ' εὐθὺ ὄρα ἔστι, λοιπὸν ἄρα τὸ κυρῶσαι τὸ μέλλον καὶ παύσασθαι τοῦ ἐνδοιάζειν εἴη πάλιν στρέφειν τοὺς ὀφθαλμούς. (ἡ. 652–8) «ᾧδε δέ οἱ», φησὶ, «φρονέοντι δοάσσατο», ἦγουν ἔδοξε, «κέρδιον», ἵνα Πάτροκλος «ἐξαυτίς Τρῶας τε καὶ Ἐκτορα ὤσαιτο προτὶ ἄστν, πολέων δ' ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο. Ἐκτορι δὲ πρωτίστῳ ἀνάγκιδα φύζαν ἐνήκεν», ἢ κατὰ τινὰς ἀνάγκιδα θυμὸν ἐνώρσεν, «ἐς δίφρον δ' ἀναβὰς φύγαδ' ἔτραπε, κέκλετο δ' ἄλλους Τρῶας φευγέμεναι· γνῶ γὰρ Διὸς ἰρὰ τάλαντα», οἷα συνेतός, ὡς καὶ πρὸ τούτων ἐγίνωσκε μάχης ἑτεραλκέα νίκη. Καὶ ὄρα οἷος ἐγένετο φόβος, εἰ καὶ ὁ μέγας στρατηγὸς φεύγει προτροπάδην καὶ τοὺς λοιποὺς δὲ οὕτω ποιεῖν κέλεται, ἵνα μὴ θεομαχῶσι. Σημεῖωσαι δέ, ὡς καὶ

νῦν ὁ τοῦ κατὰ νοῦν ἐκλαμβανομένου Διὸς ἐνδοιασμός προέκθεσις ἐστὶ ποιητική. ὁ νοῦς γὰρ κἀνταῦθα τῆς καθ' Ὅμηρον Μούσης, ἤτοι γνώσεως, σκέπτεται κατὰ μέθοδον δεινότητος τεχνικῶς, πῶς ἂν τὸν λόγον μεταχειρίσῃται, καὶ κρίνας προαναφωνεῖ κάλλιον εἶναι μὴ νῦν ἀνελεῖν 3.911 τὸν Πάτροκλον, ἀλλ' ἔᾶσαι καὶ εἰσεῖται ἀριστεῦσαι, ἵνα τῶν νηῶν αὐτὸν πολὺ ἀποσπάσας ἀνέλῃ καὶ οὕτω μηδὲν εἰδότης τοῦ Ἀχιλλέως κρατερὰ περὶ τὸν τοῦ Πατρόκλου νεκρὸν ἀμφίβασις γένηται, καὶ πλασθεῖη τὰ τῆς περιπετείας ἐναγωνιώτερον. τοιαύτη προέκθεσις καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς, ἔνθα ζητῶν Ἐκτωρ, πότερον κάλλιον συγκλεῖσαι φεύγοντας τοὺς Τρῶας εἰς τὴν πόλιν ἢ μάχεσθαι κατὰ κλόνον ἐλάσαντας, κρίνει δέον τὸ πολεμεῖν. καὶ ἐκφεύγει οὕτως ὁ ποιητὴς τὸ τῆς τειχομαχίας ἀπίθανον. (η. 645) Τὸ δὲ «τρέψεν» οὐκ ἂν εἴη ἀνόμοιον τῷ στρέψεν. (η. 646) Τὸ δὲ «κατ' αὐτοὺς αἰὲν ὄρα» θέσις ἐστὶ διασαφητικὴ τοῦ «οὐδέ ποτε Ζεὺς τρέψεν ἀπὸ μάχης ὅσσε φαινώ». οἱ οὕτω λέγονται οὐ κατὰ φαινήν ἐσθῆτα ἢ μάλιστα φαινήν ἢ τι τοιοῦτον, ἀλλ' ὡς φάους αἴτιοι, ἀποκλήρωσιν ἔχοντες αὐτοὶ τὴν ἐκ τοῦ φάους κλήσιν, ὥσπερ τὸ πυρόεν καὶ τὸ ὡς πῦρ λάμπειν τοῖς εἰς ἄκρον θυμουμένοις δέδοται. (η. 651) Τὸ δὲ ὀφέλλειεν οὐκ ἐνεστῶτός ἐστιν, ἀλλ' ἀορίστου πρώτου, ὡς ἐκ τῆς ἀναλογίας δῆλον. οὕτω δὲ παραπεσὸν ἠξιώθη λόγου τοῦτο. ἄλλως γὰρ ἢ λέξις χρειώδης εἰς οὐδέν, καὶ μάλιστα ἐν λόγῳ πεζῷ. (η. 657) Τὸ δὲ «φύγαδε» μεταπέπλασται, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ ἐρρέθη. ὡς γὰρ σκέπη σκέπα, καὶ κρόκη κρόκα παρὰ Ἡσιόδῳ, οὕτω καὶ φυγὴν φύγα, ἐξ οὗ τὸ φύγαδε. ὁ δὲ Ἀσκαλωνίτης ἀπὸ εὐθείας κλίνει τῆς φύξ, ὡς Στύξ Στύγα, ἐξ ἧς πρὸ ὀλίγου συγερὸς ἐλέχθη σκότος ὁ Ἄιδης πρὸς διαστολήν ἑτεροῦ σκότου. Εἴη δ' ἂν ἢ ῥηθεῖσα φύξ ἐκ τοῦ φύγω φύξω, ἐξ οὗ καὶ ἡ φύξις. Τὸ δὲ «ἔτραπεν» ἢ ἐλλειπτικῶς ἔχει, δηλοῦν ὡς εἰς φυγὴν ἔτραπεν ἢ τοὺς ἵππους κατὰ τὸ «φύγαδ' ἔτραπε μώνυχας ἵππους», ἐντελῶς ἀλλαχοῦ ῥηθέν, ἢ καὶ τὸν λαὸν κατὰ τὸ «κέκλετο δ' ἄλλους φευγέμεναι», ἢ μᾶλλον παθητικὴν ἐρμηνείαν ἔχει, ἵνα λέγῃ ὡς εἰς φυγὴν ἐτράπετο. (η. 658) Ἐν δὲ τῷ «Διὸς ἱερὰ τάλαντα» πολὺ τὸ σύντομον. ὁ γὰρ 3.912 φθάσας ἠπλωσεν ἐν τῷ «δὴ τότε χρύσεια Ζεὺς ἐτίταινε τάλαντα» καὶ ἐξῆς, τοῦτο νῦν συστείλας ἐν δυσὶν ὀνόμασιν ἔφρασε, Διὸς εἰπὼν τάλαντα, καὶ τὸν ἀκροατὴν ἀναμνήσας ἡρέμα τῆς διασκευῆς, ἐν ἧ ἡ Ζεὺς μὲν ἐχειρίζετο τάλαντα καὶ κῆρας, ἔρρεπε δ' ἡ κῆρ τῶν Ἀχαιῶν. οὗ τὸ ἀνάπαλιν ἐνταῦθα γινόμενον ὁ Ἐκτωρ νοεῖ. ῥέπουσι γὰρ αἱ κῆρες ἄρτι τῶν Τρῶων. Σημειῶσαι δὲ ὅτι τε τῇ τῶν πραγμάτων ἀγωνία καὶ συντομία κἀνταῦθα τὴν τῶν ταλάντων συνέτεμε φράσιν, ἵνα μὴ καὶ αὐτὸς μῦθον ὀφέλλῃ, ἐν οἷς οὐ χρεῖ, καὶ ὅτι τὸ «γνῶ γὰρ ἱερὰ τάλαντα», ῥέψαντα δηλαδή, πρέπει ῥηθῆναι καὶ ὅτε τις γνῶ μέλλειν πρὸς ἱεροῦ προσώπου καταδικάζεσθαι. (η. 661) Ὅτι τὸ Σαρπηδόνα «κείμενον ἐν νεκύων ἀγύρει» καθ' ὁμοιότητα εἴρηται τοῦ «νεῶν ἐν ἀγῶνι πεσόντα», ἵνα ἢ ταῦτὸν ἀγῶν καὶ ἄγυρις. ἐστὶ δὲ ταῦτὸν νεκύων ἀγύρει εἰπεῖν καὶ νεκάδι, ὃ ἀλλαχοῦ κεῖται ὡς περιεκτικόν. (η. 659–61) Ἰστορεῖ δ' ἐνταῦθα ὁ ποιητὴς καί, ὡς οὐδὲ «ἴφθιμοι Λύκιοι μένον», οἱ ἀλλαχοῦ ζαχρηεῖς ἐν μάχῃ, «ἀλλ' ἐφόβηθεν πάντες, ἐπεὶ βασιλῆα ἴδον δεδαῖγμένον», ἢ βεβλημένον, «ἦτορ κείμενον» καὶ ἐξῆς. τοιοῦτον γὰρ τὸ πεσεῖν κεφαλὴν, ἢ συμπάσχει καὶ τὰ ὑπ' αὐτὴν. ἔνθα ὄρα συνήθως ἀντικείμενα τὸ μένειν καὶ τὸ φοβεῖσθαι, ὃ ἐστὶ φεύγειν. περὶ δὲ τοῦ βεβληθῆναι ἦτορ προγέγραπται. ὁ δὲ ποιητὴς καὶ τοὺς νέκυας διασαφῶν, ὧν ἐν ἀγύρει ὁ Σαρπηδὼν ἔκειτο, φησὶν ὡς «πολέες γὰρ ἐπ' αὐτῷ κάπεσον» καὶ ἐξῆς. ὥστε καὶ τὸν Ἄρην τοιαῦται, ὡς ἐκεῖνός που ἔφη, νεκάδες ἔσχον ἂν, εἰ θνητὸς ἦν. (η. 663 ς.) Φράζει δ' ἐνταῦθα καὶ τὸν σκυλευμὸν τοῦ Σαρπηδόνοσ Ὅμηρος οὕτω «οἱ δ' ἄρ' ἀπ' ὠμοῖν Σαρπηδόνοσ ἔντε' ἔλοντο χάλκεα μαρμαίροντα». (η. 664–73) Ὅτι τὰ μὲν ὄπλα Σαρπηδόνοσ Πάτροκλος ἔδωκε φέρειν ἐπὶ νῆας, Ἀπόλλων δὲ τὰ εἰς τιμὴν τοῦ κειμένου

ποιεῖ, ὡς ὁ Ζεὺς ἐκέλευσεν εἰπὼν «εἰ δ' ἄγε νῦν, φίλε Φοῖβε, κελαινεφές αἶμα κάθηρον ἔλθὼν ἐκ βελέων Σαρπηδόνα καὶ μιν ἔπειτα πολλὸν ἄπο προφέρων», ἢ ἀπόπρο φέρων, «λοῦσον ποταμοῖο ῥοῆσι χρῖσον τ' ἀμβροσίη, περὶ δ' ἄμβροτα εἶματα ἔσσον, πέμπε δέ μιν πομποῖσιν ἅμα κραιπνοῖσι φέρεσθαι, Ὑπνω καὶ Θανάτῳ διδυμάοσιν, οἳ ῥά μιν ὤκα θήσουσ' ἐν Λυκίης εὐρείης πίοσι δῆμῳ», καθὰ διὰ τῆς Ἑρας εἰσηνέχθη βουλή. Δῆλον δέ, ὡς καὶ προεσημάνθη, ὅτι ἄπερ οἱ τοῦ Σαρπηδόνοσ ἐταῖροι παρακινδυνεύσαντες ὠσίωσαν, ὡς εἰκός, περὶ αὐτόν, Ἀπόλλωνι ἀνατίθησιν ἢ ποιήσιν διὰ τὸ σεμνότερον, ἰασαμένῳ 3.913 μὲν πρὸ τούτων μυθικώτερον κακῶσ ἔχοντα τὸν Ἑκτορα, ὡς ἀλλαχοῦ πρὸσ Διδὸσ παρηγγέλθη, αὐθις δέ εἰσ τὸν Δία ἔλθόντι, ὃ συνήθωσ παρεσιώπησεν Ὅμηροσ, καὶ νῦν ἀλιν σταλέντι νεκροκομήσαι τὸν υἱόν. Ὅρα δέ καὶ ἐν τούτοισ φυσικὴν ἰλαρότητα φράσεωσ κίρναμένην σκυθρωπῶ πράγματι. τοιαύτη δέ ἢ διὰ παρίσων τοῦ λοῦσον, χρῖσον, ἔσσον, καὶ τοῦ πομποῖσι, κραιπνοῖσι, διδυμάοσιν. (ἡ. 676–80) Ἄπερ εἰπόντοσ τοῦ Διδὸσ νῦν πρὸσ Ἀπόλλωνα μετ' ὀλίγα εὐθύσ ὁ Ἀπόλλων, ἐνεργῶν ἃ ἐκέλευσθη, ἐκφαίνει διὰ τοῦ ποιητοῦ ἔτερα τοσαῦτα ῥηματικὰ πάρισα πρὸσ πλοῦτον κάλλουσ, εἰπόντοσ οὐ προστακτικῶσ, ἀλλ' ὀριστικῶσ ἐν τρίτοισ προσώποισ, ὡσ Ἀπόλλων μὴ πατρὸσ ἀνηκουστήσασ κατέβη ἄνωθεν καὶ ἔλουσε καὶ ἔχρισε καὶ ἄμβροτα εἶματα ἔσσεν. ἀπαραποίητα γάρ, ὡσ αὐτῶ σύνηθεσ, καὶ τὰ προειρημένα λαλεῖ, οἷα καλῶσ καὶ αὐτὰ πεφρασμένα καὶ μὴ δεόμενα περιέργου ἐξαλλαγῆσ δίχα γε τῶν καιριωτάτων. ἐν οἷσ καὶ τὸ «κάτθεσαν ἐν Λυκίης δῆμῳ», ὅπερ ὁ Ζεὺσ θήσουσιν ἔφη. (ἡ. 667) Ὅρα δέ τὸ «εἰ δ' ἄγε νῦν» κελευσματικῶσ ἀντὶ τοῦ εἶα δὴ ἄγε ῥηθὲν μᾶλλον ἤπερ ἐνδοιαστικῶσ ἀντὶ τοῦ εἰ δέ βούλει ἄγε. Τὸ δέ «φίλε» πατρικῶσ τῶ Φοῖβῳ προσπεφώνηται, ὡσ εἶπερ ἐρρέθη «φίλε υἱέ». Τὸ δέ «κελαινεφές αἶμα Σαρπηδόνα» συνηθέστατον Ὅμηρῳ σχῆμα, ὁποῖον σὺν ἄλλοισ μυρίοισ καὶ τὸ «περὶ γάρ ῥά ἐ χαλκὸσ ἔλεψε φύλλα», καὶ τὸ «αὐτόν δέ σκότοσ ὄσσε κάλυψε». (ἡ. 668) Τοῦ δέ «ἐκ βελέων» σαφήνεια τὸ «αὐτίκα δ' ἐκ βελέων» ἀείρασ ὁ Ἀπόλλων, μετ' ὀλίγα ἐπαχθέν. αὐτὸ γάρ ἐλλιπῶσ πέφρασαι. (ἡ. 669) Τὸ δέ «ποταμοῖο ῥοαῖσ» ὅμοιον τῶ ὕδατοσ ῥοαῖσ εἰπεῖν, ὃ πρὸ τούτου ἔφη. (ἡ. 670) Τὸ δέ «χρῖσον ἀμβροσίη», ἐμφῆναν ὑγρόν τι εἶναι τὴν ἀμβροσίαν, ἄλλο τι δηλοῖ ἐν τῶ «ἄμβροτα εἶματα ἔσσεν», ὃ τρόποσ ἐτυμολογικὸσ ἐστί. ἐκ τοῦ ἔσασθαι γάρ τὸ εἶμα. (ἡ. 671) Τοιοῦτον δέ τι καὶ τὸ «πέμπε πομποῖσ». 3.914 Τὸ δέ φέρεσθαι ἀντὶ τοῦ βαστάζεσθαι εἴρηται κυριολεκτικῶσ. [Οὔτω δέ καὶ τὸ φέρων ἀντὶ τοῦ βαστάζων. Ἄγεται μὲν γάρ, ὡσ μυριαχοῦ πέφηνε, τὰ ἔμψυχα, φέρεται δέ τὰ μὴ τοιαῦτα. Ὡν καὶ ὁ φόρτοσ ὁ καὶ γόμοσ παρὰ τε Ἀθηναίῳ καὶ ἄλλοισ, ἔτι δέ καὶ ὁ παρὰ τῶ Κωμικῶ ἐν τῶ «καὶ τὸν φόρτον ἐκφύγοιμεν ἄν», ἤγουν τὴν φορτικότητα, ὃσ δὴ φόρτοσ ἔχει τι συγγενέσ πρὸσ τὸ γῆσ ἐτώσιον ἄχθοσ. ἐν μέντοι τῶ φορτηγόσ ταυτίζεται πωσ τὸ φέρειν καὶ τὸ ἄγειν, ἐπεὶ καὶ ἀγώγιμα καθαρῶσ τὰ φορτία λέγονται.] (ἡ. 672) Διδυμάονεσ δέ καὶ νῦν ἀδελφοὶ Θάνατοσ καὶ Ὑπνοσ διὰ τὸ ὁμοῦ τρόπον τινὰ εἶναι τούτοσ ἀεί. ὁ τε γάρ ὕπνοσ οἷον θανατοῖ κατὰ τὸ «ὕπνοσ θανάτω ἄγχιστα εὐοικῶσ», καὶ ὁ θάνατοσ δέ ὕπνοῦν ἐπὶ μακρόν ποιεῖ τανηλεγῆσ ὦν. (ἡ. 683) Τὸ δέ «κάτθεσαν» οἰκειότατον μὲν ἐπὶ νεκροῦ ἐνταφιαζομένου, οὐκ ἀνοίκειον δέ οὐδὲ ἐπὶ κειμηλίων καὶ μάλιστα, ἐφ' ὧν οἰκεῖον τὸ τῆσ παρακαταθήκησ ὄνομα. Ὅρα δέ καὶ ὅτι πρὸ τούτων Λυκίασ πίονα δῆμον εἰπὼν καὶ αὐθις ἰδίᾳ εὐρεῖαν Λυκίαν, ἐνταῦθα παραθεῖσ ὁμοῦ Λυκίης εὐρείης πίονα δῆμον ἔφη. Σημεῖωσαι δέ ὅτι ἢ διὰ τῶν καὶ προρρηθέντων Ὑπνοῦ καὶ Θανάτου ἐν Λυκία, φασί, τοῦ Σαρπηδόνοσ κατάθεσισ αἰνίττεσθαι δοκεῖ κενήριον μόνον τοῦ ἥρωοσ ἐν Λυκία εἶναι. οὐ γάρ στερεμνίοισ τισὶ προσώποισ ἦρθη, ἀλλ' ἀνυποστάτοισ πάθεσιν, ἃ φέρειν τινὰ οὐ δύναται. ἴσωσ δέ καὶ τὸ ἀληθῶσ ὑπὸ Λυκίων κατὰ σπουδῆν γενόμενον ἀνέθετο τερατωδέστερον Ὑπνω καὶ Θανάτω τοῖσ ἀψυχοποιοῖσ. οὐ γάρ εἶχεν ἐτέρῳ τινὶ θείῳ προσώπῳ πιθανῶσ προσπλάσαι τοιοῦτον ἐνέργημα. μυσάττονται γάρ οἱ τοιοῦτοι μὴ μόνον θανόντων

ἄπτεσθαι, ἀλλὰ καὶ θνήσκοντας ὄρα̃ν, ὡς καὶ Εὐριπίδης ἐν Ἴππολύτῳ δηλοῖ. (η. 686 ς.) Ὅτι μεμφόμενος εὐλογώτατα τὸν Πάτροκλον ὁ ποιητής, ἐφ' οἷς ἐσθλῆς ἐταίρου παραιφάσεως λαθόμενος τοὺς πολεμίους μετεκίαθε, φησὶν ὅτι τε διὰ τοῦτο μέγ' ἀάσθη καὶ τὴν συνήθη ἀναφώνησιν ἐπιφέρων λέγει «νήπιος· εἰ δὲ ἔπος Ἀχιλλέως ἐφύλαξεν ἢ τ' ἂν ὑπέκφυγε κῆρα κακὴν μέλανος θανάτοιο», [ἦν ἐτέρωθι συμπύσσω 3.915 μέλαιναν κῆρὰ φησιν], ἐν οἷς καὶ τὸ ἤδη ἐγνωσμένον τῆς εἰμαρμένης παραδηλοῦται διττόν. (η. 688–90) Εἶτα ἐπάγει γνωμικῶς «ἀλλ' αἰεὶ τε θεοῦ κρείσσων νόος ἤπερ ἀνδρός» ἢ ἀνδρῶν, «ὅς τε καὶ ἄλκιμον ἄνδρα φοβεῖ καὶ ἀφείλετο νίκην ῥήϊδιως, ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι». Καὶ ἔχει μὲν παραίνεσιν τὰ ῥηθέντα, ὅτι πειστέον ἐξ ἀνάγκης ἀγαθῷ ἐταίρῳ, ἔχει δὲ καὶ φιλοσοφίαν περὶ θείας δυνάμεως. Τὸ δὲ «ὅτε δ' αὐτὸς ἐποτρύνῃσι μάχεσθαι» βαρυτόνως ἢ παλαιὰ ἔχει χρήσις, ὡς καὶ ἀλλαχοῦ δεδήλωται. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων μετὰ τὸ «κρείσσων νόος ἤπερ ἀνδρός» οὐ κεῖνται οἱ ἀναγεγραμμένοι ἐφεξῆς δύο γνωμικοὶ στίχοι, ἀλλὰ μόνος εἷς οὗτος «ὅς οἱ καὶ τότε θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἀνήκε». (η. 684 ς.) Σημειώσαι δὲ καὶ ὅτι ἀφελὲς ἐνταῦθα κεῖται νόημα τὸ «Πάτροκλος δ' ἵπποισι καὶ Αὐτομέδοντι κελεύσας Τρώας καὶ Λυκίους μετεκίαθεν», ὅθεν καὶ ἀάσθη, ὡς εἴρηται. ἀπλοῖκόν γὰρ πάντως τὸ ἐπίσης κελεῦσαι τῷ ἥρωϊ καὶ τοῖς ἵπποις δὲ ὡς λογικοῖς, εἰ μὴ ἄρα ὁ μῦθος εἶπη, ὡς θεῖον γένος οἱ τοιοῦτοι ἵπποι καὶ δυνάμενον ἐπαίειν στρατιωτικοῦ ἐγκελεύσματος. διὸ καὶ ἐν τῇ φράσει προέθετο αὐτοὺς τοῦ Αὐτομέδοντος. ὣν ὁ ἕτερος καὶ φωνὴν ἀνθρωπίνην ἐν τοῖς ἐξῆς ἀφήσιν τῷ Ἀχιλλεῖ. ἴσως δὲ καὶ ἄλλως μὲν ἐκέλευσε Πάτροκλος τοῖς ἵπποις κατὰ φωνὴν ἐθάδα, οἷα ἠνίοχος ἀεὶ ὦν αὐτοῖς, ἄλλως δὲ τῷ ἥρωϊ Αὐτομέδοντι. Ὅμηρος δὲ σιγᾶ τὰ ἐγκελεύσματα, ὡς ἐπειγόμενος εἰς τὰ ἐν ἔργῳ. Ὅρα δὲ καὶ ὡς, εἰ καὶ τὸν ἐνταῦθα νήπιον πρὸ μικροῦ μέγα νήπιον ἔφη, ἀλλ' ἀναπληροῖ καὶ τοῦτο διὰ τοῦ εἰπεῖν «μέγ' ἀάσθη». ὁ γὰρ μέγα βλαβεῖς οἴκοθεν εἶη ἂν καὶ μέγα νήπιος. (η. 692 ς.) Ὅτι καὶ νῦν ὁ ποιητής παθητικῶς ἅμα καὶ σεμνῶς ἀπέστρεψε τὸν λόγον πρὸς Πάτροκλον εἰπὼν «ἔνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάριξας, Πατρόκλεις, ὅτε δὴ σε θεοὶ θανάτόνδ' ἐκάλεσαν». Οὐ γὰρ Μοῦσαν συνήθως ἀλλ' αὐτὸν τὸν Πάτροκλον ἐρωτᾷ τίνα πρῶτον ἀνεῖλε, τίνα δ' ὕστατον, σεμνύνων τε αὐτὸν ἅμα ὡς θεῖόν τι πρόσωπον καὶ οἰκτιζόμενος. οὕτω καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ κατὰ οἶκτον «ἔνθ' ἄρα τοι, Πάτροκλε, φάνη βιότοιο τελευτή». Ἐνδόξῳ δὲ ἀριστεῖ θανατῶντι παρωδηθὲν ἐπιπρέπει τὸ «ἔνθα τίνα πρῶτον» καὶ τὰ ἐξῆς, ὡς προσεχῶς ἐκτέθειται. Ἔστι δὲ καὶ νῦν τὸ ἔνθα ἀντὶ τοῦ τότε. πότε 3.916 δὴ τότε; ὅτε τῷ Πατρόκλῳ Ζεὺς θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ἀνήκε. τότε γὰρ λῖαν ἠνδρίσατο. Τὸ δὲ «ὅτε δὴ σε θεὸς θανάτόνδ' ἐκάλεσε» σεμνὴ περίφρασις ἐστὶ τοῦ ὅτε ἦς πρὸς τῷ θανεῖν, καὶ Ὅμηρικῶς εἰπεῖν, ὅτε σοι φάνη βιότοιο τελευτή, ἡγουν ὅτε προφανῶς ἡγγιζέ σοι θάνατος. (η. 694–6) Ἰστέον δὲ ὡς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐννεῖα τινὰς ἀνεῖλεν ὁ Πάτροκλος, ἐν οἷς καὶ Πέριμον Μεγάδην, ἡγουν οὐ πατὴρ ἦν Μέγας κύριον ὄνομα, ἐξ οὗ πατρωνυμικὸν Μεγάδης ὁμοίως τῷ Αἰνειᾶς Αἰνειάδης, Ἀλεύας Ἀλευάδης, ὣν καθ' ὁμοιότητα καὶ Ἀργεάδης κύριον ἦν παρὰ τῷ ποιητῇ πρὸ ὀλίγου. Δοκεῖ δὲ ὁ Πέριμος ἐκ τῆς ἰσοπλάτου προθέσεως παρῆχθαι, καθὰ καὶ ἀπὸ τῆς ἰσοπλάτου ὁ Ἄμφιος καὶ τῆς ἰσοπλάτου Ὑπιος, Παφλαγονικὸς ποταμός. ὁ δὲ Ἄνιος τὸ κύριον οὐκ ἐκ τῆς ἰσοπλάτου προθέσεως ἐστὶν ἀναμφιλέκτως. εἰσὶ γὰρ οἷς ἀρέσκει καθ' ἱστορίαν ἐκ τῆς ἀνίας κληθῆναι οὕτως αὐτόν. (η. 697) Ὅτι περιφράζων ἐπὶ Τρώων τὸ ἔφυγον φησι «οἱ δ' ἄλλοι φύγαδε μνώοντο ἕκαστος», ἡγουν ἀλκῆς μὲν ἐλάθοντο, ἐμέμνητο δὲ φυγῆς. Καινὴ δὲ σύνταξις ἢ τοῦ φύγαδε ἐπιρρήματος μετὰ τοῦ μνώοντο ῥήματος. καὶ ἀναλυθέντος δὲ τοῦ φύγαδε εἰς τὴν οἰκείαν ἐρμηνείαν οὐδ' οὕτω σύννηθες τὸ τῆς συντάξεως, ἡγουν τὸ ἐμέμνητο εἰς φυγὴν. ὅμως δὲ νοεῖται, ὡς ἀνωτέρω κεῖται. εἰ δὲ ἴσως λείπει τὸ δρόμου, εὐοδοῦται κατὰ τὸ σύννηθες ὁ νοῦς, ἵνα ἢ μὲμνητο

δρόμου τοῦ εἰς φυγὴν, συγκατηπειγμένου τοῦ λόγου μιμητικῶς δι' ἑλλείψεως ἐπὶ τῆ τῶν φευγόντων σπουδῇ. Ἐνταῦθα δὲ καινὸν καὶ τὸ «οἱ δ' ἄλλοι ἕκαστος». τὸ γὰρ κοινὸν τῶν ἄλλων ἕκαστος. αἴτιον δὲ τῆς ῥηθείσης καινότητος τὸ τῆς σημασίας ταύτων. ὅμοιον γὰρ τὸ οἱ ἄλλοι καὶ τὸ ἕκαστος. (ἡ. 698–701) Ὅτι μικροῦ ἂν «ὑψίπυλον Τροίην ἔλον υἴες Ἀχαιῶν Πατρόκλου ὑπὸ χερσὶ, περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν, εἰ μὴ Ἀπόλλων» αὐτῷ μὲν ὀλοᾷ φρονέων, Τρώεσσι δ' ἀρήγων, ἐκώλυσεν, ὡς ἐφεξῆς ὁ ποιητὴς διηγεῖται, ἤγουν εἰ μὴ τὸ πεπρωμένον ἀντέβη, ὡς καὶ κάτω ῥηθήσεται. (ἡ. 699) Πάνυ δὲ συνεστραμμένως, ὃ ἐστὶ γοργῶς, εἴρηται τὸ «περὶ πρὸ γὰρ ἔγχεϊ θῦεν», ὃ ἐστὶ περισσῶς προώρμα τῶν ἄλλων ἐν ἔγχεϊ, προμαχόμενος καὶ ἀριστεύων καὶ οὕτω τρέπων εἰς φυγὴν. εἶχε δὲ τινα, ὡς ἀνωτέρω ἐρρέθη, γοργότητα, κατ' ἔλλειψιν μέντοι, καὶ τὸ «φύγαδε μνώνοντο ἕκαστος». Ἰστέον δὲ καὶ ὡς θερμοῦ βοηθοῦ δηλωτικὸν τὸ ὁ δεῖνα ἔστη τῷ δεῖνι ὀλοᾷ φρονέων, τῷ δεῖνι δ' ἀρήγων. (ἡ. 702–4) Ὅτι «τρὶς μὲν ἐπ' ἀγκῶνος» ἢ ὑπ' ἀγκῶνος «βῆ τεῖχος ὑψηλοῖο Πάτροκλος, τρὶς δ' αὐτὸν ἀπεστυφέλιξεν Ἀπόλλων, χεῖρεσσι' ἀθανάτη 3.917 σιν φαεινὴν ἀσπίδα νύσσων». οὗ ἀνάπαλιν ὁ Ζεὺς ἐποίει ὠθῶν ἐν τοῖς πρὸ τούτων εἰς μάχην τὸν Ἑκτορα. (ἡ. 705–9) «Ἄλλ' ὅτε δῆ», φησί, «τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος», τότε δῆ ὁ Ἀπόλλων δεῖνὰ ὁμοκλήσας προσέφη κατὰ σχῆμα προαναφωνήσεως «χάξο, διογενές, οὗ νύ τοι αἴσα σῶ ὑπὸ δουρὶ πόλιν πέρθει Τρώων ἀγερώχων, οὐδ' ὑπ' Ἀχιλλῆος, ὃ περ», ἤγουν ὅς περ, «σέο πολλὸν ἀμείνων», τοῦτο δῆ ὅπερ Ἀχιλλεὺς ἐν τοῖς ἐξῆς ἐρεῖ πρὸς Ἑκτορα ἐν τῷ «κάθθανε καὶ Πάτροκλος, ὃ περ σέο πολλὸν ἀμείνων». (ἡ. 710 ς.) Ἐφ' οἷς ἐνταῦθα ὁ Πάτροκλος ἀπογνοὺς «ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσω, μῆνιν ἀλευόμενος» Ἀπόλλωνος. Καὶ ὅρα εἰς ὅσον ὁ Πάτροκλος τῆς τοῦ ἐταίρου ἐξένευσε συμβουλή, ὃς παραγγεληθείς, οἷα ἔγνωσται, νῦν ἐπ' ἀγκῶνος τοῦ τεύχους μάχεται, καὶ οὐδ' ἂν ἀνεχώρησεν, εἰ μὴ, ὡς εἴρηται, ἀπέγνω τὴν ἄλωσιν. Ἰστέον δὲ ὅτι ὁ Ἀπόλλων οἷα Ζεὺς ἥλιος λαμβανόμενος καὶ νῦν εἰς τινα εἰμαρμένην ἐμποδῶν ἴσταται καὶ αὐτὸς τῷ Πατρόκλῳ, καθὰ καὶ ὁ Ζεὺς, εἰς ἄλωσιν Τροίας, ἦν περιφράσας πόλιν ἔφη Τρώων, ᾧ παρέοικε τὸ πόλιν Τροίην. (ἡ. 702) Ἀγκῶν δὲ τεύχους γωνίαν δηλοῖ, ἤγουν ἐξοχὴν γωνιώδη καὶ διὰ τοῦτο ἀγκωνοειδῆ τινα, ὅθεν, ὡς εἰκόσ, εἶχεν ἡ Τροία προσβολήν. τὸν δὲ τοιοῦτον ἀγκῶνα ἀλλαχοῦ σαφέστερον φράζει ἐν τῷ «πύργῳ ἐπὶ προῦχοντι», [τουτέστιν ἐξέχοντι κατὰ τι γωνίωμα, ὁποῖον ὁ ἀγκῶν καμφθεὶς ἀποτελεῖ. οὗ δῆ τὸ ἐντὸς παροιμίαν ποιεῖ τὴν «γλυκὺς ἀγκῶν», περὶ οὗ εἰς μὲν λόγος φέρεται, ὡς Ὀμφάλῃ τυραννήσασα Λυδῶν ὥρισε τόπον, ἐν ᾧ προῦβρίσθη αὐτή, καὶ εἰς αὐτὸν ἀθροίσασα βία συγκατέκλεισε τοῖς δούλοις τὰς δεσποίνας. καὶ οἱ Λυδοὶ τὸ πικρὸν τῆς πράξεως ὑποκοριζόμενοι, τουτέστιν εὐφῆμως ἀντιφράζοντες, ἐκάλουν τὸν τόπον γυναικῶν ἀγκῶνα ἢ ἀγῶνα, ἔτι δὲ καὶ γλυκὺν ἀγκῶνα, ὅπερ δοκεῖ κερτομηθῆναι παρὰ τὸ «ἀγκὰς ἔμαρπτε Ζεὺς», δηλαδὴ τὴν Ἥραν. καὶ εἰς μὲν, ὡς ἐρρέθη, οὗτος λόγος. Ἄλλος δὲ τοιοῦτος. Λυδοὶ πόρρω προάγοντες ὕβρεως τὰς τῶν ἄλλων γυναῖκας καὶ παρθένους εἰς τόπον συνάγοντες, ὃν αὐτοὶ ἀγνεῶνα ἐκάλουν, ὕβριζον εἰς αὐτάς. Καὶ ἦν ἡ μὲν φαυλότης τοῦ ἔργου ἴση τοῖς ἐπὶ τῇ Ὀμφάλῃ, ἡ δὲ τοῦ τόπου κλῆσις διέφερεν. οὐ γὰρ ἀγῶν ἢ ἀγκῶν ἀλλὰ ἀγνεῶν ἐκαλεῖτο, παικτικῶς καὶ αὐτὸς 3.918 ἀντιφραζόμενος, ἀληθῶς γὰρ ἀναγνος ἦν. Αἱ δὲ ἱστορίαι αὗται Ξάνθου εἰσὶ τοῦ Λυδοῦ, ὡς φησιν Ἀθήναιος, ἱστορῶν καὶ τὸν Σάμιον Πολυκράτην ἄδικον ἐφ' ὁμοίσις, ὅς, φησί, τὴν παρὰ Σαμίσις λαῦραν ἀντεσκεύασε τῷ τῶν Σάρδεων ἀγκῶνι γλυκεῖ προσαγορευομένῳ, ζηλώσας τὰ Λυδῶν μαλακά. ἦν δὲ ἡ τοιαύτη λαῦρα στενὴ τις καὶ γυναικῶν, φησί, δημιουργῶν πλήθουσα καὶ τῶν πρὸς ἀπόλαυσιν. Λέγει δὲ λαῦραν μὲν στενήν τινα περιοχὴν ἀκολούθως Ὀμήρῳ, δημιουργοὺς δὲ γυναικῶν λόγῳ σεμνότητος τὰς οἷον δημοτικάς καὶ ἐργασίαν προϊσχομένας δημίαν, ἤγουν δημοσίαν. τοιαῦται δὲ εἰσι γυναικῆς καὶ αἱ παρ' ἑτέροις σποδησιλαῦραι καὶ πανδοσίαι καὶ λεωφόροι. καὶ τοιαῦτα μὲν τάδε.]

Ἰστέον δὲ ὡς, εἰ πρὸς ἀλήθειαν ὑψηλὸν ἐνταῦθα τὸ Τρωϊκὸν τεῖχος ληπτέον, τὸ αὐτὸ ἂν καὶ ἐπὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ νοηθεῖη, ὅτε ὑψηλὸν ὁ ποιητὴς αὐτὸ λέγει, ὡς μὴ χθαμαλὸν μηδὲ ἐκεῖνο διόλου εἶναι κατὰ τινος. (η. 705) Τὸ δὲ «δαίμονι ἴσος» οἰκείως μὲν ἐρρέθη πρὸς τὸν καιρὸν, καθ' ὃν δαίμων ὁ Ἀπόλλων ἀντικαθίσταται τῷ δαιμονίῳ Πατρόκλῳ. Στενολεσχεῖ δὲ τὴν παραβολήν, ἐπεὶ μὴ ἔστιν αἰσθητῶς διασκευάσαι νοητὴν οὖσαν αὐτήν. (η. 708) Τὸ δὲ πέρθαι ὁμοίον ἔστι τῷ δέχθαι καὶ τοῖς τοιούτοις. (η. 710) Τὸ δὲ «ἀνεχάζετο πολλὸν ὀπίσω» πάνυ πτοηθῆναι δηλοῖ τὸν Πάτροκλον. ἀλλαχοῦ δὲ τις γενναῖος χάζεται τυτθὸν ὀπίσω, οὐ μὴν κατὰ πολὺ. (η. 712) Ὅτι κεῖται καὶ ἐνταῦθα τὸ ἔχειν ἐπὶ ἐλάσεως ἵππων. Φησὶ γὰρ «Ἐκτωρ δ' ἐν Σκαιοῖσι πύλης ἔχε μώνυχας ἵππους». (η. 713 ς.) Εἶτα σαφῶς δηλών τὴν ἕως καὶ ἐκεῖ φυγὴν τῶν Τρώων, ἐπάγει «δίξε γὰρ ἠὲ μάχοιτο κατὰ κλόνον αὐτὶς ἐλάσας», κατὰ παλιώξιν, «ἢ λαοὺς ἐς τεῖχος ὁμοκλήσειεν ἀλῆναι». Καὶ ὄρα οἷα κακὰ τοὺς Τρῶας ὁ ψευδαχιλλεύς Πάτροκλος διέθετο, εἰπεῖν δὲ καὶ ἄλλως, ὁ Ἀχιλλεύς διὰ τοῦ βλεπομένου μετώπου τῆς αὐτοῦ κόρυθος. (η. 715–7) Ὅτι τὸ κατὰ πραγματικὴν ἀφήγησιν ὕψιον 3.919 ἐξεγείρων καὶ νῦν εὐμεθόδως ὁ ποιητὴς παραρρίπτει καὶ τι ἱστορικὸν ἀναμειγμένον μύθῳ παρεισάγων Ἄσιόν τινα αἰζηὸν τε κρατερόν τε, ᾧ εἰκάζει τὸν Ἀπόλλωνα ὀτρύνοντα, ὡς ἂν Ἐκτωρ τῷ Πατρόκλῳ ἀντικαταστή. (η. 717 ς.) Περὶ οὗ Ἀσίου ἱστορεῖ, ὅτι μήτρως ἦν Ἐκτορος, αὐτοκασίγνητος Ἐκάβης, υἱὸς δὲ Δύμαντος. Εἰ δὲ τοῦτο, Δύμαντος ἄρα καὶ ἡ Ἐκάβη θυγάτηρ κατὰ τὸν ποιητὴν. Εὐριπίδης δέ, φασί, καὶ Ἀθηνίων καὶ Τηλεκλείδης Κισσέως οἶδασιν αὐτὴν ἐκγενέσθαι. εἰ δὲ γε ἴσως ὁμομήτριος μόνον ὁ Ἄσιος τῇ Ἐκάβῃ, οὐ μὴν καὶ ὁμοπάτριος, τότε οὐδὲν κωλύσει τὸν μὲν Ἄσιον Δύμαντος εἶναι, Κισσέως δὲ τὴν Ἐκάβην. (η. 719) Ὡς δὲ καὶ Φρυξὶ ἦν ὁ ῥηθεὶς Δύμας, δηλοῖο ποιητὴς εἰπὼν «ὃς Φρυγίῃ ναίεσκε ῥοαῖς ἐπὶ Σαγγαρίοιο». ἐξ οὗ δῆλον, ὅτι ποταμὸς Φρύγιος ὁ περιαιδόμενος Σαγγάριος, περὶ οὗ δηλοῖ καὶ ὁ Περιηγητής. (η. 717) Ἰστέον δὲ ὅτι τε μήτρως οἱ νεώτεροι οὐ τὸν ἀπὸ μητρὸς θεῖον φασὶ καθ' Ὅμηρον, ἀλλὰ τὸν πρὸς μητρὸς πάππον οὕτω καλοῦσι, (η. 721) καὶ ὅτι ὁ προσεχῶς ῥηθεὶς εὐγενὴς Ἄσιος, ὁ τοῦ Ἐκτορος μήτρως, ὀτρύνων κατὰ Πατρόκλου φησὶ «τίπτε μάχης ἀποπαύεαι; οὐδέ τί σε χρή». ὃ δὲ ὀκνοῦντος στρατιώτου ἔστι διεγερτικόν. (η. 722–5) Εἶτα ἐπάγει ὅσα εἴποι τις ἂν, ἐνδεικνύμενος ἐλάττωσιν ἑαυτοῦ πρὸς τινος γενναῖον μὲν, ὀκνηρὸν δὲ μάχεσθαι «αἶθε ὅσον ἦσσαν εἰμί, τόσον σέο φέρτερος εἶην». διὰ τί; «ἵνα στυγερῶς», φησὶ, «πολέμου ἀπερωήσειας». Ὁ δὲ νοῦς τοῦ εὐκτικοῦ λόγου τοιοῦτος. Τρία ταῦτά εἰσιν· ἐλάσσω, ἴσος καὶ μείζων. ἐλάσσω μὲν οὖν τις ὢν τινος οὐκ ἂν ἔχοι ἐκεῖνον κολάσαι, οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ ἰσότητά ἔχων κολάσοι ἂν ῥαδίως τὸν ἴσον. ἀντιπεῖσεται γὰρ καὶ αὐτός. εἰ δὲ μείζων γένηται, κολάσοι ἂν τὸν μὴ τοιοῦτον. διὸ εὐχεται ὁ δῆθεν κατὰ πολὺ ἐλάττων Ἄσιος οὐκ ἴσος τῷ κολαστέῳ Ἐκτορι γενέσθαι, ἀλλὰ μείζων, καὶ οὐχ' ἀπλῶς μείζων, ἀλλ' ὅσον ἄρτι ἐλάττων ἔστιν. ὁ δὲ ταῦτα εὐχόμενος καὶ ἑαυτὸν σεμνύνει, ἐὰν οὕτως ἐλάσσω ὢν θαρρῆ κίνδυνον. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ παρὰ τῷ Ὀμηρικῷ ζηλωτῇ Σοφοκλεῖ ἔστι σχῆμα εὐχῆς ὁμοίον ἐν τῷ «ζῶης μοι καθύπερθεν ἐχθρῶν χειρὶ καὶ πλούτῳ, ὅσον νῦν 3.9 ὑπὸ χεῖρα ναίεις». Τὸ δὲ «στυγερῶς» εἶη ἂν ταῦτον τῷ φρικτῶς, καὶ ὡς ἂν στυγέη τις. (η. 724 ετ 732) Ὅτι ἐφέπειν τὸ κατὰ τινος ἐλαύνειν λέγει, δις ἐνταῦθα εἰπὼν «Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερῶνυχας ἵππους». καὶ ἔστι καὶ τοῦτο ὁμοίον τῷ «δαίμονι, τί μοι ἐπέχεις»; (η. 726) Ὅτι θάρσους τὸ «ἔβη ἂν πόνον ἀνδρῶν». τοιοῦτον δὲ καὶ τὸ «δύσετο ὄμιλον», οὗ ἐφεξῆς ὁμοίον καὶ τὸ «ἐν δὲ κλόνον ἦκε κακόν». ὅλον δὲ τὸ «δύσεθ' ὄμιλον ἰών, ἐν δὲ κλόνον τοῖς δεῖνα ἦκε κακόν, τῷ δὲ δεῖνι κῦδος ὄπαζε» σπουδαίου καὶ γενναίου συμμάχου ἔστι δηλωτικόν. (η. 728) Ὅτι οὕτω παρρησιάζεται ὁ ἐκ τοῦ πέπληγα ἐνεστῶς ὁ πεπλήγω, ὥστε καὶ ἀπαρέμφατον αὐτοῦ ἐνταῦθα κεῖται τὸ πεπληγέμεν ὡς ἀρηγέμεν, οὗ προϋπάρχει τὸ πεπλήγειν ὡς ἀρήγειν. [Χρησὶς δὲ τῆς

λέξεως ἐν τῷ «ἐκέλευσεν Ἐκτωρ ἵππους ἐς πόλεμον πεπληγέμεν». (η. 727) Ὅτι δὲ κελεύειν οὐχ' ἀπλῶς τὸ ἐπιτάσσειν κοινότερον ἀλλὰ ποτε καὶ λέξις ἐστὶ ναυτική, δηλοῖ μὲν καὶ ὁ Κωμικός ἐν τῷ «κατακέλευε δὴ», σὺν ἄλλοις δὲ καὶ ὁ γράψας τὸ Χρυσόγονος μὲν ἠϋλεῖ τὸ τριηρικόν, Καλλιπίδης δὲ ὁ τραγωδὸς ἐκέλευεν.] (η. 731 ς.) Ὅτι οὕτω δραστικός ὁ τοῦ μυθικοῦ Ἀπόλλωνος λόγος τῷ Ἐκτορι γέγονεν, ὥστε «ἄλλους μὲν Δαναοὺς ἕα οὐδ' ἐνάριζεν», ὃ διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ ἕα, «αὐτὰρ ὁ Πατρόκλῳ ἔφεπε κρατερώνυχας ἵππους», ὡς προσεχῶς εἴρηται. Ὅτι κἀνταῦθα Πάτροκλος λίθον ἐπαφείς τὸν βληθέντα μὲν κατέπεμψεν εἰς Ἄιδου οἰκτρῶς, τοῖς δὲ ἄμφ' αὐτὸν ἐνέσταξέ τι γλυκύτητος, οἷς ἐσάρκασε πρὸς ἀστεῖσμόν. (η. 734–43) Φησὶ γὰρ ὅτι λάζετο χειρὶ «πέτρον μάρμαρον ὀκριόνετα, τόν οἶ», ἤγουν ὄν αὐτῷ, «περὶ χεῖρ ἐκάλυψε, ἦκε δ' ἐρεισάμενος, οὐδὲ δὴν χάζετο φωτός, οὐδ' ἀλίωσε βέλος, βάλε δ' Ἐκτορος ἠνιοχῆα Κεβριόνην, νόθον υἷὸν Πριάμοιο, ἵπων ἠνί' ἔχοντα μετώπιον ὀξεί λαῖ. ἀμφοτέρας δ' ὀφρῦς σύνελεν λίθος, οὐδέ οἱ ἔσχεν ὀστέον. ὀφθαλμοὶ δὲ χαμαὶ πέσον ἐν κονίησιν αὐτοῦ πρόσθε ποδῶν. ὃ δ' ἄρ ἀρνευτήρι ἐοικῶς κάππεσ' ἀπ' εὐεργέος δίφρου», ταῦτόν δ' εἰπεῖν εὐποιήτου, «λίπε δ' ὀστέα θυμός», ὃ πολλαχοῦ φησὶν ὁ ποιητής. (η. 744–50) Ἐφ' οἷς καιρίως μελετήσας ὁ ποιητής 3.921 σκῶψαί τι, ἐπάγει «τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφησεν Πατρόκλεις ἵππευ' ὦ πόποι, ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ, ὡς ρεῖα κυβιστᾶ. εἰ δὴ που καὶ πόντῳ ἐν ἰχθυόεντι γένοιτο, πολλοὺς ἂν κορέσειεν ἀνὴρ ὅδε τήθεα διφῶν νηὸς ἀποθρῶσκων, εἰ καὶ δυσπέμφελος εἴη, ὡς νῦν ἐν πεδίῳ ἐξ ἵπων ρεῖα κυβιστᾶ ἢ ῥα καὶ ἐν Τρώεσσι κυβιστητῆρες ἕασιν», εἰ καὶ μὴ παραθαλάττιοι αὐτοὶ εἰσι δηλαδὴ ὡς ἐνεθίζεσθαι κυβιστᾶν. Ἐνταῦθα δὲ σημειοῦνται οἱ παλαιοὶ ἀπωκισμένην τῆς θαλάττης εἶναι τὴν παλαιὰν Ἴλιον, ὡς καὶ ὁ Γεωγράφος δείκνυσιν. εἰ γὰρ ἦσαν, φησὶν, οἱ Τρῶες παράλιοι, τί καινόν, εἰ καὶ ἐκυβίστων; (η. 742) Σημεῖωσαι δὲ ὡς εἰπῶν ὁ ποιητής ἐν συντόμῳ παραβολῇ τὸ ἀρνευτήρι ἐοικῶς κατέπεσεν ἀπὸ δίφρου, εἶτα εὐθὺς ἐφερμηγεύων πλάττει τὸν Πάτροκλον διασκευάζοντα τὸν τοιοῦτον νοῦν ἐν τῷ «ἦ μάλ' ἐλαφρὸς ἀνὴρ», καὶ ἐξῆς τὰ περὶ τοῦ κυβιστητῆρος. Ἔστι γὰρ ἀρνευτῆρ καὶ κυβιστητῆρ τὰ αὐτά, εἰ καὶ σαφέστερον τὸ κυβιστητῆρ. Ἀρνευτῆρ τε γὰρ ὁ ἐπὶ κεφαλὴν εἰς θάλασσαν δυόμενος καθ' ὁμοιότητα τῆς τῶν ἀρνῶν πορείας, οἱ σκιρτῶντες τοῖς μὲν ὀπισθίοις ποσὶν ἄλλονται, τὴν δὲ κεφαλὴν τῇ γῆ πελάζουσι. [Διὸ καὶ τὸν ἵππουρον ἰχθὺν τὸν καὶ ἵπουρέα διὰ τὸ συνεχὲς ἐξάλλεσθαι ἀρνευτῆρ τινες ἐκάλουν κατὰ τὴν τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ ἱστορίαν], καὶ κυβιστητῆρ δὲ ὁ ἐπὶ κύμβην, ὃ ἐστὶ κεφαλὴν, ὑπὸ τῷ ὕδατι γινόμενος. [Ἦ ὁ κατὰ κύβον ἄνωθεν κάτω βάλλων ἑαυτόν, ὃς δὴ κύβος ἀπὸ τοῦ κύπτειν δοκεῖ παρῆχθαι, ὡς οἶον κατωκάρρα κατὰ τοὺς ἐπικύπτοντας γινόμενος ἐν τῷ κατακυλίεσθαι, ἀνακύψαντος τοῦ βῆτα ἐν αὐτῷ, καθὰ καὶ ἐν τῷ καλύπτῳ καλύβη, βλάπτῳ βλάβη, κρύπτῳ ἀποκρυβή. Οὐκ ἂν δὲ εἴη ἐνταῦθα κενὸν ἐπισημῆνασθαι, ὅτι τε τρισὶ τὸ παλαιὸν κύβοις 3.922 ἐχρῶντο καὶ οὐ δύο κατὰ τοὺς ὕστερον. ὅθεν καὶ παροιμία φησὶν ἐπὶ τῶν μηδὲν διὰ μέσου κινδυνευόντων τὸ «ἦ τρίς ἐξ ἢ τρεῖς κύβους», ἀπὸ τοῦ μεγίστου ἐν πεσοῖς ἀριθμοῦ, ὃ ἐστὶν ἐξ, καὶ τοῦ ἐλαχίστου, ἤγουν τοῦ κύβου, ὅπερ ἐστὶ μονάδος. Διχῶς γὰρ ὁ κύβος, αὐτὸ τε τὸ ἀναρριπτούμενον, ὡς τὸ «ἀεὶ γὰρ εὖ πίπτουσιν οἱ Διὸς κύβοι», ὃ παροιμιωδῶς ἢ τραγωδία ἔφη, καὶ ἢ ἐν αὐτῷ μονάς, ὡς τὸ «βέβληκ' Ἀχιλλεὺς δύο κύβῳ καὶ τέτταρα», ἤγουν δύο μονάδας καὶ τέτταρα, ὄν στίχον Εὐριπίδης ἐν Τηλέφῳ θεῖς, ὅπου κυβεύοντας ἥρωας εἰσήγαγε, καὶ μαθὼν ἐπ' αὐτῷ χλευασθῆναι ὡς εὐτελεῖ, καθὰ σκώπτει καὶ ὁ Κωμικός, αἰδεσθεῖς περιεῖλεν ὄλον τὸ ἐπεισόδιον. Ὡς δὲ καὶ καθ' ἕκαστον κύβον, ἤγουν καθ' ἑκάστην μονάδα, ἔπαιζον ἀργύριον ὀρίσαντες, καὶ ὡς οἱ τῆς παιδιᾶς ταύτης τρηματῖται ἀπὸ τῶν ἐν τοῖς κύβοις τρημάτων ἐλέγοντο, δηλοῦσι καὶ αὐτὸ οἱ παλαιοί.] Ὅρα δὲ καὶ ὅτι Αἰνεῖας μὲν τὸν Μηριόνην ὡς κοῦφα πηδῶντα ὀρχηστὴν πρὸ μικροῦ ἔφη, σκῶψας εὐφυῶς καὶ ἐκεῖνος, Πάτροκλος δὲ νῦν τὸν

Κεβριόνην ἐπὶ κεφαλὴν καταπεσόντα ἐκ δίφρου κυβιστητῆρι προσφυῶς εἰκάζει ἔξ ὕψους τινὸς ἑαυτὸν εἰς θάλασσαν ρίπτοντι. (η. 744) Οὕτως εἰς καιρὸν καὶ σκώμμασιν ἀστείοις παραρτῦει τὴν ποίησιν Ὅμηρος, ἅπερ ὅτι κέρτομα, παρασημαίνεται αὐτὸς προθεωρήσας ρητορικῶς ἐν τῷ «τὸν δ' ἐπικερτομέων προσέφησ Πατρόκλεις». Ὅτι δὲ ἡ συχνὴ ἀποστροφή αὕτη πάνυ δηλοῖ τὸν ποιητὴν πρὸς τοῦ Πατρόκλου εἶναι ὡς ὑπουργηκότος τοῖς φίλοις Ἀχαιοῖς, ἔτι δὲ καὶ διὰ τὸν Ἀχιλλέα, οὐκ ἔστιν ἀμφιβαλεῖν. οὕτω γοῦν καὶ βραχὺ τι ὑποκαταβάς αὐτὸν προσφωνεῖ. ὡς δὲ καὶ ὁ Κεβριόνης λόγου ἄξιος ἦν, ἐνέφηνε μὲν καὶ ὁ ποιητὴς δαΐφρονα καὶ ἥρωα προσειπῶν αὐτόν, δηλώσει δὲ καὶ ὁ Ἐκτωρ ἐν οἷς αὐτοῦ ὑπερμάχεται. (η. 734 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι κἀνταῦθα γενικὴ μὲν λέξις ὁ πέτρος, καθὰ καὶ ὁ λᾶς, εἰδικὴ δὲ ὁ μάρμαρος, ἀπὸ τοῦ μαρμαίρειν λεχθεῖς, ὃν ἡ κοινὴ γλῶσσα κατὰ γένος προφέρει οὐδέτερον. 3.923 Ὀκριοεῖς δὲ ὁ ἔχων ἄκρας ἤγουν ὀξύτητας. διὸ ἐρμηνεύων ἐπάγει «ὄξεί λᾶϊ», ὡσπερ καὶ ἠνιοχῆα εἰπὼν ἐπιφέρει «ἵππων ἠνία ἔχοντα» τρῶπῳ ἐτυμολογικῷ. οὕτω δὲ καὶ τὸ «ὃν περὶ χεῖρ ἐκάλυψε» τὸν ἐν ἄλλοις χερμάδιον λίθον διασαφεῖ, ὃ ἔστι τὸν χειροπληθῆ, καὶ οὗ ἔστι τὴν χεῖρα ἐπιμάσασθαι, ἤγουν ἐφάψασθαι, [ὥστε καὶ καλύψαι δακτύλοις ἐν τῷ κρατερῶς αὐτοῦ ἔχεσθαι. διὸ ἔφη «τὸν οἱ περὶ χεῖρ ἐκάλυψε».] (η. 736) Τὸ δὲ «ἐρεισάμενος» γενναιότητα βολῆς δηλοῖ. οὐκ ἔστι γὰρ τινι βαλεῖν στερεῶς μὴ ἐρεισαμένῳ. Τὸ δὲ «οὐδὲ δὴν χάζετο» τὸ τῆς βολῆς γενναῖον πιθανολογεῖ. ὁ γὰρ μὴ χαζόμενός τινος, ἀλλ' ἐγγὺς δηλαδὴ γεγονώς, δύναται ἂν καὶ γενναίαν ἐκείνῳ ἐντινάξαι πληγὴν. (η. 737) Τὸ δὲ «οὐδ' ἀλίωσε βέλος» ὁμοίον ἔστι τῷ «οὐχ' ἄλιον ἦκε βέλος». καὶ τοῦτο μὲν κατὰ ἄρσιν. θέσις δ' αὐτοῦ τὸ «βάλε δ' ἠνιοχῆα». Τὸ δὲ ἠνιοχεὺς ἐσχημάτισται παραγῶγως, καθὰ καὶ τὸ Αἰθιοπεὺς καὶ ἠγεμονεύς. [Αὐτὰ δὲ καὶ ἐκ τοῦ ἠνιοχεύσω καὶ ἠγεμονεύσω παράγονται.] (η. 739) Τὸ δὲ μετώπιον ἢ καθ' ὁμοιότητα συντέθειται τοῦ ἐνώπιον, ἢ παράγωγον ἔστι τοῦ μέτωπον, ὡς τοῦ ἵχνος τὸ ἵχνιον. (η. 740) Τὸ δὲ «ὄφρυς σύνελεν» ἀντὶ τοῦ συνήγαγεν, οὗ βιαίου ὄντος παρακολούθημα ἢ τῶν ὀφθαλμῶν ἔκπτωσις καὶ τὰ ἐπ' αὐτῷ. Ἐκ δὲ τούτου τοῦ συνελεῖν οἱ μὲν μεθ' Ὅμηρον ῥήτορες ἐφεῦρον τὸ «συνελόντα φάναι», οἱ δὲ γραμματικοὶ τὸ συνηρημένον. διασαφητικὸν δὲ τοῦ σύνελε τὸ «οὐδέ οἱ ἔσχεν ὀστέον», ἤγουν οὐκ ἀντέσχεν, οὐκ ἀντέβη, ἀλλὰ δηλονότι κλασθὲν συνηρέθη. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ μὲν «συνεῖλε» προπερισπᾶται διὰ τὸν τροχαῖσμον ὡς τὸ συνεῖχε καὶ ὅσα τοιαῦτα, ἐκπεσὸν δὲ τῆς ἀυξήσεως προπαροξύνεται. (η. 745) Τὸ δὲ «ὦ πόποι» κέρτομον ἐνταῦθά ἔστι καὶ οὐκ ἐπὶ θρήνῳ συνηθῶς ἢ σχετλιασμῷ. Τὸ δὲ «ἐλαφρὸς ἀνήρ» ἐνδείκνυται μὴ τοὺς βαρυσάρκους ἀλλὰ τοὺς ἀβαρεστέρους ἀγαθοὺς εἶναι ρεῖα κυβιστᾶν. ἐκ τῆς ἐλάφου δὲ παρῆκται 3.924 καὶ συγκέκοπται ὁ ἐλαφρός. ζύλον δὲ εἰπεῖν ἐλαφρὸν οὐκ ἀσφαλῶς ἔχει. τὸ μέντοι «πλώοιεν ἐλαφρῶς» ἐν Ὀδυσσεΐα καλὸν καὶ αὐτό. [Πρὸς ὁμοιότητα γὰρ ἐλέχθη νήξεως ἐλάφου κοῦφα καὶ αὐτῆς πλεούσης καὶ οὐδὲ δυσχερῶς. Δῆλον δὲ ὅτι καὶ σκῶμμα ἔστιν ὅτε γίνεται ὁ ἐλαφρός, καθὰ καὶ ὁ κοῦφος καὶ ὁ κενός. δριμύτερον δὲ τούτων, εἰ καὶ δειλός, ἔτι δὲ καὶ εἰ λαμπρῶς κερασφόρος.] (η. 747) Τήθεα δέ, ὣν ὡς ἐπὶ πολὺ ψηλαφηταί εἰσιν οἱ κυβιστητῆρες, εἶδος ὀστρείου παρὰ τὴν Τηθύν, ὃ ἔστι γῆν. γέωδη γὰρ εἰσι μᾶλλον τῶν ἄλλων θαλασσίων διὰ τὴν τοῦ περιέχοντος σκληρότητα. ἴσως δὲ καὶ παρωνόμασται τῇ τροφῷ τῶν βρεφῶν τήθη διὰ τὸ τρυφερὸν καὶ οἶον γαλατῶδες καὶ δροσερόν, οὗ χάριν καὶ ἐρσήεντά τις τὰ τοιαῦτα φησι ποιητῆς. [Περὶ δὲ τηθέων, ἧτοι ὀστρείων, φέρεται παρὰ τοῖς παλαιοῖς καὶ ταῦτα. οὐ μόνον ἰχθύσιν ἐχρῶντο οἱ παλαιοί, ἀλλὰ καὶ ὀστρείοις, καίτοι τῆς τούτων ἐδωδῆς οὐ πολὺ ἐχούσης τὸ ὠφέλιμον καὶ ἡδύ, ἀλλὰ κἀν τῷ βυθῷ κατὰ βάθους κειμένων ὡς μὴ εἶναι εἰς ταῦτα τέχνη ἄλλη χρῆσασθαι ἢ δύντα κατὰ βυθοῦ.] (η. 748) Δυσπέμφελος δὲ πόντος ὁ δυσχεῖμερος, δι' οὗ δυσχερῶς ναῦς πέμπεται. ὅθεν καὶ Ἡσίοδος δυσπέμφελον τὴν ναυτιλίαν φησί. Ζηνόδοτος δέ, φασί, πληθυντικῶς

γράφει, εἰ καὶ δυσπέμφελοι εἶεν οἱ πολλοὶ δηλαδή ἐκεῖνοι, οἷς τὰ τήθεα παρατίθενται, ὅ ἐστι δυσάρεστοι, ὡς καὶ Ἡσίοδος «μηδὲ πολυξείνοιο δαιτὸς δυσπέμφελος εἶναι», ὅ ἐστι δύσκολος, δυσμετάπεμπος. Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ δυσπέμφελος ὀφείλον, ὡς πού καὶ προεδηλώθη, διὰ τοῦ ἵπ γράφεσθαι, ὅμως δοκεῖ τρέψαι αὐτὸ εἰς ἵφ πρὸς διαστολήν τοῦ πέμπελος, ὃ γεροντικὴν ἡλικίαν δηλοῖ. (η. 749) Τὸ δὲ «ἐν πεδίῳ» ἀστεῖον καὶ αὐτό. καθ' ὕδατος μὲν γὰρ κυβιστᾶν οὐ δεινόν, ἐν πεδίῳ δὲ κλαυσεῖται ἂν ὁ κυβιστῶν προσαράξας τῇ γῆ τὴν κεφαλὴν. [Καὶ ἄλλως δὲ εἰπεῖν, πεζεῦσαι μὲν καθ' ὕδατος ἄρμα καὶ ἀναβάτην ἢ ποιήσις παραδίδωσιν, ἄνθρωπον δὲ ἐν πεδίῳ ἐξ ἵππων κυβιστᾶν θαλάσσης νόμῳ οὐκ ἂν εἴη. Ὅτι δὲ κυβιστητῆρ καὶ ὁ ὀρχηστής, δηλοῦσι καὶ οἱ ἐφεξῆς πού δύο κυβιστητῆρες, οἱ «μολπῆς ἐξάρχοντες ἐδίνεον κατὰ μέσσοις». Τὸ δὲ «ῥεῖα 3.925 κυβιστᾶ» δις εἶπε διὰ τὸ καίριον τῆς φράσεως, καὶ δῆλον ὡς χρηστὸν μάλιστα τοῦτο. διὸ ἅπαξ εἰπὼν ἀρνευτῆρα, οὐκέτι οὔτ' αὐτὸ εἶπεν οὔτε τι τῶν ἐκείνου. Σημείωσαι δὲ καὶ ὅτι τε τὰ συχνὰ ἐν τοῖς ῥηθεῖσιν ἀσύνδετα πρέπουσιν ἐπὶ κερτομήσει, τὸ «ὦ πόποι», καὶ τὸ «ἦ μαλ' ἐλαφρός», καὶ τὸ «ὡς ῥεῖα κυβιστᾶ» καὶ τὸ «εἰ δὴ πού καὶ πόντω» καὶ ἐξῆς, καὶ ὅτι ἢ τῆς παραβολῆς ἐργασία ὡς οἶον ἐκ τοῦ ἐλάττονός ἐστι, λέγοντος τρόπον τινὰ τοῦ Πατρόκλου, ὡς εἰ ἐν πεδίῳ ῥεῖα ἐξ ἵππων κυβιστᾶ, πολλῶ μᾶλλον ἐν θαλάσῃ ἀπό τινος προβλήτος, καὶ ὅτι δυνάμενος Ὅμηρος παραβολικῶς τὸν λόγον σχηματίσαι, οἶον· ὡς δὲ κυβιστητῆρ ποιεῖ τάδε, οὕτως ὁ δεῖνα ἔπαθε τάδε, ὅμως δεῖν ἔκρινεν ὡς κέρτομον λόγον πλάσαι αὐτό, λογισάμενος Πατρόκλῳ μὲν πρέπειν τὸ οὕτως εἰπεῖν, Ὅμηρικῆς δὲ ἐμβριθείας πόρρω εἶναι. Οὐ γὰρ πρὸς αὐτοῦ ἦν Ὅμηρου οἰκειοπροσώπως τοιαῦτα παίζειν ἄρτι, ὃς οὐδὲ τῷ Ἑκτορι τοιοῦτόν τι περιθέσθαι ἠθέλησεν, ὡς μετ' ὀλίγα φανεῖται. (η. 751–3) Ὅτι Πάτροκλος ἐπὶ Κεβριόνῃ βεβήκει «οἶμα λέοντος ἔχων, ὃς τε σταθμοὺς κεραΐζων ἔβλητο πρὸς στήθος, ἐῆ τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή». Ὅρα δὲ νῦν ὅτι τὸ ἐπὶ τινι βεβηκέναι ἀντίκειται τῷ ἀμφιβῆναι. ὡς γὰρ πολλαχοῦ δηλοῦται, ἢ ἑπὶ πρόθεσις ἀντὶ τῆς ἑπὶ λαμβάνεται ἔν τισι. (η. 752) Τὸ δὲ οἶμα συγκοπὴν ἔχει ἐκ τοῦ οἶμμα, ὡς τὸ κύμα ἐκ τοῦ κύημα ἢ κύκημα. Τὸ δὲ κεραΐζειν ἐπὶ λέοντος οὐ κυριολεκτεῖται, ἐπὶ κερασφόρων δὲ ζῶων. εἴρηται δὲ περὶ αὐτοῦ ἀκριβῶς ἀλλαχοῦ. ἐρεῖ δὲ καὶ μετ' ὀλίγα κεραΐζόμεν πόλιν τὸ ἀπλῶς ἀφανίζεσθαι καί, ὡς εἰπεῖν, κείρειν, κατὰ τὸ «κείρετε, ἐγὼ δὲ θεοὺς ἐπιβώσομαι», καὶ «μάχης μῆδεα κείρει Ζεὺς». (η. 753) Τὸ δὲ «πρὸς στήθος» ιδιότης λέοντος, ὃς οἶα φύσει λακωνίζων ὀκνεῖ τὴν κατὰ νώτου βολήν. διὸ οὐδέποτε προτροπάδην φεύγει. εἰ δὲ καὶ φύγη, σὺν φρονήματι τοῦτο ποιεῖ, ὡς αἱ ἱστορίαι δηλοῦσι. Τὸ δὲ «ἐῆ τέ μιν ὤλεσεν ἀλκή» ὁμοίον ἐστὶ πρὸς τὸ «φθίσει σε τὸ σὸν μένος». (η. 756–8) Σημείωσαι δὲ ὅτι λέοντι νῦν παραβαλὼν ἀπλῶς οὕτω μόνον τὸν Πάτροκλον καὶ προσφωνήσας πάλιν αὐτὸν εὐθύς καὶ ἐτέραν παραβολὴν συνάπτει ἐπὶ τε αὐτῷ καὶ τῷ 3.926 Ἑκτορι, λέγων περὶ Κεβριόνου αὐτοὺς δηρινθῆναι κατὰ τινὰς, μάλιστα δὲ δηρινθῆναι δίχα τοῦ νῦ, ὡς ἀπὸ τοῦ δηρίω δηρίσω τὸ μάχομαι, «λέοντε ὡς, ὡ τ' ὄρεος κορυφῆσι περὶ κταμένης ἐλάφοιο ἄμφω πεινάοντε, μέγα φρονέοντε μάχεσθον». Καὶ ὅρα ὡς μεγαλόφρον καὶ νῦν ζῶον ἱστορεῖ τὸν λέοντα ἐν τῷ «μέγα φρονέοντε», ὃ καὶ ἐπὶ σὸς καὶ λέοντος ἐρεῖ ἐν τοῖς ἐφεξῆς. καὶ εἴη ἂν ὁμοίας ἐννοίας καὶ τὸ μεγάθυμον ταῦρον εἰπεῖν, ὡς πρὸ βραχέων ἐποίησεν. ὅτι δὲ πεινῶν λέων ἀκάθεκτός ἐστι, καὶ ἢ κατὰ τὸν Πάριν καὶ τὸν Μενέλαον προεδήλωσε παραβολή. Φασὶ δὲ καὶ ὡς οὐ διαμάχονται ἀλλήλοις λέοντες, εἰ μὴ πεινῶσι. καὶ νῦν μὲν ἰσοπαλοὺς τῆς μάχης οὔσης, οὕτω παραβάλλει ὁ ποιητὴς αὐτούς, δηλῶν τὴν τῶν ἡρώων πρὸς ἀλλήλους ὁμοιότητα τῇ ἐκ τῶν ὁμοειδῶν ζῶων παραβολῇ, ὅποια τις καὶ πρὸ τούτων ἢ ἐπὶ Σαρπηδόνοιο καὶ Πατρόκλου, ὅπου αἰγυπιοῖς αὐτοὺς παρέβαλεν. ὅτε δὲ ὑπὸ Ἑκτορι πίπτει Πάτροκλος, ἑτεροειδέσι ζῴοις εἰκάσει αὐτούς, τὸν μὲν συῖ, λέοντι δὲ τὸν Ἑκτορα, ἰσχυροῖς μὲν ἀμφοτέροις, οὐχ' ὁμοίοις δέ, ὡς καὶ πρὸ τούτων λέοντι μὲν

τὸν Πάτροκλον εἶκασε, ταύρω δὲ τὸν ὑπ' αὐτοῦ ἀναιρεθέντα Σαρπηδόνα. Ὅρα δὲ ὅτι κἀνταῦθα συχναιῖς ὁ ποιητῆς χραῖται παραβολαῖς, εἰωθῶς οὕτω ποιεῖν ἐναργείας χάριν, ὅτε ἀφηγεῖται μεγάλα πράγματα, καὶ ὅτι ἐν τῇ προσεχεῖ παραβολῇ τὸ «λέοντε πεινάοντε μέγα φρονέοντε» κάλλος καίριον ποιεῖ κατὰ τὰ πάρισα, καὶ ὅτι ἀστείως νῦν μὲν πρὸς λέοντας πεινῶντας εἰκάζει τοὺς ἥρωας, ἐφεξῆς δὲ πρὸς λέοντα καὶ σὺν διψῶντας. διὸ ἐνταῦθα μὲν περὶ βρώσεως τὰ ζῶα μάχονται, ἐκεῖ δὲ περὶ πόσεως. Ἰστέον δὲ ὡς ἦν μὲν ὑποθέσθαι μάχεσθαι καὶ ἐν ξυλόχῳ τοὺς εἰρημένους λέοντας, ἀλλ' ὅτι νῦν μὲν ἡ Τρωϊκὴ μάχη ἄνω ὑψοῦ περὶ που τὴν ἠνεμόεσσαν Ἴλιον, ἐρίζουσι δὲ ποτε καὶ λέοντες ἐν ὕψει διὰ τὸ ἕως ἐκεῖ φεύγειν τὸ διωκόμενον, διὰ τοῦτο κορυφὴ ὄρους ὑπόκειται καὶ τῷ τῆς ἐλάφου πτώματι καὶ τοῖς ἀμφ' αὐτῆ μαχομένοις μεγάλοις 3.927 θηρίοις. Ὅτι τὸ ὁμοῦ γενέσθαι τὰ στρατεύματα ἑτερῶθι μὲν ἄλλως εἶκασεν, οἷον καὶ ὅτε κόνεως αὐτὰ παρέβαλε συστροφῆ, ἐνταῦθα δὲ καὶ τὸ στάσιμον ἅμα τῶν μαχομένων παραδηλῶν καὶ τὸ οἷον ἐφ' ἐνὸς ἐρριζωμένον, ἐπεὶ «οὐδ' ἕτεροι μνῶντ' ὄλοιο φόβοιο», ὑπεμφαίνων δὲ καὶ τὸ ὁμοῦ εἶναι αὐτοὺς καὶ συγκεχύσθαι καὶ ἡχεῖν καὶ πλήττεσθαι, εἰς φηγόν καὶ μελίην καὶ κράνειαν παραβάλλει αὐτούς, ὡς ῥηθήσεται. (η. 762–4) Καὶ πρῶτα τέως εἰπῶν, ὡς «Ἐκτωρ μὲν κεφαλῆφιν ἐπεὶ λάβεν», ἤγουν τῆς τοῦ Κεβριόνου ἐλάβετο κεφαλῆς, «οὐχὶ μεθίει, Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἔχεν ποδός, οἱ δὲ δὴ ἄλλοι Τρῶες καὶ Δαναοὶ σύναγον κρατερὴν ὑσμίνην», (η. 765–71) ἐφερμηνεύων τὸ «σύναγον», ἐπάγει τὴν ῥηθεῖσαν παραβολὴν, τοιαύτην οὖσαν «ὡς δ' Εὐρός τε Νότος τ' ἐριδαίνετον ἀλλήλοισιν οὖρεος ἐν βήσσης βαθέην πελεμιζέμεν ὕλην, φηγόν τε μελίην τε τανύφλοϊόν τε κράνειαν, αἶ τε πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον τανυήκεας ὄζους ἠχῆ θεσπεσίη, πάταγος δὲ τε ἀγνυμενάων, ὡς Τρῶες καὶ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες δήουν», καὶ ἐξῆς τὰ δι' ὧν ὑσμίνη συνάγεται. (η. 764) [Ἰστέον δὲ ὅτι ἐκ τοῦ Ὀμηρικῶς ὑσμίνην ἢ Ἄρην ἢ πόλεμον συνάγειν εἰλήφθαι δοκεῖ καὶ τὸ παρὰ τοῖς ὕστερον συναγώγιον, τό τε ἄλλο καὶ τὸ ἀπὸ συμβολῶν. ἐκεῖθεν δὲ εἴληπται καὶ τὰ συναγώγιμα παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ δεῖπνα καὶ συνάγειν τὸ μετ' ἀλλήλων συμπίνειν, ὧ λόγῳ καὶ σύνδειπνον ἐλέγετο τὸ συμπόσιον. Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἐστί, καὶ τὸ συνάγειν προσφυῶς ἐπὶ τε μάχης ἐπὶ τε δαιτὸς κοινῆς λέγεται, καλῶς ἄρα οἱ μὴ ἀνθρωπίνως ἀλλὰ κατὰ θηρία δαινύμενοι ἐν τῷ στασιάζειν καὶ διὰ τοῦτο μηδὲν τι δαιτὸς ἐσθλῆς ἥδος ἔχοντες δοκοῦσι λέγειν καὶ αὐτοὶ τὸ «δεῦτε, ξυνάγωμεν Ἄρηα» καὶ ὁ τῶν τοιούτων οἶκος κατὰ τὸν ἀστεῖον Δειπνοσοφιστὴν «ὁμοῦ μὲν θυμιαμάτων γέμει, ὁμοῦ δὲ παιάνων τε καὶ στεναγμάτων», τὸ Σοφόκλειον. Καλὸν δὲ, φησὶν, ἐνταῦθα προσθεῖναι καὶ Φιλιππίδου τὸ «τὰ ξίφη δειπνοῦμεν ἠκονημένα». Ἰστέον δὲ ὅτι τὸ ἀπὸ συμβολῆς 3.928 δειπνεῖν ἐκ κοινοῦ Ἡσίοδος ἔφη. Ἔστι δὲ τοιοῦτον ὁ ἔρανος, ἐν ᾧ συνέβαλλον ἕκαστος τὸ πρὸς ἰσχύος εἰς χρεῖαν συνδείπνου συμβολιμαίου. ὡς ὅ γε μὴ τοιοῦτος ἀσύμβολος ἐλέγετο διὰ τὸ δωρεὰν δειπνεῖσθαι καὶ ἀδαπάνως. Λέγει δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ ὡς τὴν μὲν ἐπὶ συμποσίῳ συμβολὴν χῶν οἱ Ἀργεῖοι ἐκάλουν, τὴν δὲ μερίδα αἶσαν. Καὶ ἔστι τὸ χῶν ἐκ τοῦ χοῦν, ὅπερ ἐστὶν ἀγγεῖον συμποτικόν, ὃ καὶ χοεὺς Ἀττικῶς λέγεται, οὗ κλίσις χοέως χοῶς ὡς Πειραιῶς. ἀναλογία δὲ αὐτοῦ κατὰ τὸ βῶν. ὡς γὰρ βοῦς βῶς Δωρικῶς, οὕτω καὶ χοῦς χῶς.] (η. 762) Ὅρα δὲ καὶ ἐν τῷ «οὐχὶ μεθίει» τὸ οὐχὶ ἐπίρρημα, ἐξ οὗ ὀρθῶς ἂν ἐν συναλιφῇ ἐκθλιβεῖν τὸ δίχρονον, ὥστε οἱ ἐν τῷ οὐχ' οὕτως καὶ τοῖς ὁμοίοις μὴ τιθέντες ἀπόστροφον ὡς μόνου τοῦ ἄχι στοιχείου μεσολαβοῦντος διὰ καλλιφωνίαν, καθὰ τοῦ ἄκ ἐν τῷ οὐκ ἔχω καὶ οὐκ ἄγω καὶ τοῖς τοιούτοις, οὐκ ἀσφαλῶς ἐνίστανται. τὸ μὲν γὰρ οὐκ εὐρήται χωρὶς τοῦ ἰῶτα, ὁ ὕχ δὲ οὐχ' εὐρήται τις εἰπῶν. Σημείωσαι δὲ ὅπως εὐμεθόδως Ὀμηρος Πάτροκλον τὸν πρὸ ὀλίγου χασάμενον πολλὸν ὀπίσω συνήγαγεν εἰς μάχην τῷ Ἐκτορι, πεσοῦμενον ὑπ' αὐτῷ. (η. 765 ς.) Τὸ δὲ ἐριδαίνειν ἀλλήλοις ἀνέμους ὥστε κινεῖν ὕλην ὡς ἐπὶ ἐμψύχων τῶν ἀνέμων [γλυκέως] εἴρηται κατὰ ἔθος Ὀμηρικόν. Τὸ δὲ «βαθέην»

ἀξιόλογον ὕλην δηλοῖ οὐ μόνον δασεῖαν, ὃ καὶ θάμνοι ποιήσαιεν ἄν, 3.929 ἀλλὰ καὶ μεγαλόδενδρον, καὶ οὕτω βαθεῖαν, διὰ τὸ ἔχειν φηγὸν καὶ μελίην καὶ τὰ τοιαῦτα. Φυσικῶς δὲ ἔχει τὸ «βαθέην» καθ' ὁμοιότητα τοῦ «ὠκέα Ἴρις» καὶ τῶν τοιούτων, ὡς ἐκ τοῦ βαθύς βαθέος, ὠκύς ὠκέος, ὅθεν προσλήψει τοῦ ἰῶτα ἢ βαθεῖα καὶ ἢ ὠκεῖα γέγονε. (η. 767) Τανύφλοιος δὲ κράνεια πρὸς διαστολήν φηγοῦ καὶ μελίης, ὧν ὁ φλοιὸς οὐ ταναός, ἤγουν τετανός καὶ οἶον ἱμαντώδης. ὁ γὰρ τῆς κρανείας τοιοῦτος. (η. 768) Τὸ δὲ «πρὸς ἀλλήλας ἔβαλον» τὸ συνέβαλον δηλοῖ, ὃ διὰ πυκνότητα γίνεται. τοῦτο δὲ συγγενές ἐστι πρὸς τὸ συνάγειν, ἐξ οὗ ὥρμηται ἢ ῥηθεῖσα παραβολή. Τὸ δὲ «τανυήκεας ὄζους» παραγωγὴν, φασί, μόνην ἔχει ἀπὸ τοῦ τανύω, καὶ δηλοῖ τοὺς μακρούς. ἐν μέντοι τῷ «τανυήκες ἄορ» ἔγκειται τῇ λέξει, φασί, τὸ ἀκή, ὃ ἐστὶν ὄζυτης. γίνεται γὰρ παρὰ τὸ τανύω καὶ τὴν ἀκὴν, τὴν ὄζυτητα. (η. 769) Τὸ δὲ «ἠχῆ θεσπεσίη» ἢ πρὸς τὸ πολεμιζόμεν εἰρηται ἢ πρὸς τὸ ἀγνυμενάων. ἐν ἀμφοῖν γὰρ ἠχὴ γίνεται. (η. 771) Τὸ δὲ «οὐδ' ἕτεροι μνώνοντο» ἀντὶ τοῦ οὔτε οἱ Τρῶες οὔτε οἱ Ἀχαιοί. ἐπὶ δύο γὰρ τινων καὶ νῦν κυριολεκτεῖται ἡ λέξις τοῦ «οὐδ' ἕτεροι». (η. 772–5) Ὅτι πολλὴν ἐν πολέμῳ βελῶν ἄφεισιν δηλοῖ περὶ Κεβριόνου ῥηθὲν τὸ πολλὰ τὸν δεῖνα «ἀμφ' ὄξεα δοῦρα πεπήγει ἰοί τε πτερόεντες ἀπὸ νευρήφι θορόντες, πολλὰ δὲ χερμάδια μεγάλ' ἀσπίδας ἐστυφέλιξε μαρναμένων ἀμφ' αὐτόν». (η. 775 ς.) Οἷς ἐπάγει ὁ ποιητὴς λόγον ἡρέμα παθητικόν, τὸ «ὃ δὲ στροφάλιγγι κονίης κέϊτο μέγας μεγαλωστί, λελασμένος ἵπποσυνάων». Καὶ ὄρα τὸ τοῦ στίχου τούτου ὀλοδάκτυλον, μέγεθος ἔχοντος 3.930 μετρικὸν καὶ συνεπεκτεινομένου τῷ μεγαλείῳ τοῦ κειμένου καὶ συνεξομοίου 3.930 μένου ὡς οἶόν τε. ἔχει δὲ τι ὄγκου σεμνοῦ ἐνταῦθα καὶ τὸ ἄα πλεονάσαν. τούτῳ δὲ ὁμοίως ὀλοδάκτυλοι καὶ οἱ ἐφεξῆς δύο στίχοι, συνεπικουροῦντες εἰς πλεόν τῇ φραστικῇ σεμνότητι ἐν τῇ μακροτέρᾳ διατριβῇ. (η. 777 ς.) Φησὶ γὰρ «ὄφρα μὲν Ἥλιος μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει, τόφρα μὲν ἀμφοτέρων βέλε' ἤπτετο, πίπτε δὲ λαός». οἱ δὲ στίχοι καὶ ἀλλαχοῦ ἐποιήθησαν, εἰωθότος Ὀμήρου μετρεῖν ὥρας ἡμέρας τε καὶ νυκτός. (η. 779 ς.) Ὅς καὶ τὸ ἐφεξῆς «ἦμος δ' ἠέλιος» ἀλλαχοῦ μὲν ἀναπληροῖ διὰ τοῦ «μέσον οὐρανὸν ἀμφιβεβήκει», ἐνταῦθα δὲ διὰ τοῦ «μετενίσσετο βουλυτόνδε», ὅτε καὶ φησιν, ὡς ὑπὲρ αἴσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν, σεμνύων καὶ οὕτω τοὺς Ἀχαιοὺς προσπαθῶς. ἄλλως γὰρ οὐκέτι πρὸς Τρῶων ἢ αἴσα ἦν, ὡς αὐτὸς ὁ ποιητὴς φθάσας προεξέθετο. Καὶ οὕτω μὲν, ὡς ἐρρέθη, σεμνὸν ἐν τοῖς ῥηθεῖσι στίχοις τὸ ὀλοδάκτυλον. τὸ μέντοι ἐν Ὀδυσσεΐα «τῷ δ' ἐν Μεσσηνίη ξυμβλήτην ἀλλήλοισιν» σεμνὸν μὲν διὰ τοὺς σπονδεῖους, ἐπίτροχον δὲ διὰ τὸ ὀλιγοσύλλαβον. καὶ ἔστιν οἰκεῖον ἐπιφωνούμενον ἐκεῖ νέοις κατὰ σπουδὴν ὀδεύουσιν. (η. 773) Ἰστέον δὲ ὅτι τε τὸ «ἰοί ἀπὸ νευρήφι θορόντες» ὁμοῖον ἐστὶ πρὸς τὸ «ἔβαλεν ἰῶ ἀπὸ νευρῆς», (η. 776) καὶ ὅτι τὸ μεγαλωστί ἀπὸ τοῦ μέγας γέγονε πλεονάσαντος τοῦ ἄα ἐπεκτατικῶς, ὡς καὶ ἐν τῷ οὐ τι καὶ οὕτω τι καὶ τοῖς ὁμοίοις. καθ' ὁμοῖον δὲ τρόπον γίνεται καὶ τὸ νεωστί. (η. 779) Τὸ δὲ νίσσεσθαι πρωτότυπον δοκεῖ, καθὰ καὶ τὸ λίσσεσθαι. εἰ γὰρ κατὰ τινὰ ἀπὸ τοῦ νέω ἦν, εἶχεν ἂν διὰ διφθόγγου 3.931 τὴν ἄρχουσαν. εἰ μὴ ἄρα ὁ ῥηματικὸς χαρακτήρ εἰς τοῦτο ἐκώλυεν ὁ τοῦ λίσσω, πτίσσω καὶ τῶν ὁμοίων. κεῖται δὲ περὶ τῆς λέξεως ταύτης καὶ ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδυσσεΐαν χρήσιμά τινα. Βουλυτὸς δέ, ὡς καὶ ἐν Ὀδυσσεΐα, ὁ πρὸς ἐσπέραν καιρός, ὁ δειλινός, ὅτε τοῦ ἐργάζεσθαι τοὺς βόας λύομεν. (η. 780) [Ἐν τούτοις δὲ φαίνεται καὶ περισσὸς κείσθαι σύνδεσμος ὁ ἄα δι' ἀπαρτισμὸν ἀναγκαίου δακτύλου. Εἰπὼν γὰρ ἦμος δ' ἠέλιος ἦν περὶ βουλυτόν, ἐπάγει «καὶ τότε δὴ ῥ' ὑπὲρ αἴσαν Ἀχαιοὶ φέρτεροι ἦσαν». Ἐνθα καὶ ὁ ἄα σύνδεσμος, οὐ πρὸς ἀνάγκην ἀλλ' ὄγκου χάριν καὶ μύσεως ἀχασμήτου ἐρροΐζησεν.] (η. 784 ς.) Ὅτι πολυγνώμων ὁ ποιητὴς ὧν ἤδη πρὸς τῷ θανεῖν γεγονότα τὸν Πάτροκλον σεμνύνει ἀριστεία λαμπρᾶ, εἰπὼν «τρὶς μὲν ἐπόρουσε θεῶ ἀτάλαντος Ἄρηϊ, σμερδαλέα ἰάχων», κατὰ μεγαλοφωνίαν πρέπουσαν στρατηγῶ, «τρὶς δ' ἐννέα φῶτας ἔπεφνε». Καὶ ὄρα ὡς καὶ

νῦν συνήθως ὁ φιλόμουσος Ὅμηρος ἀριθμῶ τελείῳ ἐχρήσατο μετροῦντι τὰς Μούσας. Τὸ δὲ «ἀτάλαντος Ἄρηι» διήρθρωται εἰς σαφήνειαν πλεον ἤπερ τὸ «δαίμονι ἴσος», ὅπερ καὶ πρὸ ὀλίγων ἔφη, καὶ εὐθὺς δὲ ἐφεξῆς ἐρεῖ περιπαθῶς ἐπισυνάπτων τὸ τοῦ Πατρόκλου κακόν. (ἠ. 786–9) Ἐπάγει γὰρ «ἀλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέσσυτο δαίμονι ἴσος, ἔνθ' ἄρα τοι, Πάτροκλ', ἐφάνη βίότοιο τελευτή». λάθρα γὰρ ἦντετο Φοῖβος δεινὸς καὶ ἐποίησε τὰ ῥηθησόμενα. Καὶ ἰδοὺ ἀπροσδόκητος καὶ αὕτη ἀποστροφή. ὁμιλῶν γὰρ κἀνταῦθα ὁ ποιητὴς διηγηματικῶς τῷ ἀκροατῇ περὶ Πατρόκλου στρέφει τὸν λόγον αἴφνης ἐνδιαθέτως πρὸς αὐτὸν δὴ τὸν Πάτροκλον, λυπηρῶς ἐπ' ἐκείνῳ διατιθέμενος καὶ συναχθόμενος, ὡς οἱ παλαιοὶ φασι, τῷ Ἀχιλλέως ἐταίρῳ, τῷ τοῦ Ἀχαιοῦ περιποιησαμένῳ, τῷ φιλοίκτῳ, τῷ συμπαθεῖ, τῷ ἐνηεῖ. προσφωνήσει δὲ αὐτὸν ὁμοίως καὶ εἰσέτι 3.932 δις ἐν τῇ ῥαψωδίᾳ ταύτῃ. (ἠ. 787) Ὅρα δὲ καὶ ὡς οὐκ εἶπεν οὐδὲ νῦν ἀπλῶς τελευτὴν τὸν θάνατον, ἀλλὰ μετὰ προσθήκης βίότοιο τελευτήν. ἀπλῶς μὲν γὰρ τελευτὴ τέλος παντὸς πράγματος καὶ τελευτᾶν τὸ πληροῦν, ἐπὶ δὲ θανάτου χρεῖα προσθήκης, οἷον τελευτὴ βίου καὶ τελευτᾶν ζωῆν. ὕστερον μέντοι ταῦτα κατὰ τι ἰδιάζον δίχα προσθήκης ἐπὶ θανάτου κεῖνται, ὡς καὶ συμφορὰ ἦν μὲν ὅτε χρηστὴν ἐδήλου φορᾶν, ἦτοι ἀπόβασιν, ὡς τὸ «ἐπὶ συμφοραῖς γεγηθὸς μοι ἔρπει δάκρυον ὁμμάτων ἄπο». ἡ δὲ νεωτέρα χρῆσις οὐ μέσως ἔχειν ἀφήκε τὴν λέξιν, ἀλλ' ἐπὶ κακοῦ περιώρισε, συμφορὰν λέγουσα τὴν ἐπὶ οὐκ ἀγαθοῖς τύχην. Ὅτι δὲ τοῦ βιότου τὸ θηλυκὸν ὀξύνεται, δῆλον. βιοτὴ γάρ, ὁμοίως τῷ χόλος χολή, ὦνος ὠνή καὶ τοῖς τοιούτοις. (ἠ. 788) Ὅρα δὲ τὸ «ἦντετο» δοτικῇ συνηθέστερον συνταχθέν, εἰ καὶ πρὸ τούτων ἄλλως ἔσχεν ἐν τῷ «ἀντήσω τοῦδ' ἀνδρός». [Δῆλον δ' ὅτι διφορομένου θέματος προῆκται τὸ ἦντετο καὶ τὸ ἀντήσω. τοῦ μὲν γὰρ ἄντῳ τὸ θέμα, οὗ μέλλων οὐχ' εὗρηται, τοῦ δὲ ἀντῷ, ὡς βοῶ. (ἠ. 789) Τὸ δὲ «ἦντετο δεινός» ἔχει τι δριμύτητος, οἰονεῖ γὰρ φησιν, ὡς οὐχὶ πρᾶος τῷ Πατρόκλῳ ἐπέλασεν ὁ Ἀπόλλων, ἀλλ' ὡς αὐτὸ δὴ τοῦτο Ἀπόλλων. καὶ ἄλλως δὲ φάναι, οὐχ' ὡς οὐλῖος Φοῖβος, ἡγουν ὑγιαστικὸς καὶ ὀλότητος ποιητικὸς, ἐξ οὗ καὶ οὐλῖον τὸ ὑγιαίνειν, ἀλλ' ὡς ἕτερον τρόπον οὐλῖος, ἡγουν ὀλέθριος.] Ὅτι ἀκόλουθον ἦν τῷ πρὸς Πάτροκλον ποιητικῶ πολλῶ οἴκτῳ σεμνῦναι καινότερον καὶ τὸν αὐτοῦ θάνατον. οὐκουν Ἐκτωρ πρῶτος αὐτὸν βάλλει, ὁ πάνυ φιλοτιμούμενος τοῦτο, οὐ μὴν ἀλλ' οὐδὲ δευτέρος, φθάνει δὲ κακῶς αὐτὸν διαθέμενος πρῶτος ὁ Φοῖβος, οἷς ἔπληξέ τε καὶ ἀφώπλισε καὶ ἔθελεξεν, ὡς δειχθήσεται. εἶτα δευτέρος ἐπελθὼν Εὐφορβος βάλλει μετάφρενον. ἐφ' οἷς ὁ Ἐκτωρ οὐτάζει ἐς κενεῶνα καὶ ρίπτει τὸν ἥρωα, μέγα ποιήσας οὐδὲν κατὰ τὴν Ὀμηρικὴν διασκευὴν. ὁ καὶ Πάτροκλος ἐπισημανεῖται, ὅτε εἶπη «σὺ δέ με τρίτος ἐξεναρίζεις», οἰονεῖ λέγων ὅτι Φοῖβος μὲν καὶ Εὐφορβος ἔκτανόν με, σὺ δὲ οὐχ' οὕτως, ἀλλὰ πεφονευμένον εὐρῶν ἀριστεῖον ἀποῖση τὰ ἔναρα. Διὸ καὶ οὐ γενναῖον αὐτὸν θεωρήσας ἐπάγει τὸ θρυλούμενον, ὡς «τοιούτοι 3.933 εἴ πέρ μοι εἴκοσιν ἀντεβόλησαν», ἔπεσον ἄν. Ἐν τούτοις δὲ σημείωσαι καὶ ὅτι θεραπεία ἐνταῦθα προκαταβέβληται τῆς ἐς ὕστερον ἐπὶ τῷ Ἐκτορι πλασματικῆς διασκευῆς. Εἰ γὰρ καὶ Ἀθηναῖα που ἀπατήσει τὸν Ἐκτορα πρὸς ἄμυναν Ἀπόλλωνος τοῦ νῦν τὸν Πάτροκλον βλάψαντος, οὐκ ἂν εἶη καινόν, ἦγε καὶ ἐν τῷ Ἐπιταφίῳ ἀποβαλόντος τοῦ Διομήδους τὴν μάστιγα χόλῳ Ἀπόλλωνος αὐτὴ τὸν ἄξονα κατακλᾷ τοῦ τῷ Ἀπόλλωνι φίλου Εὐμήλου. ἀλλὰ ταῦτα μὲν ὕστερον. (ἠ. 789–800) Τῷ τέως δὲ σεμνύνων τε τὰ κατὰ τὸν Πάτροκλον ὁ ποιητὴς καὶ ἔλεον δὲ κινῶν ἐπ' αὐτῷ λέγει, ὅτι ἡέρι πολλῇ κεκαλυμμένος ἀντεβόλησε Φοῖβος τῷ Πατρόκλῳ, ταῦτόν δ' εἶπεῖν ἦντετο ἐν ὑσμίνῃ, ὡς ἐρρέθη. Διὸ αὐτὸν ἰόντα κατὰ κλόνον οὐκ ἐνόησε, «στῆ δ' ὄπιθε, πλῆξεν δὲ μετάφρενον εὐρέε τ' ὦμῳ χειρὶ καταπρηνεῖ, στρεφεδίνθηεν δὲ οἱ ὄσσε. τοῦ δ' ἀπὸ μὲν κρατὸς κυνέην βάλεν», ἡγουν ἔρριψε, «Φοῖβος Ἀπόλλων, ἡ δὲ κυλινδομένη καναχὴν ἔχε ποσσὶν ὑφ' ἵππων αὐλῶπις τρυφάλεια, μιάνθησαν δὲ ἔθειραι αἵματι καὶ κονίησι, πάρος γε μὲν οὐ θέμις ἦεν

ἵπποκομον πῆληκα μαινεσθαι κόνησιν, ἀλλ' ἄνδρὸς θείοιο κάρη χαρίεν τε μέτωπον ῥύετ' Ἀχιλλῆος. τότε δὲ Ζεὺς Ἔκτορι δῶκεν ἢ κεφαλῇ φορέειν». Ἐφ' οἷς, ὡς εἰκὸς, παθαινόμενον τὸν φιλέλληνα παραμυθεῖται προαναφωνητικῶς ὁ ποιητὴς εἰπὼν «σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος» ὥστε οὐδ' ἐπὶ πολὺ φορήσει αὐτήν. καὶ ἦν μὲν παράδοξον καὶ ἡ διὰ τοῦ Φοῖβου ἀποβολὴ τῆς κυνέης, οὐ τοσοῦτον δέ. εἰκὸς γὰρ ἦν δόξαι καὶ κατὰ τύχην αὐτὴν καταπεσεῖν. τὸ δὲ ἐπαγόμενον πάνυ τερατῶδες καὶ οἶον μὴ τυχαῖον εἰπεῖν. (η. 801–6) Φησὶ γὰρ «πᾶν δέ οἱ ἐν χεῖρεσσιν ἄγη», τουτέστιν ἔαγη, αὐτόματον δηλαδή, «δολιχόσκιον ἔγχος, βριθὺ, μέγα, στιβαρόν, κεκορυθμένον. αὐτὰρ ἀπ' ὤμων ἀσπίς σὺν τελαμῶνι χαμαὶ πέσε τερμιόεσσα, λῦσε δέ οἱ θῶρηκα» Φοῖβος. «τὸν δ' ἄτη φρένας εἶλεν», ὡς οἶον ἀσειφρονα, «λύθεν δ' ὑπὸ φαίδιμα γυῖα», ὡς μηκέτι μηδὲ κυρίως αὐτὰ λέγεσθαι ἄψα, «στῆ δὲ ταφῶν». καὶ ταῦτα μὲν τὰ ἐκ τοῦ Φοῖβου. ἐξ ὧν πρόχειρος εἰς φόνον τῷ βουλομένῳ Πάτροκλος ἔστηκεν ἐνεὸς μείνας καί, ὡς προελέχθη, θελχθεῖς. Εἰ γὰρ ἡ λέξις νῦν ἐσιγήθη, ἀλλὰ πραγματικῶς θελχθῆναι φαίνεται ὁ ἥρω. τὸ γὰρ «στρεφεδίνηθεν ὄσσε» καὶ ἡ τῶν φρενῶν ἄτη καὶ ἡ τῶν μελῶν ὑπέκλυσις 3.934 καὶ ἡ μετ' ἐκπλήξεως στάσις ἔκστασιν τινα καὶ φύσεως ἀργίαν ἐν τῷ Πατρόκλῳ δηλοῖ, ὁποῖόν τι καὶ τὸ θέλγειν ἐστίν. ὁ φράσαι πρὸς ὄνομα μὴ θελήσας ὁ ποιητὴς πραγματικῶς διεσάφησεν. Εἰ δὲ μὴ καὶ πλήττει ξίφει ὁ Φοῖβος ἢ δόρατι τὸν Πάτροκλον, Ὀμηρικὴ καὶ τοῦτο δεινότης. οὐ γὰρ βροτολοιγὸς κατὰ τὸν Ἄρην αὐτός, καὶ οὐδὲ εἰς ἀλληγορίαν εὐοδὸν ἦν τοῦτο. εἴτε γὰρ ἥλιος ὁ Ἀπόλλων εἴτε τις εἰμαρμένη, οὐ πιθανῶς ἂν ποιηθεῖ ξίφει πλήττων τινά, ἔκπληξιν δὲ τινα, ὡς ἐρρέθη, ἐμποῶν, ὅποια πολλὰ δαιμονίως γίνονται. καὶ τοιάδε μὲν, ὡς εἴρηται, τὰ κατὰ τὸν Φοῖβον καὶ οὕτω τὸν Πάτροκλον αὐτὸς ἀναιρεθῆναι προεστήσατο. (η. 806–8) Ὅπιθε δέ, φησὶν, «μετάφρενον ὄξεϊ δουρὶ ὤμων μεσσηγύς», ἢ μεσσηγύ, «σχεδόθεν βάλε Δάρδανος ἀνὴρ Πανθοΐδης Εὐφορβος». (η. 808 ς.) Ὅν καὶ σεμνύνων, ἵνα μὴ καὶ τις ἀχρεῖος ἀνὴρ ἐπιτολμῆσαι δόξη τῷ Πατρόκλῳ, ἐπαινεῖ εἰπὼν «ὄς ἡλικίην ἐκέκαστο ἔγγχεϊ τε ἵπποσύνη τε πόδεσσί τε καρπαλίμοισιν», ὃ δὴ ἔπαινος ἀριστέως ἐστί. (η. 810–5) Καὶ εἰς δεῖγμα τῆς τοῦ Εὐφορβου ἀνδρίας προφέρει τὰ ἐξῆς. «καὶ γὰρ δὴ ποτε φῶτας ἐείκοσι βῆσεν ἀφ' ἵππων, πρῶτ' ἐλθὼν σὺν ὄχεσφι διδασκόμενος πολέμοιο. ὄς τοι πρῶτος ἐφῆκε βέλος, Πατρόκλεις ἵππεῦ. οὐδ' ἐδάμασσ'. ὃ μὲν αὐτίς ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὀμίλῳ, ἐκ χροὸς ἀρπάξας δόρυ μείλινον, οὐδ' ὑπέμεινε Πάτροκλον γυμνόν περ ἐόντα ἐν δηϊοτήτι». (η. 816 ς.) «Πάτροκλος δὲ θεοῦ πληγῇ καὶ δουρὶ δαμασθεῖς ἀψ' ἐταίρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων». (η. 818–22) Ἐκτωρ δὲ ἰδὼν καὶ ἀναχαζόμενον καὶ βεβλημένον ἀγχίμολον «ἦλθε κατὰ στίχας, οὔτα δὲ δουρὶ νεΐατον ἐς κενεῶνα, διαπρὸ δὲ χαλκὸν ἔλασεν. δούπησε δὲ πεσῶν, μέγα δ' ἤκαχε λαὸν Ἀχαιῶν». (η. 815) Καὶ ὄρα τὸ «γυμνόν περ ἐόντα», δι' οὗ καταβάλλει ἀχρεῶν σαφῶς τὴν τοῦ βαλόντος ὀφρύν, ὄς γυμνῷ τῷ Πατρόκλῳ ἐπελθὼν ἐνήργησεν, ὡς μὴ ἄλλως ἂν καταπονηθέντι, εἰ μὴ οὕτως ἐγυμνώθη. (η. 816) Ὅρα δὲ καὶ τὸ «θεοῦ πληγῇ» μέσως λεχθέν. οὐ γὰρ τὴν διὰ καταπρηνοῦς χειρὸς μόνον δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἄλλως, ὡς εἰπεῖν, θεοπληξίαν καὶ θέλξιν. (η. 789) Ἰστέον δὲ ὅτι [τε τὸ οὐκ ἐνόησε ταυτόν ἐστι τῷ οὐκ εἶδε διὰ τὸ κεκαλύφθαι δηλαδή τὸν Ἀπόλλωνα ἠέρι πολλῇ, τουτέστιν ἀορασία, σκοτώσει, νεφώσει. καὶ ἔστιν ὁ νοῦς τῆς λέξεως φιλόσοφος. ὡς γὰρ νοῦς ἀκούει, οὕτω καὶ νοῦς ὄρα. οὐκοῦν κυρίως ὄραν τὸ καὶ νοεῖν ἐστί], 3.935 (η. 792) καὶ ὅτι τὸ στρεφεδινεῖν ἐκ τοῦ στρέφειν καὶ δινεῖν σύγκειται ταυτοσήμων λέξεων, ὅποια καὶ ἄλλα ἐν τῇ δ' ῥαψωδίᾳ κεῖνται, [ὅπου καὶ περὶ καπυροῦ ἐρρέθη, ὡς ἐκ τοῦ καίειν καὶ πυροῦν ταυτόλογικῶς ἡ λέξις συντέθειται, ἀφ' ἧς καὶ καπυρίδια παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ τὰ καλούμενα, φησὶ, καὶ τράκτα. Καὶ ὄρα τὴν ἐπὶ ἄρτου χρῆσιν παλαιὰν τοῦ τράκτου. Ἐν δὲ τῷ τοιοῦτῳ τόπῳ, καὶ φοῦρνον ἐκεῖνός φησι κοινότερον, οὗ παρώνυμον ἴστορεῖ φορνίκιον ἄρτον, καθὰ τοῦ κλιβάνου τὸν κλιβανίκιον.] (η. 793–7) Τὴν δὲ κυνέην πλείονος ἠξίωσε

λόγου Ὅμηρος, οὕτω δόξαν αὐτῶ δια τὴν τοῦ θεοῦ φίλου Πηλείδου κεφαλὴν. διὸ καὶ φιλοτιμεῖται τὴν ἐπ' αὐτῇ φράσιν, αὐλῶπιν καὶ αὐτὴν εἰπὼν τρυφάλειαν καὶ ἵπποκομον πῆληκα καὶ ἀμιάντον ποτε τὰς περὶ τὸν λόφον ἐθείρας καὶ οἶαν μὴ θεμιτὴν εἶναι γῆ πελάζειν. Ἔνθα ὄρα ὅτι καὶ ἐπὶ ἵππου ἔθειρα καὶ κόμη λέγεται, καὶ ὅτι τὸ μιάνεσθαι κονίησι δις ἔφη ταυτόλογησας, καὶ ὅτι διαφόρως κονίην ἐνικῶς καὶ κονίας πληθυντικῶς πολλαχοῦ φησι, καὶ ὅτι τὸ «οὐ θέμις» ἢ ἀντὶ τοῦ οὐ δυνατόν, καθὰ καὶ ἀλλαχοῦ ἡρμήνευται, ἢ ἀντὶ τοῦ ἀθέμιτον. οὐ γὰρ ἀπλῶς ἀνδρὸς ἀλλ' ἀνδρὸς θεοῦ ἐπύκαζε κεφαλὴν. (ἡ. 798) Τὸ δὲ «χαρίεν» δῆλον ὡς ἐπὶ ὀνόματος παροξύνεται, καθὰ δηλοῖ καὶ τὸ χαρίεν πρόσωπον, [καὶ παρὰ Ἀθηναίῳ τό· ἡ νάρκη χαρίεν βρῶμα γίνεται.], καὶ ἀπαιτεῖ τοῦτο ἢ ἀναλογία τοῦ τιμῆεν, φωνῆεν, αἰγλῆεν καὶ τῶν ὁμοίων. τὸ δὲ προπαροξυνόμενον Ἀττικόν ἐστίν, ἐπιρρηματικῶς προενεχθὲν καὶ ἀντὶ τοῦ χαριέντως νοηθὲν παρὰ τοῖς ὕστερον. ὁ δὲ λέγων χάριεν μέτωπον προπαροξυτόνως αἰσχύνει τὸ χαρίεν τῆς ἀναλογίας τῶ βαρβαρισμῶ. Ταῦτόν δὲ χαρίεν εἰπεῖν καὶ καλόν. διὸ καὶ ἔφη «χαρίεν ἦσχυνε πρόσωπον». ἀντιπίπτει γὰρ τῶ καλῶ καθὰ τὸ αἰσχρόν, οὕτω καὶ τὸ αἰσχύνειν. [Τὸ δὲ «ἀνδρὸς θεοῦ 3.936 κάρη ῥύετ' Ἀχιλλῆος» ἐκείνου ἔχεται τοῦ χωρίου, ἔνθα κεῖται τὸ «ῥύεται δὲ κάρη θαλερῶν αἰζηῶν».] (ἡ. 802) Τὸ δὲ «βριθὺ μέγα στιβαρόν» οὐ κατὰ τὴν Πηλιάδα νοητέον μελίαν, ἦν οὐδεὶς ἕτερος ἠδύνατο πῆλαι, ἀλλ' ὡς ἐνεχώρει τοιοῦτον εἶναι τὸ κατὰ τοὺς λοιποὺς ἥρωας δόρυ. Τὸ δὲ κεκορυθμένον, περὶ οὗ πολλαχοῦ δηλοῦται, νῦν μὲν ἐλλιπές, τὸ δὲ πλήρες ἐν τῶ «κεκορυθμένον χαλκῶ» ἢ «αἰῖθοπι χαλκῶ». (ἡ. 803) Τερμιόεσσα δὲ καὶ νῦν ἀσπίς ἢ ἐν ἄλλοις ποδηνεκῆς. (ἡ. 804) Λύεται δὲ θώραξ τῆς ζώνης πάντως ἀφαιρεθείσης, ὅπερ ἐνταῦθα σεσίγηται ὡς μὴ ἀναγκαῖον ἐκφωνηθῆναι. ἀστεῖον δὲ τὸ εἰπεῖν ὡς λυθέντος τοῦ θώρακος λύθεν ὑπὸ φαίδιμα γυῖα τῶ Πατρόκλῳ. (ἡ. 806) Τὸ δὲ «ὄπιθεν» ἀπέλευσιν καὶ νῦν ἔπαθε τοῦ ὄσ δι' ἀνάγκην μέτρου. Τὸ δὲ «στῆ δὲ ταφῶν» ἐνταῦθα μάλιστα καιρίως εἴρηται. (ἡ. 807 ς.) Σημείωσαι δὲ τὸ «σχεδόθεν βάλεν» Εὐφορβος. οὐ γὰρ οὕτως κατὰ τὴν δύναμιν τοῦ σχεδόθεν, ἐφήκε δέ, φησί, βέλος οἶα ὑποδεδιώς. διὸ καὶ ἀναχωρεῖ. οὐ μὴν οὐδ' ἀπλῶς ἔβαλε πόρρωθεν, ἀλλὰ σχεδόθεν. οὐ γὰρ πάνυ λίαν ἐδειλία τὸν γυμνόν. οὕτω δὲ καὶ Ἐκτωρ ἀγχίμολον ἐλθὼν οὕτως καὶ σχεδὸν ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα. τί γὰρ ἂν καὶ ἔδεισεν εἰς τὸ πᾶν τὸν καὶ ἀφωπλισμένον καὶ ἤδη φεύγοντα; διὸ καὶ ὠτειλήν ἐρεῖ τὸ ἐκεῖθεν ἔλκος. Ἐν οἷς ὄρα καὶ ὅτι ταῦτόν τὸ σχεδόθεν καὶ τὸ ἀγχίμολον. Ὁ δὲ Δάρδανος ἀνὴρ πρὸς διαστολήν Τρωϊκοῦ κεῖται, εἴπερ οἱ Ἰλιεῖς εἰς Τρώας καὶ Δαρδάνους διήρηνται. Τὸ δὲ Πανθοΐδης διασαφητικόν ἐστὶ τοῦ Δάρδανος ἀνὴρ, ἵνα μὴ ἄδηλος εἶη καὶ αὐτὸς κατὰ τὸν ἐν τῇ Βοιωτίᾳ ἐκεῖνον Δάρδανον ἄνδρα, περὶ οὗ ἀμφιβολία ἐκεῖ πολλή. Γίνεται δὲ ὁ Πανθοΐδης ἐκ τοῦ Πάνθοος. ὡς ἐκ τοῦ Βοηθός ὁ ἐν Ὀδυσεΐᾳ Βοηθοΐδης Ἐτεωνεύς. Ἐν δὲ τῶ «ἡλικίην ἐκέκαστο» πρόθεσις λείπει, ἵνα ἦ, ὅτι κατὰ τοὺς ὁμήλικας ἢ περὶ τοὺς ὁμήλικας ἦν τοιοῦτος ὁ Εὐφορβος. (ἡ. 810) Τὸ δὲ «βῆσεν ἀφ' ἵππων» ἢ ἀντὶ τοῦ ἀνελῶν κατέρριψεν ἢ ἀντὶ ἐκ τῶν ὄχημάτων ἀνέτρεψε. Σύνηθες γὰρ, φασί, τοῖς ἀρχαίοις ἀρματομαχεῖν ἐσφαιρωμένοις χρωμένους δόρασιν. Ὅτι δὲ ὁ τοῦ Εὐφορβου ἔπαινος αὐξοῖ τὴν τοῦ Πατρόκλου ἀρετήν, εἶγε ὑπὸ τοιοῦτου βέβληται, καὶ πρὸ βραχέων ὑπεδηλώθη. (ἡ. 811) Ὅρα δὲ καὶ ὅτι γενικῆ συνέταξε τὸ διδάσκεσθαι, εἰπὼν «διδασκόμενος πολέμοιο», 3.937 ἀσυνήθως τοῖς πολλοῖς, ὁποῖόν τι καὶ τὸ «ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο». γίνεται δὲ ἡ τοιαύτη σύνταξις ἢ κατ' ἔλλειψιν, ἵνα ἦ διδασκόμενος περὶ πολέμου, ὡς περ καὶ ἐπειγόμενος ἐπὶ ὁδοῦ, ἢ καὶ ἄλλως, καθ' ὁμοιότητα τοῦ εἰδῶς. ὡς γὰρ ἐκεῖνο γενικὴν ἔχει σύνταξιν, ὅτε ληφθῆ ἀντὶ τοῦ εἶδησιν ἔχων, οὕτω καὶ τὸ διδασκόμενος συντάσσεται ἂν γενικῆ ἀναλυθὲν εἰς τὸ διδασκαλίαν ἔχων. [(ἡ. 808) Ἰστέον δὲ ὅτι Εὐφορβος ἀναπτυσσόμενος ἐτυμολογικῶς εἶη ἂν εὐτραφής, ἵνα διαστέλλοιτο τοῦ ἰσχυοῦ καί, Ἀττικῶς εἰπεῖν, λίσπου. Δῆλον δ' ὅτι ἐκ τοῦ φέρβω,

τουτέστι τρέφω, ἐξ οὗ καὶ φορβάς γυνὴ παρὰ Σοφοκλεῖ, φασίν, ἐν Φοίνικι, ἢ πολλοῖς προσομιλοῦσα τροφῆς χάριν, ἢ καὶ ὡς οἶον φορβάς, ἤγουν γῆ, κατὰ τὸ «φορβάδος ἔκ τε γὰς ἐλείν». Τοῦτο δὲ διὰ τὸ χαμαὶ κεῖσθαι καὶ οὕτω σποδεῖσθαι κατὰ τὴν κωμωδουμένην σποδησιλαῦραν, καθὸ καὶ χαμαιτύτη λέγεται. ἢ δὲ ῥηθεῖσα ἔννοια καὶ ἐργάτιν τὴν τοιαύτην ἐθέλει καλεῖσθαι γυναῖκα καὶ παχεῖαν δὲ διὰ τὸ πολύτροφον, ἥδη δὲ καὶ πανδοσίαν παρὰ Ἀνακρέοντι. ἀκόλουθον δὲ τῇ πανδοσίᾳ καὶ τὸ δῆμον αὐτὴν λέγεσθαι παρὰ Ἀρχιλόχῳ, καθὰ καὶ λεωφόρον, ὡς Ἀνακρέων. καὶ οὕτω μὲν ταῦτα.] (ἠ. 812) Τὸ δὲ «ἐφήκε βέλος» διαφορὰν τινα ἔχειν δοκεῖ πρὸς τὸ ἀφήκε, καὶ συντελεῖ τι πρὸς τὸ «σχεδόθεν βάλεν». οἶονεὶ γὰρ φησιν, ὡς οὐκ ἀφήκε βέλος μακρόθεν, ἀλλ' ἐφήκεν, ἥτοι ἐνέβαλεν, ἐγγύθεν. (ἠ. 813) Τὸ δὲ «αὐτὶς ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὀμίλῳ» ἴσόν ἐστιν εἰς νοῦν τῷ «ἄψ ἐτάρων εἰς ἔθνος ἐχάζετο». μετ' ὀλίγα δὲ καὶ ἄψ ἀναχάζεσθαι λέγει τὸ αὐτὶς ἀναδραμεῖν. ἐν τοῖς ἐφεξῆς δὲ σαφέστερον φράζων ἀναχωρήσαι τοῦτό φησι. (ἠ. 814) Τὸ δὲ «ἀρπάξας» δειλίαν καὶ αὐτὸ τοῦ Εὐφόρβου κατηγορεῖ. οὐ γὰρ ἀπλῶς ἐξέσπασε δόρυ ἐκ τοῦ Πατρόκλου, ἀλλ' ἀρπάξας, μὴ καὶ πάθοι τι κακὸν ὑπὸ τοῦ γυμνοῦ. Τὸ δὲ «οὐδ' ὑπέμεινεν» ἀντὶ τοῦ οὐκ ἐκαρτέρησεν, ὅπερ ἀνέμεινέ φασιν οἱ μεθ' Ὀμηρον. ὅτι δὲ ἐκ τοῦ τοιούτου ὑπομένειν καὶ ἡ ὑσμίνη κατὰ τινὰς, ἥδη προγέγραπται. (ἠ. 823–8) Ὅτι μὴ οἶός τε ὦν ὁ ποιητὴς ἐν τοῖς μεγάλοις ἀπέχεσθαι τοῦ παραβολικοῦ ὡς ἐν ποιήσει ἀρτύματος λέγει καὶ ἐνταῦθα οὕτως «ὡς δ' ὅτε σὺν ἀκάμαντα λέων ἐβίησατο χάρμη, ὦ τ' ὄρεος κορυφῆσι μέγα 3.938 φρονέοντε μάχεσθον πίδακος ἀμφ' ὀλίγης, ἐθέλουσι δὲ πιέμεν ἄμφω, πολλὰ δέ τ' ἀσθμαίνοντα λέων ἐδάμασσε βίηφι, ὡς πολέας πέφνοντα Πάτροκλον Ἐκτωρ ἔγχεϊ θυμὸν ἀπηύρα», ἤγουν ἀνεῖλε. (ἠ. 825) Καὶ ὅρα τὸ «πίδακος ἀμφ' ὀλίγης». Ἐν γὰρ ἀφθόνως ῥέοντι ὕδατι οὐκ εἰκὸς αὐτοὺς εἰς μάχην ἐλθεῖν. ἐν δὲ βραχεῖα πίδακι διὰ πολὺ δίψος ἀποθραυσυνθεῖη ἂν κατὰ λέοντος ὁ σὺς, ἔνθα καὶ ὡς περ ἄθλον πρόκειται τῷ νικήσαντι τὸ ποτόν. Ὡς περ δὲ λέοντα καὶ σὺν ἢ παραβολὴ αὐτὴ συνήγαγε μάχεσθαι διὰ πολὺ δίψος, οὕτω πρὸ ταύτης δύο λέοντας τὸ πεινᾶν, ὡς καὶ προσεσημείωται. Νοητέον δὲ ὡς τῇ ὀλίγῃ παραβολικῇ πίδακι, περὶ ἧς τὰ ῥηθέντα θηρία μάχονται, ἀναλογοίη ἂν τι τὸ στενὸν καὶ οὕτω ὀλίγον τοῖν στρατοῖν μεταίχμιον. Ὅρα δὲ καὶ ὅτι τὸν μὲν σὺν, ᾧ παραβάλλει τὸν Πάτροκλον, ἐπιθέτω ἐκόσμησεν, ἀκάμαντα εἰπὼν, τὸν δὲ λέοντα δίχα ἐπιθέτου προήγαγεν, οὐ θέλων καὶ αὐτὸν σεμνῦναι διὰ τὸ ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ πάθος. (ἠ. 824) Τὸ δὲ μέγα φρονεῖν ἀμφοῖν ἐκοινώσατο. (ἠ. 823) Τὸ δὲ «ἐβίησατο» καὶ ἐπὶ ὄνου τέθειται παρὰ τῷ ποιητῇ. [Δῆλον δ' ὅτι τὸ βιῶ, οὗ μέλλων βιήσω καὶ μέσος ἀόριστος τὸ βιήσατο, πρωτότυπὸν ἐστὶ τοῦ βιάζω, οἶον «βιάζετο γὰρ βελέεσσι». μυρία δὲ ἄλλα τοιαῦτα.] Ὅτι ὡς ἐν ἠθοποιίᾳς λόγῳ πλάττει ὁ ποιητὴς τὸν Ἐκτορα λέγοντά τινα ἐπὶ τῷ Πατρόκλῳ κειμένῳ, ἐμβριθῶς μέντοι. καὶ οὐδέν τι σαρκαστικὸν ὅλως ἢ ἀστεῖον ὁ ἥρως λαλεῖ καὶ οἶον γαργαλίσαι καὶ διαχέαι ἀκροατὴν, ὡς εἶχον ἄλλαι τινὲς πρὸ ταύτης ἠθοποιίαι Ὀμηρικαί. (ἠ. 830–42) Εἰσὶ δὲ ἃ λέγει τοιαῦτά τινα «Πάτροκλε, ἦ που ἔφησθα πόλιν κεραϊζόμεν ἀμῆν», ὃ ἐστὶν ἡμετέραν, «Τρωϊάδας δὲ γυναῖκας ἐλεύθερον ἦμαρ ἀπούρας», ὃ ἐστὶ δουλώσας, ἄξιον οἴκαδε. «νήπιε, τῶν δὲ πρόσθεν Ἐκτορος ὠκέες ἵπποι ποσὶν ὀρωρέχεται πολεμίζειν», ὅπερ ἐστὶ περίφρασις τοῦ αὐτῶν δὲ ὁ Ἐκτωρ προμάχεται. «ἔγχεϊ δ' αὐτὸς Τρωσὶ φιλοπτολέμοισι μεταπρέπω, ὅς σφιν ἀμύνω ἦμαρ ἀναγκαῖον· σὲ δέ τ' ἐνθάδε γῦπες ἔδωνται. ἃ δεῖλ', οὐδέ τοι ἐσθλὸς ἐὼν χραίσμησεν Ἀχιλλεύς, ὅς πού τοι», ἤγουν ὅς ἴσως σοι, «μᾶλα πολλὰ μένων ἐπετέλλετο ἰόντι· μὴ μοι πρὶν ἰέναι, Πατρόκλεις ἵποκέλευθε, νῆας ἐπὶ γλαφυράς, πρὶν Ἐκτορος 3.939 ἀνδροφόνοιο αἱματόεντα χιτῶνα περὶ στήθεσσι δαΐξαι. ὡς πού σε προσέφη, σοὶ δὲ φρένας ἄφροني πεῖθεν». ὃ καὶ εἰς παροιμίαν ἔπεσε. Καὶ ὅρα τὸ ἀστεῖον ἀντιθετικὸν παρήχημα τοῦ «φρένας ἄφροني», καὶ ὅτι σαφῶς καὶ νῦν ἠρμήνευσε τὸ «νήπιε», καὶ ὅτι λεληθότως οὐδὲ τὸν Ἀχιλλεῖα ἔξω τοῦ τοιούτου

σκώμματος τίθεται, εἰ τὸν φίλατον ἀδυνάτοις ἐγχειρεῖν πείθει καθαπτόμενος ἐκείνου, καὶ ὅτι μένων αὐτὸς ἰέναι τῷ Πατρόκλῳ εἰς τοιοῦτον ἀργαλέον ἐπιτάττει πόλεμον καὶ θηρᾶν τὰ ἀμήχανα. Τεχνικὸν δὲ τοῦ Ἔκτορος καὶ τὸ ἠθοποιῖαν ἔκ τε τοῦ Πατρόκλου καὶ ἐκ τοῦ Ἀχιλλέως πορίσασθαι, διὸ καὶ τρὶς ἐνταῦθα κεῖται τὸ ἄπλοον διστακτικὸν ἐπίρρημα ἐν τῷ «ἦ που ἔφησθα», καὶ «ὅς πού σοι ἐπετέλλετο», καὶ «ὡς πού σε προσέφη». οὐ γὰρ εἰδὼς λέγει, ἀλλὰ στοχαζόμενος ὡς ἐν ἠθοποιΐαις. βραχεῖαι δὲ αὐταὶ διὰ τὸ τοῦ καιροῦ κατεπεῖγον. δίστιχος μὲν γὰρ ἡ ἐκ τοῦ Πατρόκλου, εἴτα τριῶν ἐπῶν ἡ τοῦ Ἀχιλλέως. Πολὺ δὲ καὶ τὸ μεγαλόφρον ὁ Ἔκτωρ ἐμφαίνει τοῖς οἰκείοις ἐπαίνοις, ἐν οἷς περιαιτολογῶν ἀνεπαχθῶς καὶ συνήθως τῷ τε οἰκείῳ ἐναβρύνεται ὀνόματι ὡς περικλύτῳ, Ἔκτορος εἰπὼν ὠκέες ἵπποι ἀντὶ τοῦ ἐμοῦ, καὶ περιάδεσθαι δηλοῖ καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἐπὶ ἀνδρία, ὥστε καὶ τὸν Ἀχιλλέα οὐ Πριαμίδην ἢ τι τοιοῦτον ἀλλ' ἀνδροφόνον ἐπονομάζειν αὐτόν. καὶ νῦν μὲν οὕτω μέγα φρονεῖ. ἔσεται δὲ ἡμᾶρ ἐν τοῖς ἐξῆς, ὅτε ταπεινότερα φθέγγεται. Σημειῶσαι δὲ καὶ ὡς πάνυ δεξιῶς κἀνταῦθα τῷ ἀκροατῇ μνήμην τοῦ φίλου Ἀχιλλέως ὁ ποιητὴς ἀνεκίνησε, μεμορμένῳ που τὸν Ἔκτορα, εἰ πλαγίως ἐθέλει καταφέρεσθαι τοῦ καλοῦ Ἀχιλλέως, ἐσθλὸν μὲν ἐκείνον εἶναι εἰπὼν, μένειν δὲ ὅμως οἷα ὀκνοῦντα τὴν μάχην. (ἡ. 830) Κεραΐζειν δὲ ὅτι τὸ ἀπλῶς φθείρειν καὶ ἀφανίζειν, ἱκανῶς προοδηλωται. (ἡ. 832) Τὸ δὲ ἄξιον γυναικας ἐπὶ αἰχμαλωσίᾳ κεῖται, ὅθεν καὶ ἡ ἀπαγωγή παρὰ τοῖς ὕστερον, [ἔτι δὲ καὶ τὸ ναυτικὸν ἀγώγιμον, οὐπὲρ ἐνδεικτικὸν ἐστὶ τὸ ἄξιον ἐν νήεσσι γυναικας.] Τὸ δὲ «νήπιε», ὡσπερ καὶ τὸ «σοὶ δὲ ἄφρονι» στρυφνὸν καὶ αὐτὰ τὸ τοῦ Ἔκτορος ἦθος χαρακτηρίζει καὶ οὐκ εὐδιάχυτον. σκώπτει γὰρ ἐν τούτοις τὸν κείμενον, οὐ μόνον ὡς ἀδύνατα ἠλικότα, ἀλλὰ καὶ ὅτι ἔμαθεν ἐκείνον πρὸ μικροῦ ἐν μέσῃ τῇ μάχῃ κερτο 3.940 μούντα καὶ ἀστεῖζομενόν. (ἡ. 834) Τὸ δὲ «ὄρωρέχεται» Ἴωνικῶς φρασθὲν οὐκ ἄλλως ἢ διὰ τοῦ ἐτανύσθησαν ἐρμηνεύεται, ὅπερ οὐ πρὸ πολλῶν ἐφάνη ἐπὶ ἵππων συντόνως τρεχόντων λεγόμενον. δῆλον δὲ ὅτι τὸ ποσὶν ὀρέγεσθαι πρὸς διαστολὴν λέγεται τοῦ χερσίν, ὅθεν καὶ μελία ὀρεκτὴ. Τὸ δὲ πολεμίζειν καὶ πολεμιστὰς ἵππους ὀνομάζει πρὸς διαστολὴν τῶν ἢ φευγόντων ἢ ἄλλως ἐναγωνίων. (ἡ. 836) Ἡμᾶρ δὲ ἀναγκαῖον τὸ τῆς ἀλώσεως καὶ δουλώσεως, ἐν ᾧ τις ἀνάγκην πάσχει, ὅθεν καὶ παρὰ Σοφοκλεῖ ἀναγκαῖα τύχη ἢ δουλική, καθ' ἣν οὐ ζῆ τις, ὡς βούλεται, [ἀλλὰ δουλικῶς. διὸ καὶ ἀντετέθη τὸ ἐλεύθερον ἡμᾶρ καὶ τὸ ἡμᾶρ ἀναγκαῖον.] (ἡ. 837) Τὸ δὲ «ἄ δειλέ» καὶ ἐν ἄλλοις ῥηθὲν προδιασεσάφηται. Ὅτι ἠρωϊκὸν καὶ ἀξιομίμητον τὸ τοῦ Πατρόκλου ἦθος. καὶ πνέων γὰρ τὸ λοίσθιον καὶ κατὰ τὸν ποιητὴν ὀλιγοδρανέων, ἀλλὰ καὶ οὕτως, εἰ καὶ νήπιος ὑπὸ Ἔκτορος προσερρέθη καὶ ἄφρων, μεστός ἐστιν ὅμως φρονήματος, καὶ λόγοις ἐρεθίζει τὸν Ἔκτορα, καταβάλλων αὐτοῦ τὸ ἔργον ὡς εἰκὴ μεγάλα εὐχομένου. (ἡ. 844–6) Φησὶ γὰρ, ἂ δὴ κατὰ ἀλαζόνος μαχητοῦ παρωδηθήσονται «ἦδη νῦν, Ἔκτορ, μεγάλ' εὐχεο· σοὶ γὰρ ἔδωκε νίκην Ζεὺς καὶ Ἀπόλλων, οἳ μ' ἐδάμασσαν ῥηϊδίως. αὐτοὶ γὰρ ἀπ' ὤμων τεύχε' ἔλοντο». (ἡ. 847 ς.) Εἴτα καὶ νίκης ἀντιποιεῖται, εἰπὼν ἐκείνο δὴ τὸ ὑπερβάλλον «τοιοῦτοι δ' εἴ πέρ μοι ἐεῖκοσιν ἀντεβόλησαν, πάντες ἄν αὐτόθι ὦλοντο ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ δαμέντες». Προσερεθίζει δὲ καὶ εἰσέτι πολλοστὸν αὐτὸν εἰπὼν ἐν τοῖς τὸν Πάτροκλον ρίψασιν. (ἡ. 849 ς.) Ἐπάγει γὰρ «ἀλλά με μοῖρ' ὀλοῆ καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱός, ἀνδρῶν δ' Εὐφορβος· σὺ δέ με τρίτος», ὡς καὶ προερρέθη, «ἔξεναρίζεις». (ἡ. 851–4) Εἴτα προλέγει καὶ αὐτὸς ἐν Ὀμηρικῷ προαναφωνήσεως σχήματι κατὰ τὸ «σχεδόθεν δέ οἱ ἦεν ὄλεθρος», «ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν· οὐ θην οὐδ' αὐτὸς δηρὸν βέη», τουτέστιν, οὐ δὴ οὐδὲ σὺ ἐπὶ πολὺ ζήσεις, βίωσι, «ἀλλά τοι ἦδη ἄγχι παρέστηκε θάνατος καὶ μοῖρα κραταιὴ χερσὶ δαμέντι Ἀχιλλῆος», ὃν καὶ πρὸς αὐτῷ τῷ ἐκπνεῦσαι γεγονῶς σεμνύνει ἀμύμονα εἰπὼν. Ἔστι δὲ δόγμα παλαιὸν ὡς ὅτι ἀπαλλασσομένη σώματος ἢ ψυχῆ καὶ θεῖα φύσει ἐγγίζουσα ἔχει τι μαντικῆς. Ἀρτέμωνα δὲ φασὶ τὸν Μιλήσιον λέγειν ἐν τῷ

Περὶ ὄνειρων, ὡς, ὅτε ἀθροισθῆ ἡ ψυχὴ 3.941 ἐξ ὅλου τοῦ σώματος πρὸς τὸ ἐκκριθῆναι, μαντικωτάτη γίνεται, καὶ Πλάτων δὲ ἐν Ἀπολογία Σωκράτους φησὶν «ἐνταῦθα γέγονεν, ἐν ᾧ μάλιστα ἄνθρωποι χρησιμωδοῦσιν, ὅταν μέλλωσιν ἀποθανεῖσθαι». (η. 849 ς.) Ἰστέον δὲ ὅτι μοῖρας μὲν καὶ Φοῖβου εἰς ἓν[, ὡς εἰκός,] ληφθέντων κατὰ πολυωνυμίαν τινὰ τρίτος Ἐκτωρ ἐναρίζει τὸν Πάτροκλον. Ἄλλως δὲ γε ἰδίᾳ νοηθείσης μοῖρας, ἰδίᾳ δὲ Φοῖβου, πολλοστός, ὡς ἐρρέθη, καὶ οὐ κυρίως τρίτος ἐναρίζει τὸν κείμενον. Πρόδηλον δὲ ὅτι μυριαχοῦ οἶά τις εἰμαρμένη καὶ ὁ Φοῖβος λαμβάνεται, καθὰ καὶ ὁ Ζεὺς, διὸ καὶ Πάτροκλος φθάσας εἰπεῖν, ὅτι Ζεὺς με καὶ Φοῖβος ἐδάμασεν, εἶτα ὡς ταῦτόν λέγων ἔφη «ἀλλά με μοῖρα καὶ Λητοῦς ἔκτανεν υἱός». Περὶ δὲ τῆς ἐπὶ φόνῳ τῶν εἴκοσιν ἀνδρῶν ἀγερωχίας τοῦ Πατρόκλου, εἴπερ ἦσαν ἐκεῖνοι κατὰ τὸν Ἐκτορα, τὸ μὲν ἤδη ῥηθὲν κείσθω. Ἔστι δὲ εἰπεῖν καὶ ὅτι ἄτης ἐλούσης, ὡς ἐρρέθη, αὐτοῦ τὰς φρένας τοῦτο ἔφη, τυχὸν δὲ καὶ βαρυνθείς, ἐφ' οἷς ὁ Ἐκτωρ τὸν Ἀχιλλεῖα ὕβρισε. (η. 852) Τὸ δὲ «βέη» ποιητικὴ λέξις ἀσυνήθης ἐκ τοῦ βέω βῶ θέματος, ἐξ οὗ ἴσως κατὰ πλεονασμὸν γίνεται τὸ βιῶ, ὡς μειδῶ μειδιῶ, [ἔτι δὲ καὶ κατηφῶ κατηφιῶ, ὧν αἱ χρήσεις πρόδηλοι. οὕτω δὲ καὶ ἐκ τοῦ λῶ, τὸ θέλω, οὗ δεύτερον λᾶς καὶ λῆς, ὡς τὸ «αἰ δὲ λῆς, ἀυγάσδεο», ἐπενθέσει τοῦ ἱ γίνεται λιῶ, ἀφ' οὗ λελημένος ὁ θέλων, ὅπερ ἐστὶν ἐπιθυμῶν.] Ἐκ δὲ τοῦ βέω γίνεται [καὶ] τὸ βείω, οἷον «τέκνον ἐμόν, τί νυ βείομαι αἰνὰ παθοῦσα;» (η. 853) Τὸ δὲ «ἄγχι παρέστηκεν» ἐπίτασις ἐστὶ τῆς τοῦ θανάτου ἐγγύτητος. ἤρκει μὲν γὰρ καὶ τὸ παρέστηκεν, ἐπετάθη δὲ μᾶλλον διὰ τοῦ ἄγχι. (η. 856 ς.) Ὅτι τὸ «ψυχὴ δ' ἐκ ῥεθέων παμμένη Ἀϊδόσδε βεβήκει, ὄν πότμον γοώσωσα, λιποῦσ' ἀνδροτῆτα καὶ ἦβην» ἐστὶ μὲν ὁμοίον τῷ «ῶκα δὲ θυμὸς ὥχετ' ἀπὸ μελέων», ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα δὲ καὶ 3.942 ἐπὶ Ἐκτορι θανόντι ἀπαρωδήτως ῥηθήσεται. Ἔτι δὲ ὡς ἐνταῦθα ὁ Ἐκτωρτὸν Πάτροκλον, οὕτω καὶ ὁ Ἀχιλλεὺς ἐκεῖ τὸν Ἐκτορα καὶ τεθνεῶτα προσαιδᾷ οἶα θέλει. (η. 859–61) Λέγει δὲ νῦν ὁ Ἐκτωρ τὴν ἀγαθὴν ἐλπίδα προβεβλημένος οὕτω «Πατρόκλεις, τί νύ μοι μαντεύεαι αἰπὺν ὄλεθρον; τίς δ' οἶδ' εἴ κ' Ἀχιλλεὺς φθῆη», ἡγουν φθαίη ὁμοίως τῷ σταίη στήη, βαίη βῆη, «ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεῖς ἀπὸ θυμὸν ὀλέσαι;» Καὶ ὅρα ὡς οὐκ ἀποφαινόμενος λέγει ἀναφανδὸν κρείττων εἶναι τοῦ Ἀχιλλεύς. τὸ γὰρ «τίς οἶδεν» ἐνδοιάζοντός ἐστι [καὶ νῦν] κατ' ἐρώτησιν. οὐ ταῦτόν δὲ ἐρωτῆσαι καὶ ἀποφῆνασθαι. ἔτι δὲ καὶ τὸ «φθαίη δουρὶ τυπεῖς» οὐκ ἀνδρίας δήλωσις ἀλλὰ προβολῆς δόρατος. (η. 856) Ἰστέον δὲ ὅτι ῥέθεα οἱ μὲν ἄλλοι τὰ μέλη φασί, Αἰολεῖς δὲ μόνοι κατὰ τοὺς παλαιούς τὸ πρόσωπον ῥέθος καλοῦσιν, ἐπεὶ δι' αὐτοῦ ῥέα, ἡγουν εὐκόλως, ἦθος διαφαίνεται. ὅθεν καὶ παρ' Ὀμήρῳ τὸ «ψυχὴ δὲ ἐκ ῥεθέων παμμένη» τινὲς μὲν ἀντὶ τοῦ ἐκ μελῶν νοοῦσι. πνευματοποιὸς γάρ, φασίν, ἡ ψυχὴ οὔσα κατὰ πᾶν οἰκεῖ τὸ σῶμα. ἕτεροι δὲ ῥέθος νοοῦντες τὸ πρόσωπον ὕστατόν φασιν ἐντεῦθεν τὸ πνεῦμα ἀναχωρεῖν. (η. 857) Εἰς δὲ τὸ «ὄν πότμον γοώσωσα» καὶ ἐξῆς, φασίν οἱ παλαιοὶ λυπεῖσθαι αὐτὴν ὡς ἀκμάζον ἀφιεῖσαν σῶμα καὶ δεδοικυῖαν μὴ μεταγγισθεῖσα, ὡς καὶ Πυθαγόρα δοκεῖ, περιπέση ἀναξίῳ σώματι. Φασὶ δὲ καὶ τὴν ἀνδροτῆτα φύσιν ἀνδρὸς καὶ ἀνθρωπότητα. τὴν γὰρ ἀνδρίαν, φασί, σύμφυτον καὶ ἰδίαν οὔσαν ἀρετὴν, οὐκ ἂν ποτε καταλείψει. συγκαλεῖ δὲ, φασίν, ὁ λόγος καὶ πρὸς ἀρετὴν δοξάζων, ὡς τὰ γενναῖα τῶν σωμάτων καὶ ἡ ψυχὴ καταλείπουσα θρηνεῖ. Οἷον δὲ [στιχηρὸν] πάθος ἡ ἀνδροτῆς ἐνταῦθα ποιεῖ, δεδήλωται ἀλλαχοῦ. νῦν δὲ τοσοῦτον ἰστέον ὡς ἡ ἀνδροτῆς ἀμφίμακρος οὔσα οὐκ ἂν ποτε ἀπαθῆ στίχον δακτυλικὸν εἶναι ἀφήσει, ὅπου παρεμπέση. (η. 861) Τὸ δὲ «δουρὶ τυπεῖς» ἔχει τι καὶ ἀγέρωχον. οὐ γὰρ πόρρωθεν βαλεῖν τὸν Ἀχιλλεῖα λέγει, ἀλλ' οὕτως ἀποθαρρῆσαι κατ' ἐκείνου, ὡς καὶ πελάσαι καὶ αὐτοσχεδὸν αὐτὸν τύψαι. [Πάντως δὲ ἀντιπτωτικῶς ἐρρέθη τὸ «ἐμῷ ὑπὸ δουρὶ τυπεῖς» ἀντὶ τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐμοῦ δόρατος.] (η. 862–7) Ὅτι ἐπεὶ Ἐκτωρ δόρυ χάλκεον ἐξ ὠτειλῆς, τῆς τοῦ Πατρόκλου, «εἴρυσεν 3.943 λὰξ προσβάς, τὸν δ' ὕπτιον ὤσεν ἀπὸ δουρός, αὐτίκα ξὺν δουρὶ ἐπ' Αὐτομέδοντα» ἢ

μετ' Αὐτομέδοντα «βεβήκει ἀντίθεον» Ἀχιλλέως «θεράποντα ἰέμενος βαλεῖν». οὐ γὰρ ἐθέλει ἀναβαλέσθαι τὸ ἔργον, στρατηγικῶς καὶ τοῦτο ποιῶν. «τὸν δ' ἔκφερον ὠκέες ἵπποι», περὶ ὧν καὶ ἐν τοῖς μετὰ ταῦτα ῥηθήσεται, «ἄμβροτοι, οὐς», φησί, «Πηληϊ θεοὶ δόσαν ἀγλαὰ δῶρα». ὥστε οὐκ ἀθάνατοι μόνον, ὡς καὶ προεγράφη, οἱ τοῦ Ἀχιλλέως ἵπποι, ἀλλὰ καὶ θεόσδοτοι. Μῦθος γὰρ ἦν, ὡς ἐν τοῖς Πηλέως καὶ Θέτιδος γάμοις Ποσειδῶν μὲν ἵππους δέδωκε τῷ Πηλεΐ, Ἥφαιστος δὲ ὄπλα καὶ ξίφος, Νηρεὺς δὲ τὸν προγεγραμμένον ἄλλα, καὶ ἄλλος ἄλλο τι. Ὅρα δὲ ὅτι κατὰ μέθοδον οἰκείαν ὁ ποιητὴς καὶ τὰ περὶ τῶν ἵππων τοῦ Ἀχιλλέως διαφόροις τόποις ἐπεμέρισεν, ἀλλαχοῦ μὲν γενεαλογήσας, ἐνταῦθα δὲ εἰπὼν καὶ πόθεν οἱ θεῖοι οὔτοι ἦλθον εἰς ἄνθρωπον. (η. 865) Ἀντίθεον δὲ θεράποντα Αἰακίδου τὸν Αὐτομέδοντα καλεῖ, ὡς ἤδη αὐτὸν τῷ Ἀχιλλεΐ ἀντὶ τοῦ Πατρόκλου συστήσων ἠνίοχον. [Οὐκοῦν ὥσπερ οὐδὲ ὁ Πάτροκλος, οὕτως οὐδ' ὁ Αὐτομέδων δουλικῶ νοήματι θεράπων Ἀχιλλέως λέγοιτ' ἄν, εἰ καὶ Κρήτες οὕτω χρῶνται τῇ τοῦ θεράποντος λέξει κατὰ τοὺς Γλωσσογράφους, οἱ πολλὰ περὶ τοιούτων εἰπόντες ὀνομάτων, ὡς που καὶ προεδήλωται μερικῶς, ἐν οἷς καὶ οἱ παρὰ Λάκωσιν Εἰλωτες παρὰ τὸ Ἔλος, καὶ οἱ κλαρῶται καὶ οἱ ἀμφαμιῶται καὶ οἱ λάτρις οἱ καὶ μενέσται, ὕστερον δὲ πενέσται, ὡς Εὐριπίδης «λάτρις πενέστης ἀμὸς ἀρχαίων δόμων», λέγουσι καὶ ὅτι Θετταλοὶ μὲν πενέστας φασὶ τοὺς μὴ γόνῳ δούλους, πολέμῳ δ' ἠλωκότας, τοὺς δ' αὐτοὺς καὶ Θετταλοικέτας. Κωμικὸς δὲ τις ἐπὶ τοῦ ἀπλῶς δούλου τοὺς πενέστας τίθησιν. Ἔτι δὲ φασὶ κατὰ τὴν τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ ἱστορίαν, ὅτι καὶ Μαριανδυνοὶ ἐκαλοῦντο δωροφόροι «ὑποφρίσσοντες ἄνακτας», 3.944 ἀφαιρούντων τῶν δεσποτῶν τὸ πικρὸν τῆς τῶν Σπαρτιατικῶν Εἰλώτων προσηγορίας, ἤγουν εὐφημότερον ἀντὶ δούλων δωροφόρους καλούντων τοὺς τοιούτους Μαριανδυνούς, ἐπεὶ, φασίν, ὑπετέλεσαν Ἑρακλεώταις διὰ τέλους ὑποσχόμενοι θητεῦειν αὐτοῖς παρέχουσι τὰ δέοντα. Ὡς δὲ καὶ ἄζους ἔλεγον τὰς θεραπαίνας καὶ τοὺς θεράποντας, ἔτι δὲ χαλκίδας Λακωνικῶς τὰς θεραπαίνας καὶ ἀποφράσιν καὶ βολίζην τὴν δούλην, καὶ ἀμφίπολον μὲν τὴν περὶ τὴν δέσποιναν θεράπαιναν, πρόπολον δὲ τὴν προπορευομένην, ἧς καὶ ἄρρεν ἐστὶν ὁ πρόπολος, ἐκ τῶν παλαιῶν ἀνείλεκται καὶ αὐτά. Ὡσπερ καὶ τὸ τοὺς Ἀρκάδας ἔχειν τριάκοντα προσπελατῶν μυριάδας ὥσπερ Εἰλώτων, καὶ τὸ τοὺς Κᾶρας δούλοις χρήσασθαι τοῖς Λέλεξι, καὶ τὸ τοὺς Βυζαντίους οὕτω δεσπόσαι τῶν Βιθυνῶν ὡς οἱ Λάκωνες Εἰλώτων.]